

Bundel van de Gemeenteraad van 26 mei 2020

- 0 Besluitvormende raad
- 1 Opening en loting volgnummers ten behoeve van spreek- en stemvolgorde
- 2 Vaststellen agenda vergadering d.d. 26 mei 2020
Concept agenda 26-05-2020.docx
- 3 Inventarisatie spreekrecht burgers (voor onderwerpen die niet besproken zijn in een commissie)
- 4 Vaststelling conceptverslag en besluiten- en afsprakenlijst raadsvergaderingen van d.d. 21 april 2020
20200421 conceptverslag raad 21 april 2020.docx
20200421 aangenomen amendement alle fracties Kadernota GRSK rol raad.pdf
20200421 aangenomen amendement Samenwerking en VVD Kadernota MRE vermogensvorming etc.pdf
20200421 aangenomen amendement PvdA Kadernota MRE proces Brainport Development.pdf
20200421 conceptbesluiten en afsprakenlijst.docx
- 5 Ingekomen stukken en mededelingen
20200526 Lijst Ingekomen stukken raad.docx
- 6 Raadsvoorstel begroting 2021 GGD Brabant-Zuidoost en wijziging Gemeenschappelijke Regeling
Dossier 227 voorblad
[RA20.020] - Raadsvoorstel zienswijze Programmabegroting GGD 2021 en wijziging Gemeenschappelijke Regeling GGD Brabant-Zuidoost.
[19.08684] - Zienswijze 2e begrotingswijziging 2019 en begroting 2020
20.08428 Nota van Aanvulling raadsvoorstel zienswijze begroting GGD 2021 .pdf
2019 Flyer RAV Reusel-De Mierden.pdf
Toelichting ambulance aanrijtijden GGD.PDF
[20.06366] - Gemeenschappelijke regeling beheer
[20.04733] - Concept Programmabegroting 2021 GGD Brabant-Zuidoost
[20.04347] - Gemeenschappelijke regeling beheer
[20.04346] - Gemeenschappelijke regeling beheer
20200521 Reactie BW op fractie PvdA schr voorbereiding GGD begroting 2021
20200525 Reactie SW op inbreng fractie PvdA GGD
- 7 Raadsvoorstel zienswijze ontwerpbegroting KBP Kempisch Bedrijvenpark 2021 ev incl. memo grondexploitatie 2020 en voor kennisgeving aannemen Jaarrekening 2019

Dossier 229 voorblad
[20.05635] - RA20.022 Raadsvoorstel Begroting KBP K2021 ev Kempisch Bedrijvenpark
[20.05629] - Aanbiedingsbrief KBP2020.0003
[20.05626] - Ontwerpbegroting KBP 2021 en meerjarenbeleidsplan 2022-2024
[20.05627] - Memo Grondexploitatie KBP 2020
[20.05628] - Controleverklaring en jaarverslag en jaarrekening 2019
20200521 Reactie BW op fractie SW schr voorbereiding zienswijze ontwerpbegroting KBP
20200526 Reactie BW op fractie VVD schr voorbereiding zienswijze ontwerpbegroting KBP
- 8 Raadsvoorstel zienswijze ontwerp begroting VRBZO 2021 ev Veiligheidsregio Brabant Zuidoost
Dossier 279 voorblad
[RA20.031] - Raadsvoorstel Ontwerp begroting VRBZO
[20.06837] - Aanbieding ontwerpbegroting VRBZO 2021

- [\[20.06838\] - Samenwerkingsovereenkomst beheer](#)
[\[20.08343\] - Zienswijze ontwerpbegroting](#)
[20200520 reactie BW op fractie SW schr voorbereiding begroting VRBZO 2021](#)
[20200526 amendement fracties PvdA VVD CDA en SW ontwerpbegroting VRBZO 2021](#)
[20200525 Reactie SW op inbreng fractie PvdA VRBZO](#)
[20200525 Reactie SW op inbreng fractie VVD VRBZO](#)
[reactie BW op inbreng fractie PvdA schr voorbereiding VRBZO](#)
[reactie BW op inbreng fractie VVD schr voorbereiding VRBZO incl. reactie PvdA](#)
- 9 Raadsvoorstel zienswijze ontwerpbegroting 2021 GR SK Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking Kempengemeenten
[Dossier 278 voorblad](#)
[\[RA20.019\] - Raadsvoorstel zienswijze ontwerpbegroting 2021 GR SK](#)
[\[20.08239\] - conceptbrief zienswijze ontwerpbegroting 2021 GR SK](#)
[\[20.07363\] - Verzoek om zienswijzen begroting SK 2021](#)
[\[20.07365\] - concept Begroting 2021 vastgesteld door DB](#)
[20200520a Reactie BW gecorrigeerd op fractie SW schr voorbereiding ontwerpbe gr SKS.pdf](#)
[20200525 Reactie SW op inbreng fractie VVD GR SK](#)
[Motie SW en PvdA GR SK en samenwerking](#)
- 10 Raadsvoorstel zienswijze ontwerpbegroting MRE 2021 en inwonerbijdrage Brainport Development
[Dossier 282 voorblad](#)
[\[RA20.021\] - Raadsvoorstel zienswijzen ontwerpbegroting Metropool Regio Eindhoven](#)
[\[20.08241\] - conceptbrief zienswijzen ontwerpbegroting 2021 Metropoolregio Eindhoven](#)
[\[20.04335\] - Programmabegroting 2021 Metropoolregio Eindhoven](#)
[\[20.04334\] - Meerjarenplan en financiering Brainport Development](#)
[\[20.04333\] - Gemeenschappelijke regeling beheer](#)
- 11 Raadsvoorstel 1e bestuursrapportage 2020 Reusel-De Mierden
[Dossier 263 voorblad](#)
[\[RA20.029\] - Raadsvoorstel 1e bestuursrapportage 2020](#)
[\[20.07557\] - 1e bestuursrapportage 2020](#)
[20200520 reactie BW op fractie PvdA schr voorbereiding 1e Berap 2020](#)
[20200520 reactie BW op fractie SW schr voorbereiding 1e Berap 2020](#)
[20200525 reactie BW op fractie VVD schr voorbereiding 1e Berap 2020](#)
- 12 Raadsvoorstel vaststellen Regionaal streefbeeld 2030 Transitie Landelijk Gebied MRE
[Dossier 241 voorblad](#)
[\[RA20.025\] - Raadsvoorstel streefbeeld voor ons landelijk gebied](#)
[\[20.03037\] - Streefbeeld](#)
[\[20IK.0247\] - Aanbiedingsbrief vaststelling streefbeeld](#)
[20200520 Reactie BW op fracties VVD en PvdA schr voorbereiding Streefbeeld landelijk gebied MRE](#)
[20200520 Reactie BW op fractie SW schr voorbereiding MRE Streefbeeld landelijk gebied](#)
- 13 Raadsvoorstel vaststellen Bestemmingsplan De Luther 27, Hooge Mierde
[Dossier 260 voorblad](#)
[\[RA20.027\] - Raadsvoorstel Bestemmingsplan \(gewijzigd\) vast stellen](#)
[\[19.16860\] - Verbeelding Voorontwerp bestemmingsplan Buitengebied, herziening De Luther 27 Hooge Mierde](#)
[\[19.16861\] - Toelichting Voorontwerp bestemmingsplan Buitengebied, herziening De Luther 27 Hooge Mierde](#)
[\[19.16862\] - Regels Voorontwerp bestemmingsplan Buitengebied, herziening De Luther 27 Hooge Mierde](#)
[\[19.16863\] - Bijlagen bij de toelichting Voorontwerp bestemmingsplan Buitengebied, herziening De Luther 27 Hooge](#)

[19.16864] - Bijlagen bij de regels Voorontwerp bestemmingsplan Buitengebied, herziening De Luther 27 Hooge Mierd

[20.07066] - Nota van zienswijzen

[20.07069] - Publicatie

20200519 Reactie BW op fractie SW schr voorbereiding Bestemmingsplan De Luther 27

20200519 Reactie BW op fractie PvdA schr voorbereiding 13. Bestemmingsplan De Luther 27

14

Raadsvoorstel vaststellen Bestemmingsplan Kuilenrode 7, Hooge Mierde

Dossier 258 voorblad

[RA20.028] - Raadsvoorstel Bestemmingsplan (gewijzigd) vast stellen

[20.01402] - Verbeelding - Buitengebied, Kuilenrode 7 Hooge Mierden nieuw

[20.01403] - BP Kuilenrode 7 Hooge Mierde - Toelichting

[20.01404] - BP Kuilenrode 7 Hooge Mierde - Regels

[20.01405] - Bijlage 3 bij de toelichting - Akoestisch onderzoek wegverkeerslawaa

[20.01406] - Bijlage 2 bij de toelichting - Verkennend bodemonderzoek

[20.01407] - Bijlage 1 bij regels - Staat van bedrijfsactiviteiten

[20.01408] - Bijlage 1 bij de toelichting - Quickscan flora en fauna

[20.07068] - Publicatie

[20.S002947] - BESLUIT hogere grenswaarde

reactie BW op fractie SW schr voorbereiding Bestemmingsplan Kuilenrode 7.docx

reactie BW op fractie PvdA schr voorbereiding 14. Bestemmingsplan Kuilenrode 7.docx

15

Raadsvoorstel vaststellen beleid grootschalige wind- en zonne-energie De Kempen

[RA19.070] - Raadsvoorstel beleid grootschalige zonne- en windenergie

[20.01119] - A. Beleid grootschalige zonne- en windenergie in de Kempen

[20.01742] - B. Toetsingskader grootschalige zonne- en windenergie in de Kempen

[20.01125] - C. Milieueffectenrapportage grootschalige zonne- en windenergie in de Kempen

[20.01123] - D. Nota van zienswijzen en advies v0.pdf

[20.01124] - E. Locatie openstelling zonnepark

20200526 amendement J vDommelen fractie SW D Geysen fractie VVD F Bijl fractie PvdA niet meer windmolens

16

Raadsvoorstel vaststellen begrotingswijziging

Wordt nagezonden.

RA20.033 Raadsvoorstel begrotingswijziging raad 26 mei 2020.docx

20200520 reactie BW incl bijlage op fractie PvdA schr voorbereiding raadsvoorstel begrotingswijziging 26 mei 2020

20200520 reactie BW op fractie VVD schr voorbereiding raadsvoorstel begrotingswijziging 2020

17

Mededelingen van vertegenwoordigers in (regionale) instellingen

18

Vragenronde voor raadsleden

19

Actieve informatieverstrekking door het college

20

Rondvraag

21

Sluiting

Deze vergadering duurt tot uiterlijk 22.30 uur. Indien op dat tijdstip nog niet alle agendapunten zijn behandeld zal, in overleg met de fractievoorzitters, de vergadering de volgende dag worden hervat om 17.00 uur of worden voortgezet.

De te behandelen stukken liggen ter inzage in de kamer Griffie van het gemeentehuis.

Alle stukken zijn digitaal beschikbaar op de gemeentelijke website:

www.reuseldemierden.nl/vergaderingen

AGENDA voor de openbare raadsvergadering

Dinsdag 26 mei 2020 om 19.30 uur in het gemeentehuis in Reusel

ATTENTIE:

I.v.m. maatregelen als gevolg van de Corona-crisis wordt inwoners en belangstellenden dringend verzocht deze vergadering niet bij te wonen.

Deze vergadering is vanwege wettelijke voorschriften openbaar en dient daarom toch gepubliceerd te worden.

Wilt u extra informatie of informatie over de vergadering na afloop, dan kunt u contact opnemen met de griffier. E-mail: h.vanberkel@reuseldemierden.nl;

Besluitvormende raad

1. Opening en loting volgnummer t.b.v. spreek- en stemvolgorde
2. Vaststelling agenda d.d. 26 mei 2020
3. Vaststelling conceptverslag en besluiten- en afsprakenlijst raadsvergaderingen van d.d. 21 april 2020
4. Ingekomen stukken en mededelingen
5. Raadsvoorstel Begroting 2021 GGD Brabant-Zuidoost en wijziging Gemeenschappelijke Regeling
6. Raadsvoorstel zienswijze ontwerpbegroting KBP Kempisch Bedrijvenpark 2021 ev incl. memo grondexploitatie 2020 en voor kennisgeving aannemen Jaarrekening 2019
7. Raadsvoorstel zienswijze ontwerp begroting VRBZO 2021 ev Veiligheidsregio Brabant Zuidoost
8. Raadsvoorstel zienswijze ontwerpbegroting 2021 GRSK Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking Kempengemeenten
9. Raadsvoorstel zienswijze ontwerpbegroting MRE 2021 en inwonerbijdrage Brainport Development
10. Raadsvoorstel 1e bestuursrapportage 2020 Reusel-De Mierden
11. Raadsvoorstel vaststellen Regionaal streefbeeld 2030 Transitie Landelijk Gebied MRE
12. Raadsvoorstel vaststellen Bestemmingsplan De Luther 27, Hooge Mierde
13. Raadsvoorstel vaststellen Bestemmingsplan Kuilenrode 7, Hooge Mierde
14. Raadsvoorstel vaststellen beleid grootschalige wind- en zonne-energie De Kempen
15. Raadsvoorstel vaststellen begrotingswijziging; voorstel wordt nog toegevoegd
16. Vragenronde voor raadsleden
17. Actieve informatieverstrekking door het college
18. Mededelingen van vertegenwoordigers in (regionale) instellingen
19. Rondvraag raadsleden
20. Sluiting

Deze vergadering duurt tot uiterlijk 22.30 uur. Indien op dat tijdstip nog niet alle agendapunten zijn behandeld zal, in overleg met de fractievoorzitters, de vergadering de volgende dag worden hervat om 17.00 uur of worden voortgezet.

De te behandelen stukken liggen ter inzage in de kamer Griffie van het gemeentehuis.

Alle stukken zijn digitaal beschikbaar op de gemeentelijke website:
www.reuseldemierden.nl/vergaderingen

Conceptverslag van de openbare vergadering van de raad van de gemeente Reusel-De Mierden, gehouden op dinsdag 21 april 2020 om 19.30 uur in het gemeentehuis te Reusel.

Aanwezig:

Voorzitter: A.J.M.H. van de Ven

Raadsgriffier: J.C.M. van Berkel

CDA: P.J.A.J. van Gool

PvdA: F.S.D. Bijl

Samenwerking: C.G.W.P. van der Heijden, N.C.M. Huijbregts, A.H.J. de Kort, E.A.M.C. van Laarhoven, B.M.J. Maas, F.P. Peters (vanaf agendapunt 5.)

VVD: J.G.J. van Gompel

Afwezig met kennisgeving:

J.A.P. Lavrijsen, C.G. van Limpt (CDA), D. Geysen (VVD), R.M.G. van Disseldorp-Sweep (PvdA), J.C.F.M. van Dommelen, M.J.P. Lauwers, T. van Rooij (tot agendapunt 5.)

Agenda punt	Beraadslagingen	Besluiten/moties/amendementen
1.	Opening en loting volnummers ten behoeve van de stem- en spreekvolgorde	
	Voorzitter: constateert dat de raad in een bijzondere samenstelling bijeen is, wijdt enkele bewoordingen aan de maatregelen als gevolg van het Corona-virus en roept met name over de hoofden van de raadsleden heen de bevolking op om gevolg te blijven geven aan de veiligheidsmaatregelen. Loting volgnummer: nr.10, E.A.M.C. van Laarhoven (SW).	
2.	Vaststelling van de agenda van de raad van 21 april 2020	
	Voorzitter: maakt melding van de schriftelijke voorbereiding en de plaatsing van alle voorbereidingsstukken op de website. Geen beraadslaging.	De vergadering besluit met algemene stemmen de agenda ongewijzigd vast te stellen.
3.	Vaststelling conceptverslagen en conceptbesluiten- en afsprakenlijsten van de raadsvergaderingen van 28 januari en 18 februari 2020	
	Voorzitter: meldt een gevraagde correctie: in het verslag bij de aanwezigen bij M. Lauwers de fractieaanduiding wijzigen in SW.	De vergadering besluit met algemene stemmen achtereenvolgens: - het conceptverslag van de vergadering van 28 januari 2020 gewijzigd vast te stellen; - het verslag van de raadsvergadering van 28 januari en de conceptbesluiten- en afsprakenlijst van 28 januari en 18 februari 2020 ongewijzigd vast te stellen.

4.	Raadsvoorstel toelaten raadslid wegens tijdelijke vervanging	
	Voorzitter: meldt dat inmiddels ook de inmiddels gebruikelijke VOG-verklaring is ontvangen. P.v. Gool, voorzitter van de commissie onderzoek geloofsbrieven, brengt verslag uit aan de raad van het onderzoek: men heeft geen beletselen gevonden voor toelating van het tijdelijk benoemde raadslid F. Peters tot de gemeenteraad, de geloofsbrieven zijn in orde bevonden. De commissie adviseert de raad positief. Dhr. F.P. Peters legt na het besluit van de raad tot toelating in handen van de voorzitter de verklaring en belofte af, ondertekent de verklaring gedragscode decentrale politieke ambtsdragers, neemt alle felicitaties in ontvangst en neemt vervolgens zijn plaats in.	De vergadering besluit met algemene stemmen achtereenvolgens: - te benoemen tot leden van de commissie onderzoek geloofsbrieven: F. Bijl, P. van Gool en J. van Gompel; - F.P. Peters tot de raad toe te laten.
5.	Raadsvoorstel reactie kadernota Omgevingsdienst Zuidoost Brabant ODZOB 2021	
	Geen beraadslaging.	De vergadering besluit met algemene stemmen overeenkomstig het voorstel.
6.	Raadsvoorstel zienswijze ontwerpbegroting Omgevingsdienst Zuidoost Brabant ODZOB 2021 en meerjarenraming 2021-2024	
	Geen beraadslaging.	De vergadering besluit met algemene stemmen overeenkomstig het voorstel.
7.	Raadsvoorstel reactie Kadernota Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking Kempengemeenten GRSK 2021	
	SW: dient mede namens ook alle andere fracties een amendement in.	De vergadering besluit met algemene stemmen achtereenvolgens: - het amendement aan te nemen en - het met inachtneming van het amendement gewijzigde besluit vast te stellen.
8.	Raadsvoorstel zienswijze 1^e begrotingswijziging 2020 GGD Brabant-Zuidoost en reactie Kadernota GGD 2021	
	Geen beraadslaging.	De vergadering besluit met algemene stemmen overeenkomstig het voorstel.
9.	Raadsvoorstel Kadernota MRE Metropoolregio Eindhoven Begroting 2021	
	SW/VVD: dienen een amendement in. Weth.F. Rombouts: meldt dat het college het amendement ondersteunt en onderstreept bij de fracties het belang om ter zake bij fracties van andere gemeenten te lobbyen. CDA: kan zich vinden in het betoog van de wethouder. PvdA: dient een amendement in.	De vergadering besluit met algemene stemmen achtereenvolgens: - het amendement SW/VVD aan te nemen;

	Weth.F.Rombouts: geeft aan het amendement niet te begrijpen omdat het hier een voortzetting van bestaand beleid betreft. Het college ondersteunt het amendement niet. PvdA: licht toe dat waar voorheen sprake was van een tijdelijke, nu een structurele financieringsrelatie met Brainport Development wordt aangegaan. Dat is een gewenste situatie die volledig anders is en om heroverweging vraagt van hetgeen is bereikt en om een nieuwe afweging. Hiermee is niet gezegd dat men ontevreden zou zijn, maar over de wijziging dient echt eerst inhoudelijk gesproken te worden. SW/CDA: achten het een goede zaak om er aandacht voor een onderbouwing te vragen.	- het amendement PvdA aan te nemen; - het met inachtneming van de beide amendementen gewijzigde besluit vast te stellen.
10.	Vragenronde voor raadsleden	
	CDA: duidt op een ongelukkige civieltechnische situatie.	Weth.P.v.d.Noort gaat e.e.a. na.
11.	Actieve informatieverstrekking door het college	
	Weth.M.Maas: herhaalt kort de feiten uit de perspublicaties rondom de bij KempenPlus geconstateerde fraude. Men kan i.v.m. het lopend onderzoek niets aangeven over hoe e.e.a. is kunnen gebeuren. Ook spelen privacy-elementen. Wijst op de rolverdeling politie, voorlichting Bladel en de website KempenPlus. Weth.F. Rombouts: wijst op een persbericht t.a.v. mobiliteitshubs in de Kempen. Weth. P.v.d.Noort: kondigt een raadsinformatienota aan over het ambulancevervoer.	
12.	Mededelingen van vertegenwoordigers in (regionale) instellingen	
	-	
13.	Rondvraag	
	SW: vraagt aandacht voor het gepast vorm geven van de volgende commissievergadering i.v.m. de Corona-maatregelen. Voorzitter: de Agendacommissie zal de nodige input vanuit het college krijgen.	
14.	Sluiting	

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Reusel-De Mierden van .

De raad voornoemd,
de griffier,

de voorzitter,

J.C.M. van Berkel.

A.J.M.H. van de Ven.

Bijlagen:

RA20.015 aangenomen amendement alle fracties: reactie op Kadernota GRSK Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking Kempengemeenten

RA20.005 aangenomen amendement SW/VVD: kadernota 2021 MRE Metropoolregio Eindhoven - vermogensvorming

RA20.005 aangenomen amendement PvdA: kadernota MRE - proces Brainport Development.

Datum: 21-04-2020

Nr: RA 20.015

Amendement fracties: B.v.Laarhoven, fractie Samenwerking, P. van Gool, fractie CDA, F. Bijl, fractie PvdA en J. van Gompel, fractie VVD

mij bekend
de Griffier

Raadsvergadering: 21 april 2020

aangenomen

Agendapunt 7: Raadsvoorstel reactie op Kadernota 2021 GRSK

De raad van de Gemeente Reusel-De Mierden in vergadering bijeen op 21 april 2020;

gelezen het raadsvoorstel Kadernota 2021 GRSK;

constaterende dat:

- wordt voorgesteld geen reactie te geven op de Kadernota GRSK;
- de raad in maart 2019 unaniem een amendement heeft aangenomen waarin al een aantal inhoudelijke wensen c.q. eisen aan een Kadernota te stellen, waren opgenomen;
- de Kadernota 2021 nu verlaet is aangeboden aan de colleges respectievelijk gemeenteraden en een ontwerpbegroting en meerjarenraming GRSK al is aangeboden voor de indiening van zienswijzen door de raden;

overwegende dat:

- het besluitvormingsproces binnen de GRSK ertoe heeft geleid dat een reactie geven op de Kadernota feitelijk geen zin meer heeft, terwijl de behoefte tot het geven een inhoudelijke reactie nadrukkelijk aanwezig was;
- het proces de positie van de gemeenteraad heeft benadeeld;

Besluit:

Het besluit komt te luiden als volgt:

1. *Geen inhoudelijke reactie te geven op de Kadernota GRSK;*
2. *De besturen van de GRSK met klem te verzoeken voortaan de procedure zodanig in te richten dat de gemeenteraden op een duidelijke en beargumenteerde Kadernota tijdig een reactie kunnen geven, waardoor het college en de besturen van de GRSK ook daadwerkelijk met die reactie rekening kunnen houden bij het voorbereiden van de ontwerpbegroting en -meerjarenraming GRSK;*
3. *Dit amendement onder de aandacht te brengen van de overige 4 gemeenteraden binnen het GRSK-verband."*

en gaat over tot de orde van de dag.

B.v.Laarhoven, fractie SW
Ondertekening:

P. van Gool, fractie CDA
Ondertekening:

F. Bijl, fractie PvdA
Ondertekening:

J.v.Gompel, fractie VVD
Ondertekening:

Datum: 21-4-2020

Nr: RA20.005

Amendement fractie: B.v.Laarhoven, fractie Samenwerking en J. van Gompel, fractie VVD

mij bekend
de Griffier

Raadsvergadering: 21 april 2020

Raadsvoorstel 9: Raadsvoorstel Kadernota 2021 Metropoolregio Eindhoven

Raangenomen

De raad van de Gemeente Reusel-De Mierden in vergadering bijeen op 21 april 2020;

gelezen het raadsvoorstel tot het voor kennisgeving aannemen van de Kadernota 2021 Metropoolregio Eindhoven;

constaterende dat:

- de ontvangen Kadernota van de Metropoolregio Eindhoven slechts ten dele kaders stelt en zich beperkt tot voornamelijk de indexering en verrekening op basis van inwoneraantallen;
- de Kadernota daarmee niet de regulier (gebruikelijke) indeling volgt die de regelingen met een wettelijke basis volgen en geen doorkijk geven naar de reserveposities;
- we inmiddels van het College hebben begrepen, dat het eigen vermogen van de GR Metropoolregio Eindhoven stijgt van € 4.280.060 op 1-1-2019 naar € 5.820.759 op 31-12-2019;

overwegende dat:

- een kadernota kaderstellend moet zijn, ook ten aanzien van (eventuele) reserveposities;
- de GR Metropoolregio Eindhoven een vrijwillige samenwerking is binnen de regio en geen wettelijke regeling behelst;
- uit een vrijwillige regeling slechts in beperkte mate risico's naar voren komen die een algemene reserve rechtvaardigen en, in principe, geen bestemmingsreserves zouden behoeven aan te houden, anders dan dat de leden van de GR in de begroting kunnen opnemen;
- aan de algemene reserve ook een bandbreedte is verbonden om het eigen vermogen niet tot een bovenmatig niveau te doen oplopen;
- we die bandbreedte toch wat "omzeild" zien worden door zeer grote dotaties aan / posities van bestemmingsreserves;
- afgezonderd vermogen bij een GR niet meer beschikbaar is voor de (vele) risico's waarvoor de afzonderlijke gemeenten zich geplaatst zien;

Besluit:

Besluitonderdeel 2. komt te luiden zoals hierna aangegeven en een nieuw besluitonderdeel 3. Wordt toegevoegd:

"2. Als reactie op de Kadernota 2021 Metropoolregio Eindhoven aan het DB en AB van deze GR kenbaar te maken dat:

- o de raad in de kadernota (en de begroting) ook een paragraaf opgenomen wil zien worden waarin de visie t.a.v. risico's en vermogensvorming nader worden uitgewerkt;
- o er terughoudendheid dient te worden betracht bij het aanleggen van een algemene reserve en bestemmingsreserves (die gemeenten dan niet meer ter beschikking hebben);

3. Dit amendement onder de aandacht te brengen van de overige gemeenteraden binnen de MRE."

en gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening:

(B. van Laarhoven)

(J. van Gompel)

Datum: 21-04-2020

Nr: RA20.005

Amendement fractie: F. Bijl, fractie PvdA

Raadsvergadering: 21 april 2020

Raadsvoorstel 9: Raadsvoorstel Kadernota 2021 Metropoolregio Eindhoven

mij bekend
de Griffier

angenomen

De raad van de Gemeente Reusel-De Mierden in vergadering bijeen op 21 april 2020;

gelezen het raadsvoorstel tot het voor kennisgeving aannemen van de Kadernota 2021
Metropoolregio Eindhoven;

constaterende dat:

- Het Algemeen Bestuur van de Metropoolregio Eindhoven zich in 2020 zal buigen over een nieuwe meerjarenfinancieringsovereenkomst 2021-2023 voor Brainport Development;
- In deze Kadernota reeds wordt uitgegaan van continuering van de vaste jaarlijkse bijdrage van € 1.915.802 uit de periode 2017-2020, voor dit doel;

overwegende dat:

- de GR Metropoolregio Eindhoven een vrijwillige samenwerking is binnen de regio en geen wettelijke regeling behelst;
- de gemeenteraad niet voldoende in positie is gebracht om met elkaar en de andere betrokken gemeenteraden te reflecteren op de ambities van Brainport Development en de rol van c.q. mate van (mede)financiering door het MRE in deze;

Besluit:

Besluitonderdeel 2. komt te luiden zoals hierna aangegeven en een nieuw besluitonderdeel 3. Wordt toegevoegd:

"2. Als reactie op de Kadernota 2021 Metropoolregio Eindhoven aan het DB en AB van deze GR kenbaar te maken dat:

- de gemeenteraad via een separaat voorstel in positie wil worden gebracht om zich te kunnen buigen over de ambities en financiering van Brainport Development alvorens door het AB van de Metropoolregio Eindhoven een besluit wordt genomen over de meerjarenfinancieringsovereenkomst 2021-2023"

3. Dit amendement onder de aandacht te brengen van de overige gemeenteraden binnen de MRE."

en gaat over tot de orde van de dag.

F.Bijl, fractie PvdA

Besluiten- en afsprakenlijst raad gemeente Reusel-De Mierden 21 april 2020.

Nummer	Onderwerp	Besluit / afspraak
	Vaststelling agenda 21 april 2020	De vergadering besluit de agenda ongewijzigd vast te stellen.
	Vaststelling conceptverslagen en conceptbesluiten- en afsprakenlijsten van de raadsvergaderingen van 28 januari en 18 februari 2020	De vergadering besluit achtereenvolgens: - het conceptverslag van de vergadering van 28 januari 2020 gewijzigd vast te stellen; - het verslag van de raadsvergadering van 28 januari en de conceptbesluiten- en afsprakenlijst van 28 januari en 18 februari 2020 ongewijzigd vast te stellen.
RA20.023	Raadsvoorstel toelaten raadslid wegens tijdelijke vervanging	De vergadering besluit achtereenvolgens: - te benoemen tot leden van de commissie onderzoek geloofsbrieven: F. Bijl, P. van Gool en J. van Gompel; - F.P. Peters tot de raad toe te laten.
RA19.069	Raadsvoorstel reactie kadernota Omgevingsdienst Zuidoost Brabant ODZOB 2021	De vergadering besluit overeenkomstig het voorstel.
RA20.012	Raadsvoorstel zienswijze ontwerpbegroting Omgevingsdienst Zuidoost Brabant ODZOB 2021 en meerjarenraming 2021-2024	De vergadering besluit overeenkomstig het voorstel.
RA20.015	Raadsvoorstel reactie Kadernota Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking Kempengemeenten GRSK 2021	De vergadering besluit achtereenvolgens: - het amendement aan te nemen en - het met inachtneming van het amendement gewijzigde besluit vast te stellen.
RA20.006	Raadsvoorstel zienswijze 1e begrotingswijziging 2020 GGD Brabant-Zuidoost en reactie Kadernota GGD 2021	De vergadering besluit overeenkomstig het voorstel.
RA20.005	Raadsvoorstel Kadernota MRE Metropoolregio Eindhoven Begroting 2021	De vergadering besluit achtereenvolgens: - het amendement SW/VVD aan te nemen; - het amendement PvdA aan te nemen; - het met inachtneming van de beide amendementen gewijzigde besluit vast te stellen.
	Vragenronde voor raadsleden	-
	Actieve informatieverstrekking door het college	-
	Mededelingen van vertegenwoordigers in (regionale) instellingen	-
	Rondvraag raadsleden	-

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van 2020.

De raad voornoemd,
de griffier,

de voorzitter,

J.C.M. van Berkel.

A. J.M.H. van de Ven.

Bijlagen:

RA20.015 aangenomen amendement alle fracties: reactie op Kadernota GRSK Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking Kempengemeenten

RA20.005 aangenomen amendement SW/VVD: kadernota 2021 MRE Metropoolregio Eindhoven - vermogensvorming

RA20.005 aangenomen amendement PvdA: kadernota MRE - proces Brainport Development.

Datum	Onderwerp	Afzender	Toelichting	Advies afdoening
29-04-2020	motie lokale Rekenkamercommissie	gemeenteraad Beesel		Ter kennisname
29-04-2020	Corona-update Ledenbrief	VNG (Vereniging van Nederlandse Gemeenten)		Ter kennisname
22-04-2020	Jeugd en kunst	Cultuur deel je		Ter kennisname
22-04-2020	Digitale democratie	Lobby Lokaal		Ter kennisname
21-04-2020	5-G stralingseffecten	Stop 5-G NL		Ter kennisname
21-04-2020	Begrotingscirculaire 2020 voor gemeenten	GS Noord-Brabant		Ter kennisname
21-04-2020	Concept Jaarrekening en Jaarverslag 2019 VRBZO	VRBZO (Veiligheidsregio Brabant Zuidoost)		Ter kennisname
21-04-2020	Uitstel Nationale Boomfeestdag naar najaar	Stichting Nationale Boomfeestdag		Ter afdoening in handen stellen van college
16-04-2020	Accountantscontrole 2019 GRSK	GRSK (gemeenschappelijke regeling Kempengemeenten)		Ter kennisname
16-04-2020	Begroting 2021 (en begr. wijz. 2020) en meerjarenraming GRSK 2022-2024	GRSK (gemeenschappelijke regeling Kempengemeenten)		Ter advisering in handen stellen van College
15-04-2020	Wonen vakantieparken e.d.	BVWW (Belangenvereniging Vrij Wonen)		Ter kennisname

14-04-2020	Voorlopige Jaarstukken 2019 ODZOB incl. accountantsverklaring	ODZOB (DB Omgevingsdienst Zuidoost Brabant)		Ter kennisname
14-04-2020	Telecom 5G	Actiegroep 5G		Ter kennisname
14-04-2020	Telecom 5G	Let's talk about 5G		Ter kennisname
09-04-2020	Jaarstukken 2019 GGD incl. accountantsverklaring	GGD (Geneeskundige Gezondheidsdienst Brabant-Zuidoost)		Ter kennisname
08-04-2020	Positie dorpshuizen e.d. i.v.m. Corona-maatregelen	LVVKK (Landelijke Vereniging van Kleine Kernen)		Ter kennisname
07-04-2020	VRBZO Begroting 2021	VRBZO (Veiligheidsregio Brabant Zuid-Oost)		Ter advisering in handen stellen van College
03-04-2020	Coronacrisis	VNG (Vereniging van Nederlandse Gemeenten)		Ter kennisname
03-04-2020	Alleenstaande kinderen Griekse eilanden	Diverse hulporganisaties		Ter kennisname
03-04-2020	Verzoek adhesiebetuiging rijk suppletieregeling ruimen explosieven	gemeenteraad Beesel		Ter kennisname
24-03-2020	KBP concept-Jaarstukken 2019 en begroting 2021 en meerjarenbeleidsplan 2022-2024 incl. Memo grondexploitatie 2020	KBP (Kempisch BedrijvenPark)	Op de begrotingsstukken wordt een zienswijze raad gevraagd. De Jaarstukken zijn ter kennisneming gezonden.	Ter advisering in handen stellen van College

23-03-2020	Windenergie versus kernenergie	Individuele afzender		Ter kennisname
23-03-2020	Coronamaatregelen kerkgangers	Protestantse Kerk Brabant en Limburg		Ter kennisname
19-03-2020	Biomassa-installaties en warmtetransitie	Milieudefensie		Ter kennisname
18-03-2020	Afsluiting Prins Hendriklaan	ASR		Ter kennisname
16-03-2020	GGD conceptbegroting 2021 en wijziging gemeenschappelijke regeling	GGD (Gemeenschappelijke Geneeskundige Dienst Brabant Zuidoost)		Ter advisering in handen stellen van College
16-03-2020	MRE conceptbegroting begroting 2021 en meerjarenplan Brainport Development tbv zienswijze raad	MRE (Metropoolregio Eindhoven)		Ter advisering in handen stellen van College
11-03-2020	Vuurwerk Nieuwjaar	gemeenteraad Bergeijk		Ter advisering in handen stellen van College
10-03-2020	5G-straling	Eerlijk over straling		Ter kennisname
09-03-2020	Rekenkamercommissie Jaarverslag 2019	Rekenkamercommissie Kempengemeenten (Eersel, Oirschot en Reusel-De Mierden)		Ter kennisname

09-03-2020	Biomassa en warmtetransitievisie	Milieudefensie		Ter kennisname
06-03-2020	Adhesiebetuiging motie opheffen verhuurdersheffing	gemeenteraad Waadhoeke		Ter kennisname
06-03-2020	Adhesiebetuiging motie opheffen verhuurdersheffing	gemeenteraad Zandvoort		Ter kennisname
04-03-2020	Kadernota en extra opgave gemeenschappelijke regeling Samenwerking Kempen (GRSK)	GRSK (gemeenschappelijke regeling Kempengemeenten)		Ter advisering in handen stellen van College
04-03-2020	Kaderbrief en oplegnotitie begroting 2021 VRBZO	Veiligheidsregio Brabant Zuid-Oost		Ter kennisname
03-03-2020	Oproep: verslechterende gemeentebegroting door rijksbijdragen	gemeenteraad Enschede		Ter kennisname
02-03-2020	Mandaatbesluit ondertekening arbeidsovereenkomsten griffiepersoneel	burgemeester	Aanleiding hiervoor vormt de Wnra die op 1 januari 2020 in werking is getreden.	Ter kennisname
28-02-2020	Motie financiële gevolgen invoering Omgevingswet	gemeenteraad Drechterland		Ter kennisname

25-02-2020	Onderzoek effecten 5-G telecomnetwerk	gemeenteraad Hilvarenbeek		Ter kennisname
21-02-2020	Ondersteuning lokale preventieakkoorden	VNG (Vereniging van Nederlandse Gemeenten)		Ter advisering in handen stellen van College
21-02-2020	Plan MER mestbewerking Brabant	Prov. bestuurlijk overleg mestbewerking Brabant		Ter kennisname
20-02-2020	ODZOB Concept-begroting 2021 en meerjarenraming 2022-2024	ODZOB (Omgevingsdienst Zuidoost Brabant)		Ter advisering in handen stellen van College
18-02-2020	Ontheffing en vergunning tbv Agro-Wind	GS Noord-Brabant		Ter kennisname
17-02-2020	5G telecom	particulier		Ter kennisname
17-02-2020	motie rijksuitkeringen trap-op-trap-af	gemeenteraad Nieuwegein		Ter kennisname
17-02-2020	Motie rekenkamer(funcities)	gemeenteraad Almelo		Ter kennisname
10-02-2020	Omgevingswet en actieve participatie inwoners	Landelijk Samenwerkingsverband actieve bewoners		Ter kennisname
06-02-2020	Motie afschaffen verhuurdersheffing woningcorporaties	gemeenteraad Steenbergen		Ter kennisname
06-02-2020	Aanbevelingen aan raden m.b.t.concept-RES	Brabantse MilieuFederatie (BMF)		Ter advisering in handen stellen van College

03-02-2020	Zorg over continuïteit kwalitatieve zorg	Zorgaanbieders ZO-Brabant		Ter kennisname
03-02-2020	Bomen en scholen en Boomfeestdag	Boomfeestdag		Ter kennisname
27-01-2020	Raadstafel21 MRE vergaderstukken 5 februari 2020	MRE Raadstafel21		Ter kennisname
24-01-2020	motie financiering Sociaal Domein	gemeenteraad Deurne		Ter kennisname
22-01-2020	Kort essay Regionale Energie Strategie en democratie/ rol raad	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties/ Democratie In Actie		Ter kennisname
21-01-2020	motie vuurwerkvrij	gemeenteraad Weesp		Ter kennisname
16-01-2020	Uitspraak Raad van State Bestemmingsplan Mierdseweg	Raad van State		Ter kennisname
16-01-2020	Jaaroverzicht 2019 VRBZO	VRBZO (Veiligheidsregio Brabant Zuid-Oost)	https://www.vrbzo.nl/jaaroverzicht-2019/	Ter kennisname
13-01-2020	Motie 5G-netwerk	gemeenteraad Bergen		Ter kennisname
10-01-2020	MRE Werkprogramma 2020	MRE (Metropoolregio Eindhoven)		Ter kennisname
09-01-2020	Kaderbrief i.p.v. Kadernota t.b.v. begroting VRBZO 2021	VRBZO (Veiligheidsregio Brabant Zuid-Oost)		Ter kennisname

08-01-2020	Motie afschaffen verhuurdersheffing woningcorporaties	gemeenteraad Achtkarspel		Ter kennisname
30-12-2019	2 brieven m.b.t. ontwikkeling Zeegstraat 23-29, Reusel	Inwoner (geanonimiseerd)		Ter afdoening in handen stellen van college
30-12-2019	vastgestelde Kadernota MRE tbv begroting 2021	MRE (Metropoolregio Eindhoven)		Ter kennisname
24-12-2019	moties m.b.t. de ontwikkeling rijksuitkeringen	gemeenteraad Montfortland		Ter kennisname
23-12-2019	Kadernota GGD Brabant ZO t.b.v. Begroting 2021	GGD		Ter kennisname
23-12-2019	5G en gezondheid	Stichting EHS Stop UMTS		Ter kennisname
23-12-2019	Kerncentrales Doel en Tihange	WISE		Ter kennisname
20-12-2019	Motie gemeenteraad Dongen Kosten Jeugdzorg	gemeenteraad Dongen		Ter kennisname
19-12-2019	Motie gemeenteraad Almelo Trap op trap af rijksuitkeringen	gemeenteraad Almelo		Ter kennisname
19-12-2019	1e tussentijdse bestuursrapportage 2019 CJG+ de Kempen	College/ Centrum voor Jeugd en Gezin+ De Kempen		Ter kennisname

18-12-2019	Nieuwsbrief Transitie landelijk gebied MRE	MRE (Metropoolregio Eindhoven)		Ter kennisname
18-12-2019	"WELzijn De Kempen" gaat samen met Cordaat Welzijn	Welzijn Kempen		Ter kennisname
13-12-2019	Jeugdzorg: Rapport Ik Ben Meer Dan Mijn Probleem	Nationale Ombudsman		Ter kennisname
13-12-2019	Circulaire specifieke aandachtspunten rechtspositie decentrale politieke ambtsdragers (o.a. raadsleden)	Ministerie BzK		Ter kennisname
13-12-2019	Elektronische bekendmakingen gemeenten	VNG (Vereniging van Nederlandse Gemeenten)		Ter kennisname
12-12-2019	WMO onafhank clientondersteuning en div zaken	VNG (Vereniging van Nederlandse Gemeenten)		Ter kennisname

Gemeenteraad

Dossiernummer	227
Extern Zaak ID	Z20000636
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	26 mei 2020
Agendapunt	6
Omschrijving	Raadsvoorstel begroting 2021 GGD Brabant-Zuidoost en wijziging Gemeenschappelijke Regeling

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	26 mei 2020

Raadsvoorstel

Onderwerp:	Programmabegroting 2021 en wijzing gemeenschappelijke regeling GGD Brabant-Zuidoost.
Datum B&W Besluit:	14 april 2020
Vergaderdatum:	26 mei 2020
Registratienr.:	RA20.020
Opsteller:	Marit van Dooren
Portefeuillehouder:	de heer M.P.M. Maas wethouder

Voorstel

Te besluiten om:

1. In de zienswijze op de programmabegroting 2021 van de GGD op te nemen dat we het niet eens zijn met de voorgestelde nieuwe indexering en we antwoord vragen op eerder gestelde vragen inzake de ambulancezorg in onze gemeente.
2. Het college toestemming te geven om akkoord te gaan met de voorgestelde wijzigingen van de gemeenschappelijke regeling om hiermee de uitvoering van de integrale jeugdgezondheidszorg door de GGD mogelijk te maken.

Inleiding

In de programmabegroting wordt op hoofdlijnen aangegeven welke doelstellingen de GGD in 2021 wil realiseren, met welke activiteiten en tegen welke kosten en baten. Financieel gezien is de begroting 2021 een actualisatie van de begroting 2020. Er is een nieuwe methode van indexering toegepast en verder zijn belangrijke ontwikkelingen verwerkt voor zover deze bekend waren op het moment van opstellen. Onlangs heeft u ook de kadernota 2021 behandeld. De reactie die we u toen hebben voorgelegd, leggen we u nu officieel als zienswijze voor. Zie hiervoor ook RA20.006. Dit betekent dat u een aantal dezelfde argumenten en consequenties tegenkomt.

Een belangrijke ontwikkeling voor 2021 is de integrale jeugdgezondheidszorg. Alle 21 colleges hebben definitief ingestemd met het onderbrengen van de jeugdgezondheidszorg 0-4 jaar bij de GGD per 1 januari 2021. Door GGD, Zuidzorg en Zorgboog is een projectorganisatie ingericht die de implementatie voorbereidt. Om de implementatie ook juridisch mogelijk te maken dient de gemeenschappelijke regeling aangepast te worden. Hiervoor hebben wij uw toestemming nodig.

Beoogd doel

De gemeenteraad kan haar controlerende taak op de gemeenschappelijke regeling uitvoeren. Een integrale uitvoering van de Jeugdgezondheidszorg 0-18 jaar.

Argumenten

1.1 *De nieuwe wijze van indexering is in onze ogen niet correct*

De voorgestelde berekeningswijze gaat de GGD elk jaar extra geld opleveren bovenop inflatiestijging en stijging van inwoneraantallen. Uitgangspunt moet zijn dat het totaal aan noodzakelijke uitgaven leidend moet zijn bij de opstelling van een begroting en (na aftrek van eventuele andere inkomsten) voor de gemeentelijke bijdragen. De nu voorgestelde werkwijze gaat uit van een begroting die gebaseerd is op geïndexeerde inkomsten en inwonertallen, hetgeen naar onze mening principieel onjuist is.

1.2 *De nieuwe wijze van indexeren is niet in lijn met de afspraken met/voor de 4-GR-en*

Op initiatief van de gemeentesecretarissen is in 2016 de Beleidsnotitie kaders P&C documenten vastgesteld voor de 4 grote verbonden partijen in onze regio, waaronder de GGD. De nieuwe wijze van indexering die de GGD wil gaan gebruiken, wijkt hier van af.

1.3 *We hebben nog geen antwoord gekregen op de eerder gestelde vragen.*

Bij de begroting van 2020 van de GGD hebben we onze zorgen geuit en al gevraagd om de evaluatie van het spreidings- en beschikbaarheidsplan voor ambulances. De GGD geeft nu aan deze evaluatie in 2020 uit te gaan voeren. Verder hebben we gevraagd om inzichtelijk te maken wat specifiek voor onze gemeente gedaan kan worden om de aanrijtijden in onze gemeente te verbeteren en om cijfers van de inzet van ambulances uit de regio Hilvarenbeek in onze gemeente. Het is belangrijk dat we een signaal blijven afgeven en aandacht blijven vragen voor

wat specifiek voor onze gemeente gedaan kan worden om de aanrijtiden in onze gemeente te verbeteren.

2.1 Aanpassing van de gemeenschappelijke regeling is juridisch noodzakelijk

In de gemeenschappelijke regeling is vastgelegd welke taken de GGD voor de gemeenten uitvoert. Jeugdgezondheidszorg 0-4 jaar maakt daar op dit moment geen deel van uit. Aanpassing is noodzakelijk om de integrale jeugdgezondheidszorg 0-18 uit te kunnen voeren.

Verder worden er meteen een aantal andere (kleine) wijzigingen doorgevoerd. Het gaat hierbij om een tekstuele wijziging en het aanpassen van de vergaderfrequentie van het Dagelijks Bestuur (van tenminste 8 keer per jaar naar tenminste 4 keer per jaar), reeds mee ingestemd door het Algemeen en Dagelijks Bestuur.

2.2 Toestemming van de raad is vereist

Volgens de Wet op de gemeenschappelijke regelingen dient het college in te stemmen met een wijziging van de gemeenschappelijke regeling. Hiervoor is eerst toestemming van uw raad nodig.

2.3 Uitvoering van een integrale jeugdgezondheidszorg is wenselijk

Door het weghalen van de knip bij het vierde levensjaar ontstaan er betere mogelijkheden om signalering, monitoring en preventie vorm te geven. Van een dossieroverdracht op de leeftijd van 4 jaar hoeft geen sprake meer te zijn. In geval van zorgen over de ontwikkeling van een kind kan één professional als vertrouwd aanspreekpunt betrokken blijven. Daarnaast biedt een integrale JGZ ook meer mogelijkheden om volgens het principe van één kind, één gezin, één plan gezinnen als geheel op een gezinsgerichte wijze te benaderen. Een integrale vorm zal naar verwachting ook leiden tot meer grip op de uitgaven van jeugdzorg.

Consequenties

1.1 Aanpassing van de indexatie is een van de maatregelen om te komen tot een financieel gezonde GGD

We begrijpen dat hierdoor structureel meer financiële ruimte voor de GGD ontstaat, maar we vinden het uitgangspunt achter deze indexatie niet correct. Als het noodzakelijk is dat gemeenten bijspringen dan dient dit verantwoord te worden vanuit de uitgavenkant c.q. dienen keuzemogelijkheden voorgelegd te worden (hogere bijdrage versus lagere ambitie).

1.2 Onze zienswijze zal niet leiden tot aanpassing van de wijze van indexeren.

Ons college heeft niet ingestemd met de nieuwe wijze van indexeren. Ons standpunt is ook eerder door de portefeuillehouder ingebracht in het AB en hij heeft niet ingestemd op dit punt. Helaas was voor ons standpunt geen draagvlak. Desondanks vinden we het wel belangrijk om onze lijn aan te houden en deze zienswijze ook officieel door te geven aan de GGD.

1.3 Er is nog geen totaalplaatje beschikbaar van consequenties van de uitvoering van de bestuursopdracht en de integrale jeugdgezondheidszorg

Hoewel beide ontwikkelingen zijn verwerkt in de begroting, is er op dit moment nog geen exact inzicht te geven in de financiële consequenties. Zo moeten er nog verschillende keuzes worden gemaakt over bijvoorbeeld hoe om te gaan met personeel, de locaties van de consultatiebureaus etc. en bepalen deze keuzes uiteindelijk het definitieve financiële plaatje. Op dit moment wordt hier door het projectteam van de GGD nog aan gewerkt. Het uitgangspunt is en blijft dat de integratie voor gemeenten budgettair neutraal is en dat de integratie efficiencyvoordeel oplevert.

1.4 Mogelijke gevolgen coronacrisis voor de begroting van de GGD

De GGD laat weten dat de coronacrisis zeker consequenties zal hebben voor de begroting. De GGD gaat deze gevolgen in beeld brengen en dit kan leiden tot een begrotingswijziging later dit jaar.

2.1 Toestemming nodig van alle 21 colleges en raden

Bij de gemeenschappelijke regeling GGD Brabant-Zuidoost zijn 21 gemeenten aangesloten. De gemeenschappelijke regeling wordt pas dan gewijzigd als de colleges van alle deelnemende gemeenten daartoe, met toestemming van de raden, besluiten.

Financiën

Het budget voor de jeugdgezondheidszorg 0-4 jaar bij Zuidzorg zetten we vanaf 2021 over naar de GGD. De financiële situatie van de GGD zal zich de komende jaren naar verwachting als volgt ontwikkelen:

Omschrijving	2021	2022	2023	2024
Bijdrage op basis inwonerbijdrage	€ 222.637	€ 227.999	€ 233.489	€ 239.111
Inwonerbijdrage pubercontactmoment	€ 10.640	€ 10.670	€ 10.883	€ 11.101
Bijdrage jeugdgezondheidszorg 0-4 jaar	€ 230.858	€ 235.657	€ 240.371	€ 245.178
TOTAAL BIJDRAGE GGD	€ 464.135	€ 474.326	€ 484.743	€ 495.390
Geraamde bijdrage GGD	€ 233.244	€ 236.743	€ 240.294	€ 243.898
Geraamde subsidie Zuidzorg (JGZ 0-4 jr)	€ 228.250	€ 228.250	€ 228.250	€ 228.250
Verschil	-€ 2.641	-€ 9.333	-€ 16.199	-€ 23.242

Samen Doen

Niet van toepassing

Vervolg

Na toestemming van de raad zullen wij als college nog formeel instemmen met de wijziging. Vervolgens informeren we de GGD over ons besluit.

Het toestemmingsbesluit maken we bekend in het gemeenteblad. De gemeente Eindhoven dient het besluit bekend te maken in De Staatscourant.

Bijlagen

1. Aanbiedingsbrief GGD programmabegroting 2021 en voorstel wijziging gemeenschappelijke regeling (20.04346)
2. Programmabegroting 2021 GGD Brabant-Zuidoost (20.04733)
3. Wijziging gemeenschappelijke regeling (20.04347)
4. Brief GGD over de begroting en traject integrale jeugdgezondheidszorg in relatie tot corona (20.06366)

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

Mr. R.P.B.M. Brekelmans
secretaris

mw. A.J.M.H. van de Ven
burgemeester

Raadsbesluit

Vergaderdatum:	26 mei 2020
Onderwerp:	Programmabegroting 2021 en wijzing Gemeenschappelijke Regeling GGD Brabant-Zuidoost.
Registratienummer:	RA20.020

De raad van de gemeente Reusel-De Mierden;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 14 april 2020
gelet op de Wet gemeenschappelijke regelingen
overwegende dat

- Het college van burgemeester en wethouders op grond van de Wet publieke gezondheid zorg draagt voor de uitvoering van de jeugdgezondheidszorg;
- De Wet publieke gezondheid bepaalt dat ter uitvoering van bij of krachtens deze wet opgedragen taken de colleges van burgemeester en wethouders van gemeenten die behoren tot een regio als bedoeld in de Wet veiligheidsregio's via het treffen van een gemeenschappelijke regeling zorgdragen voor de instelling en instandhouding van een regionale gezondheidsdienst (GGD) in die regio;
- De Wet publieke gezondheid verder bepaalt dat het college van burgemeester en wethouders vrij is om te bepalen bij welke organisatie zij de jeugdgezondheidszorg belegt;
- De colleges van burgemeester en wethouders van de 21 gemeenten in de regio Zuidoost-Brabant besloten hebben om de jeugdgezondheidszorg voor 0 tot 4 jarigen per 1.1.2021 als gemeenschappelijke taak bij de GGD Brabant- Zuidoost onder te brengen;
- Deze uitbreiding van het takenpakket van de GGD vraagt om een wijziging van de gemeenschappelijke regeling;
- Van de gelegenheid gebruik wordt gemaakt door enkele andere wijzigingen in de gemeenschappelijke regeling aan te brengen.

Besluit

1. Het college toestemming te geven om akkoord te gaan met de voorgestelde wijzigingen van de gemeenschappelijke regeling om hiermee de uitvoering van de integrale jeugdgezondheidszorg door de GGD mogelijk te maken.
2. In de zienswijze op de programmabegroting 2021 van de GGD op te nemen dat we het niet eens zijn met de voorgestelde nieuwe indexering en we antwoord vragen op eerder gestelde vragen inzake de ambulancezorg in onze gemeente.

Aldus besloten in de vergadering van 26 mei 2020,

De raad voornoemd,

de griffier,

J.C.M. van Berkel

de voorzitter,

Mw. A.J.M.H. van de Ven

GGD Brabant-Zuidoost
POSTBUS 8684
5605 KR EINDHOVEN

GEMEENTE REUSEL-DE MIERDEN
Verzonden:

04 JUNI 2019

Onderwerp : Zienswijze 2e begrotingswijziging 2019 en begroting 2020
Ons kenmerk : / 19.08684
Uw kenmerk :

Reusel,

Geachte heer/mevrouw,

In uw brief van 18 maart 2019 heeft u onze gemeenteraad gevraagd een zienswijze door te geven voor de ontwerpbegroting 2020. In uw email van 26 maart 2019 heeft u gevraagd om een zienswijze voor de tweede wijziging van de programmabegroting 2019. De raad heeft beide stukken behandeld in de vergadering van 28 mei 2019. In deze brief leest u de zienswijze van onze raad.

Zienswijze 2^e begrotingswijziging

We kunnen instemmen met de 2^e begrotingswijziging 2019 om hiermee de uitvoering van het rijksvaccinatieprogramma mogelijk te maken.

Zienswijze begroting 2020

We vinden de aanrijtiden van de ambulances in onze gemeenten nog steeds onacceptabel en maken ons hierover nog steeds ernstige zorgen. We vragen u dan ook om in beeld te brengen welke maatregelen u specifiek voor onze gemeente gaat nemen om de aanrijtiden in onze gemeente te verbeteren. Wilt u ook inzichtelijk maken in hoeveel gevallen in onze gemeente een ambulance uit de regio Hilvarenbeek wordt ingezet en wat dit voor effect heeft op de cijfers? Verder zien we graag een tussentijdse evaluatie van het Spreidings- en Dekkingsplan voor ambulances.

Vragen?

Heeft u nog vragen? Dan kunt u contact opnemen met Marit van Dooren van het team bereikbaar op maandagochtend, dinsdag en donderdag via telefoonnummer 0497 - 650 010 of via e-mail m.vandooren@reuseldemierden.nl.

Met vriendelijke groet,

het college van burgemeester en wethouders,

Mr. R.P.B.M. Brekelmans
secretaris

J. Eugster
burgemeester (wnd.)

Nota van aanvullingen raadsvoorstel

Registratie nr. :	20.08428	Opsteller :	Marit van Dooren
Raadsvoorstel:	RA20.020	Afdeling :	Ontwikkeling en Dienstverlening
Datum nota:	12 mei 2020	Portefeuillehouder :	de heer M.P.M. Maas wethouder

Onderwerp

Informatie over ambulance aanrijtijden en aanpassing zienswijze begroting 2021 GGD Brabant-Zuidoost.

Kennis te nemen van

De ontvangen reactie over de ambulance aanrijtijden in onze gemeente en ons voorstel om gelet hierop de zienswijze op de begroting 2021 van de GGD Brabant-Zuidoost iets anders te formuleren.

Inleiding

Dinsdag 26 mei wordt het raadsvoorstel over de begroting 2021 van de GGD behandeld. In het raadsvoorstel wordt voorgesteld om een zienswijze in te dienen. In de zienswijze geven we aan dat we het niet eens zijn met de nieuwe wijze van indexering die de GGD toepast en dat we antwoord willen op de eerder gestelde vragen over de ambulance aanrijtijden. Zo hebben we eerder gevraagd welke maatregelen de GGD gaat nemen om de aanrijtijden in onze gemeente te verbeteren en wat het effect is van de inzet van ambulances uit de regio Hilvarenbeek.

Inmiddels hebben we antwoord gekregen op onze vragen over de ambulance aanrijtijden. Ook hebben we nieuwe vragen gesteld naar aanleiding van het overzicht over de aanrijtijden van 2019. De reactie van de GGD op onze vragen, willen we graag delen met de raad.

Kernboodschap

Met de ontvangen informatie over de ambulance aanrijtijden is de voorgestelde zienswijze in het raadsvoorstel RA 20.020 achterhaald. We stellen dan ook voor om de zienswijze hierop nu aan te passen in die zin dat we aandacht blijven vragen voor de verbetering van de aanrijtijden van ambulances in onze gemeente.

Vervolg

Wij zullen de geschetste ontwikkelingen op de voet blijven volgen en hopen dat deze een gunstig effect hebben op de aanrijtijden in onze gemeente.

Na behandeling van het raadsvoorstel over de begroting, sturen we de zienswijze aan de GGD. We blijven de ontwikkelingen die de GGD schetst op de voet volgen.

Bijlagen

- Cijfers ambulance aanrijtijden 2019 (20.08693)
- Toelichting GGD Brabant-Zuidoost op gestelde vragen over ambulance aanrijtijden (20.08693)

Ter inzage

/

Rapport Reusel-De Mierden

Periode tussen 01-01-2019 en 31-12-2019

Inzetten per urgentie

Inleiding

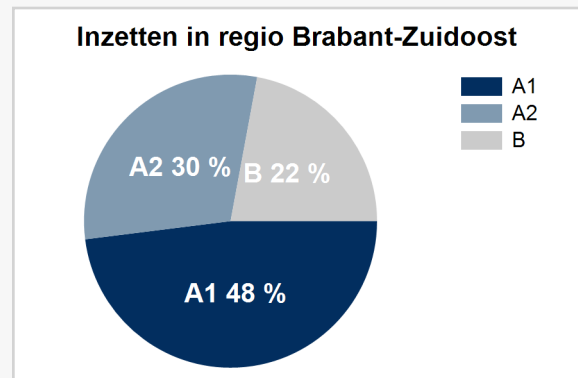
Niet alle ambulancezorginzetten vragen evenveel spoed. Er wordt daarom onderscheidt gemaakt in drie urgenties. Deze drie urgenties zijn:

- A1, acute bedreiging van de vitale functies van de patiënt, of wanneer dit pas na beoordeling door het ambulanceteam kan worden uitgesloten. De RAV gaat zo snel mogelijk naar de patiënt. Er wordt gestreefd naar een maximale responstijd van 15 minuten.
- A2, geen direct levensgevaar, maar wel risico op (ernstige) gezondheidsschade. De RAV gaat zo snel mogelijk naar de patiënt. Er wordt gestreefd naar een maximale responstijd van 30 minuten.
- B, geen spoedeisende ambulancezorg, maar ambulancezorg op afspraak.

Het aantal inzetten in de periode tussen 01-01-2019 en 31-12-2019 bedraagt:

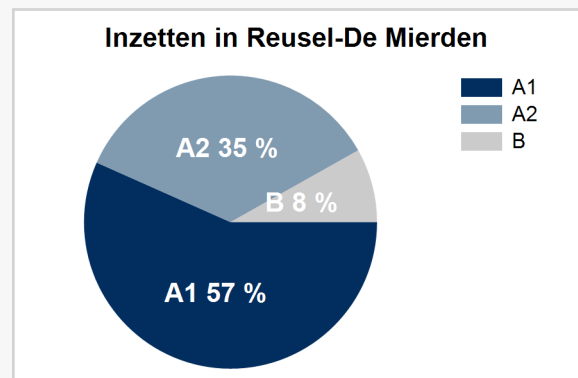
Hele regio Brabant-Zuidoost

Urgentie	Aantal inzetten
A1	23160
A2	14420
B	10651
Overzicht	48231

Reusel-De Mierden

Urgentie	Aantal inzetten
A1	285
A2	177
B	41
Overzicht	503

A1 inzetten binnen 15 minuten

Inleiding

De RAV registreert welk deel van de A1 inzetten binnen 15 minuten bij de patiënt aankomt. In de onderstaande overzichten zijn de resultaten van deze registratie weergegeven.

De eerste tabel toont de gegevens op regioniveau. In de tweede tabel wordt ingegaan op de prestaties op gemeentelijk niveau. De kaart toont het percentage van de A1 inzetten dat binnen 15 minuten bij de patiënt aankomt.

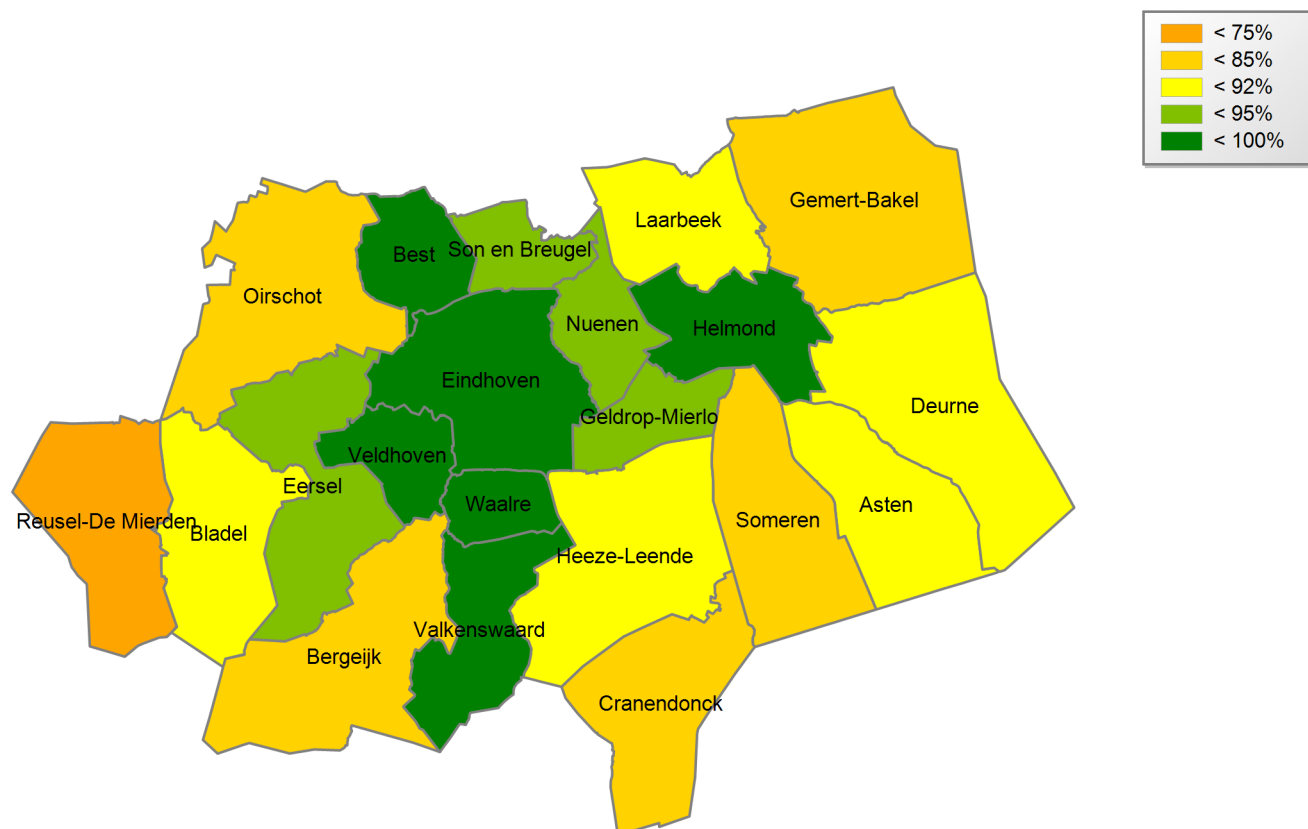
Hele regio Brabant-Zuidoost

Jaar	Periode	Aantal A1 inzetten binnen 15 minuten	Totaal aantal A1 inzetten	% A1 binnen 15 minuten
2019	Kwartaal 1	5295	5595	95%
2019	Kwartaal 2	5132	5501	93%
2019	Kwartaal 3	5205	5620	93%
2019	Kwartaal 4	5497	5853	94%
2019	Overzicht	21129	22569	93.6%
2018	Hele jaar	21046	22660	92.9%

Reusel-De Mierden

Jaar	Periode	Aantal A1 inzetten binnen 15 minuten	Totaal aantal A1 inzetten	% A1 binnen 15 minuten
2019	Kwartaal 1	51	62	82%
2019	Kwartaal 2	41	57	72%
2019	Kwartaal 3	50	82	61%
2019	Kwartaal 4	65	81	80%
2019	Overzicht	207	282	73.4%
2018	Hele jaar	192	271	70.8%

Regiokaart A1 spoedzorg 2019

A2 inzetten binnen 30 minuten

Inleiding

Naast de A1 spoedinzetten, kent de RAV ook A2 spoedinzetten. Hierbij is geen sprake van een levensbedreigende situatie, maar wel van spoed. Ook van deze A2 inzetten wordt een tijdsregistratie bijgehouden. In de onderstaande overzichten zijn de resultaten van deze registratie weergegeven.

De eerste tabel toont de gegevens op regioniveau. In de tweede tabel wordt ingegaan op de prestaties op gemeentelijk niveau. De kaart toont het percentage van de A2 inzetten dat binnen 30 minuten bij de patiënt aankomt.

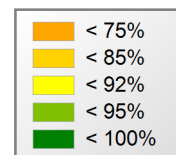
Hele regio Brabant-Zuidoost

Jaar	Periode	Aantal A2 inzetten binnen 30 minuten	Totaal aantal A2 inzetten	% A2 binnen 30 minuten
2019	Kwartaal 1	3361	3441	98%
2019	Kwartaal 2	3313	3375	98%
2019	Kwartaal 3	3321	3388	98%
2019	Kwartaal 4	3405	3509	97%
2019	Overzicht	13400	13713	97.7%
2018	Hele jaar	13191	13586	97.1%

Reusel-De Mierden

Jaar	Periode	Aantal A2 inzetten binnen 30 minuten	Totaal aantal A2 inzetten	% A2 binnen 30 minuten
2019	Kwartaal 1	45	47	96%
2019	Kwartaal 2	44	45	98%
2019	Kwartaal 3	35	36	97%
2019	Kwartaal 4	41	43	95%
2019	Overzicht	165	171	96.5%
2018	Hele jaar	142	157	90.4%

Regiokaart A2 spoedzorg 2019

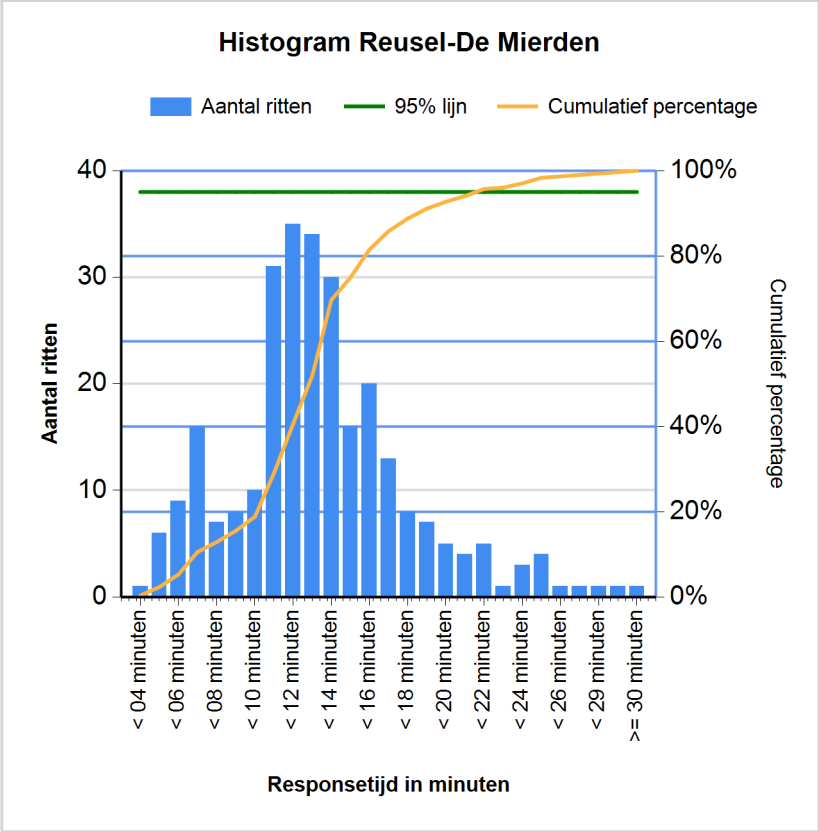
Histogram A1 inzetten

Inleiding

De RAV registreert niet alleen of een ambulance wel of niet binnen 15 minuten bij een A1 inzet is aangekomen. Ook de precieze responstijd wordt bijgehouden. De informatie op deze pagina gaat hier verder op in.

De tabel toont per minuut responstijd het aantal inzetten met die betreffende responstijd en het totale percentage van de patiënten dat binnen die betreffende responstijd door een ambulance is bereikt. De grafiek geeft de informatie uit de tabel grafisch weer. Het aantal inzetten is in de kolommen opgenomen, het totale percentage in de lijn. Onderaan de pagina is af te lezen bij welke responstijd de RAV 95% van de patiënten heeft bereikt.

Responstijd in minuten	Aantal inzetten met deze responstijd	Opgeteld % van de inzetten met deze responstijd
< 04 minuten	1	0%
< 05 minuten	6	2%
< 06 minuten	9	5%
< 07 minuten	16	11%
< 08 minuten	7	13%
< 09 minuten	8	16%
< 10 minuten	10	19%
< 11 minuten	31	29%
< 12 minuten	35	41%
< 13 minuten	34	52%
< 14 minuten	54	70%
< 15 minuten	16	75%
< 16 minuten	20	82%
< 17 minuten	13	86%
< 18 minuten	9	89%
< 19 minuten	7	91%
< 20 minuten	5	93%
< 21 minuten	4	94%
< 22 minuten	5	96%
< 23 minuten	1	96%
< 24 minuten	3	97%
< 25 minuten	4	98%
< 26 minuten	1	99%
< 28 minuten	1	99%
< 29 minuten	1	99%
< 30 minuten	1	100%
>= 30 minuten	1	100%

Percentage van de inzetten	waarbij de ambulance binnen de onderstaande responstijd bij de patiënt is aangekomen.
95%	21 minuten 12 seconden

Toelichting GGD Brabant-Zuidoost over ambulance aanrijtijden

De gestelde vragen zijn:

1. We vragen u om in beeld te brengen welke maatregelen u specifiek voor onze gemeente gaat nemen om de aanrijtijden in onze gemeente te verbeteren.
2. Wat is de inzet van de first responders in 2019 geweest en het effect op de aanrijtijden.
3. Wilt u ook inzichtelijk maken in hoeveel gevallen in onze gemeente een ambulance uit de regio Hilvarenbeek wordt ingezet en wat dit voor effect heeft op de cijfers?
4. Verder zien we graag een tussentijdse evaluatie van het Spreidings- en Dekkingsplan voor ambulances.
5. Is er een logische verklaring voor de grote verslechtering van de aanrijtijden in het derde kwartaal van 2019?
6. Worden meldingen vanuit de gemeente Reusel-De Mierden eerder opgeschaald naar A1 ritten? En is dit de verklaring voor het feit dat het aantal A1 ritten verhoudingsgewijs veel hoger is dan het gemiddelde?

Algemene reactie GGD over de aanrijtijden

Het % A1-ritten dat binnen 15 minuten ter plaatse is, is in Reusel-De Mierden inderdaad (te) laag en slechts licht verbeterd ten opzichte van 2018. We beseffen dat daarmee de landelijk nagestreefde norm van 95% ruimschoots niet wordt behaald, en dat de aanrijtijden veel minder goed zijn dan in grote stadskernen als Eindhoven en Helmond. Dit is helaas al jaren zo. Schaarse capaciteit die door onze RAV over de gehele regio Zuid Oost Brabant moet worden ingezet is een van de hoofdoorzaken. Ambulances rijden continu rond en hebben geen vaste standplaats. Grootste knelpunt is al jaren het vinden van voldoende gekwalificeerd personeel om overal de gevraagde percentages te behalen. Dit is in de ambulancezorg overigens een landelijke uitdaging, waarmee alle regionale Ambulancevoorzieningen, maar ook de IC's en SEH's hebben te maken. Al deze organisaties moeten vissen uit dezelfde vijver qua personeel. Momenteel zitten we qua capaciteit nog 10% tot 15% onder de benodigde ambulancecapaciteit, al proberen we er alles aan om dit tekort terug te dringen.

Ad 1) Maatregelen om de aanrijtijden te verbeteren

Uiteraard gaan we proberen de prestaties verder te verbeteren. Zo wordt in de tweede helft van 2020 (het wachten is onder andere nog op groen licht van het ministerie) verdere differentiatie van zorgvervoer verwacht, waardoor de spoedeisende ambulances verder ontlast kunnen worden. Ook verdere samenwerking in de regio met huisartsenposten (HAP Shoko) en andere samenwerking binnen de keten van acute zorg hebben tot doel om tot meer zorgcoördinatie en betere resultaten te komen. Realisatie van de ambulancepost Eindhoven Zuid (eind 2020) en de implementatie van nog meer up-to-date- intelligente software op de meldkamer ten behoeve van zo optimaal mogelijke inzet van de ambulances (tweede helft 2020) gaan uiteindelijk ook bijdragen. Verder blijven we ons uiteraard inzetten om de personele bezetting op orde te brengen. We hebben immers zoals al aangegeven een tekort aan ambulanceverpleegkundigen, vacatures zijn moeilijk invulbaar.

Onze maatregelen zijn in principe regionaal. Wij worden als Ambulancevoorziening (door de zorgverzekeraars) gefinancierd en (financieel) afgerekend op de prestaties in de gehele regio Zuid Oost Brabant. Onze ambulances rijden derhalve door de hele regio en niet vanuit 1 specifieke locatie/ambulancepost. En juist in gemeenten aan de randen van onze regio Zuid Oost (Cranendonck, Reusel-De Mierden, Oirschot) worden op momenten van veel gelijktijdige vraag naar vervoer in de gehele regio Zuid Oost minder hoge percentages bereikt. Ook al proberen we dit uiteraard wel zo goed mogelijk te doen. In 2020 gaan we in gesprek met buurtregio's om hernieuwde afspraken over 'burenhulp' te maken.

Ad 2) Inzet first responders

In Reusel-De Mierden wordt (als 1 van de 8 gemeenten in de regio Brabant Zuid Oost) bij spoedritten zo mogelijk vanuit samenwerking met de brandweer naast ambulances ook 'First Responders' ingezet, met een licht verhogend effect op de prestatiecijfers.

Ad 3) Inzet ambulances uit de regio Hilvarenbeek

Verder is er ook (beperkt) sprake van burenhulp vanuit RAV Brabant Midden West Noord. In 2019 zijn vanuit die regio 9 A1 ritten uitgevoerd, waarvan 6 binnen 15 minuten ter plaatse. De prestatiecijfers veranderen hier in 2019 echter niet wezenlijk door.

Ad 4) Evaluatie Spreidings- en beschikbaarheidsplan ambulances

Het plan Spreiding en Beschikbaarheid zal in 2020 (hoewel post Zuid dan nog niet is gerealiseerd) inderdaad worden geëvalueerd. Voorsnog staat dit gepland voor het AB/DB van begin juli, behoudens de ontwikkeling van de Corona Crisis.

Ad 5) Prestaties in het derde kwartaal in de hele regio lager

In het derde kwartaal van 2019 was het percentage A1 op tijd extreem laag. Hiervoor is geen specifieke verklaring anders dan dat door onder andere een lagere bezetting in de zomerperiode, de prestaties in geheel Zuid Oost Brabant ruim lager waren. De schaarste werkt dan extra door in de prestaties van gemeentes die wat meer aan de buitenkant van de regio liggen.

Ad 6) Relatief hoog aantal A1 ritten

Een triage die voor Reusel-De Mierden eerder leidt tot een A1-inzet dan voor andere gemeenten, is niet aan de orde. Dat kan dus geen verklaring zijn voor het relatief hoge aantal A1 inzetten voor Reusel-De Mierden ten opzichte van het gemiddelde in Zuid Oost Brabant. De triage vanuit de meldkamer is puur medisch en heeft niets met afstanden te maken. Wel proberen we vanwege de afstanden in geval van een A1 rit nog sneller te rijden. Een deel van de verklaring van een relatief hoog aantal A1 ritten zou kunnen liggen in de leeftijdsopbouw. Zo is in Eindhoven ruim 16% van de bevolking ouder dan 65 jaar en in Reusel-De Mierden bijna 20%.

Aan de colleges en raden van de gemeenten
verbonden aan de GGD-Brabant-Zuidoost

ons kenmerk:	behandeld door: Pim Lamers	datum:	2 april 2020
uw kenmerk	doorkiesnummer: 088 0031 201		
onderwerp:	Concept programmabegroting 2021 en wijziging Gemeenschappelijke Regeling		

Geachte College en geachte Raad,

Op 13 maart jl. hebben wij u namens het GGD bestuur de concept programmabegroting 2021 van de GGD Brabant-Zuidoost en een voorstel voor wijziging van de gemeenschappelijke regeling aangeboden. Op dat moment was nog niet bekend dat de Coronacrisis de omvang en impact zou krijgen zoals we die nu kennen.

In de concept begroting 2021 van de GGD is geen rekening gehouden met de financiële gevolgen van de Corona crisis. We kunnen ons voorstellen dat colleges en raden daar vragen over hebben.

De verwachting is dat de Corona crisis financiële gevolgen zal hebben voor de GGD zowel in 2020 als 2021. We verwachten extra kosten als gevolg van opgeschaalde Corona activiteiten, verminderde baten door afgeschaalde contracttaken en extra kosten door inhaalactiviteiten (afgeschaalde reguliere taken). Over de omvang valt nu nog niets te zeggen. Ook is niet het bekend in hoeverre het Rijk voor een eventuele financiële tegemoetkoming zal zorgen. Als GGD bestuur zullen we de financiële gevolgen inzichtelijk maken en in het najaar via een begrotingswijzigingen aan uw college en raad voorleggen.

Wij verzoeken u desondanks om uw zienswijze te geven op de concept programmabegroting zoals wij u die eerder hebben aangeboden. Het GGD bestuur is volgens de wet op de gemeenschappelijke regelingen verplicht om de begroting voor 1 augustus vast te stellen.

Wij kunnen ons daarnaast ook voorstellen dat uw college of raad, gelet op de impact van de Corona crisis op de GGD en Zuidzorg en Zorgboog, vraagtekens stelt bij de haalbaarheid van integratie van de Jeugdgezondheidszorg voor 0-4 jarigen binnen de GGD per 1.1 2021. Met die integratie is in de concept programmabegroting overigens wel rekening gehouden. Naar onze inschatting is de integratie per die datum nog steeds haalbaar. Wij verzoeken u dan ook om akkoord te gaan met de wijziging van de gemeenschappelijke regeling na verkregen toestemming van uw raad.

Postadres

Postbus 8684
5605 KR Eindhoven
Telefoon 088 0031 100
Fax 088 0031 199

Bezoekadres

Clausplein 10
5611 XP Eindhoven

info@ggdbzo.nl
www.ggdbzo.nl

KvK nr. 50451154

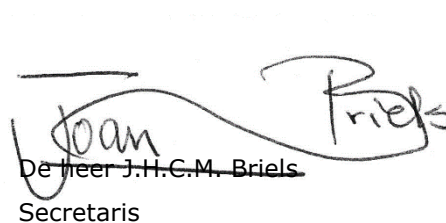

Graag vernemen wij uw akkoord op de wijziging van de gemeenschappelijke regeling en uw zienswijze op de concept programmabegroting 2021 uiterlijk op 10 juni a.s. (dit in afwijking van de afgesproken reactiedatum met de 4 GR'en).

Hoogachtend,
Namens het Algemeen Bestuur,

Mevrouw H.C.H.M. van Dongen-Lamers
Voorzitter

De heer J.H.C.M. Briels
Secretaris

CONCEPT

Programmabegroting 2021

GGD Brabant-Zuidoost

Programmabegroting 2021

GGD Brabant-Zuidoost

Vastgesteld door het Algemeen Bestuur in zijn openbare vergadering van 1 juli 2020

Voorzitter: Mevr. H.C.H.M. van Dongen-Lamers

Secretaris: Dhr. J.H.C.M. Briels

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	3
1 Leeswijzer	5
2 Overzicht GGD Brabant-Zuidoost	6
Overzichtskaart werkgebied	6
Organogram.....	7
3 Kerngegevens	8
4 Inleiding en samenvatting	9
5 Programmabegroting	13
6 Paragrafen	50
7 Financiële begroting	57
7.1 Overzicht van baten en lasten.....	57
7.2 Toelichting op baten en lasten	58
7.3 Specificatie directe kosten en overhead	59
7.4 Staat van financieringen	60
7.5 Staat van investeringen	61
7.6 Staat van reserves	62
7.7 Staat van voorzieningen	63
7.8 Meerjarenraming baten en lasten	64
8 Bijlagen	66
8.1 Berekening inwonerbijdrage	66
8.2 Overzicht inwonerbijdrage en overige bijdragen per gemeente	67
8.3 Overzicht indicatieve ontwikkeling gemeentelijke bijdragen t/m 2024	68
8.4 Overzicht GGD taken.	70

VOORWOORD

De GGD heeft een speciaal beeldmerk ontwikkeld dat de wendbaarheid van onze organisatie symboliseert

Missie

De GGD Brabant-Zuidoost streeft – onder regie van de gemeenten – door middel van preventie naar gezondheidswinst van alle inwoners, om zo een bijdrage te leveren aan de kwaliteit van hun leven en zelfredzaamheid te vergroten. Wij zijn een proactieve, innovatieve en resultaatgerichte organisatie. Onze dienstverlening betreft gezondheid, preventie en snelle interventie, is professioneel en betrouwbaar en komt tot stand vanuit de wens van de klant en in dialoog met onze opdrachtgevers en samenwerkingspartners

Visie

Vanuit de Wet Publieke Gezondheid geven wij vorm en inhoud aan onze collectieve preventie en gezondheidswinst. De GGD Brabant-Zuidoost wil een wendbare organisatie worden, die werkt vanuit klantwaarden en het maatschappelijke belang. We zijn er altijd voor iedereen, beschermen en bewaken de gezondheid en willen de verbinder van preventie zijn. We zijn paraat bij grote en kleine crises en verzorgen 24/7 de ambulancezorg in onze regio.

Bestuursopdracht

Daarnaast heeft de directeur van de GGD de opdracht om de organisatie structureel financieel gezond en wendbaar te maken voor de komende jaren voor de 21 gemeenten van de regio Zuidoost-Brabant. Uitgangspunten bij dit optimalisatieproces zijn dat gemeenten vertrouwen houden in de GGD en dat de GGD haar wettelijke kerntaken voor gemeenten op een inspirerende manier blijft uitvoeren. Zowel gemeenten als GGD hebben dus een belang en dragen daarin een gezamenlijke verantwoordelijkheid om dit proces te laten slagen. Dit willen we bereiken:

- De GGD is een financieel gezonde organisatie langs een efficiënte en effectieve bedrijfsvoering.
- De GGD is een transparante organisatie die strategisch wordt aangestuurd en kort-cyclisch wordt bijgestuurd.
- De inwonersbijdrage, die de 21 gemeenten jaarlijks (geïndexeerd volgens de reguliere indexeringsmethode) aan de GGD moet betalen, is stabiel.
- Er is ruimte voor vernieuwing waardoor de GGD kan inspelen op de sociaal-maatschappelijke vragen van de 21 gemeenten en derden.
- De GGD is een aantrekkelijke en moderne werkgever.

Ten aanzien van de uitvoering van de bestuursopdracht ligt momenteel (februari 2020) besluitvorming voor, die wel reeds verwerkt is in deze begroting; dit gaat dan om de doorwerking van de effecten van de eenmalige bijdrage in 2020 voor verbetering bedrijfsvoering, de aanpassing van de inwonerbijdrage met de mutatie in het aantal inwoners en op hoofdlijnen de overname van JGZ 0-4.

1 Leeswijzer

Onderhavig document omvat de programmabegroting 2021 van de GGD Brabant-Zuidoost.

De begroting is opgesteld met inachtneming van de relevante voorschriften zoals opgenomen in het "Besluit begroting en verantwoording Provincies en gemeenten (BBV)", laatstelijk gewijzigd per 2018. Dit nieuwe BBV schrijft voor dat bij de financiële verantwoording de kosten van de overhead in een apart programma getoond worden. De kosten van de primaire uitvoerende taken dienen dan exclusief overheadkosten getoond te worden. Daarnaast dienen de eventuele heffing VPB, rente, algemene dekkingsmiddelen en de post onvoorzien apart verantwoord worden. De uitwerking hiervan wordt weergegeven op bladzijde 11 van deze begroting en middels afzonderlijke bijlagen. De 2 laatstgenoemde items komen bij de GGD overigens niet voor.

Verder schrijft het BBV (gemeentelijke) taakvelden en beleidsindicatoren voor; in de GGD-begroting wordt onderscheid gemaakt in 2 programma's Publieke Gezondheid en Ambulancezorg, waarmee voldaan is aan de nieuwe taakvelden-verdeling. Gemeentelijke beleidsindicatoren zijn niet van toepassing omdat die niet integraal door de GGD worden uitgevoerd.

Posten met betrekking tot de uitwerking van de bestuursopdracht zijn ten behoeve van de transparantie afzonderlijk weergegeven; kosten en baten m.b.t. JGZ 0-4 zijn vooralsnog alleen op hoofdlijnen en alleen in de exploitatieoverzichten weergegeven, en in de specificaties mbt balans, investeringen, reserves, voorzieningen e.d. zijn hieromtrent nog posten opgenomen. Nadere onderbouwing is daarvoor op dit moment nog niet voorhanden, in het najaar van 2020 zal hiervoor een begrotingswijziging worden opgesteld. Daarbij zullen we dan ook de producten/diensten JGZ voor 0 – 4 jarigen presenteren volgens het format in deze programmabegroting.

Deze begroting bestaat uit:

1. Een algemeen deel met algemene ontwikkelingen, kerndata en een inleiding met samenvatting.
2. een beleidsdeel met daarin de beschrijving van de taakvelden per pijler en de verplichte paragrafen.
3. een financiële begroting met daarin een overzicht van baten en lasten, een meerjarenraming en de staten van vaste activa, reserves en voorzieningen en financieringen.

De Programmabegroting wordt onderverdeeld in 2 programma's, nl.:

- a. Publieke Gezondheid
- b. Ambulancezorg

De taken zijn onderverdeeld naar de 7 pijlers, zoals vastgelegd in de notitie 'de basis van de GGD Brabant-Zuidoost' van maart 2015. Per taakveld wordt aangegeven:

- a. de productomschrijving en de doelstelling
- b. de activiteiten
- c. kerngegevens, kengetallen en resultaten

2 Overzicht GGD Brabant-Zuidoost

Gemeenschappelijke Regeling

Eind 2005 hebben alle gemeenten besloten tot de instelling van de Gemeenschappelijke Regeling GGD Brabant-Zuidoost.

Algemeen Bestuur

21 leden

Vertegenwoordigende wethouders van alle gemeenten

Dagelijks Bestuur

Mevrouw M. van Dongen-Lamers

Mevrouw C. Dortmans

De heer J. Briels

De heer J. Frenken

Mevrouw R. Richters

De heer P. van de Noord

De heer J. de Bruijn

Mevrouw A. Callewaert

Portefeuille

Voorzitter

Vicevoorzitter / Personeelszaken

Secretaris

Financiën

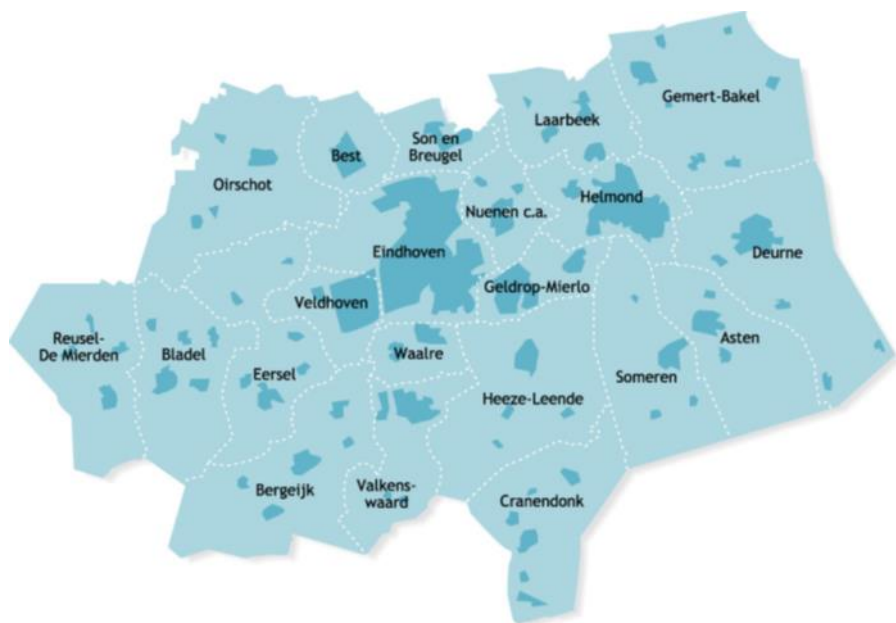
lid

lid

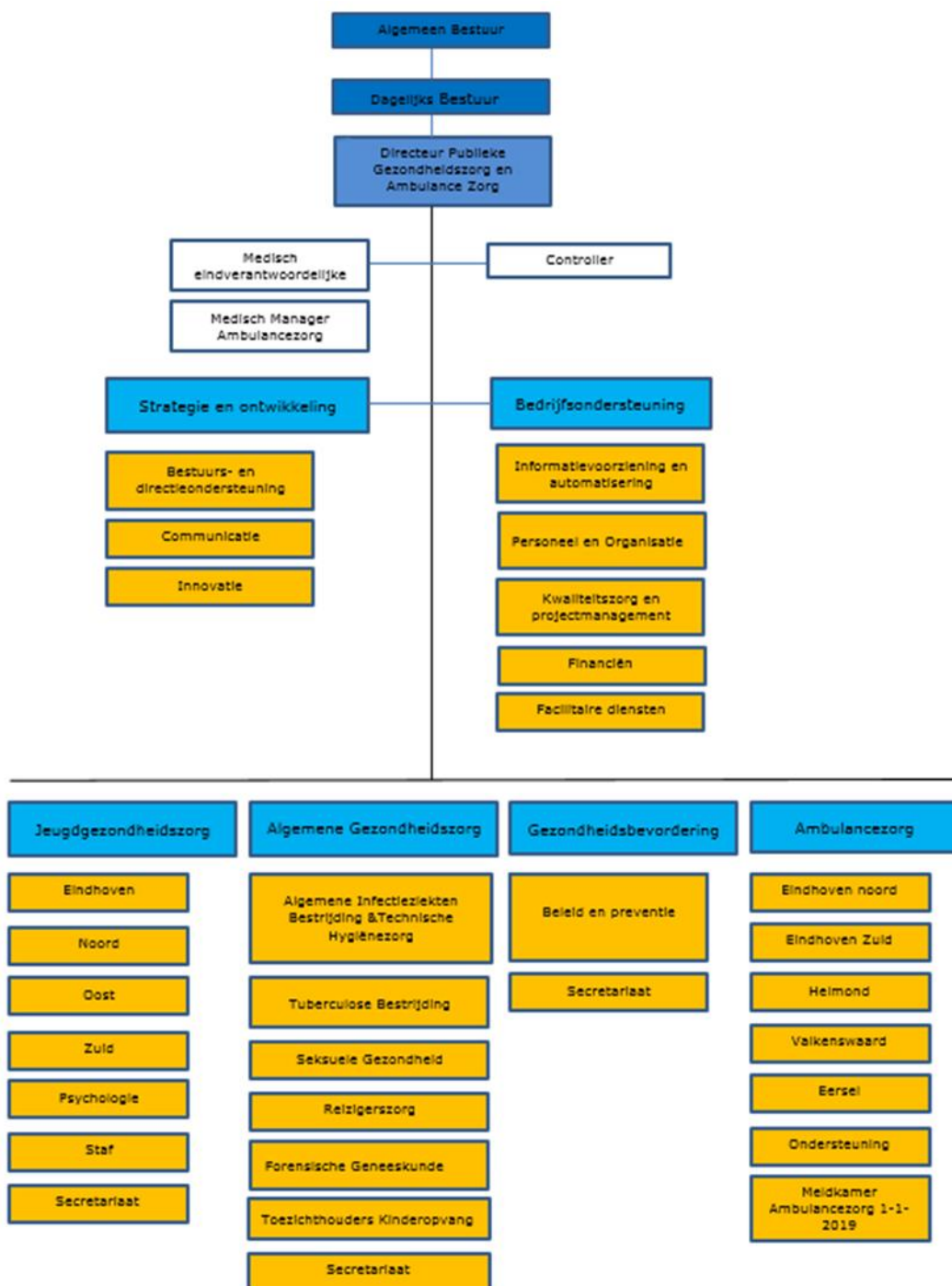
lid

Toegevoegd lid vanuit de Veiligheidsregio

Overzichtskaart werkgebied

Organogram

NB: Bovenstaand schema zal, in het kader van verdere uitwerking van de bestuursopdracht, in de loop van 2020 en 2021 gaan wijzigen.

3 Kerngegevens

Sociale en fysieke structuur (per 1 januari 2020)

Aantal deelnemende gemeenten	21
Totaal aantal inwoners in het werkgebied	780.614
Aantal kinderen in zorg 4 – 18	(1-1-'19) 114.614
Aantal kinderen in zorg 0 – 4	(1-1-'19) 29.130

Ramingen 2021

Personeel (nog excl JGZ 0-4)

Formatie in fte's	425
Formatie in personen	525

Financiën

Programma Publieke Gezondheid

Totaal exploitatie	€ 33.870.000
--------------------	--------------

Programma Ambulancezorg

Totaal exploitatie	€ 25.650.000
--------------------	--------------

4 Inleiding en samenvatting

In deze Programmabegroting wordt op hoofdlijnen weergegeven welke doelstellingen de GGD in 2021 met de uitvoering van welke activiteiten en tegen welke kosten en baten verwacht te realiseren. Daartoe worden o.a. kerngegevens en kengetallen opgenomen, aan de hand waarvan bij de tussentijdse rapportages en de jaarrapportage (jaarrekening) gezien kan worden of gestelde doelen zijn gerealiseerd. Het programmadeel is voorlopig gebaseerd op het productenboek 2020, dat uiteraard in de loop van 2020 nog geactualiseerd wordt en ook in 2021 nog aangepast kan worden. De indeling van het programmadeel is volgens bovengenoemde pijlers.

Financieel gezien is de begroting 2021 een actualisering van de begroting 2020 met een verwerking van (onderstaande) majeure ontwikkelingen en het vastgestelde percentage voor algemene kostenstijgingen voor 2021. Mocht later het takenpakket nog substantieel anderszins wijzigen, dan zal, voor zover van toepassing, een begrotingswijziging worden aangeboden.

Voor de GGD zijn de afspraken die gemaakt zijn tussen de vier grote gemeenschappelijke regelingen (4 GR'en) en onze gemeenten wat betreft planning en control kader stellend. Het Algemeen Bestuur heeft deze uitgangspunten bekrachtigd. Die uitgangspunten zijn in deze begroting verwerkt.

Conform de gewijzigde WGR (Wet Gemeenschappelijke Regelingen) stelt de GGD BZO voorafgaand aan deze begroting ook een kadernota ten behoeve van de aangesloten gemeenten op. In deze nota worden de verwachte belangwekkende ontwikkelingen voor het komende en eventueel volgende jaren beschreven. In deze begroting zijn die ontwikkelingen uiteraard, voor zover van toepassing, verwerkt. In dit kader is het volgende hierbij van belang te benoemen:

- De bovengenoemde afspraak tussen de 4 GR'en en gemeenten over standaardisering van de wijze van indexering. Hierbij moet aangetekend worden dat deze indexering mogelijk onvoldoende is om de dreigende forse stijging per 2021 van de ABP-premie op te vangen.
- De verwachte besluitvorming ten aanzien van de bestuursopdracht; dit gaat dan om de doorwerking van de effecten van de eenmalige bijdrage in 2020 voor verbetering bedrijfsvoering, de aanpassing van de inwonerbijdrage met de mutatie in het aantal inwoners en op hoofdlijnen de overname van JGZ 0-4. De mutatie in het aantal inwoners verschilt nu van genoemde 4GR-afpraak. Door de integratie van de JGZ 0-18 zijn we beter in staat vroegtijdig te interveniëren en preventief te werken, wat op langere termijn ook tot meer grip op uitgaven van de jeugdzorg moet leiden. Tevens kan de zorg effectiever worden ingezet dan voorheen. De integratie gebeurt door middel van het inbesteden van de JGZ 0-4 bij de GGD. Hierbij gaat het om het overnemen van mensen, taken en middelen van Zuidzorg en Zorgboog. De locaties van de consultatiebureaus blijven in principe gehandhaafd. Zuidzorg en Zorgboog zijn betrokken geweest bij het onderzoek naar het inbesteden van integrale JGZ 0 – 18 jaar bij de GGD. Zij hebben input geleverd en gesproken over de inhoud van de concept businesscase en hun standpunt toegelicht in het Algemeen Bestuur van de GGD. Inmiddels kunnen we constateren dat er een gemeenschappelijke draagvlak is om de integratie van JGZ gezamenlijk tot een goede uitvoering te brengen.

Brabant-Zuidoost

De drie bestuurders hebben afgesproken schouder aan schouder zorg te dragen voor een vlekkeloze overdracht die recht doet aan zorgvuldige aandacht voor ouders en kinderen, ketenpartners en JGZ medewerkers. Deze laatste zullen nauw betrokken worden bij de realisatie. Het Algemeen Bestuur van de GGD heeft gekozen voor 1.1.2021 als invoeringsdatum voor de inbesteding van JGZ 0 – 4 bij de GGD om voldoende tijd te geven voor een zorgvuldige overgang. Voor de detaillering van de kosten van JGZ 0-4 zal in het najaar een begrotingswijziging worden opgesteld.

Inhoudelijk gezien zijn er verder geen omvangrijke wijzigingen die tot aanpassing in deze begroting leiden. Eventuele verdere ontwikkeling m.b.t. gemeentelijke (contract-)taken, zoals WVGZ, Wijk GGD en Omgevingswet, zullen middels begrotingswijzigingen worden voorgelegd, indien van toepassing. De gemeenten, GGD, Omgevingsdienst en Veiligheidsregio zullen in het kader van de implementatie van de Omgevingswet gezamenlijk optrekken en gezamenlijke afspraken maken over deze samenwerking (zie ook inleiding bij Pijler Gezondheid beschermende taken).

De omvang van de algemene reserve/weerstandsvermogen van de GGD BZO is, zeker gezien de exploitatie-omvang, beperkt. De risico-inventarisatie van begin 2020 resulteerde in een benodigde weerstandscapaciteit van ca. € 1.800.000,- voor het Programma Publieke Gezondheid en ca. € 1.900.000,- voor het Programma Ambulancezorg. Eerder is besloten dat, gegeven de financieringsstructuur, voor de beide programma's afzonderlijke algemene reserves worden aangehouden. Het bestuur heeft eerder vastgesteld dat het weerstandsvermogen niet direct tot dat bedrag hoeft te worden aangevuld, maar dat de kaders en staffels zoals vastgesteld in de beleidsnotitie Kaders P&C-documenten 4GR-deel 2 hiervoor leidend zijn. Gegeven de verwachte omzet is dan voor PG (incl. JGZ 0-4) een kaderstellende bandbreedte van toepassing van minimaal € 1.500.000 en maximaal € 2.000.000 en voor AZ van minimaal € 1.200.000,- en maximaal € 1.500.000,-. Het wordt hierbij echter aan het Algemeen Bestuur van de Verbonden Partij overgelaten of die bandbreedte volledig wordt ingevuld, aangezien dit organisatie-specifiek is en wordt bepaald door de aard van de baten en lasten. Een laag weerstandsvermogen betekent wel dat financiële tegenvallers van enige omvang niet uit de algemene reserve kunnen worden opgevangen.

Na bestemming van het verwachte resultaat 2019 bedraagt de Algemene Reserve PG ca. € 500.000 en de Algemene Reserve AZ ca. € 1.200.000,-. De verwachting is dat met de uitvoering van de bestuursopdracht de algemene reserve PG in de komende jaren op het gewenste minimum niveau zal worden gebracht.

Voor de bepaling van de gemeentelijke bijdragen voor het gezamenlijke takenpakket wordt in principe voor een meerjarige periode een afspraak over de omvang van het takenpakket gemaakt, naast bovengenoemde afspraak over de wijze van indexering. Hiervoor is gekozen opdat hiervoor niet jaarlijks voorstellen, berekeningen en afrekeningen hoeven te worden gemaakt. Dit alles vanuit de gedachte dat de omvang van het gezamenlijke takenpakket gelijk blijft (behoudens specifieke besluiten) en dat de methodiek van indexering er voor zorgt dat gemiddeld genomen de GGD de bijdrage ontvangt die daarvoor noodzakelijk is.

Brabant-Zuidoost

Aangenomen wordt dat het langjarig gemiddelde van deze systematiek, gebaseerd op een objectieve, door een externe autoriteit vastgestelde norm, een aanvaardbaar financieringsniveau oplevert. Dat levert de GGD een budget op dat gemiddeld genomen moet voldoen om de gestegen kosten op te vangen.

Voor de indexering wordt de Macro Economisch Verkenning van het Centraal Plan Bureau van september gehanteerd. Voor 2021 betekent dit voor de GGD dat gerekend wordt met de volgende indexering:

Loon $70\% * 2,8\% = 1,96\%$

Prijs $30\% * 1,6\% = \underline{0,48\%}$

Totaal index 2021: **2,44%**

Brabant-Zuidoost

Kosten en Financiering per pijler

Pijlers	Kosten en Financiering per pijler									
	Inwoner bijdragen gemeenten				Overige bijdragen gemeenten	Contract bijdragen gemeenten	Contract bijdragen rijk	Contract bijdragen zorgverzekeraars	Contract bijdragen derden	TOTAAL
	Gezamenlijk takenpakket		Puber-contactmoment	JGZ 0-4						
Monitoren, signaleren en adviseren	1,57	1.230.000			10.000	75.000			150.000	1.465.000
Uitvoerende taken gezondheidsbescherming	2,06	1.605.000			25.000		720.000	55.000	1.215.000	3.620.000
PG bij incidenten, rampen en crises	0,43	335.000							15.000	350.000
Toezicht houden	0,08	60.000				880.000			15.000	955.000
Jeugdgezondheidszorg 4-18	6,80	5.310.000			95.000					5.405.000
PuberContactMoment JGZ*			475.000							475.000
Ambulancezorg	0,00	0				15.000		20.410.000	205.000	20.630.000
Aanvullende taken PG	0,36	280.000				950.000			505.000	1.735.000
Overhead PG	5,68	4.435.000	215.000		60.000	765.000	330.000	30.000	605.000	6.440.000
Overhead AZ						5.000	1.150.000	3.830.000	50.000	5.035.000
Vennootschapsbelasting								pm	25.000	25.000
Jeugdgezondheidszorg 0-4				12.185.000		1.000.000				13.185.000
efficiency bestuursopdracht									200.000	200.000
totaal	16,98	13.255.000	690.000	12.185.000	190.000	3.690.000	2.200.000	24.325.000	2.985.000	59.520.000

Voor nadere toelichting en specificatie zie paragraaf 6.1 t/m 6.3

5 Programmabegroting

Monitoren, signaleren en adviseren

Gemeenten hebben binnen de Wet Publieke Gezondheid de plicht om een plan ter bevordering van de lokale gezondheidssituatie vast te leggen in Lokaal gezondheidsbeleid.

Het beleid op gebied van gezondheid wordt steeds meer een middel om doelstellingen te realiseren op het Sociaal Domein. De gemeente is in dit proces de regisseur. De GGD ondersteunt de gemeente bij het voorbereiden, opstellen, implementeren en evalueren van dit beleid. Het lokaal team van de gemeente, kan dit proces verder ondersteunen en het beleid daadwerkelijk helpen te realiseren.

Gezondheid als voorwaarde om mee te kunnen doen en meedoen als bevordering van gezondheid!
"Gezondheid is het vermogen zich aan te passen en een eigen regie te voeren in het licht van de lichamelijke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven" (Machteld Huber, 2013).

Dit concept, waarbij gezondheid meer als werkwoord wordt gezien, en het bevorderen van gezondheid gaat over ondersteunen en versterken van veerkracht van mensen, slaat een stevige brug tussen de activiteiten van gezondheidsbevordering en de veranderingen die we willen bewerkstelligen in het Sociale Domein. Dit is voor vele gemeenten inmiddels ook het uitgangspunt in het lokaal beleid op gebied van gezondheid.

Het lokaal team maakt in overleg met de gemeente een jaar activiteitenplan, waarin vastgelegd wordt welke zaken opgepakt gaan worden.

Hierbij kunnen gezondheid gerelateerde onderwerpen uit allerlei beleidsterreinen aan de orde komen (denk aan onderwerpen uit het beleid rondom WMO, jeugd, sport of Ruimtelijke Ordening). Een en ander is stevig ingebed en afgestemd met andere activiteiten in het Sociaal Domein.

Sinds jaar en dag leveren we ook gegevens, cijfers en informatie over de gezondheidssituatie van de burgers in onze regio aan. Hierop baseren (o.a.) onze gemeenten en andere (wijk)organisaties hun beleid en speerpunten in de uitvoering.

De laatste jaren hebben steeds meer gemeenten met succes gebruik gemaakt van het Maatwerk wat we kunnen leveren. Met de uitvraag die we jaarlijks voor de monitors doen, en alle andere bronnen die tot onze beschikking staan, zijn we in staat vele (kennis) vragen op het gebied van het Sociale Domein te beantwoorden.

Ook in 2020 hebben we, vanwege de grote veranderingen op het Sociaal Domein, speciale aandacht voor het ondersteunen van onze gemeenten bij het monitoren van al deze veranderingen.

We willen onze deskundigheid/inzet richten op de diverse deelgebieden van het Sociaal Domein waarbij we steeds werken vanuit de uitgangspunten positieve gezondheid en het versterken van de eigen regie/gezondheidsvaardigheden en participatie van burgers.

Het versterken van intermediairs die werken met burgers in de lokale situaties, heeft hierbij onze extra aandacht.

We hebben, ook in het verlengde van de bevindingen en inzichten vanuit de VTV, gekozen voor de navolgende speerpunten die we in onze regio meer in gezamenlijkheid gaan vormgeven samen met burgers en lokale partijen.

- Weerbaarheid/lifeskills versterken van jeugd en ouders als basisvoorziening in de jeugdzorgketen.
- Suïcide- en depressiepreventie.
- Kwetsbare groepen: statushouders, ouderen.
- Veilig uitgaan/gehoorschade.
- Gezonde relaties.
- Gezondheidsbevordering invlechten in de nieuwe Omgevingswet.

Product: Procesbegeleiding bij en uitvoering van Lokaal Gezondheidsbeleid																	
Onderbouwing:	Het opstellen en uitvoeren van een lokaal gezondheidsbeleid (LGB) is voor gemeenten als taak vastgelegd in de Wet Publieke Gezondheid. De GGD ondersteuning draagt bij aan een optimalisering van het gemeentelijk gezondheidsbeleid aangehaakt bij en ingebed in het Sociaal Domein.																
Doel:	Een bijdrage leveren aan voorbereiden, opstellen, implementeren en uitvoeren van een lokaal gezondheidsbeleid van gemeenten.																
Wat houdt het in?	Werkwijze																
- Ondersteunen bij het formuleren van gemeentelijk gezondheidsbeleid aangehaakt bij en ingebed in het Sociaal Domein en de te maken keuzes. Dit gebeurt onder andere door een bijdrage te leveren aan de rVTV. - Adviseren t.b.v. structuur voor continue inbedding van het LGB-beleidsproces; participeren in deze structuur (bijv. stuurgroep wonen, zorg en welzijn/ lokaal gezondheidsbeleid). - Ondersteunen van de bijbehorende uitvoeringsprogramma's en beleidsuitvoering. - Creëren van draagvlak bij de te betrekken partijen. Makelen en schakelen tussen partijen. - Signaalfunctie van gemeentelijk (LGB)-wensen richting GGD-organisatie. - Inventariseren van bestaande (lokale) activiteiten m.b.t. het (binnen het gemeentelijke gezondheidsbeleid) gekozen thema en zoeken van samenwerkingspartners. - Opstellen (in overleg met gemeente, burgers en lokaal betrokken instellingen) van een project/ uitvoeringsplan dat past binnen de lokale situatie. - Begeleiding bij en uitvoeren van (delen) van het project/uitvoeringsplan. - Waar mogelijk partners ondersteunen bij het verwerven van extra fondsen/subsidies. - Beantwoorden van ad-hoc vragen. - Evalueren LGB-traject. - De activiteiten zijn gericht op gemeenten, preventie-instellingen, intermediairs, bevolking (jeugd, volwassenen, ouderen, kwetsbare groepen mensen met een lagere sociaal economische status, wijken).	Werken in multidisciplinair teams (intern, samen met adviseurs lokaal gezondheidsbeleid, preventie-/voorlichtings-medewerkers, onderzoekers en in samenwerking met JGZ. Extern samen met burgers en andere lokale partners). Toedeling uren LGB adviseur: 110 per gemeente Helmond 220 Eindhoven 260 Toedeling uren Lokaal maatwerk GVO: 65 per gemeente <table> <tr> <td>Geldrop-Mierlo</td><td>85 uur</td></tr> <tr> <td>Veldhoven</td><td>90 uur</td></tr> <tr> <td>Helmond</td><td>110 uur</td></tr> <tr> <td>Eindhoven</td><td>260 uur</td></tr> </table> Toedeling uren Lokaal maatwerk preventie/ voorlichting: 85 uur per gemeente <table> <tr> <td>Geldrop-Mierlo</td><td>110 uur</td></tr> <tr> <td>Veldhoven</td><td>120 uur</td></tr> <tr> <td>Helmond</td><td>175 uur</td></tr> <tr> <td>Eindhoven</td><td>300 uur</td></tr> </table> Activiteitenbudget € 1.000,- per gemeente	Geldrop-Mierlo	85 uur	Veldhoven	90 uur	Helmond	110 uur	Eindhoven	260 uur	Geldrop-Mierlo	110 uur	Veldhoven	120 uur	Helmond	175 uur	Eindhoven	300 uur
Geldrop-Mierlo	85 uur																
Veldhoven	90 uur																
Helmond	110 uur																
Eindhoven	260 uur																
Geldrop-Mierlo	110 uur																
Veldhoven	120 uur																
Helmond	175 uur																
Eindhoven	300 uur																
Verwacht resultaat																	
Er is duidelijk gemeentelijk beleid hoe gezondheid te bevorderen via de verschillende beleidsterreinen (jeugd/sociaal domein/onderwijs RO/sport e.d.) en op welke wijze burgers, die een bijdrage willen leveren aan een gezonde en veilige leef- en leeromgeving, daarbij worden gefaciliteerd en ondersteund. Extra aandacht voor kansen koppeling doelstellingen sociaal domein en ruimtelijk domein. Er is uitvoering gegeven aan lokale plannen, conform afspraken.																	

Product: Monitoren	
<u>Onderbouwing:</u> Inzicht krijgen in de gezondheidssituatie van de bevolking is als taak vastgelegd in de Wet Publieke Gezondheid. <u>Doel:</u> Kennis en informatie verstrekken die bijdraagt aan de ontwikkeling, evaluatie en sturing van gemeentelijk beleid op het gebied van gezondheid, jeugd, welzijn, wonen en zorg.	
Wat houdt het in?	Werkwijze
- Het verzamelen van gegevens over de gezondheid en de gezondheid beïnvloedende factoren via de monitorcyclus, waarbij subgroep van de bevolking eens in de vier jaar worden gemonitord. - Volwassenenmonitor 19-64 jaar - Ouderenmonitor 65-plus (2020/2021) - Jeugdmonitor 0-11 jaar (2021/2022) - RVTV (2022/2023) - Jeugdmonitor 12-18 jaar (2023/2024) - Deze dataverzameling gebeurt via een enquête (schriftelijk en/of via internet). Steeds meer wordt bij het monitoren gebruik gemaakt van relevante registraties en andere bronnen. Dit geldt zowel voor interne als externe bronnen. Ook andere vormen van dataverzameling, bijvoorbeeld via het onderzoekspanel of via kwalitatief onderzoek dragen bij aan de monitoringsfunctie van de GGD. - Gegevens worden beschikbaar gesteld aan wethouders en ambtenaren van gemeenten (welzijn/volksgezondheid, jeugd, ouderen, WMO, milieu, sport, wonen, zorg). Daarnaast aan organisaties en instellingen op het gebied van welzijn en zorg en andere geïnteresseerden.	De vragenlijsten van de monitorcyclus kent een vast basisdeel en een variabel deel dat wordt samengesteld in samenspraak met gemeenten. Daarnaast vindt afstemming en samenwerking plaats met GGD'en in Brabant en Zeeland en met het CBS en RIVM. Gegevens worden op gemeenteniveau verzameld en als volgt gerapporteerd: lokaal tabellenboek lokale kernpunten GGD-gezondheidsatlas Presentatie (in overleg)
Verwacht resultaat	
Inzicht in de gezondheidssituatie en de factoren die daarop van invloed zijn van de burgers in onze regio. In 2021 wordt de Jeugdmonitor 0 -11 jaar afgenomen (resultaten in 2022 beschikbaar).	

Product: Kenniscentrum onderzoek				
<u>Onderbouwing:</u>		Voorzien in de behoeften van onze gemeenten om hen op maat te ondersteunen met onderzoek, kennis en informatie.		
<u>Doel:</u>		Verder professionaliseren en evidence based ondersteunen van gezondheidsbeleid op lokaal en regionaal niveau. Het op maat beantwoorden van ad-hoc vragen, waardoor beleid en interventies worden ondersteund.		
<u>Voor wie:</u>		Gegevens worden beschikbaar gesteld aan ambtenaren en wethouders van gemeenten (welzijn/volksgezondheid, WMO/OGGZ, ouderen, jeugd). Daarnaast aan partners in zorginstellingen en OGGZ-voorzieningen		
Wat houdt het in?		Werkwijze		
• Opzetten en in stand houden kennisinfrastructuur, waarin onderzoeksgegevens en registraties beschikbaar worden gemaakt voor het op maat beantwoorden van onderzoeksvragen van gemeenten en GGD-medewerkers. Hierbij wordt samengewerkt met relevante organisaties en instellingen en bestaat samenwerking met de Academische Werkplaats Publieke Gezondheid Brabant. • Aansluiten op relevante maatschappelijke ontwikkelingen in het sociaal domein, zodat gemeentes worden ondersteund in hun beleid op het gebied van de drie transities. • Beantwoorden van ad-hoc vragen met behulp van beschikbare gegevens of kort aanvullend onderzoek. • Gericht advies geven over te nemen beleidsmaatregelen en beschikbare relevantie interventies (in samenspraak met wetenschappers, beleidsfunctionaris, preventiefunctionaris). • Zorgen dat wetenschappelijke inzichten bekend worden in onze regio en gebruikt wordt bij beleidsvorming en uitvoering. • Ondersteunen en adviseren bij de interpretatie en implementatie van wetenschappelijke kennis.		• Op verzoek beantwoorden van onderzoeksvragen in de breedste zin van het woord. • Proactief delen van kennis die van toepassing is voor gemeentelijk gezondheidsbeleid. Onder andere via de nieuwsbrief onderzoek. • Onderzoeksgegevens via digitale kanalen beschikbaar stellen voor gemeenten. • Er is gemiddeld 30 uur per gemeente beschikbaar voor onderzoek op maat.		
Verwacht resultaat				
Onze gemeenten weten ons te vinden en hebben de juiste gezondheidscijfers/interpretatie en onderzoekgegevens gebruikt bij het onderbouwen en ontwikkelen van bestaand en nieuw beleid.				
	Realisatie 2018	Realisatie 2019	Raming 2020	Raming 2021
Aantal vragen	99	114	100	100
Aantal gemeenten	19	19	21	21

Product: Gezondheidsexpertise in het Sociaal Domein

Onderbouwing

Monitoring, signalering en advisering is door Het Rijk als een van de pijlers bij de GGD als taak belegd. Ook wordt deze genoemd in de Wet Publieke Gezondheid. De GGD ontwikkelt zich van een meer uitvoerende organisatie naar het regionale expertise en kenniscentrum op het gebied van de preventieve volksgezondheid. Dit betreft zowel de beleids-, onderzoeks-, als gezondheid bevorderende praktijk componenten. Om op deze gebieden als kenniscentrum te kunnen fungeren, bouwen we deskundigheid en vaardigheden op. Deze hebben we op regionaal niveau beschikbaar voor inzet op lokaal niveau ten behoeve van al onze gemeenten, hun lokale partners en hun burgers.

Doel

Gezondheidskennis en -kunde toevoegen in de lokale situatie om te bevorderen dat burgers gezond en veilig kunnen opgroeien en zich ontwikkelen tot mensen met betekenis voor zichzelf, elkaar en de samenleving.
Gezondheid als voorwaarde om mee te kunnen doen.
En Meedoen als bevordering van gezondheid!

Werkwijze:

We zullen met direct betrokkenen per thema aan de hand van een inventarisatie en analyse van knelpunten en kansen komen tot voorstellen voor interventies en activiteiten.

Het gaat daarbij om de thema's:

- Gezond Bedrijf
- Omgevingswet
- Kwetsbare groepen
- Preventieakkoord
- Monitoren op Voortgezet Onderwijs

We maken daarbij gebruik van aanwezige cijfers en gegevens én de deskundigheid en ervaring van ketenpartners, burgers, onderwijs, welzijnsinstellingen, zorgpartijen, signalen uit de sociale teams, en anderen.

Resultaat

Op onderdelen is/wordt het resultaat verder gespecificeerd in de diverse projectplannen.

Specifieke activiteiten	Werkwijze/resultaat
<i>Gezond en Talentvol opgroeien</i> Basisonderwijs 'Week van de Lentekriebels' Training voor leerkrachten/intermediairs: <u>Doel:</u> Bijdragen aan het optimaliseren van het preventieaanbod in de regio op het gebied van relationele en seksuele vorming. Uit de regionale Volksgezondheid Toekomst Verkenning van Zuidoost-Brabant blijkt dat veel jongeren onveilig vrijen. Voorlichting over gezonde seksuele relaties blijft van belang. • Kennis en vaardigheden van de intermediairs op peil krijgen en houden. • Lespakketten en ondersteunende materialen beschikbaar stellen. • Vraagbaak voor intermediairs.	<u>Werkwijze</u> Verzorgen van training en nazorg van leerkrachten gericht op gezonde relatievorming bij kinderen op BO en SBO-scholen. <u>Resultaat</u> Kinderen in onze regio wordt geleerd na te denken over hun eigen bijdrage in (seksuele) relaties met anderen. Jaarlijks doen zo'n 70 scholen mee. Nieuwe scholen worden actief ondersteund door de GGD. Scholen gaan daarna zelfstandig verder en kunnen voor advies en ondersteuning een beroep doen op de GGD.
Werken aan een gezonde school <u>Doel:</u> Bijdragen aan het optimaliseren van het preventieaanbod op scholen in de regio, via de Gezonde School Methode. Dit omvat de thema's voeding, beweging en sport, sociale emotionele ontwikkeling (waaronder pesten), fysieke veiligheid en milieu, hygiëne en zelfverzorging, gezonde relaties en seksualiteit, alcohol en andere genotmiddelen. • We gaan uit van de vraag van de school en onderzoeken samen met de school hun situatie en wat daarbij past als stap naar een gezondere school. • We richten ons op primair, secundair onderwijs (incl. speciaal onderwijs) en MBO.	<u>Werkwijze</u> Scholen kunnen rechtstreeks contact met ons opnemen. Of via JGZ of samenwerkingspartners. Of via andere programma's, zoals Onwijs Fit! In sommige gemeenten nemen scholen deel aan een samenwerkingsverband op het gebied van gezondheid. De GGD ondersteunt individuele scholen en/of samenwerkingsverbanden. We baseren ons werk op de 5 pijlers van de Gezonde School Methode: • Educatieve activiteiten. • Signalering en doorverwijzen. • Omgeving (fysiek en sociaal). • Ouderbetrokkenheid. • Schoolgezondheidsbeleid. <u>Resultaat</u> De scholen zijn beter toegerust om een gezonde schoolomgeving te bieden voor leerlingen en medewerkers. Erkenning van de school via het Gezonde School Vignet. De samenwerking tussen school en ouders op het gebied van gezondheid wordt versterkt. Fitte kinderen leren beter en participeren beter nu en in de toekomst.

<i>Langer Thuis</i> Voorlichting door en voor 55+ <u>Doel:</u> Mensen worden door voorlichting in staat gesteld om zelf gezonde keuzes te maken, als eerste stap in het proces van attitude- en gedragsverandering. ▪ Voorlichten van de specifieke doelgroep senioren via georganiseerde settings, of op termijn andere risicogroepen waardoor ze meer inzicht krijgen in wat ze zelf kunnen doen om gezond te blijven. ▪ Diverse thema's: voeding, beweging, overgewicht, hart- en vaatziekten, valpreventie, ontspoorde zorg, hygiëne in de keuken, patiëntenrecht, organisatie van de gezondheidszorg, bevolkingsonderzoeken, werken van het lichaam en osteoporose. ▪ Groepsvoorlichting, peergroup-educatie. ▪ Voorlichting kan los worden ingezet of als onderdeel van andere programma's.	<u>Werkwijze</u> Getrainde vrijwilligers worden ingezet op eigen peergroep. <u>Resultaat</u> Doelgroep ouderen krijgt op verzoek informatie en gesprek met elkaar aangeboden, waarmee hun gezondheids-vaardigheden versterkt worden. Per jaar worden zo'n 20 voorlichtingen verzorgd.
<i>Expertise gezondheidsthema's</i> Het beschikbaar hebben en houden van specifieke deskundigheid voor de regio op het gebied van belangrijke preventie thema's. Bijdragen aan het optimaliseren van de participatie- en regiemogelijkheden van burgers. <u>Resultaat</u> Specialistische kennis blijft beschikbaar voor alle gemeenten en alle lokale teams.	<u>Werkwijze</u> Expertise ontwikkelen, bijhouden en delen op het gebied van: ▪ Leefstijl (overgewicht, roken, alcohol en drugs). ▪ Gezonde (seksuele) relaties. ▪ Veerkracht (sociale weerbaarheid/opvoeding, OGGZ/Kwetsbare groepen). ▪ Leefomgeving: - Bijhouden landelijke actuele ontwikkelingen. - Inventarisatie regionaal interventieaanbod op een aantal thema's en beschikbaar stellen van de informatie via Het Regionale Kompas. ▪ Communiceren en beschikbaar stellen van verworven kennis en informatie richting gemeenten, instellingen, intermediairs, burgers via het regionaal kompas. ▪ Afstemming tussen partners tot stand brengen om preventiestructuur te verbeteren. ▪ Vraagbaak voor collega's, professionals en Burgers.

Uitvoerende taken gezondheidsbescherming

Het belang van de gezondheid beschermende taken neemt toe omdat de gezondheidsrisico's groter worden. Door de intensieve veehouderij (hoge dierdichtheid in onze regio en de aanwezigheid van urgentiegebieden) en de toenemende internationale mobiliteit neemt het risico toe op overdracht van infectieziekten van dier op mens (zoönosen) en mens op mens. Basale hygiëne blijft van belang om overdracht van infectieziekten te voorkomen.

Verder worden bewoners zich bewuster van de gezondheidsrisico's in hun fysieke leefomgeving en staan zij kritischer tegenover overheden en organisaties. Het maakt niet uit of het om bijv. asbest, bodemverontreiniging, straling, geluidshinder of luchtvervuiling gaat. Burgers maken zich zorgen en spreken overheden en "vervuilers" steeds meer op hun verantwoordelijkheden aan.

Burgers schuwen daarbij niet om de rechter in te schakelen (denk aan de slachtoffers van Q-koorts en recenter aan de stikstofdiscussie).

De GGD wordt door alle partijen om advies en hulp gevraagd. De maatschappelijke druk zal rondom deze vraagstukken eerder toe- dan afnemen. Een overheid die burgers aanspreekt op gezond gedrag mag rekenen op burgers die een overheid aanspreekt op haar eigen (on)gezond beleid.

Een gezonde woon-, leer- en werkomgeving wordt meer en meer als een waarde gezien en gemeenten kunnen zich op dit terrein positief profileren. De omgevingswet biedt nieuwe kansen voor een gezonde leefomgeving.

Op 1 januari 2021 wordt de Omgevingswet van kracht. Dat betekent dat op die datum inwoners en bedrijven in onze regio volgens de voorschriften uit de Omgevingswet een vergunning moeten kunnen aanvragen, een melding moeten kunnen doen, respectievelijk op basis van proforma omgevingsplannen van de gemeenten moeten kunnen afwegen waar in onze regio welk initiatief mogelijk is zonder vergunning dan wel melding. Vergunningen moeten in maximaal 8 weken worden verleend (waar dat nu maximaal 26 weken is). Er dient integraal toezicht gehouden te worden of initiatiefnemers zich houden aan de (deels nieuwe) wet- en regelgeving, bepalingen uit het omgevingsplan, en de voorschriften uit de vergunning.

In de periode tussen 2021 en 2029 zullen omgevingsvisies en omgevingsplannen met omgevingswaarden moeten worden opgesteld. Tevens moet gebiedsinformatie uit onder meer omgevingsplannen juist en volledig ontsloten worden in het Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO).

Gemeenten (provincie en waterschap) hebben primair de verantwoordelijkheid om bovenstaande in te regelen en te borgen. Dit betekent enerzijds dat zij binnen hun eigen organisatie het nodige te doen hebben in het inrichten van processen, het digitaal ontsluiten van informatie en het opleiden van de eigen medewerkers.

Anderzijds zullen de verbonden partijen ODZOB, GGDBZO en VRBZO, die in opdracht van de gemeenten taken uitvoeren in het ruimtelijke en sociale domein, eveneens processen moeten (her)inrichten, informatie moeten ontsluiten en medewerkers moeten opleiden en trainen.

De besturen van de 21 gemeenten in de regio Zuidoost-Brabant en de besturen van de verbonden partijen onderschrijven de gezamenlijke wettelijke verplichting en maatschappelijke opgave, en dat zij zich maximaal inspannen om de omgevingswet op uiterlijk 2029 efficiënt te hebben geïmplementeerd.

De Gemeenten, GGD, ODZOB en VRBZO werken op basis van de volgende uitgangspunten:

- Er wordt samengewerkt in de voorbereiding van de Omgevingswet
- Processen worden op elkaar afgestemd
- Er wordt, zo veel mogelijk, gewerkt met gemeenschappelijke kaders
- Er is respect voor de "couleur locale".

De verwachting is dat als gevolg van de Omgevingswet er minder activiteiten vergunning-plichtig zullen zijn. Daar staat tegenover dat de wettelijke proceduretermijn voor complexe inrichtingen, die vóór inwerkingtreding nog 26 weken bestrijkt, naar 8 weken gaat. Dat vergt meer aandacht voor vooroverleg, waarin participatie een belangrijk onderdeel wordt. De Omgevingstafel wordt daarom in de regio als belangrijk instrument gezien om initiatieven te verkennen en begeleiden middels een proces waarin de ketenpartners samenwerken.

Brabant-Zuidoost

De Omgevingswet dwingt ook meer interbestuurlijke afstemming af, waardoor voor en tijdens vergunningverlening meer afstemmingsmomenten zijn. Ook is de verwachting dat vanwege het vergunningsvrij worden van verschillende activiteiten er meer inzet nodig zal zijn voor het afwickelen van meldingen alsmede voor toezicht & handhaving. De precieze impact op het totaal van de verwachte inzet en de kosten is afhankelijk van verschillende factoren, waaronder de wijze waarop gemeenten om zullen gaan met de grotere afwegingsruimte en de invloed die dat heeft op het meer of minder uniform zijn van de werkprocessen. De vuistregel hierbij is: hoe meer maatwerk, hoe meer kosten. Tegenover hogere kosten staat overigens wel de mogelijkheid die de Omgevingswet voor bevoegde gezagen introduceert, om voor milieu vergunningaanvragen leges te heffen. In de eerste jaren dat de Omgevingswet van kracht wordt, zal gemonitord worden welke factoren op welke wijze invloed hebben op de bedrijfsvoering en wat dit betekent voor de kosten. De verwachting is in elk geval dat de kosten voor de baten uitgaan en dat kosten aanvankelijk hoger zullen uitvallen.

Product: Algemene infectieziektebestrijding				
<u>Onderbouwing:</u> Vastgelegd in de Wet Publieke Gezondheid. <u>Doel:</u> Voorkómen en bestrijden van infectieziekten en de overdracht van infectieziekten van mens op mens of van dier op mens.				
Wat houdt het in?		Werkwijze		
▪ Registreren en verwerken van gegevens; alle meldingen worden landelijk geregistreerd en nauwlettend gevolgd (RIVM). ▪ Verzamelen en analyseren van regionale gegevens (surveillance). ▪ Onderzoek en beleidsadvisering. ▪ Preventie (waaronder voorlichting en preventief vaccineren). ▪ Bron- en contactopsporing. ▪ Regie/netwerk. ▪ Managen van grote uitbraken. ▪ Vangnettaak. ▪ 24-uurs bereikbaarheid. ▪ Grootschalige calamiteiten worden in samenwerking met de GHOR en andere zorgpartners voorbereid (draaiboeken, oefeningen e.d.). Zie ook product Publieke Gezondheid Asielzoekers		Er wordt gewerkt volgens landelijke richtlijnen en protocollen. Er wordt nauw samengewerkt met huisartsen, ziekenhuizen, RIVM (CIB), streeklaboratorium (PAMM), zorginstellingen en gemeenten.		
Resultaat		Realisatie 2018	Realisatie 2019	Raming 2020
1. Meldingen van infectieziekten/art. 26 regio		707/100	783/132	800/130
2. Beantwoorde vragen in de regio		1161	1037	1040
3. Outbreak oefeningen		1	1	1
4. aantal preventieprojecten		4	4	4
				Raming 2021
				800/130
				1040
				1
				4

Product: Tuberculosebestrijding				
<u>Onderbouwing:</u> Vastgelegd in de Wet Publieke Gezondheid. <u>Doel:</u> Het bestrijden van tuberculose (TBC) door het tijdig opsporen van TBC, opstellen en uitvoeren van een behandelpplan en voorkómen van transmissie.				
Wat houdt het in?		Werkwijze		
- Verzamelen, registreren, verwerken en analyseren van regionale gegevens. - Onderzoek en beleidsadvisering. - Preventie (waaronder voorlichting en preventief vaccineren). - Bron- en contactopsporing. - Behandeling en/of verwijzing. - Regie/netwerk. - Outbreak-management. - Vangnettaak (spreekuur). - Speciale aandacht voor het bereik van risicogroepen, zoals dak- en thuislozen en migranten. Zie ook TBC screening asielzoekers.		Er wordt gewerkt volgens landelijke richtlijnen en protocollen. Er wordt nauw samengewerkt met huisartsen, ziekenhuizen, streeklaboratorium (PAMM), IND, KNCV, intermediairs, GGD'en in Brabant en Zeeland.		
Resultaat		Realisatie 2018	Realisatie 2019	Raming 2020
1. Aantal screenings 2. Aantal behandelde patiënten (manifest en latente TBC)		Niet beschikbaar wegens overgang naar ander registratiesysteem	9.582 75	8.000 75

Product: Seksuele Gezondheid/SOA preventie				
<u>Onderbouwing:</u> Vastgelegd in de Wet Publieke Gezondheid.				
<u>Doel:</u> Het voorkómen en bestrijden van SOA's, terugdringen van het aantal SOA's.				
Wat houdt het in?		Werkwijze		
Activiteiten in het kader van de gemeenschappelijke taken: • Verzamelen, registreren, verwerken en analyseren van gegevens (surveillance) • Onderzoek en beleidsadvisering • Preventie (waaronder voorlichting, preventief vaccineren) • Bron- en contactopsporing • Regie/netwerk • Outbreakmanagement Speciale aandacht voor risicogroepen zoals jongeren, prostituees, mannen die seks hebben met mannen en mensen die veel wisselende contacten hebben (betere bewustwording van de gevaren en de eigen mogelijkheden (veilig vrijen) om het oplopen van een SOA te voorkomen. Activiteiten in het kader van contracttaak: (subsidieregeling VWS): ▪ Het opsporen van SOA's d.m.v. individuele counseling en Laboratoriumonderzoek. ▪ Opstellen en uitvoeren van individuele behandelplannen (bij gevonden SOA's), evt. voorschrijven van medicijnen. ▪ Partnerwaarschuwing. ▪ Doorverwijzen naar gespecialiseerde hulpverlening bij complexe hulpvragen. ▪ Sommige preventie-activiteiten komen in aanmerking voor landelijke subsidie .		Er wordt gewerkt volgens landelijke richtlijnen en protocollen. Er wordt nauw samengewerkt met huisartsen, ziekenhuizen, streeklaboratorium (PAMM: vanaf maart Elisabeth lab) en intermediaire organisaties. <i>Lokale</i> afspraken zijn mogelijk met betrekking tot invulling van preventieactiviteiten.		
Resultaat		Realisatie 2018	Realisatie 2019	Raming 2020
1. Individuele consulten		4.260	4.106	4100
2. Vindpercentages SOA's		18,3%	19,4	20
				20

Product: Hygiënezorg				
<u>Onderbouwing:</u> Vastgelegd in de Wet Publieke Gezondheid. <u>Doel:</u> Het bevorderen van hygiënisch handelen ter voorkoming van ziekten.				
Wat houdt het in?		Werkwijze		
- Bijhouden van een lijst van risicovolle objecten/instellingen. - Preventie activiteiten. - Beantwoorden van vragen van burgers en instellingen. - Inspecties bij geprioriteerde risicovolle objecten. Voor inspecties kinderopvang, gastouders en peuterspeelzalen: zie toezicht kinderopvang. Voor inspecties tattoo & piercingshops: zie toezicht op tattoo & piercingshops.		Er wordt gewerkt volgens landelijke richtlijnen en protocollen. Er wordt nauw samengewerkt met eigenaren van risicolocaties. Lokale afspraken met betrekking tot inspecties risicolocaties (aantal/soort) en lokale preventie-activiteiten.		
Resultaat		Realisatie 2018	Realisatie 2019	Raming 2020
1. Risicovaccinaties door de GGD bezocht		95	52	55
2. Vragen beantwoord		19	40	40

Product: Reizigerszorg				
<u>Onderbouwing:</u> Contracttaak die in het verlengde ligt van de algemene infectieziektebestrijding. <u>Doel:</u> Ervoor zorgen dat reizigers beschermd op reis gaan en voorkomen dat zij een infectieziekten oplopen in het buitenland en deze ziekte importeren in Nederland. Preventief beschermen van beroepsgroepen tegen Hepatitis B.				
Wat houdt het in?		Werkwijze		
• Publieksvoorlichting. • Individuele advisering en groepsadviezen (voor, tijdens en na de reis.) • Vaccineren. • Verkoop beschermingsmiddelen. • Vaccineren van beroepsgroepen (Hep. B).		Er wordt gewerkt volgens landelijke richtlijnen en protocollen. Er wordt nauw samengewerkt met andere GGD'en (gezamenlijk afsprakenbureau, gezamenlijke PR, ed.), PAMM en diverse instellingen en bedrijven.		
Resultaat		Realisatie 2018	Realisatie 2019	Raming 2020
1. Individuele consulten voor reizigers 2. Personen, behorend tot de beroepsgroep die risico loopt, gevaccineerd tegen Hep. B		17.803 2.059	20.195 1.793	20.000 1.750
				Raming 2021
				20.000 1.750

Product: Medische-milieukundige Zorg				
<u>Onderbouwing:</u>		Vastgelegd in de Wet Publieke Gezondheid. Uit de regionale Volksgezondheid Toekomst Verkenning van Zuidoost-Brabant blijkt dat de gezondheid van burgers positief beïnvloed kan worden via de leefomgeving. Bij besluiten die gevolgen kunnen hebben voor de volksgezondheid heeft de GGD een adviserende taak.		
<u>Doel:</u>		Het voorkomen van (verdere verspreiding van) ziekten en gezondheidsklachten ten gevolg van risicovolle (interne en externe) milieuomstandigheden.		
Wat houdt het in?		Werkwijze		
Basispakket: ▪ (Proactief) adviseren over gezondheidsrisico's in de leefomgeving. ▪ Adviseren bij (milieu)rampen, wanneer het advies minder dan 20 uur bedraagt. ▪ Het beantwoorden van vragen van burgers, incl. eventuele huisbezoeken. ▪ Meedenken in werkgroepen en het geven van (collectieve) voorlichtingen op het gebied van intensieve veehouderij, gezonde gebiedsontwikkeling en crisisbeheersing. ▪ Het onderhouden van de bij het team GMV aanwezige kennis en expertise om zowel lokaal als (boven)regionaal een kenniscentrum te zijn voor onder andere gemeenten. Hierdoor kunnen we waar nodig inzet en zorg leveren. ▪ 24 uren bereikbaarheid van de GAGS (gezondheidskundig adviseur gevaarlijke stoffen). Maatwerk: Voor diensten die niet tot het basispakket horen, maken we aparte afspraken. Maatwerk is hierbij het uitgangspunt. Voorbeelden van betaalde diensten zijn: ▪ Deelname aan werkgroepen en (collectieve) voorlichtingen over bijv. straling, binnenmilieu of bodem. ▪ Adviezen over gezondheidsrisico's bij rampen die meer dan 20 uur bedragen.		Er wordt gewerkt volgens landelijke richtlijnen en protocollen. Er wordt nauw samengewerkt met gemeenten, Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant, intermediaire organisaties. Gemeenten kunnen de GGD inschakelen bij milieuproblemen en vragen m.b.t. milieu en gezondheid. Daarnaast zijn er producten die gemeenten tegen betaling kunnen afnemen. Bv. bevorderen gezond wonen en frisse scholen		
Resultaat	Realisatie 2018	Realisatie 2019	Raming 2020	Raming 2021
1. Beantwoorden milieu gerelateerde gezondheidsvragen van burgers en instellingen in de regio.	237	266	250	250
2. (Proactieve) beleidsadviezen voor de regio/gemeenten.	22	16	20	20
3. Voorlichtingsactiviteiten in de regio.	22	12	15	15
4. Adviezen bij acute casuïstiek of bij nazorg van opgeschaalde incidenten.	2	2	2	2

Publieke Gezondheid bij incidenten, rampen en crises

De GGD moet haar gezondheid beschermende taken ook in de **opgeschaalde situaties** kunnen uitvoeren. Dat vraagt een specifieke voorbereiding. De GGD geeft gezondheidskundig advies over infectieziektebestrijding, gevaarlijke stoffen, psychosociale hulpverlening en gezondheidsonderzoek na rampen en voert daarvoor ook een deel van de taken uit. In acute situaties dient de GGD de professionele regie kunnen voeren op de uitvoering van de taken, bijvoorbeeld bij de uitvoering van vaccinatieprogramma's bij een griep pandemie.

De GGD adviseert en ondersteunt gemeenten ook bij kleinschalige incidenten (bijv. suïcide of tragische ongevallen) en zedenzaken: vaak schokkende gebeurtenissen die veel maatschappelijke onrust veroorzaken.

Product: GGD Crisisteam en crisisplan	
<u>Onderbouwing:</u>	Vastgelegd in de Wet Publieke Gezondheid, tevens verankerd in de Wet op de Veiligheidsregio's en de Wet Toelating Zorginstellingen.
<u>Doel:</u>	Gezondheidsschade als gevolg van een ramp of crisis voorkómen of zoveel mogelijk beperken.
Wat houdt het in?	Werkwijze
- Het beschikken over een opgeleid en beoefend crisisteam en bijbehorend crisisbeheersplan met voorzieningen zodat ten tijde van een crisis of ramp de continuïteit van GGD-processen 24/7 gegarandeerd worden. - Optreden bij grootschalige uitbraken van infectieziekten. - Medisch-milieukundige advies bij milieu gerelateerde rampen (GAGS). - Coördinatie van psychosociale hulpverlening. - Gezondheidsonderzoek na een ramp.	Er wordt gewerkt volgens landelijke richtlijnen en regionale afspraken (regionaal crisisplan). Er wordt nauw samengewerkt met het Bureau geneeskundige Hulp bij Ongevallen en Rampen (GHOR), politie, brandweer, ziekenhuizen, huisartsen, zorginstellingen, gemeenten, RIVM, bureau Gezondheid, Milieu en veiligheid, ROAZ, ketenpartners psychosociale hulpverlening.
Verwacht resultaat	
- Acuut en adequaat kunnen reageren op een ramp of incident in de regio. - De mate waarin de GGD is voorbereid op een ramp of incident, af te meten aan: - Voldoen aan de kwaliteitseisen van het LNAZ. - Beschikbaarheid van een actueel crisisbeheersplan. - Opgeleide, getrainde en beoefende sleutelfunctionarissen (crisisteam). - Paraatheid en beschikbaarheid van sleutelfunctionarissen (24/7). - Samenwerking bij een ramp of crisis in de keten (gemeenten, ketenpartners) is versterkt.	

Product: Psychosociale hulpverlening bij ingrijpende gebeurtenissen				
<u>Onderbouwing:</u>		Vastgelegd in de Wet Publieke Gezondheid.		
<u>Doel:</u>		Gecoördineerde inzet van hulpverlening bij ingrijpende gebeurtenissen zodat onrust zo klein mogelijk blijft en herstel bevorderd wordt. Adequaat reageren en zo mogelijk stap naar preventie zetten.		
Wat houdt het in?		Werkwijze		
Het gaat om gebeurtenissen die een grote impact hebben op een groep of gemeenschap en waarbij coördinatie van hulpverlening gewenst is maar waarbij geen sprake is van een officiële GRIP-situatie. Voorbeelden: zelfdoding, tragisch ongeval, zedendelict, gezinsmoord. Taken GGD: ▪ Coördinatie van hulpverlening. ▪ Bijdrage leveren aan voorlichting. ▪ Deelname aan of afstemming met het lokale sociale calamiteitenteam. ▪ Waar nodig doorleiding of doorverwijzing naar professionele hulp.		Er wordt gewerkt volgens landelijke richtlijnen, procesplan PSH en suïcideprotocol. Er wordt nauw samengewerkt met gemeente, school, vereniging of wijk waar de gebeurtenis heeft plaatsgevonden, slachtofferhulp, maatschappelijk werk, GGzE (tweedelijns adviesfunctie), politie, religieuze instellingen. Als een casus grote inzet vergt, dan worden er aparte financiële afspraken gemaakt met de gemeente waarin het incident heeft plaatsgevonden.		
Verwacht resultaat				
1. Slachtoffers zijn tevreden over de geboden voorlichting en psychosociale hulp bij een ingrijpende gebeurtenis. 2. Gemeenten en ketenpartners zijn tevreden over de wijze waarop de GGD de hulpverlening heeft gecoördineerd.				
Resultaat	Realisatie 2018	Realisatie 2019	Raming 2020	Raming 2021
3. Casussen per jaar.	24	11	15	15

Toezicht houden

Om risico's voor de volksgezondheid tijdig te onderkennen is **toezicht** een belangrijke schakel. Toezicht kan op verschillende manieren worden ingevuld. Het toezicht kan meer signalerend, adviserend en beïnvloedend van aard zijn, of juist meer controlerend, waarbij vooral gecheckt wordt of aan de regels wordt voldaan. De GGD houdt toezicht op ondernemers voor het gebruik van tatoeage- en piercingmateriaal, vooral gericht op de controle op hygiëneregels. Daarnaast heeft de GGD een toezichthoudende taak in de kinderopvang. Bij dit toezicht krijgt de pedagogische kwaliteit van de opvang steeds meer aandacht. Ook de taken in het kader van gezondheidsbescherming (infectieziektebestrijding, medische milieukunde en hygiënezorg) hebben toezichtaspecten.

De Wet Kinderopvang en daarmee het toezichtkader is per 2018 aangepast. Daarbij wordt het zgn. doeltoezicht ingevoerd. Doeltoezicht is gericht op outcome en geeft meer ruimte aan de ondernemer. Voor de toezichthouder betekent het meer ruimte voor "professional judgement".

Voorts zien we een ontwikkeling waarbij gemeenten extra taken bij de GGD beleggen, bijv.:

- Extra toezichtstaken kinderopvang zoals het bijhouden van het register kinderopvang (dat doen we reeds voor de gemeente Eindhoven), uitvoeren van lichte handhavingstaken (waarschuwing en aanwijzing) of inspecties op de kwaliteitseisen van VVE-programma's (doen we reeds voor de gemeente Eindhoven).
- Uitvoering van toezichtstaken in het kader van de WMO (reactief of proactief kwaliteitsonderzoek).

Product: Toezicht op kinderopvang & Peuterspeelzalen				
<u>Onderbouwing:</u>		Deze taak is vastgelegd in de Wet Kinderopvang.		
<u>Doel:</u>		Bevorderen van de kwaliteit van kinderopvang.		
Wat houdt het in?		Werkwijze		
• Jaarlijks risico gestuurd toezicht op hygiëne, gezondheid, veiligheid, ouderenparticipatie, pedagogisch(e) beleid en praktijk enz. bij kinderdagverblijven, buitenschoolse opvang, gastouderbureaus, gastouders en peuterspeelzalen. • Inspecties bij nieuwe locaties kinderopvang. • Advisering gemeenten m.b.t. handhaving. • Voorlichting en informatievoorziening t.b.v. ouders en andere belanghebbenden. • VVE inspecties (op verzoek). • Bijhouden register kinderopvang (op verzoek.) • Namens gemeenten uitvoeren van lichte handhavingstaken (op verzoek).		Er wordt gewerkt volgens landelijke richtlijnen. Er wordt nauw samengewerkt met: gemeenten Houders/eigenaren van kinderdagverblijven, peuterspeelzalen en buitenschoolse opvang Gastouderbureaus en gastouders Jaarlijks wordt met elke individuele gemeente een contract afgesloten.		
Resultaat		Realisatie 2018	Realisatie 2019	Raming 2020
Alle inspecties die met gemeenten afgesproken zijn worden naar tevredenheid uitgevoerd Dat zijn er:		1.242	1.239	1.240

Product: Toezicht op tattoo- & piercingshops				
<u>Onderbouwing:</u>		Deze taak is vastgelegd in het Warenwet Besluit Tatoeëren en piercen.		
<u>Doel:</u>		Erop toezien dat shops veilig werken zodat infectieziekten of andere gezondheidsrisico's voorkomen worden.		
Wat houdt het in?		Werkwijze		
- Periodiek toezicht houden op hygiëne & veiligheid bij T&P-shops en bij evenementen waar getatoeëerd of gepiercet wordt of waar permanente make-up wordt aangebracht. - Verstrekken, weigeren of intrekken van de vergunning (vergunning is 3 jaar geldig). - Adviseren aan VWS met betrekking tot handhavingsacties.		Er wordt gewerkt volgens landelijke richtlijnen. Er wordt nauw samengewerkt met eigenaren van tattoo- en piercingshops. GGD handelt in opdracht van VWS. Eigenaren van shops betalen voor de inspecties/vergunning aan de GGD volgens een landelijk vastgesteld tarief.		
Resultaat		Realisatie 2018	Realisatie 2019	Raming 2020
# Inspecties per jaar		78	94	85

Product: Toezicht WMO				
<u>Onderbouwing:</u> Deze taak vastgelegd in de Wet op de Maatschappelijke Ondersteuning. <u>Doel:</u> Toezien op en bevorderen van de kwaliteit van de maatschappelijke ondersteuning die gemeenten inkopen bij zorg- en welzijnsinstellingen.				
Wat houdt het in?		Werkwijze		
- Namens gemeenten toezien op de naleving van eisen en voorschriften (WMO, gemeentelijke verordeningen) door aanbieders van voorzieningen. - Op verzoek van gemeenten kunnen 1 of meer van de volgende taken worden uitgevoerd: onderzoek van calamiteiten die door instellingen gemeld worden, onderzoek naar aanleiding van een terugkerend klachtenpatroon, kwaliteitsonderzoek bij nieuwe aanbieders, thematisch of proactief toezicht op naleving van kwaliteitseisen. - Adviesrapport met eventueel op te leggen corrigerende maatregelen.		Er wordt gewerkt volgens een protocol (calamiteitenmeldingen) en een landelijk toetsingskader. Er wordt nauw samengewerkt met gemeenten, zorg- en welzijnsinstellingen en politie (bij geweldsincidenten). Bij calamiteitenonderzoeken wordt afgestemd met de landelijke inspectie als de calamiteit ook daar gemeld is door de zorginstelling; bij geweldsincidenten wordt afgestemd met de politie.		
Resultaat		Realisatie 2018	Realisatie 2019	Raming 2020
# Calamiteitenonderzoeken		3	12	8
# Kwaliteitsonderzoeken op verzoek van gemeenten		0	8	10
				12

Jeugdgezondheidszorg 0 – 18 jarigen

De JGZ van GGD Brabant-Zuidoost werkt vanuit de wettelijke taak van de publieke gezondheid en draagt op deze manier bij aan de gezondheid en het geluk van de kinderen in onze regio. Hierbij ligt de focus op het voorkómen van gezondheidsproblemen. Vanaf 1.1.2021 wordt de Jeugdgezondheidszorg voor 0 – 4 jarigen geïntegreerd in de GGD. De inhoudelijke producten JGZ 0 – 4 zijn nog niet opgenomen in deze begroting maar de financiële gevolgen van de integratie zijn wel in deze begroting verwerkt (zie hoofdstuk 6). In het najaar 2020 wordt een begrotingswijziging aangeboden waarbij ook de producten JGZ voor 0 – 4 jarigen zijn beschreven volgens het format in deze programmabegroting.

Product: Preventief gezondheidsonderzoek van leerlingen uit het basisonderwijs in groep 2 en 7				
Monitoren van de ontwikkeling (lichamelijk, psychisch, sociaal, cognitief, spraak-taal) van het kind in zijn leefomgeving en het ondersteunen van ouders en kinderen bij vragen over de ontwikkeling of de opvoeding.				
Resultaat	Realisatie 2018	Realisatie 2019	Raming 2020	Raming 2021
Groep 2 (aantal kinderen gezien)	8046	7911 (inhaalslag)	7800	7800
Groep 7 (aantal kinderen gezien)	735	8031 (inhaalslag)	7500	7500

Product: Preventief gezondheidsonderzoek van leerlingen in het voortgezet onderwijs

Monitoren van de ontwikkeling (lichamelijk, psychisch, sociaal, cognitief, spraak-taal) van de jongere in zijn leefomgeving en het ondersteunen van ouders en jongeren bij vragen over de ontwikkeling of de opvoeding.

Met ingang van schooljaar 2019/2020 wordt het instrument "Check" gebruikt. Deze check wordt aangeboden aan alle leerlingen in de klassen 1 t/m 4 (afhankelijk van schooltype).

Als de check daartoe aanleiding volgt een gesprek met de jongere (in ca 15 % van de gevallen).

Per school wordt een schoolprofiel gemaakt.

Resultaat	Realisatie 2018	Realisatie 2019	Raming 2020	Raming 2021
Aantal kinderen	8.945	Klas 1 en 2 8119 Klas 3 en 4 9350	8000 8500	8000 8500
Uitgevoerde checkafnames	74%	Uitgevoerde checkafnames klas 1 en 2 985 Klas 3 en 4 3728	95%	95%
Gesprekken n.a.v. checkafname		582	15%	15%
Aantal opgeleverde schoolprofielen		49	67	67

In 2019 zijn de uitgevoerde checkafnames lager uitgevallen i.v.m. uitval van Emovo.

Brabant-Zuidoost

Product: Preventief gezondheidsonderzoek van leerlingen van het speciaal onderwijs

Monitoren van de ontwikkeling (lichamelijk, psychisch, sociaal, cognitief, spraak-taal) van het kind in zijn leefomgeving en het ondersteunen van ouders en kinderen bij vragen over de ontwikkeling of de opvoeding.

De onderzoeken van deze scholen worden middels klantgericht plannen geëvalueerd en samen met school opnieuw gedefinieerd.

	Realisatie 2018	Realisatie 2019	Raming 2020	Raming 2021
Aantal kinderen contactmoment gezien	1028	732	725	725

Product: Onderzoek op indicatie

Een contactmoment op indicatie vindt plaats als doelen niet binnen het regulier contactmoment zijn bereikt, doordat de beschikbare tijd van het reguliere contactmoment ontoereikend is gebleken. Daarnaast op verzoek (door jeugdige zelf, door ouders, door anderszins betrokkenen of door een (collega) JGZ-medewerker.

Ouders / verzorgers van kinderen en/of jeugdigen waar een extra contactmoment geïndiceerd is op grond van signalen of bevindingen, die nader onderzocht en besproken moeten worden. Signalen of bevindingen welke de indicatie vormen voor een contactmoment op indicatie worden geconstateerd:

- tijdens reguliere contactmomenten van de JGZ
- door de ouders of jeugdige zelf
- door van externe, betrokken professionals
- door school (leerkracht, intern begeleider, multidisciplinair overleg)

Het doel van het Contactmoment op Indicatie is vergelijkbaar met die van de reguliere contactmomenten, dus: longitudinale individuele monitoring (en kortdurende) begeleiding, vroegtijdige opsporing (aangeboren) aandoeningen en afwijkingen, immunisatie, anticiperende voorlichting en opvoedingsondersteuning

Specifieke contactmomenten op indicatie vinden plaats in het kader van:

- Ziekteverzuim. Leerlingen van het VO die bekend zijn met langdurig, frequent of bijzonder ziekteverzuim kunnen uitsluitend na bespreking in en op verzoek van een MDO aangemeld worden voor een onderzoek in het kader van schoolverzuim door een arts JGZ. Doel van dit onderzoek is vraagverheldering, het onderzoek maakt altijd onderdeel uit van een meervoudige aanpak.
- Bieden van licht pedagogische hulp
- Toeleiding naar zorg

	Realisatie 2018	Realisatie 2019	Raming 2020	Raming 2021
Aantal kinderen waarmee een gesprek is gevoerd (alle leeftijden en alle schoolsoorten opgeteld)	11.177	10.193	10.000	10.000

Brabant-Zuidoost

Product: Zorgteam basis- en voortgezet onderwijs

Ondersteuning van de school in het uitvoeren van haar zorgtaken door aan te sluiten bij de zorgstructuur van de school.
Goede analyse van vraag of zorg over kind c.q. gezin en inschatting of een en ander behoort bij de natuurlijke variatie in de ontwikkeling van een kind of dat er reden is tot verdere actie
Eenduidige afspraken wie, wat, wanneer doet - één kind, één gezin, één plan.

Aan alle scholen is een professional van de JGZ gekoppeld. Deze maakt met school afspraken over de deelname aan de zorgstructuur en de verbinding met leerkrachten.

Deelname aan zorgstructuur in scholen	Realisatie 2018	Realisatie 2019	Raming 2020	Raming 2021
Aantal scholen BO	100%	260	260	260
Aantal scholen VO	100%	67	67	67
Aantal scholen SO (VO en BO)	100%	51	51	51

Product: Lokale activiteiten

Jeugdgezondheidszorg werkt samen met lokale teams. Deze teams werken nauw samen met de lokale partners en sluit aan op de vragen en ontwikkelingen in de wijken/gemeenten. Per gemeente is een beperkte aantal uren beschikbaar ten behoeve van de participatie in lokale overleggen, het leggen van goede verbindingen met partners in de gemeente en beleidsadvisering.

Hiermee willen we een bijdrage leveren aan het opstellen en uitvoeren van lokaal jeugdgezondheidsbeleid.

Wat houdt het in:

- Participeren in lokale overleggen.
- Adviseren over gemeentelijk gezondheids-/jeugdbeleid aangehaakt bij en ingebed in het Sociaal Domein en de te maken keuzes.
- Mede uitvoeren van dit gemeentelijke beleid en een schakelfunctie vervullen naar (para)medici.

We werken in een multidisciplinair team: intern jeugdarts, jeugdverpleegkundige, assistente samen met adviseur lokaal gezondheidsbeleid, preventie-/voorlichtings-medewerkers en onderzoekers en extern met andere lokale partners.

Realisatie 2018	Realisatie 2019	Raming 2020	Raming 2021
Bij ongeveer de helft van de gemeentes neemt JGZ deel aan het lokale team.	JGZ' ers sluiten lokaal aan bij netwerk-overleggen en op thema's die relevant zijn.	Opstellen en uitvoeren activiteitenplan door het lokale team in samenwerking met partners.	

Product: Rijksvaccinatieprogramma				
<u>Onderbouwing:</u> Met het Rijksvaccinatieprogramma wil de overheid Nederlandse kinderen beschermen tegen ernstige infectieziekten door ze te vaccineren. De GGD voert de vaccinaties uit voor kinderen vanaf vier jaar. <u>Doel:</u> Alle kinderen in Nederland hebben recht op gratis vaccinaties tegen de infectieziekten die zijn opgenomen in het RVP				
Wat houdt het in?		Werkwijze		
BMR/DTP-vaccinaties voor alle negenjarige kinderen HPV vaccinatie van alle 12/13 jarige meisjes, vanaf 2021 wordt de HPV vaccinatie aangeboden aan alle 9 jarigen (jongens en meisjes). De verwachting is dat dit de vaccinatiegraad zal verhogen. Meningokokken vaccinatie van alle 14 jarigen (opgenomen in het RVP vanaf het jaar 2019)		Vaccinatie vindt plaats op 11 locaties in de regio. We werken volgens de richtlijnen van het RIVM. Individuele en collectieve voorlichtings-activiteiten.		
Vaccinatiegraad		Realisatie 2018	Realisatie 2019	Raming 2020
BMR		93,1%	92,6%	93,2%
DKTP		93,2%	92,5%	93,0%
HPV		51,8%	54,2%	55%
Meningokokken		-	90,7%	90,8%
				Raming 2021
				93,5%
				93,5%
				55%
				90,9%

Product: Spoedeisende ambulancezorg					
<u>Onderbouwing:</u>		In de regio Brabant-Zuidoost is de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost de vergunninghouder voor de ambulancezorg. De uitvoering van het ambulancevervoer is volledig belegd bij de GGD Brabant-Zuidoost.			
<u>Doel:</u>		Ambulancezorg is voor iedereen toegankelijk en biedt acute zorgverlening.			
Wat houdt het in?		Werkwijze			
- Dienstverlening door een deskundig team van verpleegkundige en chauffeur, uitgerust met een geavanceerde 'ALS'-Ambulance. - Bij spoedeisende zorgvragen is de ambulancezorg (een verpleegkundige en chauffeur) zo spoedig mogelijk ter plaatse. Ook complex besteld vervoer wordt door deze teams verzorgd. - De verpleegkundig centralist van de Meldkamer Ambulancezorg (MKA) neemt zorgvragen aan, vraagt uit en bepaalt óf er een ambulance komt en met welke urgentie. - De intentie is zorg verlenen en, indien noodzakelijk, de patiënt vervoeren. - De situatie ter plaatse is bepalend voor wat er vervolgens gebeurt: zorg verlenen en vervoeren, alleen zorg verlenen of verwijzen naar een andere zorgverlener.		De RAV levert ambulancezorg vanuit standplaatsen en werkt met dynamisch ambulancemanagement waarmee de spreiding en dekking over de regio vanuit de Meldkamer Ambulancezorg gecoördineerd wordt. Gedurende de dag- en avondsituatie wordt daarvoor gebruik gemaakt van een aantal voorwaardenscheppende (VWS)- posten verdeeld over de regio.			
Resultaat		Resultaat 2018	Resultaat 2019	Raming 2020	Raming 2021
1. Aantal uren paraatheid		95.935	100.759	102.000	108.000
2. Aantal ritten spoed en eerste hulp		37.929	37.854	38.250	38.750
3. Aantal ritten besteld vervoer		7.728	5.638	6.750	7.250
4. Spoedritten A1 met aankomsttijd < 15 min. waarvan effect inzet First Responder		93,2% 0,4%	93,9% 0,4%	94% 0,4%	94,5% 0,4%
5. Spoedritten A2 met aankomsttijd < 30 min.		97,1%	97,7%	97,5%	97,5%

Product: Rapid Responder				
<u>Onderbouwing:</u> Een Rapid Responder is een ervaren ambulanceverpleegkundige met een compacte personenauto, deze is uitgerust met de benodigde apparatuur om acute spoedeisende hulp te verlenen. De vervoersmogelijkheid van de patiënt ontbreekt. De Rapid Responder is goedkoper dan een gewone ambulance, hiermee wordt op een effectievere wijze zorg geboden. Doel: Ambulancezorg is voor iedereen toegankelijk en biedt acute zorgverlening; een Rapid Responder is sneller ter plaatse.				
Wat houdt het in?		Werkwijze		
▪ Een Rapid Responder is een ambulanceverpleegkundige die ter plaatse geheel zelfstandig handelt, al dan niet in afwachting van een ambulance of andere zorgverlener. ▪ Een Rapid Responder levert reguliere ambulancezorg op ALS (Advanced Life Support)-niveau. ▪ De Rapid Responder kan niet vervoeren. ▪ De Rapid Responder maakt binnen het verzorgingsgebied van RAV Brabant-Zuidoost gebruik van auto's. ▪ De aansturing van de Rapid Responder vindt plaats door de MKA. Wij hebben de beschikking over 2 voertuigen en circa 10 verpleegkundigen die hiervoor speciaal getraind zijn.		De Rapid Responder is een vorm van volwaardige ambulancezorg ter plaatse. De Rapid Responder wordt primair ingezet in die gevallen waarbij op voorhand het vermoeden bestaat van een EHGV-indicatie (Eerste Hulp Geen Vervoer) en de Rapid Responder binnen de gestelde opkomsttijd ter plaatse kan zijn dan wel als aanvulling op de reguliere ambulancezorg.		
Resultaat		Resultaat 2018	Resultaat 2019	Raming 2020
# uren paraatheid		397	519	550
# ritten		236	356	375
				Raming 2021
				700
				500

Product: Zorgambulance				
<u>Onderbouwing:</u> De zorgambulance, in de dagelijkse praktijk ook wel besteld vervoer genoemd, levert zorg en vervoert patiënten tussen het woon- of verblijfsadres en zorginstellingen voor diagnostiek, therapie of opname. <u>Doel:</u> De zorgambulance wordt ingezet bij gepland laag-complex vervoer en bemand met lager opgeleide medewerkers en is daardoor goedkoper.				
Wat houdt het in?		Werkwijze		
De zorgambulance is bemand door een verpleegkundige en chauffeur. Er worden afspraken gemaakt met de aanvrager, over de tijdstippen van halen en brengen en de plaats van bestemming.		De zorgambulance / besteld vervoer wordt door de zorginstelling of zorgverlener aangevraagd bij de Meldkamer Ambulancezorg (MKA). De MKA coördineert het proces van aanvraag en uitgifte van zorgambulancevervoer.		
Resultaat		Resultaat 2018	Resultaat 2019	Raming 2020
# uren paraatheid		7.903	11.385	11.500
# ritten		3.897	5.324	5.500
			Raming 2021	
			11.500	
			5.500	

Aanvullende taken op het terrein van de Publieke Gezondheid

Product: Lijkschouwingen en euthanasieverklaringen				
<u>Onderbouwing:</u>		Deze taak vastgelegd in de Wet op de Lijkschouw en de euthanasiewet.		
<u>Doel:</u>		Het vaststellen van een natuurlijke of niet-natuurlijke dood, toetsen euthanasie aan zorgvuldigheidseisen in de wet.		
Wat houdt het in?		Werkwijze		
- Vaststellen van een natuurlijke of niet-natuurlijke doodsoorzaak. - Rapportage en advisering aan politie en justitie. - Afgeven van euthanasieverklaringen (regionale toetsingscommissie euthanasie). 24-uurs bereikbaarheid en beschikbaarheid.		Hier wordt nauw samengewerkt met politie en justitie.		
Resultaat		Resultaat 2018	Resultaat 2019	Raming 2020
1. Aantal lijkschouwingen		464	402	425
2. Aantal euthanasieverklaringen		283	227	240
				Raming 2021
				450
				250

Product: Forensische diensten				
<u>Onderbouwing:</u> Deze taak is vastgelegd in een contract met de politie. <u>Doel:</u> Nakomen van de contractuele afspraken met de politie.				
Wat houdt het in?		Werkwijze		
• Uitvoeren van arrestantenzorg. • Overige forensische verrichtingen (bloedproeven, letselbeschrijvingen, DNA-afname, zedenonderzoek e.d.). • 24-uurs bereikbaarheid en beschikbaarheid. De politie gaat arrestantenzorg in 2020 mogelijk aanbesteden.		Zie vorige kolom. Er wordt nauw samengewerkt met de politie en de GGD Hart voor Brabant. Aangezien Oost Brabant 1 politieregio is, zullen de GGD'en Brabant-Zuidoost en Hart voor Brabant in 2017 de diensten aan de politie vanuit 1 forensisch team aanbieden (1 uniforme kwaliteit, 1 werkwijze, 1 registratiesysteem, 1 aansturing enz.).		
Resultaat		Resultaat 2018	Resultaat 2019	Raming 2020
1. Aantal consulten arrestantenzorg 2. Aantal forensische verrichtingen en adviezen (incl. telefonische adviezen)		1.421 659	1.488 402	1.450 450
				Raming 2021
				1.450 450

Product: Publieke Gezondheid Asielzoekers	
<u>Onderbouwing:</u> GGD/GHOR Nederland heeft een landelijk contract met COA, GGD'en voeren de daarin afgesproken taken lokaal uit in de opvangcentra voor asielzoekers. <u>Doel:</u> het bewaken, beschermen en bevorderen van de publieke gezondheid in de opvangcentra.	
Wat houdt het in?	Werkwijze
- Het uitvoeren van publieke gezondheidstaken in asielzoekerscentra en procesopvang locaties in de regio Z.O. Brabant en eventueel in (crisis)noodopvanglocaties. - Taken in AZC's: JGZ 4-18 jaar (incl. RVP), algemene Infectieziektebestrijding, TBC-bestrijding, gezondheidsvoorlichting aan asielzoekers, jaarlijkse hygiëne-inspectie. - Taken in POL/noodopvangvoorziening (verblijf 6 tot 12 maanden): algemene Infectieziektebestrijding, TBC-bestrijding, jaarlijkse hygiëne-inspectie. Eventueel JGZ en gezondheidsvoorlichting (maatwerkafpraak met gemeente of locatiemanagement COA). - Taken in COL Budel (aanmeldcentrum, verblijf 4 dagen): algemene infectieziektebestrijding, individuele TBC screening, voorlichting over scabiës-aanpak, voorlichting aan medewerkers COL over gezondheidsrisico's, jaarlijkse hygiëne inspectie. - Taken in een crisisnoodopvang voorziening (verblijf maximaal 72 uur): maatwerkafpraak met betreffende gemeente. De GHOR regelt de basale medische zorg in een crisisnoodopvang zoals huisarts, tandarts, apotheek, Rode Kruis.	Zie vorige kolom Er wordt nauw samengewerkt met COA, gemeenten, lokale ketenpartners, GCA
Verwacht resultaat	
Het nakomen van overeengekomen afspraken met COA en gemeenten (bij noodopvang).	

Product: GGD Academy	
<u>Onderbouwing:</u> Netwerkpartners benaderen de GGD met kennis- en opleidingsvragen voor hun professionals op het gebied van publieke gezondheid. Workshops voor professional zijn bovendien een vorm waarmee de GGD haar missie en taakstelling kan realiseren. <u>Doel:</u> Netwerkpartners met een passende vraag trainen op het gebied van publieke gezondheid in brede zin.	
Wat houdt het in?	Werkwijze
Door middel van trainingen de kennis en vaardigheden van professionals vergroten op thema's binnen de publieke gezondheid. Doelgroepen: professionals werkzaam in de volgende sectoren: - Gezondheidszorg - Onderwijs - Welzijn - Jongerenwerk/ jeugdzorg - Kinderopvang - Gemeenten - Veiligheidsdomein	Ontwikkelen, aanbieden, uitvoeren en evalueren van trainingen op de volgende thema's: - Gezonde seksuele ontwikkeling en seksueel grensoverschrijdend gedrag bij kinderen. - Pedagogisch beleid in beeld. - Meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld. - Veerkracht en positieve gezondheid. - Verbinden met eenzaamheid. - Voedselveiligheid en hygiëne in de kinderopvang of kleine woonvormen. - Suicidepreventie (gatekeeperstraining). - Het voeren van moeilijke gesprekken. - Vluchtelingenkind in de groep. - Hulpverlening aan verwarde personen.
Verwacht resultaat 1. Ca 15 trainingen. 2. Ca 230 deelnemers. 3. Een gemiddelde tevredenheidsscore van de deelnemers van 4.5 op een 5 puntschaal.	

Product: Uitvoering van taken in het kader van de Wet Verplichte GGZ	
<u>Onderbouwing:</u> Gemeenten in Nederland moeten per 1 januari 2020 voorzieningen treffen, zodat iedereen (elke burger of professional) bij de gemeente kan melden dat een bepaalde persoon mogelijk verplichte zorg nodig heeft, er naar aanleiding van deze melding een verkennend onderzoek uitgevoerd kan worden ter voorbereiding van een zorgmachtigingsprocedure. Gemeenten in de regio Z.O. Brabant kunnen deze taken desgewenst op contractbasis inbesteden bij de GGD. <u>Doel:</u> De wetgever beoogt het volgende: verhogen van de kwaliteit van verplichte en niet verplichte zorg (beter aansluiten bij wensen en mogelijkheden doelgroep), verplichte zorg voorkomen (preventie en vroegtijdig signaleren), verplichte zorg als uiterste middel inzetten, versterken van de rechtspositie van de doelgroep, gemeenten creëren randvoorwaarden voor maatschappelijke deelname door deze doelgroep (wederkerigheid).	
Wat houdt het in?	Werkwijze
• Instellen van een meldpunt voor niet acute zorgmeldingen; • Aannee en triage van niet acute zorgmeldingen; • Het uitvoeren van verkennende onderzoeken naar aanleiding van niet acute zorgmeldingen; • Het aanvragen van zorgmachtigingen bij het Openbaar Ministerie; • Het verzamelen en delen van monitorgegevens die betrekking hebben op voornoemde punten.	Het meldpunt is op werkdagen (maandag t/m vrijdag, uitgezonderd feestdagen) tussen 9.00 en 17.00 uur telefonisch bereikbaar voor het aannemen van meldingen. Melders kunnen daarnaast via de website van de GGD 7 x 24 uur meldingen te doen. De GGD voert uiterlijk 1 werkdag na de melding een triage uit op de ingekomen melding waarbij de aannemelijkheid wordt beoordeeld dat het gedrag van betrokkene waarover gemeld wordt ernstig nadeel kan veroorzaken, er sprake is van een psychische stoornis en dat verplichte zorg nodig is. Indien de triage van de melding dat uitwijst start een verkennend onderzoek waarin deze criteria nader worden onderbouwd. Het verkennend onderzoek wordt afgerond binnen 14 dagen na datum van melding. Indien het verkennend onderzoek daartoe aanleiding geeft dient de GGD bij het Openbaar Ministerie een verzoek in voor de afgifte van een zorgmachtiging. De GGD schakelt bij de uitvoering van bovenstaande werkzaamheden deskundig personeel in en rapporteert per kwartaal over het aantal ontvangen meldingen, aantal uitgevoerde verkennende onderzoeken, aantal aangevraagde zorgmachtigingen, een kwalitatieve analyse, signaleren van mogelijke verbeteringen. Indien verplichte zorg niet aan de orde is dan wijst de GGD actief door naar de gemeente.

Brabant-Zuidoost

	Meldingen die vanuit het landelijke meldpunt bij de GGD binnenkomen en die niet betrekking op de 8 gemeenten waarvoor wij deze taken uitvoeren, verwijzen we actief door naar de betreffende gemeente.
Verwacht resultaat In 2020 worden deze taken voor 8 gemeenten in de regio uitgevoerd: Eindhoven, Best, Nuenen, Son & Breugel, Geldrop-Mierlo, Oirschot, Cranendonck en Heeze-Leende. Eind 2020 wordt dit geëvalueerd en een besluit genomen over continuering. Mocht de evaluatie positief uitvallen dan continueren we de taken en staan we er voor open dat andere gemeenten in de regio aanhaken indien zij dat wensen.	

Product: Wijk GGD'er	
<u>Onderbouwing:</u> De Wijk GGD'er is een contracttaak die gemeenten kunnen afnemen van de GGD. <u>Doel:</u> Het organiseren van de meest passende zorg en ondersteuning voor personen (en hun directe sociale omgeving) die verward of onbegrepen gedrag vertonen of die gedoe/overlast geven. Ontlasten van wijkagenten t.a.v. de E33 meldingen. Afname van ervaren overlast in de buurt.	
Wat houdt het in?	Werkwijze
- In samenwerking met ketenpartners (zoals wijkagenten, sociale wijkteams, huisarts, woningcorporatie enz.) organiseert de Wijk GGD'er de hulp of ondersteuning die nodig is aan personen die tot deze doelgroep behoren en hun directe sociale omgeving (familie, buurt ed.). - De Wijk GGD'er gaat samen met de wijkagent actief op zoek naar situaties waar sprake is van recidive en waar (nog) geen adequate ondersteuning wordt geboden of waar het versterken van het draagvlak van de omgeving nodig is. - De interventies van de Wijk GGD'er bevinden zich op het snijvlak van veiligheid, wonen en zorg. - Indien nodig meldt de Wijk GGD'er de persoon in kwestie aan bij het meldpunt WvGGZ (te beoordeling of een vorm van gedwongen zorg nodig is). - Het streven is om in een zo vroeg mogelijk stadium zicht te krijgen op de ondersteuningsbehoefte en escalatie van de situatie of in de buurt/ sociale omgeving te voorkomen.	De Wijk GGD'er neemt niet de rol van de hulpverlener over die al betrokken is bij de client. De Wijk GGD'er zoekt waar nodig naar creatieve oplossingen en naar ongebaande paden. Interventies vanuit de Wijk GGD'er richten zich, afhankelijk van de aard van de casus, op de persoon in kwestie, diens sociale omgeving of op de hulpverlening die reeds in beeld is (verbetering van de bestaande ondersteuning). De Wijk GGD'er heeft een brede verpleegkundige achtergrond met kennis van somatiek, psychiatrie en verslavingszorg. De Wijk GGD'er werkt vanuit de GGD outreachend in uw gemeente en is in uw lokale netwerk ingebed.
Verwacht resultaat	
In 2020 loopt een pilot in de gemeenten Waalre en Veldhoven; evaluatiegegevens over deze pilot komen in de tweede helft 2020 beschikbaar.	

6 Paragrafen

Zowel in begroting als in de jaarrekening worden, cf. artikel 9 van het BBV, in afzonderlijke paragrafen de beleidslijnen vastgelegd met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten.

De voorgeschreven paragrafen zijn niet allen van toepassing op de GGD.

De volgende paragrafen worden beschreven:

- Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- Onderhoud kapitaalgoederen
- Financiering
- Bedrijfsvoering
- Verbonden partijen

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen kan worden omschreven als de mate waarin de organisatie in staat is om niet structurele financiële tegenvallers op te vangen zonder dat dit gevolgen heeft voor het bestaande takenpakket. Jaarlijks wordt bij de begrotingsbehandeling een actuele financiële risico-inventarisatie opgesteld. De omvang van de algemene reserve/weerstandsvermogen van de GGD BZO is, zeker gezien de exploitatie-omvang, beperkt. De risico-inventarisatie van begin 2020 resulteerde in een benodigde weerstandscapaciteit van ca. € 1.800.000,- voor het Programma Publieke Gezondheid en ca. € 1.900.000,- voor het Programma Ambulancezorg. Eerder is besloten dat, gegeven de financieringsstructuur, voor de beide programma's afzonderlijke algemene reserves worden aangehouden. Het bestuur heeft eerder vastgesteld dat het weerstandsvermogen niet direct tot dat bedrag hoeft te worden aangevuld, maar dat de kaders en staffels zoals vastgesteld in de beleidsnotitie Kaders P&C-documenten 4GR-deel 2 hiervoor leidend zijn. Gegeven de verwachte omzet is dan voor PG (incl. JGZ 0-4) een kader stellende bandbreedte van toepassing van minimaal € 1.500.000 en maximaal € 2.000.000 en voor AZ van minimaal € 1.200.000,- en maximaal € 1.500.000,-. Het wordt hierbij echter aan het Algemeen Bestuur van de Verbonden Partij overgelaten of die bandbreedte volledig wordt ingevuld, aangezien dit organisatie-specifiek is en wordt bepaald door de aard van de baten en lasten. Een laag weerstandsvermogen betekent wel dat financiële tegenvallers van enige omvang niet uit de algemene reserve kunnen worden opgevangen.

Na bestemming van het verwachte resultaat 2019 bedraagt de Algemene Reserve PG ca. € 500.000 en de Algemene Reserve AZ ca. € 1.200.000,-. De verwachting is dat met de uitvoering van de bestuursopdracht de algemene reserve PG in de komende jaren op het gewenste minimum niveau zal worden gebracht.

Om risico's te beheersen wordt, naast activiteiten zoals beschreven in deze en volgende paragrafen, door de GGD BZO actief risicomanagement ontwikkeld.

Elk trimester staat het management in de marap-gesprekken nadrukkelijk stil bij de ontwikkeling en ontstaan van relevante risico's, en welke maatregelen genomen moeten worden om deze risico's te beperken. Daarnaast is risicomanagement een belangrijk element in het nieuwe HKZ-certificeringsschema.

In de jaarrekening worden telkens alle geïdentificeerde risico's uitgebreid beschreven, als belangrijkste nieuwe of toegenomen risico's worden nu geïdentificeerd:

- Toenemende arbeidsmarktkrapte bij specifieke functies betekent dat vaker tijdelijk een andere invulling van de taakuitvoering moet worden georganiseerd (bv duurder personeel van derden / ZZP inhuren) om de noodzakelijke dienstverlening op peil te houden.
- Het risico dat a.g.v. (belasting)wet- en regelgeving de kosten meer dan gemiddeld stijgen en/of tot een naheffing leiden. Toegenomen regeldruk maken dit risico pregnanter.
- Het risico dat er zich beveiligingsproblemen voordoen. Hierbij te denken aan risico's van stroomuitval, cybercrime en andere situaties waarin systemen uitvallen en/of gegevens (tijdelijk) niet beschikbaar zijn of dat er schade ontstaat vanwege misbruik.
- O.a. vanwege de dreiging van een aanzienlijke verhoging per 2021 van de ABP-premie, is het risico van stijging van de salariskosten boven de indexering actueel.
- Verder blijft het risico van afname van markt-taken voor derden (m.n. forensische diensten voor de politie) en daaraan verbonden vergoeding actueel.

Financiële Kengetallen

Op grond van een wijziging in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) dient in de begroting en jaarrekening voortaan de ontwikkeling van een aantal voorgeschreven financiële kengetallen te worden opgenomen en toegelicht. Concrete normen zijn hiervoor nog niet voorhanden, die zullen naar verwachting in de toekomst op basis van ervaring ontstaan waardoor deze kengetallen meer betekenis gaan krijgen. Nu geeft alleen de ontwikkeling in de tijd een indicatie, waarbij de kengetallen voor de begroting gebaseerd worden op geprognosticeerde balansgegevens hetgeen een bepaalde onnauwkeurigheid met zich meebrengt.

De voorgeschreven kengetallen grondexploitatie en belastingcapaciteit zijn niet van toepassing, omdat er geen activiteiten m.b.t. grondexploitatie en heffing van gemeentelijke belastingen uitgevoerd worden door de GGD Brabant-Zuidoost.

Financiële kengetallen	Jaarrek. 2017	Jaarrek. 2018	Raming 2019	Raming 2020	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024
Netto schuldquote *	10,2%	7,8%	11,4%	10,2%	11,5%	10,2%	8,7%	9,7%
Solvabiliteits-risico	18,7%	18,8%	15,9%	14,3%	13,8%	14,3%	15,0%	15,0%
Struct. expl. ruimte	0,2%	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

* Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen is hieraan gelijk aangezien er geen leningen worden verstrekt.

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de GGD ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. De schuldquote wordt uitgedrukt in een percentage van de totale baten; deze quote laat een beperkt wisselend verloop zien.

Het solvabiliteitsrisico betreft de verhouding tussen eigen en vreemd vermogen en geeft inzicht in de mate waarin de GGD in staat is aan zijn financiële verplichtingen op de langere termijn te voldoen. Ook dit kengetal laat een beperkt wisselend verloop zien, hoofdzakelijk veroorzaakt door variabele mutaties in (bestemmings-)reserves.

Brabant-Zuidoost

Het kengetal structurele exploitatieruimte is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte de GGD heeft in de eigen exploitatie, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Dit kengetal laat zien dat er geen of slechts marginale bestedingsruimte bestaat in de exploitatie van de GGD.

Onderhoud kapitaalgoederen

De GGD streeft ernaar om de onderhoudstoestand van haar kapitaalgoederen optimaal te doen zijn.

Hierbij gaat het vooral om onderhoud aan:

- Gebouwen
- Hard- en software
- Medische apparatuur
- Ambulances

Gebouwen

De GGD heeft geen gebouwen meer in eigendom, de panden voor ambulancezorg in Maarheeze en Best zijn de afgelopen jaren afgestoten. Het gebouw aan De Callenburgh te Helmond is in 2015 verkocht en de benedenverdieping wordt nu gehuurd. Ook de hoofdvestiging in Eindhoven en de overige panden voor ambulancezorg worden gehuurd. Het beheer en onderhoud van de gehuurde gebouwen is voor rekening van de verhuurder, met uitzondering van kleine reguliere onderhoudswerkzaamheden aan de binnenkant. Hiervoor is geen onderhoudsvoorziening noodzakelijk.

Hard- en software

Voor het onderhoud aan hard- en software wordt geen voorziening gevormd maar worden de kosten in de exploitatie opgenomen. Voor met name de servers zijn onderhoudscontracten afgesloten.

Medische apparatuur

Voor onderhoud van de medische apparatuur van Ambulancezorg, Jeugdgezondheidszorg en Algemene Gezondheidszorg zijn onderhoudscontracten afgesloten.

Ambulances

Tegelijk met de aanbesteding voor aankoop van de ambulances wordt ook het onderhoud ervan aanbesteed. De kosten hiervan worden rechtstreeks ten laste van de exploitatie gebracht.

Financiering

In de Wet FIDO worden de kaders aangegeven voor een verantwoorde, prudente en professionele inrichting en uitvoering van de treasuryfunctie van decentrale overheden.

Op grond daarvan heeft de GGD Brabant-Zuidoost een treasurystatuut vastgesteld, waarin aandacht wordt geschonken aan:

- Uitgangspunten risicobeheer treasury
- Optimale Financiering
- Verantwoording treasury; per kwartaal wordt gerapporteerd aan de financiële commissie en het DB.

Conform de Wet FIDO houdt de GGD haar overvloedige liquide middelen en beleggingen aan bij het ministerie van Financiën, het zgn. Schatkistbankieren. Gebaseerd op een actuele rentevisie wordt, ondersteund door treasury-deskundigheid van de gemeente Eindhoven, zo optimaal mogelijk in de financieringsbehoefte voorzien, door middel van aantrekken van lang- en kortlopende leningen. Er wordt uiteraard eerst maximaal gebruik gemaakt van eigen financieringsmiddelen; voor zover van toepassing wordt voor korte termijn geleend. Het DB is betrokken bij deze besluiten.

In het BBV is opgenomen dat in de begroting en jaarstukken ook inzicht moet geven in de financieringsbehoefte, de rentelasten, het renteresultaat en de wijze waarop rente wordt toegerekend aan investeringen, grondexploitaties en projecten. De financieringsbehoefte wordt weergegeven in paragraaf 7.4. Middels onderstaand renteschema wordt inzicht gegeven in de overige 3 onderwerpen.

Renteschema:		
a. De externe rentelasten over de korte en lange financiering	98.000	
b. De externe rentebaten (idem) -/-	0	
Saldo rentelasten en rentebaten €		98.000
c1. De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend -/-	0	
c2. De rente projectfinanciering die aan taakvelden wordt toegerekend -/-	0	
c3. De rentebaat van doorverstrekte leningen projectfinanciering idem +/+	0	
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		0
d1. Rente over eigen vermogen +/+		0
d2. Rente over voorzieningen +/+		0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		98.000
e. De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag) -/-		98.000
f. Renteresultaat op het taakveld Treasury		0

Geprognosticeerde balans

Decentrale overheden moeten in hun begroting een (prognose-)berekening opnemen van de verwachte balans per begin en einde van het boekjaar. Onderstaand per 31-12 de werkelijke balansposities van 2017 en 2018 afgezet tegen de ramingen voor t/m 2024.

	Werkelijk 2017	Werkelijk 2018	Voorlopig 2019	Raming 2020	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024
Materiele vaste activa	7.847	6.933	7.073	7.616	8.256	7.766	7.156	5.606
Financiële vaste activa	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
Voorraden			55	55	55	55	55	55
Uitzettingen < 1 jaar	4.898	5.388	6.236	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
Liquide middelen	5	258	285	250	250	250	250	250
Overlopende activa	989	1.934	1.560	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
TOTAAL ACTIVA	14.739	15.513	16.209	14.921	15.561	15.071	14.461	12.911
Eigen Vermogen	2.754	2.830	2.864	2.690	3.143	3.543	3.693	3.693
Voorzieningen	1.186	759	1.141	1.000	925	954	928	928
Vaste schulden > 1 jaar	1.825	1.729	1.683	1.633	1.583	1.533	1.483	1.433
Plottende schulden < 1 jaar	7.106	10.097	8.550	8.598	8.910	8.041	7.357	5.857
Overlopende passiva	1.868	87	1.971	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
TOTAAL PASSIVA	14.739	15.502	16.209	14.921	15.561	15.071	14.461	12.911

EMU-saldo

Decentrale overheden moeten in hun begroting een (prognose-)berekening opnemen van het zogenoemde EMU-saldo van het begrotingsjaar en het vorige en het volgende jaar. EU-lidstaten mogen een begrotingstekort (EMU-saldo) hebben van maximaal 3% van het bruto binnenlands product. Hiervan is in Nederland 0,5% voor de decentrale overheden. De EMU-systematiek is anders dan het baten-lastenstelsel; bij een sluitende begroting kan toch een negatief EMU-saldo ontstaan, vandaar deze afzonderlijke berekening. De prognoses laten voor 2020 en 2022 een positief saldo zien; in 2021 wordt een negatief saldo verwacht o.g.v. het feit dat in dat jaar ca 13 ambulances vervangen gaan worden en dus in verhouding een hoge investering gedaan wordt.

	Berekening prognose EMU-saldo	2020	2021	2022
1 +	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan/onttrekking uit reserves	-34.000	59.000	9.000
2 +	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	1.970.000	1.969.000	1.974.000
3 +	Bruto dotaties aan voorzieningen ten laste van de exploitatie	165.000	161.000	171.000
4 -	Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	1.695.000	2.467.000	1.098.000
5 +	Bijdragen Rijk, provincies, EU en overigen mbt de investeringen die niet via de exploitatie lopen	0	0	0
6a +	Verkoopopbrengsten uit desinvesteringen in vaste activa (tegen verkoopprijs)	75.000	186.000	150.000
6b -	De boekwinst op desinvesteringen in vaste activa	0	0	0
7 -	Aankoop grond, bouw-, woonrijp maken e.d. (met derden en niet via de exploitatie)	0	0	0
8a +	Opbrengsten uit verkoop van grond (tegen verkoopprijs)	0	0	0
8b -	De boekwinst op grondverkoop	0	0	0
9 -	Betalingen ten laste van de voorzieningen (met derden)	195.000	240.000	240.000
10 -	Betalingen die niet via de exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves	0	0	0
11 -	Boekwinst bij verkoop van deelnemingen en aandelen	0	0	0
	Prognose EMU-saldo	286.000	-332.000	966.000

Bedrijfsvoering

Bestuursopdracht

Het algemeen bestuur van de GGD heeft in 2018 aan de directeur van de GGD een bestuursopdracht gegeven om te komen tot een stabiele en wendbare organisatie.

Aanleiding waren de zorgen bij de GGD en haar regiogemeenten over de financiën en de bedrijfsvoering van de GGD Brabant-Zuidoost. Deze zorgen kwamen tot uiting in de zienswijzen die gemeenten hebben ingediend op de ontwerpbegroting 2019.

Brabant-Zuidoost

De bestuursopdracht is uitgewerkt en medio 2019 heeft het Algemeen Bestuur van de GGD ermee ingestemd. Belangrijk onderdeel van de uitwerking was, naast de integratie van JGZ 0-4 binnen de GGD, het verbeteren van de bedrijfsvoering van de GGD.

De afgelopen jaren is onder druk van bezuinigingen bij gemeenten de begroting van de GGD op een minimum niveau uitgekomen. Dit betekent dat alleen bestaande operationele zorgactiviteiten konden blijven uitgevoerd. De huidige financiële situatie van de GGD is kwetsbaar, zowel wat betreft de reguliere exploitatie als het weerstandsvermogen (er is geen vet meer op de botten). Hierdoor kan de GGD niet meer adequaat inspelen op ontwikkelingen op het gebied van publieke gezondheid in en voor gemeenten. Om hier verbetering in aan te brengen heeft de directeur samen het Dagelijks Bestuur een aantal maatregelen opgesteld. Ten eerste geeft de directeur uitvoering aan het plan om de bedrijfsvoering van de organisatie op orde te krijgen. Ten tweede gaat de GGD aan de slag met het uitbreiden van het aantal taken die ze kan aanbieden. Ten derde is het 'up to date' brengen van de inwonerbijdrage. In het verleden werd geen rekening gehouden met de ontwikkeling van de inwoneraantallen bij de bepaling van de totale begroting van de GGD. Dit wordt vanaf 2021 (naast de indexering) wel meegenomen. Tot slot onderzoekt de GGD mogelijkheden tot samenwerking met andere organisaties. Voor de uitvoering van de bestuursopdracht heeft de GGD aan gemeenten een eenmalige kapitaalinjectie van € 1,- per inwoner (ca. € 750.000) gevraagd. Met deze incidentele impuls kan de GGD het HRM instrumentarium en begeleiding naar zelforganisatie financieren, de informatie huishouding optimaliseren, LEAN prestatiedoorbraken faciliteren en operationele en bestuurlijke management rapportages opleveren.

Verbonden partijen

Aan de GGD Brabant-Zuidoost zijn juridisch de volgende instellingen gelieerd:

- Stichting Projecten GGD Brabant-Zuidoost

Doelstelling van de stichting is het bijdragen aan de volksgezondheid door het – t.b.v. de GGD Brabant-Zuidoost – ontwikkelen en uitvoeren van tijdelijke gezondheidszorgprojecten, etc.

De directeur van de GGD Brabant-Zuidoost fungeert ook als directeur van de stichting. Het bestuur van de GGD Brabant-Zuidoost fungeert ook als bestuur van de stichting. Het vermogen van de stichting wordt gevormd door exploitatieresultaten van de verrichte werkzaamheden, subsidies en donaties, schenkingen, etc.. De GGD Brabant-Zuidoost is verantwoordelijk voor de financiële resultaten van de stichting en vormt tevens een fiscale eenheid met de stichting. De stichting neemt personeel in dienst en detacheert die bij de GGD Brabant-Zuidoost voor het uitvoeren van tijdelijke werkzaamheden waarvoor tijdelijke financiële middelen zijn ontvangen. De totale kosten van dit personeel worden in rekening gebracht bij de GGD waardoor het exploitatieresultaat jaarlijks nihil is.

De stichting leidt al jaren een 'slapend' bestaan; er vinden geen activiteiten in plaats.

- Stichting Bureau Inkoop en Aanbestedingen Zuidoost-Brabant (Bizob)

De stichting heeft ten doel het creëren van voordelen op zowel financieel, kwalitatief en procesmatig gebied voor aangesloten gemeenten en GR'en, o.a. door het faciliteren van het regionaal inkoopbureau. GGD heeft een dienstverleningsovereenkomst met Bizob. De aangesloten gemeenten en GR'en delen in eventuele exploitatietekorten en overschotten.

Brabant-Zuidoost

- Vereniging GGD-GHOR Nederland

Vereniging GGD-GHOR Nederland. Verzorgt als koepelorganisatie van GGD'en en GHOR-bureaus belangenbehartiging op landelijk niveau en voert (gezamenlijke) projecten uit. De directeur van de GGD is vertegenwoordigd in het bestuur, c.q. raad van DPG'en. De GGD betaalt een jaarlijkse contributie gebaseerd op het aantal inwoners. De aangesloten GGD'en delen in eventuele exploitatietekorten en -overschotten.

Daarnaast heeft de GGD Brabant Zuidoost met de Brabantse GGD'en een samenwerkingsverband onder naam Bureau Gezondheid, Milieu en Veiligheid (GMV). Op basis van een dienstverleningsovereenkomst worden gezamenlijk activiteiten uitgevoerd op het gebied van medische milieukundige zorg, waarvan de kosten worden verdeeld over de aangesloten GGD'en. Het financiële risico voor de GGD BZO betreft haar aandeel (ca. 25%) in een evt. tekort van het bureau. De bijdrage van BZO bedraagt jaarlijks ca. € 400.000.

Brabant-Zuidoost

7 Financiële begroting

7.1 Overzicht van baten en lasten

Volgnr.	Cat.	Omschrijving	Progr. Publieke Gezondheid			Progr. Ambulancezorg			Totaal GGD		
			Rekening 2019 (voorlopig)	Begroting 2020 na 1e wijz	Begroting 2021 primair	Rekening 2019 (voorlopig)	Begroting 2020 na 1e wijz	Begroting 2021 primair	Rekening 2019 (voorlopig)	Begroting 2020 na 1e wijz	Begroting 2021 primair
		Lasten									
4	1.0	Personele kosten	14.086.835	14.700.000	15.550.000	15.680.402	16.720.000	17.255.000	29.767.237	31.420.000	32.805.000
6	2.0	Rente en afschrijvingen	679.367	740.000	720.000	1.125.406	1.360.000	1.345.000	1.804.773	2.100.000	2.065.000
8	3.0	Inhuur personeel van derden	814.580	275.000	200.000	1.217.164	530.000	600.000	2.031.744	805.000	800.000
10	3.1	Energie	36.879	30.000	35.000	456.154	420.000	450.000	493.033	450.000	485.000
12	3.3	Duurzame goederen	15.200	30.000	30.000	0	0	0	15.200	30.000	30.000
14	3.4	Overige goederen en diensten	5.532.153	5.155.000	5.620.000	3.880.892	3.950.000	4.100.000	9.413.045	9.105.000	9.720.000
16	6.0	Toevoeging reserves/voorz.	297.931	60.000	130.000	455.526	230.000	250.000	753.457	290.000	380.000
18	4.2	Vermogensoverdrachten	559.600	0	0	0	0	0	559.600	0	0
		Verrekening overhead	-1.550.000	-1.610.000	-1.650.000	1.550.000	1.610.000	1.650.000	0	0	0
		JGZ 0-4 raming totaal kosten	0	0	12.285.000	0	0	0	0	0	12.285.000
		Eenm. Kosten iJGZ/Bestuursopdr	297.503	773.000	390.000	0	0	0	297.503	773.000	390.000
		Storting Algemene Reserve	0	0	400.000	0	0	0	0	0	400.000
		Saldo iJGZ / ontwikkeling	0	0	160.000	0	0	0	0	0	160.000
		Totaal lasten	20.770.048	20.153.000	33.870.000	24.365.544	24.820.000	25.650.000	45.135.592	44.973.000	59.520.000
		Baten									
1	4.2	Inwonerbijdrage gemeenten	13.151.161	14.408.000	13.945.000	0	0	0	13.151.161	14.408.000	13.945.000
		JGZ 0-4 raming bijdrage basispakket		0	12.185.000	0	0	0	0	0	12.185.000
3	4.2	Bijdragen gemeenten	183.112	210.000	190.000	5.600	0	0	188.712	210.000	190.000
5	3.4	Contracttaken gemeenten	1.994.212	2.065.000	2.670.000	-6.115	20.000	20.000	1.988.097	2.085.000	2.690.000
	3.4a	Idem Mantelzorgcompliment	575.000	0	0	0	0	0	575.000	0	0
		JGZ 0-4 raming contracttaken	0	0	1.000.000	0	0	0	0	0	1.000.000
7	4.1	Baten Rijk	1.732.483	1.000.000	1.050.000	1.355.474	1.150.000	1.150.000	3.087.957	2.150.000	2.200.000
9	3.4	Baten Zorgverzekeraars	96.428	75.000	85.000	22.549.065	23.370.000	24.240.000	22.645.493	23.445.000	24.325.000
11	3.4	Baten instell/bedrijven	1.267.252	980.000	1.100.000	376.838	140.000	105.000	1.644.090	1.120.000	1.205.000
13	3.4	Baten particulieren	1.584.927	1.350.000	1.370.000	0	0	0	1.584.927	1.350.000	1.370.000
15	2.0	Rentebaten	0	0	0	0	0	0	0	0	0
17	3.4	Diverse baten	8.891	0	0	2.814	50.000	50.000	11.705	50.000	50.000
17	3.4	Stelpost bestuursopdracht	0	pm	200.000	0	0	0	0	pm	200.000
19	6.0	Onttrekk reserves/vrijval voorz	301.057	65.000	75.000	72.166	90.000	85.000	373.223	155.000	160.000
21	4.2	Vermogensoverdrachten	0	0	0	97.670	0	0	97.670	0	0
		Totaal baten	20.894.523	20.153.000	33.870.000	24.453.512	24.820.000	25.650.000	45.348.035	44.973.000	59.520.000
		Saldo	124.475	0	0	87.968	0	0	212.443	0	0

Nagenoeg alle kosten en baten in de ramingen hebben een structureel karakter, hoewel er jaarlijks enige fluctuatie in omvang kan plaatsvinden. Eenmalige uitgaven mbt de bestuursopdracht en JGZ 0 -4 worden gedekt met eenmalige inkomsten en efficiency. Overige incidentele kosten en inkomsten van enige omvang worden nu niet verwacht. Er worden geen structurele kosten gedekt met incidentele onttrekkingen aan reserves of voorzieningen of omgekeerd. Er is dus sprake van structureel en reëel evenwicht in de exploitatie.

7.2 Toelichting op baten en lasten

De geactualiseerde begroting 2020 is als basis gehanteerd voor de raming van de lasten en baten 2021.

De gehanteerde uitgangspunten en de belangrijkste wijzigingen zijn:

-Algemeen

Voor de indexering van kosten en baten PG in 2021 zijn, conform de in overleg met de gemeenten en de 4 regionale GR'en vastgestelde methodiek, de volgende percentages gehanteerd:

Loon: 2,8%. Prijzen: 1,6% Baten: 2,44% ($70\% * 2,8\% + 30\% * 1,6\%$). Voor AZ is met een hogere (actuele) loonkostenontwikkeling gerekend.

De bedragen van de posten m.b.t. de bestuursopdracht en iJGZ (schuin gedrukt) zijn gelijk gehouden aan de bedragen die bij besluitvorming daarover tot nu toe zijn gecommuniceerd. Voor JGZ 0-4 zijn daarbij slechts enkele totaal ramingen opgenomen; in het najaar van 2020 zal hiervoor een gedetailleerde begrotingswijziging worden opgesteld.

-Programma Publieke Gezondheid (PG)

De *personele kosten (4.1.0.)* nemen, naast de indexering, toe als gevolg van formatie-uitbreiding voor de extra taken Wijk-GGD en WVGZ. Ook heeft er een verschuiving met *inhuur derden (8.3.0)*

plaatsgevonden, deze kosten nemen dus af. *Overige goederen en diensten (14.3.4)* nemen, naast de indexering, toe vanwege materiële kosten voor de extra taken.

De *stortingen reserves/voorzieningen (16.6.0)* nemen toe als gevolg van de fluctuatie in de kosten van de monitorcycli.

De post *vermogensoverdrachten (18.4.2)* in 2019 heeft betrekking op de uitkeringen van het mantelzorgcompliment, een project voor de gemeente Eindhoven. Deze is in 2020 en 2021 vooralsnog niet in de begroting opgenomen. Zie ook bij *baten contracttaken gemeenten (5.3.4a)*.

De gemeentelijke *bijdrage in het gezamenlijke takenpakket (1.4.2)* was in 2020 hoger vanwege de eenmalige bijdrage ad € 1,-/inwoner t.b.v. verbetering van de bedrijfsvoering.

Baten contracttaken gemeenten (5.3.4) nemen toe als gevolg van de extra taken Wijk-GGD en WVGZ.

-Programma Ambulancezorg (AZ)

De *personele kosten (4.1.0)* nemen toe vanwege een meer dan gemiddelde cao-stijging en de nog verwachte uitbreiding van de formatie volgens het verbeterplan spreiding en beschikbaarheid, dat nog tot 2020/2021 loopt. De uitvoering van dit plan leidt ook tot toename van *overige goederen en diensten (14.3.4)* m.n. vanwege toename van de auto- en huisvestingskosten.

Zorgverzekeraars (9.3.4) vergoeden de toename van deze kosten.

7.3 Specificatie directe kosten en overhead

Conform de vernieuwde BBV dient bij de kosten een onderscheid gemaakt te worden in de directe kosten van een taakveld en de overhead van de organisatie. toerekening van overhead aan de taakvelden hoeft niet meer plaats te vinden. In het overzicht op blz 11 is dit weergegeven. In onderstaand overzicht wordt een nadere specificatie van de kosten naar direct en overhead weergegeven.

Volgens de BBV wordt onder overhead verstaan:

het geheel van functies gericht op de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Uitgangspunt van deze definitie is ook dat kosten zoveel mogelijk direct worden toegerekend aan de betreffende taken/activiteiten. Alle bedrijfskosten die direct verbonden zijn aan activiteiten/taken/producten die gericht zijn op de externe klant, moeten in de betreffende taakvelden worden geregistreerd.

Hoewel beoogd wordt een eenduidige uitleg van het begrip overhead te hanteren, blijft er ten aanzien hiervan de nodige ruimte voor interpretatie. Dit geldt met name ook voor de GGD omdat zij een organisatie is die zich ook bij veel van haar ondersteunende activiteiten direct richt op de burger als externe klant. Dit betekent bijvoorbeeld dat onze website nagenoeg volledig gericht is op het verstrekken van informatie over gezondheid en aanverwante zaken direct gericht op de externe klant; dit is dan derhalve geen overhead maar onderdeel van onze primaire taak. Het planburo JGZ en het klantcontactcentrum voeren nagenoeg alleen activiteiten uit die gericht zijn op direct klantcontact met de burger en deze zijn ook direct toe te rekenen aan de uitvoerende taken (en zo is tot nu ook de praktijk), maar zijn tegelijkertijd ook te duiden als ondersteunend aan de medewerkers in het primaire proces. Medewerkers bedrijfsburo Ambulancezorg zijn daarentegen wel duidelijk overhead, zij hebben geen direct klantcontact. Omdat over dit soort activiteiten verschillende interpretaties mogelijk blijven, worden deze in bijgevoegde specificatie van de kosten afzonderlijk benoemd, om daarmee een adequate interpretatie van de omvang van de overhead mogelijk te maken.

Volgnr.	Cat.	Omschrijving	Publieke Gezondheid			Ambulancezorg			Totaal GGD		
			directe kosten	overhead	totaal	directe kosten	overhead	totaal	directe kosten	overhead	totaal
4	1.0	Personele kosten	11.285.000	4.265.000	15.550.000	14.755.000	2.500.000	17.255.000	26.040.000	6.765.000	32.805.000
6	2.0	Rente en afschrijvingen	290.000	430.000	720.000	1.345.000	-	1.345.000	1.635.000	430.000	2.065.000
8	3.0	Inhuur personeel van derden	125.000	75.000	200.000	315.000	285.000	600.000	440.000	360.000	800.000
10	3.1	Energie	20.000	15.000	35.000	450.000	-	450.000	470.000	15.000	485.000
12	3.3	Duurzame goederen	30.000	0	30.000	-	-	-	30.000	0	30.000
14	3.4	Overige goederen en diensten	2.690.000	2.930.000	5.620.000	3.615.000	485.000	4.100.000	6.305.000	3.415.000	9.720.000
16	6.0	Toevoeging reserves/voorz.	120.000	10.000	130.000	135.000	115.000	250.000	255.000	125.000	380.000
		Verrekening overhead	-	-1.650.000	-1.650.000	0	1.650.000	1.650.000	-	-	-
		Eenm. Kosten iJGZ/Bestuursopdr		390.000	390.000				0	390.000	390.000
		JGZ 0-4 raming totaal kosten	12.285.000		12.285.000				12.285.000	0	12.285.000
		Storting Algemene Reserve	400.000		400.000				400.000	0	400.000
		Saldo iJGZ / ontwikkeling	160.000		160.000				160.000	0	160.000
		Totaal lasten	27.405.000	6.465.000	33.870.000	20.615.000	5.035.000	25.650.000	48.020.000	11.500.000	59.520.000

Toelichting *nb: verdeling posten bestuursopdracht en JGZ 0-4 naar direct en overhead is op dit moment niet adequaat te onderbouwen.*

Personeel:

Alle managementfuncties zijn cf BBV per definitie overhead, dus ook die uit het primaire proces en ook al zouden die direct toegerekend kunnen worden. Verder zijn hier alle zgn. Ploefach-functies als overhead benoemd. Medewerkers KCC (ca € 225.000,-), Bedrijfsburo JGZ (ca.€ 450.000), en Beheer/onderhoud website (ca. € 50.000,-) zijn als directe kosten opgenomen.

Huisvesting: (diverse materiele kosten categoriën)

Deze kosten worden gezien als overhead behoudens het deel van de kosten dat betrekking heeft op onderzoeksruimtes die alleen gebruikt worden voor klantcontact en de ambulanceposten.

Hard en software: (afschrijving en licenties)

Deze kosten worden gezien als overhead, muv de kosten van specifieke vakapplicaties voor beheer van klantgegevens tbv de primaire taak; zoals het digitaal dossier JGZ, rittenregistratie AZ e.d.

Overige materiele kosten ploefach-functies:

Deze kosten worden in het algemeen gezien als overhead, behoudens de kosten mbt de website

Overige materiele kosten uitvoerende sectoren:

Deze kosten worden in het algemeen gezien als directe kosten: betreft afschrijving en onderhoud apparatuur en ambulances, verbruiksmaterialen, medicijnen, inhuur derden.

Communicatiekosten (telefonie, dataverkeer e.d.) zijn bij PG overhead maar bij AZ directe kosten.

Als gevolg van de overname van JGZ 0-4 zal de opbouw en samenstelling van de overheadkosten danig gaan wijzigen; in het najaar van 2020 zal dit overzicht bij de aan te bieden begrotingswijziging worden geactualiseerd.

Brabant-Zuidoost

7.4 Staat van financieringen

Datum ingang	leningnr.	Oorspronkelijk bedrag van geldlening	Methode afschrijving	looptijd in jaren	jaar laatste aflossing	Rente percen- tage	restant bedrag 1-1-2021	Opname in 2021	Aflossing in 2021	Restant bedrag 31-12-2021	Rente 2021
1-5-2001	92.604	2.268.901	Annuiteit	40	2041	4,16%	1.634.632		50.239	1.584.393	68.000
kasgeldleningen/rek-crt krediet/nieuwe lening *)				nmb	nmb	0,75%	4.000.000		nmb	4.000.000	30.000
		2.268.901					5.634.632		50.239	5.584.393	98.000

*) vanwege de huidige lage rentestand wordt de liquiditeitsbehoefte vooralsnog ingevuld met kasgeldleningen en rekening-courant krediet. Zodra die rentevisie substantieel wijzigt zal eventueel worden overgegaan tot het afsluiten van meerjarige leningen. De gemiddelde kapitaalbehoefte buiten de lopende leningen bedraagt naar verwachting ca € 4.000.000,-.

NB: ontwikkelingen als gevolg van overname JGZ 0-4 zijn hierbij nog niet meegenomen, onderbouwing daarvoor ontbreekt namelijk nog.

Brabant-Zuidoost

7.5 Staat van investeringen

Omschrijving	Aanschaf- waarde begin 2021	Investerings 2021		Afboekings geheel afgeschreven	Desinves- tering 2021	Aanschaf- waarde eind 2021	Restwaarde	Totaal afsch. begin 2021	Boekwaarde begin 2021	Afschrij- vingen 2021	Boekwaarde eind 2021	Rente- kosten 2021	Kapitaal- lasten 2021
		Nieuw kredieten 2021	Uitgestelde kredieten > 2020										
Algemene Gezondheidszorg													
Hard- en software	137.000	56.000		56.000		137.000		71.000	66.000	33.000	89.000	1.000	34.000
Instrumentarium	75.000					75.000		62.000	13.000	9.000	4.000	500	9.500
Röntgenapparaat	163.000					163.000		33.000	130.000	16.000	114.000	1.500	17.500
Totaal Algemene Gezondheidszorg	375.000	56.000	0	56.000	0	375.000	0	166.000	209.000	58.000	207.000	3.000	61.000
Ambulancezorg													
Ambulances	4.675.000	1.866.000		1.680.000	186.000	4.675.000	527.000	1.772.000	2.903.000	702.000	3.881.000	29.000	731.000
C2000/Digitaal ritformulier	581.000	161.000		161.000		581.000		118.000	463.000	132.000	492.000	4.000	136.000
Huisvesting	1.138.000					1.138.000		707.000	431.000	86.000	345.000	4.500	90.500
Instrumentarium	2.365.000	10.000		10.000		2.365.000		850.000	1.515.000	280.000	1.245.000	16.000	296.000
Piketvoertuigen	400.000					400.000	30.000	54.000	346.000	62.000	284.000	3.000	65.000
Rapid Responders	119.000					119.000	10.000	67.000	52.000	18.000	34.000	500	18.500
Materialen scholing	35.000					35.000		28.000	7.000	7.000	-	0	7.000
Totaal Ambulancezorg	9.313.000	2.037.000	0	1.851.000	186.000	9.313.000	567.000	3.596.000	5.717.000	1.287.000	6.281.000	57.000	1.344.000
Bedrijfsondersteuning en P&O													
Hard- en software	1.977.000	312.000		312.000		1.977.000		1.073.000	904.000	411.000	805.000	9.000	420.000
Huisvesting	3.212.000	62.000		62.000		3.212.000		1.164.000	2.048.000	157.000	1.953.000	28.000	185.000
Dienstauto's	11.000					11.000		6.000	5.000	2.000	3.000	0	2.000
Totaal Bedrijfsondersteuning en P&O	5.200.000	374.000	0	374.000	0	5.200.000	0	2.243.000	2.957.000	570.000	2.761.000	37.000	607.000
Gezondheidsbevordering													
Hard- en software	214.000					214.000		151.000	63.000	43.000	20.000	500	43.500
Totaal Gezondheidsbevordering	214.000	0	0	0	0	214.000	0	151.000	63.000	43.000	20.000	500	43.500
Jeugdgezondheidszorg													
Hard- en software	55.000					55.000		41.000	14.000	11.000	3.000	500	11.500
Totaal Jeugdgezondheidszorg	55.000	0	0	0	0	55.000	0	41.000	14.000	11.000	3.000	500	11.500
TOTAAL GGD	15.157.000	2.467.000	0	2.281.000	186.000	15.157.000	567.000	6.197.000	8.960.000	1.969.000	9.272.000	98.000	2.067.000

NB: ontwikkelingen als gevolg van overname JGZ 0-4 zijn hierbij nog niet meegenomen, onderbouwing daarvoor ontbreekt namelijk nog.

Brabant-Zuidoost

7.6 Staat van reserves

Omschrijving	Raming stand 1-1-2021	Mutaties		Raming stand 31-12-2021
		Vermeerderingen	Verminderen	
Algemene reserves:				
Algemene reserve Publieke Gezondheid (PG)	500.000	400.000	pm	900.000
Algemene reserve AmbulanceZorg (AZ)	1.200.000	pm	pm	1.200.000
Bestemmingsreserves:				-
Reserve Egalsiatie Monitoringscyclus	15.000	53.000	-	68.000
Reserve Egalisatie scholingskosten ambulancezorg	600.000	pm	pm	600.000
Reserve eenmalige kosten AZ implementatie S&B	pm	-	pm	-
Reserve Egalisatie uitkeringskosten ZW/WGA	375.000	160.000	-160.000	375.000
	2.690.000	613.000	-160.000	3.143.000
De beginsaldi zijn veelal ramingen omdat vaak niet (exact) bekend is welke mutaties er in 2020 plaats gaan vinden. Ten aanzien van de algemene reserve PG is vooralsnog uitgegaan van de ramingen zoals ten behoeve van de bestuurlijke besluitvorming gehanteerd.				
De mutaties in de bestemmingsreserves hebben een langjarig karakter en beogen een egalisatie van kosten over de jaren.				
Er worden geen structurele kosten gedekt met incidentele ontrekkingen, noch omgekeerd.				
NB: andere specifieke ontwikkelingen hierin als gevolg van overname JGZ 0-4 zijn hierbij nog niet meegenomen, onderbouwing daarvoor ontbreekt namelijk nog.				

Brabant-Zuidoost

7.7 Staat van voorzieningen

Omschrijving	Raming stand 1-1-2021	Mutaties		Raming stand 31-12-2020
		Vermeerderingen	Verminderings	
Voorziening oninbare debiteuren ambulancezorg	75.000	115.000	-115.000	75.000
PLB-uren ambulancezorg	750.000	50.000	-50.000	750.000
Herplaatsingskosten personeel	175.000	pm	-75.000	100.000
	1.000.000	165.000	-240.000	925.000

De beginsaldi zijn ramingen omdat vaak niet (exact) bekend is welke mutaties er in 2020 plaats gaan vinden.

Mutaties zijn gebaseerd op de meerjaren(-onderhouds)plannen.

De mutaties in de voorzieningen hebben een langjarig karakter en beogen een egalisatie van kosten over de jaren.

Er worden geen structurele kosten gedekt met incidentele ontrekkingen, noch omgekeerd.

NB: ontwikkelingen hierin als gevolg van overname JGZ 0-4 zijn hierbij nog niet meegenomen, onderbouwing daarvoor ontbreekt namelijk nog.

7.8 Meerjarenraming baten en lasten

		Lasten	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Volgnr.	Cat.	Omschrijving				
4	1.0	Personele kosten	32.805.000	33.610.000	34.380.000	35.090.000
6	2.0	Rente en afschrijvingen	2.065.000	2.060.000	2.055.000	2.060.000
8	3.0	Inhuur personeel van derden	800.000	815.000	830.000	850.000
10	3.1	Energie	485.000	495.000	505.000	515.000
12	3.3	Duurzame goederen	30.000	30.000	30.000	30.000
14	3.4	Overige goederen en diensten	9.720.000	9.913.000	10.175.000	10.423.000
16	6.0	Toevoeging aan reserves en voorzieningen	380.000	340.000	325.000	325.000
		<i>JGZ 0-4 raming totaal kosten</i>	12.285.000	12.701.000	13.119.000	13.394.000
		<i>Eenm. kstn iJGZ/Verbet. bedrijfsvoer.</i>	390.000	200.000	200.000	200.000
		<i>Storting Algemene Reserve</i>	400.000	400.000	400.000	0
		<i>Saldo iJGZ / ontwikkeling</i>	160.000	350.000	350.000	750.000
		Totaal lasten	59.520.000	60.914.000	62.369.000	63.637.000
Toelichting:						
	Alg	Voor de indexering vanaf 2022 wordt vooralsnog jaarlijks een index van 2% gehanteerd. De verwachte autonome mutaties voor zowel PG als AZ in de komende jaren zijn, voor zover nu te overzien, beperkt van omvang. De volgende mutaties zijn verwerkt:				
	6	Rente en afschrijvingen zijn gebaseerd op een meerjareninvesteringsplan.				
	14	Overige goederen en diensten muteren als gevolg van de fluctuatie in de kosten van de monitorcycli				

		Baten	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Volgnr.	Cat.	Omschrijving				
1	4.2	Inwonerbijdrage gemeenten	13.945.000	14.279.000	14.620.000	14.972.000
		JGZ 0-4 raming bijdrage basispakket	12.185.000	12.431.000	12.679.000	12.933.000
3	4.2	Bijdragen gemeenten	190.000	193.000	195.000	197.000
5	3.4	Contracttaken gemeenten	2.690.000	2.744.000	2.799.000	2.855.000
		JGZ 0-4 raming contracttaken	1.000.000	1.020.000	1.040.000	1.061.000
7	4.1	Bijdragen Rijk	2.200.000	2.245.000	2.290.000	2.335.000
9	3.4	Zorgverzekeraars	24.325.000	24.812.000	25.308.000	25.814.000
11	3.4	Baten instell/bedrijven	1.205.000	1.230.000	1.255.000	1.280.000
13	3.4	Bijdragen particulieren	1.370.000	1.400.000	1.428.000	1.455.000
19	6.0	Onttrekking reserves	160.000	160.000	205.000	185.000
17	3.4	Diverse baten	50.000	50.000	50.000	50.000
17	3.4	Stelpost efficiency bestuursopdracht	200.000	350.000	500.000	500.000
		Totaal baten	59.520.000	60.914.000	62.369.000	63.637.000
Toelichting:						
	Alg	Voor de indexering vanaf 2021 wordt voorsnog jaarlijks een index van 2% gehanteerd. De verwachte autonome mutaties voor zowel PG als AZ in de komende jaren zijn, voor zover nu te overzien, beperkt van omvang. De volgende mutaties zijn verwerkt:				
	1	Voor de berekening van de inwonerbijdrage is naast de algemene index gerekend met een stijging van het aantal inwoners van 0,4%.				
	1 / 5	Ramingen ivm JGZ 0-4 zijn voorsnog alleen geïndexeerd, ontwikkelingen in aantal kinderen en omvang contracttaken zijn op dit moment nog onzeker.				
	19	De onttrekking aan reserves muteert de komende jaren naar verwachting als gevolg van de mutaties in de kosten van de monitorcycli en de kosten van het eigen risico dragen ZW/WGA.				

8 Bijlagen

8.1 Berekening inwonerbijdrage

Bijdrage per inwoner gemeensch takenpakket Prim. Begroting 2020	€	€ 16,77
Autonome kostenstijging 2021 2,44% indexering	€	€ 0,41
Af: structurele vermindering cf afspraak bestuursopdracht		-€ 0,20
Bijdrage per inwoner 2021 gemeensch takenpakket	€	€ 16,98
Bijdragen Pubercontactmoment 2020	€	673.302
Autonome kostenstijging 2021 2,44% indexering	€	16.429
Totaal Bijdragen 2021 pubercontactmoment	€	€ 689.730
	Zuidzorg	Zorgboog
Bijdrage JGZ 0-4 incl RVP per kind 2019	€ 398,66	€ 393,26
Indexering GGD 2020 2,86%	€ 11,40	€ 11,25
Autonome kostenstijging 2021 2,44% indexering	€ 10,01	€ 9,87
Bijdrage JGZ 0-4 2021 per kind	€ 420,07	€ 414,38

Toelichting:

In 2016 is tussen de vier grote gemeenschappelijke regelingen (4GR) en de gemeenten een afspraak gemaakt over standaardisering van de wijze van indexering. Voortaan wordt de meest recente Macro Economisch Verkenning van het Centraal Plan Bureau van september gehanteerd, waarbij de laatst gepubliceerde indices (is jaar t-1) volgens bijlage 8 "kernegegevens collectieve financiën" gehanteerd worden voor het begrotingsjaar, hetgeen nu dus betekent dat de indexcijfers 2020 worden gehanteerd voor 2021. Dit betekent voor de GGD dat gerekend wordt met de volgende indexering:

Loon 70% * 2,8% = 2,96%

Prijs 30% * 1,6% = 0,48%

Totaal index 2021: 2,44%

Met ingang van 2021 wordt deze index voortaan toegepast op het bedrag per inwoner van jaar t-1, waardoor een mutatie in het aantal inwoners voortaan ook leidt tot een mutatie in de totale inwonerbijdrage voor het gemeenschappelijke takenpakket.

Met ingang van 2016 is het pubercontactmoment onderdeel van het gezamenlijke takenpakket, maar voor de verdeling is gekozen voor een afwijkende sleutel; n.l. de verdeelsleutel die het ministerie van VWS destijds hanteerde bij de toedeling van deze middelen in het gemeentefonds.

Met ingang van 2021 neemt de GGD de Jeugdgezondheidszorg 0-4 over van Zuidzorg en Zorgboog; in de businesscase is afgesproken dat de eerste 2 jaren (2021 en 2022) de basisvergoeding aan de GGD ongewijzigd blijft aan de methodiek die tot dan toe is gehanteerd voor Zuidzorg en Zorgboog. In de aanvraag voor 2020 naar gemeenten hebben Zuidzorg en Zorgboog echter erg uiteenlopende indexpercentages gehanteerd, nl 4% respectievelijk 1%. Omdat daarnaast in 2020 door 4 gemeenten in de beschikkingen ook nog verschillende indexeringen zijn gehanteerd, ontstaan grote verschillen in de vergoeding per kind t.o.v. het uitgangspunt in de businesscase. Daarom is voor de berekening van het basisbedrag per kind 2021 de volgende methodiek toegepast: het basisbedrag 2019 per kind is als uitgangspunt genomen (voor beide organisaties verschillend) en daarop is nu de GGD-index 2020 en 2021 volgens bovenstaande indexeringsafspraken toegepast.

8.2 Overzicht inwonerbijdrage en overige bijdragen per gemeente

Gemeente	# Inwoners per 1-1-2020	# kinderen 0-4 per 1-1-2019	Inwoner bijdrage per inwoner 16,982	Inwoner bijdrage puber cm cf VWS	Inwonerbijdrage per kind 0-4 Zuidzorg 420,07	Zorgboog 414,38	Inwoner bijdrage TOTAAL	Bijdrage onderzoekslo- caties JGZ	Bijdrage uitloop schalen	Totaal
Asten	16728	587	284.079	14.417		243.242	541.739			541.739
Bergeijk	18663	639	316.940	15.694	268.423		601.057			601.057
Best	29968	1119	508.924	27.683	470.055		1.006.663			1.006.663
Bladel	20401	746	346.455	17.112	313.370		676.937			676.937
Cranendonck	21119	697	358.648	17.003	292.787		668.438			668.438
Deurne	32457	1242	551.193	28.095		514.662	1.093.950			1.093.950
Eersel	19277	710	327.367	15.062	298.248		640.677			640.677
Eindhoven	234525	8732	3.982.765	211.963	3.668.027		7.862.754	50.000	115.000	8.027.755
Geldrop-Mierlo	39743	1511	674.926	35.709	444.305	187.839	1.342.779			1.342.779
Gemert-Bakel	30706	1224	521.457	25.781		507.203	1.054.441			1.054.441
Heeze-Leende	16125	572	273.839	12.852	240.278		526.970			526.970
Helmond	92418	3638	1.569.467	95.505		1.507.519	3.172.492	26.000		3.198.491
Laarbeek	22498	766	382.067	19.069		317.416	718.553			718.553
Nuenen, Gerwen en Nederwetten	23376	847	396.977	18.886	355.797		771.661			771.661
Oirschot	18738	637	318.214	15.577	267.583		601.374			601.374
Reusel-De Mierden	13110	550	222.637	10.460	231.037		464.135			464.135
Someren	19395	812	329.371	15.439		336.478	681.287			681.287
Son en Breugel	17279	674	293.436	14.911	283.125		591.473			591.473
Valkenswaard	31152	1079	529.031	25.383	453.252		1.007.667			1.007.667
Veldhoven	45481	1668	772.370	37.897	700.672		1.510.940			1.510.940
Waalre	17455	680	296.425	15.229	285.646		597.300			597.300
	780.614	29.130	13.256.591	689.730	8.572.605	3.614.359	26.133.285	76.000	115.000	26.324.285
		***)						**)	*)	

*) Deze bijdrage wordt achteraf afgerekend obv de werkelijke kosten.

**) Behoudens de genormeerde bijdragen van Helmond en Eindhoven voor het gebruik van onderzoekslocaties in de beide hoofdgebouwen, geldt dat in alle gemeenten de JGZ-locatie door de gemeente geregeld en integraal betaald wordt, zodat de vergoeding daarvoor niet meer in een algemene bijdragesfeer valt.

***) Deze bijdrage wordt achteraf definitief vastgesteld op basis van het werkelijke aantal kinderen 0-4 per 1-1-2021; voor deze begroting wordt nu in 1e instantie het aantal per 1-1-2019 gehanteerd omdat recentere gegevens nog niet bekend zijn.

Brabant-Zuidoost

8.3 Overzicht indicatieve ontwikkeling gemeentelijke bijdragen t/m 2024

	2021	2022	2023	2024
#inwoners (aanne + 0,4%/jaar)	780.614	783.736	786.871	790.019
gemeent. bijdr. p/inwoner progr begr '20	€ 16,773			
verlaging ivm eenm bijdrage uit '20	-€ 0,200			
index (aanne 2022 e.v. 2%/jaar)	€ 0,409	€ 0,340	€ 0,346	€ 0,353
bedrag per inwoner gez. taken	€ 16,982	€ 17,322	€ 17,668	€ 18,022
gem bijdr pubercontactmoment prog begr '20	€ 673.302			
index (aanne 2022 e.v. 2%/jaar)	€ 16.429	€ 13.795	€ 14.071	€ 14.352
gemeent. bijdr. Pubercontactmoment *	€ 689.730	€ 703.525	€ 717.596	€ 731.948
Bijdrage JGZ 0 -4 per kind Zuidzorg **	€ 420,07	€ 428,47	€ 437,04	€ 445,78
Bijdrage JGZ 0 -4 per kind Zorgboog **	€ 414,38	€ 422,67	€ 431,12	€ 439,74
* het pubercontactmoment wordt niet middels een bedrag per inwoner gefinancierd maar obv van de verdeelsleutel die het ministerie van VWS hanteerde bij de verdeling in het gemeentefonds				
** tav bijdrage JGZ 0 - 4 is afgesproken dat de eerste 2 jaren (2021 en 2022) de vergoeding aan de GGD ongewijzigd blijft aan de methodiek die tot dan toe is gehanteerd voor Zuidzorg en Zorgboog. In bovenstaande berekening is deze methodiek ook voor 2023 en 2024 toegepast omdat nog niet duidelijk is of en hoe dit anders zal veranderen. Verder is ook daar vanaf 2022 gerekend met 2% index.				

Brabant-Zuidoost

Gemeente	#inwoners 1-1-2020	#inwoners 1-1-2021	#inwoners 1-1-2022	#inwoners 1-1-2023	# kinderen 0-4 *)	2021				2022				2023				2024			
						€ 16,982	pcm	0-4	totaal	€ 17,322	pcm	0-4	totaal	€ 17,668	pcm	0-4	totaal	€ 18,022	pcm	0-4	totaal
Asten	16.728	16.795	16.862	16.930	587	284.079	14.417	243.242	541.739	290.920	14.706	248.107	553.732	297.925	15.000	253.069	565.994	305.099	15.300	258.130	578.529
Bergeijk	18.663	18.738	18.813	18.888	639	316.940	15.694	268.423	601.057	324.572	16.008	273.791	614.371	332.388	16.328	279.267	627.983	340.391	16.655	284.853	641.899
Best	29.968	30.088	30.208	30.329	1.119	508.924	27.683	470.055	1.006.663	521.179	28.237	479.456	1.028.872	533.729	28.802	489.045	1.051.576	546.582	29.378	498.826	1.074.785
Bladel	20.401	20.483	20.565	20.647	746	346.455	17.112	313.370	676.937	354.798	17.454	319.638	691.889	363.341	17.803	326.030	707.174	372.091	18.159	332.551	722.800
Cranendonck	21.119	21.203	21.288	21.373	697	358.648	17.003	292.787	668.438	367.285	17.343	298.643	683.270	376.129	17.690	304.615	698.434	385.186	18.044	310.708	713.937
Deurne	32.457	32.587	32.717	32.848	1.242	551.193	28.095	514.662	1.093.950	564.466	28.657	524.955	1.118.078	578.058	29.230	535.454	1.142.743	591.978	29.815	546.163	1.167.956
Eersel	19.277	19.354	19.432	19.509	710	327.367	15.062	298.248	640.677	335.250	15.363	304.213	654.826	343.323	15.671	310.297	669.290	351.590	15.984	316.503	684.077
Eindhoven	234.525	235.463	236.405	237.351	8.732	3.982.765	211.963	3.668.027	7.862.754	4.078.670	216.202	3.741.387	8.036.259	4.176.884	220.526	3.816.215	8.213.625	4.277.464	224.937	3.892.539	8.394.939
Geldrop-Mierlo	39.743	39.902	40.062	40.222	1.511	674.926	35.709	632.144	1.342.779	691.178	36.424	644.787	1.372.389	707.822	37.152	657.683	1.402.657	724.866	37.895	670.836	1.433.598
Gemert-Bakel	30.706	30.829	30.952	31.076	1.224	521.457	25.781	507.203	1.054.441	534.014	26.297	517.347	1.077.658	546.873	26.823	527.694	1.101.390	560.042	27.359	538.248	1.125.649
Heeze-Leende	16.125	16.190	16.254	16.319	572	273.839	12.852	240.278	526.970	280.433	13.109	245.084	538.626	287.186	13.372	249.986	550.543	294.101	13.639	254.985	562.726
Helmond	92.418	92.788	93.159	93.531	3.638	1.569.467	95.505	1.507.519	3.172.492	1.607.259	97.416	1.537.670	3.242.345	1.645.962	99.364	1.568.423	3.313.749	1.685.597	101.351	1.599.792	3.386.740
Laarbeek	22.498	22.588	22.678	22.769	766	382.067	19.069	317.416	718.553	391.267	19.451	323.764	734.482	400.689	19.840	330.240	750.768	410.337	20.237	336.845	767.419
Nuenen	23.376	23.470	23.563	23.658	847	396.977	18.886	355.797	771.661	406.537	19.264	362.913	788.713	416.326	19.649	370.171	806.146	426.351	20.042	377.575	823.968
Oirschot	18.738	18.813	18.888	18.964	637	318.214	15.577	267.583	601.374	325.876	15.889	272.934	614.700	333.723	16.207	278.393	628.323	341.759	16.531	283.961	642.251
Reusel-De Mrdn	13.110	13.162	13.215	13.268	550	222.637	10.460	231.037	464.135	227.999	10.670	235.658	474.326	233.489	10.883	240.371	484.743	239.111	11.101	245.178	495.390
Someren	19.395	19.473	19.550	19.629	812	329.371	15.439	336.478	681.287	337.302	15.748	343.207	696.257	345.424	16.063	350.071	711.558	353.742	16.384	357.073	727.199
Son en Breugel	17.279	17.348	17.418	17.487	674	293.436	14.911	283.125	591.473	300.502	15.209	288.788	604.499	307.739	15.513	294.564	617.815	315.149	15.824	300.455	631.427
Valkenswaard	31.152	31.277	31.402	31.527	1.079	529.031	25.383	453.252	1.007.667	541.770	25.891	462.318	1.029.979	554.816	26.408	471.564	1.052.789	568.176	26.936	480.995	1.076.108
Veldhoven	45.481	45.663	45.846	46.029	1.668	772.370	37.897	700.672	1.510.940	790.969	38.655	714.685	1.544.310	810.015	39.428	728.979	1.578.423	829.521	40.217	743.559	1.613.296
Waalre	17.455	17.525	17.595	17.665	680	296.425	15.229	285.646	597.300	303.563	15.534	291.359	610.456	310.873	15.845	297.186	623.903	318.359	16.161	303.129	637.650
	780.614	783.736	786.871	790.019	29.130	13.256.591	689.730	12.186.964	26.133.285	13.575.810	703.525	12.430.703	26.710.038	13.902.715	717.596	12.679.317	27.299.628	14.237.492	731.948	12.932.903	27.902.343

*) voor JGZ 0-4 wordt voorsnog geen mutatie in het aantal kinderen geraamd.

Brabant-Zuidoost

8.4 Overzicht GGD taken.

Pijler/taak	Wettelijke taak?	Verplicht bij GGD beleggen?	Gemeenschappelijke taak?	Wettelijke basis
Monitoren, signaleren en adviseren				
- <i>Procesbegeleiding bij en uitvoering van lokaal gezondheidsbeleid.</i>	N	N	J	-
- <i>Gezondheid monitors</i>	J	J	J	Wet PG
- <i>Regionale Volksgezondheid Toekomst Verkenning</i>	J	J	J	Wet PG
- <i>Maatwerkonderzoek</i>	N	N	J	-
- <i>Preventieprogramma's</i>	J	J	J	Wet PG
Uitvoerende taken gezondheidsbescherming				
- <i>Algemene infectieziekten bestrijding</i>	J	J	J	Wet PG
- <i>TBC-bestrijding</i>	J	J	J	Wet PG
- <i>SOA bestrijding</i>	J	J	J	Wet PG
- <i>Medisch-milieukundige zorg</i>	J	J	J	Wet PG
- <i>Technische Hygiënezorg</i>	J	J	J	Wet PG
- <i>Reizigerszorg</i>	N	N	N	-
- <i>Rijksvaccinatieprogramma (4-18 jarigen)</i>	J	J	J	Wet PG

Pijler/taak	Wettelijke taak?	Verplicht bij GGD beleggen?	Gemeenschappelijke taak?	Wettelijke basis
Publieke gezondheid bij rampen en crises - GGD Crisisteam en crisisplan . - Het leveren van sleutelfunctionarissen voor GHOR-functies - Psychosociale hulpverlening bij ingrijpende gebeurtenissen	J J J	J N J	J J J	Wet PG/Wet Toelating zorginstellingen Wet Veiligheidsregio's Wet PG
Toezicht houden - Toezicht op Kinderopvang & peuterspeelzalen - Toezicht op tattoo- & piercingshops - Toezicht WMO - Toezicht evenementen	J J J N	J N N N	N N N J	Wet kinderopvang Voeding- en Warenwet WMO Wet PG
Jeugdgezondheidszorg 4-18 jaar	J	N	J	Wet PG
Ambulancezorg	J	N	N	Tijdelijke Wet Ambulancezorg
Aanvullende taken publieke gezondheid - Lijkschouwingen - Afgeven van euthanasieverklaringen - Forensische diensten - Publieke Gezondheid asielzoekers - Uitvoeren taken WVGGZ - Overige contracttaken (JGZ, GB, AGZ)	J J N N J N	N N N N N N	J J N N N N	Wet Lijkbezorging Euthanasiewet - - WVGGZ -

Wijziging gemeenschappelijke regeling GGD Brabant-Zuidoost

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente <naam van één van de volgende gemeenten Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Laarbeek, Nuenen, Oirschot, Reusel-De Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven en Waalre>.

overwegende dat:

- Het college van burgemeester en wethouders op grond van de Wet publieke gezondheid zorg draagt voor de uitvoering van de jeugdgezondheidszorg;
- De wet publieke gezondheid bepaalt dat ter uitvoering van bij of krachtens deze wet opgedragen taken de colleges van burgemeester en wethouders van gemeenten die behoren tot een regio als bedoeld in de Wet veiligheidsregio's via het treffen van een gemeenschappelijke regeling zorgdragen voor de instelling en instandhouding van een regionale gezondheidsdienst (GGD) in die regio;
- De wet publieke gezondheid verder bepaalt dat het college van burgemeester en wethouders vrij is om te bepalen bij welke organisatie zij de jeugdgezondheidszorg belegt;
- De colleges van burgemeester en wethouders van de 21 gemeenten in de regio Zuidoost-Brabant besloten hebben om de jeugdgezondheidszorg voor 0 tot 4 jarigen per 1.1.2021 als gemeenschappelijke taak bij de GGD Brabant- Zuidoost onder te brengen;
- Deze uitbreiding van het takenpakket van de GGD noopt tot een 4^e wijziging van de gemeenschappelijke regeling;
- Van de gelegenheid gebruik wordt door enkele andere wijzigingen in de gemeenschappelijke regeling aan te brengen

gelet op de Wet gemeenschappelijke regelingen en de verkregen toestemming van de gemeenteraad:

BESLUIT

I. In te stemmen met de navolgende wijzigingen van de gemeenschappelijke regeling GGD Brabant- Zuidoost:

- A. In artikel 4, lid 1, aanhef en onder d, eerste bullit, wordt de tekst
(...)“Jeugdgezondheidszorg 4 – 18 jarigen” gewijzigd in (...)“Jeugdgezondheidszorg 0 – 18 jarigen”
- B. In artikel 4, lid 1, aanhef en onder d, tweede bullit wordt het lidwoord “een” vervangen door het lidwoord “het”;

C. In artikel 15 lid 1, betreffende de vergaderfrequentie van het dagelijks bestuur, wordt de tekst "Het Dagelijks Bestuur vergadert minimaal acht maal per jaar" gewijzigd in "Het Dagelijks Bestuur vergadert minimaal vier maal per jaar";

II. Het Dagelijks Bestuur van de GGD Brabant-Zuidoost te machtigen de wijzigingen als hiervoor bedoeld door te voeren in de tekst van de gemeenschappelijke regeling GGD Brabant-Zuidoost.

III Dit besluit op de dag na bekendmaking in werking te laten treden.

IV Dit besluit kan worden aangehaald als: besluit tot instemming met de 4e wijziging van de gemeenschappelijke regeling GGD Brabant-Zuidoost.

Aldus besloten door het college van burgemeester en wethouders van xxx op <datum>,

<naam>
de burgemeester,

<naam>
de secretaris,

Aan de colleges en raden van de gemeenten verbonden
aan de GGD-Brabant-Zuidoost

ons kenmerk:	behandeld door: Pim Lamers	datum:	13 maart 2020
uw kenmerk	doorkiesnummer: 088 0031 201		
onderwerp:	concept programmabegroting 2021 en voorstel wijziging gemeenschappelijke regeling		

Geacht College en geachte Raad,

Namens het GGD bestuur bieden wij u hierbij aan de concept programmabegroting 2021 van de GGD Brabant-Zuidoost en een voorstel voor wijziging van de gemeenschappelijke regeling.

Concept Programmabegroting 2021

Financieel gezien is deze concept begroting 2021 een actualisering van de begroting 2020 met een verwerking van majeure ontwikkelingen zoals aangegeven in de Kadernota 2021 van de GGD en het vastgestelde percentage voor algemene kostenstijgingen voor 2021 zoals afgesproken tussen de vier gemeenschappelijke regelingen en gemeenten.

In deze concept programmabegroting is de integratie van de Jeugdgezondheidszorg (JGZ) voor 0-4 jarigen in de GGD per 1 januari 2021 verwerkt. Bij de besluitvorming omtrent inbesteding van JGZ 0-4 bij de GGD is vastgelegd dat de eerste 2 jaren (2021 en 2022) sprake zal zijn van budgetneutraliteit. Op dit moment is er geen sprake van budgetneutraliteit als gevolg van de gemeentelijke indexatie van de subsidieovereenkomsten met ZuidZorg en Zorgboog in 2020. Hiermee is in de businesscase Integrale JGZ 2019 geen rekening gehouden. Een ambtelijke financiële werkgroep gaat nu aan de slag om hiervoor met een oplossing te komen.

In juli gaat het GGD bestuur de begroting van de GGD definitief vaststellen en daarbij zullen het voorstel van de ambtelijke financiële werkgroep en de dan ingekomen zienswijzen van onze gemeenten worden meegewogen en in de begroting verwerkt.

Postadres

Postbus 8684
5605 KR Eindhoven
Telefoon 088 0031 100
Fax 088 0031 199

Bezoekadres

Clausplein 10
5611 XP Eindhoven

info@ggdbzo.nl
www.ggdbzo.nl

KvK nr. 50451154

Volledigheidshalve wijzen wij u erop dat er in april speciale raadsinformatiebijeenkomsten worden georganiseerd over de concept programmabegrotingen 2021 van de vier grote gemeenschappelijke regelingen in onze regio (zie bijgaande uitnodiging).

Uw zienswijze op de concept Programmabegroting zien wij graag uiterlijk 20 mei tegemoet.

Wijzigingsvoorstel gemeenschappelijke regeling GGD Brabant-Zuidoost

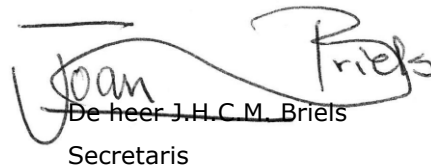
Bijgaand wijzigingsvoorstel m.b.t. de gemeenschappelijke regeling GGD Brabant-Zuidoost vloeit voort uit de eerder genomen besluiten van de colleges in onze regio om de Jeugdgezondheidszorg voor 0-4 jarigen bij de GGD in te besteden. Wij verzoeken u akkoord te gaan met deze wijziging na verkregen toestemming van uw raad.

Wij verzoeken u om uw besluit m.b.t. wijzigingsvoorstel uiterlijk 10 juni aan ons kenbaar te maken.

Hoogachtend,
Namens het Algemeen Bestuur,

Mevrouw H.C.H.M. van Dongen-Lamers
Voorzitter

De heer J.H.C.M. Briels
Secretaris

SCHRIFTELIJKE BERAADSLAGING RAAD (inzending via fractievoorzitter > griffier),

mede t.b.v. publicatie op website en vergaderApp iBabs

Raadsvoorstel:	GGD Begroting 2021	Datum reactie andere fractie of college:
Datum:	26 mei 2020	Portefeuillehouder (in te vullen door griffier):
Fractie:	PvdA	

Reactie en/of vraag vanuit de fractie

De PvdA begrijpt dat de GGD naast reguliere indexatie, conform afspraak met de 4 grote GR-en óók de begroting wil baseren op de ontwikkeling in aantallen inwoners. We vinden het echter onhandig dat de GGD ervoor heeft gekozen dit eigenstandig te wijzigen in de opzet van de begroting. Is er voor zover het college bekend overleg geweest tussen de 4 GR-en over de idee van de GGD dat begrotingen niet alleen een indexatie principe moeten kennen maar óók rekening dienen te houden met de ontwikkeling in inwoneraantallen? En is binnen het AB gesproken over de afspraak dat de uniforme P&C-uitgangspunten gerespecteerd dienen te worden?

De zienswijze m.b.t. 'indexatie' snappen we vanuit de gedachte dat we het wenselijk vinden om uniforme P&C principes te hanteren. Dat zou echter explicieter onderdeel uit moeten maken van de zienswijze. **Graag reactie andere fracties**

Wel willen we gezegd hebben dat we bewondering hebben voor de kostenbeheersing van de GGD in de afgelopen 10 jaar ondanks de toegenomen regeldruk en ICT ontwikkelingen. Dit in tegenstelling tot sommige andere gemeenschappelijke regelingen.

In de evaluatie van het spreidings- en beschikbaarheidsplan voor ambulances zijn vragen gesteld, over beschikbaarheid van ambulance uit Midden-Brabant (Hilvarenbeek). Specifieke informatie ontbreekt nog altijd. Dit is teleurstellend en daarom goed dat dit in de zienswijze is verwerkt. Is het college wel op hoofdlijnen bekend met de mate van samenwerking tussen GGD Brabant Zuidoost en Midden-Brabant inzake ambulancezorg? Zeker voor inwoners van de Mierden en Hulsel levert dit voordeel op qua aanrijtijd. Is bij inzet van een ambulance uit Midden-Brabant verplaatsing naar een ziekenhuis/spoedeisende hulp in Zuidoost Brabant nog gewoon mogelijk (en omgekeerd)?

De kosten voor overhead in de pijler Publieke gezondheid is (in begroting 2021) met bijna 32% fors in vergelijking tot pijler ambulancezorg (ca 20%). Is in het kader van benchmarking bekend hoe dit in andere regio's zit, en hoe zich dit heeft ontwikkeld in de loop der jaren?

De integrale jeugdgezondheidszorg (en daarmee zorg voor kinderen 0 tot 4 jaar overdragen naar de GGD) voorkomt tijdverlies bij dossieroverdracht en versterkt doorlopende behandeling cq continuering van zicht op het kind door de professionals. Instemming met de wijziging van gemeenschappelijke regeling voor dit doel is daarom akkoord. Uit de brief dd 2 april en het webinar dd 11 mei begrijpen we dat de organisaties nog steeds op koers liggen qua datum effectivering 1 januari 2021.

We vinden het wel belangrijk dat vinger aan de pols wordt houden met betrekking tot het bereiken van de beoogde doelen inclusief de doorlooptijd. We verwachten daarom een expliciete rapportage over effecten van overdracht na 1 jaar, uiterlijk te ontvangen tegen 1 april 2022. En verzoeken het college dit op te nemen in de planning.

Antwoord college

Indexatie

De GGD laat weten dat zij de nieuwe wijze van indexatie niet heeft besproken met de andere GR-en. Door P. van de Noort is de wijze van indexatie eerder al ingebracht in het DB en het AB. Er was echter geen draagvlak om dit aan te passen. In eerste instantie werd door de GGD ook aangegeven dat de gehanteerde indexatie wel in overeenstemming was met de 4 GR-en maar daar is later op teruggekomen.

In de zienswijze aan de GGD wordt uitgelegd waarom we het niet eens zijn met de voorgestelde indexatie. Hiervoor worden de argumenten gebruikt die ook in het raadsvoorstel zijn opgenomen. In de brief willen we het als volgt opnemen. We gaan ervan uit dat dit expliciet genoeg is.

De raad is het niet eens met de voorgestelde nieuwe wijze van indexeren omdat deze de GGD elk jaar extra geld gaat opleveren bovenop inflatiestijging en stijging van inwoneraantallen. Uitgangspunt moet zijn dat het totaal aan noodzakelijke uitgaven leidend moet zijn bij de opstelling van een begroting en (na aftrek van eventuele andere inkomsten) voor de gemeentelijke bijdragen. De nu voorgestelde werkwijze gaat uit van een begroting die gebaseerd is op geïndexeerde inkomsten en inwonertallen, hetgeen naar de mening van de raad principieel onjuist is. De nieuwe indexering is bovendien niet in lijn met de afspraken met/voor de 4 GR-en. Wij vinden het belangrijk dat wordt vastgehouden aan de vastgelegde indexeringsafspraken die eerder met de 4 GR-en zijn gemaakt.

Ambulance aanrijtijden.

Op 12 mei is een nota van aanvullingen rondgestuurd voor dit raadsvoorstel. Inmiddels hebben we namelijk wel antwoord gekregen op de eerder gestelde vragen over de ambulance aanrijtijden en inzet vanuit de regio Hilvarenbeek. Met de nota van aanvullingen wordt u hierover geïnformeerd.

Overhead kosten

De vraag over de kosten van de overhead hebben we uitgezet bij de GGD. De GGD laat weten dat hier nog geen benchmarkgegevens van bekend zijn. De GGD geeft nog de volgende toelichting op het verschil in overheadkosten. De overheadkosten bij Ambulance Zorg zijn lager dan bij Publieke Gezondheid omdat Ambulance Zorg een 24/7 continubedrijf is waardoor de verhouding overhead versus uitvoering veel lager uitpakt. Denk bijvoorbeeld aan huisvesting waar bij Ambulance Zorg 24 uur per dag -365 dagen per jaar gebruik wordt gemaakt en bij Publieke Gezondheid alleen tijdens kantooruren.

Evaluatie effecten jeugdgezondheidszorg

We kunnen ons vinden in uw voorstel voor een rapportage over de effecten van de overdracht van de Jeugdgezondheidszorg na een jaar. We zullen dit voorstel via het AB van de GGD inbrengen. Het is aan het AB om dit daadwerkelijk op te nemen in de planning.

SCHRIFTELIJKE BERAADSLAGING RAAD (inzending via fractievoorzitter > griffier),

mede t.b.v. publicatie op website en vergaderApp iBabs

Raadsvoorstel:	GGD zienswijze Programmabegroting 2021	Datum reactie andere fractie of college:
Datum:	26 mei 2020	Portefeuillehouder (in te vullen door griffier):
Fractie:	Samenwerking	

Reactie en/of vraag vanuit de fractie

Reactie op PvdA

SW gaat akkoord met de zienswijze zoals opgesteld in de reactie van het College van B&W op de inbreng van de PvdA.

Antwoord andere fractie of college

Gemeenteraad

Dossiernummer	229
Extern Zaak ID	Z20000798
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	26 mei 2020
Agendapunt	7
Omschrijving	Raadsvoorstel zienswijze ontwerpbegroting KBP Kempisch Bedrijvenpark 2021 ev incl. memo grondexploitatie 2020 en voor kennisgeving aannemen Jaarrekening 2019

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	26 mei 2020

Toelichting

Te besluiten om:

1. Geen reactie kenbaar te maken aan het Dagelijks Bestuur KBP met betrekking tot de begrotingswijziging 2020;
2. Geen reactie kenbaar te maken aan het Dagelijks Bestuur KBP over de ontwerpbegroting 2021, inclusief meerjarenbeleid 2022–2024;
3. De jaarrekening 2019 en memo grondexploitatie maart 2020 voor kennisgeving aan te nemen.

Raadsvoorstel

Onderwerp:	Zienswijze ontwerpbegroting Kempisch Bedrijvenpark (KBP) 2021, jaarrekening 2019 en memo grondexploitatie 2020.
Datum B&W Besluit:	14 april 2020
Vergaderdatum:	26 mei 2020
Registratienr.:	
Opsteller:	Anouk de Boer
Portefeuillehouder:	de heer F.P.M. Rombouts wethouder

Voorstel

Te besluiten om:

1. Geen reactie kenbaar te maken aan het Dagelijks Bestuur KBP met betrekking tot de begrotingswijziging 2020;
2. Geen reactie kenbaar te maken aan het Dagelijks Bestuur KBP over de ontwerpbegroting 2021, inclusief meerjarenbeleid 2022-2024;
3. De jaarrekening 2019 en memo grondexploitatie maart 2020 voor kennisgeving aan te nemen.

Inleiding

In de ontwerpbegroting 2021-2024 wordt inzicht gegeven in de activiteiten van het Kempisch Bedrijvenpark (KBP). Daarnaast geeft de begroting meerjarig inzicht in de financiën van het KBP. Per jaar worden ramingen van lasten en baten van de grondexploitatie in beeld gebracht. Het KBP onderkent, gelet op de financiële risico's en de doorlooptijd van het plan, de noodzaak van een jaarlijkse herziening van de grondexploitatieopzetten.

Gevraagd wordt eventuele reacties op de ontwerpbegroting 2021 en de begrotingswijziging 2020 kenbaar te maken. De memo grondexploitatie maart 2020 en jaarrekening 2019 zijn ter kennisname toegevoegd. De financiële stukken die nu voorliggen geven inzicht in de gerealiseerde cijfers en een geactualiseerd inzicht in de financiën van het Kempisch Bedrijvenpark.

Gemeenschappelijke regeling Kempisch Bedrijvenpark

In december 2015 hebben de raden van de gemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden ingestemd met het verlengen van de gemeenschappelijke regeling Kempisch Bedrijvenpark (GR KBP). Conform artikel 18 en 29 van de GR KBP kunnen de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten binnen zes weken na toezending van de ontwerpbegroting 2021-2024 hun reacties kenbaar maken aan het Dagelijks Bestuur KBP. De uiterlijke reactie datum is vastgesteld op 23 juni 2020.

Beoogd doel

Geen reactie kenbaar te maken aan het Dagelijks Bestuur KBP m.b.t. de begrotingswijziging 2020 en de ontwerpbegroting 2021 (inclusief meerjarenbeleid 2022-2024) en de jaarrekening 2019 en memo grondexploitatie maart 2020 voor kennisgeving aan te nemen.

Argumenten

1.1. Begrotingswijziging 2020

Op basis van de herziene grondexploitatie is de jaarschijf van 2020 gewijzigd. De begrotingswijziging over 2020 bedraagt € 6.162.000. Deze wijziging wordt grotendeels veroorzaakt door actualisering van de verwachte gronduitgifte in 2020 (in plaats van 5ha wordt 7,2ha verwacht) en een bijstelling van de begrote uitgaven voor 2020. In de ontwerpbegroting 2021 is de begrotingswijziging over 2020 opgenomen. Uw raad wordt in de gelegenheid gesteld om op de begrotingswijziging van 2020 te reageren.

1.2. Geen financiële belemmeringen

Het KBP voert een gesloten administratie. Dat betekent dat uitgaven en inkomsten worden verrekend ten laste of ten gunste van de boekwaarde (balans). De deelnemende gemeenten behoeven geen voorzieningen te treffen voor dreigende verliezen. Als uitgangspunt voor de begroting is gekozen voor het scenario 5 ha met inhaalslag. Er wordt uitgegaan van een begroting met een positieve grondwaarde. Het KBP verkeert in de fase dat nagenoeg alle kosten zijn gerealiseerd en dat het

financiële resultaat vooral afhankelijk is van de realisatie van de geplande verkopen, mede afhankelijk van de economische situatie. Geconstateerd wordt dat de belangstelling van de kavels toeneemt. Er zijn dus geen financieel inhoudelijke opmerkingen.

1.3. Tussentijdse winstuitname

Conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is een deel van de winst geboekt volgens de Percentage of Completion-methode. Omdat er geen liquide middelen voorhanden zijn om deze winst uit te keren, is deze winst de afgelopen jaren niet uitgekeerd maar gestort in een bestemmingsreserve. Als de winst uitgekeerd zou moeten worden, zou dat betekenen dat het KBP een extra lening daarvoor aan zou moeten gaan. In het Dagelijks Bestuur KBP hebben de vier gemeenten zich reeds uitgesproken de tussentijdse winstuitname wederom toe te voegen aan de bestemmingsreserve, zoals aangegeven in de voorliggende begroting 2021. Er zijn geen belemmeringen om in te stemmen met de begroting 2021, inclusief meerjarenbeleid 2022-2024.

Consequenties

2.1 Een reactie kenbaar maken

De gemeenteraad kan aan het Dagelijks Bestuur KBP een reactie kenbaar maken. Indien de gemeenteraad besluit tot het geven van een reactie, dan wordt deze aangeboden aan het Algemeen Bestuur KBP. Het Algemeen Bestuur KBP stelt uiteindelijk de begroting 2021, inclusief meerjarenbeleid 2022-2024, vast. Geadviseerd wordt om geen reactie kenbaar te maken.

Risico's met betrekking tot de grondexploitatie

Op basis van de risicoanalyse (memo grondexploitatie) liggen de risico's bij de uitgifte van de kavels. Het is lastig om de hardheid van de ingeplande grondverkopen vast te stellen. Deze onzekerheid is uitgewerkt in diverse scenario's. De resultaten uit deze scenarioanalyses geven feitelijk de bandbreedtes aan waarbinnen het verwachte resultaat zich begeeft. De bandbreedtes geven op dit moment voldoende vertrouwen en laten allen een positief resultaat zien.

Financiën

Het voorstel heeft geen financiële gevolgen.

Samen Doen

N.v.t.

Vervolg

Inhoudelijke informatie en vragen over financiële stukken verloopt via de projectorganisatie van het Kempisch Bedrijvenpark. Het bestuur van KBP heeft besloten om in mei tijdens een informatiebijeenkomst een update te geven over de stand van zaken en een toelichting op de financiële stukken, waarbij ook de gelegenheid is voor het stellen van vragen. Gezien de Coronarichtlijnen is een bijeenkomst in mei niet mogelijk. In overleg met de griffiers wordt bezien of deze bijeenkomst op een later moment kan worden gepland.

De gemeenteraden kunnen hun reacties kenbaar maken tot en met 23 juni 2020. Het Dagelijks Bestuur KBP voegt de reacties toe aan de ontwerpbegroting zoals deze aan het Algemeen Bestuur KBP ter vaststelling wordt aangeboden. Vóór 1 juli dient de begroting te worden aangeboden aan de Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant.

Bijlagen

1. Aanbiedingsbrief KBP 2020
2. Ontwerpbegroting KBP 2021 en Meerjarenbeleidsplan 2022-2024
3. Memo Grondexploitatie KBP 2020
4. Controleverklaring en jaarverslag en jaarrekening 2019

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

Mr. R.P.B.M. Brekelmans
secretaris

mw. A.J.M.H. van de Ven
burgemeester

Raadsbesluit

Vergaderdatum:	26 mei 2020
Onderwerp:	Raadsvoorstel conceptbegroting 2021 KBP
Registratienummer:	

De raad van de gemeente Reusel-De Mierden;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 30 maart 2020

Besluit

1. Geen reactie kenbaar te maken aan het Dagelijks Bestuur KBP met betrekking tot de begrotingswijziging 2020;
2. Geen reactie kenbaar te maken aan het Dagelijks Bestuur KBP over de ontwerpbegroting 2021, inclusief meerjarenbeleid 2022-2024;
3. De jaarrekening 2019 en memo grondexploitatie maart 2020 voor kennisgeving aan te nemen.

De raad voornoemd,

de griffier,

J.C.M. van Berkel

de voorzitter,

Mw. A.J.M.H. van de Ven

Aan de raad van de gemeente Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden
T.a.v. de griffier

uw brief:
uw kenmerk:
ons kenmerk: KBP2020.003
behandeld door: G. Stappaerts
doorkiesnummer: 0497-361694
bijlage(n): 4
onderwerp: Ontwerpbegroting 2021, memo grondexploitatie 2020 en jaarstukken 2019
verzonden: 24 maart 2020

Geachte Griffier,

Op 23 maart 2020 heeft het Dagelijks Bestuur van Kempisch Bedrijvenpark de jaarrekening 2019, de memo grondexploitatie 2020 en de ontwerpbegroting 2021 inclusief het ontwerp meerjarenbeleidsplan 2022- 2024 vastgesteld.

Conform artikel 18 en 29 van de Gemeenschappelijke Regeling Kempisch Bedrijvenpark wordt de raden van de deelnemende gemeenten de gelegenheid geboden om te reageren op de ontwerpbegroting 2021 en de begrotingswijziging voor 2020. De uiterlijke reactiedatum is vastgesteld op 23 juni 2019. Met deze brief wordt uw raad gevraagd te reageren op deze ontwerpbegroting en begrotingswijziging. De memo grondexploitatie 2020 en de jaarrekening en jaarverslag 2019 zijn ter informatie bijgevoegd.

Begrotingswijziging 2020

Op basis van de herziene grondexploitatie is de jaarschijf van 2020 gewijzigd. De begrotingswijziging over 2020 bedraagt € 6.162.000. Deze wijziging wordt grotendeels veroorzaakt door actualisering van de verwachte gronduitgifte in 2020 (in plaats van 5ha wordt 7,2ha verwacht) en een bijstelling van de begrote uitgaven voor 2020. In de ontwerpbegroting 2021 is de begrotingswijziging over 2020 opgenomen. Uw raad wordt in de gelegenheid gesteld om op de begrotingswijziging van 2020 te reageren.

Begroting 2021 en meerjarenbeleidsplan

De ontwerpbegroting 2021 en het meerjarenbeleidsplan 2022-2024 geeft inzicht in de toekomstige activiteiten van het Kempisch Bedrijvenpark. Daarnaast geeft de begroting een geactualiseerd inzicht in de financiën van het Kempisch Bedrijvenpark over de jaren 2022 tot en met 2024. Per jaar worden de bijgestelde ramingen van de lasten en baten van de grondexploitatie in beeld gebracht. In de begroting wordt uitgegaan van het scenario met een uitgifte van 5 ha per jaar. Uw raad wordt ook in de gelegenheid gesteld om op de ontwerpbegroting te reageren.

Memo grondexploitatie 2020

Ter informatie ontvangt u de actuele memo over de herziening van de grondexploitatie van maart 2020. Deze herziening is op 23 maart 2020 door het Dagelijks Bestuur vastgesteld en is openbaar. De memo geeft onder andere informatie over de drie uitgiftescenario's, het break-evenpoint en het eindresultaat van de grondexploitatie.

Jaarrekening en jaarverslag 2019

Vanwege de samenhang tussen de begroting, de memo grondexploitatie en de jaarstukken ontvangt u de jaarrekening en het jaarverslag ter informatie. Het jaarverslag en de jaarrekening 2019 is gecontroleerd door de accountant. De accountant heeft een goedkeurende verklaring inzake de getrouwheid en de rechtmatigheid van de jaarrekening afgegeven. De controleverklaring is bijgevoegd. De jaarrekening wordt op 22 juni 2020 behandeld door het Algemeen Bestuur van KBP.

Informatiebijeenkomst voor raads- en commissieleden

Het bestuur van KBP heeft besloten om in mei tijdens een informatiebijeenkomst een update te geven over de stand van zaken en een toelichting op de financiële stukken, waarbij ook de gelegenheid is voor het stellen van vragen. Gezien de Coronarichtlijnen is een bijeenkomst in mei niet mogelijk. In overleg met de griffiers wordt gezien of deze bijeenkomst op een later moment kan worden gepland.

Namens het Dagelijks Bestuur van KBP

Met vriendelijke groet,

Guus Stappaerts
Kempisch Bedrijvenpark

Bijlagen:

1. Ontwerpbegroting 2021 en meerjarenbeleidsplan 2022-2024.
2. Memo grondexploitatie 2020
3. Controleverklaring en Jaarrekening en jaarverslag 2019

Kempisch Bedrijvenpark
Ontwerp
Begroting 2021
Inclusief meerjarenbeleid 2022-2024

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Beleidsbegroting	4
2.1 Programmaplan	4
2.1.1 Doelstelling	4
2.1.2. Wat willen we bereiken?	4
2.1.3. Wat doen we er voor?	5
2.1.4. Wat mag het kosten?	7
2.2 Paragrafen	8
2.2.1 Weerstandsvermogen	8
2.2.2 Financiering	11
2.2.3 Bedrijfsvoering	15
2.2.4 Rechtmatigheid	18
2.2.5 Grondbeleid	19
2.2.6 Verbonden partijen	21
3. Financiële begroting	23
3.1 Toelichting op de financiële begroting	23
3.2 Programmabegroting	23
3.2.1 Toelichting	23
3.2.2 Programma Grondexploitatie	24
3.2.3 Reserves	26

Vastgesteld door het DB d.d. 23 maart 2020

1. Inleiding

Voor u ligt de begroting 2021 en de meerjarenbegroting 2022-2024 van het openbaar lichaam Kempisch Bedrijvenpark. Na vermelding van enkele formele aspecten van het openbaar lichaam wordt ingegaan op de doelstellingen, het beleid en concrete activiteiten in de planperiode. Vervolgens wordt aandacht besteed aan aspecten als weerstandvermogen en financiering.

Oprichting, doelstelling en in werking treden openbaar lichaam “Kempisch Bedrijvenpark”

Op 29 augustus 2006 is het “Kempisch Bedrijvenpark” opgericht. Het Kempisch Bedrijvenpark is een rechtspersoon en is gevestigd te Bladel. De gemeenschappelijke regeling “Kempisch Bedrijvenpark” is in werking getreden per 1 oktober 2006.

Kempisch Bedrijvenpark heeft tot doel het ontwikkelen en realiseren van een kwalitatief hoogwaardig en uit financieel-economisch oogpunt aanvaardbaar bedrijvenpark gelegen binnen het rechtsgebied, binnen de door het bevoegde gezag te stellen ruimtelijke en andere publiekrechtelijke randvoorwaarden en met inachtneming van de nader te formuleren sectorale doelstellingen en uitgangspunten.

Looptijd gemeenschappelijke regeling “Kempisch Bedrijvenpark”

De gemeenschappelijke regeling heeft een looptijd tot 1 januari 2024 of zoveel eerder dat 90% van de binnen het bedrijvenpark door of namens het algemeen bestuur vervaardigde uitgeefbare grond is verkocht aan derden en door het algemeen bestuur is ingestemd met de uitgangspunten, de organisatorische vormgeving en de financiering betreffende het parkmanagement (artikel 38 Gemeenschappelijke regeling Kempisch Bedrijvenpark). In de meerjarenbegroting zijn de jaarschijven opgenomen van 2022 tot en met 2024.

Procedure begroting

Kempisch Bedrijvenpark is met betrekking tot de begroting en de verslaggeving onderworpen aan het Besluit Begroting en Verantwoording. Bij het samenstellen van deze begroting is met deze regelgeving rekening gehouden.

In overeenstemming met artikel 29 van de “Gemeenschappelijke regeling Kempisch Bedrijvenpark” zendt het Dagelijks Bestuur jaarlijks vóór 1 april een ontwerp-begroting van Kempisch Bedrijvenpark voor het komende kalenderjaar, vergezeld van een deugdelijke toelichting, aan de raden van de deelnemende gemeenten. De raden kunnen binnen acht weken na toezending van de ontwerp-begroting het Dagelijks Bestuur van hun reactie doen blijken. Het Algemeen Bestuur stelt de begroting vast vóór 1 juli van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting moet dienen. De vastgestelde begroting wordt binnen 14 dagen na vaststelling, doch uiterlijk vóór 1 augustus van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, gezonden aan Gedeputeerde Staten.

Meerjarenbeleidsplan

In overeenstemming met artikel 18 van de “Gemeenschappelijke regeling Kempisch Bedrijvenpark” stelt het Dagelijks Bestuur jaarlijks vóór 15 maart een ontwerp-Meerjarenbeleidsplan op. Het ontwerp-Meerjarenbeleidsplan wordt vóór 1 april toegezonden aan de leden van het Algemeen Bestuur en de raden van de deelnemende gemeenten. De raden kunnen binnen acht weken na toezending het Dagelijks Bestuur van hun reactie doen blijken. Het Algemeen Bestuur stelt het Meerjarenbeleidsplan vast vóór 1 juli van het jaar voorafgaande aan het eerste jaar waarvoor het Meerjarenbeleidsplan dan wel het bijgestelde Meerjarenbeleidsplan moet dienen.

Het Algemeen Bestuur is in de vergadering van 2 juli 2007 akkoord gegaan met het integreren van het Meerjarenbeleidsplan in de begroting, waardoor uiteindelijk nog maar één document vastgesteld hoeft te worden.

Bijdragen gemeenten

In artikel 31 van de gemeenschappelijke regeling Kempisch Bedrijvenpark is ten aanzien van risicoverdeling en bijdragen deelnemers opgenomen dat de deelnemende gemeenten ieder voor 25% bijdragen in het exploitatieresultaat, zowel positief alsook negatief.

In de gehele exploitatieopzet wordt uitgegaan van een sluitende begroting. Er worden dan ook geen bijdragen van de gemeenten verwacht.

2. Beleidsbegroting

2.1 Programmaplan

2.1.1 Doelstelling

Grotere Kempische bedrijven willen graag uitbreiden, maar liever niet vertrekken uit de Kempen. Provinciaal beleid geeft aan dat op de lokale terreinen geen kavels groter dan 5.000 m² mogen worden uitgeven, en dat bedrijven met deze grotere ruimtebehoefte zich dienen te vestigen in de stadsregio. De Kempengemeenten zien bedrijven liever niet vertrekken naar bedrijventerreinen rondom de steden. Daarom ontwikkelen de gemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden gezamenlijk een bedrijventerrein waar bedrijven > 5.000 m² kunnen uitbreiden en doorgroeien. Behoud van werkgelegenheid en dus 'bevorderen van de leefbaarheid in de Kempen', is de hoofddoelstelling voor de realisatie van het Kempisch Bedrijvenpark.

Belangrijkste randvoorwaarden bij de ontwikkeling van het bedrijvenpark zijn:

- A) integrale gebiedsontwikkeling;
- B) optimale bereikbaarheid van De Kempen en het Kempisch Bedrijvenpark;
- C) duurzaam bedrijvenpark

2.1.2. Wat willen we bereiken?

Binnen de onder de doelstelling opgenomen randvoorwaarden willen we het volgende bereiken (een aantal hiervan zijn inmiddels bereikt. Voor het totaaloverzicht zijn zowel de nog te realiseren als de gerealiseerde doeltellingen opgenomen):

A) Integrale gebiedsontwikkeling

- door ontwikkeling van het bos- en natuurskader ontstaat langs de bestaande linten een aantrekkelijk decor voor recreatief (fiets)verkeer tussen de verschillende natuur- en bosgebieden;
- het werk-/woonbos wordt een stedelijk uitloopgebied voor Hapert;
- het bestaande motorcrossterrein in het plangebied (MC Hapert) wordt geclusterd met het te handhaven motorcrossterrein in het bosgebied in de uiterste oosthoek van het plangebied van Kempisch Bedrijvenpark (MC Eersel);
- bos- en natuurontwikkeling in zowel het werk-/woonbos als in een strook van minimaal 50 meter aan de west- en zuidzijde van het bedrijvenpark;
- realiseren van woonkavels in het woonbos;
- het uitgeefbaar deel voor bedrijvigheid en wonen in het woonbos bedraagt circa 5,5 hectaren. De bedrijfsvlakken herbergen samen circa 65-70 hectare bedrijfsground.

B) Optimale bereikbaarheid

- om de verkeersproblematiek op de huidige N284 (Reusel-Eersel) aan te pakken heeft de provincie Noord-Brabant besloten tot de aanleg van een nieuw tracé van de N284 aansluitend op de nieuwe aansluiting op A67. Het betreft een nieuw tracé vanaf Hapert, over het plangebied van het KBP naar de aansluiting op de A67. Ontwikkeling en financiering vindt plaats in gezamenlijkheid met het Openbaar Lichaam Kempisch Bedrijvenpark;
- interne infrastructuur aansluiten op de nieuwe provinciale weg.

C) Duurzaam bedrijvenpark

- binnen het kader van het huidige beleid op het gebied van duurzaam (stedelijk) waterbeheer, dient bij de realisatie van het bedrijvenpark op zijn minst het bestaande watersysteem gehandhaafd te blijven en, als mogelijk, het natuurlijke watersysteem te worden hersteld;
- inspelen op het thema duurzame energie, wat betekent minimaliseren van het energieverbruik en het implementeren van duurzame energie;

- waarborgen kwaliteiten van gebied van Kempisch Bedrijvenpark in de toekomst en daarmee ook de zogenaamde levenscyclus van het park te waarborgen. Hiervoor zal parkmanagement in het gebied worden ingevoerd. Bij parkmanagement werken bedrijven onderling en met de gemeente(n) samen om op het bedrijventerrein de gewenste kwaliteit te realiseren en deze op lange termijn te behouden;
- op het bedrijventerrein zal de mogelijkheid worden geboden om een facility point te realiseren. Het facility point zal diensten onderbrengen die door de bedrijven en haar werknemers op het terrein van het bedrijvenpark worden afgenomen;
- intensief ruimtegebruik wordt gestimuleerd. Minimale eisen zoals o.a. bebouwingspercentages en bouwhoogtes zijn in het bestemmingsplan verankerd;
- streven is dat het Keurmerk Veilig Ondernemen voor nieuwe bedrijventerreinen wordt verkregen. Hierdoor wordt gewaarborgd dat het Kempisch bedrijvenpark vooraf getoetst wordt op haar veiligheid. Dit vindt plaats in gezamenlijkheid met brandweer, politie en het Openbaar Lichaam Kempisch Bedrijvenpark;
- opstellen van uitgiftebeleid dat een goede balans heeft tussen duurzame uitgifte en voldoende ontwikkelingsruimte voor de bedrijven.

2.1.3. Wat doen we er voor?

In hoofdlijnen kunnen de doelstellingen voor het Kempisch Bedrijvenpark als volgt vertaald worden naar de daarbij passende activiteiten voor het Kempisch Bedrijvenpark. Na opsomming van de activiteiten zullen de te realiseren meerjarige prestaties nader geconcretiseerd worden voor de jaren 2021 tot en met 2024.

De hoofddoelstelling is vertaald naar de volgende concrete (sub)doelstellingen en daarbij passende activiteiten/ flankerend beleid:

Concrete doelstelling	Activiteiten (producten)
A) Integrale gebiedsontwikkeling	verwerving gronden
	coördineren, faciliteren, (mede) voorbereiden en (mede) uitvoeren van de toepassing van de grondgebied gemeente van de Wet voorkeursrecht gemeenten
	het toepassen van de onteigeningswet, zowel door middel van het rechtstreeks indienen van onteigeningsverzoeken bij de Kroon als door middel van het coördineren en faciliteren van de door de grondgebied gemeenten te starten onteigeningsprocedures
	het voeren van alle voor het bedrijvenpark benodigde voorzieningen van openbaar nut en semiopenbaar nut, inclusief de met deze aanleg verband houdende nazorg, waartoe in ieder geval wordt gerekend het verrichten van alle werkzaamheden gericht op het bouwrijp en gebruik gereed maken van het bedrijvenpark
	het uitgeven van bouw kavels
B) Optimale bereikbaarheid	voorbereiden infrastructurele werken voor zowel de aansluiting/ provinciale weg als de interne infrastructuur
	coördineren financiering van de infrastructurele werken
C) Duurzaam bedrijvenpark	onder meer het oprichten en in stand houden van een parkmanagementorganisatie ten behoeve van het toekomstige beheer en het overdragen aan de grondgebied gemeente van de in opdracht van het Kempisch Bedrijvenpark alsdan gerealiseerde openbare ruimte binnen het rechtsgebied
	ontwikkelen van een slagvaardig promotie-, acquisitie- en uitgiftebeleid voor de uitgifte van bouw kavels en daarmee verband houdende vestiging van bedrijven

Stand van zaken begin 2020

De signalen voor de uitgifte in 2020 zijn positief. Van de 69 ha te verkopen bedrijventerrein is tussen 2011 en 2019 38,1 ha verkocht en geleverd. Momenteel zijn een aantal koopovereenkomst in voorbereiding, in totaal voor 3,1ha, die begin 2020 naar verwachting worden getekend bovenop 4,1 ha die in januari 2020 is geleverd. Daarnaast is er interesse in ruim 6,5ha waarvoor de haalbaarheid wordt onderzocht.

In 2007 heeft KBP een samenwerkingsovereenkomst gesloten met een ontwikkelaar over de aankoop van circa 40 ha (agrarische) grond binnen het plangebied van het KBP, waarbij deze ontwikkelaar het recht heeft gekregen om circa 17 ha (bouwrijpe) grond terug te kopen van KBP. Van dit recht resteerde eind 2019 nog 13,8ha. De uitgifte door de ontwikkelaar bleef in de ogen van het KBP te ver achter. Daarom is overleg gevoerd met de ontwikkelaar om tot nieuwe afspraken te komen, zodat de doelstellingen van KBP (ruimte bieden voor Kempische Bedrijven) te borgen.

Met de ontwikkelaar zijn begin 2020 afspraken gemaakt over de gegarandeerde verkoop en afname van 3,8ha in de komende jaren. Deze grond wordt door de ontwikkelaar gekocht en afgenomen uiterlijk voor de einddatum van de Gemeenschappelijke regeling. Het restant van 10ha ontwikkelrecht heeft KBP terug genomen. Hierdoor heeft KBP weer de zeggenschap over deze gronden en kunnen deze volgens eigen planning worden uitgeven. In de herziene exploitatieberekeningen en de begroting is rekening gehouden met deze nieuwe afspraken.

In de grondexploitatie is rekening gehouden met de opbrengst van woningbouwkavels met een totale oppervlakte van circa 1,5 ha in het Woonbos. In totaal zijn voor het eerste cluster 12 woonkavels van de in totaal 15 beschikbare woonkavels geleverd. Op 2 kavels ligt een koopoptie en 1 kavel is nog beschikbaar. Ook voor het tweede cluster is in 2019 een samenwerkingsovereenkomst gesloten met een ontwikkelaar. De verkoop van het tweede cluster start in 2020. Op 1 januari 2023 worden alle kavels afgenomen. De totale geraamde verkoopwaarde van de woningbouwkavels bedraagt voor de gehele looptijd circa € 3,9 miljoen.

In mei 2019 is voor de 6e keer het techniekevenement KempenTech georganiseerd op het KBP. Tijdens KempenTech zijn de technische bedrijven uit de Kempen gepresenteerd aan een groot publiek en is de jeugd enthousiast gemaakt voor een technische studie. Tijdens dit evenement is ook de verkoopovereenkomst met VDL groep getekend voor uitbreiding op het terrein en verkoop van 3,7ha.

Op 9 november 2016 is de stichting parkmanagement KBP opgericht. De stichting is vanaf begrotingsjaar 2017 volledig operationeel. Vanaf dat moment dragen de ondernemers bij aan de collectieve voorzieningen die voor uitvoering van het basispakket van parkmanagement zijn opgericht.

Een goede en duurzame bereikbaarheid van het KBP is een belangrijke opgave. Dit is ook één van de uitgangspunten van de Kempische mobiliteitsstrategie. In 2019 is door de Kempengemeenten onderzoek uitgevoerd naar een verbetering van de N284 en zijn andere vervoersvormen onderzocht. De werkgevers zijn hierbij betrokken en dit krijgt in 2020 zijn vervolg.

In 2019 is de verkoopovereenkomst getekend voor de ontwikkeling en bouw van een facility point. Dit gebouw wordt in 2020 gebouwd en voorziet in een restaurantvoorziening en kantoorruimte.

In 2019 is het bestemmingsplan KBP Zuidoost in werking getreden. Dit plan maakt de vestiging van het kennis- en innovatiecentrum met kantoren, productieruimte en bedrijfshallen voor MS Schippers mogelijk. De omgevingsvergunning is onherroepelijk en in 2020 wordt gestart met de nieuwbouw.

Op 24 juni 2019 is het uitgiftebeleid, na een consultatie van de gemeenteraden, vastgesteld door het Algemeen Bestuur van KBP. In het uitgiftebeleid is vastgelegd dat de gronden primair bedoeld zijn voor Kempische Bedrijven vanaf 5.000m² en dat grootschalige logistiek, vanaf 1 hectare, van buiten de Kempen niet wordt gefaciliteerd op het bedrijvenpark.

Nieuwe gebouwen die op het KBP worden gebouwd worden getoetst met behulp van GPR Gebouw op duurzaamheid. Sinds de invoering van de nieuwe gaswet is een reguliere gasaansluiting niet meer toegestaan, bedrijven dienen een duurzaam alternatief toe te passen. Samen met de ondernemersvereniging is voorlichting gegeven over duurzaam bouwen, de landelijke energiebesparingsplicht en mogelijkheden voor opwekking van duurzame energie.

2.1.4. Wat mag het kosten?

In onderstaand meerjarenprogramma 2021-2024 wordt het totaal van de bestaande lasten en baten weergegeven.

Vanaf het begrotingsjaar 2017 wordt conform BBV de tussentijdse winst berekend op basis van de percentage of completion methode. De berekende tussentijdse winst wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve.

	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
Lasten	15.098	12.583	10.064	10.064	9.436	11.870
Baten	17.990	14.689	11.828	11.814	11.132	13.905
Saldo	2.892	2.106	1.764	1.750	1.696	2.035
Toevoeging reserves	2.892	2.106	1.764	1.750	1.696	2.035
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0
Saldo	0	0	0	0	0	0

2.2 Paragrafen

Artikel 9 BBV schrijft voor dat zeven verplichte paragrafen opgenomen moeten worden in de begroting. Voor Kempisch Bedrijvenpark zijn daarvan de volgende paragrafen van toepassing.

1. Weerstandsvermogen
2. Financiering
3. Bedrijfsvoering
4. Grondbeleid
5. Verbonden partijen

Daarnaast is een afzonderlijke paragraaf rechtmatigheid opgenomen.

Aangezien het Kempisch Bedrijvenpark geen kapitaalgoederen en geen lokale heffingen heeft blijven deze twee paragrafen buiten beschouwing.

2.2.1 Weerstandsvermogen

De doelstelling van de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing is een zodanig inzicht te verschaffen, dat op een verantwoorde wijze de hoogte van het vrij aanwendbare vermogen kan worden bepaald.

Het weerstandsvermogen is het vermogen om niet-structurele financiële risico's op te kunnen vangen teneinde taken te kunnen voortzetten. Het weerstandsvermogen is van belang voor het bepalen van de gezondheid van de financiële positie van het Kempisch Bedrijvenpark voor het begrotingsjaar, maar ook voor de meerjarenbegroting.

Weerstandscapaciteit

Deze weerstandscapaciteit bestaat uit een tweetal componenten:

1. De omvang van de vrij aanwendbare reserves;
2. De onbenutte belastingcapaciteit;

In het algemeen geldt dat alleen de algemene reserve, dat vrij besteedbaar is, bepalend is voor de vraag of men over voldoende vrije buffer beschikt.

Risico-inventarisatie

Om een juist beeld van de financiële positie van het Kempisch Bedrijvenpark te krijgen is het noodzakelijk dat het ook helder is met welke risico's Kempisch Bedrijvenpark nog kan worden geconfronteerd. Het gaat hierbij om de mogelijke uitgaven c.q. inkomsten waarvan de hoogte op voorhand niet kan worden vastgesteld. Voor zover risico's wel financieel kunnen worden vertaald zullen daarvoor bedragen van het eigen vermogen worden afgezonderd. Waar mogelijk worden voor potentiële risico's voorzieningen getroffen.

Primair dienen risico's uiteraard zoveel mogelijk te worden beperkt of te worden voorkomen door zorgvuldigheid van procedures. Periodiek wordt een analyse van de risico's gemaakt, welke de financiële zelfstandigheid van Kempisch Bedrijvenpark in gevaar kunnen brengen. Onder risico wordt in dit verband verstaan 'een niet door Kempisch Bedrijvenpark' te beïnvloeden gebeurtenis, onvoorspelbaar en onafwendbaar indien deze zich voordoet, met veelal financiële of materiële gevolgen die niet specifiek af te dekken zijn.

De financiële risico's worden bij de jaarrekening, begroting en tussentijdse rapportage geïnventariseerd, gekwantificeerd en nader toegelicht. Op deze wijze krijgt het algemeen bestuur inzicht in de ontwikkeling van de financiële risico's en eventuele nieuwe risico's.

De belangrijkste risico's zijn in beeld gebracht en daaraan is een waardering toegekend. Er wordt onderscheid gemaakt tussen de kans dat het risico zich voordoet en de impact (klein-gemiddeld-groot), die een gebeurtenis heeft. Het product van beide levert een score op, aan de hand waarvan de belangrijkste risico's kunnen worden bepaald. Hoe hoger een score, hoe belangrijker het risico. De risicoanalyse is gebeurd aan de hand van voorkomende processen binnen het Kempisch Bedrijvenpark. Per proces is geïnventariseerd welke risico's aanwezig zijn die van invloed zijn op de te behalen doelstellingen.

Per risico is vervolgens aangegeven door welke maatregelen het risico kan worden beheerst. Risico's met financiële consequenties worden opgenomen in de herziening van de grondexploitatie. Deze risico's worden als afwijkende uitgangspunten op de basis exploitatie verwerkt. Op deze wijze worden de financiële consequenties van de risico's in beeld gebracht. Verderop in deze paragraaf is de concrete uitwerking van deze analyse opgenomen.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de ingedekte financiële risico's en de financiële weerstandscapaciteit om deze risico's te kunnen opvangen. Naarmate risico's beter kunnen worden afgedekt en opgevangen, is sprake van een groter weerstandsvermogen. Inzicht in het weerstandsvermogen is onder andere van belang voor het bepalen van de financiële positie van Kempisch Bedrijvenpark. Afhankelijk van de verhouding tussen risico's en weerstandscapaciteit kan worden besloten de beschikbare middelen voor het opvangen van risico's te verhogen of te verlagen. Ook kunnen op basis van dit inzicht maatregelen worden genomen om risico's te beperken.

Indien een redelijke inschatting van het gewenste weerstandsvermogen kan worden gegeven, kan hieruit een indicatie voor de gezondheid en flexibiliteit van de financiën van Kempisch Bedrijvenpark op de korte én langere termijn worden gegeven. Het weerstandsvermogen is voldoende als financiële tegenvallers goed opgevangen kunnen worden en het saldo van de weerstandcapaciteit gedeeld door de risico's groter of gelijk is aan 1.

Nadere uitwerking weerstandsvermogen

Vooralsnog is gecalculeerd dat de totale exploitatie minimaal sluitend zal zijn bij oplevering. De kosten van de ontwikkeling zullen aan het eind van ieder jaar worden toegevoegd aan de onder de voorraden opgenomen post onderhanden werk. Als gevolg van stelselwijziging naar tussentijdse winstneming worden er komende jaren wél (positieve) resultaten verwacht en worden er tevens reserves opgebouwd.

Vooralsnog wordt verwacht dat over de totale periode, tot oplevering bedrijvenpark, een resultaat van minimaal nihil wordt behaald en het totale weerstandsvermogen dan ook voldoende is. Het uiteindelijke resultaat van het project is echter in hoofdlijnen sterk afhankelijk van de hierna genoemde risico's.

Voor de begrote toevoegingen aan de bestemmingsreserve tot en met 2024 wordt verwezen naar hoofdstuk "3.2.3. Reserves"

Financieringsbehoefte

In de financieringsbehoefte wordt voorzien door een combinatie van vaste financiering en rekening courant, die vooralsnog voldoende worden geacht om aan de totale financieringsbehoefte te voldoen. Hierin wordt in de paragraaf financiering nader op ingegaan.

Risico's en afdekking

Vooralsnog wordt verwacht dat over de totale periode, tot oplevering bedrijvenpark, een resultaat van nihil wordt behaald en het totale weerstandsvermogen dan ook voldoende is. Het uiteindelijke resultaat van het project is echter in hoofdlijnen sterk afhankelijk van de hierna genoemde risico's.

Risico's	Kans	Impact	Overall score	Toelichting
Meerkosten grondverwerking	O	O	O	Op 17 juli 2019 heeft de Rechtbank Oost Brabant een tweede tussenvonnis uitgesproken in de zaak die betrekking heeft op één van de aankoopdossiers. De rechtbank heeft een gedeelte van de schadeclaim toegewezen en een deel van de eis dient de wederpartij nader dient te onderbouwen. KBP heeft vervolgens hierop gereageerd en is in afwachting van het eindvonnis. Tegen het tussenvonnis is de wederpartij in hoger beroep gegaan. Ook die zitting moet nog plaatsvinden. Er wordt rekening gehouden met een beperkte nabetaling van de schadeclaim.
Meerkosten plankosten	O	O	O	In de exploitatie is rekening gehouden met de nog te maken plankosten.
Bouw- en woonrijpmaken	O	O	O	In de exploitatie is met deze nog te maken kosten rekening gehouden.
Vertraging uitgifte	OO	OOO	OOO	Het tempo van de uitgifte heeft een grote invloed op het eindresultaat van de exploitatie. Indien het break-evenpoint nog niet is bereikt, heeft dit een grotere impact op het resultaat, omdat de financieringslasten langer doorlopen. Uitgaande van een gemiddelde uitgifte van 5ha is de kans 'middel' te noemen, dat de uitgifte lager uitkomt.
Rentekosten	O	O	O	De rente is met langlopende leningen vastgezet voor een aantal jaren <1%. In de grondexploitatie dient met de werkelijke rente gerekend te worden. Impact dat de rentekosten veel hoger zullen uitvallen zullen beperkt zijn, aangezien een groot deel van de financieringsbehoefte vastgezet wordt met langlopende leningen.
Vpb	OO	OO	OO	Met ingang van 2016 is het Kempisch Bedrijvenpark vpb plichtig. De aangifte over 2016 is definitief wat impliceert dat de belastingdienst instemt met de gehanteerde lijn van het Kempisch Bedrijvenpark. In de grondexploitatie is rekening gehouden met hiervoor genoemde standpunten gebaseerd op de definitieve aanslag 2016. De uiteindelijk daadwerkelijk te betalen vpb is nu afhankelijk van de resultaten van het KBP. Dit wil zeggen indien het KBP meer winst maakt, dan zal de te betalen vpb last hoger zijn.
Vertraging of stagnatie uitgifte bedrijfskavels	OOO	O	OO	Sinds maart 2020 heeft Nederland te maken met de uitbraak van het nieuwe coronavirus en de maatregelen die verspreiding van het virus tegen moeten gaan. De uitbraak van het coronavirus en de maatregelen tegen verspreiding van het virus hebben ingrijpende gevolgen voor bedrijven en de maatschappij. Voor het KBP zit het risico met name in vertraging of mogelijk stagnatie van de uitgifte van de kavels voor bedrijven. Dit kan van invloed zijn op de eindwaarde van de grondexploitatie. Zolang gunstige financiering mogelijk is gedurende de periode voor het break-even point zal de impact mogelijk beperkt kunnen blijven.

Legenda

O = klein
OO = middel
OOO = groot

Toelichting tabel score

Bij kans en bij impact kan een score worden toegekend van klein, middel of groot of n.v.t.
De overall score wordt bepaald o.b.v. de scores vermeld bij kans en impact. In de laatste kolom worden de scores toegelicht.

De uitkomst van deze kwantificering is dat deze vooralsnog kunnen worden opgevangen binnen de grondexploitatie. Het gecalculeerde resultaat van de totale exploitatie is, rekening houdend met de financiële risico's nog steeds sluitend.

In artikel 31 van de gemeenschappelijke regeling Kempisch Bedrijvenpark is ten aanzien van de risicoverdeling deelnemers opgenomen dat:

- de deelnemende gemeente er steeds voor zullen zorg dragen dat het Kempisch Bedrijvenpark te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan zijn verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen;
- indien in sprake is van een verdeling van enig batig saldo ten gunste van de deelnemers dan wel enig nadelig saldo ten laste van de deelnemers, geschiedt de verdeling voor 25% ten gunste/ten laste van iedere deelnemer (Gemeenten: Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden).

Zoals in deze paragraaf is aangegeven wordt ervan uitgegaan dat geen aanspraak hoeft te worden gedaan op (tijdelijke financierings-)bijdragen vanuit de deelnemende gemeenten.

2.2.2 Financiering

Inleiding

Bij de inwerkingtreding van de Wet financiering decentrale overheden (fido) is het opnemen van een financieringsparagraaf in de begroting en in de rekening voorgeschreven. In het Besluit Begroting en Verantwoording is neergelegd dat de financieringsparagraaf in elk geval de beleidsvoornemens en realisatie voor het risicobeheer van de financieringsportefeuille dient te bevatten. Onder risico's worden in dit verband verstaan, renterisico's, liquiditeitsrisico's, koersrisico's, kredietrisico's en – voor zover ter zake – valutarisico's. Voorts gaat het om het eventueel inzetten van derivaten bij het beheersen van renterisico's. De renterisiconorm houdt in, dat de jaarlijks verplichte aflossingen en de renteherziening niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Het begrotingstotaal komt daarbij in de plaats van de totale vaste schuld. Het toezicht op de kasgeldlimiet wordt in het kader van het reguliere financieel toezicht geplaatst. De informatie over kasgeldlimiet wordt opgenomen in de financieringsparagraaf bij de begroting en het jaarverslag.

De grondslag voor de treasuryfunctie van het Kempisch Bedrijvenpark wordt gevormd door het in het Algemeen Bestuur d.d. 22 juni 2009 vastgestelde treasurystatuut.

In het treasurystatuut zijn de kaders opgenomen voor de uitoefening van de financieringsfunctie, het treasury en risicobeheer.

Treasurybeleid

Het treasurybeleid is erop gericht binnen de financiële mogelijkheden van het Kempisch Bedrijvenpark een zo optimaal mogelijk rendement te verkrijgen dan wel de lasten zo veel mogelijk te reduceren. Hierbij moeten de risico's zo goed mogelijk worden beheerst.

De belangrijkste algemene doelstellingen van het treasurybeleid zijn:

- Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
- Het beschermen van vermogens- en (rente-)resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's;
- Het realiseren van een flexibel en controleerbaar cash management in de organisatie.

Risicobeheer

In het Treasurystatuut is voor elk soort risico beleid geformuleerd, ondanks dat voor het Kempisch Bedrijvenpark met name renterisico's worden gelopen.

Het Kempisch Bedrijvenpark heeft geen leningen in vreemde valuta en ook geen aandelen waardoor geen koersrisico's en valutarisico's wordt gelopen.

Het liquiditeitsrisico wordt beperkt door de treasuryactiviteiten te baseren op een korte termijn liquiditeitenplanning (looptijd tot één jaar), evenals een meerjarige liquiditeitenplanning met een looptijd van minimaal 4 jaar. Daarnaast is in artikel 31 van de gemeenschappelijke regeling Kempisch Bedrijvenpark bepaald dat de deelnemende gemeente er steeds voor zullen zorgen dat Kempisch Bedrijvenpark te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan zijn verplichtingen tegenover derden te kunnen voldoen.

Kredietrisico wordt de eerste jaren niet gelopen, aangezien er alleen behoefte is aan financiering en er dus geen gelden worden uitgezet.

Het debiteurenrisico is er niet, aangezien slechts geleverd zal gaan worden als geld bij notaris op de rekening is gestort.

Relatiebeheer / kasbeheer

Relaties worden alleen aangegaan met instellingen die voldoen aan de in het Treasurystatuut opgenomen voorwaarden.

Bij nieuwe financieringsbehoefte zowel kort alsook langlopend zullen onderhandelingen met meerdere banken plaatsvinden om een voor het Kempisch Bedrijvenpark zo optimaal mogelijk resultaat te behalen.

Renterisiconorm

De renterisiconorm die met de Wet Fido is ingevoerd, is een instrument voor de beheersing van het risico van een rentewijziging bij herfinanciering. De beheersing bestaat eruit dat de herfinanciering gelijkmatig gespreid moet worden. In enig jaar mag over niet meer dan 20% van het begrotingstotaal renteherziening plaats kunnen vinden.

De norm is bedoeld om het budgettaire risico van rentestijgingen te maximaliseren.

In de tabel hieronder is een berekening gegeven van het renterisico over de periode 2021 t/m 2024 op basis van de Wet Fido.

Bedragen x €1.000	2021	2022	2023	2024
1. Begrotingstotaal	10.064	10.064	9.436	11.870
2. Wettelijk vastgesteld percentage	20%	20%	20%	20%
3. Renterisiconorm (1x2)	2.013	2.013	1.887	2.374
4. Renteherziening	-	-	-	-
5. Reguliere aflossingen	4.100			
6. Renterisico (4+5)	4.100	-	-	-
Ruimte onder renterisiconorm (3>6)		2.013	1.887	2.374
Overschrijding renterisiconorm (6>3)	2.087			

Kasgeldlimiet

Een wettelijk voorgeschreven instrument om de renterisico's binnen de perken te houden is de kasgeldlimiet. Deze limiet geeft de toelaatbare omvang van de netto vlottende schuld aan.

De kasgeldlimiet voor gemeenschappelijke regelingen is gesteld op 8,2%. Dat wil zeggen dat het gemiddelde netto vlottende schuld per kwartaal niet meer mag bedragen dan 8,2% van het totaal van de jaarbegroting

Bedragen x €1.000	2021	2022	2023	2024
Begrotingstotaal	10.064	10.064	9.436	11.870
Toegestane kasgeldlimiet	8,2%	8,2%	8,2%	8,2%
Kasgeldlimiet in geld	825	825	774	973

Financiering en rente

Periodiek wordt de financieringsbehoefte beoordeeld en financiering aangetrokken waarbij we te lopen renterisico's afdekken, zonder daarbij de flexibiliteit uit het oog te verliezen. Het gedeelte van de financiering wat het Kempisch Bedrijvenpark kortlopend mag financieren wordt aangetrokken door middel van rekening-courant kredietfaciliteit en kasgeldleningen. Het ander deel wordt door middel van langlopende geldleningen aangetrokken. Hieronder volgt een toelichting van de wijzigingen van de leningenportefeuille van het Kempisch Bedrijvenpark.

Onderstaand overzicht geeft de meerjarige prognose van financieringsbehoefte weer, bij een 100% realisatie van het bedrijvenpark op 31 december 2024. In deze prognose is een splitsing aangebracht tussen benodigde financiering, al afgesloten geldleningen, maximaal te financieren met kortlopende vlottende passiva en de daardoor overblijvende benodigde financiering, waarvan in ieder geval de rente meerjarig moet worden afgedekt.

	Ultimo 2021	Ultimo 2022	Ultimo 2023	Ultimo 2024
	X € 1.000.000	X € 1.000.000	X € 1.000.000	X € 1.000.000
Te financieren en tevens begrenzing van de maximale omvang van het aan te trekken vreemd vermogen	8,7	0	0	0
Reeds afgesloten vaste geldleningen	4,1	0	0	0
Maximaal te financieren met netto vlottende schulden	0,8	0,8	0,8	1,0
Maximaal nog op te nemen langlopende geldleningen c.q. langdurige afdekking renterisico	0,4	8,5	0,2	0

Overzicht leningenportefeuille en kredietfaciliteiten

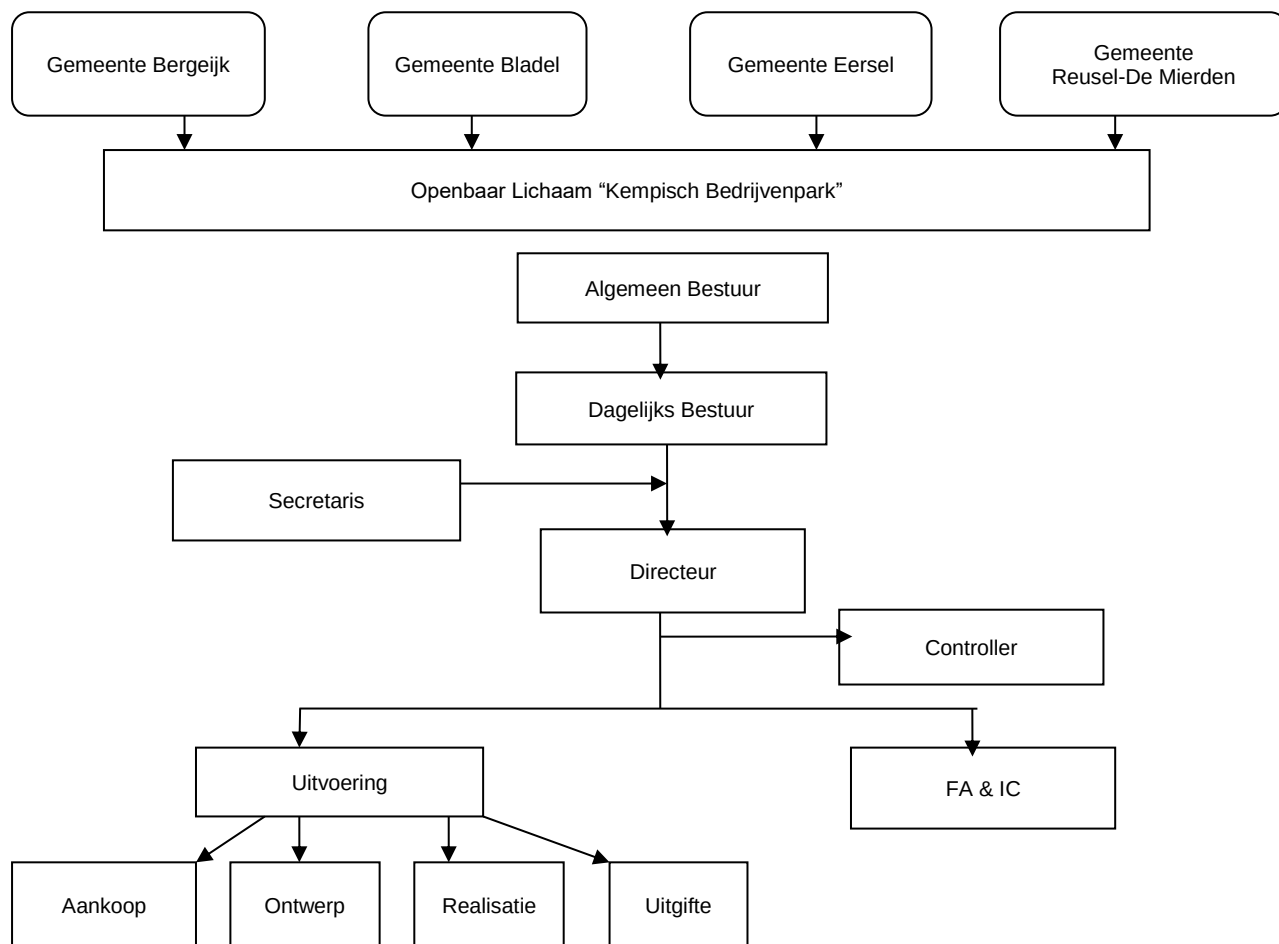
In totaal is voor een bedrag van € 56,55 mln. aan vaste geldleningen afgesloten bij de BNG. Op deze leningen is in totaal afgelost € 47,75 mln. en resteert ultimo 2019 nog een bedrag van € 9 mln. De rentepercentages van de nog openstaande leningen liggen tussen de 0,88% tot 0,98 %. In 2019 zijn er geen nieuwe vaste geldleningen afgesloten.

Daarnaast zijn voor een bedrag van € 216,85 mln. aan kasgeldleningen afgesloten bij de BNG. Op deze leningen is in totaal afgelost € 190,55 mln. en resteert ultimo 2019 nog een bedrag van € 26,3 mln. De rentepercentages van de nog openstaande leningen liggen tussen de -0,15% en 0,10%. In 2019 zijn nieuwe kasgeldleningen afgesloten.

2.2.3 Bedrijfsvoering

In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering.

Organisatiestructuur

Het Kempisch Bedrijvenpark heeft een Algemeen Bestuur (AB) en een Dagelijks Bestuur (DB). De acht leden van het AB zijn afkomstig uit de colleges van Burgemeester & Wethouders van de gemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden. Per gemeente worden twee college leden aangewezen door de betreffende gemeenteraad. Vier leden uit het AB vormen samen het DB. Hierbij is elke deelnemende gemeente met één lid vertegenwoordigd.

Conform de gemeenschappelijke regeling worden de voorzitter, de secretaris en de directeur benoemd door het AB. De voorzitter werkt voor het AB en is tevens voorzitter van het DB.

De directeur is onder toezicht van het DB verantwoordelijk voor de administratie, het beheer van vermogenswaarden en het jaarlijks opmaken van de rekening. Het AB stelt voor de directeur een instructie vast.

De secretaris is het AB, DB en de voorzitter behulpzaam in alles wat de hen opgedragen taak aangaat. Door de secretaris worden alle stukken die van het AB en van het DB uitgaan meeondertekend. De directeur is onder toezicht van het DB verantwoordelijk voor de administratie, het beheer van vermogenswaarden en het jaarlijks opmaken van de rekening. Het AB stelt voor de directeur een instructie vast.

Het DB kan indien gewenst binnen het daartoe vastgestelde budget ondersteunend personeel aanstellen. Dit betreft een door het AB aan het DB overgedragen bevoegdheid.

Op het personeel van het Kempisch Bedrijvenpark werkzaam op arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht zijn van overeenkomstige toepassing de door de gemeente Bladel vastgestelde of nog vast te stellen regelingen van de rechtstoestand en van de arbeidsvoorwaarden met de daaruit voortvloeiende uitvoeringsvoorwaarden.

Voor de uitvoering van de deeltaken van het Kempisch Bedrijvenpark is het DB binnen het daartoe vastgestelde budget bevoegd tot het aangaan van overeenkomsten met één of meerdere deelnemers, waarbij personeel in dienst van de deelnemers wordt gedetacheerd bij Kempisch Bedrijvenpark. Voordelen hiervan zijn onder andere kostenbesparing, opbouw en het behoud van kennis en expertise over bedrijvenparkontwikkeling en voorkomen van een aparte rechtspositieregeling voor het Kempisch Bedrijvenpark.

Voor zover de deelnemende gemeente over onvoldoende capaciteit (zowel in kwalitatieve als kwantitatieve zin) beschikken vindt inhuur c.q. uitbesteding aan derden plaats.

Personeel

Samenstelling en omvang

De formele omvang van de kernorganisatie kan over de tijd heen veranderen. Het uitgangspunt is echter dat de kernorganisatie efficiënt opereert en een beperkte omvang behoudt. Indien dit vanuit vereiste functiescheiding mogelijk is, worden taken gecombineerd in een en dezelfde functie.

Op dit moment is er geen personeel in loondienst. De plaatsvervangend directeur, controller, en accountmanager worden extern ingehuurd. De directeur is onbezoldigd. Een groot deel van de uitvoerende werkzaamheden wordt binnen de budgettaire kaders uitbesteed zoals doorrekenen exploitatie, juridische ondersteuning, (diverse terrein-)onderzoeken, communicatie en commercie. Met de gemeente Bladel is een dienstverleningsovereenkomst gesloten. Hieronder vallen de werkzaamheden met betrekking tot secretariaat, de administratieve voering en de daarbij behorende aanpalende werkzaamheden en de automatisering. Ook het gehele betalingsverkeer loopt via de organisatie van de gemeente Bladel.

De omvang in taken (fte's) van de kernorganisatie was begin 2020 (op basis van een werkweek van 40 uur) kleiner dan 1,0 fte.

Overzicht taken uitgedrukt in fte:

Functie / Taken in fte's ultimo	fte 2020	fte 2021
Directeur	0,0	0,0
Secretaris	< 0,1	< 0,1
Controller	< 0,1	< 0,1
Economisch medewerker	0,3	0,3
Accountmanager	0,3	0,3
Financieel administratieve ondersteuning	< 0,1	< 0,1
Civieltechnische medewerker	Op afroep	Op afroep
Directievoering en toezicht (civiel en groen)	Op afroep	Op afroep
Totaal taken	<0,7+PM	<0,7+PM

Informatisering en automatisering

Een aantal documenten speelt een grote rol bij de informatievoorziening en verantwoording aan het bestuur. De informatie is beleidsmatig of beheersmatig van karakter. Het is van belang dat de informatie juist, volledig en tijdig beschikbaar komt. Daarnaast dient de samenhang tussen beleid en financiën helder tot uitdrukking te komen. Het gaat om:

- de jaarlijkse herziening van de grondexploitatie
- de begroting
- het Meerjarenbeleidsplan
- de tussentijdse rapportage
- de jaarrekening

De jaarlijkse herziening van de grondexploitatie

Gelet op de financiële risico's en de lange doorlooptijd is een jaarlijkse herziening van de grondexploitatie een vereiste. In de jaarlijkse herziening worden de gerealiseerde en nog te realiseren kosten en opbrengsten opgenomen, de verwachte kosten en opbrengsten geraamd, rekening houdend met de invloed van prijswijzigingen en rente-impact. Transparantie van de grondexploitatie en de hierin gehanteerde uitgangspunten zijn het vertrekpunt voor de jaarlijkse herziening. Belangrijke input zijn de (bijgestelde) eenheidsprijzen, de gehanteerde parameters (indexering van kosten en opbrengsten, rentepercentages), de waarderinggrondslagen en de actuele tijdsplanning. De herziening van de grondexploitatie dient te worden voorzien van een risicoanalyse. In deze risicoanalyse wordt inzichtelijk gemaakt welke kansen en risico's zich kunnen voordoen en wat daarvan de financiële consequenties zijn. De risico's verbonden aan de exploitatie komen ook in de begroting tot uiting in de paragraaf weerstandsvermogen.

De begroting

Uit de herziene grondexploitaties wordt de door het bestuur vast te stellen (jaar)begroting (in termen van cashflow) afgeleid. Hierin worden de baten en lasten van de in het komende jaar uit te voeren werken opgenomen en de te verwachten grondverkoop. Daarnaast bevat de begroting een nadere specificatie van de te verwachten lasten/baten van ondermeer de eigen organisatie, het beheer en de administratie, promotie/marketing en dergelijke. Conform de gemeenschappelijke regeling stelt het DB jaarlijks vóór 1 april een ontwerp-begroting op voor het daaropvolgende jaar. Het DB zendt jaarlijks vóór 1 april de ontwerp-begroting vergezeld van een deugdelijke toelichting, aan de raden van de deelnemende gemeenten. De raden kunnen binnen 8 weken na toezending het DB van hun reacties doen blijken. Het DB voegt de commentaren waarin deze reactie is vervat bij de ontwerp-begroting, zoals die aan het AB wordt aangeboden. Het AB besluit vervolgens vóór 1 juli van het jaar, voorafgaande aan het jaar waarover de begroting moet dienen, over de begroting van het daaropvolgende jaar.

Het meerjarenbeleidsplan

In navolging van de gemeenschappelijke regeling stelt het AB vóór 1 juli van het jaar voorafgaande aan het eerste jaar waarvoor het Meerjarenbeleidsplan, dan wel het bijgestelde Meerjarenbeleidsplan moet dienen een Meerjarenbeleidsplan vast. Het door het Dagelijks Bestuur opgestelde ontwerp-Meerjarenbeleidsplan wordt vóór 1 april toegezonden aan de leden van het Algemeen Bestuur en de raden van de deelnemende gemeenten. De raden kunnen binnen acht weken na toezending het Dagelijks Bestuur van hun reactie doen blijken. Het Meerjarenbeleidsplan, dient als kader voor het uit te voeren beleid met betrekking tot de ontwikkeling en realisatie van het bedrijventpark. Het Meerjarenbeleidsplan beslaat steeds een periode van vier jaar, te rekenen vanaf het eerste jaar volgende op het jaar van vaststelling. Het Meerjarenbeleidsplan wordt jaarlijks bijgesteld.

In het ontwerp Meerjarenbeleidsplan worden in ieder geval voorstellen gedaan voor:

- de wijze, het tempo en de te verwachten resultaten van realisatie van de doelstellingen opgenomen in de gemeenschappelijke regeling Kempisch Bedrijventpark;
- de begrenzing in omvang van de voorraad verworven gronden;
- de begrenzing van de maximale boekwaarde van de verworven gronden;
- de begrenzing van de maximale omvang van het aangetrokken vreemd vermogen door Kempisch Bedrijventpark;

- de fasering van de uitgifte van bouwkavels;
- de ontwikkeling en borging van een duurzaam beheer van het bedrijvenpark.

Het meerjarenbeleidsplan is geïntegreerd in de begroting en wordt zodanig niet als gescheiden document aangeboden. De hiervoor aangegeven elementen komen terug in het programmaplan en de verschillende paragrafen.

De tussentijdse rapportage

Door middel van de jaarlijkse tussentijdse rapportage wordt het bestuur op de hoogte gesteld van financiële en planning technische gevolgen van feitelijke ontwikkelingen in het lopende jaar. In deze rapportage worden substantiële afwijkingen ten opzichte van de begroting (inclusief Meerjarenbeleidsplan) toegelicht. De frequentie van eenmaal per jaar is facultatief uit te breiden als substantiële afwijkingen hiertoe aanleiding geven.

Het DB zendt jaarlijks vóór 1 september de tussenrapportage aan het AB en de raden van de deelnemende gemeenten. De raden van de deelnemende gemeenten kunnen -indien de tussentijdse rapportage leidt tot overschrijding van het totaalbedrag van de lasten en/of baten van de begroting en leidt tot een daling van het geraamde batig saldo dan wel stijging van het geraamde nadelig saldo- binnen zes weken na toezending van de tussentijdse rapportage het DB van hun reacties doen blijken. Het DB voegt de commentaren waarin deze reactie is vervat samen en biedt deze aan het AB aan. Het Algemeen Bestuur stelt jaarlijks vóór 1 november de begrotingswijziging vast.

De jaarrekening

De jaarrekening omvat de financiële en inhoudelijke verantwoording van de rechtmatigheid en doelmatigheid van de inkomsten en uitgaven in het afgelopen jaar. Het DB legt de jaarrekening ter verantwoording af aan het AB, dat de rekening onderzoekt en haar uiterlijk 1 juli van het jaar, volgend op het jaar waarop de jaarrekening betrekking heeft vaststelt. Tevens vormt de jaarrekening de basis voor de herziening van de grondexploitaties.

Met betrekking tot de administratievoering en de automatisering maakt Kempisch Bedrijvenpark gebruik van de organisatie van de gemeente Bladel. In het administratieve systeem van de gemeente Bladel wordt een afzonderlijke administratieve eenheid ingericht ten behoeve van Kempisch Bedrijvenpark. Ook het gehele betalingsverkeer loopt via de organisatie van de gemeente Bladel.

2.2.4 Rechtmatigheid

Als gevolg van calamiteiten die zich hebben voorgedaan in het verleden (o.a. vuurwerkramp Enschede, Cetecco affaire bij de provincie Zuid Holland) zijn de eisen met betrekking tot het rechtmatig handelen en het afleggen van verantwoording hierover voor gemeenten, provincie en gemeenschappelijke regelingen aangescherpt. Dit geldt dus ook voor het Kempisch Bedrijvenpark.

In het kader van de beheersing van het rechtmatig handelen zijn door het bestuur van het Kempisch Bedrijvenpark de volgende verordeningen vastgesteld:

- Verordening ex artikel 212 van de gemeentewet “Financiële verordening Gemeenschappelijke regeling Kempisch Bedrijvenpark”, betreffende de uitgangspunten voor het financiële beheer en de inrichting van de financiële organisatie van het openbaar lichaam.
- Verordening ex artikel 213 van de gemeentewet “Controle verordening Kempisch Bedrijvenpark”, betreffende de controle op het financiële beheer en op de inrichting van de financiële organisatie van de gemeenschappelijke regeling.
- Het aangepaste “Treasurystatuut Kempisch Bedrijvenpark”. Hierin zijn de voorwaarden en bevoegdheden aangaande de geldstromen vastgelegd.
- Het “Delegatiebesluit” en “Reglement Mandaat- en machtigingsbesluit”.
- De beleidsnotitie inkopen en aanbesteden KBP 2017.
- In het controleprotocol, waarin het toetsings- en normenkader is opgenomen, wordt voorts vastgelegd dat de accountant bij de controle van de jaarrekening de rechtmatigheid zal betrekken en daarover ook een oordeel zal uitspreken.

In het controleprotocol wordt voorts vastgesteld dat de accountant bij de controle van de jaarrekening de rechtmatigheid zal betrekken en daarover ook een oordeel zal uitspreken.

Daarnaast is het Kempisch Bedrijvenpark vanzelfsprekend gehouden aan de hogere wetgeving. Om naleving van de vastgestelde normen (tussentijds) te kunnen toetsen zal Kempisch Bedrijvenpark verbijzonderde interne controle inhuren vanuit de gemeente Bladel.

2.2.5 Grondbeleid

Tot de taken van het Kempisch Bedrijvenpark behoren:

- het verwerven, al dan niet in samenwerking met één of meerdere deelnemers, van alle voor de realisatie van het bedrijvenpark benodigde en daarvoor in aanmerking komende gronden;
- het, in daarvoor in aanmerking komende gevallen, coördineren, faciliteren, (mede) voorbereiden en (mede) uitvoering van de toepassing door de grondgebied gemeente van de Wet voorkeursrecht gemeenten;
- het, in daarvoor komende gevallen, toepassen van de onteigeningswet, zowel door middel van het rechtstreeks indienen van onteigeningsverzoeken bij de Kroon als door middel van het coördineren en faciliteren van door de grondgebied gemeente te starten onteigeningsprocedures;
- het voren van (tijdelijk) beheer met betrekking tot verworven grond;
- het doen aanleggen van alle benodigde voorzieningen van openbaar nut en semiopenbare voorzieningen;
- het ontwikkelen van een slagvaardig promotie-, en acquisitie- en uitgiftebeleid voor uitgifte van bouwkvavels en de daarmee verband houdende vestiging van bedrijven;
- het uitgeven van bouwkvavels voor de vestiging van bedrijven;
- het zorg dragen voor het ontwikkelen en borgen van een duurzaam beheer van het bedrijvenpark.

Ontwikkelingen en visie op grondbeleid

Vooruitlopend op het onherroepelijk zijn van het bestemmingsplan heeft het Kempisch Bedrijvenpark ten behoeve van de ontwikkeling van het bedrijvenpark actief alle gronden verworven.

De verwerving van de gronden en de nodige bewerkingen worden onder regie van het Kempisch Bedrijvenpark uitgevoerd, waarna de gronden bouwrijp voor vastgestelde marktconforme prijs kunnen worden verkocht.

Algemene risico's in de grondexploitatie

Een actief verwervingsbeleid brengt ook financiële risico's met zich mee. De kost gaat voor de baat en het gaat hierbij om aanzienlijke bedragen. De marktsituatie, fluctuaties in de kostprijs en economische omstandigheden kunnen gedurende de voorbereidingstijd- en looptijd zowel positieve als negatieve invloeden hebben op de exploitatie. Een lange looptijd houdt in dat de verwachte resultaten voor een groot deel zijn gebaseerd op (onzekere) prognoses. De marktomstandigheden wijzigen onder invloed van veranderingen in de economische situatie en door maatschappelijke ontwikkelingen.

Het uitgifte- en selectiebeleid van het Kempisch Bedrijvenpark is door het Algemeen Bestuur vastgesteld op 26 oktober 2009. Er is een communicatieplan opgesteld waarin ook een voorzet is opgenomen voor het promotie- en acquisitiebeleid.

Verwervingen

Alle noodzakelijke gronden zijn verworven.

Planvorming

Het bestemmingsplan (inclusief de in 2013 onherroepelijk geworden herziening) biedt het juridische en planologische kader voor de ontwikkeling van ca 69 hectare uitgeefbaar terrein en woningbouwkvavels.

Begrenzing in voorraad te verwerven gronden

De maximale grondvoorraad bedraagt 137 ha. Deze positie is in 2010 bereikt. Daarna neemt de grondvoorraad gefaseerd af.

Actuele prognose en geraamde winstneming

In onderstaande overzichten wordt het verwachte verloop van de grondexploitatie in 2020 en 2021 weergegeven.

01 januari 2020 tot en met 31 december 2020

		vermeerderingen					verminderingen		
	boek-waarde 01-01-2020	plankosten/ onvoor-zien	bouw/ woonrijp maken	Kosten beheer bedrij- venpark	rente- kosten	Tussen- tijdse winst	Huren en ver- kopen	bijdragen van derden	boekwaarde 31-12-2020
	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
grondex- ploitatie	39.163	530	539	249	48	2.106	12.583		27.946

01 januari 2021 tot en met 31 december 2021

		vermeerderingen					verminderingen		
	boek-waarde 01-01-2021	plankosten/ onvoor-zien	bouw/ woonrijp maken	Bijdr. aan der- den	rente bijschrij- vingen	Tussen- tijdse winst	Huren en ver- kopen	bijdragen van derden	boekwaarde 31-12-2021
	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
grondex- ploitatie	27.946	414	327	249	388	1.764	10.064		19.260

Winsten grondexploitatie

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording is het in beginsel toegestaan tussentijds winsten te nemen (realisatiebeginsel), wanneer er voldoende zekerheid is om tussentijds winst te nemen. In de 'Notitie grondexploitatie 2016 van de commissie BBV, wordt ingegaan op de mogelijkheden van tussentijds winst nemen op grondexploitaties en de verwerking van verwachte verliezen in de verslaggeving. Voor winstneming geldt de percentage of completion methode (POC-methode): voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie wel op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Volgens de BBV wordt hiermee tevens voldaan aan het voorzichtigheidsbeginsel. Immers zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd en kosten zijn gemaakt moet tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen (realisatiebeginsel).

Het Kempisch Bedrijvenpark voldoet aan deze drie voorwaarden. Jaarlijks wordt op basis van de POC-methode een deel van de winst geboekt. De winstberekening is echter puur administratief van aard. Voor de jaarlijkse tussentijdse winstberekening wordt verwezen naar paragraaf 3.3.2. De tussentijds genomen winst wordt gestort in de ingestelde bestemmingsreserve. Er is nog geen sprake van winstuitkering. De schuld van circa €28,6 (ultimo 2019) dient eerst nog afgelost te worden. De uitkering van de winst vindt aan het eind van de looptijd plaats of indien 90% is gerealiseerd.

Op dit moment wordt geen voorziening voor negatieve exploitatieresultaten nodig geacht.

2.2.6 Verbonden partijen

De gemeenschappelijke regeling Kempisch Bedrijvenpark (GR KBP) heeft een bestuurlijk belang in stichting Parkmanagement KBP, statutaire gevestigd te Bladel.

GR KBP was ten tijde van de ontwikkeling van het in Hapert gelegen industrieterrein genaamd: Kempisch Bedrijven Park (KBP) enig eigenaar van gronden op het KBP.

Op het KBP zijn thans diverse bedrijven gevestigd; een gedeelte van de grond is echter nog niet verkocht/geleverd. In de leveringscontracten/ gronduitgiftecontracten zijn voor de eigenaren van percelen industrieterrein op het KBP verplichtingen opgenomen om deel te nemen aan en financieel bij te dragen aan een op te richten en in stand te houden parkmanagement-organisatie.

De voorzitter van het bestuur wordt op bindende voordracht in functie benoemd door de Gemeenschappelijke Regeling zolang nog niet alle gronden met een industriebestemming in het KBP verkocht zijn.

In het jaarvolgend op het jaar waarin de laatste gronden met een industriebestemming verkocht zijn zal de door de Gemeenschappelijke Regeling benoemde voorzitter zijn ontslag nemen en zal de voorzitter voortaan door het bestuur worden gekozen uit zijn midden.

De stichting Parkmanagement KBP stelt zich ten doel:

- a. het ontwikkelen, bevorderen en realiseren van een goede verstandhouding en samenwerking tussen ondernemers op het KBP, ondernemersorganisaties en overheidsinstellingen teneinde de kwaliteit en de uitstraling van het KBP te behouden en te vergroten;
- b. het (doen) organiseren en/of (laten) verzorgen op het KBP van parkmanagementactiviteiten en het uitoefenen van toezicht op die activiteiten;
- c. het ontwikkelen en realiseren van collectieve voorzieningen en diensten op het KBP;
- d. en het verrichten van alle verdere handelingen die met het vorenstaande in de meest ruime zin des woord verband houden.

Zij tracht dit doel te bereiken door onder meer:

- a. het fungeren als aanspreekpunt voor de deelnemers;
- b. het verzorgen van communicatie over parkmanagement;
- c. het verzorgen van beveiliging van het industrieterrein en dan vooral het openbaar gebied door middel van onder meer camerabewaking en preventieve surveillance;
- d. het door de deelnemers laten participeren aan energie-, veiligheids-, afval/milieu- en mobiliteits-scans;
- e. het verzorgen van groenbeheer van de privé-eigendommen op het KBP voor zover het betreft de zichtzijde van bedoelde privé eigendommen;
- f. het verzorgen van bewegwijzering op het KBP;
- g. het door de deelnemers laten deelnemen aan het Keurmerk Veilig Ondernemen en het verzorgen van de certificering van het KBP als zodanig;
- h. het verzorgen van eventuele collectieve oplossingen voor parkeren;
- i. het indien nodig aanstellen van een (parttime) parkmanager, en
- j. voorts al datgene te doen dat een bijdrage kan leveren aan de verwezenlijking van voormelde doelstelling

Als deelnemer van de stichting heeft het KBP de verplichting een bijdrage in de middelen te leveren net zoals alle andere leden.

De hoogte van de (jaarlijkse) bijdrage van de deelnemers wordt vastgesteld door stichtingsbestuur. De jaarlijkse bijdrage voor het KBP is afhankelijk van de omvang nog niet verkochte bedrijfskavels. De bijdrage aan de stichting parkmanagement in 2019 was € 22.633.

Risico's

Indien de kosten van de stichting parkmanagement hoger uitvallen dan zal het aandeel van de kosten voor het KBP ook hoger zijn. Echter dient de stichting een begroting vooraf op te stellen, waardoor de kans op dit

risico klein is. De bijdrage neemt af naarmate er meer gronden zijn verkocht. In 2020 is het bedrag lager dan in 2019.

3. Financiële begroting

3.1 Toelichting op de financiële begroting

Uitgangspunten voor de raming

Bij het opstellen van de (meerjaren)begroting zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd, die doorwerken in het totale complex:

Indexering

De uitgaven worden jaarlijks met 2,0% geïndexeerd. De indexering van de opbrengsten bedraagt 0%.

Rentebaten en rentelasten

Bij het bepalen van de kapitaallasten is rekening gehouden met een percentage van 0,3% en vanaf 2021 met een percentage van 3% over de aangetrokken financiering en 0% over uitstaande financiële middelen.

Contante waarde

Voor het bepalen van de contante waarde wordt uitgegaan van een percentage van 2%.

Plankosten en onvoorziene uitgaven

Plankosten zijn in de begroting opgenomen op basis van inschatting van de te verrichten werkzaamheden tijdens de looptijd van dit project. In de (meerjarige) exploitatie zijn de volgende criteria gehanteerd voor de berekening van de onvoorziene uitgaven:

- 10% over de civieltechnische kosten;

In totaal is voor onvoorzien een bedrag opgenomen van circa € 692.000 voor de gehele looptijd.

3.2 Programmabegroting

	Raming begrotingsjaar 2020			Raming begrotingsjaar 2021		
Omschrijving programma	Baten	Lasten	Saldo voor resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo voor resultaatbestemming
	x €1.000	x €1.000	x €1.000	x €1.000	x €1.000	x €1.000
Grondexploitatie	14.689	12.583	2.106	11.828	10.064	1.764
Totaal programma	14.689	12.583	2.106	11.828	10.064	1.764

3.2.1 Toelichting

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Rechtmatigheid

De begroting is opgesteld met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft. Dit besluit is ook van toepassing op de gemeenschappelijke regeling.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de begroting

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Het saldo van baten en lasten wordt jaarlijks toegevoegd c.q. afgeboekt van de voorraden gronden in exploitatie. Winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

3.2.2 Programma Grondexploitatie

Uitgangspunt voor de begroting is de herziene grondexploitatie tot en met 2024 opgesteld in februari 2020. De bouwgrondgrondexploitatie is opgedeeld in jaarschijven en vormt de basis voor de jaarlijkse begroting. Omdat alle baten en lasten worden verwerkt in de voorraden gronden sluit de begroting zonder saldo.

Lasten	Realisatie 2019	2020	2021	2022	2023	2024
	x €1.000	x €1.000	x €1.000	x €1.000	x €1.000	x €1.000
Grondverwerving	51	-	-	-	-	-
Plankosten	369	295	255	240	220	-
Bouwrijp maken	194	184	133	133	131	-
Woonrijp maken	406	355	194	140	201	-
Beheer bedrijvenpark	314	249	249	249	249	-
Onvoorzien	72	235	159	137	161	-
Rente	218	48	388	119	-	-
Vpb	-	-	-	-	137	639
Afname boekwaarde	13.474	11.217	8.686	9.046	8.337	11.231
Totaal lasten	15.098	12.583	10.064	10.064	9.436	11.870

Baten	Realisatie 2019	2020	2021	2022	2023	2024
	x €1.000	x €1.000	x €1.000	x €1.000	x €1.000	x €1.000
Verkopen	17.368	11.311	10.064	10.064	9.436	11.870
Pachten	25	31	-	-	-	-
Bijdragen van derden	247	-	-	-	-	-
Overige opbrengsten	350	-	-	-	-	-
Toename boekwaarde	-	1.241	-	-	-	-
Tussentijdse winst	-	2.106	1.764	1.750	1.696	2.036
Totaal baten	17.990	14.689	11.828	11.814	11.132	13.906
Saldo voor resultaatbe- stemming	2.892	2.106	1.764	1.750	1.696	2.036
Toevoeging (bestem- mingsreserves)	2.892	2.106	1.764	1.750	1.696	2.036
Onttrekking (bestem- mingsreserves)	-	-	-	-	-	-
Saldo na resultaat be- stemming	0	0	0	0	0	0

Toelichting jaarschijf 2021

Op basis van de herziene grondexploitatie van februari 2020 bedraagt de begroting van de jaarschijf 2021 € 10.063.000. Hieronder volgt per post een korte toelichting.

De plankosten bestaan onder meer uit personele kosten, huisvesting en kosten van derden zoals accountantskosten en makelaarskosten.

De kosten voor bouwrijpmaken, waaronder ook het beheer van groen zijn voor 2021 geraamd op € 133.000. Onder de kosten van woonrijpmaken wordt onder meer verstaan de aansluitkosten die worden gemaakt voor de oplevering van de bedrijfskavels.

De post beheer bedrijvenpark betreft onder meer de bijdragen aan de stichting Parkmanagement voor de kosten voor het ontwikkelen en borgen van een duurzaam beheer van het bedrijvenpark. De bijdrage van het Kempisch Bedrijvenpark wordt berekend op basis van de m2 onverkochte kavels.

Voor de post onvoorzien wordt 10% gecalculeerd over de geraamde kosten van bouwrijp en woonrijpmaken en vpb.

Voor de rentelasten wordt gerekend met een percentage van 0,2% en vanaf 2021 met 3%.

De post afname boekwaarde betreft het verschil tussen de baten en lasten in 2021, wat resulteert in een afname van de boekwaarde van de gronden.

De post verkopen omvatten de opbrengst uit verkoop bedrijfskavels en woningbouwkavels.

Begrotingswijziging 2020

Op basis van de herziene grondexploitatie is ook de jaarschijf van 2020 gewijzigd. Het verschil tussen de vastgestelde jaarschijf 2020 in de begroting 2020 en de jaarschijf in deze begroting bedraagt € 6.162.000. Grotendeels veroorzaakt door actualisering van de verwachte gronduitgifte in 2020. In deze begroting nemen we gelijk de eerste begrotingswijziging over 2020 op.

Financiële positie

De activiteiten van het Kempisch Bedrijvenpark bestaan geheel uit de ontwikkeling en exploitatie van het bedrijventerrein. De financiële positie wordt bepaald door de verhouding tussen de kostprijs van de (economische) voorraad gronden en de verkoopwaarde van deze gronden.

De verwachte financiële positie wordt in de exploitatieopzet van het te ontwikkelen park in beeld gebracht.

De uitkomst van het exploitatieresultaat is in belangrijke mate afhankelijk van de tijdstippen waarop de kosten worden gemaakt en de opbrengsten worden gerealiseerd; omdat gezien de lange looptijd van het plan de rentefactor een belangrijke rol speelt.

3.2.3 Reserves

Bestemmingsreserve Tussentijdse winst

Jaarlijks wordt vanaf 2017 op basis van de POC-methode een deel van de winst geboekt. Hiermee is rekening gehouden met het voorzichtigheidsbeginsel en realisatiebeginsel. De winstberekening is voorlopig puur administratief van aard. De tussentijds genomen winst wordt jaarlijks gestort in de daarvoor per 4 juli 2018 ingestelde bestemmingsreserve tussentijdse winst. Er is nog geen sprake van winstuitkering. De schuld van circa € 28,6 (ultimo 2019) dient eerst nog afgelost te worden. De uitkering van de winst vindt aan het eind van de looptijd van de gemeenschappelijke regeling plaats of indien 90% is gerealiseerd. Dit is tevens de einddatum van de bestemmingsreserve.

Bestemmingsreserve	Geraamde boekwaarde 01-01-20	Beoogde toevoegingen	Beoogde onttrekkingen	Geraamde boekwaarde 31-12-20
	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
Tussentijdse winst	10.588	2.106	0	12.694
Totaal bestemmingsreserve	10.588	2.106	0	12.694

Bestemmingsreserve	Geraamde boekwaarde 01-01-21	Beoogde toevoegingen	Beoogde onttrekkingen	Geraamde boekwaarde 31-12-24
	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
Tussentijdse winst	12.694	7.246	0	19.940
Totaal bestemmingsreserve	12.694	7.246	0	19.940

Kempisch Bedrijvenpark

Memo Grondexploitatie 2020

Inleiding

Deze notitie gaat over de grondexploitatie van KBP. Deze notitie is grotendeels een geactualiseerde versie van de memo die in maart 2019 werd opgesteld. De notitie is primair bestemd voor het Dagelijks Bestuur, maar wordt ook ter kennis gebracht van het Algemeen Bestuur en samen met de jaarrekening 2019 ter informatie naar de gemeenteraden gezonden.

Het jaarlijks actualiseren van de grondexploitatie hangt samen met het vaststellen van de jaarrekening. In de jaarrekening wordt vastgelegd wat het saldo is van de daadwerkelijke kosten en opbrengsten tot nu toe. De grondexploitatie wordt opgesteld om te bepalen of het reëel is om te verwachten dat dit saldo binnen een redelijke termijn wordt terugverdiend door grondverkoop. Blijkt uit de grondexploitatie niet dat de kosten binnen redelijke termijn kunnen worden terugverdiend, dan moet de exploitant daarvoor een voorziening treffen in de jaarrekening. Bij het KBP is dat tot nu toe niet aan de orde en er is ook geen aanleiding om te veronderstellen dat daar verandering in komt.

Om de exploitatie van het KBP te begrijpen is het van belang te weten dat de deelnemende gemeenteraden zich bij het aangaan van de “gemeenschappelijk regeling voor het openbaar lichaam Kempisch Bedrijvenpark” garant hebben gesteld voor de exploitatieresultaten. De gemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-de Mierden delen ieder voor 25% in het resultaat; bij winst of verlies.

In hoofdlijn komt het er op neer dat sinds de oprichting van het openbaar lichaam KBP in 2006 de deelnemende gemeenten geen geld meer hebben geïnvesteerd in het KBP. KBP heeft rechtspersoonlijkheid en kan zelf leningen aangaan bij banken.

In deze notitie zullen wij eerst ingaan op de financiële werkelijkheid, zoals die blijkt uit de jaarcijfers 2019. Uit de jaarcijfers blijkt het geïnvesteerd vermogen en het saldo van kosten en opbrengsten tot nu toe. Vervolgens wordt nader aandacht besteed aan 2 vragen: wanneer zijn wij uit de kosten (break-even)? en wanneer is alle grond verkocht (zodat wij het resultaat kunnen nemen)? Het antwoord op deze 2 vragen is niet met zekerheid te geven. Het is een inschatting op basis van veronderstellingen en aannames, waarbij vooral het uitgifte-tempo bepalend is voor het resultaat. In deze notitie worden drie scenario's uitgewerkt om aan te geven wat de bandbreedte is van de financiële resultaten.

Wijzigingen uitgangspunten grondexploitatie t.o.v. 2019

Er zijn een aantal wijzigingen in de herziening van de grondexploitatie ten opzichte van vorig jaar. Deze wijzigingen worden hierna toegelicht:

- Er zijn drie scenario's berekend, te weten:
 - o Best case: met een uitgifteplanning van 7 ha per jaar vanaf 2021
 - o Basis: met een uitgifteplanning van 5 ha per jaar vanaf 2021
 - o Worst case: met een uitgifteplanning van 3 ha per jaar vanaf 2021
- In alle drie scenario's wordt voor 2020 uitgegaan van een uitgifte welke gebaseerd is op gesloten koopovereenkomsten of concrete grondreserveringen. Vanaf 2021 is het verloop van de uitgifte dus verschillend per scenario. Hierdoor verschillen de looptijden uiteraard ook. Dit levert het volgende beeld op per scenario vanaf 2020:
 - o In het scenario Best case wordt de uitgifte van 7 ha per jaar verdeeld over de jaren 2020-2023.
 - o In het Basis scenario wordt de uitgifte van 5 ha per jaar verdeeld over de jaren 2020-2024.
 - o In het Worst case scenario wordt de uitgifte van 3 ha per jaar verdeeld de jaren 2020-2028.
- In de herziening is rekening gehouden met af te dragen Vennootschapsbelasting (vpb-last) over de gehele periode van € 0,8 miljoen in alle scenario's.

Uitgaande van het basis scenario bedraagt de geprognostiseerde eindwaarde € 20,0 miljoen (was vorig jaar € 19,5 miljoen).

Hieronder volgen de tabellen met daarin de uitgangspunten zoals opgenomen in de herziene grondexploitatie. Tussen haakjes is vermeld wat het uitgangspunt vorig jaar was.

Parameter	Aanname	Toelichting
Rente	Over kosten: 0,2% (was 0,6%) en vanaf 2021 3% (was 3% vanaf 2020) Over opbrengsten: 0,0% (was 0,1%)	O.b.v. de gewijzigde voorschriften is de reële rente in de grondexploitatie opgenomen. Vanaf 2021 wordt uitgegaan van een aanname van 3% rente voor de kosten.
Contante waarde	2%	Op verschillende momenten in de toekomst te realiseren kosten en opbrengsten worden teruggerekend naar 1 vast moment, bijvoorbeeld 1 januari 2020, met behulp van een rentepercentage. Ook wel discountingspercentage genoemd.
Oppervlakte	• Bruto 175 ha • Netto circa 68,80 ha bedrijfskavels (uitgeefbaar) • Woonkavels circa 1,5 ha	
Grondprijzen Bedrijfskavels	• Zichtlocaties langs provinciale weg en snelweg: € 195 per m² • Niet-zichtlocaties: € 165 per m²	De grondprijzen zijn op 26 oktober 2009 op advies van een makelaar/taxateur bedrijf onroerend goed vastgesteld.
Grondprijzen Woonkavels	• € 250 (Fase I) en € 275 (Fase II)	Grondprijzen woningbouwkavels o.b.v. afgesloten overeenkomst.
Kostenstijging	2%	De meeste kosten voor grondverwerking, infrastructuur en bouw- en woonrijpmaken en plankosten zijn gerealiseerd. Het effect van nog komende kostenstijgingen is beperkt.

Opbrengststijging	0%	Sinds start van de uitgifte is het prijsniveau van uitgifteprijs constant gehouden op het niveau van 2009. In de exploitatieberekeningen wordt verondersteld dat de prijzen gelijk blijven. Het Dagelijks Bestuur besluit over de hoogte van grondprijzen.
Start exploitatie	Start bouwrijpmaken: 1 september 2009 Start aanleg provinciale weg: 1 september 2010 Start uitgifte: 1 september 2011	De opening van de provinciale weg op 5 september 2011 wordt gezien als start van de exploitatie van het KBP.
Einddatum exploitatie	Op basis van de gemeenschappelijke regeling uiterlijk 1-1-2024.	In de navolgende scenario's wordt uitgegaan van wisselende einddata, afhankelijk van het uitgiftetempo.

Tabel 1 Uitgangspunten grondexploitatie

Overige uitgangspunten

Thema	Uitgangspunt	Toelichting
Minimale kavelgrootte	5.000 m ²	Met uitzondering van het facility point. Bedrijven met een ruimtebehoefte kleiner dan 5.000 m ² kunnen terecht op andere, bestaande terreinen.
Doelgroep	• Primair voor Kempische bedrijven vanaf 5 ha • Grootschalige logistiek, vanaf 1 hectare, van buiten de Kempen niet wordt gefaciliteerd op het bedrijvenpark.	In 2019 is het herziene uitgiftebeleid vastgesteld.

Tabel 2 Overige uitgangspunten

Samenwerkingsovereenkomst 'Bouwclaim en zelfrealisatie'

In 2007 heeft KBP een samenwerkingsovereenkomst gesloten met een ontwikkelaar over de aankoop van circa 40 ha (agrarische) grond binnen het plangebied van het KBP, waarbij deze ontwikkelaar het recht heeft gekregen om circa 17 ha (bouwrijpe) grond terug te kopen van KBP. Van dit recht resteerde eind 2019 nog 13,8ha. De uitgifte door de ontwikkelaar bleef in de ogen van het KBP te ver achter. Daarom is overleg gevoerd met de ontwikkelaar om tot nieuwe afspraken te komen, zodat de doelstellingen van KBP (ruimte bieden voor Kempische Bedrijven) te borgen.

Met de ontwikkelaar zijn begin 2020 afspraken gemaakt over de gegarandeerde verkoop en afname van 3,8ha in de komende jaren. Deze grond wordt door de ontwikkelaar gekocht en afgenomen uiterlijk voor de einddatum van de Gemeenschappelijke regeling. Het restant van 10ha ontwikkelrecht heeft KBP terug genomen. Hierdoor heeft KBP weer de zeggenschap over deze gronden en kunnen deze volgens eigen planning worden uitgeven. In de herziene exploitatieberekeningen en de begroting is rekening gehouden met deze nieuwe afspraken.

Hectares te verkopen

In onderstaande overzichten wordt op basis van de drie scenario's inzage gegeven in het mogelijke verloop van de gronduitgifte van bedrijfskavels. De verkoopprognose is uitgedrukt in hectares. De gerealiseerde verkopen van 2011 tot en met januari 2020 zijn in het overzicht opgenomen.

De uitgifteplanning in 2020 is gebaseerd op gesloten overeenkomsten of concrete reserveringen.

Scenario best case: vanaf 2021 7 ha/jaar

Jaar	Geleverd t/m 2019. Getekende overeenkomsten voor levering in het jaar	Geplande uitgifte	Totaal uitgifte planning
2011	0,50		0,50
2012	16,10		16,10
2013	3,60		3,60
2014	2,10		2,10
2015	0,73	-	0,73
2016	3,50		3,50
2017	2,10	-	2,10
2018	4,07	-	4,07
2019	5,40		5,40
2020	4,10	3,10	7,20
2021		7,00	7,00
2022		7,00	7,00
2023		9,50	9,50
	42,20	26,60	68,80
	61%	39%	100%

Tabel 3 Verloop uitgifte best case scenario

Scenario basis: vanaf 2021 5 ha/jaar

Jaar	Geleverd t/m 2019. Getekende overeenkomsten voor levering in het jaar	Geplande uitgifte	Totaal uitgifte planning
2011	0,50		0,50
2012	16,10		16,10
2013	3,60		3,60
2014	2,10		2,10
2015	0,73	-	0,73
2016	3,50		3,50
2017	2,10		2,10
2018	4,07		4,07
2019	5,40		5,40
2020	4,10	3,10	7,20
2021		5,00	5,00
2022		5,00	5,00
2023		5,00	5,00
2024		8,50	8,50
	42,20	26,60	68,80
	61%	39%	100%

Tabel 4 Verloop uitgifte Basis scenario

Scenario worst case: vanaf 2021 3 ha/jaar

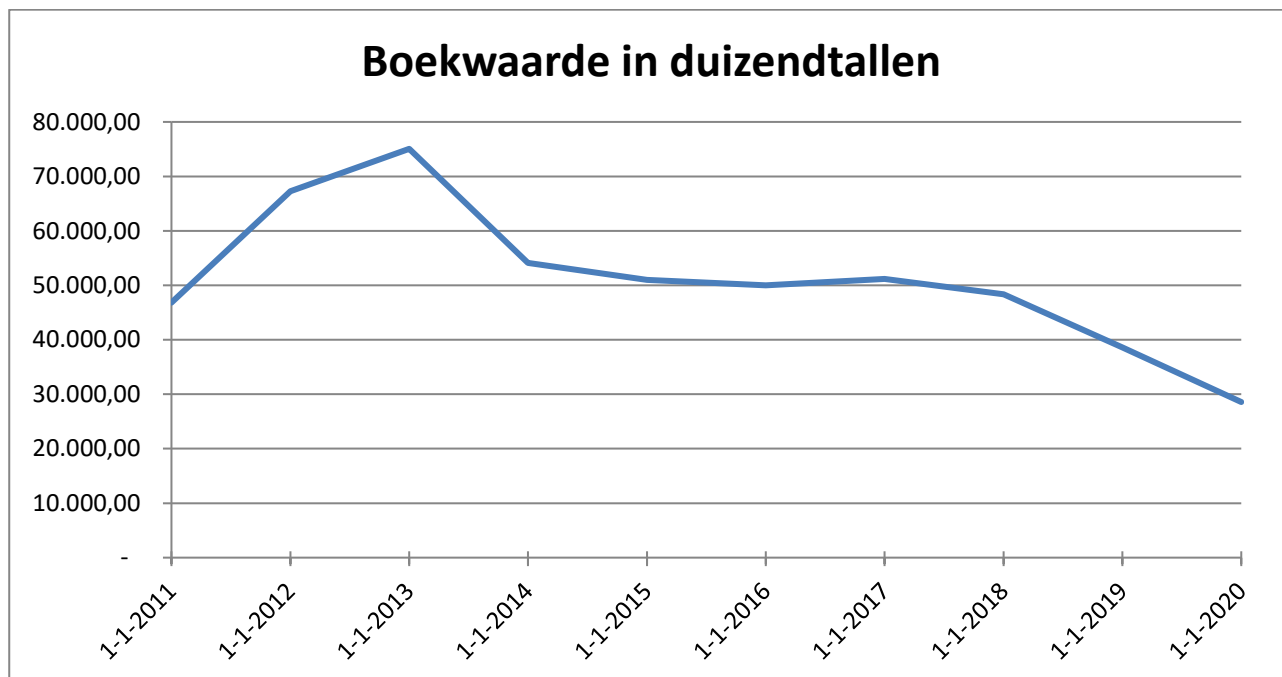
Jaar	Geleverd t/m 2019. Getekende overeenkomsten voor levering in het jaar	Geplande uitgifte	Totaal uitgifte planning
2011	0,50		0,50
2012	16,10		16,10
2013	3,60		3,60
2014	2,10		2,10
2015	0,73	-	0,73
2016	3,50	-	3,50
2017	2,10	-	2,10
2018	4,07		4,07
2019	5,40		5,40
2020	4,10	3,10	7,20
2021		3,00	3,00
2022		3,00	3,00
2023		3,00	3,00
2024		3,00	3,00
2025		3,00	3,00
2026		3,00	3,00
2027		3,00	3,00
2028		2,50	2,50
	42,20	26,60	68,80
	61%	39%	100%

Tabel 5 Verloop uitgifte Worst case scenario

Huidige situatie

Het Kempisch Bedrijvenpark is opgericht met als doel om gezamenlijk een bedrijvenpark te ontwikkelen waar bedrijven groter dan 5.000 m² kunnen uitbreiden en doorgroeien. Behoudt van werkgelegenheid en dus bevorderen van de leefbaarheid in de Kempen is de hoofddoelstelling voor de realisatie van het Kempisch Bedrijvenpark.

Het zwaartepunt van de werkzaamheden tot aan 2011 lag op de planologische voorbereiding. Met de uitspraak van de Raad van State medio 2010 in de bodemprocedure van het bestemmingsplan, werd de planologische voorbereidingsfase afgerond. Na deze uitspraak is de aanleg van de nieuwe provinciale weg N284 en de aansluiting op de A67 door de provincie gestart en kon het bedrijvenpark verder bouw – en woonrijp worden gemaakt door het KBP. De nieuwe provinciale weg is in het najaar van 2012 geopend. Tevens is het bedrijvenpark bouwrijp en nagenoeg woonrijp gemaakt. Vanaf 2011 is gestart met de uitgifte van bouw kavels. De afgelopen jaren zijn voor circa 42 ha uitgegeven en geleverd. Financieel gezien houdt voorgaande in dat in de jaren tot aan 2011 de meeste kosten zijn gemaakt voor de ontwikkeling van het bedrijvenpark. De kosten betreffen onder meer kosten van de grondaankopen, planologische voorbereidingskosten, financieringskosten en kosten voor bouw- en woonrijp maken. Vanaf 2011 verdienen wij deze gemaakte kosten terug door de inkomsten uit de verkoop van bedrijfskavels en woonkavels. In onderstaand figuur is het voorgaande financieel vertaald.

Figuur 1 Verloop boekwaarde van de grondexploitatie 2010-2019

Financiële stand van zaken per 1 januari 2020

De boekwaarde van de gronden in exploitatie is ultimo 2019 afgerond € 28,6 miljoen (=schuld) (Dit was ultimo 2018 € 38,6 miljoen). In de tabel hieronder zijn de gemaakte kosten en de gerealiseerde inkomsten per activiteit weergegeven per 31-12-2019.

Activiteit	Kosten (+) / Inkomsten (-) x €1.000.000
Grondaankopen	55,5
Plankosten	10,1
Bouw- en woonrijp maken	12,9
Bijdragen aan provinciale weg, beheer bedrijvenpark, bovenwijkse voorzieningen	7,3
Rente	11,8
Vpb	
Verkochte bedrijf- en woonkavels	62,9-
Overige inkomsten zoals huur, bijdragen e.d.	6,1-
Saldo per 1-1-2020 (=schuld)	28,6

Tabel 6 Boekwaarde van de grondexploitatie ultimo 2019

De toekomst voorspellen zonder glazen bol?

Wij willen allemaal graag weten wat de toekomst van het Kempisch Bedrijvenpark ons brengt. Gaan wij een minimaal sluitende grondexploitatie tegemoet of moeten wij ons indekken voor toekomstige verliezen? Bij de jaarlijkse herziening van de exploitatie wordt bepaald of er sprake is van verwachte verliezen op de grondexploitatie. Wanneer de grondexploitatie sluitend is, hoeft er geen voorzieningen voor te verwachten negatieve resultaten getroffen te worden. Wanneer wel verliezen worden verwacht, moet er direct een voorziening worden getroffen ter grootte van het verwachte negatieve resultaat of het verlies moet gelijk worden afgeboekt.

Zoals in de inleiding is aangegeven zijn er 2 vragen die van belang zijn om te beantwoorden.

1. wanneer zijn wij uit de kosten (break-even)? ; en
2. wanneer is alle grond uitverkocht (zodat wij de GR kunnen liquideren)?

Wij gaan hierna in op de beantwoording van deze twee vragen.

Wanneer zijn wij uit de kosten (break-even)?

Voor de beantwoording van deze vraag vertalen wij eerst toekomstige onzekerheden naar algemene of financieel economische aanvaarde uitgangspunten. Deze uitgangspunten worden zoveel als mogelijk hard onderbouwd met overeenkomsten of contracten. Op basis van deze uitgangspunten wordt de grondexploitatie geactualiseerd. Een nadere toelichting op de actualisering volgt hieronder.

Jaarlijks worden de werkelijk gerealiseerde cijfers geanalyseerd en verwerkt in de actualisering van de grondexploitatieberekening. Afwijkingen ten opzichte van het voorgaand jaar worden geanalyseerd en de uitkomsten uit deze analyse worden betrokken bij de actualisering van de uitgangspunten. Vervolgens worden de uitgangspunten nog geactualiseerd op basis van de prijsontwikkelingen, nog uit te voeren werkzaamheden, contracten en onderbouwde inschattingen. Deze vormen samen de uitgangspunten voor de actualisering van de grondexploitatie. Vervolgens voeren wij een risicoanalyse uit om te bepalen welke scenario's zich kunnen voordoen. Deze scenario's worden verder uitgerekend om inzicht te krijgen in de bandbreedte van de mogelijke resultaten van de grondexploitatie.

Risicoparaagraaf

Voordat nader wordt ingegaan op scenario's, wordt stilgestaan bij de mogelijke risico's die aan de orde zouden kunnen zijn bij de exploitatie van bedrijventerreinen als het KBP.

In onderstaande tabel is de risicoanalyse opgenomen.

Risico's	Kans	Impact	Overall score	Toelichting
Meerkosten grondverwerving	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Er zijn geen aankoopdossiers. Geen risico meer. In één dossier speelt een schadeclaim. In de grex is rekening gehouden met nabetaling van een schadebedrag. Deze zaak is onder de rechter.
Meerkosten plankosten	O	O	O	In de exploitatie is rekening gehouden met de nog te maken plankosten.
Bouw- en woonrijpmaken	O	O	O	In de exploitatie is met deze nog te maken kosten rekening gehouden.
Bijdrage wegvak Eersel en nieuwe verbindingsweg N284/aansluiting A67	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Financieel afgerekend. Geen risico meer.
Vertraging uitgifte	OO	OOO	OOO	Het tempo van de uitgifte heeft een grote invloed op het eindresultaat van de exploitatie. Indien het break-evenpoint nog niet is bereikt, heeft dit een grotere impact op het resultaat, omdat de financieringslasten langer doorlopen. Voor inzicht in de effecten van verschillende uitgiftetempo's, wordt verwezen naar de toelichting onder deze tabel en naar figuur 2. Uitgaande van het middelste scenario is de kans 'middel' te noemen, dat de uitgifte lager uitkomt dan gemiddeld 5 ha per jaar. Vertraging betekent ook dat de looptijd van de GR verlengd moet worden.
Rentekosten vanaf 2021 >3%	O	O	O	Vanaf 2021 is rekening gehouden met een rente voor de kosten van 3%. Indien vanaf 2021 de rente > 3%, dan is naar verwachting de impact relatief klein aangezien de financieringsbehoefte vanaf 2021 daalt, daarnaast wordt komende jaren tot aan 2021 langlopende leningen afgesloten, die waarschijnlijk worden afgesloten tegen een rente <3%.
Vennootschapsbelasting (VPB)	OO	OO	OO	Met ingang van 2016 is het Kempisch Bedrijvenpark vpb plichtig. De aangifte over 2016 is definitief wat impliceert dat de belastingdienst instemt met de gehanteerde lijn van het Kempisch Bedrijvenpark. In de grondexploitatie is rekening gehouden met hiervoor genoemde standpunten gebaseerd op de definitieve aanslag 2016. De uiteindelijk daadwerkelijk te betalen vpb is nu afhankelijk van de resultaten van het KBP. Dit wil zeggen indien het KBP meer winst maakt, dan zal de te betalen vpb last hoger zijn.
Vertraging of stagnatie uitgifte bedrijfskavels	OOO	O	OO	Sinds maart 2020 heeft Nederland te maken met de uitbraak van het nieuwe coronavirus en de maatregelen die verspreiding van het virus tegen moeten gaan. De uitbraak van het coronavirus en de maatregelen tegen verspreiding van het virus hebben ingrijpende gevolgen voor bedrijven en de maatschappij. Voor het KBP zit het risico met name in vertraging of mogelijk stagnatie van de uitgifte van de kavels voor bedrijven. Dit kan van invloed zijn op de eindwaarde van de grondexploitatie. Zolang gunstige financiering mogelijk is gedurende de periode voor het break-even point zal de impact mogelijk beperkt kunnen blijven.

Tabel 7 Risicoanalyse

Legenda

O = klein

OO = middel

OOO = groot

Toelichting tabel score

Bij kans en bij impact kan een score worden toegekend van klein, middel of groot of n.v.t.

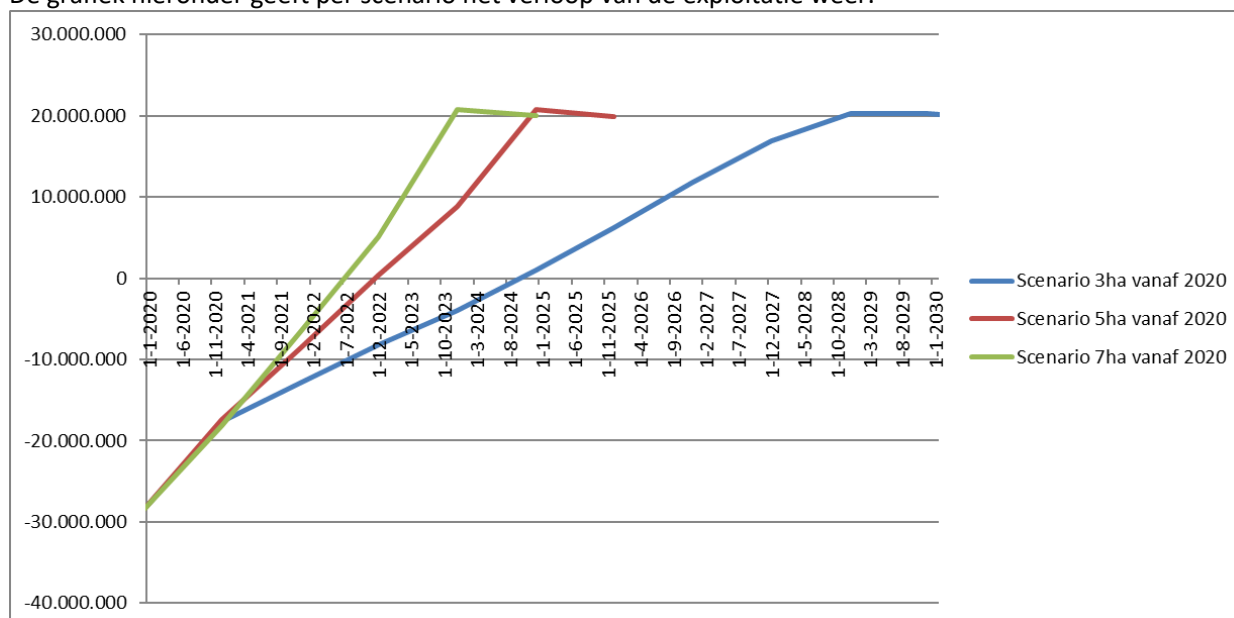
De overall score wordt bepaald o.b.v. de scores vermeld bij kans en impact. In de laatste kolom worden de scores toegelicht.

Op basis van de risicoanalyse zien wij dat de grootste risico's liggen bij de uitgifte van de kavels. Het gaat daarbij om de inschatting of de hoeveelheid grondverkoop in enig jaar realistisch en haalbaar te noemen is. Tenzij koopovereenkomsten en in mindere mate opties zijn gesloten, is het erg lastig om de hardheid van de ingeplande grondverkoop vast te stellen. Deze onzekerheid wordt daarom nader uitgewerkt in de diverse scenario's. De resultaten uit dit scenario analyses geven feitelijk de bandbreedtes aan waarbinnen het verwachte resultaat zich begeeft. De bandbreedtes geven op dit moment voldoende vertrouwen dat de gemaakte kosten worden terugverdiend.

Vanuit de risicoanalyse blijkt dat de uitgiftefasering het grootste risico is voor het KBP. Daarom worden hierna scenario's berekend waarin verschillende faseringen van de uitgifteplanning zijn opgenomen. De belangrijkste daarvan is dat de scenario's allen een positief resultaat laten zien.

Het best case scenario is gebaseerd op hoge uitgifteresultaten vanaf 2020. Het basis scenario kent een gemiddelde uitgifte van 5ha per jaar, dat is de laatste jaren ook gemiddeld gerealiseerd. Het worst case scenario laat een trage uitgifte zien. In alle scenario's wordt gerekend met een rente van 0,2% en vanaf 2021 met 3% voor de kosten, 0% rente voor tegoeden en een kostenstijging van 2%.

De grafiek hieronder geeft per scenario het verloop van de exploitatie weer.

Figuur 2 Verloop exploitatie / Boekwaarde van de gronden

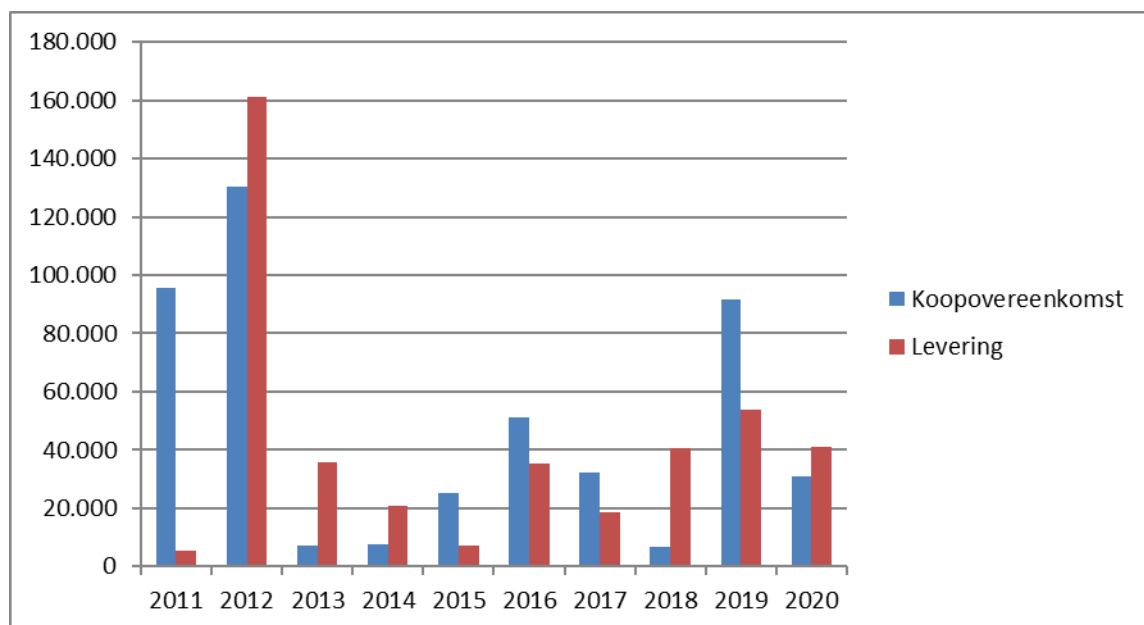
In het best case scenario (7 ha/jaar) wordt medio 2022 het break-evenpoint bereikt. In het basis scenario (5 ha/jaar) wordt dit eind 2022 behaald en in het worst case scenario (3 ha/jaar) wordt dit punt medio 2024 bereikt.

Keuze voor een bepaald scenario

Met de huidige inzichten over grondexploitaties in het algemeen wordt meer gekeken naar mogelijk scenario's in plaats van te spreken van 'de' grondexploitatie. Het belangrijkste signaal vanuit de nu doorgerkende scenario's is, dat deze alle drie – eerder of later – met een positief resultaat kunnen worden afgesloten. Mocht het om welke reden dan ook van belang zijn een concrete verwachting uit te spreken over het verloop van de exploitatie, dan komt deze verwachting overeen met het basis scenario met een uitgifte tempo van rond de 5 ha per jaar vanaf 2021. Voor het jaar 2020 is in de planning rekening gehouden met gesloten koopovereenkomsten of concept koopovereenkomsten. Daarmee wordt een uitgiftetempo gehanteerd dat ongeveer ligt op het gemiddelde gerealiseerde resultaat van de afgelopen jaren. Onderstaand overzicht geeft nadere toelichting o.b.v. feiten over het gekozen scenario met een gemiddelde uitgifte van 5 ha.

Totaal overzicht koopovereenkomsten en levering medio 2011 t/m februari 2020 in m2

Onderstaand overzicht geeft voor de jaren 2011 t/m heden inzicht in het aantal verkochte m2 grond en aantal geleverde m2 grond. Voor het verkochte aantal m2 grond is als criterium de datum van getekende koopovereenkomst genomen en voor het aantal geleverde m2 is de datum van passeren van de leveringsakte als grondslag genomen. Voor de leveringen in 2020 zijn datum van levering, de geplande data bij de notaris voor de leveringsakte genomen of de uiterlijke leveringsdatum in de getekende koopovereenkomst. Begin 2020 is reeds 4,1ha geleverd.

Figuur 3 Overzicht koopovereenkomsten 2011 t/m 2020

De laatste jaren is een stijging van realisaties zichtbaar, mede als gevolg van de economische groei. Voor 2020 is o.b.v. leveringen en concept koopovereenkomsten ruim 7,2 ha aan leveringen opgenomen. Bovenstaand overzicht geeft de feiten weer waarop de keuze is gemaakt om uit te gaan van een gemiddelde jaarlijkse uitgifte van 5 ha per jaar vanaf 2021.

Wanneer is alle grond verkocht?

Zoals in voorgaande al is aangegeven wordt het verschil tussen de drie scenario's verklaard door een andere fasering van de uitgifteplanning. De looptijd heeft minimaal invloed op de financieringskosten. Dit komt doordat momenteel geld lenen nauwelijks geld kost en zelfs geld kan opleveren. De rentekosten veroorzaken in de drie scenario's nog wel de grootste verschillen, maar deze verschillen zijn enigszins uitgevlakt door de huidige lage rentestand.

* In 2019 is boekhoudkundig een tussentijdse winst genomen van € 1,9 miljoen. In totaal is t/m 2019 aan tussentijdse winst berekend een bedrag van € 10,6 miljoen. Conform 2018 is de tussentijdse winst gestort in de daarvoor ingestelde bestemmingsreserve.

Onderstaand wordt per scenario een overzicht gegeven van de (nog te maken) kosten en (nog te realiseren) opbrengsten en het saldo (op eindwaarde en contante waarde). Dit overzicht wordt de grondexploitatiestaat genoemd. Het saldo op eindwaarde in kolom 4 geeft een negatieve boekwaarde. Dit betekent dat het eindresultaat positief is.

Scenario best case (vanaf 2021 7 ha/jr)	Kosten (+) / Inkomsten (-)	Nog te maken kosten (+) of nog te realiseren inkomsten (-)	Totaal kolom 2 +3
Activiteit (Kolom 1) Alle bedragen X €1.000.000	(Kolom 2)	(Kolom 3)	(Kolom 4)
Grondaankopen	55,5		55,5
Plankosten	10,1	1,0	11,1
Bouw- en woonrijp maken	12,9	1,5	14,4
Bijdragen aan provinciale weg, beheer bedrijvenpark	7,3	1,0	8,3
Rente	11,8	0,5	12,3
Vpb		0,8	0,8
Onvoorzien		0,7	0,7
Uitgifte kavels	-62,9	-52,8	-115,7
Overige inkomsten zoals huur, bijdragen e.d.	-6,1	-1,3	-7,4
Saldo per 1-1-2020	28,6	-48,6	
Saldo eindwaarde per 31-12-2023 (positief)*			-20,0
Contante waarde per 1-1-2020			-18,5

Tabel 8 Grondexploitatiestaat scenario best case

De eindwaarde is berekend op € 20,0 miljoen (was € 19,9 miljoen). Het verschil is een optelsom van hogere plan- en woonrijpmaakkosten, lagere rentekosten en een financiële afrekening en ontbinding van de samenwerkingsovereenkomst met een externe partij.

Scenario basisvariant (vanaf 2021 5 ha/jr)	Kosten (+) / Inkomsten (-)	Nog te maken kosten (+) of nog te realiseren inkomsten (-)	Totaal kolom 2 +3
Activiteit (Kolom 1) Alle bedragen X €1.000.000	(Kolom 2)	(Kolom 3)	(Kolom 4)
Grondaankopen	55,5		55,5
Plankosten	10,1	1,0	11,1
Bouw- en woonrijp maken	12,9	1,5	14,4
Bijdragen aan provinciale weg, beheer bedrijvenpark	7,3	1,0	8,3
Rente	11,8	0,5	12,3
Vpb		0,8	0,8
Onvoorzien		0,7	0,7
Uitgifte kavels	-62,9	-52,8	-115,7
Overige inkomsten zoals huur, bijdragen e.d.	-6,1	-1,3	-7,4
Saldo per 1-1-2020	28,6	-48,6	
Saldo eindwaarde per 31-12-2024 (positief)*			-20,0
Contante waarde per 1-1-2020			-18,1

Tabel 9 Grondexploitatiestaat scenario basis

De eindwaarde is berekend op € 20,0 miljoen (was € 19,5 miljoen).

*In 2019 is boekhoudkundig een tussentijdse winst genomen van € 1,9 miljoen. In totaal is t/m 2019 aan tussentijdse winst berekend een bedrag van € 10,6 miljoen. Conform 2018 is de tussentijdse winst gestort in de daarvoor ingestelde bestemmingsreserve.

Scenario worst case (vanaf 2021 3 ha/jr)	Kosten (+) / Inkomsten (-)	Nog te maken kosten (+) of nog te realiseren inkomsten (-)	Totaal kolom 2 +3
Activiteit (Kolom 1) Alle bedragen X €1.000.000	(Kolom 2)	(Kolom 3)	(Kolom 4)
Grondaankopen	55,5		55,5
Plankosten	10,1	1,0	11,1
Bouw- en woonrijp maken	12,9	1,5	14,4
Bijdragen aan provinciale weg, beheer bedrijvenpark	7,3	1,0	8,3
Rente	11,8	1,0	12,8
Vpb		0,8	0,8
Onvoorzien		0,7	0,7
Uitgifte kavels	-62,9	-52,8	-115,7
Overige inkomsten zoals huur, bijdragen e.d.	-6,1	-1,3	-7,4
Saldo per 1-1-2020	28,6	-48,1	
Saldo eindwaarde per 31-12-2028 (positief)*			-19,5
Contante waarde per 1-1-2020			-16,0

Tabel 10 Grondexploitatiestaat scenario worst case

De eindwaarde is berekend op € 19,5 miljoen positief (was € 18,7 miljoen).

*In 2019 is boekhoudkundig een tussentijdse winst genomen van € 1,9 miljoen. In totaal is t/m 2019 aan tussentijdse winst berekend een bedrag van € 10,6 miljoen. Conform 2018 is de tussentijdse winst gestort in de daarvoor ingestelde bestemmingsreserve.

Bevindingen

De eindwaarden van alle scenario's zijn ruim positief. De eindwaarde varieert van circa € 20,0 miljoen positief tot circa € 19,5 miljoen positief.

In alle scenario's is gerekend met 0,2% tot aan 2021 en vanaf 2021 met 3% voor de rentekosten en met 0,0% voor de rente op tegoeden. Er is verder gerekend met 2% prijsindexering op de kosten. De opbrengsten worden niet geïndexeerd, met andere woorden: er is gerekend met 0% opbrengsten stijging.

De verschillende uitgifteplanningen veroorzaken verschillen in de rentekosten. De rentekosten variëren in de verschillende scenario's tussen € 12,3 en € 12,8 miljoen.

In alle scenario's wordt rekening gehouden met een vpb-last over de gehele periode van zo'n € 0,8 miljoen. Het verschil in de contante waarden tussen het 1^e en 2^e scenario bedraagt circa € 0,4 miljoen en tussen het 2^e en 3^e scenario bedraagt dit € 2,1 miljoen. Deze bevindingen laten zien dat hoe langer de periode van uitgifte duurt, hoe meer dit gaat kosten. Dat is logisch want de financiering blijft langer drukken op de exploitatie. Voor de berekening van de contante waarde wordt uitgegaan van de vastgestelde 2% conform BBV. De term contante en eindwaarde wordt hierna toegelicht.

Contante waarde en eindwaarde

De verschillende scenarioberekeningen gaan uit van verschillende looptijden. Het eindresultaat wordt dus ook in verschillende jaren behaald. Om deze zogenaamde "eindwaarden" van scenario's te kunnen vergelijken, is het nodig deze bedragen allemaal terug te brengen tot dezelfde datum; wij noemen dat de "contante waarde", waarvoor nu 1 januari 2020 wordt gehanteerd. Te zijner tijd wordt afgerekend op eindwaarde, maar voor de onderlinge vergelijking van uitkomsten is de contante waarde van belang.

Marktsituatie

De gronduitgifte op het KBP verloopt voorspoedig. Van de 69 ha te verkopen bedrijventerrein is tussen 2011 en 2019 ruim de helft verkocht, waarvan in 2020 reeds 4,1 ha is geleverd. Daarnaast is er voor in totaal ruim 3 ha aan opties uitgegeven aan diverse bedrijven. De vraag komt nu vooral vanuit de Kempen.

De kracht van KBP is samen te vatten in een paar zaken:

- De perfecte ligging langs te snelweg A67 op zowel 65 km van Venlo als 65 km van Antwerpen;
- Onderdeel van de Brainport regio Eindhoven;
- Direct beschikbare hoogwaardige bedrijfskavels in een duurzaam groen ingerichte omgeving, met faciliteiten als glasvezel en camerabewaking;
- Een track-record van aansprekende verkopen. O.a. VDL Groep, Diffutherm en MS Schippers hebben flink op het KBP geïnvesteerd.
- Met een (bijna) continue bouwstroom sinds de opening van het terrein;
- Ligging in de Brabantse Kempen.

De tot nu toe behaalde resultaten geven vertrouwen voor de toekomst, maar bieden hiervoor geen garanties. Om een continue stroom van verkopen van 5 ha per jaar te bevorderen worden verschillende activiteiten ondernomen, zoals:

- Goed en efficiënt relatiebeheer. Contact houden met belangstellende bedrijven en weten wat er speelt in de markt;
- Het onderhouden van contacten met de grotere bedrijven in de Kempen, de potentiële klanten, in samenwerking met de gemeenten;
- Het ondernemen van promotionele acties op het terrein, om de aandacht daar op te vestigen (bijvoorbeeld deelname aan de High Tech Ontdekkingsroute);
- Het onderhouden van contacten met Brainport Development en de Brabantse Ontwikkelingsmaatschappij BOM, gericht op het faciliteren van bedrijven van buiten de Kempen;
- Blijvend investeren in herkenbaarheid, promotie en acquisitie;
- Potentiële kandidaten optimaal faciliteren;

Woningbouw

In de grondexploitatie is rekening gehouden met de opbrengst van woningbouwkavels met een totale oppervlakte van circa 1,5 ha in het Woonbos. Er is een samenwerkingsovereenkomst gesloten met een ontwikkelaar, die daar het concept van De Nieuwe Wildernis ontwikkelt. Er is nu veel belangstelling voor De Nieuwe Wildernis. De kavels zijn bouwrijp en de verkoop loopt voorspoedig. Tot en met 2019 zijn 12 kavels geleverd. Op 2 kavels ligt een koopoptie en 1 kavel van het eerste cluster is nog niet verkocht. Voor de tweede cluster is in 2019 een ontwikkelovereenkomst gesloten.

Tussentijdse winstneming

Regelmatig wordt de vraag gesteld op welk moment er enig resultaat is te verwachten van de exploitatie van het KBP. Veelal wordt dan bedoeld op verdeling van de winst over de deelnemende gemeenten. Vanaf 2017 berekent het KBP de tussentijdse winst op basis van de *percentage of completion* methode conform de regels van de commissie BBV.

De tussentijdse winst voor 2019 bedraagt € 1,9 miljoen. Tot en met 2019 is voor € 10,6 miljoen aan tussentijdse winst gestort in de daarvoor ingestelde bestemmingsreserve. Het betreft een administratieve boeking en geen winstuitkering. Het KBP beschikt immers niet over liquide middelen en dient eerst nog de lening van € 28,6 miljoen af te lossen. Winstuitkering is dus niet mogelijk zolang er nog sprake is van een externe financiering.

Looptijd Gemeenschappelijke regeling

Op basis van het besluit eind 2015 door alle gemeenten is de gemeenschappelijke regeling verlengd tot 1 januari 2024.

Overdracht beheer

In samenhang met de besluitvorming over de verlenging van de looptijd van de regeling is ook gekeken naar de overdracht van het beheer van de openbare ruimte van KBP aan de gemeente Bladel. Een deel van de openbare ruimte is per 1 januari 2017 overgedragen aan de gemeente Bladel. Het gaat vooral om het groen in de ecozone en in het Woonbos. Voor de overdracht van de resterende openbare ruimte wordt een inventarisatie gemaakt en een overdrachtsvoorstel voorbereid.

Behandeling van deze memo

Deze memo is bedoeld om het Algemeen Bestuur en de gemeenteraden te informeren over de stand van de grondexploitatie van het KBP. Het voornemen is een informatiebijeenkomst te plannen voor raadsleden in mei 2019¹. Daar wordt de inhoud van deze memo toegelicht. De memo wordt samen met de jaarrekening en begroting aangeboden aan het Algemeen Bestuur en ter kennisneming aan de gemeenteraden gezonden.

De vaststelling van de jaarrekening is gepland in het AB van 22 juni 2020. Het controlerapport van de accountant wordt ter kennisname aangeboden aan het AB. Het afgeven van de controleverklaring door de accountant bij de jaarrekening gebeurt gelijk na vaststelling van de jaarrekening door het AB.

Einde memo Grondexploitatie.

¹ Indien mogelijk wordt de informatiebijeenkomst gepland in mei.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het Algemeen Bestuur van Gemeenschappelijke Regeling Kempisch Bedrijvenpark

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van Gemeenschappelijke Regeling Kempisch Bedrijvenpark te Bladel gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2019 als van de activa en passiva van de Gemeenschappelijke Regeling Kempisch Bedrijvenpark op 31 december 2019 in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2019 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen, zoals opgenomen in het normenkader.

De jaarrekening bestaat uit:

- het overzicht van baten en lasten over 2019;
- de balans per 31 december 2019;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door het Algemeen Bestuur en het Controleprotocol Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) 2019 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Gemeenschappelijke Regeling Kempisch Bedrijvenpark zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2019 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 92.360 waarbij de bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de toleranties gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT.

Wij zijn overeengekomen dat wij aan het bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 100.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- jaarverslag; waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Gemeentewet en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening

Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening**Verantwoordelijkheden van het Dagelijks Bestuur voor de jaarrekening**

Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het Dagelijks Bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen, zoals opgenomen in het normenkader.

In dit kader is het Dagelijks Bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het Dagelijks Bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het Algemeen Bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, controleprotocol dat is vastgesteld door het Algemeen Bestuur, het controleprotocol WNT, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's:
 - o dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude
 - o dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de Gemeenschappelijke Regeling Kempisch Bedrijvenpark;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het Dagelijks Bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeenschappelijke regeling haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeenschappelijke regeling de financiële risico's niet kan opvangen;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het Algemeen Bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Eindhoven, 23 maart 2020

Crowe Foederer B.V.

 ValidSigned by T.M.M. van Lierop RA MSc
on 23-03-2020

T.M.M. van Lierop RA MSc

**Gemeenschappelijke Regeling
Kempisch Bedrijvenpark
Jaarrekening en Jaarverslag 2019**

Versie 1.0 d.d. 23-03-2020
Vastgesteld door het Dagelijks Bestuur op 23-03-2020
Vast te stellen door het Algemeen Bestuur op 22-06-2020

Inleiding

Hierbij treft u de jaarstukken aan van het openbaar lichaam Gemeenschappelijke Regeling Kempisch Bedrijvenpark, hierna te noemen Kempisch Bedrijvenpark, kantoorhoudende Markt 21, 5531 BC Bladel en ingeschreven in het handelsregister onder nummer 57341060. De jaarstukken bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening en beslaan de periode van 1 januari 2019 tot en met 31 december 2019.

Kempisch Bedrijvenpark heeft tot doel het ontwikkelen en realiseren van een kwalitatief hoogwaardig en uit financieel-economisch oogpunt aanvaardbaar bedrijvenpark gelegen binnen het rechtsgebied, binnen de door het bevoegde gezag te stellen ruimtelijke en andere publiekrechtelijke randvoorwaarden en met inachtneming van de nader te formuleren sectorale doelstellingen en uitgangspunten.

Procedure vaststelling jaarrekening

Kempisch Bedrijvenpark is met betrekking tot de begroting en rekening onderworpen aan het Besluit Begroting en Verantwoording. Bij het samenstellen van de rekening over 2019 is hiermee rekening gehouden.

In overeenstemming met artikel 30 van de "Gemeenschappelijke regeling Kempisch Bedrijvenpark" onderzoekt het Algemeen Bestuur de rekening zonder uitstel en stelt haar vast vóór 1 juli van het jaar volgend op het jaar waarop de rekening betrekking heeft. Van de vaststelling doet het Dagelijks Bestuur mededeling aan de raden van de deelnemende gemeenten.

De vastgestelde rekening wordt terstond doch in ieder geval vóór 15 juli van het jaar volgend op het jaar waarop de rekening betrekking heeft met alle bijbehorende stukken toegezonden aan Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant.

Inhoudsopgave

1.1 1. Jaarverslag	4
1.1 Programmaverantwoording	9
1.1.1 Doelstelling	9
1.1.2. Wat hebben we bereikt?	11
1.1.3. Wat hebben we er voor gedaan?	12
1.1.4. Wat heeft het gekost?	13
1.2 Paragrafen	15
1.2.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	15
1.2.2 Financiering	18
1.2.3 Bedrijfsvoering	23
1.2.4 Grondbeleid	24
1.2.5 Rechtmatigheid	26
1.2.6 Verbonden partijen	26
1.1 2. Jaarrekening	28
2.1 Balans per 31 december 2019	28
2.2 Overzicht van baten en lasten 2019	29
2.3 Toelichting	30
2.3.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	30
2.3.2 Toelichting op de balans per 31 december 2019	32
2.3.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2019	38
2.3.4 Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid	43
2.3.5 Overzicht voorzieningen	44

1. Jaarverslag

Terugblik op 2019

2019 was een succesvol jaar voor het Kempisch Bedrijvenpark. Er zijn diverse nieuwe contracten getekend, kavels geleverd, opties uitgegeven, plannen gemaakt door bedrijven en bedrijven zijn gestart met de bouw van nieuwe panden. Er is sprake van een aanhoudende belangstelling van Kempische bedrijven die willen doorgroeien en zich willen verplaatsen naar het KBP. Ook de reeds gevestigde bedrijven maken plannen voor uitbreiding. Inmiddels is 61% van de uitgeefbare oppervlakte verkocht.

De ontwikkeling van de 30 woonkavels in het Woonbos verloopt voorspoeding. Van de eerste fase zijn 14 van de 15 kavels verkocht. De verkoop van de tweede fase start begin 2020. In 2019 is een samenwerkings-overeenkomst getekend voor de verkoop en ontwikkeling van de tweede fase.

Verkopen bedrijfskavels

De raming van uitgifte van kavels in 2019 was conform de grondexploitatie 2018 gesteld op 9,8ha. Die raming is uiteindelijk niet gehaald. Bij de Tussentijdse Rapportage 2019 werd gerapporteerd dat 11,5 ha in het tweede half jaar van 2019 waarschijnlijk werd geleverd. In totaal is in 2019 5,4ha daadwerkelijk geleverd. De levering van een kavel van 4,1 ha heeft wegens omstandigheden plaatsgevonden op 13 januari 2020 en de levering van 2ha schuift door naar 2020.

Het is gebruikelijk in de administratie alleen de verkopen te registreren die ook daadwerkelijk hebben geleid tot feitelijke en juridische levering. De gemiddelde uitgifte in de afgelopen zeven jaren is 4,7ha per jaar.

Onderstaand overzicht geeft een weergave van de uitgifte in de afgelopen jaren

Jaar	Oppervlakte	
2011 (vanaf september)	5.388	m ²
2012	161.172	m ²
2013	35.661	m ²
2014	20.735	m ²
2015	7.300	m ²
2016	35.442	m ²
2017	21.000	m ²
2018	41.580	m ²
2019	53.910 ¹	m ²
totaal geleverd tot eind 2019	382.188	m ²
gemiddelde 2012-2019	47.100	m ²

De ontwikkeling van de gronduitgifte is meegenomen in de herziening van de grondexploitatie 2020. Vanaf 2021 wordt in de grondexploitatie uitgegaan van jaarlijks 5ha gronduitgifte. Voor het jaar 2020 wordt uitgegaan van uitgifte op basis van gesloten koopovereenkomsten. Voor 2020 is in de grondexploitatie een uitgifte van 7,2ha opgenomen.

Gebeurtenissen na balansdatum

Sinds enkele weken heeft Nederland te maken met de uitbraak van het nieuwe coronavirus en de maatregelen die verspreiding van het virus tegen moeten gaan. De uitbraak van het coronavirus en de maatregelen tegen verspreiding van het virus hebben ingrijpende gevolgen voor bedrijven en de maatschappij. Het risico voor het KBP ligt met name in de uitgifte van de kavels voor bedrijven. Dit kan mogelijk vertraging of stagnatie opleveren. Voor het KBP is momenteel nog onduidelijk of er financiële gevolgen ontstaan en wat de financiële gevolgen voor het verwachte eindresultaat van de grondexploitatie dan kunnen zijn. Omdat de financiële

¹ Dit is excl. 4,1ha die op 13-01-2020 is geleverd.

gevolgen momenteel niet ingeschat kunnen worden, is in de herziening van de grondexploitatie en balanswaardering hier geen rekening mee gehouden. Wel is in de risicoparagraaf dit risico opgenomen en toegevoegd. Uiteraard worden de ontwikkelingen nauwgezet gemonitord. Op het moment dat meer zekerheid kan worden verkregen over de financiële impact wordt hiermee rekening gehouden in de herziening van de grondexploitatie.

Vooruitblik 2020

De signalen voor de uitgifte in 2020 zijn positief. Er zijn een aantal koopovereenkomsten in voorbereiding, in totaal voor 3,1ha, die begin 2020 naar verwachting worden getekend. Daarnaast is er interesse in ruim 6,5ha waarvoor de haalbaarheid wordt onderzocht.

De grondprijzen zijn in 2019 onveranderd. De prijs is € 195 per m² voor zichtlocaties en € 165 per m² voor niet-zichtlocaties.

Ontwikkeling facility point

In 2019 is de verkoopovereenkomst getekend voor de ontwikkeling en bouw van een facilitypoint. Dit gebouw wordt in 2020 gebouwd en voorziet in een restaurantvoorziening en kantoorruimte.

Verkopen woonboskavels

In 2019 zijn 4 woonkavels aan de Burgemeester Swachtenstraat geleverd. In totaal zijn voor het eerste cluster 12 woonkavels van de in totaal 15 beschikbare woonkavels geleverd. Op 2 kavels ligt een koopoptie en 1 kavel is nog beschikbaar.

Het tweede cluster aan de Burgemeester Gremstraat van 15 woonkavels is in 2019 in ontwikkeling genomen. In 2019 zijn hierover afspraken gemaakt met een ontwikkelaar. De verkoop start in 2020. Op 1 januari 2023 worden alle kavels afgenomen.

Wijziging bestemmingsplan KBP Zuidoost

In 2019 is het bestemmingsplan KBP Zuidoost in werking getreden. Dit plan maakt de vestiging van het kennis- en innovatiecentrum met kantoren, productieruimte en bedrijfshallen voor MS Schippers mogelijk. De omgevingsvergunning is onherroepelijk en in 2020 wordt gestart met de nieuwbouw.

Uitgiftebeleid

Op 24 juni 2019 is het uitgiftebeleid, na een consultatie van de gemeenteraden, vastgesteld door het Algemeen Bestuur van KBP. In het uitgiftebeleid is vastgelegd dat de gronden primair bedoeld zijn voor Kempische Bedrijven vanaf 5.000m² en dat grootschalige logistiek, vanaf 1 hectare, van buiten de Kempen niet wordt gefaciliteerd op het bedrijvenpark.

Duurzaam bouwen en werken

Nieuwe gebouwen die op het KBP worden gebouwd worden getoetst met behulp van GPR Gebouw op duurzaamheid. Sinds de invoering van de nieuwe gaswet is een reguliere gasaansluiting niet meer toegestaan, bedrijven dienen een duurzaam alternatief toe te passen. Samen met de ondernemersvereniging is voorlichting gegeven over duurzaam bouwen, de landelijke energiebesparingsplicht en mogelijkheden voor opwekking van duurzame energie.

Duurzame bereikbaarheid

Een goede en duurzame bereikbaarheid van het KBP is een belangrijke opgave. Dit is ook één van de uitgangspunten van de Kempische mobiliteitsstrategie. In 2019 is door de Kempengemeenten onderzoek uitgevoerd naar een verbetering van de N284 en zijn andere vervoersvormen onderzocht. De werkgevers zijn hierbij betrokken en dit krijgt in 2020 zijn vervolg.

KempenTech

In mei 2019 is voor de 6^e keer het techniekevenement KempenTech georganiseerd op het KBP. Tijdens KempenTech zijn de technische bedrijven uit de Kempen gepresenteerd aan een groot publiek en is de jeugd enthousiast gemaakt voor een technische studie. Tijdens dit evenement is ook de verkoopovereenkomst met VDL groep getekend voor uitbreiding op het terrein en verkoop van 3,7ha.

Tussentijdse winstneming en voorziening voor negatieve exploitatieresultaten.

Gedurende de looptijd zullen er zich binnen de grondexploitatie fluctuaties voordoen. Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is het in beginsel verplicht tussentijds winsten te nemen. In 2017 is door de commissie BBV aangegeven hoe het realiteitsbeginsel en voorzichtigheidsbeginsel voor het tussentijds winstnemen bij grondexploitaties te interpreteren op basis van de percentage of completion methode (POC-methode). De vereisten voorwaarden van de POC-methode hebben als gevolg dat ook de winst genomen dient te worden, in overeenstemming met het realisatiebeginsel.

Er dient te zijn voldaan aan de volgende drie voorwaarden:

- a. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én
- b. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én
- c. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Volgens de BBV wordt hiermee tevens voldaan aan het voorzichtigheidsbeginsel. Immers zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd en kosten zijn gemaakt moet tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen (realisatiebeginsel). Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie wel op betrouwbare wijze kunnen worden geschat.

Het Kempisch Bedrijvenpark voldoet aan deze drie voorwaarden. De tussentijdse winst voor 2019 is berekend op afgerond € 1,9 miljoen. De winstneming is echter puur administratief van aard. Conform het AB besluit wordt de tussentijds genomen winst gestort in de daarvoor ingestelde bestemmingsreserve. Er is nog geen sprake van winstuitkering. De schuld van circa € 28,6 (ultimo 2019) dient eerst nog afgelost te worden. De uitkering van de winst vindt aan het eind van de looptijd plaats of indien 90% is gerealiseerd.

De grondexploitatie is begin 2020 geactualiseerd. Op basis van deze herziene grondexploitatie 2020 wordt er geen voorziening voor negatieve exploitatieresultaten nodig geacht.

Tussentijdse rapportage en Begrotingswijzigingen

In september 2019 is een tussentijdse rapportage opgesteld en na consultatie van de gemeenteraden voorgelegd aan het Algemeen Bestuur. De tussentijdse rapportage liet geen lagere lasten en baten zien dan begroot. Het Algemeen Bestuur heeft op 28 oktober 2019 de tussentijdse rapportage vastgesteld.

Vennootschapsbelasting

KBP heeft de gevolgen van de invoering van de vpb-plicht uitgebreid beoordeeld. Hierbij is ook advies ingewonnen bij een extern specialist. Uiteindelijk heeft het KBP besloten om aan te sluiten bij de standpunten zoals de Belastingdienst deze landelijk hanteert. De aangiften 2016 en 2017 zijn inmiddels ingediend op basis van deze standpunten. KBP heeft naar aanleiding van de aangifte 2016 inmiddels een definitieve aanslag ontvangen, hetgeen impliceert dat de Belastingdienst akkoord is gegaan met de ingenomen standpunten.

Voor 2017 is tot op heden enkel een voorlopige aanslag opgelegd. De deadline voor indiening van de aangifte 2018 is 1-5-2020. De aangifte zal voor deze deadline worden ingediend, waarbij vanzelfsprekend de ingenomen standpunten worden gevolgd. In de herziening van de grondexploitatie is rekening gehouden met de standpunten zoals de Belastingdienst deze landelijk hanteert.

Parkmanagement

Op 9 november 2016 is de stichting Parkmanagement KBP opgericht. De stichting is vanaf begin 2017 operationeel. Vanaf dat moment dragen de ondernemers bij aan de collectieve voorzieningen die voor uitvoering van het basispakket van parkmanagement zijn opgericht.

Wijziging directie Gemeenschappelijke Regeling

Tot 18 juni 2019 was de heer Wouters, tevens gemeentesecretaris van gemeente Bergeijk, aangesteld als onbezoldigd directeur van de gemeenschappelijke regeling. Vanaf 18 juni is de heer Wouters burgemeester van de gemeente Eersel en vanaf die datum is de heer Stappaerts, beleidsmedewerker en accountmanager van KBP aangesteld als plaatsvervangend directeur. Met ingang van 27 januari 2020 is de heer Loos, secretaris van gemeente Bergeijk, aangesteld als onbezoldigd directeur van het KBP.

Jaarrekening en exploitatieberekeningen.

Alle kosten van het KBP worden geactiveerd en (uiteindelijk) goedge maakt door opbrengsten uit de verkoop van grond, dan wel uit subsidie van derden. Geactualiseerde exploitatieberekeningen tonen aan dat er sprake is van een sluitende exploitatie. Uitgegaan wordt van een uitgifteperiode van 13,5 jaar (medio 2011 - 2024), met een gemiddelde uitgifte van 5 ha per jaar.

Bestuurssamenstelling

Het bestuur van het openbaar lichaam Kempisch Bedrijvenpark wordt gevormd door collegeleden uit de vier deelnemende gemeente Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel - De Mierden.

Per ultimo 2019 bestond het bestuur uit de volgende personen:

De heer R.P.G. Bosma, voorzitter, burgemeester van Bladel;
De heer M.M. Kuijken, lid en vicevoorzitter, wethouder Bergeijk;
De heer A.P.A.P. d'Haens, lid AB, wethouder Bladel (vanaf 24-04-2018);
De heer M. Maas, lid AB, wethouder Reusel - de Mierden (vanaf 18-09-2018);
De heer S.J. Kraaijeveld, lid AB, wethouder Eersel (vanaf 25-09-2018);
De heer S. Luijten, lid AB, wethouder Bergeijk (vanaf 31-05-2018);
De heer S.P.G. Kox, lid DB, wethouder Eersel (vanaf 25-09-2018);
De heer F. Rombouts, lid DB, wethouder Reusel - De Mierden (vanaf 18-09-2018).

Het Algemeen Bestuur heeft één keer vergaderd in 2019 en is één keer schriftelijk tot besluitvorming gekomen. Het Dagelijks Bestuur heeft zeven keer vergaderd in 2019 en is één keer schriftelijk tot besluitvorming gekomen.

Hierna wordt via de programmaverantwoording en de paragrafen verantwoording afgelegd over de realisatie van het bij de begroting 2019 voorgenomen beleid in het jaar 2019, lopende van 1 januari 2019 tot en met 31 december 2019.

1.1 Programmaverantwoording

1.1.1 Doelstelling

Grotere Kempische bedrijven willen graag uitbreiden, maar liever niet vertrekken uit de Kempen. Op de lokale terreinen mogen geen kavels groter dan 5.000 m² worden uitgeven (provinciaal beleid). De Kempen gemeenten zien bedrijven liever niet vertrekken naar bedrijventerreinen rondom de steden. Daarom ontwikkelen de gemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden gezamenlijk een bedrijventerrein waar bedrijven >5.000 m² kunnen uitbreiden en doorgroeien. Behoud van werkgelegenheid en dus bevorderen van de leefbaarheid in de Kempen', is de hoofddoelstelling voor de realisatie van het Kempisch Bedrijvenpark.

Belangrijkste randvoorwaarden bij de ontwikkeling van het bedrijvenpark zijn:

- A. integrale gebiedsontwikkeling;
- B. optimale bereikbaarheid van De Kempen en het Kempisch Bedrijvenpark;
- C. duurzaam bedrijvenpark.

Dit is vertaald naar de volgende concrete doelstellingen en daarbij passende activiteiten. Uit onderstaande tabel blijkt dat eind 2019 nagenoeg alle doelstellingen zijn gerealiseerd:

Doelstelling	Realisatie
A. Integrale gebiedsontwikkeling	
• door ontwikkeling van het bos- en natuurkader ontstaat langs de bestaande linten een aantrekkelijk decor voor recreatief (fiets)verkeer tussen de verschillende natuur- en bosgebieden;	√
• het werk- woonbos wordt een stedelijk uitloopgebied voor Hapert;	√
• het bestaande motorcrossterrein in het plangebied (MC Hapert) wordt verplaatst en geclusterd met het te handhaven motorcrossterrein in het bosgebied in de uiterste oosthoek van het plangebied van Kempisch Bedrijvenpark (MC Eersel);	√
• bos- en natuurontwikkeling in zowel het werk-/woonbos als in een strook van minimaal 50 tot 100 meter aan de west- en zuidzijde van het bedrijvenpark;	√
• realiseren van 30 woonkavels in het woonbos;	√
• het uitgeefbaar deel voor wonen in het woonbos bedraagt circa 1,5ha. De bedrijfsvlakken herbergen samen circa 65 tot 70ha bedrijfsgrond.	√
B. Optimale bereikbaarheid	
• om de verkeersproblematiek op de huidige N284 (Reusel – Eersel) aan te pakken heeft de provincie Noord-Brabant besloten tot de aanleg van een nieuw tracé van de N284 aansluitend op de nieuwe aansluiting op A67. Het betreft een nieuw tracé vanaf Hapert, over het plangebied van het KBP naar de aansluiting op de A67. Ontwikkeling en financiering vindt plaats in gezamenlijkheid met het openbaar lichaam Kempisch Bedrijvenpark;	√
• interne infrastructuur aansluiten op de nieuwe provinciale weg.	√

C. Duurzaam bedrijvenpark

- binnen het kader van het huidige beleid op het gebied van duurzaamheid (stedelijk) waterbeheer dient bij de realisatie van het bedrijvenpark op zijn minst het bestaande watersysteem gehandhaafd te blijven en indien mogelijk, het natuurlijke watersysteem te worden hersteld; ✓
- inspelen op het thema duurzame energie, hetgeen betekent minimaliseren van het energieverbruik en het implementeren van duurzame energie, zoals zonne-energie en warmtekraftkoppeling; Doorlopend middels GPR Gebouw en advisering.
- waarborgen kwaliteiten van gebied van Kempisch Bedrijvenpark in de toekomst en daarmee ook de zogenaamde levenscyclus van het park te waarborgen. Hiervoor zal parkmanagement in het gebied worden ingevoerd. Bij parkmanagement werken bedrijven onderling en met de gemeente(n) samen om op het bedrijventerrein de gewenste kwaliteit te realiseren en deze op lange termijn te behouden; ✓
- op het bedrijventerrein zal op één of twee plaatsen de mogelijkheid worden geboden om een facility point te realiseren. Het facility point zal diensten onderbrengen die door de bedrijven op het terrein van het bedrijvenpark worden afgenomen; ✓
- intensief ruimtegebruik wordt gestimuleerd. Minimale eisen zoals o.a. bebouwingspercentages en bouwhoogtes zijn in het bestemmingsplan verankerd; ✓
- om het bedrijvenpark duurzaam in te richten wordt gezocht naar een geschikte vorm van segmentering en clustering van bedrijven. Hierbij kan gedacht worden aan clustering naar verschijningsvorm, naar milieucategorieën, of zelfs naar energiegebruik; ✓
- streven is dat het Keurmerk Veilig Ondernemen voor nieuwe bedrijventerreinen wordt verkregen. Hierdoor wordt gewaarborgd dat het Kempisch Bedrijvenpark vooraf getoetst wordt op haar veiligheid; ✓
- opstellen van uitgiftebeleid dat een goede balans heeft tussen duurzame uitgifte en voldoende ontwikkelingsruimte voor de bedrijven. ✓

1.1.2. Wat hebben we bereikt?

Hier worden de doelstellingen die in de beleidsbegroting zijn opgenomen geëvalueerd.

A. Integrale gebiedsontwikkeling

Realisatie

Vanaf 2010 is gestart met de realisatie van het bedrijvenpark inclusief de aanleg van de wegen, de nieuwe Provincialeweg en de Ecozone en het Woonbos. De realisatie (bouw- en woonrijpmaken) en aanleg is grotendeels afgerond.

B. Optimale bereikbaarheid

Realisatie

Na de openstelling van de nieuwe N284 met aansluiting op de A67 op 5 september 2011, hebben in 2012 de laatste afwerkingen plaatsgevonden. In 2019 is onderzoek uitgevoerd naar een duurzame bereikbaarheid met alternatieve vervoersmiddelen, naast de auto.

C. Duurzaam bedrijvenpark

Beveiligd parkeren

De beveiligde parkeerplaats voor trucks maakte onderdeel uit van de afspraken die KBP begin 2012 heeft gemaakt met het KLC.

Duurzaam bouwen

Duurzaamheid is een belangrijk uitgangspunt bij nieuwbouw. Bedrijven die investeren op KBP investeren in een duurzaam gebouw, dat voldoet aan alle eisen en normen. Dit is geborgd in het bouwbesluit.

De bewustwording bij bedrijven dat duurzaam bouwen noodzakelijk is, is de afgelopen jaren sterk gegroeid. De markt is in beweging en we zien in de praktijk dat bedrijven de keuze maken voor duurzame toepassingen voor energieopwekking, het energieverbruik verminderen of het productieproces aanpassen. Enkele voorbeelden zijn zonnepanelen, warmtepompen en terugwinnen van warmte uit de bedrijfshal. Hierover wordt bij de bouw bewust nagedacht en rekening gehouden met investeringen. In een aantal gevallen is de duurzame opwekking van energie vanwege de extra investering en terugverdientijd (nog) niet haalbaar gebleken.

KBP heeft de afgelopen jaren duurzaam bouwen gestimuleerd door het programma GPR gebouw aan te bieden aan bedrijven. Hiermee kan de duurzaamheidsscore van het ontwerp worden getoetst op vijf criteria en wordt inzichtelijk waar winst te behalen is.

Watersysteem

Met de aanleg van de ecozone langs De Pan en de Ganzestraat is ook het Wagenbroeksloopje op een goede manier ingepast. De nu aangelegde waterbassins voor bluswater worden gevoed met "straatwater" en in het Woonbos wordt "dakwater" van het bedrijvengedeelte opgevangen. Het "dakwater" levert zo een bijdrage aan de biodiversiteit in het Woonbos.

1.1.3. Wat hebben we er voor gedaan?

Voor het begrotingsjaar 2019 was de doelstelling de hierna opgesomde activiteiten c.q. prestaties te realiseren. Naast de raming is de realisatie weergegeven en indien nodig wordt een toelichting gegeven.

Nr.	Activiteit	Realisatie 2019
1	Inrichting parkmanagement organisatie	De stichting Parkmanagement Kempisch Bedrijvenpark is opgericht in november 2016 en sinds 2017 zelfstandig actief.
2	Bouwrijp maken gronden	Voor het bouwplan in het zuid-oosten van het KBP zijn in 2019 enkele werkzaamheden uitgevoerd voor het bouwrijpmaken van het terrein.
3	Woonrijpmaken gronden	Het woonrijpmaken is grotendeels uitgevoerd; bij de uitgifte van de kavels zullen nog inritten gemaakt moeten worden, een ontsluitingsweg met keerlus en kleinere werkzaamheden bij de woningbouw kavels.
4	Ontwikkelen slagvaardige promotie-, acquisitiebeleid	Bedrijven weten KBP te vinden in hun zoektocht naar een nieuwe locatie. Via persberichten, social media en netwerkbijeenkomsten en tijdens KempenTech wordt KBP gepromoot.
6	Aanleggen voorzieningen openbaar nut en semi-openbare voorzieningen	Geen werkzaamheden in 2019.
7	Uitgegeven bedrijfskavels	In 2019 zijn kavels uitgegeven aan Van Geel Industries, VDL Groep, en Schippers Onroerend Goed
8	Uitgeven 15 woningkavels	In 2019 zijn 12 van de 15 kavels van de eerste cluster geleverd. Op 2 kavels ligt een koopoptie en 1 kavel is nog beschikbaar. De ontwikkeling van de tweede cluster is in 2019 gecontracteerd en in ontwikkeling genomen.
9	Uitgiftebeleid	In juni 2019 is het herziene uitgiftebeleid vastgesteld door het Algemeen Bestuur.

1.1.4. Wat heeft het gekost?

Onderstaand wordt het totaal van de bestaande lasten en baten (inclusief mutaties voorzieningen) en de eventuele mutaties in de reserves weergegeven over het begrotingsjaar 2019.

Lasten	Raming begrotingsjaar 2019 voor wijziging	Raming begrotingsjaar 2019 na wijziging ²	Realisatie begrotings- jaar 2019
	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
Grondverwerving	0	51	0
Plankosten	332	369	546
Bouwrijp maken	148	194	154
Woonrijp maken	112	406	247
Bijdrage aan derden	0	0	12
Onttrekking voorziening	1.711	314	-299
Onvoorzien	38	72	0
Rente	196	218	89
Vpb	0	0	0
Afname boekwaarde	6.699	13.474	10.068
Totaal lasten	9.236	15.098	10.817
Baten	Raming begrotingsjaar 2019 voor wijziging	Raming begrotingsjaar 2019 na wijziging	Realisatie begro- tingsjaar 2019
Verkopen	10.513	17.368	10.190
Huren en pachten	25	25	34
Bijdragen van derden	247	247	593
Overige opbrengsten	0	350	0
Tussentijdse winstneming	0	0	1.852
Totaal baten	10.785	17.990	12.669
Saldo	Raming begrotingsjaar 2019 voor wijzigingen	Raming begrotingsjaar 2019 na wijziging	Realisatie begro- tingsjaar 2019
Gerealiseerd totaal van saldo baten en lasten	1.549	2.892	1.852
Toevoeging (bestemmingsreserves)	1.549	2.892	1.852
Onttrekking (bestemmingsreserves)	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	0	0	0

² Betreft de eerste en enige begrotingswijziging 2019 die is vastgesteld bij begroting 2020, d.d. 24 juni 2019.

Toelichting

Voor de toelichting op de verschillen tussen de begroting na wijziging(en) en de realisatie 2019 wordt verwezen naar de opgenomen toelichting in de paragraaf 2.3.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2019. Om te voorkomen dat dubbele teksten worden opgenomen in deze verantwoording wordt gebruik gemaakt van deze verwijzing.

Algemene dekkingsmiddelen

In de programmaverantwoording moet het overzicht Algemene dekkingsmiddelen worden gegeven. Aangezien voor Kempisch Bedrijvenpark alleen het onderdeel saldo van de financieringsfunctie van toepassing is en dit geheel is toe te rekenen naar het programma, wordt hier niet nader op ingegaan.

1.2 Paragrafen

Artikel 26 BBV schrijft voor dat er in het jaarverslag dezelfde paragrafen opgenomen moeten worden als die in de begroting opgenomen zijn. Voor het Kempisch Bedrijvenpark zijn de volgende paragrafen van toepassing:

Weerstandsvermogen en risicobeheersing
Financiering
Bedrijfsvoering
Grondbeleid
Rechtmatigheid
Verbonden partijen

Aangezien Kempisch Bedrijvenpark geen kapitaalgoederen en geen lokale heffingen heeft blijven deze twee paragrafen buiten beschouwing.

1.2.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De doelstelling van de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing is een zodanig inzicht te verschaffen, dat op een verantwoorde wijze de hoogte van het vrij aanwendbare vermogen kan worden bepaald.

Het weerstandsvermogen is het vermogen om niet-structurele financiële risico's op te kunnen vangen teneinde taken te kunnen voortzetten. Het weerstandsvermogen is van belang voor het bepalen van de gezondheid van de financiële positie van het Kempisch Bedrijvenpark voor het begrotingsjaar, maar ook voor de meerjarenbegroting.

Weerstandscapaciteit

Deze weerstandscapaciteit bestaat uit een tweetal componenten:

1. De omvang van de vrij aanwendbare reserves;
2. De onbenutte belastingcapaciteit;

In het algemeen geldt dat alleen de algemene reserve, dat vrij besteedbaar is, bepalend is voor de vraag of men over voldoende vrije buffer beschikt.

Risico-inventarisatie

Om een juist beeld van de financiële positie van het Kempisch Bedrijvenpark te krijgen is het noodzakelijk dat het ook helder is met welke risico's Kempisch Bedrijvenpark nog kan worden geconfronteerd. Het gaat hierbij om de mogelijke uitgaven c.q. inkomsten waarvan de hoogte op voorhand niet kan worden vastgesteld. Voor zover risico's wel financieel kunnen worden vertaald zullen daarvoor bedragen van het eigen vermogen worden afgezonderd. Waar mogelijk worden voor potentiële risico's voorzieningen getroffen.

Primair dienen risico's uiteraard zoveel mogelijk te worden beperkt of te worden voorkomen door zorgvuldigheid van procedures. Periodiek wordt een analyse van de risico's gemaakt, welke de financiële zelfstandigheid van Kempisch Bedrijvenpark in gevaar kunnen brengen. Onder risico wordt in dit verband verstaan 'een niet door Kempisch Bedrijvenpark' te beïnvloeden gebeurtenis, onvoorspelbaar en onafwendbaar indien deze zich voordoet, met veelal financiële of materiële gevolgen die niet specifiek af te dekken zijn.

De financiële risico's worden bij de jaarrekening, begroting en tussentijdse rapportage geïnventariseerd, gekwantificeerd en nader toegelicht. Op deze wijze krijgt het algemeen bestuur inzicht in de ontwikkeling van de financiële risico's en eventuele nieuwe risico's.

De belangrijkste risico's zijn in beeld gebracht en daaraan is een waardering toegekend. Er wordt onderscheid gemaakt tussen de kans dat het risico zich voordoet en de impact (klein-gemiddeld-groot), die een gebeurtenis heeft. Het product van beide levert een score op, aan de hand waarvan de belangrijkste risico's kunnen worden bepaald. Hoe hoger een score, hoe belangrijker het risico. De risicoanalyse is gebeurd aan de hand van voorkomende processen binnen het Kempisch Bedrijvenpark. Per proces is geïnterviewd welke risico's aanwezig zijn die van invloed zijn op de te behalen doelstellingen.

Per risico is vervolgens aangegeven door welke maatregelen het risico kan worden beheerst. Risico's met financiële consequenties worden opgenomen in de herziening van de grondexploitatie. Deze risico's worden als afwijkende uitgangspunten op de basis exploitatie verwerkt. Op deze wijze worden de financiële consequenties van de risico's in beeld gebracht. Verderop in deze paragraaf is de concrete uitwerking van deze analyse opgenomen.

Weerstandvermogen

Het weerstandvermogen is de verhouding tussen de ingedekte financiële risico's en de financiële weerstandscapaciteit om deze risico's te kunnen opvangen. Naarmate risico's beter kunnen worden afgedekt en opgevangen, is sprake van een groter weerstandvermogen. Inzicht in het weerstandvermogen is onder andere van belang voor het bepalen van de financiële positie van Kempisch Bedrijvenpark. Afhankelijk van de verhouding tussen risico's en weerstandscapaciteit kan worden besloten de beschikbare middelen voor het opvangen van risico's te verhogen of te verlagen. Ook kunnen op basis van dit inzicht maatregelen worden genomen om risico's te beperken.

Indien een redelijke inschatting van het gewenste weerstandvermogen kan worden gegeven, kan hieruit een indicatie voor de gezondheid en flexibiliteit van de financiën van Kempisch Bedrijvenpark op de korte én langere termijn worden gegeven. Het weerstandvermogen is voldoende als financiële tegenvallers goed opgevangen kunnen worden en het saldo van de weerstandcapaciteit gedeeld door de risico's groter of gelijk is aan 1.

Nadere uitwerking weerstandvermogen

Vooralsnog is gecalculeerd dat de totale exploitatie minimaal sluitend zal zijn bij oplevering. De kosten van de ontwikkeling zullen aan het eind van ieder jaar worden toegevoegd aan de onder de voorraden opgenomen post onderhanden werk. Als gevolg van stelselwijziging naar tussentijdse winstneming worden er komende jaren wél (positieve) resultaten verwacht en worden er tevens reserves opgebouwd.

Vooralsnog wordt verwacht dat over de totale periode, tot oplevering bedrijvenpark, een resultaat van minimaal nihil wordt behaald en het totale weerstandvermogen dan ook voldoende is. Het uiteindelijke resultaat van het project is echter in hoofdlijnen sterk afhankelijk van de hierna genoemde risico's.

Overzicht risico's

Risico's	Kans	Impact	Over- all score	Toelichting
Meerkosten grondverwerving	O	O	O	Op 17 juli 2019 heeft de Rechtbank Oost Brabant een tweede tussenvonnis uitgesproken in de zaak die betrekking heeft op één van de aankoopdossiers. De rechtbank heeft een gedeelte van de schadeclaim toegewezen en een deel van de eis dient de wederpartij nader dient te onderbouwen. KBP heeft vervolgens hierop gereageerd en is in afwachting van het eindvonnis. Tegen het tussenvonnis is de wederpartij in hoger beroep gegaan. Ook die zitting moet nog plaatsvinden. Er wordt rekening gehouden met een beperkte nabetaling van de schadeclaim.
Meerkosten plankosten	O	O	O	In de exploitatie is rekening gehouden met de nog te maken plankosten.
Bouw- en woonrijpmaken	O	O	O	In de exploitatie is met deze nog te maken kosten rekening gehouden.
Vertraging uitgifte	OO	OOO	OOO	Het tempo van de uitgifte heeft een grote invloed op het eindresultaat van de exploitatie. Indien het break-evenpoint nog niet is bereikt, heeft dit een grotere impact op het resultaat, omdat de financieringslasten langer doorlopen. Uitgaande van een gemiddelde uitgifte van 5ha is de kans 'middel' te noemen, dat de uitgifte lager uitkomt.
Rentekosten	O	O	O	De rente is met langlopende leningen vastgezet voor een aantal jaren <1%. In de grondexploitatie dient met de werkelijke rente gerekend te worden. Impact dat de rentekosten veel hoger zullen uitvallen zullen beperkt zijn, aangezien een groot deel van de financieringsbehoefte vastgezet wordt met langlopende leningen.
Vpb	OO	OO	OO	Met ingang van 2016 is het Kempisch Bedrijvenpark vpb plichtig. De aangifte over 2016 is definitief wat impliceert dat de belastingdienst instemt met de gehanteerde lijn van het Kempisch Bedrijvenpark. In de grondexploitatie is rekening gehouden met hiervoor genoemde standpunten gebaseerd op de definitieve aanslag 2016. De uiteindelijk daadwerkelijk te betalen vpb is nu afhankelijk van de resultaten van het KBP. Dit wil zeggen indien het KBP meer winst maakt, dan zal de te betalen vpb last hoger zijn.
Vertraging of stagnatie uitgifte bedrijfskavels	OOO	O	OO	Sinds maart 2020 heeft Nederland te maken met de uitbraak van het nieuwe coronavirus en de maatregelen die verspreiding van het virus tegen moeten gaan. De uitbraak van het coronavirus en de maatregelen tegen verspreiding van het virus hebben ingrijpende gevolgen voor bedrijven en de maatschappij. Voor het KBP zit het risico met name in vertraging of mogelijk stagnatie van de uitgifte van de kavels voor bedrijven. Dit kan van invloed zijn op de eindwaarde van de grondexploitatie. Zolang gunstige financiering mogelijk is gedurende de periode voor het break-even point zal de impact mogelijk beperkt kunnen blijven.

Legenda

O = klein
OO = middel
OOO = groot

Toelichting tabel score

Bij kans en bij impact kan een score worden toegekend van klein, middel of groot of n.v.t.
De overall score wordt bepaald o.b.v. de scores vermeld bij kans en impact. In de laatste kolom worden de scores toegelicht.

De uitkomst van deze kwantificering is dat deze vooralsnog kunnen worden opgevangen binnen de grondexploitatie. Het gecalculeerde resultaat van de totale exploitatie is, rekening houdend met de financiële risico's nog steeds sluitend.

1.2.2 Financiering

Inleiding

Bij de inwerkingtreding van de Wet financiering decentrale overheden (fido) is het opnemen van een financieringsparagraaf in de begroting en in de rekening voorgeschreven. In het Besluit Begroting en Verantwoording is neergelegd dat de financieringsparagraaf in elk geval de beleidsvoornemens en realisatie voor het risicobeheer van de financieringsportefeuille dient te bevatten. Onder risico's worden in dit verband verstaan, renterisico's, liquiditeitsrisico's, koersrisico's, kredietrisico's en – voor zover ter zake – valutarisico's. Voorts gaat het om het eventueel inzetten van derivaten bij het beheersen van renterisico's. De renterisiconorm houdt in, dat de jaarlijks verplichte aflossingen en de renteherziening niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Het begrotingstotaal komt daarbij in de plaats van de totale vaste schuld. Het toezicht op de kasgeldlimiet wordt in het kader van het reguliere financieel toezicht geplaatst. De informatie over kasgeldlimiet wordt opgenomen in de financieringsparagraaf bij de begroting en het jaarverslag.

De grondslag voor de treasuryfunctie van het Kempisch Bedrijvenpark wordt gevormd door het in het Algemeen Bestuur d.d. 22 juni 2009 vastgestelde treasurystatuut.

In het treasurystatuut zijn de kaders opgenomen voor de uitoefening van de financieringsfunctie, het treasury en risicobeheer.

Treasurybeleid

Het treasurybeleid is erop gericht binnen de financiële mogelijkheden van het Kempisch Bedrijvenpark een zo optimaal mogelijk rendement te verkrijgen dan wel de lasten zo veel mogelijk te reduceren. Hierbij moeten de risico's zo goed mogelijk worden beheerst.

De belangrijkste algemene doelstellingen van het treasurybeleid zijn:

- Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
- Het beschermen van vermogens- en (rente-)resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's;
- Het realiseren van een flexibel en controleerbaar cash management in de organisatie.

Risicobeheer

In het Treasurystatuut is voor elk soort risico beleid geformuleerd, ondanks dat voor het Kempisch Bedrijvenpark met name renterisico's worden gelopen.

Het Kempisch Bedrijvenpark heeft geen leningen in vreemde valuta en ook geen aandelen waardoor geen koersrisico's en valutarisico's wordt gelopen.

Het liquiditeitsrisico wordt beperkt door de treasuryactiviteiten te baseren op een korte termijn liquiditeitenplanning (looptijd tot één jaar), evenals een meerjarige liquiditeitenplanning met een looptijd van minimaal 4 jaar. Daarnaast is in artikel 31 van de gemeenschappelijke regeling Kempisch Bedrijvenpark bepaald dat de deelnemende gemeente er steeds voor zullen zorgen dat Kempisch Bedrijvenpark te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan zijn verplichtingen tegenover derden te kunnen voldoen.

Kredietrisico wordt de eerste jaren niet gelopen, aangezien er alleen behoefte is aan financiering en er dus geen gelden worden uitgezet.

Gemeenschappelijke Regeling
Kempisch Bedrijvenpark

Het debiteurenrisico is er niet, aangezien slechts geleverd zal gaan worden als geld bij notaris op de rekening is gestort.

Relatiebeheer / kasbeheer

Relaties worden alleen aangegaan met instellingen die voldoen aan de in het Treasurystatuut opgenomen voorwaarden.

Bij nieuwe financieringsbehoefte zowel kort alsook langlopend zullen onderhandelingen met meerdere banken plaatsvinden om een voor het Kempisch Bedrijvenpark zo optimaal mogelijk resultaat te behalen.

Financiering en rente

Periodiek wordt de financieringsbehoefte beoordeeld en financiering aangetrokken waarbij we te lopen renterisico's afdekken, zonder daarbij de flexibiliteit uit het oog te verliezen. Het gedeelte van de financiering wat het Kempisch Bedrijvenpark kortlopend mag financieren wordt aangetrokken door middel van rekening-courant kredietfaciliteit en kasgeldleningen. Het ander deel wordt door middel van langlopende geldleningen aangetrokken. Hieronder volgt een toelichting van de wijzigingen van de leningenportefeuille van het Kempisch Bedrijvenpark.

In totaal is voor een bedrag van € 56,55 mln. aan vaste geldleningen afgesloten bij de BNG. Op deze leningen is in totaal afgelost € 47,75 mln. en resteert ultimo 2019 nog een bedrag van € 9 mln. De rentepercentages van de nog openstaande leningen liggen tussen de 0,88% tot 0,98 %. In 2019 zijn er geen nieuwe vaste geldleningen afgesloten.

Daarnaast zijn voor een bedrag van € 216,85 mln. aan kasgeldleningen afgesloten bij de BNG. Op deze leningen is in totaal afgelost € 190,55 mln. en resteert ultimo 2019 nog een bedrag van € 26,3 mln. De rentepercentages van de nog openstaande leningen liggen tussen de -0,15% en 0,10%. In 2019 zijn nieuwe kasgeldleningen afgesloten.

Renterisiconorm en kasgeldlimiet

De renterisiconorm die met de Wet fido is ingevoerd, is een instrument voor de beheersing van het risico van een rentewijziging bij herfinanciering. De beheersing bestaat eruit dat de herfinanciering gelijkmatig gespreid moet worden. In enig jaar mag over niet meer dan 20% van het begrotingstotaal renteherziening plaatsvinden.

Een wettelijk voorgeschreven instrument om de renterisico's binnen de perken te houden is de kasgeldlimiet. Deze limiet geeft de toelaatbare omvang van de netto vlottende schuld aan.

De kasgeldlimiet voor gemeenschappelijke regelingen is gesteld op 8,2%. Dat wil zeggen dat het gemiddelde netto vlottende schuld per kwartaal niet meer mag bedragen dan 8,2% van het totaal van de jaarbegroting. In de wetwijziging die is ingevoerd met ingang van 1 januari 2009 is ten aanzien van de kasgeldlimiet opgenomen, dat voor sommige gemeenschappelijke regelingen het mogelijk is om in overleg met de toezichthouder van de gemeenschappelijke regeling een afwijkend percentage voor de kasgeldlimiet vast te stellen. Het smalle takenpakket van de gemeenschappelijke regeling kan namelijk tot gevolg hebben dat de uniforme kasgeldlimiet, die gelijk is aan die voor de gemeente, niet ruim genoeg is.

In de tabel hierna worden de verschillen tussen begroting en werkelijkheid nader geanalyseerd.

Overzicht kasgeldlimiet

		(1) Vlottende schuld	(2) Vlottende Middelen	(3) Netto Vlottend (+) of Overschot middelen (-)
(1) – (2) = (3)				
(4) gemiddelde van (3):				
1 ^e kwartaal (4)	€	117.632	€ 853.593	€ 735.961-
2 ^e kwartaal (4)	€	685.637	€ 1.147.436	€ 461.799-
3 ^e kwartaal (4)	€	704.714	€ 833.771	€ 129.056-
4 ^e kwartaal (4)	€	1.232.002	€ 3.853.941	€ 2.621.939-
Stappen (5-9)		Variabelen		Bedragen
(5)	Kasgeldlimiet (KGL)			€ 1.238.036
1e kwartaal (4)				
(6) = (4>5)	Overschrijding KGL			€ 1.973.997
2e kwartaal:				
(6) = (4>5)	Overschrijding KGL			€ 1.699.835
3e kwartaal:				
(6) = (4>5)	Overschrijding KGL			€ 1.367.092
4 ^e kwartaal:				
(6) = (4>5)	Overschrijding KGL			€ 3.859.975
Berekening kasgeldlimiet (5)				
(7)	Begrotingstotaal			€ 15.098.000
(8)	Percentage regeling			8,2%
(5) = (7) x (8) / 100	Kasgeldlimiet			€ 1.238.036

Maandelijks wordt op basis van de verwachte kosten en verwachte grondverkoop beoordeeld of een langlopende lening (> 1 jaar) afgesloten dient te worden. Hierbij wordt de kasgeldlimiet betrokken. Voor het jaar 2019 heeft geen overschrijding van de kasgeldlimiet plaatsgevonden.

Overzicht renterisico (norm) (bedragen in x € 1.000)

	Jaar 2019	Jaar 2020	Jaar 2021	Jaar 2022	Jaar 2023
1. Begrotingstotaal aan lasten ³	€ 15.098	€ 6.421	€ 7.031	€ 7.634	€ 7.634
2. Wettelijk vastgesteld percentage	20%	20%	20%	20%	20%
3. Renterisiconorm (1x2)	€ 3.020	€ 1.284	€ 1.406	€ 1.527	€ 1.527
4. Rentehervorming	-	-	-	-	-
5. Reguliere aflossingen	€ 21.500	€ 19.500	€ -	€ -	€ -
6. Renterisico (4+5)	€ 21.500	€ 19.500	€ -	€ -	€ -
Ruimte onder renterisiconorm (3>6)			€ 1.406	€ 1.527	€ 1.527
Overschrijding renterisiconorm (6>3)	€ 18.480	€ 18.216			

De dalende financieringsbehoefte van het Kempisch Bedrijvenpark zorgt ervoor dat de af te lossen bedragen in de komende jaren niet herfinanciert hoeven te worden. Daardoor verminderd ook het renterisico c.q. is in feite geen sprake van een overschrijding van de renterisiconorm.

³ Begrotingstotalen bepaald op basis van de vastgestelde begroting 2020 met daarin de vergelijkende cijfers 2019 (begroting 2019 na wijziging) en het meerjarenperspectief

1.2.3 Bedrijfsvoering

In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering.

Organisatie

Het Kempisch Bedrijvenpark heeft een Algemeen Bestuur (AB) en een Dagelijks Bestuur (DB). De acht leden van het AB zijn afkomstig uit de colleges van Burgemeester & Wethouders van de gemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden. Per gemeente worden twee collegeleden aangewezen door de betreffende gemeenteraad. Vier leden uit het AB vormen samen het DB. Hierbij is elke deelnemende gemeente met één lid vertegenwoordigd.

Conform de gemeenschappelijke regeling wordt de voorzitter, de secretaris en de directeur benoemd door het AB. De voorzitter werkt voor het AB en is tevens voorzitter van het DB.

De directeur is onder toezicht van het DB verantwoordelijk voor de administratie, het beheer van vermogenswaarden en het jaarlijks opmaken van de rekening. Het AB stelt voor de directeur een instructie vast.

Personeel

Samenstelling en omvang

Op dit moment is er geen personeel in loondienst. De plaatsvervangend directeur, controller, en accountmanager worden extern ingehuurd. De directeur is onbezoldigd. Een groot deel van de uitvoerende werkzaamheden wordt binnen de budgettaire kaders uitbesteed zoals doorrekenen exploitatie, juridische ondersteuning, (diverse terrein-)onderzoeken, communicatie en commercie. Met de gemeente Bladel is een dienstverleningsovereenkomst gesloten. Hieronder vallen de werkzaamheden met betrekking tot secretariaat, de administratievoering en de daarbij behorende aanpalende werkzaamheden en de automatisering. Ook het gehele betalingsverkeer loopt via de organisatie van de gemeente Bladel.

De omvang in taken (fte's) van de kernorganisatie was ultimo 2019 als volgt (op basis van een werkweek van 40 uur) kleiner dan 1,0 fte.

Overzicht taken uitgedrukt in fte:

Functie / Taken in fte's ultimo	Fte 2019
Directeur	0,0
Secretaris	< 0,1
Controller	0,1
Beleidsmedewerker	0,3
Accountmanager (per september 2018)	0,3
Financieel administratieve ondersteuning	< 0,1
Civieltechnische medewerker	Op afroep
Directievoering (civiel en groen)	Op afroep
Totaal taken	0,70 + PM

Informatievoorziening

Een aantal documenten speelt een grote rol bij de informatievoorziening en verantwoording aan het bestuur. De informatie is beleidsmatig of beheersmatig van karakter. Het is van belang dat de informatie juist, volledig en tijdig beschikbaar komt. Daarnaast dient de samenhang tussen beleid en financiën helder tot uitdrukking te komen. Het gaat om:

- de jaarlijkse herziening van de grondexploitatie
- de begroting
- het meerjarenbeleidsplan
- de tussentijdse rapportage
- de jaarrekening.

Gelet op de financiële risico's en de lange doorlooptijd is een jaarlijkse herziening van de grondexploitatie een vereiste. In de jaarlijkse herziening worden de gerealiseerde en nog te realiseren kosten en opbrengsten opgenomen, de verwachte kosten en opbrengsten geraamd, rekening houdend met de invloed van prijswijzigingen en rente-invloed. Transparantie van de grondexploitatie en de hierin gehanteerde uitgangspunten zijn het vertrekpunt voor de jaarlijkse herziening. Belangrijke input zijn de (bijgestelde) eenheidsprijzen, de gehanteerde parameters (indexering van kosten en opbrengsten, rentepercentages), de waarderingsgrondslagen en de actuele tijdsplanning. De laatste herziening is opgesteld in februari 2020. De jaarrekeningcijfers 2019 zijn de basisgegevens voor het opstellen van deze herziening.

1.2.4 Grondbeleid

Algemene risico's in de grondexploitatie

Een actief verwervingsbeleid brengt ook financiële risico's met zich mee. De kost gaat voor de baat en het gaat hierbij om aanzienlijke bedragen. De marktsituatie, fluctuaties in de kostprijs en economische omstandigheden kunnen gedurende de voorbereidingstijd- en looptijd zowel positieve als negatieve invloeden hebben op de exploitatie. Een lange looptijd houdt in dat de verwachte resultaten voor een groot deel zijn gebaseerd op (onzekere) prognoses. De marktomstandigheden wijzigen onder invloed van veranderingen in de economische situatie en door maatschappelijke ontwikkelingen.

Planvorming

Met uitspraak van de Raad van State op 30 juni 2010 over het bestemmingsplan Kempisch Bedrijvenpark 2008 is de planvorming afgerond. Het bestemmingsplan biedt het juridische en planologische kader voor de ontwikkeling van ca 69 hectare uitgeefbaar terrein en 30 woningbouwkavels. Het bestemmingsplan KBP 2011 is sinds 2013 onherroepelijk.

Begrenzing in voorraad te verwerven gronden

De maximale grondvoorraad bedraagt 137 ha. Deze positie is in 2010 bereikt en de grondvoorraad neemt hierna gefaseerd af.

Actuele prognose en geraamde winstneming

In de onderstaande overzichten wordt het verloop van de grondexploitatie in 2019 weergegeven.

Grondexploitatie		Vermeerderingen							Verminderen		
	Boekwaarde begin jaar	Verwerving en onvoor-zien	Plan-kosten	Bouw-en woon-rijp maken	Muta-tie voor-ziening en bij-dragen aan derden	Vpb	Rente	Winst-neming 2019	Verkopen en huren	Bijdra-gen van derden (incl. muta-tie re-sul-taat)	Boek-waarde 31.12. 2019
x €1.000											
KBP	47.379	0	546	401	-287	0	89	1.852	10.224	593	39.163

Verloop tot en met 31 december 2019

Verloop 2019 tot en met 31-12-2023

Grondexploitatie		Geraamde nog te maken kosten							Geraamde nog te ontvangen op-brengsten		
	Boekwaarde 31.12.2019	Verwering en onvoor-zien	Plan-kosten	Bouw-en woonrijp maken	Be-heer bedrij-ven-park	Vpb	Rent e		Verkopen en huren	Bijdra-gen van derden	Eind-waarde 31.12. 2024*
x €1.000											
KBP	39.163	692	1.011	1.472	997	776	555		54.016		-9.350

* Eindwaarde is inclusief tussentijdse winst t/m 2019 van € 10.588.000.

Toelichting geraamde nog te maken kosten en nog te ontvangen opbrengsten

Algemeen

De eindwaardeberekening is gebaseerd op het basis scenario. Dit scenario gaat uit van de verwachte uitgifte welke is gebaseerd op gesloten koopovereenkomsten voor het jaar 2020. Voor de daarop volgende jaren is in de berekening rekening gehouden met een jaarlijkse uitgifte van 5 ha.

Verwerving en onvoor-zien
komt te vervallen.

Plankosten

Betreft organisatiekosten tot en met 2022 en de post planschade.

Bouw- en woonrijpmaken

Op basis van de nog uit te voeren werkzaamheden in het plangebied, zoals aanleg keerlus, aanleggen inrit-ten, afwerken kavel woonbos, beheer groen et cetera.

Bijdragen aan derden

Betreft de bijdrage van € 3,10 per m² aan voorziening beheer bedrijventerrein. Vanuit deze voorziening werden de kosten voor beheer bedrijventerrein bekostigt. Met ingang van 2019 is de bijdrage aan de voorziening komen te vervallen, omdat de kosten voor beheer bedrijventerrein echtstreeks ten laste van de exploitatie kunnen worden gebracht. Dit bespaart administratieve handelingen.

Rente

Betreft de rentekosten van gemiddeld 0,2% gebaseerd op de huidige leningenportefeuille en 3% vanaf 2020.

Tussentijdse winst

Voor winstnemering geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd dient tussentijds naar rato van de grondexploitatie winst worden genomen. Voor het jaar 2019 is de tussentijdse winst berekend op € 1.852.000 en t/m 2018 bedraagt deze € 8.736.000.

Verkopen

Betreft de verkopen van bouwkaavel met uitgifteprijs van € 195 voor zicht locaties en € 165 voor niet-zicht locaties en de woonkavels van circa 1,5 ha.

Prijsindex

Voor de kosten wordt een prijsindex van 2% gehanteerd. Voor de opbrengsten wordt geen prijsindex gehanteerd (0%).

Op dit moment wordt geen voorziening voor negatieve exploitatie nodig geacht.

1.2.5 Rechtmatigheid

In het kader van de beheersing van het rechtmatig handelen zijn door het bestuur van het Kempisch Bedrijvenpark de volgende verordeningen vastgesteld.

- Verordening ex artikel 212 van de gemeentewet "Financiële verordening Gemeenschappelijke regeling Kempisch Bedrijvenpark", betreffende de uitgangspunten voor het financiële beheer en de inrichting van de financiële organisatie van het openbaar lichaam.
- Verordening ex artikel 213 van de gemeentewet "Controle verordening Kempisch Bedrijvenpark", betreffende de controle op het financiële beheer en op de inrichting van de financiële organisatie van de gemeenschappelijke regeling.
- Het aangepaste "Treasurystatuut Kempisch Bedrijvenpark". Hierin zijn de voorwaarden en bevoegdheden aangaande de geldstromen vastgelegd.
- Het "Delegatiebesluit" en "Reglement Mandaat- en machtigingsbesluit".
- De beleidsnotitie inkopen en aanbesteden KBP 2017.
- In het controleprotocol, waarin het toetsings- en normenkader is opgenomen, wordt voorts vastgelegd dat de accountant bij de controle van de jaarrekening de rechtmatigheid zal betrekken en daarover ook een oordeel zal uitspreken.

1.2.6 Verbonden partijen

De gemeenschappelijke regeling Kempisch Bedrijvenpark (GR KBP) heeft een bestuurlijk belang in stichting Parkmanagement KBP, statutaire gevestigd te Bladel.

GR KBP was ten tijde van de ontwikkeling van het in Hapert gelegen industrieterrein genaamd: Kempisch Bedrijven Park (KBP) enig eigenaar van gronden op het KBP.

Op het KBP zijn thans diverse bedrijven gevestigd; een gedeelte van de grond is echter nog niet verkocht/geleverd. In de leveringscontracten/ gronduitgiftecontracten zijn voor de eigenaren van percelen industrieterrein op het KBP verplichtingen opgenomen om deel te nemen aan en financieel bij te dragen aan een op te richten en in stand te houden parkmanagement-organisatie.

De voorzitter van het bestuur wordt op bindende voordracht in functie benoemd door de Gemeenschappelijke Regeling zolang nog niet alle gronden met een industriebestemming in het KBP verkocht zijn.

In het jaarvolgend op het jaar waarin de laatste gronden met een industriebestemming verkocht zijn zal de door de Gemeenschappelijke Regeling benoemde voorzitter zijn ontslag nemen en zal de voorzitter voortaan door het bestuur worden gekozen uit zijn midden.

De stichting Parkmanagement KBP stelt zich ten doel:

- a. het ontwikkelen, bevorderen en realiseren van een goede verstandhouding en samenwerking tussen ondernemers op het KBP, ondernemersorganisaties en overheidsinstellingen teneinde de kwaliteit en de uitstraling van het KBP te behouden en te vergroten;
 - b. het (doen) organiseren en/of (laten) verzorgen op het KBP van parkmanagementactiviteiten en het uitoefenen van toezicht op die activiteiten;
 - c. het ontwikkelen en realiseren van collectieve voorzieningen en diensten op het KBP;
 - d. en het verrichten van alle verdere handelingen die met het vorenstaande in de meest ruime zin des woord verband houden.
1. Zij tracht dit doel te bereiken door onder meer:
- a. het fungeren als aanspreekpunt voor de deelnemers;
 - b. het verzorgen van communicatie over parkmanagement;
 - c. het verzorgen van beveiliging van het industrieterrein en dan vooral het openbaar gebied door middel van onder meer camerabewaking en preventieve surveillance;
 - d. het door de deelnemers laten participeren aan energie-, veiligheids-, afval/milieu- en mobiliteitsscans;
 - e. het verzorgen van groenbeheer van de privé-eigendommen op het KBP voor zover het betreft de zichtzijde van bedoelde privé-eigendommen;
 - f. het verzorgen van bewegwijzering op het KBP;
 - g. het door de deelnemers laten deelnemen aan het Keurmerk Veilig Ondernemen en het verzorgen van de certificering van het KBP als zodanig;
 - h. het verzorgen van eventuele collectieve oplossingen voor parkeren;
 - i. het indien nodig aanstellen van een (parttime) parkmanager, en
 - j. voorts al datgene te doen dat een bijdrage kan leveren aan de verwezenlijking van voormelde doelstelling

Als deelnemer van de stichting heeft het KBP de verplichting een bijdrage in de middelen te leveren net zoals alle andere leden.

De hoogte van de (jaarlijkse) bijdrage van de deelnemers wordt vastgesteld door stichtingsbestuur. De jaarlijkse bijdrage voor het KBP is afhankelijk van de omvang nog niet verkochte bedrijfskavels. De bijdrage aan de stichting parkmanagement in 2019 was € 22.633.

Risico's

Indien de kosten van de stichting parkmanagement hoger uitvallen dan zal het aandeel van de kosten voor het KBP ook hoger zijn. Echter dient de stichting een begroting vooraf op te stellen, waardoor de kans op dit risico klein is. De bijdrage neemt af naarmate er meer gronden zijn verkocht. In 2020 is het bedrag lager dan in 2019.

2. Jaarrekening

Hierna wordt via de balans met toelichting en het overzicht van baten en lasten met toelichting de financiële verantwoording afgelegd over het in het begrotingsjaar 2019 gerealiseerd beleid.

2.1 Balans per 31 december 2019

ACTIVA (bedragen x € 1.000)	Ultimo 2019		Ultimo 2018	
Vlottende activa				
Vorraden		39.163		47.379
- Onderhanden werk, bouwgronden in exploitatie	39.163		47.379	
Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar		8.339		1.858
- Overige vorderingen	8.339		170	
- Uitzettingen in 's rijks schatkist	0		1.688	
Liquide middelen		8		250
- Bank- en giroaldi	8		250	
Totaal vlottende activa		47.510		49.487
Totaal generaal		47.510		49.487

PASSIVA (bedragen x € 1.000)	Ultimo 2019		Ultimo 2018	
Vaste passiva				
Eigen Vermogen		10.588		8.736
Voorzieningen		0		299
- Voorziening beheer bedrijvenpark	0		299	
Vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer				
- Onderhandse leningen van:				
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen		19.500		30.500
Totaal vaste passiva		30.088		39.535
Vlottende passiva				
Netto-vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar		15.932		9.372
- Overige schulden	15.932		9.372	
Overlopende passiva		1.490		580
Totaal vlottende passiva		17.422		9.952
Totaal generaal		47.510		49.487

2.2 Overzicht van baten en lasten 2019

Lasten	Begroting 2019 voor wijziging	Begroting 2019 na wijziging	Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie tot en met 2019
	x €1.000	x €1.000	x €1.000	x €1.000	x €1.000
Grondverwerving	-	51	-63	-	55.500
Plankosten	332	369	348	546	10.147
Bouwrijp maken	148	194	71	154	8.726
Woonrijp maken	112	406	224	247	4.099
Bijdrage aan derden			-	12	12
Dotatie aan voorziening	1.711	314	123	-	7.232
Vrijval voorziening	-	-	-	-299	-299
Onvoorzien	38	72	-	-	260
Rente	196	218	147	89	11.780
Vpb	-	-	64	-	64
Afname boekwaarde	6.699	13.474	6.837	10.068	47.725
Totaal lasten	9.236	15.098	7.751	10.817	145.246

Baten	Begroting 2019 voor wijziging	Begroting 2019 na wijziging	Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie tot en met 2019
Huren	-	-	-	34	76
Verkopen	10.513	17.368	7.716	10.190	63.024
Pachten	25	25	29	-	29
Bijdragen van derden	247	247	6	593	5.920
Overige opbrengsten	-	350	-	-	-
Toename boekwaarde	-	-	-	-	75.693
Tussentijdse winstneming	-	-	1.200	1.852	10.588
Totaal baten	10.785	17.990	8.951	12.669	155.330
Gerealiseerd totaal van saldo baten en lasten	1.549	2.892	1.200	1.852	10.086
Toevoeging (bestemmings- reserves)	1.549	2.892	1.200	1.852	10.953
Onttrekking (bestemmings- reserves)	0	0	0	0	867
Gerealiseerd resultaat	0	0	0	0	0

2.3 Toelichting

2.3.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft. Dit besluit is ook van toepassing op de gemeenschappelijke regeling.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Het saldo van baten en lasten wordt jaarlijks toegevoegd c.q. afgeboekt van de voorraden gronden in exploitatie.

Winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Balans

Vlottende activa

Vorraden

De als onderhanden werken opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijpmaken), evenals de rentekosten en de administratie- en beheerskosten.

Voor winstneming geldt de percentage of completion methode. Voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

- 1) Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden geschat.
- 2) De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht.
- 3) De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor mogelijke verliezen als gevolg van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vordering.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde en verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente typische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en Garantstellingen

Voor zover door het Kempisch Bedrijvenpark borgstellingen zijn afgegeven, is buiten de telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

2.3.2 Toelichting op de balans per 31 december 2019

ACTIVA

VLOTTENDE ACTIVA

Voorraden

De in de balans opgenomen voorraden betreft alleen onderhanden werk, waardoor hier geen nadere uitsplitsing heeft plaatsgevonden.

Van de bouwgronden in exploitatie kan van het verloop in 2019 het volgende overzicht worden weergegeven.

bedragen x € 1.000	Boek- waarde 31-12- 2018	Investerin- gen	Opbreng- sten	Winstne- ming 2018	Boekwaarde 31-12-2019	Voorzie- ning ver- lieslatend complex	Balanswaarde 31-12-2019
Totaal complex	47.379	749	10.817	1.852	39.163	0	39.163

De waardering van de in exploitatie genomen gronden is gebaseerd op de inzichten van maart 2020 en de daarbij behorende inschatting van uitgangspunten, waaronder het tempo van uitgifte van de kavels, parameters en risico's. Uiteraard betreft dit een inschatting die omgeven is door onzekerheden, die periodiek wordt herzien en waarbij de waardering in het komende jaar zowel positief als negatief kan uitvallen. Het Dagelijks Bestuur is van mening dat op basis van de huidige informatie en inzichten de beste schatting is gemaakt voor de waardering van de in exploitatie genomen gronden. De risico's zijn nader toegelicht in de weerstandsparagraaf in het jaarverslag.

Grondexploitatie		Geraamde nog te maken kosten						Geraamde nog te ontvangen opbrengsten		
	Boek- waarde 31.12. 2019	Verwerving en onvoor- zien	Plan- kosten	Bouw- en woonrijp maken	Beheer bedrij- venpark	Vpb	Rent e	Verko- pen en huren	Bijdra- gen van derden	Eind- waarde 31.12. 2024*
x €1.00 0										
KBP	39.163	692	1.011	1.472	997	776	555	54.016		-9.350

* Eindwaarde is exclusief tussentijdse winst tot en met 2019 van € 10.588.000.

Toelichting geraamde nog te maken kosten en nog te ontvangen opbrengsten

Algemeen

De eindwaardeberekening is gebaseerd op het basis scenario. Dit scenario gaat uit van de verwachte uitgifte welke is gebaseerd op gesloten koopovereenkomsten voor het jaar 2020. Voor de daarop volgende jaren is in de berekening rekening gehouden met een jaarlijkse uitgifte van 5 ha.

Verwerving en onvoorzien

Betreft de verwerving voormalig vrieshuisje en de post onvoorzien.

Plankosten

Betreft organisatiekosten tot en met 2022 en de post planschade.

Gemeenschappelijke Regeling
Kempisch Bedrijvenpark

Bouw- en woonrijpmaken

Op basis van de nog uit te voeren werkzaamheden in het plangebied, zoals aanleg keerlus, aanleggen inritten, afwerken kavel woonbos, beheer groen et cetera.

Beheer bedrijvenpark

Betreft de kosten voor beheer bedrijventerrein.

Rente

Betreft de rentekosten van gemiddeld 0,2% gebaseerd op de huidige leningenportefeuille en 3% vanaf 2020.

Tussentijdse winst

Voor winstnemering geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd dient tussentijds naar rato van de grondexploitatie winst worden genomen. Voor het jaar 2019 is de tussentijdse winst berekend op € 1.852.000 en t/m 2018 bedraagt deze € 8.736.000.

Verkopen

Betreft de verkopen van bouwkaavel met uitgifteprijs van € 195 voor zicht locaties en € 165 voor niet-zicht locaties en de woonkavels van circa 1,5 ha. Er wordt uitgegaan van een gemiddelde uitgifte van 5 ha per jaar. Voor 2020 is uitgegaan van reeds afgesloten overeenkomsten en is 7,2 ha gronduitgifte opgenomen in de herziene grondexploitatie.

Prijsindex

Voor de kosten wordt een prijsindex van 2% gehanteerd. Voor de opbrengsten wordt geen prijsindex gehanteerd (0%).

Op dit moment wordt geen voorziening voor negatieve exploitatie nodig geacht.

Uitzettingen korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

bedragen x € 1.000	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2018
Vorderingen op openbare lichamen	0	4
Uitzettingen 's rijks schatkist met een rente-typische looptijd korter dan één jaar	0	1.688
Overige vorderingen	8.339	166
Totaal	8.339	1.858

Er wordt geen voorziening voor mogelijke oninbaarheid nodig geacht.

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

bedragen x € 1.000	Boekwaarde per 31-12-2019	Boekwaarde per 31-12-2018
Banksaldi	8	250
Totaal	8	250

Schatkistbankieren

Het drempelbedrag voor het begrotingsjaar 2019 bedraagt € 250.000 en is het minimale bedrag waarvan uitgegaan dient te worden.

Onderstaand volgt een overzicht per kwartaal van het bedrag dat buiten de schatkist wordt gehouden (betreft gemiddelde per kwartaal op basis van saldi per kalenderdag):

Kwartaal	Gemiddelde per kwartaal
Kwartaal 1:	€ 89.233
Kwartaal 2:	€ 140.075
Kwartaal 3:	€ 74.945
Kwartaal 4:	€ 96.717

PASSIVA

Eigen vermogen

bedragen x € 1.000	Boekwaarde Per 31-12-2019	Boekwaarde Per 31-12-2018
Bestemmingsreserve	10.588	8.736
Gerealiseerd resultaat	0	0
Totaal	10.588	8.736

Het verloop in 2019 wordt in het hierna opgenomen overzicht per reserve weergegeven:

bedragen x € 1.000	Boekwaarde Per 31-12-2018	Toevoeging	Onttrekking	Boekwaarde Per 31-12-2019
Gerealiseerd resultaat	0	0	0	0
Bestemmingsreserve tussentijdse winst	8.736	1.852	0	10.588
Totaal	8.736	1.852	0	10.588

Bestemmingsreserve tussentijdse winst

Doel bestemmingsreserve

Met ingang van 2017 berekent het KBP de tussentijdse winst volgens de percentage of completion methode. Dit betreft echter een administratieve berekende winst. Immers de schuld dient eerst nog afgelost te worden. De uitkering van de winst vindt aan het eind van de looptijd plaats of indien 90% is gerealiseerd. Tot aan dit moment worden de tussentijds berekende winst toegevoegd aan deze bestemmingsreserve. De bestemmingsreserve is ingesteld bij het besluit van het algemeen bestuur op 4 juli 2018. Jaarlijks wordt de berekende tussentijdse winst toegevoegd aan deze bestemmingsreserve.

Vreemd vermogen

Het in de balans opgenomen vreemd vermogen bestaat uit de volgende posten.

bedragen x € 1.000	Boekwaarde per 31-12-2019	Boekwaarde per 31-12-2018
Voorzieningen	0	0
- Beheer Bedrijvenpark	0	299
Totaal	0	299

De voorziening beheer bedrijvenpark is in 2019 volledig vrijgefallen conform besluit d.d. 17 juni 2019 van het dagelijks bestuur en advies van de accountant. De kosten van beheer bedrijvenpark worden vanaf 2019 rechtstreeks ten laste van de exploitatie gebracht in plaats van de voorziening. De omvang van kosten blijft verder gelijk.

VASTE SCHULDEN MET EEN LOOPTIJD LANGER DAN ÉÉN JAAR

De onderverdeling van de in de balans opgenomen langlopende schulden is als volgt:

bedragen x € 1.000	Boekwaarde per 31-12-2019	Boekwaarde per 31-12-2018
Onderhandse leningen		
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	19.500	30.500
Totaal	19.500	30.500

Voor toelichting wordt verwezen naar de paragraaf "Financiering".

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden over het jaar 2019:

bedragen x € 1.000	Begin begrotingsjaar	Vermeerderingen	Aflossingen	Saldo 31-12-2019
Onderhandse leningen	30.500	10.500	21.500	19.500
Totaal	30.500	10.500	21.500	19.500

De totale rentelast voor het jaar 2019 met betrekking tot de vaste schulden bedraagt € 89.000. Zie paragraaf 1.2.2 Financiering voor meer toelichting. Het gehele saldo van € 19.500 wordt in boekjaar 2020 afgelost.

VLOTTENDE PASSIVA

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

bedragen x € 1.000	Boekwaarde per 31-12-2019	Boekwaarde per 31-12-2018
Schulden < 1 jaar	15.932	9.372
Overlopende passiva	1.490	580
Totaal	17.422	9.952

Kortlopende schulden

De in de balans opgenomen kortlopende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden.

bedragen x € 1.000	Boekwaarde per 31-12-2019	Boekwaarde per 31-12-18
Kasgeldleningen	15.800	9.200
Bank- en girosaldi	0	0
Overige schulden	132	172
Totaal	15.932	9.372

De overige schulden betreffen nog te betalen bedragen aan leveranciers (€ 72K) en waarborgsom (€ 60K). Inmiddels zijn nagenoeg alle betalingen verricht. Voor meer toelichting over de kasgeldleningen en banksaldo wordt verwezen naar de paragraaf 1.2.2. Financiering.

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

bedragen x € 1.000	Boekwaarde per 31-12-2019	Boekwaarde per 31-12-2018
Vooruit ontvangen bedragen	0	137
Nog te betalen bedragen	1.490	443
Totaal	1.490	580

De post nog te betalen bedragen bestaat voornamelijk uit verschuldigde omzetbelasting over de maand december voor € 1.440 en nog te betalen rente voor € 28.

Waarborgen en garanties

Er zijn geen waarborgen aan natuurlijke- en rechtspersoon verstrekt. Ook zijn er geen garantstellingen binnen het Kempisch Bedrijvenpark.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

In onderhandelingen met betrekking tot de grondaankopen zijn (mogelijke) toekomstige verplichtingen opgenomen voor het Kempisch Bedrijvenpark. Momenteel kan van deze eventuele toekomstige verplichtingen de financiële omvang nog niet bepaald worden. Het gaat om de volgende (mogelijke) verplichtingen, die actueel zijn per balansdatum/ die bekend zijn op het moment van vaststellen van de jaarrekening door het DB:

- De financiële verplichting (bijbetaling) is afhankelijk van extra grond die bestemd wordt voor woon-doeleinden en tuin vermenigvuldigd met € 25 per m². De eventuele verplichting vervalt per 25 februari 2029.
- Verplichting tot verlaging van de verkoopprijzen indien latere uitgifte voor een lagere prijs worden verkocht.
- Bij een aankoopdossier van 17 ha landbouwgrond rust een recht van terugkoop binnen 4 jaren na verkoop aan de verkoper in verband met gebiedsontwikkeling Ganzestraat/De Rotten. Dit recht van terugkoop vervalt in 2020.

Het Kempisch Bedrijvenpark heeft enkele contracten met een looptijd langer dan een jaar. Het gaat om de afgesloten leningen bij de BNG en om enkele contracten met een lage contractwaarde. Onderstaand volgt een overzicht van de contractwaarde voor de komende jaren, waarbij de contracten van de langlopende geldleningen uitsluitend rekening is gehouden met de renteverplichting:

Jaren	Contractwaarde* in € 1.000
2019 - 2021	181

Vennootschapsbelasting

KBP heeft de gevolgen van de invoering van de vpb-plicht uitgebreid beoordeeld. Hierbij is ook advies ingewonnen bij een extern specialist. Uiteindelijk heeft het KBP besloten om aan te sluiten bij de standpunten zoals de Belastingdienst deze landelijk hanteert. De aangiften 2016 en 2017 zijn inmiddels ingediend op basis van deze standpunten. KBP heeft naar aanleiding van de aangifte 2016 inmiddels een definitieve aanslag ontvangen, hetgeen impliceert dat de Belastingdienst akkoord is gegaan met de ingenomen standpunten.

Voor 2017 is tot op heden enkel een voorlopige aanslag opgelegd. De deadline voor indiening van de aangifte 2018 is 1 mei 2020. De aangifte zal voor deze deadline worden ingediend, waarbij vanzelfsprekend de ingenomen standpunten worden gevolgd. In de herziening van de grondexploitatie is rekening gehouden met de standpunten zoals de Belastingdienst deze landelijk hanteert.

2.3.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2019

Hieronder volgt de toelichting op het overzicht van baten en lasten 2019. Indien de realisatie van onderstaande posten meer dan 10% of € 100.000 afwijkt van de begroting na wijziging worden deze toegelicht.

Lasten

Grondverwerving

Begroot	€ 51.000
Realisatie	€ 0

In de begroting is verder rekening gehouden met de werving van een voormalig vrieshuisje (Ganzestraat 33 te Hapert). In 2019 is besloten de verwervingspogingen te staken waardoor het bedrag vrij kan vallen.

Plankosten

Begroot	€ 369.000
Realisatie	€ 546.000

De plankosten bestaan uit kosten van het projectbureau, advieskosten, juridische en fiscalekosten en organisatiekosten. In 2019 zijn meer kosten gemaakt dan begroot vanwege hogere juridische en fiscale advieskosten.

Bouwrijp maken

Begroot	€ 194.000
Realisatie	€ 154.000

In 2019 zijn werkzaamheden uitgevoerd voor het bouwrijpmaken van de kavel aan de Smaragdweg, in het zuidoosten van KBP.

Woonrijp maken

Begroot	€ 406.000
Realisatie	€ 247.000

In 2019 is het kruispunt aan de Diamantweg- Eerselsedijk aangepast voor een betere verkeersveiligheid. Daarnaast zijn een aantal inritten en rioolaansluitingen aangelegd en zijn werkzaamheden uitgevoerd in het Woonbos.

Bijdragen aan derden

Begroot	€ 0
Realisatie	€ 12.000

In de begroting was nog rekening gehouden met de bijdrage per uitgegeven grond per m2 van € 3,10 voor beheer bedrijvenpark. Deze bijdrage aan de voorziening is komen te vervallen. Realisatie betreft voornamelijk de bijdrage aan stichting Parkmanagement.

Onttrekking aan voorziening

Begroot	€ 314.000
Realisatie	€ -299.000

Dit betreft de volledige vrijval van de voorziening zoals gevormd per 31-12-2018. Wij verwijzen naar de toelichting op de balans.

Onvoorzien

Begroot	€ 72.000
Realisatie	€ 0

In de programmaverantwoording wordt inzicht gegeven in het gebruik van het geraamde bedrag voor onvoorzien. De post onvoorzien is al in het programma geraamd. In de (meerjarige) exploitatie is voor onvoorziene uitgaven 10% over de inrichting- en plankosten opgenomen. In 2019 is geen gebruik gemaakt van de post onvoorzien.

Rentekosten

Begroot	€ 218.000
Realisatie	€ 89.000

De kosten van de vaste geldleningen en de rekening-courantfaciliteit zijn lager dan de begroting na wijziging. Het gaat om rentekosten die in 2019 worden betaald, maar voor een deel betrekking hebben en drukken op het boekjaar 2019. Het gemiddelde percentage voor de financieringskosten bedraagt circa 0,69%.

Vennootschapsbelasting

Begroot	€ 0
Realisatie	€ 0

De aangifte over 2018 en 2019 dient nog te worden opgesteld en ingediend. De termijn voor indiening van de aangifte 2018 is 1 mei 2020.

Afname boekwaarde

Begroot	€ 13.474
Realisatie	€ 10.068

Het saldo van de baten en lasten wordt jaarlijks toegevoegd c.q. afgeboekt van de voorraden gronden in exploitatie. Doordat de baten in 2019 de lasten overstijgen neemt de boekwaarde van de voorraden gronden in exploitatie af. Voor 2019 is een bedrag van € 10,1 miljoen onttrokken aan de voorraden gronden in exploitatie. Gedurende de looptijd zullen er zich binnen de grondexploitatie fluctuaties voordoen.

Tussentijdse winst

Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd dient tussentijds naar rato van de grondexploitatie winst worden genomen. Voor het jaar 2019 is de tussentijdse winst berekend op € 1.852.000 en t/m 2018 bedraagt deze € 8.736.000. In totaal t/m 2019 bedraagt de tussentijdse winst € 10.588.000.

Op basis van de herziene grondexploitatie 2020 en de jaarcijfers 2019 wordt er geen voorzieningen voor negatieve exploitatieresultaten nodig geacht.

Baten

Huren en pachten

Begroot	€ 25.000
Realisatie	€ 34.000

Dit betreft de verhuur van het infocentrum aan het Huis van de Brabantse Kempen en verpachting van agrarische grond aan de Rotten

Verkopen

Begroot	€ 17.368.000
Realisatie	€ 10.190.000

In 2019 zijn kavels geleverd aan Van Geel Industrie, VDL Groep en Schippers O.G. en zijn een aantal woonkavels geleverd.

Bijdragen van derden

Begroot	€ 597.000
Realisatie	€ 593.000

Betreft de verkoop van het glasvezelnetwerk in 2019 en een bijdrage voor de organisatie van KempenTech.

Overzicht incidentele baten en lasten

Incidentele baten x € 1.000,-	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar ná wijziging	Raming begrotingsjaar vóór wijziging
Progr. Alg. dekkingsmiddelen			
Totaal incidentele baten/lasten	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Er zijn geen incidentele baten of lasten in 2019.

WNT-verantwoording 2019 Gemeenschappelijke Regeling Kempisch Bedrijvenpark

De WNT is van toepassing op Gemeenschappelijke Regeling Kempisch Bedrijvenpark. Het voor Gemeenschappelijke Regeling Kempisch Bedrijvenpark toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2019 €194.000 (Het algemeen bezoldigingsmaximum).

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

bedragen x € 1		A.G.W. Stappaerts	
Functiegegevens		Directeur plv	
Kalenderjaar		2019	2018
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)		18/06 – 31/12	n.v.t.
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar		10	n.v.t.
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum			
Maximum uurtarief in het kalenderjaar		€ 187	n.v.t.
Maxima op basis van de normbedragen per maand		25.900	19.600
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12		115.769	
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)			
Werkelijk uurtarief lager dan het maximum uurtarief?		Ja	
Bezoldiging in de betreffende periode		35.718	n.v.t.
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12		35.718	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		N.v.t.	
Bezoldiging		35.718	
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		N.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		N.v.t.	

1d. Topfunctionarissen alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt met een bezoldiging van € 1.700 of minder

Gegevens 2019		
NAAM TOPFUNCTIONARIS	FUNCTIE	PERIODE
R.P.G. Bosma	Voorzitter	01-01-2019 t/m 31-12-2019
M.M. Kuijken	DB-lid en vicevoorzitter	01-01-2019 t/m 31-12-2019
S.P.G. Kox	DB-lid	01-01-2019 t/m 31-12-2019
F. Rombouts	DB-lid	01-01-2019 t/m 31-12-2019
A.P.A.P. d'Haens	AB-lid	01-01-2019 t/m 31-12-2019
M. Maas	AB-lid	01-01-2019 t/m 31-12-2019
S.J. Kraaijeveld	AB-lid	01-01-2019 t/m 31-12-2019
S. Luijten	AB-lid	01-01-2019 t/m 31-12-2019
W.A.C.M. Wouters	Directeur	01-01-2019 t/m 18-06-2019

Alle topfunctionarissen in hiervoor genoemde tabel 1d zijn onbezoldigd.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2019 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

2.3.4 Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid

Bedragen x € 1.000	Raming begrotingsjaar 2019 ná wijziging			Realisatie begrotingsjaar 2019			Begrotings- afwijking			Waarvan onrechtmatig		
	B	L	S	B	L	S	B	L	S	B	L	S
Omschrijving programma												
Grondexploitatie KBP	17.990	15.098	2.892	12.669	10.817	1.852	5.321	4.281	1.040	0	0	0
Resultaat voor bestemming	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Toevoeging/ onttrekking aan reserves:	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

B = Baten, L = lasten, S = saldo

Analyse begrotingsafwijkingen

Hiervoor is ook al per programma en voor de algemene dekkingsmiddelen ingegaan op de verschillen tussen de realisatie en de begrotingscijfers voor en na wijziging. De realisatie overschrijdt niet de begroting. De uitgaven passen in de context van de programmadoelstellingen. In het kader van de begrotingsrechtmatigheid zijn er geen afwijkingen.

Voor de analyse van de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en het overzicht van baten en lasten wordt verwezen naar de toelichting op het overzicht van baten en lasten.

2.3.5 Overzicht voorzieningen

De kosten voor beheer bedrijvenpark komen met ingang van 2019 rechtstreeks ten laste van de exploitatie. Het is daarom niet meer nodig om de kosten via de voorziening te laten lopen. Het saldo van de voorziening is daarom in 2019 vrijgevallen ten gunste van de exploitatie.

Omschrijving Bedragen x € 1.000	Boekwaarde 01-01- 2019	Vermeerderingen	Verminderings	Boekwaarde 31- 12-2019
Voorziening Beheer bedrijvenpark	299	0	299	0
Totaal	299	0	299	299

SCHRIFTELIJKE BERAADSLAGING RAAD (inzending via fractievoorzitter > griffier),

mede t.b.v. publicatie op website en vergaderApp iBabs

Raadsvoorstel:	Zienswijze ontwerpbegroting KBP	Datum reactie andere fractie of college:
Datum:	26 mei 2020	Portefeuillehouder (in te vullen door griffier):
Fractie:	Samenwerking	

Reactie en/of vraag vanuit de fractie

Graag uitleg over het percentage of completion methode. Hoe werkt deze methode en waarom wordt deze ingezet?

Hamerstuk.

Antwoord andere fractie of college

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is het in beginsel verplicht tussentijds winsten te nemen. In 2017 is door de commissie BBV aangegeven hoe het realiteitsbeginsel en voorzichtigheidsbeginsel voor het tussentijds winstnemen bij grondexploitatie toegepast moet worden. De tussentijdse winst dient op basis van de percentage of completion methode (POC-methode) jaarlijks te worden berekend. De POC methode is dus een voorschrift voor KBP waaraan moet worden voldaan. De accountant controleert dit ook. De POC methode houdt in dat voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst moet worden genomen.

Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

- 1) Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden geschat.
- 2) De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht.
- 3) De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Het Kempisch Bedrijvenpark voldoet aan deze drie voorwaarden. De tussentijdse winst voor 2019 is conform de POC methode berekend op afgerond 1,9 miljoen. De winstneming is echter puur administratief van aard. KBP heeft nog schulden die eerst afgelost dienen te worden, voordat er daadwerkelijk liquide middelen zijn om winst uit te keren. Met de inkomsten uit grondverkoop worden deze schulden afgelost. Eind 2019 is er nog 28,6 miljoen die komende jaren afgelost dient te worden. Conform het AB besluit van 4 juli 2018 wordt de tussentijds genomen winst (administratief) gestort in de daarvoor ingestelde bestemmingsreserve.

SCHRIFTELIJKE BERAADSLAGING RAAD (inzending via fractievoorzitter > griffier),

mede t.b.v. publicatie op website en vergaderApp iBabs

Raadsvoorstel:	Zienswijze ontwerpbegroting KBP	Datum reactie andere fractie of college:	26 mei 2020
Datum:	26 mei 2020	Portefeuillehouder (in te vullen door griffier):	Weth. F. Rombouts
Fractie:	VVD		

Reactie en/of vraag vanuit de fractie

VVD:

We laten de technische uitleg over de PoC-methode graag aan het College, maar de uitleg, dat de winstneming niet tot een dividenduitkering kan leiden vanwege een gebrek aan cash is niet (helemaal) juist! Je kunt desondanks een dividenduitkering doen, maar deze niet betaalbaar stellen.

In de jaarrekening neem je de positie dan niet op onder de Algemene Reserve, maar als een schuld aan de gemeenten. Uit te betalen, tegen de tijd dat er wel geld is. Waarom is deze variant niet gekozen, verzwegen of is er niet aan gedacht?

Antwoord andere fractie of college

Reactie college

Er is bij het KBP geen sprake van winstneming via een dividenduitkering. Het KBP is geen onderneming maar een Gemeenschappelijke Regeling. Daarop is andere regelgeving van toepassing dan op ondernemingen (gemeenten die deelnemen in de gemeenschappelijke regeling KBP hoeven bijvoorbeeld ook geen dividendbelasting te betalen over de winst). De accountant van KBP heeft geoordeeld dat uitkering van de winst niet toegestaan is. Wij respecteren dat standpunt en betwisten dat ook niet. Overigens zien wij ook geen toegevoegde waarde in een "dividenduitkering" (winstuitkering) die niet uitgekeerd wordt maar uitsluitend leidt tot een andere boekhoudkundige verantwoording. De uiteindelijk uit te keren winst verandert daar niet door.

Door het Algemeen Bestuur is bij de vaststelling van de jaarrekening 2017 (vergadering 4 juli 2018) besloten om de tussentijdse winsten toe te voegen aan een daarvoor aan te leggen bestemmingsreserve. In lijn met dit besluit wordt de winst toegevoegd aan deze bestemmingsreserve en bedraagt het te verdelen resultaat over 2019 nihil. De accountant is tevens van mening dat dit een passende systematiek is. De tussentijds berekende winst kan niet worden gedefinieerd als een schuld conform BBV maar is een bestemmingsreserve.

Gezien de formulering van de vraag vinden wij het tot slot belangrijk om te benadrukken dat wij of de Gemeenschappelijke Regeling KBP niets bewust voor de raad verzwijgen.

Gemeenteraad

Dossiernummer	279
Extern Zaak ID	Z20000928
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	26 mei 2020
Agendapunt	8
Omschrijving	Raadsvoorstel zienswijze ontwerp begroting VRBZO 2021 ev Veiligheidsregio Brabant Zuidoost

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	26 mei 2020

Toelichting

Overeenkomstig de Wet gemeenschappelijke regelingen dienen gemeenschappelijke regelingen vóór 1 augustus van het jaar, voorafgaand aan het begrotingsjaar, een door het Algemeen Bestuur vastgestelde begroting en meerjarenbegroting aan Gedeputeerde Staten te hebben aangeboden.

Raadsvoorstel

Onderwerp:	Ontwerp begroting VRBZO
Datum B&W Besluit:	28 april 2020
Vergaderdatum:	26 mei 2020
Registratienr.:	RA20.031
Opsteller:	Maarten Olthuis
Portefeuillehouder:	Mw. A.J.M.H. van de Ven Burgemeester

Voorstel

Te besluiten om:

1. Kennis te nemen van de ontwerpbegroting 2021 van de Veiligheidsregio Brabant Zuidoost (hierna: VRBZO).
2. Een zienswijze in te dienen ten aanzien van de opkomsttijden.
3. Het Dagelijks Bestuur van de VRBZO hiervan in kennis te stellen.

Inleiding

De Veiligheidsregio Brabant Zuidoost (VRBZO) behartigt de belangen van de gemeente op de terreinen van brandweezorg, ambulancezorg, geneeskundige hulp bij ongevallen en rampen en crisisbeheersing. Ze biedt haar ontwerpbegroting 2021 aan de raden van de 21 deelnemende gemeenten aan. Die worden in de gelegenheid gesteld om een reactie (zienswijze) kenbaar te maken. De ingekomen zienswijzen worden door het Algemeen Bestuur van de VRBZO meegenomen in hun beraadslagingen bij de definitieve vaststelling van de begroting 2021.

Beoogd doel

Jaarlijks stelt de VRBZO een begroting vast, welke in ontwerp wordt aangeboden aan de raden van de deelnemende gemeenten met de mogelijkheid om zienswijzen kenbaar te maken.

Argumenten

Jaarlijks wordt de gemeentelijke bijdrage in de begroting geïndexeerd. De vier gemeenschappelijke regelingen die voor alle 21 gemeenten in Zuidoost-Brabant werken, gebruiken dezelfde systematiek om de voorgestelde indexering te bepalen. Hierbij is de hoogte van de indexeringen gebaseerd op de ramingen uit de nieuwste Macro Economische Verkenning (MEV) van het Centraal Planbureau. Hierbij wordt steeds de MEV gehanteerd die betrekking heeft op het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar. Hier is voor gekozen omdat de MEV steeds in september uitkomt en dan betrekking heeft op het aanstaande kalenderjaar. Voor de begroting 2021 baseert VRBZO zich op de MEV die betrekking heeft op 2020. De gewogen index bedraagt 2,35%.

De ontwerpbegroting is in lijn met de uitgangspunten van de Kadernota 2021 VRBZO opgesteld.

Wel zienswijze ten aanzien van de opkomsttijden i.v.m. afstemming reactie begroting GGD

Hoewel er een lichte verbetering is ten opzichte van 2018 is het % A1-ritten dat binnen 15 minuten ter plaatse is in Reusel-De Mierden (te) laag. Omdat het Regionale Ambulance Vervoer (RAV) deels onder de verantwoordelijkheid valt van de VRBZO, wordt u voorgesteld de reactie aan de GGD over het ambulancevervoer ook in te dienen bij de VRBZO. Inhoudelijk wordt de reactie behandeld bij de begroting voor de GGD.

Daarnaast voorziet de VRBZO een verslechtering van de opkomsttijden van bij brand en andere ongevallen. De realisatie voor opkomst binnen de normtijd in 2019 was 70,7% en voor de begroting 2021 is de prognose 70%. Dat is een teruggang in het behalen van de normtijd. De ambitie zou moeten zijn om ten minste gelijkwaardige norm te halen of een verbetering.

Inhoud zienswijze:

“We blijven aandacht vragen voor de aanrijtijden in onze gemeente zowel op het gebied van brandweer als de ambulancezorg. We menen dat de ambitie zou moeten zijn om de norm tijden te verbeteren. We zullen de geschetste ontwikkelingen op de voet volgen en hopen dat deze een gunstig effect zullen hebben op de aanrijtijden in onze gemeente.”

Consequenties

Overeenkomstig de Wet gemeenschappelijke regelingen dienen gemeenschappelijke regelingen vóór 1 augustus van het jaar, voorafgaand aan het begrotingsjaar, een door het Algemeen Bestuur

vastgestelde begroting en meerjarenbegroting aan Gedeputeerde Staten te hebben aangeboden. Ook VRBZO is hieraan gebonden.

Financiën

De inwonerbijdrage (exclusief bevolkingszorg) van Reusel-De Mierden bedraagt in 2021 € 811.323. Dit is € 18.628 meer dan in 2020. Dit verschil zal worden verwerkt in de begroting 2021-2024.

Vervolg

Een eventuele zienswijze van de gemeenteraad moet voor 28 mei 2020 worden ingediend.

Bijlagen

- Concept raadsbesluit ontwerpbegroting VRBZO 2021
- Concept raadsvoorstel ontwerpbegroting VRBZO 2021
- Ontwerpbegroting VRBZO 2021

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

Mr. R.P.B.M. Brekelmans
secretaris

mw. A.J.M.H. van de Ven
burgemeester

Raadsbesluit

Vergaderdatum:	21 april 2020
Onderwerp:	Ontwerp begroting RBZO
Registratienummer:	

De raad van de gemeente Reusel-De Mierden;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 21 april 2020

Besluit

De raad voornoemd,

de griffier,

J.C.M. van Berkel

de voorzitter,

Mw. A.J.M.H. van de Ven

From: Jansen, Annemie <AnnemieJansen@vrbzo.nl>
Sent: dinsdag 7 april 2020 12:29:16
To: Asten; Griffie Bergeijk; Best; Griffie Bladel; Cranendonck; Deurne; Griffie Eersel; Eindhoven; Geldrop-Mierlo; Gemert-Bakel1; Heeze-Leende; Heeze-Leende; Helmond; Laarbeek; Nuenen; Han Struijs; Hans van Berkel; Gemeente Reusel-De Mierden; Someren; Son en Breugel; Valkenswaard; Veldhoven; Waalre
Cc: Arts, Laurens; Aoujil, Younes; Blanksma, E.; Blanksma, mevr. E.; Blok, mevr. D.; Bestuurssecretariaat Bladel; Bree, dhr. J. van; Brenninkmeijer, J.W.; Bestuurssecretariaat Bergeijk; Delhez, dhr. M.J.A.; Ederveen, dhr. A.; Gaillard, dhr. J.; Houben, dhr. M. ; Jorritsma, dhr. J.; Bestuurssecretariaat Oirschot; Kessel, dhr. R. van ; M. S. van Veen (bestuurssecretariaat@gemert-bakel.nl); Mak, dhr. H.; Meijden, dhr. F. van der ; Ubachs, dhr. J.G.M.T.; Ubachs, dhr. J.G.M.T.; Veen, dhr. M.S. van; Annemieke van de Ven; Verhoeven, dhr. P.; Vos, dhr. H.; Bestuurssecretariaat Eersel; Wim Wouters; A2 samenwerking; Asten2; Brian Joosten; Best; Arie Vugts; Peter Ansems; Deurne; Dommelvallei; René Hems; Jos Merckx; Eindhoven; Geldrop-Mierlo; Gemert-Bakel; Heeze-Leende; Helmond; Hout-Verheijden, mevr. J. van; Laarbeek; Laarbeek2; Jos Vogels; Fred Schellekens; Someren; Son en Breugel; Veldhoven; Ven, Jeroen van de; Waalre; Adams, Karin; Annevelink, G.; Paul Bakermans; Boxtel, mevr. F. van; Brakel, G. van; Bruggen, Kim van der; Driessen, F.; Driessen, F.; Driessen, M.; Hendriks, Ronald; Hoof, Mieke van; Hooning, G.; Houts, Bart van; Houts, D. van; J Suijkerbuijk; Knops, Ralf; Joris Kox; Kramer, N.; Maarten Olthuis; Hans Roijmans; Rops, Joris; Charles Smit; Spooren, H.; Steeg, Bart v.d.; Tuns, Jeroen; Voets, M.; Wispelweij, Sander
Subject: Aanbieding ontwerpbegroting VRBZO 2021

Geachte griffiers,

Namens het Dagelijks Bestuur van Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost bied ik u de ontwerpbegroting 2021 aan met het verzoek deze aan uw raad voor te leggen. De raad wordt uitgenodigd voor 28 mei een zienswijze op de begroting kenbaar te maken aan het bestuur van VRBZO. Mocht dit niet haalbaar zijn, verzoeken u voor die tijd contact op te nemen met Laurens Arts (laurensarts@vrbzo.nl).

Deze informatie is ook toegestuurd aan de secretariaten van de burgemeesters, de adviseurs veiligheid en adviseurs financiën van uw gemeenten. Dit met de wens dat u onderling afstemming pleegt over de agendering van het onderwerp op de raadsagenda.

In de bijlage is de Begroting 2021 opgenomen. De begroting is opgesteld binnen de kaders zoals die zijn vastgesteld in de Kaderbrief 2021.

Visie
Dit jaar wordt de Visie 2025 van de organisatie vastgesteld als opvolger van het meerjarenbeleidsplan 2015-2019. Het nieuwe beleid is nog niet vastgesteld voordat de Begroting 2021 moet zijn aangeboden aan de raden. In deze begroting gaan we daarom uit van de continuering van het bestaande beleid. Indien de Visie 2025 of een daarvan afgeleid document aanleiding geeft tot verandering van de Begroting 2021 wordt dat in het betreffende voorstel expliciet vermeld. Tevens zal dan, indien nodig, een voorstel tot wijziging van de begroting 2021 worden opgesteld.
Met vriendelijke groet,
Laurens Arts
Hoofd sector Bedrijfsvoering
040 – 2203 513
06 - 1582 8970
LaurensArts@vrbzo.nl

Bezoekadres	: Deken van Somerenstraat 2 5611 KX Eindhoven	Postadres	: Postbus 242 5600 AE Eindhoven
Telefoon	: +31 (040) 2 608 608	Website	: www.veiligheidsregiobrabantzuidoost.nl

Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost is een organisatie waarin brandweer, GHOR en RAV (Regionale Ambulancevoorziening) samenwerken om incidenten en rampen te voorkomen, beperken en bestrijden.

***** De informatie verzonden met dit e-mailbericht (en bijlagen) is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n) en zij die van de geadresseerde(n) toestemming kregen dit bericht te lezen. Kennisneming door anderen is niet toegestaan. De informatie in dit e-mailbericht (en bijlagen) kan vertrouwelijk van aard zijn. Indien dit e-mailbericht niet voor u bestemd is, wordt u verzocht de afzender daarover onmiddellijk te informeren en het e-mailbericht (en bijlagen) te vernietigen.

Begroting 2021

Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost

Colofon

Opdrachtgever
Laurens Arts

Auteur(s)
Erik Grummels

Eindredactie
Younes Aoujil

Bedrijfsvoering

Datum

4 maart 2020

Status

Ter bespreking in
Adviescommissie financiën en
bedrijfsvoering

Versie

1.0

Ons Kenmerk

CONCEPT

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	4
2	Algemene bestuurlijke en financiële ontwikkelingen.....	5
2.1	Proces Visie 2025	5
2.2	Ontwikkeling loonkosten en sociale lasten	5
2.3	Kosten overgangsregeling FLO.....	7
2.4	Loonkosten vrijwilligers	7
2.5	Omgevingsadvisering.....	7
3	Indexeringen	9
3.1	Indexering gemeentelijke bijdrage.....	9
3.2	Indexering rijksuitkering	10
3.3	Indexering overige inkomsten	10
3.4	Indexering lasten.....	10
4	Begroting per programmaproduct.....	11
4.1	Programma Brandweerzorg	11
4.2	Veiligheid	16
4.3	Zorg.....	21
4.4	Ondersteuning organisatie	21
5	Financiële overzichten	23
5.1	Schatkistbankieren	23
5.2	Investeringsbegroting	23
5.3	Overzicht incidentele baten en lasten	23
5.4	Overzicht financiële taakstellingen en eerdere bezuinigingen.....	24
6	Verplichte paragrafen.....	24
6.1	Risicomanagement en weerstandsvermogen	24
6.2	Staat van reserves en voorzieningen	26
6.3	Toelichting op de staat van reserves en voorzieningen	26
6.4	Onderhoud kapitaalgoederen.....	27
6.5	Financiering	28
6.6	Bedrijfsvoering	29
6.7	Verbonden partijen.....	30
6.8	Lokale heffingen en grondbeleid verbonden partijen.....	30

Begroting 2021

Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost

Bijlagen	31
Bijlage 1: overzicht van baten en lasten	32
Bijlage 2: meerjarenraming 2021-2024	33
Bijlage 3: bijdrage per gemeente 2021	34
Bijlage 4: begroting ingedeeld naar taakvelden	35
Bijlage 5: renteschema	36
Bijlage 6: EMU saldo	37
Bijlage 7: Meerjarenbalans en weerstandsvermogen	38
Bijlage 8: Investeringsbegroting	40
Bijlage 9: Ambulancezorg	41

1 Inleiding

Veiligheidsrisico's houden zich niet aan gemeentegrenzen. Bovendien is veiligheid een complexe zaak. Vandaar dat in de Wet veiligheidsregio's (Wvr) is bepaald dat de 21 gemeenten in Zuidoost-Brabant verantwoordelijkheden voor veiligheid onderbrengen bij Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO).

VRBZO is verantwoordelijk voor:

- het instellen en in stand houden van een brandweerorganisatie;
- het instellen en in stand houden van een GHOR-organisatie;
- het organiseren van de gemeenschappelijke meldkamer;
- het adviseren over het voorkomen van branden, rampen en crises;
- het opstellen van een risicoprofiel: een overzicht van de rampen en crises die een reële bedreiging zijn voor onze regio;
- het organiseren van de rampenbestrijding en crisisbeheersing;
- het aanschaffen en onderhouden van gemeenschappelijk materieel, zoals brandweerwagens.

Hoe we dit doen en welke doelen we daarbij nastreven is beschreven in deze begroting.

In 2020 wordt de Visie van de organisatie opnieuw vastgesteld. Dit proces loopt gelijk op met het op- en vaststellen van deze begroting. Het nieuwe beleid is nog niet vastgesteld voordat de Begroting 2021 moet zijn aangeboden aan de raden. In deze begroting gaan we daarom uit van het continuering van het bestaande beleid. Indien de Visie 2025 of een daarvan afgeleid document aanleiding geeft tot verandering van de Begroting 2021 wordt dat in het betreffende voorstel expliciet vermeld. Tevens zal dan een voorstel tot wijziging van de begroting 2021 worden opgesteld.

2 Algemene bestuurlijke en financiële ontwikkelingen

2.1 Proces Visie 2025

Zoals in de inleiding is vermeld, is VRBZO bezig met het opstellen van een nieuwe visie, de Visie 2025. De visie geeft richting aan de te bereiken resultaten van VRZBO en de inspanningen die daarvoor nodig zijn. Tijdens de bestuursconferentie van 2 oktober jl. in Nuenen is gesproken over de vorming van de Visie 2025. Hierbij zijn de drie ontwikkelthema's verwoord:

- samen voor veilig;
- weerbare samenleving;
- toekomstbestendige taakuitvoering.

Hieraan gekoppeld zijn 10 speerpunten benoemd. Deze zijn besproken in kleinere groepen tijdens de conferentie en plenair teruggekoppeld aan het bestuur. De directeur heeft van het bestuur de ruimte gekregen om binnen de kaders de Visie 2025 verder uit te werken. De Bestuurlijke werkgroep Visie fungeert daarbij als klankbord, voor zowel het proces als de inhoud om zo tot een gedragen visie 2025 die in het Algemeen Bestuur van juni 2020 kan worden vastgesteld.

Op 26 en 27 maart 2020 was opnieuw een bestuurlijke conferentie georganiseerd. De bedoeling was om hier de concept visie 2025 te bespreken. Als gevolg van de maatregelen rond de COVID-19 crisis zijn de bestuurlijke conferentie en de raadsledenbijeenkomst uitgesteld. Ten tijde van verzending van de conceptbegroting 2021 was het bestuurlijke vervolg van de behandeling van Visie 2025 nog niet bekend.

2.2 Ontwikkeling loonkosten en sociale lasten

De afgelopen jaren hebben gemeenten twee maal besloten tot een aanvullende indexering voor pensioenkosten. Daardoor heeft de werkelijke loonkostenstijging gelijke trend gehouden met de beschikbare indexing. Bij het opstellen van de begroting 2020 was het effect van de nieuwe CAO nog onbekend. Inmiddels is bekend dat de omvang van de indexering aansluit bij de loonstijging op basis van de CAR-UWO, zie ook Tabel 1.

Tabel 1: vergelijking indexering en CAO loonontwikkeling

Jaar	Loonvoet sector overheid	Stijging cao structurele deel
2019	2,70%	3,25%
2020	3,40%	3%
Subtotaal 2019 -2020	6,19%	6,35%
2021	2,80%	Onbekend

Begroting 2021

Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost

Voor 2020 heeft ABP een lichte stijging van de pensioenpremies doorgevoerd. Dit geeft geen aanleiding een verzoek tot aanvullende indexering in te dienen. Voor 2021 verwacht ABP wel een forse stijging¹. De ontwikkeling van de pensioenpremies vormt daarmee een grote onzekerheid voor de begroting 2021. Indien de pensioenpremies werkelijk flink gaan stijgen, zal deze stijging voor het jaar 2021 conform de afspraken rondom indexering onttrokken worden uit de reserve en niet tot een voorstel voor de verhoging van de gemeentelijke bijdrage. Na vaststelling van de kaderbrief wordt de gemeentelijke bijdrage immers niet meer aangepast.

¹ Website ABP, bekeken op 27 januari 2020, <https://www.abp.nl/werkgevers/nieuws/pensioenpremie-stijgt-licht-in-2020.aspx>,

2.3 Kosten overgangsregeling FLO

Als gevolg van het uitwerkingsakkoord FLO vallen de kosten van de overgangsregeling FLO de komende jaren hoger uit dan begroot. Het uitwerkingsakkoord is het gevolg van het overleg tussen de brandweerkamer en de vakbonden over het verhogen van de AOW leeftijd en het vervallen van het Levensloop sparen. In het akkoord is overeengekomen dat de Levensloop uitkering versneld op een spaarrekening van de medewerker gestort moet worden. Over de gehele looptijd van de regeling zijn de kosten budgetneutraal voor VRBZO. Wel worden de kosten volgens een ander patroon gerealiseerd dan begroot. Hierdoor ontstaat in de periode tot en met 2028 een incidenteel tekort van ruim € 5,0 miljoen. In de jaren na 2028 slaat dit beeld om in een overschot van ongeveer gelijke omvang. Het incidentele tekort tot en met 2028 wordt afgedekt met incidentele middelen. Voor de kosten tot en met 2024 is een bestemmingsreserve FLO gevormd van € 4,1 miljoen. Voor de periode van 2025 tot en met 2028 moet de bestemmingsreserve FLO de komende jaren met € 0,9 miljoen aangevuld worden. Meer informatie over de bestemmingsreserve FLO is opgenomen onder 6.3.4 Bestemmingsreserve Arbeidshygiëne wordt FLO.

2.4 Loonkosten vrijwilligers

Verwacht wordt dat de loonkosten voor vrijwilligers zullen stijgen als gevolg van aanpassingen in de rechtspositie van vrijwilligers. Kort samengevat: beroepsmedewerker voeren hetzelfde werk uit als vrijwilligers, maar krijgen een ongelijke beloning. Zowel landelijk als regionaal wordt gezocht naar manieren om de kostenstijging te beperken. Ook vindt er nog een lobby plaats om er vanuit het rijk compensatie voor te ontvangen. Een exacte raming kan daarom nog niet gemaakt worden. Om deze reden wordt de kostenstijging nog niet opgenomen in de begroting, maar verwerkt in de risicoparagraaf en daarmee betrokken in de berekening van het benodigde weerstandsvermogen. Bij de bepaling van onze risico's gaan we op basis van landelijke gemiddelden voor onze regio voorlopig uit van een mogelijke stijging van de kosten van brandweervrijwilligers van €1.500.000 indien geen mitigerende oplossingen worden gevonden.

2.5 Omgevingsadvisering

Op 1 januari 2021 wordt de Omgevingswet van kracht. Dat betekent dat op die datum inwoners en bedrijven in onze regio volgens de voorschriften uit de Omgevingswet een vergunning moeten kunnen aanvragen, een melding moeten kunnen doen, respectievelijk op basis van proforma omgevingsplannen van de gemeenten moeten kunnen afwegen waar in onze regio welk initiatief mogelijk is zonder vergunning dan wel melding. Vergunningen moeten in maximaal 8 weken worden verleend (waar dat nu maximaal 26 weken is). Er dient integraal toezicht gehouden te worden of initiatiefnemers zich houden aan de (deels nieuwe) wet- en regelgeving, bepalingen uit het omgevingsplan, en de voorschriften uit de vergunning.

In de periode tussen 2021 en 2029 zullen omgevingsvisies en omgevingsplannen met omgevingswaarden moeten worden opgesteld. Tevens moet gebiedsinformatie uit onder meer omgevingsplannen juist en volledig ontsloten worden in het Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO).

Gemeenten (provincie en waterschap) hebben primair de verantwoordelijkheid om bovenstaande in te regelen en te borgen. Dit betekent enerzijds dat zij binnen hun eigen organisatie het nodige te doen hebben in het inrichten van processen, het digitaal ontsluiten van informatie en het opleiden van de eigen medewerkers. Anderzijds zullen de verbonden partijen ODZOB, GGDBZO en VRBZO, die in opdracht van de gemeenten taken uitvoeren in het ruimtelijke en sociale domein, eveneens processen moeten (her)inrichten, informatie moeten ontsluiten en medewerkers moeten opleiden en trainen.

3 Indexeringen

3.1 Indexering gemeentelijke bijdrage

Jaarlijks wordt de gemeentelijke bijdrage in de begroting geïndexeerd. De vier gemeenschappelijke regelingen die voor alle 21 gemeenten in Zuidoost-Brabant werken gebruiken dezelfde systematiek om de voorgestelde indexering te bepalen. Hierbij is de hoogte van de indexeringen gebaseerd op de ramingen uit de nieuwste Macro Economische Verkenning van het Centraal Planbureau. Hierbij wordt steeds de Macro Economische Verkenning gehanteerd die betrekking heeft op het jaar voorafgaand op het begrotingsjaar. Hier is voor gekozen omdat de Macro Economische Verkenning steeds in september uitkomt en dan betrekking heeft op het aanstaande kalenderjaar. Voor de begroting 2021 baseert VRBZO zich op de Macro Economische Verkenning die betrekking heeft op 2020².

In december 2019 heeft ons Algemeen Bestuur bij vaststelling van de Kadernota ingestemd met een indexering van de gemeentelijke bijdrage van 2,35% voor 2021.

Tabel 2: Indexering gemeentelijke bijdrage als percentage

Indexering 2021	Wegingsfactor	Kengetal MEV 2020
Loonvoet sector overheid	62,50%	2,80%
Prijs overheidsconsumptie	37,50%	1,60%
Gewogen index		2,35%

De index van 2,35% wordt op de totale gemeentelijke bijdrage toegepast en komt dan overeen met een stijging van afgerond €1 miljoen.

Tabel 3: Indexering gemeentelijke bijdrage in euro's

Onderwerp	Bijdrage regulier	Bijdrage bevolkingszorg	Totaal
Gemeentelijke bijdrage 2020	€ 42.388.885	€ 240.277	€ 42.629.162
Indexering 2,35%	€ 996.139	€ 5.647	€ 1.001.786
Gemeentelijke bijdrage 2021	€ 43.385.024	€ 245.924	€ 43.630.948
Waarvan indexering loonkosten	62,50%	2,80%	€ 746.011
Waarvan indexering prijzen	37,50%	1,60%	€ 255.775
Totaal			€ 1.001.786

² [Macro Economische Verkenning 2020, Central Planbureau, september 2019](#)

3.2 Indexering rijksuitkering

De afgelopen jaren heeft het Rijk elk jaar indexering van haar uitkering toegepast. De omvang van deze indexering wordt altijd pas lopende het begrotingsjaar bekend. In de begroting wordt daarom steeds aangenomen dat de indexering van de rijksuitkering gelijk is aan die van de gemeentelijke bijdrage. De werkelijke indexering bleek net wat lager. Voor 2021 zal daarom een correctie worden toegepast zodat de begrote bijdrage 2021 weer overeenkomt met de aankondigde bijdrage voor 2020, verhoogd met indexering. De correctie komt uit op circa €50.000.

3.3 Indexering overige inkomsten

De overige inkomsten van VRBZO zijn beperkt. Daar waar van toepassing worden ze in de begroting geïndexeerd conform de indexering van de gemeentelijke bijdrage.

3.4 Indexering lasten

3.4.1 Indexering loonkosten

De ontwikkeling van de loonkosten voor 2021 is nog onbekend. De huidige CAO is in 2021 niet meer geldig. VRBZO gaat daarom voor de begroting 2021 uit van een gelijke verhoging van de loonkosten als er via indexering beschikbaar komt.

3.4.2 Indexering overige kosten

Voor de overige kosten wordt een budget gereserveerd in de begroting waarmee waar nodig indexeringen kunnen worden toegepast. Deze reservering vindt per programmaproduct plaats, waardoor de daadwerkelijke verhoging van individuele budgetten als administratieve wijziging kan worden uitgevoerd en daarmee niet nogmaals om bestuurlijke goedkeuring vraagt.

De indexering van overige kosten kan nog niet onderbouwd worden met ramingen van het Centraal Planbureau voor 2021. We houden in de begroting daarom eenzelfde indexering voor overige kosten aan als in de indexering van de gemeentelijke bijdrage is gehanteerd.

4 Begroting per programmaproduct

4.1 Programma Brandweerzorg

4.1.1 Risicobeheersing

Voorkomen is beter dan genezen

Risicobeheersing is een schakel in een lange keten. Een keten die erop gericht is incidenten en rampen te voorkomen of de kans erop zo klein mogelijk te houden. In vaktermen heet dat risicobeheersing.

De gevolgen van een incident of ramp kun je voorkomen of beperken:

- Door mensen bewust te maken van de risico's en aan te zetten tot veiliger gedrag.
- Door maatregelen te nemen die de risico's verkleinen.

Daarom adviseert VRBZO gemeenten en bedrijven hoe ze risico's kunnen beperken. Ook informeren we hen over de mogelijke gevolgen als de preventie niet op orde is.

Een VRBZO-advies is waardevol, omdat het is opgesteld met oog voor alle onderdelen van de veiligheidsketen. Niet belicht vanuit één positie of een verkokerde blik, maar een integraal advies, omdat wij al die onderdelen zelf 'in huis hebben'.

Kengetallen

Voor risicobeheersing hanteren we de volgende kengetallen:

	2019 (realisatie)	2021 (prognose)	Evt. toelichting
Advisering brandveiligheid	1.755 adviezen	1.750 adviezen	Externe veiligheid milieu + RO, bouwadvies, advies gebruiksvergunning en –melding, advies PvE
Advisering evenementen	530 adviezen	530 adviezen	
Advisering binnen normtijd	82% binnen de afgesproken normtijd	90% binnen de afgesproken normtijd	
Controles brandveiligheid (bouwwerken en evenementen)	1.363 controles	1.875 controles	
Gestarte handhavingprocedures n.a.v. controles	51 procedures	50 procedures	Het gaat hierbij om: zienswijze behandeling, handhavingsbesluiten, last onder dwangsom, of

Begroting 2021

Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost

	2019 (realisatie)	2021 (prognose)	Evt. toelichting
brandveiligheid			bestuurlijke strafbeschikking
Onregelmatigheden bij BRZO bedrijven	a) Uitrukken: 16 b) Gemelde voorvallen: 22 c) Overtredingen: 30	a) Uitrukken: 17 b) Gemelde voorvallen: 28 c) Overtredingen: 36	Het verwachte aantal onregelmatigheden is gebaseerd op 3-jarig gemiddelde. Onze invloed is marginaal, maar we blijven in gesprek met bedrijven, provincie en ODZOB om veiligheidsrisico's te beperken en de veiligheidscultuur – en maatregelen te bevorderen

Begroting 2021

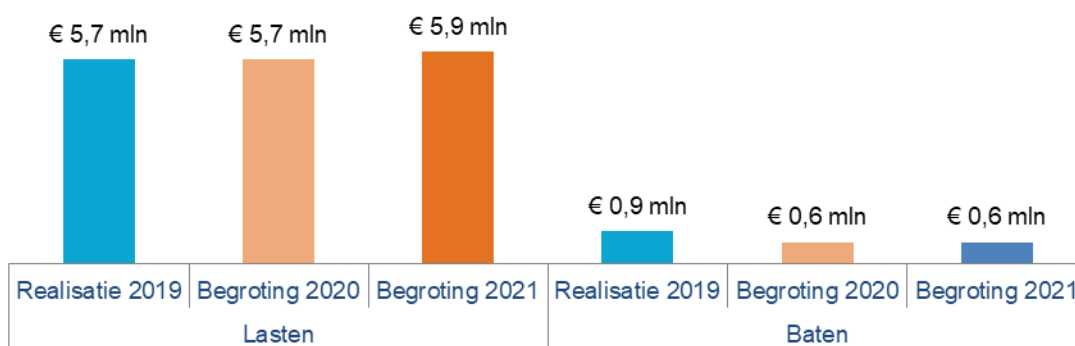
Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost

Financieel

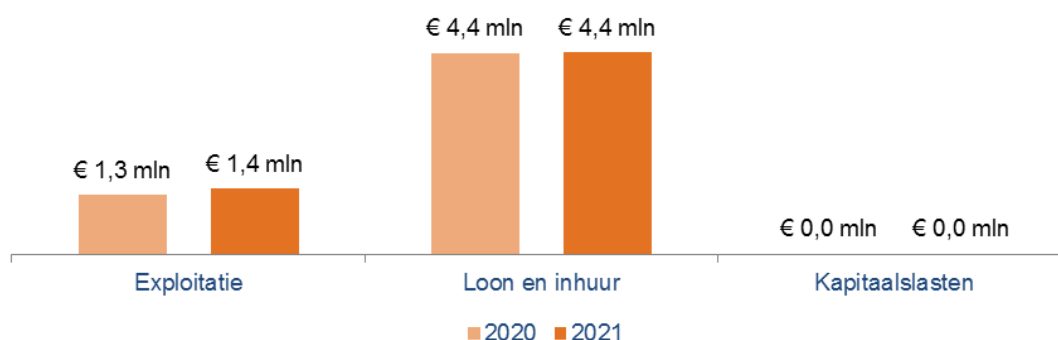
De begrote lasten voor risicobeheersing stijgen in 2021 met €0,2 miljoen ten opzichte van vorig jaar. Deze stijging is het gevolg van de begrote indexeringen, met name van de loonkosten. Verder valt het op dat de baten in 2020 en 2021 €0,3 miljoen lager begroot zijn dan de realisatie van 2019. Dit komt doordat in 2019 incidenteel op verzoek van enkele gemeenten extra activiteiten zijn uitgevoerd die we in rekening mochten brengen bij de betreffende gemeenten. Ook kende enkele opleidingen incidenteel extra deelnemers. Deze inkomsten zijn niet verwerkt in de begroting 2021.

	Lasten			Baten		
	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Risicobeheersing	€ 5,7 mln	€ 5,7 mln	€ 5,9 mln	€ 0,9 mln	€ 0,6 mln	€ 0,6 mln

Risicobeheersing

Risicobeheersing

4.1.2 Incidentbestrijding

**Als er dan tóch iets gebeurt...
dan komen we.**

Stel, er komt een melding binnen bij de **meldkamer**. Er is bijvoorbeeld een brand of er is een ongeluk gebeurd. De centralisten beoordelen welke **hulpverleningsdiensten** (brandweer, ambulance en/of politie) moeten komen en alarmeren de betreffende organisaties. Vervolgens komen de hulpdiensten in actie.

Eenmaal aangekomen op de plaats van het incident hebben onze hulpdiensten 2 prioriteiten:

- **beperken** van het aantal **slachtoffers** (en hun eventuele verwondingen)
- **beperken** van de **schade**

De aandacht gaat eerst uit naar mensen en dieren, daarna pas naar materialen, gebouwen, enz. Maar hulpverleners houden tijdens hun werk ook oog voor hun eigen veiligheid.

Kengetallen

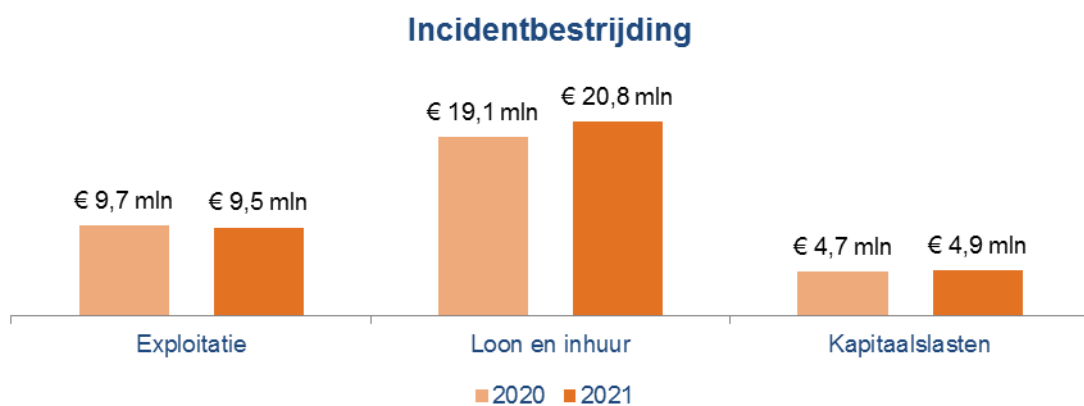
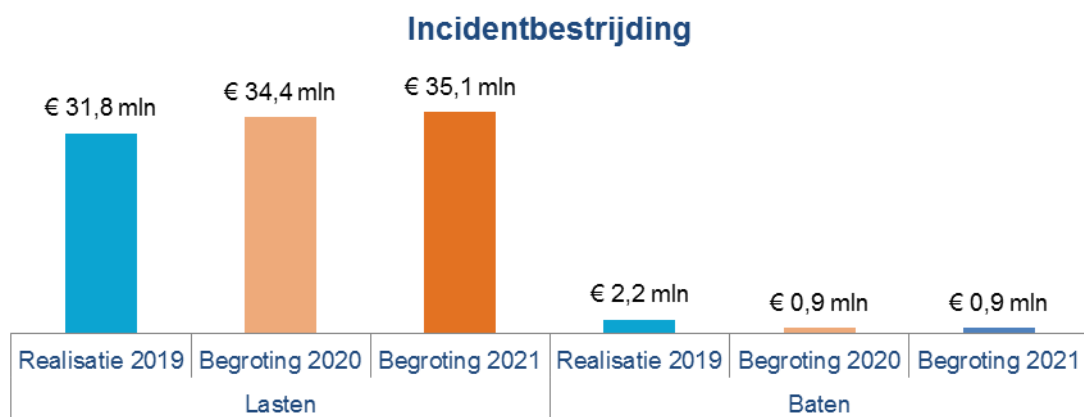
Voor incidentbestrijding hanteren we de volgende kengetallen:

	2019 (realisatie)	2021 (prognose)	Evt. toelichting
Paraatheid / beschikbaarheid	N.n.b.	90%	
Opkomsttijd behaald (conform bestuurlijk vastgestelde normtijden brandweezorg voor die incidenten waarvoor normtijden zijn vastgesteld)	70,7%	70%	
Vakbekwaamheid	100%	100%	
Aantal incidenten (uitgerukt):	Brand: 1.777	Brand: 1.800	Categorie 'Overig' omvat met name: - Reanimatie; we verwachten een stijging van aantal reanimaties omdat posten hiervoor inzetbaar zijn en vaker worden gealarmeerd. - dienstverlening bij storm / overlast weer: door extreem weer zien we vaker hulpverzoeken voor dienstverlening na een storm of wateroverlast. - dienstverlening t.b.v. meting gevaarlijke stoffen / CO2 - dienstverlening bij liftopsluiting
- Brand	Ongeval: 395	Ongeval: 390	
- Ongeval	Alarm: 979	Alarm: 900	
- Automatisch alarm	Overig: 2.143	Overig: 2.000	
- Overig	Totaal: 5.294	Totaal: 5.090	

Financieel

De lasten bij incidentbestrijding stijgen in 2021 met € 1,6 miljoen ten opzichte van 2020. Deze stijging komt door indexering van budgetten en de kosten FLO. Naast de indexering vindt er ook een verschuiving van budgetten plaats naar ondersteuning organisatie. Het valt op dat de inkomsten in 2019 hoger zijn uitgevallen dan begroot is voor 2021. Dit komt doordat er in 2019 een eerste uitbetaling van € 0,9 miljoen heeft plaatsgevonden van levensloopsaldo's van medewerkers. Ook werd in 2019 een deel van de rijksuitkering nog verantwoord bij het onderdeel incidentbestrijding. In de begroting 2020 en 2021 wordt deze bijdrage verantwoord bij financiering.

	Lasten			Baten		
	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Incidentbestrijding	€ 31,8 mln	€ 34,4 mln	€ 35,1 mln	€ 2,2 mln	€ 0,9 mln	€ 0,9 mln

4.2 Veiligheid

4.2.1 GHOR

Inhoud

De GHOR (= de geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio) coördineert tijdens een ramp de hulpverlening van de verschillende medische instanties: de GGD, de meldkamer ambulancezorg, de ambulancedienst, de ziekenhuizen, de huisartsen en het Rode Kruis. Daarnaast adviseert de GHOR over maatregelen die de volksgezondheid beschermen bij ongevallen of rampen met (dreigend) gevaar voor mens en milieu. Bijvoorbeeld wanneer er gevaarlijke stoffen vrijkomen of een grootschalige uitbraak van een infectieziekte dreigt.

Financieel

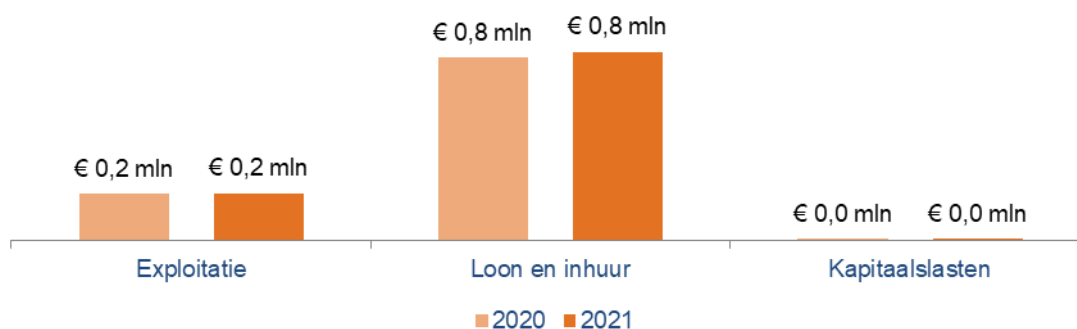
De GHOR toont financieel een stabiel beeld. Ook bij het onderdeel GHOR vindt indexering plaats, maar door de geringe omvang van de totale lasten is dit door afronding niet zichtbaar.

	Lasten				Baten		
	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021		Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
GHOR	€ 0,9 mln	€ 1,0 mln	€ 1,0 mln		€ 0,0 mln	€ 0,0 mln	€ 0,0 mln

GHOR

GHOR

4.2.2 Bevolkingszorg

Inhoud

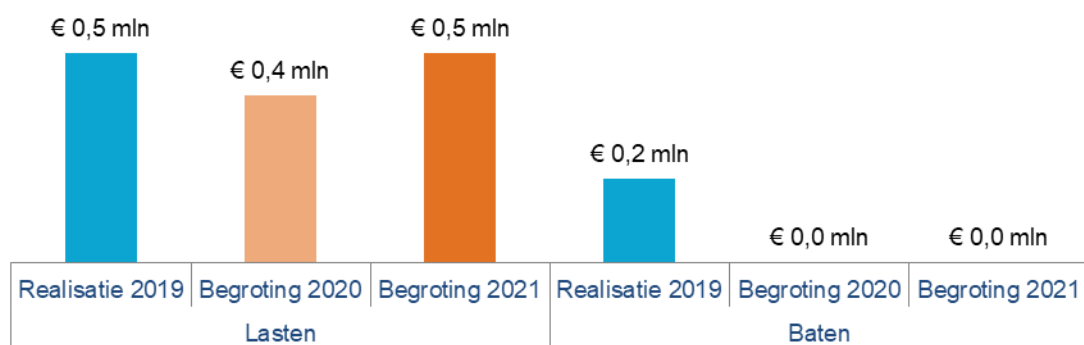
Gemeenten vervullen een essentiële rol in de crisisbeheersing, bijvoorbeeld als het gaat om het communiceren over het incident of de crisis en om betrokkenen op te vangen. Als de hulpverleningsdiensten klaar zijn met hun inzet, liggen er voor de gemeenten vaak nog taken. Bijvoorbeeld interne en/of externe onderzoeken begeleiden of inventariseren wat de schade was. De zorg voor de bevolking wordt door gemeenten ingevuld met een ondersteunende rol vanuit VRBZO.

Financieel

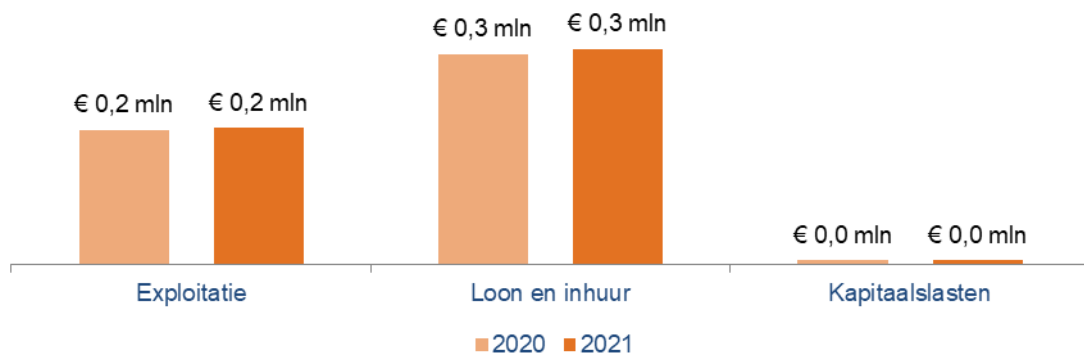
Bevolkingszorg toont financieel een stabiel beeld. De stijging van de lasten wordt veroorzaakt door indexering. De baten die in 2019 nog bij Bevolkingszorg verantwoord werden, zijn nu toegevoegd aan het onderdeel financiering. Dit om expliciet de gemeentelijke bijdrage zichtbaar te kunnen maken in de bestuurlijke weergave van de begroting. De baten komen hierdoor in 2021 lager uit dan in 2019.

	Lasten			Baten		
	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Bevolkingszorg	€ 0,5 mln	€ 0,4 mln	€ 0,5 mln	€ 0,2 mln	€ 0,0 mln	€ 0,0 mln

Bevolkingszorg

Bevolkingszorg

4.2.3 Crisisbeheersing

Samen voorbereid op een crisis

Vaak blijft een **incident** wat omvang betreft beperkt. Dan is de inzet van 1 of 2 hulpdiensten genoeg. Maar soms neemt een incident **grotere vormen** aan. Denk aan:

- een brand die overslaat naar een verzorgingscentrum met patiënten die niet zelfstandig uit bed kunnen;
- een festival in de buitenlucht dat getroffen wordt door een zomerstorm, waarna een podium instort en er paniek uitbreekt;
- een stroomstoring, waardoor internet en telefonie niet meer functioneren, de openbare verlichting en verkeersregelininstallaties uitvallen en zorginstellingen zonder stroom komen te zitten;
- De uitbraak van een pandemie

Bij de bestrijding van dit soort complexe incidenten zijn meestal meerdere hulpdiensten en de gemeente betrokken. We **‘schalen dan op’**, zoals dat heet. Dat betekent dat we meer hulpverleners oproepen, maar ook collega's van gemeenten en bestuurders.

VRBZO bundelt de krachten van de hulpdiensten. **Samen** zorgen we ervoor dat de situatie zo snel mogelijk stabiel en veilig is, zodat de dagelijkse gang van zaken kan worden hervat. De gemeente is daarna verantwoordelijk voor de nazorg aan inwoners die getroffen zijn door het incident.

Kengetallen

Voor Crisisbeheersing hanteren we de volgende kengetallen.

	2019 (realisatie)	2021 (prognose)	Evt. toelichting
Aantal afgehandelde GRIP situaties	GRIP 1: 5 GRIP 2: 2 GRIP 3: 0 GRIP 4: 0	GRIP 1: 5 GRIP 2: 2 GRIP 3: 1 GRIP 4: 0	De prognose van het aantal GRIP 1 en 2 incidenten is gebaseerd op het langjarig gemiddelde. Daarnaast zien we gemiddeld eens in de 2 à 3 jaar een majeur (GRIP 3) incident.
Opkomsttijd crisisteams binnen norm	Nntb	85%	
Leeropbrengst na GRIP	87 leerpunten om te: - verbeteren: 60 - behouden: 27	75 leerpunten	
Uitgevoerde verbeterpunten n.a.v. GRIP evaluatie (% van totaal)	Nntb	75%	

Begroting 2021

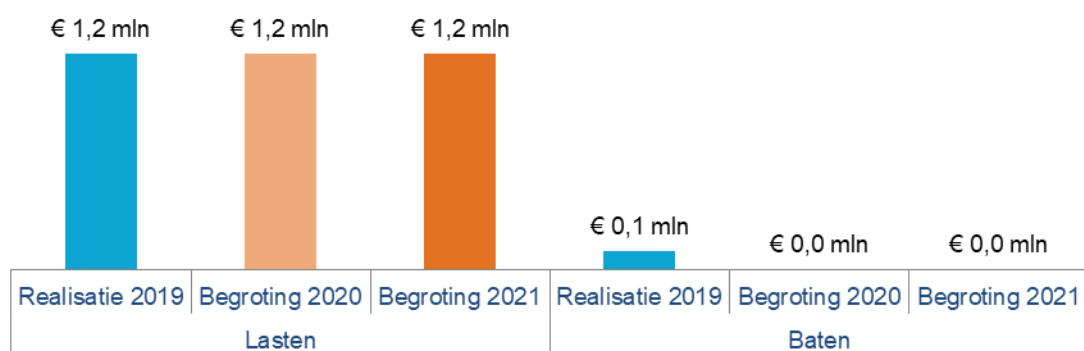
Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost

Financieel

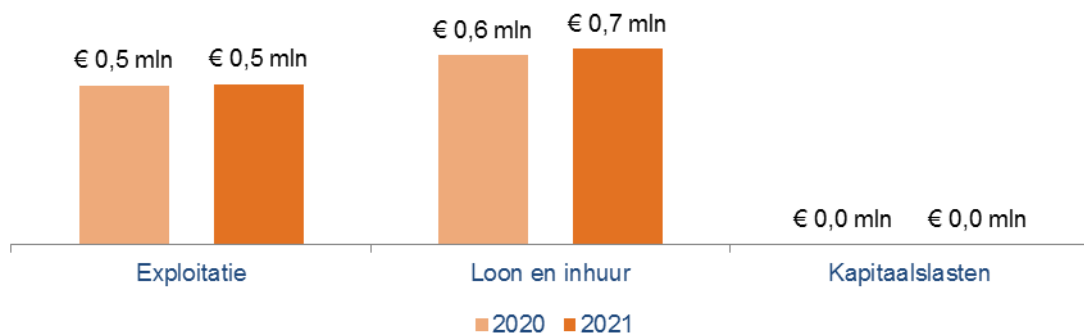
Ook bij het onderdeel Crisisbeheersing vindt indexering plaats, maar door de geringe omvang van de totale lasten is dit door afronding niet zichtbaar.

	Lasten			Baten		
	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Crisisbeheersing	€ 1,2 mln	€ 1,2 mln	€ 1,2 mln	€ 0,1 mln	€ 0,0 mln	€ 0,0 mln

Crisisbeheersing

Crisisbeheersing

4.2.4 Gemeenschappelijke meldkamer

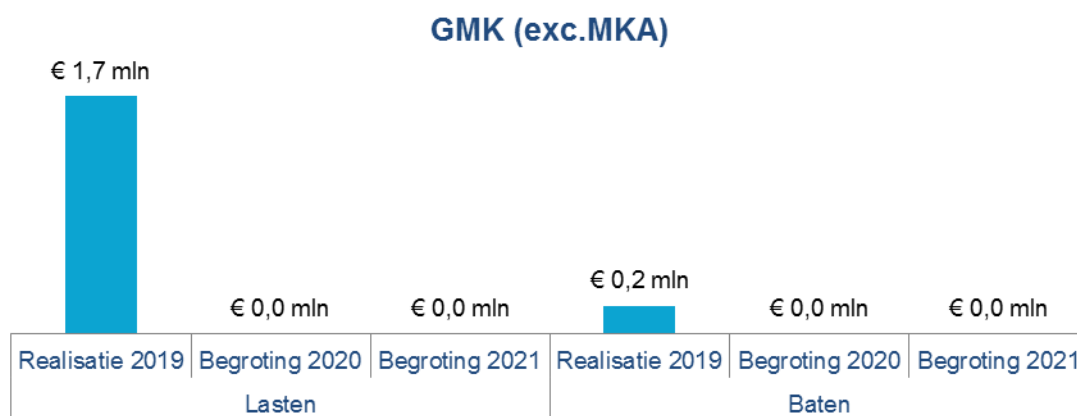
Inhoud

De meldkamer is verantwoordelijk voor de intake en uitraag van meldingen, de inzet en alarmering van hulpdiensten, de coördinatie en (indien nodig) de opschaling binnen de regio. Centralisten van de brandweer, de ambulancedienst en de politie werken hier samen. De meldkamers van Brabant-Zuidoost en Brabant-Noord zijn samengevoegd tot één meldkamer in 's-Hertogenbosch.

Financieel

De verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de gemeenschappelijke meldkamer is inmiddels overgegaan naar de Politie. Hierdoor verdwijnen in 2020 ook de laatste onderdelen van de GMK uit onze begroting.

	Lasten			Baten		
	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
GMK (exc.MKA)	€ 1,7 mln	€ 0,0 mln	€ 0,0 mln	€ 0,2 mln	€ 0,0 mln	€ 0,0 mln

4.3 Zorg

Inhoud

De tekst in dit onderdeel wordt aangeleverd door de GGD en is exact gelijk aan het onderdeel over ambulancezorg in de GGD begroting 2021. De layout die door de GGD gehanteerd wordt, wijkt sterk af van de layout in de rest van deze begroting. Dit onderdeel is daarom opgenomen als bijlage 9.

Financieel

De indexering van de baten en lasten wijkt voor de ambulancezorg af van de overige indexeringen. De baten voor de Ambulancezorg en Meldkamer ambulancezorg worden geïndexeerd op basis van de indexering van de Nederlandse Zorgautoriteit. Helaas is de omvang van de indexering van deze budgetten pas in de loop van 2020 bekend. In de primaire begroting 2021 wordt voor daarom geen indexering aangehouden. Via een begrotingswijziging wordt later alsnog de juiste indexering toegepast.

	Lasten			Baten		
	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Ambulancezorg	€ 20,5 mln	€ 22,9 mln	€ 22,9 mln	€ 20,5 mln	€ 22,9 mln	€ 22,9 mln
MKA	€ 1,9 mln	€ 1,8 mln	€ 1,8 mln	€ 1,8 mln	€ 1,9 mln	€ 1,9 mln

4.4 Ondersteuning organisatie

Inhoud

In het programma Ondersteuning organisatie vinden de werkzaamheden van de sector bedrijfsvoering plaats zoals HRM, Financiën, Informatie en automatisering, directie- en bestuur ondersteuning en communicatie. Naast de activiteiten van de sector bedrijfsvoering zijn de kosten van leidinggevenden verantwoord in dit programma. Zoals de naam van het programma reeds doet vermoeden worden hier de kosten verantwoord gericht op het soepel verlopen van het primaire proces.

Vanuit het bestuur is expliciet aandacht gevraagd voor de samenwerking met andere gemeenschappelijke regelingen in Brabant-Zuidoost. Mede onder regie van twee gemeentesecretarissen heeft dit de afgelopen jaren onder meer geleid tot:

- Een gezamenlijke planning van het aanbieden van de begroting en jaarstukken;
- Het organiseren van een gezamenlijke voorlichtingsavond over de begrotingen van de gemeenschappelijke regelingen;
- Op basis van een gemeenschappelijk model zijn de controleverordening, financiële verordening, de notitie algemene reserve en de beleidsregel reserves en voorzieningen opgesteld;
- Het inrichten van gezamenlijke huisvesting met de RAV in Eindhoven Woensel;

Beleidsindicatoren Besluit Begroting en Verantwoording

Het Besluit Begroting en Verantwoording schrijft een set met verplichte beleidsindicatoren voor. In totaal beschrijft het Besluit Begroting en Verantwoording 39 indicatoren. Deze indicatoren hebben betrekking op de taakvelden van Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost. Het betreft de zes indicatoren uit het taakveld Bestuur en ondersteuning.

Begroting 2021

Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost

Indicator	Waarde
Formatie per 1000 inwoners	0,46
Bezetting per 1000 inwoners	0,46
Apparaatskosten per inwoner	€ 68
Externe inhuur % van loonsom	0,12%
Externe inhuur totaal	€ 38.000
Overhead als % van totale lasten	18%

Eigen kengetallen

	2019 (realisatie)	2021 (prognose)	Evt. toelichting
Ziekteverzuim	3,88%	< 4,5%	Het gemiddelde (landelijke) verzuimpercentage in de bedrijfstak 'Openbaar Bestuur & Overheidsdiensten' bedraagt 5,4% over afgelopen 5 jaar (bron: CBS)
Formatie vs. bezetting	95,9%	90% - 100%	

Financieel

De lasten bij het onderdeel ondersteuning organisatie stijgen door indexering en door een verschuiving van budget vanuit Incidentbestrijding.

	Lasten			Baten		
	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Ondersteuning organisatie	€ 9,2 mln	€ 9,1 mln	€ 9,4 mln	€ 0,1 mln	€ 0,0 mln	€ 0,0 mln

Ondersteuning organisatie

5 Financiële overzichten

5.1 Schatkistbankieren

Bij schatkistbankieren dienen de decentrale overheden, alsook VRBZO, hun tegoeden aan te houden bij het Ministerie van Financiën. Bij verplicht schatkistbankieren is het niet meer mogelijk beleggingen en deposito's zelfstandig aan te gaan buiten het drempelbedrag. Het drempelbedrag is gelijk aan 0,75% van het begrotingstotaal van de decentrale overheid. Voor VRBZO geldt dat het drempelbedrag in 2021 ongeveer € 580.000 groot is. Bij het opstellen van de bestuurlijke tussenrapportages en de jaarrekening zal gerapporteerd worden over in hoeverre aan dit drempelbedrag is voldaan.

5.2 Investeringsbegroting

De investeringsbegroting is opgenomen als bijlage 8.

De geplande investeringen die zijn toegevoegd in de jaarschijf 2024 betreffen vervangingsinvesteringen in ondermeer drie tankautospuitten, vijf haakarmvoertuigen, een hoogwerker, persoonlijke beschermingsmiddelen, werkstations en servers.

5.3 Overzicht incidentele baten en lasten

Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost heeft slechts beperkt incidentele baten. De meeste baten zijn in hun aard structureel, zoals de gemeentelijke bijdragen, uitkering van het Rijk en de bijdrage van zorgverzekeraars. Ook voor in omvang meer wisselende baten, zoals de deelname van externen aan trainingen en detachering van medewerkers is in de

meerjarenbegroting een vast basisniveau opgenomen. De schommeling in deze baten kan de organisatie voldoende opvangen.

5.4 Overzicht financiële taakstellingen en eerdere bezuinigingen

De Veiligheidsregio had in de periode 2014 tot en met 2017 en in 2019 een bezuinigingstaakstelling opgenomen in haar begroting. In die periode is er voor een bedrag van € 5,1 miljoen aan bezuinigingen gerealiseerd.

In 2020 zijn daarnaast de structurele kosten voor Arbeidshygiëne (€ 0,4 miljoen) afgedekt met structurele middelen. De middelen in de bestemmingsreserve Arbeidshygiëne (€ 3,5 miljoen) zijn hierdoor beschikbaar voor dekking van een deel van de incidentele kosten van de overgangsregeling FLO.

Voor de begroting 2021 is geen taakstelling opgenomen.

6 Verplichte paragrafen

6.1 Risicomanagement en weerstandsvermogen

VRBZO heeft in 2019 de beleidsnota Risicomanagement & Weerstandsvermogen geëvalueerd en herijkt. De beleidsnota is in december 2019 door het Algemeen Bestuur vastgesteld voor de periode 2020 - 2023. De belangrijkste beleidsuitgangspunten voor VRBZO op gebied van risicomanagement zijn:

- Risico's in een cyclisch proces inventariseren, beoordelen en monitoren via een continuïteitsplan;
- De instelling van een weerstandsvermogen heeft als doel om een stabiele (trendmatige) ontwikkeling van de gemeenschappelijke bijdrage te waarborgen.
- Streven naar een ratio weerstandsvermogen van 1 of hoger. De hoogte van de algemene reserve is vastgesteld op € 2,0 miljoen.

6.1.1 Risico-inventarisatie en monitoring

Het risico-overzicht in het continuïteitsplan gaat uit van een indeling die bestaat uit een matrix waarbij de assen worden gevormd door de factoren kans en impact. Met kans wordt bedoeld welke mate van waarschijnlijkheid er bestaat dat een risico zich manifesteert. Met impact wordt bedoeld de negatieve financiële invloed die een risico mogelijk heeft op de continuïteit van de dienstverlening. Door het inschatten van kans en (financiële) impact (scoren op een schaal van 1 tot 5) vindt rangordening van risico's plaats.

Kans	1	2	3	4	5	Score	Kans	Impact
5	5	10	15	20	25	1	Zeer onwaarschijnlijk / nihil	< € 0,10 mln
4	4	8	12	16	20	2	Onwaarschijnlijk	€ 0,10 mln - € 0,25 mln
3	3	6	9	12	15	3	Reëel (50/50)	€ 0,25 mln - € 0,50 mln
2	2	4	6	8	10	4	Waarschijnlijk	€ 0,50 mln - € 1,00 mln
1	1	2	3	4	5	5	Zeer waarschijnlijk	> € 1,00 mln
	1	2	3	4	5			
	Impact							

De kans of impact van onderstaande risico's zijn van die mate dat er rekening mee moet worden gehouden dat ze zich voordoen. Tijdens de reguliere planning en control gesprekken worden de risico's besproken en bijgesteld. De risico's, en eventueel genomen beheersmaatregelen om de impact te dempen, worden gemonitord en periodiek gewogen door het managementteam.

Onderwerp	Kans	Impact (€ mln)
1. Risico's in de algemene bedrijfsvoering, voornamelijk door: - Stijging premies voor (vrijwilligers)verzekeringen en pensioenen, wijzigingen in beleid FLO-regeling beroepsbrandweer; - Kosten die voortvloeien uit bedrijfskritische specialistische functies (bijvoorbeeld kostbare opleidingen of inhuur op gebied van brand- en omgevingsveiligheid, business intelligence, ICT etc.) - Eigen risicodragers WW	Ze waarschijnlijk	€ 0,5 – € 1,0
2. Majeure wijzigingen in het bestaande model van brandweezorg: - Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) en Europese richtlijn rechtspositie brandweervrijwilligers	Waarschijnlijk	€ 0,5 – € 1,0
3. Ernstige verstoring door incidenten, rampen en crises: - Kosten voortvloeiend uit bestrijding van een majeure incident	Reëel	€ 0,5 – € 1,0
Totaal		€ 1,5 – € 3,0

Bij de kwantificering van de impact is rekening gehouden met incidentele risicobedragen. De risico's met betrekking tot algemene bedrijfsvoering en majeure wijzigingen in model brandweezorg hebben op onderdelen een structureel karakter. Dit betekent dat bij het voordoen van dit risico incidenteel vanuit het weerstandsvermogen een onttrekking kan worden gedaan.

Het is niet reëel dat bovengenoemde risico's zich gelijktijdig voordoen. Tevens is de impact van een ernstig incident en de majeure wijzigingen in model brandweezorg (nog) lastig te kwantificeren.

Mede gelet op bovenstaande houdt VRBZO rekening met een totaal risicobedrag van € 2,0 miljoen.

6.2 Staat van reserves en voorzieningen

Voorzieningen	2019	2020			Primaire begroting 2021		
	Eindstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
Onderhoud Gebouw ROC	647.238	68.400	-53.714	661.924	70.000	-26.597	705.327
Totaal	647.238	68.400	-53.714	661.924	70.000	-26.597	705.327

Reserves	2019	2020			Primaire begroting 2021		
	Eindstand	Toevoeging	Onttrekking/ Vrijval	Eindstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
Algemene reserve	1.999.999			1.999.999			1.999.999
Investerings	217.807			217.807			217.807
Arbeidshygiëne	3.522.256		-3.522.526	0			0
FLO	0	4.169.129	-1.000.000	3.169.126		-1.114.000	2.055.126
GMK	500.000			500.000			500.000
Totaal	6.240.061		-4.522.256	5.886.931	0	-1.114.000	5.070.061

6.3 Toelichting op de staat van reserves en voorzieningen

6.3.1 Voorziening groot onderhoud Regionaal Opleidingscentrum

Op basis van een in 2019 opgesteld meerjarenonderhoudsplan vindt jaarlijks een storting plaats in de voorziening groot onderhoud ROC. De jaarlijkse storting in de voorziening bedraagt met ingang van 2021 €70.000. Op basis van het oude plan bedroeg de jaarlijkse storting € 68.400,-- . Conform het meerjarenonderhoudsplan is voor 2021 ook een onttrekking uit de voorziening begroot.

6.3.2 Algemene reserve

Deze reserve is bestemd voor het opvangen van financiële risico's en van schommelingen in de exploitatiesfeer. In de vergadering van het Algemeen Bestuur van januari 2018 is het Nota algemene reserve vastgesteld. Daarmee is tevens besloten dat de hoogte van de algemene reserve niet is gebaseerd op de risico's waar de organisatie mee te maken heeft, maar gekoppeld is aan de totale baten van de organisatie. Op basis van die notitie is voor VRBZO een gewenste omvang van de algemene reserve vastgesteld tussen de €2.000.000 en €2.400.000.

Op basis van het jaarlijks op te stellen continuïteitsplan, zoals benoemd in het rapport over risicomanagement en dat onderdeel uitmaakt van de P&C-cyclus, worden de risico's wel nog steeds gemonitord. Daarbij kunnen ook risico's worden toegevoegd danwel komen te vervallen.

6.3.3 Bestemmingsreserve t.b.v. investeringen

Deze bestemmingsreserve is in 2008 in het leven geroepen naar aanleiding van de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording. Investerings in software dienen geactiveerd te worden onder de materiële vaste activa en de hiervoor bestemde financiële middelen worden aangewend ter dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten. Het betreft hier met name investeringen in pakketten ter verbetering van de bedrijfsvoering. Aan deze reserve zullen geen middelen weer worden toegevoegd. Er zijn op dit moment ook geen activa waarvoor een onttrekking plaatsvindt. Zodra deze volledig is benut zal deze komen te vervallen.

6.3.4 Bestemmingsreserve Arbeidshygiëne wordt FLO

6.3.4.1 Arbeidshygiëne

Op basis van de jaarcijfers 2019 zijn structurele middelen geïdentificeerd en gereserveerd voor dekking van de structurele kosten voor Arbeidshygiëne (€440.000). Hierdoor kunnen de incidentele middelen in de bestemmingsreserve Arbeidshygiëne (€ 3,5 miljoen) ingezet worden om de incidentele kosten voor de overgangsregeling FLO gedeeltelijk te dekken.

6.3.4.2 FLO

Vanuit deze reserve worden de meerkosten die VRBZO maakt ten behoeve van FLO opgevangen. De toevoeging aan de reserve FLO in 2020 is opgebouwd uit het eindsaldo van de bestemmingsreserve Arbeidshygiëne (€ 3.522.526) en het te bestemmen resultaat over het boekjaar 2019 (€ 646.870).

Voor de meerkosten tot en met 2024 is een bestemmingsreserve FLO gevormd van € 4,1 miljoen. Voor de periode van 2025 tot en met 2028 moet de bestemmingsreserve FLO de komende jaren met € 0,9 miljoen aangevuld worden.

6.3.5 Bestemmingsreserve GMK

Vanuit het Rijk ontving VRBZO een eenmalige compensatie van €500.000 bedoeld voor het afdekken van frictiekosten voor de vorming van de landelijke meldkamer. Dit bedrag is niet gebaseerd op een onderbouwing van werkelijke frictiekosten, maar betreft een lumpsum vergoeding die elke veiligheidsregio heeft ontvangen. Verwachte frictie voor VRBZO is met name gerelateerd aan hogere personeelskosten voor medewerkers die boventallig worden.

6.4 Onderhoud kapitaalgoederen

Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost heeft geen kapitaalgoederen zoals bedoeld in het Besluit Begroting en Verantwoording (wegen, riolering, water, groen en openbare gebouwen).

Voor het onderhoud van de brandweerkazernes, in eigendom van Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost, zijn specifieke afspraken gemaakt. Deze kazernes zijn in 2014 gekocht, met het doel deze na uiterlijk tien jaar weer terug te verkopen aan de betreffende gemeente. De Veiligheidsregio doet om die reden een storting in een door de betreffende gemeente

beheerd onderhoudsfonds. De omvang van de storing is gebaseerd op een Meerjarenonderhoudsplan. Het onderhoud van deze brandweerkazernes sluit daarmee aan bij de gemeentelijke gebruiken.

Het onderhoud van alle overige kapitaalgoederen is er op gericht de kapitaalgoederen steeds in voldoende conditie te hebben om de operationele inzet te waarborgen. In de begroting zijn hier structurele budgetten voor gereserveerd.

6.5 Financiering

6.5.1 Hoofdcomponenten

De financiering van Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost kent drie hoofdcomponenten:

1. Gemeentelijke bijdragen;
2. Bijdragen van zorgverzekeraars;
3. Bijdrage van het ministerie van Veiligheid en Justitie

Daarnaast ontvangt Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost nog diverse kleinere bijdragen. In totaal ontvangt Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost de volgende bijdragen:

Onderwerp	Bedrag 2021
Bijdragen deelnemende gemeenten	€ 43.630.949
Bijdrage zorgverzekeraars	€ 24.820.000
Bijdrage rijk	€ 6.678.585
Uit reserve	€ 1.114.000
Overig	€ 1.875.132
Totale baten 2021	€ 78.118.666

6.5.2 Rentelasten

Het overzicht van de rentelasten is opgenomen in bijlage 5.

6.5.3 Renterisiconorm

VRBZO loopt renterisico op het moment dat nieuwe leningen moeten worden aangetrokken (herfinanciering) of als een renteherziening van toepassing is. Om het renterisico te beheersen is in de Wet FIDO de renterisiconorm geformuleerd. Het doel van deze norm is om overmatige afhankelijkheid van het renteniveau in één bepaald jaar te voorkomen, dit ter bescherming van de financiële positie. Met deze norm bevordert de Wet FIDO een solide financieringswijze bij openbare lichamen. Conform voorschrift van de geactualiseerde Wet FIDO wordt het renterisico in onderstaande tabel voor de komende vier jaren bepaald, terwijl de renterisiconorm alleen betrekking heeft op het totaal van de rekening van het komende jaar. De norm schrijft voor dat maximaal 20% van het begrotingstotaal in een bepaald jaar gebruik mag worden voor aflossing of herfinanciering van een lening. Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost voldoet hier voor elk van de vier jaarschijven van deze begroting aan.

Begroting 2021

Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost

	2021	2022	2023	2024
Omvang begroting	€ 78,1 mln	€ 78,0 mln	€ 77,8 mln	€ 77,5 mln
20% norm	€ 15,6 mln	€ 15,6 mln	€ 15,6 mln	€ 15,5 mln
Aflossing	€ 4,4 mln	€ 3,3 mln	€ 2,8 mln	€ 2,7 mln
Herfinanciering of renteverandering	€ 2,0 mln	€ 0	€ 0	€ 4,6 mln
Totaal	€ 6,4 mln	€ 3,3 mln	€ 2,8 mln	€ 7,3 mln

6.6 Bedrijfsvoering

6.6.1 Rechtmatigheidsverklaring

Naar aanleiding van de voorstellen van de commissie Depla, in het rapport 'Vernieuwing van de begroting en verantwoording van gemeenten' legt met ingang van het verslagjaar 2021 het College van burgemeester en wethouders ("college") bij een gemeente in de jaarrekening verantwoording af over de rechtmatigheid. Waar in het rapport wordt gesproken over College van burgemeester en wethouders, geldt hetzelfde voor het (dagelijks) bestuur van gemeenschappelijke regelingen. Daar waar gemeente staat, dient ook gemeenschappelijke regeling gelezen te worden. De verantwoording over de rechtmatigheid gaat na een wetswijziging deel uitmaken van de jaarrekening, zodat de aandacht voor en de controle op rechtmatigheid op het huidige kwaliteitsniveau gehandhaafd blijft. De accountant geeft een getrouwheidsoordeel af over de jaarrekening, waarvan de rechtmatigheidsverantwoording onderdeel uitmaakt. Het huidige afzonderlijke rechtmatigheidsoordeel in de controleverklaring van de accountant komt daarmee te vervallen.

Deze wijziging markeert allereerst de verantwoordelijkheid van het college voor de rechtmatigheid. Het is vervolgens aan de Raad om de rechtmatigheidsverantwoording van het college te bediscussiëren en te beoordelen. Het is de verwachting dat van het (zelf) geven van een rechtmatigheidsverantwoording een kwaliteitsimpuls uitgaat op de interne processen en beheersing. Het college dient immers te kunnen steunen op een adequaat functionerend systeem van interne beheersing en -controle, om (primair) te waarborgen dat de gemeente bij alle (financiële) beheershandelingen en transacties de wet- en regelgeving naleeft. Dit systeem zal tevens van belang zijn bij het opstellen van een overzicht van afwijkingen van rechtmatigheid. Tevens is de verwachting dat er meer vooruit gekeken zal worden naar het oplossen van onrechtmatigheden omdat het college ook beheersmaatregelen moet formuleren.

De paragraaf Bedrijfsvoering wordt de aangewezen plek om een nadere toelichting te geven door het college op zaken die de rechtmatigheid raken en hoe de beheersing is vormgegeven. Hierbij moet in ieder geval nadere toelichting worden gegeven op alle afwijkingen die in de rechtmatigheidsverantwoording zijn vermeld. Aspecten die hierbij onder meer in de beschouwingen betrokken worden zijn de tussentijdse communicatie met de Raad – of de reden waarom deze achterwege is gebleven –, alsmede de maatregelen die zijn genomen om verbeteringen aan te brengen om wet- en regelgeving afdoende in processen te waarborgen. Ten behoeve van de wettelijke basis is het nodig om het desbetreffende artikel in het BBV aan te passen. Deze wetswijziging wordt naar verwachting in de loop van 2020 afgerond. De Commissie BBV geeft in de Kadernota Rechtmatigheid nadere aanwijzingen over de informatie die het college in de paragraaf in de jaarstukken (alsmede in de begroting op te nemen paragraaf) moet en/of kan opnemen.

6.7 Verbonden partijen

Een organisatie wordt gezien als een 'verbonden partij' als VRBZO belanghebbende is bij de organisatie, zowel vanuit bestuurlijk als financieel oogpunt. VRBZO is een samenwerkingsverband op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen, waaraan 21 gemeenten deelnemen. VRBZO is voor gemeenten een verbonden partij. Zelf heeft VRBZO geen verbonden partijen.

6.8 Lokale heffingen en grondbeleid verbonden partijen

Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost kent geen lokale heffingen. Het onderdeel grondbeleid is voor Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost niet relevant.

Bijlagen

Begroting 2021
Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost

Bijlage 1: overzicht van baten en lasten

Programma	Product	2019 realisatie	2020 na wijziging	2021 begroting na wijziging	2019 realisatie	2020 na wijziging	2021 begroting na wijziging
Brandweezorg	Risicobeheersing	5.733.790	5.725.421	5.871.109	-858.159	-577.200	-577.200
	Incidentbestrijding	31.784.486	34.358.319	35.098.462	-2.248.897	-931.369	-931.369
Totaal Brandweezorg		37.518.275	40.083.740	40.969.571	-3.107.056	-1.508.569	-1.508.569
Veiligheid	GHOR	940.173	991.069	1.018.490	-26.712		
	Crisisbeheersing	1.228.604	1.195.886	1.221.146	-126.479	-14.500	-14.500
	Bevolkingszorg	464.640	449.013	458.367	-233.893	0	0
	GMK (exc.MKA)	1.657.960	0	0	-225.047	-45.200	-45.200
Totaal Veiligheid		4.291.377	2.635.968	2.698.003	-612.131	-59.700	-59.700
Zorg	Ambulancezorg	20.500.726	22.931.569	22.931.569	-20.526.076	-22.931.569	-22.931.569
	MKA	1.861.861	1.810.844	1.810.844	-1.848.526	-1.888.431	-1.888.431
Totaal Zorg		22.362.587	24.742.413	24.742.413	-22.374.602	-24.820.000	-24.820.000
Ondersteuning organisatie	Ondersteuning organisatie	9.194.040	9.148.032	9.401.010	-102.211		
Totaal Ondersteuning organisatie		9.194.040	9.148.032	9.401.010	-102.211		
Financiering	Financiering & Alg Dekkingsmiddelen	580.117	307.669	307.669	-365.348	-323.887	-306.863
	Bijdrage gemeenten				-41.019.063	-42.629.163	-43.630.949
	Bdur uitkering Rijk				-6.726.945	-6.576.503	-6.678.585
Totaal Financiering		580.117	307.669	307.669	-48.111.356	-49.529.553	-50.616.397
Toevoeging/Onttrekking Reserves	Toevoeging/Onttrekking algemene reserve						
	Toevoeging/Onttrekking bestemmingsreserve				-440.000	-1.000.000	-1.114.000
	Ink/Uitg alg res						
Totaal Toevoeging/Onttrekking Reserves					-440.000	-1.000.000	-1.114.000
Eindtotaal		73.946.397	76.917.822	78.118.666	-74.747.355	-76.917.822	-78.118.666

Begroting 2021
Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost

Bijlage 2: meerjarenraming 2021-2024

	Lasten				Baten			
Rijlabels	2021	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024
Brandweezorg	40.969.571	40.890.100	40.728.472	40.328.472	-1.508.569	-1.508.569	-1.508.569	-1.508.569
Incidentbestrijding	35.098.462	35.019.136	34.855.993	34.455.993	-931.369	-931.369	-931.369	-931.369
Risicobeheersing	5.871.109	5.870.964	5.872.479	5.872.479	-577.200	-577.200	-577.200	-577.200
Financiering	307.669	307.669	307.669	307.669	-50.616.397	-50.593.288	-50.596.331	-50.596.331
Bdur uitkering Rijk					-6.678.585	-6.678.585	-6.678.585	-6.678.585
Bijdrage gemeenten					-43.630.949	-43.630.949	-43.630.949	-43.630.949
Financiering & Alg Dekkingsmiddelen	307.669	307.669	307.669	307.669	-306.863	-283.754	-286.797	-286.797
Toevoeging/Onttrekking Reserves				0	-1.114.000	-1.058.000	-895.000	-495.000
Ink/Uitg alg res								0
Toevoeging/Onttrekking algemene reserve								0
Toevoeging/Onttrekking bestemmingsreserve				0	-1.114.000	-1.058.000	-895.000	-495.000
Veiligheid	2.698.003	2.697.895	2.697.821	2.697.821	-59.700	-59.700	-59.700	-59.700
Bevolkingszorg	458.367	458.324	458.281	458.281	0	0	0	0
Crisisbeheersing	1.221.146	1.221.143	1.221.143	1.221.143	-14.500	-14.500	-14.500	-14.500
GHOR	1.018.490	1.018.428	1.018.397	1.018.397				0
GMK (exc.MKA)	0	0	0	0	-45.200	-45.200	-45.200	-45.200
Zorg	24.742.413	24.742.413	24.742.413	24.742.413	-24.820.000	-24.820.000	-24.820.000	-24.820.000
Ambulancezorg	22.931.569	22.931.569	22.931.569	22.931.569	-22.931.569	-22.931.569	-22.931.569	-22.931.569
MKA	1.810.844	1.810.844	1.810.844	1.810.844	-1.888.431	-1.888.431	-1.888.431	-1.888.431
Ondersteuning organisatie	9.401.010	9.401.480	9.403.225	9.403.225				0
Ondersteuning organisatie	9.401.010	9.401.480	9.403.225	9.403.225				0
Eindtotaal	78.118.666	78.039.557	77.879.600	77.479.600	-78.118.666	-78.039.557	-77.879.600	-77.479.600

Begroting 2021 **Bijlage 3: bijdrage per**
Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost **gemeente 2021**

Gemeente	Aandeel in bijdrage	2020 excl. Bevolkingszorg	Indexering	Basisbijdrage 2021, excl. bevolkingszorg	Oranje Kolom	Gemeentelijke rampenbestrijding	Bevolk.zorg tbv OTO	Subtotaal bevolkingszorg e.d.	Totale bijdrage 2021
Asten	2,09%	€ 886.483	€ 20.832	€ 907.315	€ 7.042	€ 1.489	€ 770	€ 9.301	€ 916.616
Bergeijk	2,90%	€ 1.230.977	€ 28.928	€ 1.259.905	€ 7.042	€ 1.489	€ 770	€ 9.301	€ 1.269.206
Best	3,16%	€ 1.339.194	€ 31.471	€ 1.370.665	€ 7.042	€ 1.489	€ 1.199	€ 9.730	€ 1.380.395
Bladel	2,89%	€ 1.226.467	€ 28.822	€ 1.255.289	€ 7.042	€ 1.489	€ 770	€ 9.301	€ 1.264.590
Cranendonck	2,76%	€ 1.167.850	€ 27.444	€ 1.195.294	€ 7.042	€ 1.489	€ 1.199	€ 9.730	€ 1.205.024
Deurne	3,98%	€ 1.687.295	€ 39.651	€ 1.726.946	€ 7.042	€ 2.333	€ 1.199	€ 10.574	€ 1.737.520
Eersel	2,73%	€ 1.158.832	€ 27.233	€ 1.186.065	€ 7.042	€ 1.489	€ 770	€ 9.301	€ 1.195.366
Eindhoven	34,41%	€ 14.586.848	€ 342.792	€ 14.929.640	€ 7.042	€ 19.098	€ 10.270	€ 36.410	€ 14.966.050
Geldrop-Mierlo	4,27%	€ 1.809.039	€ 42.512	€ 1.851.551	€ 7.042	€ 3.654	€ 1.882	€ 12.578	€ 1.864.129
Gemert-Bakel	3,70%	€ 1.570.059	€ 36.896	€ 1.606.955	€ 7.042	€ 2.333	€ 1.199	€ 10.574	€ 1.617.529
Heeze-Leende	2,00%	€ 848.607	€ 19.942	€ 868.549	€ 7.042	€ 1.489	€ 770	€ 9.301	€ 877.850
Helmond	10,63%	€ 4.506.367	€ 105.900	€ 4.612.267	€ 7.042	€ 7.868	€ 4.108	€ 19.018	€ 4.631.285
Laarbeek	2,74%	€ 1.161.537	€ 27.296	€ 1.188.833	€ 7.042	€ 2.333	€ 1.199	€ 10.574	€ 1.199.407
Nuenen c.a.	2,53%	€ 1.071.356	€ 25.177	€ 1.096.533	€ 7.042	€ 2.333	€ 1.199	€ 10.574	€ 1.107.107
Oirschot	2,30%	€ 973.058	€ 22.867	€ 995.925	€ 7.042	€ 1.489	€ 770	€ 9.301	€ 1.005.226
Reusel-De Mierden	1,87%	€ 792.695	€ 18.628	€ 811.323	€ 7.042	€ 1.489	€ 770	€ 9.301	€ 820.624
Someren	2,44%	€ 1.032.578	€ 24.266	€ 1.056.844	€ 7.042	€ 1.489	€ 770	€ 9.301	€ 1.066.145
Son en Breugel	1,90%	€ 803.517	€ 18.883	€ 822.400	€ 7.042	€ 1.489	€ 770	€ 9.301	€ 831.701
Valkenswaard	3,67%	€ 1.553.826	€ 36.515	€ 1.590.341	€ 7.042	€ 2.333	€ 1.199	€ 10.574	€ 1.600.915
Veldhoven	5,38%	€ 2.281.590	€ 53.617	€ 2.335.207	€ 7.042	€ 3.654	€ 1.882	€ 12.578	€ 2.347.785
Waalre	1,65%	€ 700.710	€ 16.467	€ 717.177	€ 7.042	€ 1.489	€ 770	€ 9.301	€ 726.478
Totaal	100,0%	€ 42.388.885	€ 996.139	€ 43.385.024	€ 147.882	€ 63.807	€ 34.235	€ 245.924	€ 43.630.948

Bijlage 4: begroting ingedeeld naar taakvelden

Taaknummer	Taak	Taakveld	Lasten	Baten
0.10	Bestuur en ondersteuning	Mutaties reserves		-€ 1.114.000
0.4	Bestuur en ondersteuning	Ondersteuning organisatie	€ 9.401.010	
0.5	Bestuur en ondersteuning	Treasury	€ 307.669	-€ 306.863
0.8	Bestuur en ondersteuning	Overige baten en lasten		
1.1	Veiligheid	Crisisbeheersing en brandweer	€ 42.486.539	-€ 51.449.803
7.1	Volksgezondheid en milieu	Volksgezondheid	€ 24.742.413	-€ 24.820.000
8.3	VHROSV	Wonen en bouwen	€ 1.181.035	-€ 428.000
Eindtotaal			€ 78.118.666	-€ 78.118.666

Bijlage 5: renteschema

Renteschema conform BBV richtlijn

Externe rentelasten over de korte en lange financiering	€ 307.669
Externe rentebaten	-€ 2.000
Saldo rentelasten en rentebaten	€ 305.669

Rente grondexploitatie	€ 0
Rente projectfinanciering	€ 0
Rentebaten van doorverstrekte leningen	€ 0
Subtotaal	€ 0

Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	€ 305.669
--	------------------

Rente over eigen vermogen	€ 0
Rente over voorzieningen	€ 0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	€ 0

De aan de taakvelden toegerekende rente	€ 304.863
---	-----------

Renteresultaat op het taakveld Treasury	€ 806
--	--------------

Bijlage 6: EMU saldo

Omschrijving	2021
Exploitatiesaldo voor onttrekking reserves	€ -1.114.000
Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	€ 5.225.695
Dotaties aan de post voorzieningen	€ 70.000
Investeringsdie worden geactiveerd	€ -7.562.071
Baten uit bijdragen andere overheden	€ 0
Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa	€ 0
Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-,	€ 0
Baten bouwgrondexploitatie	€ 0
Lasten op de balanspost voorzieningen voor zover deze transacties met derden betreffen	€ 0
Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen	€ 0
Verkoop van effecten:	€ 0
Berekend EMU saldo	€ -3.380.376

VRBZO kent in 2021 een negatief EMU saldo doordat er in 2021 meer investeringen zullen worden geactiveerd dan we aan afschrijvingslast hebben. Door schommelingen in de investeringsbegroting per jaar, schommelt ook het EMU saldo per jaar. Er geldt voor onze organisatie op basis van de Wet houdbare overheidsfinanciën geen individuele referentiewaarde voor het EMU-saldo.

Begroting 2021
Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost

Bijlage 7: Meerjarenbalans en weerstandsvermogen

Balans	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Totaal Materiele Vaste Activa	34.187.432	33.329.808	35.666.184	31.346.303	26.581.488	28.920.973
Totaal Uitzettingen	11.583.302	7.041.795	1.224.623	962.619	1.600.647	842.675
Totaal Overlopende Activa	888.205	888.205	888.205	888.205	888.205	888.205
Totaal Liquide Middelen	65.165	65.165	65.165	65.165	65.165	65.165
Totaal Activa	46.724.105	41.324.974	37.844.178	33.262.293	29.135.506	30.717.019
Totaal Eigen Vermogen	(6.886.932)	(5.886.932)	(4.772.932)	(3.714.932)	(2.819.932)	(2.718.739)
Totaal Vaste Schulden	(30.173.295)	(25.763.096)	(23.352.897)	(19.802.698)	(16.787.499)	(18.447.300)
Totaal Voorzieningen	(647.238)	(658.307)	(701.710)	(728.024)	(511.436)	(534.341)
Totaal Vlottende Schuld	(4.488.055)	(4.488.055)	(4.488.055)	(4.488.055)	(4.488.055)	(4.488.055)
Totaal Overlopende Passiva	(4.528.586)	(4.528.586)	(4.528.586)	(4.528.586)	(4.528.586)	(4.528.586)
Totaal Passiva	(46.724.107)	(41.324.976)	(37.844.180)	(33.262.295)	(29.135.508)	(30.717.022)
	(3)	(3)	(3)	(3)	(3)	(3)

Begroting 2021

Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost

Netto-schuldquote

Totaal Vaste Schulden	(30.173.295)	(25.763.096)	(23.352.897)	(19.802.698)	(16.787.499)	(18.447.300)
Totaal Vlottende Schuld	(4.488.055)	(4.488.055)	(4.488.055)	(4.488.055)	(4.488.055)	(4.488.055)
Totaal Overlopende Passiva	(4.528.586)	(4.528.586)	(4.528.586)	(4.528.586)	(4.528.586)	(4.528.586)
Totaal Uitzettingen	11.583.302	7.041.795	1.224.623	962.619	1.600.647	842.675
Totaal Overlopende Activa	888.205	888.205	888.205	888.205	888.205	888.205
Totaal Liquide Middelen	65.165	65.165	65.165	65.165	65.165	65.165
Subtotaal Netto-schuld	(26.653.265)	(26.784.572)	(30.191.546)	(26.903.351)	(23.250.124)	(25.667.896)
Baten excl. mutaties reserves	(74.307.355)	(75.917.822)	(77.004.666)	(76.981.557)	(76.984.600)	(76.984.600)
Netto-schuldquote	36%	35%	39%	35%	30%	33%

Solvabiliteitsratio

Totaal Eigen Vermogen	(6.886.932)	(5.886.932)	(4.772.932)	(3.714.932)	(2.819.932)	(2.718.739)
Totaal Passiva	(46.724.107)	(41.324.976)	(37.844.180)	(33.262.295)	(29.135.508)	(30.717.022)
Solvabiliteitsratio	15%	14%	13%	11%	10%	9%

Weerstandsvermogen en -capaciteit

Algemene reserve	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000
Resultaat boekjaar	646.870	-	-	-	-	-
Bestemmingsreserve	4.240.062	3.886.932	2.772.932	1.714.932	819.932	718.739
Incidentele weerstandscapaciteit	6.886.932	5.886.932	4.772.932	3.714.932	2.819.932	2.718.739
Structurele weerstandscapaciteit	-	-	-	-	-	-
Totale weerstandscapaciteit	6.886.932	5.886.932	4.772.932	3.714.932	2.819.932	2.718.739
Totale weerstandsvermogen	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000
Ratio weerstandsvermogen/-capaciteit	3,4	2,9	2,4	1,9	1,4	1,4

Begroting 2021
Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost

Bijlage 8: Investeringsbegroting

Balans	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Vervoermiddelen	3.683.570	711.530	1.646.000	4.318.000
Gebouwen en terreinen	0	0	0	0
Machines, apparaten en installaties	787.930	604.170	97.950	411.000
Bedrijfsgebouwen	1.712.431	0	0	0
Overige materiële vaste activa	1.378.140	844.670	1.116.000	2.846.000
Geheel	7.562.071	2.160.370	2.859.950	7.575.000

Bijlage 9: Ambulancezorg

Product: Spoedeisende ambulancezorg				
<u>Onderbouwing:</u> In de regio Brabant-Zuidoost is de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost de vergunninghouder voor de ambulancezorg. De uitvoering van het ambulancevervoer is volledig belegd bij de GGD Brabant-Zuidoost. <u>Doel:</u> Ambulancezorg is voor iedereen toegankelijk en biedt acute zorgverlening.				
Wat houdt het in?		Werkwijze		
▪ Dienstverlening door een deskundig team van verpleegkundige en chauffeur, uitgerust met een geavanceerde 'ALS'-Ambulance. ▪ Bij spoedeisende zorgvragen is de ambulancezorg (een verpleegkundige en chauffeur) zo spoedig mogelijk ter plaatse. Ook complex besteld vervoer wordt door deze teams verzorgd. ▪ De verpleegkundig centralist van de Meldkamer Ambulancezorg (MKA) neemt zorgvragen aan, vraagt uit en bepaalt óf er een ambulance komt en met welke urgentie. ▪ De intentie is zorg verlenen en, indien noodzakelijk, de patiënt vervoeren. ▪ De situatie ter plaatse is bepalend voor wat er vervolgens gebeurt: zorg verlenen en vervoeren, alleen zorg verlenen of verwijzen naar een andere zorgverlener.		De RAV levert ambulancezorg vanuit standplaatsen en werkt met dynamisch ambulancemanagement waarmee de spreiding en dekking over de regio vanuit de Meldkamer Ambulancezorg gecoördineerd wordt. Gedurende de dag- en avondsituatie wordt daarvoor gebruik gemaakt van een aantal voorwaardenscheppende (VWS)- posten verdeeld over de regio.		
Resultaat		Resultaat 2018	Resultaat 2019	Raming 2020
1. Aantal uren paraatheid		95.935	100.759	102.000
2. Aantal ritten spoed en eerste hulp		37.929	37.854	38.250
3. Aantal ritten besteld vervoer		7.728	5.638	6.750
4. Spoedritten A1 met aankomsttijd < 15 min. waarvan effect inzet First Responder		93,2% 0,4%	93,9% 0,4%	94% 0,4%
5. Spoedritten A2 met aankomsttijd < 30 min.		97,1%	97,7%	97,5%
				Raming 2021
				108.000
				38.750
				7.250
				94,5%
				0,4%
				97,5%

Product: Rapid Responder				
<u>Onderbouwing:</u> Een Rapid Responder is een ervaren ambulanceverpleegkundige met een compacte personenauto, deze is uitgerust met de benodigde apparatuur om acute spoedeisende hulp te verlenen. De vervoersmogelijkheid van de patiënt ontbreekt. De Rapid Responder is goedkoper dan een gewone ambulance, hiermee wordt op een effectievere wijze zorg geboden. Doel: Ambulancezorg is voor iedereen toegankelijk en biedt acute zorgverlening; een Rapid Responder is sneller ter plaatse.				
Wat houdt het in?		Werkwijze		
▪ Een Rapid Responder is een ambulanceverpleegkundige die ter plaatse geheel zelfstandig handelt, al dan niet in afwachting van een ambulance of andere zorgverlener. ▪ Een Rapid Responder levert reguliere ambulancezorg op ALS (Advanced Life Support)-niveau. ▪ De Rapid Responder kan niet vervoeren. ▪ De Rapid Responder maakt binnen het verzorgingsgebied van RAV Brabant-Zuidoost gebruik van auto's. ▪ De aansturing van de Rapid Responder vindt plaats door de MKA. Wij hebben de beschikking over 2 voertuigen en circa 10 verpleegkundigen die hiervoor speciaal getraind zijn.		De Rapid Responder is een vorm van volwaardige ambulancezorg ter plaatse. De Rapid Responder wordt primair ingezet in die gevallen waarbij op voorhand het vermoeden bestaat van een EHGV-indicatie (Eerste Hulp Geen Vervoer) en de Rapid Responder binnen de gestelde opkomsttijd ter plaatse kan zijn dan wel als aanvulling op de reguliere ambulancezorg.		
Resultaat		Resultaat 2018	Resultaat 2019	Raming 2020
# uren paraatheid		397	519	550
# ritten		236	356	375
				Raming 2021
				700
				500

Product: Zorgambulance				
<u>Onderbouwing:</u> De zorgambulance, in de dagelijkse praktijk ook wel besteld vervoer genoemd, levert zorg en vervoert patiënten tussen het woon- of verblijfadres en zorginstellingen voor diagnostiek, therapie of opname. <u>Doel:</u> De zorgambulance wordt ingezet bij gepland laag-complex vervoer en bemand met lager opgeleide medewerkers en is daardoor goedkoper.				
Wat houdt het in?	Werkwijze			
De zorgambulance is bemand door een verpleegkundige en chauffeur. Er worden afspraken gemaakt met de aanvrager, over de tijdstippen van halen en brengen en de plaats van bestemming.	De zorgambulance / besteld vervoer wordt door de zorginstelling of zorgverlener aangevraagd bij de Meldkamer Ambulancezorg (MKA). De MKA coördineert het proces van aanvraag en uitgifte van zorgambulancevervoer.			
Resultaat	Resultaat 2018	Resultaat 2019	Raming 2020	Raming 2021
# uren paraatheid	7.903	11.385	11.500	11.500
# ritten	3.897	5.324	5.500	5.500

AANTEKENEN

Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost
POSTBUS 242
5600 AE EINDHOVEN

Onderwerp : Zienswijze ontwerpbegroting 2021
Uw kenmerk :
Ons kenmerk : Z20000928/20.08343

Reusel, 27 mei 2020

Geachte voorzitter,

Op 26 mei 2020 heeft onze raad kennisgenomen van uw ontwerpbegroting 2021. Ten aanzien van uw ontwerp begroting merkt onze raad het volgende op:

“Hoewel de aanrijtijden afgelopen jaar zijn verbeterd in onze gemeente blijven wij hiervoor aandacht vragen. We zullen de geschetste ontwikkelingen op de voet volgen en hopen dat deze een gunstig effect zullen hebben op de aanrijtijden in onze gemeente.”

Vragen?

Heeft u nog vragen of wilt u meer informatie? Neem dan gerust contact op met Maarten Olthuis. Hij is op maandag t/m donderdag telefonisch bereikbaar via 0497 - 650 145 of via e-mail m.olthuis@reuseldemierden.nl.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

Mr. R.P.B.M. Brekelmans
secretaris

mw. A.J.M.H. van de Ven
burgemeester

SCHRIFTELIJKE BERAADSLAGING RAAD (inzending via fractievoorzitter > griffier),

mede t.b.v. publicatie op website en vergaderApp iBabs

Raadsvoorstel:	Zienswijze en ontwerpbegroting VRBZO	Datum reactie andere fractie of college:	20 mei 2020
Datum:	26 mei 2020	Portefeuillehouder (in te vullen door griffier):	Burg. A.v.d. Ven
Fractie:	Samenwerking		

Reactie en/of vraag vanuit de fractie

- De zienswijze is prima opgesteld. Het doel en de boodschap zijn helder!
- p. 25 Samenwerkingsovereenkomst beheer. Hier staat een tabel met de kans en impact van risico's die zich voor kunnen doen. Bij punt drie uit die tabel staat 'Ernstige verstoringen door incidenten, rampen en crises'. Daar wordt het risico 'reëel' gelabeld. Is dit label gezien de huidige situatie nog wel reëel of zou dit risico wellicht opgehoogd moeten worden waardoor er meer beheersmaatregelen vrijgemaakt moeten worden (anticiperend op de huidige crisis)?

Met inachtneming van de zienswijze is het een prima stuk. De zienswijze zal waarschijnlijk niet veel teweeg brengen.

Daarom pleit SW voor een stevige lobby door het college. Graag de reactie van de andere fracties.

Antwoord andere fractie of college

Reactie van het college

Het college zal de prestaties t.a.v. de opkomsttijden blijven agenderen bij verschillende gremia. Daarbij is het college zich ervan bewust dat naast de opkomsttijden van de hulpdiensten ook aandacht nodig blijft voor de bereikbaarheid van de gemeente, de inzet van inwoners op het gebied van zelfredzaamheid en technische innovaties en vernieuwingen. Ten aanzien van dit laatste is er een samenwerkingsverband met VRBZO, Brainport Eindhoven en de Technische Universiteit Eindhoven.

T.a.v. Samenwerkingsovereenkomst beheer het volgende:

Deze pandemie ligt momenteel onder het vergrootglas bij de VRBZO. Dagelijks wordt deze crisis en de inzet van de hulpdiensten geëvalueerd. Veel verbeterpunten uit de evaluaties zijn zaken waar de VRBZO niet zelf aan zet is. Denk bijvoorbeeld aan het aantal bedden op de IC. Deze verantwoordelijkheid ligt bij andere organisaties.

Amendement: F. Bijl (fractie PvdA), D. Geysen (fractie VVD), P.v.Gool (fractie CDA) en E.v.Laarhoven (fractie Samenwerking)

Raadsvergadering: 26 mei 2020

Raadsvoorstel : RA20.031 Raadsvoorstel ontwerpbegroting VRBZO 2021

De raad van de Gemeente Reusel-De Mierden in vergadering bijeen op 26 mei 2020;

gelezen het raadsvoorstel tot het indienen van een zienswijze ontwerpbegroting VRBZO 2021;

constaterende dat:

1. de Visie 2025 van en door de VRBZO in 2020 zal worden vastgesteld;
2. dat in 2019 een proces bij de 4 grote GR-en is opgestart om te bezien waar mogelijkheden benut kunnen worden om meer zaken van deze 4 GR-en in gezamenlijkheid te doen met als doel efficiency- en effectiviteitsvoordelen te behalen (vgl. raadsvoorstel Cranendonck, raad 26 mei 2020);

overwegende dat:

- 1a. het daarom gewenst is om ook in het kader van dit proces om te komen tot een begroting VRBZO 2021 het wenselijk is om ook hier en nu andermaal nadrukkelijk aandacht te vragen voor het gaan voldoen aan de opkomsttijden-norm voor ambulancevervoer;
 - 1b. de raad de ene door het college voorgestelde zienswijze daarom onderschrijft, maar uitbreiding van de zienswijze wenselijk is (hierna cursief gedrukt);
 - 1c. de raad c.q. de raden daarom zo vroeg als mogelijk bij de Visie VRBZO 2025 betrokken dienen te worden;
2. het verder aanbeveling verdient om de wens om efficiency- en effectiviteitsvoordelen over te brengen aan beide besturen van de VRBZO;

Besluit:

Het besluit komt te luiden als volgt:

“1. een zienswijze in te dienen t.a.v. de opkomsttijden, luidende als volgt:

- de gemeenteraad van Reusel-De Mierden verwacht dat er ambitie en prioriteit wordt gegeven aan de problematiek van het niet-behalen van opkomsttijden ambulancevervoer en deze nadrukkelijk onderdeel vormen van de Visie 2025;
- de gemeenteraad verzoekt de VRBZO nog voor de zomervakantie een presentatie te geven over het reeds bekende Visie 2025, b.v. in de vorm van een webinar;

2. het Algemeen Bestuur van de VRBZO te verzoeken de raad op de hoogte te stellen van de stand van zaken van de bestuursopdracht aan de directies van de vier GR-en inzake het verhogen van de efficiency door stringenter samenwerking;

3. het college te verzoeken het dagelijks en algemeen bestuur VRBZO tijdig middels een brief te informeren over deze zienswijzen

en gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening,

F.Bijl, fractie PvdA

D. Geysen, fractie VVD

P.v.`Gool, fractie CDA

E.v.Laarhoven, fractie SW

SCHRIFTELIJKE BERAADSLAGING RAAD (inzending via fractievoorzitter > griffier),

mede t.b.v. publicatie op website en vergaderApp iBabs

Raadsvoorstel:	Ontwerpbegroting VRBZO	Datum reactie andere fractie of college:
Datum:	26 mei 2020	Portefeuillehouder (in te vullen door griffier):
Fractie:	Samenwerking	

Reactie en/of vraag vanuit de fractie

Reactie op PvdA

- Helemaal eens met het verzoek van PvdA om het volgende punt toe te voegen: 'De gemeenteraad van RDM verwacht dat er ambitie en prioriteit wordt gegeven aan de problematiek van opkomsttijden en deze nadrukkelijk onderdeel vormt van de Visie 2025'. De opkomsttijden zijn al langer problematisch en aangezien het hier toch gaat over gezondheidsrisico's, deelt SW de mening van de PvdA dat hier echt meer urgentie aan gegeven mag worden. Dit komt ten uiting in het voorgestelde amendement. SW zal dit amendement dan ook mee indienen.
- Ook het tweede voorstel om eens zienswijze van o.a. Cranendonck op te nemen in de zienswijzen is voor SW prima. Het extra 'op de hoogte stellen van de raad over de stand van zaken van de bestuursopdracht aan de directies van de vier GR-en inzake het verhogen van de efficiënte door stringentere samenwerking', is alleen maar goed voor de positionering van de gemeenteraad.

Antwoord andere fractie of college

SCHRIFTELIJKE BERAADSLAGING RAAD (inzending via fractievoorzitter > griffier),

mede t.b.v. publicatie op website en vergaderApp iBabs

Raadsvoorstel:	Begroting 2021 VRBZO	Datum reactie andere fractie of college:
Datum:	26 mei 2020	Portefeuillehouder (in te vullen door griffier):
Fractie:	Samenwerking	

Reactie en/of vraag vanuit de fractie

Reactie op VVD

- Het voorstel van de VVD om een aanvullend plan/visie te vragen aan VRBZO op de huidige pandemie en daar een kostenplaatje aan te verbinden is volledig in lijn met onze inhoudelijke opmerking dat er geen rekening is gehouden met de Coronacrisis in deze begroting. Nu kan het zo zijn dat die begroting al af was voordat de Coronacrisis uitbrak, maar dit wil niet zeggen dat er via een aanvullend plan dit niet alsnog toegevoegd kan worden. Goed voorstel van de VVD.

Antwoord andere fractie of college

SCHRIFTELIJKE BERAADSLAGING RAAD (inzending via fractievoorzitter > griffier),

mede t.b.v. publicatie op website en vergaderApp iBabs

Raadsvoorstel:	Begroting 2021 VRBZO	Datum reactie andere fractie of college:	Mw. A.J.M.H. van de Ven
Datum:	26 mei 2020	Portefeuillehouder (in te vullen door griffier):	
Fractie:	PvdA		

Reactie en/of vraag vanuit de fractie

De PvdA onderschrijft de voorgestelde zienswijze (uiteraard).

Aangezien in 2020 de **Visie 2025** van /door de VRBZO wordt opgesteld is het wellicht verstandig om ook hier op in te spelen via de zienswijzen. Wij stellen voor om een punt toe te voegen, namelijk dat "de gemeenteraad van Reusel-De Mierden verwacht dat er ambitie en prioriteit wordt gegeven aan de problematiek van opkomsttijden en deze nadrukkelijk onderdeel vormt van de Visie 2025". **Graag reactie andere fracties**

De presentatie en behandeling van de reeds opgestelde concept Visie 2025 zou wat ons betreft het beste nog voor de zomer van 2020 kunnen plaatsvinden via een Webinar á la JGZ op 11 mei jl.

Er is een meerjarenonderhoudsplan opgenomen voor het Regionaal Opleidingscentrum omdat deze in eigendom is van de VRBZO. In hoeverre is de VRBZO betrokken bij het opstellen c.q. beoordelen van de meerjarenonderhoudplannen van de kazernes die zij huurt? Is het onderhoudsplan van de kazerne is Reusel ter consultatie voorgelegd aan de VRBZO?

Het college van o.a. Cranendonck stelt o.a. onderstaande zienswijze voor:

De VRBZO middels een brief te informeren over de zienswijze waarin het Algemeen Bestuur van de VRBZO verzocht wordt de raad op de hoogte te stellen van de stand van zaken van de bestuursopdracht aan de directies van de vier GR-en inzake het verhogen van de efficiency door stringenter samenwerking.

Wij stellen voor deze ook op te nemen in de zienswijzen. **Graag reactie andere fracties**

Antwoord andere fractie of college

Reactie college

Ambitie opkomsttijden

Het college wil benadrukken dat de GGD verantwoordelijk is voor het uitvoeren van het ambulancevervoer. De VRBZO is alleen vergunninghouder waardoor het college voorstelt om de zienswijze zoals bij de ontwerpbegroting van de GGD is geformuleerd onder de aandacht van de VRBZO te brengen. Het college adviseert uw raad om de inhoudelijke discussie over de opkomsttijden binnen het AB van de GGD te voeren.

Concept Visie 2025 bespreken via een Webinar

Het college vindt dat de raden goed en tijdig meegenomen dienen te worden in het proces. Het college zal hier aandacht voor vragen in het AB. Het college vindt het idee van een Webinar ook na de Coronacrisis een goede methode om raadsleden te informeren.

Meerjarenonderhoudsplan brandweer kazerne

Het meerjarenonderhoudsplan wordt niet besproken met de VRBZO. Er bestaat vanuit de VRBZO geen behoefte om dit plan in te zien. Uiteraard worden zij wel geïnformeerd wanneer er concrete werkzaamheden plaatsvinden en kunnen zij gebreken melden.

Overnemen van de zienswijze van Cranendonck

Het college kan zich vinden in de zienswijze van Cranendonck.

SCHRIFTELIJKE BERAADSLAGING RAAD (inzending via fractievoorzitter > griffier),

mede t.b.v. publicatie op website en vergaderApp iBabs

Raadsvoorstel:	Begroting 2021 VRBZO	Datum reactie andere fractie of college:	VVD
Datum:	26 mei 2020	Portefeuillehouder (in te vullen door griffier):	Mw. A.J.M.H. van de Ven
Fractie:	VVD		

Reactie en/of vraag vanuit de fractie

De PvdA onderschrijft de voorgestelde zienswijze (uiteraard).

Aangezien in 2020 de **Visie 2025** van /door de VRBZO wordt opgesteld is het wellicht verstandig om ook hier op in te spelen via de zienswijzen. Wij stellen voor om een punt toe te voegen, namelijk dat "de gemeenteraad van Reusel-De Mierden verwacht dat er ambitie en prioriteit wordt gegeven aan de problematiek van opkomsttijden en deze nadrukkelijk onderdeel vormt van de Visie 2025". **Graag reactie andere fracties**

De presentatie en behandeling van de reeds opgestelde concept Visie 2025 zou wat ons betreft het beste nog voor de zomer van 2020 kunnen plaatsvinden via een Webinar á la JGZ op 11 mei jl.

Er is een meerjarenonderhoudsplan opgenomen voor het Regionaal Opleidingscentrum omdat deze in eigendom is van de VRBZO. In hoeverre is de VRBZO betrokken bij het opstellen c.q. beoordelen van de meerjarenonderhoudplannen van de kazernes die zij huurt? Is het onderhoudsplan van de kazerne is Reusel ter consultatie voorgelegd aan de VRBZO?

Het college van o.a. Cranendonck stelt o.a. onderstaande zienswijze voor:

De VRBZO middels een brief te informeren over de zienswijze waarin het Algemeen Bestuur van de VRBZO verzocht wordt de raad op de hoogte te stellen van de stand van zaken van de bestuursopdracht aan de directies van de vier GR-en inzake het verhogen van de efficiency door stringenter samenwerking.

Wij stellen voor deze ook op te nemen in de zienswijzen. **Graag reactie andere fracties**

Antwoord andere fractie of college

VVD

Ondersteunt het voorstel om inderdaad:

1. concreet naar de ambitie en prioriteit inzake de opkomsttijden te vragen;
2. het voorstel van de gemeente Cranendonck te ondersteunen inzake het verhogen van de efficiency door stringenter samenwerking.

Verder constateren wij dat de huidige Coronacrisis in het stuk ontbreekt.

Nu is die reactie begin maart opgesteld toen de crisis nog niet in volle omvang duidelijk was, maar de aanbiedingsbrief van 7 april jl. kan daar moeilijk aan voorbij gaan (en deed dat toch)!

Conform onze visie op de begroting van de GGD, vinden wij dat ook de VRBZO een aanvullend plan / visie moet ontwikkelen op de huidige pandemie en daar een kostenplaatje aan te verbinden. Ze heeft inmiddels daartoe input. Wij stellen voor om dit aan bovengenoemde zienswijze toe te voegen.

Reactie college

Ten aanzien van het in kaart brengen van de financiële gevolgen van de coronacrisis voor de VRBZO het volgende:

De extra kosten voor de VRBZO bestaan met name uit de overuren bij het personeel die vooral in het begin van de crisis gemaakt zijn. Verder zijn kosten gemaakt om het thuiswerken van medewerkers mogelijk te maken. Vooralsnog lijkt het mee te vallen wat de crisis de VRBZO aan extra kosten heeft gekost, omdat de uren voor inzet personeel Bevolkingszorg door de gemeenten zelf worden gedragen. Een reëel kostenoverzicht kan echter pas gemaakt worden wanneer het einde van de coronacrisis in zicht is. Desalniettemin zal het college erop aandringen bij de VRBZO om tijdig uw raad te informeren over de financiële consequenties van deze crisis.

Gemeenteraad

Dossiernummer	278
Extern Zaak ID	z20000762
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	26 mei 2020
Agendapunt	9
Omschrijving	Raadsvoorstel zienswijze ontwerpbegroting 2021 GRSK Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking Kempengemeenten

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	26 mei 2020

Raadsvoorstel

Onderwerp:	Zienswijzen jaarprogramma en financiële begroting 2021 GRSK
Datum B&W Besluit:	28 april 2020
Vergaderdatum:	26 mei 2020
Registratienr.:	RA20.019
Opsteller:	Irene van Asten
Portefeuillehouder:	Burgemeester A.J.M.H. van de Ven

Voorstel

Te besluiten om:

1. Een zienswijze in te dienen voor de ontwerpbegroting 2021 van de GRSK dat daarin een voorstel wordt uitgewerkt voor een bezuiniging op de structurele lasten van € 750.000 in plaats van € 500.000;
2. Een zienswijze in te dienen waarbij wordt gevraagd om voor de opgenomen taakstellingen op korte termijn te komen met een concreet actieplan voor de daadwerkelijke invulling van deze taakstellingen, en de consequenties daarvan op de bijdragen per gemeente inzichtelijk te maken;
3. Geen zienswijze in te dienen voor de begrotingswijziging 2020.

Inleiding

Op 15 april 2020 heeft het dagelijks bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking Kempengemeenten (GRSK) de ontwerpbegroting 2021 GRSK en de begrotingswijziging 2020 GRSK aangeboden.

In deze ontwerpbegroting is de uitkomst van de extra bezuinigingsopgave opgenomen. In deze extra opgave zijn mogelijkheden en de consequenties van een taakstelling/besparing (besparing in de orde van grootte van € 500.000) uitgewerkt.

Het resultaat van de uitwerking is een besparing in drie scenario's:

1. Besparen op de programmakosten Maatschappelijke Dienstverlening en Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving;
2. Besparen op de ICT-kosten, in het bijzonder de lasten van software;
3. Besparen op de kosten van overhead van de GRSK.

Het streven is dat bij de aanbidding van de begroting aan het algemeen bestuur in juni 2020 een uitvoeringsplan gereed is, waarbij de financiële effecten per gemeente en de consequenties van de gemaakte keuzes inzichtelijk worden gemaakt.

De raad is uitgenodigd om voor 10 juni 2020 een zienswijze kenbaar te maken.

Beoogd doel

Een zienswijze te geven op de ontwerpbegroting 2021 en begrotingswijziging 2020 GRSK zoals opgenomen in artikel 35 van de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Argumenten

Ontwerpbegroting 2021 GRSK

De begroting van de Samenwerking Kempengemeenten bestaat uit twee delen; de jaarplannen en de financiële begroting. In de jaarplannen worden de doelen van de afdelingen beschreven en wat gedaan wordt om de gestelde doelen te bereiken.

De jaarplannen beantwoorden ook de vraag "Wat mag het kosten? De financiële vertaling van de plannen vindt plaats in de financiële begroting. Hierin is ook de bijdrage per deelnemende gemeente bepaald.

Toekomst GRSK

De ontwerpbegroting 2021 bevat een paragraaf over de toekomst van de GRSK. Er is een intensief traject gestart om de gemeenten op één lijn te krijgen ten aanzien van de toekomst van de GRSK. Dit lijkt te resulteren in een veranderingsopgave voor zowel de gemeenten als de GRSK. De verwachting is dat het jaar 2020 nodig is om de plannen uit te werken en 2021 en 2022 om de plannen uit te voeren en te implementeren. De incidentele kosten voor de directeur en staf worden in deze ontwerpbegroting doorgetrokken tot en met 2022. De verwachting is dat de veranderopgave op 1 januari 2023 is afgerond.

Afdeling Staf

De afdeling Staf is voortdurend bezig met initiatieven die de organisatie betreffen, de governance van de GRSK en de toekomstige organisatie.

Voor de uitwerking van de nieuwe koers voor de GRSK wordt in 2020 eenmalig € 100.000 begroot, bedoeld voor onderzoek en advies. De directeur van de GRSK gaat tezamen met de gemeentesecretarissen in 2020 het plan ontwikkelen voor de wijze van samenwerking vanaf 1 januari 2023.

De tijdelijke begrote budgetten lopen af in 2020 en worden doorgetrokken tot en met 2022. Op het tijdelijk formatiebudget wordt afgerond € 90.000 gekort.

Afdeling Personeel & Organisatie

De afdeling P&O verricht diensten aan de gemeenten Bladel, Eersel, Oirschot, Reusel-De Mierden, de Samenwerking Kempengemeenten, het participatiebedrijf KempenPlus en Bureau Inkoop Zuidoost-Brabant.

In 2021 worden veel stappen gezet binnen de afdeling P&O De Kempen om te kunnen zorgen voor een dienstverlening die aansluit op en richting biedt aan de uitdaging om de Samenwerking Kempengemeenten opnieuw te verbinden.

Het contract met de huidige Arbodienst loopt tot 1 januari 2022. In 2021 wordt hiervoor een aanbestedingstraject gestart. Het contract met Centric kan worden verlengd tot 1 januari 2023. Voor een nieuw personeelsinformatiesysteem zal in 2021 een aanbesteding worden gestart.

De grootste mutaties op de begroting van P&O komen voort uit de dienstverlening aan KempenPlus. Aan de lastenzijde worden drie initiatieven vermeld ten behoeve van KempenPlus. Voor deze dienstverlening ontstaat € 116.000 aan lasten. Op de batenzijde staat de dekking daarvan onder baten van derden.

Afdeling Shared Service Centrum

Het SSC verzorgt voor de Samenwerking Kempengemeenten en de gemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel, Oirschot en Reusel-De Mierden, alsmede voor Bizob en KempenPlus de ICT, het gegevensbeheer en de landmeetkundige diensten.

Het SSC gaat in de planperiode:

- Voorzien in de afgesproken basis-dienstverlening, inclusief updates en uitbreiding applicatie portfolio;
- Op natuurlijke momenten inzetten op harmonisatie van applicaties;
- Voortzetten van de doorontwikkeling van de eigen organisatie;
- Voorzien in maatwerk-dienstverlening op vraag van de deelnemers in de samenwerking of daarbuiten.

Actualisatie van softwarebudgetten op basis van feitelijke ontwikkelingen

In 2019 zijn de lopende softwarekosten op leveranciersniveau in kaart gebracht. Duidelijk is geworden welke financiële verplichtingen er zijn. Ook is in beeld gebracht wat het kostenniveau is van eenmalige kosten, bijvoorbeeld updates. Hieruit blijkt dat de werkelijke kosten hoger zijn dan nu begroot. In totaal is er een verhoging van het budget nodig op software van € 150.000 structureel. Deze verhoging is ontstaan doordat o.a. indexering van prijzen die de leveranciers van software doorvoeren wezenlijk afwijken van de algemene indexering van 1,6% waar de Samenwerking Kempengemeenten rekening mee houdt. Daarnaast heeft er in de afgelopen jaren ook verschuiving van kapitaallasten naar exploitatielasten plaatsgevonden.

Nieuwe functionaliteiten op verzoek van de gemeenten

In de kadernota 2021 werd vastgelegd welke initiatieven voor het SSC worden omgezet in een voorstel tot begrotingswijziging:

- Upgrade software ruimtelijke ordening om de publicatie van ruimtelijke plannen beschikbaar te maken (€ 11.000,- per jaar, € 20.000,- investering). De ondersteuning op de huidige applicatie eindigt eind 2020. De gegevens dienen echter beschikbaar te blijven tot naar verwachting 2030.
- WOZ berichtenverkeer (€ 56.500,- per jaar, investering 56.300,-). Deze aanpassing is nodig door een andere standaard bij het uitwisselen van gegevens (Stuf-Taks). De Waarderingskamer heeft aangegeven eind 2020 te stoppen met STUF-tax, omdat

dit niet meer aansluit op de noodzakelijke inhoud van de gegevens en dit past niet meer bij de eisen aan informatieveiligheid. Hoewel het exacte aandeel voor onze in deze kosten nog niet bekend is, gaan wij er vanuit dat wij voor deze kosten reeds dekking in onze meerjarenbegroting hebben opgenomen.

- Participatie in CGI-Veilig onderdeel SIEM/SOC (voor 2020, € 20.000,- exploitatie en € 15.000,- investering, daarna jaarlijks € 30.000,-). Dit is een applicatie die gebruikt gaat worden voor verslaglegging en monitoring van het dataverkeer. Het gebruik van SIEM/SOC is verplicht.
- Printing (€ 10.000,-) per jaar. De aanbesteding van de printerapparatuur leidt tot een verhoging van de jaarkosten.
- Infrastructuur wifi (€ 30.000,- per jaar). Door de wifi af te nemen als een dienst zijn lagere investeringen nodig maar stijgen de jaarlijkse kosten.
- Virtualisatie software. Structurele last € 70.000,- per jaar vanaf 2022. Investering van € 40.000,- in 2022. Dit heeft tot gevolg dat twee kredieten gaan vervallen, € 250.000,- in 2020 en € 250.000,- in 2023. Dit komt door verandering in de markt, waarbij leveranciers overgaan van investering naar exploitatie veranderen er begrotingsposten. Het huidige meerjarige contract wordt vanaf 2022 niet meer aangeboden.
- Omgevingswet, ICT-impact (investering in 2020 van € 100.000,-). Voor de invoering van de Omgevingswet (de ingangsdatum van 1 januari 2021 gaat niet door, in mei 2020 wordt een nieuwe ingangsdatum bekend) is het nodig dat het SSC hiervoor gaat investeren. Op dit moment is een krediet van € 100.000,- voorgesteld. Voor de invoering van de Omgevingswet heeft de gemeente Reusel-De Mierden ook middelen gereserveerd in de begroting. Wij gaan er vanuit dat daarmee voldoende dekking aanwezig is voor ons aandeel in deze kosten.
- Aanpassing licentiemodel Document Management Systeem (€ 17.000,- per jaar, investering € 52.000,- in 2020). Door aanpassingen in de licentiestructuur worden de kosten voor het gebruik hoger.
- Koppeling BGT-BOR (€ 30.000,- investering, € 5.000,- per jaar vanaf 2022). Het gaat om het aanschaffen en inrichten van een geautomatiseerde koppeling tussen de Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT) en de kernregistratie Beheer Openbare Ruimte (BOR).

Afdeling Maatschappelijke Dienstverlening

De afdeling Maatschappelijke Dienstverlening wil een kwalitatief, hoogwaardige, optimale dienstverlening bieden aan de inwoners van de Kempen op het gebied van de WMO, Bijzondere Bijstand en minimaregelingen, Schuldhulpverlening, Sociaal Raadsliedenwerk en Jeugdhulp.

- Schuldhulpverlening, bijzonder bijstand en minimabeleid.
Extra formatie van 0,6 FTE wordt begroot om meer aanwezig te kunnen zijn op vindplaatsen, intensiever samen te werken met ketenpartners, aanbieden van (preventieve) collectieve trainingen voor risicogroepen en het toepassen van budgetbeheer.
Vandaar dat met een begrotingswijziging 2020 en in de begroting 2021 hierop (incidenteel) wordt geanticipeerd. Met een begrotingswijziging 2020 en in de begroting 2021 wordt hierop (incidenteel) geanticipeerd.
- Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz) en de Wet zorg en dwang (Wzd).
De uitvoering van deze wetgeving wordt in het jaar 2020 en 2021 namens de Kempengemeenten uitgevoerd door Maatschappelijke Dienstverlening. Voor de uitvoering van de Wvggz zijn extra middelen toegekend in de algemene uitkering uit het gemeentefonds.
- Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). In 2019 is een toename zichtbaar van het aantal afgegeven indicaties op basis van het abonnementstarief. Een capaciteitsuitbreiding volgens de begroting heeft plaatsgevonden. Voor Beschermd Wonen ligt de financiële verantwoordelijkheid bij de gemeente Eindhoven. De doorcentralisatie naar de regiogemeenten zal in fasen plaatsvinden. Vanaf 2022 zijn de Kempengemeenten ook financieel verantwoordelijk.
- Jeugdhulp. In het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG+) is de sterke afhankelijkheid van de cliëntaantallen die in de verschillende gemeenten een beroep doen op Jeugdhulp. Het budget voor de flexibele schil bedraagt op basis van de laatst vastgestelde begroting € 500.000,-. Vanaf 2021 wordt dit afgebouwd naar € 300.000 en vervolgens per 2022 naar € 100.000. Deze afbouw is haalbaar en maatregelen daartoe worden in overleg met deelnemende gemeenten voorbereid. Van direct belang voor de dienstverlening is de ontwikkeling in de vraag naar dienstverlening. Dit punt wordt doorlopend gemonitord.

Afdeling Toezicht, Vergunningverlening en handhaving

Sinds 1 april 2016 voert de afdeling Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving voor de gemeenten Bladel, Eersel, Oirschot en Reusel-De Mierden de taken uit op het gebied vergunningverlening, toezicht en handhaving.

De invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2021 wordt niet gehaald. In mei 2020 wordt de nieuwe ingangsdatum voor de invoering van de Omgevingswet bekend.

De verwachting is dat de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen per 1 januari 2021 in werking treedt. De taakstelling van € 42.500,- die begroot werd als structurele besparing op het moment dat de wet van kracht wordt, blijft gehandhaafd. Onzeker is nog of deze taakstelling direct bij de inwerkingtreding van de wet (ooit voorzien in 2019) behaald kan worden. De voorheen afgegeven vergunningen dienen gewoon door de gemeenten te worden gecontroleerd. Dit loopt nog drie jaren door.

De afdeling VTH wordt geconfronteerd met een toenemende vraag vanuit de gemeenten voor de inzet van toezicht (Zie ook het Uitvoeringsprogramma VTH 2020). Deze toename komt onder meer tot uitdrukking in de begroting van inhuur waar baten tegenover staan. In 2020 is hiervoor € 70.000,- begroot.

Voor de invoering van de Omgevingswet is vooralsnog door de deelnemende gemeenten aangegeven dat de afdeling VTH hiervoor geen budget beschikbaar krijgt, maar dat de kosten moeten worden gefinancierd uit de, in iedere gemeente afzonderlijk opgenomen, projectbudgetten. Over de wijze waarop deze kosten dan over de VTH-gemeenten moeten worden verdeeld en welke factuur de afdeling VTH bij welke gemeente kan indienen worden afspraken gemaakt.

In verband met een extra toename van werkzaamheden in de veehouderijsector is het nodig dat veehouders voor 1 januari 2021 nieuwe vergunningen dienen aan te vragen. De kosten voor de behandeling van deze aanvragen worden geschat op € 250.000,-. Omdat niet zeker is dat de datum van 1 januari 2021 als deadline gehandhaafd blijft, is dit bedrag vooralsnog niet in de begroting opgenomen, en wordt deze ontwikkeling als risico gemeld.

Daarnaast hebben zowel de teams Vergunningen als Juridisch te maken met een zeer groot aantal verzoeken tot intrekken en/of handhaving van milieuvergunningen. Al deze extra werkzaamheden brengen naar verwachting tot € 120.000,- aan extra kosten met zich mee als gevolg van extern in te huren personeel voor 2020.

Uitwerking besparing

Om te bezien waar de mogelijkheden liggen om de gemeentelijke bijdragen structureel op een lager niveau te brengen worden in overleg met gemeenten op alle drie scenario's besparingsvoorstellen geformuleerd voor € 250.000,- per scenario. Op basis daarvan worden de meest realistische en voor gemeenten gunstige besparingen doorgevoerd met als taakstellend resultaat een verlaging van de structurele gemeentelijke lasten van € 500.000,- per jaar met ingang van 2021. Algemeen geldt dat het voornemen tot een structurele besparing van € 500.000,- is besloten.

Voor de berekening van de bijdragen van gemeenten is het essentieel dat de samenstellende delen worden gekwantificeerd, in de vorm van stelposten. Dit besparingsdoel is begrotingstechnisch verwerkt als volgt:

1. Besparing op de programmakosten Maatschappelijke Dienstverlening en Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving van € 175.000,- jaarlijks. Dit valt buiten het bestek van de begroting GRSK;
2. Besparing op de ICT kosten van € 175.000,- jaarlijks. Dit is een stelpost op de begroting van afdeling SSC;
3. Besparing op de overheadkosten van de GRSK van € 150.000,- jaarlijks. Dit is een stelpost op de begroting van afdeling Staf.

Ad 1)

De afspraken op dit scenario worden niet zichtbaar in de begroting van GRSK, omdat programmakosten worden geadministreerd door de GRSK maar enkel zichtbaar worden c.q. verantwoord worden in de P&C documenten van de individuele gemeenten. Er wordt een taskforce gevormd met daarin expertise van gemeenten en van GRSK, om de mogelijkheden om programmakosten te reduceren en om aan te geven wat voor die reductie moet worden gedaan.

Ad 2) Als taakstelling op softwarekosten is een stelpost van € 175.000,- begroot, structureel met ingang van 2021. Om daar concrete invulling aan te geven, wordt een afstemming georganiseerd tussen GRSK en gemeenten, om applicaties te bepalen waarop bezuinigd kan worden.

Daarbij wordt betrokken:

- Mogelijkheden tot harmonisatie en synchronisatie van applicaties;
- Uitmaken van applicaties;
- Maatwerk op vraag van gemeenten;
- Investeringsprogramma.

Ad 3) Op overhead van de GRSK is een taakstelling begroot van € 150.000,- structureel vanaf 2021. Voor de jaren 2021 en 2022 is een budget van € 150.000,- per jaar incidenteel begroot, om de omslag te maken. De afname van overheadkosten past in het plan dat opgesteld wordt om de samenwerking door de Kempengemeenten opnieuw te organiseren vanaf 2023. De taakstelling is een stelpost die nader uitgewerkt wordt. Daarbij geldt de toelichting dat de besparing op overhead bij alle afdelingen van de GRSK wordt gezocht. Deze besparing is bij de afdeling Staf als stelpost opgenomen die nadere uitwerking krijgt voor 1 januari 2023.

Zienswijze besparing van € 750.000,-

Wij stellen uw raad voor een zienswijze in te dienen om voor de taakvelden de mogelijkheden voor het realiseren van een hogere besparing (totaal € 750.000,-) te onderzoeken. Bij dit onderzoek is het ook nodig dat de consequenties/gevolgen van deze bezuiniging op de gemeentelijke bijdragen van de individuele gemeenten inzichtelijk zijn.

Er wordt aangegeven dat de insteek is om in totaal € 750.000,- te bezuinigen. Graag willen we een bezuiniging die zo dicht als mogelijk bij dit bedrag ligt. Door de verwachte toename in de begrotingen van de verbonden partijen, de programmakosten in het sociaal domein en een lagere uitkering uit het gemeentefonds door beperkte uitgaven van het Rijk en herverdeelde effecten die nadelig zijn voor kleine gemeenten zullen we waarschijnlijk over de totale breedte van de gemeentelijke begroting opnieuw moeten bezuinigen. Deze last moeten we gezamenlijk dragen. Daarom wordt ook de GRSK verzocht om een zo hoog mogelijk bedrag aan bezuinigingen aan te dragen.

Zienswijze concreet actieplan taakstellingen korte termijn

De aanbestedingsbrief van 15 april 2020 vermeldt dat het streven is dat bij de begroting een actieplan gereed is met een uitwerking van de taakstellingen. Om dit verder te benadrukken is het voorstel aan uw raad om een zienswijze in te dienen waarin gevraagd wordt om voor de opgenomen taakstellingen op korte termijn te komen met een concreet actieplan voor de daadwerkelijke invulling van deze taakstellingen dat bij het vaststellen van de begroting wordt gehanteerd. Hoewel in de aanbestedingsbrief reeds is aangegeven er naar te streven om bij de aanbesteding van de begroting aan het algemeen bestuur een uitvoeringsplan toe te voegen waaruit de financiële effecten per gemeente en de consequenties van de gemaakte keuzes inzichtelijk worden gemaakt, loopt de gemeente op basis van het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader Gemeenten 2020 wel een risico als dit er niet op tijd komt.

Begrotingswijziging 2020

In de procedure tot de vaststelling van de begroting 2021 en meerjarenraming 2022 -2024 is ook een begrotingswijziging 2020 opgenomen. De primitieve begroting 2020 werd reeds vastgesteld in juli 2019. De begrotingswijziging voor het jaar 2020 in de loop van het jaar stelt de Samenwerking Kempengemeenten in staat om actuele inzichten en omstandigheden te verwerken in de begroting.

Belangrijkste oorzaken van de toename van gemeentelijke bijdrage voor 2020 (en onderdeel van de begrotingswijziging 2020) zijn:

- Uitbreiding flexibele schil met € 500.000,-, die in drie jaren wordt gereduceerd tot € 0,-;
- Project Kempengemeenten opnieuw verbinden; eenmalig € 100.000,- in 2020;
- Incidenteel verhogen formatie Schuldhulp en Wvvgz met € 105.000,- in 2020;
- Incidenteel verhogen formatie Jeugdhulp met € 180.000,- per jaar in de jaren 2021 tot en met 2023;
- Extra inzet op vergunningverlening in 2020 van € 120.000,-.

De gevolgen van deze begrotingswijziging voor de gemeenten zijn inzichtelijk gemaakt bij het onderdeel 'financiën'.

Consequenties

Uw raad kan besluiten aanvullende zienswijzen in te dienen.

Financiën

Begrotingswijziging 2020

	Begroot 2020	Voorstel wijziging 2020	Toename/afname
Bergeijk	2.960.906	3.152.883	191.977
Bladel	4.423.939	4.687.774	263.835
Eersel	4.138.437	4.364.683	226.247
Oirschot	3.296.099	3.376.241	80.142
Reusel-De Mierden	3.106.907	3.274.249	167.34
Totaal	17.926.288	18.855.830	929.542

Van de geraamde 2020 bijdrage voor Reusel-De Mierden is een bedrag van € 193.916,- incidenteel.

Begroting 2021

	Begroting 2020-2023	Voorstel wijziging	Toename/afname
Bergeijk	2.906.578	3.203.796	297.217
Bladel	4.322.632	4.732.638	410.006
Eersel	4.036.116	4.416.709	380.594
Oirschot	3.236.816	3.385.627	148.811
Reusel-De Mierden	3.037.224	3.272.682	235.457
Totaal	17.539.366	19.011.452	1.472.086

Van de geraamde 2021 bijdrage voor Reusel-De Mierden is een bedrag van € 171.294,- incidenteel.

Samen Doen

De Kempengemeenten zoeken afstemming over de inhoudelijke onderwerpen. Op de voorgestelde zienswijzen is afstemming gezocht.

Vervolg

De GRSK verzoekt alle gemeenten vóór 10 juni 2020 een zienswijze in te dienen op deze ontwerpbegroting. De raadsvergadering vindt plaats op 26 mei 2020. Daarna wordt het algemeen bestuur van de GRSK geïnformeerd over het besluit van uw raad.

Bijlagen

1. Brief aan raad met verzoek indienen zienswijze (20.07363)
2. Ontwerpbegroting 2021 GRSK (20.07365)
3. Conceptbrief GRSK met zienswijze (20.08239)

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

Mr. R.P.B.M. Brekelmans
secretaris

mw. A.J.M.H. van de Ven
burgemeester

Raadsbesluit

Vergaderdatum:	26 mei 2020
Onderwerp:	Zienswijzen jaarprogramma en financiële begroting 2021 GRSK
Registratienummer:	RA20.019

De raad van de gemeente Reusel-De Mierden;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 28 april 2020
gelet op artikel 35 Wet gemeenschappelijke regelingen

Besluit

1. Een zienswijze in te dienen voor de ontwerpbegroting 2021 van de GRSK dat daarin een voorstel wordt uitgewerkt voor een bezuiniging op de structurele lasten van € 750.000 in plaats van € 500.000;
2. Een zienswijze in te dienen waarbij wordt gevraagd om voor de opgenomen taakstellingen op korte termijn te komen met een concreet actieplan voor de daadwerkelijke invulling van deze taakstellingen. en de consequenties daarvan op de bijdragen per gemeente inzichtelijk te maken;
3. Geen zienswijze in te dienen voor de begrotingswijziging 2020.

De raad voornoemd,

de griffier,

J.C.M. van Berkel

de voorzitter,

Mw. A.J.M.H. van de Ven

De Samenwerking Kempengemeenten
Het Dagelijks Bestuur
POSTBUS 11
5540 AA REUSEL

Onderwerp : zienswijze ontwerpbegroting 2021 GRSK
Uw kenmerk :
Ons kenmerk : z20000762/20.08239

Reusel, 27 mei 2020

Geacht dagelijks bestuur,

In uw brief van 15 april 2020 heeft u de gemeenteraad gevraagd een zienswijze in te dienen voor de ontwerpbegroting 2021, de meerjarenraming 2022- 2024 en de begrotingswijziging 2020.

Tijdens de raadsvergadering van 26 mei 2020 is het volgende door onze raad besloten:

1. Een zienswijze in te dienen voor de ontwerpbegroting 2021 van de GRSK dat daarin een voorstel wordt uitgewerkt voor een bezuiniging op de structurele lasten van € 750.000 in plaats van € 500.000;
2. Een zienswijze in te dienen waarbij wordt gevraagd om voor de opgenomen taakstellingen op korte termijn te komen met een concreet actieplan voor de daadwerkelijke invulling van deze taakstellingen. en de consequenties daarvan op de bijdragen per gemeente inzichtelijk te maken;
3. Geen zienswijze in te dienen voor de begrotingswijziging 2020.

Zienswijze besparing van € 750.000,-

Onze zienswijze is om voor de taakvelden de mogelijkheden voor het realiseren van een hogere besparing (totaal € 750.000,-) te onderzoeken. Bij dit onderzoek is het ook nodig dat de consequenties/gevolgen van deze bezuiniging op de gemeentelijke bijdragen van de individuele gemeenten inzichtelijk zijn.

Door de verwachte toename in de begrotingen van de verbonden partijen, de programmakosten in het sociaal domein en een lagere uitkering uit het gemeentefonds door beperkte uitgaven van het Rijk en herverdeeffecten die nadelig zijn voor kleine gemeenten zullen we waarschijnlijk over de totale breedte van de gemeentelijke begroting opnieuw moeten bezuinigen. Deze last moeten we gezamenlijk dragen. Daarom wordt ook de Samenwerking Kempengemeenten verzocht om een zo hoog mogelijk bedrag aan bezuinigingen aan te dragen.

Zienswijze concreet actieplan taakstellingen korte termijn

De aanbiedingsbrief van 15 april 2020 van het dagelijks bestuur van de Samenwerking Kempengemeenten vermeldt dat het streven is dat bij de begroting een actieplan gereed is met een uitwerking van de taakstellingen. Om dit verder te benadrukken is onze zienswijze dat wordt gevraagd om voor de opgenomen taakstellingen op korte termijn te komen met een concreet actieplan voor de daadwerkelijke invulling van deze taakstellingen dat bij het vaststellen van de begroting wordt gehanteerd. Hoewel in de aanbiedingsbrief reeds is aangegeven er naar te streven om bij de

aanbieding van de begroting aan het algemeen bestuur een uitvoeringsplan toe te voegen waaruit de financiële effecten per gemeente en de consequenties van de gemaakte keuzes inzichtelijk worden gemaakt, loopt de gemeente op basis van het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader Gemeenten 2020 wel een risico als dit er niet op tijd komt.

Vragen?

Heeft u nog vragen of wilt u meer informatie? Neem dan gerust contact op met Irene van Asten. Zij is op maandag t/m donderdag telefonisch bereikbaar via 0497 - 650 005 of via e-mail i.vanasten@reuseldemierden.nl.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

Mr. R.P.B.M. Brekelmans
secretaris

mw. A.J.M.H. van de Ven
burgemeester

CONCEPT

From: Marionne van Dongen
Sent: woensdag 15 april 2020 17:59:14
To: Griffie Bergeijk; Griffie Bladel; Griffie Eersel; Info Bladel; Griffie Oirschot; Hans van Berkel; Gemeente Reusel-De Mierden; Info Oirschot; Info Eersel; Info Bergeijk
Cc: Bestuurssecretariaat Bladel; Bestuurssecretariaat Eersel; Bestuurssecretariaat Reusel; Bestuurssecretariaat Oirschot; Bestuurssecretariaat Bergeijk; Leon Theuws; Ed Mol; Thijs Offermans; Rob Brekelmans; Arinda Callewaert; Judith Keijzers-Verschelling; Remco Bosma; Benno Cerutti; Sylvia Sanders; Martijn Ledder; Walter Hartmann; Mirelle Gilsing - van den Boogaard; Irene van Asten-Vandewall; Maarten Olthuis; Marjan Stox; Peter Ansems; Fred Schellekens; Eric Geraerts; René Hems; Ad Schoenmakers; Erica van Oorschot; Saskia Willems; Hans Loos; Gerrit Menting; Annemieke van de Ven; Ida Hellebrekers; Bram de Bruin; Wim Wouters
Subject: Verzoek om zienswijzen begroting SK 2021

T.b.v. gemeenteraden

Beste Griffiers,

Op 15 april 2020 heeft het Dagelijks Bestuur van de Samenwerking Kempengemeenten de concept begroting 2021, de meerjarenraming 2022-2024 en de begrotingswijziging 2020 vastgesteld en vrijgegeven voor zienswijzen van de gemeenteraden. Bijgevoegd treft u de aanbestedingsbrief en de bijbehorende documenten. Aan de gemeenteraden wordt gevraagd zienswijzen voor 10 juni 2019 kenbaar te maken bij het Dagelijks Bestuur van de SK.

Op 25 juni 2019 wordt de begroting 2021 en beantwoording van de zienswijzen aangeboden aan het Algemeen Bestuur ter vaststelling.

Tevens worden de concept jaarcijfers 2019, conform de voorschriften van de Wet gemeenschappelijke regelingen, middels de controleverklaring van de accountant hierbij ter informatie aangeboden.

Documenten zijn vanaf morgen ook te vinden op de website <https://www.kempengemeenten.nl>

In verband met de bijzondere omstandigheden is de aanbestedingsbrief, die vandaag in een digitale DB bijeenkomst is vastgesteld, niet voorzien van een handtekening.

Wij hopen op uw begrip hiervoor.

Met vriendelijke groet,
Marionne van Dongen

drs. M.J.J.M. van Dongen-de Kruijf
Directiesecretaris/Afdelingsmanager staf

Mobiel: (06) 10938376
Postadres: Postbus 11, 5540 AA Reusel

Website: www.kempengemeenten.nl

Aanwezig: maandag, dinsdag, donderdag v.m. en vrijdag v.m.

Kempen gemeenten

JAARPROGRAMMA EN FINANCIËLE BEGROTING 2021

MEERJARENRAMING 2022-2024 BEGROTINGSWIJZIGING 2020

“KEMPENGEMEENTEN OPNIEUW VERBINDEN”

Conceptbegroting 2021

Vastgesteld in het DB op 15 april 2020 ten behoeve van zienswijzen van gemeenteraden

Versie 15-04-2020

www.kempengemeenten.nl

BEGROTING GRSK 2021
MEERJARENRAMING 2022 – 2024
BEGROTINGSWIJZIGING 2020

De Samenwerking Kempengemeenten
Kerkplein 3, 5541 KB Reusel-De Mierden
Postadres : Postbus 11
5540 AA Reusel-De Mierden
www.kempengemeenten.nl

INHOUD

Inhoud.....	3
1 Algemeen	4
1.1 Inleiding	4
1.2 Doorontwikkeling GRSK	4
1.3 Dienstverlening aan het Participatiebedrijf Kempenplus	5
1.4 Financieel perspectief	5
1.5 Opzet van de begroting.....	8
2 Uitgangspunten	9
2.1 Algemene uitgangspunten	9
2.2 Begrotingswijziging 2020	9
2.3 Financiële uitgangspunten	10
2.4 Kostenverdeling per afdeling	11
3 Jaarplannen per afdeling	15
3.1 Afdeling Staf.....	15
3.2 Afdeling Personeel en Organisatie.....	18
3.3 Afdeling Shared Service Center.....	21
3.4 Afdeling Maatschappelijke Dienstverlening	27
3.5 Afdeling Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving	32
4 Paragrafen	35
4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	35
4.2 Kengetallen	37
4.3 Paragraaf Financiering	37
4.4 Paragraaf onderhoud Kapitaalgoederen.....	39
4.5 Paragraaf Bedrijfsvoering.....	40
5 Procedure Begroting 2021	41
6 Financiële consequenties	42
6.1 Begrotingswijziging 2020; Begroting 2021 en Meerjarenraming 2022-2024	43
6.2 MeerjarenInvesteringsPlan 2020-2024 (MIP)	44
6.3 Gemeentelijke bijdragen voor en na begrotingswijziging.....	45
6.4 Splitsing gemeentelijke bijdragen naar structureel en incidenteel	46
6.5 Overzicht en toelichting incidentele lasten en baten	47
7 Bijlagen	49
7.1 Geo-gegevensbeheer financieel in beeld.....	49
7.2 Bijlage A Begroting naar taakvelden BBV.....	50
7.3 Bijlage B Meerjarenoverzicht Programmakosten	53

1.1 Inleiding

Met deze ontwerpbegroting worden de plannen voor het jaar 2021 en verder ter besluitvorming voorgelegd aan het Dagelijks Bestuur en aan het Algemeen bestuur van de GRSK. De begroting is opgesteld op basis van de bestaande taken en bevoegdheden. In de procedure van de begroting 2021 loopt een voorstel tot begrotingswijziging 2020 mee. Binnen de GRSK zijn voor een wijziging van de begroting dezelfde formele voorschriften van kracht als voor het vaststellen van de begroting.

De begroting heeft vier functies:

- Autorisatiefunctie; machtiging aan Dagelijks Bestuur om uitgaven te doen en inkomsten te genereren;
- Keuze- en afwegingsfunctie; waar geven we wel en waar geven we niet het geld aan uit?
- Beheersfunctie; geven we niet te veel geld uit gedurende het jaar?
- Controlefunctie; is gedaan wat werd afgesproken?

De begroting van de Samenwerking Kempengemeenten bestaat uit twee delen; de jaarplannen en de financiële begroting. In de jaarplannen worden de doelen van de afdelingen beschreven en wat gedaan wordt om de gestelde doelen te bereiken. De jaarplannen beantwoorden ook de vraag “Wat mag het kosten? De financiële vertaling van de plannen vindt plaats in de financiële begroting. Hierin is ook de bijdrage per deelnemende gemeente bepaald.

Deze begroting is een uitwerking van de Kadernota 2021, die werd vastgesteld door het algemeen bestuur in februari 2020. In de Kadernota werden naast onvermijdelijke wijzigingen een aantal initiatieven aangeduid als voorstellen die in de begroting opgenomen dienen te worden. Daaraan is nadere uitwerking gegeven in deze begroting. In de Kadernota werden ook de financiële uitgangspunten opgenomen die bij het opstellen van de begroting in acht zijn genomen.

1.2 Doorontwikkeling GRSK

Kempengemeenten opnieuw verbonden

De toekomst van de Samenwerking tussen de Kempengemeenten is al enige jaren onderwerp van gesprek. Omdat de bewegingen die gemeenten willen maken op het gebied van samenwerking tot op heden verschillend waren is er vanuit de directie GRSK een intensief traject gestart om gemeenten op een lijn te krijgen ten aanzien van de toekomst voor de GRSK.

Dit traject lijkt te resulteren in een andere focus binnen de samenwerking, namelijk die van autonome gemeenten en regie op gegevens. Door deze focus uit te werken binnen de GRSK ontstaat de mogelijkheid om de taken en bevoegdheden die belegd zijn binnen de GRSK opnieuw te verbinden met gemeenten.

Hierdoor ontstaat een veranderingsopgave voor zowel de gemeenten als de GRSK. Deze zal een uitwerking moeten krijgen in de zin van personeel, financiën, juridisch, organisatorisch enzovoorts.

Te verwachten is dat 2020 nodig zal zijn om plannen uit te werken en 2021 en 2022 om deze uit te voeren en te implementeren.

De als incidentele begrote kosten voor directeur en staf zullen daarom in deze begroting worden doorgetrokken tot en met 2022. Naar verwachting kan de veranderopgave op 1-1-2023 worden afgerond.

1.3 Dienstverlening aan het Participatiebedrijf Kempenplus

De splitsing van de voormalige ISD in een deel dat overgegaan is naar Maatschappelijke Dienstverlening, en een deel dat overgegaan is naar KempenPlus, werd opgenomen in een begrotingsbesluit dat het algemeen bestuur op 25 juni 2019 heeft genomen.

Dat besluit kan worden samengevat als volgt: De ICT-voorzieningen die nodig zijn voor de uitvoering van de Participatiewet worden geleverd door het SSC. De P&O-dienstverlening voor medewerkers die de participatiewet uitvoeren wordt voortgezet in de situatie dat deze taak is belegd bij KempenPlus. Op de reeds begrootte posten wordt geen wijziging voorgesteld in deze begroting.

Als nieuwe initiatieven met betrekking tot KempenPlus werden in de kadernota 2021 benoemd:

1. Het aansluiten van de ICT-infrastructuur van de voormalige WVK op de IT-infrastructuur van de Kempengemeenten
2. Investerings in telefonie, hardware en in software voor KempenPlus door de GRSK.
3. Afspraken over het beheer van de ICT en de vergoeding daarvan.
4. KempenPlus draagt de eenmalige en de structurele lasten die voortkomen uit het aansluiten op de GRSK-infrastructuur. Hierdoor ontstaat geen effect op gemeentelijke bijdragen als gevolg van dienstverlening aan KempenPlus.
5. P&O voorziet in salarisadministratie en de personeelsadministratie van de (niet-gesubsidieerde) medewerkers van KempenPlus en in advies op het terrein van personeel en organisatie. Voor deze dienstverlening worden kostendekkende afspraken gemaakt.
6. KempenPlus vraagt in voorkomende gevallen inzet van de bezwaarschriftencommissie, die door de GRSK is georganiseerd
7. De functionaris gegevensbescherming van de GRSK oefent die functie ook uit in opdracht van KempenPlus.

De dienstverlening die tot nog toe is verleend was op projectbasis georganiseerd met verhaal van de werkelijke kosten op KempenPlus. Op dit moment is de dienstverlening op structurele basis nog onvoldoende uitgewerkt in de vorm van een begrotingsvoorstel. In de loop van 2020 wordt dit nader uitgewerkt. In een volgend voorstel tot begrotingswijziging worden de afspraken met KempenPlus meegenomen.

1.4 Financieel perspectief

In de begroting 2021 en de begrotingswijziging 2020 zijn initiatieven opgenomen die leiden tot aanmerkelijke incidentele en structurele uitbreiding van de dienstverlening door de GRSK. Naast deze nieuwe initiatieven is de indexering van lonen en prijzen verwerkt. In totaal nemen de gemeentelijke bijdragen in 2020 toe met circa € 930.000 euro. Voor meer dan 1 miljoen euro wordt die stijging veroorzaakt door incidentele zaken. Ergo, zonder incidentele lasten en baten zou er in 2020 een verlaging van de bijdragen van gemeenten begroot worden. Voor de komende jaren zijn incidentele lasten begroot die volledig vervallen vanaf 2023.

Belangrijkste oorzaken van de toename van gemeentelijke bijdrage zijn:

- Uitbreiding flexibele schil met € 500.000, die in drie jaren wordt gereduceerd tot 0.
- Project Kempengemeenten opnieuw verbinden; eenmalig € 100.000 in 2020
- Incidenteel verhogen formatie Schuldhulp en WvGGZ; € 105.000 in 2020
- Incidenteel verhogen formatie Jeugdhulp; € 180.000 per jaar in de jaren 2021 tot en met 2023
- Extra inzet op vergunningverlening in 2020; € 120.000

Vernieuwing van de financiële verordening

Vorig jaar heeft het algemeen bestuur een nieuwe financiële verordening vastgesteld. In dat voorstel zijn ook de regels bepaald die worden toegepast bij het afschrijven van activa.

Een belangrijke wijziging betreft de bepaling vanaf welk moment gestart wordt met afschrijven. Voorgesteld is nu om te beginnen met afschrijven in het eerste jaar na het gereedkomen van de investering.

De financieel-technische verwerking van deze verandering bestaat uit het opnemen van de post “onderuitputting kapitaallasten”. Het financiële effect daarvan is dat het opvoeren van kapitaallasten later plaatsvindt dan nu het geval is. Daarnaast gaat de situatie ontstaan dat niet-uitgevoerde of uitgestelde investeringen geen effect hebben op het jaarresultaat. De ervaring tot nu toe is dat elk jaar van alle geplande investeringen een substantieel deel niet werd uitgevoerd. Daardoor waren elk jaar de werkelijke kapitaallasten aanmerkelijk lager dan begroot. Die situatie wordt met ingang van 2020 beëindigd.

Uit het MeerjarenInvesteringsPlan (MIP) wordt duidelijk dat de omvang van de investeringen op organisatieniveau sterk wisselt per jaar. Gevolg hiervan is dat de post onderuitputting kapitaallasten grote variatie kent.

Taakstelling als opdracht van het dagelijks bestuur.

Bij het vaststellen van de kadernota 2021 heeft het Dagelijks Bestuur in afstemming met het Algemeen Bestuur een opdracht geformuleerd m.b.t. een onderzoek naar de mogelijkheden van een taakstelling.

De opdracht luidt:

“Het DB draagt de directeur op om bij de behandeling van de begroting GRSK in overleg met de gemeentesecretarissen een voorstel met daarin verschillende scenario’s voor te leggen, waarin de mogelijkheden en de consequenties van een taakstelling/besparing zijn uitgewerkt, waarbij gedacht wordt aan een besparing in de orde van grootte van 500.000 euro.”

De scenario’s die in dit verband opgesteld zijn betreffen:

1. Besparen op programmakosten Maatschappelijke Dienstverlening en Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
2. Besparen op ICT-kosten, in het bijzonder de lasten van software
3. Besparen op kosten overhead van de GRSK.

Om te bezien waar de mogelijkheden liggen om de gemeentelijke bijdragen structureel op een lager niveau te brengen worden in overleg met gemeenten op alle drie scenario’s besparingsvoorstellen geformuleerd voor 250.000 euro per scenario.

Op basis daarvan worden de meest realistische en voor gemeenten gunstige besparingen doorgevoerd met als taakstellend resultaat een verlaging van de structurele gemeentelijke lasten van 500.000 euro per jaar met ingang van 2021.

Algemeen geldt dat het voornemen tot structurele besparing van € 500.000 euro is besloten. Minder besparen dan de stelpost op een onderdeel wordt opgevangen door meer te besparen dan de stelpost op het andere onderdeel.

Voor de berekening van de bijdragen van gemeenten is het essentieel dat de samenstellende delen worden gekwantificeerd, in de vorm van stelposten.

Dit besparingsdoel is begrotingstechnisch verwerkt als volgt:

1. Besparing op programmakosten MD en VTH € 175.000 jaarlijks; valt buiten bestek van begroting GRSK
2. Besparing op ICT kosten € 175.000 jaarlijks; een stelpost op de begroting van afdeling SSC
3. Besparing op overheadkosten GRSK € 150.000 jaarlijks; een stelpost op de begroting van afdeling Staf

De inzet op de onderscheiden gebieden wordt nader uiteengezet.

Taakstelling Programmakosten

De afspraken op dit scenario worden niet zichtbaar in de begroting van GRSK, omdat programmakosten worden geadministreerd door de GRSK maar enkel zichtbaar worden c.q. verantwoord worden in de P&C documenten van de individuele gemeenten. Er wordt een taskforce gevormd met daarin expertise van gemeenten en van GRSK, om de mogelijkheden om programmakosten te reduceren en om aan te geven wat voor die reductie moet worden gedaan.

Bij MD gaat het over een budget van 28 miljoen euro.

De strategie bij deze afdeling is, dat inzet in het beginstadium van hulpverlening zich uitbetaalt in de vorm van positieve maatschappelijke effecten en lagere programmakosten. Deze aanname wordt nader beschouwd op de veronderstelde causaliteit. Daaropvolgend wordt een actualisatie van programmakosten opgesteld. Voor VTH wordt met name het verband tussen het ramen van legesinkomsten van gemeenten en uitvoeringskosten bij VTH onderzocht.

Taakstelling op ICT

Als taakstelling op softwarekosten is een stelpost van € 175.000 begroot, structureel met ingang van 2021. Om dat concrete invulling te geven wordt een afstemming georganiseerd tussen GRSK en gemeenten, om applicaties te bepalen waarop bezuinigd kan worden. Daarbij wordt betrokken:

- Mogelijkheden tot harmonisatie en synchronisatie van applicaties
- Uitmaken van applicaties
- Maatwerk op vraag van gemeenten
- Investeringsprogramma

Taakstelling op overheadkosten GRSK

Op overhead van de GRSK is een taakstelling begroot van € 150.000, structureel vanaf 2021. Voor de jaren 2021 en 2022 is een budget van € 150.000 per jaar incidenteel begroot, om de omslag te maken.

De afname van overheadkosten past in het plan, dat opgesteld wordt om de samenwerking door de Kempengemeenten opnieuw te organiseren vanaf 2023.

De taakstelling is een stelpost die nader uitgewerkt wordt. Daarbij geldt de toelichting, dat de besparing op overhead bij alle afdelingen van de GRSK wordt gezocht. Deze besparing is bij de afdeling Staf als stelpost opgenomen, die nadere uitwerking krijgt voor 1 januari 2023.

1.5 Opzet van de begroting

Begroting naar taakvelden BBV

Ter voldoening aan de geldende voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording, is een bijlage toegevoegd aan dit begrotingsvoorstel, waarin de begroting wordt gepresenteerd op basis van een indeling naar Taakvelden, conform het BBV. Naast het voldoen aan de voorgeschreven inrichting van de begroting is daarmee ook beoogd om de informatievoorziening aan gemeenten zo goed als mogelijk te laten aansluiten bij de behoeften die vanuit gemeenten bestaat.

Aanpassing format

Het format van de begroting GRSK is aangepast voor het opstellen van de begroting 2021. Op dit moment is binnen de begroting van afdeling SSC het geo-gegevensbeheer niet expliciet zichtbaar.

Binnen het gegevensbeheer wordt het onderscheid aangebracht tussen landmeten en de rest.

Met deze aanpassing van de presentatie wordt beoogd om binnen de totale begroting van de afdeling SSC inzicht te verschaffen op de kosten van ICT, geo-gegevensbeheer en landmeten.

In Bijlage 7.1 is de begroting van de afdeling SSC gesplitst. Deze splitsing wordt op de onderdelen IT-kosten en kapitaallasten nog verder verfijnd.

Bijdragen gemeenten gespecificeerd naar structureel en incidenteel

In paragraaf 6.4 zijn de gemeentelijke bijdragen gesplitst in incidentele en structurele delen. Incidentele lasten en baten worden in beeld gebracht met daarbij de toerekening aan gemeenten op basis van afgesproken kostenverdeling.

2.1 Algemene uitgangspunten

Inleiding

Het vertrekpunt voor de financiële begroting is “ongewijzigd beleid”. Dat wil zeggen dat het gevoerde beleid voor de komende jaren doorgetrokken wordt en dat de budgettaire gevolgen van in het verleden genomen beslissingen in de meerjarenraming zijn verdisconteerd. Voor een aantal externe factoren zoals rente- en prijsontwikkeling worden aannames bepaald. Ook is van belang om de verdeelsleutels van de kosten vast te stellen.

Opstelling van het jaarplan 2021

Het jaarplan voor de Samenwerking Kempengemeenten ontstaat door bundeling van de jaarplannen van de afdelingen van de GRSK. Deze afdelingsplannen worden opgesteld aan de hand van de indeling in de zogenaamde drie W-vragen. Dit zijn:

- Wat willen we bereiken?
- Wat gaan we daarvoor doen?
- Wat mag het kosten?

De voorstellen van de afdelingsplannen worden door het management opgesteld. Daarin staan de concrete voornemens voor het dienstjaar en voor het meerjarenperspectief. Nieuwe ontwikkelingen van afdelingen worden, voor zover als mogelijk, als voornemen benoemd.

Uniformering van de opzet per afdeling wordt steeds meer doorgevoerd omdat dat de leesbaarheid van de begroting bevordert. Daar komt bij dat de afdeling Staf meer in positie gaat komen als financieel adviseur van de afdelingen. De ontwikkeling in de registraties in het financiële systeem en in de P&C-producten wordt daar op afgestemd.

Naast deze overwegingen wordt de inrichting van de administratie ook gericht op het genereren van informatie die benodigd is om aan de BBV-voorschriften te voldoen, die betrekking hebben begroten op taakvelden BBV.

2.2 Begrotingswijziging 2020

In de procedure tot vaststelling begroting 2021 en meerjarenraming 2022 -2024 is ook een begrotingswijziging 2020 opgenomen. De primitieve begroting 2020 werd reeds vastgesteld in juli 2019. Een actualisering van deze begroting loopt mee in de procedure.

De begrotingswijziging voor het jaar 2020 in de loop van het jaar stelt de SK in staat om actuele inzichten en omstandigheden te verwerken in de begroting. Door opname in de begroting ontstaat autorisatie van het Dagelijks Bestuur tot het (laten) doen van uitgaven voor vermelde doelen.

2.3 Financiële uitgangspunten

Rente

De wijziging van het BBV is aanleiding geweest om vanaf 2017 voor de rente een nieuw uitgangspunt te bepalen dat in overeenstemming is met de nieuwe wetgeving. Daarom wordt voorgesteld om de rente die begroot wordt voor leningen, uit te drukken als een percentage van de waarde van materiële vaste activa per 1 januari 2021. Dit percentage is voor 2020 en verder berekend op 0,00 %. Op deze wijze is, conform het advies van de commissie BBV, niet langer sprake van berekende rente.

In de kadernota 2021 werd voor de berekening van de kapitaallasten nog uitgegaan van een rentepercentage van 0,6 %. Gegeven de omstandigheden, dat momenteel geen leningen lopen, met daarbij de constatering dat voor kasgeldleningen momenteel een negatieve rente geldt, is er geen grondslag om voor de berekening van de kapitaallasten een rentepercentage hoger dan 0 % vast te stellen.¹

Er is momenteel geen reële verwachting dat in de komende jaren lasten gaan ontstaan als gevolg van het aantrekken van langlopend vreemd vermogen.

Loon- en prijsstijgingen

Voor 2021 wordt uitgegaan van een stijging van de lonen met 2,8 %. Dit percentage is ontleend aan de Macro Economische Verkenning 2020.²

De verwachte kosten van formatie worden berekend op basis van een opgave door de afdeling P&O, waarin per afdeling en per medewerker de loonkosten worden berekend. Voor openstaande vacatures wordt uitgegaan van het maximum van de schaal.

Voor de verwachte prijsontwikkeling wordt voorgesteld om voor het jaar 2021 uit te gaan van een prijsstijging van 1,6 %. Basis voor deze aanname is de prijsontwikkeling, die door het Centraal Plan Bureau wordt gepubliceerd. (Macro Economische Verkenning 2020). Voor de meerjarenraming wordt uitgegaan van constante lonen en prijzen op basis van het jaar 2021.

Inzet voor KempenPlus

Voor de dienstverlening die door de afdelingen P&O en SSC wordt geleverd aan KempenPlus wordt een kostendekkende bijdrage overeengekomen met het participatiebedrijf.

Uitgangspunten voor de huisvesting

In de Kadernota 2020 werd voorgesteld om in de begroting van 2020 en verder uit te gaan van een prijsstijging van 1,6 %. Binnen de Kempen geldt dit uitgangspunt ook voor de tarieven van de werkplekken. Het tarief dat gemeenten met ingang van 2020 in rekening brengen voor huisvesting van SK-medewerkers bedraagt 1.706 euro per werkplek.

Resultaat meerjarenraming

De meerjarenraming geeft een beeld van te verwachten saldi voor de komende jaren bij doortrekking van het bestaande beleid en doorvoeren van nieuwe ontwikkelingen. De berekening van bijdragen van gemeenten geschiedt zodanig dat volledige dekking van lasten wordt bereikt.

Onvoorzien

In de begroting van 2021 en verder is geen rekening gehouden met onvoorziene uitgaven. Indien er onvoorziene uitgaven zijn dan worden deze toegelicht in de rapportages.

¹ Dit is een ambtelijke correctie op de uitgangspunten genoemd in de kadernota 2021.

² Macro Economische Verkenning 2020 (bijlage 02; loonvoet sector overheid). Dit uitgangspunt wordt ook gehanteerd door vijf verbonden partijen in de regio Eindhoven. (MRE, Odzob, GGD, Participatiebedrijf KempenPlus en Veiligheidsregio)

2.4 Kostenverdeling per afdeling

Voor de verdeling van de kosten werden in het verleden per afdeling afspraken gemaakt. Onderstaand zijn de voorstellen per afdeling verwoord.

Afdeling Staf

De kosten van de afdeling Staf worden omgeslagen over de andere afdelingen. Onderstaande verdeling is op basis van de verhouding in lastentotalen van de afdelingen met afronding van de uitkomsten daarvan (jaar 2021). Op deze wijze is de bestaande systematiek van doorbelasting binnen de SK uitgewerkt en toegepast op alle afdelingen. Over de verdeling van deze kosten wordt, in verband met de BTW, een afspraak gemaakt met de Belastingdienst. De volgende verdeling wordt voorlopig gehanteerd onder voorbehoud van accordering door de Belastingdienst.³

- 5 % van de Stafkosten worden doorbelast aan P&O
- 34 % van de Stafkosten worden doorbelast aan Maatschappelijke Dienstverlening
- 41 % van de Stafkosten worden doorbelast aan SSC
- 20 % van de Stafkosten worden doorbelast aan VTH

Stafkosten worden na doorbelasting aan de afdelingen verdeeld in de verhouding van inwoneraantallen van de deelnemende gemeenten.

Inwoneraantallen

Bij de berekening van de gemeentelijke bijdragen wordt in een aantal gevallen de berekening gebaseerd op de verhouding in inwoneraantallen. Met ingang van 2018 wordt de verhouding in inwoneraantallen bepaald als een driejaarlijks voortschrijdend gemiddelde. In verband met de beschikbaarheid van definitieve cijfers van het CBS, wordt het gemiddelde berekend over de jaren t-2, t-3 en t-4. Voor de begroting van 2021 betekent dat het gemiddelde inwoneraantal op 1 januari 2019, 2018 en 2017.

Dit aantal wordt ook toegepast bij de opstelling van de meerjarenraming 2022-2024.

Waar verdeelsleutels gebaseerd zijn op inwoneraantallen, wordt op basis van opgave door CBS, uitgegaan van de volgende inwoneraantallen.⁴

Tabel inwoneraantallen op peildatum

Aantal inwoners	1 januari 2017	1 januari 2018	1 januari 2019	3-jaars voortschrijdend gemiddelde
Bergeijk	18.342	18.398	18.491	18.410
Bladel	20.063	20.144	20.175	20.127
Eersel	18.554	18.778	19.110	18.814
Oirschot	18.499	18.558	18.623	18.560
Reusel-De Mierden	12.908	13.040	13.060	13.003
Totaal	88.366	88.918	89.459	88.914

³ Verdeling actualiseren zodra de lastentotalen bekend zijn

⁴ <http://statline.cbs.nl/StatWeb/publication>

Afdeling P&O

De verdeling van de kosten van de afdeling P&O vindt plaats op basis van het aantal fte van de deelnemende gemeenten en het aantal fte van Maatschappelijke Dienstverlening, VTH en SSC. Voor de berekening van de gemeentelijke bijdragen voor P&O wordt het aantal fte op 1 januari t-1 gehanteerd. Voor de begroting 2021 is dit 1 januari 2019.

Tabel vastgestelde formatieomvang

Aantal fte per peildatum	1 januari 2019	1 januari 2020
Gemeente Bladel	74,68	76,80
Gemeente Eersel	84	87,02
Gemeente Oirschot	86,22	95,50
Gemeente Reusel-De Mierden	76,09	73,94
SSC De Kempen	36,33	36,33
Maatschappelijke Dienstverlening	59,71	69,24
Afdeling VTH	45,71	46,15
Totaal	462,74	484,98

Er worden voor 2020 en verder verschuivingen verwacht, als gevolg van: opheffen afdeling ISD en investering bij afdeling Jeugdhulp. Het principe van de verdeling blijft ongewijzigd.

De dienstverlening door P&O aan KempenPlus wordt gebaseerd op basis van *fixed price*.

Afdeling SSC

De kosten van SSC worden op basis van de volgende sleutels verdeeld over de deelnemende gemeenten en over de afdelingen van de GRSK.

- o kosten van hardware :aantal werkstations
- o kosten van software :aantal gebruikersaccountants
- o apparaatskosten :aantal inwoners

Om in de begroting en meerjarenraming uit te kunnen gaan van actuele waarden van de verdeelsleutels worden de aantallen per 1 januari 2020 gehanteerd voor het aantal werkstations en accounts. Afdeling SSC stelt in januari 2020 in overleg met deelnemers uit de samenwerking, de aantallen vast waarop de kostenverdeling wordt gebaseerd.

SSC	Werkstations Per 1-1-2019	Werkstations Per 1-1-2020	Gebruikersaccounts Per 1-1-2019	Gebruikersaccounts Per 1-1-2020
Bergeijk	118	125	114	112
Bladel	139	139	113	118
Eersel	123	126	135	140
Oirschot	149	123	151	142
Reusel-De Mierden	119	115	115	115
P&O	16	16	12	15
MD Jeugdhulp	96	51	149	116
VTH	60	63	66	66
Totaal	820	758	855	824

Tarieven maatwerk

Voor de uurtarieven die door het SSC worden gehanteerd bij de doorbelasting van aanvullende dienstverlening wordt voorgesteld om ten opzichte van voorgaande jaren geen wijzigingen door te voeren.

Afdeling Maatschappelijke Dienstverlening

Sinds 2018 werden de directe loonkosten (zowel vast personeel als inhuur) gesplitst in:

- A. loonkosten uitvoering Participatiewet
- B. loonkosten uitvoering Wmo
- C. loonkosten Schuldhulpverlening
- D. Doorbelasting Backoffice Jeugdhulp
- E. loonkosten overhead

Met de vorming van het Participatiebedrijf KempenPlus is de uitvoering van de participatiewet onttrokken aan het takenpakket van de GRSK. Voor de uitvoering van deze taak worden geen kosten meer gemaakt sinds 1 juli 2019. Dus de gemaakte afspraken zijn vervallen.

Verdeelsleutel van de kosten

- A. Loonkosten Participatie: niet meer van toepassing.
De uitvoering van de Bijzondere Bijstand is een taak die bij de GRSK is gebleven, na de splitsing van de voormalige ISD. Voorstel is om de uitvoeringskosten van deze taak met ingang van 1 januari 2020 te bundelen met de uitvoeringskosten van Schuldhulpverlening. In dat geval wordt de verdeelsleutel van Schuldhulpverlening toegepast.
- B. Loonkosten WMO op basis van het gemiddeld aantal aanvragen in de jaren t-2; t-3 en t-4.
De gemeente Eersel en Reusel-de Mierden uitgezonderd; deze gemeenten hebben ervoor gekozen om de uitvoering tot en met de controle op de levering van de voorziening binnen het werkproces van de Wmo, te laten geschieden door zorgconsulenten die in dienst zijn van de gemeente zelf.
- C. Schuldhulpverlening op basis van de verhouding in het gemiddeld aantal aanvragen in de jaren t-2; t-3 en t-4.
Zie ook punt A voor wat betreft de bundeling met Bijzondere Bijstand.
- D. Voor uitvoering van de Backoffice Jeugdhulp werd in 2018 op basis van een calculatie, een bedrag intern doorbelast van 310.000 euro. Deze doorbelasting komt te vervallen nu deze voormalige ISD taak valt binnen het takenpakket van de afdeling Maatschappelijke dienstverlening.
- E. De bijdrage van de gemeente Oirschot in de kosten backoffice Jeugdhulp is gebaseerd op een kostendekkende bijdrage.
- F. Overhead (betreft management, Bedrijfsvoering en Beleid/Kwaliteit) op basis van de verhouding in aantal inwoners. Ook de overige kosten (huisvesting, kantoorbenodigdheden, overige personeelskosten e.d.) worden verdeeld op basis van de verhouding in het aantal inwoners.

Uitvoering Jeugdhulp

De kostenverdeling voor de uitvoering van Jeugdhulp vindt sinds 2017 plaats op basis van de verhouding van het aantal inwoners van deelnemende gemeenten. Ook de kosten van deelname in regionale taken in het kader van “21voordejeugd” zijn opgenomen in de begroting van afdeling Jeugdhulp. Daarmee worden deze lasten ook op basis van inwonersverhoudingen verdeeld.

Oirschot is geen deelnemende gemeente in de uitvoering van Jeugdhulp.

De overheadkosten van de afdeling Maatschappelijke Dienstverlening worden aan de verschillende taken toegerekend. Voor de toerekening wordt de bestaande verhouding tussen overhead en de directe loonkosten gehanteerd. Het betreft de toerekening van overheadkosten aan Jeugdhulp, Wmo, Schuldhulpverlening en Bijzondere Bijstand.

Afdeling Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving

Kosten worden vanaf 2020 als volgt onder de deelnemers verdeeld:

- Team Beleid & Juridisch op basis van verhouding in inwoneraantallen;
- Voor de inzet op afval, intensieve veehouderij, milieu en duurzaamheid worden de kosten van 2,4 fte met een opslag voor overhead, verdeeld over drie gemeenten.
Bladel neemt geen deel daarin.
- Team Toezicht & Handhaving op basis van de gevraagde inzet (met als ondergrens de input bij aanvang van de samenwerking per 1/4/2016).
- Team Vergunningen op basis van prijzen per product, waarbij op basis van drie voorgaande jaren het aantal af te nemen producten zal worden begroot. De prijs per product wordt bepaald op basis van de door VTH bijgehouden urenregistratie in het tijdregistratiesysteem.

Gemeente Bergeijk neemt geen deel in de afdeling VTH.

Tarieven meerwerk

Afdeling VTH kan op verzoek van deelnemende gemeenten voorzien in maatwerk. Daarbij worden vanaf 2019 onderstaande tarieven gehanteerd.

Tabel uurtarieven VTH

Functie	Uurtarief 2020
Medewerker team Toezicht en Handhaving	€ 52,50
Medewerker team Vergunningen	€ 56,50
Medewerker Team Beleid/Juridisch	€ 62,50

Wanneer een externe medewerker moet worden ingehuurd wordt het tarief met 20% (excl. BTW) verhoogd.

3.1 Afdeling Staf

Inleiding

De stafafdeling vult haar rol in als ontwikkelaar en ondersteuner voor de organisatie SK. Deze ondersteuning bestaat uit het secretariaat van bestuur en directie, Planning & Control en uitvoering van financieel administratieve taken. Daar horen ook de werkzaamheden op het gebied van beheer website, informatiebeveiliging, privacy, gegevensbeheer (waaronder archief) en gegevensbescherming bij. De Begroting, Tussentijdse Rapportage en de Rekening worden, in nauwe samenwerking met de afdelingen van de SK en de gemeenten, door de Staf opgesteld.

De afdeling Staf is voortdurend bezig met initiatieven die de organisatie betreffen, de *governance* van de GRSK en de toekomstige organisatie. Dit laatste als afgeleide van de strategische keuzen die deelnemende gemeenten maken. Daarnaast ligt bij de Staf de opgave om binnen de gegeven mogelijkheden de bedrijfsvoering te optimaliseren.

Opnieuw verbinden Kempengemeenten

Voor de uitwerking van de nieuwe koers voor de GRSK wordt in 2020 eenmalig € 100.000 begroot, bedoeld voor onderzoek en advies. De directeur van de GRSK gaat tezamen met de gemeentesecretarissen in 2020 het plan ontwikkelen voor de wijze van samenwerking vanaf 1 januari 2023. Vanuit de Staf wordt dit project ondersteund met de aanwezige expertise aangevuld daar waar nodig met inhuur van externe raadgevers. In de jaren 2021 en 2022 worden de plannen die in 2020 vastgesteld zijn door het bestuur concreet uitgewerkt. Als vast gegeven is reeds bepaald, dat vanaf 1 januari 2023 Kempengemeenten op een nieuwe wijze hun samenwerking organiseren.

Wat willen we bereiken?

Professionele ondersteuning bieden en ontwikkelingen ondersteunen voor de gehele organisatie.

Wat gaan we daar voor doen?

Uitvoeren van de reguliere taken, waarin begrepen is secretariaat van bestuur en directie, uitoefenen control-functie financieel en m.b.t. gegevens, opstellen van documenten m.b.t. Planning & Control cyclus en verantwoording gegevensbeheer, uitvoering van financieel administratieve taken, werkzaamheden op het gebied van beheer website, informatiebeveiliging, archief en privacy.

Een nieuwe methode van kostenverdeling ICT

Voor de kostenverdeling van de afdeling SSC wordt door de Staf een voorstel ontwikkeld, waarin het zogenaamde “Ziggomodel” als uitgangspunt wordt genomen. Kenmerkend voor dit model is dat gebruikers van de voorzieningen een basispakket afnemen tegen een abonnementsprijs. Bovendien wordt de mogelijkheid geboden om een keuze te maken uit pluspakketten. Beoogd is meer transparantie in de kostenverdeling en meer benutting van de mogelijkheden tot standaardisatie. De verdere ontwikkeling van dit model wordt ter hand genomen met periodieke afstemming met de afdelingshoofden bedrijfsvoering van de deelnemende gemeenten.

Wat mag het kosten?

De tijdelijke begrote budgetten lopen af in 2020 en worden doorgetrokken tot en met 2022. Op het tijdelijk formatiebudget wordt afgerond 90.000 euro gekort.

Ook een uitbreiding van het tijdelijk formatiebudget van € 60.000 is voor 2020 opgenomen. Tegenover deze last staat een opbrengst van derden die gelijk is aan de kosten. Dit betreft detacheringen in het kader van de finale afwikkeling van de opheffing van de voormalige ISD.

Voor verbetering van het contractbeheer blijft 30.000 euro beschikbaar. Met name het optimaliseren van portfolio software vergt dat daar extra inzet op wordt geleverd.

Voor vervangingskosten bij ziekte wordt vanaf 2021 geen budget geraamd. Voor 2020 is een budget begroot van 78.000 euro, bestemd voor ziektevervangings bij alle afdelingen van de GRSK. Dat is 0,6 procent van het totale formatiebudget. Een mogelijk tekort is ook opgenomen in de risicoparagraaf.

Personeelskosten, organisatiekosten en huisvestingskosten zijn geactualiseerd, mede op basis van de rekeningcijfers van 2019.

Informatiebeveiliging valt ook onder de taken van de staf. Voor informatiemanagement is een applicatie begroot die structureel 9.000 euro per jaar gaat kosten.

Het projectbudget voor “Opnieuw verbinden van de Kempengemeenten” is begroot op 100.000 in 2020.

Voor de jaren 2021 en 2022 is dit project PM begroot. Het is nu nog niet duidelijk of er in die jaren kosten ontstaan.

Taakstelling op overheadkosten

Bij de afdeling Staf is een taakstelling begroot op overheadkosten, van structureel € 150.000 vanaf 2021.

In 2021 en 2022 wordt incidenteel € 150.000 begroot, om de afbouw van structurele lasten mogelijk te maken.

De afname van overheadkosten past in het plan, dat opgesteld wordt om de samenwerking door de Kempengemeenten opnieuw te organiseren vanaf 2023.

De taakstelling is een stelpost die nader uitgewerkt wordt. Daarbij geldt de toelichting, dat de besparing op overhead bij alle afdelingen van de GRSK wordt gezocht. Deze besparing is bij de afdeling Staf als stelpost opgenomen, die nadere uitwerking krijgt voor 1 januari 2023.

Financiële begroting Staf

Afdeling Staf	€*1	Rekening	Begroting	Begroot	Wijziging	Gewijzigde Begroting	Begroot	Wijziging	Begroting	Meerjarenraming		
LASTEN		2018	2019	2020	2020	2020	2021	2021	2021	2022	2023	2024
Loonkosten		556.154	823.088	854.428	-29.051	825.377	445.150	238.373	683.522	683.522	469.532	469.532
Loonkosten / sociale lasten formatie		556.154	745.088	776.428	-324.991	451.437	445.150	24.383	469.532	469.532	469.532	469.532
Loonkosten tijdelijke formatie	*				295.940	295.940	0	213.990	213.990	213.990	0	0
Formatiebudget t.b.v vervanging alle afdelinge	*	0	78.000	78.000	0	78.000	0	0	0	0	0	0
Bezuiniging op overhead alle afdelingen GRSK				0	0	0	0	-150.000	-150.000	-150.000	-150.000	-150.000
Frictiekosten a.g.v. taakstellende bezuiniging	*			0	0	0	0	150.000	150.000	150.000	0	0
Inhuur		39.984	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Personeelskosten		21.810	27.488	27.488	-8.988	18.500	9.488	9.012	18.500	18.500	18.500	18.500
Huisvestingskosten		12.696	10.074	10.074	9.926	20.000	10.074	9.926	20.000	20.000	20.000	20.000
Organisatiekosten		70.164	69.750	69.750	13.250	83.000	87.750	-4.750	83.000	83.000	83.000	83.000
Medezeggenschap		30.813	19.000	19.000	0	19.000	19.000	0	19.000	19.000	19.000	19.000
Bankkosten		4.778	4.669	12	3.588	3.600	-721	4.321	3.600	3.600	3.600	3.600
Nieuwe ontwikkelingen												
Verbetering contractenbeheer	*	34.798	50.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kempengemeenten opnieuw verbinden	*			0	100.000	100.000	0	0	PM	PM	0	0
Onvoorzien		9.110	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten		780.307	1.004.069	980.752	88.725	1.069.477	570.741	256.882	827.622	827.622	463.632	463.632
BATEN												
Budgetoverheveling	*	20.000	50.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Baten van derden	*	431	0	0	60.000	60.000	0	0	0	0	0	0
Doorbelasting afdelingen												
Afdeling P&O		40.444	47.703	49.038	1.436	50.474	28.537	12.844	41.381	41.381	23.182	23.182
Afdeling SSC		323.549	386.398	421.723	12.352	434.075	245.419	118.735	364.154	364.154	203.998	203.998
Afdeling Maatschappelijke Dienstverlening		299.282	343.465	313.841	9.192	323.033	182.637	82.202	264.839	264.839	148.362	148.362
Afdeling VTH		145.597	176.503	196.150	5.745	201.895	114.148	43.100	157.248	157.248	88.090	88.090
Totaal doorbelasting afdelingen		808.872	954.069	980.752	28.725	1.009.477	570.741	256.882	827.622	827.622	463.632	463.632
Totaal baten		829.303	1.004.069	980.752	88.725	1.069.477	570.741	256.882	827.622	827.622	463.632	463.632
Saldo lasten en baten			0	0	-0	0	-0	0	0	0	0	0
Gerealiseerde resultaat		48.996										

* := incidentele last / baat

3.2 Afdeling Personeel en Organisatie

Inleiding

De afdeling P&O verricht diensten voor vier gemeenten (Bladel, Eersel, Oirschot, Reusel-De Mierden), de organisatie SK, BIZOB en het participatiebedrijf “Kempenplus”. P&O is verantwoordelijk voor de salarisadministratie, de vorming en beheer van dossiers, het personeels- en organisatiebeleid en de uitvoering daarvan. Daarnaast adviseert de afdeling P&O de organisaties op het gebied van personeel en organisatie.

Ontwikkelingen

In 2021 worden veel stappen gezet binnen de afdeling P&O De Kempen om te kunnen zorgen voor een dienstverlening die aansluit en richting biedt aan de uitdaging om de SK opnieuw te verbinden. De structuur en rollen binnen de afdeling wijzigen en er zijn systemen en werkprocessen aangepast waardoor er efficiënter kan worden gewerkt.

Het contract met de huidige arbodienst, Human Capital Care, loopt tot 1 januari 2022. In 2021 zal daarom een aanbestedingstraject hiervoor plaatsvinden. Het contract met Centric kan worden verlengd tot 1 januari 2023. Ook voor een nieuw personeelsinformatiesysteem zullen daarom in 2021 keuzes moeten worden gemaakt in relatie tot de opdracht om de SK opnieuw te verbinden.

Er wordt steeds meer gedigitaliseerd. Dit geldt voor zowel het systeem waarmee we werken als de inzet van instrumenten en mogelijkheden voor managers.

Voor de werving van de juiste mensen worden we, met de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt, steeds creatiever. Het is belangrijk om je aantrekkelijkheid als werkgever te laten zien.

Wat willen we bereiken?

P&O levert kwalitatief uitstekende dienstverlening aan de deelnemende gemeenten, Bizob, het participatiebedrijf en aan de GRSK. Daarnaast levert P&O haar optimale bijdrage aan de uitdagingen waar de SK en haar opdrachtgevers voor staan. Daarbij de focus op de opdracht waar we voor staan richting 2023.

Wat gaat P&O daarvoor doen?

De administratie zal steeds verder worden gedigitaliseerd en geprofessionaliseerd waardoor managers en medewerkers gebruik kunnen maken van de “servicedesk” van P&O om al hun vragen over regelingen en arbeidsvoorwaarden te stellen. De P&O adviseurs ontwikkelen door naar HR-businesspartners om met name op tactisch en strategisch niveau het MT van de organisatie te kunnen adviseren.

Duurzame inzetbaarheid van medewerkers en strategische personeelsplanning

Ontwikkeling en inzetbaarheid van medewerkers blijft een belangrijk thema. Duurzame inzetbaarheid is een individuele aangelegenheid, maar de uitkomsten ervan leveren een grote bijdrage aan de prestaties van een organisatie.

Een duurzaam inzetbare medewerker is vitaal, productief en gemotiveerd. De medewerker moet hiermee zelf aan de slag, maar we hebben hierin als organisatie een belangrijk kader te bieden.

Duurzame inzetbaarheid vraagt niet per se om nieuw beleid. Het gaat om het slim combineren en wellicht aanscherpen van bestaande HR-instrumenten gericht op de visie van de organisatie. Het is hiervoor van belang om per organisatie de doelstellingen te definiëren. P&O is hiermee gestart en blijft hierop door ontwikkelen om organisatievraagstukken van de diverse organisaties te kunnen beantwoorden.

Ontwikkelingen op de arbeidsmarkt

Er is veel beweging op de arbeidsmarkt en het is steeds lastiger om de juiste mensen te vinden en om interessant te blijven voor medewerkers. Om een aantrekkelijk werkgever te zijn is het voor de Kempengemeenten noodzakelijk hierop te investeren. Denk hierbij aan arbeidsmarktcommunicatie en zoeken naar de mogelijkheden voor het vinden van het juiste talent voor de organisatie. Vanuit P&O wordt hierin persoonlijk geïnvesteerd en hierover geadviseerd.

Er is ook blijvende aandacht voor de wervingsteksten en media die worden ingezet om de juiste mensen te vinden. In 2019 is besloten om in ieder geval voor de periode van één jaar aan te sluiten bij het platform “werken in Zuidoost Brabant”. In 2020 is geconcludeerd dat dit platform vooralsnog bijdraagt aan het vinden van de juiste kandidaat en is het contract verlengd tot medio 2021.

Arbeidsvoorwaarden

Met de komst van de WNRA per 1 januari 2020 zijn er geen lokale regelingen meer, maar is er een personeelshandboek waarin de arbeidsvoorwaarden, specifiek voor de Kempenorganisaties, zijn opgenomen. Mede ingegeven door de hierboven genoemde punten en de uitdaging waar we met z’n allen voor staan om de SK opnieuw te verbinden zorgt P&O voor actualisering van de arbeidsvoorwaarden daarbij rekening houdend met het vormgeven in kaders zodat het mogelijkheden blijft bieden voor de diversiteit waar behoefte aan is.

Gebruik data

HR-analytics is een waardevol instrument om tot een betere positie van P&O te komen en de aandacht voor P&O gerelateerde onderwerpen te vergroten. In 2020 is geïnvesteerd op de rollen van de P&O-adviseur en het gebruik van HR-analytics als ondersteuning in de rol van HR-businesspartner. Ook zijn in 2020 systemen en werkprocessen dusdanig aangepast dat de adviseur deze rol op zich kan nemen. In 2021 zal het vanzelfsprekend worden om data als ondersteuning te gebruiken.

Flexibel personeel

Het inzetten van tijdelijk personeel is regionaal aanbesteed via een MSP constructie. Daarnaast hebben we een overeenkomst voor payroll met Driessen HRM. Deze overeenkomst is verlengd per 1 februari 2020.

Wat mag het kosten?

De grootste mutaties op de begroting van P&O komen voort uit de dienstverlening aan KempenPlus. Aan de lastenzijde worden drie initiatieven vermeld ten behoeve van KempenPlus. Voor deze dienstverlening ontstaat € 116.000 aan lasten. Op de batenzijde staat de dekking daarvan onder baten van derden.

De begroting van P&O is ook aangepast als gevolg van een actualisatie op basis van de rekeningcijfers van vorig jaar. Daaruit is onder andere gebleken dat het inhuurbudget niet langer nodig is. Vervanging bij ziekte is bij P&O – net als bij de andere afdelingen – niet begroot. Onderstaand is de afdelingsbegroting opgenomen.

Afdeling P&O	€*1	Rekening	Begroting	Begroot	Wijziging	Gewijzigde Begroting	Begroot	Wijziging	Begroting	Meerjarenraming		
LASTEN		2018	2019	2020	2020	2020	2021	2021	2021	2022	2023	2024
Loonkosten		625.712	674.339	701.310	4.858	706.168	701.310	21.803	723.113	723.113	723.113	723.113
Inhuur		2.022	21.000	21.000	-21.000	0	21.000	-21.000	0	0	0	0
Uitbesteed werk		111.569	0	75.800	4.200	80.000	75.800	4.200	80.000	80.000	80.000	80.000
Personeelskosten		48.961	29.500	29.500	-8.000	21.500	29.500	-8.000	21.500	21.500	21.500	21.500
Huisvestingskosten		16.229	18.469	18.469	-469	18.000	18.469	-469	18.000	18.000	18.000	18.000
Organisatiekosten		7.577	129.658	45.858	10.142	56.000	45.858	10.142	56.000	56.000	56.000	56.000
Doorbelastingen												
Doorbelastingen Staf		40.444	47.703	49.038	1.436	50.474	28.537	12.844	41.381	41.381	23.182	23.182
Doorbelastingen SSC		61.072	62.041	71.072	4.470	75.542	72.538	18.959	91.497	92.080	91.952	95.055
Dienstverlening aan KempenPlus												
Loonkosten en overhead K+				0	91.000	91.000	0	91.000	91.000	91.000	91.000	91.000
Personeel- en salarisadministratie K+				0	19.500	19.500	0	19.500	19.500	19.500	19.500	19.500
Software K+				0	5.865	5.865	0	5.865	5.865	5.865	5.865	5.865
Bezwaar		1.069	1.000	1.000	-1.000	0	1.000	-1.000	0	0	0	0
Onvoorzien		43										
Totaal lasten		914.698	983.711	1.013.047	111.002	1.124.049	994.012	153.843	1.147.856	1.148.438	1.130.111	1.133.214
BATEN												
Baten van derden												
Dienstverlening aan Kempenplus (Pw deel)			26.132	50.071	0	50.071	50.151	0	50.151	50.081	50.097	50.098
Dienstverlening aan Kempenplus (oud-WVK-deel)				0	116.365	116.365	0	116.365	116.365	116.365	116.365	116.365
Dienstverlening aan Bergeijk (Centric)		13.134	13.134	13.134	0	13.134	13.134	0	13.134	13.134	13.134	13.134
Dienstverlening aan Bizob Oirschot		26.673	27.500	27.500	0	27.500	27.500	0	27.500	27.500	27.500	27.500
Totaal Baten van derden		39.807	66.766	90.705	116.365	207.070	90.785	116.365	207.150	207.080	207.096	207.097
Verhaal kosten van bezwaren		1.069	1.000	1.000	0	1.000	1.000	0	1.000	1.000	1.000	1.000
Bijdragen gemeenten												
Gemeente Bladel		155.570	153.380	154.824	-686	154.139	149.176	4.893	154.069	154.173	148.954	149.446
Gemeente Eersel		158.061	160.328	171.392	-852	170.540	166.190	6.039	172.229	172.346	167.464	168.020
Gemeente Oirschot		173.621	175.719	175.430	-889	174.541	170.297	17.491	187.787	187.916	183.097	183.707
Gemeente Reusel-De Mierden		151.884	151.274	152.484	-853	151.631	148.929	-4.339	144.590	144.690	141.311	141.784
Totaal bijdragen gemeenten		639.136	640.702	654.131	-3.280	650.850	634.592	24.084	658.676	659.125	640.826	642.958
Doorbelastingen afdelingen												
SSC de Kempen		67.592	69.384	68.485	-534	67.951	68.594	-1.300	67.294	67.343	67.332	67.564
Maatschappelijke Dienstverlening		111.016	120.261	112.558	-877	111.681	112.737	15.515	128.253	128.346	128.325	128.768
VTH		80.076	85.598	86.167	-672	85.496	86.304	-821	85.483	85.545	85.532	85.827
Totaal doorbelastingen afdelingen		258.684	275.243	267.211	-2.083	265.128	267.635	13.394	281.030	281.234	281.189	282.159
Totaal		938.696	983.711	1.013.047	111.002	1.124.049	994.012	153.843	1.147.856	1.148.438	1.130.111	1.133.214
Saldo lasten en baten			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerde resultaat		23.999										

* := incidentele last / baat

3.3 Afdeling Shared Service Center

Inleiding

Het SSC de Kempen verzorgt voor de deelnemende gemeenten en de SK de ICT en levert landmeetkundige diensten alsmede een deel van het gegevensbeheer. Ook BIZOB en andere gemeenten zijn afnemer van diensten van het SSC. De ontwikkeling in technische mogelijkheden, in marktomstandigheden en in nieuwe wetgeving op landelijk niveau zorgen voor een voortdurende bron van dynamiek binnen het taakveld.

Wat wil het SSC bereiken?

SSC de Kempen wil een dienstencentrum zijn, dat op professionele wijze voorziet in informatiserings-, automatiserings-, en geo-gegevensbeheerdiensten. Daarnaast wil het SSC een informatiecentrum zijn op het gebied van geo- en vastgoedinformatie, zowel voor de deelnemende gemeenten als voor derden.

Wat gaat het SSC daarvoor doen?

Het SSC gaat in de planperiode:

- Voorzien in de afgesproken basis-dienstverlening, inclusief updates en uitbreiding applicatie portfolio
- Op natuurlijke momenten inzetten op harmonisatie van applicaties
- Voortzetten van de doorontwikkeling van de eigen organisatie
- Voorzien in maatwerk-dienstverlening op vraag van de deelnemers in de samenwerking of daarbuiten

Ontwikkelingen

Toenemend belang van Informatiebeveiliging

Er zullen in 2021 en 2020 opnieuw stappen gezet worden in het opzetten en professionaliseren van de informatiebeveiliging. De aanbevelingen op basis van test in voorgaande jaren hebben we geïmplementeerd binnen de technische infrastructuur. Daarnaast vraagt dit taakveld binnen de automatisering en informatisering steeds meer aandacht zowel intern als extern gericht. SSC de Kempen heeft meegedaan met de landelijke aanbesteding GGI-veilig van de VNG voor de grootschalige inkoop van securityoplossingen.

Verschuiving van investeringen naar exploitatie

Dit is het gevolg van de wijzigingen in de licentie modellen van leveranciers zoals beschreven in de tussenrapportage 2019.

Actualisatie van softwarebudgetten op basis van feitelijke ontwikkelingen

In 2019 zijn de lopende softwarekosten op leveranciersniveau in kaart gebracht. Duidelijk is geworden welke financiële verplichtingen er zijn. Ook is in beeld gebracht wat het kostenniveau is van eenmalige kosten, bijvoorbeeld updates.

Hieruit blijkt dat de werkelijke kosten hoger zijn dan nu begroot. In totaal is er een verhoging van het budget nodig op software van € 150.000 structureel. Deze verhoging is ontstaan door o.a. indexering van prijzen, die de leveranciers van software doorvoeren, wezenlijk afwijken van de algemene indexering van 1,6 % waar de SK rekening mee houdt. Daarnaast heeft er in de afgelopen jaren ook verschuiving van kapitaallasten naar exploitatielasten plaatsgevonden.

Doorschuiven van investeringen naar 2020

- Het project vervanging firewalls hoofdlocaties is nog onderhanden. Hiervoor was € 120.000 begroot waarvan € 45.000 is besteed in 2019. Het restant van € 75.000 zal benodigd zijn voor de afronding van het project in 2020 en wordt als investering opgenomen in de begroting 2020.
- Het project IPv6 van € 50.000 is in verband met prioritering niet meer uitgevoerd in 2019. De voor een toekomstbestendige omgeving benodigde grotere aanpassingen worden dit jaar verder opgepakt en het bedrag zal als investering opgenomen worden in de begroting 2020.
- De gehele doorlooptijd van het project “mobiel tenzij” is aanzienlijk langer dan verwacht, doordat er gekozen is voor een ander modern telefonieconcept dan destijds voorzien. Het project heeft in 2019 vertraging opgelopen doordat het concept niet optimaal functioneerde in de testfase. De vertraging van het project is ook in de tussenrapportage vermeld en heeft als gevolg het doorschuiven van een investeringsbedrag van 80.000 euro naar 2020. Het gevolg hiervan is dat er in 2019 geen investeringen plaats hebben gevonden op het krediet “beveiliging devices outside infrastructuur” welke voor € 30.000 was begroot en ook doorgeschoven wordt naar 2020. De kredieten vaste telefonie en “beveiliging devices outside infrastructuur” zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

Nieuwe functionaliteiten op verzoek van de gemeenten

In de kadernota 2021 werd vastgelegd welke initiatieven voor het SSC worden omgezet in een voorstel tot begrotingswijziging. Deze ontwikkelingen zijn onderstaand beschreven.

Upgrade software ruimtelijke ordening (€ 11.000 per jaar, € 20.000 investering).

De ondersteuning op de huidige applicatie versie stopt eind 2020. De gegevens dienen echter beschikbaar te blijven voor dagelijks gebruik (tot naar verwachting 2030).

De Kempengemeenten maken sinds 2009 gebruik van de RoTotaal oplossing van Roxit (voorheen Crotec). De software wordt ingezet om de publicatie van ruimtelijke plannen (een wettelijke taak van de gemeenten) mogelijk te maken. In 2017 heeft Roxit aangekondigd dat op termijn het pakket RoTotaal vervangen gaat worden door Squit 20/20 Wro en dat de support op RoTotaal stopgezet gaat worden. Voor bestaande klanten wordt een upgrade aangeboden. De aangeboden functionaliteit voorziet niet in de aanpassingen die nodig zijn in het ruimtelijk domein voor de Omgevingswet. De omgevingsplannen die hier een onderdeel van vormen hebben een volledig ander technisch formaat. Tot nieuwe omgevingsplannen vastgesteld zijn blijven de huidige (WRO) plannen vigerend.

WOZ-berichtenverkeer (€ 56.500 per jaar, € 56.300 investering).

Door een andere standaard bij het uitwisselen van gegevens (uitfaseren Stuf tax) zijn aanpassingen nodig. Het voorstel is om berichtenverkeer als uitwisselmethode te implementeren voor de uitwisseling van gegevens tussen de belastingapplicatie (inclusief WOZ-administratie) van PinkRocade en de taxatieapplicatie van TOG. Dit geldt voor de gemeenten Bladel, Eersel, Oirschot en Reusel-De Mierden. Voor Bergeijk (met de belastingapplicatie van Centric) geldt dat de koppeling tussen de taxatieapplicatie en de belastingapplicatie niet gebaseerd is op Stuf-TAX en dus niet vervalt. De Waarderingskamer geeft aan eind 2020 te stoppen met Stuf-TAX en vanaf dan is het niet meer mogelijk om gegevens uit te wisselen via een dergelijk bestandsformaat. Het Stuf-TAX formaat sluit niet meer aan op de noodzakelijke inhoud van de gegevens en past niet meer bij de eisen die we hebben aan informatieveiligheid bij de uitwisseling van gegevens. De vervanging voor dit bestandsformaat is het XML-berichtenverkeer, waardoor *realtime* en op een veilige manier de juiste informatie en gegevens aanwezig zijn binnen zowel de belastingapplicatie als de taxatieapplicatie.

Participatie in CGI-Veilig onderdeel SIEM/SOC (voor 2020 € 20.000 exploitatie en € 15.000 investering en daarna jaarlijks € 30.000).

Als onderdeel van de BIO (Baseline Informatiebeveiliging Overheid) is het vereist om aan monitoring van het dataverkeer te gaan doen. Hiervoor hebben we geparticipeerd in een landelijke aanbesteding. Het komende jaar zullen we hier de eerste stap in zetten. Computerdreigingen, zoals hackpogingen, *ransomware* of malware: niemand heeft er graag mee te maken, ook gemeenten niet. Onder de vlag van GGI-Veilig pakken gemeenten dit gezamenlijk op.

Op 1 januari 2020 is de opvolger van de BIG, de BIO van kracht. Doordat gemeenten producten en diensten kunnen afnemen onder GGI-Veilig, kunnen zij gemakkelijker voldoen aan de eisen die de BIO stelt. Zo stelt de BIO onder meer in het nieuwe normenkader voor "Verslaglegging en Monitoring" het gebruik van SIEM/SOC verplicht. Ook andere producten en diensten van GGI-Veilig dragen bij aan het kunnen voldoen aan de BIO.

Printing (€ 10.000 per jaar)

De aanbesteding van printerapparatuur Zuidoost-Brabant leidt tot een marginale verhoging van de jaarkosten. Hier tegenover staat de afboeking van het investeringskrediet € 25.000 van balie-printing.

Infrastructuur wifi (€ 30.000 per jaar)

Door de wifi af te nemen als een dienst zijn er lagere investeringen nodig maar stijgen de jaarlijkse kosten. Door een dienst af te nemen ontstaat er de mogelijkheid om een 24/7 monitoring van de systemen te garanderen. Daarnaast is dit een kwaliteitstoename met betrekking tot het "mobiel tenzij" concept wat in 2020 wordt uitgerold bij de gemeenten. Hiermee zijn de investeringsbedragen uit 2019 voor het overgrote deel niet benut. Een gedeelte van de aanwezige investeringsbedragen € 80.000 zal derhalve ook meegenomen dienen te worden naar 2020.

Virtualisatie software

Structurele last € 70.000 per jaar vanaf 2022. Investering van € 40.000 in 2022.

Twee kredieten vervallen: € 250.000 in 2020 en € 250.000 in 2023.

Door de verandering in de markt, waarbij de leveranciers overgaan van investering naar exploitatie, veranderen er begrotingsposten. Hierbij heeft de huidige leverancier aangegeven dat het huidige meerjarige contract in 2022 niet meer wordt aangeboden. Dit geldt, voor zover we nu weten uit de markt, ook voor de andere leveranciers. Het meerjareninvesteringsprogramma wordt geactualiseerd. De nieuwe investering heeft als gevolg dat er kapitaallasten ontstaan. Daar staat tegenover dat twee investeringen die reeds begroot werden vervallen, waardoor de kapitaallasten afnemen.

Omgevingswet ICT-impact (€ 100.000 investering in 2020)

Op 1 januari 2021 treedt de Omgevingswet in werking. Met de Omgevingswet bundelt de overheid de regels voor ruimtelijke projecten. Het omgevingsrecht bestaat nu uit 26 wetten en honderden regelingen voor ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water. Zij hebben allemaal hun eigen uitgangspunten, werkwijzen en eisen. De wetgeving is daardoor te ingewikkeld geworden voor de mensen die ermee werken. Daardoor duurt het bijvoorbeeld langer voordat een project kan starten. Door de bundeling van wetgeving wordt het dus makkelijker om ruimtelijke projecten te starten. Bijvoorbeeld woningbouw op voormalige bedrijventerreinen of de bouw van windmolenparken. De Omgevingswet zorgt naar verwachting voor 20% verandering van werkprocessen en voor 80% cultuurverandering. Het gaat dan vooral om een andere manier van benaderen van projecten. De Omgevingswet gaat meer uit van uitnodigingsplanologie (ja, mits), dan van de huidige toelatingsplanologie (nee, tenzij). De Omgevingswet heeft betrekking op de fysieke leefomgeving en kent daarmee een bredere insteek dan de huidige wet- en regelgeving. Hierdoor gaat onder meer ook het aspect gezondheid een grote(re) rol spelen. Ook participatie gaat onder de Omgevingswet een grote(re) rol spelen. Deze grote opgave heeft ook impact op de ICT-voorziening in de Kempen.

Vaststaat dat het SSC in 2020 moet gaan investeren om op 1 januari 2021 de invoering van de Omgevingswet in de gemeenten mogelijk te maken. Het investeringsbedrag is nog onzeker. Er is nu een krediet van € 100.000 voorgesteld. Bij de tussentijdse rapportage 2020 wordt opnieuw gezien welke middelen eenmalig en structureel benodigd zijn.

Het RIOK acht het van groot belang dat in de begroting van het SSC voor het jaar 2020 toereikende bedragen worden opgenomen voor het DSO. Dit voorstel gaat over de uitfasering/vervanging.

Aanpassing licentiemodel Document Management Systeem

(€ 17.000 per jaar; investering € 52.000 in 2020)

Door aanpassingen in de licentiestructuur worden de kosten voor het gebruik hoger.

Binnen de Kempen-infrastructuur zijn voor de verschillende gemeenten licenties van Corsa actief. Op dit moment betalen we voor 184 userlicenties. Bij diverse recente licentietellingen is gebleken dat we meer licenties gebruiken dan beschikbaar. Voorstel is om per 1 januari 2020 het aantal licenties op te hogen met 132 stuks (verdeeld over verschillende gemeenten) zodat alle beoogde gebruikers ook toegang krijgen tot de applicatie Corsa. Voor deze uitbreiding zal de softwarebegroting per jaar met een bedrag van € 17.000 opgehoogd moeten worden. Ook is er een investering nodig van € 52.000 .

Koppeling BGT-BOR (€ 30.000 investering, € 5.000 per jaar vanaf 2022)

Vanuit kwaliteit en efficiency is reeds ingezet de BGT-registratie en de BOR-registratie actief te synchroniseren.

De technische koppeling is voor onze architectuur per 2021 beschikbaar voor implementatie. Het aanschaffen en inrichten van een geautomatiseerde koppeling tussen de Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT) en de kernregistratie Beheer Openbare Ruimte (BOR). Het SSC beheert voor de gemeenten alle informatie over de objecten in de openbare ruimte. De basis voor deze registratie zijn de objecten zoals opgenomen in de BGT. Deze afname is verplicht op basis van de wettelijke gebruiksplicht BGT.

Voor een goede afstemming tussen beide registraties is het noodzakelijk om mutaties in één van de systemen direct in de andere te verwerken. Hiervoor is een landelijke standaard ontwikkeld, het Geo-BOR berichtenverkeer. Hiermee wordt op een geautomatiseerde wijze voldaan aan de wettelijke gebruiksplicht BGT. Het koppelvlak aan de BGT-zijde is al aangeschaft met de aanbesteding geo-domein. Aan de BOR-zijde moet dit nog aangeschaft en ingericht worden; hiervoor is dit budget bedoeld.

Voorstel met betrekking tot het MeerjarenInvesteringsPlan

In de Tussentijdse Rapportage 2019 werd gemeld dat in 2019 een aantal met name genoemde investeringen niet zouden plaatsvinden, omdat leveranciers van software steeds vaker kiezen voor gebruiksvergoedingen per jaar. Gevolg daarvan is dat minder investeren leidt tot lagere kapitaallasten. Tegelijk lopen de exploitatielasten van ICT op. Per saldo is het effect van beide bewegingen nadelig.

Deze ontwikkeling zet zich ook voort in de komende jaren. Om die reden heeft het SSC in het Meerjaren-InvesteringsProgramma een aantal kredieten aangewezen, die niet geïnvesteerd gaan worden. In het investeringsprogramma zijn ook de nieuwe kredieten opgenomen.

Uit het Meerjaren-Investeringsplan (MIP) wordt duidelijk dat de omvang van de investeringen op organisatieniveau sterk wisselt per jaar. Gevolg hiervan is dat de post onderuitputting kapitaallasten grote variatie kent. Omdat alleen het SSC investeringen begroot in de komende jaren, wordt het financieel effect van onderuitputting kapitaallasten op de afdeling SSC begroot, als incidentele post.

Wat mag het kosten?

Onderstaand is de begroting voor het SSC opgenomen.

De loonkosten volgen de cao-ontwikkeling.

Binnen de bedrijfsvoering zijn de budgetten geactualiseerd, op basis van de rekeningcijfers 2019. Dit geldt met name voor uitbesteed werk, organisatiekosten en personeelskosten. Hierdoor ontstaat een daling van de kosten van circa € 23.000.

De nieuwe ontwikkelingen zijn reeds toegelicht.

Bij de kapitaallasten wordt de marktontwikkeling voor met name software zichtbaar. Minder kapitaallasten als gevolg van lagere investeringen. Tegelijk nemen de IT-software kosten toe met 332.000 euro.

De nieuwe post “onderuitputting kapitaallasten” ontstaat als incidenteel gevolg van de veranderde methode van afschrijven van activa. De kosten die ontstaan als gevolg van dienstverlening aan KempenPlus zijn zowel aan de lastenzijde als aan de batenzijde opgenomen, waardoor geen effect optreedt in de hoogte van de gemeentelijke bijdragen.

Taakstelling op ICT

Op de begroting van de afdeling SSC is een taakstellende bezuiniging opgenomen in de vorm van een stelpost opgenomen van € 175.000 structureel, vanaf 2021.

In overleg met gemeenten wordt met name bezuinigd op de lasten van software.

Met gemeenten worden in 2020 afspraken gemaakt over aanpassing van de applicatieportfolio software. Daarbij wordt ook betrokken de afname van maatwerk door gemeenten en het investeringsprogramma. De stelpost geeft aan welk effect beoogd is op de lasten voor gemeenten.

Afdeling SSC de Kempen	€*1	Rekening	Begroting	Begroot	Wijziging	Gewijzigde Begroting	Begroot	Wijziging	Begroting	Meerjarenraming		
LASTEN		2018	2019	2020	2020	2020	2021	2021	2021	2022	2023	2024
Loonkosten		1.912.105	2.637.615	2.735.358	-29.757	2.705.601	2.735.358	79.169	2.814.527	2.814.527	2.814.527	2.814.527
Inhuur	*	520.742	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Inhuur externen ten behoeve van landmeten		97.163	120.000	120.000	0	120.000	120.000	0	120.000	120.000	120.000	120.000
Uitbesteed werk			36.070	36.070	22.930	59.000	36.070	22.930	59.000	59.000	59.000	59.000
Personeelskosten		78.983	92.383	92.383	-21.383	71.000	92.383	-21.383	71.000	71.000	71.000	71.000
Huisvestingskosten		90.090	100.000	100.000	3.000	103.000	100.000	3.000	103.000	103.000	103.000	103.000
Organisatiekosten		112.564	76.571	76.571	-24.571	52.000	76.571	-29.571	47.000	47.000	47.000	47.000
Exploitatielasten ICT												
IT-Software		2.325.309	2.284.190	2.490.540	332.000	2.822.540	2.309.090	513.450	2.822.540	2.763.040	2.763.040	2.763.040
IT-Hardware		801.173	1.028.320	1.041.320	0	1.041.320	1.041.320	0	1.041.320	1.041.320	1.041.320	1.041.320
Taakstelling op ICT					0	0	0	-175.000	-175.000	-175.000	-175.000	-175.000
Totaal exploitatielasten ICT		3.126.482	3.312.510	3.531.860	332.000	3.863.860	3.350.410	338.450	3.688.860	3.629.360	3.629.360	3.629.360
Geo - gegevensbeheer		105.122	119.100	119.100	5.900	125.000	119.100	5.900	125.000	125.000	125.000	125.000
Nieuwe ontwikkelingen		0	56.450	0	0	0	181.450	-181.450	0			
Upgrade RO-totaal				0	0	0	0	11.000	11.000	11.000	11.000	11.000
Woz berichtenverkeer Stuf- Tax				0	56.500	56.500	0	56.500	56.500	56.500	56.500	56.500
CGI-veilig - SIEM/SOC				0	20.000	20.000	0	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000
Virtualisatiesoftware				0	0	0	0	0	0	70.000	70.000	70.000
Licenties Document Management Systeem				0	17.000	17.000	0	17.000	17.000	17.000	17.000	17.000
Koppeling BGT-BOR			0	0	0	0	0	0	0	5.000	5.000	5.000
Applicatie geo-gegevens (Gouw IT)				0	37.000	37.000	0	37.000	37.000	37.000	37.000	37.000
Infrastructuur Wifi				0	30.000	30.000	0	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000
Contract printapparatuur 2019				0	10.000	10.000	0	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Dienstverlening aan KempenPlus				0	77.332	77.332	0	80.482	80.482	80.482	80.482	80.482
Doorbelastingen												
Doorbelastingen P&O		67.592	69.384	68.485	-534	67.951	68.594	-1.300	67.294	67.343	67.332	67.564
Doorbelastingen Staf		323.549	386.398	421.723	12.352	434.075	245.419	118.735	364.154	364.154	203.998	203.998
Kapitaallasten		744.258	873.932	1.004.099	-174.948	829.151	1.065.525	-101.059	964.466	981.067	969.051	1.095.694
Onderuitputting kapitaallasten	*			0	-270.723	-270.723	0	-85.577	-85.577	-22.000	-157.750	-103.000
Totaal lasten		7.178.650	7.880.413	8.305.649	102.098	8.407.747	8.190.879	419.826	8.610.706	8.706.433	8.398.501	8.580.126
BATEN												
Baten van derden												
Geodienstverlening /landmeten		200.270	232.500	232.500	0	232.500	232.500	0	232.500	232.500	232.500	232.500
Dienstverlening aan Bizob via Oirshot		50.345	35.000	35.000	15.000	50.000	35.000	15.000	50.000	50.000	50.000	50.000
Baten uit dienstverlening aan Kempenplus Pw-deel			86.737	215.605	0	215.605	218.840	0	218.840	214.037	215.917	215.917
Baten uit dienstverlening aan Kempenplus; beheer ICT				0	77.332	77.332	0	80.482	80.482	80.482	80.482	80.482
Overige baten van derden		31.938	30.000	30.000	-22.000	8.000	30.000	-22.000	8.000	8.000	8.000	8.000
Totaal baten van derden		282.553	384.237	513.105	70.332	583.437	516.340	73.482	589.822	585.019	586.899	586.899
Bijdragen gemeenten												
Gemeente Bergeijk		1.212.405	1.274.665	1.302.832	18.349-	1.284.483	1.274.159	94.854	1.369.014	1.388.935	1.325.856	1.356.973
Gemeente Bladel		1.314.626	1.383.708	1.404.559	25.498-	1.379.062	1.374.554	110.264	1.484.819	1.506.745	1.437.954	1.472.359
Gemeente Eersel		1.334.499	1.321.738	1.394.725	10.591-	1.384.134	1.365.464	127.023	1.492.487	1.512.526	1.447.304	1.479.045
Gemeente Oirshot		1.288.246	1.481.747	1.490.461	4.113-	1.486.348	1.464.111	20.232	1.484.343	1.504.017	1.439.541	1.470.654
Gemeente Reusel-De Mierden		1.037.161	1.078.718	1.103.782	400	1.104.182	1.086.669	74.310	1.160.979	1.175.920	1.130.846	1.158.115
Totaal bijdragen gemeenten		6.186.938	6.540.576	6.696.360	58.150-	6.638.209	6.564.958	426.682	6.991.641	7.088.143	6.781.501	6.937.146
Doorbelastingen afdelingen												
P&O de Kempen		61.072	62.041	71.072	4.470	75.542	72.538	18.959	91.497	92.080	91.952	95.055
Maatschappelijke Dienstverlening		571.100	579.916	687.416	59.713	747.128	694.354	-143.273	551.081	552.298	549.953	560.543
VTH		283.356	313.642	337.697	25.733	363.431	342.689	43.976	386.665	388.893	388.195	400.482
Totaal doorbelastingen afdelingen		915.528	955.599	1.096.185	89.916	1.186.101	1.109.581	-80.339	1.029.243	1.033.271	1.030.100	1.056.081
Totaal baten		7.385.019	7.880.413	8.305.649	102.098	8.407.747	8.190.879	419.826	8.610.706	8.706.433	8.398.501	8.580.126
Saldo lasten en baten			-0	0	0-	0	0-	0	0	0	0	0
Gerealiseerde resultaat		206.369										

* := incidentele last / baat

** Toerekening op basis van aandeel in formatie.

Jaar	2020	2021
Doorbelasting per useraccount	€ 3.817	€ 3.805
Doorbelasting per werkstation	€ 1.859	€ 2.152

3.4 Afdeling Maatschappelijke Dienstverlening

Inleiding

Op 1 juli 2019 is de afdeling Maatschappelijke Dienstverlening tot stand gekomen. Deze begroting heeft betrekking op de bedrijfsvoering; de programmakosten blijven hier buiten beschouwing.

Wat wil de afdeling Maatschappelijke Dienstverlening bereiken?

De afdeling is een uitvoeringsorganisatie en wil een kwalitatief hoogwaardige, optimale dienstverlening te bieden aan inwoners in de Kempen op het gebied van Wmo, Bijzondere Bijstand en minimaregelingen, Schuldhulpverlening, Sociaal Raadsliedenwerk, WvGGZ, Jeugdhulp inclusief de (noodzakelijke) administratieve processen die daarbij behoren. De inzet is steeds gericht op het bevorderen en maximaliseren van de zelfredzaamheid (zelfregie) van de inwoners die een beroep doen op ondersteuning.

De afdeling is opgezet aan de hand van een drietal clusters en een team voor beleid en kwaliteit/juridisch:

- Het *Cluster Maatschappelijke ondersteuning* bestaande uit Bijzondere Bijstand en Minimaregelingen; Wet verplichte GGZ (per 1-1-2020), Wet Maatschappelijke Ondersteuning, Schuldhulpverlening en Sociaal Raadsliedenwerk.
- Het *Cluster Jeugdhulp* bestaande uit een Kempisch team voor de Toegang tot de Jeugdhulp, een Kempisch team voor de ondersteuning aan (zeer) complexe casuïstiek en een Lokaal ondersteuningsteam voor enkelvoudige ondersteuningsvragen per gemeente.
- Het cluster *Bedrijfsbureau* van waaruit alle afdelingsprocessen ondersteund worden op gebied van applicaties, administratie, telefonie en postverwerking, (financiële) monitoring en controle. Via het bedrijfsbureau worden de vijf gemeenten cijfermatig geïnformeerd over de ontwikkelingen in de dienstverlening voor de opdrachtgevende gemeenten.

Wat gaat de afdeling Maatschappelijke Dienstverlening doen?

Per cluster worden de jaarplannen uiteengezet.

Schuldhulpverlening; Bijzondere bijstand/minimabeleid

Voor schuldhulpverlening in de Kempen wordt nieuw beleid ontwikkeld. Gebaseerd op maatschappelijke tendensen en wetswijziging (2020) wordt steeds meer ingezet op vroegsignalering waardoor inwoners sneller een beroep kunnen doen op schuldhulp en cliënten met lichte problematiek een beroep gaan doen op schuldhulp. Daarnaast is momenteel sprake van een toenemende complexiteit. Het staken van de dienstverlening van de Kredietbank West-Brabant heeft in de eerste helft van 2019 geleid tot het besluit om de Kredietbankfunctie zelf te gaan uitvoeren. Dit vergt bijzondere inzet van de afdeling. Een risico vormt de ondersteunende technische systemen. Onderzocht wordt of deze afdoende mogelijkheden bieden om de implementatie van de Kredietbankfunctie te ondersteunen. Hierin zit tevens een relatie met de personele inzet. Een arbeidsintensief systeem heeft logischerwijs tot gevolg dat er vergrootte personele inzet nodig is. Vandaar dat met een begrotingswijziging 2020 en in de begroting 2021 hierop (*incidenteel*) wordt geanticipeerd. Extra formatie van 0,6 FTE wordt begroot om meer aanwezig te kunnen zijn op vindplaatsen, intensiever samen te werken met ketenpartners, aanbieden van (preventieve) collectieve trainingen voor risicogroepen en het toepassen van budgetbeheer. Dit is belangrijk om problemen zo vroeg mogelijk te signaleren en op te lossen en daarmee de instroom naar schuldhulp te verminderen. Ook als er wel forse problemen zijn willen we meer inzetten om het groter worden daarvan, en eventuele toetreding tot de bijstand te voorkomen. Risico's zijn aanwezig op het gebied van de systemen; onduidelijk is of de huidige systemen de volledige functie op een efficiënte wijze kunnen borgen.

Het onderdeel bijzondere bijstand wordt geconfronteerd met een hoge werkdruk met kritische processen op het gebied van tijdig nemen van beslissingen. Hierop vindt dagelijkse sturing plaats. Het proces van bijzondere bijstand wordt in samenwerking met Kempenplus continue geëvalueerd, doorontwikkeld en afgestemd. Herinrichting van het proces is mogelijk noodzakelijk. Daartoe worden voorstellen voor besluitvorming door het bestuur opgesteld.

WvGGZ; nieuwe ontwikkeling

Vanaf 1 januari 2020 dienen de gemeenten uitvoering te geven aan taken die voortvloeien uit de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (WvGGZ) en de Wet zorg en dwang (Wd.). Bij de WvGGZ gaat het om het mogelijk maken dat eenieder bij de gemeente kan melden dat een bepaalde persoon mogelijk verplichte zorg nodig heeft en het verrichten van een verkennend onderzoek ter voorbereiding van een eventuele zorgmachtigingsprocedure, het opleggen van een crisismaatregel door de burgemeester en het organiseren van een regionaal overleg met ggz-instellingen en openbaar ministerie. Bij de Wzd gaat het om een inbewaringstellingsprocedure, waarbij de burgemeester inbewaringstelling kan gelasten.

Parallel aan de introductie van de WvGGZ start vanaf 1 januari 2020 ook het landelijke telefoonnummer waar burgers met meldingen over verwarde personen terecht kunnen. Dit landelijke telefoonnummer is onbemenst, er wordt direct doorgeschakeld naar een regionaal nummer. Dit nummer hoeft niet dag en nacht bereikbaar te zijn. Echter, een inwoner moet wel dag en nacht een melding kunnen doen.

Gemeenten zijn verplicht om op basis van een melding binnen 14 dagen een verkennend onderzoek uit te voeren. De doelstelling van het verkennend onderzoek is om zorg en ondersteuning zo dicht mogelijk bij de betrokkene te organiseren. In het kader hiervan is het van belang om in de eerste plaats een afweging te maken of het een melding betreft die binnen de WvGGZ valt. Meldingen over inwoners met een psychogeriatrische aandoening, welke niet vrijwillig willen meewerken, vallen onder de Wet Zorg en Dwang. Het verkennend onderzoek wordt in het jaar 2020 en 2021 namens de Kempengemeenten uitgevoerd door MD. Gaandeweg wordt deze inzet geëvalueerd.

Wmo

De reguliere werkzaamheden ten aanzien van de Wmo lopen ook in 2020 door. Daarbij is sinds 2019 een duidelijke toename zichtbaar van het aantal afgegeven indicaties op basis van het abonnementstarief. Deze maatregel van het Rijk zorgt voor een aanzuigende werking, waardoor dit meer aanvragen genereert voor het cluster Wmo en een groter beroep doet op medewerkers.

De indicatiestelling voor Beschermd Wonen door consultants van Maatschappelijke Dienstverlening wordt vooralsnog gecontinueerd. In 2020 en 2021 ligt de financiële verantwoordelijkheid voor Beschermd Wonen nog steeds bij centrumgemeente Eindhoven. De doordecentralisatie van Beschermd Wonen naar de regiogemeenten zal gefaseerd plaatsvinden. Dat betekent dat de Kempengemeenten vanaf – naar de huidige informatie 2022- ook financieel verantwoordelijk worden voor Beschermd Wonen. Om deze doordecentralisatie zo goed mogelijk te laten verlopen, bestaan er in dit kader diverse ((sub)regionale) werkgroepen, waarin ook Maatschappelijke Dienstverlening namens de Kempengemeenten is vertegenwoordigd.

Jeugdhulp

Het Centrum voor Jeugd en Gezin+ (CJG+) in de Kempen is sinds januari 2015 de uitvoeringsorganisatie voor de Kempengemeenten op het gebied van de Jeugdhulp, met uitzondering van gemeente Oirschot.

Typerend voor het onderdeel Jeugdhulp is de sterke afhankelijkheid van cliëntaantallen, die in de verschillende gemeenten een beroep doen op de Jeugdhulp. Dit heeft een relatie met de benodigde capaciteit in de verschillende Jeugdhulpteams.

Conform de visie van het CJG+ wordt door de adequate, deels preventieve inzet van het CJG+, dichtbij de thuissituatie, kwalitatief goede jeugdhulp verleend waardoor:

- de eigen kracht van inwoners vergroot wordt, sociale netwerken versterkt, beroep op voorliggende voorzieningen plaatsvindt
- de inzet van de specialistische Jeugdhulp vermindert.

Vanaf 2020 zijn de Jeugd- en gezinswerkers in dienst van de SK.

Voor het onderdeel *preventie* uit de begroting wordt de samenwerking met vrijwilliger en mentoren uitgewerkt en geïmplementeerd. Verder vindt onderzoek plaats of initiatieven zoals Buurtgezinnen/Steungezinnen haalbaar en van meerwaarde zijn in de Kempen. Daarnaast zijn een tweetal projecten opgezet ten behoeve van preventie namelijk Kind & Scheiding en E-Health. De Meerjaren Kadernota Jeugdhulp voor de Kempengemeenten heeft in 2020 in elke Kempengemeente tot positieve besluitvorming geleid. Hierin wordt de basis gelegd voor de uitbreiding van de formatie Jeugd- en gezinswerkers (2,4 FTE) om meer in de aandachtsvelden aanwezig te zijn zoals binnen de onderwijsinstellingen. Dit met het doel om (aanvullend) preventief te kunnen inzetten op beperking van problematieken en deskundigheidsbevordering in het onderwijs te verhogen. Ook de samenwerking met huisartsen en ontwikkeling van preventieve maatregelen zoals mentorschap kan met deze capaciteit worden vorm gegeven ten behoeve van een inhoudelijke doorontwikkeling met het oog op kwaliteitsverhoging en kostenbesparing. Een tweetal specifiek pilots wordt daarnaast opgezet in 2020 en 2021 namelijk het in de (dagelijkse) praktijk van speciaal basisonderwijs en de huisarts aanwezig zijn om op die wijze direct bijstand te kunnen verlenen zodat problematiek klein blijft en het beroep op specialistische Jeugdhulp vermindert. Deze inzet kan plaatsvinden vanuit de begrootte post '*versterking teams*'.

Het budget voor de flexibele schil bedraagt op basis van de laatst vastgestelde begroting 500.000 euro. Vanaf 2021 wordt dit afgebouwd naar euro 300.000 en vervolgens per 2022 naar euro 100.000. Deze afbouw is haalbaar en maatregelen daartoe worden in overleg met deelnemende gemeenten voorbereid. Van direct belang voor de dienstverlening is de ontwikkeling in de vraag naar dienstverlening. Dit punt wordt doorlopend gemonitord.

Het CJG+ zet gerichte preventieve interventies in bij mensen met een beginnend probleem. Daarnaast draagt het CJG+ bij aan preventieve activiteiten die gericht zijn op alle ouders en jeugdigen of op specifieke risicogroepen die worden geïnitieerd door partners binnen de leefgebieden waarmee het CJG+ verbonden is (jeugdcoach, jeugdgezondheidszorg, onderwijs, kinderopvang, verenigingen etc.), het voorliggende veld of andere gemeentelijke beleidsterreinen. De jeugdcoaches komen in actie voor jongeren die bijvoorbeeld geen vaste verblijfplaats hebben, niet naar school gaan en/of geen inkomen hebben. Samen met de jongere wordt gekeken wat hij/zij wil en wat zijn/haar mogelijkheden zijn. Er wordt samen met de jongere alles op alles gezet om een stabiele woonplek, inkomen en werk en/of scholing te regelen.

Bedrijfsbureau

Het bedrijfsbureau draagt zorg voor de kritische bedrijfsprocessen en de financiële monitoring. Een aanpassing in de dienstverlening is het bemensen van de telefooncentrale. De bereikbaarheid van de afdeling is daarmee aanzienlijk vergroot, verbeterd en eenduidiger geworden voor inwoners en leveranciers/ketenpartners. De bemensing van de telefooncentrale wordt uitgevoerd door de administratieve teams.

Er vindt een doorontwikkeling plaats van de wijze waarop monitoring en levering van managementrapportages plaatsvindt. Gemeenten worden daarbij betrokken. De ambitie wordt aangepast aan de tools die voorhanden

zijn. Bij voorkeur wordt hierbij gewerkt met PowerBI om te voldoen aan de wens van gemeenten te komen tot actuele sturingsinformatie.

Risico's

De afdeling Maatschappelijke Dienstverlening is een nieuwe afdeling en voert taken uit die constant in ontwikkeling zijn. Enkele voorbeelden van deze veranderingen met een potentieel risico waren de decentralisaties van de Jeugdhulp en de Wmo in 2015 en de invoering van het abonnementstarief Wmo. Voor 2020 worden de volgende risico's opgemerkt:

- Aanhoudende toename aantal aanvragen Wmo i.v.m. abonnementstarief 2019.
- WvGGZ; In de nieuwe wet (opvolger van Wet BOPZ) staat niet meer de gedwongen opname, maar de zorg centraal. Gemeenten dienen een breder onderzoek te verrichten en veel in het netwerk te werken. Op dit moment is nog niet duidelijk wat het totaal aantal meldingen gaat zijn.
- Toenemende complexiteit en aantal schuldhulpdossiers.
- Toenemende complexiteit en aantal Jeugdhulpdossiers

Wat mag het kosten?

De totale lastenstijging van de afdeling Maatschappelijke Dienstverlening zonder interne doorbelastingen voor 2020 is afgerond 636.000. Daarnaast worden er ook minder baten verwacht van 53.000. Dit samen veroorzaakt in 2020 een stijging van 756.000 op de gemeentelijke bijdragen.

Vanaf 2020 zijn de Jeugd- en gezinswerkers in dienst van de SK. Door deze ontwikkeling zijn de kosten van uitbesteed werk omlaag gegaan en de loonkosten, personeelskosten en organisatiekosten gestegen.

De toename van gemeentelijke bijdragen is een gevolg van:

- Flexibele schil: + € 500.000
- Formatie WvGGZ: + € 58.000
- Formatie schuldhulpverlening: + € 47.000
- Verlaging Baten van derden + € 53.000

Nieuwe initiatieven zijn incidenteel begroot. Dit komt tot uiting in de ontwikkeling van de gemeentelijke bijdragen voor Maatschappelijke Dienstverlening.

Naast de genoemde nieuwe ontwikkelingen is er een deel van de lastenstijging verklaarbaar door de loonindex en zijn de overige kosten tegen het licht aan gehouden en reëel begroot.

In 2021 vindt er een afbouw plaats van € 200.000 op de flexibele schil. Tot een daling van de gemeentelijke bijdrage leidt dit nauwelijks aangezien er ook in 2021 de formatie jeugdhulp met 2,4 FTE wordt uitgebreid.

Onderstaand is de begroting voor de afdeling MD opgenomen.

Afdeling Maatschappelijke Dienstverlening	€	Rekening **	Begroting	Begroot	Wijziging	Gewijzigde Begroting	Begroot	Wijziging	Begroting	Meerjarenraming		
LASTEN		2018	2019	2020	2020	2020	2021	2021	2021	2022	2023	2024
Loonkosten		3.616.388	3.594.336	3.285.860	1.994.825	4.780.686	2.785.860	2.125.863	4.911.724	4.911.724	4.911.724	4.911.724
Uitvoering bestuursopdracht PW			313.883									
Formatie uitvoering WSP			29.000									
Inhuur		1.153.720	76.050	60.700	-60.700	0	60.700	-60.700	0	0	0	0
Uitbesteed werk		1.571.614	1.777.021	1.777.021	-1.532.021	245.000	1.777.021	-1.532.021	245.000	245.000	245.000	245.000
Personeelskosten		172.035	98.658	76.316	67.684	144.000	76.316	67.684	144.000	144.000	144.000	144.000
Huisvestingskosten		217.195	145.364	92.144	856	93.000	92.144	856	93.000	93.000	93.000	93.000
Organisatiekosten		277.875	339.012	258.087	59.913	318.000	293.087	24.913	318.000	318.000	318.000	318.000
Specifieke budgetten Jeugdhulp		191.639										
Doorbelastingen			1.289.204	1.359.377	-177.534	1.181.842	1.235.290	-291.117	944.173	945.483	826.640	837.674
Doorbelastingen Staf		299.282		313.841	9.192	323.033	182.637	82.202	264.839	264.839	148.362	148.362
Doorbelastingen P&O		111.016		112.558	-877	111.681	112.737	15.515	128.253	128.346	128.325	128.768
Doorbelastingen SSC		571.101		687.416	59.713	747.128	694.354	-143.273	551.081	552.298	549.953	560.543
Doorbelasting backoffice jeugdhulp		245.562		245.562	-245.562	0	245.562	-245.562	0	0	-0	0
Kapitaallasten		7.402										
Nieuwe ontwikkelingen												
Flexibele schil	*	985.001	1.000.000	0	500.000	500.000	500.000	-200.000	300.000	100.000	0	0
Formatie WvGGZ (0,5 FTE)	*			0	58.000	58.000	0	48.000	48.000	0	0	0
Formatie Schuldhulpverlening (0,6 FTE)	*			0	47.000	47.000	0	47.000	47.000	0	0	0
uitbreiding formatie Jeugdhulp (2,4 FTE)	*			0	0	0	0	180.000	180.000	180.000	180.000	0
Overige goederen en diensten		14.173										
Totaal lasten		9.434.003	8.662.528	6.909.505	458.023	7.367.528	6.820.419	410.478	7.230.897	6.937.207	6.718.364	6.549.397
BATEN												
Baten van derden												
Werk voor derden o.a. WMO consultants			95.000	95.000	-60.000	35.000	95.000	-60.000	35.000	35.000	35.000	35.000
Baten t.b.v. Beschermd Wonen			25.000	25.000	0	25.000	25.000	0	25.000	25.000	25.000	25.000
Bijdrage Oirschot o.b.v. DVO			64.438	64.438	0	64.438	64.438	0	64.438	64.438	64.438	64.438
Baten van K+ wegens afhandeling bezwaren Pw			0	0	7.500	7.500	0	7.500	7.500	7.500	7.500	7.500
Totaal baten derden		213.173	184.438	184.438	-52.500	131.938	184.438	-52.500	131.938	131.938	131.938	131.938
Vergoeding kosten WSP door WVK	*		29.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bijdrage gemeenten bestuursopdracht PW	*		313.883	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bijdragen gemeenten en afdelingen												
Gemeente Bergeijk		2.189.487	1.967.820	1.658.074	210.326	1.868.400	1.632.419	202.363	1.834.782	1.753.175	1.695.909	1.651.694
Gemeente Bladel		2.409.549	2.162.079	1.831.248	233.307	2.064.556	1.803.176	215.269	2.018.444	1.930.901	1.868.294	1.819.956
Gemeente Eersel		1.953.789	1.726.824	1.404.863	169.284	1.574.147	1.378.792	156.752	1.535.544	1.474.577	1.416.055	1.370.870
Gemeente Oirschot		1.031.478	833.179	606.862	25.187	632.049	615.656	21.759	637.415	617.354	617.354	617.354
Gemeente Reusel-De Mierden		1.353.671	1.199.743	978.457	117.980	1.096.438	960.375	112.398	1.072.773	1.029.262	988.815	957.586
Interne doorbelasting Jeugdhulp		245.562	245.562	245.562	-245.562	0	245.562	-245.562	0	0	0	0
Totale bijdragen gemeenten en afdelingen		9.183.536	8.135.207	6.725.067	510.523	7.235.590	6.635.981	462.978	7.098.959	6.805.269	6.586.426	6.417.459
Totaal baten		9.396.709	8.662.528	6.909.505	458.023	7.367.528	6.820.419	410.478	7.230.897	6.937.207	6.718.364	6.549.397
Saldo lasten en baten		-37.294	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerde resultaat												

* := incidentele last / baat

** Weergegeven rekeningcijfers 2019 zijn de gebundelde cijfers van voormalige afdeling ISD en afdeling Jeugdhulp.

*** de inbesteding jeugdhulp is financieel verwerkt conform DB-voorstel (juni 2019)

3.5 Afdeling Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving

Inleiding

Sinds 1 april 2016 voert de afdeling VTH, voor de gemeenten Bladel, Eersel, Oirschot en Reusel-De Mierden de taken uit op het gebied vergunningverlening, toezicht en handhaving. De organisatie van de afdeling is verdeeld over drie teams: Vergunningverlening, Toezicht & Handhaving en Beleid & Juridisch.

Wat wil de afdeling VTH bereiken?

De doelen van de afdeling VTH zijn als volgt:

- behouden en verder verbeteren van de Kwaliteit van de producten en diensten
- verminderen van de Kwetsbaarheid van de deelnemende gemeenten
- besparing van Kosten door het behalen van efficiencyvoordelen
- zo veel als mogelijk invulling blijven geven aan de lokale Kleur
- het benutten van de Kansen die de samenwerking op het terrein van de VTH taken biedt.

Daarnaast zet de afdeling VTH zich in voor een verdere verbetering van de samenwerking met de opdrachtgevende gemeenten.

Wat gaat de afdeling VTH daarvoor doen?

Het belangrijkste is dat de afdeling VTH invulling geeft aan het vastgestelde integraal Uitvoeringsprogramma VTH en de dagelijks door de afdeling VTH te ontvangen verzoeken en aanvragen verwerkt. Daarnaast zijn actuele ontwikkelingen op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving omgezet naar begrotingsvoorstellen.

In 2021 zal de aandacht bij de afdeling VTH in grote mate liggen bij het leren werken met de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen. Verwacht wordt dat deze ontwikkelingen binnen de afdeling een groot beslag gaat leggen op de ruimte voor nieuwe initiatieven. Mogelijk zijn er, nu nog niet in te schatten, consequenties voor de formatie door verschuiving, afname en/of toename van bepaalde werkzaamheden. Daar zal pas in 2020, of zelfs pas in 2021, meer duidelijkheid over komen.

Ondertussen is wel duidelijk dat er in 2020 uitgaven gedaan worden, die bij de Kadernota 2020 nog niet waren voorzien:

Wet kwaliteitsborging voor het bouwen

De wet private kwaliteitsborging heet inmiddels de wet kwaliteitsborging voor het bouwen. Naar verwachting treedt deze in werking per 1 januari 2021. De taakstelling van € 42.500 die begroot werd als structurele besparing op het moment dat de wet van kracht wordt, blijft gehandhaafd.

Onzeker is nog of deze taakstelling direct bij de inwerkingtreding van de wet (ooit voorzien in 2019) behaald kan worden. De voorheen afgegeven vergunningen dienen gewoon door de gemeenten te worden gecontroleerd. Dit loopt nog drie jaren door.

Daarbij hebben de kwaliteitsborgers deze drie jaren nodig om hun taken uit te kunnen gaan voeren en het hiervoor benodigde personeel aan te nemen en op te leiden.

Daar komt bij dat sinds 2017 het wetsvoorstel dusdanig is gewijzigd dat er, als gevolg van een lobby vanuit de vereniging BWT Nederland, meer dan in het eerste voorstel toch nog weer taken en bevoegdheden op het gebied van Toezicht komen te liggen.

De afdeling VTH wordt geconfronteerd met een toenemende vraag vanuit de gemeenten voor de inzet van toezicht (Zie ook het Uitvoeringsprogramma VTH 2020). Deze toename komt onder meer tot uitdrukking in de begroting van inhuur waar baten tegenover staan. In 2020 is hiervoor 70.000 euro begroot.

Omgevingswet

Het is nog steeds de verwachting dat de Omgevingswet in 2021 in werking treedt. Met de Omgevingswet bundelt de overheid de regels voor ruimtelijke projecten. Dit heeft consequenties voor de afdeling VTH. Deze zijn in de vorige Kadernota en in de begroting 2020 reeds in beeld gebracht.

Vooralsnog is door de deelnemende gemeenten aangegeven dat de afdeling VTH hiervoor geen budget beschikbaar krijgt, maar dat de kosten moeten worden gefinancierd uit de, in iedere gemeente afzonderlijk opgenomen, projectbudgetten. Over de wijze waarop deze kosten dan over de VTH-gemeenten moeten worden verdeeld en welke factuur de afdeling VTH bij welke gemeente kan indienen worden afspraken gemaakt.

Extra werkzaamheden op het gebied van milieu

Als gevolg van diverse ontwikkelingen zal in 2020 en 2021 aanmerkelijk meer dienstverlening gevraagd worden dan tot op heden is begroot. Daarom wordt tijdelijke uitbreiding van de capaciteit voorgesteld.

Dit heeft o.a. te maken met de ontwikkelingen in de veehouderijsector. Voor 1 januari 2021 moet door de betreffende veehouderijen een vergunningaanvraag zijn ingediend. Om hoeveel locaties het exact gaat, is moeilijk in te schatten, maar het is zeker dat vele (extra) aanvragen behandeld moeten worden. De kosten worden geschat (op basis van de bij VTH bekende productprijs en uitgaande van 50 aanvragen per gemeente) op € 250.000.

Omdat niet zeker is dat de datum van 1 januari 2021 als deadline gehandhaafd blijft, is dit bedrag vooralsnog niet in de begroting opgenomen, en wordt deze ontwikkeling als risico gemeld.

Daarnaast hebben zowel de teams Vergunningen als Juridisch te maken met een zeer groot aantal verzoeken tot intrekken en/of handhaving van milieuvergunningen. Al deze extra werkzaamheden brengen naar verwachting tot € 120.000 aan extra kosten met zich mee als gevolg van extern in te huren personeel voor 2020.

Extra werkzaamheden BAG

Als gevolg van een besluit van de Waarderingskamer is het vanaf 1 januari 2022 verplicht om woningen te taxeren op basis van gebruiksoppervlakte i.p.v. inhoud. Het zorgen voor betrouwbare gebruiksoppervlakte in de WOZ-administratie is een goede gelegenheid om de samenwerking tussen BAG en WOZ te intensiveren. Dit brengt de komende jaren extra werkzaamheden voor de BAG en de WOZ met zich mee.

De BAG en WOZ trekken in dit project samen op. De extra kosten bij de BAG om de hieruit voortvloeiende, onontkoombare, incidentele werkzaamheden uit te kunnen voeren bedragen € 38.500.

Voorts dienen een aantal achterstallige werkzaamheden te worden uitgevoerd, die zijn ontstaan als gevolg van de inzet in 2019 op het project BAG-WOZ. Hierdoor zijn andere taken blijven liggen waarvan het wel wenselijk is dat deze worden uitgevoerd. Kosten hiervan bedragen € 15.000.

Door de gemeenten is voor dit projectbudget gereserveerd waarbij in 2018 al is afgesproken dat een deel daarvan dient te worden ingezet voor het op orde brengen van de administratie aan de BAG-zijde.

Formatie teamcoördinatoren verlengd

Bij de vaststelling van de Kadernota is bepaald, dat de formatie van teamcoördinatoren wordt uitgebreid voor de jaren 2021 en 2022.

Wat mag het kosten?

Onderstaand is de afdelingsbegroting voor VTH opgenomen. De mutaties zijn reeds toegelicht.

Afdeling VTH	€	Rekening	Begroting	Begroot	Wijziging	Gewijzigde Begroting	Begroot	Wijziging	Begroting	Meerjarenraming		
LASTEN		2018	2019	2020	2020	2020	2021	2021	2021	2022	2023	2024
Loonkosten		2.705.452	3.002.798	3.128.873	80.288	3.209.161	3.128.873	206.210	3.335.083	3.335.083	3.335.083	3.335.083
Taakstelling		0	-42.500	-42.500	0	-42.500	-42.500	0	-42.500	-42.500	-42.500	-42.500
Inhuur		322.417	58.888	58.888	-58.888	0	58.888	-58.888	0	0	0	0
Personeelskosten		112.491	104.231	104.231	-11.231	93.000	104.231	-11.231	93.000	93.000	93.000	93.000
Huisvestingskosten		91.080	92.355	92.355	1.645	94.000	92.355	1.645	94.000	94.000	94.000	94.000
Organisatiekosten		59.828	56.600	60.600	18.900	79.500	60.600	18.900	79.500	79.500	79.500	79.500
Extra werkzaamheden met baten		0	0	0	70.000	70.000	0	0	0	0	0	0
Doorbelastingen												
Doorbelastingen Staf		145.597	176.503	196.150	5.745	201.895	114.148	43.100	157.248	157.248	88.090	88.090
Doorbelastingen P&O		80.076	85.598	86.167	-672	85.496	86.304	-821	85.483	85.545	85.532	85.827
Doorbelastingen SSC		283.356	313.642	337.697	25.733	363.431	342.689	43.976	386.665	388.893	388.195	400.482
Kapitaallasten		3.866	3.853	3.831	-133	3.698	3.809	-111	3.698	3.698	3.698	3.698
Nieuwe ontwikkelingen		17.900										
Formatie teamcoördinator	*		70.000	70.000	0	70.000	0	70.000	70.000	70.000	0	0
Extra werkzaamheden Milieu	*			0	120.000	120.000	0	0	0	0	0	0
Extra werkzaamheden BAG	*			0	53.500	53.500	0	0	0	0	0	0
Onvoorzien		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten		3.822.063	3.921.968	4.096.293	304.888	4.401.181	3.949.397	312.780	4.262.177	4.264.468	4.124.598	4.137.180
BATEN												
Baten van derden	*	221.763	0	0	70.000	70.000	0	0	0	0	0	0
Bijdragen gemeenten												
Gemeente Bergeijk		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-0
Gemeente Bladel		748.057	990.814	1.033.308	56.711	1.090.018	995.726	79.580	1.075.306	1.075.868	1.038.730	1.041.819
Gemeente Eersel		1.122.808	1.117.160	1.167.457	68.406	1.235.862	1.125.669	90.781	1.216.450	1.217.110	1.178.294	1.181.921
Gemeente Oirschot		929.211	979.155	1.023.345	59.957	1.083.302	986.752	89.330	1.076.082	1.076.662	1.040.534	1.043.722
Gemeente Reusel-De Mierden		930.748	834.839	872.184	49.815	921.998	841.251	53.089	894.340	894.828	867.039	869.719
Totaal bijdragen gemeenten		3.730.824	3.921.968	4.096.293	234.888	4.331.181	3.949.398	312.779	4.262.177	4.264.468	4.124.598	4.137.180
Totaal baten		3.952.587	3.921.968	4.096.293	304.888	4.401.181	3.949.398	312.779	4.262.177	4.264.468	4.124.598	4.137.180
Saldo lasten en baten			0	0	-0	0	0	-0	0	0	0	0
Gerealiseerde resultaat		130.524										

* := incidentele last / baat

Inleiding

In de P&C-cyclus van de SK hoort op basis van het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten) een aantal verplichte paragrafen. Het betreft een paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing, onderhoud kapitaalgoederen, financiering en bedrijfsvoering. De overige verplichte paragrafen zijn niet van toepassing op de GRSK. Het betreft de paragrafen "lokale heffingen", "verbonden partijen" en "grondbeleid".

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De risico's die de GRSK loopt, houden direct verband met de aard en omvang van de activiteiten van de organisatie. De afdeling Staf is volledig intern dienstverlenend. P&O en het SSC zijn zowel intern als extern (Kempengemeenten) dienstverlenend. De afdeling Maatschappelijke Dienstverlening omvat voornamelijk de uitvoering van de werkzaamheden in het kader van de sociale zekerheid. Risico's verbonden met zogenaamde programmakosten zijn en blijven direct voor rekening van deelnemende gemeenten.

De "eigen risico's" van de samenwerking uit hoofde van de eigen activiteiten zijn beperkt. Dit geldt ook voor de afdeling VTH. Het uitvoerende deel van de activiteiten valt onder de organisatie van de SK. De programmakosten van VTH zijn bij de deelnemende gemeenten gebleven.

Vastgesteld beleid met betrekking tot weerstandsvermogen.

Het beleid, dat in november 2011 door het Algemeen Bestuur in de nota weerstandsvermogen is vastgesteld houdt het volgende in:

1. Besloten is om in het verband van de GRSK geen Eigen Vermogen te vormen of aan te houden. Dit impliceert dat de SK niet kan beschikken over weerstandscapaciteit bij onvoorziene omstandigheden. Als deze onvoorziene omstandigheden zich voordoen, dan kan worden teruggevallen op de deelnemende gemeenten, conform de overeengekomen regeling Samenwerking Kempengemeenten.
2. Besloten is om bij het ontstaan van risico's van materieel belang direct de gemeenten informeren.
3. Bij de opstelling van de Begroting, Tussentijdse Rapportage en de Jaarrekening in de paragraaf Weerstandsvermogen een actuele stand van zaken vermelden van ontwikkeling in risico's.
4. Indien onvoorziene omstandigheden voor de SK-aanleiding zijn om een beroep te doen op de samenwerkende gemeenten wordt eerst vastgesteld vanuit welke afdeling dit beroep is ontstaan. De kostenverdeelsleutel van de betreffende afdeling wordt dan ook toegepast om de verdeling van aanspraak op de gemeenten te verdelen.
5. Frequent verifiëren dat de actuele risico's van de SK volledig in beeld zijn en met dat doel nadrukkelijk navraag doen bij het management van de onderscheiden afdelingen.

Beleid met betrekking tot voorzieningen

De GRSK houdt tot op heden geen activa aan, waarvoor een voorziening ter egalisatie van onderhoudslasten moet worden gevormd. Er is binnen de GRSK geen aanleiding om een of meer voorzieningen aan te houden.

Inventarisatie van risico's op organisatieniveau

In de kadernota 2021 is opgenomen dat in 2020 een project start dat gericht is op het "Opnieuw verbinden van de Kempengemeenten". Hierdoor ontstaat een veranderingsopgave voor zowel de gemeenten als de GRSK. Deze zal een uitwerking moeten krijgen in de zin van personeel, financiën, juridisch, organisatorisch enzovoorts. Daardoor is er op dit moment onzekerheid over de ontwikkeling van de samenwerking, die ook voor de GRSK onzekerheden en risico's met zich meebrengt. Het risico is het mogelijk ontstaan van frictiekosten bij aanpassing van het samenwerkingsverband. Met de verdere uitwerking van het project worden alle gevolgen in beeld gebracht.

Uitbreidingen van de formatie zijn in het financieel meerjarenperspectief opgenomen tot en met 2022. Dit betekent niet zonder meer dat na 2022 minder capaciteit nodig is voor de uitvoering van taken. Risico op dit punt is dat gemeenten na 2022 geconfronteerd worden met hogere uitvoeringskosten dan de kosten die nu in het meerjarenperspectief in beeld zijn gebracht.

Er is geen flexibel formatiebudget begroot vanaf 2021. Dit betekent dat ingeval er vervangingskosten bijvoorbeeld wegens ziekte van medewerkers ontstaan, daar geen budget voor beschikbaar is. Het risico dat daarbij optreedt is het mogelijk overschrijden van de begroting of dat niet alle taken volledig kunnen worden uitgevoerd.

Als gevolg van de overdracht van taken van de voormalige ISD zijn reorganisatiekosten ontstaan waarvan de financiële gevolgen nog niet volledig bekend zijn. De loonkosten van deze medewerkers worden zoveel als mogelijk gecompenseerd door baten van derden.

Inventarisatie van risico's op afdelingsniveau

Afdeling Staf en afdeling Personeel en Organisatie

Bij deze afdelingen zijn geen bijzondere risico's bekend die met de activiteiten van deze afdelingen verband houden.

Afdeling SSC

Veel systemen die door SSC beschikbaar worden gesteld aan gebruikers, zijn zodanig dat overstappen naar alternatieve systemen praktisch wordt tegengehouden door hoge organisatie- en inrichtingskosten. Hierdoor ontstaat gebondenheid aan leveranciers. Het is een reëel risico dat ook komende jaren het SSC geconfronteerd gaat worden met onvermijdbare aanpassingen van software en bijbehorende kosten.

Bij de kapitaallasten bestaat het risico van overschrijding van de begroting, in het geval dat het SSC wordt geconfronteerd met niet uitstelbare vervanging van activa, die niet begroot zijn.

Vaste telefonie stuit in de implementatie op problemen. De mate waarin het project binnen de huidige kaders en contracten succesvol kan worden afgerond is onzeker. Dit heeft zowel impact op de aangegane verplichtingen alsmede op de continuïteit van de telefonische bereikbaarheid.

SSC de Kempen is zich aan het oriënteren op alternatieven voor de huidige hardware voor het AS400 platform. In het investeringsprogramma is geanticipeerd op aanschaf en eigen beheer. In de voorbereiding worden ook alternatieven beoordeeld, zoals het platform als dienst afnemen. Dit kan nog leiden tot verschuiving in de begroting (investering naar exploitatie).

Afdeling Maatschappelijke Dienstverlening

De open-einde regelingen die de afdeling MD uitvoert dragen het risico in zich dat ingeval een toenemend beroep op deze regelingen wordt gedaan, ook de bedrijfsvoeringskosten kunnen toenemen, als gevolg van extra benodigde inzet.

In de bedrijfsvoeringskosten van Jeugdhulp (CJG+) is een zogenaamde flexibele schil opgenomen. Dat budget is beschikbaar om de uitvoeringskosten van eventuele onverwachte vraag naar dienstverlening door het CJG+ te dekken. Een toenemende vraag kan daarmee zowel op de uitvoeringskosten als ook op de programmakosten van invloed zijn.

GRSK en Kempenplus maken beiden gebruik van de Suite voor het sociale domein. Op dit moment is nog onduidelijk wat juridisch gezien de implicaties daarvan zijn.

Risico's zijn aanwezig op het gebied van schuldhelpverlening, omdat onzeker is of de systemen de volledige uitvoering van de functie op een efficiënte wijze kunnen borgen.

Afdeling VTH

De effecten van de Omgevingswet voor de deelnemende gemeenten zijn op dit moment nog niet bekend. Daarom wordt de invoering van deze wet ook als risico aangeduid.

De ontwikkeling in het aantal verzoeken om vergunningen in te trekken of om te handhaven wordt mede bepaald door particuliere initiatieven. Risico is de mogelijkheid dat meer verzoeken binnenkomen dan begroot werd, waardoor hogere lasten ontstaan om uitvoering te geven aan die verzoeken.

4.2 Kengetallen

Kengetallen zijn getallen die de verhouding weergeven tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie van de organisatie. Om dit te bereiken wordt in het BBV voorgeschreven dat de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing de volgende kengetallen bevat: netto schuldquote en de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsrisico, structurele exploitatieruimte, grondexploitatie en belastingcapaciteit. Deze kengetallen zijn in onderstaand overzicht vermeld.

Kengetallen ter beoordeling van de financiële positie

Kengetallen	Realisatie 2018	Begroting 2020	Begroting 2021	Mjr 2022	Mjr 2023	Mjr 2024
Netto schuldquote	5,99%	9,5%	9,5%	9,5%	9,5%	9,5%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	5,99%	9,5%	9,5%	9,5%	9,5%	9,5%
Solvabiliteitsratio	4,74 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Structurele exploitatieruimte	0,69 %	0%	0%	0%	0%	0%
Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

De solvabiliteitsratio is op begrotingsbasis gelijk aan 0, omdat de GRSK geen eigen vermogen aanhoudt.

De structurele exploitatieruimte is van belang om te kunnen beoordelen in welke mate de organisatie haar eigen structurele lasten kan dragen. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele baten en lasten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dragen.

De structurele exploitatieruimte is gelijk aan 0, omdat structurele en incidentele uitgaven altijd gelijk zijn aan respectievelijk de structurele en de incidentele baten.

4.3 Paragraaf Financiering

De bijdragen van de gemeenten voor de bedrijfsvoering en voor de programmakosten worden per kwartaal en vooraf geïnd door de SK. Deze methode is steeds een robuuste wijze van financiering gebleken. Met de deelnemende gemeenten is de afspraak gemaakt, dat de kwartaalnota door de gemeente betaald kan worden in drie maandtermijnen. Hierdoor wordt het beslag op de liquiditeit van gemeenten verlaagd.

De eerste jaren van de SK werden activa uitsluitend gefinancierd met kort vreemd vermogen. In de periode 2012 tot en met 2019 werden leningen aangetrokken bij BNG. Deze leningen zijn volledig afgelost.

In 2019 werden geen kasgeldleningen afgesloten.

Voor komende jaren is de verwachting dat de buffer in de liquiditeit van de GRSK versterking behoeft. Daar zijn meerdere mogelijkheden voor. Met een kasgeldlening kunnen middelen voor maximaal een jaar worden aangetrokken. Alternatief voor deze oplossing kan zijn om nieuwe afspraken met gemeenten te maken over de bevoorschotting.

De rentevergoeding door de BNG over creditsaldi is op 0 begroot. Nog steeds is sprake van historisch lage rentetarieven.

Sinds december 2013 wordt ook binnen de SK uitvoering gegeven aan het verplichte Schatkistbankieren. Saldi op bankrekeningen boven het drempelbedrag van 250.000 euro worden dagelijks overgeheveld naar de schatkist. Over tegoeden in de schatkist werd geen rente ontvangen in 2019, vanwege de lage rentestand. In de begroting wordt ook geen rekening gehouden met eventuele renteopbrengsten van het schatkistbankieren.

De programmakosten van de SK vallen buiten de bedrijfsvoering van de SK. Jaarlijks vindt afrekening met gemeenten plaats van de programmakosten over het voorbije dienstjaar. Op programmakosten ontstaat geen resultaat. De SK neemt bancaire diensten af van uitsluitend Bank Nederlandse Gemeenten.

Kasgeldlimiet en renterisiconorm

De kasgeldlimiet en de renterisiconorm hebben allebei als doel de leningportefeuille van decentrale overheden te behoeden voor een onverantwoord grote gevoeligheid voor rentefluctuaties. Ze stellen dus een grens aan de structuur van de leningen, niet aan de hoogte. De kasgeldlimiet richt zich hierbij op leningen met een rentetypische looptijd van maximaal een jaar (ook wel korte leningen, of kort geld genoemd). De renterisiconorm betreft leningen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer (lange leningen, lang geld).

De kasgeldlimiet stelt dat de gemiddelde netto-vlottende schuld van een decentrale overheid (ofwel openbaar lichaam) in een bepaald kwartaal niet hoger mag zijn dan een wettelijk bepaald percentage van het begrotingstotaal. Het wettelijke percentage voor de Gemeenschappelijke Regeling is bepaald op 8,2 %. ⁵

Tabel Kasgeldlimiet 2021

€ x 1000	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Begrotingstotaal	19.941	19.941	19.941	19.941
Toegestane kasgeldlimiet	8,20%	8,20%	8,20%	8,20%
Kasgeldlimiet in bedrag	1.635	1.635	1.635	1.635

De verwachting is dat het kasgeldlimiet in een bepaald kwartaal niet hoger zal zijn dan het wettelijk bepaald percentage van het begrotingstotaal.

In deze begroting is ervan uitgegaan dat geen langlopende leningen worden afgesloten.

Renterisico op vaste schuld: de renterisiconorm

De renterisiconorm is opgesteld met als doel de rentegevoeligheid van de portefeuille van leningen met een looptijd van een jaar of langer te beperken. Dit komt erop neer dat het renterisico in een bepaald jaar niet meer mag bedragen dan een wettelijk bepaald percentage van het begrotingstotaal. Het wettelijke percentage voor de Gemeenschappelijke Regeling is voor 2021 vastgesteld op 20 %.

De wijzigingen in de langlopende leningen blijven onder de wettelijke norm.

⁵ <https://wetten.overheid.nl/BWBR0012075/2009-04-05>

Berekening renterisico 2021 (x 1000 €)	
Renteherziening en aflossingen	0
(Her-)financiering	0
Renterisiconorm (20 % van het begrotingstotaal)	3.988
Ruimte onder de renterisiconorm	3.988

Renteverplichtingen	Realisatie 2018	Realisatie 2019	Begroting 2020 na wijziging	Begroting 2021
Rente opgenomen geldleningen	12.700	12.700	0	0
Rente kasgeldleningen	0	0	0	0
Totaal rente	12.700	12.700	0	0

4.4 Paragraaf onderhoud Kapitaalgoederen

Volgens de voorschriften van het BBV bevat de jaarrekening van GRSK een paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen. In die paragraaf wordt minimaal het beleidskader en de hieruit voortvloeiende financiële consequenties vertaald naar de begroting voor tenminste de volgende kapitaalgoederen: wegen, riolering, water, groen en gebouwen.

De genoemde categorieën zijn niet van toepassing op de GRSK. De GRSK heeft geen gebouwen in eigendom verkregen. De SK is gehuisvest in de gemeentehuizen van deelnemende gemeenten.

Samenwerking Kempengemeenten heeft tot op heden geen expliciet beleid vastgesteld voor het onderhoud van kapitaalgoederen.

Investerings door GRSK hebben uitsluitend betrekking op investeringen met economisch nut.

Kapitaalgoederen betreffen voornamelijk hardware- en softwarevoorzieningen, die door de afdeling SSC worden aangeschaft en onderhouden. Naast deze activa zijn er bedrijfsauto's in bezit van het samenwerkingsverband.

Voor het onderhoud van de hard- en software werd geen voorziening gevormd. Alle kosten komen ten laste van de exploitatie. De kosten voor het onderhoud van hard- en software bestaan vooral uit het aanschaffen, onderhoud en verlengen van softwarelicenties.

4.5 Paragraaf Bedrijfsvoering

Samenwerking Kempengemeenten is vooral een samenwerking op uitvoerend niveau.

De omvang van de totale formatie binnen het samenwerkingsverband van de SK is in onderstaand overzicht opgenomen.

Afdeling	Formatie 1-1-2020
Staf	9,03
Personeel & Organisatie	8,90
Shared Service Centre	36,33
Maatschappelijke Dienstverlening	69,24
Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving	46,15
Totaal formatie	169,65

5 PROCEDURE BEGROTING 2021

De financiële begroting 2021 en de meerjarenraming 2022-2024 voor de GRSK is in paragraaf 6.1 opgenomen. In deze paragraaf is tevens een voorstel opgenomen tot wijziging van de begroting 2020.

Op grond van artikel 19 van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten moet de toelichting op het overzicht van baten en lasten het gerealiseerde bedrag van het voor-vorige begrotingsjaar bevatten. Omdat de jaarrekening 2019 weliswaar in concept gereed is, doch nog niet is vastgesteld is het om die reden niet mogelijk om de in 2019 gerealiseerde bedragen te presenteren. In het overzicht zijn daarom de rekening 2017 en de vastgestelde begrotingen 2018 en 2019 opgenomen.

Op basis van de verdeelsleutels van de verschillende afdelingen zijn de bijdragen per gemeente berekend. Deze verdeling is opgenomen in paragraaf 6.3 bij deze begroting. Het voorstel tot het voteren van kredieten door het Algemeen Bestuur is opgenomen in paragraaf 6.2.

De programmakosten van de afdeling Maatschappelijke Dienstverlening worden in paragraaf 7.2 bij de begroting van de GRSK gevoegd. Het Dagelijks Bestuur en het Algemeen Bestuur nemen hierover geen besluit maar nemen kennis van deze lasten. Op basis van een prognose van de Programmakosten stellen gemeenten voorschotten beschikbaar aan de afdeling Maatschappelijke Dienstverlening, om uitvoering te kunnen geven aan de taken die gemeenten hebben ondergebracht bij de SK. Voor de begroting en de jaarrekening lopen de programmakosten altijd op nul. Het overzicht geeft een prognose van de programmakosten. De genoemde bedragen lopen via de rekeningen van de SK, omdat de Samenwerking Kempengemeenten de regelingen uitvoert.

Ten slotte

Het Dagelijks Bestuur heeft het concept jaarprogramma en de begroting 2021 op 15 april 2020 vastgesteld. Dit geldt ook voor de begrotingswijziging 2020 die in de procedure van de begroting 2021 meeloopt.

Gemeenteraden worden in de gelegenheid gesteld hun zienswijze te geven op het concept. Daarna worden de begroting 2021 met de meerjarenraming, de begrotingswijziging 2020 en het jaarprogramma met financiële begroting ter vaststelling voorgelegd aan het Dagelijks Bestuur en aan het Algemeen Bestuur.

Sluitstuk van de procedure is conform de voorschriften de toezending van de begroting aan de provincie Noord Brabant.

6. FINANCIËLE CONSEQUENTIES

Op de volgende pagina staat het totaaloverzicht van de financiële consequenties die volgen uit de voorstellen in voorgaande hoofdstukken. Verder zijn de volgende overzichten opgenomen:

- 6.1 Financiële begroting en meerjarenraming
- 6.2 MeerjarenInvesteringsPlan
- 6.3 Overzicht van de bijdragen per gemeente
- 6.4 Splitsing gemeentelijke bijdragen in structureel en incidenteel

SAMENWERKING KEMPENGEMEENTEN

6.1 Begrotingswijziging 2020; Begroting 2021 en Meerjarenraming 2022-2024

Onderstaand overzicht is inclusief interne doorbelastingen tussen afdelingen.

Begroting 2021 GRSK	€*1	Rekening	Begroting	Begroot	Wijziging	Gewijzigde Begroting	Begroot	Wijziging	Begroting	Meerjarenraming		
		2018	2019	2020	2020	2020	2021	2021	2021	2022	2023	2024
LASTEN												
Lasten												
Staf		780.307	1.004.069	980.752	88.725	1.069.477	570.741	256.882	827.622	827.622	463.632	463.632
P&O		914.698	983.711	1.013.047	111.002	1.124.049	994.012	153.843	1.147.856	1.148.438	1.130.111	1.133.214
SSC		7.178.650	7.880.413	8.305.649	102.098	8.407.747	8.190.879	419.826	8.610.706	8.706.433	8.398.501	8.580.126
Maatschappelijke Dienstverlening		9.434.003	8.662.528	6.909.505	458.023	7.367.528	6.820.419	410.478	7.230.897	6.937.207	6.718.364	6.549.397
Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving		3.822.063	3.921.968	4.096.293	304.888	4.401.181	3.949.397	312.780	4.262.177	4.264.468	4.124.598	4.137.180
Totaal lasten		22.129.721	22.452.689	21.305.246	1.064.736	22.369.981	20.525.449	1.553.809	22.079.258	21.884.169	20.835.206	20.863.550
Baten van derden												
Staf (inclusief budgetoverheveling)		20.431	50.000	0	60.000	60.000	0	0	0	0	0	0
P&O		40.876	67.766	91.705	116.365	208.070	91.785	116.365	208.150	208.080	208.096	208.097
SSC		282.553	384.237	513.105	70.332	583.437	516.340	73.482	589.822	585.019	586.899	586.899
Maatschappelijke Dienstverlening		213.173	213.438	184.438	-52.500	131.938	184.438	-52.500	131.938	131.938	131.938	131.938
Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving		221.763	0	0	70.000	70.000	0	0	0	0	0	0
Totaal baten van derden		778.796	715.441	789.248	264.197	1.053.445	792.563	137.347	929.910	925.037	926.934	926.935
Saldo lasten en baten van derden												
Staf		759.876	954.069	980.752	28.725	1.009.477	570.741	256.882	827.622	827.622	463.632	463.632
P&O		873.822	915.945	921.341	-5.363	915.978	902.227	37.478	939.706	940.359	922.015	925.117
SSC		6.896.097	7.496.176	7.792.544	31.766	7.824.310	7.674.540	346.344	8.020.884	8.121.414	7.811.601	7.993.227
Maatschappelijke Dienstverlening		9.220.830	8.449.090	6.725.067	510.523	7.235.590	6.635.981	462.978	7.098.959	6.805.269	6.586.426	6.417.459
Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving		3.600.300	3.921.968	4.096.293	234.888	4.331.181	3.949.397	312.780	4.262.177	4.264.468	4.124.598	4.137.180
Totaal saldo lasten en baten		21.350.925	21.737.248	20.515.997	800.539	21.316.536	19.732.886	1.416.462	21.149.347	20.959.132	19.908.272	19.936.616
Interne doorbelastingen												
Staf		808.872	954.069	980.752	28.725	1.009.477	570.741	256.882	827.622	827.622	463.632	463.632
P&O		258.684	275.243	267.211	-2.083	265.128	267.635	13.394	281.030	281.234	281.189	282.159
SSC		915.528	955.599	1.096.185	89.916	1.186.101	1.109.581	-80.339	1.029.243	1.033.271	1.030.100	1.056.081
Maatschappelijke Dienstverlening		245.562	245.562	245.562	-245.562	0	245.562	-245.562	0	0	0	0
Totaal doorbelastingen		2.228.646	2.430.473	2.589.710	-129.004	2.460.706	2.193.520	-55.624	2.137.895	2.142.128	1.774.921	1.801.872
Totaal bijdragen gemeenten		19.564.871	19.306.775	17.926.288	929.543	18.855.830	17.539.366	1.472.086	19.011.452	18.817.005	18.133.351	18.134.743
Gerealiseerde resultaat		442.593	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Alle bedragen in euro's												

6.2 MeerjarenInvesteringsPlan 2020-2024 (MIP)

Omschrijving Krediet	Krediet 2020	Wijziging krediet 2020	Nieuw krediet 2020	Krediet 2021	Wijziging krediet 2021	Krediet 2021	Krediet 2022	Krediet 2023	Krediet 2024
IT-hardware vervanging	955.000	100.000	1.055.000	275.000	28.000	303.000	100.000	1.170.000	680.000
Vervangen server Bladel AS400	300.000		300.000						
Vervanging van fire walls	0	75.000	75.000	0				120.000	
Core Switches 4 x								110.000	
Instrumenten landmeten				50.000	0	50.000		50.000	
Lokale server hardware DHCP				40.000	0	40.000			
VDI appliance & werkstations								100.000	
UPS Bladel	20.000	0	20.000						20.000
UPS Eersel				20.000	0	20.000			
FAT-clients				15.000	-15.000	0			
Monitoren en thin Clients								730.000	
Werkplek Thin Clients (750 stuks)									
Blades Bladel	175.000	0	175.000						175.000
Cabinet Bladel	0	25.000	25.000	25.000	-25.000	0			25.000
Blades Eersel	60.000	0	60.000						60.000
Vervangen Switches (42 stuks)				100.000	68.000	168.000			
Firewalls dislocaties (12 stuks)								60.000	
Dedicated scanners DIV proces digitalisering				25.000	0	25.000			
Vernieuwing balie printers								0	
SAN bladel en Eersel	400.000	0	400.000				100.000		400.000
IT-software/hardware nieuw	180.000	80.000	260.000	0	0	0	0	0	0
Modernisering GBA									
Beveiling devices outside infrastructuur	0	30.000	30.000						
Invoering IPv6 Kempenbreed	0	50.000	50.000						
Berichtenbox mijn overheid	100.000	0	100.000						
Digitaal ondertekenen	80.000	0	80.000						
IT-software vervanging	275.000	162.285	437.285	465.000	-30.000	435.000	95.000	145.000	0
Software voor IB en Privacy									
Ms exchange software	0	75.000	75.000	250.000	-70.000	180.000		75.000	
Virtualisatie software	250.000	-250.000						0	
Virtualisatie software							40.000		
Back-up Units				80.000	0	80.000			
Vernieuwing telefonie	0	79.985	79.985						
Beheerssoftware infrastructuur							55.000		
Database updates				60.000	-60.000	0		0	
SQL database software				75.000	0	75.000			
Updates GEO	25.000	-25.000	0						
Geo aanbesteding		39.000	39.000						
ICT Omgevingswet	0	100.000	100.000						
Upgrade RO-totaal	0	20.000	20.000						
Woz-berichtenverkeer	0	56.300	56.300						
GCI veilig (SIEM / SOC)	0	15.000	15.000						
Koppeling BGT-BOR				0	30.000	30.000			
Updates DMS				0	70.000	70.000		70.000	
Licentie Document Management Systeem		52.000	52.000						
Overige investeringen vervanging	35.000	80.000	115.000	35.000	-15.000	20.000	0	0	165.000
Airco serverruimte Eersel									25.000
Airco serverruimte Bladel									25.000
Infrastructuur wifi (- 60 k in 2019)	0	80.000	80.000	0	0	0		0	80.000
Voertuigen landmeetkunde				35.000	-15.000	20.000			
Blussysteem	35.000	0	35.000						35.000
Dienstverlening	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Digikoppeling en LV-Woz									
SIM-Bestuur + RIS applicatie									
Totaal	1.445.000	422.285	1.867.285	775.000	-17.000	758.000	195.000	1.315.000	845.000

Alle bedragen in euro's.

Kredieten worden op geaggregeerd niveau vastgesteld.

6.3 Gemeentelijke bijdragen voor en na begrotingswijziging

Wijziging gemeentelijke bijdragen als gevolg van de begroting 2021 en meerjarenraming 2022 - 2024

Wijziging gemeentelijke bijdragen als gevolg van de begrotingswijziging 2020

€*1			
Begrotingswijziging 2020	Begroot	Voorstel wijziging	Toename / Afname
Bijdrage per gemeente	2020	2020	2020
Gemeente Bergeijk	2.960.906	3.152.883	191.977
Gemeente Bladel	4.423.939	4.687.774	263.835
Gemeente Eersel	4.138.437	4.364.683	226.247
Gemeente Oirschot	3.296.099	3.376.241	80.142
Gemeente Reusel-De Mierden	3.106.907	3.274.249	167.342
Totaal	17.926.288	18.855.830	929.542
Begroting 2021	Voorstel wijziging	Voorstel wijziging	Toename / Afname
Bijdrage per gemeente	2021	2021	2021
Gemeente Bergeijk	2.906.578	3.203.796	297.217
Gemeente Bladel	4.322.632	4.732.638	410.006
Gemeente Eersel	4.036.116	4.416.709	380.594
Gemeente Oirschot	3.236.816	3.385.627	148.811
Gemeente Reusel-De Mierden	3.037.224	3.272.682	235.457
Totaal	17.539.366	19.011.452	1.472.086
Jaarschijf 2022	Voorstel wijziging	Voorstel wijziging	Toename / Afname
Bijdrage per gemeente	2022	2022	2022
Gemeente Bergeijk	2.885.079	3.142.110	257.031
Gemeente Bladel	4.298.703	4.667.687	368.984
Gemeente Eersel	4.009.445	4.376.560	367.115
Gemeente Oirschot	3.210.728	3.385.949	175.221
Gemeente Reusel-De Mierden	3.016.318	3.244.699	228.381
Totaal	17.420.272	18.817.005	1.396.733
Jaarschijf 2023	Voorstel wijziging	Voorstel wijziging	Toename / Afname
Bijdrage per gemeente	2023	2023	2023
Gemeente Bergeijk	2.889.917	3.021.765	131.848
Gemeente Bladel	4.303.291	4.493.932	190.641
Gemeente Eersel	4.016.831	4.209.117	192.286
Gemeente Oirschot	3.216.985	3.280.525	63.541
Gemeente Reusel-De Mierden	3.021.805	3.128.011	106.207
Totaal	17.448.828	18.133.351	684.523
Jaarschijf 2024	Meerjarenraming	Voorstel wijziging	Toename / Afname
Bijdrage per gemeente	2024	2024	2024
Gemeente Bergeijk		3.008.667	3.008.667
Gemeente Bladel		4.483.579	4.483.579
Gemeente Eersel		4.199.856	4.199.856
Gemeente Oirschot		3.315.437	3.315.437
Gemeente Reusel-De Mierden		3.127.204	3.127.204
Totaal	0	18.134.744	18.134.744

6.4 Splitsing gemeentelijke bijdragen naar structureel en incidenteel

Voorstel begroting 2021, Meerjarenraming 2022-2024 en begrotingswijziging 2020

€			
2020	Totale bijdrage	Structurele bijdrage	Incidentele bijdrage
Bijdrage per gemeente	2020	2020	2020
Gemeente Bergeijk	3.152.883	2.963.600	189.283
Gemeente Bladel	4.687.774	4.392.875	294.899
Gemeente Eersel	4.364.683	4.095.185	269.498
Gemeente Oirschot	3.376.241	3.272.621	103.620
Gemeente Reusel-De Mierden	3.274.249	3.080.332	193.916
Totaal	18.855.830	17.804.613	1.051.217

Begroting 2021	Totale bijdrage	Structurele bijdrage	Incidentele bijdrage
Bijdrage per gemeente	2021	2021	2021
Gemeente Bergeijk	3.203.796	2.992.319	211.477
Gemeente Bladel	4.732.638	4.461.341	271.297
Gemeente Eersel	4.416.709	4.175.261	241.448
Gemeente Oirschot	3.385.627	3.298.231	87.396
Gemeente Reusel-De Mierden	3.272.682	3.101.387	171.294
Totaal	19.011.452	18.028.539	982.913

Jaarschijf 2022	Totale bijdrage	Structurele bijdrage	Incidentele bijdrage
Bijdrage per gemeente	2022	2022	2022
Gemeente Bergeijk	3.142.110	3.009.755	132.354
Gemeente Bladel	4.667.687	4.482.257	185.431
Gemeente Eersel	4.376.560	4.196.985	179.575
Gemeente Oirschot	3.385.949	3.317.058	68.891
Gemeente Reusel-De Mierden	3.244.699	3.118.959	125.740
Totaal	18.817.005	18.125.014	691.990

Jaarschijf 2023	Totale bijdrage	Structurele bijdrage	Incidentele bijdrage
Bijdrage per gemeente	2023	2023	2023
Gemeente Bergeijk	3.021.765	3.007.326	14.439
Gemeente Bladel	4.493.932	4.476.713	17.220
Gemeente Eersel	4.209.117	4.195.040	14.077
Gemeente Oirschot	3.280.525	3.313.432	-32.907
Gemeente Reusel-De Mierden	3.128.011	3.118.590	9.421
Totaal	18.133.351	18.111.101	22.250

Jaarschijf 2024	Totale bijdrage	Structurele bijdrage	Incidentele bijdrage
Bijdrage per gemeente	2024	2024	2024
Gemeente Bergeijk	3.008.667	3.029.994	-21.327
Gemeente Bladel	4.483.579	4.505.450	-21.870
Gemeente Eersel	4.199.856	4.222.336	-22.480
Gemeente Oirschot	3.315.437	3.336.912	-21.475
Gemeente Reusel-De Mierden	3.127.204	3.143.052	-15.848
Totaal *	18.134.744	18.237.744	-103.000

In 2024 is de onderuitputting kapitaallasten een incidentele negatieve last.

Op de afdelingsbegrotingen zijn de incidentele lasten en baten aangeduid.

6.5 Overzicht en toelichting incidentele lasten en baten

De lasten en baten uit de begroting die incidenteel zijn opgenomen, zijn in onderstaand overzicht gepresenteerd.

afdeling	Specificatie incidentele lasten en baten	Lasten					Baten					Saldo				
	Jaar	2020	2021	2022	2023	2024	2020	2021	2022	2023	2024	2020	2021	2022	2023	2024
Staf	Loonkosten tijdelijke formatie	295.940	213.990	213.990	-	-						295.940	213.990	213.990	-	-
	Budget vervanging personeel	78.000										78.000	-	-	-	-
	Kempengemeenten opnieuw verbinden	100.000										100.000	-	-	-	-
	Friciekosten a.g.v. taakstellende bezuiniging	-	150.000	150.000	-	-						-	150.000	150.000	-	-
	Baten van derden						60.000					-60.000	-	-	-	-
SSC	Onderuitputting kapitaallasten	-270.723	-85.577	-22.000	-157.750	-103.000						-270.723	-85.577	-22.000	-157.750	-103.000
	Incidenteel begrote software-applicaties	59.500	59.500									59.500	59.500	-	-	-
MD	Flexibele schil	500.000	300.000	100.000	-	-						500.000	300.000	100.000	-	-
	Formatie WvGGZ	58.000	48.000	-	-	-						58.000	48.000	-	-	-
	Formatie SHV	47.000	47.000	-	-	-						47.000	47.000	-	-	-
	Uitbreiding formatie Jeugdhulp	-	180.000	180.000	180.000	-						-	180.000	180.000	180.000	-
VTH	Formatie teamcoordinator	70.000	70.000	70.000								70.000	70.000	70.000	-	-
	Extra werkzaamheden milieu	120.000										120.000	-	-	-	-
	Extra werkzaamheden met baten	70.000										70.000	-	-	-	-
	Extra werkzaamheden BAG	53.500										53.500	-	-	-	-
	Opbrengsten van derden						70.000					-70.000	-	-	-	-
GRSK	Totaal	1.181.217	982.913	691.990	22.250	-103.000	130.000	-	-	-	-	1.051.217	982.913	691.990	22.250	-103.000

Op de volgende pagina is het tijdelijk karakter van de posten toegelicht.

Toelichting van de incidentele posten

Bij de afdeling Staf is tijdelijk formatie begroot, om het project van “Kempengemeenten opnieuw verbinden” uit te voeren. Dat project is afgerond voor 2023. Voor dit project is eenmalig een projectbudget begroot van 100.000 euro ter dekking van eventuele onderzoeks- of advieskosten.

De kosten voor vervanging van personeel wegens ziekte worden vanaf 2021 opgevangen binnen het formatiebudget. Ingeval een jaarplan om die reden niet volledig kan worden uitgevoerd wordt dat gemeld aan het DB.

Er is een structurele taakstelling begroot bij de afdeling Staf van € 150.000. Deze gaat in vanaf 2021. In de jaren 2021 en 2022 wordt € 150.000 incidenteel begroot om de reductie in lasten van overhead te realiseren.

In 2020 worden eenmalig baten van derden geraamd, omdat een detacheringstraject loopt. De loonkosten daarvan zijn opgenomen in het tijdelijk formatiebudget.

Bij het SSC is de post “onderuitputting kapitaallasten” opgenomen, conform de vernieuwde financiële verordening.

Verder zijn binnen de applicatie-portfolio van software een viertal programma's begroot tot en met 2021. Er is geen besluit om het gebruik van deze applicaties voort te zetten, na 2021. Het betreft:

- Multiservice voor ondernemers
- Vernieuwing Raadsinformatiesysteem
- Informatiebeveiliging (AVG)
- Beveiliging mobiele devices

Bij Maatschappelijke Dienstverlening worden door de GRSK alleen de uitvoeringskosten begroot. De flexibele schil is begroot om wisselingen in de vraag naar dienstverlening op te vangen. Vanaf 2021 wordt dit afgebouwd naar euro 300.000 en vervolgens per 2022 naar euro 100.000. Deze afbouw is haalbaar en maatregelen daartoe worden in overleg met deelnemende gemeenten voorbereid. Van direct belang voor de dienstverlening is de ontwikkeling in de vraag naar dienstverlening. Dit punt wordt doorlopend gemonitord.

De tijdelijke formatie op uitvoering van de WvGGZ betreft een pilot voor twee jaren. Het is een nieuwe taak waarvan nog niet goed bekend is wat voor beslag dat op de organisatie gaat leggen. Dat wordt naar verwachting in 2020 en 2021 duidelijk.

Extra inzet op schuldhulpverlening wordt begroot voor twee jaren. De werkwijze bij Schuldhulpverlening wordt aangepast. Er wordt enkele jaren extra inzet op begroot om de uitvoering goed te organiseren. Verwachting is dat de extra inzet niet structureel vereist is.

Bij afdeling VTH worden incidentele lasten begroot die gedekt worden door de geraamde incidentele baten. Het zijn voornamelijk vragen naar dienstverlening door deelnemende gemeenten die niet in het standaardpakket zijn opgenomen. (o.m. toezicht)

De functie teamcoördinator wordt begroot tot 2023. Ook voor de afdeling VTH worden komende jaren plannen opgesteld over een nieuwe wijze van samenwerking na 2022. Tot 2023 wordt de huidige formatie niet gewijzigd.

Voor de incidentele werkzaamheden die op het gebied van milieu ontstaan is 120.000 euro begroot.

De teams Vergunningen en Juridisch hebben te maken met een zeer groot aantal verzoeken tot intrekken en/of handhaving van milieuvergunningen. Al deze extra werkzaamheden brengen naar verwachting tot € 120.000 aan extra kosten met zich mee als gevolg van extern in te huren personeel voor 2020.

7 BIJLAGEN

7.1 Geo-gegevensbeheer financieel in beeld

SSC	SSC-zonder Geo-gegevensbeheer					Geo-gegevensbeheer				
	Gewijzigde Begroting	Begroting	Meerjarenraming			Gewijzigde Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
Afdeling SSC de Kempen €*1	2020	2021	2022	2023	2024	2020	2021	2022	2023	2024
LASTEN										
Loonkosten fte	1.755.270	1.825.478	1.825.478	1.825.478	1.825.478	950.331	989.049	989.049	989.049	989.049
Inhuur *	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Inhuur externen ten behoeve van landmeten	0	0	0	0	0	120.000	120.000	120.000	120.000	120.000
Uitbesteed werk	37.890	37.890	37.890	37.890	37.890	21.110	21.110	21.110	21.110	21.110
Personeelskosten	45.596	45.596	45.596	45.596	45.596	25.404	25.404	25.404	25.404	25.404
Huisvestingskosten	66.147	66.147	66.147	66.147	66.147	36.853	36.853	36.853	36.853	36.853
Organisatiekosten	33.394	30.183	30.183	30.183	30.183	18.606	16.817	16.817	16.817	16.817
Exploitatielasten ICT										
IT-Software	2.666.524	2.666.524	2.607.024	2.607.024	2.607.024	156.016	156.016	156.016	156.016	156.016
IT-Hardware	1.017.154	1.013.349	1.013.349	1.013.349	1.013.349	24.166	27.971	27.971	27.971	27.971
Taakstelling op ICT	0	-175.000	-175.000	-175.000	-175.000	0	0	0	0	0
Totaal exploitatielasten ICT	3.683.678	3.504.873	3.445.373	3.445.373	3.445.373	180.182	183.987	183.987	183.987	183.987
Geo - gegevensbeheer	0	0	0	0	0	125.000	125.000	125.000	125.000	125.000
Nieuwe ontwikkelingen										
Upgrade RO-totaal	0	11.000	11.000	11.000	11.000	0	0	0	0	0
Woz berichtenverkeer Stuf-Tax	56.500	56.500	56.500	56.500	56.500	0	0	0	0	0
CGI-veilig - SIEM/SOC	20.000	30.000	30.000	30.000	30.000	0	0	0	0	0
Virtualisatiesoftware	0	0	70.000	70.000	70.000	0	0	0	0	0
Licenties Document Management Systeem	17.000	17.000	17.000	17.000	17.000	0	0	0	0	0
Koppeling BGT-BOR	0	0	5.000	5.000	5.000	0	0	0	0	0
Applicatie geo-gegevens (Gouw IT)	37.000	37.000	37.000	37.000	37.000	0	0	0	0	0
Infrastructuur Wifi	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000	0	0	0	0	0
Contract printapparatuur 2019	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	0	0	0	0	0
Dienstverlening aan kempenPlus (oud-WVK-deel)	77.332	80.482	80.482	80.482	80.482	0	0	0	0	0
Doorbelastingen										
Doorbelastingen P&O	43.638	43.216	43.248	43.241	43.390	24.313	24.078	24.095	24.091	24.174
Doorbelastingen Staf	278.764	233.860	233.860	131.008	131.008	155.311	130.294	130.294	72.990	72.990
Kapitaallasten										
Onderuitputting kapitaallasten *	735.845	871.160	887.761	875.745	1.002.388	93.306	93.306	93.306	93.306	93.306
	-270.723	-85.577	-22.000	-157.750	-103.000	0	0	0	0	0
Totaal lasten	6.657.331	6.844.809	6.940.519	6.689.894	6.871.436	1.750.416	1.765.897	1.765.914	1.708.607	1.708.690
BATEN										
Baten van derden										
Geodienstverlening /landmeten	-	-	-	-	-	232500	232500	232500	232500	232500
Dienstverlening aan Bizob via Oirschot	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	0	0	0	0	0
Baten uit dienstverlening aan Kempenplus Pw-deel	215.605	218.840	214.037	215.917	215.917	0	0	0	0	0
Baten uit dienstverlening aan Kempenplus WVK-deel	77.332	80.482	80.482	80.482	80.482	0	0	0	0	0
Overige baten van derden	8.000	8.000	8.000	8.000	8.000	0	0	0	0	0
Totaal baten van derden	350.937	357.322	352.519	354.399	354.399	232.500	232.500	232.500	232.500	232.500
Bijdragen gemeenten										
Gemeente Bergelijk	969.565	1.051.518	1.071.435	1.020.222	1.051.322	314.918	317.496	317.500	305.634	305.651
Gemeente Bladel	1.034.474	1.137.711	1.159.634	1.103.815	1.138.201	344.587	347.107	347.111	334.139	334.158
Gemeente Eersel	1.064.113	1.168.023	1.188.059	1.134.964	1.166.687	320.021	324.463	324.467	312.341	312.358
Gemeente Oirschot	1.169.918	1.164.260	1.183.930	1.131.417	1.162.512	316.430	320.083	320.086	308.124	308.141
Gemeente Reusel-De Mierden	882.222	936.731	951.669	914.977	942.234	221.960	224.248	224.250	215.869	215.882
Totaal bijdragen gemeenten	5.120.293	5.458.244	5.554.728	5.305.394	5.460.956	1.517.916	1.533.397	1.533.414	1.476.107	1.476.190
Totaal doorbelastingen afdelingen	1.186.101	1.029.243	1.033.271	1.030.100	1.056.081	0	0	0	0	0
Totaal baten	6.657.331	6.844.809	6.940.519	6.689.894	6.871.436	1.750.416	1.765.897	1.765.914	1.708.607	1.708.690
Saldo lasten en baten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerde resultaat										

* := incidentele last / baat

Op toerekening van kapitaallasten en IT-kosten is nog een nader specificatie nodig.

7.2 Bijlage A Begroting naar taakvelden BBV

Begroting naar taakvelden BBV; 2020

Taakveld	Omschrijving taakveld BBV	Totaal lasten	Totaal baten
0.4	Beheer en ondersteuning Overhead	8.935.016	8.935.016
1.2	Veiligheid Openbare orde en veiligheid	637.099	637.099
6.2	Sociaal domein Wijkteams	3.566.872	3.566.872
6.3	Inkomensregelingen	275.432	275.432
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	2.046.039	2.046.039
7.3	Volksgesondheid en milieu Afval	166.633	166.633
7.4	Milieubeheer	540.834	540.834
8.1	Volkshuisvestiging, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing Ruimtelijke ordening	1.010.735	1.010.735
8.3	Wonen en bouwen	2.730.616	2.730.616
		19.909.276	19.909.276

Begroting naar taakvelden BBV; 2021

Taakveld	Omschrijving taakveld BBV	Totaal lasten	Totaal baten
0.4	Beheer en ondersteuning Overhead	8.977.570	8.977.570
1.2	Veiligheid Openbare orde en veiligheid	651.322	651.322
6.2	Sociaal domein Wijkteams	3.681.200	3.681.200
6.3	Inkomensregelingen	286.157	286.157
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	2.009.910	2.009.910
7.3	Volksgesondheid en milieu Afval	171.171	171.171
7.4	Milieubeheer	555.559	555.559
8.1	Volkshuisvestiging, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing Ruimtelijke ordening	1.026.556	1.026.556
8.3	Wonen en bouwen	2.581.918	2.581.918
		19.941.363	19.941.363

SAMENWERKING KEMPENGEMEENTEN

Begroting GRSK naar taakvelden gemeenten; 2020

€	2020	2020	2020	2020	2020	2020	2020	2020	2020	2020	2020	2020	2020	2020	2020
Alle afdelingen	0.4 Overhead	0.10 Mutaties en reserves	1.2 openbare veiligheid	6.2 Wijkteams	6.3 Inkomensreg elingen	6.4 Begeleide participatie	6.5 Arbeidsparti cipatie	6.6 Maatwerkvo orziening WMO	6.71 Maatwerkdie nstverlening 18+	6.72 Maatwerkdie nstverlening 18-	7.3 Afval	7.4 Milieubeheer	8.1 Ruimtelijke Ordering	8.3 Wonen en Bouwen	Totaal
Verdeling Stafkosten															
Gemeente Bergeijk	157.075	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	157.075
Gemeente Bladel	244.162	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	244.162
Gemeente Eersel	226.755	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	226.755
Gemeente Oirschot	224.211	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	224.211
Gemeente Reusel-De Mierden	157.273	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	157.273
Bijdragen gemeenten in Staf	1.009.477	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.009.477
Bijdragen P&O															
Gemeente Bergeijk	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gemeente Bladel	139.681	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	139.681
Gemeente Eersel	157.113	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	157.113
Gemeente Oirschot	161.265	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	161.265
Gemeente Reusel-De Mierden	142.318	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	142.318
Bijdragen gemeenten in P&O	600.377	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	600.377
Bijdragen SSC															
Gemeente Bergeijk	961.205	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	163.255	69.966	1.194.427
Gemeente Bladel	1.030.489	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	175.022	75.010	1.280.521
Gemeente Eersel	1.040.224	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	176.676	75.718	1.292.618
Gemeente Oirschot	1.123.307	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	190.787	81.766	1.395.860
Gemeente Reusel-De Mierden	837.502	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	142.245	60.962	1.040.709
Bijdragen gemeenten in SSC	4.992.728	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	847.985	363.422	6.204.134
Bijdragen Maatschappelijke Dienstverlening															
Gemeente Bergeijk	206.361	-	-	982.113	76.878	-	-	-	536.029	-	-	-	-	-	1.801.381
Gemeente Bladel	225.803	-	-	1.074.640	86.646	-	-	-	604.135	-	-	-	-	-	1.991.223
Gemeente Eersel	209.705	-	-	998.025	37.418	-	-	-	260.895	-	-	-	-	-	1.506.043
Gemeente Oirschot	71.494	-	-	-	61.865	-	-	-	431.350	-	-	-	-	-	564.709
Gemeente Reusel-De Mierden	145.447	-	-	692.210	26.534	-	-	-	185.011	-	-	-	-	-	1.049.202
Bijdragen gemeenten MD	858.809	-	-	3.746.987	289.340	-	-	-	2.017.420	-	-	-	-	-	6.912.557
Bijdragen VTH															
Gemeente Bergeijk	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gemeente Bladel	112.217	-	160.932	-	-	-	-	-	-	-	42.092	136.615	-	580.331	1.032.187
Gemeente Eersel	128.521	-	184.314	-	-	-	-	-	-	-	48.207	156.464	-	664.648	1.182.154
Gemeente Oirschot	112.001	-	160.622	-	-	-	-	-	-	-	42.011	136.352	-	579.212	1.030.197
Gemeente Reusel-De Mierden	96.188	-	137.944	-	-	-	-	-	-	-	36.079	117.101	-	497.436	884.747
Bijdragen gemeenten VTH	448.926	-	643.812	-	-	-	-	-	-	-	168.389	546.532	-	2.321.627	4.129.286
Totaal bijdrage per gemeente															
Gemeente Bergeijk	1.324.642	-	-	982.113	76.878	-	-	-	-	-	-	-	163.255	69.966	3.152.883
Gemeente Bladel	1.752.352	-	160.932	1.074.640	86.646	-	-	-	-	-	42.092	136.615	175.022	655.341	4.687.774
Gemeente Eersel	1.762.318	-	184.314	998.025	37.418	-	-	-	-	-	48.207	156.464	176.676	740.366	4.364.683
Gemeente Oirschot	1.692.277	-	160.622	-	61.865	-	-	-	-	-	42.011	136.352	190.787	660.978	3.376.241
Gemeente Reusel-De Mierden	1.378.728	-	137.944	692.210	26.534	-	-	-	-	-	36.079	117.101	142.245	558.398	3.274.249
Totale bijdragen van gemeenten	7.910.317	-	643.812	3.746.987	289.340	-	-	-	-	-	168.389	546.532	847.985	2.685.049	18.855.830

Begroting GRSK naar taakvelden gemeenten; 2021

€	2021	2021	2021	2021	2021	2021	2021	2021	2021	2021	2021	2021	2021	2021	2021
Alle afdelingen	0.4 Overhead	0.10 Mutaties en reserves	1.2 openbare veiligheid	6.2 Wijkteams	6.3 Inkomensreg elingen	6.4 Begeleide participatie	6.5 Arbeidsparti cipatie	6.6 Maatwerkvo orziening WMO	6.71 Maatwerkdie nstverlening 18+	6.72 Maatwerkdie nstverlening 18-	7.3 Afval	7.4 Milieubeheer	8.1 Ruimtelijke Ordening	8.3 Wonen en Bouwen	Totaal
Verdeling Staffkosten															
Gemeente Bergeijk	130.236	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	130.236
Gemeente Bladel	199.085	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	199.085
Gemeente Eersel	186.098	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	186.098
Gemeente Oirschot	183.585	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	183.585
Gemeente Reusel-De Mierden	128.619	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	128.619
Bijdragen gemeenten in Staf	827.622	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	827.622
Bijdragen P&O															
Gemeente Bergeijk	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gemeente Bladel	142.256	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	142.256
Gemeente Eersel	161.186	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	161.186
Gemeente Oirschot	176.894	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	176.894
Gemeente Reusel-De Mierden	136.958	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	136.958
Bijdragen gemeenten in P&O	617.295	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	617.295
Bijdragen SSC															
Gemeente Bergeijk	1.052.749	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	168.606	72.260	1.293.614
Gemeente Bladel	1.141.269	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	182.783	78.335	1.402.387
Gemeente Eersel	1.151.885	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	184.483	79.064	1.415.433
Gemeente Oirschot	1.146.105	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	183.557	78.667	1.408.329
Gemeente Reusel-De Mierden	901.471	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	144.377	61.876	1.107.724
Bijdragen gemeenten in SSC	5.393.479	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	863.806	370.202	6.627.487
Bijdragen Maatschappelijke Dienstverlening															
Gemeente Bergeijk	159.964	-	-	978.756	79.916	-	-	-	561.311	-	-	-	-	-	1.779.946
Gemeente Bladel	174.883	-	-	1.070.039	88.932	-	-	-	624.640	-	-	-	-	-	1.958.494
Gemeente Eersel	163.474	-	-	1.000.234	39.358	-	-	-	276.439	-	-	-	-	-	1.479.505
Gemeente Oirschot	68.030	-	-	-	64.072	-	-	-	450.030	-	-	-	-	-	582.132
Gemeente Reusel-De Mierden	112.983	-	-	691.296	28.635	-	-	-	201.128	-	-	-	-	-	1.034.042
Bijdragen gemeenten MD	679.334	-	-	3.740.324	300.913	-	-	-	2.113.549	-	-	-	-	-	6.834.120
Bijdragen VTH															
Gemeente Bergeijk	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gemeente Bladel	118.518	-	168.732	-	-	-	-	-	-	-	44.344	143.923	-	554.899	1.030.416
Gemeente Eersel	135.089	-	192.324	-	-	-	-	-	-	-	50.544	164.047	-	632.484	1.174.488
Gemeente Oirschot	119.009	-	169.431	-	-	-	-	-	-	-	44.527	144.520	-	557.199	1.034.686
Gemeente Reusel-De Mierden	99.531	-	141.700	-	-	-	-	-	-	-	37.240	120.866	-	466.002	865.339
Bijdragen gemeenten VTH	472.148	-	672.187	-	-	-	-	-	-	-	176.655	573.356	-	2.210.583	4.104.929
Totaal bijdrage per gemeente															
Gemeente Bergeijk	1.342.948	-	-	978.756	79.916	-	-	-	561.311	-	-	-	168.606	72.260	3.203.796
Gemeente Bladel	1.776.011	-	168.732	1.070.039	88.932	-	-	-	624.640	-	44.344	143.923	182.783	633.234	4.732.638
Gemeente Eersel	1.797.733	-	192.324	1.000.234	39.358	-	-	-	276.439	-	50.544	164.047	184.483	711.549	4.416.709
Gemeente Oirschot	1.693.623	-	169.431	-	64.072	-	-	-	450.030	-	44.527	144.520	183.557	635.866	3.385.627
Gemeente Reusel-De Mierden	1.379.561	-	141.700	691.296	28.635	-	-	-	201.128	-	37.240	120.866	144.377	527.878	3.272.682
Totale bijdragen van gemeenten	7.989.878	-	672.187	3.740.324	300.913	-	-	-	2.113.549	-	176.655	573.356	863.806	2.580.786	19.011.452

7.3 Bijlage B Meerjarenoverzicht Programmakosten

BBV	Programmakosten 2019	Begroting o.b.v. 1e Marap 2020				
Taakveld		Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
		2020	2021	2022	2023	2024
6.3	Bijzonder bijstand/gemeente minimabeleid	1.411.000	1.421.000	1.431.000	1.441.000	1.451.000
6.71	Schuldhelpverlening	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000
nvt	Uitvoering kinderopvang (WKO)					
	Subtotaal Overigen Maatschappelijke Dienstverlening	1.451.000	1.461.000	1.471.000	1.481.000	1.491.000
6.6	WMO Vervoersvoorzieningen	626.000	626.000	626.000	626.000	626.000
6.6	WMO Rolstoelvoorzieningen	610.000	527.000	527.000	527.000	527.000
6.6	WMO Woonvoorzieningen	461.000	419.000	419.000	419.000	419.000
6.71	WMO Huishoudelijke verzorging (ZIN)	5.275.000	5.275.000	5.275.000	5.275.000	5.275.000
6.71	WMO Collectief Vervoer (CVV)	750.000	785.000	785.000	785.000	785.000
6.71	WMO Begeleiding (ZIN)	7.420.450	7.420.450	7.420.450	7.420.450	7.420.450
6.71						
6.71	WMO EB maatwerkvoorzieningen en opvang	-631.000	-631.000	-631.000	-631.000	-631.000
6.71	WMO Huishoudelijke OndersteuningsBudget (HOB)	-	-	-	-	-
6.71	WMO Huishoudelijke verzorging (PGB)	416.000	416.000	416.000	416.000	416.000
6.71	WMO Begeleiding (PGB)	790.000	790.000	790.000	790.000	790.000
	Subtotaal WMO	15.717.450	15.627.450	15.627.450	15.627.450	15.627.450
6.72	Jeugd Landelijke Zorg	295.000	295.000	295.000	295.000	295.000
6.72	Jeugd Zorg met/zonder verblijf (PGB)	535.000	535.000	535.000	535.000	535.000
6.72	Jeugd Zorg zonder verblijf (ZIN)	6.200.000	6.200.000	6.200.000	6.200.000	6.200.000
6.72	Jeugd Zorg met verblijf (ZIN)	2.940.000	2.940.000	2.940.000	2.940.000	2.940.000
6.72	Jeugd DVO Eindhoven	88.471	88.471	88.471	88.471	88.471
6.72	Jeugd B-variant	-	-	-	-	-
6.72	Jeugd Afwikkeling voorgaande jaren	-	-	-	-	-
6.82	Jeugd Veiligheid, reclassering en opvang	1.135.000	1.135.000	1.135.000	1.135.000	1.135.000
6.82	Jeugd Ouderbijdragen	-	-	-	-	-
	Subtotaal Jeugd	11.193.471	11.193.471	11.193.471	11.193.471	11.193.471
	Totaal programmakosten	28.361.921	28.281.921	28.291.921	28.301.921	28.311.921

Alle bedragen in euro's

SCHRIFTELIJKE BERAADSLAGING RAAD (inzending via fractievoorzitter > griffier),

mede t.b.v. publicatie op website en vergaderApp iBabs

Raadsvoorstel:	Zienswijze en ontwerpbegroting GRSK	Datum reactie andere fractie of college:
Datum:	26 mei 2020	Portefeuillehouder (in te vullen door griffier):
Fractie:	Samenwerking	

Reactie en/of vraag vanuit de fractie

1. Tijdens de commissiebehandeling heet Samenwerking aangegeven dat 500.000 bezuiniging doorvoeren al vrij ambitieus is. Nu wordt er zelfs voorgesteld om van die 500.000 bezuiniging 750.000 bezuiniging van structurele lasten te maken. Aan ambitie in dat opzicht dus geen gebrek. SW vraagt zich echter wel af of dit een reële doelstelling is.
2. De zienswijze ('concreet actieplan taakstellingen korte termijn') die op p. 5 van het raadsvoorstel gegeven staat is noodzakelijk om hier enige invulling aan te kunnen geven. Wanneer deze uitwerking er nog niet is, blijft het voor SW slechts een vage doelstelling.
3. p. 4 van het raadsvoorstel: "In verband met een extra toename van werkzaamheden in de veehouderijsector is het nodig dat veehouderijen voor 1 januari 2021 nieuwe vergunningen dienen aan te vragen. De kosten voor de behandeling van deze aanvragen worden geschat op € 250.000,-. Omdat niet zeker is dat de datum van 1 januari 2021 als deadline gehandhaafd blijft, is dit bedrag vooralsnog niet in de begroting opgenomen, en wordt deze ontwikkeling als risico meld." Is het niet logischer om dit juist andersom te doen? Omdat we dit nog niet zeker weten, begroten we dit alvast en kunnen we later altijd nog kijken of dit budget nodig is geweest of dat we het overhevelen naar volgend jaar. Nu bouwen we een ingecalculeerd risico in. Komt de gemeenteraad dan t.z.t. niet ineens middels een begrotingswijziging voor een grote verrassing te staan mocht dit budget wel nodig zijn?
4. Bij de uitwerking van de besparing staat bij het tweede punt aangegeven dat men de ambitie heeft 175.000 op ICT te bezuinigen. SW vraagt af of dit wel zo slim is. De overheid en ICT hebben vrijwel nooit een goed huwelijk samen waardoor vaak extra kosten toch benodigd zijn. Natuurlijk moet er naar de volgende onderdelen kritisch gekeken worden: Mogelijkheden tot harmonisatie en synchronisatie van applicaties, Uitfasen van applicaties, Maatwerk op vraag van gemeenten, en Investeringsprogramma.
5. p. 5 van het raadsvoorstel. SW vindt de uitleg van de taakstelling om 150.000 te besparen op overheadkosten nogal vaag beschreven. Het is voor SW niet helemaal duidelijk waar men die 150.000 structureel wil gaan zoeken. Kan het college hier helderheid over geven?
6. p. 5 van het raadsvoorstel: "Belangrijkste oorzaken van de toename van gemeentelijke bijdrage voor 2020 (en onderdeel van de begrotingswijziging 2020) zijn: Uitbreiding flexibele schil met € 500.000,-, die in drie jaren wordt gereduceerd tot € 0,-;" Is er een verwachting dat de vraagzijde naar Jeugdhulp op korte termijn/in de komende jaren zal afnemen? Aangezien we een flexibele schil instellen in plaats van eigen professionaliteit in huis te halen. Graag een reactie van het college.

Algemeen: Graag wil SW een discussie voeren omtrent het functioneren van Gemeenschappelijke Regelingen in het algemeen, en in het bijzonder het functioneren van de GRSK. Graag een reactie van de andere fracties.

Antwoord andere fractie of college

Voor de zienswijze van de gemeente Reusel-De Mierden over de bezuiniging van € 750.000,- in plaats van € 500.000,- is afwijkend ten opzichte van de andere Kempengemeenten.

Punt 1, 2, 4, 5, 6:

Wij achten de taakstelling reëel, maar het vergt natuurlijk altijd keuzes. Wij zijn echter overtuigd van een financiële noodzaak om de uitgaven aan de GRSK te beperken en vinden daarom dat het maken van keuzes absoluut noodzakelijk is.

De taakstelling zoals deze nu in de begroting van de GRSK is opgenomen is nog niet concreet gemaakt en kan op deze manier ook nog niet worden ingeboekt. Vandaar dat de GRSK in samenwerking met de afdelingshoofden Bedrijfsvoering en de financieel specialisten van de vijf Kempengemeenten hiervoor nu gezamenlijk een zo concreet mogelijk actieplan aan het maken zijn. Dit actieplan moet duidelijk maken op welke manier de taakstelling op de diverse onderdelen (overhead, SSC en programmakosten sociaal domein en VTH) behaald zal worden. Die concretisering is ook nodig om instemming van de provincie Noord-Brabant te verkrijgen op de begroting.

Het actieplan zal binnen enkele weken klaar zijn en zal op hoofdlijnen aangeven waar de bezuinigingen gehaald kunnen gaan worden. Daarnaast zullen ook binnen de GRSK duidelijke afspraken gemaakt worden om deze taakstellingen ook te halen. Welk effect de taakstelling uiteindelijk heeft op de begrotingen van de diverse gemeenten is nog moeilijk te zeggen omdat deze ook afhangt van de keuzes die we in dit traject zullen gaan maken. Daarnaast zijn ook de verdeelsleutels van de lasten per GRSK-onderdeel verschillend (verdeling op inwonertallen, gebruikersaccounts, werkplekken enz.) welke invloed hebben op het effect per gemeente.

Punt 3:

Als gevolg van het Provinciaal akkoord is de ingangsdatum voor aanpassingen in dierhouderijsector inmiddels opgeschoven tot 2024. Daardoor zal meer ruimte ontstaan voor de betreffende ondernemers om de vergunningen op orde te brengen, waardoor er wellicht ook een grotere spreiding in de tijd zal ontstaan. Deze nieuwe ontwikkeling bevestigt onze gedachte dat het te vroeg is om de last nu al concreet in te ramen.

Punt 6:

In de begroting 2020 was voor het eerst op Kempenniveau sprake van een lichte terugloop in de programmakosten Jeugdhulp. Daar kunnen verschillende oorzaken voor zijn: een afnemende vraag dan wel effecten van preventieve inzet door eigen medewerkers, waardoor dure zorgtrajecten zijn voorkomen. Ook hierop vindt een nadere oriëntatie plaats om te kijken op welke wijze een bezuiniging ingeboekt kan worden.

Discussie functioneren GRSK

De ontwerpbegroting gaat in paragraaf 1.2 in op de toekomst van de samenwerking van de GRSK. "De toekomst van de samenwerking tussen de Kempengemeenten is al enige jaren onderwerp van gesprek. Omdat de bewegingen die gemeenten willen maken op het gebied van samenwerking tot op heden verschillend waren is er vanuit de directie GRSK een intensief traject gestart om gemeenten op een lijn te krijgen ten aanzien van de toekomst voor de GRSK. Dit traject lijkt te resulteren in een andere focus binnen de samenwerking, namelijk die van autonome gemeenten en regie op gegevens. Door deze focus uit te werken binnen de GRSK ontstaat de mogelijkheid om de taken en bevoegdheden die belegd zijn binnen de GRSK opnieuw te verbinden met gemeenten."

Dit onderwerp wordt de komende periode uitgewerkt en uw raad wordt hierbij betrokken. Voor meer informatie over dit onderwerp verwijst het college uw raad naar de raadsinformatienota van 29 januari 2020.

SCHRIFTELIJKE BERAADSLAGING RAAD (inzending via fractievoorzitter > griffier),

mede t.b.v. publicatie op website en vergaderApp iBabs

Raadsvoorstel:	Zienswijze ontwerpbegroting 2021 GRSK	Datum reactie andere fractie of college:
Datum:	26 mei 2020	Portefeuillehouder (in te vullen door griffier):
Fractie:	Samenwerking	

Reactie en/of vraag vanuit de fractie

Reactie op VVD

- SW kan zich vinden in de reactie van de VVD: "Tenslotte kunnen wij ons **niet** vinden in het voorstel van het College om geen zienswijze in te dienen tegen de begrotingswijziging 2020". Zeker gezien het grote aantal vraagtekens die SW bij verschillende zaken stelt (eveneens als de VVD).

Antwoord andere fractie of college

Motie fracties M. Lauwers, fractie Samenwerking en F. Bijl, fractie PvdA

Nr. agendapunt: RA 20.019

Voorstel: Raadsvoorstel zienswijzen jaarprogramma en financiële begroting 2021 GRSK

Onderwerp: betrokkenheid gemeenteraad bij strategie en ambities

De raad van de gemeente Reusel-De Mierden in vergadering bijeen op 26 mei 2020;

Gehoord de beraadslagingen;

Overwegende dat,

1. in GRSK-voorstellen wensen, eisen en stappen zijn opgenomen waarbij het betrokken bestuur zich realiseert dat men moet investeren in de toekomst;
2. GRSK-voorstellen daarnaast ook wensen, eisen en stappen bevatten die leiden tot minder uitgaven en tot bijstellingen van ambities (b.v. overhead- € 150.000, ICT- € 175.000, VTH en Maatschappelijke Dienstverlening);
3. sommige bezuinigingsdoelstellingen worden gevraagd c.q. geraamd zonder aan te geven tot welke beleidsmatige en/of uitvoeringsdoelen dit mag leiden;
4. tegelijkertijd de individuele gemeentebesturen verschillende bewegingen willen maken waar het de samenwerking als zodanig betreft, zoals blijkt uit de navolgende zinssnede in de stukken:
“Omdat de bewegingen die gemeenten willen maken op het gebied van samenwerking tot op heden verschillend waren is er vanuit de directie GRSK een intensief traject gestart om gemeenten op een lijn te krijgen ten aanzien van de toekomst voor de GRSK.”

Verder overwegende dat:

5. het hebben van meer zicht op de bestuurlijk relevante verschillen en overeenkomsten t.a.v. de toekomst van de GRSK noodzakelijk is, waardoor de raad niet alleen vroegtijdig meegenomen wordt in lopende onderzoeken, maar ook de mogelijkheid heeft aan proces en inhoud richtinggevend en kaderstellend vorm te geven, zulks vanuit de meerdere rollen en verantwoordelijkheden die de raad hierin heeft;

Van oordeel dat,

1. het hiervoor onder 1 t/m 4 genoemde moeilijk met elkaar te rijmen is;
2. het beeld ontstaat dat de basis voor efficiency en bestuurlijke commitment die zich in de kempensamenwerking moet manifesteren, verder aan het afbrokkelen is, hetgeen ook is af te leiden uit allerlei lokale variaties van gemeenschappelijk bedoelde beleidsuitgangspunten;
3. het terugverdienpotentieel van het compromis-model Kempensamenwerking hierdoor ook verder onder druk komt;

Roept het college op:

Snel inzicht te geven in de verschillende ambities en argumenten die er leven, alsook over de toekomstmogelijkheden en het functioneren van de GRSK en vervolgens daaromtrent een werkbijeenkomst te houden teneinde eerst de discussie met elkaar te kunnen voeren.

en gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening:

(M. Lauwers, fractie SW)

(F. Bijl, fractie PvdA)

Gemeenteraad

Dossiernummer	282
Extern Zaak ID	z20000633
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	26 mei 2020
Agendapunt	10
Omschrijving	Raadsvoorstel zienswijze ontwerpbegroting MRE 2021 en inwonerbijdrage Brainport Development

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	26 mei 2020

Raadsvoorstel

Onderwerp:	Zienswijzen Programmabegroting 2021 Metropoolregio Eindhoven & Inwonerbijdrage Brainport
Datum B&W Besluit:	14 april 2020
Vergaderdatum:	26 mei 2020
Registratienr.:	RA20.021
Opsteller:	Irene van Asten
Portefeuillehouder:	de heer F.P.M. Rombouts wethouder

Voorstel

Te besluiten om:

1. Een zienswijze in te dienen op de ontwerpbegroting 2021 Metropoolregio Eindhoven om terughoudend om te gaan met het aanleggen of ophogen van een algemene reserve en bestemmingsreserves;
2. Geen zienswijze in te dienen op de inwonersbijdrage Meerjarenfinanciering Brainport Development 2021-2024;
3. Het Dagelijks Bestuur van de Metropoolregio Eindhoven hiervan op de hoogte te brengen.

Inleiding

Op 27 maart 2019 heeft het algemeen bestuur (AB) van de MRE het Samenwerkingsakkoord 2019-2022 vastgesteld. Het werkprogramma 2020 is na zienswijzeprocedure door het AB op 18 december 2019 vastgesteld. Het werkprogramma 2020 is de leidraad voor alle concrete opgaven en acties uit het samenwerkingsakkoord en besluiten binnen de samenwerking. In het Samenwerkingsakkoord staat hoe de gemeenten samenwerken aan de opgaven economie, mobiliteit, energietransitie en transitie landelijk gebied (inhoudelijke opgaven). Ook is een hoofdstuk opgenomen dat acties bevat om uitvoering te geven aan de in het samenwerkingsakkoord beoogde manier van samenwerken, oftewel de governance.

Op 12 maart 2020 heeft het Dagelijks Bestuur (DB) van de Metropoolregio Eindhoven (MRE) de Programmabegroting 2021 MRE aangeboden. Hierbij is de raad uitgenodigd om een zienswijze kenbaar te maken op de Programmabegroting 2021. De Programmabegroting 2021 bestaat uit een overzicht van de programma's, de financiële begroting en (voorgeschreven) paragrafen. Afhankelijk van de invulling van het Werkprogramma 2021 kunnen er mogelijk in een later stadium nog wijzigingen optreden. Indien deze leiden tot een bijstelling van de inwonersbijdrage zal via een begrotingswijziging opnieuw om zienswijzen worden gevraagd.

Voor het thema economie is ook de verbinding met de in deze conceptbegroting gepresenteerde inwonerbijdrage aan Brainport Development van belang. Brainport Development heeft een nieuw meerjarenplan voor 2021 t/m 2024 opgesteld. Brainport Development is namens de 21 gemeenten in de Metropoolregio Eindhoven de ontwikkelingsmaatschappij voor strategische economische structuurversterking.

Een keer per vier jaar wordt de inwonerbijdrage op de Meerjarenfinanciering Brainport Development 2021-2024 vastgesteld door het AB. Aan de raad wordt daarom aanvullend verzocht om een eventuele zienswijze kenbaar te maken op deze inwonerbijdrage of het meerjarenplan 2021- 2024.

De indexering van de inwonersbijdrage is nodig om de gestelde ambities (uit de Brainport Actieagenda en het meerjarenplan) te kunnen uitvoeren. De portefeuillehouders hebben op 17 januari 2020 unaniem positief gereageerd op het voorstel en op de Brainport Actieagenda.

Beoogd doel

Een reactie te geven op de Programmabegroting 2021 Metropoolregio Eindhoven en de inwonerbijdrage Brainport Development zoals opgenomen in artikel 35 van de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Argumenten

1.1 Kadernota begroting 2021

De uitgangspunten voor het opstellen van de Programmabegroting 2021 van de MRE zijn opgesteld in de kadernota 2021 die op 18 december 2019 is vastgesteld door het AB. Deze kadernota met een raadsvoorstel/raadsbesluit was ingepland voor de raadsvergadering van 17 maart 2020. Deze raadsvergadering is niet doorgegaan. Deze kadernota is behandeld tijdens de raadsvergadering van 21 april 2020.

1.2 De Programmabegroting 2021

In de Programmabegroting zijn drie programma's onderscheiden:

1. Metropoolregio Eindhoven, bestaande uit de inhoudelijke thema's:
 - Economie, inclusief Stimuleringsfonds en bijdrage Brainport Development NV;
 - Transitie Landelijk gebied;
 - Energietransitie;
 - Mobiliteit;
 - Bestuurlijke samenwerking, organisatie, regionale strategie en Gulbergen.
2. Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCE)
3. Programma Overhead, waarbij onderscheid gemaakt wordt tussen:
 - Metropoolregio Eindhoven;
 - Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCE).

Bij het opstellen van de begroting 2021 is geen sprake van nieuw beleid. Bekostiging van de MRE blijft plaatsvinden via in het verleden vastgestelde inwonerbijdragen. Bestaande afspraken voor de bekostiging van het Stimuleringsfonds blijven gelden. Eind 2020 loopt de periode van het meerjarenplan en -financiering van Brainport Development NV af. Intussen is er een nieuw meerjarenplan en -financiering Brainport uitgewerkt. De jaarlijkse bijdrage vanuit MRE aan Brainport was in de periode 2017 – 2020 een bedrag van € 1.915.802,-. Met de nieuwe meerjarenfinanciering 2021-2024 is deze bijdrage in verband met indexering van 2,68% verhoogd naar € 1.967.145,-.

De komende maanden wordt, door de MRE, het Werkprogramma 2021 voorbereid. Basis hiervoor zijn het vastgestelde Samenwerkingsakkoord 2019-2022 en het Werkprogramma 2020. Indien blijkt dat dit leidt tot aanpassing van beleid en/of bijstelling van de inwonersbijdrage en dus van invloed is op de begroting 2021, zal dit resulteren in een voorstel tot begrotingswijziging 2021.

1.3 Zienswijze Programmabegroting 2021

Voorgesteld wordt een zienswijze in te dienen op de ontwerpbegroting 2021. De inhoud van deze zienswijze is dat de MRE terughoudend dient om te gaan met het aanleggen van een algemene reserve en bestemmingsreserves. Na toevoeging aan de algemene reserve/bestemmingsreserve hebben de gemeenten dit geld niet meer ter beschikking.

Voor het overige is de verhoogde bijdrage volledig gebaseerd op een indexering. Dit is conform eerder gemaakt afspraken die zijn vastgesteld in de beleidsnotitie kaders P&C documenten die door alle gemeenteraden in 2016/2017 is vastgesteld. Verder is de begroting en inzet van formatie gebaseerd op de ambities, doelstellingen en acties zoals vastgesteld in het samenwerkingsakkoord en de werkprogramma's. Hiermee is er een goede inhoudelijke onderbouwing van deze begroting.

2.1 Geen zienswijze inwonersbijdrage Brainport of meerjarenplan 2021-2024

In het meerjarenplan is een verhoging van de inwonersbijdrage opgenomen. Het gaat over een jaarlijkse indexering van 2,68% van de regionale bijdrage voor Brainport Development. Dit is conform de indexering die voor overige budgetten van het MRE ook wordt gehanteerd. Het gaat voor onze gemeente concreet over een toename van ca. € 496,- in 2021 op een totale bijdrage van € 32.542,- in 2020.

Meerjarenplan Brainport Development 2021-2024

De afgelopen periode is de samenwerking tussen Brainport Development en de Kempen versterkt. Brainport is lid van de triple helix programmagroep Economie in de Kempen. Brainport heeft de lobby gevoerd voor de regiodeal, waarmee investeringen in het voorzieningenniveau in de Kempen mogelijk zijn gemaakt en Brainport heeft het Kempisch Manifest Economie mede ondertekend. Hierdoor zijn er korte lijntjes en zijn we als gemeente in staat om te profiteren van het lobbynetwerk, de activiteiten en de projecten van Brainport Development.

Gezien de ambities van de Kempen (op het gebied van mobiliteit en bereikbaarheid en het Kempisch Manifest Economie) is Brainport Development voor ons een zeer belangrijke partner. Door deze meerwaarde wordt de verhoging van de inwonersbijdrage met een positief advies voorgelegd aan uw gemeenteraad. Ook het meerjarenplan 2021-2024 bevat de juiste ambities en doelstellingen om onze regio te blijven stimuleren als topregio in innovatie en maakindustrie.

In de raadsvergadering van 21 april 2020 heeft uw raad het amendement aangenomen waarmee u vraagt om via een separaat voorstel in positie te willen worden gebracht om u te kunnen buigen over de ambities en financiering van Brainport Development alvorens door het algemeen bestuur van de Metropoolregio Eindhoven een besluit wordt genomen over de meerjarenfinancieringsovereenkomst 2021- 2023. Middels dit raadsvoorstel wordt u in de gelegenheid gesteld om hierop te reageren. Het college adviseert u om geen zienswijze in te dienen, omdat het meerjarenplan de juiste ambities bevat voor de regio en onze gemeente.

De ambities op hoofdlijnen zijn:

1. Open publieke private innovatie is een unieke kracht;
2. Regionaal schaalniveau bindt;
3. Verhoogde impact door provinciaal en (inter)nationaal samenwerken;
4. Focus op een gemeenschappelijke agenda.

Brainport Development onderhoudt het economische ecosysteem in de regio met de gemeentelijke bijdragen. Daarnaast versterkt ze het ecosysteem (multiplier) met gelden van derden (Rijk, Provincie, Private investeringen etc).

Het onderhoud richt zich op:

1. MKB ondersteuning, bijvoorbeeld door het project Brainport Connect, DigiPro en het ondernemersloket voor de coronacrisis;
2. Talent: Onderwijs & Arbeidsmarkt; bijvoorbeeld door de Brainportscholen en de Dutch Technology Week;
3. Technologieverkenningen (identificeren en ontwikkelen); bijvoorbeeld door het voeren van gesprekken met innovatieve bedrijven in de Kempen en het organiseren van kennisuitwisseling.
4. Branding van Brainport Eindhoven; bijvoorbeeld door de sponsoring van PSV onder de vlag van Brainport Eindhoven;
5. Public Affairs en samenwerking Rijk regio; belangrijke resultaat is de regiodeal. Gemeente Reusel-De Mierden ontvangt subsidie voor investering in de atletiekbaan;
6. Clusteren van kansen en 'kickstarten' van projecten; zoals de ondersteuning van startups waaronder het techniekplatform Tech2B (uit Bladel).

Voor meer informatie wordt verwezen naar het meerjarenplan dat als bijlage is bijgevoegd.

Een belangrijk voorbeeld van de meerwaarde van Brainport is ook de acties en steunmaatregelen die Brainport Development heeft uitgezet n.a.v. de coronacrisis voor MKB bedrijven in onze regio. Dat krijgt ook een vervolg komende periode, zodat de economie ook weer wordt aangejaagd.

Consequenties

De kans bestaat dat één of meerdere gemeenten binnen de MRE zich niet kunnen vinden in de voorgestelde programmabegroting. Een (negatieve) zienswijze heeft voornamelijk effect als deze door een meerderheid van de 21 gemeenten wordt gesteund. Een zienswijze kan leiden tot een gewijzigd besluit van het AB van de MRE. Het AB van de MRE zal alle reacties/zienswijzen van de raden betrekken bij de vaststelling van de begroting op 1 juli 2020.

Financiën

De gemeentelijke bijdrage voor 2021 wordt, conform de hiervoor beschreven uitgangspunten, geïndexeerd met 2,68% (zo ook de bijdrage Brainport).

Rekening houdende met de indexering van 2,68% en geactualiseerde inwonersaantallen bedraagt de bijdrage voor de gemeente Reusel-De Mierden in 2021 als volgt:

- Regionale opgaven	€ 52.033	(2020, € 50.915)
- Brainport Development	€ 33.037	(2020, € 32.542)
- Regionaal Stimuleringsfonds	€ 46.593	(2020, € 46.344)
- Regionaal Historisch Centrum	€ 53.701	(2020, € 53.283)
Totaal	€ 185.364	(2020 € 183.083)

In de begroting 2020 MRE bedroeg de gemeentelijke bijdrage € 183.083. In de conceptbegroting van de gemeente Reusel-De Mierden zal met de gevraagde bijdrage van € 185.364,- rekening worden gehouden.

Samen Doen

De Kempengemeenten zoeken afstemming over de inhoudelijke onderwerpen van het samenwerkingsakkoord en de jaarlijkse werkprogramma's. Ook op de voorgestelde zienswijzen is afstemming gezocht.

Vervolg

De MRE verzoekt alle gemeenten vóór 20 mei 2020 een zienswijze in te dienen op deze begroting. De raadsvergadering vindt plaats op 26 mei 2020, er zal een voorlopige reactie worden verzonden aan het DB. De MRE is hiervan ambtelijk op de hoogte gebracht. Na behandeling in uw raad zal de definitieve zienswijze worden aangeboden aan het DB.

Na vaststelling van de programmabegroting 2021 zal gestart worden met het werkprogramma 2021. Als er naar aanleiding van het werkprogramma 2021 redenen zijn om de begroting te wijzigen dan zal er (indien er sprake is van een wijziging in de inwonersbijdrage) een begrotingswijziging worden voorgelegd aan de gemeenteraden. In 2022 zal verantwoording worden afgelegd over de realisatie van de programmabegroting 2021 in de jaarrekening 2021 en het bijbehorende jaarverslag.

Bijlagen

1. Programmabegroting 2021 Metropoolregio Eindhoven (20.04335)
2. Meerjarenplan en financiering Brainport Development (20.04334)
3. Aanbiedingsbrief bij conceptbegroting 2021 Metropoolregio Eindhoven (20.04333)
4. Conceptbrief Metropoolregio met zienswijze (20.08241)

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

Mr. R.P.B.M. Brekelmans
secretaris

mw. A.J.M.H. van de Ven
burgemeester

Raadsbesluit

Vergaderdatum:	26 mei 2020
Onderwerp:	zienswijzen ontwerpbegroting Metropool Regio Eindhoven
Registratienummer:	RA20.021

De raad van de gemeente Reusel-De Mierden;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 8 april 2020
gelet op artikel 35 Wet gemeenschappelijke regelingen

Besluit

1. Een zienswijze in te dienen op de ontwerpbegroting 2021 Metropoolregio Eindhoven om terughoudend om te gaan met het aanleggen of ophogen van een algemene reserve en bestemmingsreserves;
2. Geen zienswijze in te dienen op de inwonersbijdrage Meerjarenfinanciering Brainport Development 2021-2024;
3. Het Dagelijks Bestuur van de Metropoolregio Eindhoven hiervan op de hoogte te brengen.

De raad voornoemd,

de griffier,

J.C.M. van Berkel

de voorzitter,

Mw. A.J.M.H. van de Ven

Metropoolregio Eindhoven
Het dagelijks bestuur
POSTBUS 985
5600 AZ EINDHOVEN

Onderwerp : zienswijzen ontwerpbegroting 2021 Metropoolregio Eindhoven
Uw kenmerk :
Ons kenmerk : z20000633/20.08241

Reusel, 27 mei 2020

Geacht dagelijks bestuur,

In uw brief van 12 maart 2020 heeft u de gemeenteraad gevraagd een zienswijze in te dienen voor de conceptbegroting Metropoolregio Eindhoven 2021 en de inwonerbijdrage Meerjarenfinanciering Brainport Development 2021-2024.

Tijdens de raadsvergadering van 26 mei 2020 is het volgende door onze raad besloten:

1. Een zienswijze in te dienen voor de ontwerpbegroting 2021 Metropoolregio Eindhoven om terughoudend om te gaan met het aanleggen of ophogen van een algemene reserve en bestemmingsreserves;
2. Geen zienswijze in te dienen voor de inwonersbijdrage Meerjarenfinanciering Brainport Development 2021-2024.

Zienswijze ontwerpbegroting 2021

De inhoud van deze zienswijze is dat de Metropoolregio terughoudend dient om te gaan met het aanleggen van een algemene reserve en bestemmingsreserves. Na toevoeging aan de algemene reserve/bestemmingsreserve hebben de gemeenten dit geld niet meer ter beschikking.

Vragen?

Heeft u nog vragen of wilt u meer informatie? Neem dan gerust contact op met Irene van Asten. Zij is op maandag t/m donderdag telefonisch bereikbaar via 0497 - 650 005 of via e-mail i.vanasten@reuseldemierden.nl.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

Mr. R.P.B.M. Brekelmans
secretaris

mw. A.J.M.H. van de Ven
burgemeester

PROGRAMMABEGROTING 2021

METROPOOLREGIO EINDHOVEN

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

Inhoudsopgave

OVERZICHT METROPOOLREGIO EINDHOVEN	2
KERNGEGEVENS	3
LEESWIJZER	4
ALGEMEEN	5
PROGRAMMABEGROTING METROPOOLREGIO EINDHOVEN	7
FINANCIËLE BEGROTING METROPOOLREGIO EINDHOVEN	26
Overzicht baten en lasten	27
Toelichting op het overzicht baten en lasten	27
Herkomst en besteding van middelen	30
Inwonerbijdrage	32
Formatie	33
PARAGRAFEN	34
Paragraaf weerstandsvermogen en risicomanagement	35
Financiering	38
Bedrijfsvoering	39
Verbonden partijen	40
Grondbeleid	41
Onderhoud kapitaalgoederen	41
OVERZICHT GEMEENTELIJKE BIJDAGEN	43
MEERJARENRAMING PROGRAMMA'S	45
MEERJARENRAMING BALANS	46
SPECIFICATIE INCIDENTELE BATEN EN LASTEN	47
OVERZICHT OORSPRONG BEGROTE BATEN	48
STAAT VAN MATERIELE VASTE ACTIVA, RESERVES EN VOORZIENINGEN	50

Overzicht Metropoolregio Eindhoven

Gemeenschappelijke Regeling

Bij besluit van 12 mei 1993 is de Gemeenschappelijke regeling Samenwerkingsverband Regio Eindhoven door Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant goedgekeurd. Deze regeling is gewijzigd op basis van de reacties van de gemeenten en de op 21 december 2004 door de Tweede Kamer aangenomen Wijzigingswet Wgr-plus, die op 1 januari 2006 in werking is getreden.

In 2010 hebben alle 21 aan het SRE deelnemende gemeenten een gelijkkluidend besluit genomen over de derde wijziging van de Gemeenschappelijke regeling van het SRE.

Vanaf 25 februari 2015 heeft de bestuurlijke samenwerking in de regio vorm gekregen in de Metropoolregio Eindhoven. Vanaf deze datum is dan ook de Gemeenschappelijke Regeling Metropoolregio Eindhoven in werking getreden.

Deelnemende gemeenten	21
Algemeen bestuur	21 leden
Dagelijks Bestuur	J.A. Jorritsma P.J.M.G. Blanksma-van den Heuvel F.L.J. van der Meijden J. Wiggers, directeur
Adviseurs Dagelijks Bestuur	S. Steenbakkers A. Maas F. Kuppens A. van Extel – van Katwijk M. Kuijken

Kerngegevens

	Begroting 2021	Begroting 2020 na 1e wijz.
Algemeen		
Inwoners	780.614	772.794
Hectares	146.000	146.000
Financieel (x € 1.000)		
Balans		
Materiële vaste activa	5.350	5.528
Financiële vaste activa	2.567	2.617
Vlottende activa	8.048	10.962
Eigen vermogen	2.571	3.337
Voorzieningen	7.317	9.500
Langlopende schulden	4.673	4.867
Vlottende passiva	1.404	1.404
Lasten		
Personele lasten	3.645.438	3.512.690
Programmalasten	11.361.092	11.245.058
Totaal lasten	15.006.530	14.757.748
Totaal baten	15.006.530	14.757.748
Formatie (in fte's)		
Metropoolregio Eindhoven	20,3	20,3
Metropoolregio Eindhoven - tijdelijk additioneel	2,4	2,4
RHCe	25,5	25,5
Totaal	48,2	48,2
Gemeentelijke bijdragen (per inwoner x € 1)		
Metropoolregio Eindhoven		
Bijdrage Regionale opgaven	3,969	3,904
Bijdrage Brainport Development	2,520	2,546
Bijdrage Stimuleringsfonds	3,554	3,554
Regionaal Historisch Centrum	4,101	4,034
Totaal	14,144	14,039
Indexering inwonerbijdrage Kadernota	2,68%	3,22%

Leeswijzer

Hierbij treft u de Programmabegroting 2021 aan van de concernorganisatie Metropoolregio Eindhoven. Het betreft de derde begroting uit het samenwerkingsakkoord in de bestuursperiode 2019-2022.

In deze begroting zijn 3 programma's onderscheiden:

1. Metropoolregio Eindhoven, bestaande uit de thema's:
 - Economie, inclusief Investeringsfondsen en bijdrage Brainport Development
 - Transitie Landelijk gebied
 - Energietransitie
 - Mobiliteit, inclusief GGA
 - Bestuurlijke samenwerking, organisatie, regionale strategie en Gulbergen
2. Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCE)
3. Programma Overhead, waarbij onderscheid gemaakt wordt tussen:
 - Metropoolregio Eindhoven
 - Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCE)

De programmabegroting 2021 bestaat uit een overzicht van de programma's, de financiële begroting en (voorgeschreven) paragrafen. Deze wordt aangeboden aan de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten voor het geven van een reactie. De bestuurlijke behandeling van deze programmabegroting is voorzien voor de vergadering van de Algemeen Bestuur van woensdag 1 juli 2020.

In de voorgeschreven paragrafen worden een aantal aspecten voor de financiële huishouding toegelicht, zoals weerstandsvermogen, financiering en bedrijfsvoering. Tevens wordt informatie gegeven over de verbonden partijen en grondbeleid.

Algemeen

Begroting 2021

De Begroting 2021 ziet er samengevat als volgt uit:

Programma (bedragen x € 7.000)	Begroting 2021				
	Personele kosten	Programma kosten	Totaal lasten	Baten	Saldo
Metropoolregio Eindhoven					
- Economie	197	50	247	0	-247
- Stimuleringsfonds	183	2.774	2.957	3.011	53
- Bijdrage Brainport Development	0	4.624	4.624	4.624	0
- Transitie Landelijk gebied	359	50	409	0	-409
- Energietransitie	348	816	1.164	0	-1.164
- Mobiliteit, incl. GGA	278	192	470	162	-308
- Bestuurlijke samenwerking, organisatie, regionale strategie en Gulbergen	360	340	700	3.268	2.569
RHCe	1.033	1.211	2.244	3.164	920
Algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0	0
Overhead					
- Metropoolregio Eindhoven	528	638	1.164	0	-1.164
- RHCe	362	644	1.006	11	-995
Heffing VPB	0	5	5	0	-5
Bedrag onvoorzien	0	17	17	0	-17
Geraamd saldo van baten en lasten	3.645	11.361	15.007	14.240	-766
Mutaties reserves					
Bestemmingsreserve Energietransitie	0	0	0	766	766
Geraamd resultaat	3.645	11.361	15.007	15.007	0
Bijdrage per inwoner Metropoolregio Eindhoven					
- Regionale opgaven					3.909
- Brainport Development					2.520
- Stimuleringsfonds					3.554
- RHCe					4.101
					14.144

Indexering gemeentelijke bijdrage

Lonen en prijzen stijgen ieder jaar, er is sprake van inflatie. Goederen en diensten worden duurder, de kosten van personeel stijgen door bijvoorbeeld een nieuwe CAO en hogere (pensioen)premies. Om dezelfde werkzaamheden op hetzelfde niveau te kunnen blijven uitvoeren, dienen inkomsten en uitgaven met elkaar in evenwicht te blijven. Voor de Metropoolregio Eindhoven betekent dit dat de inwonerbijdragen voor Regionale opgaven en het RHCe jaarlijks worden geïndexeerd conform een vastgestelde systematiek. Deze (financiële) uitgangspunten worden in de vorm van de kadernota aan het Algemeen Bestuur voorgelegd. Voor het begrotingsjaar 2021 heeft het Algemeen Bestuur op 18 december 2019 de indexering vastgesteld op 2,68%.

De inwonerbijdrage Brainport Development ligt vast in de meerjarenfinancieringsovereenkomst 2021-2024.

De inwonerbijdrage voor het Stimuleringsfonds wordt niet geïndexeerd, de mutatie in het aantal inwoners ten opzichte van de vorige begroting wordt wel verrekend.

Aantal inwoners

Het aantal inwoners in de regio Zuidoost Brabant waarmee in deze Begroting 2021 rekening wordt gehouden, is bepaald op 780.614. Dit op basis van de aantallen per 1 december 2019 zoals gepubliceerd door het CBS.

Verloop inwonerbijdrage 2017-2021

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de inwonerbijdrage over de laatste 5 jaren:

Jaar	Inwonerbijdrage Metropoolregio Eindhoven	Inwonerbijdrage RHCE
2017	9,301	3,838
2018	9,841	3,865
2019	9,912	3,939
2020	10,005	4,034
2021	10,043	4,101

PROGRAMMABEGROTING

METROPOOLREGIO EINDHOVEN

Missie en Strategie

Missie

Het doel van onze samenwerking binnen de Metropoolregio Eindhoven is het handhaven en uitbouwen van het kenmerkende economische profiel van de regio, om op die manier het vestigings- en verblijfsklimaat voor onze inwoners en bedrijven te stimuleren. Het verbeteren van de leef-, verblijf- en werkomstandigheden van onze inwoners, bezoekers en bedrijven is daarbij de leidraad. Daarbinnen staat duurzaamheid centraal. Hoe succesvoller we in onze opdracht zijn, des te beter het is voor onze gemeenten, onze regio, ons land en de wereld daaromheen.

Succesvolle regio

De regio heeft met hard werken een uniek economisch profiel opgebouwd; Brainport Eindhoven is niet voor niets mainport in Nederland en op een aantal deelterreinen zelfs absolute wereldtop. De regio is één verweven systeem met een diversiteit aan elementen die elkaar versterken. Stad en landelijk gebied vullen elkaar aan en functioneren als een geheel. We spreken niet voor niets van een metropoolregio.

Regio in ontwikkeling

Onze regio beschikt over de juiste factoren om de economische groei naar de toekomst verder uit te bouwen (PBL in 2017). Succesfactoren waarop wij inzetten zijn clusterontwikkeling, human capital, kennisinfrastructuur en een sterke governance structuur. Als we kijken naar de hieruit voortvloeiende economische groei dan scoort onze regio in de afgelopen jaren bovengemiddeld. Vanaf 2019 (raming ING economisch bureau) loopt deze meer in lijn met het landelijk gemiddelde. De regionale werkloosheid is echter laag met 3,4% (2019).

Een goede bereikbaarheid is een cruciale randvoorwaarde voor onze regio. Voor een hoogwaardige kennis- en maakregio als de onze zijn face-to-face contacten van cruciaal belang, maar ook de logistieke infrastructuur voor de aan- en afvoer van (hoogwaardige) goederen. Uit de recente studie van de Mobiliteitsalliantie (Deltaplan 2030, juni 2019) blijkt dat regio's ook hierin een belangrijke rol hebben. Ontwikkelingen als de verdichting van de woningopgave, toenemend goederen- en reizigersvervoer in en tussen regio's, groei van werklocaties, maar anderzijds o.a. vergrijzing en een teruglopend voorzieningenniveau in rurale gebieden, zorgen ervoor dat de druk op nieuwe mobiliteitsoplossingen sterk toeneemt.

We willen de welvaart in onze regio behouden en verder uitbouwen. Wij zoeken daarbij aansluiting bij het begrip Brede Welvaart, zoals dat nationaal ingang heeft gevonden. Het gaat om een bredere benadering, zoals die recent is gepresenteerd in de Brede Welvaartsmonitor (CBS, mei 2019).

We gaan deze ook op onze regionale schaal voor onze opgaven inzichtelijk maken voor een regionale monitor brede welvaart. Het Ontwerp Nationale Omgevingsvisie geeft ook richting aan een aantal opgaven voor onze samenwerking in de Metropoolregio Eindhoven.

Door samenwerking met het Rijk, provincie en waterschappen vergroten we de kans op het realiseren van onze ambities. In het Ontwerp Nationale Omgevingsvisie (NOVI) is onze regio prominent aanwezig. Het Rijk formuleert opgaven met onze regio op het gebied van energietransitie en klimaatadaptatie, duurzaam economisch groeipotentieel, sterke en gezonde steden en regio's, optimale verbindingen, een prettige leefomgeving en een toekomstbestendige ontwikkeling van ons landelijk gebied.

Deze opgaven zijn zichtbaar in ons stedelijk en landelijk gebied. We gebruiken het bestuurlijk netwerk om de betrokkenheid van het Rijk te bestendigen. Ook willen we in de regio het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden beter met elkaar verbinden en met het omringende agrarisch gebied. Er zijn in het kader van het Interbestuurlijk Programma Vitaal Platteland afspraken gemaakt tussen het ministerie van LNV, IPO, VNG en Unie van Waterschappen.

Strategische opgaven lange termijn

De Metropoolregio Eindhoven sluit aan bij de Brainportagenda. Door economische groei kunnen we onze huidige welvaartsontwikkeling op een duurzame wijze consolideren en uitbouwen. De Metropoolregio Eindhoven heeft een reeks urgente opgaven om de economische en maatschappelijke doelen en ambities expliciet te ondersteunen. Binnen onze samenwerking focussen we ons daarom op de onderstaande thema's/opgaven.

1. Economie: slagen we er niet in gezamenlijk te investeren in kennis, infrastructuur en aantrekkelijkheid, dan zal de internationale concurrentie ons overvleugelen en zullen onze talenten wegtrekken. Om dat te voorkomen wil de Metropoolregio Eindhoven de middelen blijven bieden, zowel via de bijdrage van de 21 gemeenten aan het regionaal Brainport programma, als rechtstreeks met de investering in economische ontwikkeling via ons regionaal Stimuleringsfonds. Daarnaast werken de gemeenten samen aan de versteviging van de basiseconomie in onze regio.

2. Transitie landelijk gebied: de kwaliteit van ons landelijk gebied is van groot belang voor het vestigingsklimaat in onze totale regio. Een essentiële ontwikkeling hierin is de transitie van de agrarische sector. Door een veranderend ondernemerschap en omgevingseisenpakket zal gezocht moeten worden naar nieuwe mogelijkheden voor economische dragers en voor het versterken van de ruimtelijke en ecologische kwaliteit van onze regio. De stikstofproblematiek vraagt ook om een verbinding tussen stad en land. Dit kan niet los staan van de high tech kracht van de regio. Een slimme transitie draagt niet alleen bij aan de leefbaarheid, maar ook aan het bijzondere economische profiel van de gehele regio. Deze thema's kennen onderlinge verbanden. Het is de uitdaging om deze verbanden ook daadwerkelijk goed voor ogen te houden.

3. Energietransitie: we gaan onze innovatiekracht als regio inzetten voor een structurele beschikbaarheid van duurzame energie. De energietransitie biedt veel kansen voor bedrijven en werkgelegenheid in de regio. We hebben een brede opgave voor de energietransitie: in 2050 moet de CO₂-uitstaat met 95% gereduceerd zijn. Als tussenstap zullen we uiterlijk in 2030 49% minder CO₂ uitstoten dan in 1990. Hierbij sluiten we aan bij het nationale Klimaatakkoord.

4. Mobiliteit: verbeteren van een regionale, landelijke en internationale bereikbaarheid van de regio. Een onbereikbare regio heeft zijn weerslag op alle ontwikkelingen binnen de Brainportagenda. En omgekeerd: een optimale bereikbaarheid kan ook weer het vliegwiel zijn voor nieuwe ontwikkelingen. Daarom kiest de Metropoolregio Eindhoven in haar bereikbaarheidsagenda voor projecten die bijdragen aan het unieke economische profiel van het geheel; de mobiliteitsopgave heeft juist daarom hoge prioriteit.

De activiteiten die nodig zijn voor het functioneren van de samenwerking, de partijen die hierbij zijn betrokken en de capaciteit en middelen hiervoor zijn opgenomen in de programma's "Bestuurlijke samenwerking, organisatie, regionale strategie en Gulbergen" en "Overhead". Naast de genoemde 4 strategische opgaven is tevens aan de Metropoolregio Eindhoven verbonden het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCE)

Thema Economie

INCL. STIMULERINGSFONDS EN BIJDRAGE BRAINPORT DEVELOPMENT

Opgave lange termijn

De economie van Brainport is de groeimotor van Nederland. Brainport Eindhoven is bovendien een hightech regio van wereldformaat. De werkloosheid daalt, het aantal patentaanvragen blijft heel hoog en de economie blijft bovengemiddeld groeien. Bedrijven hebben veel vacatures, voornamelijk voor technische en ICT-functies. Het economische succes van onze regio komt niet uit het niets. Jarenlang is door overheden, bedrijven en onderwijsinstellingen samengewerkt aan een robuust ecosysteem, waarin de innovatieve maakindustrie tot bloei is gekomen en onderdeel is van het internationale speelveld. Als we als regio willen blijven excelleren, moeten we blijven werken aan de verdere versteviging van dit ecosysteem.

De 21 gemeenten in de regio Zuidoost-Brabant zijn hierin een belangrijke factor. De gemeenten vormen de overheidsinbreng in de triple helix en 'borgen' als zodanig deze samenwerking. Om het vestigingsklimaat te versterken, moeten we gezamenlijk investeren in kennis, infrastructuur en een aantrekkelijke werk- en leefomgeving. De economische samenwerking van de 21 gemeenten is erop gericht om deze bijdrage binnen Brainport te leveren. Dit doen we zowel via een financiële en inhoudelijke bijdrage aan Brainport, als met rechtstreekse aanwakking van innovatie via het Stimuleringsfonds. Daarnaast hebben we oog voor bredere economische ontwikkelingen en definiëren daarop waar nodig acties, parallel aan de Brainportagenda.

Opgaven en resultaten 2021

In het Samenwerkingsakkoord 2019-2022 zijn voor het thema economie een drietal opgaven benoemd:

1. Verbinden van gemeentelijke en subregionale economische agenda's met de Brainportagenda;
2. Bevorderen van kennis & innovatie via het Stimuleringsfonds
3. Versterken van de basiseconomie.

In 2021 gaan we hiervoor het volgende doen:

Opgave 1: we koppelen de diverse gemeentelijke/subregionale economische agenda's met de Brainport Nationale Actieagenda door de voor de subregio's belangrijkste thema's om te zetten in proposities voor deze agenda. Hiermee geven we aan wat de regio nodig heeft om de ambitie van versteviging van het ecosysteem waar te kunnen maken. Met de agendering van deze proposities maken we als regio expliciet, waar we op willen versnellen en waarvoor ook bij provincie en Rijk in randvoorwaardelijke zin aandacht voor nodig is om de proposities waar te kunnen maken.

De 21 gemeenten dragen als aandeelhouder bij in Brainport Development. In dit kader coördineren we het proces voor gemeentelijke inbreng in het jaarplan Brainport Development. Over de inhoud en voortgang van de agenda stemmen we af in het poho economie.

Opgave 2: We stimuleren kennisontwikkeling en innovatie en zetten ons regionaal stimuleringsfonds in voor de versterking van onze regionale economische structuur door nieuwe vormen van innovaties mogelijk te maken. We willen dat relevante partijen optimaal gebruik maken van het fonds door gemeenten, ondernemers, kennisinstellingen en intermediaire partijen zoals Brainport Development en BOM optimaal te verbinden. Daarnaast vinden we het van groot belang om de positie van onze gemeentes als ambassadeurs van het fonds te ondersteunen. Hiervoor ontwikkelen we communicatieve activiteiten en informeren hen o.a. via het poho economie over de uitkomsten de tenders en toegekende projecten. Ook monitoren we continue het effect van het Stimuleringsfonds als regionaal instrument.

Opgave 3: Via het Brainport programma zetten we in op de ontwikkeling van topsectoren en innovatiekracht van onze regio. Het thema basiseconomie is versterkend hieraan. We kijken naar opkomende economische kansen die de basis economie in de regio kunnen versterken. We voeren verkenningen uit op basis van vraagstukken die door onze bestuurders en adviseurs in de regio worden aangedragen. Hierbij betrekken we ook relevante netwerkpartners vanuit regionale kennisinstellingen en bedrijfsleven.

Betrokken partijen

- Portefeuillehouders en adviseurs economie 21 gemeenten;
- Brainport Development;
- Partners intermediaire netwerk: VNO-NCW, KvK, BOM, KOP, Innovatiehuis de Peel;
- Regionale bedrijfsleven, kennisinstellingen overige relevante partijen;
- Provincie Noord-Brabant;
- Subregio's De Kempen, De Peel, A2 gemeenten en Stedelijk Gebied Eindhoven.

Mensen en middelen

Omschrijving	Begroting 2020 1e wijziging	Begroting 2021	Saldo
Ureninzet Metropoolregio Eindhoven	4.958	4.958	0
Personele kosten			
- Economie	182.963	196.934	-13.971
- Stimuleringsfonds	215.250	183.004	32.246
- Bijdrage Brainport Development NV	0	0	0
Programmakosten			
- Economie	48.892	50.000	-1.108
- Stimuleringsfonds	2.746.510	2.774.302	-27.792
- Bijdrage Brainport Development NV	4.267.879	4.623.556	-355.677
Lasten	7.461.494	7.827.796	-366.302
- Economie	0	0	0
- Stimuleringsfonds	2.976.840	3.010.806	33.965
- Bijdrage Brainport Development NV	4.267.879	4.623.556	355.678
Baten	7.244.719	7.634.362	389.643
Saldo	-216.775	-193.434	23.341

THEMA TRANSITIE LANDELIJK GEBIED

Opgave lange termijn

Onze ambitie is een **landelijk gebied dat leefbaar, toekomstbestendig en economisch vitaal is**, zodat het bijdraagt aan het **concurrerend vestigingsklimaat** van Brainport. We willen niet alleen de slimste high tech regio zijn, maar ook de mooiste en de groenste. We streven naar hoogwaardig leefklimaat in onze hele regio.

Stedelijk en landelijk gebied zijn daarin een samenhangend geheel. De transitie van het landelijk gebied zet de regio voor grote maatschappelijke opgaven en het biedt ook kansen.. Op het schaalniveau van de 21 gemeenten moet er specifiek aandacht zijn voor het faciliteren van **alternatieve economische dragers** en de **versterking van de ruimtelijke en ecologische kwaliteit** van het landelijk gebied in verbinding tot de totale regio.

Doel voor het landelijk gebied is te komen tot succesvolle innovatieve verdienmodellen voor economisch duurzame functies en dragers die tevens de landschappelijke kwaliteiten versterken. Daarnaast is het buitengebied mooi, landschappelijk aantrekkelijk en uitnodigend. Stad, kernen en platteland vullen elkaar aan tot één sterk geheel. Het buitengebied is fysiek en digitaal goed bereikbaar, zodat stad en platteland optimaal als één samenhangend geheel kunnen functioneren.

Gezondheid en veiligheid van consument en omwonenden én **biodiversiteit** gaan hand in hand met het verdienvermogen van ondernemers in het buitengebied. De voedselproductie is afgestemd op de natuurlijke en maatschappelijke draagkracht van de omgeving. Regiobreed is er ruimte voor een mix van functies: agrarische bedrijven, wonen, leisure, energie opwekking, klimaatadaptatie, innovatieve maak industrie, natuur, zorg en dienstverlening. We realiseren opgaven als emissiereductie, energietransitie en het voedselvraagstuk met innovatieve technieken en de aanwezige kennis en vaardigheden. Hierbij is agrofood gekoppeld aan hightech (foodtech), en is de stikstofdiscussie een issue.

Opgaven en resultaten 2021

- Gemeenten en andere partijen wisselen kennis uit en stemmen af waar nodig;
- Behartigen van belangen van de regio op verschillende schaalniveaus;
- Doorontwikkeling van het streefbeeld voor de transitie van het landelijk gebied naar een programmatische aanpak ten behoeve van een leefbare fysieke leefomgeving.

Afstemming en kennisuitwisseling tussen gemeenten en andere partijen

- Wij organiseren bijeenkomsten over deelonderwerpen en thema's waarvoor we gericht belanghebbenden en/of sprekers uitnodigen, of waar de gemeenten onderling hun ervaringen uitwisselen. De thema's waarop wij ons richten komen voort uit, zijn in lijn met het streefbeeld voor het landelijk gebied.
- Wij organiseren overleg tussen bestuurders uit de regio ter voorbereiding van bestuurlijk overleg met andere overheidspartijen.
- Voorbereiden van de ontwikkeldagen met de provincie en de waterschappen en trajecten van het Rijk.

Behartigen van belangen van de regio op verschillende schaalniveaus

- Wij brengen belangen van de regio in, in regionale, landelijke en Europese programma's, projecten en overleggen van strategische betekenis. Wij leggen verbanden tussen regionale (gebieds-)ontwikkelingen en tussen verschillende beleidsterreinen.
- Voorbereiden van de ontwikkeldagen met de provincie en de waterschappen en trajecten van het Rijk (bijvoorbeeld NOVI en IBP). En verbinding met EU.
- Wij beïnvloeden en dragen bij aan (al dan niet rechtstreeks) projecten of overleggen op bovenregionale schaal waar regionale belangen aan de orde zijn.

Verbinden van de opgave voor de transitie van het landelijk gebied met ontwikkelingen op andere thema's voor een integrale ontwikkeling van de regio

- Wij bevorderen de integraliteit van de regionale opgave door te zorgen voor afstemming en koppeling tussen de opgaven in de subregio's en de andere thema's waarop regionaal wordt samengewerkt.

Doorontwikkeling van een streefbeeld voor de transitie van het landelijk gebied naar een programmatische aanpak

- We verbinden de opgave voor de transitie van het landelijk gebied met ontwikkelingen op andere thema's voor een integrale ontwikkeling van de regio.
- Wij bevorderen de integraliteit van de regionale opgave door te zorgen voor afstemming en koppeling tussen de opgaven in de subregio's en de andere thema's waarop regionaal wordt samengewerkt.
- Wij zorgen voor dat de opgaven voor het landelijk gebied worden verbonden met andere regionale thema's.
- We ondersteunen relevante onderzoeken en nemen hieraan deel.
- We bevorderen dat pilotprojecten en strategische (gebieds-)ontwikkelingen worden + de specifieke activiteiten in kader van economische, ruimtelijke en ecologische versterking.

Betrokken partijen

- Portefeuillehouders en adviseurs transitie landelijk gebied;
- Externe partners die deelnemen aan de opgaven zoals en/of een belang vertegenwoordigen zoals Provincie Noord-Brabant, Rabobank, ZLTO, waterschap, GGD, BMF, ODZOB, Brainport Development, Staatsbosbeheer, Brabants Landschap, Brabants Particulier Grondbezit, Collectief Agrarisch Natuurbeheer en Groenontwikkelfonds;
- Buurregio's, Rijkspartijen en Europese vertegenwoordigers.

Mensen en middelen

Omschrijving	Begroting 2020 1e wijziging	Begroting 2021	Saldo
Ureninzet Metropoolregio Eindhoven	4.154	4.154	0
Personele kosten	333.638	359.114	-25.476
Programmakosten	48.892	50.000	-1.108
Lasten	382.530	409.114	-26.584
Baten	0	0	0
Saldo	-382.530	-409.114	-26.584

THEMA ENERGIETRANSITIE

Opgave lange termijn

Nederland heeft de ambitie om de CO₂-uitstoot terug te dringen. De eerste grote stap is een CO₂-reductie van 49 procent in 2030 en de tweede stap 95 procent in 2050. Dit is vastgelegd in het Nationaal Klimaatakkoord. De komende decennia moet een overstap plaatsvinden naar een volledig schone energievoorziening. Dit is een enorme maatschappelijke opgave, die vraagt om een gestructureerde en gezamenlijke aanpak. Voor oplossingen moet over (gemeente)grenzen heen worden gekeken. Dat vereist een transitie op het gebied van samenwerken. De diverse en omvangrijke opgave vraagt in de Metropoolregio Eindhoven coördinatie en ondersteuning van de samenwerking.

Opgaven en resultaten 2021

We hebben de volgende concrete opgaven:

Opgave 1: Het aanbieden aan het Rijk van de Regionale Energiestrategie (RES) 1.0 met uitvoeringsprogramma, na vaststelling door de 21 gemeenteraden, het AB van de Waterschappen en Gedeputeerde Staten. De RES 1.0 moet, zoals landelijk afgesproken, op 1 maart 2021 aan het Rijk worden aangeleverd. Vervolgens moet 2 jaar later een RES 2.0 worden opgeleverd. De RES leidt tot besluitvorming in het omgevingsbeleid (omgevingsvisie, omgevingsplannen, omgevingsprogramma's en omgevingsverordeningen).

Met de RES geven de regio's invulling aan de afspraken uit het Klimaatakkoord zoals deze zijn gemaakt aan de sectortafels voor Elektriciteit en Gebouwde omgeving.

Opgave 2: Stimuleren van innovatie waardoor er versnelling gebracht kan worden in het realiseren van duurzame energietransitie. Concreet zichtbaar maken van de energietransitie en daarbij gebruik maken van de economische kansen die de energietransitie biedt. We willen komen tot testomgevingen voor innovatieve concepten voor de opwekking van duurzame energie, door het verbinden van partijen als Brainport Development, kennisinstellingen, bedrijven en individuele gemeenten als launching customer. Hierbij positioneren we de Metropoolregio Eindhoven als innoverende samenwerking van 21 gemeenten op het gebied van energietransitie. De Metropoolregio Eindhoven biedt hierbij ondersteuning aan de gemeenten door het verbinden van partijen, de lobby bij rijk en provincie voor financiering en ruimte in wet- en regelgeving, en het uitwisselen van kennis. Gemeenten staan uiteraard zelf aan de lat voor de uitvoering van initiatieven binnen hun eigen gemeente.

Betrokken partijen

- Portefeuillehouders en adviseurs energietransitie;
- Waterschappen;
- Provincie Noord-Brabant;
- Netbeheerder Enexis;
- Woning- en energiecorporaties;
- MKB;
- Kennisinstellingen;
- ZLTO;
- Natuur- en milieuorganisaties.

Mensen en middelen

Omschrijving	Begroting 2020 1e wijziging	Begroting 2021	Saldo
Ureninzet Metropoolregio Eindhoven	4.020	4.020	0
Personele kosten	322.876	347.530	-24.654
Programmakosten	613.366	816.250	-202.884
Lasten	936.241	1.163.780	-227.539
Baten	564.474	0	-564.474
Saldo	-371.768	-1.163.780	-792.012

THEMA MOBILITEIT

Opgave lange termijn

Onze regio blijft economisch groeien en daarmee neemt de druk toe op ons mobiliteitssysteem. Een goede bereikbaarheid is een cruciale randvoorwaarde voor economische bedrijvigheid in onze regio en voor het dagelijks leven van onze inwoners en bezoekers. Snelle en betrouwbare aan- en afvoer van goederen is een belangrijke vestigingsplaatsfactor voor het bedrijfsleven, evenals zonder belemmeringen reizen tussen woon- en werkbesteding.

Ons doel is het verbeteren en slimmer gebruiken van de modaliteitsnetwerken, en tegelijk de negatieve effecten van mobiliteit aanpakken, zoals geluidsoverlast, energieverbruik, luchtverontreiniging, ongevallen, ruimtebeslag en files.

Verplaatsingen gaan over gemeentegrenzen heen. In Zuidoost-Brabant werken we daarom al decennia lang samen aan de bereikbaarheid. Bereikbaarheid is op alle schaalniveaus van belang. Van intercontinentaal tot de “last mile”, en alles daartussen. We willen dat er wat te kiezen is, bijvoorbeeld tussen fiets, openbaar vervoer of auto. In vakjargon is dat een ‘co-modaal vervoersnetwerk’.

Zo werken we aan co-modaal reizen in de regio. De reiziger staat daarbij centraal. De reiziger kan kiezen om te reizen op de manier en op het tijdstip dat hem/haar het beste past. Hiervoor optimaliseren wij de verschillende mobiliteitsnetwerken en maken we een uitwisseling tussen netwerken mogelijk. Uitstekende reisinformatie helpt bij het kiezen. Voor co-modaliteit moeten we veel partijen bij elkaar brengen en goed laten samenwerken.

Opgaven en resultaten 2021

Voor mobiliteit zijn er drie hoofdopgaven beschreven:

1. De verbinding van onze Metropoolregio met andere economische centra (nationaal en internationaal).
2. Bereikbaarheid in de regio, met een slimme inzet van meerdere vervoersmodaliteiten en aandacht voor leefbaarheid, verkeersveiligheid en duurzaamheid en de koppelkansen met andere thema's.
3. Doorontwikkeling van het regionaal mobiliteitssysteem.

Opgave 1: We sturen op het verbinden van nationale en provinciale mobiliteitsagenda met onze regionale mobiliteitsagenda, zodat onze doelen bereikt worden. Dit doen wij door:

- in het portefeuillehouderoverleg te zorgen voor goede kennisuitwisseling en afstemming, wat leidt tot het bepalen van een regionale standpunt.
- het regionale standpunt in de verschillende overleg/samenwerkingsgremia inbrengen.

Opgave 2: We ondersteunen en faciliteren de regionale samenwerking, zodat de regionale mobiliteitsopgaven voortvarend worden opgepakt. Dit doen wij door:

- het organiseren van bestuurlijke en ambtelijke bijeenkomsten, waar afstemming en kennisuitwisseling plaats vindt.
- Het benutten van bestuurlijke bijeenkomsten (zoals de ontwikkeldag) voor het op de kaart zetten van onze regio en de bijbehorende opgaven, met als doel om afspraken te maken over het oplossen van de opgaven.
- Het optimaal benutten van financieringsmogelijkheden (zoals subsidies) voor onze regionale doelstellingen.

Opgave 3: Wij volgende de trends en ontwikkelingen en stellen daar waar nodig het gezamenlijk beeld op ons toekomstige mobiliteitssysteem bij. Dit doen wij door:

- Het verbinden van de opgaven voor mobiliteit aan andere regionale opgaven, zodat efficiënt omgegaan wordt met capaciteit en middelen.
- Het door ontwikkelen en aanvullen van de regionale sturingsinstrumenten (dashboard). Deze instrumenten dragen ook bij aan het adaptief houden van de bereikbaarheidsagenda.
- Op basis van de bestuurlijke wens nadere (inhoudelijke) duiding te geven aan opgaven die voor de regio van belang zijn in samenwerking met de regio.
- Het bepalen van speerpunten en accenten die van belang zijn voor de regio.

Betrokken partijen

- Portefeuillehouders en adviseurs mobiliteit 21 gemeenten;
- Provincie Noord-Brabant, Rijkswaterstaat en Ministerie Infrastructuur en Waterstaat, Politie;
- Belangenpartijen zoals ANWB, de fietsersbond, bedrijfsleven;
- Netwerkpartners vanuit andere regionale opgaven.

Mensen en middelen

Omschrijving	Begroting 2020 1e wijziging	Begroting 2021	Saldo
Ureninzet Metropoolregio Eindhoven	3.216	3.216	0
Personele kosten	258.301	278.024	-19.723
Programmakosten			
- Faciliteren regionale samenwerking	59.352	50.000	9.352
- GGA	106.800	142.000	-35.200
Lasten	424.452	470.024	-45.572
- Faciliteren regionale samenwerking	20.000	20.000	0
- GGA	106.800	142.000	35.200
Baten	126.800	162.000	35.200
Saldo	-297.652	-308.024	-10.372

BESTUURLIJKE SAMENWERKING

ORGANISATIE, REGIONALE STRATEGIE EN GULBERGEN

Opgave lange termijn

Bestuurlijke samenwerking

2021 is het 3^e jaar van ons samenwerkingsakkoord en staat, naast de realisatie van het werkprogramma 2021, ook in het teken van het verkennen van nieuwe ontwikkelingen en het voeren van het debat hierover aan de voorkant met de 21 gemeenten. Door deze aanpak blijven we voldoende adaptief op onze gezamenlijke agenda en kijken we tijdig vooruit voor een regionale samenwerkingsagenda na 2022. Welke toekomstige opgaven komen op het collectief van ons als 21 gemeenten af en wat vraagt dit van de regionale samenwerking zijn de vragen die beantwoord zullen worden.

Veel opgaven komen bij elkaar in de regio, vertalen zich daar in ruimteclaims en zijn soms conflicterend met andere ruimteclaims, waaronder die voor natuur, landbouw, water, energie, etc. Hoe verhouden al die ruimteclaims zich tot elkaar en hoe kunnen ze zodanig worden samengebracht dat er samenhang optreedt, lokaal, regionaal en nationaal? Deze ontwikkeling past tevens bij het uitlijnen van een lange termijnagenda die ook zijn samenhang heeft met de doorontwikkeling van bijvoorbeeld de regionale ontwikkeldagen van Zuidoost-Brabant waar, in de vorm van een omgevingsagenda, veel van bovenstaande zaken bijeen komen.

Ook vanuit de verschillende ministeries wordt in toenemende mate gekeken naar opgaven in relatie tot een regionaal schaalniveau. *“Als partner kan het Rijk financieel bijdragen aan regionale initiatieven, wetten en regels die in de weg zitten herzien en beleidsinstrumenten beter afstemmen. Om regionale eigenheid en de perspectieven van inwoners recht te kunnen doen,”* aldus Jan-Kees Goet, secretaris-generaal van het ministerie van LNV. Deze wijze van sturing vanuit het ministerie wordt ook gekoppeld aan een wijze van verantwoording via een verbinding tussen CBS en PBL middels de Brede welvaartsmonitor. Een instrument welke we voor de regio in 2020 hebben ingezet.

Deze ontwikkelingen vragen om niet alleen de regio maar daarbinnen ook alle 21 gemeenten vanuit een verbindende lange termijnagenda met 1 verhaal van de regio goed te blijven positioneren.

Als Metropoolregio van 21 ambitieuze gemeenten investeren we actief in het positioneren van onze regio aan de diverse bestuurstafels, zowel provinciaal als landelijk. We spelen bewust en pro-actief in op de programma's van Brainport, provincie, Rijk en Europa. Hiermee versterken we onze strategische positie voor de lange termijn. En maken we gebruik van de mogelijkheden die de realisatie van onze ambities kunnen versnellen.

Gulbergen

Het realiseren van de eindafwerking, pre-nazorg en het op een milieutechnisch verantwoorde wijze overdragen van de gesloten stortplaats aan de provincie voor eeuwigdurende nazorg. De ontwikkeling van het Landgoed Gulbergen tot een aantrekkelijk toeristisch en recreatief gebied met een sterke groene geleding en duurzame uitstraling, passend binnen de Brainport-ambitie van de regio. Voor beide doelen wordt de Voorziening Gulbergen door de Metropoolregio beheerd en aangewend. Daarnaast is de Metropoolregio eigenaar van de gronden. Deze gronden zijn voor lange tijd (maximaal tot 2078) in erfpacht uitgegeven.

Opgaven en resultaten 2021

Bestuurlijke samenwerking

We hebben de volgende concrete opgaven:

Werkprogramma 2022

In het najaar 2021 doorlopen we het proces om te komen tot een vastgesteld Werkprogramma 2022. Het werkprogramma wordt opgesteld met de 21 gemeenten, bestuurlijk en ambtelijk. Het eigenaarschap van het Werkprogramma ligt bij gemeenten en regio. De uitvoering daarvan is een collectieve verantwoordelijkheid van de gemeenten.

Lange termijn regionale strategie

In het belang van het behouden van slagvaardigheid in de regio op lange termijn vraagt dit ook van de regio Zuidoost-Brabant om een duidelijke visie en strategie op deze regionale ontwikkelingen. Het Dagelijks Bestuur stelt een lange termijnstrategie op als basis voor een regionale agenda na 2022.

Ontwikkeldagen Provincie - regio

Provincie en regio houden twee keer per jaar een ontwikkeldag/omgevingsdag waarin zij met elkaar afspraken maken op onderwerpen met een bovenlokaal karakter en ruimtelijke impact. De onderwerpen ruimte en mobiliteit zijn daar de belangrijkste voorbeelden van. Voor de Metropoolregio gaat het om de thema's energietransitie, transitie landelijk gebied en mobiliteit, voor de subregio's gaat het om onderwerpen als detailhandel, wonen en bedrijventerreinprogrammering. De Metropoolregio bereidt samen met gemeenten, provincie en waterschappen deze dagen voor.

Metropoolconferenties

In het voor- en najaar organiseert de Metropoolregio een Metropoolconferentie. Deze hebben als doel het tijdig betrekken van de gemeenteraden bij de regionale opgaven. Daardoor worden zij in staat gesteld om hun controlerende en kaderstellende rol als gemeenteraad beter in te kunnen vullen.

Raadstafel21

Vier keer per jaar organiseren we een Raadstafel21. De Raadstafel21 is voor en door raadsleden, en is opgezet om de raadsleden beter te betrekken. Van elke gemeente zijn twee vaste raadsleden vertegenwoordigd. Zij zijn de ambassadeurs van de overige gemeenteraadsleden waarbij de Metropoolregio Eindhoven ideeën, voorstellen, visies etc. kan toetsen en ophalen. De Raadstafel21 is geen geïnstitutionaliseerd overleg.

Informatievoorziening

We faciliteren (uniforme) informatievoorziening tussen colleges en raden over de Metropoolsamenwerking. We zorgen ervoor dat de portefeuillehouders die op één van de regionale thema's deelnemen aan het regionaal overleg de eigen gemeente op een eenduidige en heldere manier lokaal kunnen informeren.

Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur

Wij bereiden in beginsel vijf keer per jaar een vergadering van het Algemeen Bestuur voor. Het Algemeen Bestuur van de Metropoolregio Eindhoven stelt de kaders van het beleid vast dat door het Dagelijks Bestuur wordt uitgevoerd.

Wij organiseren één keer per maand een vergadering van het Dagelijks Bestuur. Het Dagelijks Bestuur van de Metropoolregio Eindhoven zorgt voor de externe vertegenwoordiging van de regio, de interne afstemming en werking en het functioneren van het Algemeen Bestuur.

Aanpassing gemeenschappelijke regeling

In 2020 wordt een proces opgestart om te komen tot een actualisatie van de gemeenschappelijke regeling waarin de wijze van samenwerking geborgd zal worden. De gewijzigde gemeenschappelijke regeling zal medio 2021 ter vaststelling voorgelegd worden aan de 21 gemeenteraden.

Afstemming over regionale samenwerking met de regiogemeenten en de andere GR-en

- Wij organiseren periodiek bijeenkomsten voor bestuursambtenaren, griffiers om hen mee te nemen in de actuele ontwikkelingen en om tot procesafspraken te komen.
- Wij hebben regelmatig overleg met de gemeentesecretarissen. Indien gewenst bezoeken wij de gemeenteraden.
- Periodiek overleg met de andere GR-en om te komen tot een afgestemde aanpak m.b.t. P&C-cyclus, bedrijfsvoeringsvraagstukken en gezamenlijke opgaven.
- We bereiden jaarlijks de standaard P&C-producten voor: Begroting 2022, Werkprogramma 2022, Bestuursrapportages 2021 en Jaarrekening 2020.

Gulbergen

Officieel is de stortplaats nog niet gesloten, de nazorg is niet overgedragen aan de Provincie Noord-Brabant (zoals wettelijk is bepaald). De provincie wil zekerheden omtrent de risico's van nazorg, alvorens verantwoordelijkheid te nemen. De regio zal een afkoopsom voor de nazorg moeten betalen aan de provincie (doelvermogen). In 2018 is een definitief concept nazorgplan bij de provincie ingediend wat als basis dient voor de door de provincie uit te voeren eindinspectie alvorens tot vaststelling kan worden overgegaan. Een planning hiervoor is met de provincie en Attero de planning besproken en aangepast. Sluiting is voorzien in de loop van 2020. De definitieve aanslag voor het doelvermogen zal daarop aansluitend volgen.

Betrokken partijen

Bestuurlijke samenwerking

In het kader van bovengenoemde activiteiten stemmen de 21 gemeenten met elkaar af: colleges, raadsleden en ambtenaren. Daarnaast vindt er periodiek afstemming plaats met andere samenwerkingspartners, zoals provincie, waterschappen, Brainport Development NV, GGD Brabant Zuidoost, Veiligheidsregio Zuidoost Brabant en de Omgevingsdienst Zuidoost Brabant. De ambtelijke organisatie van de Metropoolregio Eindhoven organiseert de afstemming, ontmoeting en kennisdeling tussen de gemeenten en de andere partijen. De bestuurlijke regionale samenwerking gebeurt in een goed functionerend netwerk.

Gulbergen

- Attero (voorheen Essent Milieu), erfpachter en contractpartner op basis van de in 2003 bij de verkoop van de NV Razob gemaakte afspraken.
- De door de Regioraad/Algemeen Bestuur in het leven geroepen Adviescommissie Gulbergen zijnde adviesorgaan voor het Dagelijks Bestuur.
- De grondgebied gemeenten Nuenen c.a. en Geldrop-Mierlo.
- Libema zijnde exploitant van het Dierenrijk en erfpachter in gebruik genomen gronden.
- De provincie Noord-Brabant in het kader van de overdracht en nazorg van de stortplaats Gulbergen.

Mensen en middelen

Omschrijving	Begroting 2020 1e wijziging	Begroting 2021	Saldo
Ureninzet Metropoolregio Eindhoven	3.350	3.350	0
Personele kosten	325.063	359.608	-34.545
Programmakosten			
- Bestuurlijke samenwerking, organisatie en regionale strategie	240.112	240.000	112
- Gulbergen	165.000	100.000	65.000
Lasten	730.175	699.608	30.567
- Bestuurlijke samenwerking, organisatie en regionale strategie	3.073.369	3.168.234	-94.865
- Gulbergen	165.000	100.000	65.000
Baten	3.238.369	3.268.234	29.865
Saldo	2.508.193	2.568.626	60.433

REGIONAAL HISTORISCH CENTRUM EINDHOVEN (RHCe)

Opgave lange termijn

Onder meer de Archiefwet 1995 draagt taken op aan gemeenten; een aantal van die taken hebben gemeenten aan het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCe) opgedragen. De formele doelstelling ligt verankerd in de Archiefwet 1995: het RHCe fungeert als archiefbewaarplaats van de overgebrachte archieven van de overheidsorganen binnen de regio Zuidoost-Brabant, met uitzondering van de gemeente Gemert-Bakel.

De Archiefwet 1995 stelt regels ten aanzien van de zorg, het beheer, de bewaring en het toezicht aangaande archieven. Er worden vooral regels gegeven voor overheidsarchieven; maar ook particuliere archieven en collecties vallen onder de Archiefwet zodra deze zijn opgenomen in de archiefbewaarplaats (art.1. Archiefwet). Het doel van de Archiefwet is niet slechts een geordend archief, maar ook borging van de bewaring van het cultuurhistorische karakter van archiefstukken. Dit wordt benadrukt door de openbaarheid na overbrenging (behoudens enkele uitzonderingen), kosteloze raadpleegmogelijkheden en de mogelijkheid tot uitlening voor bijvoorbeeld tentoonstellingen. De Archiefwet schept daarmee voorwaarden voor de mogelijkheid de geschiedenis van het werkgebied te reconstrueren en te bestuderen aan de hand van materiaal dat is opgenomen in de archiefbewaarplaats, ongeacht herkomst en vorm. De missie van het RHCe is: Raadpleegbaar stellen van archieven en collecties.

Op basis van de Archiefwet voert het RHCe als uitvoeringsorganisatie de volgende taken uit:

- Toezicht op de archiefzorg door gemeenten en op de overbrenging van gemeentelijke archiefbescheiden naar de archiefbewaarplaats;
- Advisering over archiefzorg- en beheer en over informatiebeheer van gemeenten;
- Beheer en raadpleegbaarstelling van naar de archiefbewaarplaats overgebrachte analoge en digitale archieven;
- Beheer van particuliere archieven uit de regio voor zover dat past bij het aan het RHCe opgedragen cultuurbeheer. Met dit laatste presenteert het RHCe historische gegevens van de regio en biedt mogelijkheden deze te verbinden met een breed publiek in de samenleving.

Opgave en resultaten 2021

- Archiefopslag die voldoet aan wettelijke normen en regelgeving;
- Raadpleegbaarheid van het archiefbestand;
- Collectie die correspondeert met de regionale identiteit;
- Documentaire informatiehuishouding die voldoet aan de wettelijke normen en regelgeving;
- Documenten die voldoen aan de vereisten van een archiefdocument;
- Inventarissen en indexen volgens overeengekomen normen (ontsluiting en publieksvoorzieningen).

Betrokken partijen

- Deelnemende gemeenten;
- Intergemeentelijke samenwerkingsverbanden;
- Geïnteresseerden in erfgoededucatie;
- Cultuurhistorie en erfgoedbeheer.

Mensen en middelen

Omschrijving	Begroting 2020 1e wijziging	Begroting 2021	Saldo
Ureninzet RHCE	25.598	25.598	0
Personele kosten	1.026.592	1.033.351	-6.759
Programmakosten	1.153.420	1.211.097	-57.677
Lasten	2.180.012	2.244.448	-64.436
Baten	3.082.680	3.164.406	81.727
Saldo	902.668	919.959	17.291

OVERHEAD

METROPOOLREGIO EINDHOVEN & RHCE

Opgave

Aangaande de bedrijfsprocessen dient het volgende te worden bereikt:

- efficiënt en effectief regelen van de bedrijfsvoering;
- flexibiliteit in de organisatie en de uitvoering;
- borgen van kwaliteit dienstverlening aan gemeenten, burgers en instellingen.

Onder de overheadkosten wordt verstaan:

- Directe loonkosten van directie en ondersteuning, waaronder control, financiën, P&O, ICT en secretariële / administratieve ondersteuning.
- Indirecte loonkosten, waaronder opleidingsbudget en kosten salarisadministratie.
- Kosten facilitaire dienstverlening, waaronder huisvesting.
- Kosten automatisering, waaronder beheer en hosting werkplekomgeving en financieel systeem.
- Algemene Kosten, waaronder accountantskosten, verzekeringen en belastingen.
- Bureaukosten, waaronder telefoonkosten en kantoorbenodigdheden.

Opgave en resultaten 2021

Om de kosten van overhead inzichtelijk en transparant te hebben worden deze conform de voorschriften uit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) verantwoord op een afzonderlijk programma. Hierbij dient de Notitie Overhead als uitgangspunt.

De organisatie Metropoolregio Eindhoven bestaat uit twee diensten, de netwerkorganisatie Metropoolregio Eindhoven en het RHCE. Eerstgenoemde is een kleine netwerkorganisatie met een grote flexibiliteit, het RHCE daarentegen moet worden gezien als een uitvoeringsorganisatie waarbij steeds verder voortschrijdende automatisering, informatisering en digitalisering een grote rol speelt. Voor beide diensten geldt dat de bedrijfsvoering zo ingericht dient te zijn dat deze efficiënt is en in overeenstemming is met de taken en schaal van de dienst.

Samen met de drie andere gemeenschappelijke regelingen GGD, ODZOB en Veiligheidsregio wordt in navolging van de synchronisatie van de P&C-cyclus en het harmoniseren van de financiële beleidsregels en verordeningen een volgende stap gemaakt. Onderzocht wordt of het gezamenlijk uitvoeren van bedrijfsvoeringstaken op het terrein van P&O, algemeen bestuurlijke zaken en inkoop leidt tot efficiencyvoordelen.

Mensen en middelen

Omschrijving	Begroting 2020 1e wijziging	Begroting 2021	Saldo
Ureninzet	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Personele kosten			
- Metropoolregio Eindhoven	508.799	525.599	-16.800
- RHCe	339.208	362.274	-23.066
Programmakosten			
- Metropoolregio Eindhoven	635.398	638.300	-2.902
- RHCe	652.469	643.561	8.908
Lasten	2.135.874	2.169.734	-33.860
- Metropoolregio Eindhoven	0	0	0
- RHCe	10.706	11.276	570
Baten	10.706	11.276	570
Saldo	-2.125.168	-2.158.458	-33.290

FINANCIËLE BEGROTING 2021

METROPOOLREGIO EINDHOVEN

Overzicht baten en lasten

Programma's	Begroting 2020 na 1e wijziging			Begroting 2021			Verschil Saldo
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	
Metropoolregio Eindhoven							
- Economie	231.855	0	-231.855	246.934	0	-246.934	-15.079
- Stimuleringsfonds	2.961.760	2.976.840	15.080	2.957.306	3.010.806	53.499	38.419
- Bijdrage Brainport Development	4.267.879	4.267.879	0	4.623.556	4.623.556	0	0
- Transitie Landelijk gebied	382.530	0	-382.530	409.114	0	-409.114	-26.584
- Energietransitie	936.241	564.474	-371.768	1.163.780	0	-1.163.780	-792.012
- Mobiliteit, incl. GGA	424.452	126.800	-297.652	470.024	162.000	-308.024	-10.372
- Bestuurlijke samenwerking, organisatie, regionale strategie en Gulbergen	730.175	3.238.369	2.508.193	699.608	3.268.234	2.568.626	60.433
RHCe	2.180.012	3.062.680	902.668	2.244.448	3.164.406	919.959	17.291
Algemene dekkingsmiddelen	490.000	0	-490.000	0	0	0	490.000
Overhead							
- Metropoolregio Eindhoven	1.144.197	0	-1.144.197	1.163.899	0	-1.163.899	-19.702
- RHCe	991.677	10.706	-980.971	1.005.838	11.276	-994.559	-13.569
Heffing VFB	0	0	0	5.000	0	-5.000	-5.000
Bedrag onvoorzien	16.969	0	-16.969	17.025	0	-17.025	-56
Geraamd saldo van baten en lasten	14.757.748	14.267.748	-490.000	15.006.530	14.240.280	-766.250	-376.250
Mutaties reserves							
Bestemmingsreserve Fysiek Domein	0	490.000	490.000	0	0	0	-490.000
Bestemmingsreserve Energietransitie	0	0	0	0	766.250	766.250	766.250
Geraamd resultaat	14.757.748	14.757.748	0	15.006.530	15.006.530	0	0

Toelichting op het overzicht baten en lasten

Onderstaand wordt een toelichting per programma gegeven op de financiële verschillen tussen de Begroting 2021 en de Begroting 2020 na 1^e wijziging (= Werkprogramma 2020).

Economie

Het thema Economie vertoont een nadeel van ruim € 15.000. De gemiddelde personele kosten stijgen met € 14.000 als gevolg van (pensioen)premiestijgingen en CAO verhogingen, programmalasten stijgen met € 1.000 als gevolg van de indexering van het werkbudget.

Het Stimuleringsfonds laat ten opzichte van de Begroting 2020 na 1^e wijziging een voordeel zien van ruim € 38.000. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door lagere personele kosten programmamanagement.

Op basis van de stijging van het aantal inwoners ten opzichte van de Begroting 2020 na 1^e wijziging, stijgt de inwonerbijdrage Stimuleringsfonds met € 28.000. Deze bijdrage wordt volledig in de voorziening gestort.

De bijdrage aan Brainport Development NV is in de Begroting 2021 opgenomen conform het voorstel meerjarenfinanciering 2021-2024 en bedraagt € 4,6 miljoen. Ten opzichte van de Begroting 2020 na 1^e wijziging is dit een stijging van ruim € 355.000. Het voorstel is dat de inwonerbijdrage Brainport Development in de nieuwe periode wordt geïndexeerd met het percentage waarmee de inwonerbijdrage Regionale opgaven van stijgen (2021: 2,68%), dit leidt tot een stijging van € 51.000. Over de bijdragen van de gemeenten Eindhoven, Helmond, Veldhoven en Best zijn door Brainport met deze gemeenten individuele afspraken gemaakt, deze nemen per saldo toe met € 304.000.

Transitie Landelijk gebied

Het thema Transitie Landelijk gebied laat een nadeel zien van ruim € 26.000. Personele kosten stijgen met € 25.000 als gevolg van (pensioen)premiestijgingen en CAO verhogingen, programmalasten stijgen met € 1.000 als gevolg van de indexering van het werkbudget.

Energietransitie

Het thema Energietransitie laat een nadeel zien van € 792.000 ten opzichte van de Begroting 2020 na 1^e wijziging. Dit is, op de personele kosten na, volledig toe te schrijven aan de administratieve verwerking van de rijksmiddelen RES welke in december 2019 volledig zijn ontvangen.

Personele kosten stijgen met ruim € 24.000 als gevolg van (pensioen)premiestijgingen en CAO verhogingen, het reguliere werkbudget wordt als gevolg van de indexering verhoogd met € 1.000.

De programmakosten stijgen verder met € 202.000. In de Begroting 2020 was nog rekening gehouden met een betaalbaarstelling van de Rijksmiddelen RES over een periode van drie jaar.

Om deze reden is een bedrag van € 564.000 in de exploitatie opgenomen. Uiteindelijk zijn deze rijksmiddelen eind 2019 volledig ontvangen door de Metropoolregio en middels 1^e begrotingswijziging 2019 toegevoegd aan de bestemmingsreserve Energietransitie. Omdat de middelen bestemd zijn om ingezet te worden in de periode 2020-2021 worden deze evenredig in de betreffende exploitaties opgenomen, € 766.000 per begrotingsjaar.

Dekking van de uitgaven vindt plaats uit de reserve Energietransitie. Volgens de voorschriften wordt de baat niet op het thema verantwoord, maar onder de mutatie reserves. Op het deelprogramma leidt dit tot een tekort van € 564.000, echter wordt dit gecompenseerd door het voordeel op de mutatie reserve Energietransitie.

Mobiliteit, incl. GGA

Het thema Mobiliteit incl. GGA laat een nadeel zien van ruim € 10.000. Personele kosten stijgen met € 19.000 als gevolg van (pensioen)premiestijgingen en CAO verhogingen, programmalasten dalen met € 9.000 als gevolg van het in overeenstemming brengen van het werkbudget met de andere thema's.

De gemeentelijke bijdrage GGA is in overeenstemming gebracht met de bijdrage zoals die in 2019 is ontvangen (€ 142.000). Dit leidt aan zowel de baten als lastenkant tot een stijging van € 35.000. Deze mutatie is echter budgettair neutraal en is niet van invloed op het exploitatiesaldo.

Bestuurlijke samenwerking, organisatie, regionale strategie en Gulbergen

Het thema Bestuurlijke samenwerking, organisatie, regionale strategie en Gulbergen laat een voordeel zien van ruim € 60.000. Aan de lastenkant stijgen de personele kosten met ruim € 34.000 als gevolg van (pensioen)premiestijgingen, CAO verhogingen en uitbreiding van de tijdelijke inzet op Gulbergen van 0,8 naar 1,0 fte.

Aan de batenkant vindt een hogere onttrekking uit de voorziening Gulbergen plaats ter dekking van extra 0,2 tijdelijke inzet op Gulbergen (€ 14.000 voordeel). De inwonerbijdrage Regionale opgaven stijgt ten opzichte van 2020 met € 81.000 als gevolg van de indexering met 2,68%.

RHCe

Het programma RHCe laat ten opzichte van het voorgaande jaar een voordeel zien van bijna € 17.000. Aan de lastenkant stijgen de lasten met ruim € 64.000, dit voornamelijk als gevolg van de indexering van de diverse budgetten en actualisering van toegerekende personele kosten. De baten stijgen met ruim € 81.000, dit wordt nagenoeg volledig veroorzaakt door de indexering van de inwonerbijdrage ten opzichte van 2020 met 2,68%.

Algemene dekkingsmiddelen

Het programma algemene dekkingsmiddelen laat een voordeel zien ten opzichte van de Begroting 2020 na 1^e wijziging van € 490.000. Bij het structureel maken van de dekking van het werkkapitaal van de thema's in het Werkprogramma 2020, is besloten het resterende saldo van de bestemmingsreserve Fysiek domein van toen ingeschat op € 490.000 uit te keren aan de deelnemende gemeenten. Deze uitkering is incidenteel en komt dan ook niet meer voor in de primaire Begroting 2021.

Overhead

In de overheadkosten onderscheiden we de volgende kostensoorten:

- Lonen en salarissen indirect personeel
- Studie en opleiding
- Personeel van derden
- Indirecte personeelskosten
- Huisvestingskosten
- Bureaukosten
- Algemene kosten
- Automatiseringskosten

Metropoolregio Eindhoven

De overheadkosten van de dienst Metropoolregio Eindhoven laten ten opzichte van 2020 een stijging zien van ruim € 19.000. Dit is voornamelijk te verklaren door een stijging in de lonen en salarissen van indirect personeel als gevolg van (pensioen)premiestijgingen en CAO verhogingen (€ 17.000 nadeel).

RHCe

De overheadkosten bij de dienst RHCe laten een nadeel zien van ruim € 13.000. De personele kosten indirect personeel stijgen met € 23.000 als gevolg van (pensioen)premiestijgingen en CAO verhogingen. Een neerwaartse bijstelling van bovengenoemde bedrijfsvoeringsbudgetten leidt tot een voordeel van € 9.000. Indexering van de huuropbrengst van een werkplek leidt tot een kleine hogere bijdrage van afgerond € 1.000.

Heffing VPB

Het gemiddelde te betalen bedrag aan vennootschapsbelasting bedroeg de afgelopen jaren € 5.000. In de Begroting 2021 is deze post opgenomen, dit leidt tot een nadeel van € 5.000.

Onvoorzien

De posten onvoorzien voor de Metropoolregio Eindhoven en het RHCe bedragen respectievelijk € 11.072 en € 6.000. Dit is in lijn met wat is opgenomen in de Begroting 2020.

Mutatie reserves

De incidentele terugbetaling aan gemeenten van het saldo bestemmingsreserve Fysiek domein in 2020 leidt ten opzichte van de Begroting 2020 na 1^e wijziging tot een nadeel van € 490.000 (zie ook toelichting programma Algemene dekkingsmiddelen).

Dekking van uitgaven op het thema Energietransitie vinden plaats vanuit de bestemmingsreserve Energietransitie. Dit leidt tot een voordeel van € 766.000 ten opzichte van de Begroting 2020 na 1^e wijziging.

Meerjarenraming

Ten behoeve van een inzicht in de ontwikkeling van de kosten en de gemeentelijke bijdrage is in de bijlage het overzicht Meerjarenraming 2021-2024 opgenomen. In het begrotingsjaar 2021 is rekening gehouden met de geïndexeerde / bijgestelde inwonerbijdragen. In de jaren daarna worden deze lasten en baten op hetzelfde niveau gehouden.

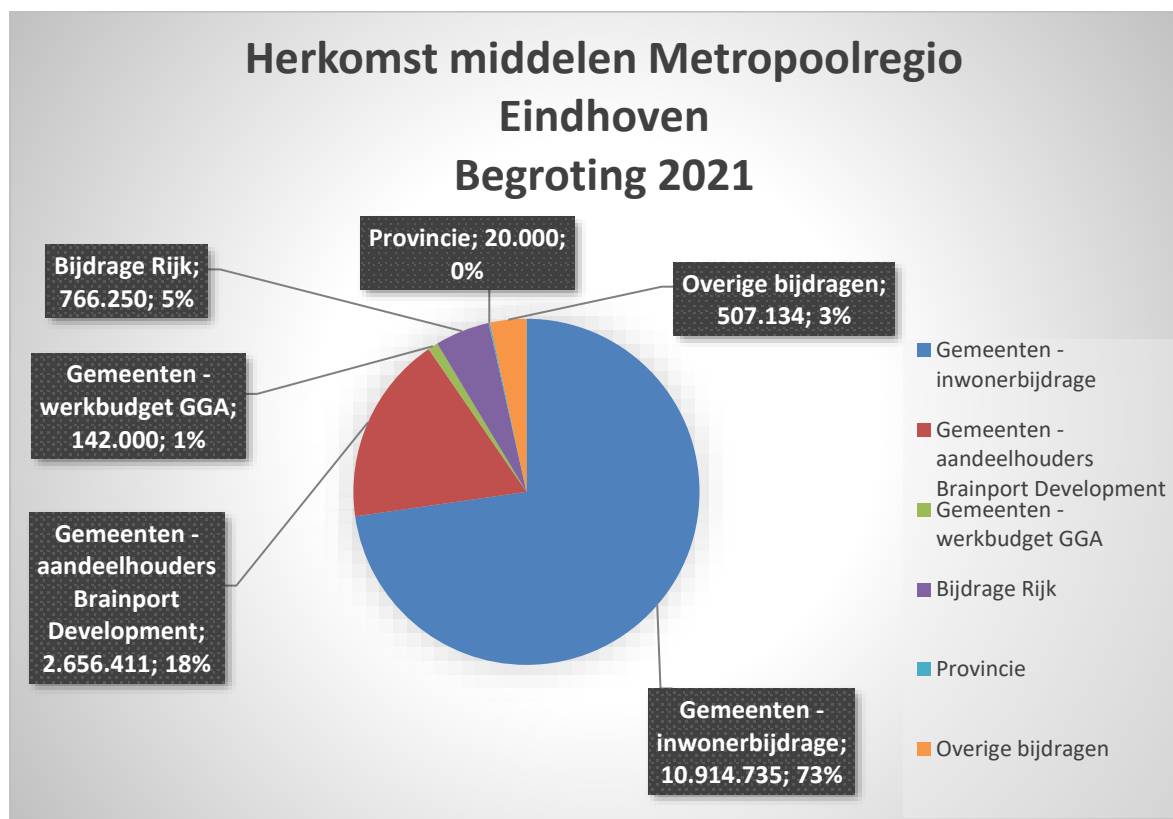
Vanaf begrotingsjaar 2022 wordt er vanuit gegaan dat de rijksmiddelen RES volledig zijn ingezet en de nazorg van de voormalige stortplaats Gulbergen is overgedragen naar de Provincie.

Bij het vaststellen van de uitgangspunten voor toekomstige begrotingen zal door het Algemeen Bestuur worden bepaald of en met welk percentage de lasten en baten geïndexeerd mogen worden.

Herkomst en besteding van middelen

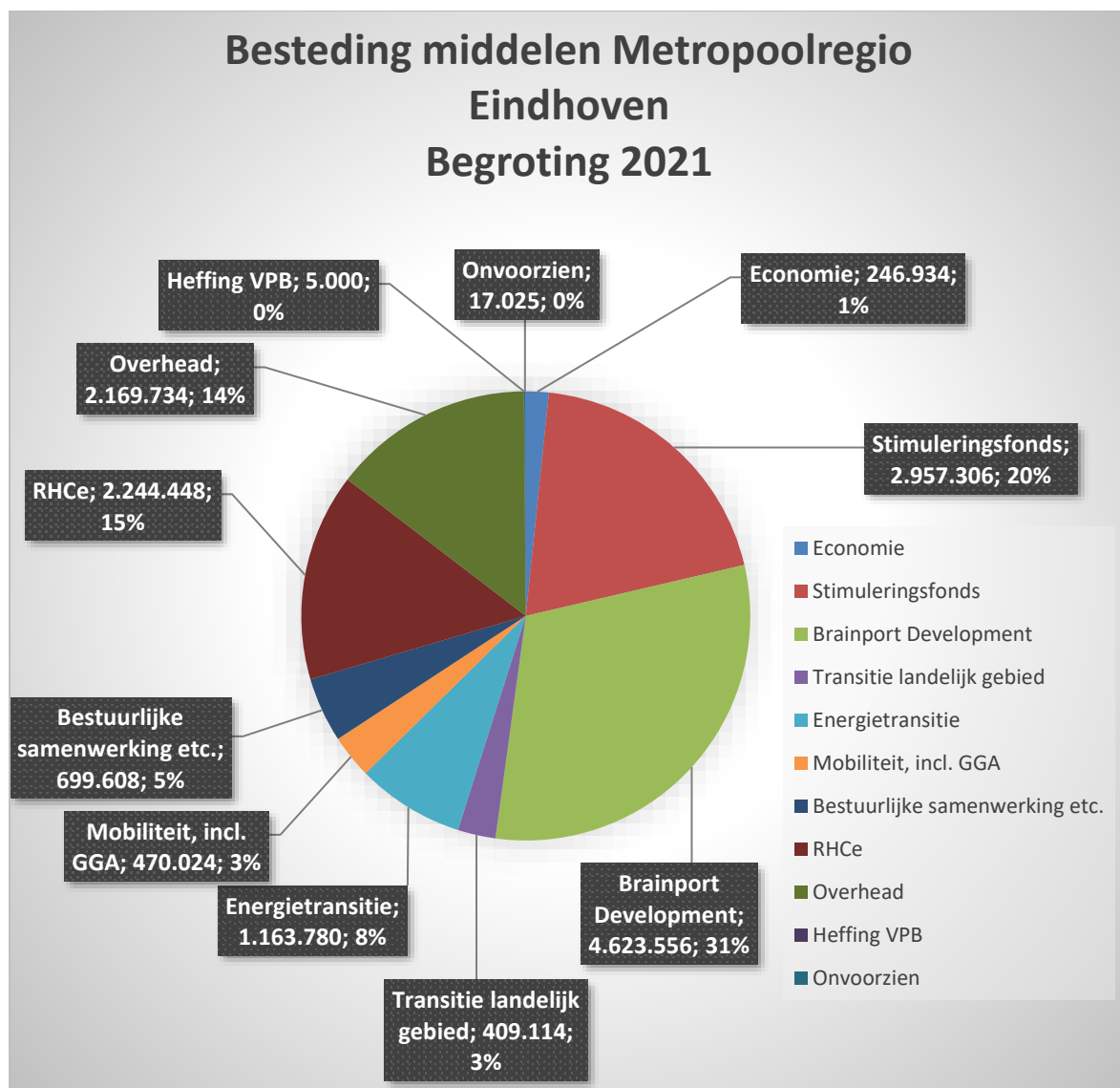
Herkomst middelen Metropoolregio Eindhoven

Van iedere euro die de Metropoolregio Eindhoven uitgeeft, komt de grootste bijdrage (73%) van de deelnemende gemeenten in de vorm van een bijdrage per inwoner. Uit onderstaande grafiek wordt duidelijk waar de baten van de Metropoolregio Eindhoven vandaan komen.

Besteding middelen Metropoolregio Eindhoven

In onderstaande grafiek wordt de besteding van middelen per (deel)programma weergegeven.

Inwonerbijdrage

Algemeen

De methodiek van indexering van de inwonerbijdrage is vastgelegd in de “Beleidsnotitie Kaders P&C documenten”, opgesteld door de vier gemeenschappelijke regelingen GGD, ODZOB, Veiligheidsregio en Metropoolregio Eindhoven en vastgesteld door het Algemeen Bestuur in de vergadering van 16 december 2016. Jaarlijks worden de financiële uitgangspunten voor de betreffende begroting in de vorm van de Kadernota voorgelegd aan het Algemeen Bestuur. Op 18 december 2019 heeft het Algemeen Bestuur de Kadernota Begroting 2021 vastgesteld.

Inwonerbijdrage Regionale opgaven

De inwonerbijdrage Regionale opgaven wordt met 2,68% geïndexeerd ten opzichte van 2020 en bedraagt € 3.098.234. De inwonerbijdrage wordt verdeeld tussen de gemeenten op basis van het aantal inwoners.

Inwonerbijdrage Brainport Development NV

De basisfinanciering van Brainport Development NV vindt plaats via de Metropoolregio Eindhoven, de hoogte er van is vastgelegd in een meerjarenfinancieringsovereenkomst. Omdat de oude overeenkomst in 2020 is afgelopen en er bij het opstellen van de Kadernota Begroting 2021 nog geen voorstel voor de periode 2021-2024 beschikbaar was, is in de kadernota nog uitgegaan van de oude bijdrage van € 1.915.802.

Bij het opstellen van deze Begroting 2021 is het voorstel voor de nieuwe overeenkomst wel in concept gereed. In deze nieuwe overeenkomst wordt voorgesteld de inwonerbijdrage in de periode 2021-2024 te handhaven op de bijdrage uit de overeenkomst 2016-2020, echter wel jaarlijks te indexeren met hetzelfde percentage als waar de inwonerbijdrage Regionale opgaven van de Metropoolregio Eindhoven mee wordt geïndexeerd. Voor het begrotingsjaar 2021 houdt dit dat de bijdrage 2020 van € 1.915.802 wordt geïndexeerd met 2,68% en daarmee wordt bepaald op € 1.967.145.

Inwonerbijdrage Stimuleringsfonds

De bijdrage per inwoner is conform de uitgangspunten niet geïndexeerd en wordt gehandhaafd op € 3.554 per inwoner, de mutatie in het aantal inwoners van de regio ten opzichte van 2020 is wel verrekend.

Het aantal inwoners stijgt ten opzichte van 2020 met 7.820 naar 780.614, hiermee wordt de inwonerbijdrage 2021 bepaald op € 2.774.302.

Inwonerbijdrage RHCe

De inwonerbijdrage RHCe wordt met 2,68% geïndexeerd ten opzichte van 2020 en bedraagt € 3.075.053. De inwonerbijdrage wordt verdeeld tussen de gemeenten op basis van in gebruik zijnde strekkende meters en aantallen inwoners. De in gebruik zijnde meters worden, even als het aantal inwoners, op peildatum 1 december geactualiseerd. Dit leidt tot kleine onderlinge verschuivingen tussen de gemeenten, echter de totale bijdrage wijzigt niet.

Dit leidt tot de volgende gemeentelijke inwonerbijdrage 2021:

	Begroting 2021		Begroting 2020	
	totaal	inwoner	totaal	inwoner
Metropoolregio Eindhoven				
- bijdrage Regionale opgaven	3.098.234	3,969	3.017.369	3,904
- bijdrage Brainport Development	1.967.145	2,520	1.915.802	2,546
- bijdrage Stimuleringsfonds	2.774.302	3,554	2.746.510	3,554
	7.839.682	10,043	7.679.680	10,005
Regionaal Historisch Centrum	3.075.053	4,101	2.994.793	4,034
TOTAAL	10.914.735	14,144	10.674.473	14,039

Formatie

Formatie	Begroting 2021		Begroting 2020 1e wijziging	
	Aantal fte's	Loonkosten (x € 1.000)	Aantal fte's	Loonkosten (x € 1.000)
Eigen personeel				
Metropoolregio Eindhoven	20,3	2.250	20,3	2.147
RHCe	19,1	1.396	19,1	1.366
	39,4	3.645	39,4	3.513
Personeel van derden				
Metropoolregio Eindhoven - tijdelijk additioneel	2,4	168	2,4	168
RHCe	6,4	406	6,4	389
	8,8	574	8,8	557
Totaal	48,2	4.220	48,2	4.070

PARAGRAFEN

METROPOOLREGIO EINDHOVEN

Inleiding

In dit hoofdstuk worden een aantal aspecten van de financiële huishouding belicht. Het betreft:

- weerstandsvermogen en risicomanagement
- financiering
- bedrijfsvoering
- verbonden partijen
- grondbeleid
- onderhoud kapitaalgoederen

WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOMANAGEMENT

Nota risicomanagement en weerstandsvermogen Metropoolregio Eindhoven

In de nota Risicomanagement en weerstandsvermogen (AB 4 juli 2018) is vastgesteld wat de organisatie onder risicomanagement verstaat en welke uitgangspunten hierbij worden gehanteerd. Tevens is bepaald welke risico's door de Metropoolregio Eindhoven worden gedragen en welke door de deelnemende gemeenten. Als uitwerking van de nota zijn voor de organisatie de risico's bij deze begroting opnieuw in beeld gebracht, geclassificeerd en financieel inzichtelijk gemaakt. Geconcludeerd kan worden dat de benodigde weerstandscapaciteit voor beide diensten aanwezig is om de risico's af te dekken.

Vermogenspositie

De totale organisatie Metropoolregio Eindhoven (Metropoolregio Eindhoven, Regionaal Historisch Centrum en Voorziening Gulbergen) realiseert volgens de primaire Begroting 2021 een omzet van € 15 miljoen. Deze baten zijn volgens de Notitie Algemene Reserve (AB 1 november 2017) bepalend voor de berekening van de hoogte van de Algemene Reserve.

Metropoolregio Eindhoven

De baten welke in de primaire Begroting 2021 zijn toe te wijzen aan de Metropoolregio Eindhoven bedragen € 11,8 miljoen. Volgens de in de Notitie Algemene Reserve opgenomen staffel betekent dit dat de hoogte van de algemene reserve zich tussen de € 600.000 en € 1.200.000 moet bevinden. De stand per 31-12-2019 bedraagt € 880.620.

Regionaal Historisch Centrum (RHCE)

De baten welke in de primaire Begroting 2021 zijn toe te wijzen aan het RHCE bedragen € 3,2 miljoen. Volgens de in de Notitie Algemene Reserve opgenomen staffel betekent dit dat de hoogte van de algemene reserve zich tussen de € 150.000 en € 300.000 moet bevinden. De stand per 31-12-2019 bedraagt € 299.949.

Voorziening Gulbergen

Het weerstandsvermogen van de Voorziening Gulbergen wordt begrensd door de in de Voorziening Gulbergen aanwezige middelen. Het beheer en de exploitatie van het Landgoed Gulbergen is geheel voor rekening en risico van Attero BV. Tot op heden is er met de Provincie Noord Brabant echter geen overeenstemming over de inhoud van het nazorgplan en de financiële vertaling naar het doelvermogen. Dit houdt in dat de kosten van pre-nazorg voor rekening blijven komen van de Metropoolregio Eindhoven. Deze kosten zijn tot en met 2021 gedekt in de voorziening Gulbergen. Het uitblijven van bestuurlijke overeenstemming kan op termijn leiden tot uitputting van middelen in relatie tot de ontwikkeling van het landgoed.

Fiscale positie

Als gevolg van de invoering van vennootschapsbelasting voor gemeenten en gemeenschappelijke regelingen en sterk gewijzigde organisatieactiviteiten, heeft de Metropoolregio Eindhoven in 2017 door een extern fiscaal specialist een nulmeting laten uitvoeren aangaande de fiscale positie van de concernorganisatie. Hierbij is niet alleen de vennootschapsbelasting betrokken maar ook de BTW en loonbelasting. De resultaten zijn met de Belastingdienst gedeeld, op dit moment vindt nog afstemmingsoverleg plaats over de Btw-positie inzake Gulbergen.

Subsidie verstrekking

In het kader van subsidieverstrekking door het Stimuleringsfonds loopt er een juridisch geschil met een derde partij, zijnde geen subsidient. Op publiekrechtelijke basis is deze zaak al in het voordeel van de Metropoolregio Eindhoven beslecht. De betrokken partijen zijn het Rijk de Provincie en de Metropoolregio Eindhoven. De landsadvocaat is ingeschakeld, waarbij in eerste instantie de kosten van juridische bijstand voor 25 procent voor onze rekening komen.

Verwijzend naar de publiekrechtelijke uitspraak schatten wij een succesvolle claim door de tegenpartij niet hoog in.

Contractbeheer afval

De Metropoolregio Eindhoven treedt op als contractpartner van de Vereniging van Contracten (VvC) welke de belangen van de Brabantse gewesten (en gemeenten) behartigt die uit hoofde van de aanbiddingsovereenkomsten voor huishoudelijk restafval dan wel gft-afval een contractuele relatie hebben met Afvalsturing Brabant. Per februari 2017 zijn de uitvoerende taken overgedragen aan subregio's en/of gemeenten, echter voor de Metropoolregio Eindhoven resteert nog de afwikkeling met Attero voor het beheer en nakomen van lopende regionale contracten over de periode 2015-januari 2017.

Er loopt reeds geruime tijd een geschil tussen Attero en de Brabantse gewesten over de minderlevering van brandbaar restafval over de jaren 2015-januari 2017 en heeft hiervoor een naheffingsclaim ingediend bij de Brabantse gewesten. Het geschil is voorgelegd aan het Nederlands Arbitrage Instituut (NAI) welke in 2019 tot een eindvonnis is gekomen. Het NAI heeft geoordeeld dat, in tegenstelling tot de jaren 2011-2014, de Brabantse gewesten en gemeenten verplicht zijn een naheffing te betalen voor de minderlevering. De Metropoolregio Eindhoven heeft als contractpartner namens de 21 gemeenten in 2019 uitvoering gegeven aan het financiële deel van het vonnis wat betrekking heeft op deze regio. Inmiddels is vanuit de VvC een procedure gestart bij het Gerechtshof om het vonnis te vernietigen. Een uitspraak wordt eind 2020 verwacht. Het risico voor naheffing ligt bij de individuele gemeenten.

Werkkapitaal

Het werkkapitaal voor de diverse thema's werd voorheen onttrokken aan de bestemmingsreserve Fysiek Domein. Met ingang van het Werkprogramma 2020 zijn deze uitgaven structureel gedekt binnen de inwonerbijdrage.

Financiële kengetallen

Conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bevat dit jaarverslag een aantal verplichte financiële kengetallen. De kengetallen zijn afgeleiden van bestaande informatie en genereren geen 'nieuwe' informatie. De kengetallen geven het bestuur inzicht in de financiële positie van de Metropoolregio Eindhoven. Door het BBV is geen norm vastgesteld waarmee de uitkomsten van de onderstaande kengetallen vergeleken moeten worden.

De voorgeschreven kengetallen zijn:

Netto schuldquote & de netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de Metropoolregio Eindhoven ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Omdat er bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal worden terugbetaald, wordt bij de berekening van de netto schuldquote onderscheid gemaakt door het kengetal zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden te

berekenen. Op die manier wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is én wat dat betekent voor de schuldenlast.

De solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de Metropoolregio Eindhoven in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen.

Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een gemeente of provincie heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage.

Tevens zijn in het BBV kengetallen voorgeschreven voor de grondexploitatie en de belastingcapaciteiten. Deze kengetallen zijn met name van belang voor gemeenten. Beide kengetallen zijn niet van toepassing voor de Metropoolregio Eindhoven en zijn derhalve niet uitgewerkt.

De kengetallen laten het volgende verloop zien:

Financiële kengetallen						
Kengetallen:	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Netto schuldquote	-73%	-54%	-32%	-30%	-28%	-27%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-68%	-47%	-26%	-24%	-22%	-22%
Solvabiliteitsratio	24%	17%	16%	17%	18%	18%
Structurele exploitatieruimte	0%	7%	0%	0%	0%	0%
Grondexploitatie	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Belastingcapaciteit	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Toelichting:

De netto schuldquote van de Metropoolregio Eindhoven is over alle jaren negatief. Dit wil zeggen dat de vorderingen de schulden per saldo ruimschoots overtreffen. Opgemerkt wordt dat de netto schuldquote zich in meerjarig opzicht minder gunstig ontwikkelt. Het verloop van de netto schuldquote wordt tussentijds gemonitord en waar nodig zullen bijsturingsmaatregelen worden getroffen.

De solvabiliteitsratio loopt terug van 24% in 2019 naar verwachting 18% in 2023. Hieruit valt af te leiden dat de Metropoolregio Eindhoven in staat is aan de financiële verplichtingen te voldoen. Wel wordt opgemerkt dat door het teruglopende solvabiliteitspercentage de Metropoolregio Eindhoven 'minder vet op de ribben' krijgt om onverwachte tegenvallers op te vangen.

Structurele exploitatieruimte is volgens de bovenstaande becijferingen niet of nauwelijks aanwezig. Dit wil zeggen dat de Metropoolregio Eindhoven niet in staat is om structurele tegenvallers op te vangen.

Op basis van de bovenstaande financiële kengetallen kan worden geconcludeerd dat de financieringsstructuur van de Metropoolregio Eindhoven gezond is, maar dat de exploitatie weinig tot geen ruimte biedt om structurele tegenvallers op te vangen.

FINANCIERING

Inleiding

In de Wet Fido (Financiering Decentrale Overheden), Ruddo (Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden) en de Wet Schatkistbankieren zijn de kaders gesteld voor een verantwoorde professionele inrichting en uitvoering van de treasuryfunctie van de decentrale overheden.

De treasuryfunctie wordt daarbij door de wet als volgt gedefinieerd: "het sturen en beheersen van-, het verantwoorden over-, het toezicht houden op: de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële positie en de hieraan verbonden risico's". In de wet worden voorschriften, richtlijnen en normeringen genoemd. Voorbeelden hiervan zijn de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

Zowel bij de begroting als bij de jaarrekening dient de Metropoolregio Eindhoven een paragraaf Financiering op te nemen. In deze paragraaf wordt aangegeven op welke wijze in 2021 verwacht wordt uitvoering te geven aan de treasuryfunctie.

Kasgeldlimiet

Volgens de Wet Fido is de Metropoolregio Eindhoven verplicht te rapporteren over de kasgeldlimiet. De kasgeldlimiet geldend voor gemeenschappelijke regelingen, uitgedrukt in een percentage (8,2%) van het totaal van de uitgaven, bepaalt het bedrag wat Metropoolregio Eindhoven maximaal kort mag lenen. Op basis van de primaire Begroting 2021 zou de kasgeldlimiet € 1,2 miljoen bedragen, echter omdat er geen behoefte is om gelden aan te trekken, wordt hier geen risico gelopen.

Renterisico

Ook geeft de Wet Fido aan dat er inzicht moet worden gegeven in het renterisico voor de komende 4 jaren. Het renterisico ontstaat bij het aflopen van leningen. Eventueel nieuw af te sluiten leningen kunnen gepaard gaan met hogere rentekosten.

De Metropoolregio Eindhoven heeft een annuïteitenlening lopen bij de BNG voor de financiering nieuwbouw Regionaal Historisch Centrum. De looptijd van de lening is afgestemd op de looptijd van het activum. De lening bedroeg oorspronkelijk € 7.079.000 en heeft een looptijd van 40 jaar. Het huidige rentepercentage bedraagt 2,35%. De hoogte van de lening ultimo 2021 bedraagt ruim € 4,7 miljoen.

De renterisiconorm bedraagt 20% van het totaal van de uitgaven. Voor de Metropoolregio Eindhoven is dit ruim € 3 miljoen op basis van de primaire Begroting 2021.

Het renterisico op de vaste schuld is de komende 4 jaar nihil.

Treasurybeheer

De administratieve organisatie en de uitvoering vinden plaats binnen de kaders van de Wet Fido (Financiering Decentrale Overheden), Ruddo (Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden) en de wet Schatkistbankieren.

Het beleid is gericht op een verantwoord beheer van de middelen, waarbij risico's zoveel mogelijk worden uitgesloten en de kosten zo laag mogelijk worden gehouden.

De invoering van schatkistbankieren bepaalt de uitvoering van de treasury activiteiten. Tijdelijk overtollige liquide middelen worden verplicht aangehouden bij het Ministerie van Financiën. Over deze middelen wordt geen rente vergoed.

Binnen de wet schatkistbankieren kunnen onder bepaalde voorwaarden middelen worden uitgeleend aan andere decentrale overheden (het zogenaamde onderling lenen). Van deze mogelijkheid maakt de Metropoolregio Eindhoven geen gebruik.

Voorziening Gulbergen

De middelen in de Voorziening Gulbergen worden aangehouden bij de huisbankier en vallen niet onder de Wet Schatkistbankieren. In het kader van het doelvermogen is aan de provincie Noord Brabant bij vooruitbetaling reeds een bedrag van nominaal € 25,7 miljoen voldaan. In 2019 is bij de Provincie hiervan een bedrag van € 2 miljoen opgevraagd ter dekking van de kosten van pre-nazorg voor de periode 2020-2021. Bij het uitblijven van overeenstemming over de hoogte van het

doelvermogen en overdracht van de voormalige stortplaats, zal eind 2021 wederom een bedrag worden opgevraagd ter dekking van de kosten van pre-nazorg vanaf 2022.

De waarde van de portefeuille bij de Provincie bedraagt ultimo 2019 € 31,9 miljoen.

BEDRIJFSVOERING

Algemeen

Goed bestuur

De Metropoolregio Eindhoven heeft een governance toets uitgevoerd op basis van de Code goed openbaar bestuur. Deze code is ontwikkeld door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en geeft richtlijnen voor besturen van alle organisaties in het hart van de overheid. Het gaat om codes voor de volgende aspecten: Openheid en integriteit, participatie, behoorlijke contacten met burgers, doelgerichtheid en doelmatigheid, legitimiteit, lerend en zelfreinigend vermogen en verantwoording. Deze toets heeft geen aanleiding gegeven tot aanpassingen.

Metropoolregio Eindhoven

De organisatie Metropoolregio Eindhoven is een organisatie met een grote flexibiliteit met betrekking tot de bedrijfsvoering. Planmatig wordt continu gewerkt aan de verdere optimalisering met als doel overeenstemming tussen taak en schaal. Het verder optimaliseren en doorontwikkelen van de processen en werkzaamheden op het gebied van personeel, informatievoorziening, organisatie, financiën, automatisering, communicatie en huisvesting staan centraal binnen de bedrijfsvoeringsorganisatie en worden waar mogelijk geïntegreerd binnen het door de Metropoolregio Eindhoven gebruikte systeem Afas.

De uitvoerende taken op het gebied van de interne (facilitaire) bedrijfsvoering zijn in beginsel belegd bij het RHCE.

Samenwerking met andere gemeenschappelijke regelingen

Samen met de drie andere gemeenschappelijke regelingen GGD, ODZOB en Veiligheidsregio wordt in navolging van de synchronisatie van de P&C-cyclus en het harmoniseren van de financiële beleidsregels en verordeningen een volgende stap gemaakt. Onderzocht wordt of het gezamenlijk uitvoeren van bedrijfsvoeringstaken op het terrein van P&O, algemeen bestuurlijke zaken en inkoop leidt tot efficiencyvoordelen.

Regionaal Historisch Centrum Eindhoven

Vanaf 2018 heeft het bestuur maatregelen getroffen die beogen de positie van het RHCE te versterken. Er zijn divers efficiency-maatregelen genomen en er was versterkte aandacht aan de dienstverlening aan gemeenten.

Afhankelijk van het door het bestuur in 2020 te nemen besluit over de door het RHCE te nemen richting, inclusief het eventueel samengaan of samenwerken met andere instellingen, zal de (bedrijfsvoerings)organisatie worden ingevuld. Om de mogelijkheden daartoe niet te bemoeilijken worden vacatures vanwege vertrek van medewerkers door bijvoorbeeld pensionering niet gevuld, voor zover dat de dienstverlening op het toegepaste niveau niet in de weg staat.

Zodra bekend is wat het bestuurlijk gekozen toekomstscenario voor de organisatie is, zal duidelijk zijn welk effect dit heeft op de inwonerbijdrage. Een eventuele bijstelling hiervan zal worden verwerkt bij het Werkprogramma 2021 en bijgestelde begroting 2021.

Voorziening Gulbergen

Het Algemeen Bestuur van de Metropoolregio Eindhoven heeft het beheer en de beschikkingsmacht over de gelden in het kader van de verkoop van de aandelen van NV Razob overgedragen aan het Dagelijks Bestuur. Daartoe is de "Adviescommissie Gulbergen" ingesteld. Deze commissie adviseert het Dagelijks Bestuur over de onttrekking aan de beschikbare middelen en de wijze van beheren van deze gelden.

In het rapport “Organisatie van het beheer van de Voorziening Razob” is de organisatie van het beheer vastgelegd. Voor de ambtelijke ondersteuning van de Adviescommissie is een beleidsmatig/financieel adviseur voorziening Gulbergen aangewezen.

VERBONDEN PARTIJEN

Brainport Development NV

Brainport Development NV is een vennootschap met Triple Helix-aandeelhouders, waarbij het overheidsaandeel 50 procent is.

Brainport Development is gericht op het structureel verankeren van de Brainport Next Generation-strategie.

Gelet op de regionale opgave van Brainport Development wordt de financiering verkregen via een inwonerbijdrage en treedt de Metropoolregio Eindhoven op als enige subsidiënt en vervult zij de rol als regionale betaalautoriteit

De vier gemeenten (Eindhoven, Helmond, Best en Veldhoven) die ook in het aandelenkapitaal van Brainport Development NV deelnemen, worden op grond van de gemeenschappelijke regeling een extra bijdrage gevraagd op basis van hun specifiek belang.

Er zijn voor de Metropoolregio Eindhoven een aantal instrumenten voor de beïnvloeding van en de sturing op Brainport Development:

- Aan de voorkant, als het gaat om het programma en de aard van de activiteiten. Dit gebeurt in het thema Economie door de afgesproken consultatie over het jaarplan. Daarnaast is de Metropoolregio Eindhoven vertegenwoordigd in het bestuur van de Stichting Brainport en heeft een formele rol als aandeelhouder.
- Bij de financiering, waarbij het gaat om de omvang van de uit te voeren activiteiten in relatie tot het budget. De hoogte van de financiering ligt vast in het meerjarenfinancieringsplan 2021-2024.

Breedband Regio Eindhoven B.V.

Op initiatief van het Regionaal Breedband Consortium Zuidoost-Brabant (RBC), bestaande uit circa 20 maatschappelijke organisaties en enkele bedrijven, is een breedbandring (glasvezelinfrastructuur) in Eindhoven, met uitlopers naar Geldrop-Mierlo, Veldhoven en Helmond gerealiseerd, waarop ook eigen vestigingen zijn aangesloten. Hiertoe zijn opgericht de Stichting Glasrijk en de exploitatiemaatschappij Breedband Regio Eindhoven BV.

De Metropoolregio Eindhoven, een van de “Founding Fathers”, heeft een zetel in het Algemeen Bestuur van de Stichting Glasrijk en is aandeelhouder in de Breedband Regio Eindhoven BV tot maximaal 136.000 gewone aandelen van nominaal € 1,-.

Stichting Bureau Inkoop Zuidoost Brabant (Bizob)

De Metropoolregio Eindhoven heeft het voornemen toe te treden tot de Stichting Bureau Inkoop Zuidoost Brabant (Bizob). Aangezien deelname in deze stichting wordt beschouwd als een deelname in een verbonden partij met financiële risico's, dienen conform de Wet Gemeenschappelijke Regelingen de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten hier hun zienswijze op te geven. Deze procedure zal naar verwachting in 2020 worden doorlopen.

GRONDBELEID

Voorziening Gulbergen

Om het Landgoed Gulbergen te kunnen realiseren, moeten de betreffende gronden in (blote) eigendom komen van de Metropoolregio Eindhoven. Contractueel worden de gronden in erfpacht gegeven aan Attero.

De betreffende gronden worden beschouwd als investeringen met een maatschappelijk nut.

ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

Gebouw Raiffeisenstraat 18 Eindhoven

Het (groot) onderhoud aan het RHCe pand, locatie Raiffeisenstraat 18 te Eindhoven, wordt uitgevoerd op basis van het Meerjaren Onderhouds Planning (MJOP) periode 2019-2028. Op grond van dit plan wordt jaarlijks een bedrag van € 52.100 gestort in de voorziening groot onderhoud. De kosten voor groot onderhoud worden gedekt uit deze voorziening. Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

OVERZICHT GEMEENTELIJKE BIJDRAGEN

METROPOOLREGIO EINDHOVEN

		METROPOOLREGIO EINDHOVEN			RHCe	TOTAAL
GEMEENTE	AANTAL INWONERS per 1-12-2019 *	Regionale opgaven	Brainport Development **	Stimulerings- fonds	RHCe	GEM. BIJDRAGE 2021
Bijdrage per inwoner		€ 3,969	€ 2,520	€ 3,554	€ 4,101	
Asten	16.728	66.393	42.155	59.451	66.931	234.930
Bergeyk	18.663	74.073	47.031	66.328	78.181	265.612
Best	29.968	118.942	75.519	106.506	113.468	414.435
Bladel	20.401	80.971	51.410	72.505	84.403	289.289
Cranendonk	21.119	83.821	53.220	75.057	87.209	299.307
Deurne	32.457	128.821	81.792	115.352	138.128	464.093
Eersel	19.277	76.510	48.578	68.510	80.885	274.483
Eindhoven	234.525	930.823	591.002	833.502	956.294	3.311.621
Geldrop-Mierlo	39.743	157.739	100.152	141.247	164.271	563.409
Gemert-Bakel	30.706	121.871	77.379	109.129	0	308.379
Heeze-Leende	16.125	64.000	40.635	57.308	66.187	228.130
Helmond	92.418	366.804	232.893	328.454	392.185	1.320.336
Laarbeek	22.498	89.294	56.695	79.958	103.665	329.612
Nuenen c.a.	23.376	92.779	58.907	83.078	95.368	330.133
Oirschot	18.738	74.371	47.220	66.595	86.871	275.056
Reusel-De Mierden	13.110	52.033	33.037	46.593	53.701	185.364
Somereren	19.395	76.978	48.875	68.930	78.652	273.435
Son en Breugel	17.279	68.580	43.543	61.410	67.291	240.824
Valkenswaard	31.152	123.641	78.503	110.714	122.687	435.546
Veldhoven	45.481	180.513	114.612	161.639	167.069	623.833
Waalre	17.455	69.278	43.987	62.035	71.608	246.908
Totaal	780.614	3.098.234	1.967.145	2.774.302	3.075.053	10.914.735

* De verdeling van de gemeentelijke bijdrage 2021 is vastgesteld op basis van het aantal inwoners per 1-12-2019 zoals gepubliceerd door het CBS.

** De bijdrage Brainport Development is opgenomen conform de nog vast te stellen voorstel Meerjarenfinancieringsovereenkomst 2021-2024.

**MEERJARENAMING PROGRAMMA'S
EN BALANS
OVERZICHT INCIDENTELE BATEN EN
LASTEN
OVERZICHT OORSPRONG BEGROTE BATEN
METROPOOLREGIO EINDHOVEN**

Meerjarenraming programma's Metropoolregio Eindhoven 2021-2024

Programma (bedragen x € 1.000)	Begroting 2021					Begroting 2022					Begroting 2023			Begroting 2024		
	Personele kosten	Programma kosten	Totaal lasten	Baten	Saldo	Personele kosten	Programma kosten	Totaal lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Metropoolregio Eindhoven																
- Economie	197	50	247	0	-247	197	50	247	0	-247	247	0	-247	247	0	-247
- Stimuleringsfonds	183	2.774	2.957	3.011	53	183	2.774	2.957	3.011	53	2.957	3.011	53	2.957	3.011	53
- Bijdrage Brainport Development	0	4.624	4.624	4.624	0	0	4.624	4.624	4.624	0	4.624	4.624	0	4.624	4.624	0
- Transitie Landelijk gebied	359	50	409	0	-409	359	50	409	0	-409	409	0	-409	409	0	-409
- Energietransitie	348	816	1.164	0	-1.164	348	50	398	0	-398	398	0	-398	398	0	-398
- Mobiliteit, incl. GGA	278	192	470	162	-308	278	192	470	162	-308	470	162	-308	470	162	-308
- Bestuurlijke samenwerking, organisatie, regionale strategie en Gulbergen	360	340	700	3.268	2.568	290	240	530	3.098	2.569	530	3.098	2.569	530	3.098	2.569
RHCE	1.033	1.211	2.244	3.164	920	1.033	1.211	2.244	3.164	920	2.244	3.164	920	2.244	3.164	920
Algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overhead																
- Metropoolregio Eindhoven	526	638	1.164	0	-1.164	526	638	1.164	0	-1.164	1.164	0	-1.164	1.164	0	-1.164
- RHCE	362	644	1.006	11	-995	362	644	1.006	11	-995	1.006	11	-995	1.006	11	-995
Heffing VPB	0	5	5	0	-5	0	5	5	0	-5	5	0	-5	5	0	-5
Bedrag onvoorzien	0	17	17	0	-17	0	17	17	0	-17	17	0	-17	17	0	-17
Geraamd saldo van baten en lasten	3.645	11.361	15.007	14.240	-768	3.575	10.495	14.070	14.070	0	14.070	14.070	0	14.070	14.070	0
Mutaties reserves																
Bestemmingsreserve Energietransitie	0	0	0	768	768	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Geraamd resultaat	3.645	11.361	15.007	15.007	0	3.575	10.495	14.070	14.070	0	14.070	14.070	0	14.070	14.070	0
Bijdrage per inwoner Metropoolregio Eindhoven																
- Regionale opgaven					3.969					3.969			3.969			3.969
- Brainport Development					2.520					2.520			2.520			2.520
- Stimuleringsfonds					3.554					3.554			3.554			3.554
- RHCE					4.101					4.101			4.101			4.101
					14.144					14.144			14.144			14.144

Meerjarenraming balans Metropoolregio Eindhoven 2021-2024

Activa	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024
Materiële vaste activa	€ 5.528.056	€ 5.349.932	€ 5.158.457	€ 4.948.661	€ 4.718.046
Financiële vaste activa	€ 2.616.684	€ 2.566.684	€ 2.516.684	€ 2.466.684	€ 2.450.178
Vlottende activa	€ 10.962.089	€ 8.048.170	€ 7.590.282	€ 7.201.163	€ 6.910.572
Totaal activa	€ 19.106.829	€ 15.964.786	€ 15.265.423	€ 14.616.508	€ 14.078.796
Passiva	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024
Eigen vermogen	€ 3.336.921	€ 2.570.671	€ 2.570.671	€ 2.570.671	€ 2.570.671
Voorzieningen	€ 9.499.797	€ 7.317.412	€ 6.816.001	€ 6.369.690	€ 6.039.343
Langlopende schulden	€ 4.866.601	€ 4.673.193	€ 4.475.241	€ 4.272.637	€ 4.065.272
Vlottende passiva	€ 1.403.510	€ 1.403.510	€ 1.403.510	€ 1.403.510	€ 1.403.510
Totaal passiva	€ 19.106.829	€ 15.964.786	€ 15.265.423	€ 14.616.508	€ 14.078.796

Specificatie incidentele baten en lasten Metropoolregio Eindhoven 2021-2024

Omschrijving	2021	2022	2023	2024
Metropoolregio Eindhoven				
- Thema Energietransitie - realisatie RES	766.250	0	0	0
<i>Dekking kosten Energietransitie uit rijksmiddelen RES in bestemmingsreserve Energietransitie</i>	-766.250	0	0	0
	0	0	0	0

Oorsprong begrote baten Metropoolregio Eindhoven

Programma	Deelprogramma	Baten Begroting 2021		
		Begroot	Bedrag	Oorsprong
Metropoolregio Eindhoven	Stimuleringsfonds	3.010.806	2.774.302	Inwonerbijdrage Stimuleringsfonds
			236.503	Voorziening Stimuleringsfonds (programmamanagement)
	Economie - Brainport Development	4.623.556	1.967.145	Inwonerbijdrage Brainport Development
			2.656.411	Bijdragen Brainport Development gemeenten Eindhoven, Helmond, Veldhoven en Best
		7.634.362	7.634.362	
	Mobiliteit	162.000	142.000	Bijdrage gemeenten GGA werkbudget
			20.000	Bijdrage Provincie Noord Brabant in loonkosten GGA coordinator
		162.000	162.000	
	Bestuurlijke samenwerking, organisatie, regionale strategie en Gulbergen	3.268.234	3.098.234	Inwonerbijdrage Regionale opgaven
			170.000	Voorziening Gulbergen
		3.268.234	3.268.234	
RHCE	RHCE	3.164.406	3.075.053	Inwonerbijdrage RHCE
			76.758	Verhuur archiefruimte diverse partijen
			11.876	Inspectiecontracten diverse partijen
			719	Opbrengsten studiezaal (foto's, kopieën)
		3.164.406	3.164.406	
Overhead	RHCE	11.276	11.276	Verhuur werkplek externe partij
Totaal programma's		14.240.279	14.240.279	
Onttrekking reserves	Thema Energietransitie	766.250	766.250	Rijkmiddelen ten behoeve van realisatie RES
Totaal		15.006.530	15.006.530	

STAAT VAN VASTE ACTIVA
STAAT VAN RESERVES EN VOORZIENINGEN
METROPOOLREGIO EINDHOVEN

Staat van materiële vaste activa

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2021	Investerings/ desinvesteringen	Afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2021
Gronden en terreinen	€ 459.340	€ -	€ -	€ 459.340
Bedrijfsgebouwen	€ 4.820.959	€ -	€ 188.075	€ 4.632.884
Machines, apparaten en installaties	€ 54.156	€ 50.000	€ 20.829	€ 83.327
Overige materiële vaste activa	€ 193.601	€ -	€ 19.220	€ 174.381
Totaal generaal	€ 5.528.056	€ 50.000	€ 228.124	€ 5.349.932

Staat van reserves

Reserves	Boekwaarde 1-1-2021	Resultaatbestemming lopend boekjaar		Resultaatbestemming vorig boekjaar		Boekwaarde 31-12-2021
		Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking	
Algemene reserve						
Algemene reserve MRE	880.620	0	0	0	0	880.620
Algemene reserve RHCE	299.949	0	0	0	0	299.949
Totaal algemene reserves	1.180.569	0	0	0	0	1.180.569
Bestemmingsreserves						
Personele kosten MRE	210.620	0	0	0	0	210.620
Personele kosten RHCE	197.580	0	0	0	0	197.580
Deelneming Brainport development	698.367	0	0	0	0	698.367
Bedrijfsvoering	97.043	0	0	0	0	97.043
Energietransitie	766.250	0	766.250	0	0	0
Digitalisering archieven RHCE	186.492	0	0	0	0	186.492
Totaal bestemmingsreserves	2.156.352	0	766.250	0	0	1.390.102
TOTAAL VAN DE RESERVES	3.336.921	0	766.250	0	0	2.570.671

Staat van voorzieningen

Voorzieningen	Boekwaarde 1-1-2021	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31-12-2021
<i>Ter egalisering van kosten:</i>					
Voorziening reorganisatie SRE	294.000	0	0	294.000	0
Voorziening groot onderhoud gebouwen	266.009	52.100	0	70.699	247.410
<i>Voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is:</i>					
Stimuleringsfonds	6.807.514	2.774.302	0	3.000.000	6.581.816
Voorziening SIR/SAR	566.995	0	0	200.000	366.995
Overnamesom RAZOB	121.191	0	0	0	121.191
Voorziening Gulbergen	1.444.088	0	0	1.444.088	0
TOTAAL VAN DE VOORZIENINGEN	9.499.797	2.826.402	0	5.008.787	7.317.412

Meerjarenplan en -financiering Brainport Development NV 2021-2024

Inleiding

Eind 2020 loopt de huidige periode van meerjarenplan en -financiering van Brainport Development NV 2017-2020 af. In lijn met eerdere besluitvorming om Brainport Development meerjarig te financieren wordt u hierbij een voorstel gedaan om de inzet van Brainport te bepalen voor een nieuwe periode van 4 jaren, de periode 2021-2024. Deze inzet is gebaseerd op het concept meerjarenplan- en financiering van Brainport Development dat op 11 december 2019 is vastgesteld door de Stichting Brainport.

1.1. Brainport is een succesformule die ook in Den Haag wordt erkend (Brainport Nationale Actieagenda)

Samenwerking loont. Brainport Eindhoven heeft de afgelopen jaren haar positie gevestigd als één van de drie economische kerngebieden van Nederland. Nergens anders in Nederland was de economische groei zo krachtig. Dankzij de innovatiekracht op sleuteltechnologieën en de triple helix samenwerking - verankerd in het ecosysteem Brainport - neemt deze regio op het internationale speelveld een sterke positie in en draagt op deze wijze in belangrijke mate bij aan het duurzame verdienvermogen van Nederland, nu en in de toekomst. Hierdoor werd door inzet van Brainport Development de Mainport status voor onze regio eind 2016 officieel behaald. Vervolgens heeft de inzet geresulteerd in een steeds steviger en structureler partnerschap met het Rijk en de Regio, die tot uiting is gekomen in de Brainport Nationale Actieagenda (BNA) waarlangs de meerjarige samenwerking met het Rijk is vastgelegd. De directe lijn die de regio via Brainport met het Rijk heeft, borgt agendering van regionale vraagstukken zoals bereikbaarheid en duurzame werkgelegenheid. Daarnaast zorgt de bekendheid van Brainport op nationale schaal voor de positionering van de regio als aantrekkelijke leefomgeving.

Dit strategisch partnerschap met het Rijk heeft voor de regio onder andere de Regio Deal Brainport Eindhoven (€ 130 miljoen Rijksmiddelen) opgeleverd, als vliegwiel voor het concretiseren van de meest urgente opgaven uit die BNA op het gebied van Voorzieningen, Talent en Innovaties met een maatschappelijke impact. Specifiek is door Brainport Development binnen deze Regiodeal een financieringsregeling opgezet met een bijdrage van € 7 miljoen ter ondersteuning van voorzieningenprojecten in subregio's.

Het speelveld van innovatievermogen verplaatst zich steeds meer naar regio's, waar de aanwezigheid van goede arbeid, clusters van samenwerkende bedrijven en kennis en fysieke infrastructuur in hoge mate aanwezig zijn. De ambitie van onze regio is om hier een leidende positie te spelen. Ook willen we onze toppositie op sleuteltechnologiegebieden (o.a. robotica, advanced manufacturing, artificial intelligence, fotonica) voor nu en voor de toekomst verdere uitbouwen. We sluiten hiermee aan bij het Rijksbeleid zoals recent ook verwoord in de "groeibrief". Daarnaast zijn we ook in gesprek en geven onze aanbevelingen aan het Rijk voor een ondersteunend Investeringsfonds.

In de afgelopen meerjarenperiode van Brainport Development is meer gerealiseerd dan de versterking van de samenwerking met en de erkenning van het Rijk. Prestaties waaraan onze unieke samenwerking van overheden, kennisinstellingen en bedrijfsleven aan ten grondslag ligt. Samenwerking en een juiste mix van consistentie in strategie én gelijktijdig adaptiviteit daar waar nodig, blijven het recept om in de toekomst sterk te blijven, om nog meer waarde toe te voegen voor nog meer mensen. Het gaat daarbij niet alleen om (economische) welvaart, maar ook om welzijn. Brainport Development wil en zal ook de komende periode haar rol nemen om dit samen met de Metropoolregio Eindhoven en alle andere partners verder te bevorderen.

1.2 Periodieke (4-jaarlijks) herijken van het Meerjarenplan om aansluiting te houden bij ontwikkelingen

Samenwerking blijft het recept om in de toekomst sterk te blijven, om nog meer waarde toe te voegen voor nog meer mensen. Dat is de overtuiging die ten grondslag ligt aan het meerjarenplan 2021-2024 van Brainport Development NV. De focus blijft liggen op open innovatie tussen high tech en de maakindustrie. Het meerjarenplan spreekt ook nadrukkelijk de ambitie uit om nog meer maatschappelijke impact te hebben. We zien kansen om de kennis en organisatiekracht van Brainport in te zetten voor nieuwe oplossingen en proposities die bijdragen aan o.a. brede werkgelegenheid, gezondheid, mobiliteit, duurzame energie en voedselketens, veilige leefomgeving. Kortom, aan een brede welvaart voor zoveel mogelijk mensen.

Samenwerking blijft het recept om in de toekomst sterk te blijven. Naast de focus op open innovatie tussen high tech en de maakindustrie, spreekt het meerjarenplan ook nadrukkelijk de ambitie uit om nog meer maatschappelijke impact te hebben.

Het meerjarenplan 2021-2024 richt zich op het onderhouden én daarnaast op het versterken van het ecosysteem, oftewel het realiseren van een multiplier voor inhoudelijke versnelling. De overheidsbasisfinanciering voor Brainport Development is voor het overgrote deel bestemd voor 'de basistaak' van Brainport Development NV, het onderhoud van het ecosysteem. De activiteiten voor het versterken van het ecosysteem worden voor het leeuwendeel betaald uit aanvullende middelen die uit diverse bronnen vergaard (multiplier op basisfinanciering) worden. Een uitgebreidere beschrijving van de activiteiten voor het onderhoud en voor het versterken van het ecosysteem treft u aan in het meerjarenplan van Brainport Development NV.

In de jaarplannen zal steeds per jaar een nadere uitwerking en concretisering gegeven worden van de rollen, taken en doelen die nagestreefd worden.

1.3 Brainport Development NV is de triple-helix ontwikkel- en uitvoeringsorganisatie

Het samenwerkingsmodel in onze Brainportregio is hét voorbeeld voor economische structuurversterking, nationaal en internationaal. De kern ervan is dat bedrijven, onderwijs- en kennisinstellingen en overheden in de programmatische aanpak daarvan in gezamenlijkheid eigenaar zijn, ieder vanuit zijn eigen rol en verantwoordelijkheid. De overheid financiert hiertoe een basisorganisatie met uitvoeringskracht. Bedrijfsleven en kennisinstellingen treden daarin op als co-financier en kartrekker door hun bijdragen aan activiteiten of business.

De rolverdeling binnen de Triple Helix en de inrichting van de samenwerking rond Brainport Development NV maakt het ook mogelijk dat de basisfinanciering van de overheid als cofinanciering voor provinciale, nationale en Europese programma's kan worden opgevoerd. Dat leidt er in de nu lopende periode meerjarenfinanciering (2017-2020) toe dat er een stevige financiële multiplier wordt bereikt op activiteiten en projecten. De voor de uitvoering van de projecten en activiteiten verstrekte "basisfinanciering" (€ 4.267.879) resulteert in een multiplier van 2,3, zijnde € 9.844.000 (jaarrekening 2018).

Bedrijfsleven en kennis- en onderwijsinstellingen investeren in strategievorming voor de regio én in eigenaarschap op projecten. Uit een scan van de projectadministratie van Brainport blijkt dat de bijdrage hiervan aan Brainport Development-projecten (naast de in de jaarrekening opgenomen € 650.000 'in cash'), tenminste € 2.500.000 'in kind' bedroeg. Overigens cofinancierden bedrijven, kennis- en onderwijsinstellingen in datzelfde jaar stevig op de Regio Deal Brainport Eindhoven-projecten, hun gezamenlijke toegezegde cofinanciering aan de in dat jaar gestarte projecten bedroeg € 69.000.000. Ook buiten de Regio Deal investeren de niet-overheidspartners aanzienlijk in de Brainport-samenwerking. Zo heeft ASML een bijdrage van € 12.500.000 toegezegd aan het verbeteren van de

bereikbaarheid van De Run in Veldhoven, een overeenkomst tussen gemeente Veldhoven, Eindhoven en ASML waaraan Brainport Development meewerkte.

1.4 Het Meerjarenplan staat ten dienste van het hele werkgebied van de Metropoolregio Eindhoven

Het geografische werkgebied van Brainport Development NV is gelijk aan dat van de Metropoolregio Eindhoven. Binnen dit werkgebied is de afgelopen periode door Brainport Development ook steeds meer een strategische verbindingsrol ingericht richting gemeenten, en gemeente overstijgend vooral op subregionaal niveau (Peel, Kempen, A2-gemeenten en het stedelijk gebied). Dit levert enerzijds een concrete bijdrage op aan de vorming van de subregionale economische agenda's als input voor de Brainport Nationale Actieagenda. Anderzijds levert Brainport Development ondersteuning aan projecten zoals Metalot Campus, Techniekhuis Deurne en het Brainport Talent Attraction Program (Kempen), maar ook aan start ups en scale ups vanuit het MKB in de gehele regio via directe bedrijfsadvisering, Brainport Development gaat in de komende periode nadrukkelijk ook op dit schaalniveau met gemeenten aan de slag. Dit ook in nauwe afstemming met de opdracht van de Metropoolregio Eindhoven om de subregionale economische agenda's te verbinden met de Brainport Actieagenda.

In lijn met het onlangs in het AB Metropoolregio Eindhoven vastgestelde werkprogramma 2020 is voor het thema Economie als strategische opgave benoemd 'het versterken van de verbinding tussen de gemeentelijke/subregionale agenda's en de Brainport Nationale Actieagenda.' Per subregio zijn door gemeenten proposities benoemd die met ondersteuning van Brainport Development en Metropoolregio Eindhoven worden opgepakt.

1.5 Integratie van het Brainport International Program (BIP) in het Meerjarenplan

Eindhoven, Helmond, Best en Veldhoven hebben in 2013 een internationaliseringsstrategie en uitvoeringsprogramma vastgesteld. Met de strategie en uitvoeringsprogramma werd vanuit 1 gedeelde visie en werkwijze ingezet op verbetering van onze internationale economische positie, gericht op een toename van buitenlandse investeringen, bedrijven, kenniswerkers, etc. Om dit te realiseren is er een uitvoeringsteam opgezet, het BIP, apart gefinancierd door voornoemde 4 gemeenten en ondergebracht bij Brainport Development. Naast de financiering leveren deze gemeenten ook personele capaciteit aan het BIP. De inzet binnen het BIP beperkte zich overigens niet tot deze 4 gemeenten, maar tot de hele regio. Bij de start is ten doel gesteld dat dit internationaal programma op termijn geïncorporeerd zou worden in de reguliere activiteiten van Brainport Development. Met de nieuwe periode meerjarenfinanciering wordt internationalisering een vast integraal onderdeel van de reguliere taken van Brainport Development, met name als het gaat om de activiteiten voor business development, marketing en belangenbehartiging. Integratie van het BIP in het Meerjarenplan impliceert dat de separate financieringsstroom van deze 4 gemeenten voor BIP vanaf 2021 wordt geïntegreerd in hun "extra" bijdrage aan de meerjarenfinanciering.

1.6 Voor de uitvoering van het meerjarenplan willen we een aantal aandachtspunten meegeven

De voorbije maanden is meermaals gesproken in poho economie over het meerjarenplan Brainport Development en de wijze waarop dit aansluit op prioriteiten in de diverse gemeentelijke en subregionale agenda's. De directeur van Brainport Development heeft de afgelopen periode het portefeuillehoudersoverleg van de thema's Mobiliteit, Energietransitie en Transitie Landelijk Gebied bijgewoond om de brede verbinding tussen deze thema's enerzijds en de Brainportstrategie anderzijds in gezamenlijkheid te versterken. In die gesprekken zijn de volgende punten naar voren gekomen:

- Talentontwikkeling: het kunnen aantrekken van goede mensen is een belangrijk speerpunt bij veel gemeenten. Binnen de subregio's lopen al diverse initiatieven. Uitdaging is om deze op regionale schaal nog meer te verbinden met andere lopende projecten binnen Brainport verband.

METROPOOL REGIO EINDHOVEN

- MKB/Ondernemerschap: het lokaal belang om de gesprekken met MKB-bedrijven te voeren, hun mee te trekken en te verleiden om in regionaal verband/clusters tot nieuwe product-markt combinaties te komen. Inzet op nieuwe producten en diensten gericht op diversificatie in het MKB.
- Maatschappelijke vraagstukken: de technologiebasis van Brainport inzetten voor nieuwe vraagstukken, o.a. rondom agrotech, energie, mobiliteit, veiligheid. Dit in verbinding met de andere thema's van de Metropoolregio Eindhoven.
- Vestigingsklimaat-bereikbaarheid: publieke investeringen in het vestigingsklimaat zijn nodig om talenten en bedrijven te verbinden aan de regio. Specifiek de bereikbaarheid van onze regio vraagt gezamenlijke prioriteit van regionale partijen (gemeenten, Metropoolregio Eindhoven, Brainport) om vanuit een totaal mobiliteitsbeeld van de regio te handelen.

2.1 De uitgangspunten voor financiering sluiten aan op het meerjarenplan

Onder de huidige meerjarige uitvoeringsovereenkomst (2017-2020) ontvangt Brainport Development van de vijf aandeelhouders (Metropoolregio Eindhoven en vier campusgemeenten) via de Metropoolregio Eindhoven een (basis)financiering van € 4.267.879,- per jaar. Daarnaast is de afgelopen periode apart betaald voor BIP.

Financiering Brainport Development NV 2017-2020:

	Aandeelhoudersbijdrage	BIP	Totaal incl BIP
MRE	€ 1.915.802		€ 1.915.802
Eindhoven			
Eindhoven	€ 1.416.103	€ 189.325	€ 1.605.428
Helmond	€ 490.839	€ 65.915	€ 556.754
Veldhoven	€ 265.158	€ 16.460	€ 281.618
Best	€ 179.978	€ 13.300	€ 193.278
Totaal	€ 4.267.879	€ 285.000	€ 4.552.880

Het internationale programma wordt vanaf 2021 als basistaak van Brainport Development geïntegreerd in de aandeelhoudersbijdrage. Eindhoven blijft wel de 3,5 fte leveren voor de uitvoering van de internationale taken die vanuit het BIP zijn opgenomen door Brainport Development. De overige C4 gemeenten blijven ook hun aandeel fte leveren. Doordat het internationale programma vanaf 2021 als basistaak van Brainport Development in de aandeelhoudersbijdrage wordt geïntegreerd, wordt € 50.000 aan efficiency gewonnen.

2.2 Indexering van de overheidsbijdrage is van belang om de doelstellingen te kunnen blijven realiseren

Er is de afgelopen periode (2017-2020) geen sprake geweest van indexering van de basisfinanciering van de overheidspartners aan Brainport Development NV. Gezien de aard van de kosten van de Brainportorganisatie (primair personeels- en huisvestingskosten) en de stijging hiervan door bijvoorbeeld nieuwe CAO-afspraken is dit niet langer houdbaar. Met andere woorden, het niet indexeren leidt tot het niet kunnen realiseren van de ambities. Vandaar het voorstel om met ingang van 2021 (met als peiljaar 2020) de basisfinanciering van de overheidspartners te indexeren. Dit is geheel in lijn met andere deelnemingen/GR-en. De indexatie gaat volgens dezelfde methodiek zoals die door de Zuidoost-Brabantse gemeenten ook voor de vier regionale GR-en wordt gehanteerd en de gewogen index daarbij vast te stellen op 90% lonen en 10% prijzen conform de gewogen index van de Metropoolregio Eindhoven.

In onderstaande tabel is de benodigde basisfinanciering weergegeven voor de nieuwe 4-jaars periode.

	2021	2022	2023	2024
MRE	€1.967.145	€2.006.488	€2.046.618	€2.087.550
Eindhoven	€1.614.348	€1.646.635	€1.679.568	€1.713.159
Helmond	€ 559.801	€ 570.997	€ 582.417	€ 594.065
Veldhoven	€ 286.200	€ 291.924	€ 297.762	€ 303.718
Best	€ 196.062	€ 199.984	€ 203.983	€ 208.063
Totaal	€4.623.556	€4.716.028	€4.810.348	€4.906.555

Bij de bedragen over de jaren 2022-2024 is uitgegaan van een indicatief indexeringspercentage van 2%. Voor 2021 is het reeds vastgesteld indexeringspercentage van 2,68 % toegepast. In de bijgevoegde bijlage 'overzicht gemeentelijke MRE-bijdragen t.b.v. Brainport Development 2021 NV' staat beschreven welke consequentie de indexatie van de bijdrage per gemeente heeft.

Kanttekeningen

1 Niet realiseren bijdrage overheidsaandeelhouders leidt tot beëindigen economische impuls in de regio

In het geval de overheidsaandeelhouders geen bijdrage meer verlenen aan Brainport Development of hun bijdrage verlagen, is het niet mogelijk om de economische ambities die we met elkaar willen realiseren, mogelijk te maken. Los daarvan zou dit het triple-helix model zwaar onder druk zetten en mogelijk het einde daarvan betekenen.

2. Het niet indexeren van de jaarlijkse bijdrage leidt tot bijstelling ambities

In het hier voorliggende voorstel worden de overheidsfinanciers verzocht om de basisfinanciering van Brainport Development NV te indexeren in lijn met alle overige GR'en van de Metropoolregio Eindhoven. Indien dat niet gebeurt zal Brainport Development de ambities naar beneden moeten bijstellen. De vennootschap zal, al met onmiddellijke ingang in 2021, jaarlijks moeten inkrimpen in de medewerkers die zij voor de activiteiten kan inzetten. Indien dit onverhoopt het geval zou zijn, zal de vennootschap steeds bij het opstellen van de nieuwe jaarplannen strikte keuzes moeten maken. Een deel van de in het (concept)meerjarenplan voorgenomen activiteiten zullen dan niet - of in verminderde mate – worden ontwikkeld of uitgevoerd.

2.3 De beproefde wijze van financiering volstaat en blijft ongewijzigd

De systematiek van financiering van Brainport Development NV sinds 2012 wordt niet gewijzigd in vergelijking zoals dat de voorbije jaren heeft plaatsgehad. De gemeenten financieren via de inwonerbijdrage aan de basisfinanciering van Brainport Development. Daarnaast vindt ook de financiering voor het aandeelhoudersdeel van Eindhoven, Helmond, Veldhoven en Best plaats via de Metropoolregio Eindhoven. De Metropoolregio Eindhoven is voor de financierende overheden de enige subsidiënt van Brainport Development NV. Dit is geregeld via de inwonerbijdrage van de 21 regiogemeenten. Daarmee wordt administratieve last laag gehouden. Van de gemeenten Best, Eindhoven, Helmond en Veldhoven wordt daarbovenop een extra bijdrage gevraagd op basis van hun specifiek belang. Deze bijdrage loopt eveneens via de begroting van de Metropoolregio Eindhoven.

2.4 Besluitvormingsproces

Best, Eindhoven, Helmond en Veldhoven blijven vanwege hun specifieke belang een extra bijdrage leveren aan de meerjarenfinanciering, bovenop hun aandeel in de bijdrage van de Metropoolregio Eindhoven/21 gemeenten (inwonerbijdrage). In voornoemde vier gemeenten ligt in de periode maart/april een onderling afgestemd raadsvoorstel voor, gericht op (1) hun "extra" bijdrage en (2) hun aandeel in de regionale bijdrage, daarmee de facto vooruitlopend op de voor het AB-MRE benodigde zienswijze.

De volgende vervolgstappen zijn en worden in het besluitvormingsproces voorzien:

- 5 maart Poho economie: bespreken voorstel Meerjarenplan en -financiering.
- 9 maart Dagelijks Bestuur: vrijgave voor zienswijze procedure naar colleges en raden.
- 25 maart Metropoolconferentie: presentatie Meerjarenplan en -financiering ten behoeve van raadsleden uit de 21 gemeenten.
- 15 maart - 20 mei: zienswijze op voorstel Meerjarenplan en -financiering.
- 22 juni Dagelijks Bestuur: bespreken uitkomsten zienswijzen.
- 1 juli: besluitvorming AB

Vervolgens kan het algemeen bestuur van de Stichting Brainport het meerjarenplan in het najaar definitief vaststellen.

Bijlagen

- Concept-meerjarenplan- en financiering Brainport Development 2021-2024 (op te vragen)
- Samenvatting jaarverslagen (op te vragen)
- Overzicht inwonersbijdragen Metropoolregio Eindhoven

Aan de raden van de Metropoolregio Eindhoven

uw kenmerk	uw brief van	ons kenmerk 100385-1463\TPU\HLE	Datum 12 maart 2020
onderwerp Aanbieding concept-Begroting 2021 Metropoolregio Eindhoven		e-mailadres d.rozema@metropoolregioeindhoven.nl	

Geachte gemeenteraad,

Hierbij treft u de concept-Begroting 2021 van de Metropoolregio Eindhoven aan. Het betreft de derde begroting op basis van ons kader, het Samenwerkingsakkoord 2019-2022. Ons akkoord waarmee we het unieke economische profiel wat is opgebouwd, verder kunnen uitbouwen. Onze regio hoort, als mainport van Nederland op een aantal deelterreinen tot de absolute wereldtop. Dit succes vraagt continu slagvaardigheid van de samenwerking van ons als 21 gemeenten binnen de Metropoolregio.

De Metropoolregio Eindhoven heeft een reeks urgente opgaven om de economische en maatschappelijke doelen expliciet te ondersteunen. In onze aanpak stellen we jaarlijks een werkprogramma op die invulling geeft aan deze bovenlokale opgaven. Naast deze inhoudelijke opgaven wordt bij het opstellen van de concept-begroting ook het regionale financiële kader meegenomen zoals dit door alle gemeenteraden is vastgesteld, de notitie P&C-documenten 2017. Vanaf de 2^e helft van 2020 zal, samen met alle gemeenten, ook weer gestart worden met het opstellen van het werkprogramma 2021 om onze urgente opgaven op de thema's transitie landelijk gebied, energietransitie, mobiliteit en economie verder inhoud te geven. Het concept-werkprogramma 2021 wordt eind 2020 voor zienswijzen aangeboden.

Met betrekking tot het thema economie is ook de verbinding met de in deze concept-begroting gepresenteerde inwonerbijdrage aan Brainport Development van belang. Een keer per vier jaar wordt de inwonerbijdrage op de Meerjarenfinanciering Brainport Development 2021-2024 vastgesteld door het algemeen bestuur. Het dagelijks bestuur hanteert hierbij de door alle gemeenteraden vastgestelde notitie P&C-producten 2017. Aan u als gemeenteraad wordt verzocht om uw eventuele zienswijze kenbaar te maken op deze inwonerbijdrage. De bijdrage aan het programma van Brainport Development is in lijn met de overeenkomsten uit 2017-2020 waarbij er sprake is van de jaarlijkse indexering conform bovengenoemd kader, notitie P&C-producten 2017. Dit percentage betreft 2,68% voor 2021.

Zienswijzen gemeenteraden

We verzoeken u als gemeenteraad om uw zienswijzen kenbaar te maken op:

- Concept-Begroting Metropoolregio Eindhoven 2021
- Inwonerbijdrage Meerjarenfinanciering Brainport Development 2021-2024

Informatiebijeenkomsten

Ter voorbereiding op het geven van een reactie op de concept-Begroting 2021 en de inwonerbijdrage Meerjarenfinanciering Brainport Development 2021-2024, bieden de vier gemeenschappelijke regelingen, GGD Brabant Zuidoost, Omgevingsdienst Zuidoost Brabant, Veiligheidsregio Brabant Zuidoost en Metropoolregio Eindhoven u als gemeenteraad de mogelijkheid informatie in te winnen over de betreffende begrotingen. Hiertoe zijn een drietal bijeenkomsten gepland:

6 april 2020	Regionaal Opleidings Centrum, Engelse Tuin 1 te Waalre
15 april 2020	Gemeentehuis Bergeijk, Burgemeester Magneestraat 1 te Bergeijk
16 april 2020	Boscotondo, Frans Joseph van Thielpark 1 te Helmond

Termijn reactie

Wij verzoeken u als gemeenteraad om vóór 20 mei 2020 uw zienswijzen kenbaar te maken ten aanzien van de concept Begroting Metropoolregio Eindhoven 2021 en de inwonerbijdrage Meerjarenfinanciering Brainport Development 2021-2024. Uw reactie wordt betrokken bij de behandeling van de begroting in de Commissie van advies Financiën van 17 juni 2020. Deze wordt samen met die van de vorengenoemde commissie in het kader van de vaststelling van de Begroting 2021 en de Meerjarenfinanciering Brainport Development 2021-2024 behandeld in het Algemeen Bestuur van 1 juli 2020.

Hoogachtend,

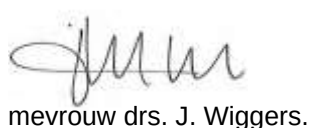
het Dagelijks Bestuur
van de Metropoolregio Eindhoven,

de voorzitter,

de secretaris,

J.A. Jorritsma.

mevrouw drs. J. Wiggers.

Gemeenteraad

Dossiernummer	263
Extern Zaak ID	z19001111
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	26 mei 2020
Agendapunt	11
Omschrijving	Raadsvoorstel 1e bestuursrapportage 2020 Reusel-De Mierden

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	26 mei 2020

Raadsvoorstel

Onderwerp:	1e bestuursrapportage 2020
Datum B&W Besluit:	28 april 2020
Vergaderdatum:	26 mei 2020
Registratienr.:	RA20.029
Opsteller:	Dennis de Laat
Portefeuillehouder:	de heer F.P.M. Rombouts wethouder

Voorstel

Op basis van de informatie uit de 1^e bestuursrapportage 2020 te besluiten tot:

1. afronden van de kredieten waarvoor dat in de bestuursrapportage is aangegeven;
2. bijstelling van de begroting 2020-2023 in verband met de in de bestuursrapportage opgenomen budgetbijstellingen.

Inleiding

In de nota Planning & Control is besloten tot een Planning & Control-cyclus met daarin tweemaal per jaar een bestuursrapportage (berap) naar de stand van zaken op de peildata 31 maart (1^e berap) en 30 september (2^e berap). Nu ligt de 1^e bestuursrapportage over 2020 voor.

Beoogd doel

Door middel van de beraps wordt uw raad op de hoogte gehouden van de uitvoering van de lopende begroting qua doelstellingen, budgetten en kredieten. Tevens wordt inzicht gegeven in de opvolging van adviezen van de accountant en de opvolging van de uitkomsten uit de rekenkameronderzoeken. In de nu voorliggende berap wordt tevens gerapporteerd over majeure thema's.

Argumenten

1.1 U wordt op de hoogte gehouden van de stand van zaken met betrekking tot de uitvoering van de begroting

Door op basis van de gestelde doelstellingen uit de programmabegroting 2020-2023 aan u te rapporteren, blijft u op de hoogte van hoe het staat met de realisatie van deze doelstellingen. Ook wordt de stand van zaken met betrekking tot de openstaande kredieten aan u gerapporteerd. De stand van zaken met betrekking tot de opvolging van de adviezen uit de managementletter van de accountant en de opvolging van de rekenkameronderzoeken zijn eveneens onderwerpen waarover in de berap wordt gerapporteerd.

1.2 U wordt op de hoogte gehouden van actuele majeure thema's

In de auditcommissie is aangegeven dat uw raad graag geïnformeerd wordt over actuele majeure onderwerpen, zoals grondexploitatie, Jeugdhulp, Wmo etc.. In deze berap zijn per programma majeure thema's aangegeven met een korte toelichting op de stand van zaken. U kunt aangeven of u thema's/onderwerpen toegevoegd wilt zien of dat er thema's/onderwerpen uit geschrapt mogen worden.

1.3 U bent op de hoogte van de huidige financiële stand van zaken

Deze berap geeft inzicht in de financiële bijstellingen (begrotingswijzigingen) die in het vierde kwartaal 2019 en het eerste kwartaal 2020 aangevraagd en gehonoreerd zijn. Basis voor deze rapportage zijn de begrotingscijfers 2020-2023, zoals deze vastgesteld zijn bij de begrotingsbehandeling op 5 november 2019 in de raad. Alle daarna vastgestelde begrotingswijzigingen (t/m maart 2020) zijn meegenomen.

Consequenties

2.1 De begroting wordt gewijzigd

Bij instemming met de 1^e berap 2020 worden ook de budgetwijzigingen gehonoreerd en wordt de begroting hierop aangepast.

Financiën

In de 1^e berap 2020 wordt ingegaan op de financiële consequenties van de aangevraagde begrotingswijzigingen. In de samenvatting wordt dit weergegeven middels het overzicht “stand van zaken” en onder de programma’s staat uitgewerkt wat dit precies inhoudt.

Samen Doen

Nvt.

Vervolg

Na instemming met de 1^e berap 2020 worden de budgetten bijgesteld. In de berap wordt gerapporteerd over doelstellingen die in de begroting zijn opgenomen. Uiteindelijk wordt in de jaarrekening 2020 hierover verantwoording afgelegd.

Bijlagen

- Concept raadsbesluit
- 1^e bestuursrapportage 2020

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

Mr. R.P.B.M. Brekelmans
secretaris

mw. A.J.M.H. van de Ven
burgemeester

Raadsbesluit

Vergaderdatum:	26 mei 2020
Onderwerp:	1e bestuursrapportage 2020
Registratienummer:	RA20.029

De raad van de gemeente Reusel-De Mierden;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 15 april 2020

Besluit

Op basis van de informatie uit de 1^e bestuursrapportage 2020 te besluiten tot:

1. afronden van de kredieten waarvoor dat in de bestuursrapportage is aangegeven;
2. bijstelling van de begroting 2020-2023 in verband met de in de bestuursrapportage opgenomen budgetbijstellingen.

De raad voornoemd,

de griffier,

J.C.M. van Berkel

de voorzitter,

Mw. A.J.M.H. van de Ven

1^e Bestuursrapportage 2020

26 mei 2020

Peildatum 31 maart 2020

Inhoudsopgave

Inleiding / leeswijzer	3
Coronacrisis	4
Samenvatting.....	5
<i>Programma's</i>	
Programma 0 Bestuur en ondersteuning	7
Programma 1 Veiligheid	11
Programma 2 Verkeer en vervoer	13
Programma 3 Economie	16
Programma 4 Onderwijs	19
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie	21
Programma 6 Sociaal domein	24
Programma 7 Volksgezondheid en milieu	29
Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	33
Opvolging rekenkameronderzoeken	37
Opvolging rapportage interim controle accountant	39

Inleiding / leeswijzer

Voor u ligt de 1e bestuursrapportage (berap) 2020, gebaseerd op de situatie per het einde van het 1e kwartaal 2020. In deze 1e berap wordt aandacht besteed aan:

- a. **Coronacrisis:** Een korte uiteenzetting over de Coronacrisis.
- b. **Samenvatting:** Waarin u in één overzicht inzicht krijgt in wat de financiële impact van deze 1e berap 2020 is en wat de actuele stand is van de financiële situatie van de gemeente Reusel-De Mierden.
- c. **Programma's:** Hierin zijn de doelstellingen weergegeven uit de programmabegroting 2020. Van deze doelstellingen wordt aangegeven hoe de stand van zaken is: is de doelstelling gehaald, loopt deze op koers of en waarop moet er worden bijgestuurd om de doelstelling te behalen? Daarbij worden de doelstellingen toegelicht als er bijgestuurd moet worden, zodat u weer volledig op de hoogte bent van de voortgang. In de toelichting is ook ruimte voor relevante informatie, ook als doelstellingen op koers liggen of gehaald zijn. Om de bestuursrapportage leesbaar en overzichtelijk te houden is voor deze constructie gekozen en wordt er niet gerapporteerd over alle doelstellingen. U kunt ervan uit gaan dat, als de doelstellingen op koers lopen, deze gerealiseerd worden zoals door u is vastgesteld in de begroting of in aparte raadsvoorstellen.

Er is voor gekozen om per programma te rapporteren om zo aan te sluiten bij de begroting. In de P&C-cyclus worden in de begroting de doelstellingen geformuleerd. Via de bestuursrapportage wordt de voortgang van de doelstellingen bewaakt. In de jaarrekening 2020 wordt aangegeven of de doelstellingen voor 2020 daadwerkelijk gerealiseerd zijn zoals afgesproken.

Ook qua nummering en omschrijvingen is aangesloten bij de begroting. Zo zijn de effecten van de 1^e berap beschreven per subtaakveld van de begroting (dus bijv. 0.1 Bestuur en 0.6 Belastingen). Als er over bepaalde subtaakvelden niets te melden is, loopt de nummering dus niet door.

In de programma's zijn majeure thema's opgenomen waarover we u nader informeren. U kunt hier onderwerpen aan toevoegen of schrappen.

Verder wordt ook in deze berap gerapporteerd over de stand van zaken van de openstaande kredieten. De kredieten zijn door de raad in eerdere begrotingswijzigingen of programmabegrotingen vastgesteld.

- d. **Opvolging aanbevelingen rekenkamer:** In deze paragraaf wordt ingegaan op de aanbevelingen die de rekenkamer heeft aangedragen.
- e. **Opvolging interim-bevindingen accountant:** In deze paragraaf wordt ingegaan op de adviezen van de accountant die zijn aangedragen in de managementletter 2019. Er wordt aangegeven wat de stand van zaken is met betrekking tot het opvolgen van de adviezen.

Toelichting gebruikte termen in doelstellingen:

- a. Op koers: Dit wordt gebruikt wanneer de doelstelling verloopt zoals gepland. Ook wordt deze term gebruikt bij doelstellingen waar het een voortdurend dynamisch proces betreft en waarover feitelijk geen bijzondere ontwikkelingen te melden zijn.
- b. Gereed: Dit wordt gebruikt wanneer een doelstelling klaar is.
- c. Bijsturen: De term bijsturen wordt gebruikt wanneer de doelstelling niet haalbaar blijkt te zijn conform de planning. Bij bijsturen is er een keuze uit drie manieren van bijsturen:
 - i. *Op geld:* Het geraamde budget is niet toereikend om de doelstelling te realiseren. Of de doelstelling kan met minder geld gerealiseerd worden.
 - ii. *Op inhoud:* De doelstelling wordt op een andere manier ingevuld dan dat het in de programmabegroting is gemeld.
 - iii. *Op tijd:* Het oorspronkelijke tijdspad wordt niet behaald en daar wordt op bijgestuurd.

Coronacrisis

Op het moment dat deze bestuursrapportage wordt opgesteld zit de wereld midden in de coronacrisis, die voor velen grote gevolgen heeft, niet in het minst voor degenen die ziek worden en zelfs komen te overlijden door dit virus en hun omgeving. Voor anderen zijn de gevolgen direct merkbaar en voelbaar. Ondernemingen zijn verplicht dicht of zien hun omzet verdampen, mensen in verzorgingshuizen mogen geen bezoek ontvangen, hulpbehoevenden krijgen geen of minder thuishulp, inwoners zijn hun werk kwijt, scholieren moeten thuis lessen op afstand volgen, ouders moeten thuis werken én hun kinderen begeleiden bij het schoolwerk, examens gaan niet door en onder meer de medische wereld werkt zich zeven slagen in de rondte om de ergst getroffen, de coronapatiënten, zo goed mogelijk te helpen.

Tegenover dit negatieve zien we ook positieve zaken. De inventiviteit en creativiteit die losgekomen is en nog steeds loskomt om zo goed mogelijk met deze onwezenlijke situatie om te gaan is bijzonder. En veel waardering is er voor mensen die zich inzetten om het voor de medemens toch allemaal zo aangenaam mogelijk te maken door boodschappen te doen voor kwetsbaren, toch even contact leggen met eenzame mensen, een pluchen beertje voor het raam zetten of wat dan ook. Vele grote en kleine gebaren tonen aan dat mensen zich ineens veel meer bewust zijn van het feit dat we er voor elkaar moeten zijn, dat we het alleen samen kunnen redden, samen doen dus.

Ook de gemeente draagt haar steentje bij aan de problemen die door de coronacrisis ontstaan. We hanteren een ruimhartig betalingsbeleid voor ondernemers en bewoners die in betalingsproblemen komen. We leggen geen heffingen of leges op als evenementen e.d. niet door kunnen gaan als gevolg van de crisis. Marktkooplieden in de non-food sector, die geen standplaats in mogen nemen op de weekmarkt laten we ook niet betalen voor die periode. En bij een organisatie als KempenPlus wordt alles op alles gezet om aanvragen voor ondersteuning snel te kunnen behandelen. Daarvoor moet regulier werk wijken. En omdat ook wij niet alle situaties vooraf kunnen bedenken, passen we in specifieke situaties maatwerk toe.

Overheden proberen de gevolgen van deze coronacrisis zoveel mogelijk te beperken. De Rijksoverheid besteedt vele miljarden aan regelingen die ontslagen moeten voorkomen en in inkomenssteun moeten voorzien. Het is vrijwel zeker dat de coronacrisis zal leiden tot een economische recessie. Over de omvang en impact daarvan is op dit moment geen zinnig woord te zeggen. Dat hangt van heel veel factoren af en niet in het minst van de vraag hoe lang de coronacrisis in Nederland en in de rest van de wereld nog zal voortduren. Maar ook bijvoorbeeld de ingrepen van overheden en centrale banken hebben invloed op hoe de economie zich zal ontwikkelen.

Dit alles betekent dat er de nodige onzekerheden bestaan ten aanzien van hetgeen in deze rapportage is opgenomen. Van veel ontwikkelingen zijn de financiële gevolgen op dit moment onmogelijk in te schatten, maar dát er gevolgen zullen zijn, is zeker. Doordat bijeenkomsten niet toegestaan zijn, zal een aantal ontwikkelingen vertraging oplopen. Het hangt dan van het verdere verloop van de coronacrisis af hoe lang de vertraging zal zijn. Maar het zou ook kunnen zijn dat er uit de coronacrisis maatregelen voortvloeien die extra personele inzet vergen (bijvoorbeeld voor de afhandeling van verzoeken om betalingsregelingen, de uitvoering van ondersteunende regelingen e.d.). Salaris- en inhuurbudgetten zouden daardoor onder druk kunnen komen te staan. Op enkele plaatsen is in deze rapportage melding gemaakt van dit soort situaties. In veel situaties is daar nog weinig concreets over te melden. Deze rapportage kent door de actuele ontwikkelingen dus beperkingen.

Wellicht weten we op het moment dat deze rapportage wordt vastgesteld veel meer en hopelijk heeft de coronacrisis dan een positieve wending gekregen. Maar vooralsnog zal het nodig blijven dat we er met zijn allen de schouders onder blijven zetten om deze tijden zo goed mogelijk door te komen. Dat geldt voor inwoners, ondernemingen, organisaties en overheden. Meer dan ooit geldt dat we het samen zullen moeten doen en we hebben al laten zien dat we samen erg sterk zijn. Laten we dat vooral volhouden zolang als dat nodig is!

Samenvatting

STAND VAN ZAKEN PER PROGRAMMA	Moment	2020	2021	2022	2023
(x € 1.000)					
Programma 0. Bestuur en ondersteuning	Start begrotingsjaar 2020	16.432	16.557	16.639	16.883
Wijziging 2e berap 2019 incidenteel	Wijziging 2e berap 2019	-15			
Wijziging obv nieuw beleid 2020-2023 (structureel)	Nieuw beleid 2020-2023	189	189	189	189
Wijziging obv nieuw beleid 2020-2023 (incidenteel)	Nieuw beleid 2020-2023	118	15	15	15
Raadsvoorstel begrotingswijziging 17 december 2019 (structureel)	Wijziging raad 17 december 2019	129	129	129	129
Raadsvoorstel begrotingswijziging 17 december 2019 (incidenteel)	Wijziging raad 17 december 2019	20			
Raadsvoorstel begrotingswijziging 28 januari 2020 (structureel)	Wijziging raad 28 januari 2020	66	88	121	187
	Stand voor 1e berap 2020	16.940	16.978	17.093	17.403
Wijziging 1e berap 2020 structureel	Wijziging 1e berap 2020	6	6	6	-24
Wijziging 1e berap 2020 incidenteel	Wijziging 1e berap 2020	180			
NIEUW SALDO na 1e Berap 2020		17.126	16.984	17.099	17.379
Programma 1. Veiligheid	Start begrotingsjaar 2020	-1.259	-1.267	-1.281	-1.296
Wijziging 2e berap 2019 incidenteel	Wijziging 2e berap 2019	-70			
	Stand voor 1e berap 2020	-1.329	-1.267	-1.281	-1.296
NIEUW SALDO na 1e Berap 2020		-1.329	-1.267	-1.281	-1.296
Programma 2. Verkeer en vervoer	Start begrotingsjaar 2020	-1.715	-1.714	-1.738	-1.732
Wijziging obv nieuw beleid 2020-2023 (structureel)	Nieuw beleid 2020-2023	-135	-135	-135	-135
Wijziging obv nieuw beleid 2020-2023 (incidenteel)	Nieuw beleid 2020-2023	-75			
Raadsvoorstel begrotingswijziging 17 december 2019 (structureel)	Wijziging raad 17 december 2019				-36
	Stand voor 1e berap 2020	-1.925	-1.849	-1.873	-1.903
NIEUW SALDO na 1e Berap 2020		-1.925	-1.849	-1.873	-1.903
Programma 3. Economie	Start begrotingsjaar 2020	105	54	53	48
Wijziging obv nieuw beleid 2020-2023 (incidenteel)	Nieuw beleid 2020-2023	-10			
	Stand voor 1e berap 2020	95	54	53	48
NIEUW SALDO na 1e Berap 2020		95	54	53	48
Programma 4. Onderwijs	Start begrotingsjaar 2020	-753	-756	-758	-755
Wijziging obv nieuw beleid 2020-2023 (structureel)	Nieuw beleid 2020-2023	-15	-15	-15	-15
	Stand voor 1e berap 2020	-768	-771	-773	-770
Wijziging 1e berap 2020 structureel	Wijziging 1e berap 2020	16	16	16	17
Wijziging 1e berap 2020 incidenteel	Wijziging 1e berap 2020	-2			
NIEUW SALDO na 1e Berap 2020		-754	-755	-757	-753
Programma 5. Sport, cultuur en recreatie	Start begrotingsjaar 2020	-2.025	-2.030	-2.043	-2.053
Wijziging 2e berap 2019 structureel	Wijziging 2e berap 2019	-21	-21	-21	-21
Wijziging obv nieuw beleid 2020-2023 (structureel)	Nieuw beleid 2020-2023	-14	-14	-14	-14
Wijziging obv nieuw beleid 2020-2023 (incidenteel)	Nieuw beleid 2020-2023	-7			
Raadsvoorstel begrotingswijziging 17 december 2019 (structureel)	Wijziging raad 17 december 2019	11	11	11	11
Raadsvoorstel begrotingswijziging 17 december 2019 (incidenteel)	Wijziging raad 17 december 2019	-20			
	Stand voor 1e berap 2020	-2.076	-2.054	-2.067	-2.077
NIEUW SALDO na 1e Berap 2020		-2.076	-2.054	-2.067	-2.077

STAND VAN ZAKEN PER PROGRAMMA	Moment	2020	2021	2022	2023
Programma 6. Sociaal domein	Start begrotingsjaar 2020	-9.702	-9.637	-9.612	-9.554
Wijziging 2e berap 2019 structureel	Wijziging 2e berap 2019	38	38	38	38
Wijziging obv nieuw beleid 2020-2023 (structureel)	Nieuw beleid 2020-2023	-25	-25	-25	-25
Wijziging obv nieuw beleid 2020-2023 (incidenteel)	Nieuw beleid 2020-2023	-10			
Raadsvoorstel begrotingswijziging 17 december 2019 (structureel)	Wijziging raad 17 december 2019	-156	-156	-156	-156
Raadsvoorstel begrotingswijziging 17 december 2019 (incidenteel)	Wijziging raad 17 december 2019		-33	-33	-33
	Stand voor 1e berap 2020	-9.855	-9.813	-9.788	-9.730
Wijziging 1e berap 2020 structureel	Wijziging 1e berap 2020	-180	-177	-179	-150
Wijziging 1e berap 2020 incidenteel	Wijziging 1e berap 2020	-30	-8	-8	
NIEUW SALDO na 1e Berap 2020		-10.065	-9.998	-9.975	-9.880
Programma 7. Volksgezondheid en milieu	Start begrotingsjaar 2020	-446	-414	-396	-381
Wijziging obv nieuw beleid 2020-2023 (structureel)	Nieuw beleid 2020-2023	-15	-15	-15	-15
	Stand 1e berap 2020	-461	-429	-411	-396
Wijziging 1e berap 2020 incidenteel	Wijziging 1e berap 2020	-83			
NIEUW SALDO na 1e Berap 2020		-544	-429	-411	-396
Programma 8. VHROSV	Start begrotingsjaar 2020	-1.026	-1.007	-826	-857
Wijziging 2e berap 2019 incidenteel	Wijziging 2e berap 2019	-50			
	Stand 1e berap 2020	-1.076	-1.007	-826	-857
Wijziging 1e berap 2020 incidenteel	Wijziging 1e berap 2020	-255	8	8	
NIEUW SALDO na 1e Berap 2020		-1.331	-999	-818	-857

TOTALEN:		2020	2021	2022	2023
(x € 1.000)					
TOTAAL SALDO o.b.v. begroting 2020-2023	Totaal programma's	-456	-158	127	422
<i>Inclusief eerdere begrotingswijzigingen</i>	waarvan structureel	103	22	281	415
	waarvan incidenteel	-559	-180	-154	7
MUTATIES Begrotingswijziging 1e Berap 2020	Totaal mutaties	-348	-155	-157	-157
	waarvan structureel	-158	-155	-157	-157
	waarvan incidenteel	-190	0	0	0
TOTAAL VAN ALLE PROGRAMMA'S					
SALDO na 1e Berap 2020	Totaal programma's	-804	-313	-30	265
	waarvan structureel	-55	-133	124	258
	waarvan incidenteel	-749	-180	-154	7

De grootste mutaties in deze 1^e berap 2020 worden veroorzaakt door extra bijdragen binnen het Sociaal Domein (programma 6) en de bijdrage aan de ODZOB (programma 7) om aan vastgesteld beleid te kunnen blijven voldoen. Verder is er in programma 0 een groot positief verschil en in programma 8 een groot negatief verschil. Dit heeft te maken met een onttrekking uit de bestemmingsreserve Ontwikkeling buitengebied (programma 0) en wordt ingezet op programma 8. Per saldo is dit budgettair neutraal. Voor een uitgebreide toelichting op deze mutaties wordt verwezen naar de diverse programma's in deze berap.

Programma 0. Bestuur en ondersteuning

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Nr.	Nr. Begroting	Wat willen we bereiken? <i>Volgens programmabegroting 2020-2023</i>	Gereed / Op koers / Bijsturen <i>T.o.v. begroting</i>	Bijsturen op:		
				<i>Geld</i>	<i>Tijd</i>	<i>Inhoud</i>
1.	0.1	Kansen benutten van (internationale) samenwerking met aangrenzende gemeenten.	Op koers / Bijsturen	X		X
2.	0.1	Samen Doen is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van inwoners, gemeenteraad, college en ambtelijke organisatie.	Op koers			
4.	0.2	Het verhogen van de kwaliteit van de adresgegevens in de BRP en het signaleren van adres gerelateerde fraude.	Op koers			
5.	0.4	Verbeteren van de communicatie en klanttevredenheid.	Op koers			
6.	0.4	Lokale wet- en regelgeving wordt getoetst aan uitvoerbaarheid en beantwoording aan het doel.	Op koers, (dit wordt opgepakt bij de invoering Omgevingswet; zie programma 8).			
7.	0.4	We zorgen dat de basis ICT-voorzieningen op orde zijn.	Op koers			
8.	0.4	Op ieder moment en op iedere plek over de juiste, actuele informatie beschikken, maar ook voldoen aan de eisen van informatiebeveiliging en privacybescherming.	Op koers			
9.	0.5	Het tijdig aantrekken van voldoende financiële middelen om de programma's binnen de door de raad vastgestelde kaders van de begroting uit te kunnen voeren (beschikbaarheid).	Op koers			
10.	0.5	Het beheersen van de risico's verbonden aan de treasuryfunctie (risicominimalisatie).	Op koers			
11.	0.5	Het zoveel mogelijk beperken van de rentekosten van de leningen en het bereiken van voldoende rendement op overtollige middelen (rente optimalisatie).	Op koers			
12.	0.5	Het beperken van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities (kostenminimalisatie).	Op koers			
13.	0.6	Belastingopbrengsten op peil houden.	Bijsturen	X		
14.	0.6	We zien af van belastingen, tarieven of leges die geen rendement opleveren ten opzichte van de uitvoeringskosten.	Op koers			
15.	0.7	Kortingen op geoormerkte Rijksbudgetten toerekenen naar onze gemeentelijke budgetten.	Op koers			
16.	0.9	Voldoen aan de wettelijke verplichtingen inzake de Vpb.	Op koers			
17.	0.10	Actuele Nota reserves en voorzieningen.	Bijsturen			X

Toelichting status doelstellingen begroting 2020 (toelichten bij bijsturen of overige informatie)

1. Kansen benutten van (internationale) samenwerking met aangrenzende gemeenten.

De strategische agenda is vastgesteld en op de diverse onderdelen wordt bekeken hoe dit verder wordt opgepakt. Daarnaast is er een nieuw traject gestart 'Opnieuw Verbinden' om te bekijken hoe we op een betere manier kunnen samenwerken met de Kempengemeenten. Vanuit dit traject zal ook bekeken worden hoe en of we verbinding kunnen maken binnen de GRSK. Om dit traject te kunnen gaan lopen is in de begroting van de GRSK een incidenteel bedrag opgenomen van € 100.000.

13. Belastingopbrengsten op peil houden.

De opbrengsten toeristenbelasting zullen flink afgeraamd moeten worden in verband met de verplichte maatregelen vanwege de coronacrisis. Met welk bedrag is nu nog niet bekend.

17. Actuele nota reserves en voorzieningen.

De nota reserves, voorzieningen en afschrijvingsbeleid is geactualiseerd en besproken in de auditcommissie. Daarna zijn vergaderingen van commissie en raad deels vervallen vanwege de coronacrisis, waardoor de geactualiseerde nota nog niet is vastgesteld.

MAJEURE THEMA'S BESTUUR EN ONDERSTEUNING

Er zijn geen majeure thema's binnen het programma bestuur en ondersteuning.

STATUS OPENSTAANDE KREDIETEN

Nr.	Jaar aanvraag krediet	Omschrijving investering <i>bedragen in €</i>	Beschikbaar gesteld	Lasten t/m 31-3-2020	Baten t/m 31-3-2020	Restant bedrag	Stand van zaken Afsluiten? Ja / Nee
1	2011	Digitale dossiers bouwvergunningen	150.000	56.051	0	93.949	Nee
2	2013	Dienstverleningsconcept	51.000	4.218	0	46.782	Nee
3	2016	Zoutstrooier Nido met container	37.000	0	0	37.000	Nee
3	2016	Zoutstrooier Jongerius aanhanger 1	26.000	0	0	26.000	Nee
3	2016	Zoutstrooier Jongerius aanhanger 2	28.000	0	0	28.000	Nee
4	2017 / 2018	Software digitaliseringsproject	33.500	9.842	0	23.658	Nee
5	2019	Aanschaf kantoormeubilair	10.000	3.040	0	6.960	Nee
6	2017	Geografisch Informatie Systeem	20.000	26.847	0	-6.847	Ja
7	2018	Vervanging iPads	15.000	9.680	0	5.320	Nee
8	2019	Materieel buitendienst	30.000	30.063	0	-63	Ja
9	2019	Uitbreiding ibabs	7.500	4.503	0	2.997	Nee
10	2019	Digitale handtekening	13.000	0	0	13.000	Nee
11	2019	Aanpak kantine gemeentehuis	7.000	3.130	0	3.870	Nee
12	2020	Omzetting stuf taks in xml berichtenverkeer	13.000	0	0	13.000	Nee
13	2020	Materieel buitendienst 2020	90.400	0	0	90.400	Nee
14	2020	Vervanging mobile thin clients	14.400	0	0	14.400	Nee
15	2020	Vervanging netwerkkabels tbv telefonie oplossing	7.850	0	0	7.850	Nee

Toelichting status openstaande kredieten:

1. Digitale dossiers bouwvergunningen

Dit loopt achter op planning. We zijn nog steeds in afwachting van goedkeuring van het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCE) op de reeds door ons gedigitaliseerde bouwvergunningen. Als deze twee batches gecontroleerd en goedgekeurd zijn worden ze opgenomen in de DDO (duurzame digitale opslag) van het RHCE. Pas als dit akkoord is, kunnen wij verder met het digitaliseren van het volgende blok bouwvergunningen. De verwachting is dat we hiermee in de loop van 2020 kunnen starten.

2. Dienstverleningsconcept

De werkgroep dienstverlening heeft een visie op dienstverlening vastgesteld. Het jaar 2020 wordt gebruikt om deze visie verder in de organisatie in te bedden. Dit doen we onder andere door het opstellen van servicenormen, het houden van een telefonische onderzoek en een uitvoeringsprogramma in de diverse teams om de dienstverlening nog beter op de kaart te zetten.

3. Zoutstrooier (Nido / Jongerius aanhanger 1 / Jongerius aanhanger 2)

Bij de inzet van het krediet (in combinatie met overige aanschaf materieel buitendienst) wordt rekening gehouden met eventuele aanpassingen in taken, bemensing en materieel van door onder andere de buitendienst. De planning is voor komend strooiseizoen het benodigde materieel ingekocht te hebben.

4. Software digitaliseringsproject

Het restant van dit budget zal worden gebruikt voor de volgende stap in onze digitalisering, bijvoorbeeld het inrichten en uitrollen van een zaakstelsel. Het jaar 2020 wordt gebruikt om te onderzoeken wat deze volgende stap zal moeten zijn, zodat dit in 2021 gerealiseerd kan worden.

5. Aanschaf kantoormeubilair

Er zijn in 2019 een aantal in hoogte verstelbare bureaus besteld, ergonomische stoelen aangeschaft en stoelen opnieuw gestoffeerd. In 2020 gaan we hiermee verder en zullen onder andere voor de raadszaal een aantal nieuwe stoelen worden aangeschaft.

6. Geografisch Informatie Systeem

Dit krediet kan worden afgesloten. De kosten voor het Rural Data Center de Kempen werden hierop geboekt, maar deze kosten worden inmiddels geboekt op een ander budget.

7. Vervanging iPads

Omdat de iPads op verschillende momenten aangeschaft zijn, vindt vervanging niet in één keer plaats maar is dit afhankelijk van de leeftijd van het device. Het restant krediet wordt gebruikt om iPads te vervangen op het moment dat zij aan vervanging toe zijn. Zolang niet alle iPads zijn vervangen, zal dit krediet blijven staan.

8. Materieel buitendienst

Er is een elektrische voertuig gekocht en daarmee het krediet volledig benut. Dit krediet kan worden afgesloten.

9. Uitbreiding ibabs

Het project voor de uitbreiding van iBabs is bijna volledig afgerond. De kosten voor de uitbreiding van het aantal licenties zullen, voor zover mogelijk, nog van dit budget betaald worden. Aangezien de kosten na afronding van het project structureel worden, zullen deze dan betaald worden van het budget automatisering. De verwachting is dat het project in het tweede kwartaal van 2020 volledig afgerond zal worden.

10. Digitale handtekening

Op dit moment is het Shared Service Center in contact met de leverancier over de uitrol van de digitale handtekening. Op het moment dat deze binnen de organisatie uitgerold kan worden, en gekoppeld kan worden met applicaties zoals Corsa en iBabs, zal dit budget daarvoor gebruikt gaan worden. De verwachting is dat dit nog in 2020 gerealiseerd zal zijn.

11. Aanpak kantine gemeentehuis

Gecombineerd met noodzakelijk onderhoud aan het plafond is in 2019 de verlichting vernieuwd en is de ruimte van nieuwe plisségordijnen voorzien. Verder is er een wand verfraaid met mooie foto's uit onze gemeente. In 2020 worden verplaatsbare plantenbakken aangeschaft, die we ook flexibel in andere ruimtes van het gemeentehuis kunnen gebruiken.

12. Omzetting stuf taks in xml berichtenverkeer

Op koers.

13. Materieel buitendienst 2020

Bij de inzet van het krediet (in combinatie met overige aanschaf materieel buitendienst) wordt rekening gehouden met eventuele aanpassingen in taken, bemensing en materieel van door onder andere de buitendienst.

14. Vervanging mobile thin cliënts

De Mobile Thin Cliënts (mobiele werkstations) die het eerste zijn aangeschaft voor onze organisatie zullen dit jaar vervangen moeten worden. Omdat de Mobile Thin Cliënts op verschillende momenten aangeschaft zijn, vindt vervanging niet in één keer plaats maar is dit afhankelijk van de leeftijd van het device. De verwachting is dan ook dat dit krediet niet volledig gebruikt zal gaan worden in 2020.

15. Vervanging netwerkkabels tbv telefonie oplossing

Dit loopt achter op de planning. De telefonieoplossing is nog niet van die kwaliteit dat deze kan worden uitgerold binnen de Kempengemeenten, vandaar dat ook de netwerkkabels nog niet hoeven te worden vervangen. Deze zijn nodig om de nieuwe telefonieoplossing goed te kunnen laten werken. Vervanging staat op dit moment gepland voor 2^e helft van 2020.

WAT MAG HET KOSTEN?

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	2020	2021	2022	2023
Lasten				
Programmabegroting 2020-2023	-6.011	-6.191	-6.283	-6.387
Begrotingswijziging tot 1e berap 2020	141	64	64	64
Effecten 1e berap 2020	-17	6	6	6
Totaal Lasten	-5.887	-6.121	-6.213	-6.317
Baten				
Programmabegroting 2020-2023	22.443	22.748	22.922	23.270
Begrotingswijziging tot 1e berap 2020	367	357	390	456
Effecten 1e berap 2020	203	0	0	-30
Totaal Baten	23.013	23.105	23.312	23.696
Saldo baten en lasten na 1e berap 2020	17.126	16.984	17.099	17.379

Effecten 1^e berap 2020

0.2 Burgerzaken

Diverse posten burgerzaken (€ 8.500 incidenteel nadeel; € 6.000 structureel voordeel)

In 2019 is het budget voor verkiezingen afgeraamd, omdat in 2020 geen verkiezingen plaatsvinden. Er is echter geen rekening gehouden met de abonnementskosten voor het verkiezingssysteem van Procura. Op 17 maart 2021 zijn de verkiezingen voor de Tweede Kamer. Mogelijk moeten er voor de organisatie van deze verkiezingen al kosten gemaakt worden in 2020.

In een lopende gerechtelijke procedure is advisering nodig vanwege het zeer specialistische karakter van de zaak. De extra kosten bedragen incidenteel € 8.000.

Het jaarlijkse onderhoud aan het GBA wordt vanaf 2020 betaald uit het automatiseringsbudget. Dit levert op burgerzaken een structureel voordeel op van € 6.000.

Er zijn in 2020 al meer aanvragen tot naturalisatie ontvangen dan geraamd. De ontvangsten kunnen met € 3.000 worden bijgeraamd.

0.4 Overhead

Aansprakelijkheidsverzekering (€ 25.000 incidenteel nadeel)

In verband met een aanbestedingstraject voor de aansprakelijkheidsverzekering is de premie voor 2020 circa € 25.000 hoger uitgevallen.

Advisering juridische zaken (€ 5.000 incidenteel nadeel)

In verband met een zaak is het budget voor advisering overschreden en dient het te worden bijgeraamd met éénmalig € 5.000.

Mijnbuurtje.nl (€ 18.604 incidenteel in 2020, dekking binnen bestaande budgetten)

Het budget voor Samen Doen wordt ingezet als dekking voor het project Mijnbuurtje.nl. Dit levert op programma 0 in 2020 een voordeel op van € 18.604. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar programma 6.

0.7 Algemene uitkering gemeentefonds

Algemene uitkering uit het gemeentefonds (€ 30.000 structureel nadeel in 2023 en € 15.000 structureel nadeel in 2024)

De ramingen zijn aangepast aan de uitkomsten van de decembercirculaire 2019.

0.10 Mutaties reserves

Onttrekking uit de bestemmingsreserve Ontwikkeling Buitengebied (€ 200.000 incidenteel voordeel)

Voor de inhuur van 2 FTE wordt in 2020 € 200.000 onttrokken uit de bestemmingsreserve Ontwikkeling Buitengebied. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar programma 8, specifiek het kopje Transitie intensieve dierhouderij onder majeure thema's.

Programma 1. Veiligheid

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Nr.	Nr. Begroting	Wat willen we bereiken? <i>Volgens programmabegroting 2020-2023</i>	Gereed / Op koers / Bijsturen <i>T.o.v. begroting</i>	Bijsturen op:		
				Geld	Tijd	Inhoud
1.	1.1	Beperken van fysieke en mentale schade voor de inwoners en eigendommen.	Op koers			
2.	1.1	De preventie en de zelfredzaamheid vergroten.	Bijsturen		X	
3.	1.2	Veiligheid en veiligheidsbeleving inwoners verhogen.	Op koers			
4.	1.2	Efficiënte en doelmatige inzetbaarheid van BOA's vergroten door betrokkenheid inwoners beter te benutten.	Bijsturen		X	
5.	1.2	Terugval verminderen door betere verbinding tussen zorg en veiligheid.	Op koers			
6.	1.2	Criminaliteit en ondermijning mogen geen voedingsbodem hebben in onze gemeente.	Bijsturen		X	

Toelichting status doelstellingen begroting 2020 (toelichten bij bijsturen of overige informatie 2 + 4 +6. De preventie en de zelfredzaamheid vergroten (2). Efficiënte en doelmatige inzetbaarheid van BOA's vergroten door betrokkenheid inwoners te benutten (4). Criminaliteit en ondermijning mogen geen voedingsbodem hebben in onze gemeente (6).

Uw raad heeft een integraal veiligheidsplan opgesteld waarin de belangrijkste thema's voor de komende vier jaar zijn benoemd. Deze thema's zijn geconcretiseerd in het uitvoeringsprogramma en financieel vertaald in de programmabegroting. Met deze financiële middelen worden, naast de reguliere werkzaamheden, concrete projecten uitgevoerd zoals het normaliseren van vakantieparken, plan van aanpak rond verwarde personen, buurtpreventieprojecten, brandveilig leven, wijkversterkingsplan en de oprichting van een Kempeninterventieteam (KIT).

De realiteit is dat de coronacrisis de werkvoorraad direct en indirect grotendeels overheerst. Zowel bij communicatie als bij bevolkingszorg, draait de gemeente regionaal mee en neemt hierin verantwoordelijkheid. Alle lopende projecten lopen hierdoor vertraging op. Enkele belangrijke projecten worden hieronder benoemd.

Ten aanzien van de vakantieparken was de doelstelling om 1 maart 2020 alle overtredingen op park Hertenwei ongedaan te hebben gemaakt. De fase van doorontwikkeling kan dan worden opgestart. Op een drietal zaken na is deze doelstelling gehaald. Mogelijk dat in verband met de coronacrisis een vertraging tot 1 juni of later zal optreden.

Daarnaast zou het wijkversterkingsplan en het plan versterking buitengebied, in maart zijn opgestart. Maar vanwege de coronacrisis worden ook deze plannen uitgesteld tot na 1 juni. Omdat voor de uitvoer van deze plannen een subsidie van 20.000 euro is verstrekt zal afstemming moeten plaatsvinden met de taskforce dat de werkzaamheden later worden uitgevoerd.

Ten aanzien van de zelfredzaamheid van inwoners is de jaarlijkse buurtpreventie avond, die zou plaatsvinden op 14 april, uitgesteld. Ook producten van brandveilig leven worden mogelijk later opgeleverd.

Tenslotte is in de aanloop van de vorming van een Kempeninterventieteam (KIT) de pilot Huisvesting arbeidsmigranten afgerond. Het pilot project is zeer succesvol geweest en heeft tot meer inzicht geleid en een aantal (brand) gevaarlijke situaties zijn direct opgelost. Ten aanzien van een doorstart van het KIT wordt u middels een separate informatiebrief geïnformeerd.

MAJEURE THEMA'S VEILIGHEID

Er zijn geen majeure thema's binnen het programma veiligheid.

STATUS OPENSTAANDE KREDIETEN

Programma 1. Veiligheid heeft geen openstaande kredieten.

WAT MAG HET KOSTEN?

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	2020	2021	2022	2023
Lasten				
Programmabegroting 2020-2023	-1.313	-1.321	-1.336	-1.351
Begrotingswijziging tot 1e berap 2020	-70	0	0	0
Effecten 1e berap 2020	0	0	0	0
Totaal Lasten	-1.383	-1.321	-1.336	-1.351
Baten				
Programmabegroting 2020-2023	54	54	55	55
Begrotingswijziging tot 1e berap 2020	0	0	0	0
Effecten 1e berap 2020	0	0	0	0
Totaal Baten	54	54	55	55
Saldo baten en lasten na 1e berap 2020	-1.329	-1.267	-1.281	-1.296

Effecten 1^e berap 2020

1.2 Openbare orde en veiligheid

Leges ontvangsten bijzondere wetten blijven achter vanwege Coronacrisis (gevolgen nog onbekend)

De geraamde inkomsten leges van bijzondere wetten ligt achter op schema. Normaliter zou daar pas in de 2^e berap melding van worden gemaakt, omdat het jaar pas drie maanden oud is. Echter de tijden zijn snel veranderd vanwege de coronacrisis. Vele evenementen kunnen niet doorgaan. Daarmee is de verwachting gerechtvaardigd dat de ontvangsten zoals begroot dit jaar niet zullen worden gehaald. Het is op dit moment nog te vroeg om hier een voorspelling/aanpassing in te doen. Dit hangt helemaal af van de vraag hoe de situatie in Nederland zich de komende weken/maanden zal ontwikkelen. Bij de 2^e berap zal het budget, indien nodig, worden bijgesteld.

Programma 2. Verkeer en vervoer

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Nr.	Nr. Begroting	Wat willen we bereiken? <i>Volgens programmabegroting 2020-2023</i>	Gereed / Op koers / Bijsturen <i>T.o.v. begroting</i>	Bijsturen op:		
				<i>Geld</i>	<i>Tijd</i>	<i>Inhoud</i>
1.	2.1	Er moeten goede overstapmogelijkheden zijn tussen de bestaande openbaarvervoerslijnen.	Op koers			
2.	2.1	Minder landbouwverkeer en zwaar vrachtverkeer door de kernen.	Op koers			
3.	2.1	Een verkeersveilige situatie rondom scholen.	Op koers			
4.	2.1	Een veiliger doorstroming vanuit de supermarkt aan de Schoolstraat naar het Marktpllein.	Op koers			
5.	2.1	Betere fietsverbindingen Lensheuvel-Sportpark Den Hoek en Sleutelstraat-Weijereind.	Op koers			
6.	2.1	Bij aanpassing van de N284 (tussen de rotonde bij de Schoolstraat/Groeneweg en de grens met Bladel) is bijzondere aandacht voor de veiligheid van onze schoolgaande jeugd en een snelle fietsverbinding naar het stedelijk gebied.	Op koers			
7.	2.1	Het onderhoud van de leefomgeving aan laten sluiten bij de beleving van de inwoners.	Op koers			

Toelichting status doelstellingen begroting 2020 (toelichten bij bijsturen of overige informatie)

4. Een veiliger doorstroming vanuit de supermarkt aan de Schoolstraat naar het Marktpllein.

Deze is gereed maar in de uitwerking van de centrumvisie zal hier toch nog extra aandacht voor zijn.

MAJEURE THEMA'S VERKEER EN VERVOER

▪ Postelsedijk

De uitvoering van de Postelsedijk is nog in volle gang. Begin april is de basis van de rijbaan over het gehele tracé zichtbaar. Door wat natte perioden en aanvullende werkzaamheden is de oorspronkelijke planning niet helemaal haalbaar. Bovendien zijn er ook nog onvoorziene zaken waarvan de impact op het project nog niet bekend is. Wanneer alle onderzoeken en maatregelen zijn geborgd zal er medio oktober begonnen kunnen worden met de sloop van de woning. Direct aansluitend zal de laatste fase van de reconstructie van de Postelsedijk, de herinrichting van de kruising, worden uitgevoerd.

▪ N284

Eind maart is door de Stuurgroep N284 het voorkeursalternatief vastgesteld. Daarbij zijn doorstroming, verkeersveiligheid en bereikbaarheid sleutelwoorden. Diverse kruispunten worden verbeterd, er komen twee extra fietstunnels, hoogwaardige robuuste fietsroutes worden aangelegd, ov-haltes worden aangelegd of verplaatst en er komen maatregelen op het gebied van smart mobility. Ten behoeve van ontsluiting van de twee bedrijventerreinen De Sleutel en Kleine Hoeven komt tussen de twee bedrijventerreinen een nieuwe aansluiting met de N284. Voor het verbeteren van de N284 tussen Reusel - A67 wordt in totaal 40 miljoen euro gereserveerd. Gedeputeerde Staten en de gemeenteraden van Bladel en Reusel-De Mierden moeten nog besluiten over het voorkeursalternatief.

STATUS OPENSTAANDE KREDIETEN

Nr.	Jaar aanvraag krediet	Omschrijving investering <i>bedragen in €</i>	Beschikbaar gesteld	Lasten t/m 31-3-2020	Baten t/m 31-3-2020	Restant bedrag	Stand van zaken Afsluiten? Ja / Nee
1	2016 / 2017	Herziening wegenlegger	25.000	15.910	0	9.090	Nee
2	2018	Postelsedijk reconstructie	3.800.000	1.606.881	0	2.193.119	Nee
2	2018	Postelsedijk reconstructie (ontvangen subsidie provincie)	0	0	-703.399	-703.399	Nee
3	2014/2015/2016/ 2017/2018/2019	Vervanging openbare verlichting (masten)	339.196	43.356	0	295.840	Nee
3	2014/2015/2016/ 2017/2018/2019	Vervanging openbare verlichting (armaturen)	277.523	57.055	0	220.468	Nee
4	2017	Renovatie Turnhoutseweg N284 (budgettair neutraal)	1.700.000	1.486.798	0	213.202	Ja
4	2017	Renovatie Turnhoutseweg N284 (budgettair neutraal)	-1.700.000	0	-1.700.000	0	Ja
5	2018	Rehabilitatiekrediet wegen 2018	950.000	825.136	0	124.864	Nee
6	2018	GVVP 2018	300.000	7.594	0	292.406	Nee
7	2019	Planstudie en uitvoer N284	70.000	0	0	70.000	Nee
8	2019	Rehabilitatiekrediet wegen 2019	950.000	37.828	0	912.173	Nee
9	2019	GVVP deel 2018 en 2019	771.000	1.422	0	769.578	Nee
9	2019	GVVP deel 2018 en 2019 (ontvangen subsidie)	0	0	-29.947	-29.947	Nee
10	2019	Reconstructie Turnhoutseweg	1.245.000	0	0	1.245.000	Nee
10	2019	Reconstructie Turnhoutseweg (ontvangen subsidie)	0	0	-198.108	-198.108	Nee
11	2020	Rehabilitatiekrediet wegen 2020	950.000	689	0	949.311	Nee
12	2020	GVVP deel 2019 en 2020	1.038.750	482	0	1.038.268	Nee
12	2020	GVVP deel 2019 en 2020 (ontvangen subsidie)	0	0	-177.298	-177.298	Nee
13	2020	Vervanging openbare verlichting (armaturen) 2020	63.000	0	0	63.000	Nee
14	2020	Vervanging openbare verlichting (masten) 2020	77.000	56	0	76.944	Nee

Toelichting status openstaande kredieten:

1. Herziening wegenlegger

De totstandkoming van de nieuwe wegenlegger loopt conform planning. Binnenkort wordt de commentaarronde gestart.

2. Postelsedijk reconstructie

Op koers.

3. Vervanging openbare verlichting door Led (masten en armaturen)

De voorbereiding van grootschalige omvorming naar LED en oude masten naar nieuwe loopt.

4. Renovatie Turnhoutseweg N284

Gereed.

5. Rehabilitatiekrediet wegen 2018

Restant werkzaamheden worden momenteel uitgevoerd

6. GVVP 2018

De gemeente is bezig met de voorbereiding van het weren van zwaar verkeer en geschikt maken van wegen in het buitengebied voor fietsers conform het gemeentelijk verkeers- en vervoersplan. Voor dit project zal het budget van 2018 ingezet worden tezamen met het huidige budget.

7. Planstudie en uitvoer N284

Op koers.

8. Rehabilitatiekrediet wegen 2019

Het restant van de werkzaamheden worden momenteel uitgevoerd

9. GVVP deel 2018 en 2019

Zie toelichting punt 6: GVVP 2018.

10. Reconstructie Turnhoutseweg

Op koers.

11. Rehabilitatiekrediet wegen 2020

Op koers.

12. GVVP 2020

Zie toelichting punt 6: GVVP 2018.

13 + 14. Vervanging openbare verlichting door Led 2020 (masten en armaturen)

De voorbereiding van grootschalige omvorming naar LED en oude masten naar nieuwe loopt.

WAT MAG HET KOSTEN?

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	2020	2021	2022	2023
Lasten				
Programmabegroting 2020-2023	-1.773	-1.772	-1.797	-1.790
Begrotingswijziging tot 1e berap 2020	-260	-135	-135	-171
Effecten 1e berap 2020	0	0	0	0
Totaal Lasten	-2.033	-1.907	-1.932	-1.961
Baten				
Programmabegroting 2020-2023	58	59	59	59
Begrotingswijziging tot 1e berap 2020	50	0	0	0
Effecten 1e berap 2020	0	0	0	0
Totaal Baten	108	59	59	59
Saldo baten en lasten na 1e berap 2020	-1.925	-1.849	-1.873	-1.903

Effecten 1^e berap 2020

Er zijn geen financiële wijzigingen binnen programma 2.

Programma 3. Economie

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Nr.	Nr. Begroting	Wat willen we bereiken? <i>Volgens programmabegroting 2020-2023</i>	Gereed / Op koers / Bijsturen <i>T.o.v. begroting</i>	Bijsturen op:		
				Geld	Tijd	Inhoud
1.	3.1	Toekomstige regulering beperkt zich tot kaders in plaats van strikte regels.	Op koers			
2.	3.1	We jagen actief initiatieven aan die meerwaarde hebben voor de directe omgeving en de gemeente en verstrekken actief informatie aan potentiële initiatiefnemers over duurzame mogelijkheden.	Op koers			
3.	3.1a	Het zorgen voor een zachte landing voor agrarische ondernemers die genoodzaakt zijn om te stoppen.	Op koers			
4.	3.1a	Het zorgen voor een invulling van de vrijkomende locaties met meerwaarde voor de omgeving (ecologie, economie en maatschappelijk) en in samenspraak met de omgeving.	Op koers			
5.	3.1a	We werken –met daar waar nodig maatwerk- toe naar een duurzame agrarische sector, die positief bijdraagt aan de leefbaarheid en gezondheid van onze omgeving en waarbij belangen van ondernemers en inwoners met elkaar in balans worden gebracht.	Bijsturen	X		
6.	3.1a	Het faciliteren van nieuwe aantrekkelijke economische concepten in het landelijk gebied.	Op koers			
7.	3.2	Bedrijventerrein Koningshoek in Lage Mierde in samenspraak met ondernemers, inwoners en de dorpsraad omzetten van bedrijventerrein naar een woon- en werkgebied in 2022.	Gestopt			
8.	3.2	Naast het stimuleren van duurzame maatregelen van bedrijventerrein Kleine Hoeven dwingen we dit daar waar nodig af.	Op koers			
9.	3.2	KBP: Ruimte bieden voor groeiende bedrijven.	Op koers			
10.	3.2	Goed bezette bedrijventerreinen, zo min mogelijk leegstand.	Op koers			
11.	3.3	Sneller en meer integraal antwoorden op ondernemersvragen.	Op koers			
12.	3.3	Makkelijker bedrijf/onderneming vestigen in Reusel-De Mierden.	Gereed			
13.	3.3	Toekomstbesteding maken van de weekmarkt.	Op koers			
14.	3.4	Doorontwikkeling van de recreatieve poorten (zie ook: omgevingsvisie), ruimte bieden voor initiatief, faciliteren.	Gereed			
15.	3.4	We willen de recreatieve poorten en natuurgebieden toegankelijk maken voor iedereen inclusief de mindervaliden.	Gereed			
16.	3.4	We faciliteren de verbinding van de natuurpoorten bijvoorbeeld door routebeschrijvingen tussen de poorten.	Gereed			
17.	3.4	Beeldbepalende elementen in de kernen zijn makkelijk vindbaar en duidelijk aangegeven. Voor meer herkenbaarheid en minder verrommeling worden in het buitengebied dezelfde soort borden, paaltjes en verwijzingen gezet.	Op koers			
18.	3.4	Een nieuw, levendig centrum dat past bij de Reuselse maat.	Op koers			
19.	3.4	Toekomstbestendig houden van de warenmarkt als trekker.	Op koers			
20.	3.4	Visie ontwikkelen op de horeca-ontwikkelingen in Reusel-De Mierden.	Bijsturen		X	

Toelichting status doelstellingen begroting 2020 (toelichten bij bijsturen of overige informatie)

5. We werken –met daar waar nodig maatwerk- toe naar een duurzame agrarische sector, die positief bijdraagt aan de leefbaarheid en gezondheid van onze omgeving en waarbij belangen van ondernemers en inwoners met elkaar in balans worden gebracht.

Voor het stimuleren van een duurzame agrarisch sector en een leefbaar buitengebied zijn er verschillende mogelijkheden waar we op in kunnen zetten. De gemeente heeft grondposities in het buitengebied en kan die strategisch inzetten voor natuurontwikkeling, het bijdragen aan natuurdoelen en klimaatdoelen en het faciliteren van natuur inclusieve landbouw, bijvoorbeeld door het inzetten van pachtgronden of het ruilen van grondposities.

7. Bedrijventerrein Koningshoek in Lage Mierde in samenspraak met ondernemers, inwoners en de dorpsraad omzetten van bedrijventerrein naar een woon- en werkgebied in 2022.

Het proces om te komen tot herontwikkeling van bedrijventerrein Koningshoek is stop gezet. Er bleek onvoldoende draagvlak bij gevestigde ondernemers voor een andere invulling dan de bestaande bedrijvigheid.

14 +15 + 16. Doorontwikkeling van de recreatieve poorten (zie ook: omgevingsvisie), ruimte bieden voor initiatief, faciliteren (14). We willen de recreatieve poorten en natuurgebieden toegankelijk maken voor iedereen inclusief de mindervaliden (15). We faciliteren de verbinding van de natuurpoorten bijvoorbeeld door routebeschrijvingen tussen de poorten (16).

In de bezuinigingen is opgenomen 'niet investeren in uitbreiding van faciliteiten bij natuurpoorten'. Hetzelfde geldt voor het rolstoelpad.

20. Visie ontwikkelen op de horeca-ontwikkelingen in Reusel-De Mierden.

Momenteel komen er veel initiatieven binnen van horecaondernemers die hun horecafunctie willen omzetten naar iets anders. Daarom gaat er gestart worden met een visie met betrekking tot de horeca aan de Wilhelminalaan. De doorlooptijd wordt daardoor langer.

MAJEURE THEMA'S ECONOMIE

▪ *Voortgang grondexploitatie Kleine Hoeven*

In het eerste kwartaal van 2020 zijn twee kavels op het bedrijventerrein verkocht en staan drie opties uit. Onduidelijk is wat de impact van de huidige Coronacrisis is. Dat is sterk afhankelijk van de impact voor de economie op langere termijn. Op de kortere termijn is de verwachting dat bedrijven terughoudend zijn met het doen van investeringen en de aankoop van grond even uitstellen. In de jaarrekening 2019 is een verlaging van de verliesvoorziening verwerkt van € 462.000. De verliesvoorziening komt daarmee op € 12,6 miljoen.

▪ *Voortgang Kempisch bedrijvenpark (KBP)*

Op het KBP is inmiddels is ruim 61% van de bedrijfskavels verkocht. Voor de komende jaren is in het basisscenario gerekend met een uitgifte van 5 hectare per jaar. In dat basisscenario vindt de laatste gronduitgifte plaats in 2024. In een optimistisch scenario (best case) is dat in 2023. Ook is een pessimistisch scenario (worst case) berekend. Daarin is 2028 het laatste uitgiftejaar. Het exploitatieresultaat is op basis van de actuele calculaties positief, óók indien een 'worst case scenario' zou worden gehanteerd.

Tot nu toe is in totaal 42,2 hectare verkocht en geleverd dan wel zijn er overeenkomsten gesloten voor levering in het jaar 2020. Van de woningbouwkavels zijn in het eerste cluster tot en met 2019 12 van de 15 kavels geleverd. Op 2 kavels ligt een koopoptie en 1 kavel is nog niet verkocht. Voor het 2^e cluster woningen is in 2019 een ontwikkelovereenkomst gesloten.

▪ *Voortgang centrumplan Reusel*

In maart 2020 is een overeenkomst gesloten met de ontwikkelcombinatie Jan Linders, Heijmans Vastgoed en Rialto Vastgoedontwikkeling voor een haalbaarheidsonderzoek voor de Markt Zuid (gebied naast woongebouw De Ark) en de Markt Noord (Bestaande locatie Linders) in Reusel. Komend half jaar wordt onderzocht of op deze locaties invulling gegeven kan worden aan de ambities van het centrumplan, o.a. de ontwikkeling van een nieuwe supermarkt, herinvulling van de huidige supermarkt en woningbouw en bijhorende voorzieningen op deze locaties. Daarnaast is gestart met de uitwerking van het verkeersplan en de herinrichting van de wegen en pleinen. In het 3^e kwartaal wordt gestart met het bestemmingsplan.

▪ *Voortgang vakantieparken*

Vakantiepark De Brabantse Kempen is bezig met een nieuwe recreatieve invulling van het park. Inmiddels zijn de meeste overtredingen ongedaan gemaakt en lopen er nog maar drie

handhavingprocedures. Vakantiepark De Brabantse Kempen is in de voorbereidende fase om een verzoek (recreatieve invulling) bij de gemeente in te dienen.

Het Zwartven is nog zoekende naar een nieuwe invulling van het park, gezien onderzoek heeft aangetoond dat een recreatieve invulling op deze plek niet toekomstbestendig is en de gemeente niet openstaat voor huisvesting van arbeidsmigranten op deze plek.

Met beide partijen wordt regelmatig het gesprek aangegaan om de voortgang en planning te bespreken en mee te denken.

▪ *Tijdelijke Overbruggingsregeling voor Zelfstandige Ondernemers (Tozo)*

Voor een uitgebreide toelichting op de Tozo wordt verwezen naar programma 6.

STATUS OPENSTAANDE KREDIETEN

Programma 3. Economie heeft geen openstaande kredieten.

WAT MAG HET KOSTEN?

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	2020	2021	2022	2023
Lasten				
Programmabegroting 2020-2023	-3.161	-1.719	-2.667	-2.441
Begrotingswijziging tot 1e berap 2020	-10	0	0	0
Effecten 1e berap 2020	0	0	0	0
Totaal Lasten	-3.171	-1.719	-2.667	-2.441
Baten				
Programmabegroting 2020-2023	3.266	1.773	2.721	2.489
Begrotingswijziging tot 1e berap 2020	0	0	0	0
Effecten 1e berap 2020	0	0	0	0
Totaal Baten	3.266	1.773	2.721	2.489
Saldo baten en lasten na 1e berap 2020	95	54	53	48

Effecten 1^e berap 2020

Er zijn geen financiële wijzigingen binnen programma 3.

Programma 4. Onderwijs

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Nr.	Nr. Begroting	Wat willen we bereiken? <i>Volgens programmabegroting 2020-2023</i>	Gereed / Op koers / Bijsturen <i>T.o.v. begroting</i>	Bijsturen op:		
				<i>Geld</i>	<i>Tijd</i>	<i>Inhoud</i>
1.	4.1	Het behouden van openbaar basisonderwijs in onze gemeente.	Op koers			
2.	4.2	Het behouden van een school in elke kern.	Op koers			
3.	4.2	Een schoolomgeving die uitnodigt tot spelen en leren.	Op koers			
4.	4.3	Alle kinderen in Reusel-De Mierden bieden we mogelijkheden om zich op alle ontwikkelingsgebieden zo optimaal mogelijk te ontwikkelen en we bevorderen de doorgaande leerlijn.	Op koers			
5.	4.3	Vermindering van taalachterstand bij onze inwoners.	Op koers			
6.	4.3	Een veilige schoolomgeving.	Op koers			

MAJEURE THEMA'S ONDERWIJS

▪ *Laaggeletterdheid*

In de strijd tegen laaggeletterdheid, willen we dit najaar een DigiTaalhuis in onze gemeente openen. Het DigiTaalhuis is een lokaal taalnetwerk waarin we met een aantal partners samenwerken. Doel is het vinden en bemiddelen naar een passend aanbod met name voor inwoners waarvoor Nederlands de eerste taal is.

▪ *Voor- en vroegschoolse educatie (VVE)*

Vanaf 1 augustus 2020 wordt het aantal uren VVE dat peuters die (een risico op) een onderwijsachterstand hebben en gebruik maken van het peuterprogramma uitgebreid van 10 naar 16 uur per week. We zijn dan ook verplicht om minimaal 960 uur voorschoolse educatie aan te bieden. Naast de extra uren wordt er ingezet op een kwaliteitsverbetering van de pedagogisch medewerkers en het peuterprogramma. Ook het aantal uren reguliere peuterprogramma (zonder indicatie) wordt uitgebreid van 5 naar 8 uur per week om in de nieuwe situatie met uitgebreide uren VVE een werkbare situatie voor aanbieders te behouden.

STATUS OPENSTAANDE KREDIETEN

Programma 4. Onderwijs heeft geen openstaande kredieten.

WAT MAG HET KOSTEN?

Exploitatie	(bedragen x € 1.000)	2020	2021	2022	2023
Lasten					
Programmabegroting 2020-2023		-872	-875	-877	-874
Begrotingswijziging tot 1e berap 2020		-15	-15	-15	-15
Effecten 1e berap 2020		14	16	16	17
Totaal Lasten		-873	-874	-876	-872
Baten					
Programmabegroting 2020-2023		119	119	119	119
Begrotingswijziging tot 1e berap 2020		0	0	0	0
Effecten 1e berap 2020		0	0	0	0
Totaal Baten		119	119	119	119
Saldo baten en lasten na 1e berap 2020		-754	-755	-757	-753

Effecten 1^e berap 2020

4.2 Onderwijshuisvesting

Leerlingenprognose (€ 2.100 incidenteel nadeel)

In het kader van een nieuw integraal huisvestingsplan onderwijs, waar dit jaar mee wordt gestart, is het verstandig om een leerlingenprognose uit te laten voeren. Deze kosten waren niet voorzien en bedragen eenmalig € 2.100.

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Voor- en vroegschoolse educatie (€ 16.000 structureel voordeel)

Het bedrag van € 16.000 is in het verleden door ons als gemeente uit eigen gelden begroot en ingezet om onderwijsachterstanden te verkleinen. Nu krijgen we sinds vorig jaar een vergoeding vanuit het rijk van ongeveer € 61.000 voor het verkleinen van onderwijsachterstanden (OAB-gelden). Omdat dit bedrag volledig voorziet, en zelfs nog ruimte geeft voor extra activiteiten, is het bedrag wat wij voorheen zelf ingezet hadden overbodig/dubbel en kan dan ook vrijvallen.

Programma 5. Sport, cultuur en recreatie

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Nr.	Nr. Begroting	Wat willen we bereiken? <i>Volgens programmabegroting 2020-2023</i>	Gereed / Op koers / Bijsturen <i>T.o.v. begroting</i>	Bijsturen op:		
				<i>Geld</i>	<i>Tijd</i>	<i>Inhoud</i>
1.	5.1	Zoveel mogelijk inwoners doen aan enige vorm van sport en/of bewegen.	Op koers			
2.	5.2	Adequate basisvoorzieningen van sportaccommodaties in stand houden waar een redelijke eigen bijdrage van verenigingen tegenover staat.	Op koers			
3.	5.2	Voldoende variatie aan mogelijkheden tot sportbeoefening in de nabije omgeving.	Op koers			
4.	5.3	Behoud van (cultuurhistorische) evenementen die door de inwoners als waardevol bestempeld worden.	Op koers			
5.	5.3	Alle kinderen in Reusel-De Mierden zijn in de gelegenheid om kennis te maken met verschillende culturele en muzikale uitingsvormen, hun talenten te ontdekken, te ontwikkelen en deze vaardigheden te presenteren.	Op koers			
6.	5.3	Cultuur inzetten als instrument om leefbaarheid op peil te houden en/of als verbinder in het sociale domein.	Op koers			
7.	5.4	Museum de Bewogen Jaren organiseert in samenwerking met de scholen cultuur-educatieve activiteiten.	Op koers			
8.	5.5	Zorg voor monumenten en cultuurhistorie.	Op koers			
9.	5.5	Bewaren van erfgoed voor de toekomstige generaties.	Op koers			
10.	5.6	Uitvoering geven aan de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob).	Op koers			
11.	5.6	Lokaal toereikend media-aanbod.	Op koers			
12.	5.7	Gemeenschappelijk gebruik van groen en natuur is geconcentreerd rondom de natuurpoorten.	Bijsturen	X		X
13.	5.7	Versterking van de natuur buiten de natuurpoorten.	Op koers			
14.	5.7	Betere ontsluiting van natuur voor mensen met een beperking.	Bijsturen			X
15.	5.7	De aantrekkingskracht van de kernen vergroten door fraaiere dorpspleinen.	Bijsturen		X	
16.	5.7	Verblijf en beweging in de leefomgeving stimuleren.	Op koers			
17.	5.7	Een duurzaam groenbestand met groenvoorzieningen die nu en de komende decennia voldoen aan de gestelde functies waarbij de groenvoorziening op het gestelde kwaliteitsniveau blijft.	Bijsturen			X

Toelichting status doelstellingen begroting 2020 (toelichten bij bijsturen of overige informatie)

12. Gemeenschappelijk gebruik van groen en natuur is geconcentreerd rondom de natuurpoorten.

Wegens bezuinigingsmaatregelen is er binnen deze begroting geen budget meer beschikbaar om hierin verder te voorzien.

14. Betere ontsluiting van natuur voor mensen met een beperking.

Wegens bezuinigingsmaatregelen is er binnen deze begroting geen budget meer beschikbaar om hierin verder te voorzien.

15. De aantrekkingskracht van de kernen vergroten door fraaiere dorpspleinen.

Wegens bezuinigingsmaatregelen is er binnen deze begroting geen separaat budget meer beschikbaar om hierin verder te voorzien. Wel wordt dit waar mogelijk integraal meegenomen met bijvoorbeeld wegonderhoud en GVVP maatregelen.

17. Een duurzaam groenbestand met groenvoorzieningen die nu en de komende decennia voldoen aan de gestelde functies waarbij de groenvoorziening op het gestelde kwaliteitsniveau blijft. Het huidige beleidsplan groen voorziet hier niet (volledig) in, dit zal wel onderdeel uitmaken van het nieuwe beleidsplan Groen.

MAJEURE THEMA'S SPORT, CULTUUR EN RECREATIE

▪ Beleidsplan groen

De planning met betrekking tot het nieuwe beleidsplan Groen is vanwege de maatregelen rondom het coronavirus helaas niet meer haalbaar. Het is van groot belang dat er voldoende ruimte is voor een traject samen met onder andere de inwoners. De maatregelen omtrent het Coronavirus vormen een beperking voor bijeenkomsten waardoor er wijzigingen in het proces optreden. Vanwege de wens en noodzaak om een goed proces met onder andere de inwoners te doorlopen zal het beleidsplan Groen later op de agenda komen. Afhankelijk van de duur van de maatregelen is te verwachten dat dit met een zorgvuldig proces pas de eerste helft van 2021 zal zijn.

STATUS OPENSTAANDE KREDIETEN

Nr.	Jaar aanvraag krediet	Omschrijving investering <i>bedragen in €</i>	Beschikbaar gesteld	Lasten t/m 31-3-2020	Baten t/m 31-3-2020	Restant bedrag	Stand van zaken Afsluiten? Ja / Nee
1	2019	Schrobzuigmachine D'n Houtert	8.000	0	0	8.000	Ja
2	2012	Kunstobjecten (3) en monument Molukken	22.500	18.133	0	4.367	Ja
3	2009	Uitv. programma bosbeleidsplan	25.000	15.771	0	9.229	Nee
4	2016	Speelruimtebeleid	10.000	10.080	0	-80	Ja
5	2019	Mindervalidensteiger visvijver	25.000	23.710	0	1.290	Nee
6	2020	Kunststofatletiekbaan AVR'69	605.000	0	0	605.000	Nee
6	2020	Kunststofatletiekbaan AVR'69 (bijdrage)	-300.000	0	0	-300.000	Nee

Toelichting status openstaande kredieten:

1. Schrobzuigmachine D'n Houtert

Dit krediet mag afgesloten worden. Er is nu nog geen nieuwe machine nodig, waarvoor het krediet was bedoeld. Mocht een nieuwe machine nodig zijn, dan wordt een nieuw krediet aangevraagd.

2. Kunstobjecten (3) en monument Molukken

Uit het krediet zijn drie kunstwerken en een monument betaald. Er was nog een restant voor de uitvoering van een route langs kunstwerken en historische plekken. Door diverse omstandigheden is dit project niet meer afgerond, daarom is besloten om dit project af te sluiten. Het krediet mag afgesloten worden.

3. Uitvoeringsprogramma bosbeleidsplan

Dit krediet in stand houden. Momenteel loopt er op basis van dit krediet een aanbesteding voor een Kempen breed biodiversiteitsonderzoek.

4. Speelruimtebeleid

Dit krediet mag afgesloten worden. Het krediet is gebruikt voor het veld van de Vlassert en voor een deel van de speelvoorzieningen bij d'n Achterum.

5. Mindervalide steiger visvijver

De werkzaamheden zijn allemaal uitgevoerd in 2019 en begin 2020. Het kan nog niet worden afgesloten, omdat laatste puntjes voor facturatie nog lopen.

6. Kunststofatletiekbaan AVR'69

Dit proces staat aan het begin. Verwachting is dat de stukken voor aanbesteding in 2020 allemaal klaar zijn en aanbesteding gedaan kan worden. in verband met het aanleggen (weersafhankelijke) is verwachting dat in 2021 de baan er ligt.

WAT MAG HET KOSTEN?

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	2020	2021	2022	2023
Lasten				
Programmabegroting 2020-2023	-2.308	-2.316	-2.331	-2.343
Begrotingswijziging tot 1e berap 2020	-72	-30	-30	-30
Effecten 1e berap 2020	0	0	0	0
Totaal Lasten	-2.380	-2.346	-2.361	-2.373
Baten				
Programmabegroting 2020-2023	283	286	289	290
Begrotingswijziging tot 1e berap 2020	21	6	6	6
Effecten 1e berap 2020	0	0	0	0
Totaal Baten	304	292	295	296
Saldo baten en lasten na 1e berap 2020	-2.076	-2.054	-2.067	-2.077

Effecten 1^e berap 2020

Er zijn geen financiële wijzigingen binnen programma 5.

Programma 6. Sociaal domein

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Nr.	Nr. Begroting	Wat willen we bereiken? <i>Volgens programmabegroting 2020-2023</i>	Gereed / Op koers / Bijsturen <i>T.o.v. begroting</i>	Bijsturen op:		
				<i>Geld</i>	<i>Tijd</i>	<i>Inhoud</i>
1.	6.1	Niemand ervaart obstakels om mee te kunnen doen aan de samenleving; iedereen doet mee.	Op koers			
2.	6.1	Het behoud van leefbaarheid en verdere bloei van alle kernen.	Op koers			
3.	6.1	Inburgeringsplichtigen zijn ingeburgerd in Reusel-De Mierden.	Bijsturen			X
4.	6.1	Meer statushouders aan het werk.	Bijsturen		X	
5.	6.1	In elke kern is een ontmoetingsplek voor inwoners. Deze is toegankelijk voor alle inwoners en biedt ruimte aan groepen en verenigingen.	Op koers			
6.	6.1	De gemeenschapshuizen in onze gemeente zijn goed onderhouden en financieel gezond.	Op koers			
7.	6.1	Waarborgen van de kwaliteit van de kinderopvanglocaties, buitenschoolse opvanglocaties en gastouderlocaties en –bureaus.	Op koers			
8.	6.1	Het systeem van subsidieverlening en verantwoording is objectief en eenvoudig, met minimale administratieve lasten voor zowel de aanvrager als voor de gemeente.	Op koers			
9.	6.2	Optimale samenwerking tussen professionele en informele organisaties.	Op koers			
10.	6.2	Mantelzorgers voelen zich in staat hun zorgtaken uit te voeren.	Op koers			
11.	6.2	Onze inwoners zijn zelfredzaam en benutten hun sociale netwerk.	Op koers			
12.	6.2	Jongeren groeien op in een positieve, stabiele en veilige omgeving.	Op koers			
13.	6.3	Alle inwoners moeten deel kunnen nemen aan de maatschappij. Een laag inkomen mag hiervoor geen belemmering zijn. Hierbij is het uitgangspunt dat de armoederegelingen zodanig zijn ingericht dat de doorstroom naar werk niet gehinderd wordt.	Op koers			
14.	6.4/6.5	Alle inwoners kunnen naar vermogen deelnemen aan de maatschappij: inwoners met arbeidsvermogen nemen deel aan de arbeidsmarkt, inwoners zonder arbeidsvermogen hebben een zinvolle dagbesteding.	Bijsturen		X	
15.	6.4/6.5	Een uitvoeringsorganisatie die een efficiënte wijze uitvoering geeft aan de Participatiewet en de Wsw.	Gereed			
16.	6.6	Inwoners zijn goed geïnformeerd over de mogelijkheden van bijvoorbeeld domotica ter bevordering van de zelfredzaamheid.	Op koers			
17.	6.6	Individueel maatwerk voor volwassenen (18+) als er een zorgvraag is op het gebied van wonen, alarmering en mobiliteit.	Op koers			
18.	6.7	Een optimale samenwerking tussen zorgpartners met één regisseur per gezin.	Op koers			
19.	6.7	Individueel maatwerk voor jongeren en gezinnen leveren via het CJG+ de Kempen ten behoeve van gezond en veilig opgroeien, groeien naar zelfstandigheid, voldoende zelfredzaam zijn en maatschappelijk participeren.	Op koers			
20.	6.7	Individueel maatwerk voor inwoners die ondersteuning nodig hebben vanwege een fysieke	Op koers			

		of psychische beperking (begeleiding, huishoudelijke hulp, respijtzorg en individueel vervoer).				
21.	6.7	Er wordt effectief zorg ingekocht waardoor de kosten beheersbaar zijn en de regeldruk verminderd is.	Op koers			
22.	6.8	Adequaat aanbod en uitvoering van veiligheid, jeugdreclassering en crisisopvang voor jongeren.	Op koers			
23.	6.8	Het bieden van hulp en advies aan inwoners die te maken hebben met huiselijk geweld of kindermishandeling.	Op koers			
24.	6.8	Mensen met een psychiatrische aandoening die niet goed voor zichzelf kunnen zorgen, kunnen ook meedoen in de maatschappij en krijgen de kans om stapsgewijs voor zichzelf te gaan zorgen.	Op koers			

Toelichting status doelstellingen begroting 2020 (toelichten bij bijsturen of overige informatie)

3. Inburgeringsplichtigen zijn ingeburgerd in Reusel-De Mierden.

In de praktijk blijkt dit lastig. In de praktijk zien we dat er verschillende statushouders zijn die het inburgeringscertificaat niet gaan halen binnen 3 jaar en waarvoor uitstel moet worden aangevraagd. Het is niet voor niets dat er een nieuwe inburgeringswet komt waarbij verschillende veranderingen worden doorgevoerd en waarbij straks per persoon veel beter bekeken kan worden welk traject een statushouder moet volgen om ingeburgerd te raken.

4 + 14. Meer statushouders (4). Alle inwoners kunnen naar vermogen deelnemen aan de maatschappij; inwoners met arbeidsvermogen nemen deel aan de arbeidsmarkt, inwoners zonder arbeidsvermogen hebben een zinvolle dagbesteding (14).

Sinds de start van Kempenplus op 1 juli 2019 is voortvarend aan de slag gegaan met het begeleiden naar werk van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Er is onder andere aansluiting gezocht met regionale projecten en door het gebiedsgericht werken hebben de participatiecoaches een lokaal netwerk kunnen opbouwen. Daarnaast is de training Talentplus gestart. Door deze training is een beter beeld ontstaan van de begeleiding die inwoners met een bijstandsuitkering nodig hebben. Dit werk is echter (nagenoeg volledig) abrupt tot stilstand gekomen vanwege het Corona-virus. Het Rijk heeft een aantal maatregelen getroffen voor ondernemers om de economische gevolgen van de huidige crisis zoveel mogelijk te beperken. Eén van de regelingen wordt uitgevoerd door Kempenplus: de Tijdelijke Overbruggingsregeling voor Zelfstandige Ondernemers (Tozo). Ondernemers weten Kempenplus massaal te vinden voor deze regeling; op 31 maart 2020 waren al 560 verzoeken tot informatie ingediend en 290 concrete aanvragen. Om deze aanvragen te kunnen afhandelen is de capaciteit van 0,2 Fte die voorheen beschikbaar was voor de Bbz (Besluit bijstandverlening zelfstandigen) fors uitgebreid. Participatiecoaches die zich normaliter bezig houden met het begeleiden van bijstandsgerechtigden naar werk worden nu ingezet om de aanvragen voor de Tozo af te handelen. Deze regeling heeft dus als gevolg, dat de doelstellingen die we hebben gesteld met betrekking tot het begeleiden naar werk in de tijd vooruitgeschoven worden.

Het Rijk compenseert de kosten voor Tozo. Inmiddels hebben alle gemeenten een specifieke doeluitkering ontvangen als eerste voorschot. Voor onze gemeente is dat een bedrag van € 256.856. Het doel van de Tozo is om gedurende een periode van drie maanden zelfstandigen tijdelijk in hun levensonderhoud te voorzien door een uitkering voor levensonderhoud te verstrekken en/of een lening te kunnen verstrekken voor bedrijfskapitaal om hiermee hun bedrijf tijdens de corona-crisis in stand te kunnen houden. De Tozo-regeling is voor de gemeenten kostenneutraal omdat ook de behandelingskosten zullen worden vergoed. Los van het feit dat mensen mogelijk langer gebruik zullen maken van een Pw-uitkering zolang de begeleiding richting werk (nagenoeg) stil ligt, heeft de Tozo-regeling dus verder geen consequenties voor onze gemeente. Wat de effecten van de huidige crisis zullen zijn of worden op het gebruik van de Participatiewet (levensonderhoud), is momenteel nog niet in te schatten.

Voor nu wordt het ontvangen voorschot van het Rijk als budget doorbetaald aan KempenPlus om daaruit de kosten van Tozo te betalen.

MAJEURE THEMA'S SOCIAAL DOMEIN

▪ Jeugdzorg

Per 1 januari 2021 verandert het woonplaatsbeginsel in de Jeugdwet. Met het woonplaatsbeginsel wordt geregeld welke gemeente financieel verantwoordelijk is voor de jeugdhulp. Het woonplaatsbeginsel heeft ook een directe link met het financiële verdeelmodel in de Jeugdwet. In de huidige definitie is de verantwoordelijke gemeente de gemeente waarin de ouder met gezag woont.

Dit is vaak moeilijk te achterhalen. Bij voogdij is de woonplaats van het kind leidend. Dit leidt tot hoge kosten voor gemeenten met verblijfsinstellingen of veel pleeggezinnen. In Reusel-De Mierden zijn relatief veel pleeggezinnen. Het nieuwe uitgangspunt voor het woonplaatsbeginsel voor jeugdhulp zonder verblijf wordt de gemeente waar de jeugdige zijn woonadres heeft volgens de Basisregistratie Personen (de BRP). Bij jeugdhulp met verblijf (inclusief pleegzorg) wordt de gemeente waar de jeugdige onmiddellijk voorafgaande aan zijn verblijf zijn woonadres had verantwoordelijk. De gemeente waar de jeugdige vandaan komt, blijft dus verantwoordelijk voor de jeugdige en voor de kosten van de jeugdhulp.

De huidige contracten voor de inkoop van specialistische jeugdhulpaanbieders lopen af in 2020. Er loopt een gezamenlijk traject van de gemeenten in de regio Eindhoven met de jeugdhulpaanbieders om de inkoop vanaf 2021 te organiseren.

■ Wmo

Per 1 juli 2021 worden gemeenten verantwoordelijk voor de nieuwe Wet inburgering. Kern van de nieuwe aanpak is dat de regie op het inburgeren (weer) wordt teruggebracht bij de gemeente. Gestreefd wordt naar een nadrukkelijker verband met de uitvoering van de Participatiewet. De inburgering krijgt met deze opzet een positie binnen het brede gemeentelijke sociaal domein. Gemeenten moeten ervoor zorgen dat de uitvoering van de wet tijdig gereed is. Binnen de Kempen zijn we met de voorbereidingen hiervoor bezig.

■ IJslandse aanpak

Onze gemeente is een van de pilotgemeenten in Nederland voor de IJslandse preventieaanpak. Samen met de Kempengemeenten, VO scholen, GGD en Novadic-Kentron kijken we op welke wijze de IJslandse aanpak kan werken in de Kempen. Dit doen we onder de naam Kempenbranie. Speerpunten in de Kempen zijn welbevinden, ouderbetrokkenheid, zinvolle en veilige vrijetijdsbesteding. In de uitvoering zoeken we naar geschikte acties en projecten en proberen we initiatieven te stimuleren die deze speerpunten.

STATUS OPENSTAANDE KREDIETEN

Nr.	Jaar aanvraag krediet	Omschrijving investering	Beschikbaar gesteld	Lasten t/m 31-3-2020	Baten t/m 31-3-2020	Restant bedrag	Stand van zaken Afsluiten? Ja / Nee
		<i>bedragen in €</i>					
1	2019	Voorbereidingskrediet de Kei	50.000	35.097	0	14.903	Nee
2	2020	De Kei	333.320	0	0	333.320	Nee

Toelichting status openstaande kredieten:

1. Voorbereidingskrediet de Kei

Op koers. Er is geen concrete datum voor oplevering van een nieuwe/gerenoveerde Kei genoemd. We streven ernaar om in 2020 met een ontwerp te komen voor de definitieve keuze. Dit keuzemoment gaat nu in proces richting gemeenteraad. Verwachting is dat er nog enkele kosten uit dit krediet gehaald moeten worden.

2. De Kei

Er is geen definitief tijdspad aan gebonden. Dit krediet wordt benut wanneer de gemeenteraad een definitieve keuze heeft gemaakt voor welke optie het gaat worden.

WAT MAG HET KOSTEN?

Exploitatie	(bedragen x € 1.000)	2020	2021	2022	2023
Lasten					
Programmabegroting 2020-2023		-11.335	-11.293	-11.291	-11.256
Begrotingswijziging tot 1e berap 2020		-153	-176	-176	-176
Effecten 1e berap 2020		-435	-175	-177	-140
Totaal Lasten		-11.923	-11.644	-11.644	-11.572
Baten					
Programmabegroting 2020-2023		1.633	1.656	1.679	1.702
Begrotingswijziging tot 1e berap 2020		0	0	0	0
Effecten 1e berap 2020		225	-10	-10	-10
Totaal Baten		1.858	1.646	1.669	1.692
Saldo baten en lasten na 1e berap 2020		-10.065	-9.998	-9.975	-9.880

Effecten 1^e berap 2020

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

Aanpassing budget inburgering € 5.000 incidenteel nadeel;

Binnen het budget inburgering vinden een paar aanpassingen plaats. De kosten worden in totaal € 17.000 lager ingeschat door de inzet van een huismeester in plaats van een woonbegeleider. De inzet van een huismeester is aanzienlijk goedkoper, omdat hij minder vaak aanwezig is. Echter vormt hij wel een vast aanspreekpunt en is op vaste tijden aanwezig.

Tevens ontvingen we in het verleden gelden van de ISD (€ 22.000). Deze post is abusievelijk blijven staan in de begroting en dient eruit gehaald te worden, omdat deze middelen niet meer worden ontvangen.

HOB (€ 188.000 structureel voordeel in 2020, oplopend tot € 196.588 in 2023)

De regeling voor Huishoudelijk Ondersteuningsbudget (HOB) is per 1 januari 2020 vervallen. Het budget wordt toegevoegd aan het budget voor Huishoudelijke hulp in natura.

6.2 Wijkteams

Mijnbuurtje.nl (€ 18.604 incidenteel nadeel in 2020 en € 8.470 incidenteel in 2021 en 2022, dekking binnen bestaande budgetten).

Mijnbuurtje.nl zorgt ervoor dat inwoners en organisaties elkaar makkelijker vinden, meer samen doen, elkaars kwaliteiten benutten en in een fijne buurt wonen. Zij werken met een aanpak waarbij inwoners opgeleid worden tot buurtverbinders en gefaciliteerd worden met een online platform. Hierop kan alles wat aanwezig is in de kernen zichtbaar en toegankelijk gemaakt worden voor iedereen. Denk hierbij aan activiteiten, bijeenkomsten, inwonersinitiatieven, aanbod van verenigingen etc. Daarnaast worden door de aanpak van mijnbuurtje.nl nieuwe verbindingen gelegd met en tussen inwoners, professionals en de gemeente. Mijnbuurtje.nl investeert in zowel het toegankelijk maken van aanbod via de digitale wijze, maar ook in het werven en betrokken houden van 'buurtverbinders'.

De incidentele kosten voor 2020 bedragen € 18.604 en worden gedekt uit het budget voor Samen Doen (zie programma 0). De incidentele kosten voor 2021 en 2022 bedragen € 8.470 en worden gedekt uit het budget Omgevingswet (zie programma 8).

Bijstelling subsidie (€ 6.000 incidenteel nadeel in 2020)

De subsidie voor Novadic-Kentron is ten opzichte van de begroting met € 6.000 gestegen.

6.3 Inkomensregelingen (€ 21.540 structureel voordeel in 2020, oplopend tot € 22.524 in 2023).

Op basis van de 1^e managementrapportage 2020 van KempenPlus zijn enkele ramingen aangepast. De uitkeringslasten voor bijstandsuitkeringen worden neerwaarts bijgesteld op basis van actuele inschattingen. Dat heeft een beperkt effect op de Rijksuitkering die daardoor iets daalt,

In het kader van de coronacrisis is er een nieuwe, tijdelijke regeling voor zelfstandige ondernemers, de Tijdelijke Overbruggingsregeling voor Zelfstandige Ondernemers (Tozo). Deze regeling haakt feitelijk aan bij het Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) en wordt daarom uitgevoerd door KempenPlus. De kosten worden door het Rijk vergoed. Daarvoor is inmiddels een Rijksuitkering verkregen van € 256.856, welke we volledig als werkbudget doorzetten naar KempenPlus.

6.6 Maatwerkvoorzieningen Wmo (€ 24.000 structureel nadeel in 2020, afgerond € 14.000 structureel nadeel vanaf 2021)

Op basis van de 1^e Marap 2020 van de afdeling Maatschappelijke Dienstverlening van de GRSK zijn de ramingen aangepast voor individuele Wmo-voorzieningen. Voor vervoersvoorzieningen wordt structureel afgerond € 14.000 bijgeraamd. Voor rolstoelvoorzieningen wordt de raming voor 2020 met € 10.000 opgehoogd. De aanpassingen worden veroorzaakt door de aanzuigende werking als gevolg van het ingevoerde abonnementstarief voor eigen bijdragen Wmo.

6.7 Maatwerkdienstverlening (€ 357.857 structureel nadeel vanaf 2020, oplopend vanwege toepassing reguliere inflatie)

Het budget voor Huishoudelijke hulp in natura is opgehoogd met € 236.000 vanwege enerzijds het vervallen van het Huishoudelijk Ondersteuningsbudget en anderzijds vanwege de aanzuigende werking als gevolg van het ingevoerde abonnementstarief voor eigen bijdragen.

Die aanzuigende werking is ook de oorzaak van ophoging van het budget voor Begeleiding Wmo met € 64.850.

Voor het Collectief vraagafhankelijk vervoer zijn per 1-3-2020 nieuwe contracten afgesloten met Taxbus. Op basis daarvan en vanwege doorgevoerde prijsstijgingen moet het budget worden opgehoogd met € 5.000.

Op basis van het huidige gebruik en vanwege tariefindexeringen die hoger uitgevallen zijn dan was geraamd, moeten de ramingen voor Jeugdzorg in natura worden opgehoogd met in totaal € 52.007.

6.8 Geëscaleerde zorg (€ 8.000 structureel nadeel vanaf 2020)

Tot slot is een kleine aanpassing doorgevoerd op de ramingen voor de dienstverleningsovereenkomst met de gemeente Eindhoven (voor inkoop en contractbeheer jeugdzorg) en voor de post Veiligheid, jeugdreclassering en opvang. Per saldo gaat het om € 7.658.

Programma 7. Volksgezondheid en milieu

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Nr.	Nr. Begroting	Wat willen we bereiken? <i>Volgens programmabegroting 2020-2023</i>	Gereed / Op koers / Bijsturen <i>T.o.v. begroting</i>	Bijsturen op:		
				<i>Geld</i>	<i>Tijd</i>	<i>Inhoud</i>
1.	7.1	Bevorderen van zowel de geestelijke als de lichamelijke gezondheid van de inwoners van onze gemeente.	Op koers			
2.	7.1	NIX18 is de norm: geen alcohol en niet roken onder de 18 jaar.	Op koers			
3.	7.1	Een gezonde leefomgeving.	Op koers			
4.	7.1	Een dekkend AED netwerk met een beschikbaarheid binnen 6 minuten.	Op koers			
5.	7.2	Huidige rioolstelsel in goede staat houden.	Op koers			
6.	7.2	Wateroverlast verminderen.	Bijsturen			X
7.	7.2	Voldoen aan de Kader Richtlijn Water (KRW)	Gereed			
8.	7.2	Goed beheersen van hemelwater.	Bijsturen			X
9.	7.3	Verminderen van afvaldumping in het buitengebied.	Op koers			
10.	7.3	Betere afvalscheiding vertalen naar een lagere afvalstoffenheffing.	Bijsturen		X	X
11.	7.3	Maximaal 5% restafval in 2020.	Gereed			
12.	7.3	Materialentransitie 'van afval naar grondstof' mede koppelen aan werkgelegenheid (o.a. Social Return).	Gereed			
13.	7.4	Energiebesparing maximaliseren.	Bijsturen		X	X
14.	7.4	Stimuleren en faciliteren van opwekken duurzame energie.	Bijsturen		X	X
15.	7.4	Op termijn (2025) energieneutraal.	Op koers			
16.	7.4	Er zijn twee nieuwe initiatieven op het gebied van circulaire economie gerealiseerd.	Bijsturen		X	X
17.	7.4	Uitwerking notitie grootschalige opwekking wind- en zonne-energie.	Gereed			

Toelichting status doelstellingen begroting 2020 (toelichten bij bijsturen of overige informatie)

6. Wateroverlast verminderen

Uit het regionale onderzoek blijkt dat de bijdrage vanuit de riooloverstorten een klein aandeel hebben op de waterkwaliteit. De invloed van andere actoren zoals landbouw is vele malen groter. Hierdoor is investeren in de riolering niet efficiënt. De gereserveerde middelen worden wel ingezet voor verbeteren van de waterkwaliteit. Hiervoor is samen met Waterschap De Dommel een onderzoek gestart naar een gecombineerde uitbreiding van de (hemel)waterberging ter hoogte van de Zeegstraat.

8. Goed beheersen van hemelwater.

In het huidige VGRP is geen beleid en zijn middelen opgenomen om inwoners financieel te stimuleren. Het blijkt dat we daardoor achterlopen in onze ambitie om af te koppelen. In het volgende VGRP (2022>) zal hier mogelijk ander beleid voor opgenomen worden. Tot die tijd wordt afkoppelen uiteraard zo efficiënt mogelijk integraal meegenomen in de projecten.

10. Betere afvalscheiding vertalen naar een lagere afvalstoffenheffing.

De vertaling van betere afvalscheiding naar een lagere afvalstoffenheffing is moeilijk te realiseren omdat het verschil in de verwerkingskosten door de verschuiving van restafval naar grondstoffenstromen zoals GFT en PMD beperkt is. Per 1 januari 2021 dient via een Europese aanbesteding ook een nieuw contract voor onder andere de inzameling, verwerking van huishoudelijk afval en de milieustraat te worden afgesloten. Gelet op de beperkte verwerkingscapaciteit op de afvalmarkt staan de prijzen onder druk en wordt rekening gehouden met een kostenstijging.

13 + 14. Energiebesparing maximaliseren (13). Stimuleren en faciliteren van opwekken duurzame energie (14).

Middels de toegekende subsidie Regeling Reductie Energieverbruik krijgen alle woningeigenaren in 2020 een voucher ter waarde van 70 euro om energiebesparende maatregelen te treffen. Ook krijgen

ze informatie om middels een externe partij hun woning verder te verduurzamen. Onderdeel hiervan is het opwekken van duurzame energie. Dit initiatief is een goed begin maar zorgt niet voor maximale energiebesparing omdat het te beperkt is in de scope en maar 1 doelgroep bereikt. Er is geen specifiek initiatief voor het opwekken van duurzame energie op woningen.

15. Op termijn (2025) energieneutraal.

Met de realisatie van 11 windturbines in Reusel-Zuid (Windpark Agro-Wind Reusel B.V.) wordt een flinke stap gezet naar de doelstelling energieneutraal 2025. Maar aanvullende initiatieven (wind en zon) in combinatie met energiebesparing blijven noodzakelijk. Met het beleid en toetsingskader grootschalig wind en zon kan hier nader invulling aan worden gegeven.

16. Er zijn twee nieuwe initiatieven op het gebied van circulaire economie gerealiseerd.

Hier zijn nog geen concrete initiatieven gerealiseerd. Het gezamenlijke grondstoffencentrum (milieustraat) samen met Eersel en Bladel is een voorbeeld van zo'n initiatief. Medio 2020 wordt duidelijk of dit haalbaar is.

MAJEURE THEMA'S VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU

■ *Beleid en toetsingskader Grootschalig Wind- en zonne-energie.*

Recent is dit beleid en toetsingskader behandeld in de commissie Ruimte. In verband met de coronacrisis heeft vaststelling in de raad nog niet plaatsgevonden. Met dit beleid en het toetsingskader kunnen op transparante en eerlijke wijze initiatieven op het gebied van grootschalige wind en zon beoordeeld worden. Dit helpt initiatiefnemers en de gemeentelijke organisatie om vervolgstappen te zetten naar het doel Energieneutraal in 2025. Om dit doel te halen zijn nieuwe initiatieven noodzakelijk.

■ *AED netwerk*

Het zorgen voor een dekkend netwerk en voldoende burgerhulpverleners is een continue proces. Het netwerk draait mede op inzet van vele vrijwilligers en op de vrijwillige inzet van bedrijven en verenigingen om hun AED beschikbaar te stellen. Uiteraard heeft deze constructie juist ook aandachtspunten. De komende periode willen we hier op inzoomen.

STATUS OPENSTAANDE KREDIETEN

Nr.	Jaar aanvraag krediet	Omschrijving investering <i>bedragen in €</i>	Beschikbaar gesteld	Lasten t/m 31-3-2020	Baten t/m 31-3-2020	Restant bedrag	Stand van zaken Afsluiten? Ja / Nee
1	2016	Vervangen van glasbakken ondergronds	80.000	135	0	79.865	Nee
2	2015	Vervanging riolering 2015 ev	550.738	369.664	0	181.074	Nee
3	2017	Renovatie vacuumstation Voort	100.000	93.099	0	6.901	Nee
3	2017	Renovatie vacuumstation Voort (terugontvangsten)	0	0	-37.850	-37.850	Nee
4	2017 / 2018	Vervanging riolering 2017 en 2018	1.233.944	1.234.580	0	-636	Ja
5	2018	Renovatie vacuumgemaal Wilhelminalaan	50.000	41.715	0	8.285	Nee
6	2018	Regionale KRW maatregelen	50.000	0	0	50.000	Nee
7	2019	Persleiding gemaal	31.194	15	0	31.179	Nee
8	2019	Vervanging riolering 2019	616.972	299	0	616.673	Nee
9	2020	Vervanging riolering 2020	616.972	448	0	616.524	Nee
10	2020	Regionale KRW maatregelen 2020	50.000	0	0	50.000	Nee
11	2017	Sanering verkeerslawaaï 108 woningen (budgettair neutraal)	63.900	18.452	0	45.448	Nee
11	2017	Sanering verkeerslawaaï 108 woningen (budgettair neutraal)	-63.900	0	-49.245	-14.655	Nee

Toelichting status openstaande kredieten:

1. Vervangen van glasbakken ondergronds

Dit project is opgestart, echter vergt de locatie bepaling van waar de containers komen te staan veel tijd. Dit komt onder andere doordat de locaties in de lopende projecten zoals het Centrumplan en de herontwikkeling van de Kruisstraat ingepast moeten worden.

2. Vervanging riolering 2015 e.v.

Krediet behouden, nog niet alle werkzaamheden afgerond.

3. Renovatie vacuumstation Voort

Krediet behouden, nog niet alle werkzaamheden afgerond.

4. Vervanging riolering 2017 en 2018

Krediet afsluiten, werkzaamheden afgerond.

5. Renovatie vacuümgemaal Wilhelminalaan

Krediet behouden, nog niet alle werkzaamheden afgerond.

6. Regionale KRW maatregelen

Krediet behouden, zie toelichting. Middelen worden ingezet voor verbeteren waterkwaliteit.

7. Persleiding gemaal

Krediet behouden, werkzaamheden worden in 2020 uitgevoerd.

8. Vervanging riolering 2019

Krediet behouden, werkzaamheden worden in 2020 uitgevoerd.

9. Vervanging riolering 2020

Krediet behouden, nog niet opgestart.

10. Regionale KRW maatregelen 2020

Krediet behouden, kan samengevoegd worden met 6. (772284)

11. Sanering verkeerslawaaï 108 woningen

Het geluidsaneringsproject bestaat uit twee afzonderlijke projecten. Deel 1: 47 woningen (Turnhoutseweg en De Mierden), is praktisch afgerond. De afsluitende Awb procedure loopt momenteel. Wanneer geen bezwaren worden ingediend is dit deel (47 woningen) afgerond. Deel 2: 61 woningen (centrum en overige wegen), zal worden opgestart wanneer meer bekend is over de herinrichting (en mogelijke afwaardering naar 30km/u) van het centrum van Reusel. De totale kosten tot op heden: € 21.651. Het totale subsidiebedrag: € 63.900.

WAT MAG HET KOSTEN?

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	2020	2021	2022	2023
Lasten				
Programmabegroting 2020-2023	-2.828	-2.837	-2.859	-2.878
Begrotingswijziging tot 1e berap 2020	-32	-32	-32	-32
Effecten 1e berap 2020	-83	0	0	0
Totaal Lasten	-2.943	-2.869	-2.891	-2.910
Baten				
Programmabegroting 2020-2023	2.382	2.422	2.463	2.496
Begrotingswijziging tot 1e berap 2020	17	17	17	17
Effecten 1e berap 2020	0	0	0	0
Totaal Baten	2.399	2.439	2.480	2.513
Saldo baten en lasten na 1e berap 2020	-544	-429	-411	-396

Effecten 1^e berap 2020

7.1 Volksgezondheid

Incidentele bijdrage GGD (€ 13.000 incidenteel nadeel)

In het raadsvoorstel Zienswijze 1e begrotingswijziging 2020 GGD Brabant-Zuidoost en kadernota GGD Brabant-Zuidoost 2021 van 17 maart 2020 wordt door de GGD een extra bijdrage gevraagd. Voor de uitvoering van de bestuursopdracht vraagt de GGD namelijk aan de 21 gemeentes om een eenmalige kapitaalinjectie in 2020 van € 750.000. Dit houdt in een eenmalige bijdrage van € 1 per inwoner. Voor de gemeente Reusel-De Mierden betekent dit een bijdrage van 13.064 x € 1,- = € 13.064.

7.4 Milieubeheer

Werkprogramma ODZOB 2020 (€ 70.000 incidenteel nadeel)

Het werkprogramma ODZOB 2020 is groot € 145.986. Hiervan is € 87.335 beschikbaar voor de uitvoering van toezicht & handhaving waarvan € 72.298 specifiek voor toezicht ROK/ITV agrarisch. Voor het overige gaat het om kosten (basistaken) toezicht besluit bodemkwaliteit en asbestverwijdering. Toezicht op het onderdeel ROK industrieel is niet opgenomen in het

werkprogramma. In het kader van Berap wordt voorgesteld om extra budget beschikbaar te stellen voor het onderdeel toezicht en handhaving. Hierbij gaat het om budget voor:

1. afronding van het project ITV (ROK/ITV agrarisch).
2. uitvoering van toezicht bij industriële bedrijven (ROK industrieel).
3. extra budget voor bestuurlijk gevoelige dossiers/aandachtsbedrijven.
4. repressief nav verzoeken om handhaving.

ad1.

Voor de afronding van ITV in 2020 moeten dit jaar 84 milieucontroles uitgevoerd worden. Het controleprogramma 2020 Reusel-De Mierden bestaat volledig uit agrarische controles in het kader van het ITV project. In het ITV project zijn eerder afspraken gemaakt over de kosten. Uitgegaan is van een gemiddelde uurbesteding van 14 uur per controle. Echter uit de analyse over 2018 en 2019 blijkt dat er in Reusel-De Mierden veel meer hercontroles nodig zijn. Ingeschat was dat in 30-35% van de controles een hercontrole noodzakelijk is. In de praktijk blijkt dat het percentage hercontroles aanzienlijk hoger ligt. Voor de berekening van het extra ITV budget wordt uitgegaan tot max. 50% aanhercontroles. Op basis van het vorenstaande kost afronding van het project € 97.776 - € 72.298 afgerond € 25.000. Hierbij de kanttekening dat zoals nu te verwachten valt dat de provincie gaat besluiten om de afronding van het ITV project in 2021 te laten plaatsvinden. Hiermee kunnen de extra kosten

(€ 25.000) mogelijk over twee jaar worden verdeeld. Echter zolang dit besluit niet is genomen wordt uitgegaan van het worst-case scenario, wat betekent dat het project in 2020 afgerond moet zijn.

ad2.

In het werkprogramma ODZOB 2020 is voor toezicht en handhaving industriële bedrijven (ROK industrieel) geen budget geraamd. Dit omdat het totale budget werkprogramma ODZOB 2020 "volgeboekt" is met ROK/ITV agrarisch. Om ook bij deze categorie bedrijven milieucontroles uit te voeren wordt voorgesteld een bedrag van € 10.000 te ramen.

ad3.

Uit de ervaringen opgedaan in 2018 en met name in 2019 blijkt dat er ook een aantal milieucontroles/hercontroles bij bedrijven een (juridisch) vervolgtraject hebben gekregen en inmiddels als bestuurlijk gevoelig/aandachtsbedrijven aan te merken zijn. Voor 2019 zijn deze kosten ook geboekt op het ITV project, dit heeft onder andere gezorgd voor de overschrijding van het werkprogramma ODZOB 2019. Omdat voor 2020 extra werk te verwachten is voor deze categorie wordt voorgesteld een bedrag van € 10.000 te ramen.

ad4.

In 2019 zijn een groot aantal verzoeken om handhaving ingediend tegen agrarische bedrijven. Het gaat hierbij om bedrijven waarvan de aanwezige veebezetting niet in overeenstemming is met de verleende vergunning. Afhandeling procedureel ligt bij VTH de Kempen. Maar dit vraagt ook extra inzet van de ODZOB (controleren/juridische advisering). Nu is te verwachten dat in 2020 het aantal verzoeken om handhaving afneemt. Toch wordt een extra budget geraamd om dit extra werk te bekostigen. Uitgegaan wordt van € 25.000. Wel de kanttekening dat het werkelijk aantal ingediende zaken bepalend is. Bij genoemd bedrag is uitgegaan dat er substantieel minder verzoeken om handhaving worden ingediend, dit op basis van de ervaringen in de eerste maanden van 2020.

Totaal wordt via deze berap een extra bedrag van € 70.000 gevraagd.

Programma 8. VHROSV (volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing)

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Nr.	Nr. Begroting	Wat willen we bereiken? <i>Volgens programmabegroting 2020-2023</i>	Gereed / Op koers / Bijsturen <i>T.o.v. begroting</i>	Bijsturen op:		
				<i>Geld</i>	<i>Tijd</i>	<i>Inhoud</i>
1.	8.1	We vertalen de vastgestelde Omgevingsvisie in een nieuw juridisch kader (bestemmingsplan) met aandacht voor flexibiliteit om maatwerk mogelijk te maken.	Op koers			
2.	8.1	We stellen nieuw beleid voor landschappelijke inpassing op, waarbij rekening wordt gehouden met de nodige variatie in gebiedseigen beplanting die past bij de omgeving. Na het stellen van een duidelijke termijn om aan deze landschappelijke inpassing te voldoen, gaan we bij niet voldoen over tot handhaving.	Op koers			
3.	8.2	Realiseren van betaalbare woningen in de kernen om jongeren in het dorp te houden.	Op koers			
4.	8.2	Centrumplan Hart van Reusel: 1. Herinrichting van de markt inclusief realisatie aangrenzende opstallen. 2. Omvorming Wilhelminalaan. 3. Herinrichting van aansluitende wegen en straten.	Op koers			
5.	8.2	Onderzoek naar het toekomstig gebruik van het huidige gemeentehuis opstarten als bij verdergaande samenwerking andere locatiekeuzes worden gemaakt.	Gereed			
6.	8.2	Actualiseren grondbeleid om invulling te kunnen geven aan ambities gemeente.	Op koers			
7.	8.3	Woningen bouwen naar behoefte.	Op koers			
8.	8.3	Invulling geven aan transformatielocaties stedelijk gebied en buitengebied.	Op koers			
9.	8.3	Realisatie van 55 sociale huurwoningen conform doelstellingen woonvisie.	Op koers			
10.	8.3	Structurele huisvesting arbeidsmigranten realiseren.	Bijsturen		X	
11.	8.3	Geïnteresseerden in een huurwoning worden door corporaties zo snel en adequaat mogelijk geholpen.	Op koers			

Toelichting status doelstellingen begroting 2020 (toelichten bij bijsturen of overige informatie)

5. Onderzoek naar het toekomstig gebruik van het huidige gemeentehuis opstarten als bij verdergaande samenwerking andere locatiekeuzes worden gemaakt.

Deze doelstelling is bepaald toen er sprake was van een mogelijke herindeling. Omdat dit van de baan is, is deze doelstelling gereed. Bij het onderhoudsplan gebouwen heeft de raad echter aangegeven dat er voor een aantal strategische gebouwen, zoals het gemeentehuis, eerst een visie moest zijn voor de toekomst van dit gebouw voordat de onderhoudsgelden hiervoor besteed mogen worden. Deze visie wordt in 2020 opgesteld.

10. Structurele huisvesting arbeidsmigranten realiseren

Er ligt een ruimtelijk afwegingskader huisvesting arbeidsmigranten. Echter ontbreekt het momenteel aan initiatieven. Inmiddels zitten we al halverwege de looptijd van de woonvisie 2018-2023, waarin als ambitie is gesteld structurele huisvesting voor arbeidsmigranten te realiseren. Echter, gelet op de nog te doorlopen planologische ruimtelijke procedure en het bouwen van de huisvesting zelf, zal het lastig worden om structurele huisvesting voor arbeidsmigranten binnen deze termijn te realiseren.

MAJEURE THEMA'S VHROSV

▪ *Uitwerking juridisch kader Omgevingsvisie in nieuw bestemmingsplan Buitengebied*

In mei 2018 is door de gemeenteraad de Omgevingsvisie vastgesteld. De visie heeft een vertaalslag nodig naar een bestemmingsplan om een juridisch-planologisch kader te maken om de visie uit te voeren. Tegelijkertijd is het bestemmingsplan voor het buitengebied toe aan een herziening. De werkzaamheden hiervoor zijn opgestart en het college en de gemeenteraad worden meermaals gedurende het proces bijgepraat en gevraagd om richting te geven. Vooralsnog is het doel om een ontwerp voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet ter inzage te leggen.

▪ *Transitie intensieve dierhouderij*

Voor de inzet van inhuur in 2020 worden onttrekkingen uit de bestemmingsreserve "buitengebied in ontwikkeling via een raadsbesluit aan de raad voorgelegd.

Agrariërs dienen voor 1 januari 2021 aan te geven hoe zij de toekomst in willen gaan. Dat betekent een toename van het aantal omgevingsvergunningen, principeverzoeken en bestemmingsplanwijzigingen.

Er is flink meer menskracht nodig bovenop de aanwezige, bezette formatie in het ruimtelijk domein. Er is sprake van een zeer krappe arbeidsmarkt in dit domein. Ook heeft iedere gemeente, VTH's en omgevingsdiensten voor deze opgave extra personeel nodig. Vandaar dat in 2020 het contract met de reeds aanwezige en ingewerkte inhuur verlengd is. Hiermee kunnen we onze dienstverlening op peil houden.

In april 2019 hebben wij van de provincie Noord-Brabant toestemming gekregen om de zogenaamde Ruimte voor Ruimte-gelden in te zetten voor de inhuur van menskracht, gekoppeld aan de transitieopgave buitengebied en intensieve dierhouderij.

De gemeente heeft momenteel 230 agrarische bouwblokken in haar bestemmingsplan staan. De verwachting is dat ongeveer 110 agrariërs op deze locaties overwegen te stoppen. Daarnaast zullen er ook innovatievragen vanuit agrariërs gesteld worden. Beide groepen dienen uitgebreid en intensief gefaciliteerd te worden, waarbij onze omgevingsvisie zoveel mogelijk het uitgangspunt is.

Concreet betekent dit voor 2020 een onttrekking van € 200.000 uit de bestemmingsreserve "Ontwikkeling buitengebied" (€ 606.488,-) voor de inhuur van 2 fte.

Grondexploitaties

▪ *Voortgang centrumplan Reusel*

In maart 2020 is een overeenkomst gesloten met de ontwikkelcombinatie Jan Linders, Heijmans Vastgoed en Rialto Vastgoedontwikkeling voor een haalbaarheidsonderzoek voor de Markt Zuid (gebied naast woongebouw De Ark) en de Markt Noord (Bestaande locatie Linders) in Reusel. Komend half jaar wordt onderzocht of op deze locaties invulling gegeven kan worden aan de ambities van het centrumplan, o.a. de ontwikkeling van een nieuwe supermarkt, herinvulling van de huidige supermarkt en woningbouw en bijhorende voorzieningen op deze locaties.

Daarnaast is gestart met de uitwerking van het verkeersplan en de herinrichting van de wegen en pleinen. In het 3^e kwartaal wordt gestart met het bestemmingsplan.

Op basis van een recente herziening van de grondexploitatieberekening is in de jaarrekening 2019 een ophoging van de verliesvoorziening verwerkt van € 209.133,-. Het totaal gecalculeerde verlies voor Hart van Reusel komt daarmee op € 2.009.607,-.

▪ *Kerkekkers Hulsel*

In het plan Kerkekkers zijn alle kavels verkocht. Volgens een recente calculatie verwachten we in 2020 nog circa € 4.000,- aan tussentijdse winst te kunnen nemen. Voor 2021 resteert dan nog een winstneming van circa € 5.000,-. Er is dan in totaal € 735.000,- aan winst gerealiseerd op dit plan dat dan afgesloten wordt.

▪ *De Hasselt-II Lage Mierde*

De gecalculeerde eindwinst op dit plan bedraagt € 406.000,-, waarvan € 67.000,- reeds tussentijds is genomen. Voor 2020 wordt een tussentijdse winstneming verwacht van € 90.000,-. De overige winst zal gespreid worden genomen in de jaren 2021 t/m 2023.

▪ *De Leeuwerik Hooge Mierde*

In De Leeuwerik, dat we samen met een particuliere partij ontwikkelen, is nog 9.600 m² aan grond te verkopen. De verliesvoorziening is op basis van de meest actuele berekening iets verlaagd tot een totaal van € 684.001,-.

▪ **Molen Akkers Reusel**

In dit plan zijn alle kavels verkocht. In 2020 moet daarvan nog 7.365 m² geleverd worden. Het plan Molen Akkers zal op basis van de actuele calculatie in 2022 worden afgesloten. De totale winst zal dan € 3.399.000,- bedragen, waarvan t/m 2019 al € 2.087.000,- tussentijds is genomen. We verwachten in 2020 € 853.000,- tussentijds te kunnen nemen. De resterende winst zal naar verwachting in 2021 (€ 214.000,-) en 2022 (€ 245.000,-) genomen kunnen worden.

▪ **Den Horst Reusel**

Dit plannetje zal in 2021 kunnen worden afgesloten met een totale winst van € 131.000,-, waarvan € 37.000,- reeds tussentijds is genomen. Voor 2020 wordt een tussentijdse winstneming verwacht van € 44.000,- waarna in 2021 afgesloten kan worden met een winstneming van naar verwachting € 50.000,-.

▪ **'t Kantje Hulsel**

In Hulsel wordt een nieuw plan in exploitatie genomen dat de bouw van 25 woningen mogelijk maakt. De verwachte eindwinst op einde looptijd (2028) is gecalculeerd op € 727.000,-.

STATUS OPENSTAANDE KREDIETEN

Nr.	Jaar aanvraag krediet	Omschrijving investering <i>bedragen in €</i>	Beschikbaar gesteld	Lasten t/m 31-3-2020	Baten t/m 31-3-2020	Restant bedrag	Stand van zaken Afsluiten? Ja / Nee
1	2004	Beekherstel Reuseldal	20.000	2.509	0	17.491	Nee
2	2005	Ontwikkeling Rouwenbogtloop	25.000	12.397	0	12.603	Nee
3	2013	Herziening Bestemmingsplan Buitengebied	200.000	149.729	0	50.271	Nee
4	2014	Urgentiegebieden (lasten)	15.000	19.156	0	-4.156	Ja
4	2014	Urgentiegebieden (baten)	-24.550	0	0	-24.550	Ja
5	2016 / 2017	Implementatie nieuwe omgevingswet	20.000	1.470	0	18.530	Nee
6	2016	Crisis en herstelwet	25.000	0	0	25.000	Ja

NR 1 + 2: zijn de beschikbaar gestelde budgetten per 1 januari 2012.

Toelichting status openstaande kredieten:

1. Beekherstel Reuseldal

Dit loopt op koers. De ontwikkelingen in het Reuseldal lopen en er wordt gewerkt naar uitvoering in 2021. In deze projecten zijn ontwikkelingen gepland waarbij de gemeente samen met het Waterschap optrekt. Hiervoor wordt het krediet ingezet.

2. Ontwikkeling Rouwenbogtloop

Dit krediet wordt ingezet voor onderhoud en realisatie van natuur- en landschapsontwikkeling bij de Rouwenbogtloop. Concrete projecten zijn de uitbreiding van de natuurlijk inrichten van de Rouwenbogtloop ter hoogte van Wilheminalaan en de Hoeven. Hier kunnen samen met Waterschap de Dommel natuur- en waterdoelen gerealiseerd worden.

3. Herziening Bestemmingsplan Buitengebied

Dit loopt op koers. Dit krediet stond in teken van het bestemmingsplan buitengebied 2017. Dat bestemmingsplan is niet vastgesteld. In de nazorg hiervan is van dit krediet het veegplan gefinancierd voor de afhandeling van een aantal ontwikkelgerichte zienswijzen.

4. Urgentiegebieden

Krediet kan worden afgesloten.

5. Implementatie nieuwe omgevingswet

Dit loopt op koers. Op 1 april 2021 heeft de Minister uitstel van de inwerkingtreding van de Omgevingswet aangekondigd. Het uitstel is enerzijds het gevolg van de beperkende coronamaatregelen en anderzijds vanwege de DSO (Digitale Stelsel Omgevingswet). De nieuwe datum is nog onderwerp van onderhandeling tussen de diverse betrokken partijen. Wel weten we dat de Minister de periode van uitstel zo kort mogelijk wil houden. We gaan daarom voorlopig uit van uitstel tot 1 juli 2021 of 1 januari 2022. Dat betekent dat we 2020 en 2021 hard nodig hebben om in ieder geval te kunnen voldoen aan de minimale acties om klaar te zijn voor de Omgevingswet. De gelden zijn onder meer nodig voor aansluiting van de DSO. Hiervoor lopen aanbestedingen voor zowel VTH als RO. Daarnaast komen 2020 en 2021 in het teken te staan van voorbereidende besluitvorming door zowel college als gemeenteraad, herinrichting werkprocessen, interne educatie en voorlichting.

6. Crisis en herstelwet

Krediet kan worden afgesloten.

WAT MAG HET KOSTEN?

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	2020	2021	2022	2023
Lasten				
Programmabegroting 2020-2023	-7.047	-2.851	-2.869	-1.626
Begrotingswijziging tot 1e berap 2020	-50	0	0	0
Effecten 1e berap 2020	-255	8	8	0
Totaal Lasten	-7.352	-2.843	-2.861	-1.626
Baten				
Programmabegroting 2020-2023	6.021	1.844	2.043	769
Begrotingswijziging tot 1e berap 2020	0	0	0	0
Effecten 1e berap 2020	0	0	0	0
Totaal Baten	6.021	1.844	2.043	769
Saldo baten en lasten na 1e berap 2020	-1.331	-999	-818	-857

Effecten 1^e berap 2020

8.1 Ruimtelijke ordening

Opstelling masterplan bedrijventerrein Lange Voren (€ 10.000 incidenteel nadeel)

Bedrijventerrein Lange Voren in Reusel is een bedrijventerrein met een gemengde functie. Op het bedrijventerrein zijn onder andere productiebedrijven, bouwbedrijven en groothandels- en volumineuze detailhandelsbedrijven gevestigd. Het terrein is ingesloten door woningen en er zijn een aantal bedrijfswoningen op het terrein aanwezig. Er zijn de afgelopen periode diverse initiatieven bij de gemeente binnen gekomen voor transformatie van bedrijvigheid naar wonen op het bedrijventerrein. De initiatiefnemers willen stoppen met het bedrijf of verplaatsen naar bedrijventerrein Kleine Hoeven. De locatie op de Lange Voren wil men inzetten voor woningbouw.

Het komen tot een gebiedsvisie is een omvangrijk project, waar de reguliere middelen binnen de post Bestemmingsplannen niet in voorzien. Gevraagd wordt om voor bedrijventerrein Lange Voren incidenteel € 10.000 beschikbaar te stellen.

Mijnbuurtje.nl (€ 8.470 incidenteel voordeel in 2021 en 2022)

Het budget voor de Omgevingswet wordt ingezet als dekking voor het project Mijnbuurtje.nl. Dit levert op programma 8 in 2021 en 2022 een voordeel op van € 8.470. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar programma 6.

Onttrekking uit de bestemmingsreserve Ontwikkeling Buitengebied (€ 200.000 incidenteel nadeel)

Voor de inhuur van 2 FTE wordt in 2020 € 200.000 onttrokken uit de bestemmingsreserve Ontwikkeling Buitengebied. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar programma 8, specifiek het kopje Transitie intensieve dierhouderij onder majeure thema's.

Dit incidenteel nadeel staat tegenover het incidenteel voordeel genoemd in programma 0 (de onttrekking uit de bestemmingsreserve). Dit betekent dat het per saldo nul is en het geen invloed heeft op het begrotingssaldo.

8.3 Wonen en bouwen

Leegstandskosten Fraterhuis (€ 44.000 incidenteel nadeel)

De leegstandkosten van het Fraterhuis bedragen op dit moment per kwartaal € 16.000. Op dit moment is er echter een bedrag begroot van € 20.000. Om voor heel 2020 de leegstandkosten voor het Fraterhuis te kunnen bekostigen, is op basis van de huidige gegevens € 64.000 budget nodig. Gelet op het beschikbare bedrag van € 20.000 is dit niet voldoende en dient er € 44.000 bijgeraamd te worden. Of de bijraming van € 44.000,- voldoende is, hangt af van hoeveel bewoners uit Fraterhuis dit jaar doorstromen, waardoor de leegstandkosten nog kunnen toenemen. Gelet op de dichterbij komende einddatum voor het huisvesten van statushouders in het Fraterhuis, wordt dit wel verwacht. Bij de 2e berap hebben we beter zicht hierop en kan er indien noodzakelijk nog bijgeraamd worden.

Leges ontvangsten omgevingsvergunningen blijven achter door Coronacrisis (gevolgen onbekend)

De afdeling VTH ziet dat het aantal aanvragen om omgevingsvergunningen terugloopt. De verwachting is daarmee gerechtvaardigd dat de ontvangsten zoals begroot dit jaar niet zullen worden gehaald. Het is op dit moment nog te vroeg om hier een voorspelling/aanpassing in te doen. Dit hangt helemaal af van de vraag hoe de situatie in Nederland zich de komende weken/maanden zal ontwikkelen. In de 2^e berap 2020 kan hier een betere inschatting voor gemaakt worden. Neemt niet weg dat het wel zaak is om nu al te melden dat de inkomsten uit leges voor dit jaar niet gehaald zullen worden.

Opvolging rekenkameronderzoeken

In de raadsvergadering van 17 december 2019 is het amendement “Eindrapport Rekenkamercommissie opvolging aanbevelingen” aangenomen. In het amendement is vastgesteld dat: de gemeenteraad in ieder geval steeds binnen een termijn van maximaal 12 maanden na besluitvorming door de raad over de opvolging van aanbevelingen die zich richten tot het college van een Eindrapport van de Rekenkamercommissie te informeren over de resultaten van de opvolging van aangenomen aanbevelingen (tenzij bij een specifiek rapport c.q. aanbeveling andere termijn stellingen worden afgesproken).

In dit hoofdstuk komen we tegemoet aan het amendement en wordt u geïnformeerd over de diverse eindrapporten van de Rekenkamercommissie.

- *Eindrapport Rekenkamercommissie Meldingen in de openbare ruimte*

Momenteel wordt het systeem en het proces met betrekking tot meldingen onderzocht en verbeterd. Daarbij zal het huidige SIM worden vervangen door een nieuw systeem. Er is al een werkschrijving opgesteld hoe het nu om te gaan met meldingen maar deze zal voor het nieuwe systeem nogmaals geactualiseerd worden. Daarnaast is de visie op dienstverlening “Zie de mens” vastgesteld welke verder geïmplementeerd wordt in het proces van meldingen in de openbare ruimte.

- *Eindrapport Rekenkamercommissie beheer openbare ruimte*

De voornaamste aanbeveling is de actualisatie c.q. integratie van het onderdeel groen. Dit integrale is reeds opgepakt voor zover dit binnen de huidige kaders past. Het beleid zal naar verwachting in 2021 aan de gemeenteraad worden aangeboden (zie de toelichting in programma 5).

- *Eindrapport Rekenkamercommissie Informatiebeveiliging en Privacy*

Eind vorig jaar is in gezamenlijkheid in de Kempen een Information Security Management System aangeschaft. Op dit moment wordt dit verder ingericht, aansluitend bij de PDCA (Plan Do Check Act)-cyclus. Daarnaast is nieuw beleid vastgesteld voor de uitgifte van toegangsautorisaties in ons gemeentehuis en wordt in de Kempen gezamenlijk verder gewerkt aan de implementatie van alle maatregelen behorende bij de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO).

Wat betreft de voortgang van informatiebeveiliging en gegevensbescherming is in maart 2020 een raadsinformatienota aan de raad aangeboden met de resultaten van de ENSIA 2019. Hierin wordt verder ingegaan op de huidige stand van zaken met betrekking tot informatieveiligheid in onze gemeente en de maatregelen die nog getroffen moeten worden.

- *Eindrapport Rekenkamercommissie Individuele- en groepsbegeleiding Wmo*

In het rekenkamercommissie-onderzoek naar de individuele en groepsbegeleiding Wmo (januari 2019) zijn diverse aanbevelingen gedaan. In een brief aan de rekenkamercommissie en aan de raad is hierop gereageerd. Er bleven een beperkt aantal aanbevelingen over waar onze organisatie mee aan de slag kon. Daarnaast waren er een aantal aanbevelingen gericht aan de raad, hier wordt niet op ingegaan.

Wat betreft de aanbeveling over de uitvoering:

Vraag het college om de toegang tot voorzieningen breed onder de aandacht te brengen en met name bij het voorliggend veld. Laat het college nagaan of de toegang onder de doelgroep begeleiding nog prominenter onder de aandacht gebracht kan worden, zodat inwoners die begeleiding nodig hebben dat tijdig krijgen. Herijk hierbij in ieder geval de digitale (bv. informatie op de website over toegang) en schriftelijke communicatie van het Wmo-loket.

Dit heeft voortdurend onze aandacht door hierop in te gaan bij publicaties door het Loket van A tot Z. Verder brengen we het onder de aandacht bij diverse voorlichtingsbijeenkomsten in het voorliggend veld, bij onze professionele partijen waar we mee samen werken en de informele partijen zoals KBO's, werkgroepen zorg en welzijn en anderen. Ook wordt op dit moment gewerkt aan een actualisatie van de website van het loket van A tot Z.

Wat betreft de aanbeveling over de resultaten:

Ga als raad na hoe de bij de ISD aanwezige gegevens actueel inzichtelijk gemaakt kunnen worden. De afdeling Maatschappelijke Dienstverlening is volop bezig met het meer inzichtelijk maken van gegevens, de eerste resultaten van dit proces zullen dit jaar zichtbaar worden.

Wat betreft de aanbevelingen voor het bestuurlijk proces:

Anticipeer op de invoering van het abonnementstarief. Vraag het college hoe de gemeente zich heeft voorbereidt op het abonnementstarief dat per 1-1-2019 ingaat. Meer specifiek kan hierbij gedacht worden aan financiële implicaties, hoe de gemeenten omgaat met extra aanvragen door inwoners en adequate en snelle doorlooptijd etc.

In de Berap wordt ingegaan op de effecten van het abonnementstarief. De afdeling MD gaat de raad actief informeren over de Berap.

Opvolging rapportage interim controle accountant

Als voorbereiding op de jaarrekeningcontrole voert de accountant in het najaar een interim controle uit. Over de bevindingen wordt een rapport uitgebracht. In deze paragraaf geven we de adviezen en aanbevelingen weer, die door de accountant zijn gegeven naar aanleiding van de interim controle 2019. Daarbij geven wij onze reactie weer.

Proces	Bevinding	Prioriteitstelling 2019	Prioriteitstelling 2018
Verbijzonderde interne controle	Risicogericht intern controleplan	Middel	Middel
Financieel afsluitproces	Voorzieningen groot onderhoud	Middel	Hoog
Financieel afsluitproces	Waardering debiteuren	Laag	Hoog
Financieel afsluitproces	Voorziening APPA en Wachtgeld	Opgevolgd	Hoog
Inkoop en aanbesteding	Contractenregistratie en beheer	Middel	Middel
Inkoop en aanbesteding	Gebruik van prestatieverklaringen	Middel	Middel
Inkoop en aanbesteding	Rechtmatigheid inkopen en aanbestedingen	Laag	Laag
Grondexploitaties	Methodiek actualisatie grondexploitaties	Laag	Laag
Grondexploitaties	Tussentijdse winstnemings grondexploitaties	Midden	-
Subsidies	Overschrijding termijnen / registratie van subsidies	Laag	Laag
Subsidies	Beoordeling subsidieverantwoordingen	Laag	Laag

Overzicht aanbevelingen uit Managementletter 2019

Advies 1: Risicogericht intern controleplan

Voor boekjaar 2019 worden de VIC werkzaamheden grotendeels op dezelfde wijze uitgevoerd als voorgaande jaren (voor boekjaar 2020 wordt een nieuw IC-plan opgesteld). Wij vragen voor een efficiënt proces van de accountantscontrole aandacht voor de volgende punten:

A: Het zo snel als mogelijk uitvoeren van de nog resterende VIC werkzaamheden, alsmede het evalueren van de geconstateerde afwijkingen, de herstelwerkzaamheden en de eventuele impact op de getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening;
Opgevolgd.

B: Het opzetten van een plan van aanpak ten aanzien van het vaststellen van de prestatielevering op inkopen vanuit de VIC-functie.

Hoewel we de aanbeveling snappen, worstelen we met de vraag hoe we dit in een kleine organisatie als de onze daadwerkelijk handen en voeten kunnen geven. We hebben ook niet de indruk dat we op dit gebied bijzondere risico's lopen, juist vanwege de kleinschaligheid van de organisatie.

Advies 2: Voorzieningen groot onderhoud

A: Omdat de toekomstplannen (nieuwbouw, renovatie of anders) voor cultureel centrum de Kei nog niet bekend zijn, is het op dit moment niet duidelijk hoeveel financiële middelen er voor het groot onderhoud van dit gebouw gereserveerd moeten worden. Wij adviseren om de ontwikkelingen hieromtrent vanuit financiën te monitoren.

We zijn ons daarvan bewust. Nadat een keuze is gemaakt ten aanzien van de nieuwbouwvariant voor De Kei (in 2020) en die keuze vervolgens is uitgewerkt in een concreet plan zal bezien worden wat die keuze betekent voor de onderhoudsvoorziening.

B: Wij adviseren om de dotatie aan de voorziening wegen te bepalen op de volledige looptijd (10 jaar) van het onderhoudsplan en de stand van voorziening in de jaarrekening 2019 hierop aan te passen.

Het aanvullende van de voorziening op basis van de looptijd van 10 jaar is strijdig met het Bbv, dat bepaalt dat de structurele lasten in de begroting moeten worden geraamd op basis van het beheerplan. Dit is t/m 2022 juist in de begroting opgenomen. Met ingang van 2023 zal in de eerstvolgende begroting een hogere dotatie aan de onderhoudsvoorziening moeten worden opgenomen, gebaseerd op de ramingen in het beheerplan. Overigens wordt het beheerplan in 2023 geactualiseerd en dan zullen wij de dotatie berekenen op de volle looptijd van het plan.

Advies 3: Waardering debiteuren

Op basis van de verslaggevingsregels is het verplicht om een voorziening te treffen op het moment dat de verwachting bestaat dat een vordering (deels) niet kan worden geïnd. Wij adviseren om voor het opmaken van de jaarrekening opnieuw een gedegen inschatting te maken van de inbaarheid van de openstaande debiteurenvorderingen en hoogte van de voorziening hierop aan te passen.
Opgevolgd.

Advies 4: Contractenregistratie en beheer

Er zijn in de markt applicaties beschikbaar voor contractenregistratie die contractbeheer actief ondersteunen (signalering aflopende contracten e.d.) en waarbij tevens de volledige documentatie van het aan het contract ten grondslag liggende aanbestedingstraject automatisch wordt gekoppeld. Dergelijke applicaties helpen om de rechtmatigheid van inkoop en aanbesteding op een efficiënte manier te borgen. Wij adviseren u om de mogelijkheden hiervan te onderzoeken.
Wij administreren onze contracten in Corsa en hebben niet het voornemen om daarvoor een afzonderlijke applicatie aan te schaffen.

Advies 5: Gebruik van prestatieverklaringen

Wij adviseren om de huidige systemen en processen op dit punt – daar waar mogelijk en passend in uw organisatie – tegen het licht te houden en aan te scherpen. Daarnaast adviseren wij voor 2019 om de toets op de prestatieverlevering onderdeel uit te laten maken van de verbijzonderde interne controle werkzaamheden.

Zie de reactie bij 1.

Advies 6: Rechtmatigheid inkopen en aanbestedingen

We hebben voorgaand jaar geadviseerd om een meerjarenanalyse op te nemen met als doel eventuele onrechtmatigheden als gevolg van overschrijdingen of contractverleningen te signaleren. We hebben bij de interim-controle vastgesteld dat deze meerjarenopstelling inmiddels is opgesteld. Dit vinden wij een goede ontwikkeling. Wij adviseren in het kader van de jaarafsluiting om de analyse voor de resterende periode (4^e kwartaal) uit te voeren, zodat tijdig bijsturing kan plaatsvinden en eventuele effecten van geconstateerde afwijkingen op rechtmatigheid voor het opmaken van de jaarrekening in beeld zijn.
Opgevolgd.

Advies 7: Methodiek actualisatie grondexploitatie

Wij adviseren om de tussentijdse monitoring op grondexploitatie te verbeteren door het uitvoeren van een actualisatie later in het jaar, bijvoorbeeld bij het opmaken van de 2^e berap of begroting. Tevens adviseren wij om de uitgangspunt voor het doorrekenen van de verschillende scenario's vast te leggen in de nota grondbeleid.

Uit kostenoverwegingen hebben wij niet de intentie om tussentijds de calculaties ten aanzien van de grondexploitatie te herzien. Wij zijn het eens met de gedachte dat grondexploitatie in de Bestuursrapportages meer aandacht moeten krijgen. In de 1^e Berap 2020 wordt dit vormgegeven en van daaruit zal de informatievoorziening richting raad zich verder ontwikkelen naar behoefte van de raad.

Advies 8: Tussentijdse winstneming grondexploitaties

Wij adviseren om het antwoord van de commissie BBV te evalueren en de tussentijdse winstneming op grondexploitaties overeenkomstig het antwoord te verwerken. Tevens adviseren wij u, in lijn met de voorgaande bevinding, om de uitgangspunten voor tussentijdse winstneming concreet op te nemen in de nota grondbeleid en vast te lasten stellen door de gemeenteraad.

De commissie Bbv heeft wel een nadere uitleg gegeven ten aanzien van de Poc-methode, maar die geeft onvoldoende verduidelijking voor onze situatie. Daarom hebben wij een verduidelijkende vraag gesteld aan de commissie, maar het antwoord daarop is nog niet ontvangen. In de jaarrekening 2019 zijn een tweetal correcties verwerkt op de in 2018 genomen tussentijdse winsten. Hiermee is bereikt dat we zeker niet teveel winst hebben genomen. Er is dus minder risico op tegenvallers in de toekomst.

Advies 9: Overschrijding termijnen / registratie van subsidies

Vastgestelde termijnen voor het aanvragen van subsidies en het beschikken en vaststellen daarvan worden niet consequent nageleefd.

Wij hebben “Samen Doen” hoog in het vaandel en richten ons daarom meer op de realisatie van doelen en effecten dan op de strikte naleving van regels. Het in behandeling nemen van (formeel) te laat ingediende aanvragen of het later beschikken op een subsidieverzoek heeft overigens op zichzelf geen enkele financiële impact.

Advies 10: Beoordeling subsidieverantwoordingen

Wij adviseren u om een vast stramien te ontwikkelen voor de beoordeling van subsidies en dit toe te passen in het subsidieproces.

Wij zijn het eens met de opmerking dat het subsidieproces verbetering zou kunnen gebruiken. We zoeken naar bruikbare mogelijkheden daarvoor.

SCHRIFTELIJKE BERAADSLAGING RAAD (inzending via fractievoorzitter > griffier),

mede t.b.v. publicatie op website en vergaderApp iBabs

Raadsvoorstel:	1e Berap 2020	Datum reactie andere fractie of college:	
Datum:	26 mei 2020	Portefeuillehouder (in te vullen door griffier):	de heer F.P.M. Rombouts
Fractie:	PvdA		

Reactie en/of vraag vanuit de fractie

1. Algemeen: we ontvangen graag een overzicht van begrootte baten waarvan verwacht wordt dat deze ten gevolge Corona niet (volledig) gerealiseerd worden. Graag in dit overzicht een opsomming van de exacte begrootte bedragen en daarbij een grove indicatie welk percentage (evt bandbreedte) u denkt dat we qua inkomsten mis zullen lopen.
2. Pagina 13, 2.1 : Een verkeersveilige situatie rondom scholen.
 - a. Wat is de stand van zaken m.b.t. overleg met scholen over de expliciete inrichting van schoolzones in de openbare ruimte?
3. Pagina 13, 2.1: Betere fietsverbindingen Lensheuvel-Sportpark Den Hoek en Sleutelstraat-Weijereind.
 - a. Wat is concreet de stand van zaken?
4. Pagina 14: De voorbereiding van grootschalige omvorming naar LED en oude masten naar nieuwe loopt.
 - a. Uit de jaarrekeningen en begroting bleek dat budgetten steeds niet werden aangesproken. We horen graag concreet wat de status en de planning is. En idem wat de gerealiseerde financiële effecten zijn op de energierekening van de gemeente.
5. Pagina 17: een integrale herontwikkeling van bedrijventerrein Koningshoek kan niet op draagvlak bij de ondernemers rekenen.
 - a. Wordt wel situationeel gekeken naar herontwikkeling van individuele locaties waar sprake is van (aanstaande) leegstand? Of geeft u de ambities om tot verbetering van dit gebied te komen op?
6. Pagina 17: Momenteel komen er veel initiatieven binnen van horecaondernemers die hun horecafunctie willen omzetten naar iets anders.
 - a. Wat zijn de aanleidingen van deze initiatieven en naar wat voor soort activiteit wil men dan omzetten? Hoe worden deze initiatieven nu beoordeelt/behandelt ? Is het ontbreken van een visie op de horeca bepalend voor beoordeling van initiatieven? Zo ja, wanneer verwacht u deze visie gereed te kunnen hebben? Is het gegeven dat er "veel initiatieven" zijn al besproken met het georganiseerd verband van ondernemers?
7. Pagina 17: voortgang centrumplan
 - a. Per welke datum wordt een formele vervolgstap van o.a. Jan Linders verwacht?
8. Pagina 18: Zwartven
 - a. De termijn om tijdelijk arbeidsmigranten te mogen vestigen is gesteld op maximaal vijf jaar. Hoe voorkomen we dat de eigenaar vijf jaar geld haalt uit de exploitatie van huisvesting van migranten maar besluit niet verder te investeren? Wanneer overweegt het college de tijdelijke ontheffing te beëindigen?
9. Pagina 21, 5.2 : Adequate basisvoorzieningen van sportaccommodaties in stand houden waar een redelijke eigen bijdrage van verenigingen tegenover staat.
 - a. Waarom is de voorbereiding van de aanbesteding niet eerder opgestart? De vraag ligt er al zo lang dat het sonde is dat dit nu ook in 2020 niet gerealiseerd lijkt te gaan worden.
10. Pagina 21, 5.7: Verblijf en beweging in de leefomgeving stimuleren
 - a. Welke initiatieven zijn op dit onderdeel gestart en wat is er bereikt?
11. Pagina 22, beleidsplan groen: Opnieuw, nu voor het derde jaar op rij, wordt deze actualisatie uitgesteld. Waarom is dit steeds het kind van de rekening? Waarom kan hier nu niet prioriteit aan worden gegeven? Is er wel een concreet projectplan opgesteld? Is er een evaluatie van het laatst vastgestelde beleid gemaakt? Graag ontvangen we deze documenten.

12. Pagina 25: Wmo / wet inburgering
 - a. Welke ambities heeft het college gehanteerd als startpunt voor de voorbereiding van de uitvoering van de Wet inburgering? Denk aan beoogde doelen, te bereiken resultaten en bijbehorende taken (regievoering, samenwerking e.d.). Om welke aantallen denkt u dat het zal gaan? Welke externe stakeholders zijn betrokken in de voorbereiding? Zijn ervaringsdeskundigen betrokken? Wordt gebruik gemaakt van de handreikingen van Divosa? Is het inkooptraject al gestart? Zijn benodigde ICT voorzieningen in beeld? Wij denken dat een RIN over de kaders en voortgang van het geheel verstandiger is dan een korte beantwoording van bovenstaande vragen.
13. Pagina 26: IJslandse aanpak
 - a. Wordt er onderzocht in hoeverre de 'social distancing' tengevolge Corona impact heeft op het alcohol en drugsgebruik door jongeren en hoe zij dat ervaren?
14. Pagina 27: Wijkteams
 - a. Voor welke wijken wordt mijnbuurtje.nl nu ingezet? Is dit in pilotvorm? Zo ja, wanneer wordt dit geëvalueerd en resultaten gedeeld?
15. Pagina 29: Wateroverlast
 - a. Graag een uitleg over de zin "De invloed van andere actoren zoals landbouw is vele malen groter"
16. Pagina 30: Vervangen van glasbakken ondergronds
 - a. Graag uitleg over de zinsnede "herontwikkeling van de Kruisstraat"
17. Pagina 31: Sanering verkeerslawaaai
 - a. Wat houdt dit project concreet in? Wat wordt bedoeld met afsluitende Awb procedure?
18. Pagina 34: Transitie intensieve dierhouderij
 - a. Er hadden zich begin 2020 in totaal 9 (?) varkenshouders uit onze gemeente gemeld voor de regeling warme sanering varkenshouderij. Hoe past dit aantal in uw beeld dat ca 110 agrariërs overwegen te stoppen op de huidige locatie? Is er al iets bekend over de beoordeling van de aanvragen van deze lokaties? Is het college bekend met deze lokaties en zijn het ook inderdaad beoogde transformatielokaties?
19. Pagina 34: grondexploitaties Centrum Reusel
 - a. Is de ophoging van de verliesvoorziening geheel toe te schrijven aan de opgelopen vertraging? Hoe realistisch is de huidige planning?
20. Pagina 36: Leegstandkosten Fraterhuis
 - a. Zijn er mogelijkheden om de vrijstaande ruimtes alternatief in te vullen gedurende de resterende looptijd van de overeenkomst om zo de financiële druk te verlichten?

Antwoord andere fractie of college

Vraag 1. Algemeen: we ontvangen graag een overzicht van begrootte baten waarvan verwacht wordt dat deze ten gevolge Corona niet (volledig) gerealiseerd worden. Graag in dit overzicht een opsomming van de exacte begrootte bedragen en daarbij een grove indicatie welk percentage (evt bandbreedte) u denkt dat we qua inkomsten mis zullen lopen.

Wij hebben op dit moment onvoldoende beeld om het gevraagde overzicht te verstrekken. We zien natuurlijk wel een aantal ontwikkelingen, maar het is niet mogelijk om daar nu al uitspraken over te doen. Zo mag het duidelijk zijn dat bijvoorbeeld het aantal overnachtingen op dit moment laag is, zodat een lagere opbrengst van de Toeristenbelasting voor de hand zou liggen. Het is echter onmogelijk om een inschatting te maken van het effect van toename van het aantal overnachtingen omdat verwacht wordt dat meer mensen de vakantie in eigen land zullen doorbrengen. Het benoemen van bandbreedtes zou dan neerkomen op een "slag in de lucht". Ten aanzien van de opbrengst van marktgelden zou een redelijk concrete berekening te maken zijn. Overigens zijn alle effecten sterk afhankelijk van de ontwikkelingen met betrekking tot Covid-19 en de (duur van) de maatregelen die daarvoor worden genomen. Ook qua tijdplanning zijn wij niet in staat om voor 26 mei het gevraagde overzicht te produceren.

Vraag 2. Pagina 13, 2.1 : Een verkeersveilige situatie rondom scholen.

Wat is de stand van zaken m.b.t. overleg met scholen over de expliciete inrichting van schoolzones in de openbare ruimte?

Er is inmiddels naar volle tevredenheid een schoolomgeving heringericht (Dooleg te Reusel). Verder zijn we in het eerste kwartaal van dit jaar gestart met de ontwikkeling van een verkeersveilige schoolzone rondom openbare basisschool De Torelaar. Gezien het traject met bewonersparticipatie

verwachten we eind van de zomer een definitief ontwerp (DO) gereed te hebben. In het vierde kwartaal voeren we vervolgens -naar verwachting- dit plan uit bestaande uit het ontoegankelijk maken van overste(e)k(en), wegmarkering en extra verkeersremmers in de openbare ruimte. Voor een derde schoolomgeving (Broekant in Lage Mierde) zijn er oriënterende gesprekken naar de wederzijdse behoefte.

Vraag 3. Pagina 13, 2.1: Betere fietsverbindingen Lensheuvel-Sportpark Den Hoek en Sleutelstraat-Weijereind. Wat is concreet de stand van zaken?

De fietsverbinding Sleutelstraat-Weijereind is momenteel in onderzoek, hiervoor is in 2020 budget beschikbaar gesteld door de raad en daarmee op koers. Daarbij is het belangrijk om eerst de achterliggende vraag en emoties uit de buurt te achterhalen en niet alleen een plan te maken voor een vrijliggend fietspad. De fietsverbinding Lensheuvel-Sportpark is op koers. Via de Turnhoutseweg wordt over het grootste gedeelte een vrij liggende fietsvoorziening gerealiseerd zoals ook besloten bij de overdracht van de N284. Daarnaast streven we er naar een integrale en passende oplossing voor de Leijenstraat uit te voeren met de reconstructie van de Turnhoutseweg die dit jaar plaats gaat vinden. Hierbij valt te denken aan een gedeelte fietsstraat en een gedeelte vrij liggend fietspad dat bovendien gerealiseerd kan worden binnen de reeds beschikbare middelen in de begroting.

Vraag 4 Pagina 14: De voorbereiding van grootschalige omvorming naar LED en oude masten naar nieuwe loopt.

Uit de jaarrekeningen en begroting bleek dat budgetten steeds niet werden aangesproken. We horen graag concreet wat de status en de planning is. En idem wat de gerealiseerde financiële effecten zijn op de energierekening van de gemeente.

Gezien de werkvoorraad, gezien de budgetten en gezien de beheerstrategie (zie pagina 18 van het Beleidsplan OVL 2018-2030 (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/gmb-2018-217353.html>) is de “verLEDing” de komende paar jaar nog onderhanden. De verwachting is dat de gemeente einde van dit jaar circa 340 lampen heeft vervangen door LED. Dit is circa 11% van het totale omvang van ons lichtbestand. 340 lampen omvormen van conventionele verlichting naar LED bespaart ongeveer 14.000 kWh, het stroomverbruik van 4 Nederlandse huishoudens. Voor de planning verwijzen we naar het beleidsplan, in 2030 is de vervanging volledig afgerond.

Tot slot is het verwachte financiële effect +/- 900 euro voordeel op onze ‘energierekening’. In het beleidsplan was 1,5 jaar geleden 1.100 euro berekend. Of dit financiële voordeel daadwerkelijk terug te zien is op onze ‘energierekening’ zal lopende 2021 duidelijk worden.

Vraag 5. Pagina 17: een integrale herontwikkeling van bedrijventerrein Koningshoek kan niet op draagvlak bij de ondernemers rekenen.

Wordt wel situationeel gekeken naar herontwikkeling van individuele locaties waar sprake is van (aanstaande) leegstand? Of geeft u de ambities om tot verbetering van dit gebied te komen op?

Ondernemers kunnen een principeverzoek indienen voor individuele locaties op het bedrijventerrein. Dit verzoek wordt dan getoetst en beoordeeld. Herontwikkeling van individuele locaties is lastiger omdat nabijgelegen bedrijven van invloed zijn op herontwikkeling. Het bestendigen van de bedrijfsbestemming ligt daardoor het meest voor de hand. Per verzoek dient dit te worden afgewogen. De leegstand op het terrein is overigens erg laag en ondernemers zien geen noodzaak tot een herontwikkeling van het gebied.

In de nieuwe bedrijventerreinvisie wordt ook de toekomstwaarde van alle bedrijventerreinen in de Kempen beoordeeld. Uit de analyse blijkt dat Koningshoek nu een hoge bezettingsgraad heeft en een functie vervult voor bedrijven in Lage Mierde, maar dat de toekomstwaarde onder druk staat.

Vraag 6. Pagina 17: Momenteel komen er veel initiatieven binnen van horecaondernemers die hun horecafunctie willen omzetten naar iets anders.

Wat zijn de aanleidingen van deze initiatieven en naar wat voor soort activiteit wil men dan omzetten? Hoe worden deze initiatieven nu beoordeeld/behandelt? Is het ontbreken van een visie op de horeca bepalend voor beoordeling van initiatieven? Zo ja, wanneer verwacht u deze visie gereed te kunnen hebben? Is het gegeven dat er “veel initiatieven” zijn al besproken met het georganiseerd verband van ondernemers?

Het aantal initiatieven dient genuanceerd te worden. Het betreft slechts enkele verzoeken met een verkennend karakter. Bij deze mogelijke omzettingen moet vooral worden gedacht aan wonen. Gezien de verzoeken nog verkennend zijn, is dit nog niet besproken met andere ondernemers. Wanneer de verzoeken concreter worden, gaan we dit wel doen vanwege de samenhang in de horecastraat. Dit is

echter daarvoor niet het juiste moment vanwege de invloed van de coronacrisis. Daarom worden de verzoeken momenteel even aangehouden.

Vraag 7. Pagina 17: voortgang centrumplan

Per welke datum wordt een formele vervolgstap van o.a. Jan Linders verwacht?

De initiatiefnemers onderzoeken de haalbaarheid voor de ontwikkeling aan de Markt Noord en Zuid. Er wordt voortvarend gewerkt aan een structuurontwerp voor de nieuwbouw en verbouw, een programmavoorstel voor wonen, winkels en parkeren en een grond- en opstalexploitatie met grondwaarde berekening. De uitkomst van deze haalbaarheidsanalyse wordt medio juli 2020 aangeboden aan het college van B&W.

Vraag 8. Pagina 18: Zwartven

De termijn om tijdelijk arbeidsmigranten te mogen vestigen is gesteld op maximaal vijf jaar. Hoe voorkomen we dat de eigenaar vijf jaar haalt uit de exploitatie van huisvesting van migranten maar besluit niet verder te investeren? Wanneer overweegt het college de tijdelijke ontheffing te beëindigen?

De ontheffing eindigt op 31 januari 2021. Met de ondernemer is het college constructief in gesprek om tot een duurzame invulling te komen na deze periode. Het college vertrouwd erop dat we tot een goede invulling gaan komen na deze periode.

Het college overweegt geen eerdere beëindiging van de tijdelijke ontheffing.

Daarnaast meent het college dat er ook een morele plicht bestaat om voor goede huisvesting voor arbeidsmigranten te zorgen. Door afgelopen periode mee te werken aan de ontheffing heeft de gemeente ook invulling gegeven aan deze morele plicht. Het nu stopzetten van de huisvesting heeft een negatief effect op de arbeidsmigranten die daar nu wonen en rekening houden dat ze daar tot 31 januari 2021 kunnen blijven wonen.

Er bestaat bovendien geen juridische plicht voor de ondernemer om de inkomsten uit de exploitatie te gebruiken voor de herinvestering. De inkomsten uit de exploitatie van huisvesting van migranten worden momenteel gebruikt om het terreinbeheer te continueren, plan onderzoek uit te voeren en een deel van de staplaatsen alsmede de camping te saneren.

Vraag 9. Pagina 21, 5.2 : Adequate basisvoorzieningen van sportaccommodaties in stand houden waar een redelijke eigen bijdrage van verenigingen tegenover staat.

Waarom is de voorbereiding van de aanbesteding niet eerder opgestart? De vraag ligt er al zo lang dat het sonde is dat dit nu ook in 2020 niet gerealiseerd lijkt te gaan worden.

We gaan er vanuit dat hiermee de atletiekaccommodatie bedoeld wordt. De voorbereiding loopt al een hele tijd. Er zijn al gesprekken met partijen geweest voordat definitief duidelijk werd dat de brainport subsidie toegewezen werd. Toen eind 2019 duidelijk werd dat de subsidie werd toegewezen is met Bizob contact opgenomen om het traject op te starten. Inmiddels is de inkoopstrategie getekend en zijn we bezig met een aanbestedingsdocument

Vraag 10. Pagina 21, 5.7: Verblijf en beweging in de leefomgeving stimuleren

Welke initiatieven zijn op dit onderdeel gestart en wat is er bereikt?

De afgelopen jaren zijn er op diverse locaties verbeteringen aangebracht aan de speelvoorzieningen (en leefomgeving). Voorbeelden zijn: speelveldje kivitstraat, Vlassert, Pardax, veldje bij de Torelaar en bij d'n Achterum. Er is daarnaast ook op verschillende plaatsen nieuw straatmeubilair geplaatst, waaronder bij de Vlassert, ter hoogte van de visvijver (inclusief vernieuwde steiger en verschillende visplaatsen) en aan het natuurpad: 53rd Welch Divisionpad op Kleine Hoeven.

Vraag 11. Pagina 22, beleidsplan groen: Opnieuw, nu voor het derde jaar op rij, wordt deze actualisatie uitgesteld. Waarom is dit steeds het kind van de rekening? Waarom kan hier nu niet prioriteit aan worden gegeven? Is er wel een concreet projectplan opgesteld? Is er een evaluatie van het laatst vastgestelde beleid gemaakt? Graag ontvangen we deze documenten.

Het groenplan is gedeeltelijk uitgesteld. De noodzakelijke doorrekening van het geactualiseerde groenareaal en de afstemming van het onderhoudsbudget hierop zijn in 2019 afgerond. Zie hiervoor de raadsinformatie-brief van oktober 2019.

Voor het vervolgplan vormt het draagvlak onder en de input (waaronder ook de evaluatie) van onder andere onze inwoners een belangrijk onderdeel. Met een zorgvuldig proces wordt, zoals ook in de 1e BERAP vermeld, verwacht dat dit afhankelijk van de duur van de coronamaatregelen in de eerste helft van 2021 op de agenda kan komen. In verband met bovenstaande is er nu ook nog geen concreet projectplan.

Vraag 12. Pagina 25: Wmo / wet inburgering

Welke ambities heeft het college gehanteerd als startpunt voor de voorbereiding van de uitvoering van de Wet inburgering? Denk aan beoogde doelen, te bereiken resultaten en bijbehorende taken (regievoering, samenwerking e.d.). Om welke aantallen denkt u dat het zal gaan? Welke externe stakeholders zijn betrokken in de voorbereiding? Zijn ervaringsdeskundigen betrokken? Wordt gebruik gemaakt van de handreikingen van Divosa? Is het inkooptraject al gestart? Zijn benodigde ICT voorzieningen in beeld? Wij denken dat een RIN over de kaders en voortgang van het geheel verstandiger is dan een korte beantwoording van bovenstaande vragen.

Het college heeft 12 mei ingestemd met de startnotitie Wet inburgering en daarmee kaders bepaald voor de verdere voorbereiding van deze wet. Dit gaat met name over op welk niveau van samenwerking we de verschillende onderdelen van de nieuwe wet gaan organiseren. Hierover is ook al een raadsinformatienota opgesteld die inmiddels aan uw raad is voorgelegd. In de startnotitie en de raadsinformatienota wordt ingegaan op alle gestelde vragen zoals taken, doelen aantallen etc. Divosa is ook betrokken en organiseert periodieke regionale overleggen om alle gemeenten mee te begeleiden in het proces. De benodigde ICT voorzieningen zijn op dit moment nog niet in beeld, aan alle gemeenten is gevraagd om een contactpersoon ICT door te geven om dit verder te gaan voorbereiden. Dit is binnen de Kempengemeenten uitgezet.

Vraag 13. Pagina 26: IJslandse aanpak

Wordt er onderzocht in hoeverre de 'social distancing' tengevolge Corona impact heeft op het alcohol en drugsgebruik door jongeren en hoe zij dat ervaren?

Dit najaar wordt in het kader van de IJslandse aanpak weer een vragenlijst afgenomen onder de jongeren in de 4^e klas van het Pius X college en het Rythovius college. Hierin wordt naast alcohol en middelgebruik onder andere uitvraag gedaan naar het welbevinden van de jongeren, onderwijs (en werk), de relatie met ouders, familie en leeftijdsgenoten en vrij tijdsbesteding. De uitkomsten kunnen worden vergeleken met de uitkomsten van de 1^e vragenlijst die we in het najaar van 2018 hebben afgenomen. De respons gaat ons ook inzicht geven in het welbevinden van de jeugd in corona-tijd.

In de voorbereidingen op het afnemen van de vragenlijst wordt overleg gevoerd met het Trimbos instituut en ISCRA (het kennis instituut in IJsland / <https://planetyouth.org/>) over de impact van de pandemie op de IJslandse methode en wat we hier mogelijk van gaan zien in de resultaten. Als deelnemende gemeente aan de pilot krijgen we dus mogelijk een unieke kijk in de gevolgen van de corona maatregelen op onze jeugd.

Vraag 14. Pagina 27: Wijkteams

Voor welke wijken wordt mijnbuurtje.nl nu ingezet? Is dit in pilotvorm? Zo ja, wanneer wordt dit geëvalueerd en resultaten gedeeld?

MijnBuurtje is nog niet van start gegaan. We hebben voor dit project in maart een subsidie aanvraag ingediend bij het Oranjefonds. We verwachten binnen nu en 4 weken hierover een besluit te ontvangen. Na toekenning van de subsidie kunnen we pas van start gaan.

Vraag 15. Pagina 29: Wateroverlast

Graag een uitleg over de zin "De invloed van andere actoren zoals landbouw is vele malen groter"

Om te toetsen of de KRW-doelen (Kaderrichtlijn Water) behaald kunnen worden, wordt er naar verschillende stoffen in het oppervlaktewater te gekeken. Uit onderzoeken is gebleken dat de aangetroffen stoffen vooral afkomstig zijn uit de landbouw en andere actoren en dus niet uit de riolering.

Vraag 16. Pagina 30: Vervangen van glasbakken ondergronds

Graag uitleg over de zinsnede "herontwikkeling van de Kruisstraat"

De Kruisstraat wordt aangepast (de infrastructuur), hier staan nu bovengrondse langs de weg opgesteld (op het terrein tegenover de Aldi en de brandweerkazerne). Het ondergrondse brengen van deze containers wordt meegenomen in dit werk.

Vraag 17. Pagina 31: Sanering verkeerslawaaï

Wat houdt dit project concreet in? Wat wordt bedoeld met afsluitende Awb procedure?

Het gaat hier om het treffen van maatregelen aan woningen en of de bron (wegdek) om het geluidniveau in de woningen te laten voldoen aan de (wettelijke) normstelling uit de Wet geluidhinder / Besluit geluidhinder. Ter formele afronding van het saneringsproject moet voor iedere woning een

Awb procedure worden doorlopen ook als er geen maatregelen noodzakelijk zijn gebleken of de eigenaar niet wenst deel te nemen.

Wat wordt bedoeld met afsluitende Awb-procedure:

Niet deelnemers:

Een woningeigenaar is niet verplicht om deel te nemen aan de saneringsoperatie. Om te voorkomen dat op een later tijdstip gedoe hierover ontstaan (bijvoorbeeld na verkoop woning) wordt dit middels een brief (besluit in het kader van de Algemene wet bestuursrecht) vastgelegd.

Deelnemers:

Bij de woningeigenaren waar maatregelen zijn getroffen aan de gevel en/of de weg wordt middels een brief (besluit Algemene wet bestuursrecht) vastgelegd dat er voldaan wordt aan het maximaal toegestane geluidniveau in de woning. Met andere woorden door het treffen van de maatregelen is de woning geluidtechnisch gesaneerd. Tegen dit besluit kan de woningeigenaar bezwaar/beroep aantekenen indien hij/zij van mening is dat er onvoldoende maatregelen zijn getroffen.

Vraag 18. Pagina 34: Transitie intensieve dierhouderij

Er hadden zich begin 2020 in totaal 9 (?) varkenshouders uit onze gemeente gemeld voor de regeling warme sanering varkenshouderij. Hoe past dit aantal in uw beeld dat ca 110 agrariërs overwegen te stoppen op de huidige locatie? Is er al iets bekend over de beoordeling van de aanvragen van deze lokaties? Is het college bekend met deze lokaties en zijn het ook inderdaad beoogde transformatielokaties?

Voor onze gemeente gaat het om 8 aanmeldingen. Op dit moment is nog niets bekend over de beoordeling van de aanvragen van deze aanmeldingen. De RVO (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland) streefde ernaar uiterlijk 15 april 2020 de geurscores te bepalen waarna het ministerie van LNV (Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit) beschikkingen kon versturen (inclusief beoordeling of voldaan wordt aan de voorwaarden van de subsidie warme sanering). Deze termijn is onlangs met 13 weken uitgesteld.

Het college is bekend met de aangemelde locaties en het betreft niet alleen transformatielocaties.

De warme sanering is één van de subsidieregelingen om agrarische ondernemers te helpen om (versneld) te stoppen. Het gaat hierbij ook alleen om varkenshouderijen. Het aantal aanmeldingen lag in de lijn der verwachtingen. Het aantal stoppers van 110 is met name gerelateerd aan de provinciale besluitvorming over de duurzame stalsystemen. We hebben daarnaast te maken met steeds verschuivende deadlines en opeenstapeling van maatregelen, waardoor er een afwachtende houding wordt aangenomen. Waar eerder een keuze gemaakt moest worden op uiterlijk 1 januari 2020, later 1 april 2020 en 1 januari 2021 is met het vorige week gepresenteerde bestuursakkoord gebleken dat de ondernemers tot 2024 de tijd krijgen om de stallen aan te passen (nieuw bestuursakkoord Brabant). De Interim Omgevingsverordening moet hier nog wel op worden aangepast.

Vraag 19. Pagina 34: grondexploitaties Centrum Reusel

Is de ophoging van de verliesvoorziening geheel toe te schrijven aan de opgelopen vertraging? Hoe realistisch is de huidige planning?

Conform de boekhoudkundige voorschriften moet een verlies wat voorzien is aan het einde van de looptijd direct genomen worden. Door de opgelopen vertraging in de planvorming loopt het project uit. Dit betekent ook dat kosten zoals rente, inflatie doorgerekend worden. Ook de plankosten zijn opgenomen in de actuele berekening. Vandaar dat we aan het einde van de looptijd tegen een hoger verlies aanlopen. De huidige planning is op basis van de inzichten die we nu hebben realistisch.

Vraag 20. Pagina 36: Leegstandkosten Fraterhuis

Zijn er mogelijkheden om de vrijstaande ruimtes alternatief in te vullen gedurende de resterende looptijd van de overeenkomst om zo de financiële druk te verlichten?

Toen we rond 2018 merkten dat de instroom van alleenstaande statushouders afnam (afnemende taakstelling) en daarmee ook de instroom van statushouders in het Fraterhuis heeft de gemeente samen met Woningstichting De Zaligheden wel degelijk onderzoek verricht naar alternatieve mogelijkheden om de resterende kamers in het Fraterhuis te verhuren. Zo heeft Woningstichting De Zaligheden vanuit haar eigen woningzoekendenbestand jongeren aangeschreven, met behoud van inschrijfduur. Dit heeft helaas geen enkele reactie opgeleverd. Wij denken dat het feit dat de kamers in het Fraterhuis onzelfstandige woonruimte betreft, waarbij de voorzieningen keuken, toilet en

badkamer gedeeld moeten worden, hierbij een rol speelt. Men blijft over het algemeen dan toch liever thuis wonen.

Ook hebben we de doelgroep arbeidsmigranten verkend. Echter een woonsituatie met verschillende doelgroepen (arbeidsmigranten, statushouders en spoedzoekers/urgenten) en hierdoor nog meer verschillende nationaliteiten in één woongebouw werd door partijen niet wenselijk bevonden. Hierdoor bleef uiteindelijk één optie over en dat is het tijdelijk huisvesten van spoedzoekers/urgenten. Dit gebeurt dan ook zo nu en dan.

De financiële druk zal naarmate de einddatum in zicht komt (oktober 2021), toenemen. We kunnen namelijk niet wachten tot het allerlaatste moment met de doorstroom van statushouders naar zelfstandige woonruimte binnen Reusel-De Mierden. Gelet op het passend toewijzen (door WSZ) en de beperkt beschikbaar komende huurwoningen, moet hiermee op tijd gestart worden.

Hier staat tegenover dat de kosten voor de woonbegeleiding afgenomen zijn.

SCHRIFTELIJKE BERAADSLAGING RAAD (inzending via fractievoorzitter > griffier),

mede t.b.v. publicatie op website en vergaderApp iBabs

Raadsvoorstel:	Eerste Berap 2020	Datum reactie andere fractie of college:
Datum:	26 mei 2020	Portefeuillehouder (in te vullen door griffier):
Fractie:	Samenwerking	

Reactie en/of vraag vanuit de fractie

- p. 4: Dank en waardering voor het handelen van de gemeente in de coronacrisis (door bijvoorbeeld ruimhartiger belastingbeleid, geen heffingen of leges, etc.).
- Bij veel programma's is terug te lezen dat de geraamde inkomsten, door bijvoorbeeld minder te ontvangen leges, niet gehaald zullen worden. We moeten ons dus opmaken voor een financiële tegenvaller.
- p. 13, puntje 5: Betere fietsverbindingen Lensheuvel-Sportpark Den Hoek en Sleutelstraat-Weijereind. Hierbij staat vermeld 'op koers'. Ondanks het feit hier 'op koers' staat wil SW graag extra toelichting.
- p. 16, puntje 12 in het schema. Makkelijker bedrijf/onderneming vestigen in Reusel- de Mierden. Hierbij staat 'gereed'. Hoe hebben we dit dan gedaan?/Hoe hebben we hiervoor gezorgd?
- p. 17: "Het proces om te komen tot herontwikkeling van bedrijventerrein Koningshoek is stop gezet. Er bleek onvoldoende draagvlak bij gevestigde ondernemers voor een andere invulling dan de bestaande bedrijvigheid". Spijtige constatering, maar wat nu? Wat gaat er nog gebeuren of wat is de doelstelling met het bedrijventerrein Koningshoek?
- p. 17: "Momenteel komen er veel initiatieven binnen van horecaondernemers die hun horecafunctie willen omzetten naar iets anders." Waarom komen er zoveel initiatieven van horeca-ondernemers binnen die hun horecafunctie willen omzetten naar iets anders? Wat zijn veelal de beweegredenen? Aan welke 'omzettingen' moeten we dan denken?
- p. 22: Beleidsplan groen. "Beleidsplan Groen is vanwege de maatregelen rondom het coronavirus helaas niet meer haalbaar. Het is van groot belang dat er voldoende ruimte is voor een traject samen met onder andere de inwoners. De maatregelen omtrent het Coronavirus vormen een beperking voor bijeenkomsten waardoor er wijzigingen in het proces optreden. Vanwege de wens en noodzaak om een goed proces met onder andere de inwoners te doorlopen zal het beleidsplan Groen later op de agenda komen." Het is goed dat de gemeente het participatietraject als noodzakelijk ziet en vervolgens de zaak dan maar uitstelt. De inbreng van en de samenwerking met inwoners is hier uiterst belangrijk.
- p. 27: Mijnbuurtje.nl is een mooi initiatief! Het is mooi om te zien dat inwoners en organisaties elkaar zo makkelijker kunnen vinden en de inzet op 'buurtverbinders'.
- p. 29: "De vertaling van betere afvalscheiding naar een lagere afvalstoffenheffing is moeilijk te realiseren omdat het verschil in de verwerkingskosten door de verschuiving van restafval naar grondstoffenstromen zoals GFT en PMD beperkt is." Deelt het college de constatering van SW dat het moeilijk realiseren van een lagere afvalstoffenheffing ertoe leidt dat huishoudens er netto wel op achteruit gaan?

Antwoord andere fractie of college

De punten 1, 2, 7 en 8 bevatten geen vragen.

Vraag 3. p. 13, puntje 5: Betere fietsverbindingen Lensheuvel-Sportpark Den Hoek en Sleutelstraat-Weijereind. Hierbij staat vermeld 'op koers'. Ondanks het feit hier 'op koers' staat wil SW graag extra toelichting.

De fietsverbinding Sleutelstraat-Weijereind is momenteel in onderzoek, hiervoor is in 2020 budget beschikbaar gesteld door de raad en daarmee op koers. Daarbij is het belangrijk om eerst de achterliggende vraag en emoties uit de buurt te achterhalen en niet alleen een plan te maken voor een vrijliggend fietspad.

De fietsverbinding Lensheuvel-Sportpark is op koers. Via de Turnhoutseweg wordt over het grootste gedeelte een vrij liggende fietsvoorziening gerealiseerd zoals ook besloten bij de overdracht van de N284. Daarnaast streven we er naar een integrale en passende oplossing voor de Leijenstraat uit te voeren met de reconstructie van de Turnhoutseweg die dit jaar plaats gaat vinden. Hierbij valt te denken aan een gedeelte fietsstraat en een gedeelte vrij liggend fietspad dat bovendien gerealiseerd kan worden binnen de reeds beschikbare middelen in de begroting.

Vraag 4 p. 16, puntje 12 in het schema. Makkelijker bedrijf/onderneming vestigen in Reusel- de Mierden. Hierbij staat 'gereed'. Hoe hebben we dit dan gedaan?/Hoe hebben we hiervoor gezorgd?

Het makkelijkste huisvesten van bedrijven/ ondernemingen in onze gemeente is een doorlopend proces. We ontvangen steeds nieuwe aanvragen, dus gereed is het nooit. Echter, door de inzet van accountmanagers op de thema's Agrarisch, Bedrijventerreinen en Vrijtijdseconomie hebben bedrijven een contactpersoon die hen wegwijs maakt binnen de gemeentelijke regelgeving, vestigingsmogelijkheden en projecten.

Vraag 5 p. 17: "Het proces om te komen tot herontwikkeling van bedrijventerrein Koningshoek is stop gezet. Er bleek onvoldoende draagvlak bij gevestigde ondernemers voor een andere invulling dan de bestaande bedrijvigheid". Spijtige constatering, maar wat nu? Wat gaat er nog gebeuren of wat is de doelstelling met het bedrijventerrein Koningshoek?

De ambitie om dit bedrijventerrein om te zetten naar een woon-werkgebied wordt niet verder uitgevoerd. Het huidige bestemmingsplan blijft van kracht. Bij de eerstvolgende herziening van het bestemmingsplan Stedelijk Gebied wordt het bedrijventerrein opgenomen in het bestemmingsplan conform de huidige bestemmingen, met het doel de huidige situatie te bestendigen.

Er loopt een bedrijventerreinvisie De Kempen en daarin volgt wellicht meer voor wat we met de Koningshoek voornemens zijn.

Vraag 6. p. 17: "Momenteel komen er veel initiatieven binnen van horecaondernemers die hun horecafunctie willen omzetten naar iets anders." Waarom komen er zoveel initiatieven van horeca-ondernemers binnen die hun horecafunctie willen omzetten naar iets anders? Wat zijn veelal de beweegredenen? Aan welke 'omzettingen' moeten we dan denken?

Het aantal initiatieven dient genuanceerd te worden. Het betreft slechts enkele verzoeken met een verkennend karakter. Bij deze mogelijke omzettingen moet vooral worden gedacht aan wonen. De beweegredenen hiervoor zijn o.a. het ontbreken van bedrijfsopvolging, gedaalde bezoekersaantallen door een veranderende markt of rendement willen halen uit vastgoed.

Vraag 9 p. 29: "De vertaling van betere afvalscheiding naar een lagere afvalstoffenheffing is moeilijk te realiseren omdat het verschil in de verwerkingskosten door de verschuiving van restafval naar grondstoffenstromen zoals GFT en PMD beperkt is." Deelt het college de constatering van SW dat het moeilijk realiseren van een lagere afvalstoffenheffing ertoe leidt dat huishoudens er netto wel op achteruit gaan?

Het college deelt de constatering van de fractie Samenwerking Reusel-De Mierden dat het moeilijk realiseren van een lagere afvalstoffenheffing ertoe zal leiden dat huishoudens er netto op achteruit gaan, ook als de andere tarieven ongewijzigd blijven. Dit komt doordat de kosten voor de inzameling en verwerken van afval oplopen. Dit komt door de marktsituatie waarbij kosten voor logistiek en personeel oplopen en de opbrengsten van o.a. oud papier en textiel afnemen

SCHRIFTELIJKE BERAADSLAGING RAAD (inzending via fractievoorzitter > griffier),

mede t.b.v. publicatie op website en vergaderApp iBabs

Raadsvoorstel:	11. Eerste Berap 2020	Datum reactie andere fractie of college:
Datum:	26 mei 2020	Portefeuillehouder (in te vullen door griffier):
Fractie:	VVD	

Reactie en/of vraag vanuit de fractie

Allereerst willen wij onze waardering uitdrukken voor een goed leesbare Berap waarin consequent aangegeven afwijkingen worden toegelicht. Ook een inleidende beschouwing over de coronacrisis vinden wij actueel en gepast.

Toch hebben wij op een aantal punten nog aanvullende vragen:

Programma:

- 0. Overhead:
 - 10. Wat is de termijn van inhuur van deze 2FTE en zijn de kosten wel voor 2020 alleen (en niet ook deels voor 2021)?
- 1. Veiligheid:
 - a) In hoeverre is al een kostenplaatje (of een globale inschatting) te maken van de implicaties van de coronacrisis (door bijvoorbeeld ruimhartiger belastingbeleid, geen heffingen of leges, etc.).
 - b) Wat is de stand van zaken rondom de handhaving op vakantiepark De Hertenwei?
- 2. Vervoer:
 - a) Hoe verloopt het inspraakproces over de N284-reconstructie nu de presentaties door de coronacrisis zijn afgelast?
 - b) 2.5: Betere fietsverbindingen Lensheuvel-Sportpark Den Hoek en Sleutelstraat-Weijereind is 'op koers'; hoeveel meter is dan al aangelegd?
- 3. Economie:
 - "Het proces om te komen tot herontwikkeling van bedrijventerrein Koningshoek is stopgezet"; Ook wij horen graag wat er nu nog gebeuren gaat of wat de doelstelling van het bedrijventerrein in de toekomst zal zijn of worden (idem SW)?
- 5. Sport, W.,C.:
 - 12. Hoe moeten wij bijsturen op geld en inhoud zien op het "Beleidsplan Groen" indien dit vanwege de maatregelen rondom het coronavirus helaas niet meer haalbaar is? Ook hier ondersteunen wij de vraag van de fractie SW.
- 6. Sociaal domein:
 - 6.7 Maatwerkdienstverlening (€ 357.857 structureel nadeel vanaf 2020, oplopend vanwege toepassing reguliere inflatie), terwijl hier wel staat aangegeven "op koers"?
- 7. V. en Milieu
 - 7.4 Milieubeheer Werkprogramma ODZOB 2020 (€ 70.000 incidenteel nadeel), o.a. vanwege kosten (basistaken) toezicht besluit bodemkwaliteit en asbestverwijdering, terwijl de regeling inzake Asbestverwijdering 2024 door de 1^e Kamer naar de prullenbak verwezen is; waar zien we die invloed?

Antwoord andere fractie of college

Vraag 0. 10. Wat is de termijn van inhuur van deze 2FTE en zijn de kosten wel voor 2020 alleen (en niet ook deels voor 2021)?

De termijn van de inhuur van de twee FTE is 1 januari 2020 t/m 31 december 2020.

Vraag 1a. In hoeverre is al een kostenplaatje (of een globale inschatting) te maken van de implicaties van de coronacrisis (door bijvoorbeeld ruimhartiger belastingbeleid, geen heffingen of leges, etc.).

Wij hebben op dit moment onvoldoende beeld om het gevraagde overzicht te verstrekken. We zien natuurlijk wel een aantal ontwikkelingen, maar het is niet mogelijk om daar nu al uitspraken over te doen. Zo mag het duidelijk zijn dat bijvoorbeeld het aantal overnachtingen op dit moment laag is, zodat een lagere opbrengst van de Toeristenbelasting voor de hand zou liggen. Het is echter onmogelijk om een inschatting te maken van het effect van toename van het aantal overnachtingen omdat verwacht wordt dat meer mensen de vakantie in eigen land zullen doorbrengen. Het benoemen van bandbreedtes zou dan neerkomen op een "slag in de lucht". Ten aanzien van de opbrengst van marktgelden zou een redelijk concrete berekening te maken zijn. Overigens zijn alle effecten sterk afhankelijk van de ontwikkelingen met betrekking tot Covid-19 en de (duur van) de maatregelen die daarvoor worden genomen.

Ook qua tijdplanning zijn wij niet in staat om voor 26 mei het gevraagde overzicht te produceren.

Vraag 1b. Wat is de stand van zaken rondom de handhaving op vakantiepark De Hertenwei?

In verband met corona worden de actuele handhavingszaken op last van de rechtbank aangehouden tot na 1 juli. Momenteel zijn nog drie handhavingszaken actief en voor vier huishoudens is een traject opgezet om hen naar een alternatieve woonplek te begeleiden buiten handhaving om. De overige handhavingszaken zijn allemaal afgerond.

Vraag 2a. Hoe verloopt het inspraakproces over de N284-reconstructie nu de presentaties door de coronacrisis zijn afgelast?

Helaas is er geen mogelijkheid voor (grootschalige) presentaties en bijeenkomsten. Voor de gemeenteraden zijn we samen met Bladel in overleg om een digitale bijeenkomst (webinar) te organiseren voorafgaand aan de commissie en raadsvergadering.

Met de verschillende stakeholders wordt door het kernteam (op afstand) contacten onderhoud en zijn de opmerkingen meegenomen in de afwegingen naar het voorliggende VKA.

Naar de inwoners hebben we via verschillende kanalen gecommuniceerd op welke wijzen we als kernteam te benaderen zijn voor bijvoorbeeld vragen/opmerkingen/ideeën. Ook nu het VKA voor vaststelling wordt aangeboden zijn er (extra) telefonische gesprekken met de verschillende leden van het kernteam voor eenieder die daar behoefte aan heeft.

Vraag 2b. 2.5: Betere fietsverbindingen Lensheuvel-Sportpark Den Hoek en Sleutelstraat-Weijereind is 'op koers'; hoeveel meter is dan al aangelegd?

Er is 0 meter aangelegd, maar we zijn op koers om de doelen zoals opgenomen in de begroting (onderzoek naar de haalbaarheid van de fietsverbindingen) binnen de gestelde termijn te realiseren.

De fietsverbinding Sleutelstraat-Weijereind is momenteel in onderzoek, hiervoor is in 2020 budget beschikbaar gesteld door de raad en daarmee op koers. Daarbij is het belangrijk om eerst de achterliggende vraag en emoties uit de buurt te achterhalen en niet alleen een plan te maken voor een vrijliggend fietspad.

De fietsverbinding Lensheuvel-Sportpark is op koers. Via de Turnhoutseweg wordt over het grootste gedeelte een vrij liggende fietsvoorziening gerealiseerd zoals ook besloten bij de overdracht van de N284. Daarnaast streven we er naar een integrale en passende oplossing voor de Leijenstraat uit te voeren met de reconstructie van de Turnhoutseweg die dit jaar plaats gaat vinden. Hierbij valt te denken aan een gedeelte fietsstraat en een gedeelte vrij liggend fietspad dat bovendien gerealiseerd kan worden binnen de reeds beschikbare middelen in de begroting.

Vraag 3. "Het proces om te komen tot herontwikkeling van bedrijventerrein Koningshoek is stopgezet"; Ook wij horen graag wat er nu nog gebeuren gaat of wat de doelstelling van het bedrijventerrein in de toekomst zal zijn of worden (idem SW)?

De ambitie om dit bedrijventerrein om te zetten naar een woon-werkgebied wordt niet verder uitgevoerd. Het huidige bestemmingsplan blijft van kracht. Bij de eerstvolgende herziening van het bestemmingsplan Stedelijk Gebied wordt het bedrijventerrein opgenomen in het bestemmingsplan conform de huidige bestemmingen, met het doel de huidige situatie te bestendigen.

Er loopt een bedrijventerreinvisie De Kempen en daarin volgt wellicht meer voor wat we met de Koningshoek voornemens zijn.

Vraag 5. 12. Hoe moeten wij bijsturen op geld en inhoud zien op het "Beleidsplan Groen" indien dit vanwege de maatregelen rondom het coronavirus helaas niet meer haalbaar is? Ook hier ondersteunen wij de vraag van de fractie SW.

Het groenplan is gedeeltelijk uitgesteld. De noodzakelijke doorrekening van het geactualiseerde groenareaal en de afstemming van het onderhoudsbudget hierop zijn in 2019 afgerond. Zie hiervoor de raadsinformatiebrief van oktober 2019.

Voor het vervolgplan vormt het draagvlak en de input (waaronder ook de evaluatie) van onder andere onze inwoners een belangrijk onderdeel. Met een zorgvuldig proces wordt, zoals ook in de 1e berap vermeld, verwacht het College van B&W dat dit afhankelijk van de duur van de coronamaatregelen in de eerste helft van 2021 op de agenda kan komen. In verband met bovenstaande is er nu ook nog geen concreet projectplan.

Vraag 6. 6.7 Maatwerkdienstverlening (€ 357.857 structureel nadeel vanaf 2020, oplopend vanwege toepassing reguliere inflatie), terwijl hier wel staat aangegeven "op koers"?

"Bijstelling op geld" had inderdaad aangegeven moeten zijn.

Vraag 7. 7.4 Milieubeheer Werkprogramma ODZOB 2020 (€ 70.000 incidenteel nadeel), o.a. vanwege kosten (basistaken) toezicht besluit bodemkwaliteit en asbestverwijdering, terwijl de regeling inzake Asbestverwijdering 2024 door de 1^e Kamer naar de prullenbak verwezen is; waar zien we die invloed?

De werkzaamheden die nu (door de ODZOB) worden uitgevoerd hebben betrekking op reguliere meldingen Asbestverwijdering en de controles daarop. Veelal zijn die gekoppeld aan nieuwe bouwactiviteiten. Hiermee wordt het toezichtniveau op asbest verhoogd.

Gemeenteraad

Dossiernummer	241
Extern Zaak ID	Z19002227
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	26 mei 2020
Agendapunt	12
Omschrijving	Raadsvoorstel vaststellen Regionaal streefbeeld 2030 Transitie Landelijk Gebied MRE

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	26 mei 2020

Toelichting

Collegevoorstel om de raad voor te stellen het Regionaal streefbeeld voor ons landelijk gebied van de Metropoolregio Eindhoven vast te stellen.

Raadsvoorstel

Onderwerp:	Regionaal streefbeeld van ons landelijk gebied
Datum B&W Besluit:	21 april 2020
Vergaderdatum:	26 mei 2020
Registratienr.:	
Opsteller:	Mariëlle van der Hoff
Portefeuillehouder:	de heer P.J.M. van de Noort wethouder

Voorstel

Te besluiten om:

1. het regionaal streefbeeld voor ons landelijk gebied als gezamenlijk handelingsperspectief en koersdocument voor de in de Metropoolregio Eindhoven samenwerkende gemeenten vast te stellen;
2. dit streefbeeld te betrekken bij een eerstvolgende actualisatie van de gemeentelijke omgevingsvisie;
3. in te stemmen met het om de 4 jaar actualiseren van dit gezamenlijk streefbeeld.

Inleiding

In het Samenwerkingsakkoord 2019-2022 hebben de gemeenten van de Metropoolregio Eindhoven hun gezamenlijke missie, de inhoudelijke focus op 4 thema's en de ambities van de regionale samenwerking vastgelegd. De transitie van het landelijk gebied is daarbij één van de thema's waar we als 21 gemeenten samen de schouders onder zetten.

Het streefbeeld is het document dat in het kader van het werkprogramma 2020 is opgesteld. Het is een koersdocument, dat richting geeft aan een gewenste ontwikkeling van het buitengebied in de regio. Daarvoor zijn in het streefbeeld een aantal "richtinggevende uitspraken" benoemd. Dat zijn:

1. We versterken landschap, natuur en de verbinding tussen stad en platteland en creëren ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie;
2. We streven naar een ruimtegebruik van onze regio dat in balans is met de natuurlijke systemen;
3. We zoeken samen met de landbouwsector en andere stakeholders naar mogelijkheden om in het landelijk gebied meer maatschappelijke en economische meerwaarde te genereren. Door bijvoorbeeld een bijdrage te leveren aan een gezonde bodem, maatschappelijke aspecten (vitaliteit en leefbaarheid), biodiversiteit, duurzame energieopwekking, klimaatadaptatie en landschappelijke kwaliteit.

Deze richtinggevende uitspraken zijn in het streefbeeld in subdoelen uitgewerkt (zie bijlage). Het concept-Streefbeeld is ook afgestemd in de portefeuillehoudersoverleggen van de overige thema's waarop binnen de MRE wordt samengewerkt (mobiliteit, economie en energietransitie).

Het streefbeeld wordt bij alle 21 gemeenteraden van de samenwerkende gemeenten ter vaststelling voorgelegd.

Om de opgenomen richtinggevende uitspraken bij de tijd te houden, zal het streefbeeld om de 4 jaar geactualiseerd worden. Het wordt dan opnieuw aan de raad aangeboden.

Beoogd doel

Met het vaststellen van het streefbeeld krijgen de erin opgenomen richtinggevende uitspraken uitvoeringskracht. We versterken daarmee het vestigingsklimaat in de Metropoolregio Eindhoven / Brainport en de transitie in de landbouw, het buitengebied en de energietransitie.

Argumenten

1.1 Het streefbeeld vormt handelingsperspectief en versterkt de regionale samenwerking.

Met het vaststellen van het streefbeeld krijgen de erin opgenomen richtinggevende uitspraken uitvoeringskracht. De uitspraken zijn gericht op een duurzame ontwikkeling van het buitengebied, waarbij ontwikkeling van natuur en landschap, klimaatadaptatie, energietransitie en het gezamenlijk creëren van economische en maatschappelijke meerwaarde aandacht krijgen.

Het streefbeeld vormt daarbij een handelingsperspectief voor afstemming en samenwerking met andere overheidsorganen en maatschappelijke partners zoals bedrijfsleven en kennisinstellingen. Binnen de gemeenten biedt het input voor het op te stellen beleid. Daarnaast geeft het Streefbeeld mede richting aan de regionale samenwerking en de werkprogramma's die het MRE de komende jaren zal maken. Dit versterkt de regionale samenwerking met betrekking tot het buitengebied binnen de hele regio. Deze regionale samenwerking vraagt om een integrale benadering, en het Streefbeeld biedt hiervoor als koersdocument een kader. Door een goede samenwerking worden gezamenlijke belangen beter verdedigd en wordt het vestigingsklimaat in de Metropoolregio Eindhoven / Brainport versterkt.

Het streefbeeld is niet tegenstrijdig met de Omgevingsvisie Reusel-De Mierden (vastgesteld in 2018). Bij een eerstvolgende actualisatie wordt wel bekeken of de omgevingsvisie aanvulling of aanscherping behoeft naar aanleiding van het streefbeeld.

Gemeenteraadsleden hebben input geleverd via hun lokale bestuurders, de Raadstafel21 en/of tijdens Metropoolconferenties.

Consequenties

Niet vaststellen

Overwogen kan worden het streefbeeld ondanks de in het werkprogramma benoemde actiepunten niet vast te stellen, vanwege de zorg dat de regionale richtlijnen in het streefbeeld mogelijk strijdig zijn met de gemeentelijke belangen. Deze zorg is echter niet nodig. Zoals te lezen, zijn de richtlijnen in het streefbeeld op een hoog abstractieniveau geformuleerd en gericht op ontwikkeling, verbinding en balans op diverse thema's. Dit leidt wel tot de vraag welke meerwaarde deze uitgangspunten dan hebben. Overwogen kan worden het streefbeeld niet vast te stellen, juist omdat de hierin opgenomen richtlijnen zeer abstract van aard zijn. Een reden om dit toch te doen ligt in het verlengde van de formulering van de richtlijnen, die ontwikkeling, verbinding en balans op diverse thema's benoemen. Juist het met 21 gemeenten onderschrijven van de richtlijnen zorgt voor een versterking van de regionale samenhang en de wil om gemeentegrensoverschrijdende problematiek samen aan te pakken.

Aandachtspunt: Evaluatie Samenwerkingsakkoord 2019-2022.

Na afloop van het Samenwerkingsakkoord 2019-2022 wordt geëvalueerd hoe de samenwerking is verlopen. Het is mogelijk dat de uitkomst van die evaluatie leidt tot een koerswijziging ten aanzien van de samenwerking. Dat kan effect hebben op de status van het regionaal streefbeeld.

Financiën

Het vaststellen van het regionaal streefbeeld heeft geen financiële gevolgen.

Vervolg

Het streefbeeld wordt meegenomen bij een eerstvolgende actualisatie van de omgevingsvisie. Het streefbeeld wordt gepubliceerd op de website van de gemeente.

Bijlagen

1. Regionaal Streefbeeld van ons Landelijk Gebied, Metropoolregio Eindhoven, 6-2-2020
2. Aanbiedingsbrief Streefbeeld, Metropoolregio Eindhoven, 17-2-2020 (20IK0247)

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

Mr. R.P.B.M. Brekelmans
secretaris

mw. A.J.M.H. van de Ven
burgemeester

Raadsbesluit

Vergaderdatum:	26 mei 2020
Onderwerp:	Streefbeeld voor ons landelijk gebied
Registratienummer:	

De raad van de gemeente Reusel-De Mierden;

gelet op het samenwerkingsakkoord 2019-2022 met de Metropoolregio Eindhoven;

Besluit

1. het regionaal streefbeeld voor ons landelijk gebied als gezamenlijk handelingsperspectief en koersdocument voor de in de Metropoolregio Eindhoven samenwerkende gemeenten vast te stellen;
2. dit streefbeeld te betrekken bij een eerstvolgende actualisatie van de gemeentelijke omgevingsvisie;
3. in te stemmen met het om de 4 jaar actualiseren van dit gezamenlijk streefbeeld.

De raad voornoemd,

de griffier,

de voorzitter,

J.C.M. van Berkel

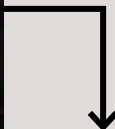
Mw. A.J.M.H. van de Ven

6 FEBRUARI 2020

REGIONAAL STREEFBEELD

**VAN ONS LANDELIJK
GEBIED**

**METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN**

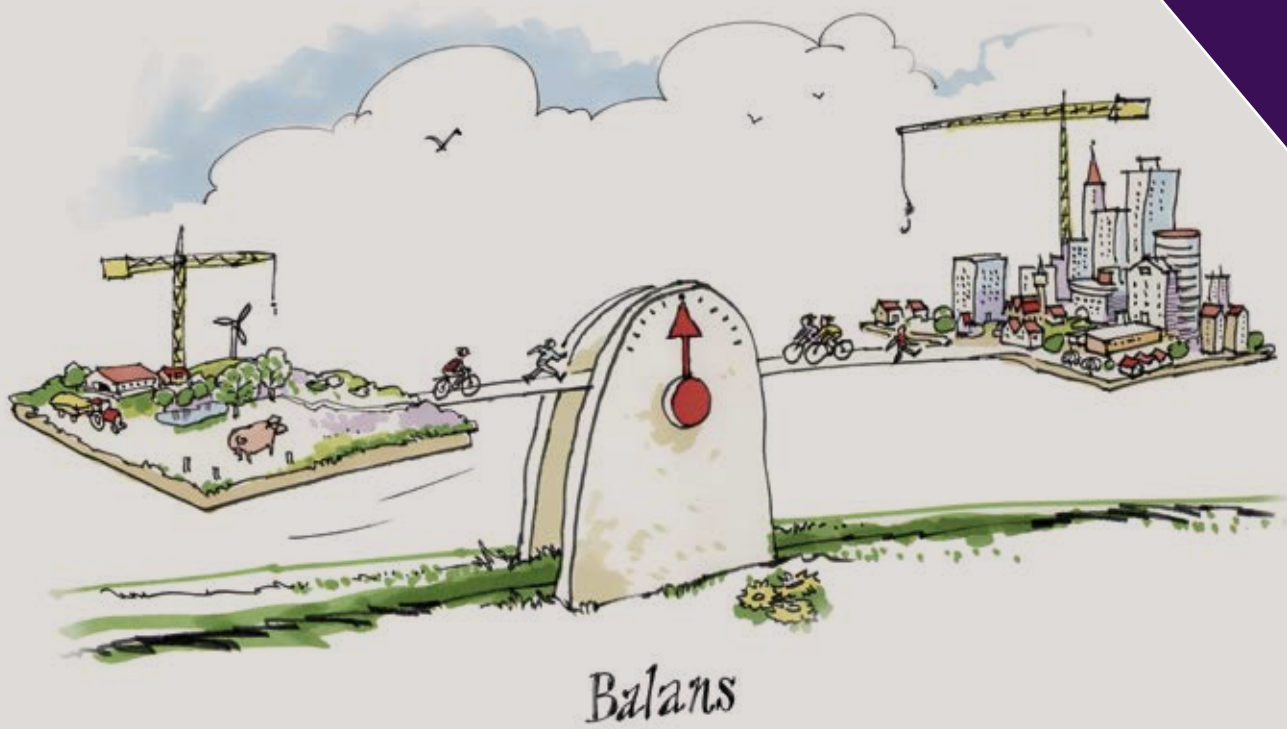
REGIONAAL STREEFBEELD VOOR ONS LANDELIJK GEBIED

Opdrachtgever Met het vaststellen van het Samenwerkingsakkoord 2019-2022 en het Werkprogramma 2019 van de Metropoolregio Eindhoven is het Algemeen Bestuur de Bestuurlijk Opdrachtgever voor het thema Transitie Landelijk Gebied. Onderdeel daarvan is het opstellen van dit streefbeeld.

Opdrachtnemer Portefeuillehoudersoverleg Transitie Landelijk Gebied

Datum 6 februari 2020: Portefeuillehoudersoverleg Transitie Landelijk Gebied

Status DEFINITIEF, vrijgegeven door het regionaal Portefeuillehoudersoverleg Transitie Landelijk Gebied op 6 februari 2020; ter vaststelling aangeboden aan de 21 gemeenteraden van de Metropoolregio Eindhoven in het tweede kwartaal van 2020

INHOUD

1 	Functie van dit streefbeeld	6
2 	Context	8
3 	Richtinggevende uitspraken	10
4 	Vervolg	14
	4.1. Eenheid en verscheidenheid; realisatie en doorwerking van dit streefbeeld	15
	4.2. Monitoring	15

1.

FUNCTIE VAN DIT STREEFBEELD

De transitie van het landelijk gebied is één van de vier thema's waar we als 21 gemeenten samen de schouders onder zetten.

Dit streefbeeld beschrijft onze ambities met richtinggevende uitspraken over de gewenste ontwikkeling van het landelijk gebied. We beseffen hierbij dat we in veel gevallen afhankelijk zijn van diverse externe partijen. Het streefbeeld is een concretisering van de opgaven uit het samenwerkingsakkoord en heeft in principe dezelfde doorlooptijd. Het beschrijft het perspectief voor ons als (samenwerkende) gemeenten. Waar we als 21 gemeenten gezamenlijk de meest logische actiehouder zijn, vertalen we opgaven in acties in het jaarlijkse Werkprogramma Metropoolregio Eindhoven. Ingedeeld naar Economische structuur; Ruimtelijke en ecologische kwaliteit; Verbinding landelijk en stedelijk gebied.

Waar relevant vertalen gemeenten dit streefbeeld door naar acties en beleidskeuzes in sub-regionaal en/of in lokaal verband, bijvoorbeeld bij het opstellen van het gemeentelijke omgevingsplan. Daarnaast vormt dit streefbeeld ons handelingsperspectief en onze agenda voor afstemming en samenwerking met medeoverheden (provincie, waterschappen, rijk) en maatschappelijke partners (bedrijfsleven en kennisinstellingen).

Door focus op onze inzet benutten we de beschikbare bestuurlijke, ambtelijke en financiële capaciteit optimaal en vergroten we de kans om onze totale regio sterker te maken.

Het gaat nadrukkelijk niet alleen om de transitie van de agrarische sector of om het buitengebied in onze regio, maar ook om de fysieke en functionele verbinding van het landelijk gebied met de steden en dorpskernen.

Dit vraagt om een integrale benadering. Op basis van de missie, opgaven en ambities uit het Samenwerkingsakkoord Metropoolregio Eindhoven gaat dit streefbeeld in op de versterking van de economische structuur in het landelijk gebied, op de ruimtelijke en ecologische kwaliteit en het wederzijds verbinden van landelijk en stedelijk gebied. Nadrukkelijk wordt hierbij ook gekeken naar de kansen en uitdagingen van maatschappelijke opgaven zoals energietransitie en klimaatadaptatie.

Dit streefbeeld is in samenspraak met de thema's economie, mobiliteit en energietransitie opgesteld. Dat geldt evenzo voor overleggen in de Kempen, het Stedelijk Gebied, de Peel en de A2-gemeenten, aangezien op dit schaalniveau opgaven als wonen, ruimtelijke ordening en werklocaties bovenlokaal worden afgestemd. Raadsleden leveren input via de Raadstafel 21 en/of tijdens de Metropoolconferentie op 9 oktober 2019.

Het streefbeeld wordt in de eerste helft van 2020 ter vaststelling voorgelegd aan de 21 gemeenteraden.

2.

CONTEXT

Dit streefbeeld begint niet bij nul. Er ligt al het nodige aan beleid en besluiten waarop dit streefbeeld voortbouwt, specifiek:

- De Integrale Strategie Ruimte (ISR) die de 21 gemeenteraden in 2017 hebben vastgesteld als gezamenlijke ambitie voor regionale ruimtelijke ontwikkeling en als basis van waaruit partijen op verschillende niveaus, (boven)lokaal en (boven) regionaal, werken aan opgaven ter versterking van de kwaliteiten van onze regio.
- De visie 'Landbouw, natuur en voedsel: waardevol en verbonden', het Klimaatakkoord en de (ontwerp) Nationale Omgevingsvisie (NOVI). Rijksbeleid dat zeer relevant is voor het landelijk gebied van onze regio. Dezen bevatten de visie en het beleid van het rijk ten aanzien van kringlooplandbouw, het herstel van biodiversiteit, bodem- en waterkwaliteit, de klimaatadaptatie en energietransitie.
- Ook in het provinciale Bestuursakkoord en de Brabantse Omgevingsvisie is dit bovenstaande herkenbaar.
- De vermelding van Oost-Brabant als potentieel NOVI-gebied in de Nationale Omgevingsvisie vanwege de "transitie van hooggelegen zandgronden, intensieve veehouderijgebieden en hun integrale opgaven". De toekomst-bestendige ontwikkeling van het landelijk gebied heeft prioriteit in de NOVI. Het gaat bij NOVI-gebieden om complexe, omvangrijke en urgente opgaven waar verschillende nationale belangen samenkomen waarvoor een meerjarige aanpak nodig is. Met betrokkenheid van verschillende overheden, marktpartijen en/of maatschappelijke partijen, waarbij rijksinzet aantoonbaar noodzakelijk is. Rijk en regio stellen hiervoor een gebieds-gerichte agenda op. Dit streefbeeld is hiervoor een bouwsteen.

- In het kader van het InterBestuurlijk Programma Vitaal Platteland zijn afspraken gemaakt tussen het ministerie van LNV, IPO, VNG en Unie van Waterschappen. De komende decennia zijn er grote opgaven op het terrein van voedselproductie, klimaat, waterveiligheid, circulaire economie, biodiversiteit en energie. Een samenhangende aanpak van de transitie is noodzakelijk om een economisch vitaal, leefbaar en ecologisch duurzaam platteland te behouden en te versterken.
- Ongeveer negentig procent van het Natuurnetwerk Brabant wordt gevormd door bestaande natuurgebieden. Maar het netwerk is nog niet compleet. Daarom is het van belang Van Gogh Nationaal Park, Landschapspark de Kempen, de Groote Heide en Peelvenen verder te ontwikkelen.

3.

RICHTING GEVENDE UITSPRAKEN

Het landelijk gebied draagt bij aan de versterking van het concurrerend vestigingsklimaat van en de leefbaarheid in onze regio als totaal (Brainport) en is op zichzelf leefbaar, toekomstbestendig en economisch vitaal.

Dit streefbeeld beschrijft onze ambitie, als 21 samenwerkende gemeenten, met richtinggevende uitspraken over deze gewenste ontwikkeling.

1. We versterken landschap, natuur en de verbinding tussen stad en platteland en creëren ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie.

Het klimaat verandert. De regio krijgt meer te maken met periodes van ernstige droogte of hevige neerslag. Het wordt ook heter, vooral in de kernen. Ons watersysteem en de ruimtelijke inrichting zijn hier nog niet voldoende op ingesteld.

De regio wil in 2050 klimaatneutraal zijn. Echter, zonder samenhang tussen de maatregelen lopen we het risico op gemiste kansen, verrommeling van het landschap en weerstand bij burgers en bedrijven. Dit vraagt om een zorgvuldige afweging, met name in het landelijk gebied. Onze regio kenmerkt zich door een sterke verwevenheid van het landelijk gebied en verstedelijkt gebied. Het landelijk gebied, en meer in het bijzonder het landschap, vormt een belangrijke kwaliteit voor de aantrekkingskracht van de Brainport.

- a. We laten de kwaliteit van het landschap als drager meewegen in onze keuzes voor het landelijk gebied. Verrommeling en versnippering voorkomen we. Waardevolle natuur- en landschapsstructuren versterken we.
- b. We passen het opwekken (in het bijzonder bij zonnevelden) van duurzame energie in met oog voor versterking van de kwaliteit van het landschap, de bodem, landbouwkundige waarden en biodiversiteit. Waar mogelijk combineren we energieopwekking met andere functies. Subregio's en gemeenten maken in hun omgevingsbeleid een integrale afweging voor de inpassing van windmolens en

zonnevelden. In de Regionale Energie-strategie (RES) wordt inzicht gegeven in de potentie voor (grootschalige) opwek van duurzame energie. Er is aandacht voor draagvlak bij onder andere grondeigenaren en bewoners.

- c. De klimaatadaptatie (ook in het landelijk gebied) vraagt om een lange termijn aanpak. Op dit moment worden al veel stappen genomen om nu klaar te zijn voor de verwachte weersveranderingen die we in 2030 gaan ervaren. We doen dit samen met de waterschappen en terreinbeheerders. We kiezen hierbij zowel voor het waarborgen van de veiligheid als het meebewegen met de nieuwe natuurlijke dynamiek. Uitgangspunt is dat ingrepen ten behoeve van klimaatadaptatie altijd gepaard gaan met maatregelen voor een betere ruimtelijke kwaliteit. Dat vergroot het draagvlak van de maatregelen én de leefkwaliteit van onze regio.
- d. We zetten ten aanzien van de stikstofproblematiek in op verduurzaming, natuurherstel en het creëren van ontwikkelruimte in stedelijk en landelijk gebied door maatregelen zoals extern salderen. We verkennen de mogelijkheden samen met de provincie.
- e. De verbinding tussen landelijk en stedelijk gebied komt tot uiting doordat beide zich evenredig inzetten voor de gemeenschappelijke opgave in kader van klimaatadaptatie en energietransitie, met onder andere de zonneladder als uitgangspunt. We benutten kansen om stad-land verbindingen te versterken. Bijvoorbeeld door versterking van de beekdalen, aaneengesloten natuurgebieden tot in de stad, het verbinden van groenstructuren, het versterken van recreatieve netwerken, en nieuwe bedrijvigheid aan te moedigen.

2. We streven naar een ruimtegebruik van onze regio dat in balans is met de natuurlijke systemen.

De huidige intensieve manier van voedselproductie is een van de factoren met een negatief effect op het landschap, de natuur, de bodemkwaliteit en biodiversiteit, het milieu en de volksgezondheid. Het landgebruik moet in evenwicht gebracht worden met wat het natuurlijk systeem aankan.

- a. We zetten in op de transitie naar een duurzaam en vitaal, “natuur-inclusief” landbouw- en voedselsysteem, gebaseerd op gesloten kringlopen. Op een zo klein mogelijke schaal qua tijd en ruimte. We stimuleren een sterkere gerichtheid van de landbouw op regionale markten.
- b. We zetten een beweging in gang om waar mogelijk te komen tot verbinding van agrarische bedrijven om meekoppel- en innovatiekansen ten aanzien van onder andere energietransitie en grondstoffenbewerking te stimuleren. Wat ons betreft zijn duurzame stallen de standaard in de niet-grond-gebonden veehouderij.

- c. We bevorderen dat de in deze Brainportregio aanwezige kennis en innovatiekracht worden ingezet bij de verduurzaming en bij het sluiten van kringlopen de gehele agrofood-keten (“van grond tot mond”).
- d. We streven naar minder geur, fijnstof, stikstof, ammoniak, ziektekiemen, uitspoeling van nutriënten en bestrijdingsmiddelen ten behoeve van landschapontwikkeling en gezondheid.
- e. We werken samen met de landbouwsector en andere stakeholders gericht aan een gezonde bodem, verbetering van de water- en luchtkwaliteit en een grotere biodiversiteit.
- f. We werken aan het verbeteren van het maatschappelijke draagvlak voor de toekomstige agrarische sector.

3. We zoeken samen met de landbouw-sector en andere stakeholders naar mogelijkheden om in het landelijk gebied meer maatschappelijke en economische meerwaarde te genereren. Door bijvoorbeeld een bijdrage te leveren aan een gezonde bodem, maatschappelijke aspecten (vitaliteit en leefbaarheid), biodiversiteit, duurzame energieopwekking, klimaatadaptatie en landschappelijke kwaliteit.

Een transitie biedt kansen. We gaan nadrukkelijk op zoek hoe de veranderende rol en invulling van het landelijke gebied vertaald kan worden in –alternatieve- economische verdienmodellen in Brainport.

a. In het landelijk gebied gaan we de mogelijkheden voor economische activiteiten verruimen. De focus ligt hierbij op de sectoren kringloop-landbouw en landbouwinnovaties, energie, zorg, startups in de maak-industrie en leisure. Een sterke economische structuur draagt bij aan vitale kernen en een vitaal buitengebied.

b. Vanuit de regionale thema's economie, energie, mobiliteit en transitie landelijk gebied geven we invulling aan de zoektocht. Het streefbeeld zetten we in bij integrale gebiedsontwikkelingen met gekoppelde belangen, waarbij de economische activiteiten ervoor zorgen dat de ecologische kwaliteiten worden versterkt.

4.

VERVOLG

4.1. Eenheid en verscheidenheid; realisatie en doorwerking van dit streefbeeld

De Metropoolregio Eindhoven kenmerkt zich als een regio met een nauwe functionele en ruimtelijke verbondenheid. Tegelijkertijd zijn we een regio die is samengesteld uit verschillende subregio's met elk hun eigen identiteit, opgaven en dynamiek: de Kempen, het Stedelijk Gebied, de Peel en de A2-gemeenten.

Dit streefbeeld met richtinggevende uitspraken stellen alle 21 gemeenteraden vast. Het vormt daarmee een gemeenschappelijk kompas voor ons handelen, met oog voor elkaars belangen. Om optimaal aan te sluiten bij lokale en subregionale verscheidenheid én onze regionale verbondenheid is het de bedoeling dat we op gemeentelijk, subregionaal en Metropoolregioniveau acties definiëren. Voor zover het acties betreft op het niveau van de Metropoolregio Eindhoven leggen we deze vast in de Werkprogramma's, die we jaarlijks als 21 gemeenten in regioverband vaststellen. We hanteren daarbij de actielijnen:

- Economische structuur (relatie met energie en economie)
- Ruimtelijke en ecologische kwaliteit
- Verbinding landelijk en stedelijk gebied

Daarnaast vormt dit streefbeeld ons handelingsperspectief en agenda voor afstemming en samenwerking met medeoverheden (provincie, waterschappen, rijk) en maatschappelijke partners (bedrijfsleven en kennisinstellingen). We zoeken hierbij continue het passend schaal-niveau. Waar mogelijk in een triple-helix aanpak. We creëren hiermee uitvoeringskracht en dragen zo bij aan een soepeler verloop van de transitie.

We werken samen met rijk, provincie en andere partners om ontwikkelingen die aansluiten bij deze ambities en keuzes mogelijk te maken en belemmeringen te verhelpen. We bieden (experimenteer) ruimte voor projecten en initiatieven die aansluiten bij bovenstaande uitspraken.

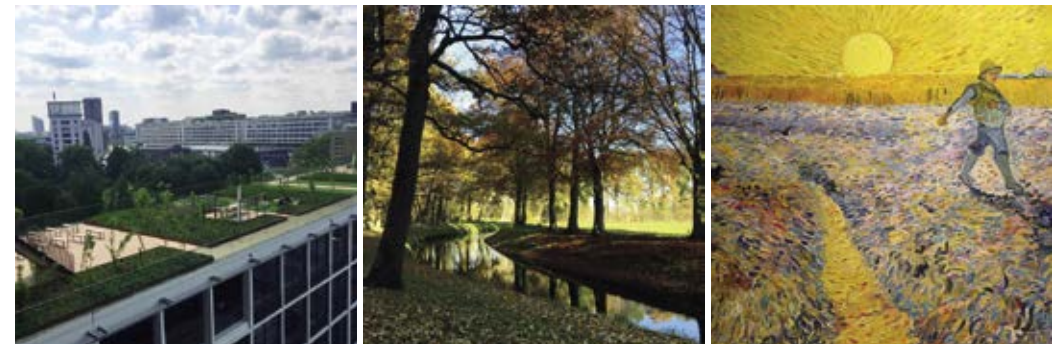
4.2. Monitoring

Onderdeel van onze samenwerking is het monitoren van de acties die we jaarlijks in het Werkprogramma Metropoolregio Eindhoven als 21 gemeenten vastleggen. Waar het handelings-perspectief om dit streefbeeld te realiseren op een ander schaal-niveau ligt dan de Metropoolregio staan ons de regionale portefeuillehoudersoverleggen en de Metropoolconferentie ter beschikking om ervaringen en voortgang uit te wisselen.

We monitoren de output (beleid, projecten, maatregelen en acties) en outcome (denk hierbij aan: imago landbouw, beleving, innovatie, luchtkwaliteit, landschap, vestigingsklimaat) van dit streefbeeld. Elk voorjaar en najaar communiceren we de uitkomsten van deze monitoring.

Tevens zijn we alert op ontwikkelingen in het beleid van de provincie, het rijk, en de Europese Unie die relevant zijn voor de realisatie van dit streefbeeld.

Actualisatie en aanscherping van dit streefbeeld gebeurt bij opdracht van het Algemeen Bestuur, en door vaststelling in de 21 gemeenteraden.

metropoolregioeindhoven.nl

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

Aan: het College van Burgemeester en
Wethouders
@van de 21 gemeenten

GEMEENTE REUSEL-DE MIERDEN

INGEK: 21 FEB. 2020

BESTEMD VOOR: RD 219002227

Metropoolregio Eindhoven

040 259 45 94

info@metropoolregioeindhoven.nl

www.metropoolregioeindhoven.nl

Bezoekadres

Raiffeisenstraat 18

5611 CH Eindhoven

Postadres

Postbus 985

5600 AZ EINDHOVEN

uw kenmerk

uw brief van

ons kenmerk

100369-1396\PGO\MGE

datum

17 februari 2020

onderwerp

Streefbeeld in het kader van Transitie Landelijk
Gebied: verzoek tot vaststelling

e-mailadres

p.goossens@metropoolregioeindhoven.nl

Geacht College,

Hierbij bieden wij u het Regionaal streefbeeld van ons landelijk gebied aan, met het verzoek dit streefbeeld ter vaststelling voor te leggen aan uw gemeenteraad.

In het Samenwerkingsakkoord 2019-2022 hebben de gemeenten van de Metropoolregio Eindhoven hun gezamenlijke missie vastgelegd. De transitie van het landelijk gebied is één van de inhoudelijke thema's waar we als 21 gemeenten samen de schouders onder zetten. Met bijgevoegd streefbeeld wordt de volgende stap gezet. Het streefbeeld concretiseert onze ambities en het bevat richtinggevendende uitspraken over de gewenste ontwikkeling in ons buitengebied. Het is een koersdocument voor de gemeentelijke omgevingsvisies. Daarnaast vormt dit streefbeeld ons handelingsperspectief en onze agenda voor afstemming en samenwerking met mede-overheden en met maatschappelijke partners.

Op 6 februari 2020 heeft het regionaal portefeuillehoudersoverleg Transitie Landelijk Gebied het streefbeeld vrijgegeven, en op 17 februari 2020 heeft het Dagelijks Bestuur van de Metropoolregio Eindhoven er kennis van genomen. In het Werkprogramma 2020 is afgesproken dat vaststelling van het streefbeeld in 2020 dient te geschieden door de 21 gemeenteraden in de Metropoolregio Eindhoven.

Wij verzoeken u om het streefbeeld ter vaststelling voor te leggen aan uw gemeenteraad. Dit verzoek doen wij bij alle 21 in de Metropoolregio samenwerkende gemeenten. Om u van dienst te zijn, heeft het portefeuillehoudersoverleg Transitie Landelijk Gebied bijgevoegd blauwdruk raadsvoorstel en -besluit opgesteld waar u gebruik van kunt maken. Wij hopen dat uw raad in de periode april t/m juni 2020 tot besluitvorming kan overgaan.

Contactpersoon vanuit de ondersteuningsorganisatie van de Metropoolregio Eindhoven is Pieter Goossens.

Wij wensen u veel succes met de bespreking met uw gemeenteraad.

Hoogachtend,

Anke van Extel – van Katwijk,
voorzitter van het portefeuillehoudersoverleg Transitie Landelijk Gebied
van de Metropoolregio Eindhoven.

Bijlagen:

- 1: Regionaal streefbeeld van ons landelijk gebied
- 2: Concept/blauwdruk raadsvoorstel en -besluit

SCHRIFTELIJKE BERAADSLAGING RAAD (inzending via fractievoorzitter > griffier),

mede t.b.v. publicatie op website en vergaderApp iBabs

Raadsvoorstel:	Streefbeeld landelijk gebied	Datum reactie andere fractie of college:	20 mei 2020
Datum:	26 mei 2020	Portefeuillehouder (in te vullen door griffier):	de heer P.J.M. van de Noort
Fractie:	PvdA en VVD		

Reactie en/of vraag vanuit de fractie

Fractie VVD:

Het streefbeeld voegt weinig tot niets toe aan hetgeen over landelijk gebied in de afgelopen jaren al is gezegd en geschreven. Het is te vaag om bruikbaar te zijn. Het streefbeeld is één grote open deur. De VVD heeft inhoudelijk vraagtekens bij de visie op de landbouw.

Wat wel duidelijk wordt, is dat vanuit de MRE geen toegevoegde waarde in het debat en de toekomst van het landelijk gebied verwacht mag worden.

Een gemiste kans is dat er geen aandacht wordt besteed aan de relatie tussen stad, landelijk gebied, natuur etc. als het gaat om wonen, recreëren etc. voor alle mensen die werkzaam in de Brainport.

Fractie PvdA:

Het streefbeeld is wellicht wat abstract maar geeft wel een goed panorama van de toekomst van het landelijk gebied in Zuidoost Brabant. Zaak is om in voorstellen op MRE én gemeenteniveau de zwaluwstaart met dit document te maken zolang het niet is ingevlochten in de gemeentelijke omgevingsvisie. Zo houden we het panorama levend voor politici, bestuurders en ambtenaren.

Ziet het college dit streefbeeld na vaststelling als een formeel beleidscontour als ware het (onderdeel van) de eigen omgevingsvisie?

Antwoord andere fractie of college

Het college is het met VVD eens dat het streefbeeld een hoog abstractieniveau heeft. Het streefbeeld beschrijft de ambities van de MRE – gemeenten met richtinggevende uitspraken over de gewenste ontwikkeling van het landelijk gebied. Nadere (concretere) uitwerking moet plaatsvinden in MRE-, Kempenverband en/of op gemeentelijk niveau.

We nemen de opmerking over de toegevoegde waarde van de MRE mee in het vervolgproces.

Als reactie op de vraag van de PvdA: op basis van het voorgaande moge duidelijk zijn dat wij een rechtstreekse implementatie van het streefbeeld in onze omgevingsvisie en/of ruimtelijke ordening niet wenselijk achten.

SCHRIFTELIJKE BERAADSLAGING RAAD (inzending via fractievoorzitter > griffier),

mede t.b.v. publicatie op website en vergaderApp iBabs

Raadsvoorstel:	Streefbeeld landelijk gebied	Datum reactie andere fractie of college:
Datum:	26 mei 2020	Portefeuillehouder (in te vullen door griffier):
Fractie:	Samenwerking	

Reactie en/of vraag vanuit de fractie

- p. 2 Raadsvoorstel: onder het kopje 'consequenties', paragraaf 'niet vaststellen'. Dit stuk tekst zegt eigenlijk al wel genoeg. De benoemde actiepunten zijn van een dusdanig abstractieniveau dat ze eigenlijk weinig zeggend zijn. Het zijn zelfs punten waar je redelijkerwijs, zonder duidelijke uitwerking, niet tegen kunt zijn. Ondanks het feit dat je er de directe meerwaarde niet van in kunt zien, acht SW het wel van belang dit streefbeeld vast te stellen. Het geeft ons allemaal een (zeer) globale en gemeenschappelijke richting die we op willen met z'n allen.
- SW kijkt uit naar een concrete uitwerking zodat er mee aan de slag kan worden gegaan.

Antwoord andere fractie of college

Het college is het met SW eens dat het streefbeeld een hoog abstractieniveau heeft. Het streefbeeld beschrijft de ambities van de MRE – gemeenten met richtinggevende uitspraken over de gewenste ontwikkeling van het landelijk gebied. Nadere (concretere) uitwerking moet plaatsvinden in MRE-, Kempenverband en/of op gemeentelijk niveau.

Gemeenteraad

Dossiernummer	260
Extern Zaak ID	Z18000863
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	26 mei 2020
Agendapunt	13
Omschrijving	Raadsvoorstel vaststellen Bestemmingsplan De Luther 27, Hooge Mierde

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	26 mei 2020

Toelichting

Het bestemmingsplan De Luther 27 wordt aangeboden ter vaststelling in de raad van 26 mei 2020.

Raadsvoorstel

Onderwerp:	Vaststellen van het bestemmingsplan Buitengebied, herziening De Luther 27 te Hooge Mierde
Datum besluit B&W:	21 april 2020
Vergaderdatum:	26 mei 2020
Registratienr.:	RA20.027
Opsteller:	Mathijs Snoeren
Portefeuillehouder:	de heer P.J.M. van de Noort wethouder

Voorstel

Te besluiten om:

1. Geen exploitatieplan vast te stellen;
2. De Nota van zienswijzen van het bestemmingsplan "Buitengebied, herziening De Luther 27 te Hooge Mierde" vast te stellen;
3. Af te kijken van de gebiedsvisie behorende bij de geurverordening, zodat de ontwikkeling mogelijk gemaakt kan worden, ondanks dat er niet voldaan wordt aan een aanvaardbaar woon- en leefklimaat zoals omschreven in de visie;
4. Het bestemmingsplan Buitengebied, herziening De Luther 27 te Hooge Mierde vast te stellen.

Inleiding

initiatiefnemers hebben plannen voor het omschakelen van een gemengd agrarisch bedrijf naar een meubel- en interieurbouwbedrijf aan de Luther 27 te Hooge Mierde. Hiervoor is een bestemmingsplan nodig (bijlage 1). Op 17 december 2019 besloten wij hiervoor de procedure te starten. Het ontwerpbestemmingsplan lag van 20 januari 2020 tot en met 1 maart 2020 ter inzage.

Er is een zienswijze tegen het ontwerpbestemmingsplan ontvangen. Het is nu aan uw raad om over de zienswijze en de vaststelling van het bestemmingsplan te besluiten.

Leeswijzer

Een bestemmingsplan bestaat uit een juridisch bindend deel (regels en verbeelding) en uit een beleidsmatig, niet-juridisch bindend deel (de toelichting). Het plan moet voldoen aan de relevante wet- en regelgeving (o.a. Wro en de Verordening ruimte 2014). Belangrijk voor uw raad is om te beoordelen of het een ruimtelijke ontwikkeling betreft die gewenst is en of die voldoet aan het door u vastgestelde beleid, zoals structuurvisie, geurvisie, archeologisch beleid, beleid woningbouwprioritering, et cetera. In het geval –op onderdelen- niet wordt voldaan aan het bestaande beleid is van belang te beoordelen of afwijking van dit beleid aanvaardbaar is. De toelichting van het bestemmingsplan geeft antwoord op dit soort vragen. In de regels en de verbeelding worden de juridische voorwaarden vastgelegd, waar de initiatiefnemers/gebruikers zich aan moeten houden. U hebt daar afhankelijk van de situatie meer of minder vrijheid. Per situatie geven wij dit aan.

Beoogd doel

Het bestemmingsplan "Buitengebied, herziening De Luther 27 te Hooge Mierde" vast te stellen om medewerking te kunnen verlenen aan het omschakelen van een gemengd agrarisch bedrijf naar een meubel- en interieurbouwbedrijf.

Argumenten

1.1 Voor het bestemmingsplan "Buitengebied, herziening De Luther 27 te Hooge Mierde" geldt geen exploitatieplanplicht

De Wet ruimtelijke ordening schrijft voor dat de gemeente de economische uitvoerbaarheid van een ruimtelijke ontwikkeling regelt (artikel 6.12 Wro). Dit kan door het vaststellen van een exploitatieplan door uw raad. U kunt hiervan afwijken, als het kostenverhaal op een andere manier geregeld is. Op 23 december 2019 zijn wij een anterieure overeenkomst aangegaan met de initiatiefnemers. In deze overeenkomst hebben we afspraken gemaakt over het kostenverhaal. Hiermee is de economische uitvoerbaarheid zeker gesteld.

2.1 De zienswijze geeft geen aanleiding om het bestemmingsplan gewijzigd vast te stellen

Tijdens de inzagetermijn ontving u één zienswijze. Voor de beantwoording van de zienswijze verwijzen wij naar de Nota van zienswijzen (bijlage 2). Hierin hebben we de zienswijze samengevat weergegeven en beantwoord.

RA20.027

3.1 Ondanks dat niet voldaan wordt aan een aanvaardbaar woon- en leefklimaat uit de gemeentelijke gebiedsvisie behorende bij de geurverordening, wordt door deze ontwikkeling wel bijgedragen aan de doelstellingen van het geurbeleid.

Middels de gebiedsvisie voor geur heeft de gemeenteraad normen vastgesteld voor wat betreft een aanvaardbaar woon- en leefklimaat, deze bedragen voor de voorgrondbelasting 10 Ou/m³ en achtergrondbelasting 20 Ou/m³. Middels deze norm wordt een voldoende woon- en leefklimaat gegarandeerd voor woningen en overige geurgevoelige functie. Op grond van een goede ruimtelijke ordening dient deze toets plaats te vinden aangezien er een ruimtelijke omschakeling gevraagd wordt van agrarisch bedrijf naar een industrieel bedrijf. In deze casus wordt niet voldaan aan deze gestelde normen, maar blijft de voormalige agrarische bedrijfswoning een woning waarvoor een vaste afstand van 50 meter geldt t.o.v. veehouderijen en wordt de werkplaats door het geringe gebruik geen nieuw geurgevoelig object. De toetsing ten opzichte van omliggende bedrijven verandert daardoor niet en worden de veehouderijen niet verdergaand beperkt dan thans het geval is. Gezien het kleinschalige plan en het daarmee saneren van de veehouderij vinden wij dit een gewenste ontwikkeling.

4.1 Het bestemmingsplan is nodig om medewerking te kunnen verlenen aan het omschakelen van een gemengd agrarisch bedrijf naar een meubel- en interieurbouwbedrijf

Het betreft hier een ontwikkeling die vanuit planologisch, ruimtelijk en stedenbouwkundig oogpunt aanvaardbaar is. Op grond van het geldende bestemmingsplan "Buitengebied 2009" is het niet mogelijk om medewerking te verlenen.

4.2 Het vaststellen van een bestemmingsplan is de bevoegdheid van uw raad

Uw raad is verplicht om voor het hele grondgebied van de gemeente een of meer bestemmingsplannen vast te stellen, waarbij voor de goede ruimtelijke ordening de bestemming van de grond wordt aangegeven en met het oog op die bestemming regels worden gegeven (artikel 3.1 Wro). Met de vaststelling van dit bestemmingsplan voldoet u aan deze verplichting.

4.3 Er is sprake van een goede ruimtelijke ordening

De locatie is gelegen binnen het gebied Primaat Landbouw van de omgevingsvisie. De strategie in Primaat landbouw is als volgt: aanwijzen voor en stimuleren van innovaties in grootschalige intensieve dierhouderij en grootschalige energieopwekking in combinatie met het tegengaan van gevoelige functies onder voorwaarde van een deugdelijke ontsluiting voor zwaar vrachtverkeer. De bedrijfslocatie De Luther 27 is niet aangeduid als een Duurzame locatie. Dit betekent dat hier geen sprake is van een toekomstbestendige agrarische bedrijfslocatie (gezien de kleinschaligheid van de huidige bedrijfsvoering, de beperkte omvang van het bouwvlak, de ongeschikte agrarische bebouwing en de ligging in de directe nabijheid van het natuurgebied Beleven). Hervestiging van een nieuw agrarisch bedrijf ligt dan ook niet in de verwachting. Door de agrarische bedrijfsvoering te beëindigen en om te schakelen naar een niet-agrarisch bedrijf in de vorm van een kleinschalig meubel- en interieurbouwbedrijf met maximaal milieucategorie 2 wordt een passende herbestemming gerealiseerd. Hiermee wordt tegemoetgekomen aan de behoefte van een zelfstandige ondernemer om op een betaalbare vrijkomende agrarische bedrijfslocatie een eigen onderneming te exploiteren. Dit komt de sociaaleconomische situatie van de gemeente ten goede. Tevens wordt de leegstand van een vrijkomende agrarische bedrijfslocatie voorkomen en hiermee de ruimtelijke kwaliteit van het buitengebied gewaarborgd. Een bestemmingsplan regelt de maximale mogelijkheden voor een locatie. Verdere uitbreiding is dus niet mogelijk zonder een nieuw bestemmingsplan. In de anterieure overeenkomst is geborgd dat bij een verdere uitbreiding, uitgeweken moet worden naar een bedrijventerrein.

4.4 U moet een bestemmingsplan binnen twaalf weken vaststellen

Uw raad moet binnen twaalf weken na afloop van de termijn van ter inzage legging van het ontwerpbestemmingsplan een besluit nemen over de vaststelling ervan (artikel 3.8 lid 1 onder e Wro). Het ontwerpbestemmingsplan lag tot en met 1 maart 2020 ter inzage, zodat uw raad uiterlijk 25 mei 2020 een besluit over de vaststelling van het bestemmingsplan moet nemen.

Wij constateren dat deze termijn niet haalbaar is. Dit is niet bezwaarlijk, omdat het een termijn van orde is. Bij consequenties gaan we hier nader op in.

Consequenties

4.1 Het bestemmingsplan wordt buiten de wettelijke termijn vastgesteld

Vanwege de planning was het niet mogelijk om u tijdig over de vaststelling van het bestemmingsplan te laten besluiten. Omdat het hier een termijn van orde betreft, heeft dit geen nadelige gevolgen voor de bestemmingsplanprocedure.

Door de latere vaststelling is de aanhoudingsplicht voor aanvragen om omgevingsvergunningen voor de activiteit bouwen (voorheen bouwvergunning) vervallen. Omdat er na het vervallen van de aanhoudingsplicht geen aanvragen zijn ingediend, is dit niet bezwaarlijk.

Een ander gevolg van een niet tijdige vaststelling is dat het mogelijk is om via de Wet dwangsom tijdige vaststelling af te dwingen. Initiatiefnemers kunnen hiervoor bij de Raad van State beroep instellen. De Raad van State draagt vervolgens de raad op om het bestemmingsplan vast te stellen onder verbeurte van een dwangsom. Door tijdig over de vaststelling van het bestemmingsplan te besluiten, voorkomen we deze situatie.

Financiën

Voor het kostenverhaal zijn wij op 23 december 2019 een anterieure overeenkomst aangegaan met de initiatiefnemers. In deze overeenkomst hebben we afspraken gemaakt over het kostenverhaal. Hierdoor heeft het bestemmingsplan geen financiële gevolgen voor de gemeente.

Samen Doen

Voor een bestemmingsplan gelden op grond van de Wet ruimtelijke ordening en de Algemene wet bestuursrecht wettelijke procedures. In dit kader leggen we het vastgestelde bestemmingsplan ter inzage.

Vervolg

Definitief maken bestemmingsplan

Meteen na de vaststelling van het bestemmingsplan geven wij opdracht aan de initiatiefnemer om een definitief vastgesteld bestemmingsplan aan te leveren.

Publicatie en ter inzage legging

We moeten het besluit over de vaststelling van het bestemmingsplan binnen twee weken na de vaststelling bekendmaken (artikel 3.8 lid 3 Wro). We leggen het bestemmingsplan van 15 juni 2020 tot en met 27 juli 2020 ter inzage. Dit publiceren we vooraf in de Staatscourant en, het Gemeenteblad en D'n Uitkijk van 12 juni 2020 (bijlage 3).

Inwerkingtreding bestemmingsplan

Als er geen verzoek om voorlopige voorziening wordt gevraagd, dan treedt het bestemmingsplan daags na afloop van de beroepsperiode in werking, zijnde 28 juli 2020. Als er wel een verzoek om voorlopige voorziening wordt gevraagd, dan treedt het bestemmingsplan pas in werking daags nadat de Raad van State een uitspraak over het verzoek om voorlopige voorziening heeft gedaan, tenzij de Raad van State het verzoek om voorlopige voorziening toewijst.

Onherroepelijk worden bestemmingsplan

Als er geen beroep wordt ingediend, dan is het bestemmingsplan daags na afloop van de beroepsperiode onherroepelijk, zijnde 28 juli 2020. Anders wordt het bestemmingsplan pas onherroepelijk daags nadat de Raad van State uitspraak heeft gedaan over het beroep, tenzij de Raad van State het bestemmingsplan vernietigt.

We informeren de initiatiefnemers en de indiender(s) van de zienswijze(n) over uw besluitvorming. Daarnaast maken we uw raadsbesluit via publicaties in D'n Uitkijk, het Gemeenteblad en de Staatscourant bekend.

Bijlagen

1. Ontwerpbestemmingsplan "Buitengebied, herziening De Luther 27 te Hooge Mierde":
 - a. Verbeelding (19.16860)
 - b. Toelichting (19.16861)
 - c. Regels (19.16862)
 - d. Bijlagen bij de toelichting (19.16863)
 - e. Bijlagen bij de regels (19.16864)
2. Nota van Zienswijzen (20.07066);
3. Concept-publicatie bekendmaking vastgesteld bestemmingsplan (20.07069).

Ter inzage

n.v.t.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

Mr. R.P.B.M. Brekelmans
secretaris

mw. A.J.M.H. van de Ven
burgemeester

Raadsbesluit

Vergaderdatum:	26 mei 2020
Onderwerp:	Buitengebied, herziening De Luther 27 te Hooge Mierde
Registratienummer:	RA20.027

De raad van de gemeente Reusel-De Mierden;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 9 april 2020
gelet op artikel 3.8 van de Wet ruimtelijke ordening

overwegende dat:

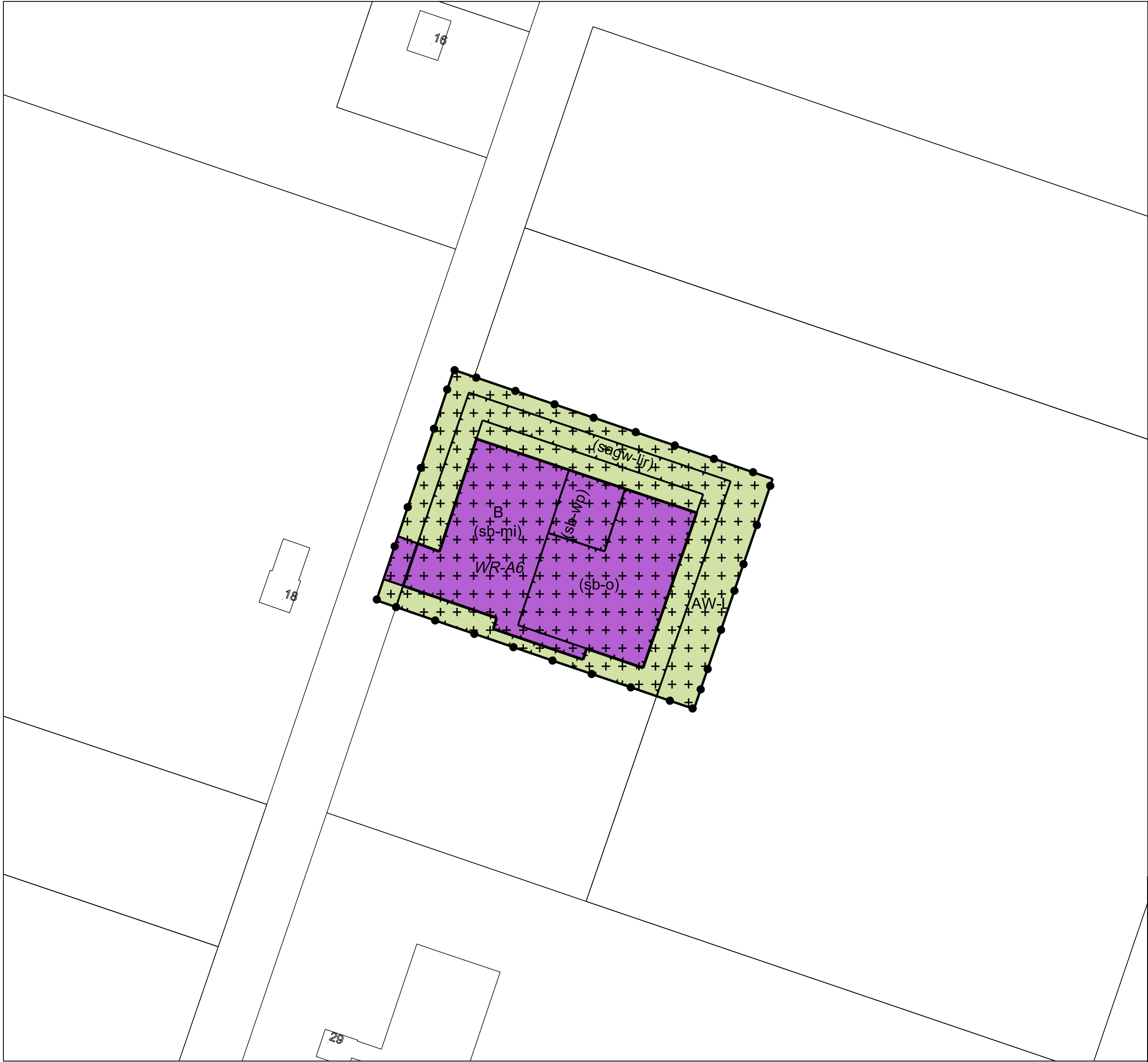
- de economische uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan is zeker gesteld via het aangaan van een anterieure overeenkomst met de initiatiefnemers;
- het ontwerpbestemmingsplan “Buitengebied, herziening De Luther 27 te Hooge Mierde” van 20 januari 2020 tot en met 1 maart 2020 ter inzage lag met de mogelijkheid voor een ieder om zienswijzen kenbaar te maken;
- de voorgeschreven kennisgevingen op grond van artikel 3.8 van de Wet ruimtelijke ordening hebben plaatsgevonden op 17 januari 2020 in D’n Uitkijk, de Staatscourant en via de gemeentelijke website;
- tijdens de periode dat het ontwerpbestemmingsplan ter inzage lag de volgende personen en instanties gebruik hebben gemaakt van de mogelijkheid om zienswijzen kenbaar te maken:
 1. Agra-Matic B.V.
- de inhoud van het voorstel van burgemeester en wethouders aan de raad, met het nummer BW20.0141, onderdeel uitmaakt van dit besluit;

gelet op het bepaalde in artikel 3.8 van de Wet ruimtelijke ordening;

Besluit

1. Geen exploitatieplan als bedoeld in artikel 6.12 lid 1 van de Wet ruimtelijke ordening vast te stellen;
2. De Nota van zienswijzen vast te stellen, waarbij:
 - a. de zienswijzennummers 1 geen aanleiding vormen om het bestemmingsplan gewijzigd vast te stellen;
3. Het bestemmingsplan “Buitengebied, herziening De Luther 27 te Hooge Mierde” in pdf-formaat (toelichting), html-formaat (planregels) en gml-formaat (verbeelding) en met planidentificatie NL.IMRO.1667.BPBluth0067-VAST en met de kadastrale ondergrond o_NL.IMRO.1667.BPBluth0067-VAST.dgn conform de artikelen 1.2.1 tot en met 1.2.5 van het Besluit ruimtelijke ordening in elektronische vorm vast te leggen en vast te stellen en de analoge (papieren) versie in de vorm van toelichting, regels en verbeelding vast te stellen, volgens de bij dit besluit behorende en als zodanig gewaarmerkte stukken.

Plangebied

 Plangebiedgrens

Bestemmingen

 AW-L

Agrarisch met waarden - Landschap

 B

Bedrijf

Dubbelbestemmingen

 Waarde - Archeologie 6

Functieaanduidingen

 (sagw-lir)

specifieke vorm van agrarisch met waarden - landschappelijk inpassingsplan

 (sb-mi)

specifieke vorm van bedrijf - meubel- en interieurbouwbedrijf

 (sb-o)

specifieke vorm van bedrijf - opslag

 (sb-wp)

specifieke vorm van bedrijf - werkplaats

Bouwvlak

 bouwvlak

 van DUN ontwerp&planologie
vormgevers van uw ruimte

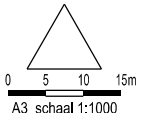
Vestiging Ulicoten
Tel: (013) 51 99 458
Vestiging Someren
Tel: (0493) 745 015
www.ontwerp-planologie.nl
info@ontwerp-planologie.nl

Buitengebied 2009, Herziening De Luther 27

Gemeente Reusel - De Mierden

Projectnummer: 17395-003 Status: Concept
Getekend door: TvW Datum: 26 juni 2019

NL.IMRO.1667.BPBluth0067-ON01

A3 schaal 1:1000

Buitengebied, herziening De Luther 27 Hooge Mierde

Inhoudsopgave

Toelichting bestemmingsplan

3

Toelichting bestemmingsplan

Toelichting bestemmingsplan
Buitengebied, herziening De Luther 27
te Hooge Mierde

Gemeente Reusel – De Mierden

Projectlocatie: De Luther 27, 5095 AC te Hooge Mierde

Projectnummer: 17395-003

Datum: 22-10-2018
26-06-2019 (aangepast)
24-10-2019 (aangepast)

Opgesteld door: Teun van Welij

Status: Concept

IMRO-code: NL.IMRO.1667BPBluth0067-ON01

Dorpsstraat 54
5113 TE Ulicoten
T 013 519 94 58

Postel 8
5711 ET Someren
T 0493 745 015

F 013 519 97 27
E info@ontwerp-planologie.nl
I www.ontwerp-planologie.nl

IBAN NL 56 RABO 0152 305 149
BIC RABONL2U
KvK 180 61 619 - **BTW** 809392720B01

Van Dun Ontwerp en Planologie is een handelsnaam van Van Dun Advies BV.

Inhoudsopgave

1. INLEIDING.....	4
1.1 Aanleiding en doel	4
1.2 Vigerend planologisch regime	4
1.3 Procedure	5
1.4 Leeswijzer	5
2. PROJECTBESCHRIJVING	6
2.1 Bestaande situatie	6
2.2 Beoogde situatie	6
3. BELEIDSKADER.....	8
3.1 Rijksbeleid	8
3.1.1 Ladder duurzame verstedelijking	8
3.1.2 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR)	8
3.2 Provinciaal beleid	8
3.2.1 Structuurvisie 2010 – partiële herziening 2014 (Sv 2014)	8
3.2.2 Verordening ruimte Noord-Brabant (Vr)	9
3.3 Gemeentelijk beleid	13
3.3.1 Omgevingsvisie Reusel – De Mierden	13
3.3.2 Bestemmingsplan	14
4. MILIEUHYGIËNISCHE EN PLANOLOGISCHE ASPECTEN.....	16
4.1 Milieueffectrapportage en vormvrije m.e.r.-beoordeling.....	16
4.2 Waterhuishouding	16
4.2.1 Waterrelevant beleid	17
4.2.2 Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan Reusel – De Mierden 2017-2021	19
4.2.3 Bestaande waterhuishoudkundige situatie	19
4.2.4 Beoogde waterhuishoudkundige situatie	19
4.3 Natuur	20
4.3.1 Natuurnetwerk Nederland (NNN)	20
4.3.2 Wet natuurbescherming	21
4.4 Cultuurhistorie, aardkunde en archeologie	23
4.4.1 Cultuurhistorie en aardkunde	23
4.4.2 Archeologie	23
4.5 Bedrijven en milieuzonering	24
4.6 Geur	25
4.6.1 Individuele hinder	25
4.6.2 Woon- en leefklimaat (werkplaats)	26
4.6.3 Woon- en leefklimaat (woning).....	27
4.7 Geluid	29
4.8 Luchtkwaliteit	30
4.9 Spuitzone	32
4.10 Volksgezondheid	33
4.11 Landschappelijke inpassing	34
4.12 Bodemkwaliteit	34
4.13 Externe veiligheid	34
4.13.1 Regelgeving	34
4.13.2 Toetsing aan beleid	34
4.14 Verkeer en parkeren	35
4.15 Technische infrastructuur	36
5. JURIDISCHE PLANBESCHRIJVING	37
5.1 Juridische achtergrond	37
5.2 Toelichting verbeelding	37
5.3 Toelichting regels	37
6. UITVOERBAARHEID.....	39
6.1 Financiële uitvoerbaarheid	39
6.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid	39

6.2.1	Vooroverleg	39
6.2.2	Zienswijzen en beroep	39
7.	BIJLAGEN.....	40

1. Inleiding

In dit hoofdstuk komen de aanleiding en het doel, het vigerend planologisch regime en de procedure aan bod.

1.1 Aanleiding en doel

De initiatiefnemer heeft de locatie aan De Luther 27 te Hooge Mierde in het bezit, waar reeds decennialang een agrarisch bedrijf gevestigd is. De grootouders van de familie hebben hier tot de jaren 80 een gemengd agrarisch bedrijf geëxploiteerd, dit voor het houden van koeien, varkens en bijbehorende akkerbouw. In de jaren 80 is het bedrijf overgedragen binnen de familie en is de bedrijfsvoering omgezet ten behoeve van de exploitatie van een schapenhouderij- annex akkerbouwbedrijf. Het bedrijf is altijd kleinschalig van aard geweest zodat de familie zelfstandig het bedrijf heeft voort kunnen zetten.

Gezien er ter plaatse van De Luther 27 te Hooge Mierde geen sprake is van een toekomstbestendige agrarische bedrijfslocatie (gezien de kleinschaligheid van de huidige bedrijfsvoering, de beperkte omvang van het bouwvlak, de ongeschikte agrarische bebouwing en de ligging in de directe nabijheid van het natuurgebied Beleven) is men voornemens om de agrarische bedrijfsvoering te gaan beëindigen en om te schakelen naar een niet-agrarisch bedrijf in de vorm van een meubel- en interieurbouwbedrijf (maximaal milieucategorie 2). Zo kan de zoon van de initiatiefnemer op de locatie blijven wonen, waardoor de bedrijfslocatie binnen de familie blijft en kan men de locatie ontwikkelen tot een zelfstandig, kleinschalig meubel- en interieurbouwbedrijf. Hiermee wordt leegstand van vrijkomende agrarische bedrijfslocaties voorkomen waardoor de ruimtelijke kwaliteit van het buitengebied niet verloren gaat.

Om het voorgenomen initiatief te realiseren dient een herziening van het bestemmingsplan plaats te vinden. Hiertoe heeft de initiatiefnemer allereerst een principeverzoek ingediend bij de gemeente. De gemeente Reusel – De Mierden heeft in een principebesluit (kenmerk: /18.07894) aangegeven om, onder voorwaarden, medewerking te willen verlenen aan een herziening van het bestemmingsplan.

Middels onderhavige toelichting wordt onderbouwd dat een herziening van het bestemmingsplan planologisch mogelijk is. Hierbij worden de voorwaarden die de gemeente stelt gerespecteerd.

1.2 Vigerend planologisch regime

Op dit moment is het bestemmingsplan "Buitengebied 2009 en Buitengebied 2009, herziening fase 1A", het vigerende bestemmingsplan voor de planlocatie aan De Luther 27 te Hooge Mierde. Het plangebied heeft in dit bestemmingsplan de enkelbestemming 'Bedrijf – Agrarisch' toegekend gekregen. Hiernaast zijn de dubbelbestemming 'Natte natuurparel buffer' en de gebiedsaanduidingen 'regionale natuur- en landschapseenheid' en 'verwevingsgebied' van toepassing op de gronden van het plangebied.

Afbeelding 1: uitsnede verbeelding bestemmingsplan "Buitengebied 2009, herziening fase 1A"

1.3 Procedure

Voor het gewenste initiatief dient een bestemmingsplan te worden vastgesteld, conform artikel 3.1 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro).

Blijkens artikel 3.8 Wro is op de voorbereiding van een bestemmingsplan afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) van toepassing. Dit houdt in dat het ontwerpbestemmingsplan gedurende 6 weken voor een ieder ter inzage wordt gelegd. Tijdens deze periode van 6 weken kunnen belanghebbenden hun zienswijzen kenbaar maken. Gedurende de inzageperiode ligt het ontwerpbestemmingsplan (verbeelding, regels en toelichting, inclusief bijbehorende bijlagen) ter inzage.

Binnen 12 weken nadat het ontwerpbestemmingsplan ter inzage heeft gelegen, moet de gemeente beslissen over de vaststelling van het bestemmingsplan. Hierbij worden eventuele zienswijzen in acht genomen.

Nadat het bestemmingsplan is vastgesteld, wordt het opnieuw 6 weken ter inzage gelegd. Binnen deze 6 weken kunnen belanghebbenden die tijdig zienswijzen kenbaar hebben gemaakt bij het ontwerp of belanghebbenden die kunnen aantonen dat zij niet in de gelegenheid zijn geweest om tijdig zienswijzen kenbaar te maken, beroep indienen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Als er geen beroep wordt ingesteld, dan is het bestemmingsplan daags na afloop van de beroepsperiode onherroepelijk. Zodra het bestemmingsplan in werking is getreden kunnen de benodigde omgevingsvergunningen voor het beoogde initiatief worden aangevraagd.

1.4 Leeswijzer

In voorliggende toelichting is in het eerste hoofdstuk een inleiding op het initiatief gegeven, waarin de aanleiding, het doel, het vigerend planologische regime en de te doorlopen procedure is beschreven. Hierna is in het tweede hoofdstuk een beschrijving opgenomen van de bestaande en beoogde situatie.

In hoofdstuk 3 van voorliggende toelichting wordt het van toepassing zijnde beleid uiteengezet, welke het provinciaal en gemeentelijk beleid betreft. Hierna worden in hoofdstuk 4 de milieuhygiënische en planologische aspecten beschreven.

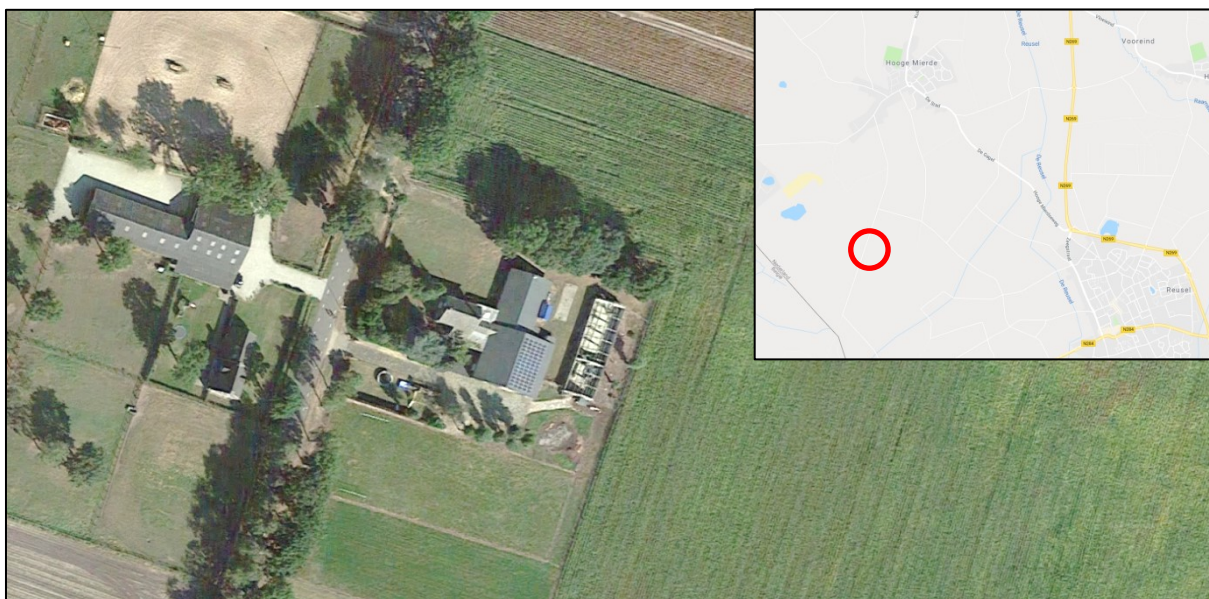
De juridische planbeschrijving is vervat in hoofdstuk 5 van voorliggende toelichting waarin een beschrijving van de juridische achtergrond van onderhavig bestemmingsplan, een toelichting op de verbeelding en een toelichting op de regels wordt gegeven. De financiële en maatschappelijke uitvoerbaarheid van het initiatief wordt verantwoord in het daaropvolgende hoofdstuk.

2. Projectbeschrijving

2.1 Bestaande situatie

De locatie aan De Luther is gelegen in het buitengebied van gemeente Reusel – De Mierden, ten zuidwesten van de bebouwde kom van Hooge Mierde. De bebouwde kom van Hooge Mierde is gelegen op een afstand van circa 1,6 kilometer. Het natuurgebied van het Beleven is gelegen op een afstand van slechts 500 meter ten oosten van het bedrijf. De omgeving van het plangebied kent voornamelijk een agrarische gebruiksstructuur waarbij tevens diverse niet-agrarische functies zijn gevestigd. De agrarische functie van De Luther is de laatste jaren aanzienlijk afgenomen; op diverse locaties staan dan ook voormalige agrarische bedrijfsgebouwen leeg of worden gebruikt ten behoeve van andere activiteiten.

Afbeelding 2: luchtfoto huidige situatie

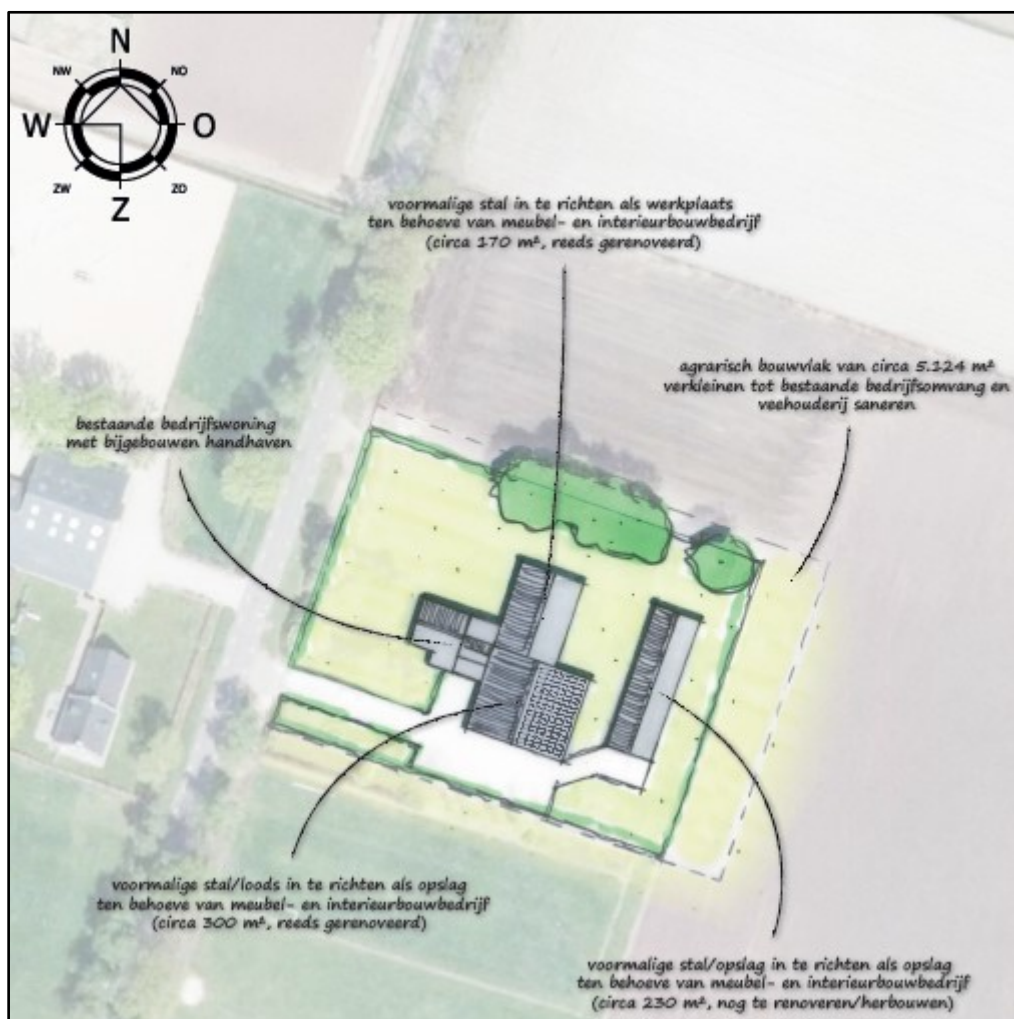
Op de locatie zelf zijn diverse gebouwen aanwezig ten behoeve van de agrarische bedrijfsvoering, waaronder een bedrijfswoning en een drietal bedrijfsgebouwen met een totale oppervlakte van circa 700 m². Twee bedrijfsgebouwen (circa 470 m²) zijn reeds gerenoveerd waarbij het asbestdak is verwijderd en de gebouwen opnieuw zijn geïsoleerd. Het andere bedrijfsgebouw van circa 230 m² is nog niet gerenoveerd; enkel het asbestdak is verwijderd.

2.2 Beoogde situatie

De initiatiefnemer is voornemens om de agrarische bedrijfsvoering aan De Luther 27 volledig te gaan beëindigen en om te schakelen naar een niet-agrarisch bedrijf in de vorm van een meubel- en interieurbouwbedrijf (maximaal milieucategorie 2). Het meest noordelijk gelegen bedrijfsgebouw van circa 170 m² zal hierbij worden ingericht als werkplaats ten behoeve van het meubel- en interieurbouwbedrijf. Het meest zuidelijk gelegen bedrijfsgebouw van circa 300 m², welke tevens gerenoveerd is en voorzien is van zonnepanelen, zal worden gebruikt als opslag van ten behoeve van het bedrijf (voor o.a. de bedrijfswagen, aanhanger en eindproducten). Het meest westelijk gelegen bedrijfsgebouw van circa 230 m² is men beoogt te renoveren en eventueel te herbouwen en tevens te gebruiken als opslag ten behoeve van het meubel- en interieurbouwbedrijf (voor o.a. opslag van hout). Zo kan men een kleinschalig, maar toekomstbestendig bedrijf blijven exploiteren.

Door de herbestemming van de locatie naar een niet-agrarische bedrijfslocatie met een maximale milieucategorie 2 ten behoeve van een meubel- en interieurbouwbedrijf, wordt leegstand van een vrijkomende agrarische bedrijfslocatie en hiermee verpaupering van het buitengebied voorkomen. Ook wordt de reeds aanwezige landschappelijke inpassing behouden en aangevuld. De beoogde situatie

komt de ruimtelijke, maatschappelijke en sociaal-economische situatie van de gemeente Reusel – De Mierden ten goede.

Afbeelding 3: situatieschets beoogde situatie

3. Beleidskader

In dit hoofdstuk wordt het voor onderhavige ontwikkeling relevante ruimtelijke rijksbeleid, provinciaal en gemeentelijk beleid uiteengezet. Daarnaast wordt de beoogde ontwikkeling in dit hoofdstuk tevens aan dit beleid getoetst.

3.1 Rijksbeleid

3.1.1 Ladder duurzame verstedelijking

In geval van stedelijke ontwikkeling dient toepassing te worden gegeven aan de Ladder voor duurzame verstedelijking. Deze is wettelijk verankerd in artikel 3.1.6, tweede lid van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). Toepassing van de ladder is verplicht voor opgaven, die nieuwe stedelijke ontwikkelingen, gebaseerd op een regionale behoefte, mogelijk moeten maken.

In het Bro wordt een stedelijke ontwikkeling als volgt gedefinieerd:

'ruimtelijke ontwikkeling van een bedrijventerrein of zeehaventerrein, of van kantoren, detailhandel woningbouwlocaties of andere stedelijke voorzieningen'

Onderhavig initiatief betreft geen stedelijke ontwikkeling. De ontwikkeling heeft geen betrekking op een ruimtelijke ontwikkeling van een bedrijventerrein of zeehaventerrein en voorziet niet in een oprichting dan wel wijziging in een kantoor, detailhandel, woningbouwlocatie of een vergelijkbare stedelijke voorziening.

3.1.2 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR)

De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) geeft een integraal kader voor het ruimtelijk beleid en mobiliteitsbeleid op rijksniveau, en is de 'kapstok' voor bestaand en nieuw rijksbeleid met ruimtelijke consequenties. In de SVIR worden de ambities van het Rijk tot 2040 geschetst, alsmede doelen, belangen en opgaven tot 2028. Het rijk kiest in de SVIR voor minder nationale belangen en eenvoudiger regelgeving.

De SVIR bevat 13 nationale belangen die worden beschermd middels het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening. Het gaat onder meer om militaire objecten en terreinen, de grote rivieren en de ecologische hoofdstructuur. Voor onderhavig plan zijn geen van de nationale belangen aan de orde. Derhalve wordt niet verder ingegaan op het rijksbeleid.

3.2 Provinciaal beleid

Het geldende ruimtelijke beleid van de provincie Noord-Brabant is vervat in de Structuurvisie 2010 – partiële herziening 2014 en de Verordening ruimte Noord-Brabant.

3.2.1 Structuurvisie 2010 – partiële herziening 2014 (Sv 2014)

De Structuurvisie 2010 – partiële herziening 2014 (Sv 2014) betreft een herziening van de op 1 oktober 2010 vastgestelde Structuurvisie ruimtelijke ordening. De partiële herziening is door Provinciale Staten van Noord-Brabant op 7 februari 2014 vastgesteld en is in werking getreden op 19 maart 2014.

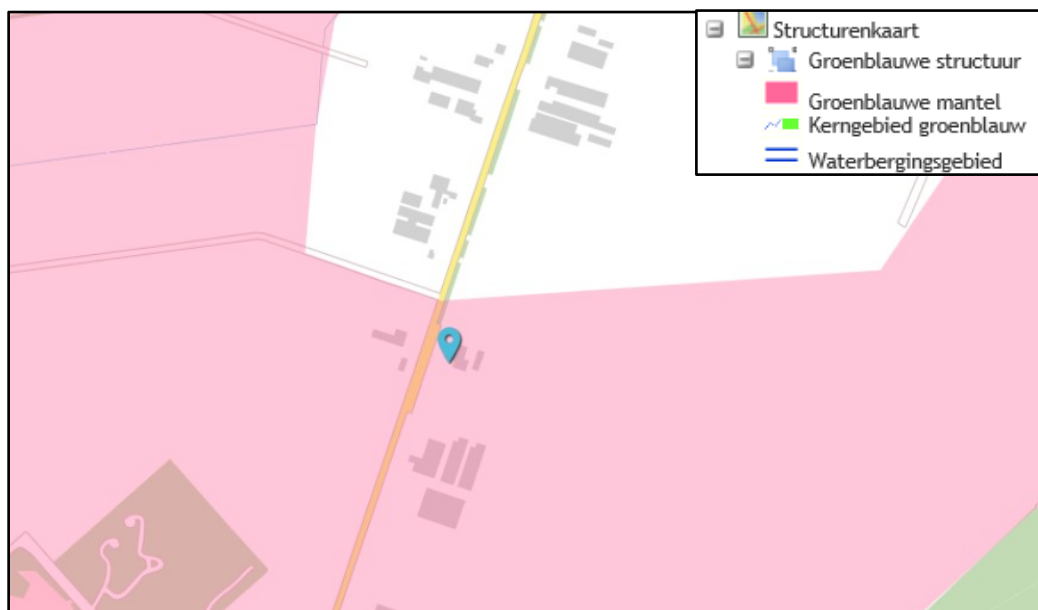
De Structuurvisie geeft de hoofdlijnen van het provinciaal ruimtelijk beleid tot 2025 weer (met een doorkijk naar 2040). De visie is bindend voor het ruimtelijk handelen van de provincie. Het is de basis voor de wijze waarop de provincie de instrumenten inzet die de Wet ruimtelijke ordening biedt. De genoemde visie in de partiële herziening is doorvertaald in de regels van de Verordening ruimte 2014. Daarnaast ondersteunt de structuurvisie het beleid op andere provinciale beleidsterreinen, zoals het economisch-, mobiliteits-, sociaal-, cultureel-, milieu- en natuurbeleid.

Volgens de structurenkaart, zie afbeelding 4, is onderhavig plangebied gelegen in de groenblauwe mantel. De groenblauwe structuur omvat de samenhangende gebieden in Noord-Brabant, waaronder de ecologische hoofdstructuur, waar natuur- en waterfuncties behouden en ontwikkeld worden. De structuur bestaat voornamelijk uit beken en andere waterlopen en uit bos- en natuurgebieden.

Daarnaast liggen ook gebieden met een andere functie (zoals agrarisch, recreatie en kleinschalige bedrijvigheid) binnen de groenblauwe mantel, als die gebieden van belang zijn voor de natuur- en waterfuncties. Nieuwe ontwikkelingen binnen dit gebied zijn mogelijk, als deze bestaande natuur-, bodem- en waterfuncties respecteren en waar mogelijk bijdragen aan een kwaliteitsverbetering van deze functies of het landschap. De ontwikkelingsmogelijkheden voor nieuwe bedrijven in deze gebieden zijn opgenomen in de Verordening ruimte Noord-Brabant.

Onderhavige ontwikkeling gaat gepaard met een landschappelijke inpassing waardoor de bestaande landschappelijke kwaliteiten van de groenblauwe mantel in de omgeving behouden en versterkt worden. Ook worden de belangrijke natuur-, bodem- en waterfuncties gerespecteerd. Derhalve sluit onderhavig initiatief aan bij de ambitie van de provincie voor de groenblauwe structuur.

Afbeelding 4: Uitsnede structuurenkaart, locatie weergegeven met blauwe pijl

3.2.2 Verordening ruimte Noord-Brabant (Vr)

In de Wro is geregeld dat de provincie in een aparte verordening regels kan opstellen die door elke gemeente in Noord-Brabant moet worden toegepast bij ruimtelijke besluiten. Derhalve hebben de Provinciale Staten van Noord-Brabant een Verordening ruimte vastgesteld. De laatste versie betreft een geconsolideerde versie welke op 31 juli 2018 in werking is getreden. De bepalingen voor deze onderwerpen zijn gebaseerd op het provinciale beleid zoals dat opgenomen is in de Structuurvisie 2010 – partiële herziening 2014.

De ontwikkelingsmogelijkheden voor locaties volgen uit het gebied waarin ze gelegen zijn. In de Verordening ruimte is onderscheid gemaakt tussen structuren en aanduidingen. De structuren bestaan uit 'bestaand stedelijk gebied', 'Natuur Netwerk Brabant', 'groenblauwe mantel' en 'gemengd landelijk gebied'. Deze vier structuren zijn Brabant-dekkend. Per structuur zijn er regels uitgewerkt onder welke voorwaarden welke functies ontwikkeld kunnen worden. Onderhavig plangebied is gelegen binnen de structuur 'Groenblauwe mantel'.

De aanduidingen zijn opgenomen binnen de themakaarten. Deze themakaarten betreffen aanduidingen ten aanzien van 'stedelijke ontwikkeling', 'cultuurhistorie', 'agrarische ontwikkeling en windturbines', 'water' en 'natuur en landschap'.

Binnen het plangebied zijn aanduidingen opgenomen op de themakaart 'Natuur en Landschap'. Op deze themakaart is de locatie gelegen binnen de aanduiding 'Attentiegebied Natuur Netwerk Brabant'. Tevens is de locatie gelegen binnen de themakaart 'Agarische ontwikkeling en windturbines'. Binnen deze themakaart is de locatie gelegen binnen de aanduiding 'Stalderingsgebied'.

Indien in het bestemmingsplan niet in overeenstemming is met artikel 6.3 de Verordening ruimte Noord-Brabant, gelden hiervoor de rechtstreeks werkende regels zoals opgenomen in artikel 34 t/m artikel 37 van de Vr. Deze artikelen hebben betrekking tot mestbewerking, veehouderijen, sanerings- en verplaatsingslocaties en geitenhouderijen welke, gezien de beoogde ontwikkeling, niet van toepassing zijn voor onderhavige locatie.

Ten aanzien van onderhavig initiatief zijn er meerdere sporen die gevolgd moeten worden in het kader van toetsing aan de Vr. Ten eerste zijn er algemene regels voor de bevordering van de ruimtelijke kwaliteit van toepassing, die opgenomen zijn in hoofdstuk 2 van de Vr. Daarnaast moet getoetst worden aan artikel 7 (Groenblauwe mantel) welke is vervat in hoofdstuk 3. In hoofdstuk 4 van de Vr zijn de aanduidingen opgenomen. Hierin zal getoetst moeten worden aan artikel 12 (Attentiegebied Natuur Netwerk Brabant). Tevens is de locatie gelegen binnen de aanduiding 'Stalderingsgebied' (artikel 26).

Toetsing aan artikel 26 (stalderingsgebied) en artikelen 34 t/m 37 (rechtstreeks werkende regels) zal niet plaatsvinden aangezien de ontwikkeling niet voorziet in een oprichting, vestiging, uitbreiding, sanering of verplaatsing van een (intensieve) veehouderij.

Algemene regels (hoofdstuk 2 Vr):

Hoofdstuk 2 van de Vr stelt algemene regels ter bevordering van de ruimtelijke kwaliteit (artikel 3). In deze regels wordt gesteld dat bijgedragen moet worden aan de zorg voor het behoud en de bevordering van de ruimtelijke kwaliteit. De bevordering van de ruimtelijke kwaliteit wordt uitgesplitst in de zorgplicht voor ruimtelijke kwaliteit (artikel 3.1 Vr) en de kwaliteitsverbetering van het landschap (artikel 3.2 Vr).

Zorgplicht ruimtelijke kwaliteit (art. 3.1 Vr):

In artikel 3.1 wordt gesteld dat bij ruimtelijke ontwikkelingen het principe van zorgvuldig ruimtegebruik wordt toegepast. Het doel hierbij is om bestaande bebouwing zo goed mogelijk te benutten. Het principe zorgvuldig ruimtegebruik bij ruimtelijke ontwikkelingen houdt in ieder geval in dat bij ruimtelijke ontwikkelingen gebruik wordt gemaakt van een bestaand bouwperceel en dat een uitbreiding van het op grond van het geldende bestemmingsplan toegestane ruimtebeslag slechts is toegestaan mits de financiële, juridische of feitelijke mogelijkheden ontbreken om de beoogde ruimtelijke ontwikkeling binnen dat toegestane ruimtebeslag te doen plaatsvinden.

Door de bestemmingswijziging zal enkel het planologische aspect ter plaatse wijzigen. Het bestaand bouwperceel blijft bestaand en er is derhalve niet sprake van een vergroting van het bestaand bouwperceel. Het bouwperceel wordt zelfs verkleind van 5.125 m² naar maximaal 3.100 m². De beoogde activiteiten worden uitgevoerd binnen de reeds bestaande oppervlakte aan bebouwingen van circa 700 m². Aangezien gebruik wordt gemaakt van een bestaand bouwperceel en er geen toename plaatsvindt van bebouwingen, is derhalve sprake van zorgvuldig ruimtegebruik.

Ten behoeve van het behoud en de bevordering van de ruimtelijke kwaliteit dient voorliggende toelichting een verantwoording te bevatten waaruit blijkt dat rekening is gehouden met de gevolgen van de beoogde ruimtelijke ontwikkeling voor de in het plan begrepen gronden en de naaste omgeving, in het bijzonder wat betreft de bodemkwaliteit, waterhuishouding, archeologische en cultuurhistorische waarden, ecologische waarden, aardkundige waarden en landschappelijke waarden. Daarnaast dient, gelet op de bestaande en toekomstige functies in de omgeving en de effecten die de ontwikkeling op die functies heeft, de omvang van de ruimtelijke ontwikkeling te passen in de omgeving. De toetsing van de gevolgen van het initiatief op bovengenoemde aspecten is uitgebreid uiteengezet in hoofdstuk 4 van voorliggende toelichting.

Tevens dient binnen het plangebied een adequate afwikkeling van personen- en goederenvervoer verzekerd te zijn, waaronder een goede aansluiting op de aanwezige infrastructuur van weg, water of spoor.

De locatie is ontsloten door De Luther, welke loopt van het dorp Hooge Mierde tot aan de Belgische grens. Aan deze weg zitten verschillende agrarische bedrijven, kleinschalige bedrijven en recreatie bedrijven. Door de beoogde bestemmingswijziging worden de agrarische bedrijfsactiviteiten opgeheven. Hierdoor wordt het aantal vervoersbewegingen van en naar het de locatie verminderd. Met name het aandeel zwaar vervoer door middel van vrachtwagens, welke benodigd zijn voor het vervoer van dieren, voer en strooisel wordt verminderd. In de toekomstige situatie zijn enkel kleinschalige vervoersbewegingen noodzakelijk voor het vervoeren van materiaal. Deze vervoersbewegingen zullen circa 2 keer per week plaatsvinden. De eigenaar blijft als zzp'er werken en zal geen personeel aannemen, waardoor structurele vervoersbewegingen uitgesloten zijn. Sporadisch kunnen klanten op het bedrijf komen om het tussen- en eindresultaat te bekijken. In paragraaf 4.12 van onderhavige toelichting is onderbouwd dat kan worden voldaan aan de minimaal noodzakelijke hoeveelheid parkeerplaatsen voor een dergelijk bedrijf.

Kwaliteitsverbetering van het landschap (art. 3.2 Vr):

Een bestemmingsplan buiten bestaand stedelijk gebied dient gepaard te gaan met een fysieke verbetering van het landschap. Daarnaast dient te worden aangetoond hoe deze fysieke verbetering ook financieel, juridisch en feitelijk wordt verzekerd. Een verbetering zoals hierboven beschreven kan o.a. bestaan uit een landschappelijke inpassing, behoud of herstel van cultuurhistorisch waardevolle bebouwing of terreinen, wegnemen van verharding of het slopen van bebouwing. Deze vormen van kwaliteitsverbetering dienen dan ook te worden geborgd in het bestemmingsplan. Over de exacte invulling van de kwaliteitsverbetering zijn in het regionaal ruimtelijk overleg tussen gemeenten en provincie afspraken gemaakt. Binnen de gemeente Reusel – De Mierden is het afsprakenkader van de regio 'De Kempen' van toepassing.

Hierin is de ontwikkeling aangemerkt als een categorie 3 ontwikkeling, aangezien de bestemming wijzigt van agrarisch naar bedrijf. Echter, voor ontwikkelingen behorende tot categorie 3 met een berekende basisinspanning van minder dan €1.000,- geldt dat deze onder categorie 2 valt. In bijlage 3 is een berekening kwaliteitsverbetering opgesteld. Hieruit volgt dat er sprake is van een waardevermindering van - €918,40,-. Doordat sprake is van een waardevermindering geldt dat de ontwikkeling valt onder categorie 2. Dit betekent dat met enkel een goede landschappelijke inpassing voldoende kwaliteitsverbetering bereikt wordt, zodat wordt voldaan aan dit artikel.

De aanleg en instandhouding van deze landschappelijke inpassing wordt feitelijk en juridisch verzekerd middels de opname van een bepaling in de regels van het bestemmingsplan en een aanduiding op de verbeelding. In paragraaf 4.9 wordt dieper ingegaan op de te realiseren landschappelijke inpassing. De beoogde ontwikkeling is derhalve in overeenstemming met artikel 3.2 van de Vr.

Groenblauwe mantel (art 6 Vr)

Conform artikel 6.10 van de Verordening ruimte Noord-Brabant worden mogelijkheden geboden om ter plaatse van de structuur 'Groenblauwe mantel' niet-agrarische functies te vestigen. Dit is enkel mogelijk als wordt voldaan aan enkele voorwaarden.

In onderhavige situatie wordt het bestemmingsvlak gewijzigd van 'Bedrijf – Agrarisch' naar 'Bedrijf' waarbij het mogelijk wordt om een bedrijf te vestigen tot maximaal milieucategorie 2.

Derhalve is artikel 6.10 eerste lid van de Vr van toepassing. In artikel 6.10 Vr is bepaald dat:

- a. *De totale omvang van het bouwperceel van de beoogde ontwikkeling ten hoogste 5.000 m² bedraagt;*

In de beoogde situatie bedraagt de totale omvang van het bouwperceel circa 3.100 m².

- b. *De ontwikkeling onder toepassing van 6.1 eerste lid (bescherming groenblauwe mantel), gepaard gaat met een positieve bijdrage aan de bescherming en ontwikkeling van de onderkende ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken;*

De ontwikkeling gaat gepaard met een bijdrage aan het landschap middels landschappelijke inpassing. Hiermee worden de specifieke waarden en kenmerken van de groenblauwe mantel ontwikkeld, beschermd en gerespecteerd.

- c. *Is verzekerd dat overtollige bebouwing wordt gesloopt;*

In de beoogde situatie wordt alle bebouwingen die op dit moment aanwezig zijn op het perceel in gebruik genomen voor het bedrijf. Voornemens is om het meest noordelijk gelegen bedrijfsgebouw

(170 m²) in gebruik te nemen als werkplaats. Het meest zuidelijk gelegen bedrijfsgebouw (300 m²) wordt in gebruik genomen als opslag ten behoeve van het bedrijf (o.a. bedrijfswagen, aanhanger en eindproducten). Dit gebouw is enkele jaren geleden gerenoveerd en is inmiddels voorzien van zonnepanelen. Tot slot zal het meest westelijk gelegen bedrijfsgebouw van circa 230 m², nadat het gerenoveerd/herbouwd is, in gebruik worden genomen voor de opslag van hout en ander materiaal dat benodigd is om de bedrijfsactiviteiten uit te voeren. Overige bebouwingen zullen op het perceel niet aanwezig zijn.

d. De beoogde ontwikkeling niet leidt tot een bedrijf, behorend tot de milieucategorie 3 of hoger;

Er zal een bedrijf worden opgericht gespecialiseerd in meubel- en interieurbouw. Een dergelijk bedrijf behoort tot de milieucategorie 2. Hierdoor is gewaarborgd dat er geen bedrijf wordt opgericht dat behoort tot milieucategorie 3 of hoger.

e. De beoogde ontwikkeling niet leidt tot twee of meer zelfstandige bedrijven;

De beoogde ontwikkeling leidt tot de oprichting van één zelfstandig bedrijf.

f. De beoogde ontwikkeling niet leidt tot een al dan niet zelfstandige kantoorvoorziening met een baliefunctie;

De beoogde ontwikkeling leidt niet tot een zelfstandige kantoorvoorziening met een baliefunctie.

g. De beoogde ontwikkeling niet leidt tot al dan niet zelfstandige detailhandelsvoorziening met een verkoopvloeroppervlakte van meer dan 200 m²;

De beoogde ontwikkeling zal niet leiden tot een, al dan niet, zelfstandige detailhandelsvoorziening.

h. Is aangetoond dat de ruimtelijke ontwikkeling ook op langere termijn past binnen de op grond van deze verordening toegestane omvang;

De ruimtelijke ontwikkeling betreft een kleinschalige ontwikkeling dat ook kleinschalig zal blijven welke passend is en blijft in het buitengebied, zoals is aangetoond middels onderhavige toelichting. In de regels en verbeelding is dit geborgd. Uitbreidingsmogelijkheden zijn niet opgenomen in de regels.

i. De beoogde activiteit niet leidt tot een grootschalige ontwikkeling;

De beoogde activiteit leidt niet tot een grootschalige ontwikkeling.

Middels bovenstaande toetsing is aangetoond dat de ontwikkeling passend is binnen artikel 6.10 eerste lid van de Verordening ruimte Noord-Brabant. Ter voorkoming dat er sprake is van een kantoorfunctie of detailhandel worden deze functies in de regels bij dit plan uitgesloten.

Attentiegebied Natuur Netwerk Brabant (Artikel 12)

In aanvulling van hoofdstuk 3 'Structuren', waaraan getoetst is aan het beleid dat geldt binnen de structuur 'Groenblauwe mantel', geldt voor initiatieven binnen specifieke aanduidingen aanvullende regels. Onderhavig initiatief is gelegen binnen de aanduiding 'attentiegebied Natuur Netwerk Brabant'. Binnen deze aanduidingen gelden de volgende aanvullende regels;

1. Een bestemmingsplan ter plaatste van de aanduiding 'Attentiegebied Natuur Netwerk Brabant mag geen bestemmingen aanwijzen of regels toestaan die fysieke ingrepen mogelijk maken met een negatief effect op de waterhuishouding van het hierbinnen gelegen Natuur Netwerk Brabant;

Onderhavig initiatief heeft betrekking op het oprichten van een bedrijf gespecialiseerd in meubel- en interieurbouw. Alle activiteiten vinden in pandig plaats en zorgen derhalve niet voor fysieke ingrepen die mogelijk een negatief effect heeft op de waterhuishouding.

2. Een bestemmingsplan als bedoelt in het eerste lid stelt regels ten aanzien van;

a. Het verzetten van grond van meer dan 100 m³ of op een diepte van meer dan 60 centimeter beneden het maaiveld, voor zover geen vergunning is vereist op grond van de Ontgrondingswet;

In de beoogde situatie zal geen grond worden verzet. Alle activiteiten vinden in de reeds bestaande gebouwen plaats waarbij eventueel herbouw plaats zal gaan vinden. Hierdoor hoeft er geen grote hoeveelheden grond verzet te worden. De bovenstaande regel wordt tevens opgenomen in de regels van het bestemmingsplan.

b. De aanleg van drainage ongeacht de diepte, tenzij het gaat om vervanging van een bestaande drainage;

Op het perceel is geen drainage aanwezig. Tevens is men niet voornemens om een drainage systeem te installeren op het perceel. Bovenstaande regel wordt tevens vastgelegd in de regels van het bestemmingsplan.

- c. Het verlagen van de grondwaterstand anders door middel van het graven van sloten of het toepassen van drainagemiddelen, met uitzondering van grondwateronttrekkingen;*

De grondwaterstand wordt door de bestemmingswijziging niet gewijzigd. Het verlagen van de grondwaterstand is derhalve niet aan de orde en wordt vastgelegd binnen de regels van het bestemmingsplan.

- d. Het buiten een agrarisch bouwperceel aanbrengen van oppervlakteverhardingen of verharde oppervlakten van meer dan 100 m², anders dan een bouwwerk;*

Binnen het plangebied is een agrarische bestemming aanwezig dat niet aangeduid is als bouwperceel. Deze bestemming ligt aan de achterkant van het toekomstige bedrijf en zal niet worden verhard. Deze regel wordt tevens opgenomen in de regels van het bestemmingsplan.

- 3. Een bestemmingsplan als bedoeld in het eerste lid, bepaalt dat bij het toepassen van de regels, bedoeld in het tweede lid, onder a tot en met d, het betrokken waterschapbestuur wordt gehoord;*

Indien een dergelijk initiatief toch wordt uitgevoerd zal contact worden opgenomen met het betrokken waterschapbestuur.

- 4. Een bestemmingsplan als bedoeld in het eerste lid, bepaalt dat de regels, bedoeld in het tweede lid niet van toepassing zijn op werkzaamheden die behoren tot het normale beheer en onderhoud.*

Dit zal worden opgenomen in de regels.

Middels onderhavige toetsing is gebleken dat het initiatief de waarden en kenmerken die gelden binnen de aanduiding 'Attentiegebied Natuur Netwerk Brabant' respecteert en in zijn waarden laten.

3.3 Gemeentelijk beleid

Het gemeentelijk beleid is vervat in de gemeentelijke structuurvisie en het bestemmingsplan.

3.3.1 Omgevingsvisie Reusel – De Mierden

Op 22 mei 2018 heeft de gemeenteraad van Reusel – De Mierden de Omgevingsvisie vastgesteld. Conform de visiekaart van de Omgevingsvisie van de Gemeente Reusel – De Mierden is de locatie aan De Luther 27 gelegen binnen een 'Landbouwkamer in jonge heideontginningen' ter plaatse van De Luther. Dit gebied is primair gericht op de ontwikkeling van grondgebonden landbouw, waarbij voornamelijk ruimte wordt geboden aan agrarisch gerelateerde bedrijvigheid. Omtrent de herontwikkeling van VAB-locaties in deze gebieden wordt niet direct inhoudelijk ingegaan; wel kan gesteld worden dat in de omgevingsvisie in zijn algemeenheid de aandacht uitgaat naar de herontwikkeling van vrijkomende agrarische bedrijfslocaties en de gemeente initiatieven behandelt die ruimtelijke en maatschappelijke meerwaarde opleveren voor landschap en samenleving (zie onderstaande afbeelding).

Afbeelding 5: uitsnede visiekaart en samengevatte keuzes "Structuurvisie Gemeente Reusel – De Mierden"

Zoals reeds in de inleiding is aangegeven betreft onderhavige ontwikkeling een herontwikkeling van een agrarische bedrijfslocatie. Door onder andere de kleinschaligheid van de huidige bedrijfsvoering, de beperkte omvang van het bouwvlak met ongeschikte agrarische bebouwing en de ligging in de directe nabijheid van het natuurgebied Beleven kan gesteld worden dat de locatie ter plaatse geen toekomstbestendige agrarische bedrijfslocatie betreft. Hervestiging van een nieuw agrarisch bedrijf ligt dan ook niet in de verwachting. Door de agrarische bedrijfsvoering te beëindigen en om te schakelen naar een niet-agrarisch bedrijf in de vorm van een kleinschalig meubel- en interieurbouwbedrijf met maximaal milieucategorie 2, wordt een passende herbestemming gerealiseerd. Hierdoor kan de zoon van de initiatiefnemer op locatie blijven wonen, blijft de bedrijfslocatie binnen de familie en kan het reeds aanwezige bedrijf aan huis voortgezet worden en verder ontwikkeld worden tot een zelfstandig, kleinschalig meubel- en interieurbouwbedrijf. Hiermee wordt tegemoet gekomen aan de behoefte van een zelfstandige ondernemer van de gemeente Reusel – De Mierden om op een betaalbare vrijkomende agrarische bedrijfslocatie een eigen onderneming te exploiteren. Dit komt de sociaaleconomische situatie van de gemeente Reusel – De Mierden ten goede. Tevens wordt de leegstand van een vrijkomende agrarische bedrijfslocatie voorkomen en hiermee de ruimtelijke kwaliteit van het buitengebied gewaarborgd.

Gesteld kan worden dat de beoogde ontwikkeling tegemoet komt aan de problematiek van vrijkomende agrarische bedrijfslocaties en dat de ontwikkeling een ruimtelijke, maatschappelijke en sociaal-economische meerwaarde oplevert voor het landschap en de samenleving. Hiermee wordt voldaan aan diverse belangrijke uitgangspunten uit het ruimtelijke beleid van de gemeente Reusel – De Mierden.

3.3.2 Bestemmingsplan

Zoals reeds in de inleiding van voorliggende toelichting beschreven is voor het plangebied het bestemmingsplan "Buitengebied 2009 en Buitengebied 2009, herziening fase 1A" vigerend. Hier zijn de volgende aanduidingen opgenomen:

- Enkelbestemming	'Bedrijf – Agrarisch'
- Dubbelbestemming	'Natte natuurpleel buffer'
- Gebiedsaanduiding	'Regionale natuur- en landschapseenheid'
- Gebiedsaanduiding	'Verwevingsgebied'

Afbeelding 6: uitsnede verbeelding bestemmingsplan "Buitengebied 2009, herziening fase 1A"

Binnen het vigerende bestemmingsplan is het niet mogelijk om een niet-agrarisch bedrijf te vestigen ter plaatse van De Luther 27, aangezien de ontwikkeling niet rechtstreeks mogelijk is binnen de geldende regels van het bestemmingsplan. Wel is het mogelijk om een bedrijf aan huis te vestigen met een maximale milieucategorie 1 met een maximum van 45 m² (rechtstreeks), en maximaal 400 m² (onthefving). De agrarische activiteiten dienen hierbij als hoofdfunctie aanwezig te blijven. Het voornemen van initiatiefnemer is om de agrarische hoofdfunctie te beëindigen, waardoor dit in de toekomst niet mogelijk zal zijn.

Gezien voorgaand dient het bestemmingsplan ter plaatse herzien te worden om de beoogde situatie te kunnen realiseren. Hiertoe is in paragraaf 3.2 en 3.3 getoetst aan het relevante ruimtelijke beleid van de provinciale Verordening ruimte Noord-Brabant en de gemeente Reusel – De Mierden. Hieruit is gebleken dat het initiatief passend is binnen het beleid van zowel de provincie als de gemeente.

4. Milieuhygiënische en planologische aspecten

Op grond van het bepaalde in het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) is het verplicht om inzicht te bieden in de relevante milieuhygiënische en planologische aspecten. In dit hoofdstuk worden deze aspecten beschreven.

4.1 Milieueffectrapportage en vormvrije m.e.r.-beoordeling

Per 7 juli 2017 is het gewijzigde Besluit milieueffectrapportage in werking getreden. Deze wijziging geldt voor alle aanvragen na 16 mei 2017, omdat er een directe werking van het Europese recht geldt. Een milieueffectrapportage (MER), en de bijbehorende procedure (m.e.r.), is een hulpmiddel om de belangen van het milieu volwaardig te betrekken bij de besluitvorming omtrent plannen en projecten. Het gaat hierbij wel enkel om plannen en projecten die kunnen leiden tot initiatieven waarmee het milieu mogelijk nadelig kan worden beïnvloed. Als uitgangspunt geldt voor plannen, waaronder partiële herzieningen, onderstaande criteria om te beoordelen of een MER noodzakelijk is:

- Plannen die kaderstellend zijn voor toekomstige m.e.r.- (beoordelings)plichtige besluiten;
- Plannen waarvoor een passende beoordeling nodig is in verband met een mogelijk significant negatief effect op Natura 2000 gebieden.

Een plan is kaderstellend voor een toekomstig m.e.r.- (beoordelings)plichtig besluit indien er sprake is van een overschrijding van de grenswaarden uit de C- of D-lijst van het Besluit m.e.r. Ten aanzien van het wijzigen van de bestemming 'Bedrijf - Agrarisch' naar 'Bedrijf' t.b.v. een meubel- en interieurbouwbedrijf, zijn er geen grenswaarden opgenomen in het besluit. Er kan dus geconcludeerd worden dat er geen sprake is van een toekomstige m.e.r.- (beoordelings)plichtig besluit. Wat betreft het eerste criteria geldt er derhalve geen plicht tot het opstellen van een MER.

Wel geldt nog de plicht om een 'vormvrije m.e.r.-beoordeling' uit te voeren. Dit houdt in dat er bekeken moet worden of er bij het initiatief sprake is van dusdanig bijzondere omstandigheden of milieueffecten dat er toch een MER moet worden opgesteld. Hierbij wordt gekeken naar de selectiecriteria uit bijlage III bij de m.e.r.-richtlijn (2011/92/EU), welke o.a. de omvang van het project, de cumulatie met andere projecten en het gebruik van natuurlijke hulpbronnen betreffen. Deze zaken zijn uitgebreid onderzocht in het kader van onderhavige toelichting, tezamen met alle andere milieuhygiënische en planologische aspecten. Hieruit zijn geen bezwaren gebleken, waaruit bovendien geconcludeerd kan worden dat er geen noodzaak is tot het opstellen van een MER. Onderhavige toelichting kan dan ook als een vormvrije MER-beoordelingsnotitie worden beschouwd.

Ten aanzien van het tweede criteria inzake een mogelijke m.e.r.-plicht, geldt dat er in de beoogde situatie geen sprake is van een plan waarvoor een passende beoordeling nodig is in verband met een mogelijk significant negatief effect op Natura 2000-gebieden, hier wordt later in deze toelichting verder op in gegaan.

Er is dus geen sprake van de verplichting tot het opstellen van een MER en het doorlopen van de bijbehorende procedure. Wel heeft er een vormvrije m.e.r.-beoordeling plaatsgevonden (zie onderhavige toelichting), waarbij alle relevante planologische en milieuhygiënische aspecten zijn getoetst.

4.2 Waterhuishouding

Per 1 november 2003 is het verplicht om bij ruimtelijke ingrepen de watertoets toe te passen. Deze verplichting is wettelijk geregeld in het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). In deze watertoets moet inzicht worden geboden in de effecten van het initiatief op de waterhuishouding. In het kader van de watertoets dient de gemeente voorafgaand aan de procedure het voornemen van de ruimtelijke ingreep aan het waterschap te verzenden. De gemeente en het waterschap kunnen afspraken maken over de wijze waarop het aspect water in het ruimtelijk plan is opgenomen. In deze waterparagraaf komen de volgende onderdelen aan bod:

- Beschrijving waterrelevant beleid;
- Bestaande waterhuishoudkundige situatie;
- Beoogde waterhuishoudkundige situatie.

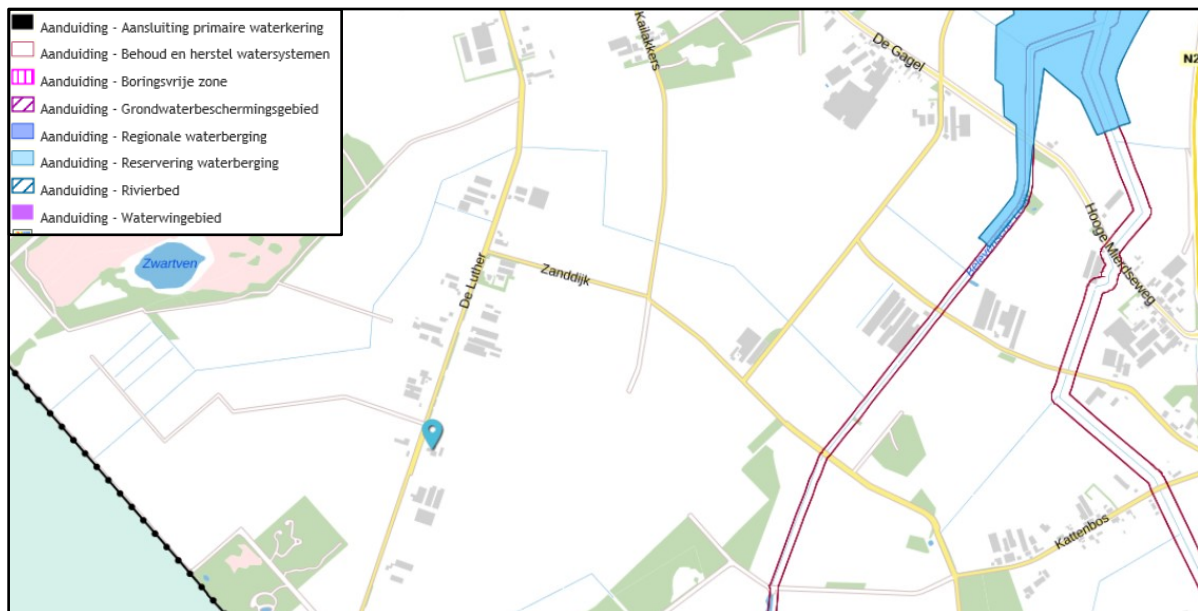

4.2.1 Waterrelevant beleid

De Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) is vanaf 22 december 2000 van kracht. De KRW heeft als doel om te komen tot schone, ecologisch gezonde stroomgebieden, waarin water op een duurzame manier wordt gebruikt. Om dit doel te bereiken is een systematiek opgesteld die alle Europese lidstaten in de nationale wetgeving moeten implementeren en uitvoeren. De Nederlandse regering heeft invulling aan de KRW gegeven middels de Waterwet, die in werking is getreden op 22 december 2009. De Waterwet regelt het beheer van het oppervlakte- en grondwater en verbetert ook de samenhang tussen het waterbeleid en ruimtelijke ordening. De visies met betrekking tot het waterbeleid worden door de verschillende bestuurslagen in diverse plannen beschreven.

Het beleid van de provincie Noord-Brabant richt zich op het bereiken en in stand houden van watersystemen die ruimte bieden aan een gezond leefmilieu voor mens, dier en plant. Daarbij zijn economische en ecologische ontwikkelingen met elkaar in evenwicht en is het hebben en houden van een veilige en bewoonbare provincie een randvoorwaarde. Dit beleid is vertaald in de Structuurvisie 2010 en de Verordening ruimte Noord-Brabant. In de structuurvisie komen over het onderwerp water de volgende aspecten aan bod:

- Een robuust en veerkrachtig water- en natuursysteem;
- Een betere waterveiligheid door preventie;
- Koppeling van waterberging en droogtebestrijding;

Afbeelding 7: Uitsnede themakaart 'Water', locatie weergegeven met blauwe pijl

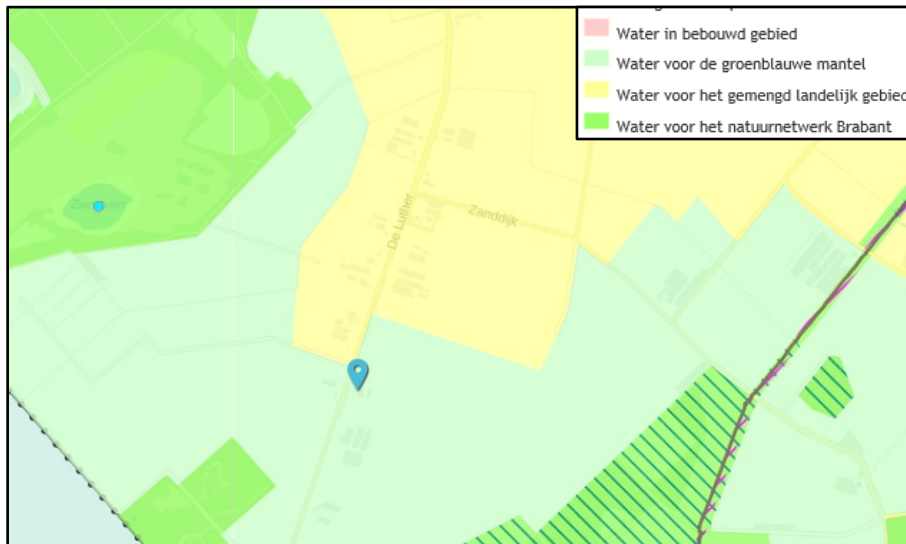
Uit de uitsnede van de themakaart 'Water' van de Verordening ruimte Noord-Brabant, Afbeelding 7, is op te maken dat er geen aanduidingen wat betreft waterbeleid zijn vastgelegd op de locatie. Hierdoor zijn er dus vanuit de structuurvisie ruimtelijke ordening geen belemmeringen voor het realiseren van de beoogde bedrijfsontwikkeling.

De watertoets en de wijze waarop de provincie daar mee omgaat is beschreven in het Provinciaal Milieu en Waterplan (PMWP). Provinciale Staten hebben op 18 december 2015 het Provinciaal Milieu- en Waterplan 2016 – 2021 'Samen naar een duurzaam gezonde en veilige leefomgeving in Brabant vastgesteld (PMWP). Hiermee zijn twee aparte provinciale plannen samengevoegd, te weten het voormalige 'PWP 2010-2015' en het 'Provinciaal Milieuplan 2012-2015'. Het doel van dit plan is het creëren van een gezonde leefomgeving voor mens, dier en plant, waarin we veilig kunnen wonen en waar ruimte is voor economische, maatschappelijke en ecologische ontwikkelingen. Het aspect water maakt hier onderdeel van uit. Kort gezegd gaat het PMWP voor:

- voldoende water voor mens, plan en dier;
- schone en gezonde leefomgeving (bodem, water en lucht);

- bescherming van Brabant tegen overstromingen en externe risico's;
- verduurzaming van de grondstoffen-, energie- en voedselvoorziening.

Gemeenten en waterschappen dienen hun waterbeleid te baseren op de uitgangspunten die de provincie in hun PMWP stelt. De PMWP is enkel voor de provincie Noord-Brabant zelf bindend.

Afbeelding 8: Uitsnede kaart 'Gezondheid 1' PMWP, locatie weergegeven met blauwe pijl

Zoals weergegeven is in afbeelding 8 heeft het plangebied in het PMWP de waterhuishoudkundige functie 'Water voor de groenblauwe mantel' toegekend gekregen. Deze aanduiding komt overeen met de aanduiding 'Groenblauwe mantel' uit de Structuurvisie ruimtelijke ordening en Verordening ruimte Noord-Brabant. Het waterbeheer richt zich op een goede waterhuishouding voor het beheer en behoud van natuur. Randvoorwaarden zijn de verplichtingen uit de Kaderrichtlijn Water en afstemming met de maatregelen voor de Natura 2000-gebieden en de Natte natuurplekels. Voor het overige geldt geen specifiek beschermingsbeleid

Op de kaart 2 en 3 behorende bij de PMWP heeft onderhavige locatie geen aanduiding gekregen. Gezien vanuit het beleidskader van de PMWP is dus geen specifiek beschermingsregime van toepassing binnen het plangebied. Gezien hetgeen hierboven beschreven dat er geen aanduiding opgenomen is op de kaarten 2 en 3 en dat op kaart 1 geen specifiek beschermingsbeleid geldt, past onderhavig initiatief binnen het beleidskader van de PMWP.

Waterschap de Dommel is de beheerder van zowel de kwantiteit als de kwaliteit van het grond- en oppervlaktewater in de omgeving van het plangebied. Het waterbeheerplan 'Waardevol Water' beschrijft de doelen van Waterschap De Dommel voor de periode 2016-2021. Het plan is afgestemd op de ontwikkeling van het Nationaal Waterplan, het Provinciaal Milieu en Waterplan en het Stroomgebiedsbeheerplan. Meer dan voorheen wil het waterschap inspelen op initiatieven van derden en kansen die zich voordoen in het gebied.

Ten aanzien van de doelen is een indeling gemaakt in de volgende waterthema's.

- Droge voeten: voorkomen van wateroverlast in het beheergebied (onder meer door het aanleggen van waterbergingsgebieden en het op orde brengen van regionale keringen);
- Voldoende water: zowel voor de natuur als de landbouw is het belangrijk dat er niet te veel en niet te weinig water is. Daarvoor reguleert het waterschap het grond- en oppervlaktewater;
- Natuurlijk water: zorgen voor flora en fauna in en rond beken en sloten door deze waterlopen goed in te richten en te beheren;
- Schoon water: zuiveren van afvalwater en vervuiling van oppervlaktewater aanpakken en voorkomen;

- Mooi water: stimuleren dat mensen de waarde van water beleven, door onder meer recreatief gebruik.

Het waterschap staat voor een aantal complexe uitdagingen, die zij in veel gevallen niet alleen kan realiseren. Deze uitdagingen geven invulling aan de verbinding van water met de maatschappelijke ontwikkelingen. Daarom zet het waterschap sterk in op samenwerking. In het Waterbeheerplan nodigt het waterschap waterpartners, stakeholders, boeren, burgers en bedrijven nadrukkelijk uit om gezamenlijk te werken aan slimme, innovatieve oplossingen voor de complexe wateropgaven. Dit betekent onder meer dat het waterschap de bestaande samenwerking met al de partners in het gebied wil uitbouwen en 'grenzeloos' organiseren vanuit de kracht van ieders rol en verantwoordelijkheid.

4.2.2 Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan Reusel – De Mierden 2017-2021

In het Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan van de gemeente Reusel – De Mierden 2017-2021 (VGRP) wordt de kwaliteitstoestand en het functioneren van het rioolsysteem in beeld gebracht om nut en noodzaak van benodigde investeringen te kunnen bepalen. Hiermee wil de gemeente laten zien dat men in dit beheer vooruit kijkt en met respect voor het verleden bouwt aan een robuust en flexibel systeem.

Er wordt gestreefd naar een integrale en duurzame benadering van het watersysteem en de afvalwaterketen. Integraliteit en samenwerking zijn hierbij geen doelen op zich, maar essentiële randvoorwaarden om kosten en kwetsbaarheid te verminderen en de kwaliteit en kennisuitwisseling te verbeteren.

Om ook in de toekomst droge voeten te houden en schade te voorkomen wordt ruimte gecreëerd in het groen, oppervlaktewater en/of de openbare ruimte. Hierbij wordt de volgende voorkeursvolgorde aangehouden: hergebruik of infiltreren (vasthouden) waar mogelijk, bufferen op locatie met voldoende beschikbare ruimte en als het niet anders kan, dan pas afvoeren.

4.2.3 Bestaande waterhuishoudkundige situatie

In de bestaande waterhuishoudkundige situatie wordt het bedrijfsafvalwater van huishoudelijke aard geloosd op het gemeentelijk riool. Voor het overige wordt er uit de inrichting enkel niet-verontreinigd hemelwater geloosd. Dit hemelwater is afkomstig van regenwater dat op de daken en erfverharding valt. Gemiddeld valt er jaarlijks 0,8 m³ niet-verontreinigd hemelwater per m² verhard oppervlak. Dit hemelwater wordt door middel van afschot van daken en erfverharding geloosd op omliggende gronden en perceelsslotten. Op het bedrijf wordt aandacht besteed aan het schoonhouden van het verhard oppervlak. Er is sprake van good-house-keeping management. De erfverharding en de daken worden zo vaak als voor de goede orde noodzakelijk is schoon gehouden. Op het bedrijf vinden geen bijzondere activiteiten plaats die ertoe kunnen leiden dat er stoffen in aanraking kunnen komen met het hemelwater. Het niet-verontreinigde hemelwater kan dus zonder problemen worden geloosd op de omliggende perceelsslotten.

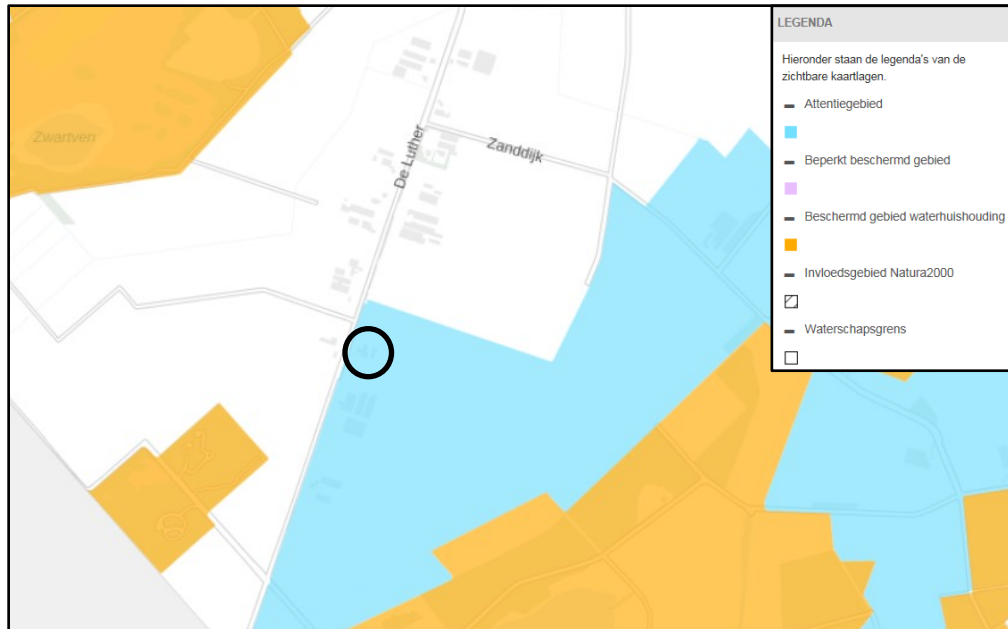
4.2.4 Beoogde waterhuishoudkundige situatie

Zoals aangegeven is waterschap de Dommel de beheerder van de kwaliteit en kwantiteit van het grond- en oppervlaktewater binnen het plangebied. Middels de Keur van Waterschap de Dommel, welke in werking is getreden op 1 maart 2015, is bepaald bij welke ontwikkelingen mitigerende maatregelen getroffen moeten worden. Deze mitigerende maatregelen kunnen onder andere bestaan uit het treffen van een retentievoorziening. De Keur van Waterschap de Dommel schrijft voor dat voor een toename van minder dan 2.000 m² verhard oppervlak geen mitigerende maatregelen nodig zijn. Deze mitigerende maatregelen zijn wel van toepassing bij elke toename van het verhard oppervlak, indien de locatie is gelegen in een keurbeschermingsgebied of attentiegebied. De planlocatie is gelegen in een attentiegebied, zie afbeelding 9.

In de beoogde situatie is er geen toename van verhard oppervlak. Bestaande gebouwen en erfverhardingen blijven bestaan. Omdat er geen toename verharding is dient er geen compenserende maatregel getroffen te worden om het hemelwater op te vangen.

In de beoogde waterhuishoudkundige situatie wordt het bedrijfsafvalwater van huishoudelijke aard geloosd op het gemeentelijk riool. Voor het overige wordt er uit de inrichting enkel niet-verontreinigd hemelwater geloosd. Dit blijft in de beoogde situatie middels afschot van daken en erfverharding geloosd worden op omliggende perceelsoten.

Afbeelding 9: Uitsnede kaart 'Keurkaart', locatie weergegeven met zwarte cirkel

4.3 Natuur

Voorafgaand aan de gewenste wijziging dient onderzocht te worden of er sprake is van een aantasting van wettelijk beschermde natuurwaarden op basis van de groene wet- en regelgeving. Onderstaand zijn de diverse aspecten ten aanzien van natuurwaarden beschreven.

4.3.1 Natuurnetwerk Nederland (NNN)

In de twintigste eeuw is veel Nederlandse natuur verdwenen. De overgebleven gebieden zijn vaak klein en liggen veelal ver uit elkaar. Hierdoor hebben bepaalde organismen moeite om gebieden te bereiken en zich er te handhaven, waardoor de diversiteit van planten, dieren en micro-organismen (de biodiversiteit) ook sterk achteruit gaat. Om de biodiversiteit te behouden en te versterken is het Natuurnetwerk Nederland opgericht.

De Natuurnetwerk Nederland is een netwerk van natuurgebieden en verbindingszones. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is in de eerste plaats belangrijk als netwerk van leefgebieden voor veel planten en dieren. In het NNN liggen:

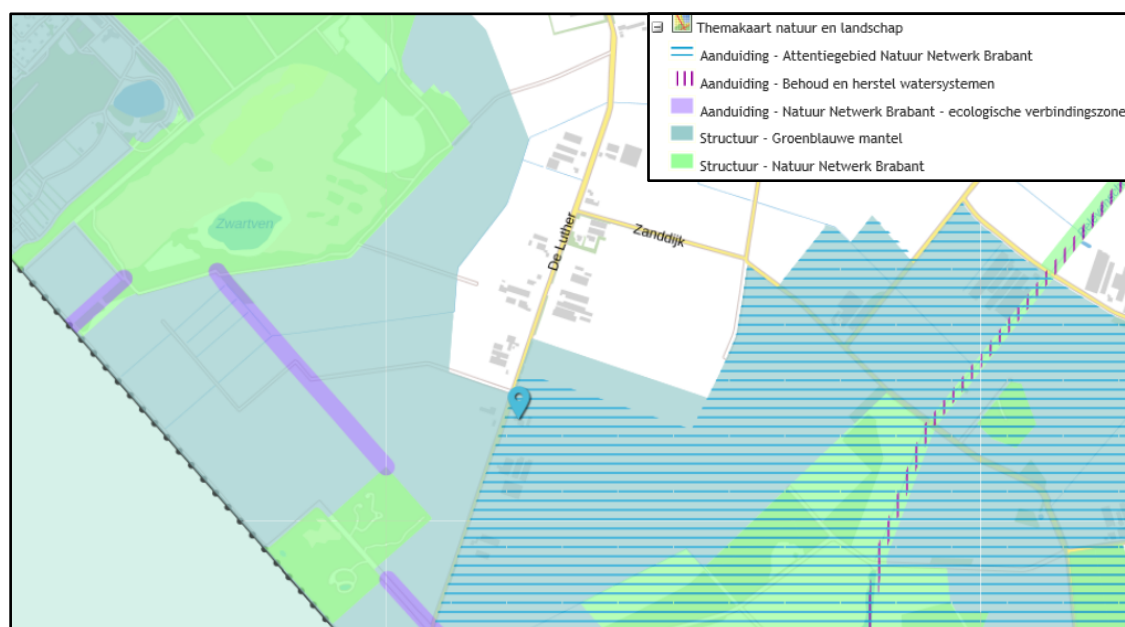
- Bestaande natuurgebieden, waaronder de 20 Nationale Parken;
- Gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- Landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
- Ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de kustzone van Noordzee en de Waddenzee;
- Alle Natura 2000-gebieden.

Het Rijk heeft het algemene NNN-beleid in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) vastgelegd. Op grond van artikel 2.10.2 van het Barro moeten provincies bij provinciale verordening de NNN-gebieden aanwijzen en nauwkeurig begrenzen. Op grond van artikel 2.10.3 Barro moeten zij ook de wezenlijke kenmerken en waarden van die gebieden vastleggen. Daarnaast wijzen de provincies de natuurdoelen in de NNN aan. Elk NNN-gebied heeft een zogenaamd natuurdoel. Een natuurdoel beschrijft een bepaalde natuurkwaliteit en wordt gebruikt als een toetsbare doelstelling voor een natuurgebied.

Natuur Netwerk Brabant (NNB)

Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor de begrenzing en de ontwikkeling van het NNN. De provincie Noord-Brabant heeft in zijn Verordening de gebieden opgenomen als Natuur Netwerk Brabant. Men wil in 2027 alle gaten in het netwerk hebben gedicht met nieuwe natuur. Ongeveer 90% van het Natuur Netwerk Brabant wordt gevormd door bestaande natuurgebieden. Tussen deze gebieden is men voornemens om verbindingen te leggen in de vorm van Ecologische verbindingzones. Door deze verbindingen tussen natuurgebieden kunnen dieren van het ene gebied naar het andere foerageren.

De concrete ambities van de provincie Noord-Brabant staan in het Natuurbeheerplan Noord-Brabant 2016. De begrenzing van het netwerk is daarnaast ook opgenomen in de Verordening ruimte. Het NNB kent geen specifiek beschermingsregime, anders dan via het ruimtelijke spoor. Conform de themakaart 'Natuur en Landschap' van de Vr is binnen het plangebied een Attentiegebied Natuur Netwerk Brabant aanwezig, zie afbeelding 10.

Afbeelding 10: Uitsnede themakaart 'Natuur en Landschap' Vr

Doordat de planlocatie gelegen is binnen een Attentiegebied Natuur Netwerk Brabant dient getoetst te worden aan artikel 12 van de Verordening ruimte Noord-Brabant. Toetsing aan artikel 12 heeft plaatsgevonden in paragraaf 3.2.2. Hieruit is gebleken dat de beoogde ontwikkeling het Attentiegebied Natuur Netwerk Brabant gebied niet aantast.

4.3.2 Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming vervangt vanaf 1 januari 2017 drie wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en Faunawet. Doel van de Wet natuurbescherming is driedelig:

1. bescherming van de biodiversiteit in Nederland;
2. decentralisatie van verantwoordelijkheden;
3. vereenvoudiging van regels.

In deze paragraaf wordt getoetst of de ontwikkeling invloed heeft op de beschermde gebieden en soorten die zijn opgenomen in de Wet natuurbescherming

Gebiedsbescherming

De gebiedsbescherming is beperkt tot de Natura 2000-gebieden en eventueel buiten het Natuur Netwerk gelegen bijzondere provinciale natuurgebieden. De bescherming van het Natuur Netwerk Nederland is reeds beschermd in het Barro en provinciale verordening.

In Nederland zijn 164 Natura 2000-gebieden aangewezen. Voorbeelden van de Natura 2000-gebieden zijn Kempenland-West, Kampina en Oisterwijkse Vennen en Regte Heide en Riels laag. De provincie Noord-Brabant heeft geen bijzondere provinciale natuurgebieden vastgesteld.

Per Natura 2000-gebied zijn instandhoudingsdoelstellingen (voor soorten en vegetatietypen) opgesteld. Iedereen die vermoedt of kan weten dat zijn handelen of nalaten, gelet op de instandhoudingdoelen, nadelige gevolgen voor een Natura 2000-gebied kan hebben, is verplicht deze handelingen achterwege te laten of te beperken. Het bevoegd gezag kan schadelijke activiteiten beperken en eisen dat een vergunning i.h.k.v. Wet Natuurbescherming (Wnb) wordt aangevraagd.

Het dichtstbij gelegen Natura 2000-gebied betreft Kempenland-West welke is gelegen op een afstand van circa 2,9 kilometer. Gezien de afstand tot dit gebied leidt de beoogde ontwikkeling verder niet tot andere voorkomende storende factoren op omliggende Natura 2000-gebieden zoals oppervlakteverlies, versnippering, verontreiniging, verdroging, verstoring door geluid, optische verstoring, verstoring door mechanische effecten en bewuste verandering soortensamenstelling.

Tevens zal door het beëindigen van de veehouderij de depositie op het Natura 2000 gebied worden verminderd.

Gezien het vorenstaande kan geconcludeerd worden dat negatieve effecten op soorten en habitattypen in beschermde Natura 2000-gebieden zijn uitgesloten en dat het beëindigen van de veehouderij een positieve bijdragen levert aan de Natura 2000-gebieden.

Bescherming van soorten

De soortenbeschermende werking is rechtstreeks opgenomen in de Wnb. In hoofdstuk 3 van de Wnb zijn de beschermingsregimes in drie aparte paragrafen neergelegd. Per beschermingsregime is bepaald welke verboden er gelden en onder welke voorwaarden ontheffing of vrijstelling kan worden verleend door het bevoegd gezag. Hieronder zijn de drie beschermingsregimes weergegeven:

1. Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn; Dit zijn alle van nature in Nederland in het wild levende vogels (zoals bedoelt in artikel 1 van de Vogelrichtlijn).
2. Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn; Dit zijn soorten die genoemd zijn in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn, Bijlage I en II van het Verdrag van Bern en Bijlage II van het Verdrag van Bonn. In de bijlagen van de Verdragen van Bern en Bonn worden ook vogels genoemd.
3. Beschermingsregime andere soorten. Dit zijn soorten die genoemd zijn in Bijlage onderdeel A en B van de Wet natuurbescherming. Het gaat hier om de bescherming van zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten voorkomend in Nederland.

In Nederland komen ongeveer 30.000 soorten dieren en planten voor. De Wnb regelt de bescherming van circa 300 in het wild voorkomende soorten inheemse planten en dieren.

In de Wnb is onder meer bepaald dat beschermde diersoorten niet gedood, gevangen of verontrust mogen worden en plantensoorten niet geplukt, uitgestoken of verzameld mogen worden. Bovendien dient iedereen voldoende zorg in acht te nemen voor in het wild levende dieren en planten. Daarnaast is het niet toegestaan om hun directe leefomgeving, waaronder nesten en holen, te beschadigen, te vernielen of te verstoren.

Bij het beoordelen van de in het plangebied voorkomende beschermde soorten gaat het primair om soorten die door de ingreep direct beïnvloed worden, doordat:

- Zij fysiek aangetast worden (doden/verwonden van dieren, verwijderen van planten);
- Zij verstoord worden (toename van geluid of licht);
- Hun vaste verblijfplaatsen c.q. groeiplaatsen aangetast of verstoord worden.

Gelet op de aard van het initiatief aan De Luther 27 dient met name bepaald te worden of ter plaatse beschermde natuurwaarden bevinden, die verstoord zouden kunnen worden. Verboden handelingen dienen desondanks zoveel mogelijk te worden voorkomen en handelingen mogen niet leiden tot

aantasting van de gunstige staat van instandhouding. Het (onopzettelijk) doden, verwonden of verontrusten van deze soorten dient zo veel mogelijk voorkomen te worden. Gezien het huidige intensieve gebruik van het bouwvlak en de landbouwgronden grenzend aan het bouwvlak is de aanwezigheid van beschermde of bijzondere soorten echter niet te verwachten.

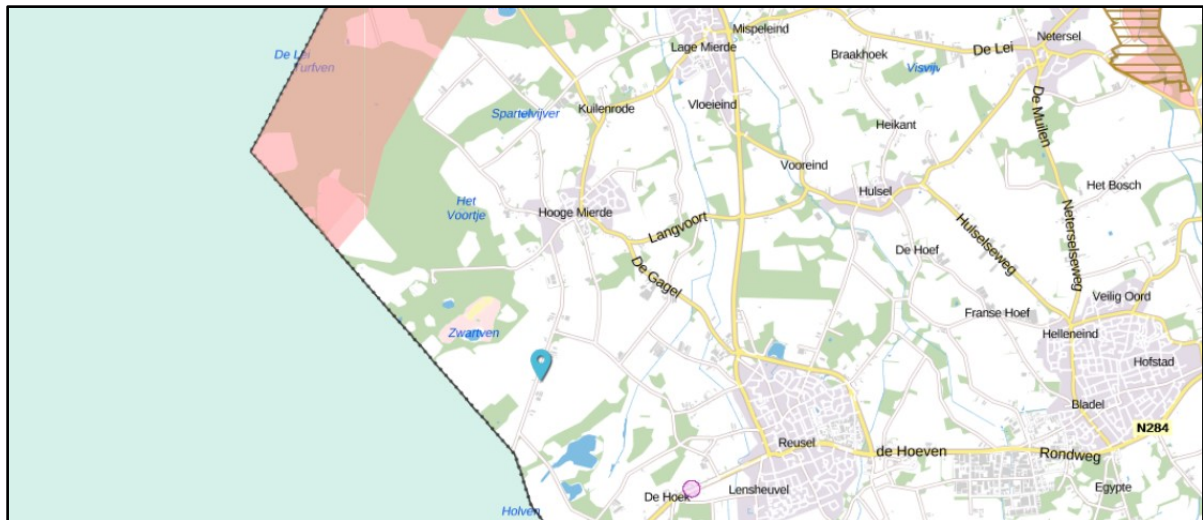
Daarnaast gaat de ontwikkeling niet gepaard met sloop of nieuwbouw van gebouwen waarbij eventuele beschermde natuurwaarden verstoord kunnen worden. Aangezien op locatie geen sloop en nieuwbouw plaatsvindt en de activiteiten niet leiden tot eventuele verstoringen, kan geconcludeerd worden dat er geen ontheffing noodzakelijk is in het kader van de Wet natuurbescherming.

4.4 Cultuurhistorie, aardkunde en archeologie

Voorafgaand aan de realisatie van de beoogde bedrijfsopzet dient onderzocht te worden of er sprake is van aantasting van archeologische, cultuurhistorische en aardkundige waarden.

4.4.1 Cultuurhistorie en aardkunde

Uit de cultuurhistoriekaart van de provinciale Verordening ruimte Noord-Brabant blijkt dat het plangebied niet gelegen is in een cultuurhistorisch vlak of een aardkundig waardevol gebied. Daarnaast kent de locatie geen complexen van cultuurhistorisch belang. Hierdoor zal bij uitvoering van het plan geen afbreuk gedaan worden aan cultuurhistorische waarden of aardkundig waardevol gebied.

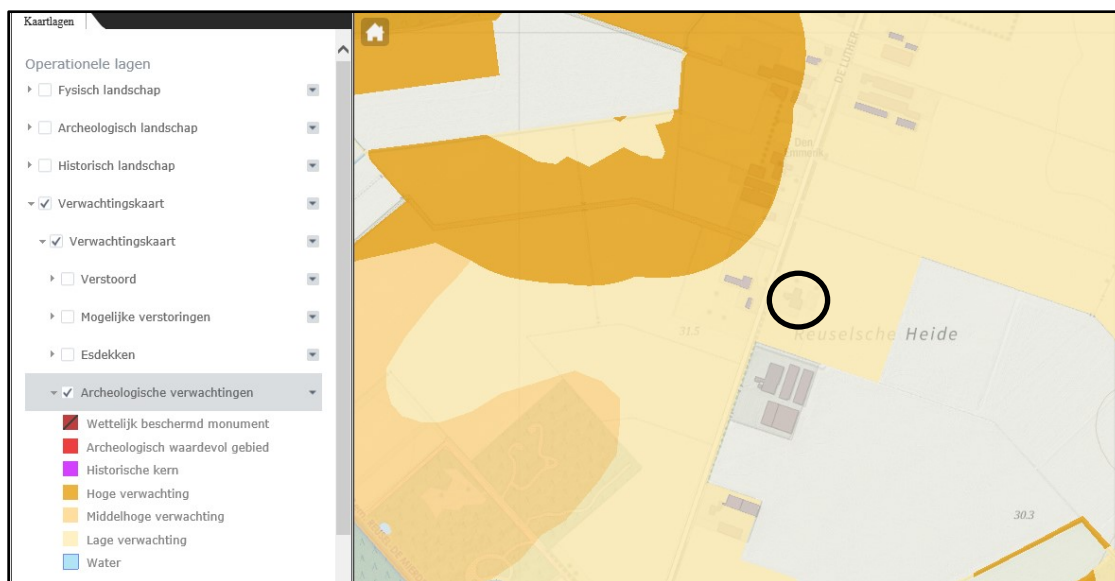

Afbeelding 11: Uitsnede themakaart 'Cultuurhistorie en aardkunde' Vr

4.4.2 Archeologie

De zorg voor archeologische monumenten wordt geregeld in het proces van de ruimtelijke ordening. Zo is wettelijk bepaald dat gemeenten in nieuwe bestemmingsplannen rekening moeten houden met de in de grond aanwezige, dan wel te verwachten, archeologische waarden. Bij deze nieuwe plannen kunnen voorwaarden worden gesteld aan omgevingsvergunning voor de activiteiten bouw, aanleggen e.d. In het bestemmingsplan 'Buitengebied 2009, herziening fase 1A' is geen dubbelbestemming 'Archeologie' opgenomen.

Wel heeft de gemeente Reusel-De mierden een digitale erfgoedkaart opgesteld. Hierin is het plangebied gelegen in een gebied waar een lage verwachting is tot het vinden van archeologische waarden.

Afbeelding 12: Uitsnede 'erfgoedkaart', locatie aangegeven met zwarte cirkel

Tevens leidt onderhavige ontwikkeling niet tot nieuwe gebouwen. De ontwikkeling heeft enkel betrekking op het wijzigen van een bestemming. Aangezien er geen nieuwe gebouwen worden gerealiseerd is een archeologisch onderzoek derhalve niet noodzakelijk.

Aangezien de locatie is gelegen in het gebied waar een 'lage verwachting' voor archeologische verwachtingen en een dergelijke dubbelbestemming nog niet is opgenomen in het bestemmingsplan, is een dubbelbestemming Waarde – archeologie 6 in het bestemmingsplan worden opgenomen.

4.5 Bedrijven en milieuzonering

De handreiking 'Bedrijven en Milieuzonering' (editie 2009) is een publicatie van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en dient als hulpmiddel voor milieuzonering in de ruimtelijke planvorming. Milieuzonering zorgt ervoor dat nieuwe bedrijven een passende locatie in de nabijheid van woningen krijgen en dat nieuwe woningen op een verantwoorde afstand van bedrijven gesitueerd worden. Het waar nodig ruimtelijk scheiden van bedrijven en woningen bij nieuwe ontwikkelingen dient twee doelen:

- Het reeds in het ruimtelijke spoor voorkomen of zoveel mogelijk beperken van hinder en gevaar voor woningen;
- Aan bedrijven voldoende zekerheid bieden dat zij hun activiteiten duurzaam binnen aanvaardbare voorwaarden kunnen uitvoeren.

De VNG-publicatie is een hulpmiddel om de afstanden tussen bedrijvigheid en woningen concreet in te vullen. Gemeenten beslissen uiteindelijk zelf over een bepaalde locatie. De handreiking geeft informatie over de ruimtelijk relevante milieuaspecten en bijbehorende richtafstanden van een scala aan bedrijfsactiviteiten. Deze richtafstanden zijn afgestemd op de omgevingskwaliteit. Er wordt onderscheid gemaakt in de omgevingstypen:

- Rustige woonwijk en rustig buitengebied: een woonwijk (of vergelijkbaar omgevingstype) die is ingericht volgens het principe van functiescheiding. Er komen enkel wijkgebonden voorzieningen voor en er is weinig verstoring door verkeer.
- Gemengd gebied: een gebied met matige tot sterke functiemenging. Direct naast woningen komen functies zoals winkels, horeca en kleine bedrijven voor of er is sprake lintbebouwing in het buitengebied met overwegend agrarische en andere bedrijvigheid. Ook gebieden direct naast de hoofdinfrastructuur gelegen behoren tot het omgevingstype gemengd gebied, hier is sprake van verhoogde milieubelasting door geluid.

Onderhavige locatie is gelegen in omgevingstype 'rustig buitengebied'. Er zijn in dit omgevingstype

weinig verschillende functies aanwezig. In de directe omgeving van het plangebied zijn voornamelijk agrarische bedrijven aanwezig.

Bij een meubel- en interieurbouwbedrijf is sprake van het fabriceren van meubels en interieurs. Voor deze activiteiten, met name het bewerken van hout, wordt door de VNG-publicatie categorie 3.1 gehanteerd voor bedrijven met een productieoppervlak van <200 m².

Conform de handreiking gelden voor bedrijven in milieucategorie 3.1 binnen de omgevingstype 'rustig buitengebied' een richtafstand van 50 meter. Hierbij geldt dat de hinder afkomstig van de geluidsproductie het grootst is. Aangezien in eerste instantie niet direct kan worden voldaan aan deze richtafstand, heeft er een akoestisch onderzoek plaatsgevonden.

Uit het onderzoek blijkt dat er geen sprake is van een onevenredige aantasting van de omgeving. De geluidsbelasting vanuit de bedrijfsvoering kan ruimschoots voldoen aan de grenswaarden waardoor gesteld kan worden dat de feitelijke bedrijfssituatie naar aard en omvang gelijk te stellen is met een milieucategorie 2 bedrijf.

Conform de handreiking gelden voor bedrijven in milieucategorie 2 binnen de omgevingstype 'rustig buitengebied' een richtafstand van 30 meter. De dichtstbijzijnde woning is gelegen aan De Luther 18. Deze woning is gelegen op een afstand van circa 30 meter vanaf de locatie. De werkplaats, waar enkel de bedrijfsactiviteiten mogen plaatsvinden, zijn gelegen op circa 65 meter. De overige gebouwen worden gebruikt als opslag en zijn gelegen op een afstand van meer dan 30 meter.

Tevens zal door de wijziging een veehouderij worden opgeheven. Een veehouderij is in de VNG-Brochure aangemerkt als een categorie 3.2 bedrijf. Omschakeling leidt tot een bedrijf welke beschikt over een lagere milieucategorie.

Aangezien omliggende gevoelige objecten op gepaste afstanden van de werkplaats is gelegen en door de wijziging een bedrijf wordt opgericht met een minder grote milieucategorie, is aangetoond dat de ontwikkeling passend is binnen de omgeving.

4.6 Geur

4.6.1 Individuele hinder

De Wet geurhinder en veehouderij betreft een wet waarmee de nationale regels inzake geurhinder ten opzichte van de tot veehouderijen behorende dierenverblijven vastgesteld staan. Voor kleinere bedrijven zijn deze regels opgenomen in het Activiteitenbesluit.

De wetgeving heeft tot doel het beschermen van mens en milieu tegen de negatieve effecten van geurbelasting door het opnemen van geurnormen of vaste afstanden. Hierbij is het mogelijk dat de gemeenteraad afwijkende normen vaststelt in een gemeentelijke geurverordening. Met deze opgenomen normen moet rekening gehouden worden bij beslissingen in het kader van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. De gemeente Reusel – De Mierden heeft een verordening vastgesteld om af te wijken van deze wettelijke normen. Door het opstellen van een verordening ziet de geurnorm binnen de gemeente er als volgt uit;

- Kern 0,1 OU_e/m³
- Kernrandzone 5 OU_e/m³
- Buitengebied 5 OU_e/m³
- Kleine Hoeven 10 OU_e/m³

Tevens dient getoetst te worden aan de vaste afstanden. Wettelijk (Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) en Activiteitenbesluit) is het volgende vastgelegd:

- Voor bedrijven met dieren waarvoor een emissiefactor is vastgelegd gelden ter plaatse van geurgevoelige objecten geurnormen. In afwijking hiervan wordt bij geurgevoelige objecten behorende bij andere (voormalige) veehouderijen getoetst aan vaste afstanden. De vaste afstand die geldt voor het buitengebied bedraagt 50 meter (artikel 3.116 Activiteitenbesluit en artikel 3 lid 2 Wgv).

- Voor alle geurgevoelige objecten geldt dat het oprichten, uitbreiden of wijzigen van een dierverblijf met dieren zonder geuremissiefactor niet plaats vindt indien de afstand tussen een dierverblijf en een geurgevoelig object minder dan 50 meter bedraagt buiten de bebouwde kom (artikel 3.117 Activiteitenbesluit en artikel 4 Wgv).
- Het oprichten, uitbreiden of wijzigen van een dierverblijf buiten de bebouwde kom is verboden indien de afstand van de buitenzijde van een dierverblijf tot de buitenzijde van een geurgevoelig object minder dan 25 meter bedraagt (artikel 3.119 Activiteitenbesluit en artikel 5 Wgv).

De gemeente Reusel – De Mierden heeft met betrekking tot vaste afstanden de richtafstanden voor bedrijven zonder geuremissiefactor aangepast. In de geurverordening van de gemeente is opgenomen dat de vaste afstand van melkveehouderijen tot de voor geur gevoelige objecten afhankelijk is van het aantal dieren. Voor 1-100 dieren geldt (in het buitengebied) een afstand van 50 meter, voor 101-200 dieren geldt een afstand van 70 meter, etc. In de directe omgeving is echter geen melkveehouderij gelegen.

In het kader van de Wgv is de locatie gelegen aan De Luther 27 een geurgevoelig object. Echter beschikt de locatie over een verleende vergunning (d.d 08-12-2008) voor het houden van 311 schapen ouder dan 1 jaar, inclusief lammeren tot 45 kg. Aangezien door de planologische wijziging van 'Bedrijf – agrarisch' naar 'Bedrijf' de vergunning wordt ingetrokken, maakt de woning deel uit van een voormalige veehouderij.

Omdat de beoogde bedrijfswoning deel uit maakt van een voormalige veehouderij dient enkel getoetst te worden aan de vaste afstanden die gelden. Het dichtstbijzijnde agrarisch bedrijf is gelegen aan De Luther 18. Dit betreft een agrarisch bedrijf waar paarden gehuisvest worden.

Omdat het geurgevoelig object omliggende bedrijven niet mag belemmeren en veehouderijen in theorie het gehele bouwvlak mogen gebruiken voor de bouw van een stal, wordt gesteld dat de afstand van de woning tot aan de rand van het bouwvlak van een veehouderij niet minder dan 50 meter mag bedragen.

De afstand van de woning tot aan de rand van het bouwvlak bedraagt circa 30 meter. Het betreft hier echter om een bestaande situatie waarbij de woning al jaren op locatie aanwezig is. Indien het bedrijf aan de Luther 18 wenst uit te breiden, dient het bedrijf aan de Luther 18 zich te houden aan de regels van het Activiteitenbesluit. In artikel 3.117 is opgenomen dat het dichtstbijzijnde emissiepunt van een dierenverblijf op minimaal 50 meter afstand gelegen moet zijn. Gezien de huidige omvang en ligging is het niet aannemelijk dat uitbreidingen zich aan de voorkant van het perceel plaatsvinden. Conform artikel 3.119 dient te allen tijde de gevel van een dierenverblijf op minimaal 25 meter afstand gelegen te zijn. Gezien het feit dat de afstand van het bouwvlak 30 meter bedraagt kan hier aan worden voldaan. Het bedrijf kan derhalve uitbreiden indien het emissiepunt op 50 meter afstand van de woning aan De Luther 27 wordt gerealiseerd.

Derhalve kan met betrekking tot de woning worden voldaan aan de vaste afstanden. Met betrekking tot de werkplaats geldt dat een werkplaats niet wordt gezien als nieuw geurgevoelig object waardoor toetsing aan vaste afstanden niet noodzakelijk is. In de onderstaande paragraaf (paragraaf 4.6.2) is, in het kader van het woon- en leefklimaat, onderbouwd dat de werkplaats niet aan te merken is als geurgevoelig object.

4.6.2 Woon- en leefklimaat (werkplaats)

In het kader van onderhavige ruimtelijke procedure is het wenselijk dat de ontwikkeling geen negatief effect heeft op het woon- en leefklimaat in de omgeving van het plangebied. Ook na de beoogde ontwikkeling dient er sprake te zijn van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

Met betrekking tot de werkplaats die wordt opgericht dient een aanvaardbaar woon- en leefklimaat te zijn. Echter blijft de vraag of een werkplaats kan worden aangemerkt als geurgevoelig object. Een geurgevoelig object wordt als volgt gedefinieerd: *"Een gebouw, bestemd voor en blijkens aard,*

indeling en inrichting geschikt om te worden gebruikt voor menselijk wonen of menselijk verblijf en die daarvoor permanent of een daarmee vergelijkbare wijze van gebruik, wordt gebruikt”.

Uit de definitie blijkt dat een geurgevoelig object een gebouw is welke geschikt is voor permanent menselijk wonen of menselijk verblijf of een daarmee vergelijkbare wijze van gebruik. Een werkplaats behoort hier niet toe. De werkplaats betreft geen vaste woonlocatie of verblijflocatie waar mensen permanent of een daarmee vergelijkbare wijze verblijven. De werkplaats is enkel geschikt voor het uitoefenen van werkzaamheden en zal niet worden ingericht als permanente verblijfplaats waar personen een lange verblijfsduur genieten.

Tevens blijkt uit jurisprudentie (d.d. 25 februari 2009, kenmerk 200802926/1) dat een werkplaats en schuur niet als geurgevoelig object aan te merken zijn aangezien deze niet juridisch-planologisch gezien geschikt zijn voor menselijk wonen of verblijf.

Aangezien een werkplaats niet aan te merken is als geurgevoelig object is nadere toetsing met betrekking tot de werkplaats niet noodzakelijk.

4.6.3 Woon- en leefklimaat (woning)

In de beoogde situatie zal er sprake zijn van een planologische wijziging waarbij de bestemming wordt gewijzigd. Door de voorgenomen ontwikkeling worden de agrarische activiteiten beëindigd. Hierdoor is sprake van een afname van geur richting de omgeving. Hierdoor zal er sprake zijn van een verbetering van het woon- en leefklimaat.

Daarnaast wordt het woon- en leefklimaat mede bepaald door een vergelijking te maken met de geurbelasting als gevolg van de veelvoud van de veehouderijen in de omgeving van het betreffende geurgevoelige object (cumulatieve geurhinder) en de geurbelasting afkomstig van de veehouderij met de hoogste belasting in de omgeving van het plangebied (voorgrondbelasting). Bij het bepalen van de geurhinder geldt als vuistregel dat de voorgrondbelasting maatgevend is indien deze tenminste de helft bedraagt van de cumulatieve geurhinder. Om te bepalen welke veehouderij in de voorgrondbelasting het meest bepalend is, is in de onderstaande tabel het resultaat weergegeven. Hierbij zijn enkel omliggende bedrijven meegenomen welke beschikken over een geuremissie.

Tabel 1: Bepaling meest maatgevende bedrijf voorgrondbelasting, V-Stacks gebied

Punt op woning	Geurnorm	De Luther 14 6350 OÜe	De Luther 23 40514 OÜe	De Luther 29 62708 OÜe
Punt 1	5	1,223	3,807	28,417
Punt 2	5	1,185	3,812	29,256
Punt 3	5	1,090	3,737	32,240
Punt 4	5	1,176	3,754	30,858

Aangezien het bedrijf gelegen aan De Luther 29 een dermate hoge geurbelasting heeft op de woning van de initiatiefnemer, is gebruik gemaakt van de exacte emissiepunten van het bedrijf gelegen aan De Luther 29. Hiervoor is de vergunning (d.d. 06-01-2014) van het bedrijf op 4 oktober ingezien.

Wanneer gebruik wordt gemaakt van de werkelijke emissiepunten van het bedrijf, is de voorgrondbelasting als volgt.

Tabel 2: Voorgrondbelasting werkelijke emissiepunten De Luther 29, V-Stacks gebied

Punt op woning	Geurnorm	De Luther 29 62708 OÜe
Punt 1	5	27,131
Punt 2	5	28,271
Punt 3	5	30,315
Punt 4	5	29,529

Onder de achtergrondbelasting wordt de geurbelasting verstaan als gevolg van de veelheid aan veehouderijen in de omgeving van een geurgevoelig object. De achtergrondbelasting van de omliggende veehouderijen (binnen en straal van 2 kilometer) op de projectlocatie wordt tevens berekend met het programma V-stacks Gebied. Voor deze berekening zijn de bestandgegevens van het Web-BVB gebruikt, welke gegenereerd zijn op 03-10-2018. Voor het bedrijf gelegen aan De Luther 29 geldt dat hiervoor de werkelijke emissiepunten zijn gehanteerd. In een straal van 2 km rondom het plangebied zijn enkel bedrijven gelegen binnen de gemeente Reusel de Mierden. De invoergegevens zijn in de bijlage toegevoegd.

In tabel 3 zijn de resultaten van beide berekeningen van de beoogde bedrijfsopzet weergegeven en is bepaald welke belasting het meest bepalend in de toetsing van het woon- en leefklimaat.

Tabel 3: Resultaten geurbelasting, werkelijke emissiepunten De Luther 29

Rekenpunt	X-coördinaat	Y-coördinaat	Achtergrondbelasting	Voorgroundbelasting	Meest bepalende belasting	Percentage geurgehinderde
1	136445	375563	28,736	27,131	27,131	36%
2	136453	375560	29,240	28,271	28,271	37%
3	136450	375551	31,346	30,315	30,315	38%
4	136443	375557	29,660	29,529	29,529	38%

PRA Odournet BV heeft in opdracht van het ministerie van VROM de relatie tussen geurbelasting en geurhinder onderzocht. Aan de hand van de meest bepalende belasting is het percentage geurgehinderden berekend. Naar aanleiding van het percentage geurgehinderden kan vervolgens de kwaliteit van het woon- en leefklimaat worden berekend. Het RIVM hanteert bij haar milieuraapportages voor het aspect geurhinder onderstaande milieukwaliteitscriteria:

Tabel 4: Relatie percentage geurgehinderden en milieukwaliteit (bron: GGD-richtlijn geurhinder, 2002)

Milieukwaliteit	Geurgehinderden [%]
zeer goed	< 5
goed	5 – 10
redelijk goed	10 – 15
matig	15 – 20
tamelijk slecht	20 – 25
slecht	25 – 30
zeer slecht	30 – 35
extreem slecht	35 – 40

Uit de geurberekening komt naar voren dat het percentage geurgehinderden op de woning 38% blijkt te zijn. Dit komt overeen met een milieukwaliteit extreem slecht. De hoge geurbelasting op de reeds bestaande woning is aanwezig doordat de woning geen wettelijke bescherming op de voorgroundgeurbelasting kent. In de huidige Wet geurhinder en veehouderij is opgenomen dat op bedrijfswoningen van (voormalige) veehouderijen geen toetsing hoeft plaats te vinden met betrekking tot de geurbelasting. Hierdoor is het mogelijk om voor dergelijke woningen een hogere

geurbelasting te hebben. Deze situatie zal niet veranderen aangezien de woning onderdeel blijft uitmaken van een voormalige veehouderij.

De wijziging van de bestemming leidt er niet toe dat de woning geschikt wordt gemaakt als burgerbewoning. De initiatiefnemer is voornemens om op de locatie te blijven wonen en ter plaatse een meubel- en interieurbouwbedrijf te starten. Op de woning is momenteel een geurbelasting welke inherent is aan de ligging in het buitengebied met omliggende veehouderijen. Daar waar de woning geen invloed, lees beperking, heeft op de omliggende bedrijven heeft deze woning ook geen invloed op de aanwezige geurbelasting, ongeacht welke bestemming deze woning heeft dan wel krijgt.

Aannemelijker is dat omliggende bedrijven, waaronder het bedrijf gelegen aan De Luther 29, bij toekomstige ontwikkelingen gebonden zijn aan strenge regels uit, voornamelijk, de Wet geurhinder en veehouderij, de Verordening ruimte Noord-Brabant en de Verordening Natuurbescherming Noord-Brabant. Door deze regelgeving moeten bedrijven in de nabije toekomst maatregelen treffen die naar verwachting ook resulteren in de afname van geur. Hierdoor zal ook de voorgrondgeurbelasting op de woning dalen.

Bovendien is een berekend minder woon- en leefklimaat nog geen niet aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Deze motivering is tevens in lijn met jurisprudentie. Uit een uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State van 17 februari 2016 (201504146) volgt dat een voorgrondgeurbelasting van 29 OU_E/m³ acceptabel kan zijn. De Afdeling sluit hierbij aan bij de overwegingen van het college. Het college heeft in die situatie overwogen dat de voorgrondbelasting van de varkenshouderij ter plaatse van de woning weliswaar 29 OU_E/m³ bedraagt, maar dat de range van een acceptabele voorgrondbelasting in het buitengebied in een concentratiegebied zich gelet op artikel 6, eerste lid, van de Wgv tussen de 3 en 35 OU_E/m³ bevindt. Hier wordt onder gebleven. Ook in de situatie aan De Luther 27 wordt hier met een voorgrondbelasting van 30,315 ruimschoots aan voldaan. Ook kan dan worden geconcludeerd dat er dan sprake van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

Gezien het enkel gaat om de omschakeling van een reeds bestaande woning en de geurbelasting in de nabije toekomst aanzienlijk zal afnemen, achten wij het woon- en leefklimaat voor een dergelijke situatie in voldoende mate aanvaardbaar.

4.7 Geluid

De Wet geluidhinder is sinds 1979 het juridisch kader voor het Nederlandse geluidsbeleid. Deze wet zorgt voor de bescherming van geluidsgevoelige bestemmingen tegen geluidhinder van wegverkeerslawaai, spoorweglawaai en industrielawaai. Hierbij wordt o.a. gebruik gemaakt van zonering en geluidsnormen. In de Wet geluidhinder is bepaald dat voor locaties in het bestemmingsplan waar woningen en andere geluidgevoelige bestemmingen kunnen worden gerealiseerd, de geluidbelasting wordt onderzocht binnen de zones behorende bij verkeersbewegingen, spoorwegen en industrieterreinen.

Uitzonderingen daarop zijn:

- Wegen die gelegen zijn binnen een als woonerf aangeduid gebied;
- Wegen waarvoor een maximumsnelheid van 30km/ uur geldt.

Het plangebied is gelegen aan De Luther. De Luther is een plattelandsweg in het buitengebied van de gemeente Reusel – De Mierden en heeft een lage verkeersintensiteit. In voorliggende situatie is geen sprake van een nieuwe geluidgevoelige bestemming, het betreft namelijk functiewijziging van het perceel t.b.v. een meubel- en interieurbouwbedrijf. De bestaande woning is reeds een geluidsgevoelig object in het kader van de Wet geluidhinder. Derhalve is verdere toetsing aan de bestaande woning in het kader van de Wet geluidhinder niet noodzakelijk.

In het kader van een goede ruimtelijke ordening, dient ook de belasting van de inrichting op andere functies beschouwd te worden. De geluidsproductie van een meubel- en interieurbouwbedrijf is hoofdzakelijk afkomstig van in pandige activiteiten. Denk hierbij aan zagen, frezen en monteren.

Voor een meubel- en interieurbouwbedrijf geldt dat de hinder van geluid, met name door het bewerken van hout, het grootst is. Voor deze activiteiten wordt, conform de VNG brochure Bedrijven en Milieuzonering, categorie 3.1 gehanteerd. Om aan te tonen dat een dergelijk bedrijf onder milieucategorie 2 valt, dient een akoestisch onderzoek plaats te vinden waaruit blijkt dat de hinder afkomstig van het aspect geluid te vergelijken valt met een milieucategorie 2 bedrijf.

Door Gbs Milieuadvies is een akoestisch onderzoek uitgevoerd naar de geluiduitstraling afkomstig van de bedrijfsactiviteiten. Om te kunnen voldoen aan een categorie 2 bedrijf, dient de geluidsbelasting conform de VNG-publicatie Bedrijven en Milieuzonering niet hoger te zijn dan 45 dB (A) etmaalwaarde. Uit onderzoek is gebleken dat de geluidsbelasting op 30 meter afstand 39 dB (A) etmaalwaarde bedraagt. Derhalve kan worden geconcludeerd dat de beoogde bedrijfssituatie naar aard en omvang gelijk te stellen is met een milieucategorie 2 bedrijf.

Ter plaatse van de geluidsgevoelige bestemmingen blijkt de geluidsbelasting maximaal 34 dB (A) etmaalwaarde te bedragen. Aangezien in het Activiteitenbesluit de grenswaarde op geluidsgevoelige objecten 50 dB (A) etmaalwaarde bedraagt en in het gemeentelijk geluidbeleid 45 dB (A) etmaalwaarde, wordt hieraan ruimschoots voldaan.

In het kader van indirecte hinder is onderzocht of de dichtstbijzijnde woning (De Luther 18) hinder kan ondervinden vanwege het wegverkeer van en naar de inrichting. Aangezien de verkeersbewegingen van en naar de inrichting zeer minimaal is bedraagt de geluidsbelasting maximaal 32 dB (A) op de woning. Hiermee is aangetoond dat de voorkeursgrenswaarde van 50 dB (A) etmaalwaarde niet wordt overschreden.

Het akoestisch onderzoek is als bijlage 6 opgenomen bij deze toelichting.

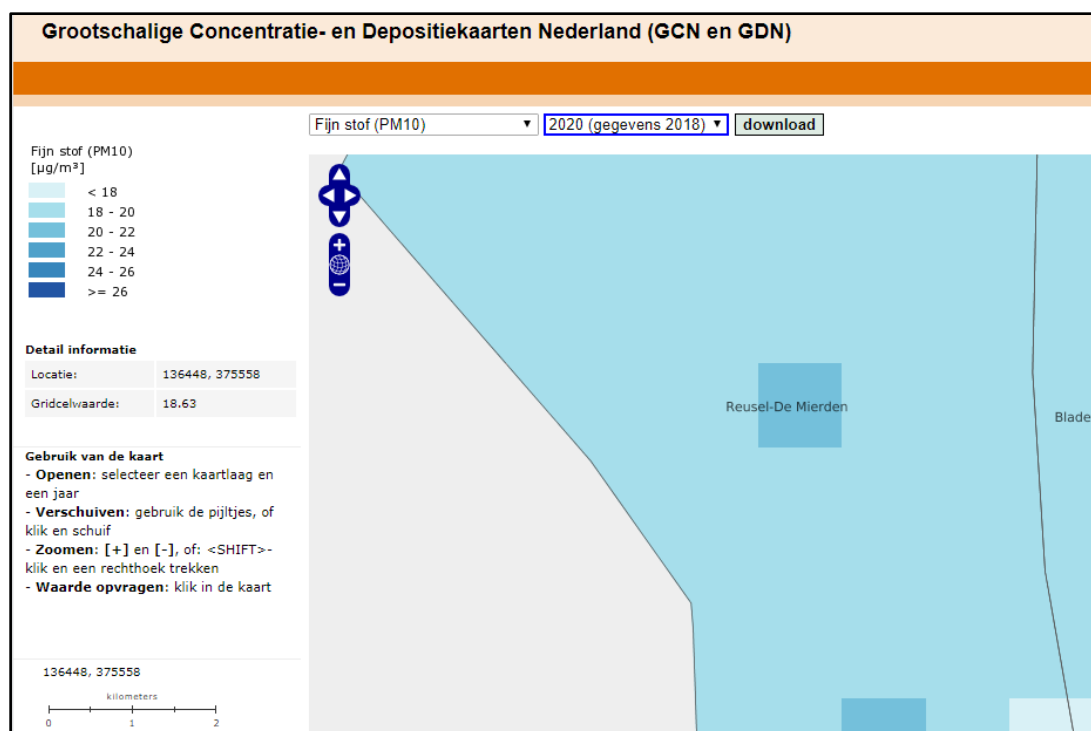
4.8 Luchtkwaliteit

In de Wet milieubeheer is de Europese richtlijn geïmplementeerd op het gebied van grenswaarden voor diverse stoffen. Het doel van de wet is mensen te beschermen tegen risico's van luchtverontreiniging.

Aangezien de bestemming van onderhavige locatie wijzigt van 'Bedrijf – agrarisch' naar 'Bedrijf' is het belangrijk dat de activiteiten niet leiden tot een verslechtering van de luchtkwaliteit. Door de voorgenomen ontwikkeling zal een veehouderij worden beëindigd waarbij fijnstof afkomstig van dieren en strooisel wordt verminderd. Echter, wordt wel een nieuw bedrijf opgericht dat fijnstof veroorzaakt d.m.v. zagen. Middels een afzuigingssysteem wordt zorg gedragen voor zo min mogelijk uitstoot van fijnstof richting omliggende woningen.

Tevens mag de bedrijfswoning niet in een overbelast gebied gelegen zijn. Door de beëindiging van de veehouderij zal er een afname in fijnstof plaatsvinden. Door middel van de interactieve kaart van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu kan nagegaan worden hoe hoog de concentratie fijnstof (PM10) ter plekke van het plangebied is. In Afbeelding 18 is een uitsnede van de kaart te vinden.

Afbeelding 13: Uitsnede fijnstofkaart (PM10)

In de bovenstaande afbeelding is te zien dat de Gridcelwaarde ten hoogte van het plangebied 18,63 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ bedraagt. Hiermee blijft de fijnstofconcentratie ruimschoots onder de grenswaarde voor het jaargemiddelde concentratie (40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$) conform Wet Luchtkwaliteit.

Ten aanzien van de fijnstofconcentratie zijn er derhalve geen bezwaren ten aanzien van de gewenste ontwikkeling.

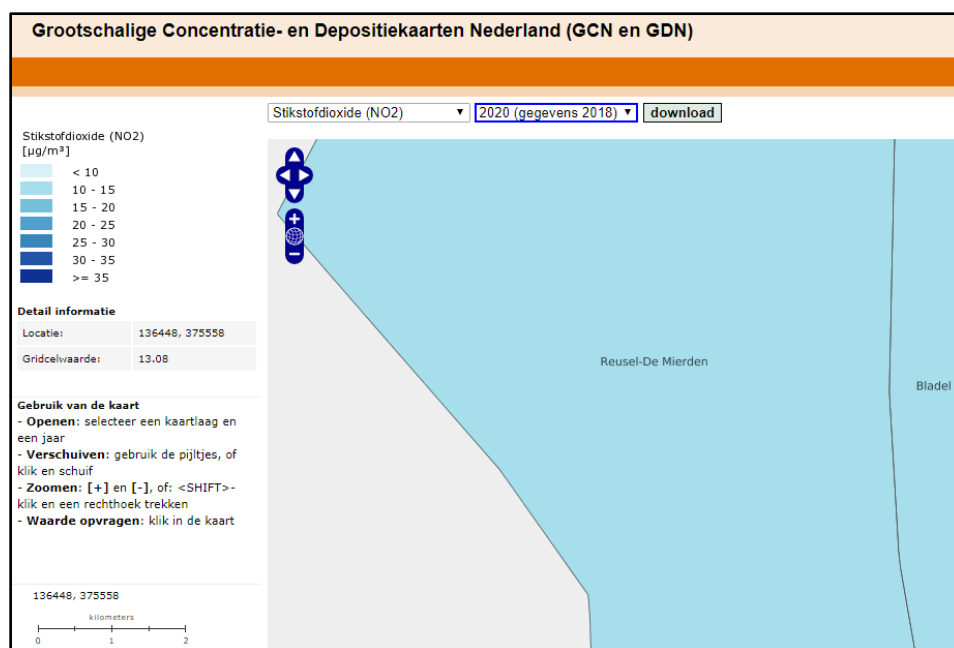
NO_x

De emissie van NO_x wordt voor 95% veroorzaakt door energieverbruik, met name in het verkeer en door verbranding in verwarmingsketels. Bijna 62% van de nationale NO_x uitstoot is afkomstig van verkeer en vervoer. De landbouw veroorzaakt 4% van de totale emissie. De emissie is vooral afkomstig van de glastuinbouw. Met betrekking tot hotspots is van de emissie vanuit de primaire sector alleen de emissie vanuit stationaire bronnen relevant.

Aan de hand van tabel 5 van Rapport 79 (activiteiten aan hotspots emissie van fijnstof en NO_x) is te concluderen dat de emissie vanuit stationaire bronnen circa 2,6 % van de totale emissie NO_x bedraagt. De emissie NO_x afkomstig van stationaire bronnen in de landbouw is derhalve nihil.

Voor de kortdurende blootstelling van de mens aan piekconcentraties van NO_2 geldt een grenswaarde van 200 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ voor het uurgemiddelde van NO_2 , die niet vaker dan 18 maal per kalenderjaar mag worden overschreden. De norm voor langdurende blootstelling van de bevolking is de grenswaarde van 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ voor de jaargemiddelde NO_2 -concentratie.

De emissie NO_2 op het plangebied beperkt. Rondom de projectlocatie veroorzaken mobiele bronnen en de verwarmingsinstallatie een zeer beperkte emissie NO_2 . De achtergrondconcentratie ter plaatse bedraagt 13,08 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Gezien de beperkte emissie rondom de projectlocatie en de lage achtergrondconcentratie ter plaatse zijn geen problemen voor de luchtkwaliteit te verwachten.

Afbeelding 14: Uitsnede kaart NO₂ concentratie

Doordat de concentraties voor zowel fijnstof als NO_x onder de grenswaarde zit en het schapenbedrijf op de huidige locatie wordt opgeheven, kan er geconcludeerd worden dat ter aanzien van de luchtkwaliteit geen bezwaren zijn ten aanzien van de gewenste ontwikkeling.

4.9 Spuitzone

In de directe omgeving van het initiatief is het mogelijk om gewasbeschermingsmiddelen te gebruiken. Er dient getoetst te worden of hierdoor wel een aanvaardbaar woon- en leefklimaat kan worden gegarandeerd.

Er is geen vigerend beleid om dit te toetsen. Uit jurisprudentie van de Afdeling volgt dat zij een afstand van 50 meter tussen gevoelige functies en agrarische bedrijvigheid waarbij gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt, in het algemeen niet onredelijk vindt. Zie bijvoorbeeld de uitspraak van de Afdeling van 23 juni 2004 (ECLI:NL:RVS:2004:AP3436). Deze vuistregel wordt tot op heden toegepast door de Afdeling in haar jurisprudentie. Een afstand kleiner dan 50 meter kan ook aanvaardbaar zijn, mits hieraan een goede onderbouwing ten grondslag ligt. Zo werd in een uitspraak van 14 mei 2016 (ECLI:NL:RVS:2016:1179) een afstand van 10 meter aanvaardbaar geacht. In de hierboven reeds aangehaalde uitspraak stelde de Afdeling dat een afstand van 17 meter voldoende mogelijkheden biedt om maatregelen te treffen die de spuitzone verkleinen.

Argumenten voor het toestaan van een kleinere afstand kunnen zijn:

- De wet- en regelgeving waaraan het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen moet voldoen:
 - Verplichting tot gebruik van driftbeperkende technieken.
 - Verplichting tot gebruiken gewasbeschermingsmonitor.
- De wijze van teelt:
 - Teelt in de open lucht of containerteelt.
 - Vollegrondsteelt of bomen- of fruitteelt.
- Feitelijke omstandigheden:
 - Fysieke beperkingen reikwijdte spuitnevel (bomenrijen, heggen, etc.).

Recentelijke (6 juli 2018) is er een gezondheidsverkenning omwonenden van landbouwpercelen gepubliceerd. In dat onderzoeksrapport is er geconcludeerd dat over het algemeen geen duidelijke verbanden tussen gezondheid en de nabijheid van landbouwpercelen is te vinden. Mensen die dicht bij landbouwpercelen wonen leken over het algemeen zelfs wat gezonder te zijn dan mensen die daar verder vandaan wonen.

Zoals eerder aangegeven liggen rondom de locatie verschillende landbouwgronden waar, in theorie, gewasbeschermingsmiddelen gebruikt kunnen worden. Vanaf 1 januari 2018 is het voor gebruikers van gewasbeschermingsmiddelen verplicht om een spuitmethode te gebruiken waarbij een driftreductie van tenminste 75% plaatsvindt. Met deze regel wordt gewaarborgd dat zowel het water, omwonende en passanten beschermd worden tegen gewasbeschermingsmiddelen.

Tevens zal aan iedere zijde van het plangebied de locatie landschappelijk worden ingepast, zie paragraaf 4.10. De locatie zal middels bomen, singels en hagen worden afgeschermd van de omliggende landbouwgronden. Indien op deze percelen gewasbeschermingsmiddelen worden toegepast, zal de landschappelijke inpassing de initiatiefnemer beschermen tegen eventuele gevaren van deze gewasbeschermingsmiddelen.

Gezien het bovenstaande zijn op dit aspect geen belemmeringen te verwachten.

4.10 Volksgezondheid

Gezondheidsrisico's zijn een optelsom van blootstelling, gevaar en impact. Bij blootstelling wordt er gekeken hoeveel ziekteverwerkers een persoon binnen moet krijgen om geïnfecteerd te raken of ziek te worden. Gevaren zijn er in diverse vormen, zoals biologisch (bijv. ziekteverwekkende bacteriën), chemisch (bijv. diergeneesmiddelen of bestrijdingsmiddelen) of fysisch (zoals elektriciteit of ter plaatse gewond raken). Impact staat voor de grootte van het effect dat veroorzaakt wordt.

Er zijn reeds diverse onderzoeken uitgevoerd naar de mogelijke relatie tussen (intensieve) veehouderij en volksgezondheid. Het laatste onderzoek dateert van juli 2016 en is ingegaan op de effecten van de intensieve veehouderij op de omgeving. De effecten die veehouderijen op de volksgezondheid kunnen hebben, dienen getoetst te worden in de omgeving. De Rijksoverheid ontwikkelt een landelijk toetsingskader voor endotoxinen, deze is momenteel nog niet beschikbaar. Het Ondersteuningsteam Veehouderij en Volksgezondheid (bestaande uit enkele Brabantse omgevingsdiensten en gemeenten) heeft, vooruitlopend op een landelijk toetsingskader, de notitie "Handelingsperspectieven Veehouderij en Volksgezondheid, endotoxine toetsingskader 1.0" opgesteld. Omdat endotoxinen zich met (fijn)stofdeeltjes naar de omgeving verspreiden zijn in het Toetsingskader endotoxinen op basis van de fijnstofemissie afstanden bepaald die een te hoge blootstelling aan endotoxinen zullen voorkomen. Voor vleeskuikens, legkippen en vleesvarkens zijn afstandsgrafieken opgesteld.

Rondom de locatie zijn enkele varkenshouderijen gelegen. Pluimveehouderijen geitenhouderijen zijn in de directe omgeving niet aanwezig. In paragraaf 4.6 is getoetst aan het aspect geur waarbij de dichtstbijzijnde varkenshouderijen zijn meegenomen in de toetsing. Voor toetsing aan het aspect volksgezondheid zal gebruik worden gemaakt van dezelfde veehouderijen als in paragraaf 4.6.

In de onderstaande tabel zijn de meegenomen veehouderijen met bijbehorende fijnstof emissie weergegeven. Daarnaast is op basis van de fijnstofemissie de richtafstand voor endotoxinen bepaald, welke in de naastgelegen kolom is te zien. In de laatste kolom is de afstand van het bedrijf tot aan de woning van het plangebied weergegeven.

Tabel 3: Uitwerking endotoxine toetsingskader

Adres veehouderij	Fijnstof emissie (kg/jaar)	Afstand in meters endotoxine richtlijn	Afstand in meters emissiepunt bedrijf tot aan de bedrijfswoning De Luther 27	Voldoet ja/nee?
De Luther 14	54	8	159	Ja
De Luther 23	263	103	315	Ja
De Luther 29	194	85	107	Ja

Uit de bovenstaande tabel blijkt dat de woning aan De Luther 27 op voldoende afstand is gelegen van de dichtstbijzijnde en maatgevende bedrijven. Derhalve zijn in het kader van volksgezondheid geen belemmeringen te verwachten.

4.11 Landschappelijke inpassing

De landschappelijke inpassing van het beoogd initiatief aan De Luther 27 te Hooge Mierde wordt afgestemd op de kwaliteiten en kenmerken van het ter plaatse aanwezige landschap. In het landschappelijke inpassingsplan wordt aandacht besteed aan het versterken van de jonge ontginningen landschap.

De inpassing zal bestaan uit het aanplanten van fruitbomen, landschapsbomen, solitaire bomen, houtsingels en een struweelhaag. Aan iedere zijde van het perceel zal de locatie landschappelijk ingepast worden. Door het aanplanten van de inpassing wordt, in combinatie met de bestaande inpassing het zicht op de aanwezige werkplaats en opslaglocaties ontnomen waarmee de locatie voldoende landschappelijk is ingepast. De voorgenomen landschappelijke inpassing is als bijlage 2 toegevoegd bij de toelichting.

4.12 Bodemkwaliteit

Binnen de inrichting vinden enkele bodembedreigende activiteiten plaats. Het onderhoud aan het materiaal en de statische opslag van materieel en producten ten behoeve van het meubel- en interieurbouwbedrijf kunnen als bodembedreigende activiteit gezien worden. Op het bedrijf zullen gering hoeveelheden, reinigings- en ontsmettingsmiddelen aanwezig zijn. Deze worden opgeslagen in afsluitbare kasten. Door gebruik te maken van zeer reguliere voorzieningen, zoals vloestofkerende vloeren, lekbakken en afgesloten kasten wordt het bodembedreigende risico tot een minimum beperkt. Door visuele controle, de aanwezigheid van absorptiemiddelen en de aanwezigheid van de bodembeschermende voorzieningen wordt het bodemrisico nog verder teruggebracht.

In het Activiteitenbesluit zijn voorschriften opgenomen voor toepassing van bodembeschermende maatregelen en het behoud van een duurzame bodemkwaliteit. Middels het treffen van de beschreven technische maatregelen en voorzieningen is er sprake van een verwaarloosbaar risico op bodemverontreiniging. Gezien het initiatief en bestaande situatie sluiten beide activiteiten op elkander aan ten opzichte van de huidige bodemkwaliteit.

Ten aanzien van het aspect bodem zijn er derhalve geen bezwaren voor de gewenste ontwikkeling.

4.13 Externe veiligheid

Externe veiligheid heeft betrekking op de risico's die mensen lopen ten gevolge van mogelijke ongelukken met gevaarlijke stoffen bij bedrijven en transportverbindingen (wegen, spoorwegen, waterwegen en buisleidingen). Externe veiligheid gaat nadrukkelijk niet over de veiligheid van de mensen die werkzaam zijn binnen het bedrijf of binnen een risicogebied van een transportroute.

4.13.1 Regelgeving

De regelgeving rondom externe veiligheid is opgenomen in diverse besluiten en regelingen. Besluiten en regelingen, waarin de aanvaardbare risico's zijn vastgelegd, voor De Luther 27 kunnen zijn:

- Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi),
- Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb),
- Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt),

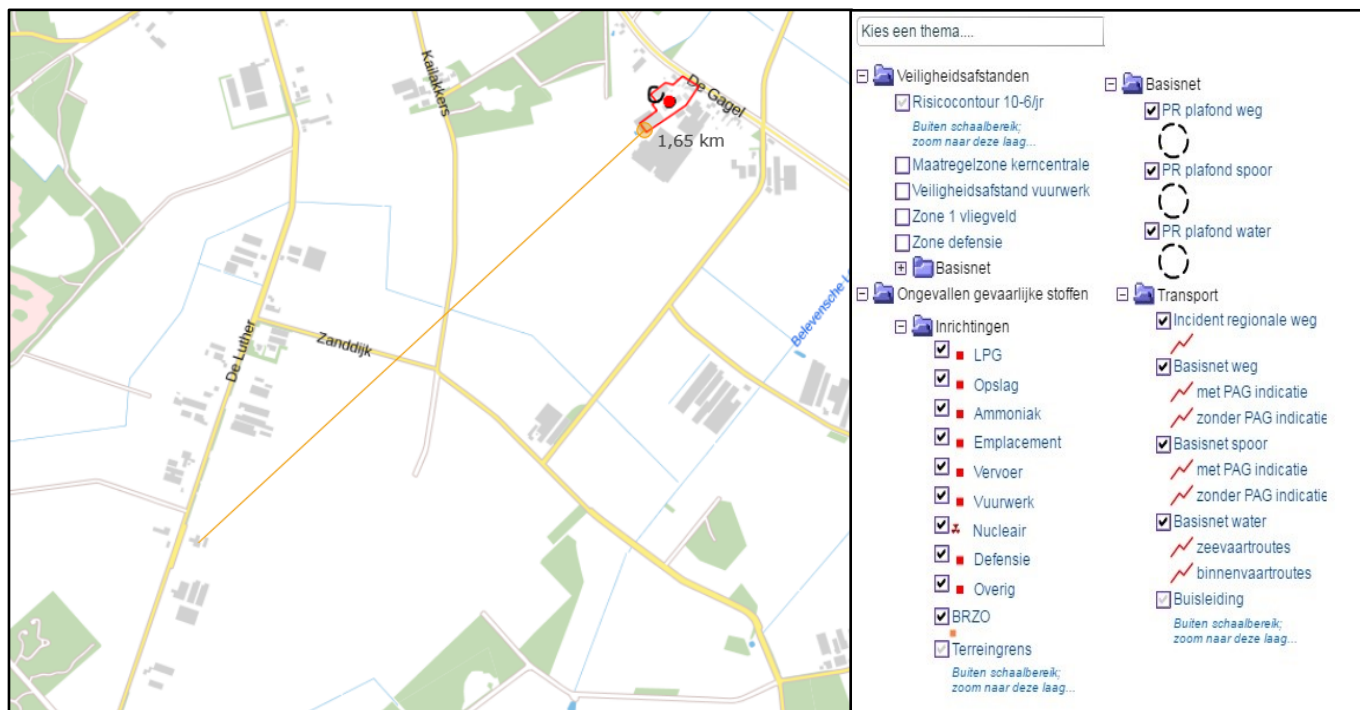
De normen in de besluiten zijn vastgelegd in de vorm van grenswaarden en richtwaarden. De grenswaarden geven de milieukwaliteit aan die op een bepaald tijdstip ten minste moet zijn bereikt, en die, waar zij aanwezig is, ten minste in stand moet worden gehouden. De richtwaarden geven de kwaliteit aan die op een bepaald tijdstip zoveel mogelijk moet zijn bereikt en die, waar zij aanwezig is, zoveel mogelijk in stand moet worden gehouden.

Nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen moeten worden getoetst aan normen vermeld in bovengenoemde regelgeving. Een ontwikkeling is niet toegestaan indien deze leidt tot een overschrijding van de grenswaarden. Van de richtwaarden kan gemotiveerd worden afgeweken.

4.13.2 Toetsing aan beleid

Gezien de aard van de voorgenomen activiteiten op de planlocatie is het Bevi niet van toepassing. De werkzaamheden omvatten niet het gebruik, opslag of vervoer van gevaarlijke stoffen.

Afbeelding 15: Uitsnede risicokaart

Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi)

Gezien de aard van de voorgenenomen activiteiten (exploitatie van een meubel- en interieurbouwbedrijf) op de planlocatie is het Bevi niet van toepassing. De werkzaamheden omvatten niet het gebruik, opslag of vervoer van gevaarlijke stoffen. Onderhavig project voorziet wel in de realisatie van nieuwe beperkt kwetsbare objecten. Aangezien onderhavige plangebied niet is gelegen binnen een risicoaanduiding of binnen veiligheidsafstanden zijn geen risico's aanwezig voor de voorgenenomen ontwikkelingen. Derhalve kan worden geconcludeerd dat er voor dit plan geen belemmeringen zijn vanuit het oogpunt van externe veiligheid.

Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt)

De ontwikkeling is gelegen buiten de invloedssfeer van zowel het spoortraject als de [Rijks]weg. Derhalve is verdere beoordeling aan het Bevt niet van toepassing.

Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb)

In het vigerende bestemmingsplan "Buitengebied 2009, herziening fase 1A" is in de nabijheid geen dubbelbestemming 'Leiding – [...]' opgenomen. De voorgenenomen ontwikkelingen liggen buiten deze dubbelbestemming en de voorgenenomen ontwikkelingen hebben geen invloed op het bepaalde in de bijbehorende regels. Derhalve is verdere beoordeling aan het Bevb niet van toepassing.

Aangezien onderhavige projectlocatie niet is gelegen binnen een risicoaanduiding of binnen veiligheidsafstanden zijn geen risico's aanwezig. Derhalve kan worden geconcludeerd dat er voor dit project geen belemmeringen zijn vanuit het oogpunt van externe veiligheid.

4.14 Verkeer en parkeren

Binnen het plangebied blijven de bestaande ontsluiting richting De Luther behouden. De bestaande in/uitrit zal behouden blijven. Aangezien de toekomstige werkzaamheden betrekking hebben op het ontwerpen en monteren van meubels en interieuraccessoires, kan er vanuit gegaan worden dat het gaat om een arbeidsextensief/bezoekersextensief bedrijf. Conform de CROW dienen voor dergelijke bedrijven in het buitengebied 1,1 parkeerplaatsen aangelegd te worden per 100 m²

bedrijfsvloeroppervlak. Aangezien de totale omvang bedrijfsvloeroppervlak 700 m² bedraagt, dienen er minimaal 8 (7,7) parkeerplaatsen aangelegd te worden.

Tevens dient, op basis van de CROW, voor vrijstaande koopwoningen in het buitengebied minimaal 2,4 parkeerplaatsen aangelegd te worden.

Hierbij mag rekening gehouden worden met eventueel dubbelgebruik van de parkeerplaatsen waardoor maar 50% van de parkeerbehoefte van de woning meegenomen hoeft te worden. Hierdoor dient het plangebied voorzien te zijn van minimaal 9 parkeerplaatsen ($7,7 + 1,2 = 8,9$ parkeerplaatsen)

In de bijgevoegde landschappelijke is te zien dat de ondernemer zorg zal dragen voor het aanleggen van minimaal 9 parkeerplaatsen. Het perceel bevat hiervoor voldoende ruimte.

4.15 Technische infrastructuur

In of nabij het plangebied liggen geen planologisch relevante buisleidingen en lopen tevens geen relevante straalpaden (zoals te zien op de risicokaart in afbeelding 15). Aangezien er geen bouwplannen zijn is het maken van een KLIC-melding niet noodzakelijk.

5. Juridische planbeschrijving

In dit hoofdstuk wordt een toelichting gegeven op de juridische regeling van dit bestemmingsplan.

5.1 Juridische achtergrond

De Wet ruimtelijke ordening (Wro) verplicht gemeenten bestemmingsplannen op te stellen. In de Wro en het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) is nader uitgewerkt uit welke onderdelen een bestemmingsplan in ieder geval moet bestaan. Het gaat om een verbeelding met planregels en een toelichting daarop. Daarnaast biedt zowel de Wro als het Bro opties voor een nadere juridische inrichting van een bestemmingsplan. Hierbij moet worden gedacht aan de toepassing van afwijkingsmogelijkheden en wijzigingsbevoegdheden en het toepassen van nadere eisen. Uitgangspunt is dat het bestemmingsplan moet voorzien in een passende regeling voor de komende tien jaar. Dat is in principe de geldigheidsduur van een bestemmingsplan.

Het juridisch bindende onderdeel van het bestemmingsplan bestaat uit de verbeelding en regels. De regels bevatten het juridisch instrumentarium voor het regelen van het gebruik van de gronden en gebouwen en bepalingen omtrent de toegelaten bebouwing. De verbeelding heeft een ondersteunende rol voor de toepassing van de regels alsmede de functie van visualisering van de bestemmingen. De verbeelding vormt samen met de regels het voor de burgers bindende onderdeel van het bestemmingsplan.

Bij bestemmingsplannen gaat het om de belangen van burgers en bedrijven. Zij dienen zich snel en op eenvoudige wijze een juist beeld te kunnen vormen van de planologische mogelijkheden en beperkingen op één of meerdere locatie(s). Daarnaast is de vergelijkbaarheid van ruimtelijke plannen van belang voor degenen die deze plannen in grotere samenhang wensen te bezien. Hierbij kan gedacht worden aan degenen die betrokken zijn bij de planvoorbereiding, de planbeoordeling en het monitoren van beleid.

De SVBP maakt het mogelijk om bestemmingsplannen te maken die op vergelijkbare wijze zijn opgebouwd en op eenzelfde manier worden verbeeld. De SVBP geeft bindende standaarden voor de opbouw en de verbeelding van het bestemmingsplan, zo ook voor de regels. Voor bestemmingsplannen zoals voorliggend plan, is het verplicht de regels van de SVBP te volgen.

5.2 Toelichting verbeelding

Voor de benaming van de bestemmingen en aanduidingen is aangesloten bij het moederplan bestemmingsplan "Buitengebied 2009 en Buitengebied 2009, herziening fase 1A". Voor het overige wordt aangesloten bij het SVBP.

- Enkelbestemming	'Bedrijf'
- Enkelbestemming	'Agrarisch met waarden – Landschap'
- Dubbelbestemming	'Waarde – Attentiegebied Natuur Netwerk Brabant'
- Dubbelbestemming	'Waarde – Archeologie 6'
- Functieaanduiding inpassingsplan'	'Specifieke vorm van agrarisch – landschappelijk
- Functieaanduiding	'Specifieke vorm van bedrijf – opslag'
- Functieaanduiding	'Specifieke vorm van bedrijf – werkplaats'

5.3 Toelichting regels

De regels behorende bij voorliggend bestemmingsplan bestaan uit inleidende regels, bestemmingsregels, algemene regels en overgangs- en slotregels.

De regels bij voorliggend bestemmingsplan worden gewijzigd ten opzichte van het vigerende bestemmingsplan. Echter waar het mogelijk is wordt aangesloten bij de regels van het vigerende bestemmingsplan. De regels hebben betrekking op de in de verbeelding opgenomen bestemmingen en aanduidingen. De regels worden zo aangepast dat het mogelijk is om ter plaatse een meubel- en interieurbouwbedrijf uit te oefenen tot milieucategorie 2. Tevens worden de regels omtrent kantoorfuncties en detailhandel verwijderd waardoor wordt gewaarborgd dat dergelijke bedrijvigheid

niet uitgeoefend kan worden op de locatie. Ook worden er regels opgenomen met betrekking tot de realisatie van de landschappelijke inpassing. Hierdoor is geborgd dat de landschappelijke inpassing aangelegd en onderhouden moet worden.

Tot slot worden in de regels van het bestemmingsplan regels opgenomen omtrent Archeologie. Uit de erfgoedkaart blijkt dat het plangebied is gelegen binnen een dergelijke aanduiding. Tegenwoordig geldt voor bestemmingsplannen dat dergelijke dubbelbestemmingen opgenomen moeten worden in de regels.

6. Uitvoerbaarheid

6.1 Financiële uitvoerbaarheid

De voorgestane ontwikkeling aan De Luther betreft een particulier initiatief. De met de ontwikkeling gepaard gaande kosten worden dan ook gedragen door de desbetreffende particuliere initiatiefnemer. Hiermee is de financiële haalbaarheid voor de gemeente gegarandeerd. Dit plan heeft geen financiële consequenties voor de gemeente. Dit kan worden vastgelegd in een anterieure overeenkomst, waarbij de eventuele planschade voor rekening komt voor de initiatiefnemer. De economische uitvoerbaarheid is hiermee voldoende aangetoond.

6.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

De maatschappelijke uitvoerbaarheid heeft als doel aan te tonen dat het plan maatschappelijk draagvlak heeft. In dat kader is de gelegenheid tot inspraak geboden (in de vorm van publicatie van het (voor)ontwerpbestemmingsplan). Ook heeft vooroverleg plaatsgevonden met de daartoe aangewezen instanties en heeft er een omgevingsdialoog met de omgeving plaats gevonden. Deze omgevingsdialoog heeft op 29 september 2018 plaatsgevonden waarbij de plannen met de volgende adressen zijn besproken;

- De Luther 16;
- De Luther 25;
- De Luther 29;
- De Luther 31;

De initiatiefnemers hebben de voorgenomen plannen besproken. Vanuit de omgeving is positief gereageerd en hebben aangegeven geen problemen te hebben met de plannen.

De bewoners van de Luther 29 hebben aangegeven positief tegenover de bestemmingswijziging te staan indien de wijziging geen hinder/nadelige gevolgen heeft voor hun agrarisch bedrijf. Uit de toelichting is gebleken dat dit niet het geval is. Het verslag van de dialoog is als bijlage toegevoegd.

6.2.1 Vooroverleg

In het kader van artikel 3.1.1 Bro is overleg gevoerd over het voorontwerp bestemmingsplan met de gebruikelijke overlegpartners, Waterschap de Dommel en provincie Noord-Brabant. Zowel het waterschap de Dommel als de provincie Noord-Brabant hebben in een reactie laten weten inhoudelijk geen bezwaren te hebben tegen de voorgenomen ontwikkeling.

6.2.2 Zienswijzen en beroep

De vaststellingsprocedure van het bestemmingsplan vindt plaats volgens artikel 3.9a van de Wet ruimtelijke ordening. Het bestemmingsplan wordt in dit kader ter visie gelegd gedurende een periode van zes weken. Gedurende deze periode wordt een ieder in de gelegenheid gesteld zijn zienswijzen kenbaar te maken tegen het plan. De eventueel ingebrachte zienswijzen worden behandeld in de zienswijzennota. De eventuele wijzigingen t.o.v. het ontwerp zullen hierin worden verwoord.

Na vaststelling wordt het bestemmingsplan voor de tweede maal zes weken ter visie gelegd. Gedurende deze periode kunnen belanghebbenden tegen het vaststellingsbesluit beroep instellen bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State. Tevens kan er beroep worden ingesteld tegen de eventueel gewijzigde onderdelen. Indien geen beroep wordt ingesteld, is het plan na deze beroepstermijn onherroepelijk en treedt het plan in werking.

7. Bijlagen

- Bijlage 1 Situatiekening;
- Bijlage 2 Landschappelijke inpassing;
- Bijlage 3 Berekening kwaliteitsverbetering;
- Bijlage 4 Situatiekening geur;
- Bijlage 5 V-Stacks gebied bronbestand;
- Bijlage 6 Akoestisch onderzoek;
- Bijlage 7 Omgevingsdialoog.

www.ontwerp-planologie.nl

Buitengebied, herziening De Luther 27 Hooge Mierde

Inhoudsopgave

Regels	3
Hoofdstuk 1 Inleidende regels	4
Artikel 1 Begrippen	4
Artikel 2 Wijze van meten	15
Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels	16
Artikel 3 Agrarisch met waarden - Landschap	16
Artikel 4 Bedrijf	18
Artikel 5 Waarde - Archeologie	22
Artikel 6 Waarde - Attentiegebied Natuur Netwerk Brabant	24
Hoofdstuk 3 Overige bepalingen	25
Artikel 7 Anti-dubbeltelregel	25
Artikel 8 Algemene bouwregels	26
Artikel 9 Algemene gebruiksregels	27
Artikel 10 Algemene afwijkingsregels	28
Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels	29
Artikel 11 Overgangsrecht	29
Artikel 12 Slotregel	30

Regels

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

1.1 plan:

het bestemmingsplan 'Buitengebied, herziening De Luther 27 Hooge Mierde' met identificatienummer NL.IMRO.1667.BPBluth0067-ON01 van de gemeente Reusel-De Mierden;

1.2 bestemmingsplan:

de geometrisch bepaalde planobjecten met de bijbehorende regels en de daarbij behorende bijlagen;

1.3 aanduiding:

een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels, regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden;

1.4 aanduidingsgrens:

de grens van een aanduiding indien het een vlak betreft;

1.5 aan-huis-verbonden bedrijf:

een bedrijf of het bedrijfsmatig uitoefenen van ambachtelijke bedrijvigheid gericht op consumentenverzorging, geheel of gedeeltelijk door middel van handwerk, dat door zijn beperkte omvang in een woning en daarbij behorende gebouwen, met behoud van woonfunctie, kan worden uitgeoefend;

1.6 aan-huis-verbonden beroep:

een beroep of het beroepsmatig verlenen van diensten op administratief, juridisch, medisch, therapeutisch, kunstzinnig, ontwerptechnisch of hiermee gelijk te stellen gebied, dat door zijn beperkte omvang in een woning en daarbij behorende bijgebouwen met behoud van de woonfunctie kan worden uitgeoefend;

1.7 aardkundige waarden:

waarden en kenmerken van een gebied die vanwege geologische, geomorfologische, bodemkundige en (geo)hydrologische verschijnselen en processen en vanwege de natuurlijke ontstaansgeschiedenis van de bodem van belang zijn;

1.8 abiotische waarden:

het geheel van waarden in verband met het abiotisch milieu (= niet levende natuur), in de vorm van aardkundige en/of hydrologische kenmerken, zowel op zichzelf als in relatie tot de aanwezigheid of nabijheid van (ontwikkelingsmogelijkheden voor) een waardevol biotisch milieu (= levende natuur, gevormd door organismen en leefgemeenschappen);

1.9 achtergevelrooilijn:

- de achterste grens van een bouwvlak, gezien vanaf de weg waarop het hoofdgebouw is georiënteerd;
- indien er niet sprake is van een achterste grens van een bouwvlak dan wel geen bouwvlak op de verbeelding is aangegeven: de denkbeeldige lijn die wordt getrokken langs de achtergevel van het hoofdgebouw – zonder aan- en uitbouwen aan aangebouwde bijgebouwen – alsmede het verlengde daarvan;

1.10 agrarisch bedrijf:

inrichting die tot een, krachtens artikel 1.1, derde lid, Wet milieubeheer, aangewezen categorie behoort en die is gericht op het voortbrengen van producten door het telen van gewassen of door het houden van dieren, zijnde: een (volgegronds)teeltbedrijf, een veehouderij, een glastuinbouwbedrijf of een overig agrarisch bedrijf;

a. glastuinbouwbedrijf:

agrarisch bedrijf met een bedrijfsvoering die geheel of in overwegende mate in kassen plaatsvindt;

b. veehouderij:

agrarisch bedrijf gericht op het fokken, mesten en houden van runderen, varkens, schapen, geiten,

pluimvee, tamme konijnen en pelsdieren;

1. grondgebonden veehouderij:
een veehouderij(tak) waarvan het voer en de mest voor het overgrote deel gewonnen respectievelijk aangewend worden op gronden die in gebruik zijn van de veehouderij en die in de directe omgeving liggen van de bedrijfslocatie;
2. intensieve veehouderij:
een veehouderij(tak) met een in hoofdzaak niet-grondgebonden agrarische bedrijfsvoering die is gericht op het houden van dieren, zoals rundveemesterij (exclusief vetweiderij), varkens-, vleeskalver-, pluimvee- of pelsdierhouderij of een combinatie van deze bedrijfstvormen, alsmede naar de aard daarmee gelijk te stellen bedrijfstvormen;
- c. overig agrarisch bedrijf:
agrarisch bedrijf dat niet binnen de begripsbepaling van veehouderij, vollegrondsteeltbedrijf of glastuinbouwbedrijf valt;
- d. (vollegrond)s teeltbedrijf:
agrarisch bedrijf in de land- en tuinbouwsector dat zich richt op het telen van gewassen met een bedrijfsvoering die geheel of in overwegende mate niet in gebouwen plaatsvindt;

1.11 agrarisch loon(werk)bedrijf:

een agrarisch-technisch hulpbedrijf dat voornamelijk met behulp van landbouwwerktuigen diensten verleent aan, dan wel composteert en/of mest opslaat ten behoeve van (hoofdzakelijk), agrarische bedrijven;

1.12 agrarisch-technisch hulpbedrijf:

bedrijf dat geheel of in overwegende mate gericht is op het leveren van goederen en diensten aan agrarische bedrijven of dat agrarische producten bewerkt, vervoert of verhandelt, zoals loonwerkbedrijven, bedrijven voor mestopslag en handel, vee transport en veehandel, met uitzondering van mestbewerking;

1.13 agrarisch verwant bedrijf:

bedrijf dat geheel of in overwegende mate gericht is op het verlenen van diensten aan particulieren of niet-agrarische bedrijven waarbij gebruik gemaakt wordt van het telen van gewassen, het houden van dieren of het toepassen van andere land-, bos- of natuurbouwkundige methoden, met uitzondering van mestbewerking;

1.14 archeologische waarden:

cultuurhistorische waarden die bestaan uit de aanwezigheid van een bodemarchief met sporen van vroegere menselijke bewoning en/of grondgebruik daarin, en als zodanig het cultuurhistorisch erfgoed vertegenwoordigd;

1.15 bebouwing:

gebouwen en/of bouwwerken, geen gebouwen zijnde;

1.16 bed & breakfast:

een nevenactiviteit met als doel het verstrekken van logies en ontbijt aan steeds wisselend publiek, dat voor een korte periode, namelijk één tot enkele nachten, ter plaatse verblijft; onder bed & breakfast wordt niet verstaan overnachting, noodzakelijk in verband met het verrichten van tijdelijke of seizoensgebonden werkzaamheden en/of arbeid;

1.17 bedrijf:

een inrichting of instelling gericht op het bedrijfsmatig voortbrengen, vervaardigen, bewerken, opslaan, installeren en/of herstellen van goederen dan wel het bedrijfsmatig verlenen van diensten, aan huis verbonden beroepen daaronder niet begrepen;

1.18 bedrijfsactiviteiten:

handelingen en werkzaamheden die plaatsvinden in het kader van de uitoefening van een bedrijf;

1.19 bedrijfsgebouw:

een gebouw, dat dient voor de uitoefening van een bedrijf;

1.20 bedrijfsvloeroppervlakte (bvo):

de totale vloeroppervlakte van de ruimte binnen een bouwwerk en/of op een terrein die wordt gebruikt voor de uitoefening van een aan-huisverbonden beroep c.q. een (dienstverlenend) bedrijf of een dienstverlenende instelling, inclusief opslag- en administratieruimten en dergelijke;

1.21 bedrijfswoning/dienstwoning:

een woning in of bij een gebouw of op een terrein, kennelijk slechts bedoeld voor (het huishouden van) één persoon of gezin, wiens huisvesting daar gelet op de bestemming van het gebouw of het terrein noodzakelijk is;

1.22 begane grond:

de bouwlaag van een gebouw, die rechtstreeks ontsloten wordt vanaf het straatniveau danwel waarvan de bovenkant van de vloer maximaal 1,50 m. boven peil is gelegen;

1.23 bestaande situatie:

- a. t.a.v. bebouwing: bebouwing, zoals legaal aanwezig op het tijdstip van de terinzagelegging van het ontwerpplan, dan wel die mag worden gebouwd krachtens een voor dat tijdstip aangevraagde en vervolgens verleende vergunning;
- b. t.a.v. gebruik: het gebruik van grond en opstallen, zoals legaal aanwezig op het tijdstip dat het plan rechtskracht heeft verkregen;

1.24 bestemmingsgrens:

de grens van een bestemmingsvlak;

1.25 bestemmingsvlak:

een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming;

1.26 bevoegd gezag:

bestuursorgaan dat bevoegd is tot het nemen van een besluit ten aanzien van een aanvraag om een omgevingsvergunning of ten aanzien van een al verleende omgevingsvergunning;

1.27 bijgebouw:

een op zichzelf staand, al dan niet vrijstaand gebouw, dat door de vorm onderscheiden kan worden van het hoofdgebouw en dat in architectonisch opzicht ondergeschikt is aan het hoofdgebouw;

1.28 bos:

elk terrein waarop bosbouw wordt uitgeoefend, zijnde het geheel van bedrijfsmatig handelen en activiteiten gericht op de duurzame instandhouding en ontwikkeling van bestaande en nieuwe bossen ten behoeve van (een of meerdere van de functies) natuur, houtproductie, landschap, milieu (waaronder begrepen waterhuishouding) en recreatie;

1.29 bosbouw:

het geheel van bedrijfsmatig handelen en activiteiten gericht op de duurzame instandhouding en ontwikkeling van bestaande en nieuwe bossen ten behoeve van (een of meerdere van de functies) natuur, houtproductie, landschap en recreatie;

1.30 bouwen:

het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk, alsmede het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen van een standplaats;

1.31 bouwgrens:

de grens van een bouwvlak;

1.32 bouwlaag:

een doorlopend gedeelte van een gebouw dat door op gelijke of bij benadering gelijke hoogte liggende vloeren of balklagen is begrensd;

1.33 bouwmassa:

een verzameling gebouwen bestaande uit een vrijstaand hoofdgebouw, dan wel twee of meer aaneengebouwde hoofdgebouwen inclusief aan- en uitbouwen;

1.34 bouwperceel:

aaneengesloten (virtueel) vlak waarop functioneel bij elkaar behorende bebouwing en voorzieningen worden geconcentreerd, bestaande uit een bouwvlak, waarbinnen de gebouwen zijn toegelaten, met de direct daaraan grenzende gronden waar ook bouwwerken geen gebouwen zijnde en vergunningvrije bouwwerken zijn toegestaan;

1.35 bouwperceelgrens:

een grens van een bouwperceel;

1.36 bouwvlak:

een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge het planologisch regiem gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zijn toegelaten;

1.37 bouwwerk:

elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, welke hetzij direct hetzij indirect met de grond is verbonden, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond;

1.38 caravan:

een al dan niet uitklapbare wagen of voertuig, onder welke benaming ook aangeduid, die uitsluitend of in hoofdzaak dient of kan dienen tot logies-, dag- of nachtverblijf van een of meer personen en die bestemd is om regelmatig en op normale wijze op de verkeerswegen, ook over grote afstanden, als een aanhangsel van een personenauto te worden voortbewogen. Ook indien deze wagen of dit voertuig wegens daaraan of daarbij aangebrachte wijzigingen of voorzieningen niet of niet meer geschikt is om te worden verreden, wordt hij voor de toepassing van dit plan aangemerkt als caravan;

1.39 carport:

een dakconstructie vrijstaand zonder wanden dan wel aan maximaal drie zijden begrensd door de gevels van belendende gebouwen. Als de carport niet gesitueerd wordt tussen belendende gebouwen mag deze maximaal voorzien worden van 2 gevels. Een carport is bedoeld voor het stallen van voertuigen en wordt aangemerkt als een bouwwerk geen gebouw zijnde;

1.40 cultuurhistorische waarde:

waarden en kenmerken van een gebied of daar aanwezige zaken, verband houdend met het bouwkundig erfgoed, het stedenbouwkundig erfgoed, de historische groenwaarden, het historisch-geografisch erfgoed en de bekende en verwachte archeologische waarden;

1.41 dagrecreatie:

recreatieve activiteit die plaats vindt binnen een periode van een uur voor zonsopgang tot een uur na zonsondergang;

1.42 dak:

een gesloten bovenbeëindiging van een gebouw, c.q. bouwwerk;

1.43 detailhandel:

het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder begrepen de uitstalling ten verkoop, het verkopen en/of leveren van goederen aan personen die goederen kopen voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van een beroeps- of bedrijfsactiviteit;

1.44 diepploegen:

een kerende groundbewerking door middel van een ploeg, die dieper gaat dan de teeltlaag;

1.45 diepwoelen:

een groundbewerking, gericht op het losbreken van storende lagen in de ondergrond, tot maximaal 90 cm;

1.46 erfbeplanting/erfbeplantingsplan:

een plan inzake visueel afschermdende, maskerende en/of het landschapsbeeld versterkende en overwegend opgaande (rand)beplanting binnen of direct aansluitend op het bestemmingsvlak of bouwperceel van een bedrijf, een woning of een terrein met een andere functie, incl. de inrichting en het beheer er van;

1.47 escortbedrijf:

de natuurlijke persoon, groep van personen of rechtspersoon, die bedrijfsmatig of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig was, prostitutie aanbiedt, die op een ander plaats dan in de bedrijfsruimte wordt uitgeoefend zoals escortservices en bemiddelingsbureaus;

1.48 erotisch getinte vermaaksfunctie:

een vermaaksfunctie, welke is gericht op het doen plaatsvinden van voorstellingen en/of vertoningen van pornoerotische aard, waaronder begrepen een seksbioscoop, een seksclub en een seksautomatenhal;

1.49 evenement:

elke voor het publiek toegankelijke verrichting van vermaak in de vorm van sport, spel, cultuur, tradities, etc.;

1.50 extensief recreatief medegebruik:

een recreatief gebruik van gronden dat ondergeschikt is aan de functie van de bestemming waarbinnen dit recreatieve gebruik is toegestaan en waarbij het gebruik weinig invloed heeft op de doeleinden binnen de bestemming;

1.51 functie:

doeleinden ten behoeve waarvan gebruik van gebouwen en/of gronden of aangewezen delen daarvan is toegestaan;

1.52 gebouw:

elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt;

1.53 geluidzoneringsplichtige inrichting:

een inrichting, bij welke ingevolge de Wet geluidhinder rondom het terrein van vestiging in een bestemmingsplan een zone moet worden vastgesteld;

1.54 groenblauwe mantel:

gebieden met een belangrijke nevenfunctie voor natuur en water die overwegend grenzen aan het Natuur Netwerk Brabant en ecologische verbindingzone of die deze verbinden;

1.55 grootschalige ontwikkeling:

ontwikkeling waarbij, blijkens een economisch effectenonderzoek, de som van het te verwachten aantal bezoekers en overnachtingen meer dan 150.000 per jaar bedraagt;

1.56 hoofdfunctie:

een functie waarvoor het hoofdgebouw als zodanig mag worden gebruikt;

1.57 hoofdgebouw:

een gebouw dat op een bouwperceel, door zijn constructie, bouwmassa, ruimtelijke uitstraling en/of afmetingen dan wel gelet op de bestemming als het belangrijkste bouwwerk is aan te merken;

1.58 horecabedrijf:

een bedrijf dat tot hoofddoel heeft het verstrekken van logies, dranken, maaltijden en/of geringe

etenswaren voor het al dan niet gebruik ter plaatse en/of het exploiteren van zaalaccommodatie, nader te onderscheiden in:

- a. horecabedrijf categorie A:
een bedrijf dat tot hoofddoel heeft het verstrekken van logies (al dan niet met als nevenactiviteit het verstrekken van maaltijden voor de consumptie ter plaatse en het verstrekken van alcoholhoudende en alcoholvrije dranken), zoals een hotel of pension;
- b. horecabedrijf categorie B:
een bedrijf dat tot hoofddoel heeft het verstrekken van maaltijden voor consumptie ter plaatse (al dan niet met als nevenactiviteit het verstrekken van alcoholhoudende en alcoholvrije dranken), en dat overdag en in de avonden geopend kan zijn, zoals een restaurant;
- c. horecabedrijf categorie C:
een bedrijf dat tot hoofddoel heeft het verstrekken van (al dan niet voor consumptie ter plaatse) bereide geringe etenswaren (al dan niet met nevenactiviteit het verstrekken van veelal alcoholvrije dranken) en dat zowel overdag als in de avonden geopend kan zijn, zoals een lunchroom, cafetaria, shoarmazaak;
- d. horecabedrijf categorie D:
een bedrijf dat tot hoofddoel heeft het verstrekken van alcoholische dranken voor consumptie ter plaatse (al dan niet met als nevenactiviteit het verstrekken van geringe etenswaren) en het ten gehore brengen van muziek en/of het geven van gelegenheid tot dansbeoefening, als dan niet incidenteel met levende muziek gecombineerd en dat in de avond en het begin van de nacht geopend kan zijn, zoals een (eet)café feestzaal;
- e. horecabedrijf categorie E:
een bedrijf dat tot hoofddoel heeft het verstrekken van alcoholische dranken voor consumptie ter plaatse en het ten gehore brengen van muziek en/of het geven van gelegenheid tot dansbeoefening, al dan niet incidenteel met levende muziek gecombineerd en dat aan het eind van de avond en een groot gedeelte van de nacht geopend kan zijn, zoals een discotheek;

1.59 huishouden:

persoon of groep personen die een huishouding voert, waarbij sprake is van onderlinge verbondenheid en continuïteit in de samenstelling ervan;

1.60 hydrologische waarden:

waarden in verband met een specifieke waterhuishoudkundige situatie voor daaraan gebonden organismen (planten en dieren), leefgemeenschappen en potenties voor de ontwikkeling daarvan, met daarbij behorende kwantitatieve aspecten (zoals hoge waterstand, stabiel waterpeil) en/of kwalitatieve aspecten (voedselarm, onvervuild), zowel afzonderlijk als in onderlinge samenhang;

1.61 kampeermiddel:

tent, tentwagen, kampeerauto, caravan of enig ander onderkomen of verblijf, geen bouwwerk zijnde, dat geschikt is voor tijdelijk recreatief nachtverblijf;

1.62 kampeerterrein:

terrein of plaats geheel of gedeeltelijk ingericht en blijkens die inrichting bestemd om daarop gelegenheid te geven tot het plaatsen van kampeermiddelen ten behoeve van recreatief nachtverblijf;

1.63 kamperen:

overnachten in de vorm van verblijf in de openlucht, bijvoorbeeld in een tent, caravan, camper of een vergelijkbaar recreatief nachtverblijf;

1.64 kas:

agrarisch bedrijfsgebouw waarvan de wanden en het dek voornamelijk bestaan uit glas of een ander lichtdoorlatend materiaal en dienend voor de productie van gewassen onder geconditioneerde klimaatomstandigheden waaronder mede begrepen een schuurkas of een permanente tunnel- of boogkas hoger dan 1,5 meter;

1.65 kelder:

een geheel of gedeeltelijk ondergronds gelegen ruimte, die grotendeels is gesitueerd onder een bijbehorende bovengronds bouwwerk;

1.66 kleinschalig logeren:

kleinschalige recreatieve activiteiten in de vorm van logies en ontbijt, waarbij niet meer dan 5 kamers (10 bedden) aan de orde zijn tot een maximum van 150 m², bijvoorbeeld logeren bij de boer, Bed & Breakfast;

1.67 kleinschalig kamperen:

kamperen op een terrein waarop ten hoogste 25 kampeermiddelen mogen worden geplaatst;

1.68 kwaliteitswinst van het landschap:

kwaliteitswinst van het landschap, zoals is opgenomen in de Verordening ruimte; in dit kader dient een minimale basisinspanning te worden geleverd van 20% van de waardevermeerdering van de grond en/of het object;

1.69 landschappelijke inpassing:

er is sprake van een voldoende/ zorgvuldige/ gedegen landschappelijke inpassing, indien voldaan wordt aan het volgende:

- a. de landschappelijke inpassing wordt zo gesitueerd dat deze de ontwikkeling (zoveel mogelijk) visueel afschermt. Het heeft hierbij de voorkeur om met de inpassing de contouren van de aanduiding 'bouwlak' te begrenzen;
- b. voor de landschappelijke inpassing wordt gebruik gemaakt van inheemse struiken en bomen;
- c. indien op het perceel al groenstructuren bestaan die bijdragen aan het bepaalde onder a en voldoen aan het bepaalde onder b, dan is voor deze onderdelen van de groenstructuur geen aanvullende beplanting noodzakelijk;

1.70 landschapselementen:

ecologische en/of landschappelijke waardevolle elementen zoals bosjes, houtwallen, poelen en moerasjes, in de regel kleiner dan 2 ha;

1.71 landschappelijke waarden:

gebruikswaarde, belevingswaarde en toekomstwaarde van het landschap, gericht op ruimtelijke, ecologische, cultuurhistorische en recreatieve aspecten;

1.72 legaal:

gebouwd in overeenstemming met de Woningwet dan wel de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;

1.73 maaiveld:

hoogte waarop het omliggende terrein aansluit op de woning;

1.74 mestbewerking:

de toepassing van basistechnieken of combinaties daarvan met als doel de aard, samenstelling of hoedanigheid van dierlijke mest te wijzigingen, zoals droging, bezinking, (co)vergisting, scheiding, hygiëniseren of indamping van mest;

1.75 Natuur Netwerk Brabant:

samenhangend netwerk van natuurgebieden van nationaal en internationaal belang met als doel de veiligstelling van ecosystemen met de daarbij behorende soorten bestaande uit de meest waardevolle natuur- en bosgebieden en andere gebieden met belangrijke aanwezige en te ontwikkelen natuurwaarden;

1.76 Natuur Netwerk Brabant - ecologische verbindingszone:

vaak langgerekt gebied, waarbinnen natuur- en en zijn of worden gerealiseerd, gericht op het verbinden van natuurgebieden;

1.77 natuur(wetenschappelijke)waarden of ecologische waarden:

de aan een gebied toegekende waarden in verband met de aanwezige biotopen bijzondere flora en fauna, ecologische samenhangen en structuren;

1.78 nevenactiviteit:

activiteit die naast de hoofdactiviteit plaatsvindt en minder dan de helft van het inkomen genereert;

1.79 niet-agrarische bedrijven:

een agrarisch loonwerkbedrijf, een agrarisch-verwant bedrijf, buitengebied-gebonden bedrijf, horecabedrijf, recreatiebedrijf of een ander niet-agrarisch bedrijf;

1.80 nutsvoorzieningen:

gebouwde voorzieningen van openbaar nut ten behoeve van water, elektriciteit, gas e.d.;

1.81 ondergeschikte activiteit:

een activiteit van zeer beperkte bedrijfsmatige en/of ruimtelijke omvang zodat de functie waaraan zij wordt toegevoegd, qua aard, omvang en verschijningsvorm, overwegend of nagenoeg geheel als hoofdfunctie herkenbaar blijft;

1.82 ondergeschikte functie:

functie waarvoor maximaal 30% van de vloeroppervlakte van het hoofdgebouw als zodanig mag worden gebruikt;

1.83 onderkomens:

voor verblijf geschikte al dan niet aan de bestemming onttrokken voer- en vaartuigen, arken, caravans en stacaravans voor zover deze niet als bouwwerken zijn aan te merken, alsook tenten;

1.84 overkapping:

een dakconstructie vrijstaand zonder wanden dan wel aan maximaal twee zijden begrensd door de gevels van belendende gebouwen. Als de overkapping niet gesitueerd wordt tussen belendende gebouwen mag deze maximaal voorzien worden van 1 gevel. Een overkapping wordt aangemerkt als een bouwwerk geen gebouw zijnde;

1.85 paardenhouderij:

een agrarisch verwant bedrijf, dat is gericht op bijvoorbeeld het fokken van paarden, het africhten van paarden, het bieden van verblijf aan paarden (bijvoorbeeld paardenstalling en paardenpension) dan wel de handel in paarden;

1.86 permanente bewoning:

bewoning door eenzelfde persoon of groep van personen buiten het zomerseizoen in een kalenderjaar gedurende meer dan 70 nachten, terwijl elders niet daadwerkelijk over een hoofdwoonverblijf wordt beschikt;

1.87 prostitutie:

het zich beschikbaar stellen tot het verrichten van seksuele handelingen met een ander tegen vergoeding;

1.88 raamprostitutie:

een seksinrichting bestemd voor of in gebruik voor het zich vanaf de openbare weg of een andere voor het publiek toegankelijke plaats, zichtbaar ter beschikking stellen tot het tegen betaling verlenen van seksuele diensten aan anderen (prostitutie);

1.89 recreatie:

het ondernemen van activiteiten voor diens plezier;

1.90 recreatiebedrijf:

een bedrijf dat het bedrijfsmatig verstrekken van verblijfs- of dagrecreatie tot doel heeft;

1.91 recreatief medegebruik:

een recreatief gebruik van gronden dat ondergeschikt is aan de functie van de bestemming waarbinnen dit recreatieve gebruik is toegestaan;

1.92 recreatieve voorziening:

voorzieningen bedoeld voor de ondersteuning van het recreatief hoofdgebruik (en/of verblijfsrecreatie) zoals sport- en speelterreinen, speeltoestellen, picknickplaatsen en sanitaire units;

1.93 ruimtelijke kwaliteit:

kwaliteit van een gebied die bepaald wordt door de mate waarin sprake is van gebruikswaarde, belevingswaarde en toekomstwaarde;

1.94 seksinrichting:

de voor het publiek toegankelijke besloten ruimte waarin bedrijfsmatig, of in de omvang alsof zij bedrijfsmatig was, seksuele handelingen worden verricht, of vertoningen van erotisch/pornografische aard plaatsvinden. Onder seksinrichting wordt in ieder geval verstaan: een (raam)prostitutiebedrijf, alsmede een erotische massagesalon, een seksbioscoop, seksautomatenhal, sekstheater of een parenclub, al dan niet in combinatie met elkaar;

1.95 stacaravan:

een onderkomen, onder welke benaming ook aangeduid, dat uitsluitend of in hoofdzaak dient of kan dienen tot logiesdag- of nachtverblijf van een of meer personen en dat door de aanwezigheid van een chassis, assenstelsel en wielen wel over korte afstand naar een vaste standplaats kan worden verreden, doch dat niet bestemd is om regelmatig en op normale wijze op de verkeerswegen als aanhangsel van een personenauto te worden voortbewogen. Ook indien dit onderkomen wegens daaraan of daarbij aangebrachte wijzigingen of voorzieningen niet of niet meer geschikt is om te worden verreden, wordt het voor de toepassing van dit plan aangemerkt als stacaravan;

1.96 statische opslag:

binnenopslag van goederen die geen regelmatige verplaatsing behoeven, niet bestemd zijn voor handel en niet worden opgeslagen voor een elders gevestigd niet-agrarisch bedrijf, zoals (seizoens)stalling van (antieke) auto's, boten, caravans, campers en dergelijke;

1.97 stedenbouwkundig beeld:

het door de omvang, de vorm en de situering van de bouwmassa's bepaalde beeld inclusief de ter plaatse door de infrastructuur, de begroeiing en andere door de mens aangebrachte (kunstmatige) elementen gevormde ruimte(n);

1.98 steilrand:

een abrupte overgang in het landschap als gevolg van de werking van water, wind en/of tektoniek, bijvoorbeeld in de vorm van een terrasvormig hoogteverschil tussen vlakgelegen gebieden, breukranden, beekdalranden, etc.;

1.99 straatprostitutie:

het door handelingen, houding, woord, gebaar of op andere wijze passanten tot prostitutie bewegen, uitnodigen dan wel aanlokken;

1.100 (teelt)ondersteunende voorzieningen:

(teelt)ondersteunende voorzieningen, die onderdeel zijn van de totale agrarische bedrijfsvoering van een (grondgebonden) open- of vollegronds tuinbouwbedrijf(stak), boom- of vaste plantenteeltbedrijf(stak) en die gebruikt worden om de bedrijfsvoering te optimaliseren; hierdoor vindt (een deel van) de productie onder meer gecontroleerde omstandigheden plaats, waardoor gezorgd kan worden voor een verbetering van de productiekwaliteit en/of arbeidsomstandigheden, teeltvervroeging of –verlating en het terugdringen van gewasbeschermingsmiddelen en meststoffengebruik;

- a. (teelt)ondersteunende kas:
een teeltondersteunende voorziening, bestaande uit een agrarisch bedrijfsgebouw waarvan de wanden en het dek voornamelijk bestaan uit glas of een ander lichtdoorlatend materiaal en dienend voor de productie van gewassen onder geconditioneerde klimaatomstandigheden. Hieronder vallen ook schuurkassen;
- b. permanente (teelt)ondersteunende voorzieningen:
teeltondersteunende voorzieningen die voor onbepaalde tijd worden gebruikt, niet zijnde teeltondersteunende kassen. Hieronder worden verstaan permanente tunnel- en/of boogkassen (>1,5 meter);
- c. tijdelijke (teelt)ondersteunende voorzieningen:
teeltondersteunende voorzieningen die op dezelfde locatie gebruikt kunnen worden zo lang de teelt dit vereist, met een maximum van 6 maanden. Deze tijdelijke voorzieningen hebben een directe relatie met het grondgebruik. Hieronder worden verstaan folies, insectengaas, acryldoek, wandelkappen, schaduwhallen, hagelnetten;
- d. hoge (teelt)ondersteunende voorzieningen:
teeltondersteunende voorzieningen, anders dan teeltondersteunende kassen, die in de regel hoger zijn dan 1,5 m. Hieronder worden in ieder geval verstaan: teeltbakken in stellingen of teelttafels, eventueel met regenkappen; plastic-/foliekassen, -tunnels en -regenkappen;
- e. lage (teelt)ondersteunende voorzieningen:
(teelt)ondersteunende voorzieningen voor plantaardige teelten, die op nabij de grond worden aangebracht, met een maximale hoogte van 1,5 m. Hieronder wordt in ieder geval verstaan: containervelden (een geheel verharde ondergrond veelal van niet-opneembare/gesloten verhardingen, zoals beton; of anti-worteldoek met daartussen opneembare of open verhardingen, zoals betonplaten, tegel- of klinkerbestratingen) lage tunnels (halfronde bogen waarover plastic of gaasdoek wordt gespannen) insectengaas, afdekfolies, acryldoek, vlakveldfolies en vaatnetten;
- f. overige (teelt)ondersteunende voorzieningen (boomteelthek):
een permanente (teelt)ondersteunende voorziening c.q. een bouwwerk in de vorm van een hek met afrastering, met een hoogte van niet meer dan 1,5 m, op boomteeltpercelen waarmee dieren geweerd kunnen worden;

1.101 tuin:

de gronden van een bouwperceel behorende bij een woning, voorzover gelegen buiten het op de verbeelding aangewezen bouwvlak;

1.102 verblijfsrecreatie:

een vorm van recreatief verblijf, waarbij sprake is van overnachtingen anders dan met gebruikmaking van een hotel, pension of woning danwel een vaartuig;

1.103 verkoopvloeroppervlakte:

in een detailhandelsvestiging voorkomende hoeveelheid bedrijfsvloeroppervlakte, gemeten in m² op de vloer van de bedrijfsruimte, ten behoeve van de uitstalling ten verkoop, het verkopen of leveren van goederen of het verlenen van aanverwante diensten.

1.104 voorgevellijn:

de denkbeeldige lijn die strak langs de voorgevel van het hoofdgebouw wordt getrokken tot aan de zijdelingse perceelsgrenzen;

1.105 voorgevelrooilijn:

- langs een wegzijde met een (nagenoeg) regelmatige ligging van de voorgevels van de bestaande bebouwing: de evenwijdige aan de as van de weg gelegen lijn, welke, zoveel mogelijk aansluitend aan de ligging van de voorgevels van deze bebouwing, een zoveel mogelijk gelijkmatig beloop van de rooilijn overeenkomstig de richting van de weg aangeeft;
- langs een weg zijde waarlangs geen bebouwing als onder a bedoeld aanwezig is en waarlangs mag worden gebouwd tot de lijn gelegen op 15 meter uit de as van de weg;

1.106 vormverandering:

wijziging van de begrenzing van een aanduiding 'bouwvlak' zonder dat dit gepaard gaat met een

vergroting van de totale oppervlakte;

1.107 waterhuishoudkundige voorzieningen:

voorzieningen die nodig zijn ten behoeve van een goede wateraanvoer, waterafvoer, waterberging en waterkwaliteit, waaronder duikers, stuwen, gemalen, inlaten en voorzieningen ten behoeve van berging en infiltratie van hemelwater;

1.108 werk:

een constructie geen gebouw of bouwwerk zijnde;

1.109 woning:

een complex van ruimten, geschikt en bestemd voor de huisvesting van niet meer dan één huishouden;

1.110 Woningwet:

wet van 29 augustus 1991, Stb. 439, tot herziening van de Woningwet, zoals deze luidt op het moment van de terinzagelegging van het ontwerp van dit plan;

1.111 zomerseizoen:

de periode van 1 mei tot 1 oktober;

1.112 zorgboerderij:

een zorgfunctie waarbij de sociaal-medische opvang van personen - al dan niet in de vorm van het ter plaatse woonachtig zijn - gecombineerd wordt met agrarische activiteiten in dié zin dat de personen behulpzaam zijn bij de agrarische of natuurbeherende activiteiten.

Artikel 2 Wijze van meten

Bij toepassing van deze voorschriften wordt als volgt gemeten:

2.1 de dakhelling:

langs het dakvlak ten opzichte van het horizontale vlak;

2.2 de bouwhoogte van een bouwwerk:

vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een bouwwerk, geen gebouw zijnde, met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, antennes, en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen;

2.3 de goothoogte van een bouwwerk:

vanaf het peil tot aan de bovenkant van de goot, c.q. de druiplijn, het boeibord, of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel;

bij toepassing van een dakkapel of dakopbouw met een breedte van meer dan 50% van het dakvlak wordt de bovenzijde daarvan als dakvlak aangemerkt;

2.4 de inhoud van een bouwwerk:

tussen de onderzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde van de gevels (en/of het hart van de scheidsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen;

2.5 de oppervlakte van een bouwwerk:

tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk;

2.6 de hoogte van een windturbine/windmolen:

vanaf het peil tot aan de as van de windturbine/windmolen;

2.7 peil:

de hoogte van de kruin van de weg ter plaatse vanwaar het gebouw voornamelijk toegankelijk is dan wel de gemiddelde hoogte van het aansluitende afgewerkte bouwperceel;

2.8 toepassing van maten:

de in deze regels gegeven bepalingen omtrent plaatsing, afstanden en maten zijn niet van toepassing op goot- en kroonlijsten, schoorstenen, gasafvoer- en ontluchtingskanalen, antennes, balkons, galerijen, noodtrappen, luifels, liftkokers, ventilatiekanalen, afvoerpijpen van hemelwater, zonnepanelen, gevellijsten, pilasters, plinten, stoep treden, kozijnen, dorpels en dergelijke bouwonderdelen.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Agrarisch met waarden - Landschap

3.1 Bestemmingsomschrijving

3.1.1 Algemene bestemmingsomschrijving

De voor 'Agrarisch met waarden - Landschap' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

- a. agrarisch grondgebruik;
- b. nevenactiviteiten voor zover genoemd in artikel 3.1.2;
- c. de bestemming strekt tot behoud, herstel en/of duurzame ontwikkeling van het watersysteem en de ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken van de groenblauwe mantel;
- d. behoud en bescherming van de landschappelijke waarden;
- e. behoud en bescherming van de natuurwaarden;
- f. behoud en bescherming van de cultuurhistorische waarden;
- g. behoud van bestaande (onverharde) paden, wegen en parkeervoorzieningen;
- h. water en waterhuishoudkundige voorzieningen;
- i. extensief recreatief medegebruik;
- j. doeleinden van openbaar nut;
- k. erfbeplanting;

Een en ander met bijbehorende voorzieningen, zoals perceelontsluitingen, en overeenkomstig de in 3.1.2 opgenomen nadere detaillering van de bestemmingsomschrijving.

3.1.2 Nadere detaillering van de bestemmingsomschrijving

a. Recreatief medegebruik

Het gehele gebied mag worden gebruikt ten behoeve van extensief recreatief medegebruik. Ter ondersteuning van het recreatief medegebruik worden beperkte recreatieve voorzieningen toegestaan in het gehele gebied zoals paden, banken, picknicktafels, bewegwijzering e.d.

3.2 Bouwregels

3.2.1 Algemeen

Op de binnen deze bestemming gelegen gronden mag uitsluitend worden gebouwd ten behoeve van deze bestemming.

3.2.2 Maatvoering bebouwing buiten bouwvlak

Buiten de aanduiding 'bouwvlak' mogen uitsluitend de volgende bouwwerken, geen gebouwen zijnde worden opgericht:

- a. Erfafscheidingen van maximaal 1 m.

3.3 Specifieke gebruiksregels

3.3.1 Strijdig gebruik

In ieder geval geldt als strijdig met de bestemming gebruik van gronden en/of opstallen voor:

- a. tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen voor zover deze geen bouwwerken zijn;
- b. buitenopslag;

- c. de uitoefening van vollegrondsfruit- en/of boomteelt;
- d. een kleinschalig kampeerterrein binnen 50 m van een aanwezige boomgaard.

3.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

3.4.1 Omgevingsvergunningsplicht

Het is verboden op de in dit artikel bedoelde gronden zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van het bevoegd gezag (omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden) de onderstaande omgevingsvergunningplichtige werken en werkzaamheden uit te (doen) voeren.

- a. Algemeen:
 - 1. het aanbrengen van oppervlakteverhardingen, anders dan containervelden, groter dan 200 m² per perceel;
 - 2. het verwijderen van perceelrandbegroeiingen in de vorm van bomen en struiken;
 - 3. het aanbrengen van lage en hoge (voorzover het geen bouwwerken betreft) tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen uitsluitend zolang de teelt het vereist met een maximum van 6 maanden, in de vorm van insectengaas, afdekfolies, tunnels, wandelkappen, schaduwhallen, hagelschermen e.d., waarbij:
 - de oppervlakte niet meer mag bedragen dan 2,5 ha;
 - 4. afgraven, vergraven, ophogen en egaliseren van de bodem;
 - 5. vellen of rooien van houtgewas;
 - 6. het dempen van poelen, sloten en greppels;
 - 7. het graven van poelen, sloten en greppels;
 - 8. de aanleg van drainage.

3.4.2 Uitzonderingen vergunningplicht

Het onder 3.4.1 vervatte verbod geldt niet voor werken en werkzaamheden:

- a. welke plaatshebben ter plaatse van de aanduiding 'bouwlak';
- b. waarvoor ten tijde van het van kracht worden van het bestemmingsplan omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden is verleend;
- c. welke ten tijde van het van kracht worden van het bestemmingsplan in uitvoering waren;
- d. welke betreffen het normale onderhoud en/of landschapsbeheer;
- e. die worden verricht in het kader van vruchtwisseling.

3.4.3 Voorwaarden

De in 3.4.1 bedoelde vergunning wordt slechts verleend indien na een belangenafweging blijkt dat er geen onevenredige aantasting plaatsvindt van de aanwezige waarden als opgenomen in 3.1.

Artikel 4 Bedrijf

4.1 Bestemmingsomschrijving

4.1.1 Algemeen

De voor 'Bedrijf' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

- a. niet agrarische bedrijven die zijn genoemd in de bij dit plan gevoegde Bijlage 1 Staat van Bedrijfsactiviteiten onder de categorieën 1 tot en met 2;
- b. bedrijfswoning;
- c. paden en wegen en parkeervoorzieningen;
- d. water en waterhuishoudkundige voorzieningen;
- e. groenvoorzieningen;
- f. erfbeplanting.

4.1.2 Nadere detaillering

Uitsluitend ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van bedrijf - meubel- en interieurbouwbedrijf' is tevens bedrijvigheid in de vorm van een meubel- en interieurbouwbedrijf toegestaan, voor zover dit bedrijf qua aard en omvang gelijk te stellen is aan een milieucategorie 1 en 2 bedrijf, waarbij;

- a. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van bedrijf - werkplaats' uitsluitend een werkplaats is toegestaan met een maximale omvang van 170 m²;
- b. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van bedrijf - opslag' uitsluitend opslag/stalling is toegestaan met een maximale omvang van 530 m²;

4.2 Bouwregels

4.2.1 Algemeen

Voor het bouwen van gebouwen gelden de volgende bepalingen:

- a. De afstand tot de as van de weg waaraan wordt gebouwd mag niet minder bedragen dan 15 meter.
- b. De afstand tot de perceelgrens mag niet minder bedragen dan 5 meter.

4.2.2 Bedrijfsgebouwen

Voor het bouwen van bedrijfsgebouwen gelden de volgende bepalingen:

- a. De totale maximale oppervlakte bedrijfsgebouwen mag niet meer bedragen dan 700 m²;
- b. De goothoogte mag niet meer bedragen dan 5 meter;
- c. De bouwhoogte mag niet meer bedragen dan 10 meter;
- d. De dakhelling mag niet minder bedragen dan 20° en niet meer dan 60°;

4.2.3 Bedrijfswoningen

Voor het bouwen van bedrijfswoningen gelden de volgende bepalingen:

- a. Het aantal bedrijfswoning mag niet meer bedragen dan één.
- b. Bij vrijstaande bedrijfswoningen mag de inhoud niet meer bedragen dan 750 m³.
- c. Bij vrijstaande bedrijfswoningen mag de goothoogte niet meer bedragen dan 5 m.
- d. Bij vrijstaande bedrijfswoningen mag de bouwhoogte niet meer bedragen dan 10 m.
- e. De dakhelling mag niet minder bedragen dan 20° en niet meer dan 60°, met uitzondering van ondergeschikte delen, zoals serres, erkers, aan- en uitbouwen en vergelijkbare bouwwerken.

4.2.4 Bijgebouwen bij bedrijfswoningen

Voor het bouwen van bijgebouwen bij bedrijfswoningen gelden de volgende bepalingen:

- a. Bijgebouwen dienen op een afstand van ten minste 3 m achter de voorgevelrooilijn van het hoofdgebouw te worden gebouwd.

- b. De gezamenlijke oppervlakte mag niet meer bedragen dan 100 m².
- c. De goothoogte mag niet meer bedragen dan 3 m.
- d. De bouwhoogte mag niet meer bedragen dan 5,5 m.
- e. De afstand van vrijstaande bijgebouwen tot de bedrijfswoning mag niet meer bedragen dan 20 m.
- f. De dakhelling mag niet minder bedragen dan 20° en niet meer dan 60°.

4.2.5 *Bouwwerken, geen gebouwen zijnde*

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, gelden de volgende bepalingen:

- a. De bouwhoogte van terreinafscheidingen mag niet meer bedragen dan 2 meter, met dien verstande dat de hoogte vóór de voorgevelrooilijn niet meer mag bedragen dan 1 meter.
- b. De bouwhoogte van kleinschalige windmolens mag niet meer bedragen dan 12 meter.
- c. De bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer bedragen dan 4 meter. De oppervlakte mag niet meer bedragen dan 30 m².
- d. Voor de bouw van onoverdekte zwembaden geldt dat:
 - het zwembad uitsluitend achter de voorgevelrooilijn van de woning mag worden gesitueerd;
 - de afstand tot de woning niet meer mag bedragen dan 20 m;
 - de afstand tot de zijdelingse en achterste perceelsgrens niet minder mag bedragen dan 2 m;
 - de oppervlakte niet meer mag bedragen dan 10% van de oppervlakte van het bouwperceel tot een maximum van 100 m².
- e. Carports mogen worden gebouwd, mits aan de volgende eisen wordt voldaan:
 - Carports mogen niet voor de voorgevel van het hoofdgebouw worden gebouwd.
 - De hoogte mag niet meer dan 3 m bedragen.
 - De oppervlakte mag niet meer dan 25 m² bedragen.

4.3 **afwijken van de bouwregels**

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning, mits het past bij de stedenbouwkundige en architectonische uitstraling van de omgeving, afwijken van het bepaalde in:

- a. lid 4.2.1 onder a voor het bouwen van gebouwen op een afstand minder dan 15 m tot de weg mits hierdoor het stedenbouwkundig beeld en de verkeersveiligheid niet wordt aangetast;
- b. lid 4.2.1 onder b voor het bouwen op een kortere afstand tot de zijdelingse perceelsgrens mits de belangen van derden niet onevenredig worden geschaad;
- c. lid 4.2.2 onder b en c voor een maximale goothoogte van 7 m en een maximale bouwhoogte van 13 m;
- d. lid 4.2.2 onder d voor een lagere dakhelling, indien dit beter past bij de stedenbouwkundige en architectonische uitstraling van het gebouw ten opzichte van de omgeving.
- e. lid 4.2.4 onder e voor het bouwen van een bijgebouw op een afstand van meer dan 20 m van de bedrijfswoning indien dit noodzakelijk is in verband met een doelmatige inrichting van het perceel;
- f. lid 4.2.5 onder a voor het bouwen van terreinafscheidingen met een hoogte van 2 m mits hierdoor het stedenbouwkundig beeld en de verkeersveiligheid niet wordt aangetast;
- g. lid 4.2.5 onder b voor het bouwen van kleinschalige windmolens tot een hoogte van maximaal 15 m;
- h. lid 4.2.5 onder c voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde tot een hoogte van maximaal 6 m.

4.4 **Specifieke gebruiksregels**

Binnen de bestemming 'Bedrijf'

is de uitoefening van een aan huis gebonden beroep en/of bedrijf toegestaan als ondergeschikte activiteit bij de woonfunctie, waarbij de volgende bepalingen van toepassing zijn:

- a. De omvang van de activiteit mag niet meer bedragen dan 30% van de gezamenlijke oppervlakte van de bebouwing tot een maximum van 45 m².
- b. Het gebruik mag geen nadelige invloed hebben op de normale afwikkeling van het verkeer en mag

- geen onevenredige toename van de parkeerbehoefte veroorzaken.
- c. De activiteit dient milieuhygiënisch inpasbaar te zijn in de woonomgeving.
 - d. Aan huis gebonden bedrijven zijn uitsluitend in de vorm van bedrijven die zijn genoemd in bijlage 1, onder de milieucategorie 1.
 - e. Detailhandel is niet toegestaan.
 - f. De activiteit wordt uitgeoefend door de bewoner.
 - g. Een zelfstandige kantoorvoorziening is niet toegestaan.

4.5 Voorwaardelijke verplichting landschappelijke inpassing

- a. Gebruik van het bestemmingsvlak conform de bestemmingsomschrijving is toegestaan, mits de landschappelijke inpassing binnen 2 jaar na onherroepelijk worden van het bestemmingsplan wordt gerealiseerd en vervolgens aldus in stand wordt gehouden ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch met waarden - landschappelijk inpassingsplan'.
- b. Onder landschappelijke inpassing wordt in deze planregels verstaan het landschappelijk inpassingsplan zoals opgenomen in Bijlage 2.

4.6 Wijzigingsbevoegdheid

4.6.1 Wijziging naar Wonen

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd de bestemming 'Bedrijf' te wijzigen in de bestemming 'Wonen' voor zover het de bedrijfswoning betreft en indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

- a. Wijziging vindt gelijktijdig plaats met wijziging van de overige gronden naar de bestemming Agrarisch of Agrarisch met waarden - landschap'.
- b. Hergebruik mag uitsluitend plaatsvinden in de voormalige bedrijfswoning.
- c. De oppervlakte bijgebouwen dient door sloop van overtollige bebouwing teruggebracht te worden tot 120 m², waarbij cultuurhistorisch waardevolle gebouwen- en of bebouwing gehandhaafd dienen te blijven.
- d. Indien het bestemmingsvlak ligt binnen een op de plankaart aangeduide bebouwingsconcentratie geldt dat bij sloop van de overtollige bedrijfsbebouwing, ofwel 10% van de oppervlakte van de overtollige bedrijfsgebouwen mag worden toegevoegd aan de inhoud van de woning tot een maximum van 900 m³ ofwel 10% van de oppervlakte van de overtollige bedrijfsgebouwen mag worden toegevoegd aan de maximale oppervlakte aan bijgebouwen tot een maximum van 240 m². Bij bestemmingsvlakken gelegen buiten de op de plankaart aangeduide bebouwingsconcentratie, dient alle overtollige bedrijfsbebouwing gesloopt te worden tot een maximum van 120 m².
- e. Voldaan dient te worden aan de eisen die gelden ingevolge de Wet geluidhinder.
- f. De vestiging van de nieuwe woning mag geen onevenredige beperking opleveren van de bedrijfsvoering en ontwikkelingsmogelijkheden van omliggende (agrarische) bedrijven.
- g. De nieuwe woning dient aanvaardbaar te zijn uit een oogpunt van een milieuhygiënisch verantwoord woon- en leefklimaat.
- h. Er is sprake van een zorgvuldige landschappelijke inpassing op basis van een erfbeplantingsplan.
- i. Er vindt een kwaliteitsverbetering van het landschap plaats.

4.6.2 Wijziging ten behoeve van recreatieve voorzieningen

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd deze bestemming te wijzigen in een bestemming ten behoeve van recreatieve voorzieningen in de vorm van dag-/verblijfsrecreatie indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

- a. De oppervlakte aan recreatieve voorzieningen per vrijgekomen bedrijfslocatie dient door sloop van overtollige bebouwing teruggebracht te worden tot 500 m².
- b. De oppervlakte aan recreatieve voorzieningen mag worden vermeerderd met 10% van de oppervlakte aan te slopen overtollige bedrijfsgebouwen tot een maximum van 750 m².
- c. De in lid 4.1 aangegeven waarden mogen niet onevenredig worden aangetast.
- d. De vestiging van recreatieve voorzieningen mag geen onevenredige publieks- en/of

verkeersaantrekkende werking tot gevolg hebben.

- e. De vestiging van de recreatieve voorzieningen mag geen onevenredige beperking opleveren van de bedrijfsvoering en ontwikkelingsmogelijkheden van omliggende (agrarische) bedrijven.
- f. De wijziging dient aanvaardbaar te zijn uit een oogpunt van een milieuhygiënisch verantwoord woon- en leefklimaat.
- g. Er is sprake van een zorgvuldige landschappelijke inpassing op basis van een erfbeplantingsplan.
- h. Er vindt een kwaliteitsverbetering van het landschap plaats.

Artikel 5 Waarde - Archeologie 6

5.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Waarde - Archeologie 6' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor het behoud en bescherming van (potentieel) aanwezige archeologische waarden.

Deze bestemming werkt primair ten opzichte van de andere (enkel)bestemmingen.

5.2 Bouwregels

Voor het bouwen van gebouwen en bouwwerken, geen gebouw zijnde gelden de volgende regels:

- a. de aanvrager van een omgevingsvergunning die betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel 2.1 lid 1 onder a Wabo (bouwen) dient voor bouwwerken met een oppervlakte groter dan 25.000 m² en bouwwerken die dieper gaan dan 0,4 meter onder het maaiveld, een rapport te overleggen waarin de archeologische waarden van de gronden die blijken de aanvraag zullen worden verstoord, naar oordeel van het bevoegd gezag in voldoende mate zijn vastgesteld;
- b. indien uit het onder a genoemde rapport blijkt dat de archeologische waarden van de gronden door het verlenen van de omgevingsvergunning zullen of kunnen worden verstoord, kan het bevoegd gezag de omgevingsvergunning weigeren of één of meerdere van de volgende voorwaarden verbinden aan de omgevingsvergunning:
 1. de verplichting tot het treffen van technische maatregelen, waardoor archeologische waarden in de bodem kunnen worden behouden;
 2. de verplichting tot het doen van opgravingen; de verplichting de werken of werkzaamheden die leiden tot de bodemverstoring, te laten begeleiden door een deskundige op het terrein van archeologische monumentenzorg die voldoet aan door het bevoegd gezag bij de vergunning te stellen kwalificaties;
 3. het bevoegd gezag kan afwijken van het bepaalde in lid a indien de archeologische waarde van het terrein in andere beschikbare informatie afdoende is vastgesteld.

5.3 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

5.3.1 *Verboden werken en/of werkzaamheden*

Het is verboden zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning op en in de gronden de volgende werken, geen bouwwerk zijnde, en werkzaamheden uit te (laten) voeren:

- a. het uitvoeren van grondbewerkingen dieper dan 0,4 meter onder het maaiveld zoals afgraven, diepploegen, egaliseren, indrijven, frezen, aanleg of rooien van bos, boomgaard of diepwortelende beplanting, aanbrengen van oppervlakteverhardingen, aanleggen van drainage.
- b. het graven, dempen, dan wel verdiepen, vergroten of anderszins herprofiëren van waterlopen, sloten, poelen en greppels;
- c. het aanleggen van leidingen dieper dan 0,4 meter onder het maaiveld.

5.3.2 *Toegestane werken*

Het in 5.3.1 vervatte verbod is niet van toepassing op werken en werkzaamheden welke:

- a. het normale onderhoud en/of gebruik betreffen, dan wel van ondergeschikte betekenis zijn;
- b. de bodem verstoren over een oppervlakte kleiner dan 25.000 m²;
- c. reeds in uitvoering zijn, dan wel krachtens een verleende vergunning reeds mogen worden uitgevoerd op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan.

5.3.3 *Toelaatbaarheid*

Voor het verlenen van een omgevingsvergunning als bedoeld in 5.3.1 gelden de volgende regels:

- a. de genoemde vergunning kan slechts worden verleend, indien geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan het behoud en de bescherming van de archeologische waarden van de gronden;
- b. alvorens over de aanvraag wordt beslist, dient de aanvrager een rapport te overleggen waarin de archeologische waarde van het terrein dat blijkens de aanvraag zal worden verstoord naar het oordeel van burgemeester en wethouders in voldoende mate is vastgesteld;
- c. een rapport is niet noodzakelijk indien naar het oordeel van het bevoegd gezag de archeologische waarde van het terrein in andere beschikbare informatie afdoende is vastgesteld. Deze informatie wordt dan als een rapport beschouwd.

Artikel 6 Waarde - Attentiegebied Natuur Netwerk Brabant

6.1 Bestemmingsomschrijving

De voor attentiegebied Natuur Netwerk Brabant aangegeven gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming, mede bestemd voor het behoud, herstel en/of ontwikkeling van de hydrologische waarden van de bufferzone rondom de Natuur Netwerk Brabant.

6.2 Aanlegvergunning

6.2.1 Werken en werkzaamheden

Het is verboden zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van burgemeester en wethouders (aanlegvergunning) de volgende werken en werkzaamheden uit te voeren of te laten uitvoeren:

- a. het verzetten of vergraven van grond waarbij het maaiveld over meer dan 100 m² per perceel wordt gewijzigd of het maaiveld zelf met meer dan 0,20 m wordt gewijzigd;
- b. Het omzetten van grond of uitvoeren van bodemingrepen dieper dan 0,60 m onder maaiveld;
- c. het graven, dempen, dan wel verdiepen, vergroten of anderszins herprofiëren van waterlopen, sloten en greppels;
- d. de aanleg van drainage ongeacht de diepte tenzij het gaat om vervanging van een reeds bestaande drainage;
- e. het verlagen van de waterstand anders dan door middel van het graven van sloten of het toepassen van drainagemiddelen, met uitzondering van grondwateronttrekkingen;
- f. het aanbrengen van niet-omkeerbare verhardingen en/of verharde oppervlakten van meer dan 100 m² anders dan een bouwwerk.

6.2.2 Uitzonderingen

Het in lid 6.2.1 vervatte verbod is niet van toepassing op werken en werkzaamheden welke:

- a. het normale onderhoud en/of gebruik betreffen, dan wel van ondergeschikte betekenis zijn;
- b. reeds in uitvoering zijn, dan wel krachtens een verleende vergunning reeds mogen worden uitgevoerd op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan.
- c. Worden uitgevoerd ter plaatse van de aanduiding 'bouwtak'.

6.2.3 Toelaatbaarheid

De in lid 6.2.1 genoemde vergunning kan slechts worden verleend, indien geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan het behoud, het herstel en de ontwikkeling van de hydrologische waarden van de Natuur Netwerk Brabant.

Alvorens te beslissen over het verlenen van een aanlegvergunning winnen burgemeester en wethouders advies in bij de beheerder van de Natuur Netwerk Brabant.

Hoofdstuk 3 Overige bepalingen

Artikel 7 Anti-dubbeltelregel

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 8 Algemene bouwregels

8.1 Bestaande afwijkende maatvoering

In die gevallen, dat de (goot)hoogte, de oppervlakte, de inhoud, een bebouwingspercentage en/of de afstand tot de weg of perceelsgrenzen, en andere maten, in overeenstemming met het bepaalde in de Woningwet dan wel Wet algemene bepalingen omgevingswet tot stand is gekomen, op het tijdstip van ter-inzage-legging van het ontwerp van het plan minder dan wel meer bedraagt dan in de bouwregels in hoofdstuk 2 van deze regels is voorgeschreven respectievelijk toegestaan, geldt die bestaande maatvoering in afwijking daarvan als minimaal respectievelijk maximaal toegestaan.

8.2 Ondergronds bouwen

8.2.1 Algemeen

Ondergronds bouwen in de vorm van maximaal één bouwlaag (3,5 meter onder peil) is toegestaan binnen de gevelgrenzen van de woning en de verder binnen bestemmingsvlakken toegestane bebouwing. De inhoud van wat ondergronds wordt gebouwd telt niet mee bij het bepalen van de maximale toegestane inhoud.

8.2.2 Afwijken van de regeling

Het bevoegd gezag kan met een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 8.3.1 voor het toestaan van ondergrondse bebouwing van maximaal één bouwlaag (3,5 m onder peil) buiten de gevelgrenzen van de bebouwing mits voldaan wordt aan de volgende voorwaarden:

- a. de oppervlakte mag maximaal 10% van de oppervlakte van het bestemmingsvlak bedragen met een absoluut maximum van 150 m².
- b. de afstand tot de as van de weg dient minimaal 15 m te bedragen behalve als de bestaande bebouwing dicht op de as van de weg staat; dan is deze afstand bepalend.
- c. het bouwwerk dient geheel onder het maaiveld te worden gebouwd;
- d. afhankelijk van de situatie kan een landschappelijke inpassing worden geëist;
- e. de inhoud van wat ondergronds wordt gebouwd telt niet mee bij het bepalen van de maximale toegestane inhoud.

Artikel 9 Algemene gebruiksregels

9.1 Strijdig gebruik

Onder strijdig gebruik, als bedoeld in artikel 7.10 van de Wet ruimtelijke ordening, wordt in ieder geval verstaan:

- a. gebruik van gronden, gebouwen, bouwwerken en onderkomens ten behoeve van een seksinrichting en/of escortbedrijf, raamprostitutie en straatprostitutie;
- b. het gebruik van gronden voor evenementen, tenzij dit op grond van de regels expliciet is toegestaan;
- c. het gebruik van gronden voor kleinschalig kamperen;
- d. het gebruik voor wonen van vrijstaande bijgebouwen bij een woning.

9.2 Afwijken gebruiksverbod

- a. Het bevoegd gezag kan een omgevingsvergunning verlenen voor het realiseren van een paardenbak, waarbij moet worden voldaan aan de volgende voorwaarden:
 - 1. Het aanleggen van een paardenbak dient noodzakelijk te zijn in het kader van de agrarische bedrijfsvoering of sportbeoefening.
 - 2. Situering van de paardenbak binnen de bestemming 'Bedrijf' is niet mogelijk.
 - 3. Paardenbakken zijn uitsluitend toegestaan direct grenzend aan de bestemming 'Bedrijf', bij voorkeur aan de achterzijde.
 - 4. De oppervlakte mag niet meer bedragen dan 1.000 m².
 - 5. De voorziening moet zorgvuldig landschappelijk worden ingepast door de opstelling van een goed te keuren landschappelijk inpassingsplan.
- b. Het bevoegd gezag kan een omgevingsvergunning verlenen van het bepaalde in lid 9.1 sub d en toestaan dat een vrijstaand bijgebouw bij een woning wordt gebruikt als afhankelijke woonruimte, mits:
 - 1. een dergelijke bewoning noodzakelijk is vanuit het oogpunt mantelzorg;
 - 2. er geen onevenredige aantasting plaatsvindt van de in geding zijnde belangen waaronder die van omwonenden en (agrarische) bedrijven;
 - 3. de afhankelijke woonruimte binnen de vigerende regeling inzake bijgebouwen wordt ingepast met een maximale oppervlakte van 75 m²;
 - 4. het bijgebouw is gelegen op maximale afstand van 20 meter van het hoofdgebouw.
- c. Het bevoegd gezag trekt de omgevingsvergunning, verleend op grond van sub b in, indien de bij het verlenen van de omgevingsvergunning bestaande noodzaak vanuit een oogpunt van mantelzorg niet meer aanwezig is.

Artikel 10 Algemene afwijkingsregels

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van:

- a. de bij recht in de regels gegeven maten, afmetingen, percentages tot niet meer dan 10% van die maten, afmetingen en percentages;
- b. de bestemmingsbepalingen en toestaan dat het beloop of het profiel van wegen of de aansluiting van wegen onderling in geringe mate wordt aangepast, indien de verkeersveiligheid en/of –intensiteit daartoe aanleiding geven;
- c. de bestemmingsbepalingen en toestaan dat bebouwingsgrenzen worden overschreden, indien een meetverschil daartoe aanleiding geeft;
- d. de bestemmingsbepalingen en toestaan dat openbare nutsgebouwtjes, wachthuisjes ten behoeve van het openbaar vervoer, telefooncellen, gebouwtjes ten behoeve van de bediening van kunstwerken, toiletgebouwtjes, en naar aard daarmee gelijk te stellen gebouwtjes worden gebouwd, mits:
 1. de oppervlakte per gebouwtje niet meer dan 20 m² zal bedragen;
 2. de bouwhoogte niet meer dan 3,5 m zal bedragen;
- e. de bestemmingsbepalingen ten aanzien van de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, en toestaan dat de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, wordt vergroot:
 1. ten behoeve van kunstwerken, geen gebouwen zijnde, tot maximaal 20 m;
 2. ten behoeve van tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen tot maximaal 3,50 m;
 3. ten behoeve van vrijstaande antennemasten tot maximaal 18 m;
 4. ten behoeve van lichtmasten en vlaggenmasten tot maximaal 8 m;
- f. het bepaalde ten aanzien van de maximale bouwhoogte van gebouwen en toestaan dat de bouwhoogte van gebouwen ten behoeve van plaatselijke verhogingen, zoals schoorstenen, luchtkokers, liftkokers, lichtkappen en technische ruimten, mits:
 1. de maximale oppervlakte van de vergroting niet meer dan 10% van het betreffende bouwvlak zal bedragen;
 2. de bouwhoogte niet meer dan 1,50 maal de maximale bouwhoogte van het betreffende gebouw zal bedragen.
- g. de bepalingen ten behoeve van de bouw van gebouwtjes voor bancaire dienstverlening, met dien verstande, dat:
 1. de bebouwde oppervlakte niet meer mag bedragen dan 5 m²;
 2. de bouwhoogte niet meer mag bedragen 2,5 m.
- h. de bepalingen met betrekking tot bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten behoeve van kleinschalige windmolens tot een hoogte van maximaal 15 m.
- i. de onder a tot en met g genoemde afwijkingen kunnen uitsluitend verleend worden, mits geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:
 1. een samenhangend straat- en bebouwingsbeeld;
 2. de verkeersveiligheid;
 3. de sociale veiligheid;
 4. de milieusituatie; en
 5. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

Hoofdstuk 4 Overgangs-en slotregels

Artikel 11 Overgangsrecht

11.1 Overgangsrecht bouwwerken

11.1.1 Algemeen

Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, danwel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot,

- a. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
- b. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan.

11.1.2 Omgevingsvergunning

Het bevoegd gezag kan eenmalig in afwijking van het bepaalde in 11.1.1 een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in 11.1.1 met maximaal 10%.

11.1.3 Uitzondering

Het bepaalde in 11.1.1 is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

11.2 Overgangsrecht gebruik

11.2.1 Algemeen

Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.

11.2.2 Strijdig gebruik

Het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in 11.2.1, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.

11.2.3 Onderbroken gebruik

Indien het gebruik, bedoeld in 11.2.1, na het tijdstip van inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.

11.2.4 Strijd met voorheen geldend bestemmingsplan

Het bepaalde in 11.2.1 is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

Artikel 12 Slotregel

Deze regels worden aangehaald als:

Regels van het bestemmingsplan 'Buitengebied, herziening De Luther 27 Hooge Mierde'.

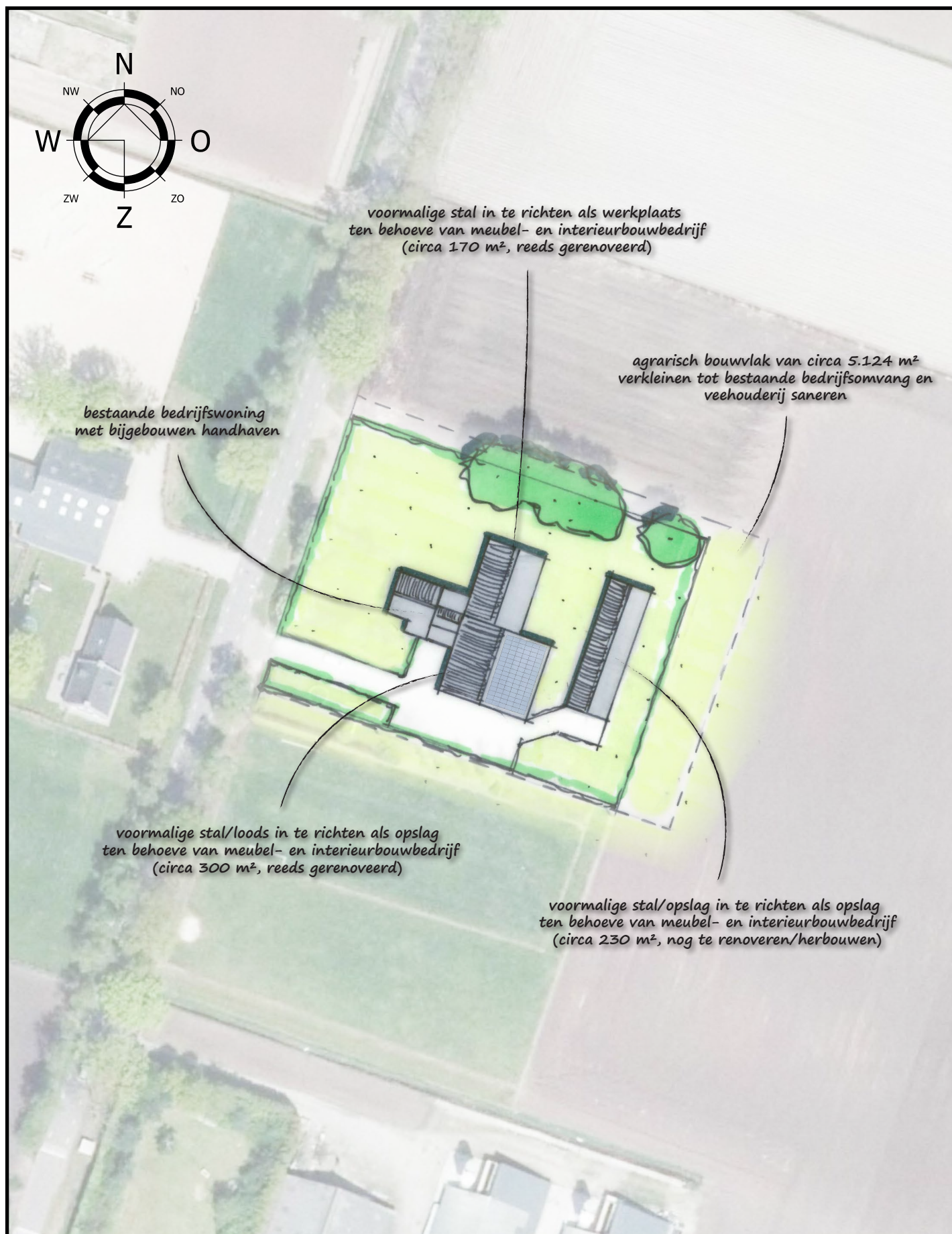
Buitengebied, herziening De Luther 27 Hooge Mierde

Inhoudsopgave

Bijlagen bij toelichting		3
Bijlage 1	Situatietekening	4
Bijlage 2	Landschappelijke inpassing	6
Bijlage 3	Berekening kwaliteitsverbetering	8
Bijlage 4	Situatietekening geur	12
Bijlage 5	V-Stacks gebied bronbestand	14
Bijlage 6	Akoestisch onderzoek	28
Bijlage 7	Omgevingsdialoog	97

Bijlagen bij toelichting

Bijlage 1 Situatietekening

SITUATIETEKENING

DE LUTHER 27 HOOGE MIERDE

Datum: 22-10-2018 / 09-10-2019
 Schaal: 1 : 1000
 Project: 17395-002

Bijlage 2 Landschappelijke inpassing

1. Aan te planten hoogstam fruitbomen	
Plantmateriaal (10-12), h.o.h. 15 m:	stuks
Appel, Kers, Peer, Pruim, Kwee en/of Walnoot	3

2. Aan te planten landschapsbomen	
Plantmateriaal (10-12), h.o.h. 10 m:	stuks
Zomereik, Zwarte els, Ruwe berk, Grove den, Gewone beuk of Hollandse linde	4

3. Bestaande solitaire bomen (behouden)	
Plantmateriaal:	stuks
Zomereik	7

4. Aan te planten houtsingels			
plantmateriaal 80-100, 1,5 m driehoeksverband:	m ²	st / m ²	aantal
max. 3 soorten boom en 5 soorten struik toepassen	800	0,45	360
Bomen: Zomereik, Zwarte els, Ruwe berk, Grove den, Gewone beuk en/of Hollandse linde			
Struiken: Hazelaar, Gelderse roos, Sleedoorn, Krent, Veldesdoorn, Rode/Gele kornoelje, Sleedoorn, Gewone vlier, Wilde roos en/of Lijsterbes			

5. Aan te planten vrijgroeijende struweelhaag			
plantmateriaal 80-100, plantafstand 2 m in rij:	m ²	st / m ²	aantal
max. 5 soorten struik toepassen	20	0,5	10
Hazelaar, Gelderse roos, Sleedoorn, Krent, Veldesdoorn, Rode/Gele kornoelje, Sleedoorn, Gewone vlier, Wilde roos en/of Lijsterbes			

2. aan te planten landschapsbomen op ondergrond van gras (163 m²)

3. te behouden bestaande bomen in aan te planten houtsingel

1. aan te planten hoogstam fruitbomen op ondergrond van gras (260 m²)

2. aan te planten landschapsbomen op ondergrond van gras (163 m²)

5. aan te planten vrijgroeijende struweelhaag (20 m²/40 m²)

4. aan te planten houtsingel (800 m²)

LANDSCHAPPELIJK INPASSINGSPLAN DE LUTHER 27 HOOGE MIERDE

Datum: 20-09-2018 / 09-10-2019
Schaal: 1 : 1000
Project: 17395-004

Bijlage 3 Berekening kwaliteitsverbetering

LIR-berekening

De Luther 27 te Hooge Mierde

In het kader van de voorgenomen ontwikkeling aan De Luther 27 te Hooge Mierde, dient men conform artikel 3.1 van de Verordening ruimte van de provincie Noord-Brabant te kijken naar ruimtelijke kwaliteit.

Artikel 3.1 van de Verordening ruimte bepaalt dat een ruimtelijke ontwikkeling buiten bestaand stedelijk gebied bij moet dragen aan de zorg voor het behoud en de bevordering van de ruimtelijke kwaliteit van het daarbij betrokken gebied en de naaste omgeving, in het bijzonder aan het principe van zorgvuldig ruimtegebruik. Artikel 3.2 van de Verordening ruimte bepaalt dat een ruimtelijke ontwikkeling dient te leiden tot een ruimtelijke kwaliteitsverbetering. Voor de geplande functiewijziging ten behoeve van 'Bedrijf' ter plaatse van de vigerende bestemming 'Agrarisch' aan De Luther 27 te Hooge Mierde, dient daarom een berekening te worden uitgevoerd om te onderbouwen of een waardestijging ontstaat waardoor een investering in landschappelijke kwaliteitsverbetering noodzakelijk is.

Op grond van de Verordening ruimte en de hieruit voortkomende Handreiking Kwaliteitsverbetering van het landschap van de provincie Noord-Brabant, is de kwaliteitsverbetering gerelateerd aan de waardevermeerdering van de grond na de planologische wijziging. De omvang van de tegenprestatie dient een investering te zijn op basis van redelijkheid.

Conform de 'Landschapsinvesteringsregeling De Kempen' wordt bij een planologische wijziging in categorie 3, zoals in onderhavig plan van toepassing, een investering in kwaliteitsverbetering van het landschap gehanteerd van 20% van de grondwaardevermeerdering die door de gewenste ruimtelijke ontwikkeling ontstaat. Om deze grondwaardevermeerdering te bepalen dient een waardebepaling plaats te vinden waaruit de waardestijging van de planologische ontwikkeling kan worden afgeleid. In voorliggende kwestie heeft initiatiefnemer aan ondergetekende verzocht een taxatie uit voeren om te komen tot een waardevermeerdering van het plangebied door toedoen van de planologische wijziging.

Bij de LIR- berekening voor De Luther 27 te Hooge Mierde wordt in de nieuwe situatie onderscheid gemaakt tussen bouwvlak bebouwd en bouwvlak onbebouwd. De bebouwing is binnen het bouwvlak erg exact aangegeven, waardoor geen mogelijkheid is tot bijbouwen of vergroten van de bedrijfsgebouwen. Het onbebouwde terrein is derhalve beperkt bruikbaar voor een bedrijf in milieucategorie 1 en 2, aangezien de werkzaamheden van dergelijke bedrijven primair binnen plaatsvinden. Het buitenterrein zal enkel worden gebruikt ten behoeve van parkeren en verkeersruimte. Deze factoren leiden tot een waarde van € 30,-/m² voor het bouwvlak onbebouwd en € 80,-/m² voor het bouwvlak bebouwd. Verder zijn in de berekening de bedragen gebruikt zoals aangegeven in de 'Landschapsinvesteringsregeling De Kempen'.

Dit resulteert in navolgende waardebepaling:

Waarde na planologische wijziging	€ 134.733,-
Waarde voor planologische wijziging	€ 139.325,- -/-
Waardedaling	€ -4.592,-

Investering in kwaliteitsverbetering

20% van € -4.592,- = **€ 0,-**

Concluderend kan worden gesteld dat door toedoen van de planologische wijziging aan De Luther 27 te Hooge Mierde, geen meerwaarde ontstaat op basis waarvan een investering in landschappelijke kwaliteit noodzakelijk is.

'Landschapsinvesteringsregeling De Kempen streeft ernaar om initiatieven die vallen onder categorie 3, maar waarvan de basisinspanning lager is dan €1.000, worden beoordeeld als initiatief in categorie 2: er moet alleen landschappelijk worden ingepast.' Zoals in de berekening ook wordt aangegeven, door middel van de investering die in natuur- en landschapselementen zal worden gedaan, wordt er met de realisatie van het plan rekening gehouden met een goede landschappelijke inpassing. Het plangebied zal worden afgeschermd door middel van houtsingels, landschapsbomen en hoogstamfruitbomen, waardoor de bestaande landschapsstructuur zal worden versterkt.

Aldus gedaan te goeder trouw naar beste weten en kennis, overeenkomstig de strekking van uw verzoek en in de overtuiging de ten dienste staande gegevens op een juiste wijze te hebben verwerkt.

Hoogachtend,
Verschel & Van Dun BV

ing. C.A. Schellekens
Beëdigd Rentmeester NVR

Bijlagen: Berekening LIR 24-9-2019

**Economische onderbouwing kwaliteitsverbetering van het
landschap conform 3.2 Verordening Ruimte voor de locatie:**

De Luther 27 te Hooge Mierde

24-9-2019

Waardevermeerdering gronden

Huidigesituatie	Oppervlak m ²	Waarde/m ²	Totaal
Agrarisch bouwvlak	5466 €	25,00	€ 136.650,00
Agrarisch onbebouwd	535 €	5,00	€ 2.675,00
Totaal	6001		€ 139.325,00
Beoogde situatie			
Niet-agrarisch bedrijf (bedrijfsgebouwen)	700 €	80,00	€ 56.000,00
Niet-agrarisch bedrijf (overig)	2300 €	30,00	€ 69.000,00
Agrarisch	1683 €	5,00	€ 8.415,00
Groen	1318 €	1,00	€ 1.318,00
Totaal	6001		€ 134.733,00
Waardestijging			-€ 4.592,00
Bijdrage LIR	20%		€ 0,00

Kwaliteitsverbetering landschap

	Aantal/m ² /m ¹	Norm	Totaal
Aanplant hoogstam fruitbomen	3 €	64,90	€ 194,70
10-jarig beheer hoogstam fruitbomen	3 €	53,40	€ 160,20
Aanplant solitaire bomen	4 €	64,90	€ 259,60
10-jarig beheer solitaire bomen	4 €	33,40	€ 133,60
Aanplant houtsingel	332 €	1,66	€ 551,12
10-jarig beheer houtsingel	738 €	1,59	€ 1.173,42
Aanplant struweelhaag	10 €	1,66	€ 16,60
10-jarig beheer struweelhaag	20 €	16,30	€ 326,00
Totaal investering landschap			€ 2.815,24

Waarde kwaliteitsverbetering van het landschap

€ 2.815,24

Bijlage 4 Situatietekening geur

Situatietekening

Legenda

- De Luther 29
- De Luther 14
- De Luther 23
- ★ Rekenpuntengeur

Situatie beoogde bedrijfsopzet

Bijlage 5 V-Stacks gebied bronbestand

IDNR	X_COORDINAAT	Y_COORDINAAT	EP- hoogte	gemgebhoochte	EP- diameter	EP- uittree	Evergund	Straat	Huisnummer	Postcode	Plaats
2	136452	375391	2.5	3.7	1.13	2.6	6992	De Luther	29	5095AC	HOOGE MIERDE
22	136464	375444	3.2	3.7	2.87	0.71	6756	De Luther	29	5095AC	HOOGE MIERDE
3	136487	375436	3.2	3.7	2.87	1.05	10058	De Luther	29	5095AC	HOOGE MIERDE
5	136495	375363	8.7	6.9	4.42	0.99	22238	De Luther	29	5095AC	HOOGE MIERDE
55	136494	375360	8.7	6.9	3.79	1	16662	De Luther	29	5095AC	HOOGE MIERDE
35184	139103	380009	6	6	0.5	4	21816	Dunsedijk	1	5094BA	LAGE MIERDE
29512	139184	380065	6	6	0.5	4	0	Dunsedijk	1A	5094BA	LAGE MIERDE
29513	139179	380515	6	6	0.5	4	0	Dunsedijk	3	5094BA	LAGE MIERDE
29514	139128	381223	6	6	0.5	4	0	Dunsedijk	5	5094BA	LAGE MIERDE
29515	139208	379696	6	6	0.5	4	8809	Mispeleind	10	5094BB	LAGE MIERDE
29516	139270	379721	6	6	0.5	4	0	Mispeleind	12	5094BB	LAGE MIERDE
29517	138974	379635	6	6	0.5	4	11040	Mispeleind	4	5094BB	LAGE MIERDE
29518	139034	379661	6	6	0.5	4	0	Mispeleind	6	5094BB	LAGE MIERDE
29519	139096	379701	6	6	0.5	4	0	Mispeleind	8	5094BB	LAGE MIERDE
29521	139481	380049	6	6	0.5	4	0	Neterselsedijk	21	5094BC	LAGE MIERDE
29522	139386	379976	6	6	0.5	4	0	Neterselsedijk	21A	5094BC	LAGE MIERDE
29523	139627	380065	6	6	0.5	4	2730	Neterselsedijk	23A	5094BC	LAGE MIERDE
29524	140674	379734	6	6	0.5	4	1196	Neterselsedijk	31	5094BC	LAGE MIERDE
29525	140830	379705	6	6	0.5	4	10	Neterselsedijk	33	5094BC	LAGE MIERDE
29546	140998	379685	6	6	0.5	4	25806	Neterselsedijk	37	5094BC	LAGE MIERDE
29526	141113	379652	6	6	0.5	4	0	Neterselsedijk	39	5094BC	LAGE MIERDE
29527	141269	379608	6	6	0.5	4	0	Neterselsedijk	41	5094BC	LAGE MIERDE
29528	141423	379597	6	6	0.5	4	0	Neterselsedijk	45	5094BC	LAGE MIERDE
29529	139393	379829	6	6	0.5	4	16447	Neterselsedijk	12A	5094BD	LAGE MIERDE

29530	139772	380010	6	6	0.5	4	0	Neterselsedijk	22	5094BD	LAGE MIERDE
29531	140068	379890	6	6	0.5	4	6384	Neterselsedijk	28	5094BD	LAGE MIERDE
29532	140152	379796	6	6	0.5	4	0	Neterselsedijk	32	5094BD	LAGE MIERDE
29533	140279	379714	6	6	0.5	4	0	Neterselsedijk	36	5094BD	LAGE MIERDE
29534	141285	379456	6	6	0.5	4	43299	Neterselsedijk	42	5094BD	LAGE MIERDE
29535	141373	379474	6	6	0.5	4	0	Neterselsedijk	44	5094BD	LAGE MIERDE
29536	141434	379461	6	6	0.5	4	18672	Neterselsedijk	46	5094BD	LAGE MIERDE
29537	140238	380029	6	6	0.5	4	28551	Meirweg	1	5094BE	LAGE MIERDE
29538	140570	380407	6	6	0.5	4	103362	Meirweg	1A	5094BE	LAGE MIERDE
29539	140418	379996	6	6	0.5	4	62899	Meirweg	2	5094BE	LAGE MIERDE
29540	140798	380678	6	6	0.5	4	0	Meirweg	3	5094BE	LAGE MIERDE
29541	141002	380742	6	6	0.5	4	0	Meirweg	4	5094BE	LAGE MIERDE
29542	140980	380907	6	6	0.5	4	0	Meirweg	5	5094BE	LAGE MIERDE
29543	141133	381086	6	6	0.5	4	0	Meirweg	7	5094BE	LAGE MIERDE
29544	140378	379179	6	6	0.5	4	0	Heikantsebaan	1	5094BG	LAGE MIERDE
29684	140229	379135	6	6	0.5	4	0	Heikantsebaan	4	5094BG	LAGE MIERDE
29545	140147	379500	6	6	0.5	4	0	Braakhoek	6	5094BJ	LAGE MIERDE
29547	139389	379090	6	6	0.5	4	0	Hellaren	4	5094BM	LAGE MIERDE
29548	140612	380232	6	6	0.5	4	0	Karneikweg	2	5094BP	LAGE MIERDE
29549	138685	379223	6	6	0.5	4	0	Tinnen Pot	6	5094CE	LAGE MIERDE
29550	138899	378989	6	6	0.5	4	0	Gijsestraat	12	5094CJ	LAGE MIERDE
29551	138877	379064	6	6	0.5	4	0	Gijsestraat	13	5094CJ	LAGE MIERDE
29552	138566	378707	6	6	0.5	4	0	Vloeiend	24	5094CL	LAGE MIERDE
29553	138694	378751	6	6	0.5	4	0	Vloeiend	27	5094CL	LAGE MIERDE
29554	138946	378383	6	6	0.5	4	0	Vloeiend	28	5094CL	LAGE MIERDE
29555	138996	378350	6	6	0.5	4	398	Vloeiend	30	5094CL	LAGE MIERDE
29556	138525	380561	6	6	0.5	4	1560	Elzenstraat	2	5094EE	LAGE MIERDE
29557	138322	380708	6	6	0.5	4	0	Elzenstraat	6	5094EE	LAGE MIERDE
29558	137976	382121	6	6	0.5	4	0	Wellenseind	16	5094EG	LAGE MIERDE

29559	138163	380708	6	6	0.5	4	0	Wellenseind	3	5094EG	LAGE MIERDE
29560	138106	380885	6	6	0.5	4	0	Wellenseind	5	5094EG	LAGE MIERDE
300649	138164	380813	6	6	0.5	4	56	Buitenman	2	5094EJ	LAGE MIERDE
29561	136962	380790	6	6	0.5	4	0	Beekakkersweg	2	5094EN	LAGE MIERDE
29562	137100	380268	6	6	0.5	4	0	Beekakkersweg	3	5094EN	LAGE MIERDE
29563	136781	380882	6	6	0.5	4	0	Beekakkersweg	5	5094EN	LAGE MIERDE
29564	136772	377384	6	6	0.5	4	0	Hoogstraat	1	5095AB	HOOGE MIERDE
29565	136543	377289	6	6	0.5	4	0	Hoogstraat	10	5095AB	HOOGE MIERDE
29566	136421	377181	6	6	0.5	4	0	Hoogstraat	14A	5095AB	HOOGE MIERDE
29567	136362	377126	6	6	0.5	4	0	Hoogstraat	16	5095AB	HOOGE MIERDE
29568	136466	377049	6	6	0.5	4	0	Hoogstraat	21	5095AB	HOOGE MIERDE
29569	136335	376947	6	6	0.5	4	0	Hoogstraat	25	5095AB	HOOGE MIERDE
29570	136456	375902	6	6	0.5	4	0	De Luther	12	5095AC	HOOGE MIERDE
29571	136399	375738	6	6	0.5	4	6350	De Luther	14	5095AC	HOOGE MIERDE
29572	136756	376809	6	6	0.5	4	0	De Luther	15	5095AC	HOOGE MIERDE
34830	136746	376691	6	6	0.5	4	0	De Luther	15A-17	5095AC	HOOGE MIERDE
29574	136343	375551	6	6	0.5	4	0	De Luther	18	5095AC	HOOGE MIERDE
29575	136726	376344	6	6	0.5	4	12949	De Luther	19	5095AC	HOOGE MIERDE
29576	136713	376174	6	6	0.5	4	0	De Luther	19A	5095AC	HOOGE MIERDE
29577	136675	376114	6	6	0.5	4	27904	De Luther	21	5095AC	HOOGE MIERDE

29578	136613	376010	6	6	0.5	4	0	De Luther	21A	5095AC	HOOGE MIERDE
29579	136614	375899	6	6	0.5	4	40514	De Luther	23	5095AC	HOOGE MIERDE
29583	136582	376333	6	6	0.5	4	0	De Luther	6	5095AC	HOOGE MIERDE
29584	136638	377144	6	6	0.5	4	0	De Luther	7	5095AC	HOOGE MIERDE
29585	136519	376074	6	6	0.5	4	0	De Luther	8	5095AC	HOOGE MIERDE
29586	137089	377058	6	6	0.5	4	0	Kailakkers	15	5095AD	HOOGE MIERDE
29587	137032	376765	6	6	0.5	4	0	Kailakkers	18	5095AD	HOOGE MIERDE
29588	137401	375812	6	6	0.5	4	67410	Kailakkers	25	5095AD	HOOGE MIERDE
29589	136756	377604	6	6	0.5	4	0	Kerkstraat	10	5095AE	HOOGE MIERDE
29590	136818	377443	6	6	0.5	4	0	Kerkstraat	17	5095AE	HOOGE MIERDE
29591	137191	377320	6	6	0.5	4	0	De Stad	18	5095AG	HOOGE MIERDE
29592	137275	377271	6	6	0.5	4	0	De Stad	20	5095AG	HOOGE MIERDE
29593	138346	376500	6	6	0.5	4	0	De Gagel	11A	5095AH	HOOGE MIERDE
29594	137718	376714	6	6	0.5	4	35985	De Gagel	14	5095AH	HOOGE MIERDE
29595	137819	376727	6	6	0.5	4	142105	De Gagel	16	5095AH	HOOGE MIERDE
29596	137826	376689	6	6	0.5	4	4048	De Gagel	16A	5095AH	HOOGE MIERDE
29597	138028	376617	6	6	0.5	4	26974	De Gagel	20	5095AH	HOOGE MIERDE
29598	137058	378674	6	6	0.5	4	0	Poppelsedijk	1	5095AJ	HOOGE MIERDE

29599	136857	379090	6	6	0.5	4	78962	Poppelsedijk	11	5095AJ	HOOG MIERDE
29600	137023	378707	6	6	0.5	4	0	Poppelsedijk	1A	5095AJ	HOOG MIERDE
29601	136961	378762	6	6	0.5	4	20700	Poppelsedijk	5	5095AJ	HOOG MIERDE
34408	139919	378889	6	6	0.5	4	0	Poppelsedijk	9	5095AJ	HOOG MIERDE
29602	137662	377190	6	6	0.5	4	20700	Langvoort	4	5095AK	HOOG MIERDE
29603	137259	378667	6	6	0.5	4	0	Kuilenrode	10	5095BA	HOOG MIERDE
29604	137244	378641	6	6	0.5	4	13321	Kuilenrode	8	5095BA	HOOG MIERDE
29605	137030	378451	6	6	0.5	4	0	Kuilenrode	9	5095BA	HOOG MIERDE
29606	137067	378876	6	6	0.5	4	0	De Wildert	4	5095BB	HOOG MIERDE
35180	137178	378941	6	6	0.5	4	0	Doornboompje	1	5095BC	HOOG MIERDE
29608	137264	378901	6	6	0.5	4	0	Doornboompje	2	5095BC	HOOG MIERDE
29607	137596	378984	6	6	0.5	4	0	Koestraat	17A	5095BD	HOOG MIERDE
29609	137414	378813	6	6	0.5	4	17590	Koestraat	6	5095BD	HOOG MIERDE
29610	137488	378861	6	6	0.5	4	14835	Koestraat	8	5095BD	HOOG MIERDE
29611	137416	378898	6	6	0.5	4	0	Koestraat	9	5095BD	HOOG MIERDE
29612	138050	377745	6	6	0.5	4	30088	Hoolstraat	1	5095BM	HOOG MIERDE
29613	137974	378583	6	6	0.5	4	0	Hoolstraat	11	5095BM	HOOG MIERDE
29614	137634	377922	6	6	0.5	4	0	Lemenweg	2	5095BP	HOOG MIERDE

29615	137951	376573	6	6	0.5	4	312	Aanrijten	2	5095BR	HOOGE MIERDE
35151	136713	378929	6	6	0.5	4	64438	Twisseltsebaan	10	5095EA	HOOGE MIERDE
29616	136419	377979	6	6	0.5	4	7974	De Baan	3	5095EB	HOOGE MIERDE
29617	136422	378264	6	6	0.5	4	7889	De Baan	5	5095EB	HOOGE MIERDE
29618	136527	378290	6	6	0.5	4	0	De Baan	8	5095EB	HOOGE MIERDE
35128	136271	378990	6	6	0.5	4	0	Weeldsedijk	2	5095EC	HOOGE MIERDE
29619	136191	379167	6	6	0.5	4	79668	Weeldsedijk	4	5095EC	HOOGE MIERDE
29620	135526	379125	6	6	0.5	4	47334	Haarweg	1-mrt	5095ED	HOOGE MIERDE
29621	135720	379467	6	6	0.5	4	0	Haarweg	2	5095ED	HOOGE MIERDE
29622	135268	379037	6	6	0.5	4	10030	Haarweg	4	5095ED	HOOGE MIERDE
29623	135980	377684	6	6	0.5	4	0	Lottersestraat	1	5095EE	HOOGE MIERDE
29624	136062	377713	6	6	0.5	4	0	Lottersestraat	2	5095EE	HOOGE MIERDE
29625	135998	377831	6	6	0.5	4	34500	Lottersestraat	4	5095EE	HOOGE MIERDE
29626	136367	377623	6	6	0.5	4	0	Smidsstraat	12A	5095EG	HOOGE MIERDE
35185	136285	377592	6	6	0.5	4	0	Smidsstraat	15	5095EG	HOOGE MIERDE
35082	136298	377639	6	6	0.5	4	0	Smidsstraat	16	5095EG	HOOGE MIERDE
29627	136047	377587	6	6	0.5	4	0	Smidsstraat	21	5095EG	HOOGE MIERDE
29628	136695	377507	6	6	0.5	4	0	Smidsstraat	2A	5095EG	HOOGE MIERDE

29629	136518	377494	6	6	0.5	4	0	Smidsstraat	9	5095EG	HOOG MIERDE
29630	134550	380139	6	6	0.5	4	934	Prins Hendriklaan	2	5095NA	HOOG MIERDE
29631	139644	378200	6	6	0.5	4	0	Papenakkers	2	5096BA	HULSEL
29632	139329	377708	6	6	0.5	4	3845	Kruisdijk	2A	5096BB	HULSEL
29633	140198	377635	6	6	0.5	4	0	Vooreind	1	5096BC	HULSEL
29634	140010	377787	6	6	0.5	4	0	Vooreind	12	5096BC	HULSEL
29635	140286	377325	6	6	0.5	4	36993	Reuselsedijk	5	5096BD	HULSEL
29636	140733	377790	6	6	0.5	4	0	Willibrordlaan	50	5096BG	HULSEL
29637	140835	377814	6	6	0.5	4	0	Willibrordlaan	56	5096BG	HULSEL
29638	140991	377866	6	6	0.5	4	0	Willibrordlaan	62	5096BG	HULSEL
29640	140875	377195	6	6	0.5	4	0	De Hoef	16	5096BJ	HULSEL
29641	141150	377100	6	6	0.5	4	2314	De Hoef	17	5096BJ	HULSEL
29642	140883	377124	6	6	0.5	4	0	De Hoef	18	5096BJ	HULSEL
29643	141234	377016	6	6	0.5	4	130493	De Hoef	19	5096BJ	HULSEL
29644	140504	378149	6	6	0.5	4	842	Kerkweg	7	5096BK	HULSEL
29645	140557	378363	6	6	0.5	4	0	Heikant	1	5096BL	HULSEL
29646	140744	378669	6	6	0.5	4	45747	Heikant	12	5096BL	HULSEL
29648	140641	378627	6	6	0.5	4	1068	Heikant	3	5096BL	HULSEL
29649	140734	378438	6	6	0.5	4	16	Heikant	6	5096BL	HULSEL
29650	140795	378506	6	6	0.5	4	392	Heikant	8	5096BL	HULSEL
29651	140744	377948	6	6	0.5	4	739	De Klamp	1	5096BM	HULSEL
29652	140773	378028	6	6	0.5	4	0	De Klamp	3	5096BM	HULSEL
29653	141454	377659	6	6	0.5	4	26687	Bladelsedijk	1	5096BN	HULSEL
29654	141172	377735	6	6	0.5	4	0	Bladelsedijk	2	5096BN	HULSEL
29655	141606	377302	6	6	0.5	4	0	Bladelsedijk	4	5096BN	HULSEL
29664	141670	377419	6	6	0.5	4	0	Bladelsedijk	5	5096BN	HULSEL
35187	141781	377156	6	6	0.5	4	120791	Bladelsedijk	8	5096BN	HULSEL

29657	141005	378068	6	6	0.5	4	2682	Molendijk	1	5096BP	HULSEL
29658	141596	378385	6	6	0.5	4	19193	Molendijk	10	5096BP	HULSEL
29659	141739	378510	6	6	0.5	4	22114	Molendijk	14	5096BP	HULSEL
29660	141110	377929	6	6	0.5	4	3616	Molendijk	2	5096BP	HULSEL
29661	141137	378021	6	6	0.5	4	0	Molendijk	2A	5096BP	HULSEL
29662	141155	378209	6	6	0.5	4	49543	Molendijk	3	5096BP	HULSEL
29663	140205	377783	6	6	0.5	4	0	Kanten	1	5096BS	HULSEL
29665	139347	373976	6	6	0.5	4	0	Den Toemet	2	5541AR	REUSEL
29666	138970	373840	6	6	0.5	4	0	Lensheuvel	76	5541BD	REUSEL
29667	138779	375010	6	6	0.5	4	16937	Voort	24A	5541EJ	REUSEL
29668	138737	374961	6	6	0.5	4	2300	Voort	28	5541EJ	REUSEL
29669	138857	375389	6	6	0.5	4	17453	Zeegstraat	37	5541EW	REUSEL
29670	139937	373512	6	6	0.5	4	37195	Lange Dijk	2A	5541NB	REUSEL
29672	140123	373391	6	6	0.5	4	9460	Lange Dijk	4	5541NB	REUSEL
29673	140211	373539	6	6	0.5	4	11151	Lange Dijk	5	5541NB	REUSEL
29675	139668	373603	6	6	0.5	4	0	Sleutelstraat	15	5541NC	REUSEL
35086	139852	373608	6	6	0.5	4	19224	Sleutelstraat	19	5541NC	REUSEL
29676	139915	373773	6	6	0.5	4	0	Sleutelstraat	21	5541NC	REUSEL
29677	139389	373334	6	6	0.5	4	0	Sleutelstraat	5	5541NC	REUSEL
29678	139422	373385	6	6	0.5	4	0	Sleutelstraat	7	5541NC	REUSEL
29679	139659	373477	6	6	0.5	4	0	Sleutelstraat	10	5541ND	REUSEL
300816	139868	373560	6	6	0.5	4	8971	Sleutelstraat	14	5541ND	REUSEL
29680	139980	373646	6	6	0.5	4	19574	Sleutelstraat	16	5541ND	REUSEL
29681	139500	373213	6	6	0.5	4	0	Sleutelstraat	4	5541ND	REUSEL
300992	139564	373354	6	6	0.5	4	0	Sleutelstraat	6	5541ND	REUSEL
29683	139856	372812	6	6	0.5	4	0	't Hof	3	5541NE	REUSEL
29685	139686	373030	6	6	0.5	4	0	't Hof	4	5541NE	REUSEL
29686	139600	373172	6	6	0.5	4	0	Kippereind	2	5541NG	REUSEL
34409	140161	372354	6	6	0.5	4	2884	Peel	13	5541NH	REUSEL

29687	139513	372741	6	6	0.5	4	55783	Peel	2	5541NH	REUSEL
29688	139996	372734	6	6	0.5	4	0	Peel	3	5541NH	REUSEL
29689	139269	373243	6	6	0.5	4	13733	't Heike	11	5541NJ	REUSEL
29690	139096	373441	6	6	0.5	4	0	't Heike	12A	5541NJ	REUSEL
29691	139142	373633	6	6	0.5	4	10	't Heike	5	5541NJ	REUSEL
29692	139163	373426	6	6	0.5	4	0	't Heike	9	5541NJ	REUSEL
29693	139175	372684	6	6	0.5	4	7494	Buizerd	5	5541NL	REUSEL
29694	139314	373137	6	6	0.5	4	0	Postelsedijk	1	5541NM	REUSEL
29695	139878	371405	6	6	0.5	4	224594	Postelsedijk	11	5541NM	REUSEL
29696	139928	371047	6	6	0.5	4	211098	Postelsedijk	11A	5541NM	REUSEL
29697	139988	370707	6	6	0.5	4	0	Postelsedijk	13A	5541NM	REUSEL
29698	139336	372903	6	6	0.5	4	0	Postelsedijk	4	5541NM	REUSEL
35182	139335	373041	6	6	0.5	4	8295	Postelsedijk	4A	5541NM	REUSEL
29699	139785	371807	6	6	0.5	4	118040	Postelsedijk	5A	5541NM	REUSEL
29700	139568	371874	6	6	0.5	4	42685	Postelsedijk	6	5541NM	REUSEL
29701	139839	371613	6	6	0.5	4	150044	Postelsedijk	7	5541NM	REUSEL
29702	139657	371461	6	6	0.5	4	72806	Postelsedijk	8	5541NM	REUSEL
29704	139404	371106	6	6	0.5	4	66784	Schepersweijer	1	5541NN	REUSEL
29705	139215	371019	6	6	0.5	4	7658	Schepersweijer	1A	5541NN	REUSEL
29706	139565	371306	6	6	0.5	4	16823	Schepersweijer	2	5541NN	REUSEL
29707	138423	370882	6	6	0.5	4	69878	Schepersweijer	3-3A	5541NN	REUSEL
29708	138857	371090	6	6	0.5	4	65826	Schepersweijer	4	5541NN	REUSEL
29709	138767	371163	6	6	0.5	4	96069	Schepersweijer	4A	5541NN	REUSEL
300774	138293	370930	6	6	0.5	4	0	Schepersweijer	5	5541NN	REUSEL
29710	138509	371050	6	6	0.5	4	108643	Schepersweijer	6	5541NN	REUSEL
29711	138299	371023	6	6	0.5	4	0	Schepersweijer	8	5541NN	REUSEL
29712	138046	372224	6	6	0.5	4	20729	Laarakkerdijk	1	5541NP	REUSEL
29713	137929	371647	6	6	0.5	4	0	Laarakkerdijk	10	5541NP	REUSEL
35007	137902	371361	6	6	0.5	4	55383	Laarakkerdijk	12	5541NP	REUSEL

29714	137964	370992	6	6	0.5	4	72733	Laarakkerdijk	14	5541NP	REUSEL
29715	137898	372399	6	6	0.5	4	78116	Laarakkerdijk	2	5541NP	REUSEL
29716	138051	372032	6	6	0.5	4	20729	Laarakkerdijk	3	5541NP	REUSEL
29717	137908	372052	6	6	0.5	4	356	Laarakkerdijk	4	5541NP	REUSEL
29718	138034	371599	6	6	0.5	4	88138	Laarakkerdijk	7	5541NP	REUSEL
29719	137926	371836	6	6	0.5	4	0	Laarakkerdijk	8	5541NP	REUSEL
29720	138986	373073	6	6	0.5	4	38056	Voorste Heikant	1	5541NR	REUSEL
29721	138155	372550	6	6	0.5	4	0	Voorste Heikant	15	5541NR	REUSEL
29722	138856	373049	6	6	0.5	4	26182	Voorste Heikant	3	5541NR	REUSEL
29723	138673	372922	6	6	0.5	4	0	Voorste Heikant	5	5541NR	REUSEL
29724	138649	373043	6	6	0.5	4	0	Voorste Heikant	6	5541NR	REUSEL
29725	138398	372738	6	6	0.5	4	0	Voorste Heikant	7A	5541NR	REUSEL
29726	137863	372475	6	6	0.5	4	30673	Pikoreistraat	12	5541NS	REUSEL
29727	138050	373674	6	6	0.5	4	0	Pikoreistraat	3	5541NS	REUSEL
29728	138081	373434	6	6	0.5	4	0	Pikoreistraat	7	5541NS	REUSEL
29729	137832	373280	6	6	0.5	4	0	Achterste Heikant	1	5541NT	REUSEL
29730	137813	373433	6	6	0.5	4	5304	Achterste Heikant	4	5541NT	REUSEL
29731	138209	374186	6	6	0.5	4	0	Turnhoutseweg	33	5541NV	REUSEL
29732	138077	374121	6	6	0.5	4	0	Turnhoutseweg	41	5541NW	REUSEL
29733	137708	373751	6	6	0.5	4	0	Turnhoutseweg	45	5541NW	REUSEL
29735	137852	374061	6	6	0.5	4	0	Turnhoutseweg	34	5541NZ	REUSEL
29736	137711	373916	6	6	0.5	4	3335	Turnhoutseweg	36	5541NZ	REUSEL
29737	137429	373677	6	6	0.5	4	0	Turnhoutseweg	46	5541NZ	REUSEL
29738	137941	374210	6	6	0.5	4	3828	De Hoek	1	5541PD	REUSEL
29739	137293	373822	6	6	0.5	4	0	Beleven	2	5541PE	REUSEL
29742	137679	374496	6	6	0.5	4	0	Bakmannen	1A	5541PG	REUSEL
29740	137482	374252	6	6	0.5	4	0	Bakmannen	1B	5541PG	REUSEL
29741	137375	374066	6	6	0.5	4	101150	Bakmannen	5-jul	5541PG	REUSEL
29743	138417	374635	6	6	0.5	4	37744	Voort	23	5541PH	REUSEL

29744	138334	375325	6	6	0.5	4	0	Kattenbos	10	5541PJ	REUSEL
29746	138277	375158	6	6	0.5	4	0	Kattenbos	11	5541PJ	REUSEL
29747	138271	375263	6	6	0.5	4	10715	Kattenbos	12A	5541PJ	REUSEL
29748	138215	375238	6	6	0.5	4	11246	Kattenbos	14	5541PJ	REUSEL
29745	138239	375161	6	6	0.5	4	0	Kattenbos	14A	5541PJ	REUSEL
29749	138663	375395	6	6	0.5	4	0	Kattenbos	5	5541PJ	REUSEL
29750	138438	375371	6	6	0.5	4	18032	Kattenbos	6	5541PJ	REUSEL
29751	138463	375282	6	6	0.5	4	0	Kattenbos	9	5541PJ	REUSEL
29752	138751	375614	6	6	0.5	4	0	't Holland	1	5541PK	REUSEL
29753	137881	375958	6	6	0.5	4	193396	't Holland	13	5541PK	REUSEL
29754	138527	375688	6	6	0.5	4	0	't Holland	5	5541PK	REUSEL
29755	138541	375816	6	6	0.5	4	0	't Holland	7	5541PK	REUSEL
29756	138221	375939	6	6	0.5	4	125487	't Holland	9	5541PK	REUSEL
29757	138522	376313	6	6	0.5	4	0	Hooge Mierdseweg	10	5541PL	REUSEL
29758	138461	376105	6	6	0.5	4	44429	Hooge Mierdseweg	11	5541PL	REUSEL
29759	138688	376028	6	6	0.5	4	0	Hooge Mierdseweg	2B	5541PL	REUSEL
29760	138613	375934	6	6	0.5	4	28870	Hooge Mierdseweg	5A	5541PL	REUSEL
29761	138958	375977	6	6	0.5	4	49638	Lage Mierdsedijk	2	5541PM	REUSEL
29762	139195	375738	6	6	0.5	4	0	Lage Mierdsedijk	3	5541PM	REUSEL
29763	138826	376374	6	6	0.5	4	0	Lage Mierdsedijk	4	5541PM	REUSEL
29764	138944	376273	6	6	0.5	4	0	Lage Mierdsedijk	5	5541PM	REUSEL
29765	138792	372345	6	6	0.5	4	19294	Herdersdreef	3	5541PP	REUSEL
29766	137192	373264	6	6	0.5	4	127806	De Wielen	1	5541PR	REUSEL
29767	139742	371989	6	6	0.5	4	51642	Wolfsven	1	5541PZ	REUSEL
35193	140333	374662	6	6	0.5	4	0	Hamelendijk	2	5541RA	REUSEL
29768	140934	373305	6	6	0.5	4	0	Hamelendijk	5	5541RA	REUSEL

29770	141031	373019	6	6	0.5	4	156	Hamelendijk	7	5541RA	REUSEL
29771	141122	372857	6	6	0.5	4	0	Hamelendijk	9	5541RA	REUSEL
29772	140424	373666	6	6	0.5	4	11267	Heibloem	2	5541RB	REUSEL
35194	140652	374022	6	6	0.5	4	0	Heibloem	3	5541RB	REUSEL
29769	140581	373851	6	6	0.5	4	39873	Heibloem	4	5541RB	REUSEL
29773	140392	373943	6	6	0.5	4	0	Weijer	2	5541RC	REUSEL
29774	140712	374463	6	6	0.5	4	0	Kleine Hoeven	11	5541RG	REUSEL
29775	140572	374266	6	6	0.5	4	0	Kleine Hoeven	2	5541RG	REUSEL
29776	141165	374762	6	6	0.5	4	8539	De Hoeven	19	5541RH	REUSEL
29777	140588	374745	6	6	0.5	4	0	De Hoeven	5	5541RH	REUSEL
29778	141283	374622	6	6	0.5	4	0	De Hoeven	26	5541RJ	REUSEL
29779	140569	374625	6	6	0.5	4	0	De Hoeven	6	5541RJ	REUSEL
29780	140543	374737	6	6	0.5	4	0	Buspad	1	5541RK	REUSEL
29781	140607	374795	6	6	0.5	4	13102	Buspad	2	5541RK	REUSEL
29784	140163	375592	6	6	0.5	4	10839	Rouwenbogt	1	5541RM	REUSEL
29785	140400	375770	6	6	0.5	4	5	Rouwenbogt	10	5541RM	REUSEL
35146	140461	375849	6	6	0.5	4	0	Rouwenbogt	12	5541RM	REUSEL
29786	140208	375698	6	6	0.5	4	0	Rouwenbogt	3	5541RM	REUSEL
29787	140230	375533	6	6	0.5	4	702	Rouwenbogt	4	5541RM	REUSEL
29788	140295	375573	6	6	0.5	4	820	Rouwenbogt	6	5541RM	REUSEL
29789	140333	375669	6	6	0.5	4	0	Rouwenbogt	8	5541RM	REUSEL
29790	139774	376105	6	6	0.5	4	0	Hulselsedijk	11A	5541RP	REUSEL
29791	139816	376260	6	6	0.5	4	0	Hulselsedijk	13	5541RP	REUSEL
29792	139924	376418	6	6	0.5	4	95	Hulselsedijk	15	5541RP	REUSEL
29793	140032	376376	6	6	0.5	4	22428	Hulselsedijk	36	5541RP	REUSEL
29783	140096	375731	6	6	0.5	4	10230	Gildepad	2	5541RR	REUSEL
29794	139546	375912	6	6	0.5	4	24750	Molenheide	1	5541RV	REUSEL
29795	141011	374250	6	6	0.5	4	8268	De Strook	1	5541SG	REUSEL
29796	141108	373967	6	6	0.5	4	8832	De Strook	3	5541SG	REUSEL

29782	140119	375613	6	6	0.5	4	0	Witrijt	1	5541SH	REUSEL
-------	--------	--------	---	---	-----	---	---	---------	---	--------	--------

Bijlage 6 Akoestisch onderzoek

**Akoestisch onderzoek
Industrielawaai
Intermeubel Willems
De Luther 27 Hooge Mierde**

Colofon

Rapportnummer:	Raoi0086
Versie:	2
Plaats en datum:	Breda 19 april 2019
Opdrachtgever:	Van Dun Advies BV Dorpsstraat 54 5113 TE Ulicoten
Contactpersoon:	dhr. H. Wilborts
Onderzoekslocatie:	De Luther 27 5095 AC Hooge Mierde
Contactpersoon:	dhr. T. Willems
Uitgevoerd door:	Gbs Milieuadvies A. van Bergenstraat 95 4811 SN Breda
Contactpersoon: E-mail: Telefoon:	dhr. J. Gildbrandsen info@gbsmilieuadvies.nl 076 888 13 56
Auteur:	dhr. ing. J. Gildbrandsen

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of anderszins zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever of van Gbs Milieuadvies.

Inhoudsopgave

Pagina

1.	Inleiding	5
2.	Normstelling.....	6
2.1.	Algemeen	6
2.2.	VNG-publicatie Bedrijven en milieuzonering	6
2.3.	Activiteitenbesluit milieubeheer	7
2.3.1.	Langtijdgemiddeld beoordelingsniveau	7
2.3.2.	Maximaal geluiddrukkniveau.....	7
2.4.	Gemeentelijk geluidbeleid	8
3.	Situatie en bedrijfsactiviteiten	9
3.1.	Situatie	9
3.2.	Bedrijfsactiviteiten.....	11
3.2.1.	Representatieve bedrijfssituatie (Rbs).....	11
3.2.2.	Regelmatige afwijking representatieve situatie (Rars).....	12
3.2.3.	Incidentele bedrijfssituatie(s)	12
4.	Modellering	13
4.1.	Metingen	13
4.2.	Trillingen.....	13
4.3.	Bronvermogenbepaling.....	14
4.4.	Indirecte hinder	15
4.5.	Modelgegevens/bedrijfsduren	15
5.	Rekenresultaten	16
5.1.	Langtijdgemiddeld beoordelingsniveau (Rbs).....	16
5.2.	Maximaal geluiddrukkniveau	17
5.3.	Indirecte hinder	17
6.	Conclusie.....	18

Figuren

1	Situatieschets
2	Modelgegevens, objecten
3	Modelgegevens, bronnen – lichte motorvoertuigen
4	Modelgegevens, bronnen – zware motorvoertuigen
5	Modelgegevens, bronnen – kooiaap
6	Modelgegevens, bronnen – geluiduitstraling werkplaats/afzuiging houtkrullen
7	Modelgegevens, bronnen – piekbronnen
8	Modelgegevens, bronnen – indirecte hinder
9	Modelgegevens, immissiepunten

Bijlagen

- 1 Metingen
- 2 Bronvermogenbepalingen
- 3 Modelgegevens representatieve bedrijfssituatie
- 4 Rekenresultaten $L_{Ar,LT}$ representatieve bedrijfssituatie
- 5 Rekenresultaten $L_{A,max}$
- 6 Rekenresultaten indirecte hinder

1. Inleiding

In opdracht van Van Dun Advies BV is door Gbs Milieuadvies een akoestisch onderzoek uitgevoerd naar de geluiduitstraling vanwege bedrijfsactiviteiten van Intermeubel Willems aan De Luther 27 te Hooge Mierde.

De initiatiefnemer heeft de locatie aan De Luther 27 te Hooge Mierde in het bezit, waar reeds decennialang een agrarisch bedrijf gevestigd is. Gezien er ter plaatse van De Luther 27 te Hooge Mierde geen sprake is van een toekomstbestendige agrarische bedrijfslocatie (gezien de kleinschaligheid van de huidige bedrijfsvoering, de beperkte omvang van het bouwvlak, de ongeschikte agrarische bebouwing en de ligging in de directe nabijheid van het natuurgebied Beleven) is men voornemens om de agrarische bedrijfsvoering te gaan beëindigen en om te schakelen naar een niet-agrarisch bedrijf in de vorm van een meubel- en interieurbouwbedrijf.

Om het voorgenomen initiatief te realiseren dient een herziening van het bestemmingsplan plaats te vinden. In onderhavige situatie is sprake van het fabriceren van meubels en interieurs op de eigen locatie. Voor deze activiteiten (bewerken van hout) wordt categorie 3.1 gehanteerd voor bedrijven die een productieoppervlak hebben van <200 m². Aangezien het bestemmingsplan een maximale toelaatbare categorie van 2 kent om in het buitengebied gelegen bedrijven te herbestemmen is gevraagd om door middel van een akoestisch onderzoek op basis van de toekomstige bedrijfsvoering te onderzoeken of de geluiduitstraling van het bedrijf vergelijkbaar is met die van milieucategorie 2.

Het akoestisch onderzoek is opgesteld aan de hand van de volgende gegevens:

- Het doornemen van de bedrijfsvoering met de initiatiefnemer. Hierbij zijn de uitgangspunten van het akoestisch onderzoek besproken;
- Kadastrale kaart;
- Luchtfoto's;
- Metingen en waarnemingen ter plaatse.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt het toetsingskader beschreven. Hoofdstuk 3 geeft een beschrijving van de situatie en de bedrijfsactiviteiten. Hoofdstuk 4 gaat in op de modellering. Hoofdstuk 5 geeft de rekenresultaten weer. Tot slot volgt in hoofdstuk 6 de conclusie.

2. Normstelling

2.1. Algemeen

Voor de geluidbelasting vanwege het plan wordt aansluiting gezocht bij de richt- en grenswaarden uit de VNG-publicatie ‘Bedrijven en milieuzonering’.

Daarnaast dient in het kader van de milieuwetgeving een beoordeling van de geluidbelasting plaats te vinden op basis van het Activiteitenbesluit. Tevens heeft de gemeente Reusel-De Mierden een gemeentelijk geluidbeleid.

2.2. VNG-publicatie Bedrijven en milieuzonering

Het toetsingskader voor geluid, zoals omschreven in de VNG-publicatie “Bedrijven en milieuzonering” bestaat uit 4 stappen waarbij per stap de geluidbelasting groter wordt en daarmee ook het belang van de onderzoeks- en motiveringsplicht. De stappen zijn onderstaand omschreven.

Stap 1

Toetsing aan de richtafstand voor het aspect geluid. Indien de richtafstand niet wordt overschreden kan een verdere beoordeling van het aspect geluid in beginsel achterwege blijven.

Stap 2

Indien stap 1 niet toereikend is, is een onderzoek naar de geluidbelasting noodzakelijk. Er dient voldaan te worden aan de volgende richtwaarden:

Etmaalperiode	Langtijdgemiddeld beoordelingsniveau	Maximaal geluidniveau
	De Luther	De Luther
Dag	45 dB(A)	65 dB(A)
Avond	40 dB(A)	60 dB(A)
Nacht	35 dB(A)	55 dB(A)

Stap 3

Indien stap 2 niet toereikend is, is alleen op basis van een motivering een geluidbelasting mogelijk van:

Etmaalperiode	Langtijdgemiddeld beoordelingsniveau	Maximaal geluidniveau ^a
	De Luther	De luther
Dag	50 dB(A)	70 dB(A)
Avond	45 dB(A)	65 dB(A)
Nacht	40 dB(A)	60 dB(A)

a: de maximale geluidniveaus vanwege het aan- en afrijdend verkeer worden in de VNG-publicatie uitgesloten van deze grenswaarden. Indien de maximale geluidniveaus in een rustig buitengebied door aan- en afrijdend verkeer hoger zijn dan 70 dB(A) in de dag-, 65 dB(A) in de avond- en 60 dB(A) in de nachtperiode, dient gemotiveerd te worden waarom een dergelijk maximaal geluidniveau acceptabel wordt geacht.

Stap 4

Bij grotere geluidbelastingen dan aangegeven bij stap 3 is het doorgaans niet mogelijk om een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling positief te bestemmen. Indien het bevoegd gezag toch van mening is dat het positief bestemmen aanvaardbaar is, dient dit grondig onderzocht, onderbouwd en gemotiveerd te worden. Hierbij dient rekening gehouden te worden met cumulatie van reeds aanwezige geluidbronnen.

2.3. Activiteitenbesluit milieubeheer

Op 1 januari 2008 is het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer (Nu Activiteitenbesluit milieubeheer) in werking getreden.

2.3.1. Langtijdgemiddeld beoordelingsniveau

Het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau ($L_{A,T}$) mag ter plaatse van gevels van geluidgevoelige bestemmingen niet meer bedragen dan:

50 dB(A) tussen 07.00 en 19.00 uur
45 dB(A) tussen 19.00 en 23.00 uur
40 dB(A) tussen 23.00 en 07.00 uur

2.3.2. Maximaal geluiddrukkniveau

Het maximaal geluiddrukkniveau ($L_{A,max}$) mag ter plaatse van gevels van geluidgevoelige bestemmingen niet meer bedragen dan:

70 dB(A) tussen 07.00 en 19.00 uur
65 dB(A) tussen 19.00 en 23.00 uur
60 dB(A) tussen 23.00 en 07.00 uur

De opgenomen waarden in de periode tussen 07.00 en 19.00 uur zijn niet van toepassing op laad- en losactiviteiten.

2.4. Gemeentelijk geluidbeleid

De inrichting en de omliggende woningen liggen in het zogenaamde verwevings-/buitengebied. Hiervoor gelden de volgende richtwaarden.

Het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau ($L_{A,r,LT}$) mag ter plaatse van gevels van geluidgevoelige bestemmingen niet meer bedragen dan:

- 45 dB(A) tussen 07.00 en 19.00 uur
- 40 dB(A) tussen 19.00 en 23.00 uur
- 35 dB(A) tussen 23.00 en 07.00 uur

Het maximaal geluiddrukkniveau ($L_{A,max}$) mag ter plaatse van gevels van geluidgevoelige bestemmingen niet meer bedragen dan:

- 70 dB(A) tussen 07.00 en 19.00 uur
- 65 dB(A) tussen 19.00 en 23.00 uur
- 60 dB(A) tussen 23.00 en 07.00 uur

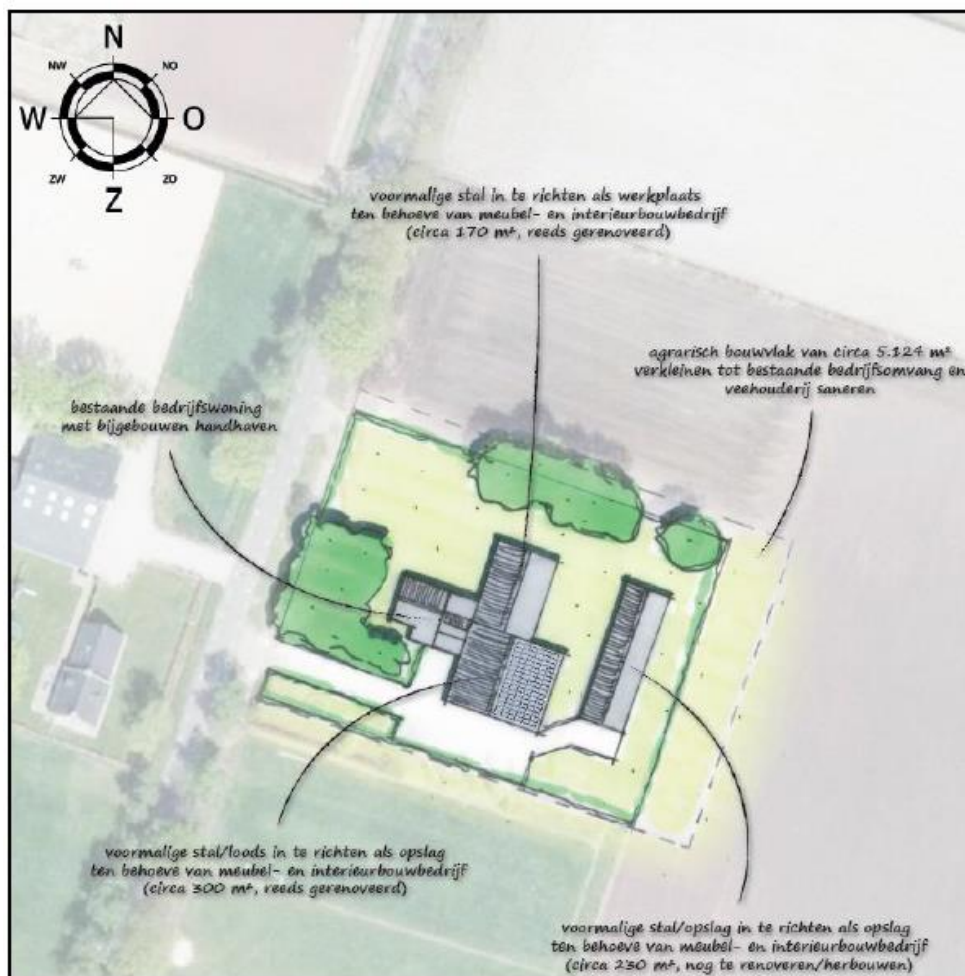
Aanvullend hierop worden piekgeluiden, veroorzaakt door voertuigen, buiten beschouwing gelaten, voorzover:

- deze ontstaan door bewegingen ten behoeve van laden en lossen in de dagperiode.

3. Situatie en bedrijfsactiviteiten

3.1. Situatie

De initiatiefnemer is voornemens om de agrarische bedrijfsvoering aan De Luther 27 volledig te gaan beëindigen en om te schakelen naar een niet-agrarisch bedrijf in de vorm van een meubel- en interieurbouwbedrijf (maximaal milieucategorie 2). Het meest noordelijk gelegen bedrijfsgebouw van circa 170 m² zal hierbij worden ingericht als werkplaats ten behoeve van het meubel- en interieurbouwbedrijf. Het meest zuidelijk gelegen bedrijfsgebouw van circa 300 m², welke tevens gerenoveerd is en voorzien is van zonnepanelen, zal worden gebruikt als opslag van ten behoeve van het bedrijf (voor o.a. de bedrijfswagen, aanhanger en eindproducten). Het meest westelijk gelegen bedrijfsgebouw van circa 230 m² is men beoogd te renoveren en eventueel te herbouwen en tevens te gebruiken als opslag ten behoeve van het meubel- en interieurbouwbedrijf (voor o.a. opslag van hout). Zo kan men een kleinschalig, maar toekomstbestendig bedrijf blijven exploiteren.

Figuur 1: Beoogde situatie

Intermeubel Willems betreft een eenmansbedrijf welke zich richt op het maken van o.a. keukens, badmeubels en inbouwkasten enz. Het voorbereidend werk vindt plaats in de werkplaats en de afbouw vindt plaats op locatie.

De werkzaamheden vinden voornamelijk plaats met gebruik van hout. De werkzaamheden zijn kleinschalig. Voor het bewerken van hout zijn een aantal machines nodig die in de werkplaats aanwezig zijn, namelijk: een vandiktebank, een afkortzaag, een kolomboor, een freesbank e.d.

De werkplaats is als volgt opgebouwd:

- De ramen zijn opgebouwd uit dubbel glas (8 * 2m²);
- De gevels zijn opgebouwd uit een 2 * half steensmuur welke aan de noordzijde afgewerkt is met kunststof rabatdelen;
- Het dak is opgebouwd uit sandwichpanelen met een kern van Pir-isolatie.

Voor de werkplaats is in onderhavig onderzoek gekozen om alléén de maatgevende delen door te rekenen op effect. Dit betreft de ramen en het dak. Werkzaamheden in de werkplaats kunnen plaatsvinden tussen 07:00 en 17:30 uur gedurende 9 uur.

3.2. Bedrijfsactiviteiten

3.2.1. Representatieve bedrijfssituatie (Rbs)

De representatieve bedrijfssituatie dient conform de ‘Handreiking Industrielawaai en Vergunningverlening’ betrekking te hebben op een bedrijfsvoering bij volledige capaciteit van de inrichting. Dit kan gezien worden als de meest geluidbelastende bedrijfssituatie welke meer dan 12 keer per jaar voorkomt.

Daarnaast kan er nog sprake zijn van reguliere bedrijfssituaties welke onderdeel uitmaken van de hoofdactiviteit van de bedrijfsvoering maar welke zeer beperkt voorkomen. Deze activiteiten worden aangemerkt als een reguliere afwijking van de representatieve bedrijfssituatie.

Activiteiten welke minder dan 12 keer per jaar voorkomen vallen onder uitzonderingssituaties en worden gezien als incidentele bedrijfssituatie (uitgangspunt is dat het per keer steeds gaat om één, aaneengesloten, periode van maximaal een etmaal).

In overleg met de inrichtinghouder zijn onderstaande uitgangspunten met betrekking tot de bedrijfsvoering tot stand gekomen. De uitgangspunten hebben alléén betrekking op de geluidrelevante bronnen. Hieronder wordt de representatieve bedrijfssituatie besproken.

Stationaire bronnen:

- Geluiduitstraling vanuit de werkplaats. Voor deze ruimte kan een binnenniveau worden gehanteerd van 77 dB(A) (metingen verricht in de werkplaats, zie §4.1.1). Geluiduitstraling kan plaatsvinden gedurende 9 uur in de dagperiode door de ramen en het dak;
- Afzuiging houtkrullen welke gedurende 4 uur in bedrijf kan zijn.

Mobiele bronnen:

- Lichte motorvoertuigen (bestelwagens en personenauto's) ten behoeve van de aan/afvoer van materieel en klanten e.d. De voertuigen rijden met een maximale snelheid van 10 km/h over het terrein van de inrichting. Dagelijks wordt gerekend met 3 stuks lichte motorvoertuigen in de dagperiode;
- Vrachtwagen ten behoeve van het leveren van plaatmateriaal. De voertuigen rijden met een maximale snelheid van 10 km/h over het terrein van de inrichting. Per week komen maximaal 2 vrachtwagens in de dagperiode waarvan maximaal 1 per dag;
- Kooiaap welke gedurende 10 minuten in de dagperiode in bedrijf kan zijn ten behoeve van laad- en losactiviteiten.

In tabel 3.2.1.1 zijn de voertuigpassages op het terrein van de inrichting opgenomen.

Tabel 3.2.1.1 Voertuigpassages op het terrein van de inrichting

Omschrijving	07.00 – 19.00 uur	19.00 – 23.00 uur	23.00 – 07.00 uur
Lichte motorvoertuigen, route 1	6	-	-
Zware motorvoertuigen, route 1	2	-	-

3.2.2. Regelmatige afwijking representatieve situatie (Rars)

Er is géén akoestisch relevante regelmatige afwijking van de representatieve situatie van toepassing.

3.2.3. Incidentele bedrijfssituatie(s)

Er zijn géén incidentele bedrijfssituaties van toepassing.

4. Modellerings

4.1. Metingen

Op woensdag 27 februari 2019 zijn op het terrein van de inrichting geluidmetingen verricht. De metingen zijn verricht conform de Handleiding Meten en Rekenen Industrielawaai (VROM, 1999) met behulp van de volgende apparatuur:

- geluidniveaumeter: Rion NA-27
- microfoon: Rion NH-10
- kalibrator: Rion NC-74

De geluidniveaumeter is vóór en ná de meting gekalibreerd. Er zijn géén significante verschillen opgetreden.

In tabel 4.1.1 zijn de meetresultaten opgenomen. De meetresultaten zijn tevens opgenomen in bijlage 1.

Tabel 4.1.1 Meetresultaten in dB(A)

Omschrijving	Meetnummer	Afstand tot bron in (m)	Gemeten niveau in dB(A)
			$L_{a,eq}$
Kalibratie	15	-	93,9
Afzuiging houtkrullen	18	7	65,0
Binnenniveau werkplaats	19	-	77,1

4.2. Trillingen

Er zijn op de inrichting geen machines of apparaten die relevante trillingen veroorzaken. Mogelijke trillingshinder vanwege wegverkeer op de openbare weg valt onder een ander wettelijk kader.

4.3. Bronvermogenbepaling

Akoestische bronvermogens

In tabel 4.2.1 zijn de akoestische bronvermogens opgenomen van alle relevante geluidbronnen. Bronvermogenbepalingen zijn opgenomen in bijlage 2.

Tabel 4.2.1 Akoestische bronvermogens (L_w) in dB(A)

Bronomschrijving	L_w	Herkomst
Dak werkplaats (per deelbron)	63	Methode II.7 geluiduitstraling gebouwen (VROM, 1999)
Ramen werkplaats (per deelbron)	50	Methode II.7 geluiduitstraling gebouwen (VROM, 1999)
Afzuiging houtkrullen	91	Methode II.2 geconcentreerde bronmethode (VROM, 1999)
Kooiaap	102	Kengetal, gebaseerd op metingen aan soortgelijke voertuigen
Lichte motorvoertuigen 10 km/h	90	Kengetal, gebaseerd op metingen aan soortgelijke voertuigen
Zware motorvoertuigen 10 km/h	102	Kengetal, gebaseerd op metingen aan soortgelijke voertuigen
Lichte motorvoertuigen 30 km/h	96	Kengetal, gebaseerd op metingen aan soortgelijke voertuigen
Zware motorvoertuigen 30 km/h	106	Kengetal, gebaseerd op metingen aan soortgelijke voertuigen

Piekniveaus

Het maximaal geluidrukniveau ($L_{A,max}$) is de hoogste waarde van:

1. Het rijden van lichte motorvoertuigen. Hiervoor is een bronvermogen aan te houden van 95 dB(A) (kengetal, gebaseerd op metingen aan soortgelijke voertuigen);
2. Activiteiten met de kooiaap. Hiervoor is een bronvermogen aan te houden van 109 dB(A) (kengetal, gebaseerd op metingen aan soortgelijk materieel);
3. Het rijden van zware motorvoertuigen (inclusief starten /optrekken en manoeuvreren); hiervoor is een bronvermogen aan te houden van 109 dB(A)¹ (Bron: C.R.O.W.-publicatie 171; *richtlijn voor het akoestisch bewust ontwerpen van laad- en loslocaties*);
4. Pieken vanwege het sluiten van portieren. Hiervoor is een bronvermogen aan te houden van 100 dB(A) (kengetal, gebaseerd op metingen aan soortgelijke activiteiten).

¹ Conform de C.R.O.W.-publicatie zijn de volgende bronvermogens voor de diverse pieken aan te houden:

- Vrachtwagenpassages (15-25 km/h) inclusief manoeuvreren: 109 dB(A), waaronder tevens nog zit:
- Passage rustig rijgedrag (tot 15 km/h met laag toerental): 104 dB(A);
- Optrekken, opzij: 101 dB(A);
- Achteruitrijsignalering: 100 dB(A);
- Starten: 100 dB(A);
- Optrekken: 101 dB(A);
- Afremmen: 95 dB(A);

In onderhavig onderzoek is een worstcase piekniveau aangehouden van 109 dB(A).

4.4. Indirecte hinder

De indirecte hinder vanwege wegverkeer van en naar de inrichting is bepaald ter plaatse van de woning aan de Luther 18. Hiervoor is gebruik gemaakt van het akoestisch rekenmodel. Als passagesnelheid is 30 km/h aangehouden.

4.5. Modelgegevens/bedrijfduren

Alle relevante bronnen, objecten en immissiepunten zijn ingevoerd in een grafisch rekenmodel conform de Handleiding Meten en Rekenen Industrielawaai (VROM 1999). Bijlage 3 en de figuren 1 tot en met 9 bevatten de modelgegevens in respectievelijk numerieke en grafische vorm. In bijlage 3 zijn tevens de bedrijfsduurcorrecties van alle relevante geluidbronnen opgenomen. In het rekenmodel is voor de mobiele bronnen op het terrein en voor de indirecte hinder een afstand tussen de bronnen aangehouden van 10 meter. Opgemerkt dient te worden dat bij de gegevens van de mobiele piekbronnen alleen het bronvermogen relevant is. De mogelijk in de bijlage vermelde bedrijfsduurcorrecties worden niet meegenomen in de berekening.

Gehanteerd rekenmodel

DGMR Geomilieu, versie 4.30, is gehanteerd als rekenmodel.

Situaties

De volgende situaties zijn doorgerekend:

- Situatie 1: Langtijdgemiddeld beoordelingsniveau (Rbs)
- Situatie 2: Maximaal geluiddrukkniveau (Rbs)
- Situatie 3: Indirecte hinder

Bodemfactor/ overdracht

De bodem in het overdrachtsgebied is als akoestisch zacht beschouwd, met uitzondering van de ingevoerde bodemdelen.

Keuze immissiepunten

De immissiepunten zijn gemodelleerd op 1,5 meter en 5 meter boven lokaal maaiveld. Berekend zijn de invallende geluidniveaus, dus zonder gevelreflectie van het achter het immissiepunt gelegen gevelvlak. Voor de beoordeling van de geluidbelasting is voor de dagperiode een waarnemingshoogte van 1,5 meter boven maaiveld gehanteerd. Daarnaast zijn er zeventien referentiepunten ingevoerd met een bijbehorende hoogte van 1,5 meter op 30 meter van de inrichtingsgrens.

5. Rekenresultaten

5.1. Langtijdgemiddeld beoordelingsniveau (Rbs)

In tabel 5.1.1 zijn de rekenresultaten voor het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau ($L_{A,T}$) opgenomen voor de representatieve bedrijfssituatie. De rekenresultaten zijn tevens opgenomen in bijlage 4.

Tabel 5.1.1 Rekenresultaten $L_{A,T}$ in dB(A)

Punt	Omschrijving	07.00 – 19.00 uur	19.00 – 23.00 uur	23.00 – 07.00 uur
	Richtwaarde	45 dB(A)	35 dB(A)	30 dB(A)
1	De Luther 16	20	-	-
2	De Luther 18	34	-	-
3	De luther 29	28	-	-
4	Referentiepunt noord	21	-	-
5	Referentiepunt noord	27	-	-
6	Referentiepunt noord	38	-	-
7	Referentiepunt noord	35	-	-
8	Referentiepunt oost	36	-	-
9	Referentiepunt oost	28	-	-
10	Referentiepunt oost	34	-	-
11	Referentiepunt oost	34	-	-
12	Referentiepunt zuid	37	-	-
13	Referentiepunt zuid	38	-	-
14	Referentiepunt zuid	39	-	-
15	Referentiepunt zuid	35	-	-
16	Referentiepunt zuid	28	-	-
17	Referentiepunt west	19	-	-
18	Referentiepunt west	30	-	-
19	Referentiepunt west	29	-	-
20	Referentiepunt west	23	-	-

Uit de rekenresultaten blijkt dat voor de representatieve bedrijfssituatie bij alle beoordelingspunten gelegen op 30 meter uit de grens van het bedrijf sprake is van een geluidsbelasting van 39 dB(A) etmaalwaarde of lager.

Ter plaatse van de geluidgevoelige bestemmingen bedraagt de geluidbelasting maximaal 34 dB(A) etmaalwaarde.

5.2. Maximaal geluiddrukkniveau

In tabel 5.2.1 zijn de rekenresultaten voor het maximaal geluiddrukkniveau ($L_{A,max}$) opgenomen. De richtwaarden bedragen respectievelijk 65 dB(A) in de dagperiode. De rekenresultaten zijn tevens opgenomen in bijlage 5.

Tabel 5.2.1 Rekenresultaten $L_{A,max}$ in dB(A)

Punt	Omschrijving	07.00 – 19.00 uur	19.00 – 23.00 uur	23.00 – 07.00 uur
	Richtwaarde	65 dB(A)	60 dB(A)	55 dB(A)
1	De Luther 16	51	-	-
2	De Luther 18	68	-	-
3	De Luther 29	53	-	-
4	Referentiepunt noord	56	-	-
5	Referentiepunt noord	54	-	-
6	Referentiepunt noord	54	-	-
7	Referentiepunt noord	48	-	-
8	Referentiepunt oost	48	-	-
9	Referentiepunt oost	52	-	-
10	Referentiepunt oost	61	-	-
11	Referentiepunt oost	59	-	-
12	Referentiepunt zuid	61	-	-
13	Referentiepunt zuid	64	-	-
14	Referentiepunt zuid	65	-	-
15	Referentiepunt zuid	64	-	-
16	Referentiepunt zuid	56	-	-
17	Referentiepunt west	44	-	-
18	Referentiepunt west	58	-	-
19	Referentiepunt west	58	-	-
20	Referentiepunt west	55	-	-

Uit de rekenresultaten blijkt dat voor de representatieve bedrijfssituatie bij alle beoordelingspunten gelegen op 30 meter uit de grens van het bedrijf het maximaal geluiddrukkniveau ten hoogste 65 dB(A) in de dagperiode bedraagt.

Ter plaatse van de geluidgevoelige bestemmingen bedraagt het maximaal geluiddrukkniveau ten hoogste 68 dB(A) in de dagperiode. Maatgevend voor de geluidbelasting is het rijden van de zware motorvoertuigen als gevolg van laad- en losactiviteiten.

Stap 2 van de VNG-publicatie “Bedrijven en milieuzonering” wordt in 1^e instantie ter plaatse van de woning aan de Luther 18 met maximaal 3 dB(A) overschreden. Aan stap 3 wordt echter wel voldaan.

5.3. Indirecte hinder

De indirecte hinder vanwege wegverkeer van en naar de inrichting bedraagt maximaal 32 dB(A) etmaalwaarde ter plaatse van de woning aan de Luther 18. Bijlage 6 omvat de rekenresultaten van de indirecte hinder.

6. Conclusie

In opdracht van Van Dun Advies BV is door Gbs Milieuadvies een akoestisch onderzoek uitgevoerd naar de geluiduitstraling vanwege bedrijfsactiviteiten van Intermeubel Willems aan De Luther 27 te Hooge Mierde.

Om het voorgenomen initiatief te realiseren dient een herziening van het bestemmingsplan plaats te vinden. In onderhavige situatie is sprake van het fabriceren van meubels en interieurs op de eigen locatie. Voor deze activiteiten (bewerken van hout) wordt categorie 3.1 gehanteerd voor bedrijven die een productieoppervlak hebben van $<200 \text{ m}^2$. Aangezien het bestemmingsplan een maximale toelaatbare categorie van 2 kent om in het buitengebied gelegen bedrijven te herbestemmen is gevraagd om door middel van een akoestisch onderzoek op basis van de toekomstige bedrijfsvoering te onderzoeken of de geluiduitstraling van het bedrijf vergelijkbaar is met die van milieucategorie 2.

Langtijdgemiddeld beoordelingsniveau

Uit de rekenresultaten blijkt dat voor de representatieve bedrijfssituatie bij alle beoordelingspunten gelegen op 30 meter uit de grens van het bedrijf sprake is van een geluidsbelasting van 39 dB(A) etmaalwaarde of lager. Omdat de geluidbelasting lager is dan 45 dB(A) etmaalwaarde, conform de VNG-publicatie ‘Bedrijven en milieuzonering’ kan gesteld worden dat deze bedrijfssituatie naar aard en omvang gelijk te stellen is met een milieucategorie 2 bedrijf.

Ter plaatse van de geluidgevoelige bestemmingen bedraagt de geluidbelasting maximaal 34 dB(A) etmaalwaarde. Hierdoor wordt ruimschoots voldaan aan de grenswaarde van 50 dB(A) etmaalwaarde van het Activiteitenbesluit milieubeheer en aan het gemeentelijk geluidbeleid van 45 dB(A) etmaalwaarde.

Maximaal geluidrukniveau

Uit de rekenresultaten blijkt dat voor de representatieve bedrijfssituatie bij alle beoordelingspunten gelegen op 30 meter uit de grens van het bedrijf het maximaal geluidrukniveau ten hoogste 65 dB(A) in de dagperiode bedraagt. Ter plaatse van de geluidgevoelige bestemmingen bedraagt het maximaal geluidrukniveau ten hoogste 68 dB(A) in de dagperiode. Maatgevend voor de geluidbelasting is het rijden van de zware motorvoertuigen als gevolg van laad- en losactiviteiten.

Stap 2 van de VNG-publicatie “Bedrijven en milieuzonering” wordt in 1^e instantie ter plaatse van de woning aan de Luther 18 met maximaal 3 dB(A) overschreden. Aan stap 3 wordt echter wel voldaan.

Het toepassen van bronmaatregelen wordt niet mogelijk geacht daar het bedrijf afhankelijk is van derden. Het toepassen van overdrachtsmaatregel wordt gezien de infrastructuur ter plaatse tevens niet mogelijk geacht. De in/uitrit heeft namelijk een directe zichtlijn naar de maatgevende woning aan De Luther 18.

De maximale geluidniveaus ter plaatse van de woning aan De Luther 18 zijn in de dagperiode in 1^e instantie weliswaar maximaal 3 dB(A) hoger dan de richtwaarden van 65 dB(A), hetgeen echter niet impliceert dat er geen sprake is van een milieucategorie 2 bedrijf. Het betreft namelijk een richtwaarde. Voor een milieucategorie 1 en 2 bedrijf kan ook sprake zijn van bijvoorbeeld laad- en losactiviteiten en het sluiten van autoportieren. Voorbeelden hiervan zijn o.a. parkeerplaatsen en loslaadplaatsen bij kantoren en supermarkten.

Daarnaast kan nog opgemerkt worden dat de optredende maximale geluidniveaus voldoen aan het Activiteitenbesluit en het gemeentelijk geluidbeleid. Conform zowel het Activiteitenbesluit als het gemeentelijk geluidbeleid worden piekniveaus vanwege laad- en losactiviteiten tevens uitgesloten in de dagperiode. Het maximaal geluiddrukkniveau exclusief laad- en losactiviteiten bedraagt maximaal 54 dB(A) in de dagperiode ter plaatse van de woning aan De Luther 18 als gevolg van het rijden van de lichte motorvoertuigen.

Op basis hiervan en omdat wel aan stap 3 van de VNG-publicatie “Bedrijven en milieuzonering” voldaan kan worden is er geen sprake van een onevenredige aantasting van de omgeving.

Indirecte hinder

De indirecte hinder vanwege wegverkeer van en naar de inrichting bedraagt maximaal 32 dB(A) etmaalwaarde ter plaatse van de woning aan de Luther 18. De voorkeursgrenswaarde van 50 dB(A) etmaalwaarde wordt derhalve niet overschreden.

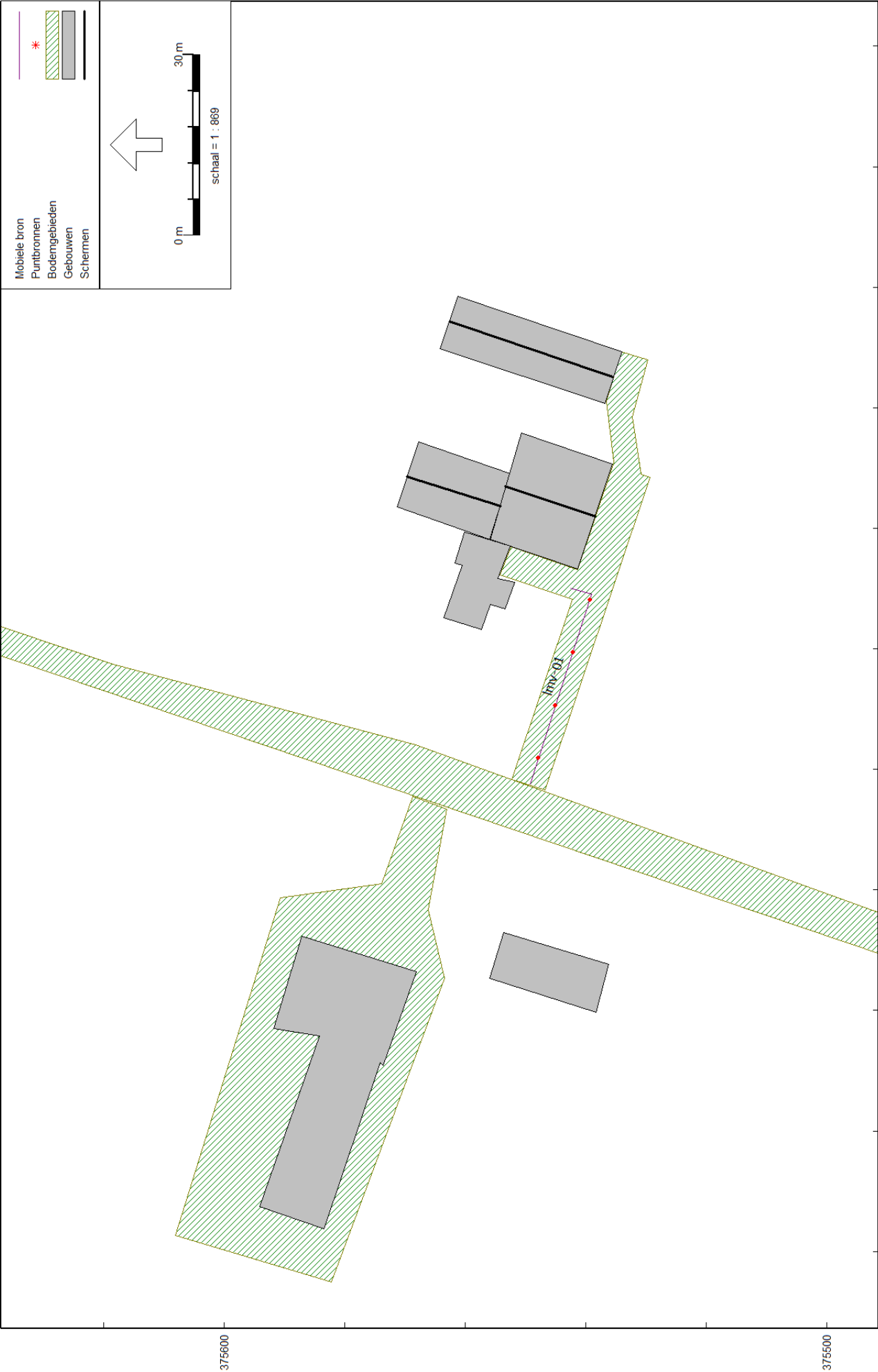
Resumé

Uit het onderzoek blijkt dat er geen sprake is van een onevenredige aantasting van de omgeving. De geluidbelasting van de bedrijfsvoering van Intermeubel Willems kan ruimschoots voldoen aan zowel de grenswaarden van het Activiteitenbesluit milieubeheer als het gemeentelijk geluidbeleid. Daarnaast kan gesteld worden dat de feitelijke bedrijfssituatie naar aard en omvang gelijk te stellen is met een milieucategorie 2 bedrijf.

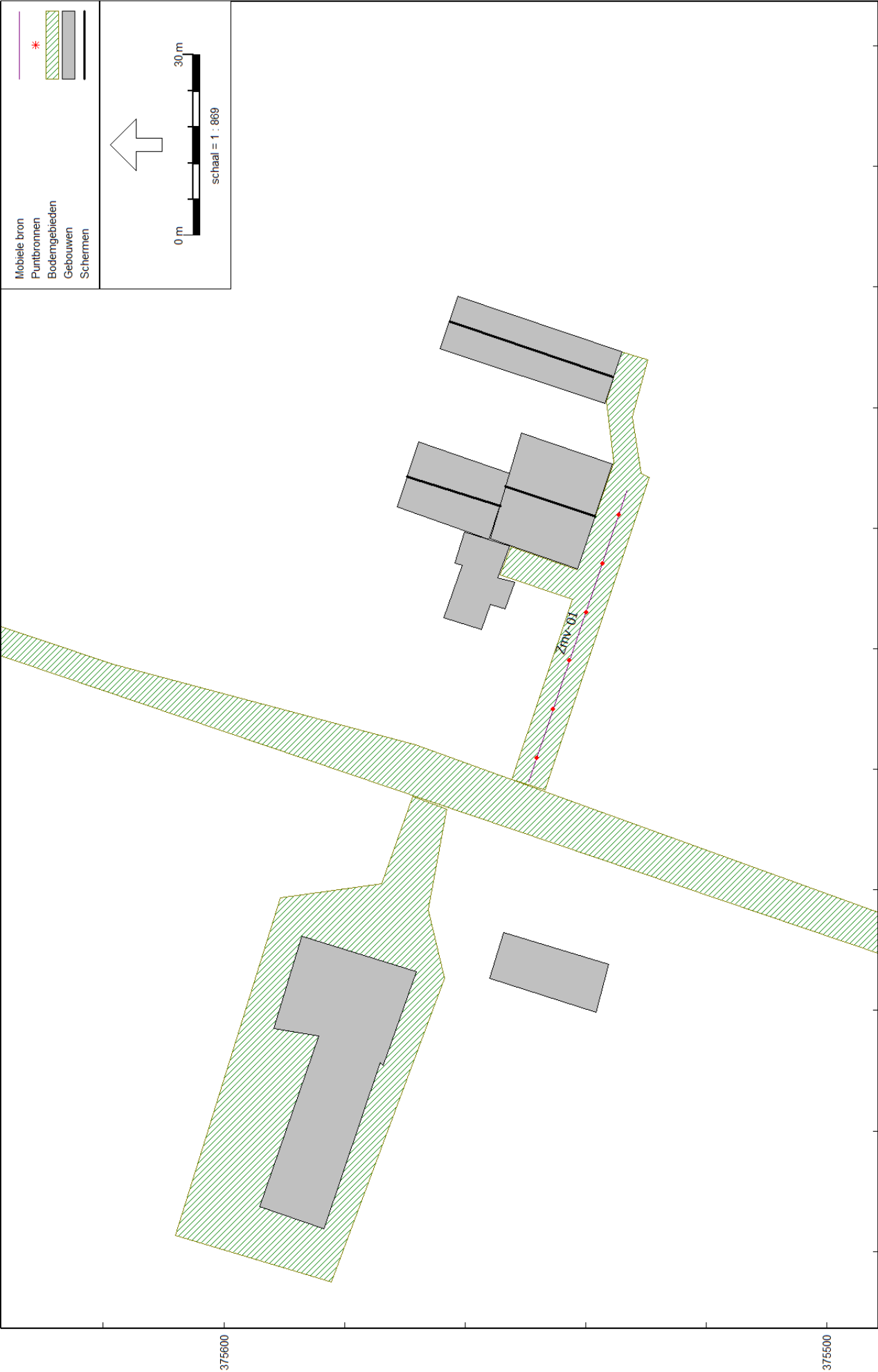
Figuren

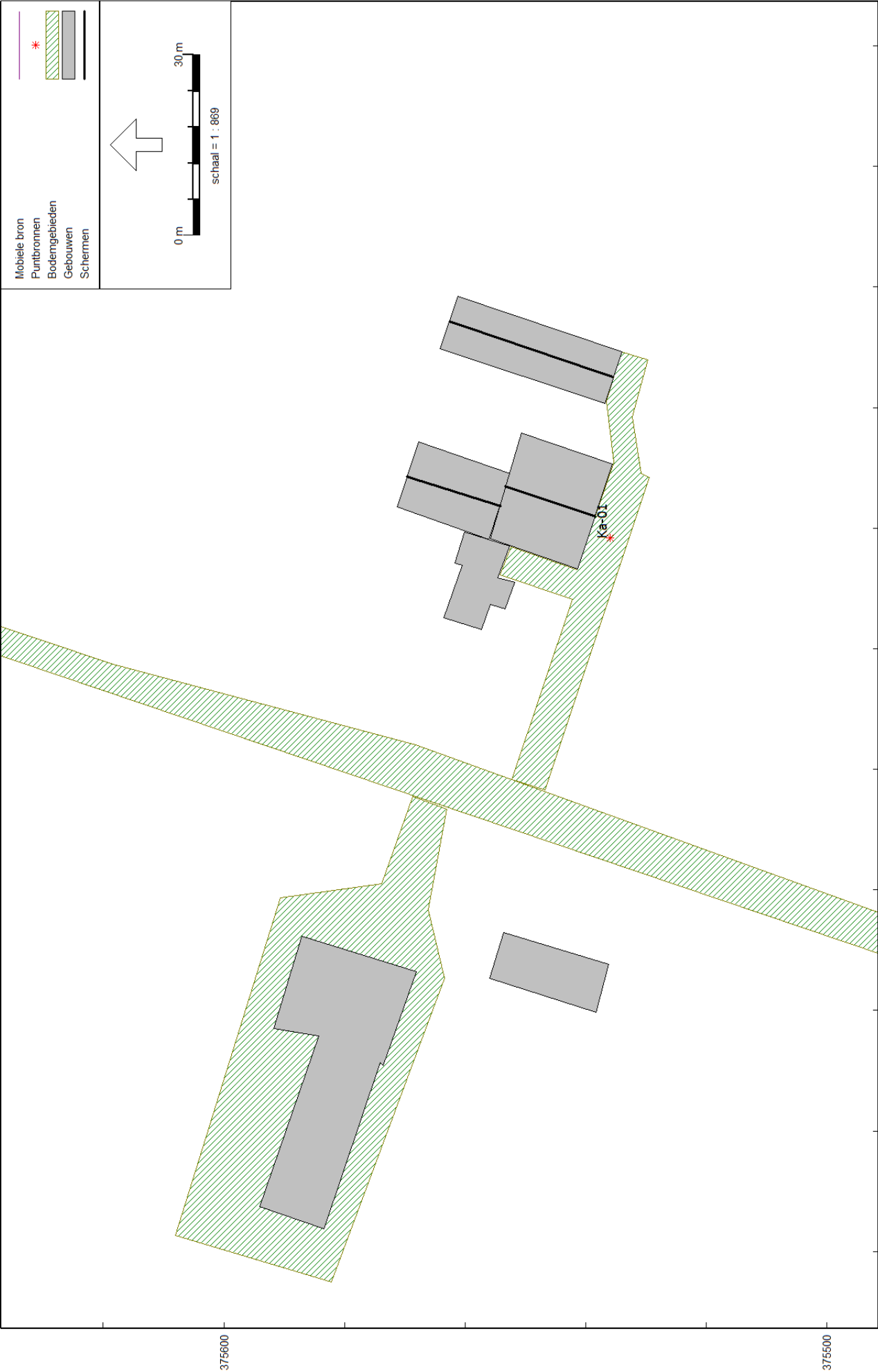

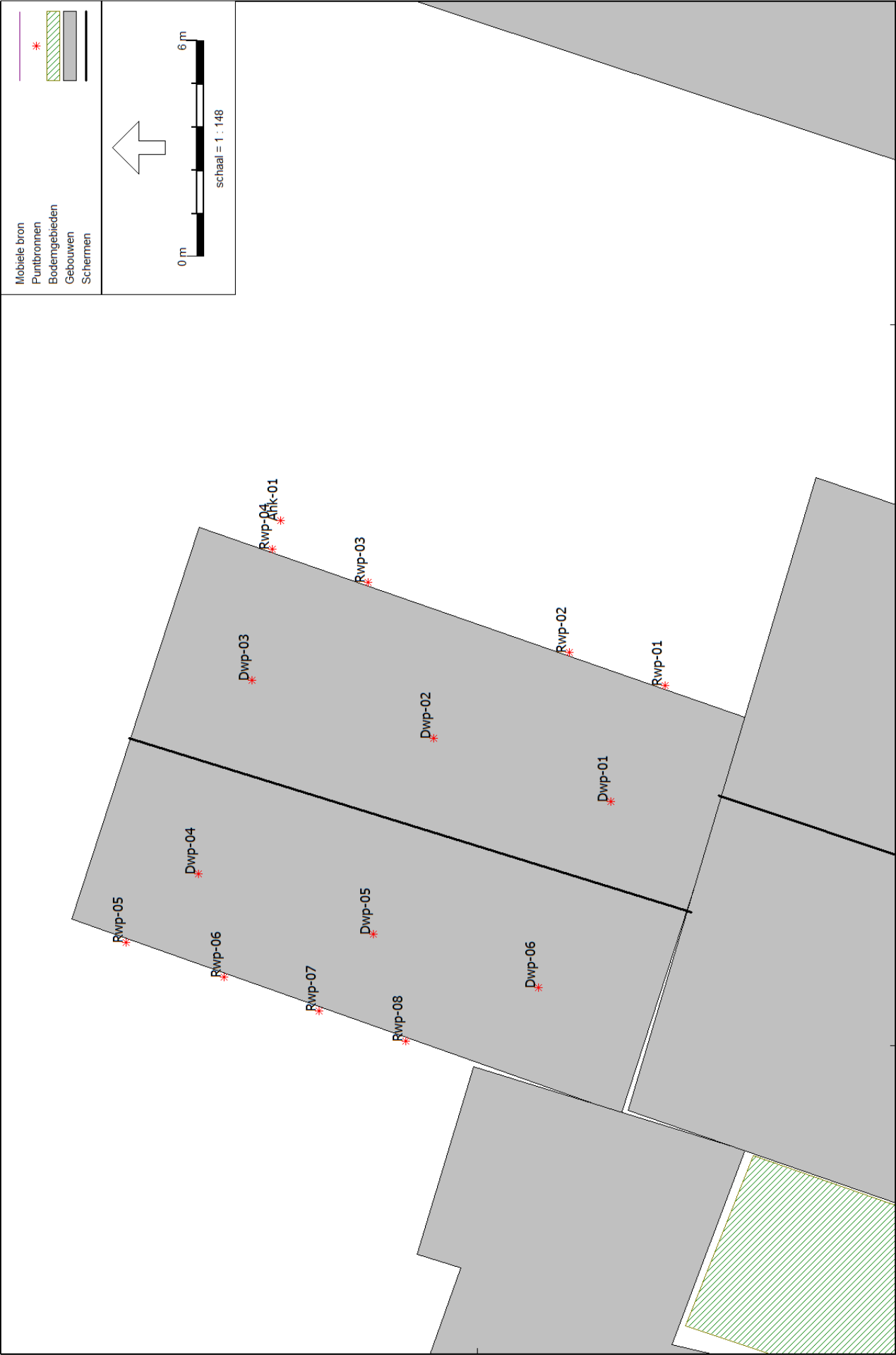

Modelgegevens, bronnen
Lichte motorvoertuigen

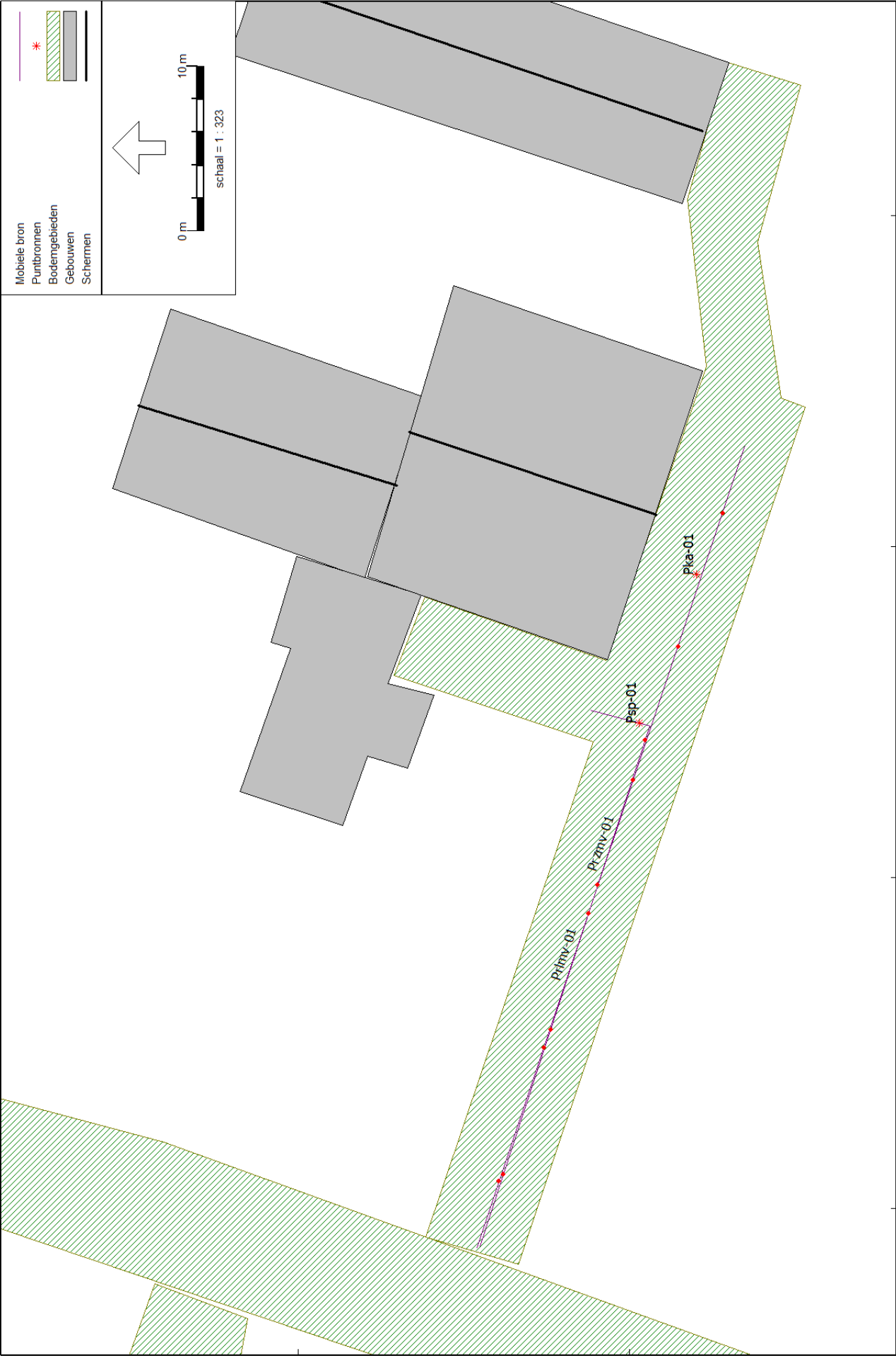

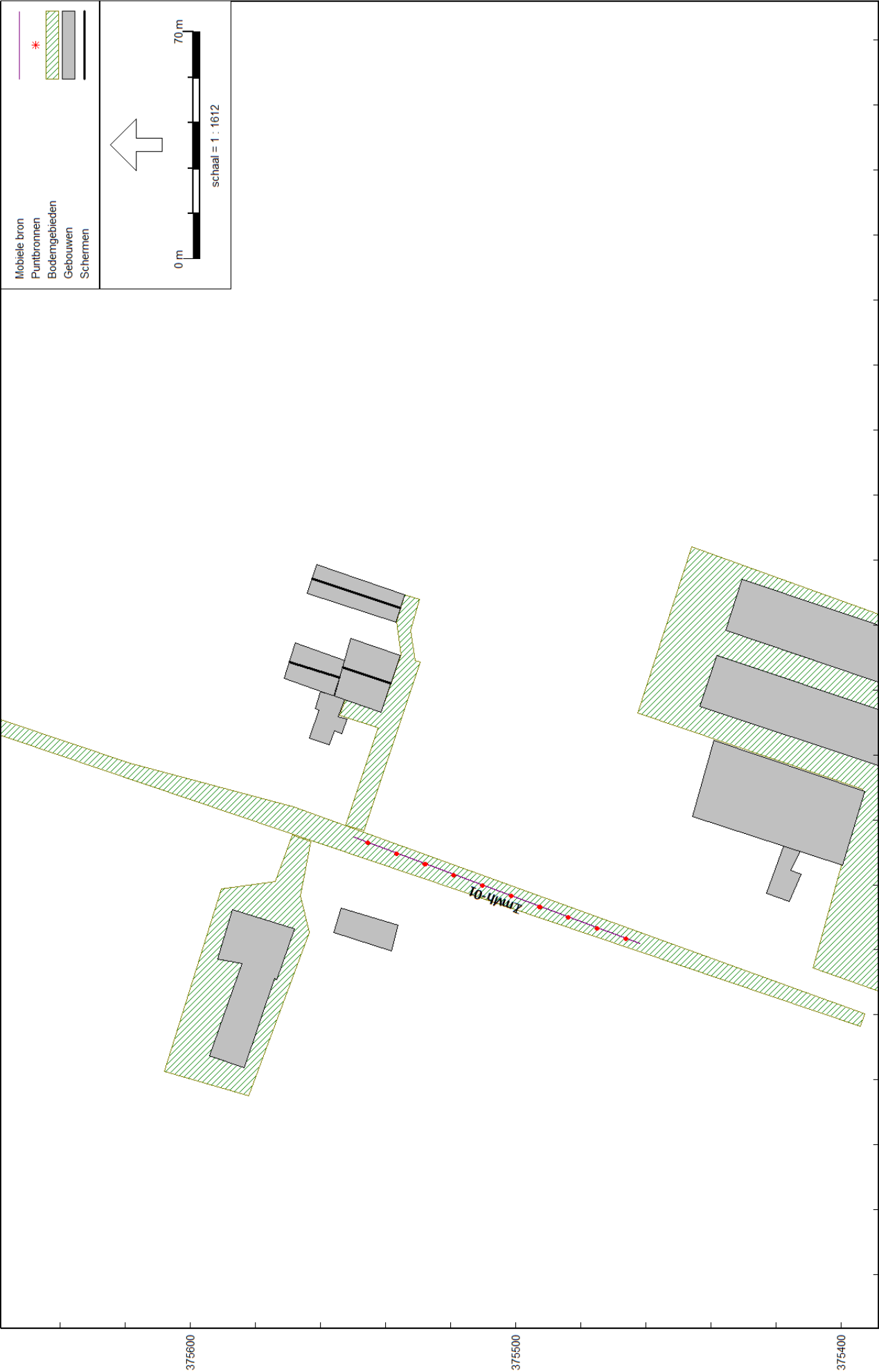

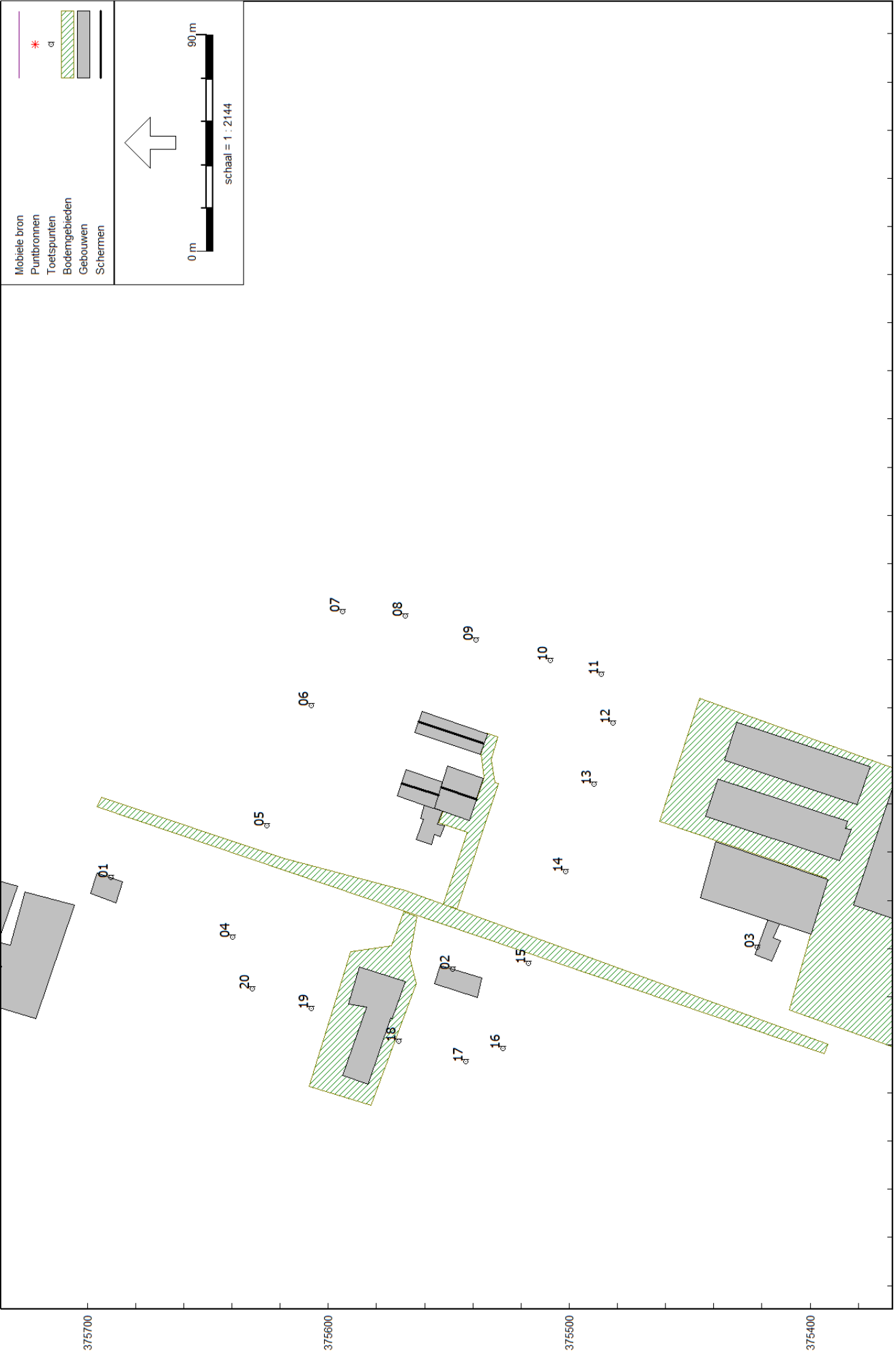
Industrielawaai - IL₁ [versie van De Luther - Rbs], Geomilieu V4.30

Modelgegevens, bronnen
Stationaire bronnen

Modelgegevens, bronnen
Indirecte hinder

Industrielawaai - IL₁ [versie van De Luther - Rbs], Geomilieu V4.30

Modelgegevens, immissiepunten

Bijlage 1

Naam: Intermeubel Willems
 Tijd: 13:52:45
 Datum: 27-2-2019
 Locatie: Hooge Mierde
 Instrument NA-27
 Store mode Manual
 Omschrijving:
 Commentaar:

Adres: 15
 Datum van 27-2-2019
 Tijd van de 11:24:09
 M-Time: 10 h
 Werkelijke 00:00:14:64
 Measurement Leq
 Lmax/Lmin AP
 T-weging (F Fast
 T-weging (S Fast

Bandpass	Leq	Lmax	Lmin	Leq	Le	Bereik
All-pass (M A		93,8	93,8	93,9	105,5	-
16 Hz A		20	20	17,7	29,3	
31,5 Hz A		27,7	27,7	28,8	40,5	
63 Hz A		49,7	49,1	49,1	60,7	
125 Hz A		39,2	40,5	42,5	54,2	
250 Hz A		61,7	54,7	49,3	60,9	
500 Hz A		52,9	53,4	53	64,6	
1 kHz A		93,8	93,8	93,8	105,5	
2 kHz A		54,6	54,6	54,6	66,2	
4 kHz A		48,4	48,1	48,1	59,8	
8 kHz A		48,6	48,7	48,6	60,2	
All-pass (Su C		94,6	93,8	93,9	105,5	-
AP-Sub-Peε C	102,1					

Adres: 18
 Datum van 27-2-2019
 Tijd van de 11:27:57
 M-Time: 10 h
 Werkelijke 00:00:13:84
 Measurem Leq
 Lmax/Lmin AP
 T-weging (F Fast
 T-weging (S Fast

Bandpass	L _F -weging	L _p	L _{max}	L _{min}	Leq	Le	Bereik
All-pass (M A			65,9	64,3		65	76,4 -
16 Hz	A		7,7	12,5		10,4	21,8
31,5 Hz	A		25,2	22,5		23,2	34,6
63 Hz	A		35	36,7		36,7	48,1
125 Hz	A		49	48,1		48,7	60,1
250 Hz	A		55,5	54,5		55	66,4
500 Hz	A		62,1	59,7		60,5	71,9
1 kHz	A		60,8	59,6		60,6	72
2 kHz	A		55,9	55,9		56,3	67,7
4 kHz	A		44,8	44,7		44,9	56,3
8 kHz	A		37	36,8		37,1	48,6
All-pass (Su C			71,3	69,4		70,4	81,8 -
AP-Sub-Peε C		82,9					

Adres: 19
Datum van 27-2-2019
Tijd van de 11:30:14
M-Time: 10 h
Werkelijke 00:05:13:64
Measurem Leq
Lmax/Lmin AP
T-weging (F Fast
T-weging (S Fast

Bandpass	L _F -weging	L _p	L _{max}	L _{min}	L _{eq}	L _e	Bereik
All-pass (M A			94,3	42,4	77,1	102,1	-
16 Hz	A		10	10	4,8	29,7	
31,5 Hz	A		27,7	10	26,4	51,3	
63 Hz	A		39,7	20,7	43,1	68,1	
125 Hz	A		57,5	28,5	52,5	77,5	
250 Hz	A		69,3	36,2	66,3	91,3	
500 Hz	A		80,7	35,8	71,8	96,8	
1 kHz	A		92,7	35,5	68,7	93,7	
2 kHz	A		87,7	35,1	68,8	93,7	
4 kHz	A		79,3	32,3	71,8	96,7	
8 kHz	A		66,1	26,1	62,4	87,4	
All-pass (Su C			94,5	50,6	80	104,9	-
AP-Sub-Pe _z C		107,3					

Bijlage 2

II2 GECONCENTREERDE BRON

Onderdeel	:	<Onderdeel>									
Bronnaam	:	Afzuiging houtkrullen									
MeetDatum	:	27-2-2019									
Meetduur	:	:									
Type geluid	:	Continu									
Temperatuur [°C]	:	--									
Windsnelheid [m/s]	:	--									
Hoek windricht [°]	:	--									
RV [%]	:	--									
Alu conform	:	HMRI-II.8									
Bronhoogte [m]	:	1,00									
Meetafstand [m]	:	7,00									
Meethoogte [m]	:	1,50									
Frequentie [Hz]	:	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB (A)
Lp	[dB (A)]	23,2	36,7	48,7	55,0	60,5	60,6	56,3	44,9	37,1	65,0
Achtergr	[dB (A)]	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
DGeo	[dB]	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	27,9	--
DAlu*R	[dB]	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	--
DBodem	[dB]	6,0	6,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	--
Lw	[dB (A)]	45,1	58,6	74,6	80,9	86,4	86,5	82,2	70,8	63,0	90,8

II7 UITSTRALING GEBOUWEN

Onderdeel	:	<Onderdeel>									
Bronnaam	:	Ramen werkplaats									
MeetDatum	:	27-2-2019									
Meetduur	:	:									
Type geluid	:	Fluctuerend (periodiek)									
Temperatuur [°C]	:	--									
Windsnelheid [m/s]	:	--									
Hoek windricht [°]	:	--									
RV [%]	:	--									
Opp. meetv [m²]	:	2,00									
Cd [dB]	:	3									
Frequentie [Hz]	:	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB (A)
Lp	[dB (A)]	26,4	43,1	52,5	66,3	71,8	68,7	68,8	71,8	62,4	77,1
Achtergr	[dB (A)]	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
10log(S)	[dB]	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	--
Isolatie	[dB]	12,0	17,0	22,0	21,0	31,0	39,0	39,0	39,0	39,0	--
DI	[dB]	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	--
Cd	[dB]	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	--
Lw	[dB (A)]	17,4	29,1	33,5	48,3	43,8	32,7	32,8	35,8	26,4	50,1

II7 UITSTRALING GEBOUWEN

Onderdeel	:	<Onderdeel>									
Bronnaam	:	Dak werkplaats									
MeetDatum	:	27-2-2019									
Meetduur	:	:									
Type geluid	:	Fluctuerend (periodiek)									
Temperatuur [°C]	:	--									
Windsnelheid [m/s]	:	--									
Hoek windricht [°]	:	--									
RV [%]	:	--									
Opp. meetv [m²]	:	31,00									
Cd [dB]	:	3									
Frequentie [Hz]	:	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB (A)
Lp	[dB (A)]	26,4	43,1	52,5	66,3	71,8	68,7	68,8	71,8	62,4	77,1
Achtergr	[dB (A)]	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
10log(S)	[dB]	14,9	14,9	14,9	14,9	14,9	14,9	14,9	14,9	14,9	--
Isolatie	[dB]	16,0	16,0	22,0	26,0	30,0	31,0	26,0	30,0	30,0	--
DI	[dB]	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	--
Cd	[dB]	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	--
Lw	[dB (A)]	25,3	42,0	45,4	55,2	56,7	52,6	57,7	56,7	47,3	63,3

Bijlage 3

Naam	Omschr.	X-1	Y-1	Maalveld	Hoogte	Refl. 31	Refl. 63	Refl. 125	Refl. 250	Refl. 500	Refl. 1k	Refl. 2k	Refl. 4k	Refl. 8k	Cp
G-01	De Luther 29	136412,29	375417,54	0,00	8,00	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0 dB
G-02	Gebouw derden	136421,05	375445,54	0,00	6,00	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0 dB
G-03	Gebouw derden	136454,85	375443,38	0,00	6,00	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0 dB
G-04	Gebouw derden	136478,24	375435,44	0,00	6,00	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0 dB
G-05	Gebouw derden	136418,15	375382,00	0,00	6,00	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0 dB
G-06	De Luther 18	136379,63	375538,24	0,00	8,00	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0 dB
G-07	Gebouw derden	136377,04	375591,73	0,00	6,00	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0 dB
G-08	Gebouw derden	136388,73	375779,95	0,00	6,00	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0 dB
G-09	Gebouw derden	136380,93	375758,72	0,00	6,00	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0 dB
G-10	Gebouw derden	136427,28	375799,87	0,00	6,00	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0 dB
G-11	De Luther 16	136422,89	375698,84	0,00	8,00	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0 dB
G-12	De Luther 14	136443,42	375780,69	0,00	8,00	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0 dB
G-13	Werkplaats	136463,50	375571,24	0,00	3,00	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0 dB
G-14	Bedrijfswoning	136459,41	375560,09	0,00	8,00	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0 dB
G-15	Gebouw ops lag	136458,20	375555,82	0,00	3,00	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0 dB
G-16	Stal ops lag	136489,79	375564,12	0,00	3,00	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0 dB

Model: Rbs
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Bodemgebieden, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	X-1	Y-1	Bf
B-01	Erhverharding	136489,31	375534,16	0,00
B-02	Erhverharding	136415,46	375568,67	0,00
B-03	Erhverharding	136374,39	375408,55	0,00
B-04	De Luther	136458,85	375696,09	0,00

Naam	Omschr.	ISO M.	ISO H	Hdef.	Cp	X-1	Y-1	X-n	Y-n	Lengte	Refl.L 63	Refl.L 125	Refl.L 250	Refl.L 500	Refl.L 1k	Refl.L 2k	Refl.L 4k
N-01	Nok werkplaats	0,00	5,50	Eigen waarde	2 dB	136468,52	375569,66	136463,68	375554,05	16,34	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20
N-02	Nok opslag	0,00	7,00	Eigen waarde	2 dB	136461,92	375538,35	136466,94	375553,31	15,78	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20
N-03	Nok stal	0,00	6,00	Eigen waarde	2 dB	136485,14	375535,57	136494,33	375562,57	28,53	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20

Rbs
Model:
Groep:

(hoofdgroep)
Lijst van Schermen, voor rekenmethode Industrielaawaal - IL

Naam	Ref.L.L 8k	Ref.L.R 31	Ref.L.R 63	Ref.L.R 125	Ref.L.R 250	Ref.L.R 500	Ref.L.R 1k	Ref.L.R 2k	Ref.L.R 4k	Ref.L.R 8k	Ref.L.L 31
N-01	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20
N-02	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20
N-03	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20

Naam	Omschr.	X	Y	Maalveld	Hoogte	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Cb(A)	Cb(N)	Richt.	Hoek	Cb(u)(D)	Cb(u)(A)	
Ka-01	Koolaad	136458,33	375535,95	0,00	1,00	0,00	86,70	89,00	90,20	94,00	96,70	96,30	92,40	84,60	18,56	--	--	0,00	360,00	0,167	--
Ahk-01	Afzuiging houtkrullen	136474,56	375565,45	0,00	1,50	45,09	58,59	74,59	80,89	86,39	86,49	82,19	70,79	62,99	4,77	--	--	0,00	360,00	4,001	--
Dwp-01	Dak werkplaats	136466,77	375556,29	0,00	4,50	25,31	42,01	45,41	55,21	56,71	52,61	57,71	56,71	47,31	1,25	--	--	0,00	360,00	8,999	--
Dwp-02	Dak werkplaats	136468,51	375561,20	0,00	4,50	25,31	42,01	45,41	55,21	56,71	52,61	57,71	56,71	47,31	1,25	--	--	0,00	360,00	8,999	--
Dwp-03	Dak werkplaats	136470,13	375566,24	0,00	4,50	25,31	42,01	45,41	55,21	56,71	52,61	57,71	56,71	47,31	1,25	--	--	0,00	360,00	8,999	--
Dwp-04	Dak werkplaats	136464,77	375567,73	0,00	4,50	25,31	42,01	45,41	55,21	56,71	52,61	57,71	56,71	47,31	1,25	--	--	0,00	360,00	8,999	--
Dwp-05	Dak werkplaats	136463,09	375562,88	0,00	4,50	25,31	42,01	45,41	55,21	56,71	52,61	57,71	56,71	47,31	1,25	--	--	0,00	360,00	8,999	--
Dwp-06	Dak werkplaats	136461,60	375558,30	0,00	4,50	25,31	42,01	45,41	55,21	56,71	52,61	57,71	56,71	47,31	1,25	--	--	0,00	360,00	8,999	--
Rwp-01	Ramen werkplaats	136469,99	375554,80	0,00	1,50	17,41	29,11	33,51	48,31	43,81	32,71	32,81	35,81	26,41	1,25	--	--	0,00	360,00	8,999	--
Rwp-02	Ramen werkplaats	136470,91	375557,44	0,00	1,50	17,41	29,11	33,51	48,31	43,81	32,71	32,81	35,81	26,41	1,25	--	--	0,00	360,00	8,999	--
Rwp-03	Ramen werkplaats	136472,84	375563,02	0,00	1,50	17,41	29,11	33,51	48,31	43,81	32,71	32,81	35,81	26,41	1,25	--	--	0,00	360,00	8,999	--
Rwp-04	Ramen werkplaats	136473,77	375565,68	0,00	1,50	17,41	29,11	33,51	48,31	43,81	32,71	32,81	35,81	26,41	1,25	--	--	0,00	360,00	8,999	--
Rwp-05	Ramen werkplaats	136462,86	375569,74	0,00	1,50	17,41	29,11	33,51	48,31	43,81	32,71	32,81	35,81	26,41	1,25	--	--	0,00	360,00	8,999	--
Rwp-06	Ramen werkplaats	136461,90	375567,02	0,00	1,50	17,41	29,11	33,51	48,31	43,81	32,71	32,81	35,81	26,41	1,25	--	--	0,00	360,00	8,999	--
Rwp-07	Ramen werkplaats	136460,97	375564,38	0,00	1,50	17,41	29,11	33,51	48,31	43,81	32,71	32,81	35,81	26,41	1,25	--	--	0,00	360,00	8,999	--
Rwp-08	Ramen werkplaats	136460,12	375561,97	0,00	1,50	17,41	29,11	33,51	48,31	43,81	32,71	32,81	35,81	26,41	1,25	--	--	0,00	360,00	8,999	--
Pka-01	Piek koolaad	136458,33	375535,95	0,00	1,00	60,30	77,80	100,10	91,50	98,10	105,30	103,20	97,60	98,10	0,00	--	--	0,00	360,00	12,000	--
Psp-01	Piek sluiten portieren	136449,33	375539,42	0,00	1,00	79,75	79,75	87,45	91,35	89,85	94,25	95,65	87,55	75,25	0,00	--	--	0,00	360,00	12,000	--

Modelgegevens						
Puntbronnen						
Model: Rbs						
Groep: (hoofdgroep)						
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL						
Naam	Cb(u) (N)	Lwr	Totaal	Hdef.	Type	
Ka-01	--		101,98	Eigen waarde	Normale puntbron	
Ahk-01	--		90,84	Eigen waarde	Normale puntbron	
Dwp-01	--		63,32	Eigen waarde	Normale puntbron	
Dwp-02	--		63,32	Eigen waarde	Normale puntbron	
Dwp-03	--		63,32	Eigen waarde	Normale puntbron	
Dwp-04	--		63,32	Eigen waarde	Normale puntbron	
Dwp-05	--		63,32	Eigen waarde	Normale puntbron	
Dwp-06	--		63,32	Eigen waarde	Normale puntbron	
Rwp-01	--		50,13	Eigen waarde	Normale puntbron	
Rwp-02	--		50,13	Eigen waarde	Normale puntbron	
Rwp-03	--		50,13	Eigen waarde	Normale puntbron	
Rwp-04	--		50,13	Eigen waarde	Normale puntbron	
Rwp-05	--		50,13	Eigen waarde	Normale puntbron	
Rwp-06	--		50,13	Eigen waarde	Normale puntbron	
Rwp-07	--		50,13	Eigen waarde	Normale puntbron	
Rwp-08	--		50,13	Eigen waarde	Normale puntbron	
Pka-01	--		109,30	Eigen waarde	Normale puntbron	
Psp-01	--		100,00	Eigen waarde	Normale puntbron	

Naam	Omschr.	ISO M.	ISO H	Gem.snelheid	Lw 31	Lw 63	Lw 125	Lw 250	Lw 500	Lw 1k	Lw 2k	Lw 4k	Lw 8k	Lw Totaal	Aantal(D)	Aantal(A)	Aantal(N)	Lengte
Lmvih-01	Lichte motorvoertuigen (30 km/h)	0,00	0,75	30	58,00	62,60	82,00	80,70	86,90	91,30	91,40	87,10	78,60	96,11	6	--	--	93,97
Zmvih-01	Zware motorvoertuigen (30 km/h)	0,00	1,00	30	0,00	90,70	93,00	94,20	98,00	100,70	100,30	96,40	88,60	105,98	2	--	--	93,97
Lmv-01	Lichte motorvoertuigen 10 km/h	0,00	0,75	10	64,70	65,90	74,20	75,70	80,00	82,00	88,10	77,00	66,70	90,13	6	--	--	36,80
Zmv-01	Zware motorvoertuigen 10 km/h	0,00	1,00	10	0,00	86,70	89,00	90,20	94,00	96,70	96,30	92,40	84,60	101,98	2	--	--	51,11
PrLmv-01	Piek rijden lichte motorvoertuigen	0,00	0,75	10	0,00	80,10	81,80	85,00	76,60	90,40	89,70	85,70	81,00	94,97	6	--	--	36,80
PrZmv-01	Piek rijden zware motorvoertuigen	0,00	1,00	10	0,00	93,70	96,00	97,20	101,00	103,70	103,30	99,40	91,60	108,98	2	--	--	51,11

Naam	Omschr.	ISO M.	ISO H	Gem.snelheid	Lw 31	Lw 63	Lw 125	Lw 250	Lw 500	Lw 1k	Lw 2k	Lw 4k	Lw 8k	Lw Totaal	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)	Lengte
Lmvih-01	Lichte motorvoertuigen (30 km/h)	0,00	0,75	30	58,00	62,60	82,00	80,70	86,90	91,30	91,40	87,10	78,60	96,11	38,05	--	--	93,97
Zmvih-01	Zware motorvoertuigen (30 km/h)	0,00	1,00	30	0,00	90,70	93,00	94,20	98,00	100,70	100,30	96,40	88,60	105,98	42,82	--	--	93,97
Lmv-01	Lichte motorvoertuigen 10 km/h	0,00	0,75	10	64,70	65,90	74,20	75,70	80,00	82,00	88,10	77,00	66,70	90,13	33,37	--	--	36,80
Zmv-01	Zware motorvoertuigen 10 km/h	0,00	1,00	10	0,00	86,70	89,00	90,20	94,00	96,70	96,30	92,40	84,60	101,98	38,48	--	--	51,11
PrLmv-01	Piek rijden lichte motorvoertuigen	0,00	0,75	10	0,00	80,10	81,80	85,00	76,60	90,40	89,70	85,70	81,00	94,97	33,37	--	--	36,80
PrZmv-01	Piek rijden zware motorvoertuigen	0,00	1,00	10	0,00	93,70	96,00	97,20	101,00	103,70	103,30	99,40	91,60	108,98	38,48	--	--	51,11

Naam	Omschr.	X	Y	Maalveld	Hoogte A	Hoogte B	Hoogte C	Hoogte D	Hoogte E	Hoogte F	Gevel
01	De Luther 16	136429,44	375600,24	0,00	1,50	5,00	--	--	--	--	Ja
02	De Luther 18	136391,44	375548,40	0,00	1,50	5,00	--	--	--	--	Ja
03	De Luther 29	136400,68	375421,81	0,00	1,50	5,00	--	--	--	--	Ja
04	Referentiepunt noord	136404,83	375639,73	0,00	1,50	--	--	--	--	--	Nee
05	Referentiepunt noord	136451,09	375625,55	0,00	1,50	--	--	--	--	--	Nee
06	Referentiepunt noord	136501,06	375607,04	0,00	1,50	--	--	--	--	--	Nee
07	Referentiepunt noord	136539,92	375594,09	0,00	1,50	--	--	--	--	--	Nee
08	Referentiepunt oost	136538,07	375568,18	0,00	1,50	--	--	--	--	--	Nee
09	Referentiepunt oost	136528,20	375538,57	0,00	1,50	--	--	--	--	--	Nee
10	Referentiepunt oost	136519,56	375507,72	0,00	1,50	--	--	--	--	--	Nee
11	Referentiepunt oost	136514,01	375486,75	0,00	1,50	--	--	--	--	--	Nee
12	Referentiepunt zuid	136493,65	375481,82	0,00	1,50	--	--	--	--	--	Nee
13	Referentiepunt zuid	136468,36	375489,84	0,00	1,50	--	--	--	--	--	Nee
14	Referentiepunt zuid	136431,97	375501,56	0,00	1,50	--	--	--	--	--	Nee
15	Referentiepunt zuid	136393,72	375516,98	0,00	1,50	--	--	--	--	--	Nee
16	Referentiepunt zuid	136358,56	375527,46	0,00	1,50	--	--	--	--	--	Nee
17	Referentiepunt west	136353,01	375542,89	0,00	1,50	--	--	--	--	--	Nee
18	Referentiepunt west	136361,65	375570,64	0,00	1,50	--	--	--	--	--	Nee
19	Referentiepunt west	136375,22	375607,04	0,00	1,50	--	--	--	--	--	Nee
20	Referentiepunt west	136363,24	375631,71	0,00	1,50	--	--	--	--	--	Nee

Bijlage 4

Rapport: Resultatentabel
Model: Rbs
Groep: LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groepsreductie: Nee

Naam						
Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
01_A	De Luther 16	1,50	20,3	--	--	20,3
01_B	De Luther 16	5,00	22,8	--	--	22,8
02_A	De Luther 18	1,50	34,0	--	--	34,0
02_B	De Luther 18	5,00	36,9	--	--	36,9
03_A	De Luther 29	1,50	27,5	--	--	27,5
03_B	De Luther 29	5,00	29,2	--	--	29,2
04_A	Referentiepunt noord	1,50	21,3	--	--	21,3
05_A	Referentiepunt noord	1,50	27,2	--	--	27,2
06_A	Referentiepunt noord	1,50	37,9	--	--	37,9
07_A	Referentiepunt noord	1,50	34,7	--	--	34,7
08_A	Referentiepunt oost	1,50	36,0	--	--	36,0
09_A	Referentiepunt oost	1,50	27,9	--	--	27,9
10_A	Referentiepunt oost	1,50	33,6	--	--	33,6
11_A	Referentiepunt oost	1,50	34,4	--	--	34,4
12_A	Referentiepunt zuid	1,50	36,7	--	--	36,7
13_A	Referentiepunt zuid	1,50	38,4	--	--	38,4
14_A	Referentiepunt zuid	1,50	39,3	--	--	39,3
15_A	Referentiepunt zuid	1,50	34,9	--	--	34,9
16_A	Referentiepunt zuid	1,50	28,4	--	--	28,4
17_A	Referentiepunt west	1,50	19,2	--	--	19,2
18_A	Referentiepunt west	1,50	29,8	--	--	29,8
19_A	Referentiepunt west	1,50	28,9	--	--	28,9
20_A	Referentiepunt west	1,50	23,4	--	--	23,4

Rapport: Resultatentabel
 Model: Rbs
 LAeq bij Bron voor toetspunt: 01_A - De Luther 16
 Groep: Langtijdgemiddeld beoordelingsniveau
 Groepsreductie: Nee

Naam						
Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
01_A	De Luther 16	1,50	20,3	--	--	20,3
Ahk-01	Afzuiging houtkrullen	1,50	17,5	--	--	17,5
Ka-01	Kooiaap	1,00	14,3	--	--	14,3
Zmv-01	Zware motorvoertuigen 10 km/h	1,00	10,0	--	--	10,0
Dwp-04	Dak werkplaats	4,50	5,8	--	--	5,8
Dwp-05	Dak werkplaats	4,50	4,2	--	--	4,2
Dwp-06	Dak werkplaats	4,50	3,8	--	--	3,8
Dwp-03	Dak werkplaats	4,50	3,6	--	--	3,6
lmv-01	Lichte motorvoertuigen 10 km/h	0,75	2,9	--	--	2,9
Dwp-02	Dak werkplaats	4,50	-4,7	--	--	-4,7
Dwp-01	Dak werkplaats	4,50	-6,0	--	--	-6,0
Rwp-05	Ramen werkplaats	1,50	-12,5	--	--	-12,5
Rwp-06	Ramen werkplaats	1,50	-14,0	--	--	-14,0
Rwp-07	Ramen werkplaats	1,50	-14,1	--	--	-14,1
Rwp-08	Ramen werkplaats	1,50	-14,1	--	--	-14,1
Rwp-04	Ramen werkplaats	1,50	-22,8	--	--	-22,8
Rwp-03	Ramen werkplaats	1,50	-24,3	--	--	-24,3
Rwp-02	Ramen werkplaats	1,50	-26,3	--	--	-26,3
Rwp-01	Ramen werkplaats	1,50	-26,4	--	--	-26,4

Rapport: Resultatentabel
 Model: Rbs
 LAeq bij Bron voor toetspunt: 01_B - De Luther 16
 Groep: Langtijdgemiddeld beoordelingsniveau
 Groepsreductie: Nee

Naam						
Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
01_B	De Luther 16	5,00	22,8	--	--	22,8
Ahk-01	Afzuiging houtkrullen	1,50	20,8	--	--	20,8
Ka-01	Kooiaap	1,00	14,8	--	--	14,8
Zmv-01	Zware motorvoertuigen 10 km/h	1,00	11,1	--	--	11,1
Dwp-04	Dak werkplaats	4,50	8,8	--	--	8,8
Dwp-05	Dak werkplaats	4,50	7,0	--	--	7,0
Dwp-06	Dak werkplaats	4,50	6,6	--	--	6,6
Dwp-03	Dak werkplaats	4,50	6,4	--	--	6,4
lmv-01	Lichte motorvoertuigen 10 km/h	0,75	4,0	--	--	4,0
Dwp-02	Dak werkplaats	4,50	-0,6	--	--	-0,6
Dwp-01	Dak werkplaats	4,50	-1,8	--	--	-1,8
Rwp-05	Ramen werkplaats	1,50	-8,5	--	--	-8,5
Rwp-06	Ramen werkplaats	1,50	-10,0	--	--	-10,0
Rwp-07	Ramen werkplaats	1,50	-10,1	--	--	-10,1
Rwp-08	Ramen werkplaats	1,50	-10,1	--	--	-10,1
Rwp-04	Ramen werkplaats	1,50	-19,5	--	--	-19,5
Rwp-03	Ramen werkplaats	1,50	-19,6	--	--	-19,6
Rwp-02	Ramen werkplaats	1,50	-23,2	--	--	-23,2
Rwp-01	Ramen werkplaats	1,50	-23,3	--	--	-23,3

Rapport: Resultatentabel
 Model: Rbs
 LAeq bij Bron voor toetspunt: 02_A - De Luther 18
 Groep: Langtijdgemiddeld beoordelingsniveau
 Groepsreductie: Nee

Naam						
Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
02_A	De Luther 18	1,50	34,0	--	--	34,0
Ka-01	Kooiaap	1,00	32,4	--	--	32,4
Zmv-01	Zware motorvoertuigen 10 km/h	1,00	25,7	--	--	25,7
Ahk-01	Afzuiging houtkrullen	1,50	25,0	--	--	25,0
lmv-01	Lichte motorvoertuigen 10 km/h	0,75	18,3	--	--	18,3
Dwp-04	Dak werkplaats	4,50	4,8	--	--	4,8
Dwp-05	Dak werkplaats	4,50	-1,1	--	--	-1,1
Dwp-01	Dak werkplaats	4,50	-1,7	--	--	-1,7
Dwp-06	Dak werkplaats	4,50	-2,1	--	--	-2,1
Dwp-03	Dak werkplaats	4,50	-3,0	--	--	-3,0
Dwp-02	Dak werkplaats	4,50	-3,2	--	--	-3,2
Rwp-05	Ramen werkplaats	1,50	-8,8	--	--	-8,8
Rwp-06	Ramen werkplaats	1,50	-10,8	--	--	-10,8
Rwp-03	Ramen werkplaats	1,50	-12,6	--	--	-12,6
Rwp-04	Ramen werkplaats	1,50	-12,8	--	--	-12,8
Rwp-07	Ramen werkplaats	1,50	-13,6	--	--	-13,6
Rwp-01	Ramen werkplaats	1,50	-14,9	--	--	-14,9
Rwp-02	Ramen werkplaats	1,50	-15,0	--	--	-15,0
Rwp-08	Ramen werkplaats	1,50	-16,6	--	--	-16,6

Rapport: Resultatentabel
 Model: Rbs
 LAeq bij Bron voor toetspunt: 02_B - De Luther 18
 Groep: Langtijdgemiddeld beoordelingsniveau
 Groepsreductie: Nee

Naam						
Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
02_B	De Luther 18	5,00	36,9	--	--	36,9
Ka-01	Kooiaap	1,00	35,7	--	--	35,7
Zmv-01	Zware motorvoertuigen 10 km/h	1,00	27,7	--	--	27,7
Ahk-01	Afzuiging houtkrullen	1,50	27,1	--	--	27,1
lmv-01	Lichte motorvoertuigen 10 km/h	0,75	20,3	--	--	20,3
Dwp-04	Dak werkplaats	4,50	6,7	--	--	6,7
Dwp-05	Dak werkplaats	4,50	1,3	--	--	1,3
Dwp-01	Dak werkplaats	4,50	0,4	--	--	0,4
Dwp-06	Dak werkplaats	4,50	0,0	--	--	0,0
Dwp-03	Dak werkplaats	4,50	-0,6	--	--	-0,6
Dwp-02	Dak werkplaats	4,50	-0,8	--	--	-0,8
Rwp-05	Ramen werkplaats	1,50	-4,5	--	--	-4,5
Rwp-06	Ramen werkplaats	1,50	-6,1	--	--	-6,1
Rwp-07	Ramen werkplaats	1,50	-9,5	--	--	-9,5
Rwp-04	Ramen werkplaats	1,50	-10,6	--	--	-10,6
Rwp-08	Ramen werkplaats	1,50	-12,0	--	--	-12,0
Rwp-01	Ramen werkplaats	1,50	-17,0	--	--	-17,0
Rwp-03	Ramen werkplaats	1,50	-17,7	--	--	-17,7
Rwp-02	Ramen werkplaats	1,50	-17,7	--	--	-17,7

Rapport: Resultatentabel
 Model: Rbs
 LAeq bij Bron voor toetspunt: 03_A - De Luther 29
 Groep: Langtijdgemiddeld beoordelingsniveau
 Groepsreductie: Nee

Naam						
Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
03_A	De Luther 29	1,50	27,5	--	--	27,5
Ka-01	Kooiaap	1,00	27,0	--	--	27,0
Zmv-01	Zware motorvoertuigen 10 km/h	1,00	13,9	--	--	13,9
Ahk-01	Afzuiging houtkrullen	1,50	13,4	--	--	13,4
Lmv-01	Lichte motorvoertuigen 10 km/h	0,75	5,2	--	--	5,2
Dwp-01	Dak werkplaats	4,50	2,5	--	--	2,5
Dwp-06	Dak werkplaats	4,50	1,7	--	--	1,7
Dwp-05	Dak werkplaats	4,50	1,3	--	--	1,3
Dwp-02	Dak werkplaats	4,50	1,3	--	--	1,3
Dwp-04	Dak werkplaats	4,50	1,0	--	--	1,0
Dwp-03	Dak werkplaats	4,50	0,9	--	--	0,9
Rwp-05	Ramen werkplaats	1,50	-21,2	--	--	-21,2
Rwp-06	Ramen werkplaats	1,50	-21,9	--	--	-21,9
Rwp-07	Ramen werkplaats	1,50	-22,8	--	--	-22,8
Rwp-08	Ramen werkplaats	1,50	-24,4	--	--	-24,4
Rwp-02	Ramen werkplaats	1,50	-25,7	--	--	-25,7
Rwp-01	Ramen werkplaats	1,50	-25,7	--	--	-25,7
Rwp-03	Ramen werkplaats	1,50	-25,7	--	--	-25,7
Rwp-04	Ramen werkplaats	1,50	-25,8	--	--	-25,8

Rapport: Resultatentabel
 Model: Rbs
 LAeq bij Bron voor toetspunt: 03_B - De Luther 29
 Groep: Langtijdgemiddeld beoordelingsniveau
 Groepsreductie: Nee

Naam						
Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
03_B	De Luther 29	5,00	29,2	--	--	29,2
Ka-01	Kooiaap	1,00	28,6	--	--	28,6
Ahk-01	Afzuiging houtkrullen	1,50	17,3	--	--	17,3
Zmv-01	Zware motorvoertuigen 10 km/h	1,00	15,4	--	--	15,4
lmv-01	Lichte motorvoertuigen 10 km/h	0,75	6,7	--	--	6,7
Dwp-01	Dak werkplaats	4,50	5,3	--	--	5,3
Dwp-06	Dak werkplaats	4,50	4,5	--	--	4,5
Dwp-05	Dak werkplaats	4,50	4,1	--	--	4,1
Dwp-02	Dak werkplaats	4,50	4,1	--	--	4,1
Dwp-04	Dak werkplaats	4,50	3,7	--	--	3,7
Dwp-03	Dak werkplaats	4,50	3,6	--	--	3,6
Rwp-05	Ramen werkplaats	1,50	-16,1	--	--	-16,1
Rwp-06	Ramen werkplaats	1,50	-16,9	--	--	-16,9
Rwp-07	Ramen werkplaats	1,50	-18,1	--	--	-18,1
Rwp-08	Ramen werkplaats	1,50	-20,1	--	--	-20,1
Rwp-01	Ramen werkplaats	1,50	-22,2	--	--	-22,2
Rwp-02	Ramen werkplaats	1,50	-22,2	--	--	-22,2
Rwp-03	Ramen werkplaats	1,50	-22,2	--	--	-22,2
Rwp-04	Ramen werkplaats	1,50	-22,3	--	--	-22,3

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
 Model: Rbs
 LAeq bij Bron voor toetspunt: 06_A - Referentiepunt noord
 Groep: Langtijdgemiddeld beoordelingsniveau
 Groepsreductie: Nee

Naam						
Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
06_A	Referentiepunt noord	1,50	37,9	--	--	37,9
Ahk-01	Afzuiging houtkrullen	1,50	37,8	--	--	37,8
Ka-01	Kooiaap	1,00	16,5	--	--	16,5
Dwp-03	Dak werkplaats	4,50	15,3	--	--	15,3
Dwp-02	Dak werkplaats	4,50	15,1	--	--	15,1
Dwp-04	Dak werkplaats	4,50	14,9	--	--	14,9
Dwp-01	Dak werkplaats	4,50	14,0	--	--	14,0
Dwp-05	Dak werkplaats	4,50	11,3	--	--	11,3
Zmv-01	Zware motorvoertuigen 10 km/h	1,00	11,3	--	--	11,3
Dwp-06	Dak werkplaats	4,50	6,6	--	--	6,6
lmv-01	Lichte motorvoertuigen 10 km/h	0,75	3,5	--	--	3,5
Rwp-04	Ramen werkplaats	1,50	-2,9	--	--	-2,9
Rwp-03	Ramen werkplaats	1,50	-3,5	--	--	-3,5
Rwp-02	Ramen werkplaats	1,50	-4,3	--	--	-4,3
Rwp-01	Ramen werkplaats	1,50	-4,6	--	--	-4,6
Rwp-05	Ramen werkplaats	1,50	-16,8	--	--	-16,8
Rwp-06	Ramen werkplaats	1,50	-17,3	--	--	-17,3
Rwp-07	Ramen werkplaats	1,50	-17,8	--	--	-17,8
Rwp-08	Ramen werkplaats	1,50	-18,3	--	--	-18,3

Rapport: Resultatentabel
 Model: Rbs
 LAeq bij Bron voor toetspunt: 13_A - Referentiepunt zuid
 Groep: Langtijdgemiddeld beoordelingsniveau
 Groepsreductie: Nee

Naam						
Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
13_A	Referentiepunt zuid	1,50	38,4	--	--	38,4
Ka-01	Kooiaap	1,00	37,9	--	--	37,9
Ahk-01	Afzuiging houtkrullen	1,50	26,5	--	--	26,5
Zmv-01	Zware motorvoertuigen 10 km/h	1,00	23,3	--	--	23,3
Lmv-01	Lichte motorvoertuigen 10 km/h	0,75	12,9	--	--	12,9
Dwp-02	Dak werkplaats	4,50	11,5	--	--	11,5
Dwp-03	Dak werkplaats	4,50	10,9	--	--	10,9
Dwp-01	Dak werkplaats	4,50	10,1	--	--	10,1
Dwp-06	Dak werkplaats	4,50	5,8	--	--	5,8
Dwp-04	Dak werkplaats	4,50	4,7	--	--	4,7
Dwp-05	Dak werkplaats	4,50	4,0	--	--	4,0
Rwp-03	Ramen werkplaats	1,50	-14,7	--	--	-14,7
Rwp-04	Ramen werkplaats	1,50	-15,0	--	--	-15,0
Rwp-02	Ramen werkplaats	1,50	-15,9	--	--	-15,9
Rwp-01	Ramen werkplaats	1,50	-16,9	--	--	-16,9
Rwp-08	Ramen werkplaats	1,50	-18,5	--	--	-18,5
Rwp-07	Ramen werkplaats	1,50	-20,9	--	--	-20,9
Rwp-06	Ramen werkplaats	1,50	-22,7	--	--	-22,7
Rwp-05	Ramen werkplaats	1,50	-23,1	--	--	-23,1

Rapport: Resultatentabel
 Model: Rbs
 LAeq bij Bron voor toetspunt: 14_A - Referentiepunt zuid
 Groep: Langtijdgemiddeld beoordelingsniveau
 Groepsreductie: Nee

Naam						
Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
14_A	Referentiepunt zuid	1,50	39,3	--	--	39,3
Ka-01	Kooiaap	1,00	38,9	--	--	38,9
Zmv-01	Zware motorvoertuigen 10 km/h	1,00	25,9	--	--	25,9
Ahk-01	Afzuiging houtkrullen	1,50	21,5	--	--	21,5
Lmv-01	Lichte motorvoertuigen 10 km/h	0,75	17,1	--	--	17,1
Dwp-01	Dak werkplaats	4,50	13,9	--	--	13,9
Dwp-06	Dak werkplaats	4,50	13,9	--	--	13,9
Dwp-05	Dak werkplaats	4,50	12,9	--	--	12,9
Dwp-04	Dak werkplaats	4,50	12,4	--	--	12,4
Dwp-02	Dak werkplaats	4,50	12,2	--	--	12,2
Dwp-03	Dak werkplaats	4,50	8,8	--	--	8,8
Rwp-05	Ramen werkplaats	1,50	-10,5	--	--	-10,5
Rwp-06	Ramen werkplaats	1,50	-11,2	--	--	-11,2
Rwp-07	Ramen werkplaats	1,50	-12,6	--	--	-12,6
Rwp-08	Ramen werkplaats	1,50	-14,4	--	--	-14,4
Rwp-01	Ramen werkplaats	1,50	-18,7	--	--	-18,7
Rwp-02	Ramen werkplaats	1,50	-19,1	--	--	-19,1
Rwp-03	Ramen werkplaats	1,50	-19,4	--	--	-19,4
Rwp-04	Ramen werkplaats	1,50	-20,5	--	--	-20,5

Bijlage 5

Rapport: Resultatentabel
Model: Rbs
Groep: LAmix totaalresultaten voor toetspunten
Maximaal geluidrukniveau

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
01_A	De Luther 16	1,50	51,0	--	--
01_B	De Luther 16	5,00	52,1	--	--
02_A	De Luther 18	1,50	67,7	--	--
02_B	De Luther 18	5,00	68,7	--	--
03_A	De Luther 29	1,50	52,8	--	--
03_B	De Luther 29	5,00	54,2	--	--
04_A	Referentiepunt noord	1,50	55,6	--	--
05_A	Referentiepunt noord	1,50	54,5	--	--
06_A	Referentiepunt noord	1,50	54,2	--	--
07_A	Referentiepunt noord	1,50	48,3	--	--
08_A	Referentiepunt oost	1,50	48,0	--	--
09_A	Referentiepunt oost	1,50	52,2	--	--
10_A	Referentiepunt oost	1,50	60,6	--	--
11_A	Referentiepunt oost	1,50	59,2	--	--
12_A	Referentiepunt zuid	1,50	60,9	--	--
13_A	Referentiepunt zuid	1,50	64,0	--	--
14_A	Referentiepunt zuid	1,50	64,7	--	--
15_A	Referentiepunt zuid	1,50	64,1	--	--
16_A	Referentiepunt zuid	1,50	56,4	--	--
17_A	Referentiepunt west	1,50	44,3	--	--
18_A	Referentiepunt west	1,50	57,8	--	--
19_A	Referentiepunt west	1,50	57,6	--	--
20_A	Referentiepunt west	1,50	55,2	--	--

Rapport: Resultatentabel
Model: Rbs
Lamax bij Bron voor toetspunt: 01_A - De Luther 16
Groep: Maximaal geluiddrukniveau

Naam	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
Bron					
01_A	De Luther 16	1,50	51,0	--	--
Pka-01	Piek kooiaap	1,00	35,8	--	--
Prlmv-01	Piek rijden lichte motorvoertuigen	0,75	37,0	--	--
Przmv-01	Piek rijden zware motorvoertuigen	1,00	51,0	--	--
Psp-01	Piek sluiten portieren	1,00	31,6	--	--
Lamax	(hoofdgroep)		51,0	--	--

Rapport: Resultatentabel
Model: Rbs
LAmix bij Bron voor toetspunt: 01_B - De Luther 16
Groep: Maximaal geluiddrukkniveau

Naam	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
Bron					
01_B	De Luther 16	5,00	52,1	--	--
Pka-01	Piek kooiaap	1,00	36,8	--	--
Prlmv-01	Piek rijden lichte motorvoertuigen	0,75	38,1	--	--
Przmv-01	Piek rijden zware motorvoertuigen	1,00	52,1	--	--
Psp-01	Piek sluiten portieren	1,00	32,7	--	--
LAmix	(hoofdgroep)		52,1	--	--

Rapport: Resultatentabel
Model: Rbs
Lamax bij Bron voor toetspunt: 02_A - De Luther 18
Groep: Maximaal geluiddrukkniveau

Naam	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
Bron					
02_A	De Luther 18	1,50	67,7	--	--
Pka-01	Piek kooiaap	1,00	58,1	--	--
Prlmv-01	Piek rijden lichte motorvoertuigen	0,75	53,5	--	--
Przmv-01	Piek rijden zware motorvoertuigen	1,00	67,7	--	--
Psp-01	Piek sluiten portieren	1,00	50,8	--	--
Lamax	(hoofdgroep)		68,1	--	--

Rapport: Resultatentabel
Model: Rbs
LAmix bij Bron voor toetspunt: 02_B - De Luther 18
Groep: Maximaal geluiddrukkniveau

Naam	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
Bron					
02_B	De Luther 18	5,00	68,7	--	--
Pka-01	Piek kooiaap	1,00	61,2	--	--
Prlmv-01	Piek rijden lichte motorvoertuigen	0,75	54,9	--	--
Przmv-01	Piek rijden zware motorvoertuigen	1,00	68,7	--	--
Psp-01	Piek sluiten portieren	1,00	54,1	--	--
LAmix	(hoofdgroep)		68,7	--	--

Rapport: Resultatentabel
Model: Rbs
LAmix bij Bron voor toetspunt: 03_A - De Luther 29
Groep: Maximaal geluiddrukkniveau

Naam	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
Bron					
03_A	De Luther 29	1,50	52,8	--	--
Pka-01	Piek kooiaap	1,00	52,3	--	--
Prlmv-01	Piek rijden lichte motorvoertuigen	0,75	38,8	--	--
Przmv-01	Piek rijden zware motorvoertuigen	1,00	52,8	--	--
Psp-01	Piek sluiten portieren	1,00	43,3	--	--
LAmix	(hoofdgroep)		59,5	--	--

Rapport: Resultatentabel
Model: Rbs
LAmx bij Bron voor toetspunt: 03_B - De Luther 29
Groep: Maximaal geluiddrukkniveau

Naam	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
Bron					
03_B	De Luther 29	5,00	54,2	--	--
Pka-01	Piek kooiaap	1,00	53,9	--	--
Prlmv-01	Piek rijden lichte motorvoertuigen	0,75	40,2	--	--
Przmv-01	Piek rijden zware motorvoertuigen	1,00	54,2	--	--
Psp-01	Piek sluiten portieren	1,00	45,2	--	--
LAmx	(hoofdgroep)		62,2	--	--

Rapport: Resultatentabel
Model: Rbs
LAmix bij Bron voor toetspunt: 15_A - Referentiepunt zuid
Groep: Maximaal geluiddrukniveau

Naam	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
Bron					
15_A	Referentiepunt zuid	1,50	64,1	--	--
Pka-01	Piek kooiaap	1,00	59,9	--	--
Prlmv-01	Piek rijden lichte motorvoertuigen	0,75	49,6	--	--
Przmv-01	Piek rijden zware motorvoertuigen	1,00	64,1	--	--
Psp-01	Piek sluiten portieren	1,00	50,8	--	--
LAmix	(hoofdgroep)		76,5	--	--

Rapport: Resultatentabel
Model: Rbs
LAmx bij Bron voor toetspunt: 14_A - Referentiepunt zuid
Groep: Maximaal geluiddrukniveau

Naam	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
Bron					
14_A	Referentiepunt zuid	1,50	64,7	--	--
Pka-01	Piek kooiaap	1,00	64,6	--	--
Prlmv-01	Piek rijden lichte motorvoertuigen	0,75	50,1	--	--
Przmv-01	Piek rijden zware motorvoertuigen	1,00	64,7	--	--
Psp-01	Piek sluiten portieren	1,00	54,9	--	--
LAmx	(hoofdgroep)		64,7	--	--

Bijlage 6

Rapport: Resultatentabel
Model: Rbs
Laeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: Indirecte hinder
Groepsreductie: Nee

Naam						
Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
01_A	De Luther 16	1,50	13,2	--	--	13,2
01_B	De Luther 16	5,00	14,7	--	--	14,7
02_A	De Luther 18	1,50	31,7	--	--	31,7
02_B	De Luther 18	5,00	32,4	--	--	32,4
03_A	De Luther 29	1,50	23,4	--	--	23,4
03_B	De Luther 29	5,00	25,9	--	--	25,9
04_A	Referentiepunt noord	1,50	16,8	--	--	16,8
05_A	Referentiepunt noord	1,50	18,8	--	--	18,8
06_A	Referentiepunt noord	1,50	13,8	--	--	13,8
07_A	Referentiepunt noord	1,50	10,7	--	--	10,7
08_A	Referentiepunt oost	1,50	9,6	--	--	9,6
09_A	Referentiepunt oost	1,50	14,3	--	--	14,3
10_A	Referentiepunt oost	1,50	16,5	--	--	16,5
11_A	Referentiepunt oost	1,50	16,9	--	--	16,9
12_A	Referentiepunt zuid	1,50	18,8	--	--	18,8
13_A	Referentiepunt zuid	1,50	21,4	--	--	21,4
14_A	Referentiepunt zuid	1,50	28,5	--	--	28,5
15_A	Referentiepunt zuid	1,50	39,5	--	--	39,5
16_A	Referentiepunt zuid	1,50	25,7	--	--	25,7
17_A	Referentiepunt west	1,50	22,1	--	--	22,1
18_A	Referentiepunt west	1,50	21,2	--	--	21,2
19_A	Referentiepunt west	1,50	10,4	--	--	10,4
20_A	Referentiepunt west	1,50	14,8	--	--	14,8

Bijlage 7 Omgevingsdialoog

Korte samenvatting dialoog voornemen bestemmingsplanwijziging De Luther 27.

Op 29 september 2018 zijn wij (initiatiefnemers) Langs gegaan bij onze directe burens om hen op de hoogte te brengen dat wij een principe verzoek ingediend hebben voor het wijzigen van de bestemming op De Luther 27. Wij hebben aangegeven dat wij voornemens zijn een bestemmingswijziging, van agrarisch bedrijf naar een niet-agrarisch bedrijf met maximaal milieucategorie 2, aan te vragen bij de gemeente Reusel-de Mierden.

Fam. [REDACTED] De Luther 29 gaven aan dat zij hier geen problemen mee hebben, mits de wijziging van de bestemming voor hen geen hinder zal geven voor de agrarische bedrijfsactiviteiten op De Luther 29.

[REDACTED] De Luther 18 gaven aan dat zij hier geen problemen mee hebben.

Fam. [REDACTED] De Luther 25 gaven aan dat zij hier geen problemen mee hebben.

[REDACTED] De Luther 16 gaf aan hier geen problemen mee te hebben.

Fam. [REDACTED] De Luther 31 gaven aan hier geen problemen mee te hebben.

Buitengebied, herziening De Luther 27 Hooge Mierde

Inhoudsopgave

Bijlagen bij regels	3
Bijlage 1 Staat van bedrijfsactiviteiten	4
Bijlage 2 Landschappelijke inpassing	7

Bijlagen bij regels

Bijlage 1 Staat van bedrijfsactiviteiten

SBI	VOLGNR	OMSCHRIJVING	RISICO	CATEGORIE
01	-	LANDBOUW EN DIENSTVERLENING T.B.V. DE LANDBOUW		
014		Dienstverlening t.b.v. de landbouw:		
014	1	- algemeen (o.a. loonbedrijven), b.o. < 500 m²		2
014	2	- algemeen (o.a. loonbedrijven), b.o. >= 500 m²		3.1
014	3	- plantsoenendiensten en hoveniersbedrijven, b.o. < 500 m²		2
014	4	- plantsoenendiensten en hoveniersbedrijven, b.o. >= 500 m²		3.1
0142		Kl-stations		2
15	-	VERVAARDIGING VAN VOEDINGSMIDDELEN EN DRANKEN		
1552	0	Consumptie-ijsfabrieken:		
1552	1	- p.o. < 200 m²		2
1581	0	Broodfabrieken, brood- en banketbakkerijen:		
1581	1	- v.c. < 2500 kg meel/week		2
20	-	HOUTINDUSTRIE EN VERVAARDIGING ARTIKELN VAN HOUT, RIET, KURK E.D.		
203, 204, 205	1	Timmerwerkfabrieken, vervaardigen overige artikelen van hout, p.o.<200 m²		3.1
205		Kurkwaren-, riet- en vlechtwerkfabrieken		2
22	-	UITGEVERIJEN, DRUKKERIJEN EN REPRODUKTIE VAN OPGENOMEN MEDIA		
221		Uitgeverijen (kantoren)		1
2222.6		Kleine drukkerijen en kopieerinstallaties		2
2223	A	Grafische afwerking		1
2223	B	Binderijen		2
2224		Grafische reproductie en zetten		2
2225		Overige grafische activiteiten		2
223		Reproductiebedrijven opgenomen media		1
26	-	VERVAARDIGING VAN GLAS, AARDEWERK, CEMENT-, KALK- EN GIPS-PRODUKTEN		
262, 263	0	Aardewerkfabrieken:		
262, 263	1	- vermogen elektrische ovens totaal < 40 kW		2
28	-	VERVAARD. VAN PRODUKTEN VAN METAAL (EXCL. MACH./TRANSPORTMIDD.)		
281	0	Constructiewerkplaatsen:		
281	1a	- gesloten gebouw, p.o. < 200 m²		3.1
284	B0	Smederijen, lasinstallaties, bankwerkerijen e.d.:		
284	B1	- p.o. < 200 m²		3.1
287	B	Overige metaalwarenfabrieken n.e.g.; in pandig, p.o. < 200 m²		3.1
31	-	VERVAARDIGING VAN OVER. ELEKTR. MACHINES, APPARATEN EN BENODIGDH.		
316		Elektrotechnische industrie n.e.g.		2
36	-	VERVAARDIGING VAN MEUBELS EN OVERIGE GOEDEREN N.E.G.		
361	2	Meubelstofleverderijen b.o. < 200 m²		1
362		Fabricage van munten, sieraden e.d.		2
363		Muziekinstrumentenfabrieken		2
3361.1		Sociale werkvoorziening		2
40	-	PRODUKTIE EN DISTRIB. VAN STROOM, AARDGAS, STOOM EN WARM WATER		
40	B0	Bio-energieinstallaties (elektrisch vermogen < 50 MWe):		
40	B1	- covergisten, verbranden, vergassen: mest, slib, GFT, rest. voedingsind.	R	3.2
40	B2	- vergisten, verbranden, vergassen: overige biomassa	R	3.2
40	C0	Elektriciteitsdistributiebedrijven, met transformatorvermogen:		
40	C1	- < 10 MVA		2
40	C2	- 10 - 100 MVA		3.1
40	D0	Gasdistributiebedrijven:		
40	D3	- gas: reduceer-, compressor-, meet- en regelinst. cat. A		1
40	D4	- gasdrukregel- en meetruimten (kasten en gebouwen), cat. B en C		2
40	D5	- gasontvang- en -verdeelstations, cat. D	R	3.1
40	E0	Warmtevoorzieningsinstallaties, gasgestookt:		
40	E2	- blokverwarming		2
SBI	VOLGNR	OMSCHRIJVING	RISICO	CATEGORIE

SBI	VOLGNR	OMSCHRIJVING	RISICO	CATEGORIE
41	-	WINNING EN DISTRIBUTIE VAN WATER		
41	A0	Waterwinning-/ bereiding- bedrijven:		
41	A2	- bereiding met chloorbleekloog e.d. en/of straling		3.1
41	B0	Waterdistributiebedrijven met pompvermogen:		
41	B1	- < 1 MW		2
41	B2	- 1 - 15 MW		3.2
45	-	BOUWNIJVERHEID		
45	0	Bouwbedrijven algemeen:		
45	1	- b.o. < 2.000 m²		3.1
45	0	Aannemersbedrijven met werkplaats:		
45	1	- b.o. < 1.000 m²		2
45	2	- b.o. >= 1.000 m²		3.1
50	-	HANDEL/REPARATIE VAN AUTO'S, MOTORFIETSEN; BENZINESERVICESTATIONS		
501, 502, 504		Handel in auto's en motorfietsen, reparatie- en servicebedrijven		2
5020.4	B	Autobeklede rijen		1
5020.4	C	Autospuitinrichtingen	R	3.1
5020.5		Autowasserijen		2
503, 504		Handel in auto- en motorfietsonderdelen en -accessoires		2
505	0	Benzineservice stations:		
505	2	- met LPG < 1.000 m³	R	3.1
505	3	- zonder LPG		2
51	-	GROOTHANDEL EN HANDELSBEMIDDELING		
511		Handelsbemiddeling (kantoren)		1
5121	0	Grth in akkerbouwprodukten en veevoeders:		
5121	1	- op- of overslag met een verwerkingscapaciteit van < 500 t/u	R	3.1
5122		Grth in bloemen en planten		2
5124		Grth in huiden, vellen en leder		3.1
5125, 5131		Grth in ruwe tabak, groenten, fruit en consumptie-aardappelen	R	3.1
5132, 5133		Grth in vlees, vleeswaren, zuivelprodukten, eieren, spijsoliën	R	3.1
5134		Grth in dranken		2
5135		Grth in tabaksprodukten		2
5136		Grth in suiker, chocolade en suikerwerk		2
5137		Grth in koffie, thee, cacao en specerijen		2
5138, 5139		Grth in overige voedings- en genotmiddelen		2
514		Grth in overige consumentenartikelen		2
5148.7	1	- consumentenvuurwerk, verpakt, opslag < 10 ton	V	2
5153	0	Grth in hout en bouwmaterialen		
5153	1	- b.o. < 2.000 m²		2
5153	2	- b.o. >= 2.000 m²		3.1
5153.4	3	- grth. in zand en grind, b.o. < 200 m²		2
5154	0	Grth in ijzer- en metaalwaren en verwarmingsapparatuur		3.1
5154	1	- b.o. < 2.000 m²		2
5155.2		Grth in kunstmeststoffen	R	2
5156		Grth in overige intermediaire goederen		2
5162	0	Grth in machines en apparaten:		
5162	2	- overige machines		3.1
517		Overige grth (bedrijfsmeubels, emballage, vakbenodigdheden e.d.)		2
52	-	DETAILHANDEL EN REPARATIE T.B.V. PARTICULIEREN		
527		Reparatie t.b.v. particulieren (excl. auto's en motorfietsen)		1
55	-	LOGIES-, MAALTIJDEN- EN DRANKENVERSTREKKING		
5552		Cateringbedrijven		2
60	-	VERVOER OVER LAND		
6022		Taxibedrijven		2
603		Pomp- en compressorstations van pijpleidingen		2
SBI	VOLGNR	OMSCHRIJVING	RISICO	CATEGORIE
64	-	POST EN TELECOMMUNICATIE		
641		Post- en koeriersdiensten		2
642	A	Telecommunicatiebedrijven		1
71	-	VERHUUR VAN TRANSPORTMIDDELEN, MACHINES, ANDERE ROERENDE GOEDEREN		
711		Personenautoverhuurbedrijven		2
712		Verhuurbedrijven voor transportmiddelen (excl. personenauto's)		3.1
713		Verhuurbedrijven voor machines en werktuigen		3.1
714		Verhuurbedrijven voor roerende goederen n.e.g.		2
72	-	COMPUTERSERVICE- EN INFORMATIETECHNOLOGIE		
72	A	Computerservice- en informatietechnologie-bureau's e.d.		1
73	-	SPEUR- EN ONTWIKKELINGSWERK		
731		Natuurwetenschappelijk speur- en ontwikkelingswerk		2
732		Maatschappij- en geesteswetenschappelijk onderzoek		1
74	-	OVERIGE ZAKELIJKE DIENSTVERLENING		
75	-	OPENBAAR BESTUUR, OVERHEIDSDIENSTEN, SOCIALE VERZEKERINGEN		
7525		Brandweerkazernes		3.1
90	-	MILIEUDIENSTVERLENING		
9001	B	Rioolgemalen		2
9002.1	B	Gemeentewerven (afval-inzameldepots)	R	3.1

Bijlage 2 Landschappelijke inpassing

1. Aan te planten hoogstam fruitbomen	
Plantmateriaal (10-12), h.o.h. 15 m:	stuks
Appel, Kers, Peer, Pruim, Kwee en/of Walnoot	3

2. Aan te planten landschapsbomen	
Plantmateriaal (10-12), h.o.h. 10 m:	stuks
Zomereik, Zwarte els, Ruwe berk, Grove den, Gewone beuk of Hollandse linde	4

3. Bestaande solitaire bomen (behouden)	
Plantmateriaal:	stuks
Zomereik	7

4. Aan te planten houtsingels			
plantmateriaal 80-100, 1,5 m driehoeksverband:	m ²	st / m ²	aantal
max. 3 soorten boom en 5 soorten struik toepassen	800	0,45	360
Bomen: Zomereik, Zwarte els, Ruwe berk, Grove den, Gewone beuk en/of Hollandse linde			
Struiken: Hazelaar, Gelderse roos, Sleedoorn, Krent, Veldesdoorn, Rode/Gele kornoelje, Sleedoorn, Gewone vlier, Wilde roos en/of Lijsterbes			

5. Aan te planten vrijgroeijende struweelhaag			
plantmateriaal 80-100, plantafstand 2 m in rij:	m ²	st / m ²	aantal
max. 5 soorten struik toepassen	20	0,5	10
Hazelaar, Gelderse roos, Sleedoorn, Krent, Veldesdoorn, Rode/Gele kornoelje, Sleedoorn, Gewone vlier, Wilde roos en/of Lijsterbes			

2. aan te planten landschapsbomen op ondergrond van gras (163 m²)

3. te behouden bestaande bomen in aan te planten houtsingel

1. aan te planten hoogstam fruitbomen op ondergrond van gras (260 m²)

2. aan te planten landschapsbomen op ondergrond van gras (163 m²)

5. aan te planten vrijgroeijende struweelhaag (20 m²/40 m²)

4. aan te planten houtsingel (800 m²)

LANDSCHAPPELIJK INPASSINGSPLAN DE LUTHER 27 HOOGE MIERDE

Datum: 20-09-2018 / 09-10-2019
Schaal: 1 : 1000
Project: 17395-004

Bestemmingsplan

Buitengebied, herziening De Luther 27 te Hooge Mierde

Nota van zienswijzen

Vastgesteld 26 mei 2020

Behoort bij het besluit van de gemeenteraad
van Reusel-De Mierden d.d. 26 mei 2020
nummer RA20.027
mij bekend,
de griffier,

J.C.M. van Berkel.

Inhoud

1.	Bestemmingsplan "Buitengebied, herziening De Luther 27 te Hooge Mierde"	3
2.	Gevolgte procedure.....	3
2.1	Bekendmaking	3
3.	Zienswijzen.....	3
3.1	Ontvangen zienswijzen.....	3
3.2	Conclusies zienswijzen.....	3
	De volgende zienswijzen leiden niet tot aanpassing van het bestemmingsplan:	3
3.3	Beoordeling zienswijzen	3
4.	Ambtshalve wijzigingen	4
5.	Aanpassingen.....	4

1. Bestemmingsplan “Buitengebied, herziening De Luther 27 te Hooge Mierde”

Het ontwerpbestemmingsplan heeft betrekking op het omzetten van een agrarische bedrijfslocatie op de Luther 27 naar een reguliere bedrijfsbestemming.

Het ontwerpbestemmingsplan bestaat uit een toelichting, planregels en verbeelding.

2. Gevolgde procedure

2.1 Bekendmaking

Op grond van het bepaalde in artikel 3.8 van de Wet ruimtelijke ordening hebben burgemeester en wethouders op 17 januari 2020 een bekendmaking gepubliceerd in de Staatscourant, het Gemeenteblad (www.officielebekendmakingen.nl), D'n Uitkijk en op de gemeentelijke website (www.reuseldemierden.nl). Het ontwerpbestemmingsplan lag van 20 januari 2020 tot en met 1 maart 2020 ter inzage met voor iedereen de mogelijkheid om zienswijzen kenbaar te maken. Tijdens deze periode was het ontwerpbestemmingsplan ook raadpleegbaar:

- op de landelijke website: www.ruimtelijkeplannen.nl;
- op de gemeentelijke website: www.reuseldemierden.nl.

3. Zienswijzen

3.1 Ontvangen zienswijzen

Tijdens de periode dat het ontwerpbestemmingsplan ter inzage lag hebben de volgende personen en instanties zienswijzen kenbaar gemaakt:

1. Agra-Matic B.V, namens een cliënt, bij brief van 27 februari 2020, ontvangen op 28 februari 2020

3.2 Conclusies zienswijzen

De volgende zienswijzen leiden niet tot aanpassing van het bestemmingsplan:
Zienswijze 1.

3.3 Beoordeling zienswijzen

Wij hebben de ingediende zienswijzen samengevat weergegeven. Dat betekent niet, dat wij die onderdelen van de zienswijzen die niet expliciet worden genoemd, niet bij de beoordeling hebben betrokken. Wij hebben de zienswijzen in hun geheel beoordeeld.

3.3.1 Zienswijze Agra-matic B.V.

Datum zienswijze: 27 februari 2020

Ontvangen: 28 februari 2020, registratienummer 20IK.0267

A. Samenvatting

Indiener exploiteert aan de Luther een veehouderij met jongvee, stieren en varkens. Het bedrijf is aangeduid als intensieve veehouderij. Indiener heeft geen problemen met de concrete plannen van initiatiefnemer, maar komt op voor eigen bedrijfsbelangen. Indiener maakt zich zorgen over eigen ontwikkelingsmogelijkheden op locatie van De Luther. Hiervoor zijn de volgende argumenten:

Omgevingsvisie 2018

Door de indiener wordt allereerst de Omgevingsvisie 2018 aangehaald, zoals vastgesteld op 22-05-2018. De indiener heeft geen problemen met de concrete plannen van initiatiefnemers op de locatie De Luther 27 maar komt wel op voor zijn bedrijfsbelangen. Ondernemer maakt zich zorgen over het feit dat in de Omgevingsvisie 2018 uitsluitend op zogenaamde duurzame locaties uitbreiding van intensieve veehouderijen toe wordt gestaan. Om vast te stellen of een locatie duurzaam is, zijn een zestal criteria opgesteld. Indiener weet niet zeker of na de bestemmingswijziging hier nog aan kan worden voldaan. Hierbij wordt 1 criterium nader beschouwd:

- Een duurzame locatie ligt op een afstand van meer dan 250 meter van een woonbestemming.

Indiener geeft aan dat deze nu aan de voorwaarden van een duurzame locatie voldoet, ondanks het wijzigen van bestemmingen in de omgeving (De Luther 18 in 2018 en De Luther 27 in onderhavig bestemmingsplan). Ondanks dat de bestemming van De Luther 27 niet wordt gewijzigd naar wonen, is

indiener bezorgd dat deze wijziging in de toekomst wel kan worden doorgevoerd en hij daardoor niet meer aan de afstandseis van 250 meter kan blijven voldoen. Hierdoor zouden de bedrijfsbelangen van indiener geschaad worden.

Indiener doet het verzoek om bij de regels: artikel 4.4 (specifieke gebruiksregels) aan te geven dat wonen, behalve in de bedrijfswoning, strijdig gebruik is.

B. Beoordeling

In het bestemmingsplan is op het perceel De Luther 27 de bestemming bedrijf toegekend. In artikel 4.1 van het bestemmingsplan is een omschrijving van de bestemming opgenomen. Hierin staat dat bedrijfswoningen zijn toegestaan. De definitie van het begrip bedrijfswoning is opgenomen in artikel 1.21 en luidt:

een woning in of bij een gebouw of op een terrein, kennelijk slechts bedoeld voor (het huishouden van) één persoon of gezin, wiens huisvesting daar gelet op de bestemming van het gebouw of het terrein noodzakelijk is;

Dit betekent dat een bedrijfswoning uitsluitend bewoond mag worden indien dat voor de bestemming van het gebouw, in dit geval het bedrijf, noodzakelijk is. Dit houdt in dat het bewonen van de woning als burgerwoning niet past binnen de bestemming en daardoor strijdig gebruik is.

Artikel 4.4 van het plan geeft specifieke gebruiksregels voor de bestemming. Deze dienen ter aanvulling op de bestemmingsregels. Het is niet nodig om daar nogmaals een verbod op te nemen voor het gebruik van de woning als burgerwoning. Dit verbod bestaat al door de samenhang van artikel 4.1 en 1.21.

Artikel 4.6.1 van het bestemmingsplan biedt wel een mogelijkheid om de bestemming van bedrijf te wijzigen naar wonen. Hier zijn 9 voorwaarden aan verbonden. Voor deze zienswijzen zijn de onderstaande voorwaarden relevant:

- f. De vestiging van de nieuwe woning mag geen onevenredige beperking opleveren van de bedrijfsvoering en ontwikkelingsmogelijkheden van omliggende (agrarische) bedrijven.
- g. De nieuwe woning dient aanvaardbaar te zijn uit een oogpunt van een milieuhygiënisch verantwoord woon- en leefklimaat.

Met bovenstaande voorwaarden zijn de belangen van indiener voldoende geborgd.

Aanvullend merken wij op dat voor het wijzigen naar wonen een nieuwe bestemmingsplanprocedure gevolgd moet worden. In die procedure is het voor eenieder mogelijk om een zienswijze in te dienen en in beroep te gaan, mocht indiener van mening zijn dat in dat geval zijn bedrijfsbelangen geschaad worden.

C. Conclusie

De zienswijze geeft geen aanleiding om het bestemmingsplan gewijzigd vast te stellen.

D. Gevolgen voor bestemmingsplan

Deze zienswijze heeft geen gevolgen voor het bestemmingsplan.

4. Ambtshalve wijzigingen

Er is geen aanleiding om ambtshalve wijzigingen door te voeren in het bestemmingsplan.

5. Aanpassingen

De gemeenteraad stelt het bestemmingsplan "Buitengebied, herziening De Luther 27 te Hooge Mierde" ongewijzigd vast.

Reusel, 26 mei 2020

BEKENDMAKING TERINZAGELEGGING VASTGESTELD BESTEMMINGSPLAN “BUITENGEBIED, HERZIENING DE LUTHER 27 TE HOOGE MIERDE”

Burgemeester en wethouders van de gemeente Reusel-De Mierden maken op grond van artikel 3.8 van de Wet ruimtelijke ordening en de Algemene wet bestuursrecht bekend dat de gemeenteraad in zijn vergadering van 26 mei 2020 het bestemmingsplan “Buitengebied, herziening De Luther 27 te Hooge Mierde” heeft vastgesteld.

Inhoud

Het bestemmingsplan heeft betrekking op het omzetten van een agrarische bedrijfslocatie op de Luther 27 naar een reguliere bedrijfsbestemming.

Het bestemmingsplan bestaat uit een toelichting, planregels en verbeelding.

Inzage

Het raadsbesluit en vastgestelde bestemmingsplan liggen met ingang van maandag 15 juni 2020 gedurende zes weken ter inzage in de centrale hal van het gemeentehuis. Het gemeentehuis is geopend van maandag, woensdag en donderdag van 09.00 uur tot 17:00 uur, op dinsdag van 09.00 uur tot 19.00 uur en op vrijdag van 09.00 uur tot 12.30 uur. Tegen betaling van leges kunt u kopieën krijgen van de ter inzage liggende stukken.

U kunt het vastgestelde bestemmingsplan ook digitaal raadplegen op:

- de landelijke website: www.ruimtelijkeplannen.nl;
- de gemeentelijke website: www.reuseldemierden.nl/bestemmingsplannen.

Het identificatienummer van het vastgestelde bestemmingsplan is NL.IMRO.1667BPBluth0067-VAST.

Beroep en voorlopige voorziening

Beroep

Tijdens de inzagetermijn kunnen belanghebbenden die tijdig zienswijzen over het ontwerpbestemmingsplan kenbaar hebben gemaakt beroep instellen. Dit kan tegen het vastgestelde bestemmingsplan en tegen het besluit om geen exploitatieplan vast te stellen. Ook belanghebbenden die kunnen aantonen dat zij redelijkerwijs niet in de gelegenheid zijn geweest om tijdig zienswijzen kenbaar te maken, kunnen beroep instellen.

Tegen de bij de vaststelling aangebrachte wijzigingen kan iedereen beroep instellen.

Spoed

Is het beroepschrift zo spoedeisend dat u de behandeling ervan niet kunt afwachten? Dan kunt u bij de Voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State een voorlopige voorziening aanvragen. Dat is een voorlopige beslissing om de inwerkingtreding van het bestemmingsplan uit te stellen. U kunt alleen een voorlopige voorziening aanvragen, als u een beroepschrift heeft ingediend.

Waar indienen?

Het beroepschrift dient u in bij de Raad van State, Afdeling bestuursrechtspraak, Postbus 20019, 2500 EA Den Haag. Het verzoek om voorlopige voorziening richt u aan de Voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. In beide gevallen betaalt u hier kosten (griffierecht) voor.

Inwerkingtreding

Het bestemmingsplan treedt in werking na afloop van de inzagetermijn. Als binnen de inzagetermijn een verzoek om voorlopige voorziening wordt ingediend bij de voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, treedt het bestemmingsplan niet in werking totdat op het verzoek is beslist.

Vragen

Voor het inwinnen van nadere informatie kunt u contact opnemen met Mathijs Snoeren. U bereikt hem op via telefoonnummer of via e-mail m.snoeren@reuseldemierden.nl.

Reusel,

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

Mr. R.P.B.M. Brekelmans
secretaris

mw. A.J.M.H. van de Ven
burgemeester

SCHRIFTELIJKE BERAADSLAGING RAAD (inzending via fractievoorzitter > griffier),

mede t.b.v. publicatie op website en vergaderApp iBabs

Raadsvoorstel:	Vaststellen bestemmingsplan De Luther 27	Datum reactie andere fractie of college:
Datum:	26 mei 2020	Portefeuillehouder (in te vullen door griffier):
Fractie:	Samenwerking	

Reactie en/of vraag vanuit de fractie

- p. 2 Raadsvoorstel, onder punt 3.1: "Gezien het kleinschalige plan en het daarmee saneren van de veehouderij vinden wij dit een gewenste ontwikkeling." Deze zin ondersteunt SW volledig.
- "Door de agrarische bedrijfsvoering te beëindigen en om te schakelen naar een niet-agrarisch bedrijf in de vorm van een kleinschalig meubel- en interieurbouwbedrijf met maximaal milieucategorie 2 wordt een passende herbestemming gerealiseerd." Wederom is SW het met deze zin volledig eens. Volgens SW is dit inderdaad een passende herbestemming. Daarbij komt nog dat hiermee de leegstand van een vrijkomende agrarische bedrijfslocatie wordt voorkomen, waardoor de ruimtelijke kwaliteit van het buitengebied wordt gewaarborgd.
- Omgeving heeft positief gereageerd op dit plan en aangegeven geen problemen te hebben.
- p. 3 Raadsvoorstel, onder het kopje consequenties. Stel dat dit plan niet tijdig wordt vastgesteld is het mogelijk dat er een dwangsom wordt opgelegd aan de gemeente. Als dit bestemmingsplan wel tijdig wordt vastgesteld, wordt deze situatie voorkomen. Reden te meer om dit stuk gewoon tijdig vast te stellen!

Antwoord andere fractie of college

Het besluit over de vaststelling wordt inderdaad één dag te laat genomen. Initiatiefnemer is daarmee bekend en is daarmee akkoord. De gemeente kon vanwege de planning redelijkerwijs niet voorkomen dat dit gebeurde.

Overigens merken wij op dat een dwangsom niet zomaar gegeven wordt. Hiervoor is een gang naar de rechter nodig en krijgt de raad een redelijke termijn om alsnog een besluit te nemen. Omdat wij u volledig wilde informeren, hebben wij dit alsnog opgenomen in het raadsvoorstel.

Voor het overige nemen wij uw reactie ter kennisgeving aan.

SCHRIFTELIJKE BERAADSLAGING RAAD (inzending via fractievoorzitter > griffier),

mede t.b.v. publicatie op website en vergaderApp iBabs

Raadsvoorstel:	Vaststellen bestemmingsplan De Luther 27	Datum reactie andere fractie of college:	
Datum:	26 mei 2020	Portefeuillehouder (in te vullen door griffier):	de heer P.J.M. van de Noort
Fractie:	PvdA		

Reactie en/of vraag vanuit de fractie

De beëindiging van de agrarische bedrijfsvoering op De Luther 27 en daarbij de omschakeling naar een kleinschalig meubel- en interieurbouwbedrijf zoals voorgesteld kan onze fractie steunen vanwege het totaal aan effecten:

- Verlaging milieucategorie 3 -> 2
- Vermindering bebouwing
- Géén toonzaal of detailhandel *
- Vermindering zwaar vervoer en vervoersbewegingen
- Landschappelijke kwaliteitsverbetering door landschappelijke inpassing
- Landschappelijke kwaliteitsverbetering door renovatie bedrijfsgebouwen
- Depositie Natura2000 vermindert
- De eigenaar is zich bewust van niet aangename geurbelasting
- Geen inhoudelijk bezwaren van belanghebbenden volgens nota van zienswijze

M.b.t. detailhandel nog een vraag aan het college: We willen voorkomen dat er toch nog een opening zit om hier kleinschalig bedrijfsgelateerde detailhandel op te starten. Daarvoor vinden we de locatie niet geschikt. We hebben de indruk obv de stukken dat dit tot 200 m2 toch mogelijk is. Graag nadere toelichting wat wel/niet mogelijk is o.b.v. dit voorstel en waar we kunnen lezen dat ook detailhandel in kleinschalige vorm uitgesloten is.

Antwoord andere fractie of college

Het is niet mogelijk om bedrijfsgelateerde detailhandel op te starten op dit perceel.

In de toelichting van het voorliggende ontwerpbestemmingsplan wordt op pagina 12 getoetst aan het provinciaal beleid. Daarin is het volgende opgenomen:

Middels bovenstaande toetsing is aangetoond dat de ontwikkeling passend is binnen artikel 6.10 eerste lid van de Verordening ruimte Noord-Brabant. Ter voorkoming dat er sprake is van een kantoorfunctie of detailhandel worden deze functies in de regels bij dit plan uitgesloten.

Daarnaast is in het voorliggende ontwerpbestemmingsplan voor de locatie De Luther 27 te Hooge Mierde een bedrijfsbestemming toegekend. In artikel 4.4 (bestemming bedrijf) is onder e. opgenomen: "Detailhandel is niet toegestaan". De aanduidingen 'werkplaats' en 'opslag' maken ook géén detailhandel mogelijk.

Detailhandel, in wat voor vorm en op wat voor schaal dan ook, is daarmee uitgesloten.

Voor het overige nemen we uw reactie ter kennisgeving aan.

Gemeenteraad

Dossiernummer	258
Extern Zaak ID	Z19001694
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	26 mei 2020
Agendapunt	14
Omschrijving	Raadsvoorstel vaststellen Bestemmingsplan Kuilenrode 7, Hooge Mierde

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	26 mei 2020

Toelichting

de raad voor te stellen het bestemmingsplan “Buitengebied, Kuilenrode 7 te Hooge Mierde” vast te stellen;

in te stemmen met het concept-raadsvoorstel;

als hogere grenswaarden, vanwege de weg Kuilenrode, voor de nieuwe woning, de in bijgevoegd Besluit hogere grenswaarde opgenomen waarden vast te stellen

Raadsvoorstel

Onderwerp:	Vaststellen van het bestemmingsplan Buitengebied, Kuilenrode 7 te Hooge Mierde
Datum besluit B&W:	21 april 2020
Vergaderdatum:	26 mei 2020
Registratienr.:	RA20.028
Opsteller:	Mathijs Snoeren
Portefeuillehouder:	de heer P.J.M. van de Noort wethouder

Voorstel

Te besluiten om:

1. Geen exploitatieplan vast te stellen;
2. Het bestemmingsplan Buitengebied, Kuilenrode 7 te Hooge Mierde vast te stellen.

Inleiding

Initiatiefnemers hebben plannen voor het vervangen van een bestaand horecapand en bijbehorende dienstwoning voor een reguliere woning aan Kuilenrode 7 te Hooge Mierde. Hiervoor is een bestemmingsplanherziening nodig. Op 11 februari 2020 besloten wij hiervoor de procedure te starten. Het ontwerpbestemmingsplan lag van 17 februari 2020 tot en met 29 maart 2020 ter inzage. Het is nu aan uw raad om over de vaststelling van het bestemmingsplan te besluiten.

Leeswijzer

Een bestemmingsplan bestaat uit een juridisch bindend deel (regels en verbeelding) en uit een beleidsmatig, niet-juridisch bindend deel (de toelichting). Het plan moet voldoen aan de relevante wet- en regelgeving (o.a. Wro en de Verordening ruimte 2014). Belangrijk voor uw raad is om te beoordelen of het een ruimtelijke ontwikkeling betreft die gewenst is en of die voldoet aan het door u vastgestelde beleid, zoals structuurvisie, geurvisie, archeologisch beleid, beleid woningbouwprioritering, et cetera. In het geval –op onderdelen- niet wordt voldaan aan het bestaande beleid is van belang te beoordelen of afwijking van dit beleid aanvaardbaar is. De toelichting van het bestemmingsplan geeft antwoord op dit soort vragen. In de regels en de verbeelding worden de juridische voorwaarden vastgelegd, waar de initiatiefnemers/gebruikers zich aan moeten houden. U hebt daar afhankelijk van de situatie meer of minder vrijheid. Per situatie geven wij dit aan.

Beoogd doel

Het bestemmingsplan “Buitengebied, Kuilenrode 7 te Hooge Mierde” vast te stellen om medewerking te kunnen verlenen aan de sloop van een bestaand horecapand en bijbehorende dienstwoning voor de herbouw van een reguliere woning aan Kuilenrode 7 te Hooge Mierde.

Argumenten

1.1 Voor het bestemmingsplan “Buitengebied, Kuilenrode 7 te Hooge Mierde” geldt geen exploitatieplanplicht

De Wet ruimtelijke ordening schrijft voor dat de gemeente de economische uitvoerbaarheid van een ruimtelijke ontwikkeling regelt (artikel 6.12 Wro). Dit kan door het vaststellen van een exploitatieplan door uw raad. U kunt hiervan afwijken, als het kostenverhaal op een andere manier geregeld is. Op 19 oktober 2019 is een anterieure overeenkomst gesloten met de initiatiefnemers. In deze overeenkomst zijn afspraken gemaakt over het kostenverhaal. Hiermee is de economische uitvoerbaarheid zeker gesteld.

2.1 Het bestemmingsplan is nodig om medewerking te kunnen verlenen aan het vervangen van een bestaand horecapand en bijbehorende dienstwoning voor een reguliere woning aan Kuilenrode 7 te Hooge Mierde

Het betreft hier een ontwikkeling die vanuit planologisch, ruimtelijk en stedenbouwkundig oogpunt aanvaardbaar is. Op grond van het geldende bestemmingsplan Buitengebied 2009 is het niet mogelijk om medewerking te verlenen.

2.2 Het vaststellen van een bestemmingsplan is de bevoegdheid van uw raad

Uw raad is verplicht om voor het hele grondgebied van de gemeente een of meer bestemmingsplannen vast te stellen, waarbij voor de goede ruimtelijke ordening de bestemming van

de grond wordt aangegeven en met het oog op die bestemming regels worden gegeven (artikel 3.1 Wro). Met de vaststelling van dit bestemmingsplan voldoet u aan deze verplichting.

2.3 U moet een bestemmingsplan binnen twaalf weken vaststellen

Uw raad moet binnen twaalf weken na afloop van de termijn van ter inzage legging van het ontwerpbestemmingsplan een besluit nemen over de vaststelling ervan (artikel 3.8 lid 1 onder e Wro). Het ontwerpbestemmingsplan lag tot en met 29 maart 2020 ter inzage, zodat uw raad uiterlijk 15 juni 2020 een besluit over de vaststelling van het bestemmingsplan moet nemen.

2.4 Er is sprake van een goede ruimtelijke ordening

Op de Visiekaart in de Omgevingsvisie is het gebied waarin het perceel ligt, aangeduid als Buurtschappen als drager van transformaties in de intensieve dierhouderij. Op de Strategiekaart is het gebied waarin het perceel ligt, aangeduid als Primaat Landschap. De strategie hiervoor is als volgt geformuleerd: *versterken van het Kempisch karakter in landschappelijke en cultuurhistorische zin met een korrelgrootte van de bebouwing en kleinschalige functies die passen bij de fysieke onderlegger en stimuleren van een gezonde leefomgeving met ruimte voor groen en ontmoeting*. Het vervangen van het voormalige café door een moderne woning ter plaatse zien wij als een ruimtelijke kwaliteitsverbetering. Deze kan als maatschappelijke meerwaarde worden beschouwd. Daarmee is de herontwikkeling conform de Omgevingsvisie. Daarnaast is de herontwikkeling conform de Verordening ruimte. De initiatieflocatie is gelegen in de structuur “Gemengd landelijk gebied”. Deze herontwikkeling voldoet aan de Verordening ruimte.

Gelet op de bestemmingswijziging moet voor de nieuwe woning (vervangende nieuwbouw) een hogere waarde krachtens artikel 83 van de Wet geluidhinder worden vastgesteld omdat het plan is gelegen binnen de zone Wet geluidhinder van de weg Kuilenrode. Ons college is hiervoor bevoegd gezag; het Besluit hogere grenswaarde is als bijlage bij dit raadsvoorstel opgenomen.

Consequenties

Er zijn geen verdere consequenties aan dit raadsvoorstel verbonden.

Financiën

Voor het kostenverhaal zijn wij op 19 oktober 2019 een anterieure overeenkomst aangegaan met de initiatiefnemers. In deze overeenkomst hebben we afspraken gemaakt over het kostenverhaal. Hierdoor heeft het bestemmingsplan geen financiële gevolgen voor de gemeente.

Samen Doen

Voor een bestemmingsplan gelden op grond van de Wet ruimtelijke ordening en de Algemene wet bestuursrecht wettelijke procedures. In dit kader leggen we het vastgestelde bestemmingsplan ter inzage.

Vervolg

Definitief maken bestemmingsplan

Meteen na de vaststelling van het bestemmingsplan geven wij opdracht aan de initiatiefnemer om een definitief bestemmingsplan conform de vaststelling aan te leveren.

Publicatie en ter inzage legging

We moeten het besluit over de vaststelling van het bestemmingsplan binnen twee weken na de vaststelling bekendmaken (artikel 3.8 lid 3 Wro). We leggen het bestemmingsplan van 15 juni 2020 tot en met 27 juli 2020 ter inzage. Dit publiceren we vooraf in de Staatscourant en, het Gemeenteblad en D'n Uitkijk van 12 juni 2020 (bijlage 3).

Inwerkingtreding bestemmingsplan

Als er geen verzoek om voorlopige voorziening wordt gevraagd, dan treedt het bestemmingsplan daags na afloop van de beroepsperiode in werking, zijnde 28 juli 2020. Als er wel een verzoek om voorlopige voorziening wordt gevraagd, dan treedt het bestemmingsplan pas in werking daags nadat de Raad van State een uitspraak over het verzoek om voorlopige voorziening heeft gedaan, tenzij de Raad van State het verzoek om voorlopige voorziening toewijst.

Onherroepelijk worden bestemmingsplan

Als er geen beroep wordt ingediend, dan is het bestemmingsplan daags na afloop van de beroepsperiode onherroepelijk, zijnde 28 juli 2020. Anders wordt het bestemmingsplan pas

onherroepelijk daags nadat de Raad van State uitspraak heeft gedaan over het beroep, tenzij de Raad van State het bestemmingsplan vernietigt.

We maken uw raadsbesluit via publicaties in D'n Uitkijk, het Gemeenteblad en de Staatscourant bekend, samen met het vastgestelde Besluit hogere grenswaarde.

Bijlagen

1. Ontwerpbestemmingsplan "Buitengebied, Kuilenrode 7 Hooge Mierde":
 - a. Toelichting (Corsa 20.01403)
 - b. Regels (Corsa 20.01404)
 - c. Verbeelding (Corsa 20.01402)
 - d. Bijlage 1 bij de toelichting (Corsa 20.01408)
 - e. Bijlage 2 bij de toelichting (Corsa 20.01406)
 - f. Bijlage 3 bij de toelichting (Corsa 20.01405)
 - g. Bijlage 1 bij de regels (Corsa 20.01407)
2. Concept-publicatie bekendmaking vastgesteld bestemmingsplan (Corsa 20.07068);
3. Besluit hogere grenswaarde (Corsa 20.S002947).

Ter inzage

n.v.t.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

Mr. R.P.B.M. Brekelmans
secretaris

mw. A.J.M.H. van de Ven
burgemeester

Raadsbesluit

Vergaderdatum:	26 mei 2020
Onderwerp:	Buitengebied, Kuilenrode 7 te Hooge Mierde
Registratienummer:	RA20.028

De raad van de gemeente Reusel-De Mierden;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 21 april 2020
gelet op artikel 3.8 van de Wet ruimtelijke ordening

overwegende dat:

- de economische uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan is verzekerd via het aangaan van een anterieure overeenkomst met de initiatiefnemers;
- het ontwerpbestemmingsplan “Buitengebied, Kuilenrode 7 te Hooge Mierde” van 17 februari 2020 tot en met 29 maart 2020 ter inzage lag met de mogelijkheid voor een ieder om zienswijzen kenbaar te maken;
- de voorgeschreven kennisgevingen op grond van artikel 3.8 van de Wet ruimtelijke ordening hebben plaatsgevonden op 14 februari 2020 in D'n Uitkijk, de Staatscourant en via de gemeentelijke website;
- tijdens de periode dat het ontwerpbestemmingsplan ter inzage lag geen gebruik is gemaakt van de mogelijkheid om zienswijzen kenbaar te maken;
- de inhoud van het voorstel van burgemeester en wethouders aan de raad, met het nummer BW20.0143, onderdeel uitmaakt van dit besluit;

gelet op het bepaalde in artikel 3.8 van de Wet ruimtelijke ordening;

Besluit

1. Geen exploitatieplan als bedoeld in artikel 6.12 lid 1 van de Wet ruimtelijke ordening vast te stellen;
2. Het bestemmingsplan “Buitengebied, Kuilenrode 7 te Hooge Mierde” in pdf-formaat (toelichting), html-formaat (planregels) en gml-formaat (verbeelding) en met planidentificatie NL.IMRO.1667.BPBkuil0068-VAST en met de kadastrale ondergrond o_NL.IMRO.1667.BPBkuil0068-VAST.dgn conform de artikelen 1.2.1 tot en met 1.2.5 van het Besluit ruimtelijke ordening in elektronische vorm vast te leggen en vast te stellen en de analoge (papier) versie in de vorm van toelichting, regels en verbeelding vast te stellen, volgens de bij dit besluit behorende en als zodanig gewaarmerkte stukken.

De raad voornoemd,

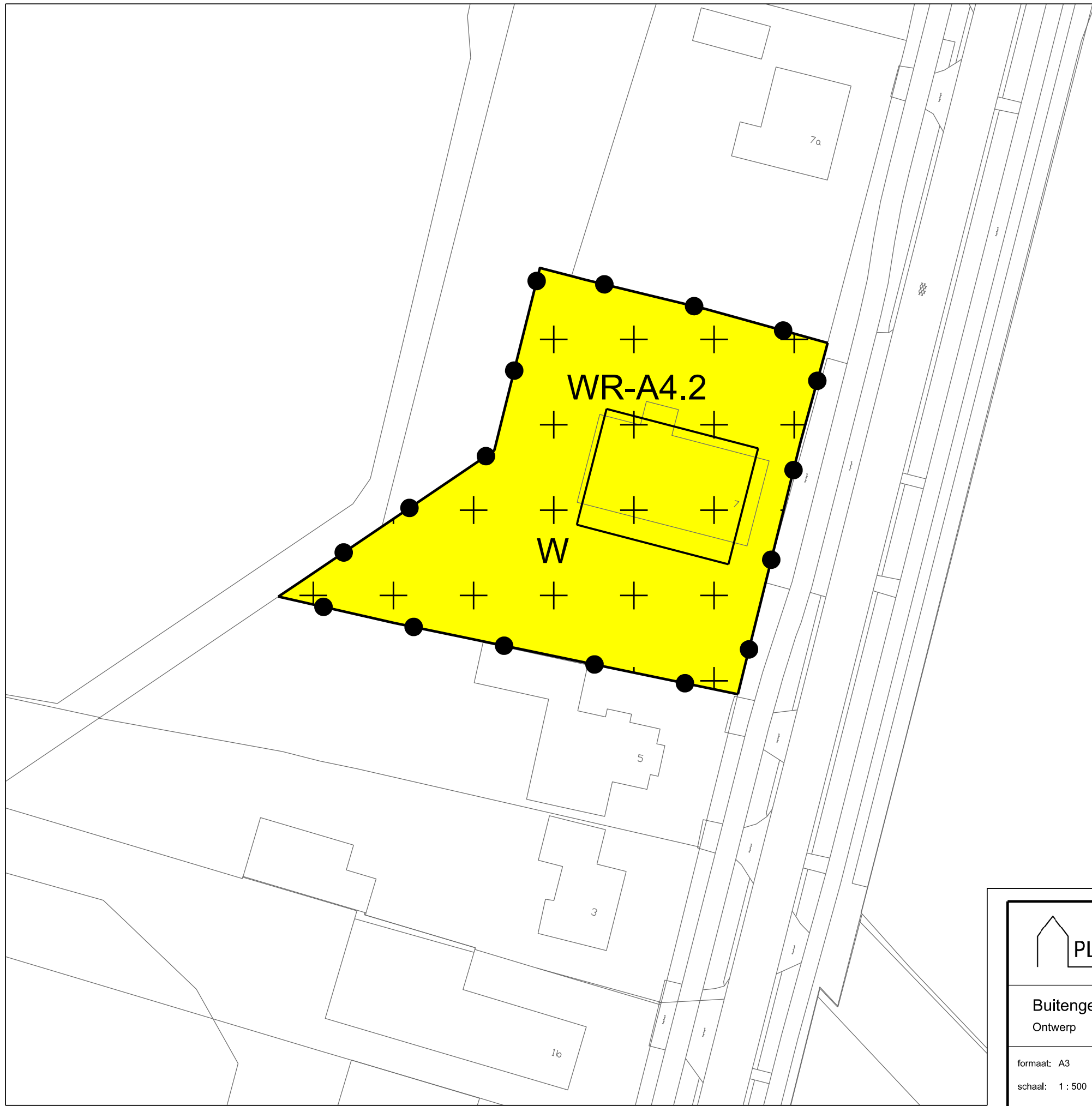
de griffier,

J.C.M. van Berkel

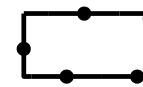
de voorzitter,

A.J.M.H. van de Ven

Plangebied

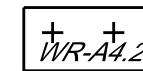
Plangebiedgrens

Bestemmingen

Wonen

Dubbelbestemmingen

Waarde - Archeologie 4.2

Bouwvlak

bouwvlak

Gemeente Reusel - De Mierden

Buitengebied, Kuilenrode 7 Hooge Mierden

Ontwerp

formaat: A3

datum: 04-10-2019

schaal: 1 : 500

get.: Plan ROS

IMRO IDN:

NL.IMRO.1667.BPBkuil0068-ON01

Bestemmingsplan 'Buitengebied, Kuilenrode 7 Hooge Mierde'

Plan ROS

Adviesbureau voor ruimtelijke plannen

Torenallee 20 (Strijp-S)

5617 BC Eindhoven

www.planros.nl

Bestemmingsplan 'Buitengebied, Kuilenrode 7 Hooge Mierde'

Toelichting

Gemeente Reusel - De Mierden

Ontwerp

25 september 2019

NL.IMRO.1667.BPBkuil0068-ON01

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1.	Inleiding	7
1.1.	Aanleiding.....	7
1.2.	Ligging en plangrenzen.....	8
1.3.	Geldende bestemmingsplannen	8
1.4.	Leeswijzer	9
Hoofdstuk 2.	Gebieds- en projectprofiel.....	11
2.1.	Omgeving projectgebied	11
2.2.	Projectprofiel.....	11
2.3.	Beeldkwaliteit.....	11
Hoofdstuk 3.	Beleidskader	17
3.1.	Rijksbeleid	17
3.2.	Provinciaal beleid	19
3.3.	Gemeentelijk beleid	27
Hoofdstuk 4.	Planologische aspecten	31
4.1.	Archeologie en cultuurhistorie.....	31
4.2.	Water.....	33
4.3.	Flora en fauna.....	37
4.4.	Verkeer en parkeren	41
4.5.	Kabels en leidingen.....	41
Hoofdstuk 5.	Milieuaspecten	43
5.1.	Bodem- en grondwaterkwaliteit	43
5.2.	Geluid	43
5.3.	Luchtkwaliteit	45
5.4.	Bedrijven en milieuzonering	47
5.5.	Geur en veehouderijen	48
5.6.	Externe veiligheid	51
5.7.	Milieueffectrapportage	52

5.8.	Spuitzones	53
5.9.	Gezondheid	53
Hoofdstuk 6.	Uitvoerbaarheid	57
6.1.	Economische uitvoerbaarheid.....	57
6.2.	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	58
Hoofdstuk 7.	Juridische planbeschrijving.....	59
7.1.	Onderdelen bestemmingsplan	59
7.2.	Toelichting op de verbeelding	59
7.3.	Toelichting op de regels	59
Bijlagen		63
Bijlage 1.	Quicksan flora en fauna, Tritium Advies;	
Bijlage 2.	Verkennd bodemonderzoek, Tritium Advies;	
Bijlage 3.	Akoestisch onderzoek wegverkeerslawaaï, Tritium Advies.	

Hoofdstuk 1. Inleiding

1.1. Aanleiding

Ten noorden van Hooge Mierde, op ongeveer 170 meter uit de bebouwde komgrens van het dorp, is het perceel Kuilenrode 7. Het perceel is ruim van opzet en is ongeveer 1.875 m² groot. Op het perceel staat een vrijstaand hoofdgebouw dat decennialang in gebruik is geweest als horecagelegenheid. Sinds enkele jaren zijn de eigenaren met de horeca-activiteiten gestopt, maar is horecabestemming van kracht gebleven.

Initiatiefnemer wil graag op de locatie gaan wonen. Daarbij zal het bestaande pand worden gesloopt om plaats te maken voor een nieuwe burgerwoning met daarbij behorend(e) bijgebouw(en). De woning zal op vrijwel dezelfde plaats worden teruggebouwd als waar het voormalige horecapand zich bevindt.

De beoogde ontwikkeling past niet binnen het geldende bestemmingsplan “Buitengebied 2009, herziening fase 1A” (onherroepelijk d.d. 21 januari 2015) in combinatie met het bestemmingsplan “Buitengebied 2009” (vastgesteld d.d. 22 september 2009). Volgens de verbeelding van het bestemmingsplan “Buitengebied 2009” geldt ter plaatse namelijk een horecabestemming. Dat betekent dat de gronden en opstallen niet mogen worden gebruikt voor burgerbewoning. Het plan bevat geen binnenplanse afwijkings- of wijzigingsmogelijkheid om de gewenste ontwikkeling mogelijk te maken. Daarom is het nodig om voor de locatie een nieuw bestemmingsplan vast te stellen. Dit plan met de titel "Buitengebied, Kuilenrode 7 Hooge Mierde" voorziet in een nieuw bestemmingsplan voor de locatie Kuilenrode 7 in Hooge Mierde.

Luchtfoto met de ligging van het plangebied (met blauwe marker aangeduid) (Bron: www.ruimtelijkeplannen.nl).

1.2. Ligging en plangrenzen

Het plangebied van dit bestemmingsplan omvat het kavel Kuilenrode 7 in Hooge Mierde. Dit perceel ligt op ongeveer 170 meter ten noorden van de kern Hooge Mierde in het buitengebied. Specifiek heeft het plan betrekking op het perceel dat kadastraal bekend staat als gemeente Hooge en Lage Mierde, sectie G, nummer 679. Ten westen van het perceel liggen agrarische gronden. Ook aan de overzijde van de straat Kuilenrode liggen agrarische gronden. Zowel aan de noord- als zuidzijde van het perceel liggen woonpercelen (huisnummer 5 en 7a) die al jaren als zodanig in gebruik zijn.

Luchtfoto met de begrenzing (blauwe omlijning) van het plangebied. (Bron: <http://pdokviewer.pdok.nl/>)

1.3. Geldende bestemmingsplannen

Het plangebied is gelegen binnen het geldende bestemmingsplan “Buitengebied 2009, herziening fase 1A” (onherroepelijk d.d. 21 januari 2015) in combinatie met het bestemmingsplan “Buitengebied 2009” (vastgesteld d.d. 22 september 2009). De beoogde ontwikkeling past niet binnen dit geldende bestemmingsplan. Volgens het bestemmingsplan “Buitengebied 2009” geldt ter plaatse namelijk een horecabestemming. In de regels is bepaald dat het gaat om een horecabedrijf van type D en dat ook terrassen zijn toegestaan. Een horecabedrijf van type D is bijvoorbeeld een (eet)café en/of feestzaal. Ook zijn deze gronden bestemd voor bedrijfswoningen, waarbij in dit geval maximaal één bedrijfswoning is toegestaan. Het bestemmingsplan staat geen reguliere burgerwoning toe en bevat ook geen binnenplanse afwijkings- of wijzigingsbevoegdheid waarmee een dergelijke woning kan worden gerealiseerd. Daarom is een herziening van het geldende bestemmingsplan nodig. Het bestemmingsplan waar deze toelichting bij hoort voorziet in deze herziening.

Uitsnede van de analoge verbeelding van het geldende bestemmingsplan (plangebied blauw omlijnd)

1.4. Leeswijzer

Het bestemmingsplan 'Buitengebied, Kuilenrode 7 Hooge Mierde' bestaat uit een digitale en analoge verbeelding (plankaart) met de daarbij behorende regels. Bij het bestemmingsplan is een toelichting gevoegd. In de toelichting wordt aangegeven waarom het bestemmingsplan is opgesteld en welke afwegingen hebben plaatsgevonden in het kader van een goede ruimtelijke ordening. Naast de digitale versie is er een papieren versie van het bestemmingsplan beschikbaar. De digitale versie is juridisch bindend.

Na deze inleiding volgt hoofdstuk 2. Hierin is de bestaande situatie en de planontwikkeling beschreven. Hoofdstuk 3 bevat de beleidskaders voor het opstellen van het bestemmingsplan. Hoofdstuk 4 geeft inzicht in en de verantwoording van alle relevante planologische aspecten. Hoofdstuk 5 bevat alle relevante milieuaspecten zoals bodem, geluid en luchtkwaliteit. In hoofdstuk 6 staat uitleg over de uitvoerbaarheid, waarbij ingegaan wordt op de economische en maatschappelijke uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan. Hoofdstuk 7 beschrijft het juridische plan waarbij ook een korte beschrijving van de bestemmingsregels wordt gegeven.

Hoofdstuk 2. Gebieds- en projectprofiel

2.1. Omgeving projectgebied

Het plangebied ligt ten noorden van de kern Hooge Mierde binnen de gemeente Reusel – De Mierden. Het perceel is gelegen aan de straat Kuilenrode, die samen met de Koestraat de verbinding vormt tussen de kernen Hooge en Lage Mierde. De locatie is gelegen binnen de gelijknamige bebouwingsconcentratie 'Kuilenrode', dat zich vooral concentreert rondom het kruispunt van de wegen Poppelsedijk, Koestraat, De Wildert, Kuilenrode. Ter hoogte van het plangebied is sprake van eenzijdige lintbebouwing.

Dit lint omvat voornamelijk woonfuncties, maar naast de betreffende horecafunctie ook een grondgebonden agrarisch bedrijf. Verder is het plangebied omgeven door agrarische gronden. In de bebouwingsconcentratie Kuilenrode komen afgewisseld grondgebonden agrarische bedrijven, (intensieve) veehouderijen, niet-agrarische bedrijven en burgerwoningen voor. Ook is er een mini-camping in de bebouwingsconcentratie gelegen.

Bij de entree van de kern Hooge Mierde zijn hoofdzakelijk woonfuncties te vinden, maar ligt ook het sportpark van Hooge Mierde met tevens het terrein van het plaatselijke schuttersgilde (traditioneel schieten).

2.2. Projectprofiel

Dit plan voorziet in de sloop van een bestaand horecapand met dienstwoning en de herbouw van een reguliere woning op (nagenoeg) dezelfde plaats als waar het huidige pand staat. De rest van het perceel zal worden ingericht als tuin bij de woning en er wordt een garage opgericht.

2.3. Beeldkwaliteit

2.3.1. Bestaande situatie

Het bestaande horecapand betreft een langgerekt volume dat met de nokrichting haaks op de weg staat. Het pand staat vrij dicht op de weg op circa 2 meter van het doorgaande fietspad. De footprint is eenvoudig en het dakvlak wordt niet of nauwelijks verstoord door dakkapellen en dergelijke. De architectuur is sober en straalt eenvoud uit, waardoor het volume goed in het landelijk gebied past. De metselsteen is geelbruin van kleur, de dakpannen zijn rood en gebakken. De gevelopeningen zijn verticaal, maar zijn met name aan de zijkant, sterk horizontaal georganiseerd. Het oorspronkelijke, bestaande volume blinkt niet uit in hoogwaardige architectuur. Het gebouw kent ook geen officieel erkende cultuurhistorische waarde, maar het volume is wel karakteristiek.

Afbeeldingen bestaande bebouwing

In de directe omgeving van het plangebied staan meerdere woningen en boerderijen. Deze hebben zeer wisselende uiterlijke kenmerken. Direct rechts van het plangebied staat een woning met een zeer eenvoudig en sober uiterlijk. De nok van deze woning ligt parallel aan de straat, het hele volume is één bouwlaag met een kap hoog met een lage goot. De woning kent geen overstek, de metselsteen is zandkleurig en de pannen zijn antraciet van kleur. Daar rechts van staat een langgevelboerderij. Deze ligt met de goot parallel aan de straat. Het pand heeft een mansardekap van antracietkleurige pannen. De gevels zijn bruinig en de kozijnen wit.

Afbeeldingen bestaande bebouwing in de omgeving, rechts van het plangebied gezien vanaf de straat

Aan de linkerkant van het bestaande gebouw staat een vrij recent gebouwde woning in jaren 30 stijl. Deze woning kent een warm bruinrode metselsteen gecombineerd met (spier)witte kozijnen. De woning heeft een zadeldak met antracietkleurige pannen en de nokrichting is

loodrecht op de weg. Daarnaast heeft de woning een erker aan de voorzijde en redelijk grote overstekken aan weerszijden. Verder kent dit huis een subvolume met de nok haaks op het hoofdhuis. Ook het bijgebouw (garage) heeft een zadeldak met antracietkleurige pannen. Links naast deze woning staat een vrij sobere woning. Deze woning is slechts één bouwlaag met een kap hoog en kent weinig verbijzonderingen, behalve de doorgestoken dakkapel en een schoorsteen. Ook kent de hoofdentree (voor deur) een relatief brede, witgeschilderde lijst. Naast deze woning staat een soort seniorenwoning van één bouwlaag met een kap hoog. De dakhelling is echter zeer flauw; de nokhoogte is dientengevolge ook relatief laag (circa 4.50 meter). De steen is geelbruin, het dak antraciet van kleur. Daar weer naast staat een boerderij-achtige woning. De woning staat met de nok haaks op de weg. Het daktype is een zadeldak met wolfseinden. De woning heeft een erker op de hoek, dakkapellen aan twee zijden van het dakvlak en een schoorsteen. De gevels zijn oranje-rood-bruin, het dak is antraciet.

Afbeeldingen bestaande bebouwing in de omgeving, links van het plangebied gezien vanaf de straat

Afbeeldingen bestaande bebouwing in de omgeving, links van het plangebied gezien vanaf de straat

2.3.2. Wensbeeld toekomstige situatie

In deze subparagraaf wordt het wensbeeld voor wat betreft de beeldkwaliteit in de toekomstige situatie uiteengezet aan de hand van een aantal beeldkwaliteitseisen. Deze eisen zijn per thema opgesomd en met referentiebeelden verduidelijkt.

Positionering en maatvoering

- De afstand van het hoofdgebouw tot de voorste perceelgrens (nu 3 meter) moet minimaal 3 tot maximaal 5 meter bedragen.
- De afstand van het hoofdgebouw tot de (noordelijke) zijdelingse perceelgrens moet minimaal 15 meter bedragen.
- Het hoofdgebouw moet worden opgericht binnen het bouwvlak.
- Het bouwvlak heeft een breedte van 14,5 meter en een lengte van 21 meter.
- De maximale goothoogte van het hoofdgebouw bedraagt 3,5 meter.
- De maximale bouw- en nokhoogte van het hoofdgebouw bedraagt 9 meter.
- De woning dient een eenvoudige gevelindeling te hebben met een vlakke gevel, met een rustige en gelijkmatige ordening van de gevelopeningen en staande (verticale) gevelopeningen.
- Een vrijstaande dubbele garage bij de woning is toegestaan, onder de volgende voorwaarden:
 - De garage dient terug te liggen ten opzichte van de positie van de voorgevel van het hoofdgebouw (minimaal 3 meter).
 - De garage dient een kapje (zadeldak) te hebben.

Massa en volume

- De diversiteit in het lint dient behouden te blijven. De woning dient dus niet te veel gelijkenis te vertonen met de recent gebouwde woningen ernaast.
- Het nieuwe volume dient te zijn geïnspireerd door het oorspronkelijke (bestaande) gebouw.
- De hoofdvorm is dus eenvoudig: het dakvlak wordt zo min mogelijk aangetast.
- Het hoofdvolume dient langgerekt van vorm te zijn; de lengte is substantieel groter dan de breedte.
- De goothoogte (van alle volumes) dient laag te zijn (1 bouwlaag).
- Overstekken dienen beperkt te blijven. Liefst geen of anders een gering overstek (maximaal 20 cm). Om die reden geen doorgeschoten topgevel met bakgoot toepassen.

- Meerdere subvolumes zijn niet toegestaan, het maximum is één subvolume (conform afspraak).

Referenties wensbeeld nieuwe woning

Kleur- en materiaalgebruik

- Het subvolume heeft een zadeldak of schildkap.
- Het subvolume heeft een nokrichting die haaks op de nokrichting van het hoofdvolume staat.
- De gevelopeningen dienen verticaal van vorm te zijn, maar als reeks horizontaal georganiseerd.
- De metselstenen dienen in het geheel in het bruinrode tot geelbruine scala te liggen.

- Het totale gevelvlak dient monochroom te zijn.
- Een iets gemêleerd geheel mag, maar geen 'Belgische toestanden'.
- De dakpannen zijn antraciet van kleur, gebakken en gesmoord.
- De kozijnen zijn van hout of hout-vervangend materiaal (kunststof met houtnerf).
- Indien men 6-ruiters wil toepassen, krijgt men het advies om met hout te werken (niet dwingend).
- Kozijnen en dergelijke zijn (spier)wit van kleur.

Referenties wensbeeld nieuwe woning

Hoofdstuk 3. Beleidskader

3.1. Rijksbeleid

3.1.1. Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) vormt de overkoepelende rijksstructuurvisie voor de ruimtelijke ontwikkeling van Nederland tot 2028, met een doorkijk naar 2040. Het Rijk streeft naar een concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig Nederland, door middel van een krachtige aanpak die ruimte geeft aan regionaal maatwerk, de gebruiker vooropzet, investeringen prioriteert en ruimtelijke ontwikkelingen en infrastructuur met elkaar verbindt. Om dit doel te bereiken, werkt het Rijk samen met andere overheden. De SVIR is op 13 maart 2012 vastgesteld door de minister van Infrastructuur en Milieu.

Het rijksbeleid richt zich op het versterken van de internationale positie van Nederland en het behartigen van de nationale belangen. Het Rijk heeft drie hoofddoelen geformuleerd:

- het vergroten van de concurrentiekracht van Nederland door het versterken van de ruimtelijk-economische structuur;
- het verbeteren, in stand houden en ruimtelijk zekerstellen van de bereikbaarheid, waarbij de gebruiker voorop staat;
- het waarborgen van een leefbare en veilige omgeving waarin natuurlijke en cultuurhistorische waarden behouden zijn.

In totaal zijn 13 onderwerpen van nationaal belang benoemd, die bijdragen aan het realiseren van de drie hoofddoelen. Het betreft onder meer het borgen van ruimte voor de hoofdnetwerken (weg, spoor, vaarwegen, energievoorziening, buisleidingen), het verbeteren van de milieukwaliteit, ruimte voor waterveiligheid, een duurzame zoetwatervoorziening en klimaatbestendige stedelijke ontwikkeling, ruimte voor behoud van unieke cultuurhistorische en natuurlijke kwaliteiten, ruimte voor een nationaal netwerk voor natuur en ruimte voor militaire terreinen en activiteiten.

Het beleid met betrekking tot verstedelijking, groene ruimte en landschap laat het Rijk, onder het motto 'decentraal wat kan, centraal wat moet', over aan provincies en gemeenten.

Beoordeling plan

Voor het plangebied geldt dat sprake is van een lokale ontwikkeling van geringe aard en omvang. Bij het plan zijn geen nationale belangen in het geding en het doet geen afbreuk aan de uitgangspunten van de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. Het plan voldoet daarmee aan het rijksbeleid zoals dit is vastgelegd in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte.

3.1.2. Ladder voor duurzame verstedelijking

Nationaal belang 13 uit de SVIR vraagt om een zorgvuldige afweging en transparante besluitvorming bij alle ruimtelijke en infrastructurele besluiten. Dit moet, als het gaat om een nieuwe stedelijke ontwikkeling, met behulp van de ladder voor duurzame verstedelijking

worden onderbouwd. In artikel 1.1.1. van het Besluit ruimtelijke ordening wordt het begrip ‘stedelijke ontwikkeling’ als volgt gedefinieerd:

“een ruimtelijke ontwikkeling van een bedrijventerrein of zeehaventerrein, of van kantoren, detailhandel, woningbouwlocaties of andere stedelijke voorzieningen.”

De ladder voor duurzame verstedelijking is gewaarborgd in artikel 3.1.6 Besluit ruimtelijke ordening (Bro). Op grond van dat artikel dienen overheden nieuwe stedelijke ontwikkelingen te motiveren. In de eerste plaats gebeurt dat door de behoefte aan de desbetreffende stedelijke ontwikkeling te onderbouwen. Uitgangspunt is vervolgens dat, met het oog op een zorgvuldig ruimtegebruik, de nieuwe stedelijke ontwikkeling in bestaand stedelijk gebied wordt gerealiseerd. Indien de nieuwe stedelijke ontwikkeling daarentegen voorzien wordt buiten het bestaand stedelijk gebied, dan moet dat eveneens worden gemotiveerd in de plantoelichting.

Beoordeling plan

Dit bestemmingsplan voorziet in de realisatie van één reguliere burgerwoning en er is dan ook sprake van een kleinschalig woningbouwinitiatief. Uit jurisprudentie blijkt dat kleinschalige woningbouwplannen niet als een ‘nieuwe stedelijke ontwikkeling’ worden aangemerkt en dat daarmee een toets aan de ladder voor duurzame verstedelijking achterwege kan blijven. Zo heeft de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRS) bepaald dat de realisatie van 11 woningen (ECLI:NL:RVS:2015:2921) geen nieuwe stedelijke ontwikkeling betreft. Ook heeft de ABRS aangegeven dat de realisatie van kleinere woningaantallen (zeven woningen (ECLI:NL:RVS:2014:2077) en acht woningen (ECLI:NL:RVS:2014:4720)) niet als nieuwe stedelijke ontwikkeling kwalificeren. De ABRS overwoog daarbij het volgende:

“Gelet op de kleinschalige woningbouw die het plan mogelijk maakt, is de Afdeling van oordeel dat de raad er terecht van is uitgegaan dat het plan niet voorziet in een woningbouwlocatie als bedoeld in artikel 1.1.1, eerste lid, aanhef en onder i, van het Bro. De in het plan voorziene ontwikkeling kan dan ook niet worden aangemerkt als een stedelijke ontwikkeling als bedoeld in deze bepaling van het Bro, zodat artikel 3.1.6, tweede lid, van het Bro niet van toepassing is”.

Op basis van het bovenstaande kan gesteld worden dat ook de ontwikkeling van één reguliere burgerwoning geen nieuwe stedelijke ontwikkeling is. Om die reden hoeft de ladder voor duurzame verstedelijking niet te worden toegepast. Voor de volledigheid wordt hieronder nog wel ingegaan op de behoefte aan de woning en het begrip zorgvuldig ruimtegebruik.

Ondanks dat de ontwikkeling buiten bestaand stedelijk gebied plaatsvindt, is er sprake van zorgvuldig ruimtegebruik. Er wordt namelijk gebruik gemaakt van een bestaand bouwperceel, waarbij de huidige bebouwing (horecapand met bedrijfswoning) wordt gesloopt en plaatsmaakt voor een reguliere burgerwoning. Initiatiefnemer wil hier zelf gaan wonen. Per saldo wordt er met dit project geen woning aan de woningvoorraad toegevoegd. Het project heeft dan ook niet of nauwelijks effect op de woningmarkt (behoefte aan en aanbod van woningen).

Op basis van het voorgaande kan worden geconcludeerd dat dit bestemmingsplan geen belemmering ondervindt als gevolg van de ‘Ladder voor duurzame verstedelijking’. Het plan voorziet in een duurzame verstedelijking.

3.1.3. Besluit algemene regels ruimtelijke ordening

Ter bescherming van de nationale belangen is door het Rijk het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) opgesteld. De regels van het Barro moeten in acht worden genomen bij het opstellen van provinciale ruimtelijke verordeningen en bestemmingsplannen.

In het Barro zijn regels opgenomen voor de volgende nationale belangen:

- Rijksvaarwegen;
- Project Mainportontwikkeling Rotterdam;
- Kustfundament;
- Grote rivieren;
- Waddenzee en waddengebied;
- Defensie;
- Hoofdwegen en landelijke spoorwegen;
- Elektriciteitsvoorziening;
- Buisleidingen van nationaal belang voor het vervoer van gevaarlijke stoffen;
- Natuurnetwerk Nederland;
- Primaire waterkeringen buiten het kustfundament;
- IJsselmeergebied (uitbreidingsruimte);
- Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde;
- Ruimtereservering parallelle Kaagbaan.

Beoordeling plan

Uit het Barro vloeien geen bepalingen voort die rechtstreeks doorwerken in onderhavig bestemmingsplan. Het bestemmingsplan voldoet aan het Barro.

3.2. Provinciaal beleid

3.2.1. Omgevingsvisie Noord-Brabant

Op 14 december 2018 is de Omgevingsvisie 'De kwaliteit van Brabant' met bijbehorende planMER vastgesteld door Provinciale Staten van Noord-Brabant. Deze 'Brabantse Omgevingsvisie' is opgesteld met het oog op de naderende invoering van de Omgevingswet, waarin onder andere het instrument structuurvisie wordt vervangen door het instrument omgevingsvisie. De achterliggende doelen van de Omgevingswet komen dan ook terug in de Brabantse Omgevingsvisie. Met de omgevingsvisie wordt de ambitie voor de Brabantse leefomgeving tot 2050 geformuleerd. Daarbij worden ook tussendoelen gesteld voor wat de provincie in 2030 voor elkaar wil hebben om de ambitie voor 2050 te kunnen verwezenlijken. Tot slot geeft de omgevingsvisie ook aan op welke nieuwe manieren de provincie met betrokkenen wil samenwerken aan omgevingsvraagstukken en welke waarden daarbij centraal staan. Draagvlak en draagkracht zijn daarbij belangrijke begrippen.

In de omgevingsvisie worden één basisopgave en vier hoofdopgaven uitgewerkt in een langetermijnvisie (2050) en middellangetermijndoelstellingen (2030):

- *Basisopgave:* Werken aan veiligheid, gezondheid en omgevingskwaliteit;
- *Hoofdopgaven:*

- Werken aan de Brabantse energietransitie;
- Werken aan een klimaatproof Brabant;
- Werken aan de slimme netwerkstad;
- Werken aan een concurrerende, duurzame economie.

Het beleid uit de Omgevingsvisie wordt verder uitgewerkt in programma's en de Omgevingsverordening. De programma's bevatten vooral concrete maatregelen die zelfbindend zijn voor de provincie. De omgevingsverordening bevat vooral bindende regels voor lagere overheden en burgers. Tot het moment dat de Omgevingsverordening en programma's zijn vastgesteld, blijven bestaande beleidsplannen voor natuur, ruimtelijke ordening, verkeer en vervoer, milieu en water van kracht.

Op dit moment bereidt provincie Noord-Brabant een interimomgevingsverordening voor. Totdat de interimomgevingsverordening is vastgesteld, blijft de Verordening ruimte Noord-Brabant voor wat betreft ruimtelijke ordening het toetsingskader. Verderop in dit hoofdstuk wordt kort ingegaan op zowel de interimomgevingsverordening als de Verordening ruimte.

3.2.2. Structuurvisie ruimtelijke ordening Noord-Brabant

De Structuurvisie Ruimtelijke Ordening van de provincie Noord-Brabant is opgebouwd uit twee delen (A en B) en een uitwerking.

Deel A bevat de hoofdlijnen van het beleid. Hierin heeft de provincie haar belangen gedefinieerd en ruimtelijke keuzes gemaakt. De ruimtelijke visie van de provincie bestaat op hoofdlijnen uit een robuust en veerkrachtig natuur- en watersysteem, met aandacht voor bescherming tegen hoogwater, droogte en biodiversiteit. Een multifunctioneel landelijk gebied, waar de functies landbouw, recreatie en natuur in relatie tot elkaar ruimte krijgen en een gevarieerd en aantrekkelijk stedelijk gebied met sterke steden, groene geleidingszones en uitloopgebieden (intensieve recreatie, stadslandbouw). Aandacht wordt gevraagd voor sterke regionale economische clusters, (inter)nationale bereikbaarheid en knooppuntontwikkeling (zowel in de centra als aan de randen van de steden). De provincie realiseert haar doelen door regionaal samen te werken, te ontwikkelen, te beschermen en te stimuleren.

De ruimtelijke belangen en keuzes zijn in vier ruimtelijke structuren geordend. Deze vier ruimtelijke structuren worden in deel B beschreven en zijn:

1. Groenblauwe structuur
2. (Gemengd) landelijk gebied
3. Stedelijke structuur
4. Infrastructuur

Beoordeling plan

Het plangebied is gelegen binnen de structuur 'Gemengd landelijk gebied'. De provincie Noord-Brabant wil in het landelijk gebied ruimte bieden voor een breed georiënteerde plattelandseconomie, duurzame agrarische ontwikkeling en versterking van het landschap. Binnen het gemengd landelijk gebied worden verschillende functies (land- en tuinbouw, natuur, water, recreatie, toerisme en kleinschalige stedelijke functies) in evenwicht met elkaar

ontwikkeld. Agrarische functies worden in samenhang met andere functies (in de omgeving) uitgeoefend. In het gemengd landelijk gebied wordt voldaan aan de vraag naar kleinschalige stedelijke voorzieningen, recreatie, toerisme en ondernemen in een groene omgeving. Daarnaast wil de provincie ook dat er ruimte beschikbaar blijft om de agrarische productiestructuur te behouden en te versterken. Aan gemeenten wordt daarom gevraagd deze primair agrarische gebieden te beschermen. Dat betekent dat (stedelijke) functies die ten koste gaan van de ruimte voor agrarisch gebruik of die strijdig zijn met de landbouw in die gebieden geweerd worden. Hierdoor blijft er ruimte gereserveerd voor agrarische ontwikkelingen.

Uitsnede 'Structurenkaart' van de Structuurvisie Ruimtelijke Ordening 2010 – partiële herziening 2014 (plangebied met blauwe omlijnd) (Bron: www.ruimtelijkeplannen.nl)

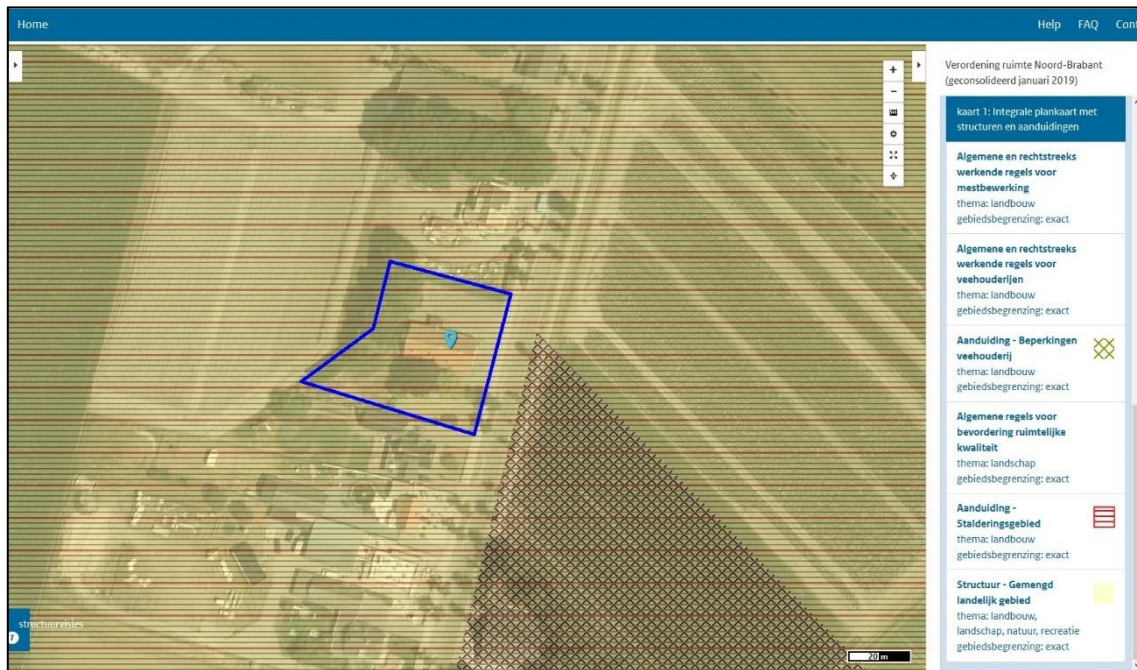
Dit bestemmingsplan voorziet in de bouw van een reguliere burgerwoning op de plaats waar op dit moment een horecapand met dienstwoning aanwezig is. Per saldo wordt op deze plaats dan ook geen nieuwe stedelijke functie toegevoegd. Er wordt gebruik gemaakt van een bestaand bouwperceel. Het bouwperceel ligt ingesloten tussen twee percelen met de woonbestemming, waardoor deze ontwikkeling op zichzelf niet maatgevend is voor wat betreft de mogelijke beperking van de ruimte voor agrarisch gebruik. In hoofdstuk 5 wordt verder gemotiveerd dat dit plan geen overwegende negatieve gevolgen heeft voor (agrarische) bedrijven of de gebruiksmogelijkheden van (agrarische) gronden in de omgeving van het plangebied.

Gelet op het voorgaande past de voorgenomen ontwikkeling binnen het beleid uit de Structuurvisie Ruimtelijke Ordening van de provincie Noord-Brabant.

3.2.3. Verordening ruimte Noord-Brabant

In de Verordening ruimte Noord-Brabant staan regels waarmee een gemeente rekening moet houden bij het ontwikkelen van bestemmingsplannen. Door deze regels weten de gemeenten al

in een vroeg stadium waar ze aan toe zijn. De provincie stelt algemene regels die voor heel Noord-Brabant gelden, maar verdeelt het grondgebied ook in verschillende structuren waarvoor apart beleid geldt.

Uitsnede 'Integrale plankaart met structuren en aanduidingen' Verordening ruimte Noord-Brabant (geconsolideerde versie januari 2019). Het plangebied is blauw omlijnd. (Bron: www.ruimtelijkeplannen.nl)

Beoordeling plan

Het plangebied is gelegen binnen de structuur 'Gemengd landelijk gebied'. Verder gelden de aanduidingen 'Stalderingsgebied' en 'Beperkingen veehouderij'. Deze aanduidingen hebben betrekking op veehouderijen, en zijn dus verder niet van toepassing op dit bestemmingsplan. Hetzelfde geldt voor de algemene en rechtstreeks werkende regels voor veehouderijen en mestbewerking. De algemene regels voor bevordering van ruimtelijke kwaliteit zijn wel van toepassing. In het bijzonder gaat het om artikel 3.1 (zorgplicht voor ruimtelijke kwaliteit) en 3.2 (kwaliteitsverbetering van het landschap).

Gemengd landelijk gebied

De Verordening ruimte bevat regels voor de nieuwbouw van woningen. Als basisregel geldt dat de Verordening buiten het bestaand stedelijk gebied in principe alleen bestaande burger-, bedrijfs- en solitaire recreatiewoningen toestaat. Nieuwvestiging is niet toegestaan. In dit geval is echter sprake van vervangende bouw, waarbij een bestaand horecapand met dienstwoning wordt gesloopt en plaatsmaakt voor een reguliere burgerwoning. Artikel 7.7, lid 3, onder a en lid 5 van de Verordening ruimte staat de bouw van een woning ter vervanging van een bestaande (bedrijfs)woning toe voor zover de nieuwe woning wordt opgericht binnen het daartoe aangewezen bouwperceel. Daarbij moet wel verzekerd zijn dat de bestaande woning feitelijk wordt opgeheven, overtollige bebouwing wordt gesloopt en er geen splitsing in meerdere woonfuncties plaatsvindt.

In dit bestemmingsplan is de voorheen geldende horecabestemming vervangen door een woonbestemming, waarbij in de bestemmingsregels expliciet is aangegeven dat maximaal één woning is toegestaan. Daarmee is voldoende zeker gesteld dat de bestaande bebouwing wordt gesloopt. Bovendien is dit ook de intentie van initiatiefnemer. In de huidige situatie is er, buiten het horecapand met dienstwoning, geen (overtollige) bebouwing die op basis van de Verordening ruimte gesloopt zou moeten worden. Bij de woning zijn tot 100 m² aan bijbehorende bouwwerken toegestaan. Dit is in lijn met de woonbestemming uit het geldende bestemmingsplan voor het buitengebied van Reusel-De Mierden.

Zorgplicht voor ruimtelijke kwaliteit

In artikel 3.1 is bepaald dat een ruimtelijke ontwikkeling moet bijdragen aan de zorg voor het behoud en de bevordering van de ruimtelijke kwaliteit van het daarbij betrokken gebied en de naaste omgeving, waaronder in ieder geval een goede landschappelijke inpasbaarheid. Verder moet toepassing gegeven worden aan het principe van zorgvuldig ruimtegebruik. Buiten het bestaand stedelijk gebied dient een ruimtelijke ontwikkeling gebruik te maken van een bestaand bouwperceel en bouwwerken dienen binnen dat bouwperceel te worden opgericht. Verder is de ladder voor duurzame verstedelijking aan de orde en dient rekening te worden gehouden met allerlei planologische- en milieuaspecten, zoals archeologie, cultuurhistorie, ecologie, verkeer, water, bodem en volksgezondheid.

In de hoofdstukken 4 en 5 wordt nader ingegaan op de wijze waarop in dit bestemmingsplan rekening wordt gehouden met deze aspecten. In paragraaf 3.1.2 is aandacht besteed aan de ladder voor duurzame verstedelijking. Daaruit is gebleken dat toetsing aan de ladder niet aan de orde is en dat er sprake is van zorgvuldig ruimtegebruik, aangezien gebruik wordt gemaakt van een bestaand bouwperceel. In paragraaf 2.3 zijn de beeldkwaliteitseisen voor dit project weergegeven. Daaruit is de inpasbaarheid in de omgeving van het project af te leiden.

Kwaliteitsverbetering van het landschap

Voor wat betreft kwaliteitsverbetering van het landschap is bepaald dat een ruimtelijke ontwikkeling buiten bestaand stedelijk gebied gepaard moet gaan met een fysieke verbetering van de aanwezige of potentiële kwaliteiten van bodem, water, natuur, landschap, cultuurhistorie of van de extensieve recreatieve mogelijkheden van het gebied of de omgeving. Zoals aangegeven wordt in hoofdstuk 4 en 5 nader ingegaan op de effecten van dit project ten aanzien van relevante planologische- en milieuaspecten.

Om te bepalen in welke mate een bijdrage aan kwaliteitsverbetering van het landschap nodig is, hebben de Kempengemeenten de afstemmingsnotitie 'Landschapsinvesteringsregeling De Kempen' (hierna: LIR) vastgesteld. Daarin zijn verschillende typen ruimtelijke ontwikkelingen ondergebracht in een aantal categorieën. Niet alle ontwikkelingen hebben een even grote negatieve impact op de ruimtelijke kwaliteit van het buitengebied. De impact wordt onder meer bepaald door:

- de omvang van de ontwikkeling (is daarvoor vergroting bestemmings- of bouwvlak nodig);
- is er sprake van nieuw ruimtebeslag of wordt er gebruik gemaakt van bestaande bebouwing;
- de aard van de locatie en de omgeving;

- de aard van de ontwikkeling en mogelijke hinder voor de omgeving (verkeersaantrekkende werking, geluid, milieucategorie);
- betreft het een (traditioneel) gebiedseigen of gebiedsvreemde ontwikkeling;
- de “gewenstheid” van een ontwikkeling vanuit een (sectorale) beleidswens.

Rekening houdend met de impact op de omgeving worden in de LIR drie categorieën van ruimtelijke ontwikkelingen onderscheiden. In de bijlagen van de LIR zijn de ontwikkelingen behorend bij deze categorieën concreet benoemd. Daarbij is de kanttekening gemaakt dat de lijst dynamisch is en nog niet vermelde ontwikkelingen aan deze lijst kunnen worden toegevoegd. In de lijst is de omzetting van een horecabestemming naar een woonbestemming niet specifiek benoemd. In de LIR is vervolgens aangegeven dat niet-agrarische bestemmingen betrekking hebben op functies anders dan horeca, sport, maatschappelijke doeleinden, dag- en verblijfsrecreatieve voorzieningen. Voor deze specifieke bestemmingswijzigingen wordt maatwerk geleverd. Om die reden wordt in dit geval maatwerk geleverd. Daarbij wordt enerzijds tekstueel gemotiveerd dat de beoogde ontwikkeling zorgt voor kwaliteitsverbetering van het landschap. Anderzijds vindt een kwantitatieve berekening plaats van de benodigde inspanning in kwaliteitsverbetering van het landschap en de wijze waarop hieraan tegemoet wordt gekomen.

Motivering kwaliteitsverbetering van het landschap

Om de impact van de ontwikkeling op de omgeving te bepalen, worden de hierboven genoemde uitgangspunten gebruikt. In dit geval is sprake van de sloop van een bestaand horecapand met dienstwoning en de herbouw van een woning met eenzelfde bouwvolume op nagenoeg dezelfde plaats als waar het horecapand voorheen stond. Daarbij wordt bovendien een groot oppervlak aan erfverharding weggenomen. Er is geen sprake van een vergroting van het bouwvlak of bestemmingsvlak. Het bestemmingsvlak voor Horeca wordt omgezet naar een bestemmingsvlak voor Wonen. Doordat er gebruik wordt gemaakt van een bestaand bouwperceel is er geen sprake van nieuw ruimtebeslag. De woning past beter in de omgeving dan een horecapand, aangezien de naastgelegen percelen in het lint aan de Kuilenrode ook een woonbestemming hebben. Een woning op deze plaats in het lint zal zorgen voor minder hinder voor de omgeving (verkeersaantrekkende werking, geluid, milieucategorie) dan de horecafunctie. Gelet op de omgeving is een woning op deze plaats in het lint dan ook een meer gebiedseigen functie dan de horecabestemming. Op basis van de beeldkwaliteitseisen (zie paragraaf 2.3) wordt de nieuwe woning zorgvuldig in de omgeving ingepast. Gelet op het voorgaande heeft de ontwikkeling een positieve impact op de ruimtelijke kwaliteit van het buitengebied als gevolg.

Kwantitatieve berekening van de kwaliteitsverbetering van het landschap

Op basis van de LIR is de beoogde ontwikkeling aan te merken als een ontwikkeling van categorie 3. Daarvoor is een berekende kwaliteitsverbetering van het landschap nodig. Zoals aangegeven is de omzetting van horeca naar wonen niet specifiek benoemd in de lijst, waardoor maatwerk moet worden geleverd. Voor de waarde van de woonbestemming is aangesloten bij de normen zoals benoemd in de LIR. De overige waarden zijn gekozen op basis van redelijkheid. Ten slotte is als uitgangspunt genomen dat een basisinspanning nodig is van 20 % van de waardestijging van het perceel. De berekening is in onderstaande tabel te zien.

BEREKENING KWALITEITSVERBETERING VAN HET LANDSCHAP, KUILENRODE 7 HOOGHE MIERDE				
Basisinformatie		<i>Oppervlakte Eenheid</i>		
Perceelgrootte totaal		1.875 m²		
Oppervlakte horecapand		235 m²		
Benodigde inspanning				
Huidige functie	Perceelgrootte	Waarde		Totale waarde
	<i>Oppervlakte Eenheid</i>	<i>Waarde Eenheid</i>		
Horeca met bedrijfswoning	1.875 m²	€ 175,00 per m²	€ 328.125,00	
Beoogde functie	Perceelgrootte	Waarde		Totale waarde
	<i>Oppervlakte Eenheid</i>	<i>Waarde Eenheid</i>		
Woonbestemming tot 1.000 m²	1.000 m²	€ 270,00 per m²	€ 270.000,00	
Woonbestemming > 1.000 m²	875 m²	€ 60,00 per m²	€ 52.500,00 +	
			€ 322.500,00	
Waardestijging				
Waarde beoogde situatie	€ 322.500,00			
Waarde huidige situatie	€ 328.125,00 -			
Saldo (waardestijging/-vermindering)	€ -5.625,00			
Basisinspanning	20% x			
Benodigde inspanning	€ 0,00			
Investering				
	Perceelgrootte	Waarde		Totale waarde
	<i>Opp. Eenheid</i>	<i>Waarde Eenheid</i>		
Sloop bestaand pand tbv nieuwbouw	235 m²	€ 25,00 per m²	€ 5.875,00	
Saneren erfverharding	250 m²	€ 5,00 per m²	€ 1.250,00 +	
			€ 7.125,00	
Kwaliteitsverbetering				
Investering	€ 5.875,00			
Benodigde inspanning	€ 0,00 -			
Saldo	€ 5.875,00			

Uit voorgaande tabel kan worden opgemaakt dat de herbestemming van horeca naar wonen geen waardestijging, maar juist een kleine waardevermindering tot gevolg heeft. In dergelijke gevallen wordt volgens de LIR geen verdere investering gevraagd. Desondanks zal wel een investering plaatsvinden. Zo zal het bestaande pand worden gesloopt en wordt op nagenoeg dezelfde plaats een woning herbouwd, die zal voldoen aan de hedendaagse bouwkundige en duurzaamheidseisen. Verder zal een groot deel van de erfverharding (parkeerplaats horecapand) worden weggenomen om plaats te maken voor de tuin bij de woning.

Gelet op het voorgaande gaat de beoogde ontwikkeling gepaard met voldoende kwaliteitsverbetering van het landschap.

Conclusie

Op basis van bovenstaande kan worden geconcludeerd dat de ontwikkeling past binnen het beleid van de provincie Noord-Brabant zoals bepaald in de Verordening ruimte Noord-Brabant.

3.2.4. (Ontwerp) Interim omgevingsverordening Noord-Brabant

De interim omgevingsverordening is een samenvoeging van verschillende regelingen op provinciaal niveau met betrekking tot de fysieke leefomgeving. Dit betekent dat de regels betrekking hebben op milieu, natuur, ruimtelijke ordening, water, bodem en wegen. De Interim omgevingsverordening is daarbij een eerste stap op weg naar een definitieve omgevingsverordening, die op grond van de Omgevingswet wordt vastgesteld en die verplicht is voor provincies.

De interim omgevingsverordening is opgebouwd volgens een doelgroepenbenadering. Dit betekent dat de regels in de Interim omgevingsverordening zijn gegroepeerd in hoofdstukken waarbij de doelgroep van de regel leidend is. Daarbij wordt grofweg onderscheid gemaakt tussen de doelgroepen 'Burgers en bedrijven' (hoofdstuk 2, rechtstreeks werkende regels voor activiteiten), gemeente (hoofdstuk 3, instructieregels), waterschappen (hoofdstuk 4, instructieregels), gedeputeerde staten (hoofdstuk 5, instructieregels), en faunabeheer en beheer waterwegen (hoofdstuk 7). Voor dit bestemmingsplan zijn vooral de bepalingen uit hoofdstuk 2 en 3 van belang.

Beoordeling plan

Hoewel de interim omgevingsverordening nog niet is vastgesteld, wordt toch kort stilgestaan bij de bepalingen die hierin terugkomen en de wijze waarop hiermee wordt omgegaan in dit bestemmingsplan.

Voor dit bestemmingsplan zijn van belang de rechtstreeks werkende regels voor burgers en bedrijven en de instructieregels voor gemeenten. De regels voor burgers en bedrijven hebben echter geen weerslag op dit bestemmingsplan. Deze regels bevatten namelijk bepalingen ten aanzien van gebieden (bijv. boringsvrije zone, grondwaterbeschermingsgebied, stiltegebieden, stortplaatsen, Natura 2000) en activiteiten (bijv. bodemsanering, ontgronden, veehouderij en mestbewerking) die niet aan de orde zijn op of binnen dit plangebied.

Voor wat betreft de instructieregels voor gemeenten hebben wel een aantal regels weerslag op dit bestemmingsplan. Zo gelden de 'Basisprincipes voor een evenwichtige toedeling van functies' (artikel 22) voor het bestemmingsplan. Deze regels komen overeen met artikel 3.1 en 3.2 van de Verordening ruimte, waar in vorige subparagraaf al op in is gegaan. Verder zijn de bepalingen ten aanzien van 'Wonen' (artikel 34) van belang. In artikel 34.3 is bepaald dat het is toegestaan om een voormalige bedrijfswoning te gebruiken als burgerwoning en dat het eveneens is toegestaan om een bestaande woning te slopen en te vervangen door een nieuwe woning. De voorgenomen ontwikkeling in dit bestemmingsplan is dan ook toegestaan. De overige instructieregels zijn niet van toepassing voor dit bestemmingsplan, omdat ze betrekking hebben op gebieden, activiteiten en/of omgevingswaarden die niet aan de orde zijn binnen dit plan(gebied).

Gelet op het voorgaande past de beoogde ontwikkeling binnen de regels van de Interim omgevingsverordening Noord-Brabant.

3.3. Gemeentelijk beleid

3.3.1. Omgevingsvisie Gemeente Reusel-De Mierden

Op 22 mei 2018 heeft de gemeenteraad van Reusel-De Mierden de 'Omgevingsvisie Gemeente Reusel-De Mierden' vastgesteld. Op 28 mei 2019 is vervolgens een addendum op de Omgevingsvisie vastgesteld. Deze Omgevingsvisie borduurt verder op de in 2013 vastgestelde Toekomstvisie 2030: 'Gezamenlijk, Grenzeloos en Groen'. In deze Omgevingsvisie wordt aan de hand van kwaliteiten en knelpunten een visie uiteengezet, zowel voor de fysieke leefomgeving op zichzelf als de omgang met de fysieke leefomgeving door de huidige gebruikers en gebruikers met nieuwe initiatieven. Aan de hand daarvan zijn de strategie en belangrijke keuzes bepaald.

Beoordeling plan

Op basis van de Strategiekaart uit de Omgevingsvisie is op te maken dat de belangrijkste gebiedsstrategie voor het plangebied betrekking heeft op het primaat Landschap. De strategie is hier gericht op het versterken van het Kempisch karakter in landschappelijke en cultuurhistorische zin met een korrelgrootte van de bebouwing en kleinschalige functies die passen bij de fysieke onderlegger en stimuleren van een gezonde leefomgeving met ruimte voor groen en ontmoeting. Dit geldt vooral voor de agrarische cultuurlandschappen die nu te veel te lijden hebben onder de schaalvergroting en de intensivering van de landbouw.

Het Kempisch karakter komt ook terug in de verschillende buurtschappen in het buitengebied. Deze buurtschappen zijn nog zeer herkenbaar in de ruimtelijke structuur van Reusel-De Mierden. Planologisch hebben ze nu weinig mogelijkheden, omdat ze niet tot het bestaand stedelijk gebied behoren. De buurtschappen bieden ontwikkelingskansen, mits de ontwikkeling samengaat met een robuuste landschappelijke kwaliteitsimpuls. Dat betekent een erfgewijze of gebiedsgewijze herontwikkeling met ruimte voor kleinschalige functies van wonen, werken, zorg, recreatie en cultuur.

Dit bestemmingsplan voorziet in een kleinschalige erfgewijze herontwikkeling. Daarbij wordt een bestaand horecapand met dienstwoning gesloopt om plaats te maken voor een reguliere burgerwoning. Deze functie past bij de functies in de directe omgeving (eveneens wonen). De ontwikkeling past qua omvang bij de korrelgrootte van het landschap en het lint/buurtschap Kuilenrode in het bijzonder.

Gelet op het voorgaande past dit plan binnen de ambities van de Omgevingsvisie.

3.3.2. Woonvisie 2018-2023

De Woonvisie 2018-2023 biedt de gemeente een sturingskader om de komende jaren regie te voeren bij verschillende woningmarktvraagstukken. In de woonvisie zijn vijf opgaven benoemd:

1. prioriteiten stellen voor nieuwbouw;
2. voldoende betaalbare huur;

3. investeren in de bestaande voorraad;
4. wonen en zorg;
5. passende huisvesting voor arbeidsmigranten.

Voor de periode 2018-2028 wordt rekening gehouden met een woningbehoefte van 550 woningen (waarvan ongeveer 265 woningen in de eerste vijf jaar). De huidige gemeentelijke plancapaciteit omvat ongeveer 500 woningen (waarvan ruim 300 in harde plannen). Daarmee zit de gemeente ruim binnen de verwachte woningbehoefte.

Gemeente Reusel-De Mierden vindt het belangrijk dat er enige speelruimte in de plancapaciteit zit om medewerking te kunnen verlenen aan kleinschalige initiatieven, zoals transformatie van leegstaand of incurant vastgoed (bijvoorbeeld herbestemming van een winkelpand of een initiatief waarbij één incurante woning wordt gesloopt en meerdere woningen worden teruggebouwd). Op verschillende plekken in de gemeente staan namelijk zeer ruime woningen op een grote kavel die binnen de huidige woningmarkt moeilijk verkoopbaar zijn. Het gaat dan bijvoorbeeld om boerderijen of grote woningen die, gezien het grote woon- en kaveloppervlak, niet meer aantrekkelijk zijn voor bewoning door één huishouden. Het is belangrijk dat er voldoende mogelijkheden zijn om zeer ruime woningen (voornamelijk binnen de kom) die al lange tijd te koop staan, te splitsen in meerdere zelfstandige wooneenheden. Hierdoor worden deze woningen aantrekkelijker voor meerdere doelgroepen.

Beoordeling plan

Dit plan voorziet in de realisatie van een reguliere burgerwoning op het perceel Kuilenrode 7 in Hooge Mierde. Dit is een ruim perceel met daarop een groot vrijstaand horecapand met inpandige dienstwoning. Het pand is een voorbeeld van een probleem wat in de Woonvisie wordt geschetst, namelijk dat op verschillende plekken in de gemeente incurante panden staan die binnen de huidige marktomstandigheden moeilijk verkoopbaar zijn. Dit bestemmingsplan voorziet in de sloop van dit incurante pand om ruimte te maken voor een nieuwe grondgebonden woning waar wel behoefte aan is. Initiatiefnemer is namelijk zelf van plan om hier te gaan wonen. Aangezien in de voorgaande situatie al een dienstwoning aanwezig was, wordt met dit bestemmingsplan per saldo geen woning aan de woningvoorraad toegevoegd.

Zowel kwantitatief als kwalitatief past het plan binnen de kaders van de Woonvisie 2018-2023.

3.3.3. Beleidsregels beoordeling woningbouwinitiatieven

Op 22 mei 2018 heeft de gemeenteraad de beleidsregels beoordeling woningbouwinitiatieven vastgesteld. Deze beleidsregels geven de wijze van beoordeling en toetsingskader voor woningbouwinitiatieven aan, welke niet passen binnen het bestemmingsplan. Plannen die goed passen binnen de beleidsambities, kwalitatief aansluiten bij de woningbehoefte in Reusel-De Mierden en positief beoordeeld worden op volkshuisvestelijke en ruimtelijke aspecten kunnen doorgang vinden.

Beoordeling plan

Dit bestemmingsplan voorziet in de herbestemming van een bestaand bouwperceel in het buitengebied, waarbij het bestaande horecapand met dienstwoning wordt gesloopt en

plaatsmaakt voor een reguliere burgerwoning. Per saldo wordt geen woning aan de voorraad toegevoegd of onttrokken. Zodoende zijn de Beleidsregels beoordeling woningbouwinitiatieven verder niet aan de orde voor plan.

3.3.4. Kempische visie op wonen 2019-2023

Op 12 maart 2019 heeft gemeente Reusel-De Mierden de Kempische visie op wonen vastgesteld. De Kempische visie op wonen biedt de vier Kempengemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden een sturingskader om de komende jaren de volgende vijf speerpunten voor de regionale woningmarkt op te pakken:

1. *Versnellen van de bouwproductie, op een zorgvuldige manier:*
Gelet op de huidige druk op de woningmarkt is er snel behoefte aan nieuwe woningen. Het is daarbij belangrijk om zorgvuldig om te gaan met het groene, dorpse woonmilieu. Daarom wordt primair ingezet op woningbouw op herbestemmingslocaties binnen bestaand stedelijk gebied.
2. *Behoud voor betaalbaar wonen:*
De sterke economische groei in Brainport Eindhoven leidt tot sterke prijsstijgingen in de koopsector, ook in de Kempen. De komende jaren is daarom extra aandacht nodig voor het vergroten van het aantal betaalbare koop-en huurwoningen.
3. *Zorg voor elkaar faciliteren:*
De inwoners van de Kempen zijn betrokken bij elkaar en helpen waar dat nodig is. Daardoor zijn er in de basis goede voorwaarden om het langer zelfstandig wonen mogelijk te maken. Het is belangrijk om komende jaren sterker in te zetten op het vergroten van het aantal levensloopbestendige woningen, zowel in de nieuwbouw als bestaande voorraad.
4. *Klaar voor de toekomst:*
De regionale Klimaatvisie geeft aan dat de Kempengemeenten ambitieus zijn als het gaat om het verduurzamen van onze woonomgeving. Het streven is om in 2025 als gemeenten energieneutraal zijn. Om dat te halen moet de komende jaren een stapje extra worden gezet. Daarvoor zijn concrete ambities nodig voor het verduurzamen van de huur-en koopwoningvoorraad.
5. *Werken en wonen:*
De regio Eindhoven is de economische koploper van Nederland. Nergens is de economische groei zo groot als hier. Daarmee worden ook veel buitenlandse werknemers aangetrokken die op zoek zijn naar een woning in de brede regio; zowel in het goedkope-als dure prijssegment. De Kempengemeenten willen de woonmogelijkheden voor deze werknemers vergroten, zodat mogelijke 'lasten' afnemen en de 'lusten' toenemen.

Beoordeling plan

Dit bestemmingsplan voorziet in de herbestemming van een bestaand bouwperceel in het buitengebied, waarbij het bestaande horecapand met dienstwoning wordt gesloopt en plaatsmaakt voor een reguliere burgerwoning. Per saldo wordt geen woning aan de voorraad toegevoegd of onttrokken. Zodoende is de Kempische visie op wonen verder niet aan de orde voor het plan.

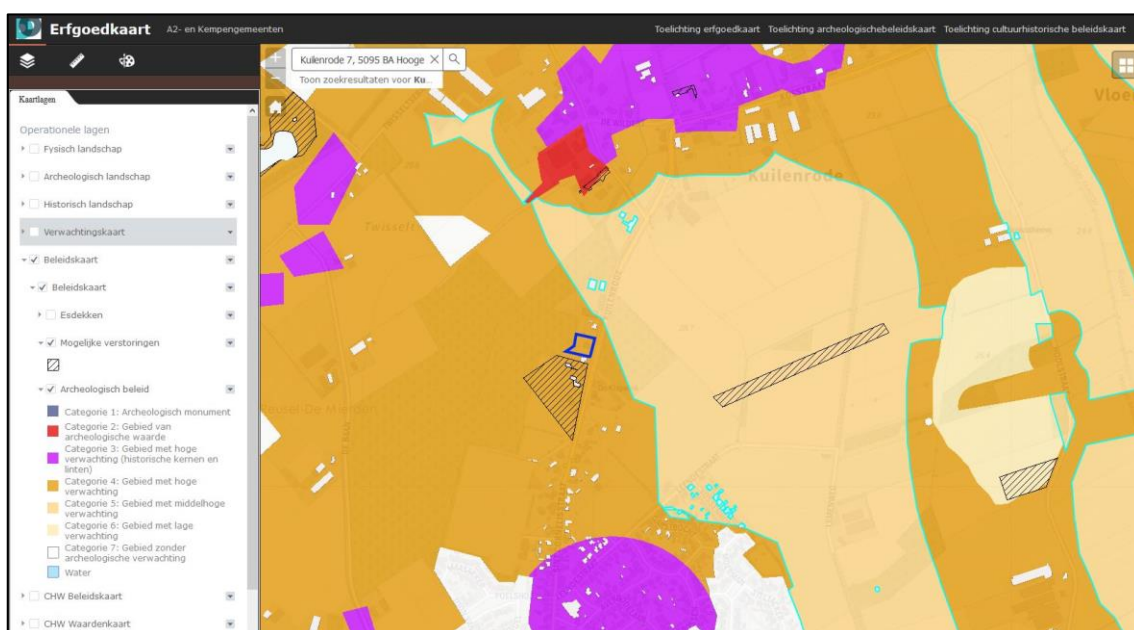
Hoofdstuk 4. Planologische aspecten

4.1. Archeologie en cultuurhistorie

4.1.1. Archeologie

Sinds 2007 kent Nederland de Wet op de archeologische monumentenzorg (Wamz, gewijzigde Monumentenwet 1988). Per 1 juli 2016 zijn de bepalingen van de Wamz 2007 gedeeltelijk overgegaan in de Erfgoedwet. Op basis van deze wet zijn gemeenten belast met de zorgplicht voor het archeologisch erfgoed. Verder stelt de Wamz dat gemeenten archeologieparagrafen moeten opnemen in bestemmingsplannen en archeologische waarden en verwachtingen dienen op te nemen op de verbeelding en deze moeten beschermen middels regels.

De zorg voor het bodemarchief is door deze wet bij gemeenten komen te liggen. Om die reden heeft gemeente Reusel-De Mierden samen met de gemeenten Oirschot, Bladel, Eersel, Bergeijk, Heeze-Leende, Cranendonck, Waalre en Valkenswaard aan de SRE Milieudienst opdracht gegeven om een Beleidsplan Archeologische Monumentenzorg en een gemeentelijke Erfgoedkaart op te stellen. Daarin zijn zowel de archeologische waarden en verwachtingen als de cultuurhistorische waarden opgenomen. Doel van de erfgoedkaart is om het erfgoed een betere bescherming te kunnen geven via het bestemmingsplan en/of verordening, zoals in de Monumentenwet staat omschreven.

Uitsnede Erfgoedkaart Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant, laag Beleidskaart – Archeologisch beleid. Het plangebied is donkerblauw omlijnd. (Bron: <https://atlas.odzob.nl/erfgoed/>)

Beoordeling plan

Volgens de Erfgoedkaart van Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB) ligt het plangebied binnen een gebied met hoge archeologische verwachting met esdek. Hiervoor geldt dat bij plangebieden groter dan 500 m² en geplande ingrepen dieper dan 50 cm –mv archeologisch

onderzoek moet plaatsvinden waarmee de archeologische waarde van het gebied vastgesteld kan worden.

In het geldende bestemmingsplan “Buitengebied 2009, herziening fase 1a” is een dubbelbestemming (Archeologische verwachtingswaarde) opgenomen ter bescherming van (mogelijk) in de bodem aanwezige archeologische waarden. In de regels van die dubbelbestemming is aangegeven dat een archeologisch onderzoek nodig is wanneer bouwwerken groter dan 100 m² worden opgericht, tenzij deze werkzaamheden plaatsvinden binnen een bestaand bouwvlak.

Dit bestemmingsplan voorziet in de herbestemming van een perceel met een horecabestemming naar een woonbestemming. Het bestaande horecapand met dienstwoning zal worden gesloopt. Daarbij blijven de kelders van het pand behouden. Vervolgens zal op de bestaande kelders een woning worden herbouwd. Dit is in het bestemmingsplan geborgd doordat het bouwvlak op de verbeelding is ingetekend ter plaatse van het huidige pand en in de regels is bepaald dat een hoofdgebouw alleen binnen een bouwvlak mag worden opgericht. Gelet op de het feit dat de woning wordt opgericht op de bestaande kelders (bodem is dus al geroerd), wordt archeologisch onderzoek niet noodzakelijk bevonden.

Om ook voor de toekomst mogelijk in de bodem aanwezige archeologische waarden te beschermen, wordt een archeologische dubbelbestemming opgenomen voor het hele perceel. Daarnaast geldt dat wanneer in dit gebied tijdens toekomstige grondwerkzaamheden toch archeologische vondsten en/of structuren worden aangetroffen, dit op basis van de Erfgoedwet 2016 (artikel 5.10 en 5.11) zo spoedig mogelijk bij de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed en de gemeente Reusel-De Mierden gemeld dient te worden. Op deze manier zijn ook toevalsvondsten tijdens de bouw op een goede manier verzekerd.

4.1.2. Cultuurhistorie

Cultuurhistorische waarden kunnen betrekking hebben op bebouwde cultuurhistorie (monumenten), cultuurhistorische landschappen en archeologische waarden van een gebied. Op basis van de Cultuurhistorische waardenkaart die onderdeel uitmaakt van de Erfgoedkaart van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant is bepaald welke cultuurhistorische waarden of elementen binnen of in de nabijheid van het plangebied aanwezig zijn.

De weg Kuilenrode is aangemerkt als een lijn met een redelijk hoge historisch-geografische waarde. Het pand zelf heeft geen bijzondere cultuurhistorische waarde of monumentale status, maar het volume is wel karakteristiek. Om die reden zijn verschillende beeldkwaliteitseisen meegegeven (zie paragraaf 2.3) die er samen voor zorgen dat het nieuwe bouwplan aansluit bij dit karakteristieke volume. Zodoende wordt geen afbreuk gedaan aan de karakteristieke plaats van dit perceel in het lint en de historisch-geografische lijn waaraan dit perceel gelegen is.

Beoordeling plan

Gelet op het voorgaande levert het aspect cultuurhistorie geen belemmering op voor onderhavig plan.

4.2. Water

In artikel 3.1.6, lid 1 onder b van het Besluit ruimtelijke ordening is bepaald dat de toelichting van een bestemmingsplan een beschrijving dient te bevatten van de wijze waarop in het plan rekening is gehouden met de gevolgen voor de waterhuishouding. Het plangebied is gelegen binnen het werkingsgebied van Waterschap De Dommel. In deze paragraaf wordt eerst ingegaan op het waterbeleid van de provincie Noord-Brabant en waterschap De Dommel. Daarna wordt ingegaan op de waterhuishoudelijke situatie ter plaatse.

4.2.1. Beleid

Provinciaal Milieu- en Waterplan 2016-2021

De zorg voor een duurzaam schone en veilige fysieke leefomgeving staat centraal in dit Provinciaal Milieu- en Waterplan. Het Provinciaal Milieuplan 2012-2015 en het Provinciaal Waterplan 2010-2015 gaven hieraan de afgelopen jaren invulling. Het Provinciaal Milieu- en Waterplan (PMWP) 2016-2021 integreert de milieu- en de wateropgave, geheel in de geest van de Omgevingswet. Het zet de nieuwe koers uit voor de provinciale inzet met betrekking tot water, bodem, lucht en de overige milieuaspecten.

Noord-Brabant is duurzaam beschermd tegen overstromingen vanuit het hoofdwatersysteem. In 2050 heeft de provincie alle maatregelen uitgevoerd die nodig zijn om te voldoen aan de wettelijke beschermingsnormen. Er is lokaal maatwerk geleverd en zoveel mogelijk rekening gehouden met economie, natuur, recreatie, cultuurhistorie, landschap, agrarisch gebruik en leefbaarheid in dorpskernen. De kwaliteit van het rivierengebied is veel hoger dan voorheen en heeft een belangrijke economische waarde. Het rivierbed wordt zo min mogelijk bebouwd.

Het regionale watersysteem is robuust ingericht, zodat wateroverlast voorkomen kan worden, ook bij een veranderend klimaat. Hierbij wordt de trits vasthouden, bergen, afvoeren gehanteerd. Als in het systeem waterkeringen noodzakelijk zijn, dan voldoen ze aan de gestelde normen. Bij ruimtelijke ontwikkelingen wordt ervoor gezorgd dat die niet ten koste gaan van de hoeveelheid water die het watersysteem kan bergen (waterbergend vermogen).

Waterbeheerplan 2016-2021

Het waterbeheerplan 'Waardevol Water' is een strategisch document. Hierin is aangegeven wat de doelen zijn voor de periode 2016-2021 en hoe die te bereiken zijn. Het plan is afgestemd op de ontwikkeling van het Stroomgebiedsbeheerplan Maas, het Nationaal Waterplan en het Provinciaal Milieu- en Waterplan. Binnen het waterbeheerplan zijn vijf thema's aan de orde, te weten 'droge voeten', 'voldoende water', 'natuurlijk water', 'schoon water' en 'mooi water'. Op basis van deze thema's worden in het waterbeheerplan enkele doelen uitgewerkt. Deze doelen zijn onderverdeeld en toegespitst naar de gebruiker:

- water in de bebouwde omgeving;
- water en bedrijven;
- water en landbouw;
- water en natuur.

In onderhavig plan is met name het thema ‘droge voeten’ aan de orde, in die zin dat extra bebouwing of verharding niet mag leiden tot wateroverlast binnen het plangebied en de omgeving. Daarbij is voornamelijk het aspect ‘water in de bebouwde omgeving’ van belang. De goede kwaliteit van de leefomgeving in steden en dorpen staat onder druk door een veranderend klimaat: dit leidt tot meer en heviger regen, langdurigere droogte en meer warme dagen. Door de klimaat- en wateropgaven op te pakken, kan de stedelijke kwaliteit verbeteren en worden toekomstige maatschappelijke kosten gemeden. Deze zogenaamde klimaatbestendige en waterrobuuste omgeving houdt in:

- waar na hevige regen, ondanks water op straat, winkels en woningen droog blijven, mensen en diensten de hoofdwegen kunnen blijven gebruiken en de gezondheid niet bedreigd wordt;
- waar aantasting van funderingen, ongelijkmatige zetting en schade aan groen – als gevolg van een te lage of te hoge grondwaterstand – worden voorkomen;
- waarin inwoners en ontwikkelende partijen de momenten van ruimtelijke (her)inrichting en beheer benutten om de stad aantrekkelijker te maken en tegelijkertijd stedelijke water- en klimaatopgaven voor de lange termijn te realiseren;
- waarin inwoners oog hebben voor de samenhang tussen de belevingswaarde en de gebruikswaarde van water (waterbewustzijn). Ook hebben ze kijk op de samenhang tussen hemelwater, oppervlaktewater, grondwater en afvalwater;
- waar groen en blauw worden ingezet voor verhoging van de kwaliteit van de leefomgeving en tegelijkertijd voor het bergen van hemelwater, het vasthouden van water in droge perioden en het temperen van hitte (hittestress).

Gezamenlijke Keur 2015

Op 1 maart 2015 is de gezamenlijk Keur van de waterschappen Aa en Maas, Brabantse Delta en De Dommel in werking getreden. Deze keur is opgesteld in het kader van een landelijke uniformering. Daarbij is volgens een landelijk model van de Unie van Waterschappen een gedereguleerde en geüniformeerde keur met bijbehorende algemene regels en beleidsregels gerealiseerd.

In artikel 3.6 van de Keur 2015 is bepaald dat het verboden is zonder vergunning neerslag door toename van verhard oppervlak of door afkoppelen van bestaand oppervlak, tot afvoer naar een oppervlaktewaterlichaam te laten komen. In artikel 15 van de Algemene regels Keur 2015 is een vrijstelling opgenomen voor dit verbod. Deze vrijstelling kan worden verleend indien:

- a. Het afkoppelen van verhard oppervlak maximaal 10.000 m² is, of;
- b. De toename van verhard oppervlak maximaal 2.000 m² is, of;
- c. De toename van verhard oppervlak bestaat uit een groen dak.
- d. De toename van verhard oppervlak tussen 2.000 m² en 10.000 m² is en compenserende maatregelen zijn getroffen om versnelde afvoer van hemelwater tegen te gaan. Deze maatregelen moeten voldoen aan bepaalde eisen en een minimale compensatie zoals genoemd in artikel 15 van de Algemene regels Keur 2015.

VGRP Reusel-De Mierden 2017-2021: Grip op kwaliteit

In het Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2017-2021 worden de ambities uiteengezet met betrekking tot de watertaken van gemeente Reusel-De Mierden en (beleids)keuzes die zijn gemaakt bij de uitvoering van de wettelijke zorgplichten en gemeentelijke ambities. De strategie

is onderverdeeld in de thema's afvalwater, hemelwater, grondwater, oppervlaktewater en bedrijfsvoering. Deze laatste heeft betrekking op het beheer en onderhoud van het stedelijk watersysteem en is dus niet van toepassing op dit plan. De overige thema's zijn wel van belang.

Voor wat betreft *afvalwater* is het uitgangspunt dat kleinschalige in- en uitbreidingen het afvalwater gescheiden van het hemelwater aan de perceelsgrens aanbieden. Indien er ter plaatse een gescheiden stelsel aanwezig is, kan daar direct aansluiting op worden gezocht. De lozing van hemelwater op vuilwaterriolering is niet toegestaan.

Hemelwater is schoon water en hoort in principe niet in de afvalwaterketen thuis. Daarom is het lozen van hemelwater op een vuilwaterriool niet toegestaan. In plaats daarvan is het wenselijk het hemelwater te laten infiltreren of, als dat niet mogelijk is, het hemelwater af te voeren naar oppervlaktewater. Bij inbreidingsplannen geldt een bergingseis van 20 mm indien het verhard oppervlak kleiner is dan 2.000 m², waarbij tevens wordt gezorgd voor een noodoverloop van de compensatieberging naar een laagte, watergang of regenwaterriool. Daarnaast wordt in het kader van het schoonhouden van hemelwater aanbevolen om bronmaatregelen te nemen ter voorkoming van verontreiniging. Daarbij kan gedacht worden aan een zorgvuldige materiaalkeuze (pakket Duurzaam bouwen), vermijden van blootstelling van hemelwater aan uitloogbare bouwmaterialen zoals zink, koper en lood en een verantwoord beheer van de openbare ruimte.

Voor *grondwater* is in VGRP aangegeven dat voorkomen moet worden dat natte gebieden bebouwd worden en/of dat onvoldoende ontwateringsmaatregelen worden getroffen.

Ten slotte is voor *oppervlaktewater* aangegeven dat gemeentelijke maatregelen zoals het beperken van de vuiluitworp van riolering (o.a. afkoppelen en saneren riooloverstorten), duurzaam terreinbeheer en het monitoren van de afvalwaterketen, kunnen bijdragen aan een gezond oppervlaktewatersysteem

4.2.2. Watertoets

Bij ruimtelijke plannen geldt vanaf 1 november 2003 de wettelijke verplichting van een waterparagraaf/watertoets. De watertoets is één van de pijlers van het Waterbeleid voor de 21e eeuw, waarin aan water een meesturende rol in de ruimtelijke ordening is toegekend. Met de watertoets wordt beoogd waterbeheerders vroegtijdig in het ruimtelijke ordeningsproces te betrekken. De watertoets betreft het hele proces van informeren, adviseren, afwegen en beoordelen van waterhuishoudkundige aspecten in ruimtelijke plannen en besluiten. Het doel van een waterparagraaf is een samenhangend beeld te geven van de wijze waarop in het plan rekening is gehouden met duurzaam waterbeheer en de gevolgen van het plan voor de waterhuishouding. Het voorkomen van negatieve effecten op de waterhuishouding staat bij de watertoets voorop. Dan pas komen inrichtingsmaatregelen en compensatie in beeld.

4.2.3. Beoordeling plan

Huidige situatie

Dit plan voorziet in de herontwikkeling van een bestaand bouwperceel met een vrijstaand horecapand naar een vrijstaande woning met bijgebouw. Het plangebied heeft een oppervlakte

van 1.875 m². Hiervan is circa 240 m² bebouwd en nog eens ongeveer 420 m² verhard (parkeerplaatsen en terras). Het overige onbebouwde deel van de locatie is in gebruik als tuin.

- Hemelwater:

Het perceel is ruim van opzet en is slechts beperkt bebouwd. Een groot deel van het perceel is echter verhard en was in gebruik als terras en parkeerterrein van het horecabedrijf. Het plangebied wordt niet afgekoppeld op het riool. Voor het plangebied ligt immers alleen een drukriolering, waarmee het afvalwater met behulp van pompen onder druk naar de bebouwde kom wordt verpompt. Een drukriool kan geen hemelwater verwerken. Het hemelwater dat binnen het plangebied neerkomt wordt enerzijds (daken) afgevoerd naar de overkluisde watergang aan de voorzijde van het huidige horecapand. Het overige deel (terreinverharding) stroomt af naar onverharde gronden om op die plekken te infiltreren.

- Oppervlaktewater:

Binnen het plangebied is geen zichtbaar oppervlaktewater aanwezig. Parallel aan de weg Kuilenrode is wel een overkluisde watergang gelegen, op ongeveer 5 meter uit de huidige voorgevel van het horecapand. Verder zijn in de directe omgeving geen oppervlaktewateren van belang gelegen.

- Bodem en grondwater:

Uit de Bodematlas van provincie Noord-Brabant en de Watertoetskaart van waterschap De Dommel blijkt dat de gemiddeld hoogste grondwaterstand ongeveer 80-100 / 100-120 cm bedraagt en de gemiddeld laagste grondwaterstand 160-180 cm. De bodem bestaat volgens de Bodematlas van provincie Noord-Brabant ter plaatse van het plangebied uit Hoge zwarte enkeerdgronden; lemig fijn zand. Vervolgens blijkt uit onderstaande tabel (tabel 2.3 uit het verkennend bodemonderzoek van Tritium Advies) dat de deklaag van de bodem voornamelijk bestaat uit zeer fijn tot zeer grof zand (lokaal kleilig, grindig of humeus) en het eerste watervoerende pakket uit matig fijn tot uiterst grof zand (lokaal grindig tot zandig). De doorlatendheid van beide typen ondergrond kwalificeert als goed. Op basis van deze gegevens kan worden gesteld dat infiltratie in de bodem mogelijk is.

bodemopbouw		
maaiveldhoogte	29,5 m+NAP	
deklaag	dikte	2,0 m
	samenstelling	zeer fijn tot zeer grof zand, lokaal kleilig, grindig of humeus
	doorlatendheid	goed
1 ^e watervoerende pakket	dikte	6,5 m
	samenstelling	matig fijn tot uiterst grof zand, lokaal grindig tot zandig
	doorlatendheid	goed
geohydrologie		
freatisch grondwater	stijghoogte	27,8 m+NAP
	stromingsrichting	noordoostelijk
1 ^e watervoerende pakket	stijghoogte	onbekend
	stromingsrichting	noordoostelijk
waterhuishouding		
oppervlaktewater	in de directe omgeving is geen oppervlaktewater van betekenis aanwezig	
grondwaterbeschermingsbied	de locatie is niet gelegen in een grondwaterbeschermingsgebied	
grondwateronttrekking	op de onderzoekslocatie vindt geen grondwateronttrekking plaats. Van de omgeving zijn geen gegevens bekend.	
boringsvrije zone	de onderzoekslocatie is niet gelegen in een boringsvrije zone	

- Riolering:
Er is een drukriolering aanwezig in de Kuilenrode, waarmee het afvalwater met behulp van pompen onder druk naar de bebouwde kom wordt verpompt.
- Bluswater:
Voor bluswater wordt primair gebruik gemaakt van het drinkwaterleidingnet. Daarnaast beschikt de brandweer ook over eigen middelen voor bluswater.
- Beschermings- en bergingsgebieden:
De locatie bevindt zich niet binnen of nabij een waterhuishoudkundig beschermd gebied (natte natuur of behoud en herstel watersysteem), een grondwaterbeschermingsgebied, intrekgebied, waterwingebied, boringsvrije zone of overige beschermingszone. Ook is het plangebied niet gelegen binnen een gebied dat (mede) is aangewezen voor waterberging.

Toekomstige situatie

In het theoretische geval dat het gehele perceel (1.875 m²) verhard zou worden, zou de toename aan verharding ruimschoots onder de ondergrens van 2.000 m² vallen. Zodoende geldt vanuit de Algemene Regel van de Keur geen verplichting tot de aanleg van een compensatie en is er geen vergunning in het kader van de Keur vereist.

In de toekomstige situatie zal het afvalwater net als in de huidige situatie worden aangeboden aan de ter plaatse aanwezige drukriolering. Het hemelwater zal net als in de huidige situatie gescheiden van het afvalwater worden verwerkt via infiltratie in de bodem. Een groot deel van de bestaande erfverharding (parkeerplaatsen en terras huidige horecapand) zal worden weggenomen en als tuin ingericht worden. Zodoende is sprake van afname van verhard oppervlak binnen het projectgebied en dus voldoende ruimte voor hemelwaterinfiltratie. De bodemopbouw is hiervoor geschikt, blijkt uit het bodemonderzoek van Tritium.

Aangezien het plangebied niet is gelegen binnen een gebied dat is aangewezen als beschermings- of waterbergingsgebied, hoeft hier geen nadere aandacht aan te worden besteed. Er zullen geen dussdanige grondwerkzaamheden plaatsvinden die invloed hebben op het grondwater.

4.3. Flora en fauna

Ruimtelijke plannen dienen te worden beoordeeld op de uitvoerbaarheid in relatie tot actuele natuurwetgeving. Met ingang van 1 januari 2017 is de nieuwe Wet natuurbescherming (Wnb) ingegaan. Deze wet vervangt drie wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en faunawet. De Wnb staat in het teken van de verbinding tussen ecologie en economie en bescherming van natuur.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen moet rekening worden gehouden met de aanwezige natuurwaarden in en om het besluitgebied. Voordat ontwikkelingen mogen plaatsvinden, moet worden aangetoond dat in het kader van de huidige natuurwet- en regelgeving van een negatief effect geen sprake is, dan wel dat daarvoor respectievelijk een vergunning of ontheffing kan worden verkregen.

Gebiedsbescherming

Het plangebied ligt niet in een natuurgebied dat in het kader van de Wnb is aangewezen (Natura2000-gebied). De dichtstbijzijnde natuur die onderdeel uitmaakt van het Natura2000-netwerk is de waterloop De Reusel, vanaf de Langvoort in Hooge Mierde richting het noorden. Het gaat om Natura2000-gebied 'Kempenland West'. Deze waterloop is gelegen op ongeveer 1,2 km ten oosten van het plangebied. Verder ligt op ongeveer 3,5 km ten westen van het plangebied, net over de grens op Belgisch grondgebied, het Natura2000-gebied 'Turnhouts Vennengebied'. Op ongeveer 700 meter ten noordwesten van het plangebied (omgeving Spartelvijver) ligt het dichtstbijzijnde stukje Natuurnetwerk Nederland (zoals deze is begrensd als zijnde Natuurnetwerk Brabant in de Verordening ruimte Noord-Brabant). Verder is het plangebied niet gelegen binnen of in de nabijheid van een belangrijk weidevogelgebied.

Directe negatieve effecten van dit project op bovengenoemde beschermde natuurgebieden zijn vooral gelet op de afstand van het projectgebied tot aan deze natuurgebieden niet te verwachten. Indirecte negatieve effecten zoals stikstofdepositie zijn echter niet op voorhand uit te sluiten, omdat verstoring van natuurgebieden door stikstof nog op een grote afstand van een bepaalde ontwikkeling kan plaatsvinden.

De omliggende Natura2000-gebieden liggen gelet op stikstof op beperkte afstand van het projectgebied en zijn getypeerd als habitatrichtlijngebied (Kempenland-West) en vogel- en habitatrichtlijngebied (Turnhouts Vennengebied). In habitatrichtlijngebieden zijn verschillende leefgebieden en habitattypen aanwezig die gevoelig zijn voor verstoring door stikstof. Kempenland-West is om die reden dan ook opgenomen in de lijst met 'PAS-gebieden': een lijst met 118 Nederlandse Natura2000-gebieden met stikstofgevoelige natuur, die in het kader van het voormalige Programma Aanpak Stikstof (PAS) is opgesteld.

Gelet op het voorgaande moet de vraag beantwoord worden of stikstofdepositie als gevolg van dit project negatieve effecten zou kunnen hebben op de instandhoudingsdoelstellingen van deze nabijgelegen Natura 2000-gebieden. Om deze vraag te beantwoorden moet worden uitgegaan van de nieuwe situatie ten opzichte van de oorspronkelijke situatie. Als oorspronkelijke situatie moet worden aangemerkt de planologisch legale en ten tijde van de vaststelling van het nieuwe bestemmingsplan (voorliggend bestemmingsplan) feitelijk bestaande situatie. Hoewel er in de oorspronkelijke situatie sprake is van een horecabestemming, wordt deze horeca niet meer als zodanig uitgebaat. De oorspronkelijke uitbaters van het horecapand wonen wel nog in het pand en dit is planologisch toegestaan. In de oorspronkelijke (feitelijk bestaande) situatie is dan ook enkel sprake van één woning. In de nieuwe situatie is eveneens sprake van één woning.

Woningen bevatten grofweg twee componenten die voor stikstofdepositie kunnen zorgen. Enerzijds heeft een woning een bepaalde verkeersaantrekkende werking en gemotoriseerd verkeer zorgt voor uitstoot van stikstof. Anderzijds leidt de verwarming van huizen met fossiele brandstof tot stikstofemissie. Aangezien in dit geval het aantal woningen niet zal veranderen, kan gesteld worden dat dit project geen effect zal hebben voor wat betreft stikstofdepositie op omliggende Natura2000-gebieden. Daar kan aan toegevoegd worden dat met de

herbestemming van het perceel van horeca naar wonen de mogelijkheid wordt ontnomen om op het perceel een functie uit te oefenen die een grotere verkeersaantrekkende werking, en daarmee een mogelijke stikstofuitstoot, tot gevolg heeft. De herbestemming levert zodoende een positieve bijdrage aan het terugdringen van stikstofdepositie op natuurgebieden.

Soortenbescherming

De Wnb kent drie beschermingsregimes voor dier- en plantensoorten:

- Paragraaf 3.1: alle vogels in de zin van de Vogelrichtlijn;
- Paragraaf 3.2: alle dieren en planten, genoemd in de bijlagen van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn;
- Paragraaf 3.3: overige soorten, genoemd in de bijlage van de Wnb, die niet onder de reikwijdte van paragraaf 3.2 vallen.

In het kader van deze bestemmingsplanherziening is door Tritium Advies een quickscan uitgevoerd naar het voorkomen van flora en fauna in het plangebied. De resultaten van dit onderzoek zijn gerapporteerd en opgenomen in de bijlagen bij deze toelichting.

Flora

Uit de quickscan naar flora en fauna is gebleken dat binnen het plangebied geen beschermde wilde soorten flora zijn aangetroffen. Deze soorten zijn ook niet te verwachten. Om deze redenen zullen er door de voorgenomen plannen geen nadelige effecten optreden ten aanzien van deze soortgroep en zijn er, naast de zorgplicht, vanuit de Wnb geen verdere verplichtingen.

Vogels

Ten aanzien van vogels zijn er geen vogelnesten of verblijfplaatsen aangetroffen van vogels waarvan de nest- en verblijfslocaties jaarrond beschermd zijn. De laurierstruik aan de zuidzijde van het gebouw wordt gebruikt als dekking door een groep huismussen uit de directe omgeving en vormt hiermee een vast onderdeel van de functionele leefomgeving van de huismus. Er zijn geen aanwijzingen dat de huismus en de gierzwaluw gebruik maken van het voormalige horecapand als vaste verblijfsplaats. Door de geringe hoogte van de openingen in de gevel en de voor de gierzwaluw benodigde valhoogte om een nest te verlaten, bestaat er weinig kans dat deze soort deze locatie zal gebruiken als vaste verblijfsplaats. Indien de laurierstruik gehandhaafd blijft en niet wordt aangetast bij de sloop- en bouwwerkzaamheden, dan vormt dit echter geen belemmering voor het planvoornemen. De laurierstruik staat tegen de zuidelijke bouwperceelsgrens en hier zijn geen (bouw)werkzaamheden voorzien. Bovendien geven de regels van het bestemmingsplan aan dat deze strook gevrijwaard moet blijven van bijbehorende bouwwerken. Ten slotte is het rooien van de laurierstruik ook niet nodig in het kader van de (bouw)werkzaamheden. Gelet hierop kan nader onderzoek naar de huismus achterwege blijven.

Algemeen voorkomende soorten zonder jaarrond beschermd nest kunnen blijven broeden in de directe omgeving van het plangebied. Indien broedende vogels in de directe omgeving van het plangebied aanwezig zijn, kunnen versturende werkzaamheden zoals bouwwerkzaamheden of verwijdering van beplanting mogelijk echter niet plaatsvinden zonder hinder te veroorzaken. Wanneer er geen broedende vogels aanwezig zijn kunnen de werkzaamheden wel plaatsvinden. Indien er op deze manier wordt gehandeld, treden er geen nadelige effecten op ten aanzien van

vogels. Wanneer de werkzaamheden in het geheel plaatsvinden in de minst kwetsbare periode (tussen begin oktober en half februari) worden eveneens geen nadelige effecten verwacht. Dit laatste verdient derhalve aanbeveling. Indien de werkzaamheden worden uitgevoerd op bovenstaande wijze, zullen er geen nadelige effecten optreden ten aanzien van vogels.

Vleermuizen

Er zijn geen vaste verblijf- of voortplantingsplaatsen aanwezig binnen het plangebied. Mogelijk wordt er gevoerageerd binnen en nabij het plangebied. Foerageergebied is alleen beschermd wanneer dit gebied noodzakelijk is om de functionaliteit van een vaste verblijfplaats te behouden. In de directe omgeving van het plangebied is echter voldoende alternatief foerageergebied aanwezig in de vorm van weilanden en akkers en tuinen van woningen. Ook is het verstorend effect op foeragerende vleermuizen uit te sluiten indien de sloop- en bouwwerkzaamheden overdag uitgevoerd worden. Een negatief effect op vaste vliegroutes is eveneens niet te verwachten. Gezien het vorenstaande zijn er derhalve geen negatieve effecten te verwachten met betrekking tot vleermuizen.

Grondgebonden zoogdieren, amfibieën, reptielen en vissen

Binnen het plangebied zijn geen vaste verblijf- of voortplantingsplaatsen vastgesteld van soorten die zijn beschermd bij de Habitatrictlijn of van soorten die niet zijn vrijgesteld door de provincie. Algemeen voorkomende soorten zijn door de provincie vrijgesteld van de verbodsbepalingen als het een ruimtelijke ingreep of inrichting betreft. Wel geldt de zorgplicht voor dergelijke soorten. Zolang de zorgplicht wordt nageleefd zijn er derhalve geen negatieve effecten te verwachten met betrekking tot grondgebonden zoogdieren, amfibieën, reptielen en vissen. Wel dient er in zowel de sloop- als bouwfase voor te worden gezorgd dat bij het inrichten van het bouwterrein wordt voorkomen dat het gebied aantrekkelijk wordt voor de vestiging van de rugstreeppad. Het ontstaan van poeltjes of plassen op het bouwterrein in het zomerhalfjaar (vanaf april) dient te worden voorkomen, zodat er geen geschikt voortplantingswater voor de rugstreeppad aanwezig zal zijn.

Ongewervelden/ overige soorten

Vaste verblijfplaatsen of exemplaren van Habitatrictlijnsoorten of van nationaal beschermde soorten zijn niet aangetroffen. Er zijn derhalve geen negatieve effecten te verwachten met betrekking tot deze soortgroepen.

Zorgplicht

Voor alle soorten geldt de algemene zorgplicht (artikel 1.11 Wnb). Deze zorgplicht houdt kort gezegd in dat een ieder die weet dat zijn handelen of nalaten negatieve gevolgen zal hebben voor flora en fauna, verplicht is dit handelen achterwege te laten of maatregelen te nemen die de negatieve gevolgen kunnen voorkomen, beperken of ongedaan maken. Zo dient het plangebied tijdig onaantrekkelijk gemaakt te worden als leefgebied voor de kwetsbare soorten die mogelijk in het plangebied kunnen voorkomen en dienen de werkzaamheden bij voorkeur plaats te vinden buiten kwetsbare perioden van deze soortengroepen. Als tijdens de sloop-, bouw- en aanlegwerkzaamheden beschermde soorten worden aangetroffen, moeten dusdanige maatregelen worden genomen dat de schade aan deze soorten zo veel mogelijk wordt beperkt.

Conclusie

Dit bestemmingsplan heeft geen nadelige effecten voor beschermde gebieden. Op basis van de quickscan flora en fauna kan worden geconcludeerd dat de omschreven werkwijzen met betrekking tot zowel de zorgplicht als ten aanzien van vogels in acht genomen dienen te worden zodat een overtreding van de natuurwetgeving wordt voorkomen.

Om een verstorend effect op foeragerende vleermuizen uit te sluiten, wordt geadviseerd de voorgenomen sloop- en bouwwerkzaamheden overdag uit te voeren. Nader onderzoek naar flora en fauna is niet noodzakelijk. Voor algemeen voorkomende soorten geldt een algemene vrijstelling als het ruimtelijke ingrepen betreft.

4.4. Verkeer en parkeren

Dit bestemmingsplan heeft betrekking op de herbestemming van horeca naar wonen ten behoeve van één reguliere burgerwoning. Een dergelijke woning heeft nauwelijks motorvoertuigenbewegingen tot gevolg, in tegenstelling tot de horecafunctie. De woning zal worden ontsloten aan de Kuilenrode. Gelet op de verkeersintensiteit van deze weg zal dit niet leiden tot problemen.

De wijze waarop wordt voorzien in de parkeerbehoefte, wordt bij de aanvraag om omgevingsvergunning voor de bouw van de woning nader uitgewerkt. In dit bestemmingsplan zijn bepalingen opgenomen dat daarbij moet worden voldaan aan het beleid zoals opgenomen in 'Module 8. Ruimtelijke Ontwikkelingen' van het 'Gemeentelijk Verkeers- en VervoersPlan (GVVP)' d.d. 19 september 2017.

Volgens module 8 van het GVVP zijn de landelijk gehanteerde parkeernormen uit de CROW-publicatie 317 leidend voor de gemeente Reusel-De Mierden. De gemeente hanteert het gemiddelde van de bandbreedte van de landelijke richtlijnen. Daarmee kan onderbouwd worden aangegeven welke parkeernorm is gebruikt en wat de verwachte parkeervraag is. De omgeving van het plangebied is aan te merken als 'buitengebied' en 'weinig stedelijk'. Volgens CROW-publicatie 317 geldt voor een vrijstaande koopwoning in een dergelijke omgeving een gemiddeld parkeerkencijfer van 2,4 parkeerplaatsen per woning. In totaal moet dus in ieder geval worden voorzien in (afgerond) drie parkeerplaatsen, waarbij gemeente Reusel-De Mierden het uitgangspunt hanteert dat parkeren zo veel mogelijk op eigen terrein moet worden opgelost. Het terrein is voldoende groot om in de benodigde parkeerbehoefte te voorzien.

4.5. Kabels en leidingen

Binnen en in de nabijheid van het plangebied zijn geen planologisch beschermde kabels en leidingen aanwezig die tot belemmeringen in het plangebied leiden. Het aspect kabels en leidingen vormt dan ook geen belemmering voor onderhavig plan.

Hoofdstuk 5. Milieuaspecten

5.1. Bodem- en grondwaterkwaliteit

In het kader van de Wet ruimtelijke ordening dient bij een bestemmingsplan dat nieuwe bouw mogelijkheden of een herinrichting van bestaande percelen mogelijk maakt, een (historisch) bodemonderzoek plaats te vinden. Met dit vooronderzoek dient de bodem- en grondwaterkwaliteit in voldoende mate te worden vastgesteld. Uitgangspunt hierbij is dat de kwaliteit van de bodem en het grondwater geschikt is voor de voorgenomen functie.

Beoordeling plan

Naar aanleiding van onderhavige herontwikkeling is door Tritium Advies een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek is als bijlage bij deze toelichting gevoegd. Hierna worden de belangrijkste bevindingen uit het onderzoek besproken.

Het verkennend bodemonderzoek is tweeledig en bestaat uit een vooronderzoek en een veldonderzoek. Op basis van het vooronderzoek is het plangebied als 'niet verdacht' beschouwd. Door middel van veldonderzoek wordt gekeken of de hypothese kan worden aangenomen of moet worden verworpen.

Tijdens de uitvoering van het veldwerk zijn zintuiglijk geen bodemvreemde bijmengingen in de bodem waargenomen. Uit de analyseresultaten blijkt dat de grond niet verontreinigd is met de onderzochte stoffen.

Wel blijkt uit de analyseresultaten dat in het grondwater een lichte verontreiniging aanwezig is met barium en zink. Deze constatering is in tegenspraak met de hypothese dat de onderzoekslocatie niet-verdacht is. De aangetroffen gehalten zijn echter dermate laag, dat nader onderzoek hiernaar niet noodzakelijk wordt geacht.

De onderzoeksresultaten leveren geen beperkingen op ten aanzien van het huidige en voorgenomen gebruik van de locatie en vormen dan ook geen belemmering voor dit plan. Een nader onderzoek of aanvullende maatregelen zijn dan ook niet nodig.

Wel wordt geadviseerd dat wanneer grond wordt afgegraven (bijvoorbeeld bij bouwwerkzaamheden) en van de locatie wordt afgevoerd, er rekening mee gehouden dient te worden dat deze grond elders niet zonder meer toepasbaar is. Met betrekking tot het elders hergebruiken van grond zijn de regels van het Besluit bodemkwaliteit van toepassing, die doorgaans een grotere onderzoeksinspanning vereisen.

5.2. Geluid

Bij een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling, waarbij sprake is van de realisatie van een geluidgevoelig object moet worden getoetst aan de Wet geluidhinder. In de Wet geluidhinder is

bepaald hoe voor een gebied waar een ruimtelijke ontwikkeling plaatsvindt dient te worden omgegaan met geluidhinder als gevolg van wegverkeer, industrie en spoorwegen.

In de Wet geluidhinder (Wgh) is geregeld dat bepaalde wegen, spoorwegen en bedrijven(terreinen) een zone hebben. Bij een ruimtelijke ontwikkeling waarbij sprake is van de ontwikkeling van geluidgevoelige objecten binnen een geluidszone, dient een onderzoek te worden uitgevoerd naar de geluidsbelasting op deze gebouwen of terreinen.

Wegverkeerslawaaï

Het plangebied van dit bestemmingsplan is gelegen binnen de geluidzone van de Kuilenrode. Daarom is onderzoek uitgevoerd naar de geluidbelasting als gevolg van wegverkeer op deze weg op de gevels van de nieuw te bouwen woning. Het onderzoek is uitgevoerd door Tritium Advies en het onderzoeksrapport is als bijlage bij deze ruimtelijke onderbouwing toegevoegd. De belangrijkste onderzoeksresultaten worden hieronder besproken.

Uitgangspunt van het onderzoek is dat de nieuwe woning op nagenoeg dezelfde plaats wordt teruggebouwd als het huidige horecapand. Dat wil zeggen dat de voorgevel 3 meter uit de voorste perceelsgrens is gelegen. Uit het akoestisch onderzoek blijkt dat de geluidbelasting de voorkeursgrenswaarde op een aantal toetspunten overschrijdt. De maximale ontheffingswaarde wordt op de voorgevel overschreden. Een overschrijding van de maximale ontheffingswaarde wordt in principe niet toegestaan door de Wet geluidhinder. De woning zou in dat geval alleen gerealiseerd kunnen worden wanneer gewerkt wordt met een “dove gevel”.

Op de zijgevels van de woning wordt alleen de voorkeursgrenswaarde overschreden. Zodoende is het voor deze gevels mogelijk om een beschikking hogere waarde aan te vragen bij de gemeente indien de toepassing van overdrachts- of bronmaatregelen gericht op het terugbrengen van de geluidbelasting onvoldoende doeltreffend is dan wel overwegende bezwaren ontmoet.

Het nemen van bron- en/of overdrachtsmaatregelen, gericht op het terugbrengen van de geluidbelasting ten gevolge van het wegverkeer tot de voorkeursgrenswaarde, ontmoet in deze situatie in veel gevallen overwegende bezwaren van stedenbouwkundige, landschappelijke aard of financiële aard. Het vergroten van de afstand tussen geluidbron en ontvanger is in deze situatie niet doeltreffend om de geluidbelasting terug te brengen tot de voorkeursgrenswaarde. Wel blijkt uit een aanvullende berekening dat wanneer de voorgevel 2 meter teruggelegd wordt ten opzichte de huidige voorgevel van het pand, de maximale ontheffingswaarde niet langer wordt overschreden en het verlenen van een hogere waarde tot de mogelijkheden behoort. Het realiseren van een dove gevel is dan niet meer nodig.

Volgens het “Ontheffingenbeleid hogere waardeprocedure Wet geluidhinder” van gemeente Reusel-De Mierden kan pas een hogere waarde worden verleend als voldaan wordt aan de hoofdcriteria uit de Wet geluidhinder en aan de in het beleidsstuk genoemde voorwaarde dat bij iedere ontheffing de woningen zullen beschikken over ten minste één geluidluwe gevel en dat bij de indeling rekening wordt gehouden met de geluidbelaste zijde (tenminste één geluidgevoelige ruimte aan de geluidluwe gevel). Uit de rekenresultaten blijkt dat de woning

beschikt over een geluidluwe achtergevel. Hiermee wordt aan de in het geluidbeleid genoemde voorwaarde voldaan.

Initiatiefnemer heeft de wens om de woning 5 meter uit de voorste perceelsgrens op te richten. Dit past ook binnen de beeldkwaliteitseisen zoals opgenomen in paragraaf 2.3. De voorgevellijn van de nieuwe woning komt zodoende twee meter achter de huidige voorgevellijn van het horecapand te liggen. Op die manier kan initiatiefnemer de gemeente vragen een hogere waarde vast te stellen, waardoor niet met een dove gevel gewerkt hoeft te worden. In dit bestemmingsplan is vastgelegd dat de woning niet dichterbij dan 5 meter uit de voorste perceelsgrens mag worden gericht. Daarvoor is op de verbeelding een bouwvlak op 5 meter uit de voorste perceelsgrens opgenomen en is in de regels bepaald dat de woning opgericht dient te worden binnen het bouwvlak.

Gelet op het voorgaande wordt onderbouwd verzocht hogere waarde te verlenen conform artikel 110a, lid 5 van de Wet geluidhinder. In dat kader is een onderzoek naar de geluidwering van de gevels nodig om aan te tonen dat een goed woon- en leefklimaat kan worden gegarandeerd. Dit onderzoek zal worden uitgevoerd in het kader van de aanvraag om omgevingsvergunning

Industrie- en spoorweglawaai

Het plangebied is niet gelegen in de nabijheid van een geluidzoneringsplichtig bedrijventerrein of een zone van een spoorweg, zoals bedoeld in Wet geluidhinder. Voor wat betreft de invloedssfeer van nabijgelegen bedrijven zonder wettelijke geluidzone, wordt verwezen naar paragraaf 5.4 (Bedrijven en milieuzonering) van deze toelichting.

Conclusie

De aspecten wegverkeer-, industrie- en spoorweglawaai vormen geen belemmering voor onderhavig planvoornemen. Bij toepassing van de juiste geluidwerende materialen en maatregelen kan ook ten aanzien van wegverkeerslawaai een goed woon- en leefklimaat gegarandeerd worden. Initiatiefnemer heeft gemeente Reusel-De Mierden verzocht een hogere waarde te verlenen voor de voorgenomen ontwikkeling. Het besluit hierop wordt gelijktijdig met het (ontwerp)bestemmingsplan gepubliceerd.

5.3. Luchtkwaliteit

Hoofdstuk 5 van de Wet milieubeheer bevat de regelgeving op het gebied van luchtkwaliteit. Daarin zijn luchtkwaliteitseisen opgenomen voor diverse verontreinigende stoffen, waaronder stikstofdioxide (NO₂) en fijn stof (PM₁₀). In artikel 5.16 van de Wet milieubeheer is vastgelegd in welke gevallen de luchtkwaliteitseisen geen belemmering vormen voor een nieuwe ontwikkeling. Dit is het geval wanneer:

- een ontwikkeling niet leidt tot overschrijding van de grenswaarden voor luchtkwaliteit
- ten gevolge van een ontwikkeling de concentraties van de betreffende stoffen verbeteren of ten minste gelijk blijven

- een ontwikkeling niet in betekenende mate bijdraagt aan de concentraties van desbetreffende stoffen in de buitenlucht
- een ontwikkeling past binnen een vastgesteld programma (zoals het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit)

De uitwerking van het begrip 'niet in betekende mate' staat in het 'Besluit niet in betekende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen)' en de 'Regeling niet in betekende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen)'. In de Regeling zijn categorieën van gevallen benoemd die in ieder geval als 'niet in betekende mate' worden aangemerkt en waarvoor toetsing aan de grenswaarden dus zonder meer achterwege kan blijven. Er is volgens deze regeling geen onderzoek nodig voor 'woningbouwlocaties, indien een dergelijke locatie, in geval van één ontsluitingsweg, netto niet meer dan 1.500 nieuwe woningen omvat, dan wel, in geval van twee ontsluitingswegen met een gelijkmatige verkeersverdeling, netto niet meer dan 3.000 woningen omvat'.

Besluit gevoelige bestemmingen (luchtkwaliteitseisen)

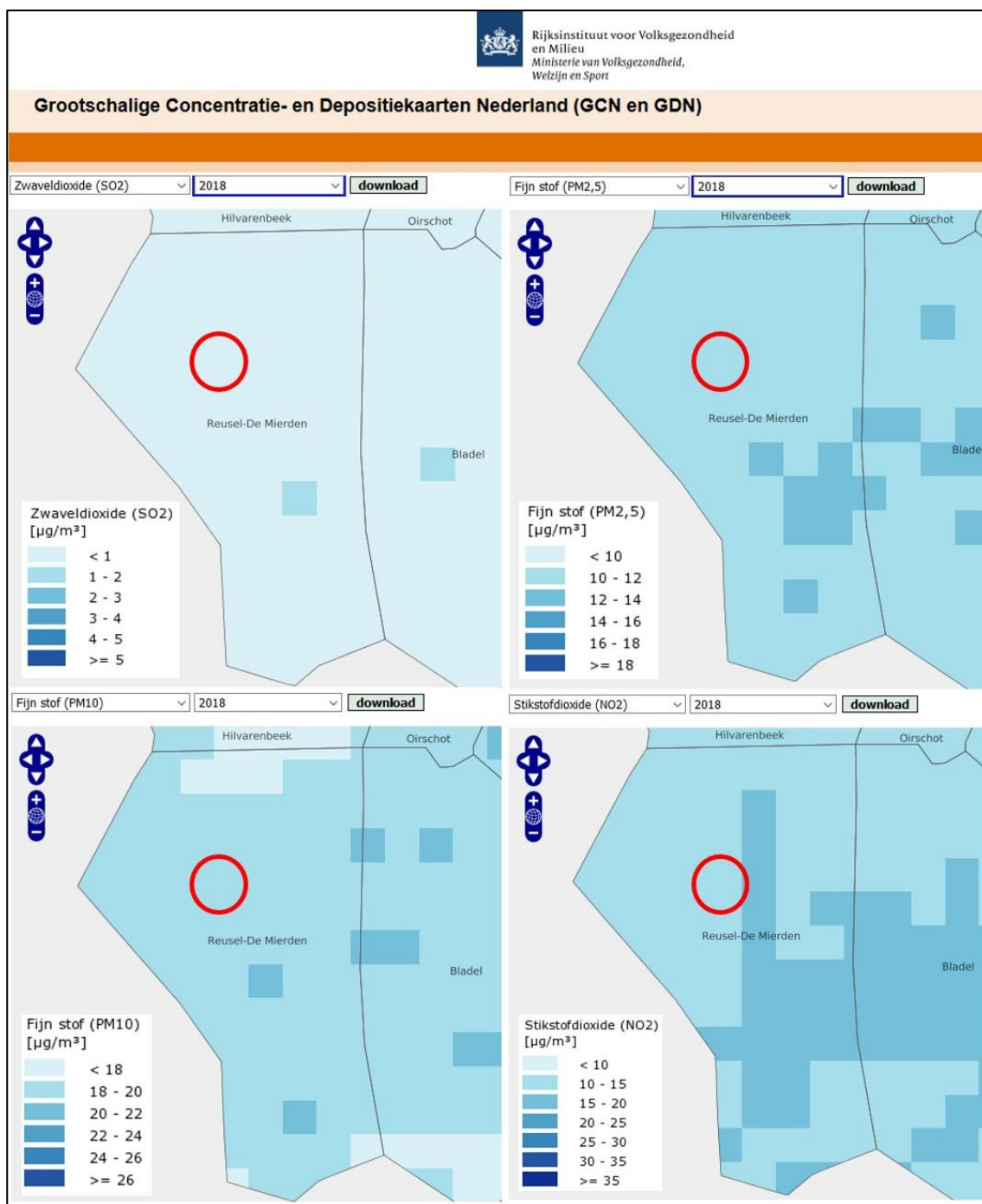
Het Besluit gevoelige bestemmingen (luchtkwaliteitseisen) is gericht op mensen die verhoogd gevoelig zijn voor fijn stof (PM_{10}) en stikstofdioxide (NO_2). In het besluit is geregeld dat wanneer een gevoelige bestemming binnen een onderzoekszone van een rijks- of provinciale weg wordt gevestigd of uitgebreid, een luchtkwaliteitsonderzoek nodig is. Gevoelige bestemmingen zijn functies waarbinnen kinderen, ouderen en zieken verblijven, zoals scholen, kinderdagverblijven, en verzorgings-, verpleeg- en bejaardentehuizen. Een woning of ziekenhuis is geen gevoelige bestemming conform het besluit. De onderzoekszone van een rijksweg betreft 300 meter aan beide zijden van de weg, gemeten vanaf de rand van de weg. Voor een provinciale weg geldt hetzelfde, maar dan een zone van 50 meter.

Beoordeling plan

Zowel gezien de oppervlakte als het aantal woningen valt het project waarvoor dit bestemmingsplan is gemaakt, zeer ruim onder de ondergrens van de categorie "niet in betekende mate" bijdragend. Bovendien wordt met dit bestemmingsplan geen gevoelige bestemming conform het Besluit gevoelige bestemmingen (luchtkwaliteit) mogelijk gemaakt. Een luchtkwaliteitsonderzoek kan dan ook achterwege blijven.

Wel dient in het kader van een goede ruimtelijke ordening te worden gemotiveerd dat ter plaatse van het plangebied een goed woon- en leefklimaat kan worden gegarandeerd. Dat kan aan de hand van de Grootschalige Concentratie- en Depositiekaarten (GCN en GDN). In navolgende afbeelding is de luchtkwaliteit voor wat betreft zwaveldioxide (SO_2), stikstofdioxide (NO_2) en fijn stof (PM_{10} en $PM_{2,5}$) inzichtelijk gemaakt. De concentratie SO_2 bedraagt $<1 \mu g/m^3$, de concentratie NO_2 bedraagt $10-15 \mu g/m^3$, en de concentraties PM_{10} en $PM_{2,5}$ bedragen respectievelijk $18-20 \mu g/m^3$ en $10-12 \mu g/m^3$. Daarmee blijven de concentraties ruimschoots onder de grenswaarden voor de jaargemiddelde concentraties voor NO_2 en PM_{10} (beiden $40 \mu g/m^3$) en $PM_{2,5}$ ($25 \mu g/m^3$). Ook voor wat betreft SO_2 zijn de waarden voor het plangebied goed. Daaruit kan worden geconcludeerd dat de lucht ter plaatse van het project van een dusdanige kwaliteit is dat gesproken kan worden over een goed woon- en leefklimaat.

Het aspect luchtkwaliteit vormt dan ook geen belemmering voor onderhavig plan.

Uitsneden van de GCN en GDN. De ligging van het plangebied is rood omcirkeld. (Bron: <https://geodata.rivm.nl/gcn/>)

5.4. Bedrijven en milieuzonering

In het kader van een goede ruimtelijke ordening dient tussen kwetsbare of gevoelige objecten, zoals een woning, en bepaalde functies en bedrijven voldoende afstand te worden gehouden. Deze afstand is enerzijds nodig om het woon- en leefklimaat ter plaatse van het gevoelige object niet aan te tasten, anderzijds is deze afstand nodig om het bedrijf of de functie niet te beperken

in de betreffende (bedrijfs)activiteiten. Als uitgangspunt worden de richtafstanden uit publicatie 'Bedrijven en milieuzonering' (2009) van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) genomen. In de VNG-publicatie is voor de aspecten geur, stof, geluid en gevaar een richtafstand gegeven, waarbij de grootste richtafstand leidend is.

Beoordeling plan

Dit plan voorziet in de herbestemming van een horecapand naar een reguliere woonbestemming. Hierdoor worden de richtafstanden voor wat betreft de horecafunctie opgeheven, waardoor het woon- en leefklimaat voor omliggende woningen verbetert. Op het perceel is in de huidige situatie al een woning toegestaan en aanwezig. Er wordt dan ook geen nieuw geur- of geluidgevoelig of kwetsbaar object mogelijk gemaakt. De dichtstbijzijnde andere niet-woonfuncties in de omgeving bevinden zich op respectievelijk ongeveer 30 (Kuilenrode 9) en 175 meter (Kuilenrode 11-13) van het plangebied. Ten aanzien van deze niet-woonfuncties kan worden opgemerkt dat andere woningen op een kortere afstand aanwezig zijn dan de reeds bestaande en toegestane woning binnen het plangebied van dit bestemmingsplan. Zodoende zijn deze woningen maatgevend voor het toepassen van de richtafstanden.

Gelet op het voorgaande zal het woon- en leefklimaat ter plaatse verbeteren en worden bedrijven in de omgeving niet belemmerd door de herbestemming. Het aspect bedrijven en milieuzonering vormt dan ook geen beperking voor dit plan.

Voor veehouderijen in de omgeving van het plangebied geldt dat geur de maatgevende factor is. Het plangebied is niet gelegen binnen de richtafstanden voor geluid, stof of gevaar van deze bedrijven. Het aspect geur van veehouderijen wordt in de volgende paragraaf beschreven.

5.5. Geur en veehouderijen

Voor de geurbeoordeling van agrarische bedrijven in het kader van de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) geldt een specifiek toetsingsregime. De Wgv schrijft voor op welke wijze een bevoegd gezag de geurhinder vanwege dierenverblijven moet beoordelen indien een veehouderij een milieuvergunning aanvraagt. Indirect heeft de Wgv ook consequenties voor de totstandkoming van geurgevoelige objecten (zoals woningen) en dus voor de ruimtelijke ordening, dit wordt wel de 'omgekeerde werking' genoemd. Een geurnorm is bedoeld om mensen te beschermen tegen overmatige geurhinder, omgekeerd moet een bevoegd gezag dan ook niet toestaan dat mensen zichzelf blootstellen aan die overmatige hinder. Voor wat betreft geurhinder en veehouderijen betekent dit enerzijds dat een goed woon- en leefklimaat moet worden gegarandeerd ten opzichte van geurgevoelige objecten, anderzijds mogen veehouderijen en derden niet onevenredig in hun belangen worden geschaad.

Beoordeling plan

Voor dit bestemmingsplan moet beoordeeld worden of ter plaatse van het plangebied een goed woon- en leefklimaat kan worden gegarandeerd en of de nieuwe woning een belemmering oplevert voor omliggende agrarische bedrijven.

Zoals in vorige paragraaf al is geconstateerd liggen er in de huidige situatie woningen dichterbij de omliggende (agrarische) bedrijven dan de woning die met dit bestemmingsplan mogelijk wordt gemaakt. Bovendien is in de huidige situatie ook feitelijk en juridisch een woning aanwezig en toegestaan op het perceel, waardoor er geen sprake is van het toevoegen van een nieuw geurgevoelig object. Dit plan zorgt dan ook niet voor een onevenredige beperking van de bedrijfsvoering en ontwikkelingsmogelijkheden van de omliggende agrarische bedrijven.

In de Wgv wordt onderscheid gemaakt tussen veehouderijen waar dieren worden gehouden van een diercategorie waarvoor bij ministeriële regeling een geuremissiefactor is vastgesteld en veehouderijen met diercategorieën waarvoor geen geuremissiefactor is vastgesteld. Voor de diercategorieën waarvoor een geuremissiefactor is vastgesteld, is bepaald hoe hoog de geurbelasting (uitgedrukt in odour units per kubieke meter lucht) mag zijn op een geurgevoelig object. Voor veehouderijen met diercategorieën waarvoor geen geuremissiefactor is vastgesteld geldt een vaste afstand conform de Wvg.

Verordening geurhinder en veehouderij 2013 en Gebiedsvisie 2013

Op basis van artikel 6 van de Wgv mag een gemeente een verordening vaststellen waarin ze onder bepaalde voorwaarden andere normen hanteert voor zowel de geurnormen (voor veehouderijen met diercategorieën met een geuremissiefactor) als de vaste afstanden (voor veehouderijen met diercategorieën zonder een geuremissiefactor). Dat heeft gemeente Reusel-De Mierden gedaan door op 17 december 2013 de 'Verordening geurhinder en veehouderij 2013' en de bijbehorende 'Gebiedsvisie 2013' vast te stellen. Met de Gebiedsvisie en de Geurverordening wordt invulling gegeven aan de beleidsruimte die de geurwetgeving biedt.

In de gemeentelijke Verordening geurhinder en veehouderij zijn de geurnormen ten opzichte van de Wgv verder aangescherpt. Zo is de maximale geuremissiebelasting (uitgedrukt in odour units per kubieke meter lucht) voor veehouderijen met dieren van diercategorieën waarvoor wettelijk een geuremissiefactor is vastgesteld, verder naar beneden gebracht. Daarnaast zijn er nieuwe waarden bepaald voor de minimaal te hanteren vaste afstandsnormen van een melkveehouderij naar een geurgevoelig object binnen de bebouwde kom en het buitengebied.

	Vaste afstanden (meters)				
	Melkkoeien, jongvee, zoogkoeien				
	1-100 dieren	101-200 dieren	201-300 dieren	301-400 dieren	401 dieren en meer
Bebouwde kom	100	125	175	250	300
Buitengebied	50	70	90	140	180

Het plangebied is gelegen in het buitengebied. Binnen een straal van 180 meter bevinden zich geen grondgebonden veehouderijen (melkkoeien, jongvee, zoogkoeien).

In de 'Gebiedsvisie 2013, ten behoeve van de Verordening geurhinder en veehouderij 2013' heeft gemeente Reusel-De Mierden per gebiedstype voor wat betreft de (achtergrond)geurbelasting de streefwaarden voor een aanvaardbaar woon- en leefklimaat aangegeven. Met betrekking tot de gebiedstypen wordt grofweg onderscheid gemaakt tussen

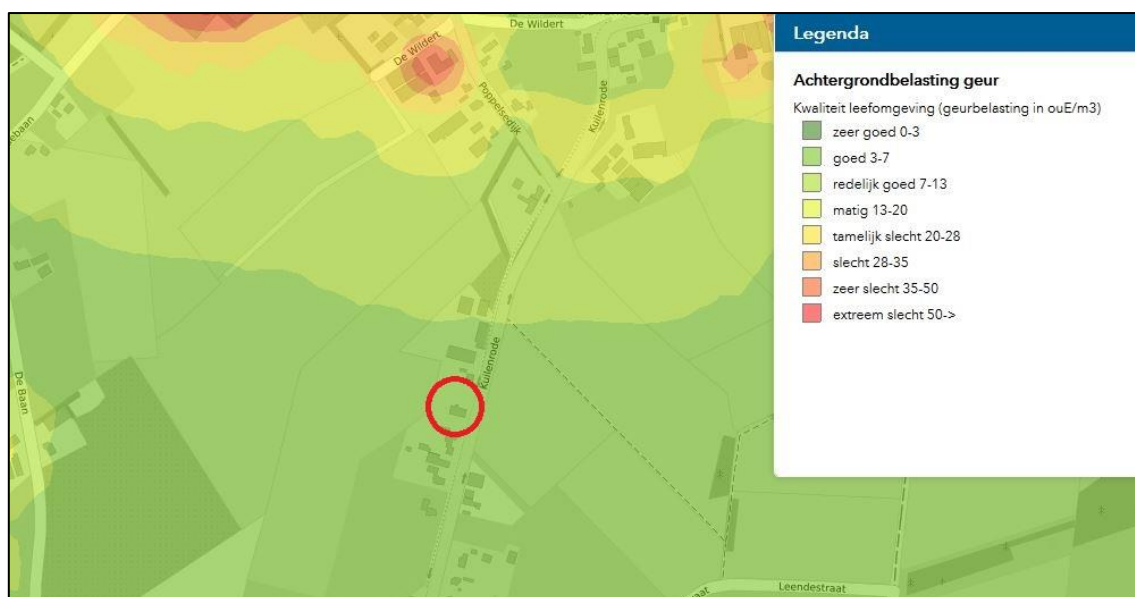
de woonkernen, kernrandzones en het buitengebied. Onderhavig plangebied is gelegen binnen een woonkern, direct tegen de kernrandzone (ten zuiden van het plangebied). In de gebiedsvisie is voor de geursituatie per gebied een onderverdeling gemaakt in de volgende categorieën:

1. *optimaal+*: het woon- en leefklimaat is gezien de functie meer dan optimaal;
2. *optimaal*: het woon- en leefklimaat is gezien de functie optimaal. Voor de achtergrondbelasting bevindt een geurgevoelig object zich in een meer dan aanvaardbare geursituatie;
3. *aanvaardbaar*: het woon- en leefklimaat is gezien de functie aanvaardbaar. De geursituatie wordt hier als redelijk beschouwd;
4. *niet aanvaardbaar*: het woon- en leefklimaat is gezien de functie niet aanvaardbaar. Voorkomen moet worden dat geurgevoelige objecten hierin terecht komen.

Gebied	Achtergrondbelasting in odour units (ouE/m3), percentage geurhinder, milieukwaliteit											
	optimaal +			optimaal			aanvaardbaar			niet aanvaardbaar		
	ou	hinder %	milieu-kwaliteit	ou	hinder %	milieu-kwaliteit	ou	hinder %	milieu-kwaliteit	ou	hinder %	milieu-kwaliteit
Woonkernen Reusel, Hooge Mierde, Lage Mierde, Hulsel	0-3	0-5	zeer goed	3-6	5-8	goed	6-10	8-12	goed-redelijk	>10	>12	redelijk - slecht
Kernrandzones	0-6	0-8	goed	6-10	8-12	goed-redelijk	10-14	12-16	goed-redelijk	>14	>16	matig - slecht
Buitengebied	0-10	0-12	redelijk	10-14	12-16	redelijk-matig	14-20	16-20	matig	>20	>20	matig - slecht

Overzicht met gehanteerde gebiedsindeling, streefwaarden met geurklassen en geurhinderniveaus met kwaliteit van het woon- en leefklimaat.

Onderstaande afbeelding geeft de achtergrondbelasting geur weer in de omgeving van het plangebied. Uit de afbeelding is af te leiden dat ter plaatse van het plangebied de milieukwaliteit als goed kan worden beoordeeld. Dat is dan ook in lijn met het geurbeleid van gemeente Reusel-De Mierden. Ter plaatse kan voor wat betreft het aspect geur dan ook een goed woon- en leefklimaat worden gegarandeerd.

Afbeelding 'Achtergrondbelasting geur' (Bron: Omgevingsdienst-Zuidoost Brabant.) Het plangebied is rood omcirkeld.

Op basis van het voorgaande kan worden geconcludeerd dat het aspect geurhinder en veehouderij geen belemmering vormt voor dit bestemmingsplan.

5.6. Externe veiligheid

Externe veiligheid gaat over het beperken en beheersen van risico's en effecten van calamiteiten, en over het bevorderen van de veiligheid van personen in de omgeving van activiteiten (bedrijven en transport) met gevaarlijke stoffen. Dat gebeurt door te voorkomen dat te dicht bij gevoelige bestemmingen activiteiten met gevaarlijke stoffen plaatsvinden, door de zelfredzaamheid te bevorderen en door de calamiteitenbestrijding te optimaliseren.

In deze paragraaf wordt ingegaan op externe veiligheid in relatie tot verschillende risicovolle bronnen en/of objecten in en nabij het plangebied.

Wettelijk kader

Op nationaal niveau zijn verschillende wetten en regels ten aanzien van externe veiligheid. Voor bedrijven geldt het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi). Voor transport is het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt) en de Regeling basisnet van toepassing. Voor buisleidingen moet worden getoetst aan het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb). Bij externe veiligheid wordt onderscheid gemaakt tussen Plaatsgebonden risico en Groepsrisico.

Plaatsgebonden Risico (PR)

Dit is een maat voor de kans dat iemand dodelijk getroffen kan worden door een calamiteit met een gevaarlijke stof. De norm is een ten minste in acht te nemen grenswaarde ($PR 10^{-6}/\text{jr}$) die niet mag worden overschreden ten aanzien van 'kwetsbare objecten', alsmede een zoveel mogelijk te bereiken richtwaarde ($PR 10^{-6}/\text{jr}$) ten aanzien van 'beperkt kwetsbare objecten'.

Groepsrisico (GR)

Dit is een maat voor de kans dat een grotere groep tegelijkertijd dodelijk getroffen kan worden door een calamiteit met gevaarlijke stoffen. Voor het groepsrisico geldt in bepaalde gevallen een verantwoordingsplicht.

Beoordeling plan

Op basis van de Risicokaart (www.risicokaart.nl) is beoordeeld of er zich in de nabijheid van het plangebied risicobronnen bevinden. Daarbij is bekeken of er in de nabijheid van het plangebied risicovolle inrichtingen aanwezig zijn, of er wellicht transportroutes voor het vervoer van gevaarlijke stoffen (wegen, spoorwegen, vaarwegen of buisleidingen) in de nabijheid gelegen zijn en of dat het plangebied gelegen is binnen een zone waarbinnen het risico op een luchtvaartongeval verhoogd is.

Geen van dergelijke risicobronnen zijn in de nabijheid van het plangebied aanwezig. Het aspect externe veiligheid vormt geen belemmering voor dit bestemmingsplan.

5.7. Milieueffectrapportage

Zoals uit artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) voortvloeit, dient in de toelichting bij het bestemmingsplan gemotiveerd te worden in welke mate rekening is gehouden met diverse ruimtelijke belangen. In artikel 3.1.6, lid 5 van het Bro wordt verwezen naar enkele milieuaspecten die in de toelichting terug dienen te komen. Daarbij wordt eveneens verwezen naar de milieueffectrapportage (m.e.r.). Dit is een wettelijk instrument dat als doel heeft milieuaspecten volwaardig te betrekking in de ruimtelijke afweging die gemaakt wordt ten behoeve van ruimtelijke plannen en besluiten. Er zijn in beginsel drie afzonderlijke situaties die kunnen leiden tot een m.e.r.-plicht bij een bestemmingsplan:

1. Er is een passende beoordeling nodig in het kader van de Wet natuurbescherming;
2. Het bestemmingplan is genoemd in kolom 3 van een activiteit of geval genoemd in onderdeel C of D van de bijlage van het Besluit milieueffectrapportage;
3. Het bestemmingplan is genoemd in kolom 4 van een activiteit of geval genoemd in onderdeel C of D van de bijlage van het Besluit milieueffectrapportage.

Ook als een project onder de drempelwaarde uit lijst D valt, kan een project belangrijke nadelige gevolgen hebben, als het bijvoorbeeld in of nabij een gevoelig natuurgebied ligt. Voor elk besluit of plan dat betrekking heeft op activiteit(en) die voorkomen op de D-lijst en die beneden de drempelwaarden vallen, moet dan ook een toets worden uitgevoerd of belangrijke nadelige milieugevolgen kunnen worden uitgesloten. Voor deze toets wordt de term vormvrije m.e.r.-beoordeling gehanteerd.

Beoordeling plan

In dit geval is geen passende beoordeling in het kader van de Wet natuurbescherming nodig. Om te bepalen of een m.e.r.-beoordeling noodzakelijk is, dient bepaald te worden (1) of de ontwikkeling de drempelwaarden uit lijst D van het Besluit m.e.r. overschrijdt, (2) of de ontwikkeling in een gevoelig gebied ligt en (3) of er belangrijke milieugevolgen zijn.

1. Drempelwaarden Besluit m.e.r.

Het planvoornemen voorziet in de realisatie van één grondgebonden woning op een bestaand bouwperceel in het buitengebied, waar in de huidige situatie al een horecapand met dienstwoning feitelijk en juridisch aanwezig is en mag zijn. Voor zover de activiteit al zou zijn aan te merken als een 'stedelijk ontwikkelingsproject' (activiteit D 11.2 uit de bijlage van het Besluit m.e.r.: de aanleg, wijziging of uitbreiding van een stedelijk ontwikkelingsproject met inbegrip van de bouw van winkelcentra of parkeerterreinen), is een milieueffectrapportage pas verplicht in gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een oppervlakte van 100 hectare of meer, een aaneengesloten gebied en 2.000 of meer woningen omvat, of een bedrijfsvloeroppervlakte van 200.000 m² of meer. Het planvoornemen valt ver onder de drempelwaarde van 2.000 woningen en de oppervlakte van het plangebied blijft ver beneden de 100 ha.

2. Ligging binnen een gevoelig gebied

In onderdeel A van de bijlage bij het Besluit m.e.r. is bepaald wat verstaan wordt onder een 'gevoelig gebied'. Als gevoelig gebied zijn gebieden aangewezen die beschermd worden op basis van de natuurwaarden, landschappelijke waarden, cultuurhistorische waarden en

waterwingebieden. Dit plangebied is niet gelegen binnen een 'gevoelig gebied' zoals gedefinieerd in het Besluit m.e.r. In de voorgaande paragrafen is reeds aangegeven dat het plan gelet op de aard, omvang en ligging geen negatieve effecten heeft ten opzichte van dergelijke gevoelige gebieden.

3. Belangrijke milieugevolgen

In voorgaande paragrafen zijn verschillende milieuaspecten afgewogen. Daaruit is gebleken dat onderhavig plan geen negatieve effecten heeft ten aanzien van deze aspecten.

Gelet op bovenstaande opsomming is het niet nodig een m.e.r.-beoordeling uit te voeren.

5.8. Spuitzones

In het kader van een goede ruimtelijke ordening moet een afweging worden gemaakt tussen het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en de volksgezondheid. Op grond van deze afweging kan het noodzakelijk zijn om een spuitvrije zone aan te houden. Welke afstand (minimaal) aangehouden moet worden, is niet in een wettelijke regeling voorgeschreven. Uit jurisprudentie blijkt dat de Raad van State een afstand van 50 meter, tussen gevoelige functies en agrarische bedrijvigheid waarbij gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt, in het algemeen niet onredelijk vindt. Volgens vaste rechtspraak kan een kortere afstand ook aanvaardbaar zijn, mits hieraan een goede onderbouwing ten grondslag ligt. Daarnaast kan het zijn dat gepaste maatregelen genomen moeten worden om de drift te voorkomen (bronmaatregelen zoals driftarme spuitdoppen) of overdrachtsmaatregelen zoals bijvoorbeeld een dichte haag.

Beoordeling plan

In de omgeving van het plangebied worden geen gewassen geteeld of gekweekt waarvoor een spuitzone in acht genomen moet worden of waarvoor de spuitzone planologisch beschermd dient te worden. Voor zover er al sprake zou zijn van een spuitzone kan worden opgemerkt dat in de huidige situatie ter plaatse al een woning aanwezig en toegestaan is. Er wordt dus geen nieuw kwetsbaar object gerealiseerd binnen een spuitzone. Andersom kan worden opgemerkt dat deze ontwikkeling het telen van gewassen waarvoor een spuitzone in acht moet worden genomen niet zal belemmeren, nu er in de huidige situatie al een woning is en mag zijn en aan beide zijden van deze woning andere burgerwoningen voorkomen op nagenoeg dezelfde afstand tot de landbouwgronden.

5.9. Gezondheid

5.9.1. Endotoxinen toetsingskader 1.0

Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB) heeft naar aanleiding van recente publicaties over mogelijke relaties tussen negatieve gezondheidsklachten en de aanwezigheid van veehouderijen de notitie *Handelingsperspectieven Veehouderij en Volksgezondheid: Endotoxinen toetsingskader 1.0* opgesteld. Op basis van dat toetsingskader kan worden beoordeeld of er sprake is van een verhoogd volksgezondheidsrisico ten aanzien van

varkenshouderijen en pluimveehouderijen. Dit is met name het geval bij omschakeling naar, nieuwvestiging of uitbreiding van dergelijke bedrijven.

Voor de omgekeerde werking (realisatie van een kwetsbaar object zoals een woning in de omgeving van een dergelijke veehouderij) kan gebruik worden gemaakt van de afstandsbepaling uit de 'Notitie handelingsperspectieven Veehouderij en Volksgezondheid Endotoxine toetsingskader 1.0'. Op basis daarvan kan worden bepaald of sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat met betrekking tot endotoxinen. ODZOB adviseert om bij een situatie waarbij binnen een afstand van 250 meter van het te realiseren kwetsbare object een veehouderij is gelegen, de genoemde afstandsbepaling toe te passen. Als uit de tabel blijkt dat niet voldaan kan worden aan de afstand dan, adviseert ODZOB negatief te besluiten op de ontwikkeling.

Beoordeling plan

Met behulp van de afstandsgrafiek is de afstand ten opzichte van gevoelige objecten bepaald om de blootstelling aan endotoxine te beoordelen. Met deze afstanden is het invloedsgebied aangegeven waarbinnen endotoxinen tot een risico voor de volksgezondheid kunnen leiden. Tot op deze afstand wordt de advieswaarde van 30 EU/m³ mogelijk overschreden. Dit plangebied is niet gelegen binnen het invloedsgebied van een agrarisch bedrijf waarbinnen endotoxinen tot een risico voor de volksgezondheid kunnen leiden. Het plangebied is niet gelegen binnen een straal van 1 km rondom een pluimveehouderij. De afstand van de betreffende woning ten opzichte van het dichtstbijzijnde emissiepunt Kuilenrode 8 bedraagt ongeveer 350 meter. De advieswaarde van de Gezondheidsraad wordt niet overschreden.

Uit toetsing van de aanvraag aan het Endotoxine toetsingskader 1.0 blijkt dat er geen sprake is van een overschrijding van de advieswaarde van de Gezondheidsraad.

5.9.2. Geitenhouderijen

In de periode 2009-2013 is het onderzoek Veehouderijen Gezondheid Omwonenden (VGO) uitgevoerd. De resultaten van het onderzoek zijn op 7 juli 2016 gepubliceerd (hoofdrapport VGO). Op 16 juni 2017 is een aanvullend VGO-rapport gepubliceerd. In het aanvullend VGO-onderzoek zijn de onderzoeksgegevens statistisch uitvoeriger geanalyseerd. Onder andere is onderzocht of er in de jaren 2009-2013 een verband bestond tussen de woonafstand tot geitenhouderijen en het risico op longontsteking.

Gemiddeld over deze onderzoeksjaren laten de aanvullende analyses een verhoogde kans op longontsteking zien voor mensen die rondom een individuele geitenhouderij wonen, tot een afstand van 1,5 tot 2 km (dit is vergeleken met bewoners zonder een geitenhouderij binnen deze afstand van de woning). Uit het onderzoek volgt dat het risico op longontsteking rond een geitenhouderij bijna drie keer groter is dan het risico op longontsteking tot een afstand van ca. 1 km rond een pluimveehouderij. De oorzaak van deze verhoogde kans op longontstekingen rondom geitenhouderijen kan door de onderzoekers niet worden aangegeven. Het gevolg is dat het nemen van effectieve bedrijfsgerichte maatregelen nu nog niet mogelijk is (Bron: Verordening ruimte Noord-Brabant en geitenhouderijen - d.d. 17 oktober 2017). In het laatste

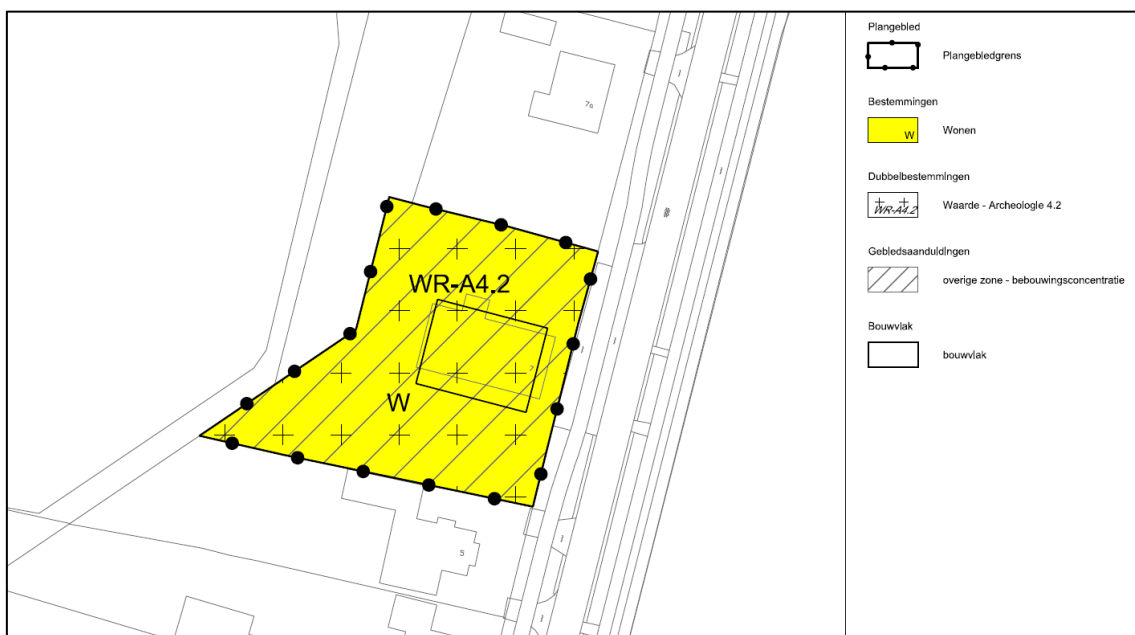
VGO-rapport (VGO 3) is de gevonden associatie tussen pluimveehouderijen en omwonenden echter niet bevestigd.

Beoordeling plan

Op ongeveer 630 meter van het projectgebied is een geitenhouderij gesitueerd op het adres De Baan 3. Op basis van verschillende onderzoeken is aangetoond dat er verhoogde gezondheidsrisico's zijn wanneer in de nabijheid van een geitenhouderij gewoond wordt. Dit moet in overweging worden meegenomen bij de besluitvorming over het bestemmingsplan.

Dit bestemmingsplan voorziet in de omzetting van een horecabestemming, waarbinnen een dienstwoning aanwezig en toegestaan is, naar een reguliere woonbestemming. Er is dan ook geen sprake van het toevoegen van een nieuw kwetsbaar object binnen de aangemerkte zone van 2 km rondom de geitenhouderij. De huidige woning wordt daarbij gesloopt en de nieuwe woning wordt op nagenoeg dezelfde plaats herbouwd. Dit is op onderstaande afbeelding te zien. Doordat de nieuwe woning niet dicht bij de geitenhouderij komt te staan, zorgt dit bestemmingsplan niet voor een verhoging van het risico op gezondheidsklachten als gevolg van de ligging in de omgeving van een geitenhouderij. Door niet dichterbij te bouwen wordt voorkomen dat eventuele toekomstige maatregelen om de gezondheidseffecten van geitenhouderijen te verminderen minder effectief worden of dat een grotere inspanning moet worden gedaan om te voldoen aan toekomstige eisen voor een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Bovendien kan worden opgemerkt dat het aantal woningen gelijk blijft en dat de horecafunctie (waar meerdere mensen tegelijk samen kunnen komen) komt te vervallen, waardoor per saldo niet meer mensen zullen worden blootgesteld aan stoffen uit de geitenhouderij die de gezondheidsklachten mogelijk veroorzaken.

Gelet op het voorgaande is de beoogde ontwikkeling aanvaardbaar.

Uitsnede van de verbeelding. Als onderlegger is de Grootsschalige Basiskaart Nederland (GBKN) gebruikt, waarop de huidige woning is ingetekend (lichtgrijs). De nieuwe woning dient binnen het nieuwe bouwvlak te worden opgericht.

Hoofdstuk 6. Uitvoerbaarheid

6.1. Economische uitvoerbaarheid

6.1.1. Exploitatieplan

Op grond van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) rust op de gemeente de verplichting tot het verhaal van kosten die tot de grondexploitatie behoren op basis van een exploitatieplan. De gemeente is hiertoe verplicht wanneer er sprake is van een bouwplan in de zin van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). De gemeente kan hiervan afzien in bij algemene maatregel van bestuur aangegeven gevallen, of indien:

- het kostenverhaal anderszins is verzekerd;
- het bepalen van een tijdvak of fasering niet noodzakelijk is; en
- het stellen van eisen, regels of een uitwerking van regels aan werken en werkzaamheden met betrekking tot bouwrijp maken, aanleg van nutsvoorzieningen, inrichten van de openbare ruimte en uitvoerbaarheid niet noodzakelijk is.

Beoordeling plan

De bouw van een of meerdere woningen is een bouwplan in de zin van het Bro. De gemeente Reusel-De Mierden heeft een overeenkomst als bedoeld in artikel 6.24 van de Wro gesloten met de ontwikkelende partij. In deze anterieure overeenkomst zijn onder andere afspraken opgenomen over (het verhaal van) te maken kosten. Hierdoor is het kostenverhaal verzekerd en het stellen van locatie-eisen middels een exploitatieplan niet nodig. Door de beperkte omvang van het plan is het bepalen van een tijdvak of fasering niet nodig.

Gelet op het voorgaande kan in het kader van het bestemmingsplan worden afgezien van het vaststellen van een exploitatieplan.

6.1.2. Planschade

Het vaststellen van een nieuw bestemmingsplan of het verlenen van een omgevingsvergunning kan ertoe leiden dat een belanghebbende zogenaamde planschade ondervindt. Daarbij kan het gaan om waardevermindering van een onroerende zaak (bijvoorbeeld een woning) of inkomensderving. Een deel van deze schade valt wettelijk gezien echter binnen het normaal maatschappelijk risico en is dus niet te verhalen. Voor de overige schade kan een tegemoetkoming worden aangevraagd bij het college van burgemeesters en wethouders. In dit geval, waarbij het bestemmingsplan niet wordt geïnitieerd door de gemeente, zal de gemeente de schade verhalen op de initiatiefnemer van het plan.

Beoordeling plan

In vorige paragraaf is aangegeven dat gemeente Reusel-De Mierden met de initiatiefnemer een overeenkomst is aangegaan. In deze overeenkomst is ook de eventuele planschade afgewenteld op de initiatiefnemer. Daarmee is zekergestellt dat initiatiefnemer volledig verantwoordelijk is voor de tegemoetkoming in schade, die ontstaan is als gevolg van onderhavig plan.

6.2. Maatschappelijke uitvoerbaarheid

6.2.1. Overleg volgens artikel 3.1.1 Bro

In artikel 3.1.1 van het Besluit op de ruimtelijke ordening (Bro) is aangegeven dat een bestuursorgaan bij de voorbereiding van een bestemmingsplan overleg dient te plegen met de besturen van betrokken gemeenten en waterschappen en diensten van de provincie en het Rijk in zoverre belangen van deze overheden in het geding zijn. Vanwege hun belang bij onderhavig bestemmingsplan is dit plan ter vooroverleg toegestuurd aan waterschap De Dommel en de provincie Noord-Brabant. Beide instanties hebben te kennen gegeven in te kunnen stemmen met voorliggend bestemmingsplan.

Omgevingsdialoog

Naast het wettelijk vooroverleg met bovengenoemde instanties is ook de directe omgeving betrokken bij de planvorming.

Op 20 mei 2019 zijn initiatiefnemers langsgegaan bij de directe burens van het perceel Kuilenrode 7 in Hooze Mierde. Het gaat daarbij om zowel de burens van Kuilenrode 5 als Kuilenrode 7a. Bij beide burens was het gemoedelijk en is het plan onder het genot van een kop koffie besproken. Daarbij hebben initiatiefnemers zich voorgesteld en uitleg gegeven over de plannen. Concreet is daarbij aangegeven dat het bestaande pand zal worden gesloopt en dat er een nieuw huis voor in de plaats komt. Ook is aangegeven dat de bestemming wordt omgezet van horeca naar wonen. De initiatiefnemers hebben verteld hoe het huis eruit komt te zien qua vormgeving. Ook hebben ze gevraagd of de burens aandachtspunten of wensen hebben waarmee ze rekening kunnen houden bij de verdere vormgeving van het plan. Beide burens gaven aan geen punten van kritiek of bezwaar te hebben. Beiden burens waren bovendien erg positief en heel blij dat er eindelijk wat ging gebeuren op dit perceel. Ze zijn blij dat het pand gesloopt wordt en dat er een nette woning voor in de plaats komt. Ook vinden ze het fijn dat er weer mensen komen wonen en hebben ze aangegeven dat ze het fijn vinden als er snel kan worden gestart met de bouw.

De omgevingsdialoog heeft zodoende niet geleid tot aanpassingen aan het plan.

6.2.2. Zienswijzenprocedure

Het ontwerpbestemmingsplan wordt gedurende zes weken ter inzage gelegd, na voorafgaande publicatie in huis-aan-huisblad D'n Uitkijk, op de Gemeentepagina en in de Staatscourant. Gedurende de periode van terinzagelegging is het ontwerpbestemmingsplan digitaal raadpleegbaar op de websites www.ruimtelijkeplannen.nl en analoog raadpleegbaar in de centrale hal van het gemeentehuis.

Hoofdstuk 7. Juridische planbeschrijving

7.1. Onderdelen bestemmingsplan

Het bestemmingsplan 'Buitengebied, Kuilenrode 7 Hooge Mierde' is een bestemmingsplan zoals bedoeld in artikel 3.1 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro). Het bestemmingsplan bestaat uit een verbeelding en regels, en gaat vergezeld van een toelichting. Onderhavig document vormt de toelichting bij het bestemmingsplan 'Buitengebied, Kuilenrode 7 Hooge Mierde'. Dit bestemmingsplan heeft een uniek en eigen identificatienummer, namelijk NL.IMRO.1667.BPBkuil0068-ON01.

7.2. Toelichting op de verbeelding

In de analoge en digitale verbeelding hebben alle gronden binnen het plangebied een bestemming gekregen. Binnen een bestemming kunnen nadere aanduidingen zijn aangegeven. Deze aanduidingen hebben slechts juridische betekenis indien en voor zover hier in de regels naar wordt verwezen. Ten behoeve van de leesbaarheid is het plan op een topografische ondergrond getekend. De bestemmingen en de aanduidingen zijn ingedeeld in de hoofdgroepen volgens de SVBP2012 en zijn op de verbeelding opgenomen in het renvooi. Opgemerkt wordt dat de analoge en digitale verbeelding qua verschijning van elkaar verschillen omdat de manier van raadplegen verschillend is. De digitale verbeelding is juridisch bindend.

7.3. Toelichting op de regels

7.3.1. Inleidende regels

Hoofdstuk 1 bevat de inleidende regels. Artikel 1 bevat een uitleg van de begrippen die in de planregels voorkomen. Artikel 2 bepaalt de wijze van meten, waarin wordt aangegeven hoe bij de toepassing van de bestemmingsregels wordt gemeten. Door het geven van begripsomschrijvingen en aanwijzingen voor het meten wordt de interpretatievrijheid verkleind en daardoor de duidelijkheid en rechtszekerheid vergroot.

7.3.2. Bestemmingsregels

In hoofdstuk 2 worden de op de verbeelding aangegeven bestemmingen omschreven en voor welke doeleinden de in die bestemmingen opgenomen gronden en gebouwen mogen worden gebruikt. Daarnaast zijn per bestemming de bebouwingsmogelijkheden vermeld. Bij de totstandkoming van de bestemmingsregels is aansluiting gezocht bij de bestemmingsplannen 'Buitengebied 2009' en 'Buitengebied 2009, herziening fase 1A'. Het bestemmingsplan bevat de volgende bestemmingen:

Wonen

Het plangebied heeft de bestemming 'Wonen' gekregen. Deze bestemming is primair bedoeld voor wonen en eventuele aan-huis-verbonden-beroepen en -bedrijven, inclusief tuinen, erven en terreinen.

In de regels is onderscheid gemaakt tussen hoofdgebouwen en bijgebouwen. Een hoofdgebouw mag alleen worden gebouwd binnen een bouwvlak, zoals deze is aangeduid op de verbeelding. De goot- en bouwhoogte van hoofdgebouwen is in de regels aangegeven. Ook de maximale goot- en bouwhoogte, maximum oppervlakte en situering van bijgebouwen is in de regels bepaald.

Ten slotte zijn in de regels bepalingen opgenomen ten aanzien van bouwwerken, geen gebouwen zijnde. Daarbij kan gedacht worden aan erf- en terreinafscheidingen.

Naast de primaire functie wonen zijn ook andere functies toegestaan, zoals voorzieningen voor verkeer en verblijf, water en waterhuishoudkundige voorzieningen.

Waarde – Archeologie 4.2

Ter bescherming van de mogelijk in de bodem aanwezige archeologische waarden is de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie 4.2' opgenomen. Deze dubbelbestemming laat de bestemming 'Wonen' in stand, maar de regels uit de dubbelbestemming hebben wel voorrang vergeleken met de regels uit de woonbestemming.

In de regels van de dubbelbestemming voor archeologie is bepaald dat het bevoegd gezag, als daar op basis van een archeologisch onderzoek aanleiding toe bestaat, voorwaarden kan verbinden aan de omgevingsvergunning voor het bouwen. Dit kan in de vorm van het treffen van technische maatregelen, het doen van een opgraving of archeologische begeleiding van werkzaamheden. Daarnaast is een omgevingsvergunningstelsel voor andere werken en werkzaamheden opgenomen. Er gelden ondergrenzen voor wat betreft de oppervlakte en diepte van de verstoring. Voor verstoringen met een beperkt oppervlak of een beperkte verstoringdiepte is archeologisch onderzoek niet noodzakelijk.

7.3.3. Algemene regels

Hoofdstuk 3 bevat de algemene regels. Dit hoofdstuk bevat een aantal algemene regels die gelden voor het hele plangebied. Het betreft de anti-dubbeltelbepaling, algemene bouwregels, algemene gebruiksregels, algemene afwijkingsregels, en algemene procedureregels.

Anti-dubbeltelregel

De anti-dubbeltelregel heeft als doel te voorkomen dat van ruimte die in een bestemmingsplan voor de realisering van een bepaald gebruik of functie is mogelijk gemaakt, na realisering daarvan, ten gevolge van feitelijke functie- of gebruiksverandering van het gerealiseerde, opnieuw ten tweede male zou kunnen worden gebruik gemaakt.

Algemene bouwregels

De algemene bouwregels bevatten bepalingen hoe wordt omgegaan met ondergronds bouwen. Verder is in dit artikel bepaald dat, wanneer op basis van dit bestemmingsplan een omgevingsvergunning voor bouwen of wijziging van het gebruik wordt aangevraagd, in voldoende parkeerplaatsen op eigen terrein moet worden voorzien en dat deze parkeerplaatsen ook in stand moeten worden gehouden. Voor het bepalen van de parkeerbehoefte moet gebruik worden gemaakt van 'Module 8. Ruimtelijke Ontwikkelingen' van het 'Gemeentelijk Verkeers- en VervoersPlan (GVVP)' d.d. 19 september 2017. Als dit beleid gedurende de planperiode van dit bestemmingsplan wordt gewijzigd of herzien, moet worden voldaan aan het actuele beleid op het moment dat de aanvraag omgevingsvergunning wordt ingediend.

Algemene gebruiksregels

In de algemene gebruiksregels zijn bepalingen opgenomen over specifieke situaties waarin het gebruik van gronden, gebouwen, bouwwerken en/of onderkomens in ieder geval in strijd is met het bestemmingsplan. Verder is in dat artikel ook een bepaling opgenomen om kleinschalig kamperen hiervan uit te zonderen. Nu valt dat namelijk onder strijdig gebruik.

Algemene afwijkingsregels

In de algemene afwijkingsregels is geregeld in welke algemene gevallen het bevoegd gezag omgevingsvergunning kan verlenen om van bepaalde regels uit het bestemmingsplan af te wijken.

7.3.4. Overgangs- en slotregels

Hoofdstuk 4 bevat de overgangs- en slotregel van het bestemmingsplan. In de overgangsregels is het overgangsrecht voor bebouwing en gebruik geregeld. In de slotregel is bepaald onder welke titel het plan kan worden aangehaald.

Bijlagen

- Bijlage 1.** **Quickscan flora en fauna, Tritium Advies;**
- Bijlage 2.** **Verkennd bodemonderzoek, Tritium Advies;**
- Bijlage 3.** **Akoestisch onderzoek wegverkeerslawaaï, Tritium Advies.**

Bestemmingsplan 'Buitengebied, Kuilenrode 7 Hooge Mierde'

Plan ROS

Adviesbureau voor ruimtelijke plannen

Torenallee 20 (Strijp-S)

5617 BC Eindhoven

www.planros.nl

Bestemmingsplan 'Buitengebied, Kuilenrode 7 Hooge Mierde'

Regels

Gemeente Reusel-De Mierden

Ontwerp

25 september 2019

NL.IMRO.1667.BPBkuil0068-ON01

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1.	Inleidende regels	7
Artikel 1.	Begrippen	7
Artikel 2.	Wijze van meten.....	17
Hoofdstuk 2.	Bestemmingsregels	19
Artikel 3.	Wonen	19
Artikel 4.	Waarde – Archeologie 4.2	23
Hoofdstuk 3.	Algemene regels	25
Artikel 5.	Anti-dubbeltelregel	25
Artikel 6.	Algemene bouwregels.....	25
Artikel 7.	Algemene gebruiksregels	26
Artikel 8.	Algemene afwijkingsregels.....	26
Hoofdstuk 4.	Overgangs- en slotregels	29
Artikel 9.	Overgangsrecht	29
Artikel 10.	Slotregel	29
Bijlage		31
Bijlage 1:	Staat van bedrijfsactiviteiten	31

Hoofdstuk 1. Inleidende regels

Artikel 1. Begrippen

In deze regels wordt verstaan onder:

1.1 plan:

het bestemmingsplan 'Buitengebied, Kuilenrode 7 Hooge Mierde' met identificatienummer NL.IMRO.1667.BPBkuil0068-ON01 van de gemeente Reusel-De Mierden.

1.2 bestemmingsplan:

de geometrisch bepaalde planobjecten met de bijbehorende regels en de daarbij behorende bijlagen.

1.3 aanbouw:

een aan het hoofdgebouw aangebouwd bijgebouw.

1.4 aanduiding:

een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels, regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden.

1.5 aanduidingsgrens:

de grens van een aanduiding indien het een vlak betreft.

1.6 aan-huis-verbonden bedrijf:

een bedrijf of het bedrijfsmatig uitoefenen van ambachtelijke bedrijvigheid gericht op consumentenverzorging, geheel of gedeeltelijk door middel van handwerk, dat door zijn beperkte omvang in een woning en daarbij behorende gebouwen, met behoud van woonfunctie, kan worden uitgeoefend.

1.7 aan-huis-verbonden beroep:

een beroep of het beroepsmatig verlenen van diensten op administratief, juridisch, medisch, therapeutisch, kunstzinnig, ontwerptechnisch of hiermee gelijk te stellen gebied, dat door zijn beperkte omvang in een woning en de daarbij behorende bijgebouwen met behoud van de woonfunctie kan worden uitgeoefend.

1.8 achtergevelrooilijn:

- de achterste grens van een bouwvlak, gezien vanaf de weg waarop het hoofdgebouw is georiënteerd;
- indien er niet sprake is van een achterste grens van een bouwvlak dan wel geen bouwvlak is aangegeven: de denkbeeldige lijn die wordt getrokken langs de achtergevel van het hoofdgebouw - zonder aan- en uitbouwen aan aangebouwde bijgebouwen - alsmede het verlengde daarvan.

1.9 agrarisch bedrijf:

inrichting die tot een, krachtens artikel 1.1, derde lid, Wet milieubeheer, aangewezen categorie behoort en die is gericht op het voortbrengen van producten door het telen van gewassen of door het houden van dieren, zijnde: een (vollegrond)s teeltbedrijf, een veehouderij, een glastuinbouwbedrijf of een overig agrarisch bedrijf.

1.10 archeologische waarden:

cultuurhistorische waarden die bestaan uit de aanwezigheid van een bodemarchief met sporen van vroegere menselijke bewoning en/of grondgebruik daarin, en als zodanig het cultuurhistorisch erfgoed vertegenwoordigd.

1.11 bebouwing:

één of meer gebouwen en/of bouwwerken geen gebouwen zijnde.

1.12 bebouwingspercentage:

een in de regels dan wel de verbeelding opgenomen getal dat het percentage van een bouw- of bestemmingsvlak aangeeft dat ten hoogste mag worden bebouwd.

1.13 bed & breakfast:

een nevenactiviteit met als doel het verstrekken van logies en ontbijt aan steeds wisselend publiek, dat voor een korte periode, namelijk één tot enkele nachten, ter plaatse verblijft; onder bed & breakfast wordt niet verstaan overnachting, noodzakelijk in verband met het verrichten van tijdelijke of seizoensgebonden werkzaamheden en/of arbeid.

1.14 bedrijf:

een inrichting of instelling gericht op het bedrijfsmatig voortbrengen, vervaardigen, bewerken, opslaan, installeren en/of herstellen van goederen dan wel het bedrijfsmatig verlenen van diensten, aan huis gebonden beroepen en bedrijven daaronder niet begrepen.

1.15 begane grond:

de bouwlaag van een gebouw, die rechtstreeks ontsloten wordt vanaf het straatniveau dan wel waarvan de bovenkant van de vloer maximaal 1,50 m boven peil is gelegen.

1.16 beroeps- c.q. bedrijfsvloeroppervlakte:

de totale vloeroppervlakte van de ruimte die wordt gebruikt voor een aan-huis-verbonden beroep c.q. een (dienstverlenend) bedrijf of een dienstverlenende instelling, inclusief opslag- en administratieruimten en dergelijke.

1.17 bestaande situatie:

- a. bebouwing: bebouwing zoals legaal aanwezig op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan, dan wel mag worden gebouwd krachtens een voor dat tijdstip aangevraagde vergunning;
- b. gebruik: het gebruik van grond en opstallen, zoals legaal aanwezig op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan.

1.18 bestemmingsgrens:

de grens van een bestemmingsvlak.

1.19 bestemmingsvlak:

een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming.

1.20 bevoegd gezag:

bestuursorgaan dat bevoegd is tot het nemen van een besluit ten aanzien van een aanvraag om een omgevingsvergunning of ten aanzien van een al verleende omgevingsvergunning.

1.21 bijbehorend bouwwerk:

een op zichzelf staand, al dan niet vrijstaand gebouw, dat door de vorm onderscheiden kan worden van het hoofdgebouw en dat in architectonisch opzicht ondergeschikt is aan het hoofdgebouw.

1.22 bouwen:

het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, veranderen of vernieuwen en het vergroten van een bouwwerk, alsmede het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen van een standplaats.

1.23 bouwgrens:

de grens van een bouwvlak.

1.24 bouwlaag:

een doorlopend gedeelte van een gebouw dat door op gelijke of bij benadering gelijke hoogte liggende vloeren of balklagen is begrensd, zulks met inbegrip van de begane grondlaag en met uitsluiting van onderbouw/kelder en zolder.

1.25 bouwmassa:

een complex van aaneengebouwde bouwwerken.

1.26 bouwperceel:

een aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge de regels een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten.

1.27 bouwperceelgrens:

de grens van een bouwperceel.

1.28 bouwvlak:

een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken geen gebouwen zijnde zijn toegelaten.

1.29 bouwwerk:

elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, welke hetzij direct of indirect met de grond verbonden is, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond.

1.30 caravan:

een al dan niet uitklapbare wagen of voertuig, onder welke benaming ook aangeduid, die uitsluitend of in hoofdzaak dient of kan dienen tot logies, dag- of nachtverblijf van een of meer personen en die bestemd is om regelmatig en op normale wijze op de verkeerswegen, ook over grote afstanden, als een aanhangsel van een personenauto te worden voortbewogen. Ook indien deze wagen of dit voertuig wegens daaraan of daarbij aangebrachte wijzigingen of voorzieningen niet of niet meer geschikt is om te worden verreden, wordt hij voor de toepassing van dit plan aangemerkt als caravan.

1.31 carport:

een dakconstructie vrijstaand zonder wanden dan wel aan maximaal drie zijden begrensd door de gevels van belendende gebouwen. Als de carport niet gesitueerd wordt tussen belendende gebouwen mag deze maximaal voorzien worden van 2 gevels. Een carport is bedoeld voor het stallen van voertuigen en wordt aangemerkt als een bouwwerk geen gebouw zijnde

1.32 cultuurhistorische waarden:

de aan een bouwwerk of gebied toegekende waarde, gekenmerkt door het beeld dat is ontstaan en door het gebruik dat de mens in de loop van de geschiedenis van dat bouwwerk of dat gebied heeft gemaakt, zoals dat ondermeer tot uitdrukking komt in de beplanting, het reliëf, de verkaveling, het sloten- of wegenpatroon en/of de architectuur

1.33 dagrecreatie:

recreatieve activiteit die plaats vindt binnen een periode van een uur voor zonsopgang tot een uur na zonsondergang.

1.34 dak:

een gesloten bovenbeëindiging van een gebouw, c.q. bouwwerk.

1.35 detailhandel:

het bedrijfsmatig te koop aanbieden en verhuren, waaronder begrepen de uitstalling ten verkoop en verhuur, het verkopen, verhuren en/of leveren van goederen aan personen die goederen kopen en/of verhuren voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van een beroeps- of bedrijfsactiviteit.

Webwinkels vallen niet onder het begrip detailhandel, tenzij er sprake is van uitstalling en levering van producten ter plaatse.

1.36 dienstverlenend bedrijf en/of dienstverlenende instelling:

bedrijf of instelling waarvan de werkzaamheden bestaan uit het verlenen van economische en maatschappelijke diensten aan derden, waaronder zijn begrepen kapperszaken, schoonheidsinstituten, fotostudio's en naar de aard daarmee gelijk te stellen bedrijven en inrichtingen, evenwel met uitzondering van een garagebedrijf en een seksinrichting.

1.37 dienstverlening:

het verlenen van economische en maatschappelijke diensten aan derden.

1.38 diepploegen:

een kerende grondbewerking door middel van een ploeg, die dieper gaat dan de teeltlaag.

1.39 eerste bouwlaag:

de bouwlaag op de begane grond.

1.40 erf:

al dan niet bebouwd perceel, of een gedeelte daarvan, dat direct is gelegen bij een hoofdgebouw en dat in feitelijk opzicht is ingericht ten dienste van het gebruik van dat gebouw, en deze die inrichting niet verbieden.

1.41 erfbeplanting:

een visueel afschermende, maskerende en/of het landschapsbeeld versterkende en overwegend opgaande (rand)beplanting binnen of direct aansluitend op het bestemmingsvlak of bouwperceel van een bedrijf, een woning of een terrein met een andere functie.

1.42 erfbeplantingsplan:

een plan inzake visueel afschermende, maskerende en/of het landschapsbeeld versterkende en overwegend opgaande (rand)beplanting binnen of direct aansluitend op het bestemmingsvlak of bouwperceel van een bedrijf, een woning of een terrein met een andere functie, incl. de inrichting en het beheer ervan.

1.43 escortbedrijf:

de natuurlijke persoon, groep van personen of rechtspersoon, die bedrijfsmatig of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig was, prostitutie aanbiedt, die op een andere plaats dan in de bedrijfsruimte wordt uitgeoefend zoals escortservices en bemiddelingsbureaus.

1.44 evenement:

elke voor het publiek toegankelijke verrichting van vermaak in de vorm van sport, spel, cultuur, tradities, etc.

1.45 functie:

doeleinden ten behoeve waarvan gebruik van gebouwen en/of gronden of aangewezen delen daarvan is toegestaan.

1.46 garagebedrijf:

een bedrijf dat uitsluitend of in hoofdzaak is bestemd voor verkoop, onderhoud en reparatie van motorvoertuigen, met dien verstande dat de verkoop van motorbrandstoffen is uitgezonderd.

1.47 gebouw:

elk bouwwerk dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt.

1.48 hoofdfunctie:

een functie waarvoor het hoofdgebouw en/of gronden als zodanig mag worden gebruikt.

1.49 hoofdgebouw:

een gebouw dat op een bouwperceel, door zijn constructie, bouwmassa, ruimtelijke uitstraling en / of afmetingen dan wel gelet op de bestemming als het belangrijkste bouwwerk is aan te merken.

1.50 huishouden:

persoon of groep personen die één huishouding voert, waarbij sprake is van onderlinge verbondenheid en continuïteit in de samenstelling ervan.

1.51 huisvesting in verband met mantelzorg:

huisvesting in of bij een woning van één huishouden van maximaal twee personen, van wie ten minste één persoon mantelzorg verleent aan of ontvangt van een bewoner van de woning.

1.52 kampeermiddel:

a. een tent, een tentwagen, een kampeerauto of een caravan;
b. enig ander onderkomen of enig ander voertuig of gewezen voertuig of gedeelte daarvan, voor zover geen bouwwerk zijnde,
één en ander voor zover deze onderkomens of voertuigen of gewezen voertuigen geheel of ten dele blijvend zijn bestemd of opgericht dan wel worden of kunnen worden gebruikt voor recreatief nachtverblijf.

1.53 kampeerterrein:

terrein of plaats geheel of gedeeltelijk ingericht en blijkens die inrichting bestemd om daarop gelegenheid te geven tot het plaatsen van kampeermiddelen ten behoeve van recreatief nachtverblijf.

1.54 kamperen:

overnachten in de vorm van verblijf in de openlucht, bijvoorbeeld in een tent, caravan, camper of een vergelijkbaar recreatief nachtverblijf.

1.55 kleinschalig logeren:

kleinschalige recreatieve activiteiten in de vorm van logies en ontbijt, waarbij niet meer dan 5 kamers (10 bedden) aan de orde zijn tot een maximum van 150 m², bijvoorbeeld logeren bij de boer, bed & breakfast.

1.56 kleinschalig kamperen:

kamperen op een terrein waarop ten hoogste 25 kampeermiddelen mogen worden geplaatst.

1.57 landschappelijke inpassing:

er is sprake van een voldoende / zorgvuldige / gedegen landschappelijke inpassing, indien voldaan wordt aan het volgende:

- a. de landschappelijke inpassing wordt zo gesitueerd dat deze de ontwikkeling (zoveel mogelijk) visueel afschermt. Het heeft hierbij de voorkeur om met de inpassing de contouren van de aanduiding 'bouwvlak' te begrenzen;
- b. voor de landschappelijke inpassing wordt gebruik gemaakt van inheemse struiken en bomen;
- c. indien op het perceel al groenstructuren bestaan die bijdragen aan het bepaalde onder a en voldoen aan het bepaalde onder b, dan is voor deze onderdelen van de groenstructuur geen aanvullende beplanting noodzakelijk.

1.58 legaal:

gebouwd in overeenstemming met de Woningwet dan wel de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

1.59 maaiveld:

hoogte waarop het omliggende terrein aansluit op de woning.

1.60 mantelzorg:

intensieve zorg of ondersteuning, die niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt geboden aan een hulpbehoevende, ten behoeve van zelfredzaamheid of participatie, rechtstreeks voortvloeiend uit een tussen personen bestaande sociale relatie, die de gebruikelijke hulp van huisgenoten voor elkaar overstijgt, en waarvan de behoefte met een verklaring van een huisarts, wijkverpleegkundige of andere door de gemeente aangewezen sociaal-medisch adviseur kan worden aangetoond.

1.61 nevenactiviteit:

activiteiten waarvoor een gedeelte van de vloeroppervlakte van de bedrijfsgebouwen als zodanig mag worden gebruikt en die uitgevoerd worden naast het eigenlijke beroep of de hoofdactiviteit, ze zijn ondergeschikt aan de primair toegekende functie (vaak agrarisch).

1.62 (openbare) nutsvoorziening:

een bouwwerk dat ten dienste staat van het openbaar energietransport dan wel de telecommunicatie, zoals een schakelkast, een elektriciteitshuisje, een verdeelstation, transformatorgebouwen, gebouwen ten behoeve van de gasvoorziening.

1.63 omgevingsvergunning:

omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.1 of 2.2. van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht welke op 1 oktober 2010 in werking is getreden.

1.64 onderbouw / kelder:

een gedeelte van een gebouw, dat wordt afgedekt door een vloer waarvan de bovenkant minder dan 1,20 m. boven het peil is gelegen.

1.65 ondergeschikte activiteit:

een activiteit van zeer beperkte bedrijfsmatige en/of ruimtelijke omvang zodat de functie waaraan zij wordt toegevoegd, qua aard, omvang en verschijningsvorm, overwegend of nagenoeg geheel als hoofdfunctie herkenbaar blijft.

1.66 onderkomens:

voor verblijf geschikte al dan niet aan de bestemming onttrokken voer- en vaartuigen, arken, caravans en stacaravans voor zover deze niet als bouwwerken zijn aan te merken, alsook tenten.

1.67 overkapping:

een dakconstructie vrijstaand zonder wanden dan wel aan maximaal twee zijden begrensd door de gevels van belendende gebouwen. Als de overkapping niet gesitueerd wordt tussen belendende gebouwen mag deze maximaal voorzien worden van 1 gevel. Een overkapping wordt aangemerkt als een bouwwerk geen gebouw zijnde.

1.68 peil:

- a. Voor een bouwwerk op een perceel, waarvan de hoofdtoegang direct aan de weg grenst: de hoogte van de weg ter plaatse van die hoofdtoegang;
- b. voor een bouwwerk op een perceel, waarvan de hoofdtoegang niet direct aan de weg grenst: de gemiddelde hoogte van het afgewerkte aansluitende maaiveld.

1.69 perceel:

een deel van het Nederlands grondgebied van welk deel de Dienst voor het kadaster en openbare register, de begrenzing met behulp van landmeetkundige gegevens heeft vastgelegd op grond van gegevens betreffende de rechtstoestand, bestemming en het gebruik dat door zijn kadastrale aanduiding is gekenmerkt.

1.70 perceelsgrens:

de grens van een perceel;

1.71 prostitutie:

het zich beschikbaar stellen tot het verrichten van seksuele handelingen met een ander tegen vergoeding.

1.72 raamprostitutie:

een seksinrichting bestemd voor of in gebruik voor het zich vanaf de openbare weg of een andere voor het publiek toegankelijke plaats, zichtbaar ter beschikking stellen tot het tegen betaling verlenen van seksuele diensten aan anderen (prostitutie).

1.73 recreatieve voorziening:

voorzieningen bedoeld voor de ondersteuning van het recreatief hoofdgebruik (dag- en/of verblijfsrecreatie) zoals sport- en speelterreinen, speeltoestellen, picknickplaatsen en sanitaire units.

1.74 seksinrichting:

de voor het publiek toegankelijke besloten ruimte waarin bedrijfsmatig, of in de omvang alsof zij bedrijfsmatig was, seksuele handelingen worden verricht, of vertoningen van erotisch/pornografische aard plaatsvinden. Onder seksinrichting wordt in ieder geval verstaan: een (raam)prostitutiebedrijf, alsmede een erotische massagesalon, een seksbioscoop, seksautomatenhal, sekstheater of een parenclub, al dan niet in combinatie met elkaar.

1.75 Staat van Bedrijfsactiviteiten:

de lijst van de bedrijven, bevattende basisinformatie voor milieuzonering, zoals deze is opgenomen als bijlage, behorende bij deze regels.

1.76 stacaravans:

onderkomens, onder welke benaming ook aangeduid, die uitsluitend of in hoofdzaak dienen of kunnen dienen tot de woondag- of nachtverblijf van één of meer personen, en die door de aanwezigheid van een chassis, assenstelsel en wielen wel over een korte afstand naar een vaste standplaats kunnen worden verreden, doch niet bestemd zijn om regelmatig en op normale wijze op de verkeerswegen als een aanhangsel van een personenauto te worden voortbewogen. Ook indien deze onderkomens wegens daaraan of daarbij aangebrachte wijzigingen of voorzieningen niet of niet meer geschikt zijn om te worden verreden, worden zij aangemerkt als stacaravan.

1.77 standplaats:

een kavel, bestemd voor het plaatsen van een woonwagen, waarop voorzieningen aanwezig zijn die op het leidingnet van de openbare nutsbedrijven, andere instellingen of van gemeenten kunnen worden aangesloten.

1.78 tuin:

de gronden van een perceel behorende bij een woning, voor zover gelegen buiten het bouwvlak.

1.79 verblijfsrecreatie:

een vorm van recreatief verblijf, waarbij sprake is van overnachtingen anders dan met gebruikmaking van een hotel, pension of woning dan wel een vaartuig.

1.80 verblijfsruimte:

ruimte voor het verblijven van mensen, dan wel een ruimte, van één of meer bouwwerken op een perceel met dezelfde bestemming, waarin dezelfde kenmerkende activiteiten plaatsvinden.

1.81 voorgevellijn:

de denkbeeldige lijn die strak langs de voorgevel van het hoofdgebouw wordt getrokken tot aan de zijdelingse perceelsgrenzen.

1.82 voorgevelrooilijn:

- a. langs een wegzijde met een (nagenoeg) regelmatige ligging van de voorgevels van de bestaande bebouwing: de evenwijdige aan de as van de weg gelegen lijn, welke, zoveel mogelijk aansluitend aan de ligging van de voorgevels van deze bebouwing, een zoveel mogelijk gelijkmatig beloop van de rooilijn overeenkomstig de richting van de weg aangeeft;
- b. langs een wegzijde waarlangs geen bebouwing als onder a bedoeld aanwezig is en waarlangs mag worden gebouwd tot de lijn gelegen op 15 meter uit de as van de weg.

1.83 water en waterhuishoudkundige voorzieningen:

al het oppervlaktewater zoals sloten, greppels, (infiltratie)vijvers, kanalen, beken en andere waterlopen, ook als deze incidenteel of structureel droogvallen. Alsmede voorzieningen die

nodig zijn ten behoeve van een goede wateraanvoer, waterafvoer, waterberging, hemelwaterinfiltratie en waterkwaliteit. Hierbij kan gedacht worden aan duikers, stuwen, infiltratievoorzieningen, gemalen, inlaten etc.

1.84 weg:

een voor het rij- of ander verkeer bestemde weg of pad, daaronder begrepen de daarin gelegen bruggen en duikers, de tot de weg of pad behorende bermen en zijkanten, alsmede de aan de weg liggende en als zodanig aangeduide parkeergelegenheden.

1.85 werk:

een constructie geen gebouw of bouwwerk zijnde.

1.86 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht:

Wet van 6 november 2008 (identificatienummer BWBR0024779), houdende regels inzake een vergunningstelsel met betrekking tot activiteiten die van invloed zijn op de fysieke leefomgeving en inzake handhaving van regelingen op het gebied van de fysieke leefomgeving, zoals deze luidde op het moment van de terinzagelegging van het ontwerp van dit plan.

1.87 Wet geluidhinder:

Wet van 16 februari 1979 (Stb. 99) houdende regels inzake het voorkomen of beperken van geluidhinder, zoals deze luidde op het moment van terinzagelegging van het ontwerp van dit bestemmingsplan.

1.88 wonen:

het bewonen van een zelfstandige woning of als zodanig bestemd gebouw voor zelfstandige woningen.

1.89 woning/wooneenheid:

een verblijfsobject dat wordt ontsloten via een eigen toegang vanaf de openbare weg, een erf of een gedeelde verkeersruimte dat bestemd is voor de huisvesting van niet meer dan één huishouden of een groep van maximaal vijf personen die geen gezamenlijk huishouden vormt.

1.90 Woningwet:

Wet van 29 augustus 1991 (Stb. 439) tot herziening van de Woningwet, zoals deze luidde op het moment van de terinzagelegging van het ontwerp van dit plan.

1.91 zolder:

ruimte(n) in een gebouw die geheel is (zijn) afgedekt met schuine daken en die in functioneel opzicht deel uitmaakt van (de) daaronder gelegen bouwlaag of bouwlagen.

Artikel 2. Wijze van meten

Bij de toepassing van deze regels wordt als volgt gemeten:

2.1 Algemeen

2.1.1. afstand tot de zijdelingse perceelsgrens:

de kortste afstand van het verticale vlak in de zijdelingse perceelsgrens tot enig punt van het op dat bouwperceel voorkomende bouwwerk.

2.1.2. afstand tot de weg:

de afstand tot de bebouwing en de as van de weg.

2.1.3. bebouwd oppervlak van een bouwperceel:

de oppervlakte van alle op een bouwperceel aanwezige bouwwerken tezamen.

2.1.4. bebouwingspercentage:

het oppervlak dat met bouwwerken is bebouwd, uitgedrukt in procenten van de oppervlakte van het bouwperceel, voor zover dat is gelegen binnen de bestemming, of binnen een in de regels nader aan te duiden gedeelte van die bestemming

2.1.5. bouwhoogte van een bouwwerk:

vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een bouwwerk, geen gebouw zijnde, met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, antennes en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen.

2.1.6. breedte, diepte c.q. lengte van een bouwwerk:

tussen de buitenwerkse hoofdgevelvlakken en/of de harten van gemeenschappelijke scheidingsmuren.

2.1.7. dakhelling:

langs het dakvlak ten opzichte van het horizontale vlak.

2.1.8. goothoogte van een bouwwerk:

vanaf het peil tot aan de bovenkant van de goot, c.q. de druiplijn (snijpunt van wandvlak/dakvlak), het boeiboord, of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel.

2.1.9. hoogte van een windmolen:

vanaf peil tot aan de as van de windmolen.

2.1.10. inhoud van een bouwwerk:

tussen de onderzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde van de gevels (en/of het hart van de scheidsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen.

2.1.11. oppervlakte van een bouwwerk:

tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk.

2.1.12. peil:

voor bouwwerken, waarvan de hoofdtoegang onmiddellijk aan de weg grenst: de hoogte van die weg ter plaatse van de hoofdtoegang vermeerderd met 0,20 m;

in andere gevallen: de gemiddelde hoogte van het aansluitende maaiveld of het afgewerkte bouwterrein vermeerderd met 0,20 m.

2.2 Ondergeschikte bouwdelen:

Bij de toepassing van het bepaalde ten aanzien van het bouwen worden ondergeschikte bouwdelen, als plinten, pilasters, kozijnen, gevelversieringen, ventilatiekanalen, schoorstenen, gevel- en kroonlijsten, luifels, balkons en overstekende daken buiten beschouwing gelaten, mits de diepte van de overschrijding niet meer dan 1,5 m bedraagt en de hoogte niet meer dan 3 m bedraagt.

Hoofdstuk 2. Bestemmingsregels

Artikel 3. Wonen

3.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Wonen' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

- a. wonen;
- b. aan huis gebonden beroepen en/of -bedrijven;
- c. tuinen, erven en terreinen;
- d. voorzieningen voor verkeer en verblijf, waaronder wegen en paden, erven en parkeervoorzieningen;
- e. water en waterhuishoudkundige voorzieningen.

3.2 Bouwregels

3.2.1. Hoofdgebouwen

Voor het bouwen van hoofdgebouwen gelden de volgende bepalingen:

- a. Per bestemmingsvlak is niet meer dan één woning toegestaan;
- b. Een hoofdgebouw mag uitsluitend binnen het bouwvlak worden gebouwd;
- c. De afstand tot de voorste perceelgrens bedraagt 5 meter;
- d. De inhoud van een hoofdgebouw mag niet meer bedragen dan 1.250 m³;
- e. De goothoogte mag niet meer bedragen dan 3,5 meter;
- f. De bouwhoogte mag niet meer bedragen dan 9 meter;
- g. De dakhelling mag niet minder bedragen dan 20° en niet meer dan 60°, met uitzondering van ondergeschikte delen, zoals serres.

3.2.2. Bijbehorende bouwwerken

Voor het bouwen van bijbehorende bouwwerken gelden de volgende bepalingen:

- a. Vrijstaande bijbehorende bouwwerken dienen op een afstand van ten minste 3 meter achter de voorgevelrooilijn van het hoofdgebouw te worden gebouwd;
- b. De gezamenlijke oppervlakte mag niet meer bedragen dan 100 m²;
- c. De goothoogte mag niet meer bedragen dan 3 meter;
- d. De bouwhoogte mag niet meer bedragen dan 5,5 meter;
- e. De afstand van vrijstaande bijbehorende bouwwerken tot het hoofdgebouw mag niet meer bedragen dan 20 meter;
- f. De dakhelling mag niet minder bedragen dan 20° en niet meer dan 60°.

3.2.3. Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, gelden de volgende bepalingen:

- a. De bouwhoogte van terreinafscheidingen mag niet meer bedragen dan 2 meter, met dien verstande dat de hoogte vóór de voorgevelrooilijn niet meer mag bedragen dan 1 meter.
- b. De bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer bedragen dan 4 meter.
- c. Voor de bouw van onoverdekte zwembaden geldt dat:
 1. het zwembad uitsluitend achter de achtergevelrooilijn van de woning mag worden gesitueerd;
 2. de afstand tot de woning niet meer mag bedragen dan 20 meter;
 3. de afstand tot de zijdelingse en achterste perceelsgrens niet minder mag bedragen dan 2 meter;
 4. de oppervlakte niet meer mag bedragen dan 10% van de oppervlakte van het bouwperceel tot een maximum van 100 m².
- d. Carports mogen worden gebouwd, mits aan de volgende eisen wordt voldaan:
 1. Carports mogen niet vóór de voorgevel van het hoofdgebouw worden gebouwd.
 2. De hoogte mag niet meer dan 3 meter bedragen.
 3. De oppervlakte mag niet meer dan 25 m² bedragen.
- e. De hoogte van kleinschalige windmolens mag niet meer bedragen dan 12 meter;
- f. Overkappingen mogen worden gebouwd, mits aan de volgende eisen wordt voldaan:
 1. de overkapping(en) uitsluitend achter de achtergevelrooilijn van de woning mag worden gesitueerd;
 2. in afwijking van het bepaalde onder 3.2.3 lid b. mag de hoogte niet meer dan 3 meter bedragen;
 3. de oppervlakte mag niet meer dan 30 m² bedragen;
 4. de afstand tot de woning niet meer mag bedragen dan 20 meter.

3.3 Afwijken van de bouwregels

3.3.1. Algemeen

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning, mits het past bij de stedenbouwkundige en architectonische uitstraling van de omgeving, afwijken van het bepaalde in:

- a. artikel 3.2.3 onder e voor de bouw van kleinschalige windmolens tot een hoogte van maximaal 15 meter.

3.3.2. Herbouw op andere locatie

Burgemeester en wethouders kunnen bij omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 3.2.1 voor het herbouwen van de woning op een andere locatie, indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

- a. De herbouw dient op de andere locatie stedenbouwkundig aanvaardbaar te zijn en mag niet meer dan 10 meter afwijken van de bestaande funderingen;
- b. De nieuwe locatie dient direct aan te sluiten op de voormalige locatie van de woning;
- c. De afstand tot de bestemmingsgrens mag niet minder bedragen dan 5 meter;

- d. De breedte van een bouwperceel mag niet worden verruimd;
- e. De ontwikkelingsmogelijkheden van omliggende (agrarische) bedrijven mogen niet onevenredig worden beperkt;
- f. De in het gebied aanwezige waarden mogen niet onevenredig worden aangetast;
- g. Er moet voldaan worden aan de eisen die gelden ingevolge de Wet geluidhinder;
- h. Verzekerd is dat de bestaande woning feitelijk wordt opgeheven en overtollige bebouwing wordt gesloopt.

3.4 Specifieke gebruiksregels

3.4.1. Algemeen

Binnen de bestemming 'Wonen' is de uitoefening van een aan huis gebonden beroep en/of -bedrijf toegestaan als ondergeschikte activiteit bij de woonfunctie, waarbij de volgende bepalingen van toepassing zijn:

- a. De omvang van de activiteit mag niet meer bedragen dan 30% van de gezamenlijke oppervlakte van de bebouwing tot een maximum 45 m²;
- b. Het gebruik mag geen nadelige invloed hebben op de normale afwikkeling van het verkeer en mag geen onevenredige toename van de parkeerbehoefte veroorzaken;
- c. De activiteit dient milieuhygiënisch inpasbaar te zijn in de woonomgeving;
- d. Aan huis gebonden bedrijven zijn uitsluitend in de vorm van bedrijven die zijn genoemd in bijlage 1, onder de milieucategorie 1;
- e. Detailhandel is niet toegestaan;
- f. De activiteit wordt uitgeoefend door de bewoner.

3.5 Afwijken van de gebruiksregels

3.5.1. Kleinschalig logeren

Burgemeester en wethouders kunnen bij omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 3.1 voor het realiseren van kleinschalig logeren (onder andere Bed&Breakfast) indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

- a. De logeereenheden dienen een plek te krijgen binnen de bestaande bebouwing;
- b. Het totaal aantal logeereenheden mag niet meer bedragen dan 5;
- c. De totale oppervlakte voor logeereenheden mag niet meer dan 50% van de gezamenlijke vloeroppervlakte bedragen tot een maximum van 150 m²;
- d. Er moet sprake zijn van een zorgvuldige landschappelijke inpassing;
- e. Omringende agrarische bedrijven mogen niet onevenredig worden beperkt als gevolg van het kleinschalig logeren.

Artikel 4. Waarde – Archeologie 4.2

4.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Waarde - Archeologie 4.2' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor het behoud en de bescherming van (potentieel) aanwezige archeologische waarden.

Deze bestemming werkt primair ten opzichte van de andere bestemmingen.

4.2 Bouwregels

Voor het bouwen van gebouwen en bouwwerken, geen gebouw zijnde gelden de volgende regels:

- a. de aanvrager van een omgevingsvergunning die betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel 2.1 lid 1 onder a Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (bouwen) dient voor bouwwerken met een oppervlakte groter dan 500 m² en bouwwerken die dieper gaan dan 0,5 meter onder het maaiveld, een rapport te overleggen waarin de archeologische waarden van de gronden die blijkens de aanvraag zullen worden verstoord, naar oordeel van het bevoegd gezag in voldoende mate zijn vastgesteld;
- b. indien uit het onder a genoemde rapport blijkt dat de archeologische waarden van de gronden door het verlenen van de omgevingsvergunning zullen of kunnen worden verstoord, kan het bevoegd gezag de omgevingsvergunning weigeren of één of meerdere van de volgende voorwaarden verbinden aan de omgevingsvergunning:
 1. de verplichting tot het treffen van technische maatregelen, waardoor archeologische waarden in de bodem kunnen worden behouden;
 2. de verplichting tot het doen van opgravingen; de verplichting de werken of werkzaamheden die leiden tot de bodemverstoring, te laten begeleiden door een deskundige op het terrein van archeologische monumentenzorg die voldoet aan door het bevoegd gezag bij de vergunning te stellen kwalificaties;
 3. het bevoegd gezag kan afwijken van het bepaalde in lid a indien de archeologische waarde van het terrein in andere beschikbare informatie afdoende is vastgesteld.

4.3 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

4.3.1. Verboden werken en/of werkzaamheden

Het is verboden zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning op en in de gronden de volgende werken, geen bouwwerk zijnde, en werkzaamheden uit te (laten) voeren:

- a. het uitvoeren van grondbewerkingen dieper dan 0,5 meter onder het maaiveld zoals afgraven, diepploegen, egaliseren, indrijven, frezen, aanleg of rooien van bos, boomgaard

- of diepwortelende beplanting, aanbrengen van oppervlakteverhardingen, aanleggen van drainage;
- b. het graven, dempen, dan wel verdiepen, vergroten of anderszins herprofilen van waterlopen, sloten, poelen en greppels;
- c. het aanleggen van leidingen dieper dan 0,5 meter onder het maaiveld.

4.3.2. Toegestane werken en/of werkzaamheden

Het in 4.3.1 vervatte verbod is niet van toepassing op werken en werkzaamheden welke:

- a. het normale onderhoud en/of gebruik betreffen, dan wel van ondergeschikte betekenis zijn;
- b. de bodem verstoren over een oppervlakte kleiner dan 500 m²;
- c. reeds in uitvoering zijn, dan wel krachtens een verleende vergunning reeds mogen worden uitgevoerd op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan.

4.3.3. Toelaatbaarheid

Voor het verlenen van een omgevingsvergunning als bedoeld in 4.3.1 gelden de volgende regels:

- a. de genoemde vergunning kan slechts worden verleend, indien geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan het behoud en de bescherming van de archeologische waarden van de gronden;
- b. alvorens over de aanvraag wordt beslist, dient de aanvrager een rapport te overleggen waarin de archeologische waarde van het terrein dat blijkens de aanvraag zal worden verstoord naar het oordeel van burgemeester en wethouders in voldoende mate is vastgesteld;
- c. een rapport is niet noodzakelijk indien naar het oordeel van het bevoegd gezag de archeologische waarde van het terrein in andere beschikbare informatie afdoende is vastgesteld. Deze informatie wordt dan als een rapport beschouwd.

Hoofdstuk 3. Algemene regels

Artikel 5. Anti-dubbeltelregel

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 6. Algemene bouwregels

6.1 Ondergronds bouwen

6.1.1. Algemeen

Ondergronds bouwen in de vorm van maximaal één bouwlaag (3,5 meter onder peil) is toegestaan binnen de gevelgrenzen van de woning en de verder binnen het bestemmingsvlak toegestane bebouwing. De inhoud van wat ondergronds wordt gebouwd telt niet mee bij het bepalen van de maximale toegestane inhoud van de woning.

6.1.2. Afwijken van de regeling

Het bevoegd gezag kan met een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 6.1.1 voor het toestaan van ondergrondse bebouwing van maximaal één bouwlaag (3,5 meter onder peil) buiten de gevelgrenzen van de bebouwing mits voldaan wordt aan de volgende voorwaarden:

- a. de oppervlakte mag maximaal 10% van de oppervlakte van het bestemmingsvlak bedragen met een absoluut maximum van 150 m²;
- b. de afstand tot de as van de weg dient minimaal 15 meter te bedragen behalve als de bestaande bebouwing dichterbij de as van de weg staat; dan is deze afstand bepalend;
- c. het bouwwerk dient geheel onder het maaiveld te worden gebouwd;
- d. afhankelijk van de situatie kan een landschappelijke inpassing worden geëist;
- e. de inhoud van wat ondergronds wordt gebouwd telt niet mee bij het bepalen van de maximale toegestane inhoud van de woning.

6.2 Parkeren

- a. Bij het verlenen van een omgevingsvergunning voor bouwen en/of een omgevingsvergunning voor wijziging van het gebruik moet op eigen terrein voldoende parkeergelegenheid worden gerealiseerd en vervolgens in stand worden gehouden.
- b. Er wordt voorzien in voldoende parkeergelegenheid als bedoeld onder a. als wordt voldaan aan het beleid zoals opgenomen in 'Module 8. Ruimtelijke Ontwikkelingen' van het 'Gemeentelijk Verkeers- en VervoersPlan (GVVP)' d.d. 19 september 2017, dan wel als dit beleid gedurende de planperiode wordt gewijzigd of herzien, wordt voldaan aan het actuele beleid op het moment dat de aanvraag omgevingsvergunning wordt ingediend.

- c. Het bevoegd gezag kan met een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde onder a. als bij de aanvraag omgevingsvergunning wordt aangetoond dat anderszins is geborgd dat onevenredige parkeeroverlast in het openbaar gebied wordt voorkomen.

Artikel 7. Algemene gebruiksregels

7.1 Strijdig gebruik

Onder strijdig gebruik wordt in ieder geval verstaan:

- a. gebruik van gronden, gebouwen, bouwwerken en onderkomens ten behoeve van een seksinrichting en/of escortbedrijf, raamprostitutie en straatprostitutie;
- b. het gebruik van gronden voor evenementen;
- c. het gebruik van gronden voor kleinschalig kamperen;
- d. het gebruik voor wonen van vrijstaande bijbehorende bouwwerken bij een woning, met uitzondering van huisvesting in verband met mantelzorg.

7.2 Afwijken strijdig gebruik

Burgemeester en wethouders kunnen bij omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 7.1, sub c. voor het realiseren van kleinschalig kamperen, waarbij moet worden voldaan aan de volgende voorwaarden:

- a. Het aantal kampeermiddelen mag niet meer bedragen dan 25;
- b. De oppervlakte mag niet meer bedragen dan 50 m²;
- c. Er dient een erfbeplantingsplan opgesteld te worden waaruit een zorgvuldige landschappelijke inpassing blijkt.

Artikel 8. Algemene afwijkingsregels

8.1 Algemene afwijkingsregels

Burgemeester en wethouders kunnen een omgevingsvergunning verlenen voor afwijking van:

- a. de bij recht in de regels gegeven maten, afmetingen, percentages tot niet meer dan 10% van die maten, afmetingen en percentages;
- b. de bestemmingsbepalingen en toestaan dat bebouwingsgrenzen worden overschreden, indien een meetverschil daartoe aanleiding geeft;
- c. de bestemmingsbepalingen en toestaan dat openbare nutsgebouwtjes, worden gebouwd, mits:
 - 1. de oppervlakte per gebouwtje niet meer dan 20 m² zal bedragen;
 - 2. de bouwhoogte niet meer dan 3,5 m zal bedragen;

- d. de bestemmingsbepalingen ten aanzien van de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, en toestaan dat de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, wordt vergroot:
 - 1. ten behoeve van vrijstaande antennemasten tot maximaal 18 m;
 - 2. ten behoeve van lichtmasten en vlaggenmasten tot maximaal 8 m;
- e. het bepaalde ten aanzien van de maximale bouwhoogte van gebouwen en toestaan dat de bouwhoogte van gebouwen ten behoeve van plaatselijke verhogingen, zoals schoorstenen, luchtkokers, liftkokers, lichtkappen en technische ruimten wordt verhoogd, mits:
 - 1. de maximale oppervlakte van de verhoging niet meer dan 10% van het betreffende bouwvlak zal bedragen;
 - 2. de bouwhoogte niet meer dan 1,50 maal de maximale bouwhoogte van het betreffende gebouw zal bedragen.

De onder a tot en met e genoemde afwijkingen kunnen uitsluitend verleend worden, mits geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

- 1. een samenhangend straat- en bebouwingsbeeld;
- 2. de verkeersveiligheid;
- 3. de sociale veiligheid;
- 4. de milieusituatie; en
- 5. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

Hoofdstuk 4. Overgangs- en slotregels

Artikel 9. Overgangsrecht

9.1 Overgangsrecht bouwwerken

1. Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot,
 - a. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
 - b. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is tenietgegaan.
2. Het bevoegd gezag kan eenmalig in afwijking van het eerste lid een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in het eerste lid met maximaal 10%.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

9.2 Overgangsrecht gebruik

1. Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.
2. Het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in het bepaalde in het eerste lid, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.
3. Indien het gebruik, bedoeld in het eerste lid, na het tijdstip van inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.
4. Het eerste lid is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

Artikel 10. Slotregel

Deze regels worden aangehaald als: Regels van het bestemmingsplan “Buitengebied, Kuilenrode 7 Hooge Mierde”.

Bijlage

Bijlage 1: Staat van bedrijfsactiviteiten

**Akoestisch onderzoek
wegverkeerslawaaï
Kuilenrode 7
Hooge Mierde**

Akoestisch onderzoek wegverkeerslawaaï (toetsing Wet geluidhinder)

in opdracht van

Mevrouw D. van Dommelen
Smidsstraat 4a
5095 EG HOOGE MIERDE

betreffende locatie

Kuilenrode 7 te Hooge Mierde

documentkenmerk

1901/210/ROS-01

versie

2

vestiging

Nuenen

datum

4 september 2019

opgesteld door:

ir. D.P.M. Jacobs
Projectleider geluid & bouwfysica

gecontroleerd door:

ir. R.A.C. van de Voort
Senior projectleider geluid & bouwfysica

Dit document is digitaal gegenereerd en derhalve niet voorzien van een handtekening. De inhoud is aantoonbaar gecontroleerd en vrijgegeven. Het document mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd. Door derden aangebrachte wijzigingen en/of toevoegingen dan wel oneigenlijk gebruik van het document vallen niet onder de verantwoording van Tritium Advies BV.

Tritium Advies BV

Adviseurs in bouwen, milieu en veiligheid

T. 088 44 02 900

E. info@tritium.nl

I. www.tritium.nl

KvK-nr. 17108024

Tritium Advies is gevestigd in:

Arkel >> Neer >> Nuenen >>

Prinsenbeek >> Rijkevoort

Inhoudsopgave

	pagina
1 Inleiding	1
2 Uitgangspunten	2
2.1 Locatiegegevens	2
2.2 Gegevens wegverkeer	2
2.3 Modellerings	2
3 Wet- en regelgeving	4
3.1 Berekeningsmethode	4
3.2 Randvoorwaarden Wet geluidhinder	4
3.2.1 Inleiding	4
3.2.2 Geluidzones	4
3.2.3 Artikel 110g	4
3.2.4 Stedelijk en buitenstedelijk gebied	5
3.2.5 Artikel 3.5 Reken- en meetvoorschrift geluid 2012 (RMG 2012)	5
3.2.6 Normen geluidbelasting	6
3.3 Geluidbeleid gemeente Reusel-De Mierden	6
4 Rekenresultaten en toetsing	7
4.1 Geluidbelasting wegverkeerslawaaï	7
4.2 Overdrachtsmaatregelen	7
4.3 Bronmaatregelen	8
4.4 Geluidbeleid gemeente Reusel-De Mierden	8
4.5 Geluidwering gevels ($G_{A;k}$)	8
5 Samenvatting en conclusie	10

Bijlagen

1. planologische verbeelding van het plangebied
2. verkeersgegevens wegverkeer
3. invoergegevens akoestisch model wegverkeerslawaaï
4. grafische weergave invoergegevens akoestisch model wegverkeerslawaaï
5. rekenresultaten geluidbelasting wegverkeer
6. aanvullend onderzoek: scherm
7. aanvullend onderzoek: terugliggende voorgevel
8. aanvullend onderzoek: stiller wegdek

1 Inleiding

In opdracht van mevrouw Van Dommelen, via Plan ROS, is een akoestisch onderzoek wegverkeerslawaai uitgevoerd ten behoeve van de beoogde nieuwbouw van Kuilenrode 7 te Hooge Mierde. Beoogd wordt om het horecapand met bedrijfswoning te slopen en één nieuwe woning te realiseren. De ontwikkeling past niet binnen het vigerende bestemmingsplan. Het onderzoek dient derhalve te worden uitgevoerd ten behoeve van een juridisch-planologische procedure.

In onderhavige rapportage is deze zogenaamde "Nieuwe situatie" getoetst aan de normstelling van de Wet geluidhinder (verder: Wgh) en er is aangegeven wat de consequenties zijn. Op basis van de resultaten van deze toetsing wordt vervolgens beoordeeld of voor het nieuwbouwproject extra geluidwerende maatregelen noodzakelijk zijn.

De aspecten spoorweglawaai, luchtverkeerslawaai en industrielawaai zijn in het onderhavige onderzoek niet beschouwd.

In verband met enkele wijzigingen (toetsing als vervangende nieuwbouw in plaats van nieuwbouw) komt het eerder door ons opgestelde rapport met kenmerk 1901/210/ROS-01, versie 1 d.d. 25 juni 2019, in zijn geheel te vervallen.

2 Uitgangspunten

2.1 Locatiegegevens

Het plangebied is gelegen in het buitenstedelijk gebied van Hooge Mierde, gemeente Reusel-De Mierden. In bijlage 1 is een planologische verbeelding van het plangebied opgenomen.

Voor wegverkeerslawaaï is het plan gelegen binnen de geluidzone van de weg Kuilenrode.

2.2 Gegevens wegverkeer

De verkeersgegevens van de bovengenoemde weg zijn overgenomen uit het rapport 'Akoestisch onderzoek wegverkeerslawaaï Kuilenrode te Hooge Mierde' van G&O Consult (rapportnummer 2760ao21618 d.d. 10 januari 2019). Het gebruik van deze verkeersgegevens is geaccordeerd door de gemeente Reusel-De Mierden.

Alle verkeersgegevens worden weergegeven in bijlage 2. De verkeersinvoergegevens inclusief de maximum snelheid en wegdektype worden gepresenteerd in navolgende tabel 2.1.

Tabel 2.1: gegevens wegverkeer Kuilenrode

Kuilenrode			
maximum snelheid: 60 km/uur			
wegdek: referentiewegdek			
jaar: 2030	etmaalintensiteit: 1828 mvt.		
	dag	avond	nacht
gemiddeld per uur (%)	6,76	3,25	0,73
lichte mvt. (%)	88,96	92,64	91,07
middelzware mvt. (%)	8,23	5,73	6,77
zware mvt. (%)	2,82	1,63	2,16

2.3 Modellerings

De exacte locatie en afmetingen van de beoogde woning is nog niet bekend, derhalve is een bouwblok gemodelleerd ter grootte van het bouwvlak.

Als maatgevende toetshoogte voor de begane grond van de nieuwe woning is 1,5 meter boven maaiveld aangehouden. Voor de eerste en tweede verdieping is 4,5 en 7,5 meter gehanteerd. Voor alle punten is gerekend met invallend geluid.

In de berekeningen is als rekenparameter bodemfactor 1,00 (akoestisch zacht) aangehouden met uitzondering van de ingevoerde bodemgebieden. De ingevoerde bodemgebieden zijn als akoestisch hard (bodemfactor 0,00) en akoestisch half hard/zacht (bodemfactor 0,50) gemodelleerd. Het akoestisch harde bodemgebied betreft de weg Kuilenrode. De akoestisch half hard/zachte bodemgebieden betreffen tuinen. Er zijn geen significante hoogteverschillen in de omgeving aanwezig. Derhalve zijn in het rekenmodel geen hoogteverschillen in het maaiveld opgenomen. Gebouwhoogtes van de bestaande omliggende bebouwing zijn conform de hoogtegegevens uit het Actueel Hoogtebestand Nederland.

Er hoeft ter hoogte van het plangebied geen hellingcorrectie of optrekcorrectie te worden toegepast. Er zijn tevens geen akoestisch relevante kruispunten of rotondes in de omgeving van het bouwplan aanwezig.

3 Wet- en regelgeving

3.1 Berekeningsmethode

De geluidbelastingen zijn bepaald met behulp van "Standaardrekenmethode 2" zoals deze is beschreven in het Reken- en meetvoorschrift geluid 2012.

De invoergegevens van het akoestisch model wegverkeerslawaaï zijn weergegeven in bijlage 3. Een grafische weergave van deze invoergegevens is weergegeven in bijlage 4.

3.2 Randvoorwaarden Wet geluidhinder

3.2.1 Inleiding

Met de geluidbelasting in dB van een weg wordt bedoeld de L_{den} -waarde van het geluidniveau in dB. L_{den} is de geluidbelasting in dB op een plaats en vanwege een bron over alle perioden van 07.00 - 19.00 uur, van 19.00 - 23.00 uur en van 23.00 - 07.00 uur van een jaar als omschreven in bijlage I, onderdeel 1, van richtlijn nr. 2002/49/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 25 juni 2002 inzake de evaluatie en de beheersing van omgevingslawaaï (PbEG L 189).

3.2.2 Geluidzones

Volgens de Wet geluidhinder hebben wegen een zone die zich aan weerszijden van de weg uitstrekt vanaf de as van de weg (art. 74 Wgh). Binnen deze zones worden eisen gesteld aan de geluidbelasting. Buiten de zones worden geen eisen gesteld. Een weg is niet zoneplichtig indien er sprake is van:

- ligging binnen een woonerf;
- een maximum snelheid van 30 km/uur.

In tabel 3.1 is de breedte van de geluidzones weergegeven.

Tabel 3.1: breedte van de geluidzones langs wegen

soort gebied	aantal rijstroken	breedte geluidzone (m)
stedelijk	1 of 2	200
	3 of meer	350
buitenstedelijk	1 of 2	250
	3 of 4	400
	5 of meer	600

3.2.3 Artikel 110g

Onze Minister stelt regels op grond waarvan telkens voor een bepaalde periode, al naar gelang de geluidproductie van motorvoertuigen in de betrokken periode hoger ligt dan voor de toekomst redelijkerwijs is te verwachten, bij de berekening en meting van de geluidbelasting van de gevel

van woningen of van andere geluidgevoelige gebouwen of aan de grens van geluidgevoelige terreinen op het resultaat een door hem bepaalde aftrek van niet meer dan 5 dB wordt toegepast.

Conform artikel 3.4 van het Reken- en meetvoorschrift geluid 2012 bedraagt voornoemde aftrek:

- a. 3 dB voor wegen waarvoor de representatief te achten snelheid van lichte motorvoertuigen 70 km/uur of meer bedraagt en de geluidbelasting vanwege de weg zonder toepassing van artikel 110g van de Wet geluidhinder 56 dB is;
- b. 4 dB voor wegen waarvoor de representatief te achten snelheid van lichte motorvoertuigen 70 km/uur of meer bedraagt en de geluidbelasting vanwege de weg zonder toepassing van artikel 110g van de Wet geluidhinder 57 dB is;
- c. 2 dB voor wegen waarvoor de representatief te achten snelheid van lichte motorvoertuigen 70 km/uur of meer bedraagt en de geluidbelasting afwijkt van de onder a en b genoemde waarden;
- d. 5 dB voor de overige wegen;
- e. 0 dB bij toepassing van de artikelen 3.2 en 3.3 van het Bouwbesluit 2012 en bij toepassing van de artikelen 111b, tweede en derde lid, 112 en 113 van de Wet geluidhinder.

3.2.4 Stedelijk en buitenstedelijk gebied

Binnen de Wet geluidhinder is de toetsing van de geluidbelasting afhankelijk gesteld van de ligging van het bouwplan. Er wordt volgens artikel 1 van de Wet geluidhinder onderscheiden:

- Stedelijk gebied: het gebied binnen de bebouwde kom, doch, voor de toepassing van de hoofdstukken VI en VII van de Wet geluidhinder, met uitzondering van het gebied binnen de bebouwde kom, voor zover liggend binnen de zone langs een autoweg of autosnelweg als bedoeld in het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990.
- Buitenstedelijk gebied: het gebied buiten de bebouwde kom alsmede, voor toepassing van de hoofdstukken VI en VII, het gebied binnen de bebouwde kom, voor zover liggend binnen de zone langs een autoweg of autosnelweg als bedoeld in het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990.

3.2.5 Artikel 3.5 Reken- en meetvoorschrift geluid 2012 (RMG 2012)

Binnen het Reken- en meetvoorschrift geluid 2012 is middels artikel 3.5 de mogelijkheid geboden om voor wegen met een snelheidsregime van 70 km/uur of meer rekening te houden met de toekomstige effecten van Europees bronbeleid. Artikel 3.5 schrijft hierover het volgende:

- bij de berekening van het equivalent geluidniveau vanwege een weg wordt, voor wegen waarvoor de representatief te achten snelheid van lichte motorvoertuigen 70 km/uur of meer bedraagt, 2 dB in mindering gebracht op de wegdekcorrectie bepaald overeenkomstig bijlage III bij deze regeling of als het wegdek bestaat uit dicht asfaltbeton, in afwijking van het gestelde in paragraaf 1.5 en 2.4.2 van bijlage III een wegdekcorrectie van 2 dB in rekening gebracht;
- in afwijking van het eerste lid wordt 1 dB in mindering gebracht voor wegen waarvoor de representatief te achten snelheid van lichte motorvoertuigen 70 km/uur of meer bedraagt en het wegdek bestaat uit een elementenverharding of een van de volgende wegdektypen:
 - a. Zeer Open Asfalt Beton;
 - b. tweelaags Zeer Open Asfalt Beton, met uitzondering van tweelaags Zeer Open Asfalt Beton fijn;

- c. uitgeborsteld beton;
- d. geoptimaliseerd uitgeborsteld beton;
- e. oppervlaktbewerking.

3.2.6 Normen geluidbelasting

Artikel 82 tot en met 85 van de Wet geluidhinder geven nadere uitleg met betrekking tot de geluidbelasting in zogenaamde "Nieuwe situaties" (er dient een ruimtelijke procedure te worden gevolgd).

De zogenaamde voorkeursgrenswaarde bedraagt 48 dB. Is de geluidbelasting lager dan 48 dB dan legt de Wet geluidhinder geen restricties op aan het onderhavige plan. Wordt deze voorkeursgrenswaarde overschreden dan kan door de gemeente een hogere waarde worden vastgesteld. Indien de geluidbelasting lager is dan de maximale ontheffingswaarde, kan de gemeente ontheffing verlenen indien maatregelen gericht op het terugbrengen van de geluidbelasting tot de voorkeursgrenswaarde van 48 dB onvoldoende doeltreffend zijn dan wel op overwegende bezwaren stuiten van stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige, landschappelijke of financiële aard. In navolgende tabellen 3.2 en 3.3 worden de normen uit de Wet geluidhinder weergegeven.

Tabel 3.2: normen geluidbelasting in stedelijk gebied

normen voor nog niet-geprojecteerde woningen in een stedelijk gebied	
voorkeursgrenswaarde	48 dB
maximale ontheffingswaarde	63 dB
maximale ontheffingswaarde; vervangende nieuwbouw	68 dB

Tabel 3.3: normen geluidbelasting in buitenstedelijk gebied

normen voor nog niet-geprojecteerde woningen in een buitenstedelijk gebied	
voorkeursgrenswaarde	48 dB
maximale ontheffingswaarde	53 dB
maximale ontheffingswaarde; agrarische bedrijfswoning	58 dB
maximale ontheffingswaarde; vervangende nieuwbouw, buiten de bebouwde kom	58 dB
maximale ontheffingswaarde; vervangende nieuwbouw gelegen binnen de bebouwde kom, binnen de zone langs een autoweg of autosnelweg	63 dB

De locatie in onderhavig onderzoek is gelegen in het buitenstedelijk gebied en betreft vervangende nieuwbouw. Derhalve bedraagt de maximale ontheffingswaarde 58 dB.

3.3 Geluidbeleid gemeente Reusel-De Mierden

Ten behoeve van het akoestisch onderzoek is tevens rekening gehouden met het document "Ontheffingenbeleid hogere waardeprocedure Wet Geluidhinder" d.d. 23 september 2015 van de gemeente Reusel-De Mierden. Conform dit beleidsstuk kan er pas een hogere waarde worden verleend als voldaan wordt aan de hoofdcriteria uit de Wet geluidhinder en aan de in het beleidsstuk genoemde voorwaarde dat bij iedere ontheffing de woningen zullen beschikken over ten minste één geluidluwe gevel en dat bij de indeling rekening wordt gehouden met de geluidbelaste zijde (tenminste één geluidgevoelige ruimte aan de geluidluwe gevel).

4 Rekenresultaten en toetsing

4.1 Geluidbelasting wegverkeerslawaaï

In de navolgende tabel 4.1 zijn de berekeningsresultaten van de toetspunten samengevat weergegeven. De volledige rekenresultaten zijn opgenomen in bijlage 5.

Tabel 4.1: geluidbelasting t.g.v. het wegverkeer op de Kuilenrode

toetspunt	toetshoogte (m)	geluidbelasting excl. artikel 110g Wet geluidhinder (dB)	geluidbelasting incl. artikel 110g Wet geluidhinder (dB)	voorkeursgrenswaarde (dB)	maximale ontheffingswaarde (dB)
t01 en t02	alle	59	54	48	58
t03	1,5	54	49		
	4,5 en 7,5	55	50		
t04 t/m t09	alle	≤53	≤48		
t10	alle	55	50		

Voor de Kuilenrode geldt dat de geluidbelasting de voorkeursgrenswaarde op een aantal toetspunten overschrijdt. De maximale ontheffingswaarde wordt nergens overschreden. Derhalve is het mogelijk om een beschikking hogere waarde aan te vragen bij de gemeente indien de toepassing van overdrachts- of bronmaatregelen gericht op het terugbrengen van de geluidbelasting onvoldoende doeltreffend is dan wel overwegende bezwaren ontmoet.

4.2 Overdrachtsmaatregelen

Bij overdrachtsmaatregelen wordt bekeken of tussen geluidbron en ontvanger de geluidoverdracht belemmerd kan worden. Het aanleggen van een geluidscherm gericht op het terugbrengen van de geluidbelasting tot de voorkeursgrenswaarde ontmoet in de onderhavige situatie overwegende bezwaren van stedenbouwkundige en landschappelijke aard. Het scherm dient om doelmatig te zijn namelijk dicht bij de bron of dicht bij de ontvanger geplaatst te worden. Tevens dient het scherm relatief hoog te zijn om doelmatig te zijn voor de 1^e en 2^e verdieping. Het aanleggen van een geluidscherm ontmoet bovendien overwegende bezwaren van financiële aard. De kosten van een geluidscherm bedragen circa € 400,-/m² zodat het vanuit financieel oogpunt niet realistisch is dat het bouwplan deze extra kosten kan dragen. Bij een hoogte van 6 meter en een lengte van 26 meter resulteert dit reeds in een extra uitgave van circa € 62.000,-. Voor het aanleggen van een geluidwal (in plaats van een geluidscherm) gelden dezelfde overwegende bezwaren van stedenbouwkundige, landschappelijke en financiële aard.

Een andere mogelijke overdrachtsmaatregel is normaal gesproken het vergroten van de afstand tussen geluidbron en ontvanger. In de onderhavige situatie is er echter al sprake van een afstand van circa 13 meter tot de wegas van de Kuilenrode. Aangezien een verdubbeling van deze afstand slechts 3 dB reductie oplevert is het vergroten van deze afstand niet erg doeltreffend als maatregel om de geluidbelasting terug te brengen tot de voorkeursgrenswaarde.

Conform opgave heeft de opdrachtgever een voorkeur om de voorgevel 2 meter terug te leggen ten opzichte van de in bijlage 1 opgenomen planologische verbeelding. De afstand tot de perceelsgrens bedraagt dan 5 meter in plaats van 3 meter. De afstand tot de wegas bedraagt dan

15 meter. Derhalve is in bijlage 7 deze situatie als aanvullende berekening opgenomen. Dit resulteert in een reductie van circa 1 dB. De voorkeursgrenswaarde wordt hiermee nog altijd overschreden.

4.3 Bronmaatregelen

Bij maatregelen aan de geluidbron wordt bekeken of het geluidniveau van de veroorzaker van het geluid gereduceerd kan worden. Bij een maximale snelheid van 60 km/uur zijn er twee oorzaken van geluidproductie, namelijk de mechanische geluiden van de automobielen en het geluid dat de banden op het wegdek maken. Mogelijke maatregelen zijn stillere voertuigen, verlaging van de maximum snelheid of een geluidreducerend wegdek.

- stillere voertuigen: een vermindering van mechanische geluiden kan alleen door de ontwikkeling van nieuwe technieken en is zodoende niet realistisch;
- verlaging van de maximum snelheid: op een verlaging van het snelheidsregime op een weg kan de initiatiefnemer van het bouwplan geen invloed uitoefenen;
- geluidreducerend wegdek: een vermindering van het geluid dat de banden op het wegdek veroorzaken is te realiseren door het toepassen van een geluidreducerend wegdek. De rekenresultaten na toepassing van een stiller wegdek (dunne deklagen B) op de weg Kuilenrode zijn in bijlage 8 opgenomen. Uit de rekenresultaten blijkt dat na toepassing van deze bronmaatregel de geluidbelasting ten gevolge van het wegverkeer op deze weg met circa 3 dB afneemt. Hiermee wordt de voorkeursgrenswaarde nog altijd overschreden. Het toepassen van een stiller wegdek ontmoet echter overwegende bezwaren van financiële aard. Het is vanuit financieel oogpunt namelijk niet realistisch dat het bouwplan de extra kosten van € 300,- per strekkende meter die dit met zich meebrengt kan dragen. Bij een lengte van 200 meter resulteert dit voor de Kuilenrode in een extra uitgave van circa € 60.000,-.

4.4 Geluidbeleid gemeente Reusel-De Mierden

Ten behoeve van het akoestisch onderzoek is tevens rekening gehouden met het document "Ontheffingenbeleid hogere waardeprocedure Wet Geluidhinder" d.d. 23 september 2015 van de gemeente Reusel-De Mierden. Conform dit beleidsstuk kan er pas een hogere waarde worden verleend als voldaan wordt aan de hoofdcriteria uit de Wet geluidhinder en aan de in het beleidsstuk genoemde voorwaarde dat bij iedere ontheffing de woningen zullen beschikken over ten minste één geluidluwe gevel en dat bij de indeling rekening wordt gehouden met de geluidbelaste zijde (tenminste één geluidgevoelige ruimte aan de geluidluwe gevel).

Uit de rekenresultaten blijkt dat de woning beschikt over een geluidluwe achtergevel. Hiermee wordt aan de in het geluidbeleid genoemde voorwaarde voldaan.

4.5 Geluidwering gevels ($G_{A;k}$)

Volgens het bouwbesluit dient de karakteristieke geluidwering van de gevel $G_{A;k}$ voor verblijfsgebieden in een woning minimaal de in het vastgestelde besluit hogere waarde opgenomen hoogst toelaatbare geluidbelasting minus 33 dB te bedragen. Een gevel van een nieuwbouwwoning dient bovendien minimaal een $G_{A;k}$ van 20 dB te hebben.

Aangezien er voor onderhavige woning sprake is van een procedure hogere waarde is een aanvullend onderzoek ter bepaling van de geluidwering van de gevels nodig.

5 Samenvatting en conclusie

In opdracht van mevrouw Van Dommelen, via Plan ROS, is een akoestisch onderzoek wegverkeerslawaaï uitgevoerd ten behoeve van de beoogde nieuwbouw van Kuilenrode 7 te Hooge Mierde. Beoogd wordt om het horecapand met bedrijfswoning te slopen en één nieuwe woning te realiseren. De ontwikkeling past niet binnen het vigerende bestemmingsplan. Het onderzoek dient derhalve te worden uitgevoerd ten behoeve van een juridisch-planologische procedure.

Voor wegverkeerslawaaï is het plan enkel gelegen binnen de geluidzone van de weg Kuilenrode.

Voor de Kuilenrode geldt dat de geluidbelasting de voorkeursgrenswaarde op een aantal toetspunten overschrijdt. De maximale ontheffingswaarde wordt nergens overschreden. Derhalve is het mogelijk om een beschikking hogere waarde aan te vragen bij de gemeente indien de toepassing van overdrachts- of bronmaatregelen gericht op het terugbrengen van de geluidbelasting onvoldoende doeltreffend is dan wel overwegende bezwaren ontmoet.

Het aanleggen van een geluidwal of geluidscherm (overdrachtsmaatregelen) gericht op het terugbrengen van de geluidbelasting ten gevolge van het wegverkeer tot de voorkeursgrenswaarde ontmoet in de onderhavige situatie overwegende bezwaren van stedenbouwkundige en landschappelijke aard. Het vergroten van de afstand tussen geluidbron en ontvanger is in onderhavige situatie niet doeltreffend om de geluidbelasting terug te brengen tot de voorkeursgrenswaarde. Voor het toepassen van stiller wegdek (bronmaatregel) geldt dat de voorkeursgrenswaarde nog altijd wordt overschreden. Deze geluidreducerende maatregel is derhalve eveneens niet erg doeltreffend. Het toepassen van een stiller wegdek ontmoet bovendien overwegende bezwaren van financiële aard.

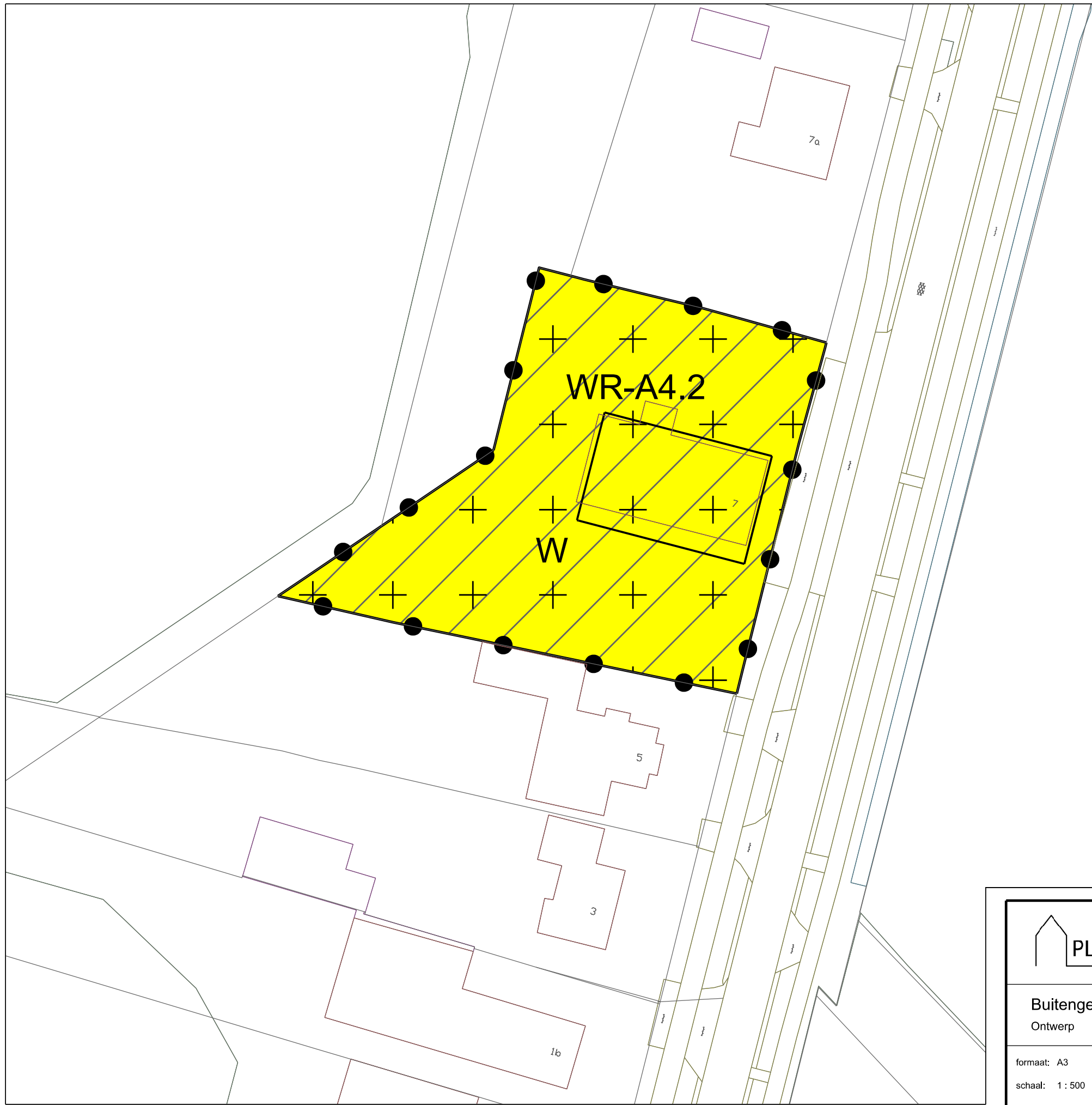
Ten behoeve van het akoestisch onderzoek is tevens rekening gehouden met het document "Ontheffingenbeleid hogere waardeprocedure Wet Geluidhinder" d.d. 23 september 2015 van de gemeente Reusel-De Mierden. Conform dit beleidsstuk kan er pas een hogere waarde worden verleend als voldaan wordt aan de hoofdcriteria uit de Wet geluidhinder en aan de in het beleidsstuk genoemde voorwaarde dat bij iedere ontheffing de woningen zullen beschikken over ten minste één geluidluwe gevel en dat bij de indeling rekening wordt gehouden met de geluidbelaste zijde (tenminste één geluidgevoelige ruimte aan de geluidluwe gevel).

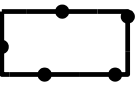
Uit de rekenresultaten blijkt dat de woning beschikt over een geluidluwe achtergevel. Hiermee wordt aan de in het geluidbeleid genoemde voorwaarde voldaan.

Derhalve wordt onderbouwd verzocht hogere waarde te verlenen conform artikel 110a, lid 5 van de Wet geluidhinder.

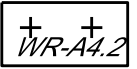
Aangezien in onderhavige situatie sprake is van een procedure hogere waarde, is voor de woning een aanvullend onderzoek ter bepaling van de geluidwering van de gevels nodig. Bij toepassing van de juiste geluidwerende materialen en maatregelen (conform een nader onderzoek) is vervolgens een goed akoestisch woon- en leefklimaat gewaarborgd. Tevens blijkt uit de rekenresultaten dat de woning kan beschikken over een geluidluwe gevel dan wel buitenruimte. Aan deze geluidluwe gevel dient een verblijfsruimte te zijn gelegen.

BIJLAGE 1:

Plangebied
 Plangebiedgrens

Bestemmingen
 Wonen

Dubbelbestemmingen
 Waarde - Archeologie 4.2

Gebiedsaanduidingen
 overige zone - bebouwingsconcentratie

Bouwvlak
 bouwvlak

Gemeente Reusel - De Mierden

Buitengebied, Kuilenrode 7 Hooge Mierden
Ontwerp

formaat: A3 datum: 10-05-2019
schaal: 1 : 500 get.: Plan ROS

IMRO IDN:
NL.IMRO.1667.BPBkuil0068-ON01

BIJLAGE 2:

3

HOOFDSTUK 3 VERKEERSGEGEVENS

3.1 GEGEVENS WEGVERKEER

De gegevens met betrekking tot de intensiteiten zijn afkomstig van de Omgevingsdienst Zuidoost Brabant. Op advies van de Omgevingsdienst Zuidoost Brabant is gebruik gemaakt van de verwachte verkeersintensiteit in 2030. De gegevens met betrekking tot de wegdektypes zijn verkregen met behulp van Google Streetview.

Tabel 3.1

Verkeersgegevens Kuilenrode Poppelsedijk tot St. Cornelisstraat

Bron: ODZOB

Kuilenrode Poppelsedijk tot St. Cornelisstraat			
Maximum snelheid		60 km/uur	
Type wegdek		W0 - Referentiewegdek	
Etmaalintensiteit 2030		1828 mvt	
Voertuigcategorie	Daguur:	Avonduur:	Nachtuur:
Licht	88,96%	92,64%	91,07%
Middelzwaar	8,23%	5,73%	6,77%
Zwaar	2,82%	1,63%	2,16%

Tabel 3.2

Verkeersgegevens Kuilenrode Koestraat tot Poppelsedijk

Bron: ODZOB

Kuilenrode Koestraat tot Poppelsedijk			
Maximum snelheid		60 km/uur	
Type wegdek		W0 - Referentiewegdek	
Etmaalintensiteit 2030		1110 mvt	
Voertuigcategorie	Daguur:	Avonduur:	Nachtuur:
Licht	85,27%	90,05%	87,99%
Middelzwaar	10,93%	7,72%	9,06%
Zwaar	3,80%	2,23%	2,95%

Tabel 3.3

Verkeersgegevens Poppelsedijk

Bron: ODZOB

Poppelsedijk			
Maximum snelheid		60 km/uur	
Type wegdek		W9a - Elementenverharding in keperverband	
Etmaalintensiteit 2030		927 mvt	
Voertuigcategorie	Daguur:	Avonduur:	Nachtuur:
Licht	94,41%	96,41%	95,56%
Middelzwaar	3,62%	2,47%	2,95%
Zwaar	1,97%	1,12%	1,49%

Beste,

Bedankt voor jouw mail. Wat ons betreft is het akkoord dat jullie die gegevens gebruiken. Ze zijn immers openbaar en daarnaast naar ik aanneem actueel, gelet op de datum van het rapport (januari 2019).

Mocht je nog aanvullende vragen hebben dan hoor ik het graag. Ik heb Klaus vanwege zijn rol als dossiereigenaar in CC gezet.

Met vriendelijke groet,

Adviseur Ruimtelijke Ontwikkeling
Afdeling Ontwikkeling en Dienstverlening

Gemeente Reusel-De Mierden

Kerkplein 3 5541 KB | Postbus 11, 5540 AA REUSEL | T +31 (0) 497 650 650 | www.reuseldemierden.nl

Van:

Verzonden: woensdag 5 juni 2019 11:17

Aan:

Onderwerp: Gegevens akoestisch onderzoek

Beste,

Maandag hebben we elkaar gesproken over de bestemmingsplannen Kuilenrode 7 en Kuilenrode 8 in Hooge Mierde.

Voor het bestemmingsplan Kuilenrode 7 in Hooge Mierde hebben we een aantal gegevens nodig voor het akoestisch onderzoek wegverkeerslawaaï. We hebben geconstateerd dat deze gegevens openbaar beschikbaar zijn via het akoestisch rapport dat is opgesteld voor het ontwerp bestemmingsplan Kuilenrode 8 Hooge Mierde.

Kun je mij bevestigen dat het akkoord is dat we deze gegevens gebruiken als input voor ons akoestisch onderzoek?

Met vriendelijke groet,

Plan ROS | www.planros.nl

BIJLAGE 3:

Rapport: Lijst van model eigenschappen
Model: v1

Model eigenschap

Omschrijving	v1
Verantwoordelijke	DJ
Rekenmethode	#2 Wegverkeerslawaai RMW-2012
Aangemaakt door	DJ op 16-5-2019
Laatst ingezien door	DJ op 24-6-2019
Model aangemaakt met	Geomilieu V4.50
Dagperiode	07:00 - 19:00
Avondperiode	19:00 - 23:00
Nachtperiode	23:00 - 07:00
Samengestelde periode	Lden
Waarde	Gem(Dag, Avond + 5, Nacht + 10)
Standaard maaiveldhoogte	0
Rekenhoogte contouren	4
Detailniveau toetspunt resultaten	Groepsresultaten
Detailniveau resultaten grids	Groepsresultaten
Zoekafstand [m]	--
Max. reflectie afstand tot bron [m]	--
Max. reflectie afstand tot ontvanger [m]	--
Standaard bodemfactor	1,00
Zichthoek [grd]	2
Maximale reflectiediepte	1
Reflectie in woonwijken schermen	Ja
Geometrische uitbreiding	Volledige 3D analyse
Luchtdemping	Conform standaard
Luchtdemping [dB/km]	0,00; 0,00; 1,00; 2,00; 4,00; 10,00; 23,00; 58,00
Meteorologische correctie	Conform standaard
Waarde voor C0	3,50

Model: v1
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Bodemgebieden, voor rekenmethode Wegverkeerslawaa - RMW-2012

Naam	Omschr.	Bf
bg01	tuin	0,50
bg02	tuin	0,50
bg03	verharding	0,00

Model: v1
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaa - RMW-2012

Naam	Omschr.	Type	Hbron	Helling	Wegdek	Wegdek	V(LV(D))	V(LV(A))	V(LV(N))	Totaal aantal	%Int(D)	%Int(A)	%Int(N)
w01	Kuilenrode	Verdeling	0,75	0	W0	Referentiewegdek	60	60	60	1828,00	6,76	3,25	0,73

Model: v1
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	%LV(D)	%LV(A)	%LV(N)	%MV(D)	%MV(A)	%MV(N)	%ZV(D)	%ZV(A)	%ZV(N)	Cpl	Cpl_W
w01	88,96	92,64	91,07	8,23	5,73	6,77	2,82	1,63	2,16	False	1,5

Rapport: Groepsreducties
Model: v1

Groep	Reductie			Sommatie		
	Dag	Avond	Nacht	Dag	Avond	Nacht
Kuilenrode	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00

Model: v1
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaa - RMW-2012

Naam	Omschr.	Hoogte	Maaiveld	Cp
g001	Pand in gebruik	8,00	0,00	0 dB
g002	Pand in gebruik	8,00	0,00	0 dB
g003	Pand in gebruik	8,00	0,00	0 dB
g004	Pand in gebruik	8,00	0,00	0 dB
g005	Pand in gebruik	8,00	0,00	0 dB
g006	Pand in gebruik	8,00	0,00	0 dB
g007	plangebied	9,00	0,00	0 dB
g008	Pand in gebruik	8,00	0,00	0 dB
g009	Pand in gebruik	3,00	0,00	0 dB
g010	Pand in gebruik	8,00	0,00	0 dB
g011	Pand in gebruik	8,00	0,00	0 dB
g012	Pand in gebruik	8,00	0,00	0 dB
g013	Pand in gebruik	8,00	0,00	0 dB
g014	Pand in gebruik	3,00	0,00	0 dB
g015	Pand in gebruik	8,00	0,00	0 dB
g016	Pand in gebruik	8,00	0,00	0 dB
g017	Pand in gebruik	3,00	0,00	0 dB
g018	Pand in gebruik	3,00	0,00	0 dB
g019	Pand in gebruik	3,00	0,00	0 dB
g020	Pand in gebruik	3,00	0,00	0 dB
g021	Pand in gebruik	3,00	0,00	0 dB
g022	Pand in gebruik	3,00	0,00	0 dB
g023	Pand in gebruik	8,00	0,00	0 dB
g024	Pand in gebruik	8,00	0,00	0 dB
g025	Pand in gebruik	3,00	0,00	0 dB

Model: v1
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Toetspunten, voor rekenmethode Wegverkeerslawaaï - RMW-2012

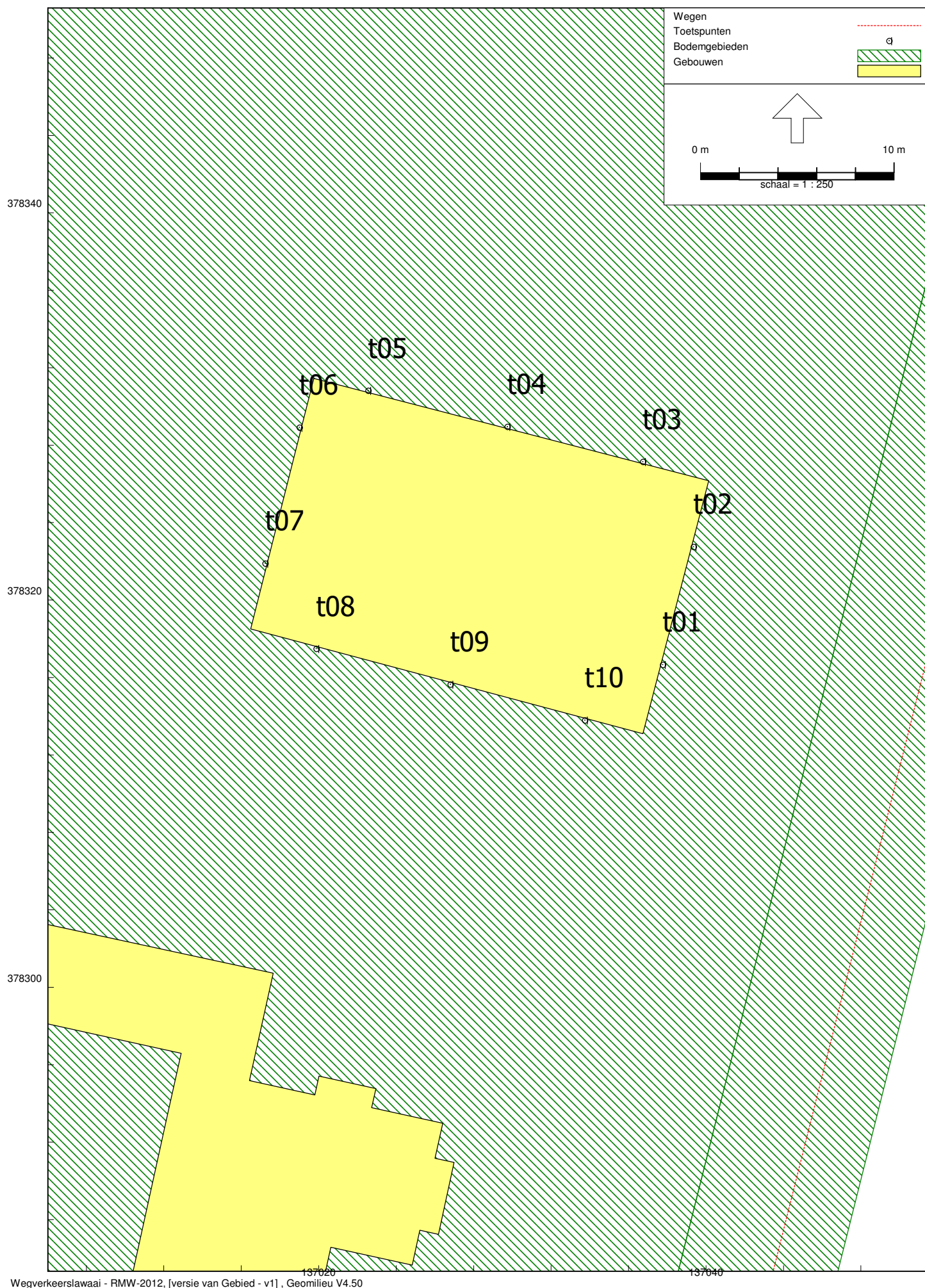
Naam	Omschr.	Maaiveld	Hdef.	Hoogte A	Hoogte B	Hoogte C	Hoogte D	Hoogte E	Hoogte F	Gevel
t01	toetspunt	0,00	Relatief	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja
t02	toetspunt	0,00	Relatief	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja
t03	toetspunt	0,00	Relatief	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja
t04	toetspunt	0,00	Relatief	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja
t05	toetspunt	0,00	Relatief	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja
t06	toetspunt	0,00	Relatief	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja
t07	toetspunt	0,00	Relatief	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja
t08	toetspunt	0,00	Relatief	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja
t09	toetspunt	0,00	Relatief	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja
t10	toetspunt	0,00	Relatief	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja

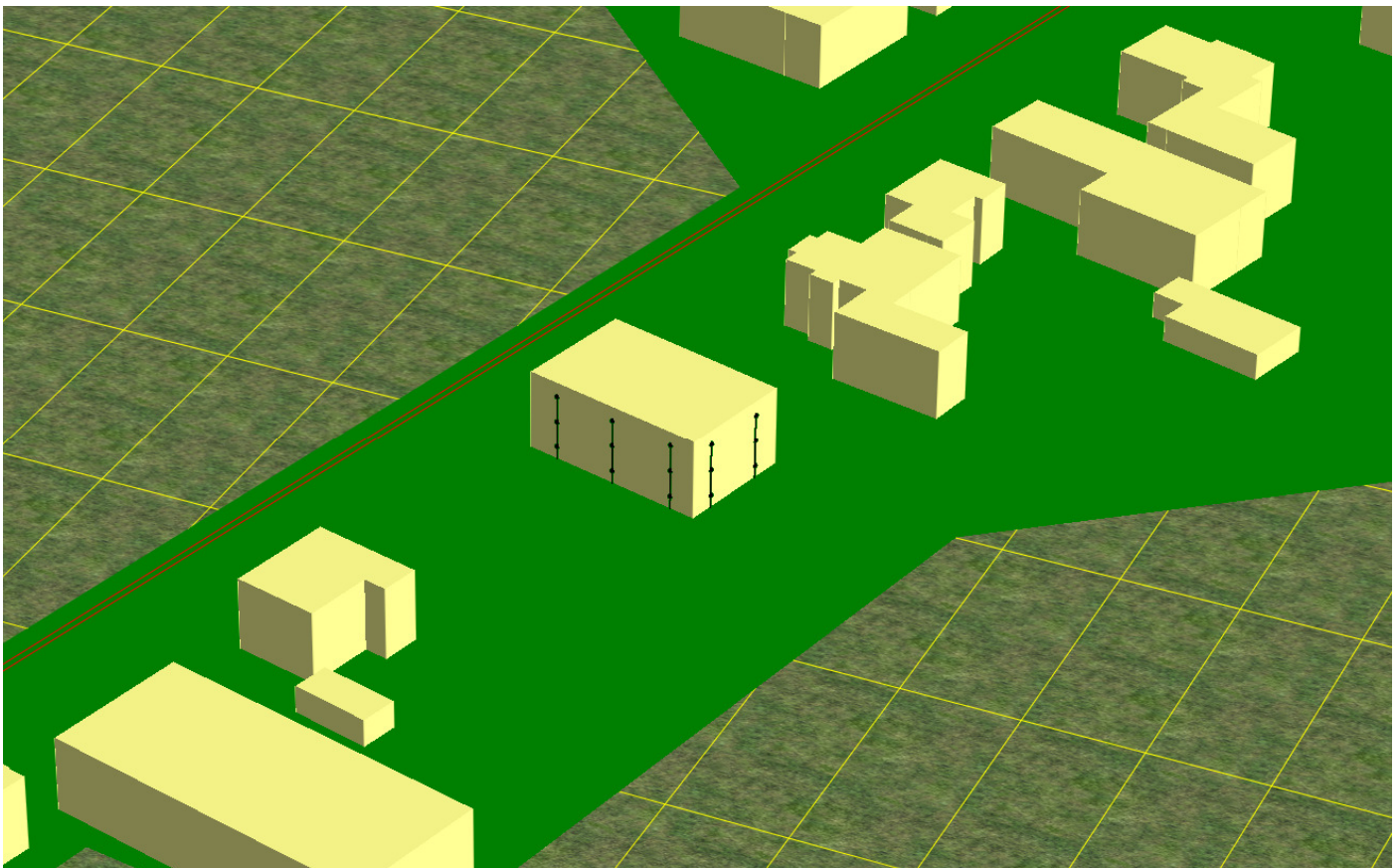
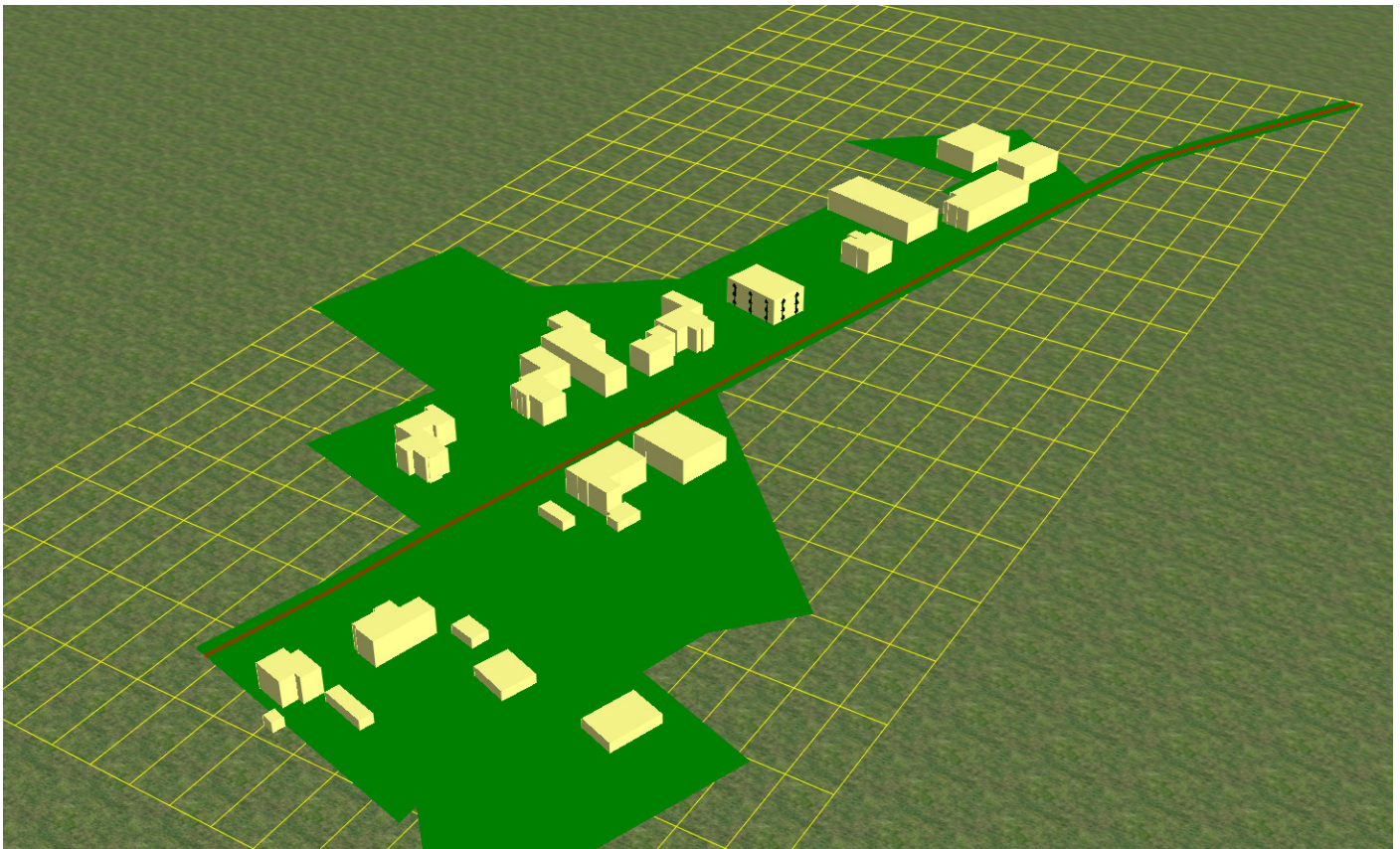
BIJLAGE 4:

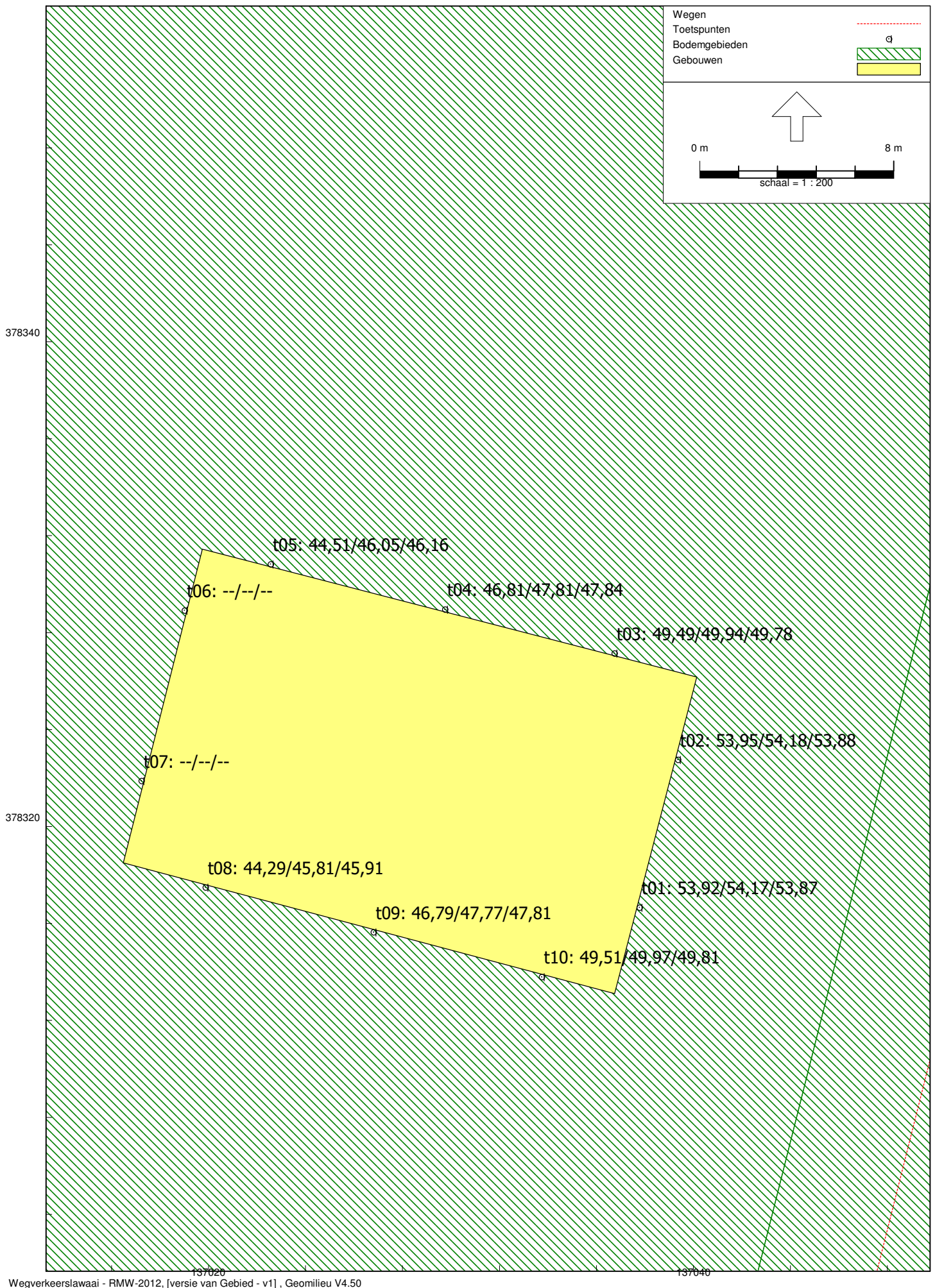

BIJLAGE 5:

Rapport: Resultatentabel
Model: v1
L_{Aeq} totaalresultaten voor toetspunten
Groep: Kuilenrode
Groepsreductie: Ja

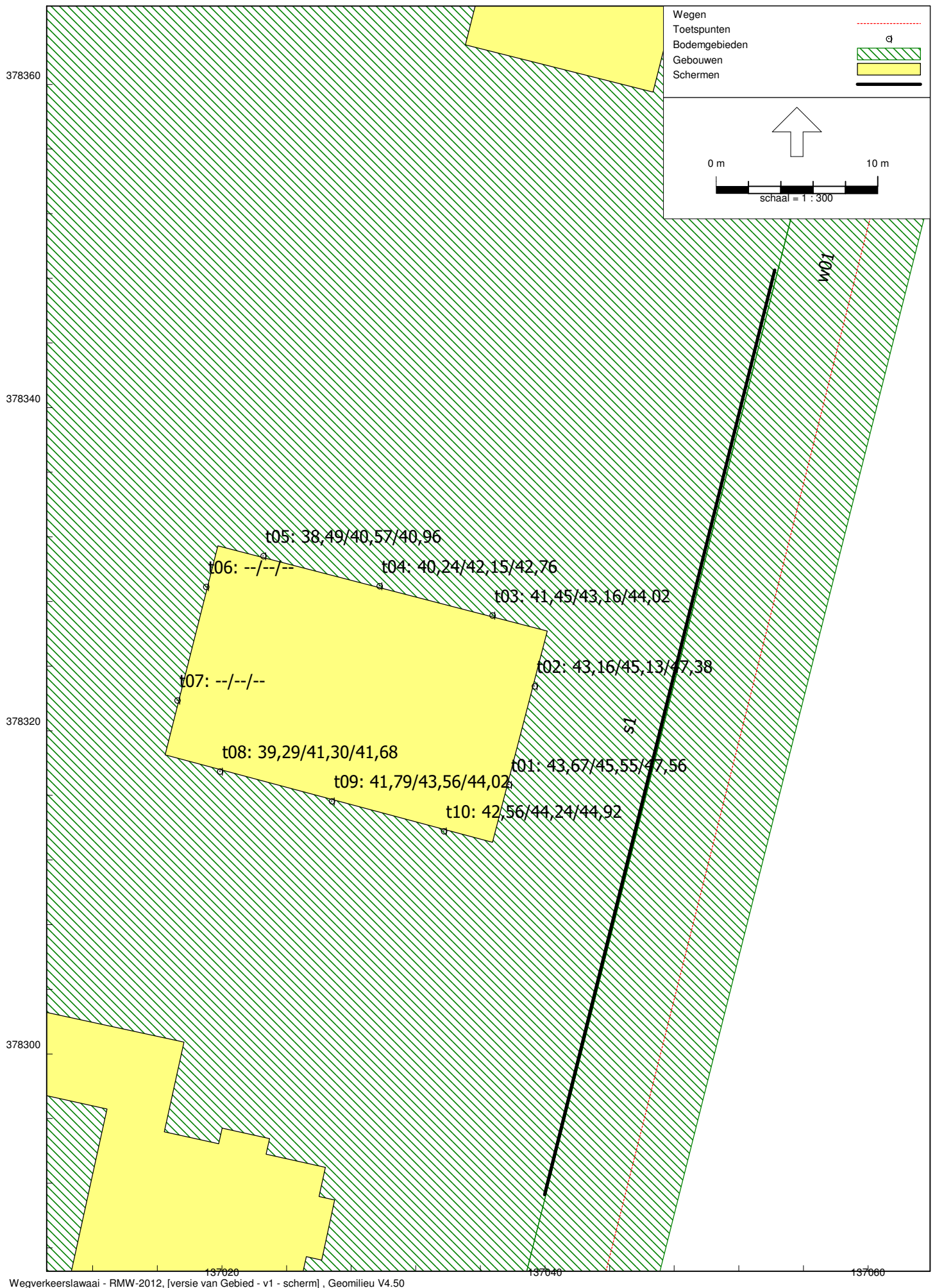
Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
t01_A	toetspunt	1,50	53,59	50,08	43,74	53,92
t01_B	toetspunt	4,50	53,84	50,32	43,98	54,17
t01_C	toetspunt	7,50	53,54	50,02	43,68	53,87
t02_A	toetspunt	1,50	53,61	50,11	43,76	53,95
t02_B	toetspunt	4,50	53,85	50,33	43,99	54,18
t02_C	toetspunt	7,50	53,55	50,03	43,69	53,88
t03_A	toetspunt	1,50	49,16	45,65	39,31	49,49
t03_B	toetspunt	4,50	49,61	46,09	39,75	49,94
t03_C	toetspunt	7,50	49,45	45,94	39,60	49,78
t04_A	toetspunt	1,50	46,47	42,98	36,63	46,81
t04_B	toetspunt	4,50	47,48	43,97	37,63	47,81
t04_C	toetspunt	7,50	47,51	44,00	37,65	47,84
t05_A	toetspunt	1,50	44,17	40,68	34,33	44,51
t05_B	toetspunt	4,50	45,71	42,21	35,87	46,05
t05_C	toetspunt	7,50	45,83	42,32	35,98	46,16
t06_A	toetspunt	1,50	--	--	--	--
t06_B	toetspunt	4,50	--	--	--	--
t06_C	toetspunt	7,50	--	--	--	--
t07_A	toetspunt	1,50	--	--	--	--
t07_B	toetspunt	4,50	--	--	--	--
t07_C	toetspunt	7,50	--	--	--	--
t08_A	toetspunt	1,50	43,95	40,45	34,10	44,29
t08_B	toetspunt	4,50	45,47	41,97	35,62	45,81
t08_C	toetspunt	7,50	45,58	42,07	35,73	45,91
t09_A	toetspunt	1,50	46,45	42,96	36,61	46,79
t09_B	toetspunt	4,50	47,44	43,93	37,59	47,77
t09_C	toetspunt	7,50	47,48	43,97	37,63	47,81
t10_A	toetspunt	1,50	49,18	45,67	39,33	49,51
t10_B	toetspunt	4,50	49,64	46,12	39,78	49,97
t10_C	toetspunt	7,50	49,48	45,97	39,63	49,81

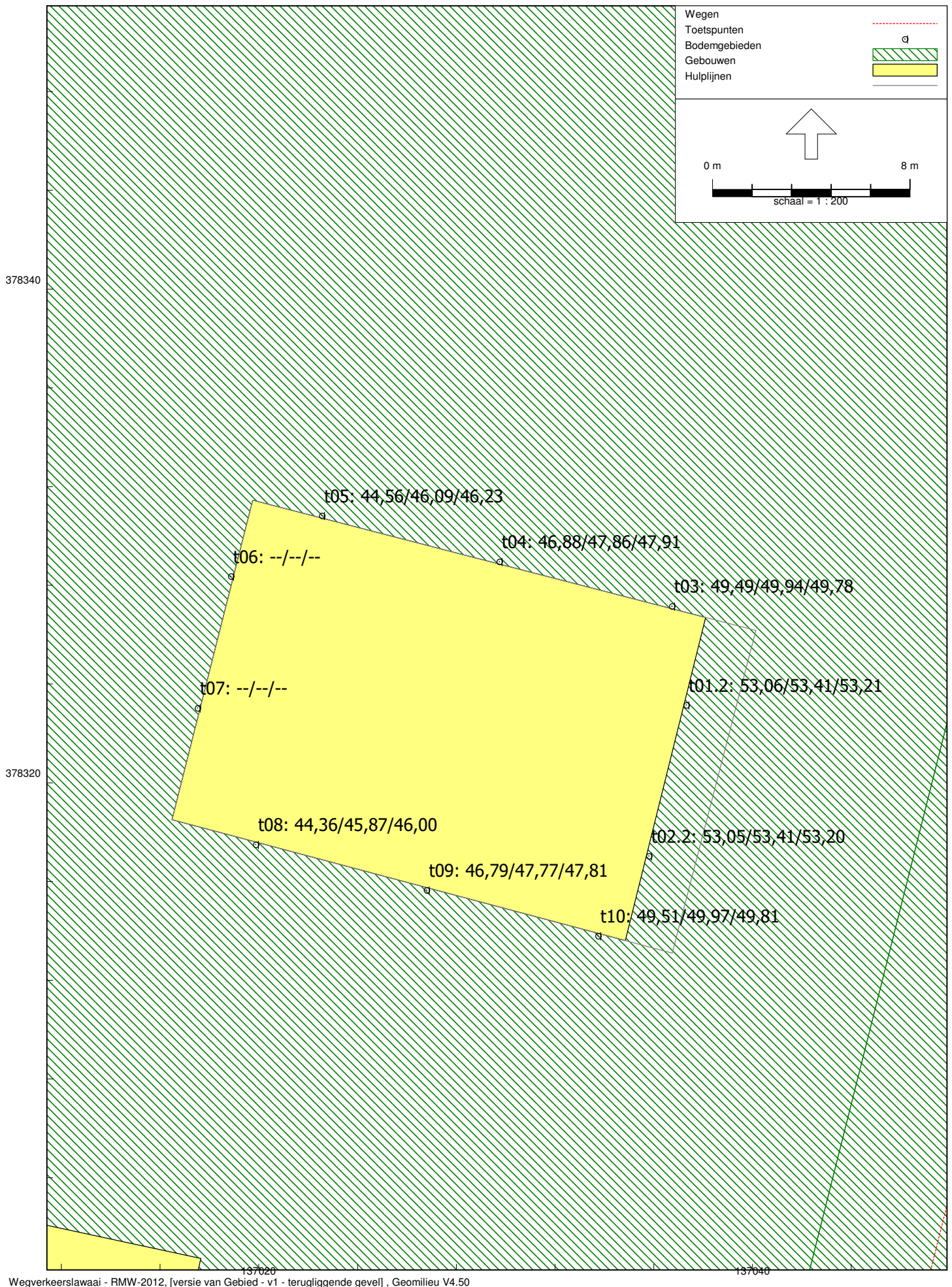
BIJLAGE 6:

Model: v1 - scherm
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Schermen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaaï - RMW-2012

Naam	Omschr.	ISO_H	ISO M.	Cp	Zwevend	Refl.L 1k	Refl.R 1k
s1	scherm	4,00	0,00	0 dB	Nee	0,80	0,80

BIJLAGE 7:

BIJLAGE 8:

Model: v1 - stiller wegdek
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaaï - RMW-2012

Naam	Omschr.	Type	Hbron	Helling	Wegdek	Wegdek	V(LV(D))	V(LV(A))	V(LV(N))	Totaal aantal	%Int(D)	%Int(A)	%Int(N)
w01	Kuilenrode	Verdeling	0,75	0	W12	Dunne deklagen B	60	60	60	1828,00	6,76	3,25	0,73

Model: v1 - stiller wegdek
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaaï - RMW-2012

Naam	%LV(D)	%LV(A)	%LV(N)	%MV(D)	%MV(A)	%MV(N)	%ZV(D)	%ZV(A)	%ZV(N)	Cpl	Cpl_W
w01	88,96	92,64	91,07	8,23	5,73	6,77	2,82	1,63	2,16	False	1,5

Rapport: Resultatentabel
Model: v1 - stiller wegdek
L_{Aeq} totaalresultaten voor toetspunten
Groep: Kuilenrode
Groepsreductie: Ja

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
t01_A	toetspunt	1,50	50,36	46,51	40,33	50,56
t01_B	toetspunt	4,50	50,68	46,81	40,64	50,88
t01_C	toetspunt	7,50	50,39	46,52	40,34	50,58
t02_A	toetspunt	1,50	50,38	46,53	40,35	50,58
t02_B	toetspunt	4,50	50,69	46,83	40,65	50,89
t02_C	toetspunt	7,50	50,40	46,53	40,35	50,59
t03_A	toetspunt	1,50	45,87	42,02	35,83	46,07
t03_B	toetspunt	4,50	46,40	42,55	36,36	46,60
t03_C	toetspunt	7,50	46,26	42,40	36,22	46,46
t04_A	toetspunt	1,50	43,10	39,26	33,07	43,31
t04_B	toetspunt	4,50	44,21	40,36	34,18	44,41
t04_C	toetspunt	7,50	44,27	40,41	34,23	44,47
t05_A	toetspunt	1,50	40,74	36,89	30,71	40,94
t05_B	toetspunt	4,50	42,41	38,56	32,38	42,61
t05_C	toetspunt	7,50	42,56	38,70	32,52	42,76
t06_A	toetspunt	1,50	--	--	--	--
t06_B	toetspunt	4,50	--	--	--	--
t06_C	toetspunt	7,50	--	--	--	--
t07_A	toetspunt	1,50	--	--	--	--
t07_B	toetspunt	4,50	--	--	--	--
t07_C	toetspunt	7,50	--	--	--	--
t08_A	toetspunt	1,50	40,53	36,68	30,50	40,73
t08_B	toetspunt	4,50	42,18	38,34	32,15	42,39
t08_C	toetspunt	7,50	42,33	38,47	32,29	42,53
t09_A	toetspunt	1,50	43,09	39,24	33,06	43,29
t09_B	toetspunt	4,50	44,18	40,33	34,15	44,38
t09_C	toetspunt	7,50	44,25	40,38	34,20	44,44
t10_A	toetspunt	1,50	45,90	42,05	35,86	46,10
t10_B	toetspunt	4,50	46,44	42,58	36,40	46,64
t10_C	toetspunt	7,50	46,30	42,44	36,26	46,50

Verkennd bodemonderzoek
Kuilenrode 7 te Hooge Mierde
(1901/177/TB-01, versie 0)

ADVISEURS
IN BOUWEN,
MILIEU &
VEILIGHEID

Verkennd bodemonderzoek

in opdracht van

Mevrouw D. van Dommelen
Smidsstraat 4a
5095 EG HOOGE MIERDE

betreffende locatie

Kuilenrode 7 te Hooge Mierde

documentkenmerk

1901/177/TB-01

versie

0

vestiging

Nuenen

datum

15 mei 2019

opgesteld door:

M.G.H. Botden
Projectleider bodem

gecontroleerd door:

B.P.H. Dorssers
Projectleider bodem

Dit document is digitaal gegenereerd en derhalve niet voorzien van een handtekening. De inhoud is aantoonbaar gecontroleerd en vrijgegeven. Het document mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd. Door derden aangebrachte wijzigingen en/of toevoegingen dan wel oneigenlijk gebruik van het document vallen niet onder de verantwoording van Tritium Advies BV.

Tritium Advies BV

Adviseurs in bouwen, milieu en veiligheid

T. 088.44 02 900

E. info@tritium.nl

i www.tritium.nl

K.v.k.nr. 17108024

Tritium Advies is gevestigd in:

Arkel >> Neer >> Nuenen >>

Prinsenbeek >> Rijkevoort

Samenvatting

In opdracht van mevrouw D. van Dommelen heeft Tritium Advies B.V. een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd op de locatie Kuilenrode 7 te Hooge Mierde.

Aanleiding voor het onderzoek is de voorgenomen bestemmingswijziging en de toekomstige herontwikkeling van de locatie.

Doel van het onderzoek is het vaststellen van de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem (grond en grondwater) om te bepalen of er op de locatie sprake is van bodemverontreiniging.

Op basis van het vooronderzoek is de onderzoekslocatie als "onverdacht" beschouwd. Er zijn geen aanwijzingen dat op de onderzoekslocatie en in de directe omgeving activiteiten hebben plaatsgevonden waardoor de bodem verontreinigd kan zijn geraakt.

Uit de resultaten van de veldwerkzaamheden en de uitgevoerde analyses wordt het volgende geconcludeerd.

Zintuiglijke waarnemingen

Er zijn geen bodemvreemde bijmengingen in de bodem waargenomen.

Analyseresultaten

Uit de analyseresultaten blijkt dat in de grond geen verontreinigingen zijn aangetoond met de onderzochte stoffen. In het grondwater is een lichte verontreiniging aangetoond met barium en zink.

Toetsing hypothese

De aangetoonde verontreinigingen met barium en zink in het grondwater is in tegenspraak met de hypothese dat de locatie onverdacht is. De aangetroffen gehalten zijn echter dermate laag, dat nader onderzoek hiernaar niet noodzakelijk wordt geacht.

Conclusie en aanbevelingen

De onderzoeksresultaten leveren geen beperkingen op ten aanzien van het huidige en toekomstige gebruik van de locatie en vormen naar mening van Tritium Advies geen belemmering voor de voorgenomen bestemmingswijziging en de toekomstige herontwikkeling van de locatie.

Inhoudsopgave

	pagina
Samenvatting	
1. Inleiding	1
2. Vooronderzoek	2
2.1 Locatiegegevens	2
2.2 Eerder uitgevoerd onderzoek	3
2.3 Bodemopbouw	4
2.4 Bodemkwaliteitskaart	4
2.5 Conclusies vooronderzoek	4
3. Onderzoeksstrategie	5
4. Uitvoering	6
4.1 Terreinverkenning	6
4.2 Plaatsen boringen	6
4.3 Bemonstering grondwater	6
4.4 Analyses	7
5. Analyseresultaten	8
5.1 Toetsingskader	8
5.2 Grond	9
5.3 Grondwater	9
6. Conclusie en aanbevelingen	10

Bijlagen

	aantal pagina's (excl. voorblad)
1. regionale ligging en kadastrale gegevens	2
2. situatietekening	1
3. veldwerkverslag	3
4. profielbeschrijvingen	3
5. analyseresultaten grond	7
6. analyseresultaten grondwater	5
7. toetsingstabellen grond	2
8. toetsingstabellen grondwater	2

1. Inleiding

In opdracht van mevrouw D. van Dommelen heeft Tritium Advies B.V. een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd op de locatie Kuilenrode 7 te Hooge Mierde.

Aanleiding voor het onderzoek is de voorgenomen bestemmingswijziging en de toekomstige herontwikkeling van de locatie.

Doel van het onderzoek is het vaststellen van de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem (grond en grondwater) om te bepalen of er op de locatie sprake is van bodemverontreiniging.

Tritium Advies B.V. heeft geen binding met de opdrachtgever en de onderzoekslocatie anders dan als onafhankelijk onderzoeksbureau.

Kwalibo

Op de veldwerkzaamheden en de chemische analyses die in het voorliggende rapport worden beschreven, is het Besluit bodemkwaliteit van toepassing. Voor nadere gegevens hierover wordt verwezen naar het veldwerkverslag en de analysecertificaten in de bijlagen.

2. Vooronderzoek

Het vooronderzoek is uitgevoerd volgens de NEN 5725 (oktober 2017). De geraadpleegde bronnen zijn weergegeven in tabel 2.1.

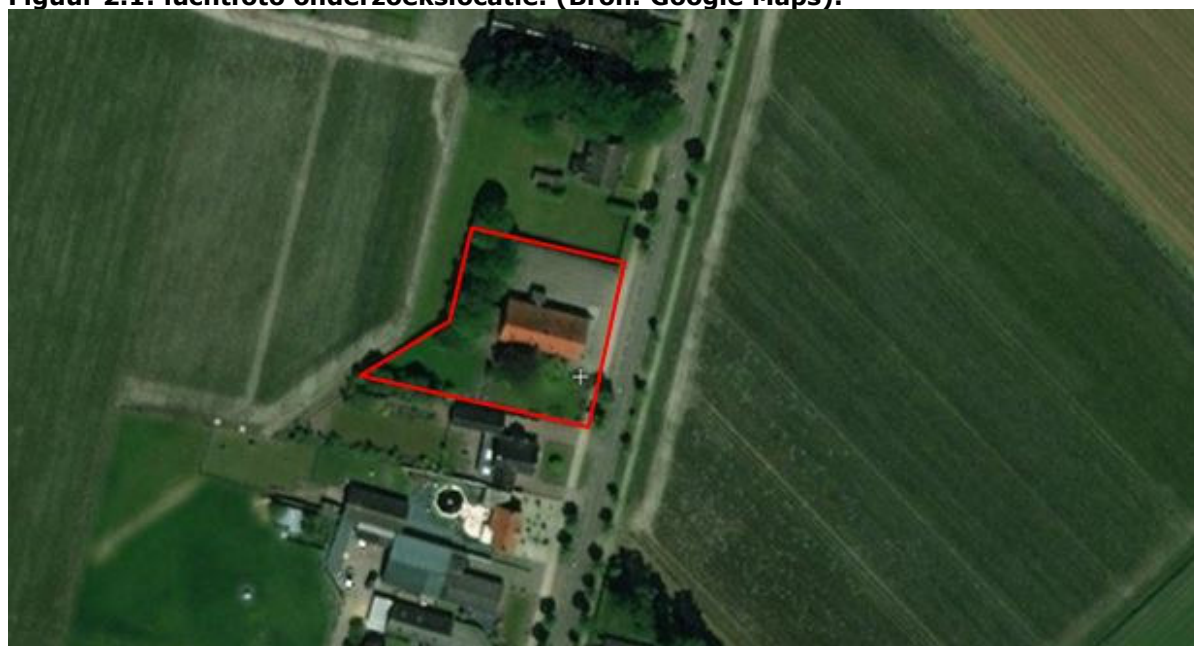
Tabel 2.1: overzicht geraadpleegde bronnen tijdens vooronderzoek.

tabel 2.17 overzicht geraadpleegde bronnen tijdens vooronderzoek			
categorie	bron	geraadpleegd	
		datum	contactpersoon
internet			
kadastrale gegevens	kadastralekaart.com	12-04-2019	n.v.t.
actuele terreinsituatie	bagviewer.kadaster.nl		
	Google Maps		
historische gegevens	topotijdreis.nl		
bodeminformatie	actueel hoogte bestand		
	bodemloket		
	dinoloket		
	bodemkwaliteitskaart		
archieven			
bodeminformatie	gemeente Reusel-De Mierden	15-04-2019	Dhr. R. Antonis

2.1 Locatiegegevens

De topografische ligging en de kadastrale gegevens van de onderzoekslocatie zijn weergegeven in bijlage 1. Een situatietekening is weergegeven in bijlage 2. In tabel 2.1 is een overzicht opgenomen van de locatiegegevens van de onderzoekslocatie. Een luchtfoto van de onderzoekslocatie is weergegeven in de navolgende figuur.

Figuur 2.1: luchtfoto onderzoekslocatie. (Bron: Google Maps).

Tabel 2.2: overzicht onderzoekslocatie.

actuele locatiegegevens		
adres		
straat	Kuilenrode	
huisnummer	7	
plaats	Hooge Mierde	
kadastraal		
gemeente	Hooge en Lage Mierde	
sectie	G	
nummer(s)	679	
locatie		
oppervlak	totaal 1.854 m ²	bebouwd circa 240 m ²
huidig gebruik	horecapand met bedrijfswoning	
voormalig gebruik	tot 1933 was de locatie onbebouwd en had de locatie een agrarische bestemming. Uit informatie van het Kadaster (BAG-viewer) blijkt dat de huidige bebouwing in 1933 is gerealiseerd en sindsdien heeft de locatie haar huidige bestemming.	
toekomstig gebruik	wonen met tuin	
dempingen, ophogingen, bijmengingen met puin	geen bekend	
bodembedreigende activiteiten en calamiteiten	geen bekend	
terreinsituatie		
bebouwing	horecapand met bedrijfswoning	
verhardingen	bebouwing:	beton
	overig:	tegels, klinkers
omgeving		
gebruik belendende percelen	wonen met tuin, openbare weg, agrarisch	

2.2 Eerder uitgevoerd onderzoek

Op de onderzoekslocatie en in de omgeving zijn in het verleden geen bodemonderzoeken uitgevoerd.

2.3 Bodemopbouw

Tabel 2.3: bodemopbouw en geohydrologie.

bodemopbouw		
maaiveldhoogte	29,5 m+NAP	
deklaag	dikte	2,0 m
	samenstelling	zeer fijn tot zeer grof zand, lokaal kleiig, grindig of humeus
	doorlatendheid	goed
1 ^e watervoerende pakket	dikte	6,5 m
	samenstelling	matig fijn tot uiterst grof zand, lokaal grindig tot zandig
	doorlatendheid	goed
geohydrologie		
freatisch grondwater	stijghoogte	27,8 m+NAP
	stromingsrichting	noordoostelijk
1 ^e watervoerende pakket	stijghoogte	onbekend
	stromingsrichting	noordoostelijk
waterhuishouding		
oppervlaktewater	in de directe omgeving is geen oppervlaktewater van betekenis aanwezig	
grondwaterbeschermingsbied	de locatie is niet gelegen in een grondwaterbeschermingsgebied	
grondwateronttrekking	op de onderzoekslocatie vindt geen grondwateronttrekking plaats. Van de omgeving zijn geen gegevens bekend.	
boringsvrije zone	de onderzoekslocatie is niet gelegen in een boringsvrije zone	

2.4 Bodemkwaliteitskaart

Tabel 2.4: regionale bodemkwaliteit.

bodemkwaliteitskaart	
kaart vastgesteld	ja, per 5 november 2010
gemeente	Reusel-De Mierden
bodemkwaliteitszone	buitengebied
kwaliteit bovengrond (0 - 0,5 m-mv)	AW-2000
kwaliteit ondergrond (0,5 - 2,0 m-mv)	AW-2000

2.5 Conclusies vooronderzoek

Uit het vooronderzoek blijkt het volgende.

De onderzoekslocatie wordt als "onverdacht" beschouwd. Er zijn geen aanwijzingen dat op de onderzoekslocatie en in de directe omgeving activiteiten hebben plaatsgevonden waardoor de bodem verontreinigd kan zijn geraakt.

3. Onderzoeksstrategie

Het verkennend bodemonderzoek is uitgevoerd conform de NEN 5740+A1 (april 2016).

De te volgen strategie is weergegeven in de navolgende tabel.

Tabel 3.1: strategie verkennend bodemonderzoek.

strategie ¹⁾	boorwerk (diepte in m-mv)		asfalt- of betonboringen	chemische analyses ²⁾	
	boringen	peilbuizen	(diameter)	grond	grondwater
ONV-NL	8 x (0,5) 2 x (2,0)	1	-	3 x NEN-g	1 x NEN-gw

Opmerkingen bij de tabel:

- 1) verklaring strategie:
 - ONV-NL : onderzoeksstrategie voor een onverdachte locatie, niet lijnvormig.
- 2) verklaring analyses:
 - NEN-g : pakket NEN 5740 voor grondparameters (organische stof en lutum, 9 metalen, PAK, PCB en minerale olie);
 - NEN-gw : pakket NEN 5740 voor grondwaterparameters (9 metalen, vluchtige aromatische koolwaterstoffen en naftaleen, vluchtige gechloreerde koolwaterstoffen en minerale olie).

De analyses worden door een geaccrediteerd laboratorium uitgevoerd. De grond- en grondwatermonsters worden conform AS3000 voorbereid.

4. Uitvoering

De veldwerkzaamheden zijn uitgevoerd volgens:

NEN5706:2003 (juli 2003)	: zintuiglijke waarnemingen
NEN5742:2001 (september 2001)	: bemonstering grond en sediment
NEN5744:2011 (maart 2011) en NEN5744/A1 (april 2013)	: bemonstering grondwater
NEN5766:2003 (augustus 2003)	: plaatsing van peilbuizen

4.1 Terreinverkenning

Voorafgaand aan het veldwerk is een terreinverkenning uitgevoerd. Hierbij is gecontroleerd of de gegevens in hoofdstuk 2 van dit rapport overeenkomen met de situatie in het veld. De resultaten van de terreinverkenning hebben geen aanleiding gegeven om de onderzoeksstrategie aan te passen.

4.2 Plaatsen boringen

De plaats van de boringen is weergegeven in bijlage 2. Tijdens de uitvoering van het veldwerk deden zich geen belemmeringen of bijzonderheden voor.

De bij de werkzaamheden vrijkomende grond is in het veld zintuiglijk beoordeeld. Hierbij zijn geen waarnemingen gedaan die duiden op een mogelijke bodemverontreiniging.

4.3 Bemonstering grondwater

Tijdens de grondwatermonsternamen zijn in het veld de zuurgraad (pH), de troebelheid en de elektrische geleidbaarheid (Ec) van het grondwater bepaald. De meetresultaten zijn weergegeven in de navolgende tabel. De plaats van de peilbuis is weergegeven in bijlage 2.

Tabel 4.1: peilbuisspecificaties.

peilbuis	datum bemonstering	filtertraject (m-mv)	grondwaterstand (m-mv)	pH (-)	Ec ($\mu\text{S}/\text{cm}$)	troebelheid (ntu)
01	25-04-2019	2,40 – 3,40	1,90	6,8	245	9,7

Tijdens de bemonstering van het grondwater deden zich geen belemmeringen of bijzonderheden voor

4.4 Analyses

De monsters zijn volgens de navolgende tabel geanalyseerd.

Tabel 4.2: geanalyseerde monsters (grond).

monster-code	traject (m-mv) ¹⁾	deelmonsters	chemische analyses ²⁾	toelichting
mm-01	0,00 - 0,70	01 (0,40 - 0,70), 02 (0,30 - 0,60) 04 (0,00 - 0,50), 05 (0,35 - 0,60) 11 (0,20 - 0,60)	NEN-g	zintuiglijk schone bovengrond
mm-02	0,00 - 0,75	03 (0,35 - 0,75), 06 (0,00 - 0,50) 07 (0,00 - 0,50), 08 (0,30 - 0,60) 09 (0,00 - 0,50), 10 (0,00 - 0,50)	NEN-g	zintuiglijk schone bovengrond
mm-03	0,60 - 1,75	01 (0,70 - 1,20), 01 (1,20 - 1,55) 02 (0,60 - 1,10), 02 (1,10 - 1,40) 03 (0,75 - 1,25), 03 (1,25 - 1,75)	NEN-g	zintuiglijk schone ondergrond

Opmerkingen bij de tabel:

- 1) het aangegeven traject betreft de minimale en maximale diepte van de deelmonsters in het betreffende mengmonster;
- 2) verklaring analyses:
NEN-g : pakket NEN 5740 voor grondparameters (organische stof en lutum, 9 metalen, PAK, PCB en minerale olie).

Tabel 4.3: geanalyseerde monsters (grondwater).

monster-code	peilbuis-nummer	filtertraject (m-mv)	chemische analyses ¹⁾	motivatie
01-1-1	01	2,40-3,40	NEN-gw	onderzoek grondwater

Opmerkingen bij de tabel:

- 1) verklaring analyses:
NEN-gw : pakket NEN 5740 voor grondwaterparameters (9 metalen, vluchtige aromatische koolwaterstoffen en naftaleen, vluchtige gechloreerde koolwaterstoffen en minerale olie).

5. Analyseresultaten

5.1 Toetsingskader

Wet bodembescherming (Wbb)

De analyseresultaten zijn vergeleken met de toetsingstabel 'Streefwaarden grondwater en interventiewaarden grond en grondwater' uit de circulaire bodemsanering (Nederlandse Staatscourant, nr. 16675, 27 juni 2013).

Bij onderhavig onderzoek zijn het organische stof- en lutumgehalte analytisch bepaald en weergegeven op het analysecertificaat. Met behulp van de bodemtypecorrectieformules uit de Regeling bodemkwaliteit zijn de meetwaarden van de grond omgerekend naar waarden voor standaardbodem (met een lutum percentage van 25 % en een organische stof percentage van 10 %). Voor de grond en het grondwater worden respectievelijk de achtergrondwaarde en de streefwaarde beschouwd als het niveau waaronder sprake is van een duurzame bodemkwaliteit. De interventiewaarde betreft het niveau waarboven voor zowel de grond als het grondwater sprake kan zijn van risico's voor het milieu en de volksgezondheid. Een sanering van de bodem kan dan noodzakelijk zijn.

In voorliggende rapportage wordt als criterium voor het uitvoeren van nader onderzoek de tussenwaarde gehanteerd. De tussenwaarde voor grond betreft het gemiddelde van de achtergrond- en de interventiewaarde en voor het grondwater het gemiddelde van de streef- en interventiewaarde.

De aanduiding van de mate van verontreiniging in het rapport is weergegeven in de onderstaande tabel.

Tabel 5.1: aanduiding mate van verontreiniging.

aanduiding in rapport	betekenis voor grond	betekenis voor grondwater
- = niet verontreinigd	de toetsingswaarden worden niet overschreden	de toetsingswaarden worden niet overschreden
>AW of >S = licht verontreinigd	het aangetoonde gehalte ligt tussen de achtergrond- en tussenwaarde.	het aangetoonde gehalte ligt tussen de streef- en tussenwaarde.
>T = matig verontreinigd	het aangetoonde gehalte ligt tussen de tussen- en interventiewaarde.	het aangetoonde gehalte ligt tussen de tussen- en interventiewaarde.
>I = sterk verontreinigd	het aangetoonde gehalte ligt boven de interventiewaarde.	het aangetoonde gehalte ligt boven de interventiewaarde.

5.2 Grond

De analyseresultaten van de grondmonsters zijn weergegeven in bijlage 5. De toetsingsresultaten zijn weergegeven in bijlage 7. Een samenvatting is weergegeven in de navolgende tabel.

Tabel 5.2: samenvatting toetsingsresultaten grond.

monster-code	traject ¹⁾ (m-mv)	deelmonsters	motivatie	toetsingsresultaten Wbb		
				> AW	> T	> I
mm-01	0,00 - 0,70	01 (0,40 - 0,70), 02 (0,30 - 0,60) 04 (0,00 - 0,50), 05 (0,35 - 0,60) 11 (0,20 - 0,60)	zintuiglijk schone bovengrond	-	-	-
mm-02	0,00 - 0,75	03 (0,35 - 0,75), 06 (0,00 - 0,50) 07 (0,00 - 0,50), 08 (0,30 - 0,60) 09 (0,00 - 0,50), 10 (0,00 - 0,50)	zintuiglijk schone bovengrond	-	-	-
mm-03	0,60 - 1,75	01 (0,70 - 1,20), 01 (1,20 - 1,55) 02 (0,60 - 1,10), 02 (1,10 - 1,40) 03 (0,75 - 1,25), 03 (1,25 - 1,75)	zintuiglijk schone ondergrond	-	-	-

Opmerkingen bij de tabel:

- 1) het aangegeven traject betreft de minimale en maximale diepte van de deelmonsters in het betreffende mengmonster.

5.3 Grondwater

De analyseresultaten van het grondwatermonster zijn weergegeven in bijlage 6. De toetsingsresultaten zijn weergegeven in bijlage 8. Een samenvatting is weergegeven in de navolgende tabel.

Tabel 5.3: samenvatting toetsingsresultaten grondwater.

peilbuis-nummer	filtertraject (m-mv)	motivatie	toetsingsresultaten Wbb		
			> S	> T	> I
01	2,40 - 3,40	onderzoek grondwater	barium, zink	-	-

6. Conclusie en aanbevelingen

Uit de resultaten van de veldwerkzaamheden en de uitgevoerde analyses wordt het volgende geconcludeerd.

Zintuiglijke waarnemingen

Er zijn geen bodemvreemde bijmengingen in de bodem waargenomen.

Analyseresultaten

Uit de analyseresultaten blijkt dat in de grond geen verontreinigingen zijn aangetoond met de onderzochte stoffen. In het grondwater is een lichte verontreiniging aangetoond met barium en zink.

Toetsing hypothese

De aangetoonde verontreinigingen met barium en zink in het grondwater is in tegenspraak met de hypothese dat de locatie onverdacht is. De aangetroffen gehalten zijn echter dermate laag, dat nader onderzoek hiernaar niet noodzakelijk wordt geacht.

Conclusie en aanbevelingen

De onderzoeksresultaten leveren geen beperkingen op ten aanzien van het huidige en toekomstige gebruik van de locatie en vormen naar mening van Tritium Advies geen belemmering voor de voorgenomen bestemmingswijziging en de toekomstige herontwikkeling van de locatie.

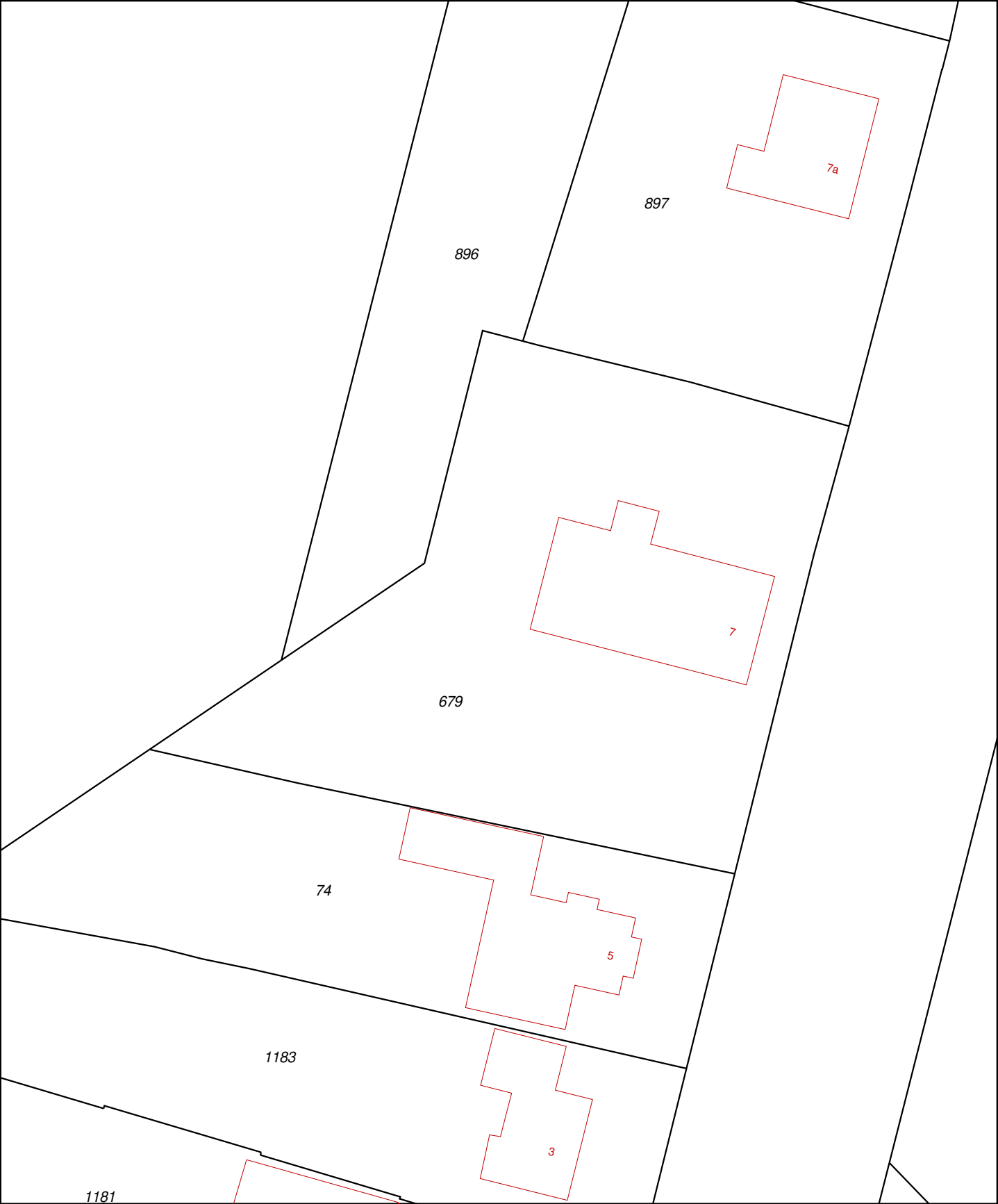
Indien grond wordt afgegraven (bijvoorbeeld bij bouwwerkzaamheden) en van de locatie wordt afgevoerd, dient er rekening mee te worden gehouden dat deze grond elders niet zonder meer toepasbaar is. Met betrekking tot het elders hergebruiken van grond zijn de regels van het Besluit bodemkwaliteit van toepassing, die doorgaans een grotere onderzoeksinspanning vereisen.

Bijlage 1

Regionale ligging en kadastrale gegevens

Bijgevoegd zijn:

		aantal pagina's
1	topografische kaart	1
2	kadastrale kaart	1

12345

25

Deze kaart is noordgericht

Perceelnummer

Huisnummer

Vast gestelde kadastrale grens

Voorlopige kadastrale grens

Administratieve kadastrale grens

Bebouwing

Overige topografie

Geleverd op 14 mei 2019

Schaal 1:500

Kadastrale gemeente

Sectie

Perceel

Hooge en Lage Mierde

G

679

Aan dit uittreksel kunnen geen betrouwbare maten worden ontleend.

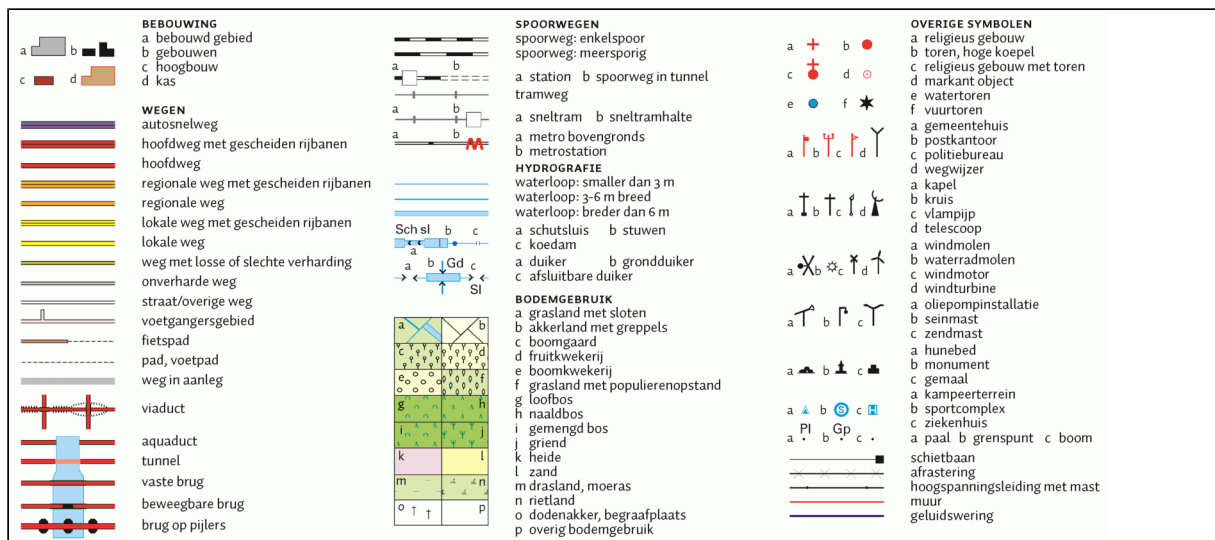
De Dienst voor het kadaster en de openbare registers behoudt zich de intellectuele eigendomsrechten voor, waaronder het auteursrecht en het databankenrecht.

Deze kaart is noordgericht.

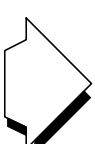
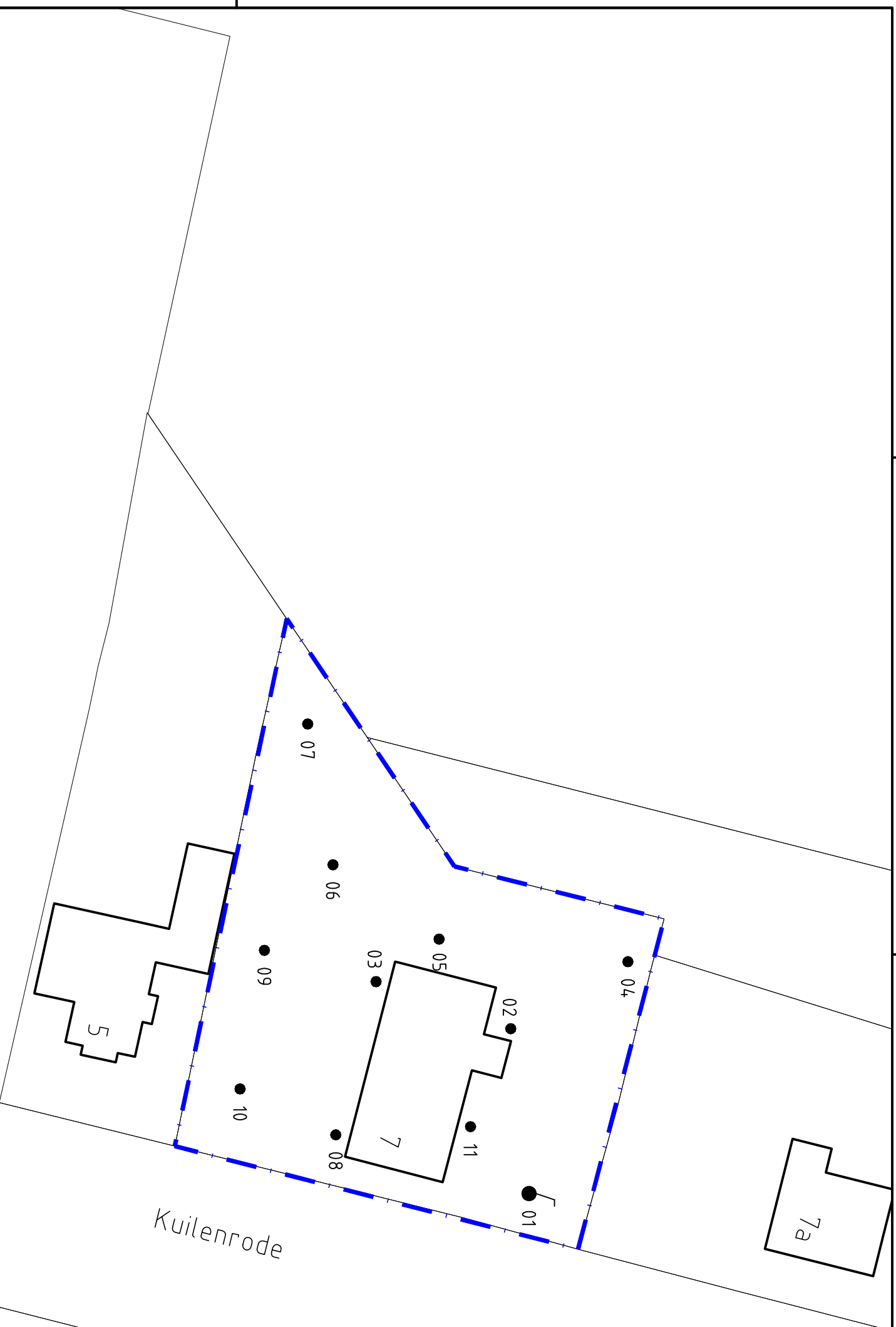
Schaal 1: 12500

 Hier bevindt zich Kadastraal object Hooge en Lage Mierde G 679
Kuilenrode 7, 5095BA Hooge Mierde
CC-BY Kadaster.

Bijlage 2

Situatietekening

LEGENDA

- BORING
- PEILBUIS
- LOCATIEGRENS

[illegible]

Bijlage 3

Veldwerkverslag

Kwalibo

Op de veldwerkzaamheden van dit onderzoek is het Besluit bodemkwaliteit van toepassing. Onder de naam Kwalibo regelt het Besluit de kwaliteitsborging in het bodembeheer. In het veldwerkverslag is expliciet vermeld welke werkzaamheden onder Kwalibo zijn uitgevoerd. Onderdelen zonder vermelding over Kwalibo, zijn niet onder Kwalibo uitgevoerd. Eventuele afwijkingen en bijzonderheden worden in het veldwerkverslag beschreven. De invloed van deze afwijkingen en bijzonderheden op de betrouwbaarheid van de resultaten wordt hieronder beschreven.

Afwijkingen en bijzonderheden.

afwijking	omschrijving	gevolgen voor de betrouwbaarheid
geen	-	-

Monsternemingsformulier 2001

1.1 Projectgegevens

Project		Opdrachtgever	Locatie
Projectnummer	1901/177/TB	Mevr. D. van Dommelen	Kuilenrode 7
Projectnaam	Kuilenrode 7 Hooge Mierde		Hooge Mierde
Projectleider	Michel Botden		
Plaatsvervanger	Ben Dorssers		

1.2 Uitvoering

Grondboringen uitgevoerd:

Zie boorprofielen

Asbestinspectiegaten voorgeboord?

NUT

Toestroming peilbuis: goed / matig / slecht / anders, namelijk:

Grondwaterstand: 1,7 m-mv

Overige gegevens: Omgeving

Noord

Woning

Zuid

Woning

Oost

Akker / Boomkweker

West

Akker / Boomkweker

Asbest

Asbestverdachte materialen waargenomen op het maaiveld?

ja / nee

(bij ja, omschrijven bij opmerkingen)

Meerwerk

Stagnatie

Opmerkingen

⚠ Tijdens veldwerk (18-04-2019) geen bijzonderheden in of op bodem aangetroffen. Boring 02 → tpu rioolput

1.3 Accordering monsternemingsformulier

	naam	datum	handtekening
Erkende monsterner(s)	<u>Rolf Hiebnekt</u>	<u>18-04-2019</u>	<u>[Handtekening]</u>
veldwerker(s) in opleiding			
assistent veldwerker			

Bovenstaande monsternemers bevestigen middels ondertekening dat:

- De werkzaamheden onder certificaat en volgens de actuele versie van BRL 2000 zijn uitgevoerd.
- De monsters ter onderzoek zijn aangeboden aan een door de Minister aangewezen laboratorium.
- Het veldwerk onafhankelijk van de opdrachtgever is uitgevoerd conform de eisen van BRL 2000.

Monsternemingsformulier 2002

1.1 Projectgegevens

Project	Opdrachtgever	Locatie
Projectnummer	Mevr. D. van Dommelen	Kullenrode 7
Projectnaam		
Projectleider		
Plaatsvervanger		

1.2 Uitvoering

Grondwater bemonsterd:

91

Overige gegevens: Meerwerk

Stagnatie

Opmerkingen

1.3 Accordering monsternemingsformulier

	naam	datum	handtekening
Erkende monsterner(s)	M. H. J. Kers	25-4-19	
veldwerker(s) in opleiding			
assistent veldwerker			

Bovenstaande monsternemers bevestigen middels ondertekening dat:

- De werkzaamheden onder certificaat en volgens de actuele versie van BRL 2000 zijn uitgevoerd.
- De monsters ter onderzoek zijn aangeboden aan een door de Minister aangewezen laboratorium.
- Het veldwerk onafhankelijk van de opdrachtgever is uitgevoerd conform de eisen van BRL 2000.

Bijlage 4

Profielbeschrijvingen

Bijlage: Boorprofielen

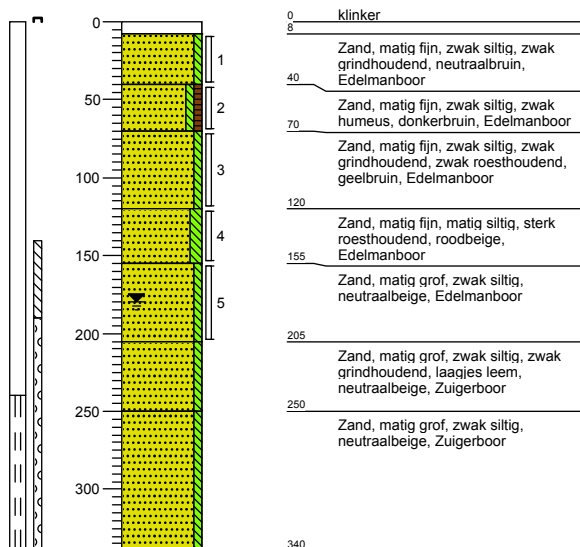
Boring: 01

Boormeester: rl

X (RD): 137040,85

Y (RD): 378334,60

Datum: 18-04-2019

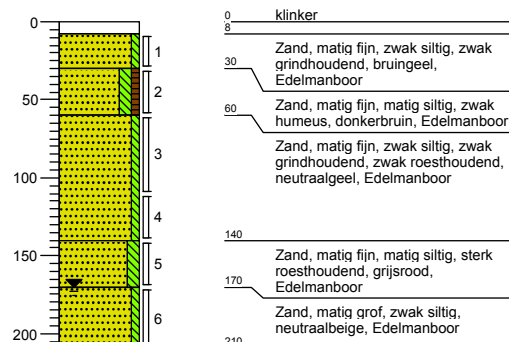
Boring: 02

Boormeester: rl

X (RD): 137023,44

Y (RD): 378332,67

Datum: 18-04-2019

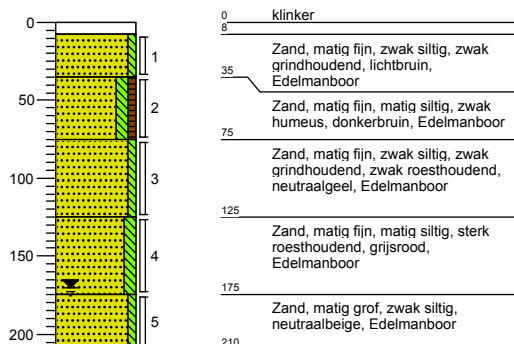
Boring: 03

Boormeester: rl

X (RD): 137018,47

Y (RD): 378318,44

Datum: 18-04-2019

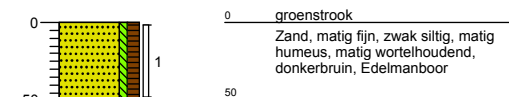
Boring: 04

Boormeester: rl

X (RD): 137016,36

Y (RD): 378345,04

Datum: 18-04-2019

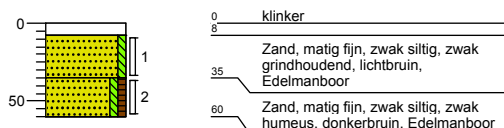
Boring: 05

Boormeester: rl

X (RD): 137013,98

Y (RD): 378325,10

Datum: 18-04-2019

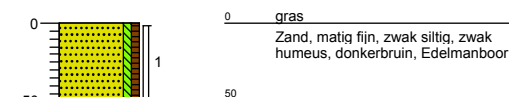
Boring: 06

Boormeester: rl

X (RD): 137006,12

Y (RD): 378313,89

Datum: 18-04-2019

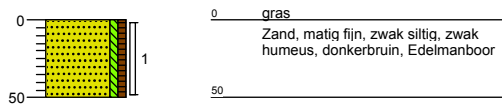
Bijlage: Boorprofielen

Boring: 07

Boormeester: rl X (RD): 136991,25
Y (RD): 378311,22

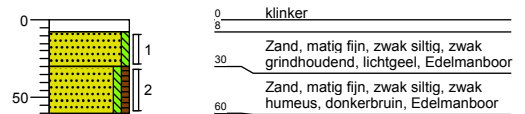
Datum: 18-04-2019

Boring: 08

Boormeester: rl X (RD): 137034,65
Y (RD): 378314,19

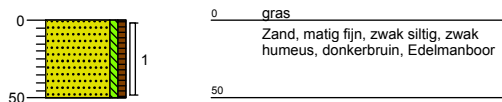
Datum: 18-04-2019

Boring: 09

Boormeester: rl X (RD): 137015,16
Y (RD): 378306,65

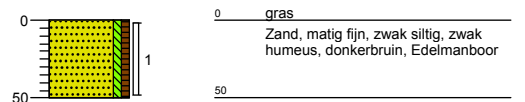
Datum: 18-04-2019

Boring: 10

Boormeester: rl X (RD): 137029,80
Y (RD): 378304,08

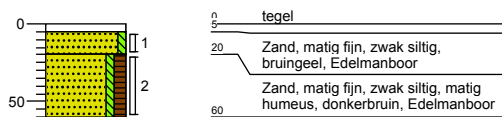
Datum: 18-04-2019

Boring: 11

Boormeester: rl X (RD): 137033,79
Y (RD): 378328,42

Datum: 18-04-2019

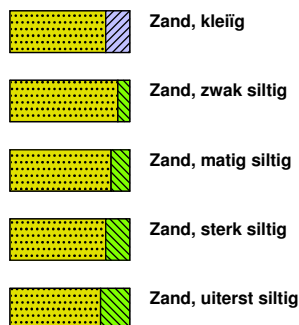

Legenda (conform NEN 5104)

grind

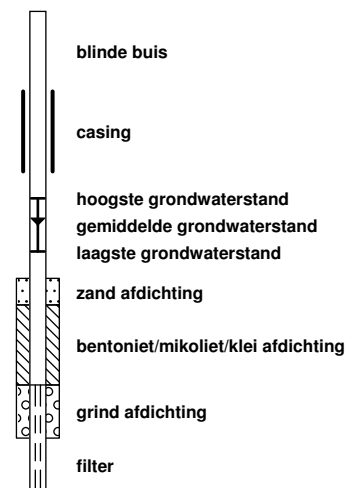
zand

veen

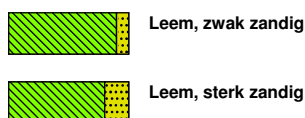
peilbuis

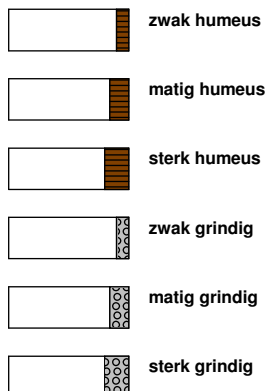
klei

leem

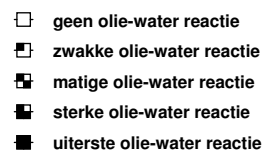
overige toevoegingen

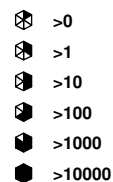
geur

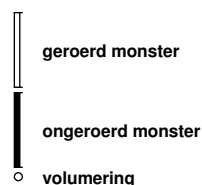
olie

p.i.d.-waarde

monsters

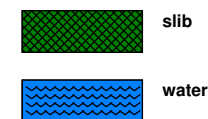

overig

toelichting mate van bodemvreemde bijmengingen:

- sporen <1% (gewichtspercentage)
- zwak 1-5% (gewichtspercentage)
- matig 5-10% (gewichtspercentage)
- sterk 10-20% (gewichtspercentage)
- uiterst 20-50% (gewichtspercentage)
- volledig >50% (volumepercentage)

Bijlage 5

Analyseresultaten grond

AL-West B.V.

Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110, Fax +31(0)570 788108
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

TRITIUM ADVIES B.V.

M. Botden
Collse Heide 48
5674 VN NUENEN

Datum 29.04.2019
Relatienr 35003866
Opdrachtnr. 847561

ANALYSERAPPORT

Opdracht 847561 Bodem / Eluaat

Opdrachtgever 35003866 TRITIUM ADVIES B.V.
Uw referentie 1901177TB Hooge Mierden, Kuilenrode 7
Opdrachtacceptatie 19.04.19
Monsternemer Opdrachtgever

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij zenden wij u de resultaten van het door u aangevraagde laboratoriumonderzoek.
De analyses zijn, tenzij anders vermeld, geaccrediteerd volgens NEN-EN-ISO/IEC 17025 en uitgevoerd overeenkomstig de onderzoeksmethoden die worden genoemd in de meest actuele versie van onze verrichtingenlijst van de Raad voor Accreditatie, accreditatienummer L005.

De analyses zijn, tenzij anders vermeld, uitgevoerd overeenkomstig onze erkenning voor de werkzaamheid "Analyse voor milieuhygiënisch bodemonderzoek" van het Besluit Bodemkwaliteit.

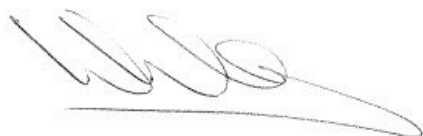
Indien u gegevens wenst over de meetonzekerheden van een methode, kunnen wij u deze op verzoek verstrekken.

Dit rapport mag alleen in zijn geheel worden gereproduceerd. Eventuele bijlagen zijn onderdeel van het rapport.

Indien u nog vragen heeft of aanvullende informatie wenst, verzoeken wij u om contact op te nemen met Klantenservice.

Wij vertrouwen U met de toegezonden informatie van dienst te zijn.

Met vriendelijke groet,

AL-West B.V. Dhr. Wouter Wanders, Tel. +31/570788115
Klantenservice

AL-West B.V.

Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110, Fax +31(0)570 788108
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

AGROLAB GROUP

Your labs. Your service.

Opdracht 847561 Bodem / Eluaat

Monsternr.	Monstername	Monsteromschrijving
188418	18.04.2019	mm-01 01 (40-70) 02 (30-60) 04 (0-50) 05 (35-60) 11 (20-60)
188424	18.04.2019	mm-02 03 (35-75) 06 (0-50) 07 (0-50) 08 (30-60) 09 (0-50) 10 (0-50)
188431	18.04.2019	mm-03 01 (70-120) 01 (120-155) 02 (60-110) 02 (110-140) 03 (75-125) 03 (125-175)

Eenheid

188418**188424****188431**

mm-01 01 (40-70) 02 (30-60) 04 (0-50) 05 (35-60) 11 (20-60) mm-02 03 (35-75) 06 (0-50) 07 (0-50) 08 (30-60) 09 (0-50) 10 (0-50) mm-03 01 (70-120) 01 (120-155) 02 (60-110) 02 (110-140) 03 (75-125) 03 (125-175)

Algemene monstervoorbehandeling

S	Voorbehandeling conform AS3000		++	++	++
S	Droge stof	%	91,1	91,0	90,8
S	IJzer (Fe2O3)	% Ds	<5,0	<5,0	<5,0

Fracties (sedigraaf)

S	Fractie < 2 µm	% Ds	1,7	2,5	1,0
---	----------------	------	-----	-----	-----

Klassiek Chemische Analyses

S	Organische stof	% Ds	1,9 ^{x)}	1,8 ^{x)}	<0,2 ^{x)}
---	-----------------	------	-------------------	-------------------	--------------------

Voorbehandeling metalen analyse

S	Koningswater ontsluiting		++	++	++
---	--------------------------	--	----	----	----

Metalen (AS3000)

S	Barium (Ba)	mg/kg Ds	<20	<20	<20
S	Cadmium (Cd)	mg/kg Ds	<0,20	<0,20	<0,20
S	Kobalt (Co)	mg/kg Ds	<3,0	<3,0	<3,0
S	Koper (Cu)	mg/kg Ds	5,5	11	<5,0
S	Kwik (Hg)	mg/kg Ds	<0,05	<0,05	<0,05
S	Lood (Pb)	mg/kg Ds	17	20	<10
S	Molybdeen (Mo)	mg/kg Ds	<1,5	<1,5	<1,5
S	Nikkel (Ni)	mg/kg Ds	<4,0	<4,0	<4,0
S	Zink (Zn)	mg/kg Ds	<20	<20	21

PAK (AS3000)

S	Anthraceen	mg/kg Ds	<0,050	<0,050	<0,050
S	Benzo(a)anthraceen	mg/kg Ds	<0,050	<0,050	<0,050
S	Benzo(a)-Pyreen	mg/kg Ds	<0,050	<0,050	<0,050
S	Benzo(ghi)peryleen	mg/kg Ds	<0,050	<0,050	<0,050
S	Benzo(k)fluorantheen	mg/kg Ds	<0,050	<0,050	<0,050
S	Chryseen	mg/kg Ds	<0,050	0,057	<0,050
S	Fenanthreen	mg/kg Ds	<0,050	<0,050	<0,050
S	Fluorantheen	mg/kg Ds	0,096	<0,050	<0,050
S	Indeno-(1,2,3-c,d)pyreen	mg/kg Ds	<0,050	<0,050	<0,050
S	Naftaleen	mg/kg Ds	<0,050	<0,050	<0,050
S	Som PAK (VROM) (Factor 0,7)	mg/kg Ds	0,41 ^{#)}	0,37 ^{#)}	0,35 ^{#)}

Minerale olie (AS3000/AS3200)

S	Koolwaterstoffractie C10-C40	mg/kg Ds	<35	<35	<35
	Koolwaterstoffractie C10-C12	mg/kg Ds	<3 *	<3 *	<3 *

De in dit rapport vermelde analyses zijn geaccrediteerd volgens ISO/IEC 17025:2005, tenzij bij de analyse het symbool " * " staat vermeld.

Kamer van Koophandel
Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.:
NL 811132559 B01

Directeur
ppa. Marc van Gelder
Dr. Paul Wimmer

Blad 2 van 4

AL-West B.V.

Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110, Fax +31(0)570 788108
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

AGROLAB GROUP

Your labs. Your service.

Opdracht 847561 Bodem / Eluaat

Eenheid 188418 188424 188431

mm-01 01 (40-70) 02 (30-60) 04 (0-50) 05 (35-60) 11 (20-60) mm-02 03 (35-75) 06 (0-50) 07 (0-50) 08 (20-60) 09 (0-50) 10 (0-50) mm-03 01 (70-120) 01 (120-155) 02 (80-110) 02 (110-140) 03 (75-125) 03 (125-175)

Minerale olie (AS3000/AS3200)

Koolwaterstof fractie C12-C16	mg/kg Ds	<3 *	<3 *	<3 *
Koolwaterstof fractie C16-C20	mg/kg Ds	<4 *	<4 *	<4 *
Koolwaterstof fractie C20-C24	mg/kg Ds	<5 *	<5 *	<5 *
Koolwaterstof fractie C24-C28	mg/kg Ds	<5 *	<5 *	<5 *
Koolwaterstof fractie C28-C32	mg/kg Ds	<5 *	<5 *	<5 *
Koolwaterstof fractie C32-C36	mg/kg Ds	<5 *	<5 *	<5 *
Koolwaterstof fractie C36-C40	mg/kg Ds	<5 *	<5 *	<5 *

Polychloorbifenylen (AS3000)

S PCB 28	mg/kg Ds	<0,0010	<0,0010	<0,0010
S PCB 52	mg/kg Ds	<0,0010	<0,0010	<0,0010
S PCB 101	mg/kg Ds	<0,0010	<0,0010	<0,0010
S PCB 118	mg/kg Ds	<0,0010	<0,0010	<0,0010
S PCB 138	mg/kg Ds	<0,0010	<0,0010	<0,0010
S PCB 153	mg/kg Ds	<0,0010	<0,0010	<0,0010
S PCB 180	mg/kg Ds	<0,0010	<0,0010	<0,0010
S Som PCB (7 Ballschmutter) (Factor 0,7)	mg/kg Ds	0,0049 #)	0,0049 #)	0,0049 #)

x) Gehaltes beneden de rapportagegrens zijn niet mee inbegrepen.

#) Bij deze som zijn resultaten "<rapportagegrens" vermenigvuldigd met 0,7.

S) Erkend volgens AS SIKB 3000

Verklaring: "<" of n.a. betekent dat het gehalte van de component lager is dan de rapportagegrens.

Het analyseresultaat van PCB 138 is mogelijk overschat vanwege co-elutie met PCB 163

Het organische stof gehalte wordt gecorrigeerd voor het lutum gehalte, als geen lutum bepaald is wordt gecorrigeerd als ware het lutum gehalte 5,4%

Begin van de analyses: 19.04.2019

Einde van de analyses: 29.04.2019

De onderzoeksresultaten hebben alleen betrekking op het aangeleverde monstermateriaal. Monsters met onbekende herkomst kunnen slechts beperkt gecontroleerd worden op plausibiliteit.

AL-West B.V. Dhr. Wouter Wanders, Tel. +31/570788115
Klantenservice

Kamer van Koophandel
Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.:
NL 811132559 B01

Directeur
ppa. Marc van Gelder
Dr. Paul Wimmer

Blad 3 van 4

AL-West B.V.

Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110, Fax +31(0)570 788108
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

AGROLAB GROUP

Your labs. Your service.

Opdracht 847561 Bodem / Eluaat

Toegepaste methoden

eigen methode: Koolwaterstof fractie C10-C12 Koolwaterstof fractie C12-C16 Koolwaterstof fractie C16-C20
Koolwaterstof fractie C20-C24 Koolwaterstof fractie C24-C28 Koolwaterstof fractie C28-C32
Koolwaterstof fractie C32-C36 Koolwaterstof fractie C36-C40

Gelijkwaardig aan NEN 5739: IJzer (Fe₂O₃)

NEN-EN12880; AS3000 en AS3200; NEN-EN15934: Droge stof

Protocollen AS 3000: Organische stof Voorbehandeling conform AS3000 Zink (Zn) Nikkel (Ni) Molybdeen (Mo) Lood (Pb) Kwik (Hg)
Barium (Ba) Cadmium (Cd) Koper (Cu) Kobalt (Co) Koolwaterstof fractie C10-C40 Fluorantheen Fenanthreen
Chryseen Benzo-(a)-Pyreen Benzo(k)fluorantheen Benzo(ghi)peryleen Benzo(a)anthracen Anthracen
Indeno-(1,2,3-c,d)pyreen Naftaleen Som PAK (VROM) (Factor 0,7) PCB 28 PCB 52 PCB 101 PCB 118
PCB 138 PCB 153 PCB 180 Som PCB (7 Ballschmiter) (Factor 0,7)

Protocollen AS 3000 / Protocollen AS 3200: Koningswater ontsluiting Fractie < 2 µm

De in dit rapport vermelde analyses zijn geaccrediteerd volgens ISO/IEC 17025:2005, tenzij bij de analyse het symbool " * " staat vermeld.

Kamer van Koophandel
Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.:
NL 811132559 B01

Directeur
ppa. Marc van Gelder
Dr. Paul Wimmer

Blad 4 van 4

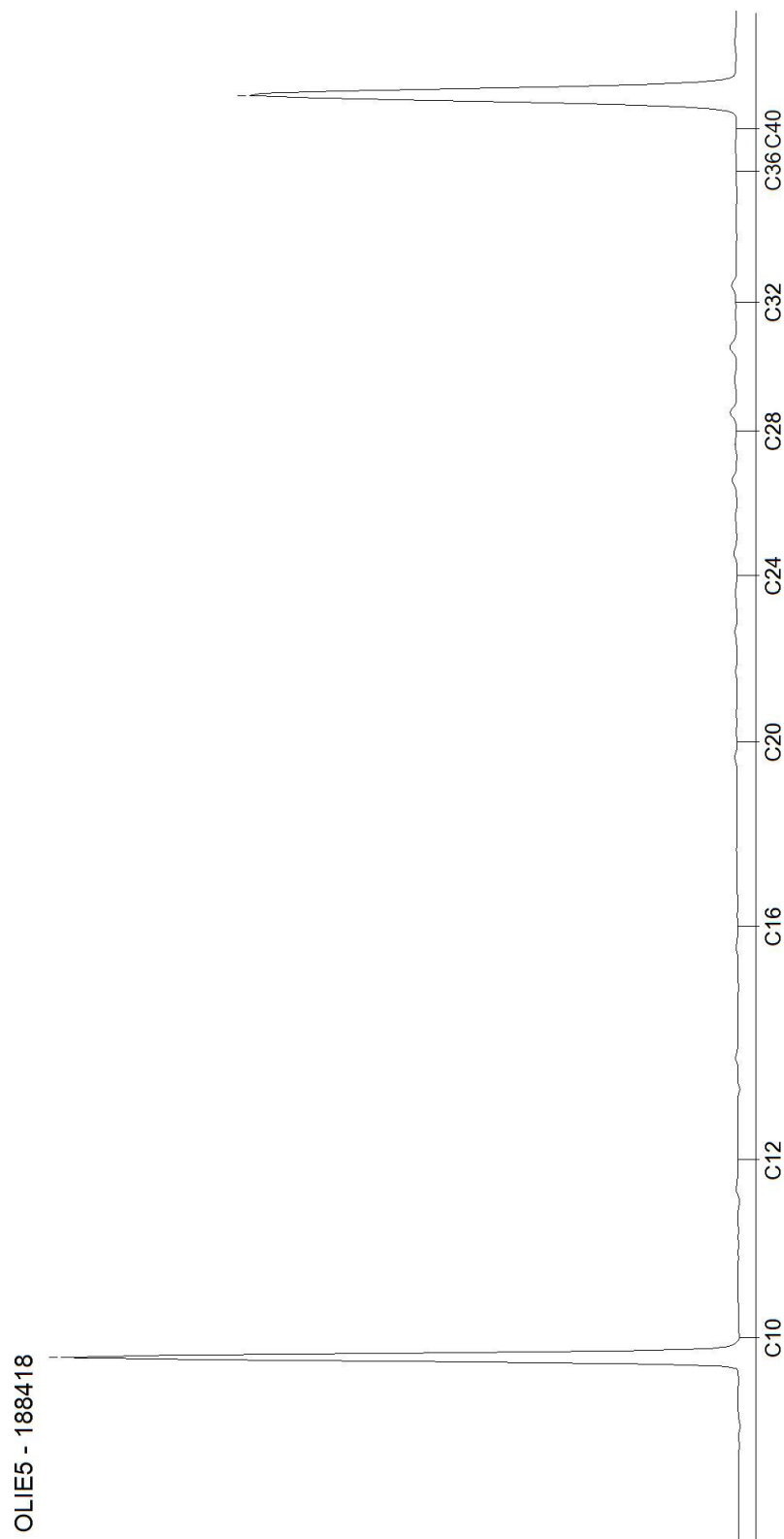

AL-West B.V.

Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110, Fax +31(0)570 788108
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

CHROMATOGRAM for Order No. 847561, Analysis No. 188418, created at 26.04.2019 08:53:46

Monsteromschrijving: mm-01 01 (40-70) 02 (30-60) 04 (0-50) 05 (35-60) 11 (20-60)

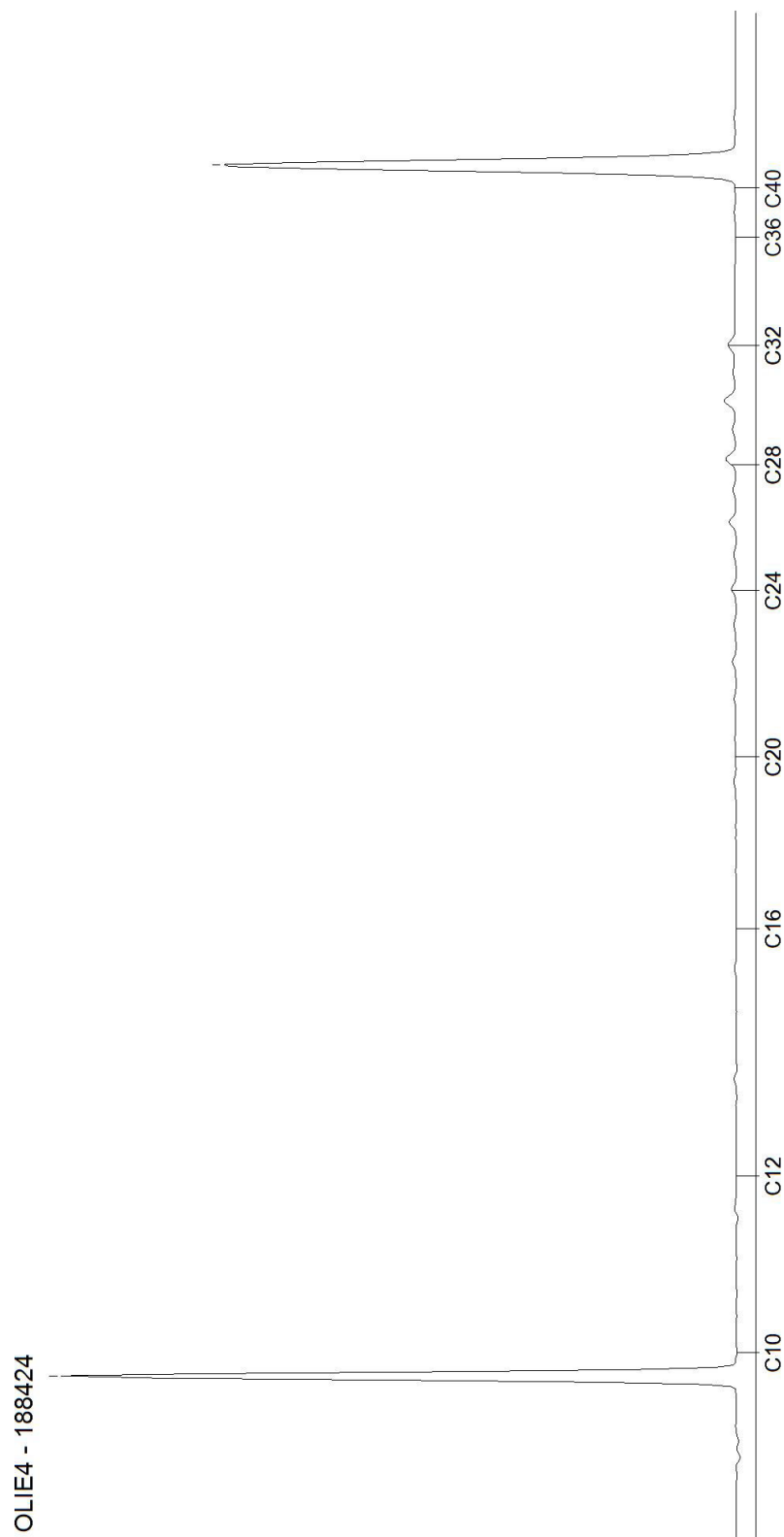

AL-West B.V.

Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110, Fax +31(0)570 788108
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

CHROMATOGRAM for Order No. 847561, Analysis No. 188424, created at 26.04.2019 07:29:03

Monsteromschrijving: mm-02 03 (35-75) 06 (0-50) 07 (0-50) 08 (30-60) 09 (0-50) 10 (0-50)

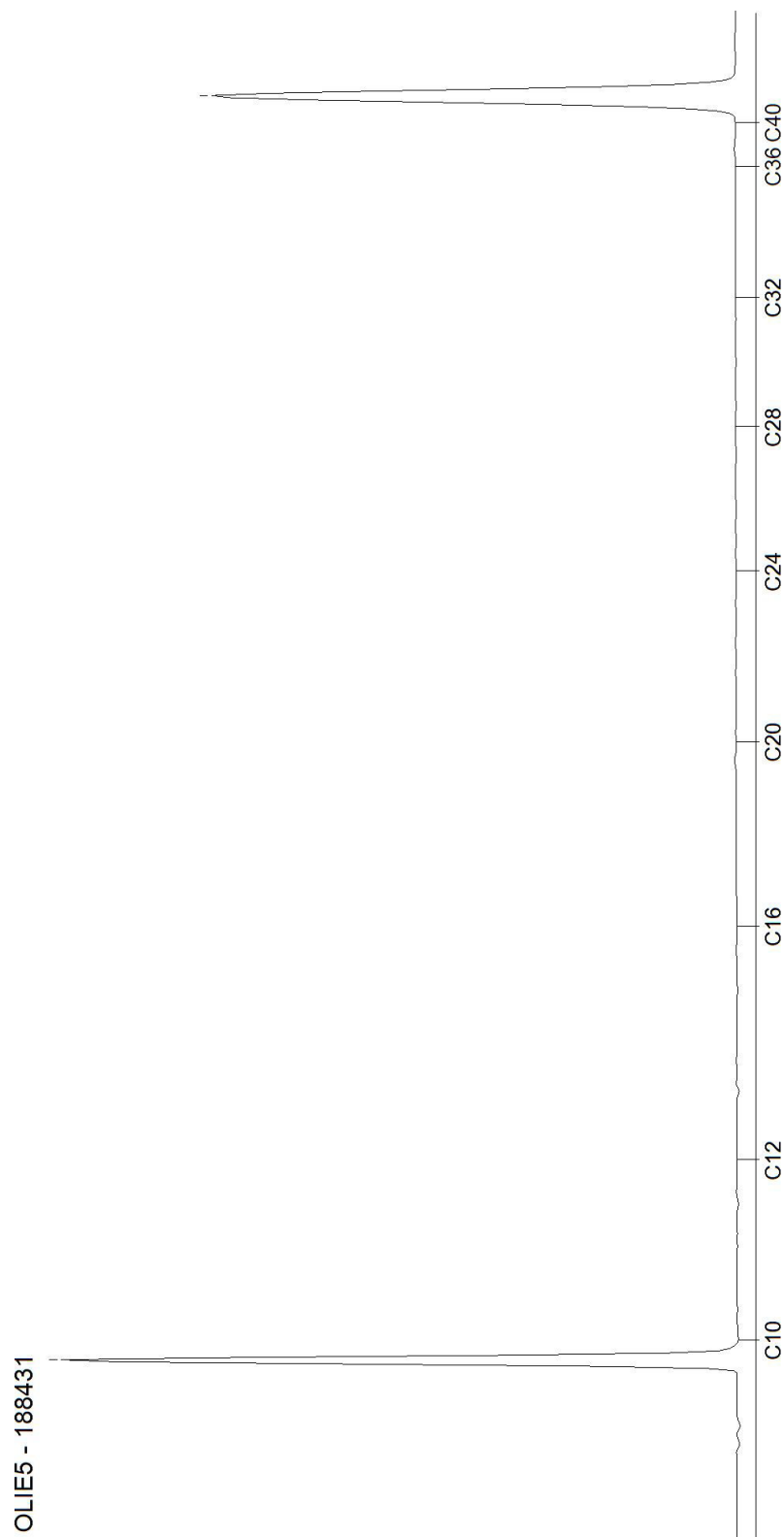
Blad 2 van 3

AL-West B.V.

Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110, Fax +31(0)570 788108
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

CHROMATOGRAM for Order No. 847561, Analysis No. 188431, created at 26.04.2019 08:53:46

Monsteromschrijving: mm-03 01 (70-120) 01 (120-155) 02 (60-110) 02 (110-140) 03 (75-125) 03 (125-175)

Blad 3 van 3

Bijlage 6

Analyseresultaten grondwater

AL-West B.V.

Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110, Fax +31(0)570 788108
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

AGROLAB GROUP

Your labs. Your service.

TRITIUM ADVIES B.V.

M. Botden
Collse Heide 48
5674 VN NUENEN

Datum 02.05.2019
Relatienr 35003866
Opdrachtnr. 848643

ANALYSERAPPORT

Opdracht 848643 Water

Opdrachtgever 35003866 TRITIUM ADVIES B.V.
Uw referentie 1901177TB Hooge Mierden, Kuilenrode 7
Opdrachtacceptatie 25.04.19
Monsternemer Opdrachtgever

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij zenden wij u de resultaten van het door u aangevraagde laboratoriumonderzoek.
De analyses zijn, tenzij anders vermeld, geaccrediteerd volgens NEN-EN-ISO/IEC 17025 en uitgevoerd overeenkomstig de onderzoeksmethoden die worden genoemd in de meest actuele versie van onze verrichtingenlijst van de Raad voor Accreditatie, accreditatienummer L005.

De analyses zijn, tenzij anders vermeld, uitgevoerd overeenkomstig onze erkenning voor de werkzaamheid "Analyse voor milieuhygiënisch bodemonderzoek" van het Besluit Bodemkwaliteit.

Indien u gegevens wenst over de meetonzekerheden van een methode, kunnen wij u deze op verzoek verstrekken.

Dit rapport mag alleen in zijn geheel worden gereproduceerd. Eventuele bijlagen zijn onderdeel van het rapport.

Indien u nog vragen heeft of aanvullende informatie wenst, verzoeken wij u om contact op te nemen met Klantenservice.

Wij vertrouwen U met de toegezonden informatie van dienst te zijn.

Met vriendelijke groet,

AL-West B.V. Dhr. Wouter Wanders, Tel. 31/570788115
Klantenservice

Kamer van Koophandel Directeur
Nr. 08110898 ppa. Marc van Gelder
VAT/BTW-ID-Nr.: Dr. Paul Wimmer
NL 811132559 B01

Blad 1 van 4

AL-West B.V.

Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110, Fax +31(0)570 788108
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

AGROLAB GROUP

Your labs. Your service.

Opdracht 848643 Water

Monsternr.	Monsteromschrijving	Monstername	Monsternamepunt
194099	01-1-1 01 (240-340)	25.04.2019	

Eenheid 194099
01-1-1 01 (240-340)

Metalen (AS3000)

S Barium (Ba)	µg/l	180
S Cadmium (Cd)	µg/l	0,38
S Kobalt (Co)	µg/l	<2,0
S Koper (Cu)	µg/l	2,4
S Kwik (Hg)	µg/l	<0,05
S Lood (Pb)	µg/l	<2,0
S Molybdeen (Mo)	µg/l	<2,0
S Nikkel (Ni)	µg/l	<3,0
S Zink (Zn)	µg/l	100

Aromaten (AS3000)

S Benzeen	µg/l	<0,20
S Tolueen	µg/l	<0,20
S Ethylbenzeen	µg/l	<0,20
S <i>m,p</i> -Xyleen	µg/l	<0,20
S <i>ortho</i> -Xyleen	µg/l	<0,10
S Som Xylenen (Factor 0,7)	µg/l	0,21 #)
S Naftaleen	µg/l	<0,020
S Styreen	µg/l	<0,20

Chloorhoudende koolwaterstoffen (AS3000)

S Dichloormethaan	µg/l	<0,20
S Trichloormethaan (Chloroform)	µg/l	<0,20
S Tetrachloormethaan (Tetra)	µg/l	<0,10
S 1,1-Dichloorethaan	µg/l	<0,20
S 1,2-Dichloorethaan	µg/l	<0,20
S 1,1,1-Trichloorethaan	µg/l	<0,10
S 1,1,2-Trichloorethaan	µg/l	<0,10
S Vinylchloride	µg/l	<0,20
S 1,1-Dichlooretheen	µg/l	<0,10
S <i>Cis</i> -1,2-Dichlooretheen	µg/l	<0,10
S <i>trans</i> -1,2-Dichlooretheen	µg/l	<0,10
S Som <i>cis/trans</i> -1,2-Dichlooretheen (Factor 0,7)	µg/l	0,14 #)
S Som Dichlooretheen (Factor 0,7)	µg/l	0,21 #)
S Trichlooretheen (Tri)	µg/l	<0,20

De in dit rapport vermelde analyses zijn geaccrediteerd volgens ISO/IEC 17025:2005, tenzij bij de analyse het symbool " * " staat vermeld.

Kamer van Koophandel
Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.:
NL 811132559 B01

Directeur
ppa. Marc van Gelder
Dr. Paul Wimmer

Blad 2 van 4

AL-West B.V.

Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110, Fax +31(0)570 788108
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

AGROLAB GROUP

Your labs. Your service.

Opdracht 848643 Water

Eenheid 194099
01-1-1 01 (240-340)

Chloorhoudende koolwaterstoffen (AS3000)

S Tetrachlooretheen (Per)	µg/l	<0,10
S 1,1-Dichloorpropaan	µg/l	<0,20
S 1,2-Dichloorpropaan	µg/l	<0,20
S 1,3-Dichloorpropaan	µg/l	<0,20
S Som Dichloorpropanen (Factor 0,7)	µg/l	0,42 #)

Broomhoudende koolwaterstoffen

S Tribroommethaan (bromoform)	µg/l	<0,20
-------------------------------	------	-------

Minerale olie (AS3000)

S Koolwaterstoffractie C10-C40	µg/l	<50
Koolwaterstoffractie C10-C12	µg/l	<10 *
Koolwaterstoffractie C12-C16	µg/l	<10 *
Koolwaterstoffractie C16-C20	µg/l	<5,0 *
Koolwaterstoffractie C20-C24	µg/l	<5,0 *
Koolwaterstoffractie C24-C28	µg/l	<5,0 *
Koolwaterstoffractie C28-C32	µg/l	<5,0 *
Koolwaterstoffractie C32-C36	µg/l	<5,0 *
Koolwaterstoffractie C36-C40	µg/l	<5,0 *

#) Bij deze som zijn resultaten "<rapportagegrens" vermenigvuldigd met 0,7.

S) Erkend volgens AS SIKB 3000

Verklaring: "<" of n.a. betekent dat het gehalte van de component lager is dan de rapportagegrens.

Begin van de analyses: 26.04.2019

Einde van de analyses: 01.05.2019

De onderzoeksresultaten hebben alleen betrekking op het aangeleverde monstermateriaal. Monsters met onbekende herkomst kunnen slechts beperkt gecontroleerd worden op plausibiliteit.

AL-West B.V. Dhr. Wouter Wanders, Tel. 31/570788115
Klantenservice

Kamer van Koophandel
Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.:
NL 811132559 B01

Directeur
ppa. Marc van Gelder
Dr. Paul Wimmer

Blad 3 van 4

AL-West B.V.

Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110, Fax +31(0)570 788108
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

AGROLAB GROUP

Your labs. Your service.

Opdracht 848643 Water

Toegepaste methoden

eigen methode: Koolwaterstoffractie C10-C12 Koolwaterstoffractie C12-C16 Koolwaterstoffractie C16-C20
Koolwaterstoffractie C20-C24 Koolwaterstoffractie C24-C28 Koolwaterstoffractie C28-C32
Koolwaterstoffractie C32-C36 Koolwaterstoffractie C36-C40

Protocollen AS 3100: Zink (Zn) Nikkel (Ni) Molybdeen (Mo) Lood (Pb) Kwik (Hg) Koper (Cu) Kobalt (Co) Barium (Ba) Cadmium (Cd)
Dichloormethaan Tribroommethaan (bromoform) Benzeen Trichloormethaan (Chloroform) Tolueen
Tetrachloormethaan (Tetra) 1,1-Dichloorethaan Ethylbenzeen ortho-Xyleen 1,2-Dichloorethaan m,p-Xyleen
Som Xylenen (Factor 0,7) Naftaleen 1,1,1-Trichloorethaan Styreen 1,1,2-Trichloorethaan Vinylchloride
1,1-Dichlooretheen Cis-1,2-Dichlooretheen trans-1,2-Dichlooretheen Som cis/trans-1,2-Dichlooretheen (Factor 0,7)
Som Dichlooretheen (Factor 0,7) Trichlooretheen (Tri) Tetrachlooretheen (Per) 1,1-Dichloorpropaan
1,2-Dichloorpropaan 1,3-Dichloorpropaan Som Dichloorpropanen (Factor 0,7) Koolwaterstoffractie C10-C40

De in dit rapport vermelde analyses zijn geaccrediteerd volgens ISO/IEC 17025:2005, tenzij bij de analyse het symbool " * " staat vermeld.

Kamer van Koophandel
Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.:
NL 811132559 B01

Directeur
ppa. Marc van Gelder
Dr. Paul Wimmer

Blad 4 van 4

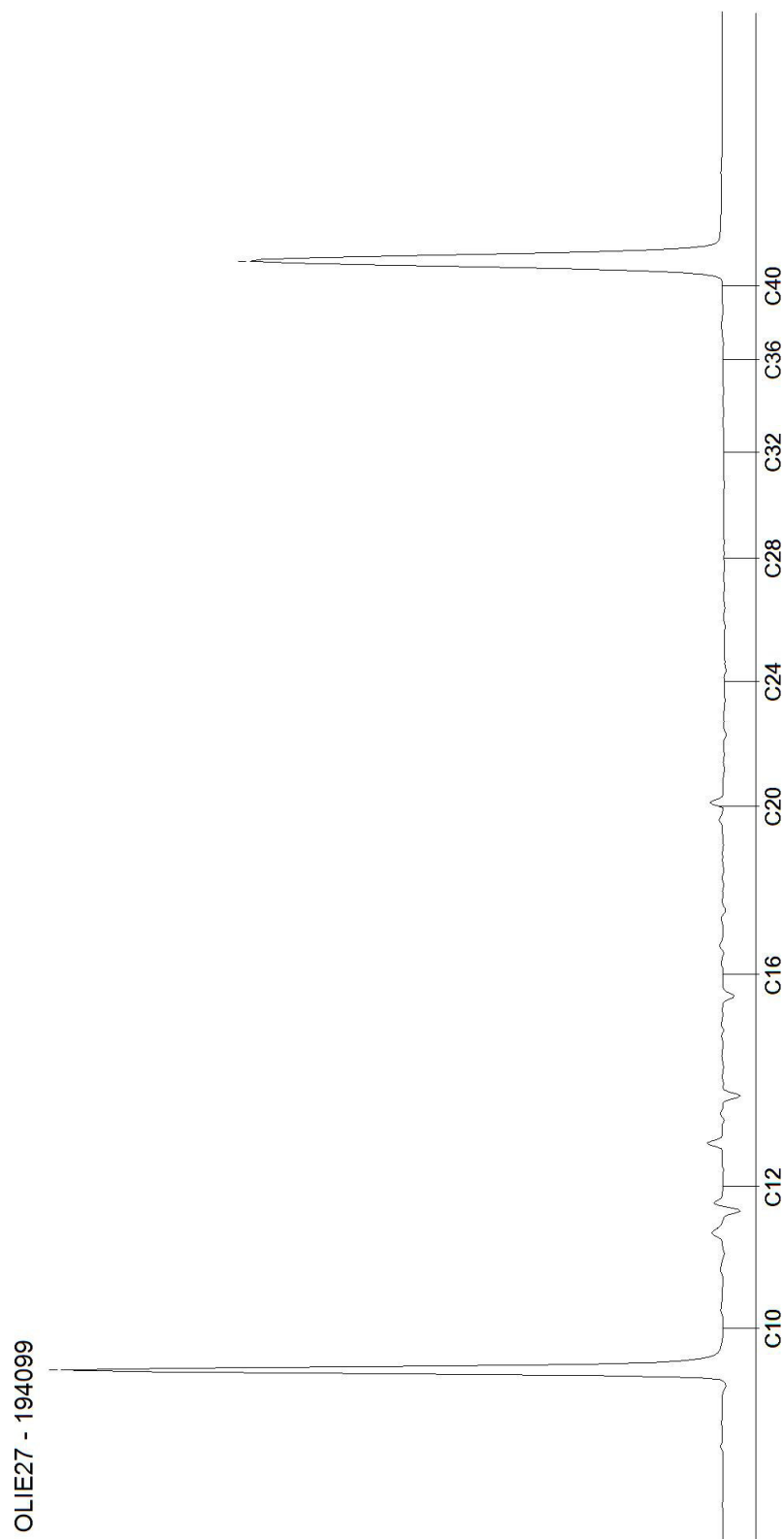

AL-West B.V.

Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110, Fax +31(0)570 788108
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

CHROMATOGRAM for Order No. 848643, Analysis No. 194099, created at 30.04.2019 08:12:30

Monsteromschrijving: 01-1-1 01 (240-340)

Bijlage 7

Toetsingstabellen grond

Projectnaam **Hooge Mierden, Kuilenrode 7**
Projectcode **1901177TB**

Tabel 1: classificatie gehalten

Wbb	
-0,1	het gehalte is kleiner dan de achtergrondwaarde
0,2	het gehalte is groter dan de achtergrondwaarde
0,6	het gehalte is groter dan het gemiddelde van de achtergrond- en interventiewaarde
1,5	het gehalte is groter dan de interventiewaarde
245 ⁽⁶⁾	er is geen toetsingswaarde vastgesteld

Tabel 2: toetsingsresultaten grond Wbb (gehalten in mg/kg d.s.)

grondmonster		mm-01			mm-02			mm-03		
certificaatcode		847561			847561			847561		
boring(en)		01, 02, 04, 05, 11			03, 06, 07, 08, 09, 10			01, 02, 03		
traject (m-mv)		0,00 - 0,70			0,00 - 0,75			0,60 - 1,75		
motivatie		zintuiglijk schone bovengrond			zintuiglijk schone bovengrond			zintuiglijk schone ondergrond		
humus	% ds	1,90			1,80			0,20		
lutum	% ds	1,70			2,50			1,00		
		Meetw GSSD Index			Meetw GSSD Index			Meetw GSSD Index		
METALEN										
cadmium	mg/kg ds	<0,20	<0,24	-0,03	<0,20	<0,24	-0,03	<0,20	<0,24	-0,03
kobalt	mg/kg ds	<3,0	<7,4	-0,04	<3,0	<7,0	-0,05	<3,0	<7,4	-0,04
koper	mg/kg ds	5,5	11,4	-0,19	11	22	-0,12	<5,0	<7,2	-0,22
kwik	mg/kg ds	<0,05	<0,05	-0	<0,05	<0,05	-0	<0,05	<0,05	-0
lood	mg/kg ds	17	27	-0,05	20	31	-0,04	<10	<11	-0,08
molybdeen	mg/kg ds	<1,5	<1,1	-0	<1,5	<1,1	-0	<1,5	<1,1	-0
nikkel	mg/kg ds	<4,0	<8,2	-0,41	<4,0	<7,8	-0,42	<4,0	<8,2	-0,41
zink	mg/kg ds	<20	<33	-0,18	<20	<32	-0,19	21	50	-0,16
PAK										
PAK 10 VROM	mg/kg ds	0,41 -0,03			0,37 -0,03			<0,35 -0,03		
GECHLOREERDE KOOLWATERSTOFFEN										
PCB (som 7)	mg/kg ds	<0,025 0,01			<0,025 0,01			<0,025 0,01		
OVERIGE (ORGANISCHE) VERBINDINGEN										
Minerale olie C10 - C40	mg/kg ds	<35	<123	-0,01	<35	<123	-0,01	<35	<123	-0,01

Toelichting bij de tabel(len):

Meetw : Meetwaarde
GSSD : Gestandaardiseerde meetwaarde
Index : (GSSD - AW) / (I - AW)

Tabel 3: toetsingswaarde voor standaard bodem in mg/kg d.s. (10% humus en 25% lutum)

		AW	T	WO	IND	I
METALEN						
cadmium	mg/kg ds	0,60	6,80	1,20	4,30	13,00
kobalt	mg/kg ds	15,00	103	35,0	190	190
koper	mg/kg ds	40,0	115	54,0	190	190
kwik	mg/kg ds	0,15	18,07	0,83	4,80	36,0
lood	mg/kg ds	50,0	290	210	530	530
molybdeen	mg/kg ds	1,50	95,8	88,0	190	190
nikkel	mg/kg ds	35,0	67,5	39,0	100,0	100,0
zink	mg/kg ds	140	430	200	720	720
PAK						
PAK 10 VROM	mg/kg ds	1,50	20,8	6,80	40,0	40,0
GECHLOREERDE KOOLWATERSTOFFEN						
PCB (som 7)	mg/kg ds	0,020	0,51	0,040	0,50	1,00
OVERIGE (ORGANISCHE) VERBINDINGEN						
Minerale olie C10 - C40	mg/kg ds	190	2595	190	500	5000

Bijlage 8

Toetsingstabellen grondwater

Projectnaam Hooge Mierden, Kuilenrode 7
Projectcode 1901177TB

Tabel 1: classificatie gehalten

Wet bodembescherming (Wbb)	
-0,1	het gehalte is kleiner dan de streefwaarde
0,2	het gehalte is groter dan de streefwaarde
0,6	het gehalte is groter dan het gemiddelde van de streefwaarde en interventiewaarde (tussenwaarde)
1,5	het gehalte is groter dan de interventiewaarde
245 ⁽⁶⁾	er is geen toetsingswaarde vastgesteld

Tabel 2: toetsingsresultaten grondwater (gehalten in µg/l)

Watermonster		01-1-1		
datum bemonstering		25-4-2019		
filterdiepte (m-mv)		2,40 - 3,40		
certificaatcode		848643		
monsterconclusie		Overschrijding Streefwaarde		
		Meetw GSSD		Index
METALEN				
barium	µg/l	180	180	0,23
cadmium	µg/l	0,38	0,38	-0
kobalt	µg/l	<2,0	<1,4	-0,23
koper	µg/l	2,4	2,4	-0,21
kwik	µg/l	<0,05	<0,04	-0,04
lood	µg/l	<2,0	<1,4	-0,23
molybdeen	µg/l	<2,0	<1,4	-0,01
nikkel	µg/l	<3,0	<2,1	-0,22
zink	µg/l	100	100	0,05
AROMATISCHE VERBINDINGEN				
benzeen	µg/l	<0,20	<0,14	-0
tolueen	µg/l	<0,20	<0,14	-0,01
ethylbenzeen	µg/l	<0,20	<0,14	-0,03
xylenen (som)	µg/l		<0,21	0
styreen	µg/l	<0,20	<0,14	-0,02
Naftaleen	µg/l	<0,020	<0,014	0
GECHLOREERDE KOOLWATERSTOFFEN				
1,1-dichloorethaan	µg/l	<0,20	<0,14	-0,01
1,2-dichloorethaan	µg/l	<0,20	<0,14	-0,02
1,1,1-trichloorethaan	µg/l	<0,10	<0,07	0
1,1,2-trichloorethaan	µg/l	<0,10	<0,07	0
dichloormethaan	µg/l	<0,20	<0,14	0
trichloormethaan (Chloroform)	µg/l	<0,20	<0,14	-0,01
tetrachloormethaan (Tetra)	µg/l	<0,10	<0,07	0,01
tetrachlooretheen (Per)	µg/l	<0,10	<0,07	0
trichlooretheen (Tri)	µg/l	<0,20	<0,14	-0,05
1,1-dichlooretheen	µg/l	<0,10	<0,07	0,01
cis + trans-1,2-dichlooretheen	µg/l		<0,14	0,01
vinylchloride	µg/l	<0,20	<0,14	0,03
Dichloorpropaan	µg/l		<0,42	-0
OVERIGE (ORGANISCHE) VERBINDINGEN				
Minerale olie C10 - C40	µg/l	<50	<35	-0,03

Toelichting bij de tabel(len):

Meetw : Meetwaarde
GSSD : Gestandaardiseerde meetwaarde
Index : (GSSD - AW) / (I - AW)

Tabel 3: grondwaternormen van de Wet Bodembescherming (µg/l)

		S	T	I
METALEN				
barium	µg/l	50	338	625
cadmium	µg/l	0,4	3,20	6
kobalt	µg/l	20	60,0	100
koper	µg/l	15	45,0	75
kwik	µg/l	0,05	0,18	0,3
lood	µg/l	15	45,0	75
molybdeen	µg/l	5	153	300
nikkel	µg/l	15	45,0	75
zink	µg/l	65	433	800
AROMATISCHE VERBINDINGEN				
benzeen	µg/l	0,2	15,10	30
tolueen	µg/l	7	504	1000
ethylbenzeen	µg/l	4	77,0	150
xylenen (som)	µg/l	0,2	35,1	70
styreen	µg/l	6	153	300
Som 16 Aromatische oplosmiddelen	µg/l			
PAK				
Naftaleen	µg/l	0,01	35,0	70
GECHLOOREERDE KOOLWATERSTOFFEN				
1,1-dichloorethaan	µg/l	7	454	900
1,2-dichloorethaan	µg/l	7	204	400
1,1,1-trichloorethaan	µg/l	0,01	150	300
1,1,2-trichloorethaan	µg/l	0,01	65,0	130
dichloormethaan	µg/l	0,01	500	1000
trichloormethaan (Chloroform)	µg/l	6	203	400
tetrachloormethaan (Tetra)	µg/l	0,01	5,00	10
tetrachlooretheen (Per)	µg/l	0,01	20,0	40
trichlooretheen (Tri)	µg/l	24	262	500
1,1-dichlooretheen	µg/l	0,01	5,00	10
cis + trans-1,2-dichlooretheen	µg/l	0,01	10,01	20
vinylchloride	µg/l	0,01	2,50	5
tribroommethaan (bromoform)	µg/l			630
Dichloorpropaan	µg/l	0,8	40,4	80
OVERIGE (ORGANISCHE) VERBINDINGEN				
Minerale olie C10 - C40	µg/l	50	325	600

SBI	VOLGNR	OMSCHRIJVING	RISICO	CATEGORIE
01	-	LANDBOUW EN DIENSTVERLENING T.B.V. DE LANDBOUW		
014		Dienstverlening t.b.v. de landbouw:		
014	1	- algemeen (o.a. loonbedrijven), b.o. < 500 m²		2
014	2	- algemeen (o.a. loonbedrijven), b.o. >= 500 m²		3.1
014	3	- plantsoenendiensten en hoveniersbedrijven, b.o. < 500 m²		2
014	4	- plantsoenendiensten en hoveniersbedrijven, b.o. >= 500 m²		3.1
0142		Kl-stations		2
15	-	VERVAARDIGING VAN VOEDINGSMIDDELEN EN DRANKEN		
1552	0	Consumptie-ijsfabrieken:		
1552	1	- p.o. < 200 m²		2
1581	0	Broodfabrieken, brood- en banketbakkerijen:		
1581	1	- v.c. < 2500 kg meel/week		2
20	-	HOUTINDUSTRIE EN VERVAARDIGING ARTIKELN VAN HOUT, RIET, KURK E.D.		
203, 204, 205	1	Timmerwerkfabrieken, vervaardigen overige artikelen van hout, p.o.<200 m²		3.1
205		Kurkwaren-, riet- en vlechtwerkfabrieken		2
22	-	UITGEVERIJEN, DRUKKERIJEN EN REPRODUKTIE VAN OPGENOMEN MEDIA		
221		Uitgeverijen (kantoren)		1
2222.6		Kleine drukkerijen en kopieerinrichtingen		2
2223	A	Grafische afwerking		1
2223	B	Binderijen		2
2224		Grafische reproductie en zetten		2
2225		Overige grafische activiteiten		2
223		Reproductiebedrijven opgenomen media		1
26	-	VERVAARDIGING VAN GLAS, AARDEWERK, CEMENT-, KALK- EN GIPSPRODUKTEN		
262, 263	0	Aardewerkfabrieken:		
262, 263	1	- vermogen elektrische ovens totaal < 40 kW		2
28	-	VERVAARD. VAN PRODUKTEN VAN METAAL (EXCL. MACH./TRANSPORTMIDD.)		
281	0	Constructiewerkplaatsen:		
281	1a	- gesloten gebouw, p.o. < 200 m²		3.1
284	B0	Smederijen, lasinrichtingen, bankwerkerijen e.d.:		
284	B1	- p.o. < 200 m²		3.1
287	B	Overige metaalwarenfabrieken n.e.g.; in pandig, p.o. < 200 m²		3.1
31	-	VERVAARDIGING VAN OVER. ELEKTR. MACHINES, APPARATEN EN BENODIGDH.		
316		Elektrotechnische industrie n.e.g.		2
36	-	VERVAARDIGING VAN MEUBELS EN OVERIGE GOEDEREN N.E.G.		
361	2	Meubelstofeerderijen b.o. < 200 m²		1
362		Fabricage van munten, sieraden e.d.		2
363		Muziekinstrumentenfabrieken		2
3361.1		Sociale werkvoorziening		2
40	-	PRODUKTIE EN DISTRIB. VAN STROOM, AARDGAS, STOOM EN WARM WATER		
40	B0	Bio-energieinstallaties (elektrisch vermogen < 50 MWe):		
40	B1	- covergisten, verbranden, vergassen: mest, slib, GFT, rest. voedingsind.	R	3.2
40	B2	- vergisten, verbranden, vergassen: overige biomassa	R	3.2
40	C0	Elektriciteitsdistributiebedrijven, met transformatorvermogen:		
40	C1	- < 10 MVA		2
40	C2	- 10 - 100 MVA		3.1
40	D0	Gasdistributiebedrijven:		
40	D3	- gas: reduceer-, compressor-, meet- en regelinst. cat. A		1
40	D4	- gasdrukregel- en meetruimten (kasten en gebouwen), cat. B en C		2
40	D5	- gasontvang- en -verdeelstations, cat. D	R	3.1
40	E0	Warmtevoorzieningsinstallaties, gasgestookt:		
40	E2	- blokverwarming		2
SBI	VOLGNR	OMSCHRIJVING	RISICO	CATEGORIE

SBI	VOLGNR	OMSCHRIJVING	RISICO	CATEGORIE
41	-	WINNING EN DISTRIBUTIE VAN WATER		
41	A0	Waterwinning-/ bereiding- bedrijven:		
41	A2	- bereiding met chloorbleekloog e.d. en/of straling		3.1
41	B0	Waterdistributiebedrijven met pompvermogen:		
41	B1	- < 1 MW		2
41	B2	- 1 - 15 MW		3.2
45	-	BOUWNIJVERHEID		
45	0	Bouwbedrijven algemeen:		
45	1	- b.o. < 2.000 m²		3.1
45	0	Aannemersbedrijven met werkplaats:		
45	1	- b.o. < 1.000 m²		2
45	2	- b.o. >= 1.000 m²		3.1
50	-	HANDEL/REPARATIE VAN AUTO'S, MOTORFIETSEN; BENZINESERVICESTATIONS		
501, 502, 504		Handel in auto's en motorfietsen, reparatie- en servicebedrijven		2
5020.4	B	Autobekleiderijen		1
5020.4	C	Autospuitinrichtingen	R	3.1
5020.5		Autowasserijen		2
503, 504		Handel in auto- en motorfietsonderdelen en -accessoires		2
505	0	Benzineservicestations:		
505	2	- met LPG < 1.000 m³	R	3.1
505	3	- zonder LPG		2
51	-	GROOTHANDEL EN HANDELSBEMIDDELING		
511		Handelsbemiddeling (kantoren)		1
5121	0	Grth in akkerbouwprodukten en veevoeders:		
5121	1	- op- of overslag met een verwerkingscapaciteit van < 500 t/u	R	3.1
5122		Grth in bloemen en planten		2
5124		Grth in huiden, vellen en leder		3.1
5125, 5131		Grth in ruwe tabak, groenten, fruit en consumptie-aardappelen	R	3.1
5132, 5133		Grth in vlees, vleeswaren, zuivelprodukten, eieren, spijsoliën	R	3.1
5134		Grth in dranken		2
5135		Grth in tabaksprodukten		2
5136		Grth in suiker, chocolade en suikerwerk		2
5137		Grth in koffie, thee, cacao en specerijen		2
5138, 5139		Grth in overige voedings- en genotmiddelen		2
514		Grth in overige consumentenartikelen		2
5148.7	1	- consumentenvuurwerk, verpakt, opslag < 10 ton	V	2
5153	0	Grth in hout en bouwmaterialen		
5153	1	- b.o. < 2.000 m²		2
5153	2	- b.o. >= 2.000 m²		3.1
5153.4	3	- grth. in zand en grind, b.o. < 200 m²		2
5154	0	Grth in ijzer- en metaalwaren en verwarmingsapparatuur		3.1
5154	1	- b.o. < 2.000 m²		2
5155.2		Grth in kunstmeststoffen	R	2
5156		Grth in overige intermediaire goederen		2
5162	0	Grth in machines en apparaten:		
5162	2	- overige machines		3.1
517		Overige grth (bedrijfsmeubels, emballage, vakbenodigdheden e.d.)		2
52	-	DETAILHANDEL EN REPARATIE T.B.V. PARTICULIEREN		
527		Reparatie t.b.v. particulieren (excl. auto's en motorfietsen)		1
55	-	LOGIES-, MAALTIDJEN- EN DRANKENVERSTREKKING		
5552		Cateringbedrijven		2
60	-	VERVOER OVER LAND		
6022		Taxibedrijven		2
603		Pomp- en compressorstations van pijpleidingen		2
SBI	VOLGNR	OMSCHRIJVING	RISICO	CATEGORIE
64	-	POST EN TELECOMMUNICATIE		
641		Post- en koeriersdiensten		2
642	A	Telecommunicatiebedrijven		1
71	-	VERHUUR VAN TRANSPORTMIDDELEN, MACHINES, ANDERE ROERENDE GOEDEREN		
711		Personenautoverhuurbedrijven		2
712		Verhuurbedrijven voor transportmiddelen (excl. personenauto's)		3.1
713		Verhuurbedrijven voor machines en werktuigen		3.1
714		Verhuurbedrijven voor roerende goederen n.e.g.		2
72	-	COMPUTERSERVICE- EN INFORMATIETECHNOLOGIE		
72	A	Computerservice- en informatietechnologie-bureau's e.d.		1
73	-	SPEUR- EN ONTWIKKELINGSWERK		
731		Natuurwetenschappelijk speur- en ontwikkelingswerk		2
732		Maatschappij- en geesteswetenschappelijk onderzoek		1
74	-	OVERIGE ZAKELIJKE DIENSTVERLENING		
75	-	OPENBAAR BESTUUR, OVERHEIDSDIENSTEN, SOCIALE VERZEKERINGEN		
7525		Brandweerkazernes		3.1
90	-	MILIEUDIENSTVERLENING		
9001	B	Rioolgemalen		2
9002.1	B	Gemeentewerven (afval-inzameldepots)	R	3.1

Quickscan flora en fauna
Kuilenrode 7
Hooge Mierde

Quickscan flora en fauna

in opdracht van

Mevrouw D. van Dommelen
Smidsstraat 4a
5095 EG HOOGE MIERDE

betreffende locatie

Kuilenrode 7
Hooge Mierde (gemeente Reusel – De Mierden)

documentkenmerk

1901/210/ROS-02

versie

2

vestiging

Nuenen

datum

19 juni 2019

opgesteld door:

dr. A.J. Klarenberg
Projectmedewerker ecologie

gecontroleerd door:

ir. R.A.C. van de Voort
Senior projectleider ecologie

Dit document is digitaal gegenereerd en derhalve niet voorzien van een handtekening. De inhoud is aantoonbaar gecontroleerd en vrijgegeven. Het document mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd. Door derden aangebrachte wijzigingen en/of toevoegingen dan wel oneigenlijk gebruik van het document vallen niet onder de verantwoording van Tritium Advies BV.

Tritium Advies BV

Adviseurs in bouwen, milieu en veiligheid

T. 088 44 02 900

E. info@tritium.nl

I. www.tritium.nl

KvK-nr. 17108024

Tritium Advies is gevestigd in:

Arkel >> Neer >> Nuenen >>

Prinsenbeek >> Rijkevoort

Inhoudsopgave

	pagina
1 Inleiding	1
2 Bronnenonderzoek	3
2.1 Gebieden	3
2.2 Soorten	5
3 Veldbezoek	6
4 Resultaten	7
4.1 Flora	7
4.2 Vogels	7
4.3 Grondgebonden zoogdieren	8
4.4 Vleermuizen	9
4.5 Amfibieën, reptielen en vissen	9
4.6 Ongewervelden/ overige soorten	10
5 Conclusies	11
5.1 Beschermde gebieden	11
5.2 Soorten	11
5.3 Zorgplicht	13
5.4 Eindconclusie	13
5.5 Advies	13
6 Literatuurlijst	15

Bijlage

1. fotobijlage veldbezoek van 26 april 2019

1 Inleiding

In opdracht van mevrouw D. van Dommelen is een quickscan flora en fauna uitgevoerd ten behoeve van het voornemen om op de locatie Kuilenrode 7 te Hooge Mierde een horecapand te slopen en één nieuwe woning te realiseren. Deze nieuwe woning zal op dezelfde plaats als het te slopen pand worden gebouwd en ongeveer dezelfde oppervlakte beslaan. De oppervlakte van het plangebied bedraagt circa 1875 m². Het onderzoeksgebied is thans bestemd als "Agrarisch" en is in de huidige situatie niet meer in gebruik als horecagelegenheid.

Figuur 1: huidige situatie plangebied (blauw omlijnd)
(bron: <https://kadasterloep.nl>)

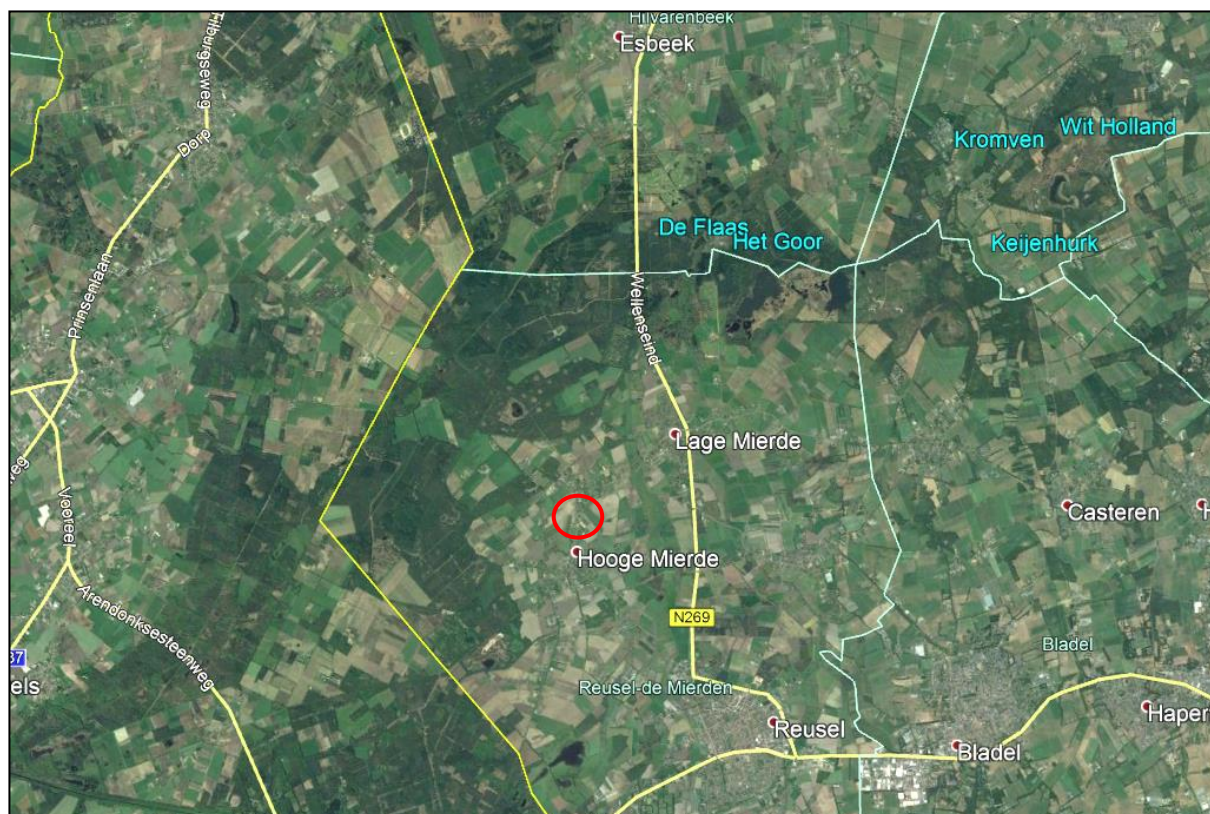
Het plan is in strijd met het vigerende bestemmingsplan. Voor deze locatie wordt derhalve een juridisch-planologische procedure doorlopen conform de Wet ruimtelijke ordening. In het kader van deze procedure dient onder andere een quickscan flora en fauna te worden uitgevoerd. Hiermee kan worden voorkomen dat in strijd met de geldende natuurwetgeving wordt gehandeld.

Doel van het onderhavige onderzoek is om te bepalen of de wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming (verder: Wnb). Het is noodzakelijk om voorafgaande aan ruimtelijke ingrepen en inrichting te toetsen of de geplande activiteiten geen negatief effect hebben op beschermde plant- en/of diersoorten en leefgebieden.

Op basis van de ecologische waarden van een planlocatie zal uit een verkennend flora- en faunaonderzoek (quickscan) blijken of er een overtreding te verwachten is van de Wnb. Tevens wordt vastgesteld of er meer soortgegevens nodig zijn door middel van inventarisatie en of er een

uitgebreide studie noodzakelijk is naar de effecten van een ruimtelijke ingreep. In veel situaties zal het uitvoeren van een verkennend onderzoek echter reeds voldoende zijn om aan te tonen of een plan uitgevoerd kan worden met of zonder enkele eenvoudige maatregelen of aanpassingen om een overtreding van de Wnb te voorkomen.

Uit onderstaande luchtfoto (figuur 2) kan worden opgemaakt dat het plangebied in het buitengebied ten noorden van de kern van Hooge Mierde is gelegen.

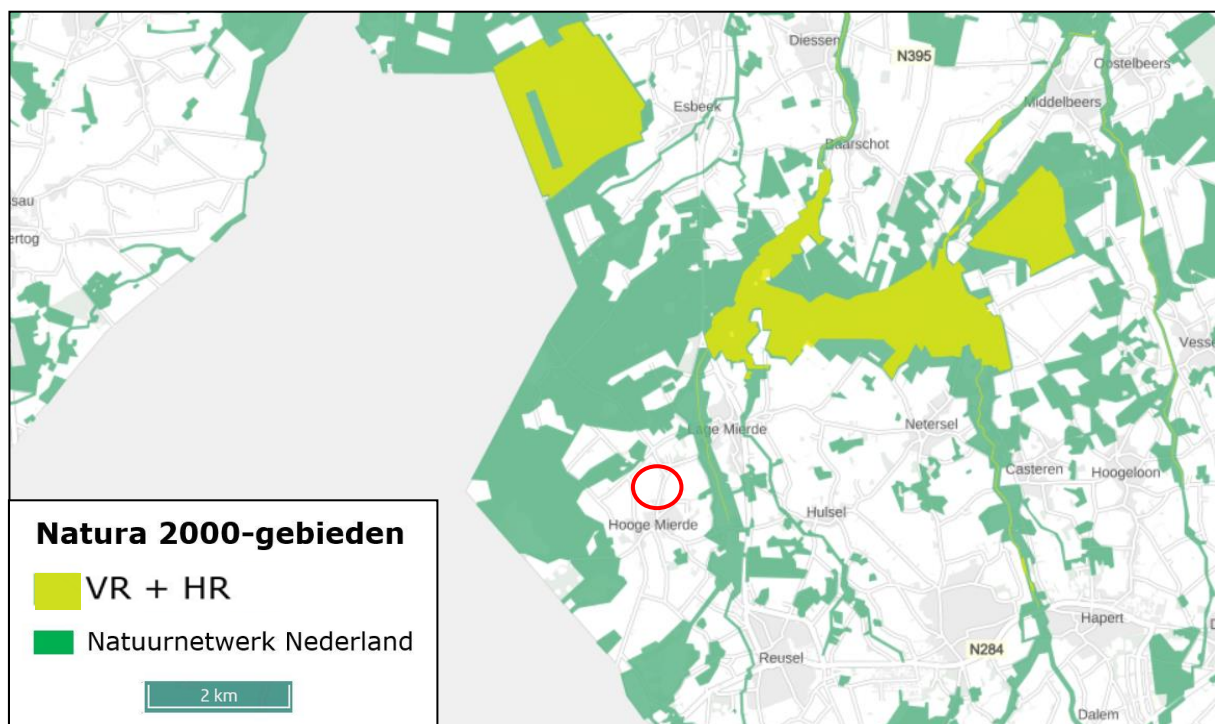
Figuur 2: luchtfoto van de omgeving van het plangebied (rood omcirkeld)
(bron: Google Earth)

2 Bronnenonderzoek

Onderhavig onderzoek richt zich met name op soortenbescherming en in beperkte mate op het gebiedsbeschermingsdeel van de Wnb (Natura 2000). In het uitgevoerde bronnenonderzoek is gekeken naar de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Onder andere is hierbij gebruik gemaakt van de zoogdierenatlas (Broekhuizen et al., 2016), de “Werkatlas amfibieën en reptielen in Noord-Brabant” en enkele digitale verspreidingsatlassen. De bevindingen van dit literatuuronderzoek zijn weergegeven in de navolgende twee paragrafen.

2.1 Gebieden

In onderstaande figuur 3 is het plangebied met haar ecologisch waardevolle gebieden in highlights weergegeven. De donkergroene highlights betreffen het Natuurnetwerk Nederland (verder: NNN) in de provincie Noord-Brabant ook wel Natuurnetwerk Brabant (verder: NNB) genoemd. Het Natura 2000-gebied is met de limegroene kleur aangeduid. De Natura 2000-gebieden liggen grotendeels binnen het NNN. De Natura 2000-gebieden die geen onderdeel zijn van het NNN betreffen vooral agrarische gebieden en hebben een beperkter beschermingsregime. Van de gebieden die wel binnen NNN zijn gelegen worden, naast de specifieke soorten en habitattypen (Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn), ook de wezenlijke kenmerken en waarden beschermd.

Figuur 3: plangebied en omgeving (rood omcirkeld) met relevante natuurgebieden
(bron: <https://www.atlasleefomgeving.nl/kaarten>)

Uit figuur 3 kan worden afgeleid dat het plangebied niet in Natura 2000-gebied en NNB is gelegen.

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is op een afstand van circa 1,1 kilometer ten oosten van het plangebied gelegen en betreft “Kempenland-West”.

Het heide- en vennengebied van Kempenland bestaat uit enkele enigszins verspreid liggende delen: in het westen de Rovertse Heide, meer naar het oosten de Mispelindsche Heide en Neterselsche Heide, dan de Landschotsche Heide, en tenslotte nog verder naar het oosten tussen Vessem en Wintelre, het Grootmeer. Tussen deze heideterreinen stromen de meanderende lopen van de laaglandbeken Reusel, Grootte Beerze en Kleine Beerze. De Rovertse Heide, oorspronkelijk een groot heidegebied dat in de 20ste eeuw met naalddhout is bebost, omvat hier de Rovertse Leij met beekbegeleidend bos alsmede het ven Papschot. De Mispelindsche en Neterselsche Heide zijn droge en vochtige heiderestanten met vennen (De Flaes, Het Goor) van de voorheen uitgestrekte en kenmerkende Kempische heiden. De Neterselsche Heide omvat het gebied 'Grijze Steen' (met snavelbiesbegroeiingen) en broekbossen. De Landschotse Heide bestaat uit overgangen van droge en vochtige heiden met hierin enkele heidevennen (Keijenhurk, Kromven, Wit Hollandven en Berkven). Het Groot en Klein Meer zijn voormalige heidevennen te midden van een groot bosgebied.

In de navolgende figuur 4, overgenomen uit de kaart van het Natuurbeheerplan van de provincie Noord-Brabant is wederom het aandachtsgebied omcirkeld. Ook uit deze figuur blijkt dat het plangebied niet in een beschermd gebied ligt. Het dichtstbijzijnde natuurgebied behorende tot het NNB is op een afstand van circa 630 meter ten noordwesten van het plangebied gelegen.

Figuur 4: kaart NNB. Het plangebied en omgeving is rood omcirkeld
(bron: <https://kaartbank.brabant.nl/viewer/app/natuurbeheerplan>)

Effecten beschermde gebieden

Het plangebied ligt buiten de begrenzing van het NNB. De provincie Noord-Brabant hanteert een externe werking als het gaat om NNB, indien een bestemmingsplan leidt tot aantasting van de ecologische waarden en kenmerken anders dan door de verspreiding van stoffen in lucht of water. In dit geval is het plangebied op een dergelijke afstand gelegen dat er van een negatief effect op het dichtstbijzijnde NNB-gebied geen sprake is. Tevens betreft het een beperkte ingreep (sloop van een voormalig horecapand en de nieuwbouw van een woning). Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied is op een afstand van circa 1,1 kilometer gelegen. Om genoemde reden is er ook hier geen sprake van een significant negatief effect zoals vernietiging, verstoring en versnippering van bestaande natuurwaarden.

2.2 Soorten

Aan de hand van literatuuronderzoek is informatie verzameld over het voorkomen van soorten in de directe omgeving van het plangebied. Hierbij is onder andere gebruik gemaakt van voornoemde zoogdierenatlas en de "Werkatlas amfibieën en reptielen van Noord-Brabant".

In de werkatlas wordt het voorkomen van soorten per kilometerhok aangeduid. In de zoogdierenatlas wordt dit aangegeven per atlasblok, met afmetingen van 5 bij 5 kilometer. Het plangebied is gelegen in de kilometerhokken X:136 / Y:378 en X:137 / Y:378.

Aangezien het plangebied slechts een klein gedeelte van de kilometerhokken c.q. het atlasblok beslaat is het niet zeker dat de geregistreerde soorten ook daadwerkelijk voorkomen binnen het plangebied.

Uit gegevens van de zoogdieren verspreidingsatlas en de NDFF blijkt dat de volgende zoogdieren of sporen van deze soorten (o.a. in braakballen) in de periode van 1989 tot 2019 zijn waargenomen in de directe omgeving van het plangebied: bosmuis, ree, huisspitsmuis, laatvlieger, egel, haas, steenmarter, dwergmuis, aardmuis, veldmuis, ondergrondse woelmuis, wezel, bunzing, rosse woelmuis, watervleermuis, muskusrat, konijn, ruige dwergvleermuis, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, grijze grootoorvleermuis, bruine rat, eekhoorn, tweekleurige bosspitsmuis, dwergspitsmuis, wild zwijn, mol en vos.

Uit gegevens van de Werkatlas amfibieën en reptielen blijkt dat enkel de volgende soorten in de periode van 1995 tot en met 2004 zijn waargenomen in de directe omgeving van het plangebied: gewone pad, rugstreeppad, alpenwatersalamander, vinpootsalamander, kleine watersalamander, bastaardkikker, poelkikker, heikikker, bruine kikker, hazelworm en levendbarende hagedis.

In de periode 2000-2019 blijkt uit de gegevens van de NDFF en Ravon dat de volgende soorten zijn waargenomen in de directe omgeving van het plangebied: vinpootsalamander, gewone pad, heikikker, bruine kikker, bastaardkikker, poelkikker, middelste groene kikker en levendbarende hagedis.

3 Veldbezoek

Het plangebied is op 26 april 2019 in de ochtend bezocht. Er was sprake van licht bewolkt, zonnig weer, met windkracht 2 Bft en een temperatuur van circa 12 graden Celsius. Tijdens het terreinbezoek is zoveel mogelijk informatie verzameld met betrekking tot de aanwezigheid of afwezigheid van beschermde soorten. De te verzamelen informatie bestaat onder andere uit zicht- en geluidwaarnemingen, sporenonderzoek naar de aanwezigheid van vraat-, loop- en veegsporen, nesten, holen, uitwerpselen, prooiresten en haren. Op basis van terreinkenmerken is voorts beoordeeld of het plangebied geschikt is voor de in de regio voorkomende beschermde soorten.

Het kan voorkomen dat soorten niet worden waargenomen tijdens het veldbezoek aangezien een quickscan een momentopname betreft. Hierdoor kan slechts in beperkte mate uitsluitsel worden gegeven over de aan- of afwezigheid van soorten. Aan de hand van expert-judgement en bekende ecologische principes zal derhalve een inschatting worden gemaakt over het wel of niet voor kunnen komen van beschermde plant- en diersoorten.

Verder is de quickscan geen veldinventarisatie. Veldinventarisaties omvatten meerdere opnamerondes die seizoensgebonden zijn en volgens standaardmethoden worden uitgevoerd.

In de huidige situatie bestaat het plangebied uit een voormalig horecapand met tuin en een parkeerplaats. De in bijlage 1 opgenomen foto's geven een duidelijk beeld van de huidige situatie van het plangebied.

4 Resultaten

Onderstaand volgen de resultaten en eerste conclusies van het uitgevoerde veldbezoek in relatie tot het planvoornemen.

4.1 Flora

In de maand april zijn reeds een groot aantal soorten planten zichtbaar. Tijdens het veldbezoek zijn binnen het plangebied echter geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Vanwege de voedselrijke omstandigheden waaruit het plangebied bestaat zijn ook geen beschermde soorten te verwachten. Beschermde soorten komen namelijk vooral voor op voedselarme, kalkhoudende grond.

Conclusie: er zijn geen negatieve effecten te verwachten met betrekking tot deze soortgroep.

4.2 Vogels

Uit de bevindingen van het veldbezoek blijkt dat het plangebied slechts voor een aantal soorten vogels geschikt is als onderdeel van het leefgebied. Binnen het plangebied is bebouwing aanwezig zodat het verloren gaan van verblijfplaatsen van gebouwbewonende vogels bij voorbaat niet is uitgesloten. Het voormalige horecapand bezit een pannendak. De gevelpannen aan de kopse gevels zijn grotendeels afgesmeerd met cement. Op enkele plaatsen in de voorgevel is dit cement echter beschadigd (zie o.a. foto 4 van de fotobijlage). Deze openingen kunnen potentieel toegang bieden aan de gierzwaluw (*Apus apus*) en de huismus (*Passer domesticus*). Gezien benodigde valhoogte voor het verlaten van een nest en de geringe hoogte van amper drie meter van deze openingen in de gevel, is het aannemelijk dat de gierzwaluw van deze eventuele nestlocatie geen gebruik zal maken. Het bezoek vond bovendien plaats in het broedseizoen van de gierzwaluw en de huismus. Deze twee vogelsoorten zijn bij deze openingen of andere plaatsen van het gebouw echter niet waargenomen en bovendien zijn er geen poepsporen aangetroffen. De onderste rij pannen van het dak zitten strak op de goten waardoor het invliegen van gierzwaluwen en huismussen bijna onmogelijk is. Met uitzondering van de reeds voornoemde locaties ontbreken derhalve andere openingen in de gevels en het dak van dit pand die toegang kunnen bieden tot geschikte ruimtes om in te nestelen.

De aanwezige bomen en struiken kunnen dienen als broedgelegenheid. Daarnaast is het gebied geschikt als foerageergebied, echter zullen niet alle vogelsoorten van het gebied gebruik maken. Met name voor vogels die in het "stedelijk gebied" en "struwelen" voorkomen zijn binnen en rond het plangebied gunstige biotopen aanwezig. Voor weide-, bos- en watervogels zijn geen geschikte biotopen aanwezig.

Tijdens het veldbezoek zijn een koolmees (*Parus major*), een merel (*Turdus merula*) en diverse huismussen aangetroffen in het plangebied. De waargenomen huismussen maakten gebruik van een laurierstruik als dekking. Deze laurierstruik bevindt zich aan de weg in de tuin aan de zuidzijde van het pand. Deze huismussen vlogen later naar het aangrenzende perceel van de burens aan de Kuilenrode 5. Andere struiken in de tuin inclusief de coniferenhaag op de erfgrans met Kuilenrode 7a worden niet als dekking door huismussen benut. Zoals eerder vermeld waren er

geen aanwijzingen dat deze huismussen het voormalige horecapand als vaste verblijfplaats gebruiken. De laurierstruik zal bovendien behouden blijven, waardoor deze struik als dekking kan blijven dienen. Daarnaast is een tjiftjaf (*Phylloscopus collybita*), een zwartkop (*Sylvia atricapilla*) en een vink (*Fringilla coelebs*) gehoord. Zowel binnen het plangebied als in de directe omgeving daarvan zijn geen nesten aangetroffen met uitzondering van een nest van een merel en duif in de bomen en struiken in de tuin.

Conclusie: de laurierstruik aan de zuidzijde van het gebouw in het plangebied wordt gebruikt als dekking door een groep huismussen uit de directe omgeving en vormt hiermee een vast onderdeel van de functionele leefomgeving van de huismus. Het bezoek vond plaats in het broedseizoen van de gierzwaluw en de huismus. Er zijn geen aanwijzingen dat de huismus en de gierzwaluw gebruik maken van het voormalige horecapand als vaste verblijfplaats. Door geringe hoogte van de openingen in de gevel en de voor de gierzwaluw benodigde valhoogte om een nest te verlaten, bestaat er weinig kans dat deze soort deze locatie zal gebruiken als vaste verblijfplaats.

Indien de laurierstruik gehandhaafd blijft en niet wordt aangetast bij de sloop- en bouwwerkzaamheden, vormt dit geen belemmering voor het planvoornemen. Indien de laurierstruik wel zal worden gerooid, dient nader onderzoek naar de huismus plaats te vinden. Een aantal vogelsoorten zal het plangebied voorts met name benutten als foerageergebied. Dit vormt echter geen belemmering voor het planvoornemen. Het plangebied zal geen essentieel foerageergebied zijn voor deze soorten en het gebied kan bovendien als foerageergebied (tuin) in gebruik blijven. Wel wordt bij de voorgenen sloop- en bouwwerkzaamheden verwezen naar de in hoofdstuk 5 omschreven werkwijze.

4.3 Grondgebonden zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn geen exemplaren of voortplantings- en/of verblijfplaatsen van soorten aangetroffen die zijn beschermd volgens de Habitatrichtlijn of van soorten die niet zijn vrijgesteld door de provincie. Het plangebied bevat veel bestrating en bebouwing, waarbij na de sloop en de voorgenomen nieuwbouw de overige begroeiing zal worden behouden. Voor minder algemene soorten (nationaal beschermde soorten die niet zijn vrijgesteld in de Wnb), zoals de das (*Meles meles*) en de bunzing (*Mustela putorius*) is het plangebied slechts in beperkte mate geschikt. Voor de steenmarter (*Martes foina*) is het gebouw geschikt. Van de genoemde soorten zijn geen sporen aangetroffen, zoals een burcht van de das, pootafdrukken, vraatsporen of uitwerpselen (in de vorm van latrines bij de steenmarter of geuroverlast van deze soort). Het plangebied kan wel als foerageergebied dienen, echter zal dit geen essentieel foerageergebied zijn. Binnen en in de directe omgeving van het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig. De bunzing houdt vooral van gebieden met oppervlaktewater. Binnen het plangebied is tevens maar in beperkte mate dekking aanwezig in de vorm van enkele bomen, struiken en de coniferen haag op de erfgrans hiervan. De wezel (*Mustela nivalis*) heeft de voorkeur voor open, droge natuur- en cultuurlandschap met in de omgeving voldoende dekking. Uit de gegevens van NDFF (2019) blijkt echter dat de wezel in de periode na 2000 niet meer in de omgeving van het plangebied is aangetroffen.

In de omgeving van het plangebied zijn voldoende alternatieven aanwezig in de vorm van bos om als foerageergebied te dienen voor algemeen voorkomende soorten. Ook zal het plangebied beschikbaar blijven als foerageergebied voor grondgebonden zoogdieren.

Conclusie: er zijn geen negatieve effecten te verwachten met betrekking tot deze soortgroep.

4.4 Vleermuizen

Er is bebouwing aanwezig binnen het plangebied zodat de aanwezigheid van verblijfplaatsen voor gebouwbewonende vleermuizen op voorhand niet valt uit te sluiten. Het voormalige horecapand is bedekt met een pannendak. De aanbouwen zijn voorzien van platte daken of een golfplaten dakbedekking. De gevelpannen aan de kopse gevels zijn grotendeels afgesmeerd met cement. Op enkele plaatsen is het cement in de voorgevel beschadigd. Deze openingen kunnen potentieel toegang bieden aan gebouwbewonende vleermuizen. De opdrachtgever heeft samen met bioloog drs. ing. S. Lavrijsen enkele dakpannen gelicht en kunnen vaststellen dat op deze plaatsen de spouwen overal met spinrag zijn gevuld. De open stootvoegen in de zijgevel blijken te zijn gevuld met stof en spinrag. De opdrachtgever heeft hier met de heer Lavrijsen vanuit de woning een stalen plaat/rooster geopend. Op de plaats van het (voormalige) beluchtingskanaal bevond zich een oud wespennest die de toegang tot de spouw geheel blokkeert. Hierdoor is het onmogelijk voor gebouwbewonende vleermuizen om in de spouw te kunnen kruipen en daar te kunnen verblijven. De daken en de overige delen van het gebouw bevatten geen openingen. De bestaande bebouwing in het plangebied is hierdoor niet geschikt als vaste verblijfsplaats voor gebouwbewonende vleermuizen.

In de bomen, aanwezig binnen en op de grens van het plangebied, zijn geen geschikte holtes of scheuren aanwezig die dienst kunnen doen als vaste verblijfplaats voor vleermuizen. Ook zijn er geen sporen zoals ontlasting of vraatsporen in de vorm van vlindervleugels gevonden.

Mogelijk zal het plangebied gebruikt worden als foerageergebied door vleermuizen. Het is echter geen essentieel foerageergebied voor vleermuizen omdat in de directe omgeving voldoende alternatieve foerageergebieden aanwezig zijn zoals de tuinen en akkers in de omgeving van het plangebied.

Vleermuizen maken gebruik van vliegroutes om zich te verplaatsen van verblijfplaatsen naar foerageergebieden. Hiervoor worden lange, aaneengesloten bomenrijen en andere lijnvormige landschapsstructuren zoals heggen en houtwallen gebruikt. Binnen het plangebied komen deze landschapsstructuren niet voor. Bovendien blijft het aanwezige groen in principe gehandhaafd.

Conclusie: er zijn geen vaste verblijf- of voortplantingsplaatsen aanwezig binnen het plangebied. Mogelijk wordt er door vleermuizen gefoerageerd binnen en in de directe omgeving van het onderzoeksgebied. Foerageergebied is alleen beschermd wanneer dit gebied noodzakelijk is om de functionaliteit van een vaste verblijfplaats te behouden. Indien de sloop- en bouwwerkzaamheden overdag uitgevoerd worden, is een verstorend effect op foeragerende vleermuizen uit te sluiten. Een negatief effect op vaste vliegroutes is eveneens niet te verwachten. Gezien het vorenstaande zijn er geen negatieve effecten te verwachten met betrekking tot vleermuizen. Een nader onderzoek naar vleermuizen is derhalve niet aan de orde.

4.5 Amfibieën, reptielen en vissen

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde amfibieën en reptielen aangetroffen en zijn er geen sporen van deze soortgroepen aangetroffen binnen het plangebied. Binnen en in de directe omgeving van het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig. De aanwezigheid van (beschermde) vissen kan derhalve worden uitgesloten. Eveneens is het plangebied ongeschikt voor beschermde amfibieën vanwege het ontbreken van geschikt voortplantingswater.

Daarnaast is het plangebied voor de levendbarende hagedis (*Zootoca vivipara*), die in de omgeving van het plangebied voorkomt, ongeschikt door de afwezigheid van vochtige heide en/of ruigten.

Conclusie: er komen noch vissen noch beschermde soorten reptielen en amfibieën voor in het plangebied. De eventuele aanwezigheid van algemeen voorkomende soorten reptielen en amfibieën zoals bijvoorbeeld de gewone pad en bruine kikker vormt geen belemmering voor het planvoornemen.

4.6 Ongewervelden/ overige soorten

Beschermde soorten ongewervelden en overige soorten zijn niet waargenomen en ook niet te verwachten binnen het plangebied. Beschermde soorten stellen specifieke eisen aan een biotoop en gezien de afwezigheid van oppervlaktewater en de aanwezige beplanting is het plangebied voor veel soorten niet geschikt.

Conclusie: er zijn geen negatieve effecten te verwachten met betrekking tot deze soortgroepen.

5 Conclusies

Doel van het onderhavige onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de natuurwetgeving.

5.1 Beschermde gebieden

Het plangebied ligt buiten de begrenzing van het NNB. De provincie Noord-Brabant hanteert een externe werking als het gaat om NNB, indien een bestemmingsplan leidt tot aantasting van de ecologische waarden en kenmerken anders dan door de verspreiding van stoffen in lucht of water. In dit geval is het plangebied op een dergelijke afstand gelegen dat er van een negatief effect op het dichtstbijzijnde NNB-gebied geen sprake is. Tevens betreft het een beperkte ingreep (sloop van een voormalig horecapand en de nieuwbouw van een woning). Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied is op een afstand van circa 1,1 kilometer gelegen. Om genoemde reden is er ook hier geen sprake van een significant negatief effect zoals vernietiging, verstoring en versnippering van bestaande natuurwaarden.

5.2 Soorten

Er wordt in het kader van de Wnb nagegaan of vaste rust- en verblijfplaatsen door de beoogde ingreep opzettelijk worden aangetast (verwijderd, ongeschikt gemaakt) of dat dieren opzettelijk worden verontrust, verjaagd of gedood. Verder is er gekeken of er invloeden zijn die leiden tot een verminderde geschiktheid als foerageergebied waarbij het een zodanig belang betreft dat bij het wegvallen van deze functie ook vaste rust- en verblijfplaatsen niet langer kunnen functioneren.

Flora

Er zijn binnen het plangebied geen beschermde wilde soorten aangetroffen. Deze soorten zijn ook niet te verwachten. Om deze redenen zullen er door de voorgenomen plannen geen nadelige effecten optreden ten aanzien van deze soortgroep en zijn er, naast de zorgplicht, vanuit de Wnb geen verdere verplichtingen.

Vogels

Er zijn geen vogelnesten c.q. verblijfplaatsen aangetroffen van vogels waarvan de nest- en verblijfslocaties jaarrond zijn beschermd. De laurierstruik aan de zuidzijde van het gebouw wordt gebruikt als dekking door een groep huismussen uit de directe omgeving en vormt hiermee een vast onderdeel van de functionele leefomgeving van de huismus. Het bezoek vond plaats in het broedseizoen van de gierzwaluw en de huismus. Er zijn geen aanwijzingen dat de huismus en de gierzwaluw gebruik maken van het voormalige horecapand als vaste verblijfsplaats. Door geringe hoogte van de openingen in de gevel en de voor de gierzwaluw benodigde valhoogte om een nest te verlaten, bestaat er weinig kans dat deze soort deze locatie zal gebruiken als vaste verblijfsplaats. Indien de laurierstruik gehandhaafd blijft en niet wordt aangetast bij de sloop- en bouwwerkzaamheden, dan vormt dit echter geen belemmering voor het planvoornemen. Indien de laurierstruik wel zal worden gerooid, dient nader onderzoek naar de huismus plaats te vinden.

Algemeen voorkomende soorten zonder jaarrond beschermd nest kunnen blijven broeden in de directe omgeving van het plangebied. Indien broedende vogels in de directe omgeving van het

plangebied aanwezig zijn, kunnen verstorende werkzaamheden zoals bouwwerkzaamheden of een verwijdering van beplanting mogelijk echter niet plaatsvinden zonder hinder te veroorzaken. Wanneer er geen broedende vogels aanwezig zijn kunnen de werkzaamheden wel plaatsvinden. Indien er op deze manier wordt gehandeld, treden er geen nadelige effecten op ten aanzien van vogels. Wanneer de werkzaamheden in het geheel plaatsvinden in de minst kwetsbare periode (tussen begin oktober en half februari) worden eveneens geen nadelige effecten verwacht. Dit laatste verdient derhalve aanbeveling. Indien de werkzaamheden worden uitgevoerd op bovenstaande wijze, zullen er geen nadelige effecten optreden ten aanzien van vogels.

Grondgebonden zoogdieren

Binnen het plangebied zijn geen vaste verblijf- of voortplantingsplaatsen vastgesteld van soorten die zijn beschermd bij de Habitatrichtlijn of van soorten die niet zijn vrijgesteld door de provincie. Algemeen voorkomende soorten zijn door de provincie vrijgesteld van de verbodsbepalingen als het een ruimtelijke ingreep of inrichting betreft. Wel geldt de zorgplicht voor dergelijke soorten. Zolang de zorgplicht wordt nageleefd zijn er derhalve geen negatieve effecten te verwachten met betrekking tot grondgebonden zoogdieren.

Vleermuizen

Er zijn geen vaste verblijf- of voortplantingsplaatsen aanwezig binnen het plangebied. Mogelijk wordt er gevoerageerd binnen en nabij het plangebied. Foerageergebied is alleen beschermd wanneer dit gebied noodzakelijk is om de functionaliteit van een vaste verblijfplaats te behouden. In de directe omgeving van het plangebied is echter voldoende alternatief foerageergebied aanwezig in de vorm van weilanden en akkers en tuinen van woningen. Ook is het verstorend effect op foeragerende vleermuizen uit te sluiten indien de sloop- en bouwwerkzaamheden overdag uitgevoerd worden. Een negatief effect op vaste vliegroutes is eveneens niet te verwachten. Gezien het vorenstaande zijn er derhalve geen negatieve effecten te verwachten met betrekking tot vleermuizen.

Amfibieën, reptielen en vissen

Binnen het plangebied zijn geen vaste verblijf- of voortplantingsplaatsen vastgesteld van soorten die zijn beschermd bij de Habitatrichtlijn of van soorten die niet zijn vrijgesteld door de provincie. Algemeen voorkomende soorten zijn door de provincie vrijgesteld van de verbodsbepalingen als het een ruimtelijke ingreep of inrichting betreft. Wel geldt de zorgplicht voor dergelijke soorten. Zolang de zorgplicht wordt nageleefd zijn er derhalve geen negatieve effecten te verwachten met betrekking tot amfibieën, reptielen en vissen.

Wel dient er in zowel de sloop- als bouwfase voor te worden gezorgd dat bij het inrichten van het bouwterrein wordt voorkomen dat het gebied aantrekkelijk wordt voor de vestiging van de rugstreeppad. Het ontstaan van poeltjes of plassen op het bouwterrein in het zomerhalfjaar (vanaf april) dient te worden voorkomen, zodat er geen geschikt voortplantingswater voor de rugstreeppad aanwezig zal zijn.

Ongewervelden/ overige soorten

Vaste verblijfplaatsen of exemplaren van Habitatrichtlijnsoorten of van nationaal beschermde soorten zijn niet aangetroffen. Er zijn derhalve geen negatieve effecten te verwachten met betrekking tot deze soortgroepen.

5.3 Zorgplicht

Voor alle soorten geldt een zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aan deze soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen.

De kwetsbare perioden zijn niet voor alle verschillende soortgroepen gelijk. Als “veilige” periode voor alle groepen geldt in het algemeen de periode van half oktober tot eind november, de periode waarin de voortplantingstijd achter de rug is en dieren als de egel en amfibieën nog niet in winterslaap zijn. Bovendien zijn de houtduiven uit het laatste legsel dan ook uitgevlogen.

Indien vooraf bekend is dat werkzaamheden moeten worden uitgevoerd binnen de kwetsbare perioden van de betreffende soorten, is het zaak ervoor te zorgen dat het gebied tegen die tijd ongeschikt is als leefgebied voor die soorten. Zo kunnen bijvoorbeeld struiken gedurende het groeiseizoen kort gesnoeid worden, zodat er geen vogels gaan broeden.

Indien tijdens de uitvoering van de werkzaamheden beschermde soorten worden waargenomen dienen maatregelen te worden genomen om schade aan deze individuen zo veel mogelijk te beperken (bijvoorbeeld wegvangen en verplaatsen).

5.4 Eindconclusie

In onderstaande punten wordt de eindconclusie weergegeven:

- de omschreven werkwijzen met betrekking tot zowel de zorgplicht als ten aanzien van vogels dienen in acht te worden genomen zodat een overtreding van de natuurwetgeving wordt voorkomen;
- om een verstorend effect op foeragerende vleermuizen uit te sluiten, dienen de voorgenomen sloop- en bouwwerkzaamheden overdag te worden uitgevoerd;
- de laurierstruik aan de zuidzijde van het gebouw wordt gebruikt als dekking door een groep huismussen uit de directe omgeving en vormt hiermee een vast onderdeel van de functionele leefomgeving van de huismus. De laurierstruik dient derhalve gehandhaafd te blijven en niet te worden aangetast bij de sloop- en bouwwerkzaamheden;
- nader onderzoek naar soorten is niet noodzakelijk tenzij er een voornemen bestaat om de eerder genoemde laurierstruik te rooien. Nader onderzoek naar de huismus is in dat geval wel noodzakelijk;
- voor algemeen voorkomende soorten geldt een algemene vrijstelling als het ruimtelijke ingrepen betreft.

5.5 Advies

Checklist natuurvriendelijke maatregelen

Bij het ontwerp van de nieuw te bouwen woning wordt geadviseerd gebruik te maken van de checklist natuurvriendelijke maatregelen aan gebouwen van de Vogelbescherming. Diverse natuurbeschermingsinstanties en bedrijven geven hier meer informatie over.

Erfbeplanting

Indien er een erfbeplanting is gepland of wordt vernieuwd, adviseren wij deze met inheemse en streekeigen soorten bomen en struiken te realiseren. Informeer hiervoor bij uw provincie of gemeente.

6 Literatuurlijst

BIJ12 (2017a) Kennisdocument Huismus, *Passer domesticus*

BIJ12 (2017b) Kennisdocument Gierzwaluw, *Apus apus*

BIJ12 (2017c) Kennisdocument Rugstreeppad, *Bufo calamita*

Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J.B.M., Canters, K.J., Buys, J.C. (2016) *Atlas van de Nederlandse zoogdieren - deel 12 serie Nederlandse fauna*. Knnv Uitgeverij

Delft, J.J.C.W. van, Schuitema, W. (2005) *Werkatlas amfibieën en reptielen in Noord-Brabant*. Stichting Ravon

NDDF (2019) Geraadpleegd op 27 mei 2019 via www.verspreidingsatlas.nl

Ravon (2019) Geraadpleegd op 27 mei 2019 via www.ravon.nl

Zoogdierversameniging (2019) Geraadpleegd op 27 mei 2019 via www.zoogdierversameniging.nl

BIJLAGE 1:

Foto 1

Foto 2

Foto 3

Foto 4

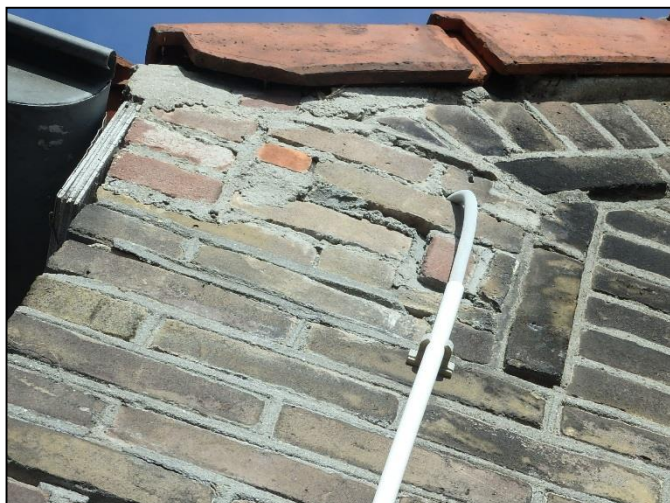

Foto 5

Foto 6

Foto 7

Foto 8

Foto 9

Foto 10

Foto 11

Foto 12

Foto 13

Foto 14

Foto 15

Foto 16

Foto 17

Foto 18

Foto 19

Foto 20

Foto 21

Foto 22

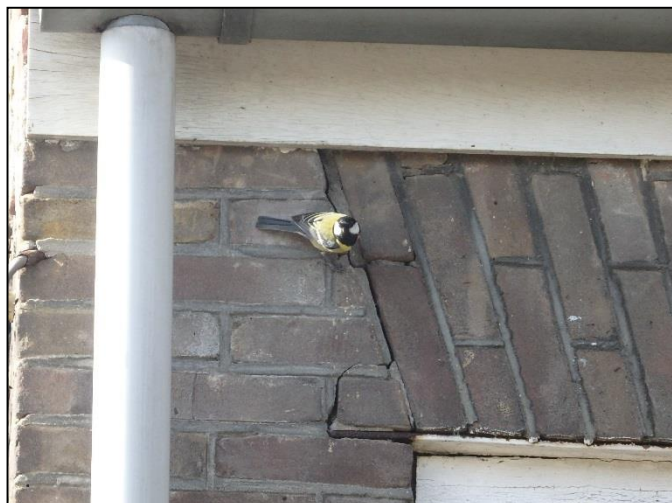

Foto 23

Foto 24

Foto 25

Foto 26

Foto 27

Foto 28

Foto 29

Foto 30

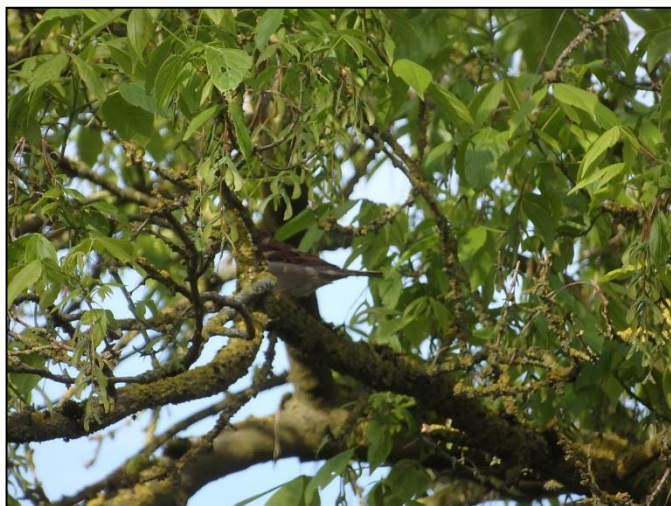

Foto 31

Foto 32

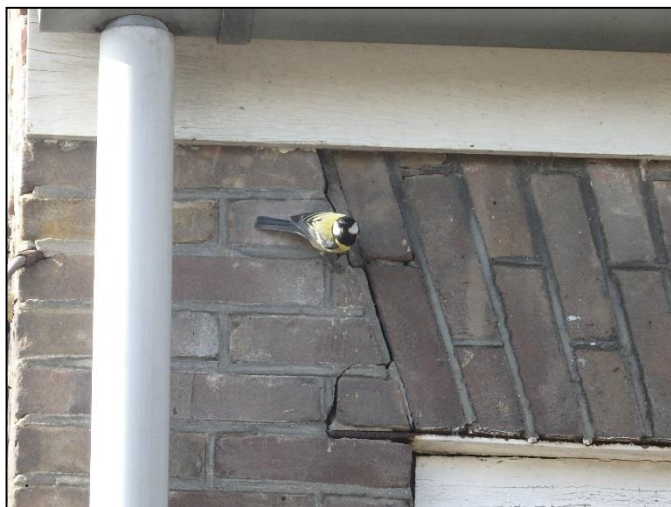

Foto 33

BEKENDMAKING TERINZAGELEGGING VASTGESTELD BESTEMMINGSPLAN “BUITENGEBIED, KUILENRODE 7 HOOGHE MIERDE”

Burgemeester en wethouders van de gemeente Reusel-De Mierden maken op grond van artikel 3.8 van de Wet ruimtelijke ordening en de Algemene wet bestuursrecht bekend dat de gemeenteraad in zijn vergadering van 26 mei 2020 het bestemmingsplan “Buitengebied, Kuilenrode 7 Hooge Mierde” heeft vastgesteld.

Inhoud

Het bestemmingsplan heeft betrekking op het slopen van een bestaand horecapand met dienstwoning en de herbouw met een reguliere woning op het perceel Kuilenrode 7 te Hooge Mierde.

Het bestemmingsplan bestaat uit een toelichting, planregels en verbeelding.

De gemeente heeft tevens een besluit ontheffing wegverkeerslawaaï genomen. Deze ontheffing is gevraagd in combinatie met de procedure tot vaststelling van het bestemmingsplan “Buitengebied, Kuilenrode 7 Hooge Mierde”. Gelet op de bestemmingswijziging moet voor de nieuwe woning een hogere waarde krachtens artikel 83 van de Wet geluidhinder worden vastgesteld omdat het plan is gelegen binnen de zone Wet geluidhinder van de weg Kuilenrode. De ontheffing ligt samen met het bestemmingsplan ter inzage.

Inzage

Het raadsbesluit en vastgestelde bestemmingsplan liggen met ingang van maandag 15 juni 2020 gedurende zes weken ter inzage in de centrale hal van het gemeentehuis. Het gemeentehuis is geopend van maandag, woensdag en donderdag van 09.00 uur tot 17:00 uur, op dinsdag van 09.00 uur tot 19.00 uur en op vrijdag van 09.00 uur tot 12.30 uur. Tegen betaling van leges kunt u kopieën krijgen van de ter inzage liggende stukken.

U kunt het vastgestelde bestemmingsplan ook digitaal raadplegen op:

- de landelijke website: www.ruimtelijkeplannen.nl;
- de gemeentelijke website: www.reuseldemierden.nl/bestemmingsplannen.

Het identificatienummer van het vastgestelde bestemmingsplan is NL.IMRO.1667.BPBkuil0068-VAST.

Beroep en voorlopige voorziening

Beroep

Tijdens de inzagetermijn kunnen belanghebbenden die tijdig zienswijzen over het ontwerpbestemmingsplan kenbaar hebben gemaakt beroep instellen. Dit kan tegen het vastgestelde bestemmingsplan en tegen het besluit om geen exploitatieplan vast te stellen. Ook belanghebbenden die kunnen aantonen dat zij redelijkerwijs niet in de gelegenheid zijn geweest om tijdig zienswijzen kenbaar te maken, kunnen beroep instellen.

Tegen de bij de vaststelling aangebrachte wijzigingen kan iedereen beroep instellen.

Spoed

Is het beroepschrift zo spoedeisend dat u de behandeling ervan niet kunt afwachten? Dan kunt u bij de Voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State een voorlopige voorziening aanvragen. Dat is een voorlopige beslissing om de inwerkingtreding van het bestemmingsplan uit te stellen. U kunt alleen een voorlopige voorziening aanvragen, als u een beroepschrift heeft ingediend.

Waar indienen?

Het beroepschrift dient u in bij de Raad van State, Afdeling bestuursrechtspraak, Postbus 20019, 2500 EA Den Haag. Het verzoek om voorlopige voorziening richt u aan de Voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. In beide gevallen betaalt u hier kosten (griffierecht) voor.

Inwerkingtreding

Het bestemmingsplan treedt in werking na afloop van de inzagetermijn. Als binnen de inzagetermijn een verzoek om voorlopige voorziening wordt ingediend bij de voorzitter van de Afdeling

bestuursrechtspraak van de Raad van State, treedt het bestemmingsplan niet in werking totdat op het verzoek is beslist.

Vragen

Voor het inwinnen van nadere informatie kunt u contact opnemen met Mathijs Snoeren. U bereikt hem op via telefoonnummer of via e-mail m.snoeren@reuseldemierden.nl.

Reusel,

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

Mr. R.P.B.M. Brekelmans
secretaris

mw. A.J.M.H. van de Ven
burgemeester

Besluit hogere grenswaarde

(Wet geluidhinder)

Zaaknummer : REU-2019-0959
Documentnummer : 20.S002947
Datum aanvraag : 4 oktober 2019
Datum besluit : 16 april 2020

Burgemeester en wethouders van Reusel-De Mierden,

gezien de aanvraag om : ontheffing geluidhinder verkeerslawaaï
aan het adres : Kuilenrode 7 in Hooge Mierde
op het kadastraal perceel : gemeente Hooge en Lage Mierde
sectie/nummer(s) : G 679

overwegende dat:

- een ontheffing hogere waarde Wet geluidhinder wordt gevraagd;
- de ontheffing gevraagd wordt in combinatie met de procedure tot vaststelling van het bestemmingsplan "Buitengebied, Kuilenrode 7 Hooge Mierde" dat voorziet in het herbestemmen van de locatie van "horeca met bedrijfswoning" naar burgerwoning;
- het project is gelegen binnen de zone Wetgeluidhinder van de weg Kuilenrode en de geluidbelasting op de gevels van de woning(en) als gevolg van deze weg(en) meer bedraagt dan de voorkeurgrenswaarde maar minder dan de maximale ontheffingswaarde;
- om het project te kunnen realiseren een ontheffing hogere waarde Wet geluidhinder noodzakelijk is;
- de beslissing op deze aanvraag ontheffing moet worden genomen vooraf aan of gelijktijdig met de procedure tot vaststelling van het bestemmingsplan;
- het college van burgemeester en wethouders bevoegd gezag is om op de aanvraag hogere waarde te beslissen;
- de aanvrager belanghebbende is voor deze aanvraag;
- wij van oordeel zijn dat de aanvraag voldoende informatie bevat voor een goede beoordeling van de aanvraag. De aanvraag is dan ook ontvankelijk en in behandeling genomen;
- gelet op de inhoudelijke overwegingen zoals opgenomen in bijlage 1 van dit besluit geen weigeringsgronden zijn voor deze aanvraag;
- met betrekking tot de voorbereiding van een beschikking op een aanvraag om ontheffing de Uniforme openbare voorbereidingsprocedure als bedoeld in Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht moet worden gevolgd, in combinatie met het bepaalde in hoofdstuk 110c van de Wet geluidhinder;
- het ontwerpbesluit tot het verlenen van de ontheffing met de op 4 oktober 2019 ontvangen aanvraag om hogere grenswaarde Wet geluidhinder en de daarbij behorende bescheiden met ingang van maandag 17 februari 2020 tot maandag 30 maart 2020 ter inzage gelegen hebben. Tijdens deze termijn door eenieder zienswijzen naar voren gebracht konden worden;
- in deze periode geen zienswijzen zijn ingediend;
- gelet op het vorenstaande, dan ook geen redenen zijn om de ontheffing niet te verlenen;
- het vaststellen van deze hogere grenswaarde niet inhoudt dat hiermee is voldaan aan de bepalingen in andere wetten, besluiten, verordeningen, etc. (zoals de Woningwet, Bouwbesluit, Bouwverordening en bestemmingsplan);
- gelet op de bepalingen van de Wet geluidhinder en het Besluit geluidhinder de hogere waarde kan worden verleend.

besluiten:

- doeltreffende maatregelen gericht op het (nog verder) verminderen van de, vanwege de weg Kuilenrode te verwachten geluidbelasting, op de gevels van de woning tot 48 dB zijn niet mogelijk of ontmoeten overwegende bezwaren van verkeerskundige, vervoerskundige, landschappelijke, stedenbouwkundige en/of financiële aard.
- als hogere grenswaarden, vanwege de weg Kuilenrode, voor de nieuwe woning, de in onderstaande tabel opgenomen waarden vast te stellen:

Hogere waarde(n) één woning Kuilenrode 7 Hooge Mierde						
Vanwege wegverkeerslawaaï van de weg Kuilenrode						
Waarneempunt (wnp)	Rijks-driehoeks-coördinaten		Aantal woningen/andere geluidgevoelige bestemmingen waarop wnp betrekking heeft	Waarneem hoogte	Geluidbelasting voor maatregelen/ na maatregelen in dB (inclusief aftrek in geval van wegverkeer)	Geluidbelasting na maatregelen en/of Verzochte hogere waarden in dB (inclusief aftrek in geval van wegverkeer)
	x	y				
T01 O-gevel	137038	378317	1 woning	1,5	54/54	54
				4,5	54/54	54
				7,5	54/54	54
T02 O-gevel	137039	378323		1,5	53/53	54
				4,5	53/53	54
				7,5	54/54	54
T03 N-gevel	137037	378327		1,5	49/49	49
				4,5	50/50	50
				7,5	50/50	50
T10 Z-gevel	137037	378314		1,5	50/50	50
				4,5	50/50	50
				7,5	50/50	50
Opmerkingen: Voor de ligging van de waarneempunten wordt verwezen naar de tekening in het akoestisch rapport behorende bij dit besluit (zie bijlage 2)						

- dat de volgende gewaarmerkte stukken deel uitmaken van het besluit:
 - Verzoek/aanvraag, d.d. 4 oktober 2019;
 - Akoestisch onderzoek, onderzoek uitgevoerd door Tritium, documentkenmerk 1901/210/ROS-01, versie 2, d.d. 4 september 2019.
- aan dit besluit de volgende voorwaarden te verbinden:
 - dat voor voldoende gevelisolatie zal worden gezorgd zodat een binnenniveau van 33 dB gerealiseerd wordt conform NEN 5077. Dit staat in artikel 3.3, lid 1 (verblijfsruimten) en lid 2

(slaapruimten) van het Bouwbesluit 2012. Hierbij wordt opgemerkt dat de toets aan het binnenniveau moet plaatsvinden zonder het toepassen van de aftrek overeenkomstig artikel 110g van de Wet geluidhinder;

- dat voor de woning ten minste één geluidluwe zijde met een geluidbelasting van maximaal 48 dB (inclusief een aftrek van 5 dB overeenkomstig artikel 110g Wet geluidhinder) aanwezig is;
- dat de hogere waarde wordt geregistreerd in het kadaster.

Alle bijlagen en gewaarmerkte stukken maken deel uit van dit besluit.
Een overzicht van de bijlagen is opgenomen in bijlage 2.

Namens burgemeester en wethouders van Reusel-De Mierden,

Bart Bierens
Samenwerking Kempengemeenten,
Afdeling VTH, Teamcoördinator Vergunningen

Bent u het oneens? Beroep mogelijk bij Raad van State.

Binnen zes weken na de dag waarop dit besluit ter inzage is gelegd, kan beroep worden ingesteld. Het beroepschrift moet naam en adres bevatten, duidelijk maken tegen welk besluit beroep wordt ingesteld en gemotiveerd, gedateerd en ondertekend zijn. Het beroepschrift moet worden gericht aan de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, postbus 20019, 2500 EA Den Haag.

Voor deze procedure bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State is griffierecht verschuldigd. Burgers hebben de mogelijkheid om dit alles ook digitaal via <https://digitaaloket.raadvanstate.nl> te doen. U moet dan wel over DigiD beschikken.

Indiening van een beroepschrift houdt niet in dat de werking van het besluit wordt uitgesteld. Daarom kan aan de Voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State worden gevraagd een voorlopige voorziening te treffen (verzoek om schorsing van het besluit). Zo'n verzoek kan alleen worden ingediend als ook beroep is ingesteld.

Bijlage 1

Inhoudelijke overwegingen

Aan het besluit tot het vaststellen van hogere waarde Wet geluidhinder liggen de volgende inhoudelijke overwegingen ten grondslag:

Aanleiding

De gemeente heeft een aanvraag ontheffing wegverkeerslawaaï ontvangen.

Deze ontheffing is gevraagd in combinatie met de procedure tot vaststelling van het bestemmingsplan "Buitengebied, Kuilenrode 7 Hooge Mierde".

In de huidige situatie is de bestemming "horeca met bedrijfswoning".

Men is voornemens de locatie te herbestemmen als "burgerwoning".

Gelet op de bestemmingswijziging moet voor de nieuwe woning (vervangende nieuwbouw) een hogere waarde krachtens artikel 83 van de Wet geluidhinder te worden vastgesteld omdat het plan is gelegen binnen de zone Wetgeluidhinder van de weg Kuilenrode. De geluidbelasting op de gevel van de woning als gevolg van deze weg bedraagt meer dan de voorkeurgrenswaarde maar minder dan de maximale ontheffingswaarde.

De aanvraag omvat de volgende stukken:

- Verzoek/aanvraag, d.d. 4 oktober 2019;
- Akoestisch onderzoek, onderzoek uitgevoerd door Tritium, documentkenmerk 1901/210/ROS-01, versie 2, d.d. 4 september 2019.

Coördinatie met de Wet ruimtelijke ordening

Op dit moment is op deze locatie het bestemmingsplan Buitengebied 2009 van de gemeente Reusel van kracht. Dit bestemmingsplan is op 22 september 2009; door de gemeenteraad vastgesteld. Het gehele bouwvlak met woning is bestemd als horeca met bedrijfswoning.

Men is voornemens de bestemming te wijzigen naar burgerwoning. Hiervoor is een bestemmingsplan procedure gestart. Het ontwerpbesluit hogere waarde in het kader van de Wet geluidhinder (Wgh) heeft, op grond van artikel 110c, eerste lid Wgh, met ingang van 17 februari 2020, gelijktijdig met het ontwerpbestemmingsplan "Buitengebied, Kuilenrode 7 Hooge Mierde", gedurende 6 weken ter inzage gelegen.

In deze periode zijn geen zienswijzen tegen de hogere waarde ingekomen.

Beoordeling

De locatie ligt binnen de zone, krachtens artikel 74 Wet geluidhinder, van 250 meter van de weg Kuilenrode.

Burgemeester en wethouders stellen vast dat het verzoek betrekking heeft op een situatie als bedoeld in artikel 3.1 van het Besluit geluidhinder. Voor de te projecteren woning geldt ingevolge artikel 82 van de Wet geluidhinder, juncto artikel 3.1, lid 1, van het Besluit geluidhinder een voorkeurgrenswaarde van 48 dB.

Artikel 83 biedt de mogelijkheid om een hogere grenswaarde vast te stellen tot een waarde van maximaal 58 dB voor vervangende nieuwbouw in een buitenstedelijk gebied.

De voorkeurgrenswaarde wordt ten gevolge van het wegverkeer op de Kuilenrode overschreden. De maximale ontheffingswaarde wordt niet overschreden.

Ingevolge artikel 110a Wet geluidhinder zijn burgemeester en wethouders bevoegd om binnen de grenzen van hun gemeente een hogere waarde vast te stellen voor de ten hoogste toelaatbare geluidbelasting.

De Wet geluidhinder geeft de kaders aan waarbinnen een hogere waarde vastgesteld kan worden. De gemeente Reusel - De Mierden heeft op 23 september 2015 het 'Ontheffingenbeleid hogere waarde procedure Wet geluidhinder' vastgesteld. Dit betekent dat aan de volgende ontheffingscriteria of een combinatie daarvan moet worden voldaan:

- Bronmaatregelen zijn niet mogelijk;
- Stedenbouwkundige maatregelen zijn niet mogelijk;
- Verkeerskundige maatregelen zijn niet mogelijk;
- Landschappelijke bezwaren;
- Financiële overwegingen.

- Bronmaatregelen

In het akoestisch onderzoek bij deze aanvraag is onderzocht of redelijkerwijs bronmaatregelen zoals stilwegdek, verlagen van de maximumsnelheid e.d. genomen kunnen worden. Geconcludeerd wordt dat bronmaatregelen of niet mogelijk zijn, of niet doeltreffend zijn dan wel overwegende bezwaren ontmoeten van verkeerskundige, vervoerskundige en/of financiële aard.

- Overdrachtsmaatregelen

In het akoestisch onderzoek bij deze aanvraag is onderzocht of redelijkerwijs afschermende maatregelen zoals afstand vergroting en afscherming door een wal of scherm mogelijk zijn. Geconcludeerd wordt dat overdrachtsmaatregelen of niet mogelijk zijn, of niet voldoende doeltreffend zijn dan wel overwegende bezwaren ontmoeten van financiële aard. Omdat het hier maar om één woning gaat, zijn de kosten van de maatregel niet in verhouding tot de planomvang. Met afschermende voorzieningen binnen het plangebied kan de geluidsbelasting niet gereduceerd worden. Bovendien zullen dergelijke voorzieningen op stedenbouwkundige/landschappelijke bezwaren stuiten.

Tevens zal er een geluidluwe gevel met buitenruimte aanwezig moeten zijn. Uit het akoestisch onderzoek behorende bij deze aanvraag blijkt dat aan de voorwaarde voor een geluidluwe gevel wordt voldaan.

Nu geconcludeerd kan worden dat bronmaatregelen en overdrachtsmaatregelen niet afdoende zijn, is het gerechtvaardigd om een hogere waarde te verlenen.

In het kader van het Bouwbesluit is het verder ook noodzakelijk dat de karakteristieke geluidwering van de gevel zodanig is dat een binnenniveau van 33 dB gerealiseerd wordt. Dit moet worden aangetoond middels een berekening geluidwering van de gevels die als onderdeel van de aanvraag omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen moet worden ingediend. Volgens het Bouwbesluit dient de karakteristieke geluidwering van de gevel ($G_{A,k}$) voor verblijfsgebieden in een woning minimaal de in het vastgestelde hogere waarde besluit opgenomen hoogste toelaatbare geluidbelasting minus 33 dB bedragen. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat een gevel bij een normale bouwkundige opzet aan de minimaal vereiste $G_{A,k}$ van 20 dB voldoet, waardoor er bij een geluidbelasting die, exclusief correctie ingevolge artikel 110g Wgh, groter is dan 53 dB, aanvullende maatregelen nodig zijn om te kunnen voldaan aan het maximale binnen niveau van 33 dB.

De geluidbelasting op de gevels van de vervangende nieuwbouw woning aan de Kuilenrode bedraagt blijkens tabel 4.1 van het akoestisch onderzoek bij de aanvraag, ter plaatse van toetspunten) t01, t02, t03 en t10 minimaal 54 en maximaal 59 dB (exclusief correctie artikel 110g Wgh). Dit betekent dat de betreffende gevel(s) van de woning voorzien moet(en) worden van gevelisolatie met een voldoende geluidsreductie ($G_{A,k}$) variërend van tenminste 21 dB tot tenminste 26 dB.

Omdat voldaan wordt aan de criteria van het gangbare ontheffingenbeleid kan op basis van de onderzoeksresultaten voor de ontwikkeling van het bouwplan bij ons college een ontheffing van de voorkeursgrenswaarde worden aangevraagd.

Procedure

De voorbereiding van de beschikking heeft plaatsgevonden overeenkomstig het bepaalde in de afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht en het Besluit geluidhinder.

Er is een akoestisch onderzoek uitgevoerd door Tritium, documentkenmerk 1901/210/ROS-01, versie 2, d.d. 4 september 2019. Dit onderzoek bevat naar ons inzicht voldoende gegevens voor een goede beoordeling en voldoet aan de wettelijke vereisten op basis van de Wet geluidhinder, het Besluit geluidhinder, de Algemene wet bestuursrecht en het gemeentelijk geluidbeleid.

Het akoestisch onderzoek en de daarop gebaseerde aanvraag voor ontheffing, maken deel uit van het besluit.

Overige wetten en regels

Het vaststellen van deze hogere grenswaarden houdt niet in dat hiermee is voldaan aan de bepalingen die in andere wetten, verordeningen, etc. (zoals bijvoorbeeld Woningwet, Bouwverordening en bestemmingsplan) zijn gesteld dan wel op grond hiervan worden voorgeschreven.

Conclusie

Gelet op de Wet geluidhinder, het Besluit geluidhinder en het 'Ontheffingenbeleid hogere waarde Wet geluidhinder' van de gemeente Reusel - De Mierden, vastgesteld 23 september 2015, is het noodzakelijk een ontheffing hogere grenswaarden vast te stellen voor de geluidsbelasting (met aftrek conform artikel 110g Wgh) veroorzaakt door de weg Kuilenrode conform de niveaus zoals opgenomen in tabel 1. Daarnaast moet de woning Kuilenrode 7 worden uitgevoerd met gevelisolatie met een geluidsreductie van tenminste 21 dB tot 26 dB.

Tabel 1

Hogere waarde(n) één woning Kuilenrode 7 Hooge Mierde						
Vanwege wegverkeerslawaaï van de weg Kuilenrode						
Waarneempunt (wnp)	Rijks-driehoeks-coördinaten		Aantal woningen/andere geluidgevoelige bestemmingen waarop wnp betrekking heeft	Waarneem hoogte	Geluidbelasting voor maatregelen/ na maatregelen in dB (inclusief aftrek in geval van wegverkeer)	Geluidbelasting na maatregelen en/of Verzochte hogere waarden in dB (inclusief aftrek in geval van wegverkeer)
	x	y				
T01 O-gevel	137038	378317	1 woning	1,5	54/54	54
				4,5	54/54	54
				7,5	54/54	54
T02 O-gevel	137039	378323		1,5	53/53	54
				4,5	53/53	54
				7,5	54/54	54
T03 N-gevel	137037	378327		1,5	49/49	49
				4,5	50/50	50
				7,5	50/50	50
T10 Z-gevel	137037	378314		1,5	50/50	50
				4,5	50/50	50
				7,5	50/50	50
Opmerkingen: Voor de ligging van de waarneempunten wordt verwezen naar de tekening in het akoestisch rapport behorende bij dit besluit (zie bijlage 2)						

Bijlage 2**Documenten**

De volgende documenten maken onderdeel uit van dit besluit:

Omschrijving

(indien van toepassing: bestandsnaam omgevingsloket)

Ingevuld aanvraagformulier HGW Kuilenrode 7 Hooge Mierde
(Ingevuld aanvraagformulier HGW Kuilenrode 7 Hooge Mierde.pdf)
Akoestisch onderzoek wegverkeerslawaaï Kuilenrode 7 door
Tritium d.d. 4-9-2019 met kenmerk 1901/210/ROS-01 versie 2
(Bijlage 3 bij de toelichting - Akoestisch onderzoek wegverkeerslawaaï.pdf)

**Datum
ontvangst****Ons
kenmerk**

04-10-2019

19.S007266

05-11-2019

19.S008915

SCHRIFTELIJKE BERAADSLAGING RAAD (inzending via fractievoorzitter > griffier),

mede t.b.v. publicatie op website en vergaderApp iBabs

Raadsvoorstel:	Vaststellen bestemmingsplan Kuilenrode 7	Datum reactie andere fractie of college:
Datum:	26 mei 2020	Portefeuillehouder (in te vullen door griffier):
Fractie:	Samenwerking	

Reactie en/of vraag vanuit de fractie

- p. 2 Raadsvoorstel: "Het vervangen van het voormalige café door een moderne woning ter plaatse zien wij als een ruimtelijke kwaliteitsverbetering. Deze kan als maatschappelijke meerwaarde worden beschouwd." Deze twee zinnen ondersteunt SW volledig in dit voorstel.
- De omgeving gaf aan geen punten van kritiek te hebben en zijn bovendien blij dat er eindelijk iets gebeurd op dat perceel.

Antwoord andere fractie of college

Wij nemen uw reactie ter kennisgeving aan.

SCHRIFTELIJKE BERAADSLAGING RAAD (inzending via fractievoorzitter > griffier),

mede t.b.v. publicatie op website en vergaderApp iBabs

Raadsvoorstel:	Vaststellen bestemmingsplan Kuilenrode 7	Datum reactie andere fractie of college:	de heer P.J.M. van de Noort
Datum:	26 mei 2020	Portefeuillehouder (in te vullen door griffier):	
Fractie:	PvdA		

Reactie en/of vraag vanuit de fractie

De beëindiging van het horecapand met bedrijfswoning naar een burgerwoning zoals voorgesteld kan onze fractie steunen.

Het gegeven dat aan weerszijden woningen zijn gesitueerd maakt deze ontwikkeling logisch en passend in de omgeving (lintbebouwing). Het gegeven dat er geen zienswijzen zijn ontvangen begrijpen we; omwonenden zullen veelal tevreden zijn met deze ontwikkeling. Een woning geeft minder hinder dan een nieuw horecabedrijf en het gegeven dat dit pand eindelijk wordt aangepakt levert kwaliteitswinst op voor de omgeving.

Vraag aan college: Is er momenteel nog sprake van een horecavergunning? Zo ja, is het intrekken van deze vergunning onderdeel van de anterieure overeenkomst?

Antwoord andere fractie of college

Voor de locatie Kuilenrode 7 in Hooge Mierde is een Horecavergunning aanwezig. De inrichting staat nu leeg. Door dit bestemmingsplan vast te stellen is het niet langer mogelijk een horecabedrijf te starten in het pand. Wanneer de bestemmingsplanprocedure volledig doorlopen is, kunnen wij de drank- en horecavergunning ambtshalve intrekken. Wij zullen er zorg voor dragen dat dit gebeurt.

Dit is geen onderdeel van de anterieure overeenkomst. Deze is reeds gesloten. In onze ogen heeft het aanpassen van de anterieure overeenkomst geen meerwaarde.

Het overige uit uw reactie nemen wij ter kennisgeving aan.

Raadsvoorstel

Onderwerp:	vaststellen beleid grootschalige zonne- en windenergie in de Kempen
Datum B&W Besluit:	11 februari 2020
Vergaderdatum:	17 maart 2020
Registratienr.:	RA19.070
Opsteller:	Anne Tom Pathuis
Portefeuillehouder:	Wethouder P. van de Noort

Voorstel

Met in acht neming van de uitkomsten van het milieueffectenrapport (bijlage C), te besluiten tot:

1. Vaststelling van het Beleid grootschalige zonne- en windenergie in de Kempen (bijlage A);
2. Vaststelling van het vrijgeven van het gebied binnen de gemeente Reusel, betreffende een strook aangrenzend aan Kleine Hoeven voor zonne-energie voor de periode van 1 mei 2020 tot en met 1 september 2020 waarbinnen initiatiefnemers projectvoorstellen kunnen indienen bij de gemeente.

Kennis te nemen van:

3. Het toetsingskader grootschalige zonne- en windenergie in de Kempen (bijlage B).

Inleiding

Door de uitstoot van CO₂ verandert het klimaat en dat heeft negatieve gevolgen, zoals wateroverlast, lange periode van droogte en het stijgen van de zeespiegel. Om de klimaatveranderingen een halt toe te roepen is wereldwijd afgesproken het gebruik van fossiele brandstoffen terug te dringen. Ook de Nederlandse overheid ziet de noodzaak hiervan in en heeft als doel 49% minder CO₂ uit te stoten in 2030 en 95% in 2050. Het Nederlandse klimaatakkoord wijst ook gemeenten op het nemen van hun verantwoordelijkheid.

De Kempengemeenten werken hierin samen en stellen in de 'Klimaatvisie Kempengemeenten' het doel om gezamenlijk energieneutraal te worden. Om dit te behalen is het nodig om naast energiebesparing en zonnepanelen op daken, ook grootschalig duurzame energie op te wekken. De Kempengemeenten stellen gezamenlijk beleid vast voor grootschalige zonne- en windparken (met uitzondering van lopende initiatieven), omdat deze vormen van energieopwekking de meeste impact hebben op de omgeving en het landschap. Andere mogelijkheden tot opwekking van duurzame energie blijven daarom buiten beschouwing in dit beleidskader, maar worden door de gemeenten zeker niet uitgesloten.

Tot aan de vaststelling en inwerkingtreding van het beleid wordt geen medewerking verleend aan de realisatie van nieuwe grootschalige zonne- en windparken. Zo behouden de gemeenten regie over waar en in welke vorm en omvang windparken en zonnenvelden ontwikkeld mogen worden. Tegelijkertijd met de vaststelling van het beleid wordt bepaald binnen welke periode initiatieven voor de eerste fase voor grootschalige zonne- en windparken kunnen worden ingediend.

Beleid- en toetsingskader

Het beleid stelt zowel ruimtelijke als sociaal-maatschappelijke randvoorwaarden. Het biedt voor inwoners, bedrijven en andere stakeholders duidelijkheid over waar, hoeveel en door wie ontwikkeld kan worden.

Bijbehorend toetsingskader vormt de uitvoeringsstrategie van het beleid. De toetsingskaders zijn vastgesteld door het college B&W onder voorwaarde dat het beleid wordt vastgesteld door de gemeenteraad.

Proces

De vijf gemeentebesturen hebben de handen ineen geslagen om gezamenlijk beleid en toetsingskaders op te stellen. Begin 2018 is een startnotitie opgesteld waarmee de samenwerking tussen de Kempengemeenten, provincie en Rijksdienst voor Ondernemend Nederland is aangegaan. Vervolgens is een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd naar wettelijke, technische beperkingen, landschap en maatschappelijke mogelijkheden. Eind 2018 hebben de vijf gemeenteraden besloten om een participatieproces te starten, een onderzoek naar de milieueffecten uit te voeren en toe te werken naar gezamenlijk beleid en toetsingskaders.

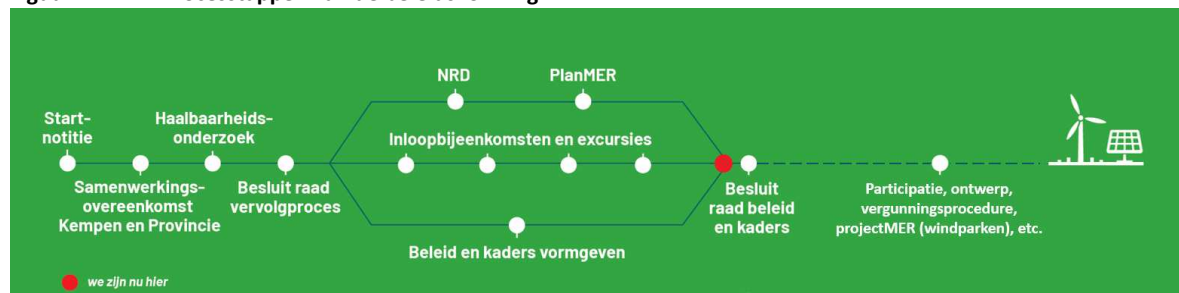
In 2019 is gestart met een Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) waarin alle onderzoek aspecten zijn benoemd die onderzocht worden in de daaropvolgende milieueffectrapportage (planMER).

Inwoners, ondernemers, belanghebbenden en stakeholders zijn betrokken tijdens bijeenkomsten (drie in februari 2019, drie in mei 2019 en één in augustus 2019) om informatie te ontvangen en input te geven over het proces en de inhoud van de beleidskaders.

Daarnaast zijn in mei 2019 ook twee informatieve excursies georganiseerd naar een gerealiseerd zonne- en windpark om inwoners, raadsleden en andere geïnteresseerden een zonnenveld en windturbine en de effecten daarvan van dichtbij te laten ervaren.

De input van deelnemers (inwoners, ondernemers, recreanten, en andere stakeholders) is waardevol en vormt een van de pijlers bij het maken van keuzes in dit beleid en toetsingskader. U bent voor voornoemde bijeenkomsten en excursies uitgenodigd, maar ook structureel schriftelijk geïnformeerd via diverse raadsinformatiebrieven. Daarnaast zijn twee gezamenlijke raadsinformatieavonden georganiseerd in november 2018 en september 2019.

Figuur 1 Processtappen van de beleidsvorming

Het proces om te komen tot beleid is schematisch weergegeven in figuur 1 (harde lijn tot aan ‘besluit raad beleid en kaders’). Nadat het beleid vastgesteld wordt, betekent dat niet dat er ‘zomaar’ zonne- en windparken verschijnen in de Kempen. Initiatiefnemers moeten dan immers voldoen aan het beleid. Dat houdt in dat een intensief proces doorlopen moet worden (zie stippellijn in figuur 1). Bij windparken moet daarnaast ook een projectMER worden uitgevoerd.

PlanMER

Het realiseren van grootschalige zonne- en windparken is noodzakelijk om de klimaatdoelstellingen te behalen en klimaatveranderingen terug te dringen. Dergelijke ontwikkelingen kunnen echter ook negatieve (milieu)gevolgen hebben. Bijvoorbeeld geluidshinder en vogelslachtoffers als gevolg van windturbines en bodemverschuiving als gevolg van zonneparken.

Om het milieubelang een volwaardige plaats te geven is een milieueffectrapport (MER) opgesteld om dergelijke milieueffecten in beeld te brengen. Dit is voor een beleid en toetsingskader niet verplicht, maar de Kempengemeenten vinden het belangrijk om goed inzicht te hebben in de milieueffecten, zodat zonne- en windparken op de meest geschikte locaties kunnen worden gepland.

Het planMER geeft op hoofdlijnen inzicht in de milieueffecten van realisatie van zonne- en windparken in de Kempen. Bepaalde aspecten zijn nog niet (in detail) onderzocht. Daarom moet voor elk concreet initiatief nader onderzoek worden uitgevoerd. Bij de ontwikkeling van een windpark is het bijvoorbeeld verplicht een projectMER uit te voeren; een milieueffectrapport dat meer in detail de milieueffecten van een specifiek project in beeld brengt.

Voor een zonnepark geldt geen verplichting tot een projectMER. Daarom is het voor een zonnepark erg belangrijk om de ruimtelijke onderbouwing zeer gedetailleerd uit te werken en hierin aandacht te besteden aan de voorwaarden die in het beleid- en toetsingskader zijn genoemd.

Het planMER heeft ter inzage gelegen van 22 juli tot en met 2 september 2019. De zienswijzen en adviezen op het planMER zijn verwerkt en beantwoord in de ‘nota van zienswijzen en advies’ (bijlage D).

Beoogd doel

Vaststellen van het “Beleid grootschalige zonne- en windenergie in de Kempen” en het bijbehorende “toetsingskader grootschalige zonne- en windenergie in de Kempen”.

Het openstellen van het gebied grenzend aan bedrijventerrein Kleine Hoeven te Reusel voor het indienen van initiatieven voor grootschalige zonne-energie.

Argumenten

1.1 Door in te stemmen met het beleid wordt duidelijkheid en een gelijk speelveld voor alle vijf de Kempengemeenten gecreëerd.

De afgelopen jaren werden tal van initiatieven ingediend bij de Kempengemeenten om zonne- en windparken te realiseren. Zonder afwegingskaders en voorwaarden is het lastig een gewogen besluit te nemen over deze plannen. Het beleid- en toetsingskader is opgesteld aan de hand van een haalbaarheidsonderzoek, milieueffectrapportage en een participatietraject (gesprek met inwoners, ondernemers en belanghebbenden). Hierdoor is een zorgvuldige afweging gemaakt over waar, wanneer en door wie zonne- en windparken ontwikkeld mogen worden in de Kempen. Dat biedt duidelijkheid voor zowel initiatiefnemers (opstellen van plannen) als voor de gemeentelijke organisaties (toetsing van plannen).

Daarnaast hebben initiatiefnemers al diverse grondposities ingenomen in de verschillende Kempengemeenten. Het beleid schept voorwaarden waarbij naar het totale gebied van de vijf Kempengemeenten gekeken is, ongeacht de grondposities. Hierdoor is niet de grondpositie uitgangspunt voor locatiekeuzen, maar juist belangen zoals natuur, landschap en leefomgeving. De sociaalmaatschappelijke voorwaarden in het beleid en toetsingskader voorkomen zoveel als mogelijk grondspeculaties.

De samenwerking met de Kempengemeenten is van belang om de gezamenlijke doelstelling uit de klimaatvisie te kunnen behalen.

1.2 Naast de vaststelling van het beleid wijst elke gemeente een gebied aan waar in de eerste periode grootschalige zonne- en windparken tot ontwikkeling mogen komen. Na een jaar wordt het beleid en het toetsingskader (inclusief bekostiging deskundigenpanel) geëvalueerd en wordt beoordeeld of het beleid moet worden aangepast en of meer gebieden in de Kempen worden opengesteld voor grootschalige energieproductie. Zo worden de meest kansrijke gebieden ontwikkeld, wordt er optimaal samengewerkt in een gebied, wordt de belasting van het te ontwikkelen gebied en omliggende gebieden beter beheerst, wordt er meer duidelijkheid gecreëerd voor bewoners van een gebied en kan het initiële gebied als ‘pilot’ gebruikt worden en er lering getrokken worden voor toekomstige ontwikkeling. Daarnaast kan samen met de elektriciteitsnetwerkbeheerder beter samengewerkt worden om gerichte aanpassing van het netwerk te organiseren. Een goede samenwerking tussen de Kempengemeenten, ook gedurende de uitvoering van het beleid, is hierbij van belang.

1.3 Het milieueffectrapport en de ‘Nota van zienswijzen en advies’ hebben als onderbouwing voor het beleid en toetsingskader gediend.

Beide documenten hebben hiermee het milieu een volwaardige plaats gegeven. Een milieueffectrapport (planMER) opstellen is voor een beleid- en toetsingskader niet verplicht, maar de Kempengemeenten vinden het belangrijk om goed inzicht te hebben in de milieueffecten, zodat zonne- en windparken op de meest geschikte locaties kunnen worden gepland.

Het planMER geeft op hoofdlijnen inzicht in de milieueffecten van realisatie van zonne- en windparken in de Kempen. Bepaalde aspecten zijn nog niet (in detail) onderzocht. Daarom moet voor elk concreet initiatief op locatieniveau aanvullend onderzoek worden uitgevoerd.

In september 2019 heeft de commissie m.e.r. een tussenadvies uitgebracht met verbeterpunten voor de opstelling van een definitief planMER. Het advies en de verbetervoorstellen zijn grotendeels verwerkt in de milieueffectenrapportage en dit rapport is opnieuw ter beoordeling voorgelegd van de Commissie m.e.r.. Op 19 december 2019 heeft de commissie een definitief advies uitgebracht.

De Commissie m.e.r. ziet een inhoudelijke verbeterslag ten opzichte van het vorige rapport. Op een aantal onderdelen blijft de commissie echter kritisch. Hoewel de Kempengemeenten een kritische houding ook waarderen zijn zij van mening dat het advies van de Commissie m.e.r. op sommige punten niet past bij het schaalniveau van het planMER. Een aantal aandachtspunten die de Commissie m.e.r. benoemt, hoort thuis in de gedetailleerde projectMER op perceel niveau.

De Kempengemeenten stellen in het beleid- en toetsingskader als voorwaarde dat de energietransitie vanuit en samen mét de samenleving wordt opgepakt. De Kempengemeenten wijzen daarom bij de vaststelling van het beleid gebieden aan, waar grootschalige zonne- en windinitiatieven tot ontwikkeling mogen komen. Inwoners, omwonenden en ondernemers gaan vervolgens samen aan de slag om initiatieven uit te werken op perceel niveau.

De Commissie m.e.r. benoemt nog enkele aandachtspunten die niet in het planMER zijn uitgewerkt, maar wel zijn vastgelegd in het beleid- en toetsingskader. Dit gaat specifiek over de zonneladder, landschappelijke inpassing van zonneparken, draagkracht van het landschap en over het aanwijzen van projectgebieden. De Commissie m.e.r. lijkt hiermee voorbij te gaan aan het beleid- en toetsingskader, wat zij ook ontvangen hebben tezamen met het planMER. De maatregelen en salderingsmogelijkheden voor de stikstofdepositie moeten eveneens worden uitgewerkt, aldus de Commissie m.e.r..

De juridische uitspraken d.d. 29 mei 2019 met betrekking tot de programmatische aanpak stikstof hebben een landelijke discussie op gang gebracht, die momenteel nog niet is afgerond. Het planMER is gericht op het onderbouwen van Kempenbreed locatiebeleid, en kent daarom een grof detailniveau. Er worden nog geen concrete projecten benoemd, en daarom kunnen de gevolgen van deze projecten voor stikstofdepositie in Natura2000-gebieden ook nog niet in beeld gebracht worden. Om deze reden is er voor gekozen om in het planMER een beperkte (kwalitatieve) omschrijving te geven van de uitgangspunten met betrekking tot de depositie van stikstof (zie paragraaf 5.5.2.1 van het planMER) en een gedetailleerde (ook kwantitatieve) toets uit te voeren bij individuele projectontwikkelingen.

Het uitvoeren van een planMER is geen wettelijke verplichting. Het planMER heeft de gemeenten wel inzicht gegeven in een groot aantal milieueffecten en dit helpt de gemeenteraden bij het aanwijzen van gebieden waar in de toekomst mogelijk ontwikkelingen gaan plaatsvinden. Ondanks de kritische opmerkingen van de Commissie m.e.r. wordt het beleid- en toetsingskader grootschalige zonne- en windenergie ter vaststelling voorgelegd aan de gemeenteraden van de kempengemeenten.

1.4 Door in te stemmen met het beleid nemen de Kempengemeenten verantwoordelijkheid in de energietransitie en het behalen van de doelstelling om energieneutraal te worden met de vijf Kempengemeenten tezamen.

De planMER geeft aan dat de maximale **potentiële** energieopbrengst van het voorkeursalternatief voor windenergie ca. 2,8 PJ/jr en voor zonne-energie 0,8 - 2,9 PJ/jr bedraagt. De werkelijke energieopbrengst is afhankelijk van vele factoren, zoals openstelling gebieden per gemeente, haalbaarheid initiatieven, etc.

Uit het haalbaarheidsonderzoek bleek dat in de Kempen een potentie van 1,7 PJ/jr is voor zonne-energie op dak.

De totale energiebehoefte in de Kempen bedraagt 6,67 PJ.

1.5 Door in te stemmen met het beleid kunnen de Kempengemeenten een eigen strategie toepassen voor de ontwikkelingen van zonne- en windparken.

Het beleid stelt dat:

- De individuele Kempengemeenten bepalen wanneer, waar en hoe ontwikkeld mag worden;
- Iedere initiatiefnemer de stappen uit de 'procesrechter' moet doorlopen om te komen van een projectidee tot de daadwerkelijk planologische medewerking en ontwikkeling;
- Initiatiefnemers bij hun verzoek een projectvoorstel indienen waarin basisinformatie over het project staat beschreven;
- Projectvoorstellen worden beoordeeld volgens de toetsingskaders;
- Projectvoorstellen worden beoordeeld door een 'deskundigenpanel' dat ten eerste aanbevelingen geeft aan de initiatiefnemer voor de verbetering van het projectvoorstel, en ten tweede advies uitbrengt aan de gemeente(n). Hierdoor kunnen projectvoorstellen tegen elkaar

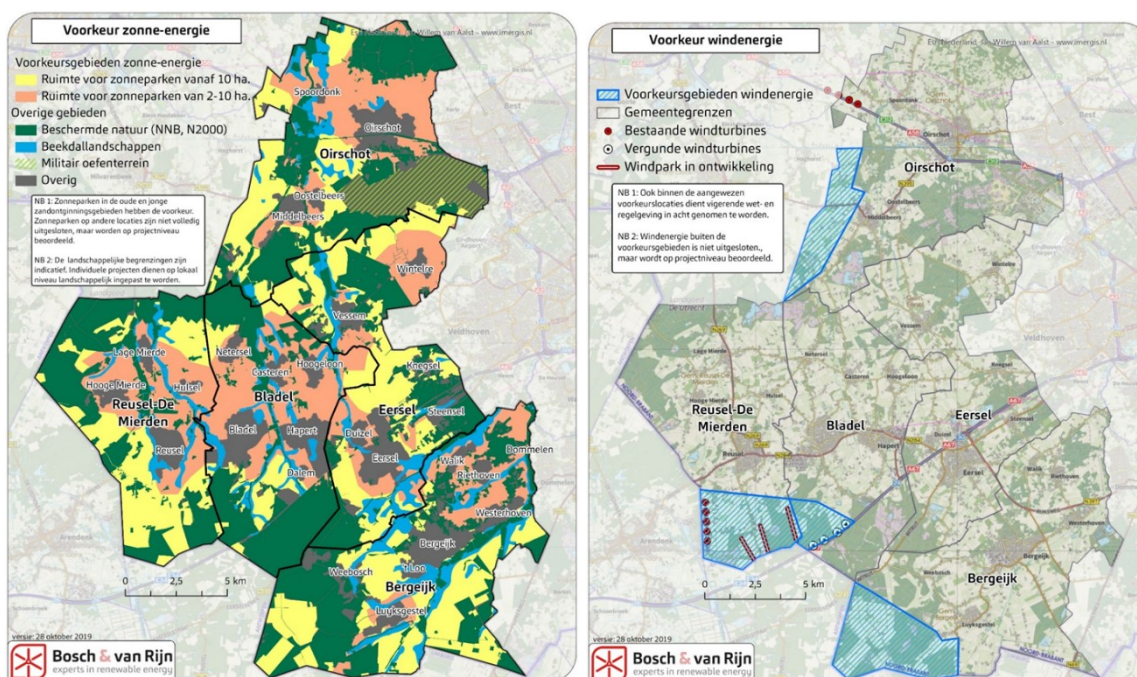
afgewogen worden en het beste projectvoorstel/de beste projectvoorstellen tot ontwikkeling komen.

Naast de energietransitie spelen meer thema's een rol in het landschap (bijvoorbeeld transitie landelijk gebied, cultuurhistorie, economie en mobiliteit). Binnen iedere individuele Kempengemeente worden projectvoorstellen voor grootschalige energieopwekking ten aanzien van zonne- en windenergie afgewogen tegen andere beleidsthema's.

1.6 Door in te stemmen met het beleid bepalen de Kempengemeenten de ruimtelijke voorwaarden voor zonne- en windparken.

In het hoofdstuk 'Ruimtelijke voorwaarden' van het beleid worden voorwaarden gesteld aan zowel de locatie (waar wel, waar niet, zonneladder, etc.) als de inrichting (opstelling, landschappelijke inpassing, etc.) van zonne- en windparken.

Door gebieden aan te wijzen kunnen andere gebieden vrijgehouden worden van zonne- en/of windparken. De volgende gebieden worden in het beleid aangewezen als voorkeursgebieden voor zonne- en windparken:

De volgende voorwaarden worden gesteld voor zonne-energie:

- Het zonnepark past binnen de ruimtelijke strategie voor zonneparken zoals omschreven in het beleid;
- Het zonnepark past in de zonneladder zoals omschreven in het beleid;
- Indien een zonnepark in trede 4 of 5 van de zonneladder valt (agrarische gronden en nog niet gerealiseerde natuur), moet de initiatiefnemer ook zonnepanelen op daken realiseren;
- Zonneparken moeten worden ontworpen met respect voor de bestaande landschappelijke kwaliteiten en landschappelijk worden ingepast;
- De effecten op de ecologie moeten beperkt blijven. Initiatiefnemers worden uitgedaagd een plan te ontwikkelen dat een positief effect heeft op de natuur, door bijvoorbeeld een zonnepark natuur inclusief te ontwerpen;
- Zonneparken veroorzaken geen onomkeerbare effecten aan de bodem;
- Wanneer een zonnepark beoogd is in of nabij aardkundige waardevolle gebieden, dan moet onderzocht worden of er daadwerkelijk significante effecten optreden;
- Indien een zonnepark op agrarische grond wordt ontwikkeld, moet de keuze voor de betreffende percelen onderbouwd worden waaruit blijkt dat de agrarische structuur wordt versterkt of ten minste niet wordt aangetast;

- Ontwikkeling van locatie gebonden zonneparken bij VAB-locaties (Voormalige Agrarische Bedrijfslocaties; meestal met een oppervlak kleiner dan 2 hectare) vormt een uitzondering op de ruimtelijke strategie voor zonneparken.

De volgende voorwaarden worden gesteld voor windenergie:

- Het projectvoorstel toont duidelijk de ligging en begrenzing van een projectgebied, met daarin een overzicht van de geplande opstelpunten, voorzien van een onderbouwing waarom de betreffende locatie past binnen het beleid- en toetsingskader;
- Het projectvoorstel geeft inzicht in het parkontwerp (aantal, locatie en afmetingen) van het windpark en gaat daarbij in op de koppeling met bestaande landschappelijke structuren, de invloed op lokale landschappelijke kernkwaliteiten en de afstand tot bestaande of geplande andere windparken;
- Het projectvoorstel geeft inzicht in de gebruikswaarde, de belevingswaarde en toekomstwaarde in relatie tot het landschap;
- Het projectvoorstel geeft inzicht in de optimalisatiemogelijkheden op de projectlocatie en afstemming met projectlocaties in de omgeving. De productieomvang van de projectlocatie wordt aangeduid en beargumenteerd wordt wat de relatie is met de omgeving.

Voor windparken is het wettelijk verplicht een milieueffectrapportage (projectMER) uit te voeren. Hierin worden zaken als slagschaduw, landschappelijke inpassing, ecologie, etc. onderzocht en getoetst aan de wetgeving. Vanwege deze wettelijke verplichting is het niet noodzakelijk hiervoor extra randvoorwaarden op te nemen in het beleid.

Voor zowel zonne- als windparken gelden de volgende voorwaarden:

- Zonne- en windparken worden zoveel mogelijk gecombineerd (bij voorkeur integraal ontwikkeld);
- Ieder zonne- en windpark moet na beëindiging van de exploitatie opgeruimd worden (grond en omgeving teruggebracht in de originele, of verbeterde, staat).

1.7 Door in te stemmen met het beleid bepalen de Kempengemeenten de sociaal-maatschappelijke voorwaarden voor zonne- en windparken.

In het hoofdstuk 'Sociaal-maatschappelijke voorwaarden' van het beleid worden voorwaarden gesteld aan het betrekken van de omgeving (participatie) bij de ontwikkeling van een zonne- en/of windpark en hoe de opbrengsten maximaal kunnen terugvloeien naar de omgeving. Uitgangspunt is dat de omgeving maximaal betrokken wordt en de rekenen eerlijk verdeeld worden in de omgeving en de eigen gemeente.

De energietransitie is naast een technische en ruimtelijke opgave ook vooral een maatschappelijke transformatie. Daarom is bij de vorming van dit beleid een breed participatietraject opgezet. De opgehaalde input heeft een grote rol gespeeld bij het formuleren van de sociaal-maatschappelijke randvoorwaarden.

De volgende voorwaarden worden gesteld voor zowel zonne- als windenergie:

- Projectontwikkeling gebeurt bij voorkeur coöperatief;
- De inrichting van een project wordt door de omgeving mede vormgegeven;
- Gerealiseerde projecten zijn bij voorkeur eigendom van lokale partijen met een streven van minimum 50%;
- Zoveel mogelijk van de lusten moeten in de lokale omgeving landen, door middel van:
 - Een storting in een omgevingsfonds van minimaal €1 per geproduceerde MWh. Het fonds wordt beheerd door de omgeving, en;
 - Een storting in een duurzaamheidsfonds van minimaal €1 per geproduceerde MWh. Het fonds wordt beheerd door de gemeente.

Daarnaast worden de volgende voorwaarden gesteld voor windenergie:

- De betreffende gemeente verleent in een bepaald gebied slechts planologische medewerking aan één projectvoorstel;
- Windprojecten moeten werken met een gesocialiseerde gebiedsbijdrage.

1.8 Door in te stemmen met het beleid kunnen verdere afspraken gemaakt worden met netbeheerder Enexis en de provincie Brabant.

Opgewekte duurzame elektriciteit wordt via het elektriciteitsnetwerk getransporteerd naar de gebruikers. De huidige capaciteit op het elektriciteitsnetwerk is beperkt. Uitbreiding en aanpassing is noodzakelijk, maar is ook kostbaar en kent lange doorlooptijden. De netbeheerder kan echter geen kostbare uitbreidingen of aanpassingen in gang zetten wanneer nog niet zeker is waar ontwikkelingen van zonne- en windparken gaan plaatsvinden.

Na vaststelling van het beleid zijn Enexis en Tennet bereid om een intentieverklaring te ondertekenen over versnelde aanpassing van het elektriciteitsnetwerk. Hierdoor wordt aanpassing van het netwerk in de Kempen versneld uitgevoerd.

Ook de provincie Noord-Brabant speelt hierin een belangrijke rol en zal deel uitmaken van de afspraken.

1.9 Het haalbaarheidsonderzoek dat in 2018 is uitgevoerd geeft inzicht in alle locaties waarvoor op basis van geldende wet- en regelgeving geen beperkingen gelden voor de realisatie van zonne- en windparken.

Deze locaties zijn in het planMER onderzocht op milieutechnische belemmeringen en aspecten. Tijdens de planMER-procedure zijn adviezen uitgebracht door de provincie en de commissie m.e.r.. Daarnaast zijn zienswijzen ingediend op de inhoud van het planMER. De uitkomsten van dit planMER vormen de onderbouwing van het beleidsdocument. De adviezen en zienswijzen zijn beoordeeld en indien van toepassing heeft dit geleid tot aanpassing in het beleid wat nu ter vaststelling wordt aangeboden.

Zodra het beleid is vastgesteld worden alle betrokkenen die een advies of zienswijzen hebben ingediend geïnformeerd over de behandeling van hun reactie en de vaststelling van het beleid.

1.9 Het milieueffectrapport nogmaals aanpassen op basis van het laatste advies van de commissie m.e.r..

Op een aantal onderdelen blijft deze commissie kritisch. Hoewel een kritische houding wordt gewaardeerd, past naar mening van de Kempengemeenten het advies van de Commissie m.e.r. op een aantal onderdelen niet bij het schaalniveau en abstractieniveau van het planMER. De aandachtspunten die de Commissie noemt staan beschreven in het beleid- en toetsingskader of behoort thuis in de gedetailleerde projectMER op perceel niveau voor concrete windparken dan wel in de ruimtelijke onderbouwing die voor zonneparken moet worden. Aanpassing van het planMER heeft tot gevolg hebben dat het beleid niet binnen de gestelde termijn en planning vastgesteld kan worden en dat de Kempengemeenten mogelijk haar voorloperspositie t.o.v. de RES en de voorrangpositie bij de netbeheerder verliest. Daarnaast geeft aanpassing van het planMER geen garantie dat alsnog een positief advies wordt afgegeven door de commissie m.e.r..

De provincie Noord-Brabant geeft in een brief aan de vijf Kempengemeenten (d.d. 21 januari 2020) aan dat zij geen redenen zien om op dit moment het planMER verder aan te vullen, mits de adviezen van de commissie m.e.r. wel verder worden uitgewerkt in het beleid en toetsingskader. Dit laatste is gebeurd (zie hiervoor ook de nota van zienswijzen en advies).

2.1 Openstellen in tranches geeft meer regie

De zoekgebieden voor grootschalige zonne- en windenergie worden door de individuele Kempengemeenten opengesteld in fases. Tijdens de openstelling kunnen projectvoorstellen ingediend worden. Pas na deze periode worden alle projectvoorstellen getoetst en beoordeeld. Iedere Kempengemeente stelt zelfstandig en gefaseerd gebieden open ten behoeve van de ontwikkeling van grootschalige zonne- en windenergie. Dat betekent dat voorkeurslocaties voor zonne- en windparken zoals genoemd in het beleid, 'open gezet' moeten worden voor ontwikkeling. Indien een gebied niet 'open gezet' is, worden principe verzoeken niet gehonoreerd. De openstelling van een gebied gebeurt door de individuele Kempengemeenten voor het grondgebied van de eigen gemeente. Dit gebeurt om o.a. de volgende redenen:

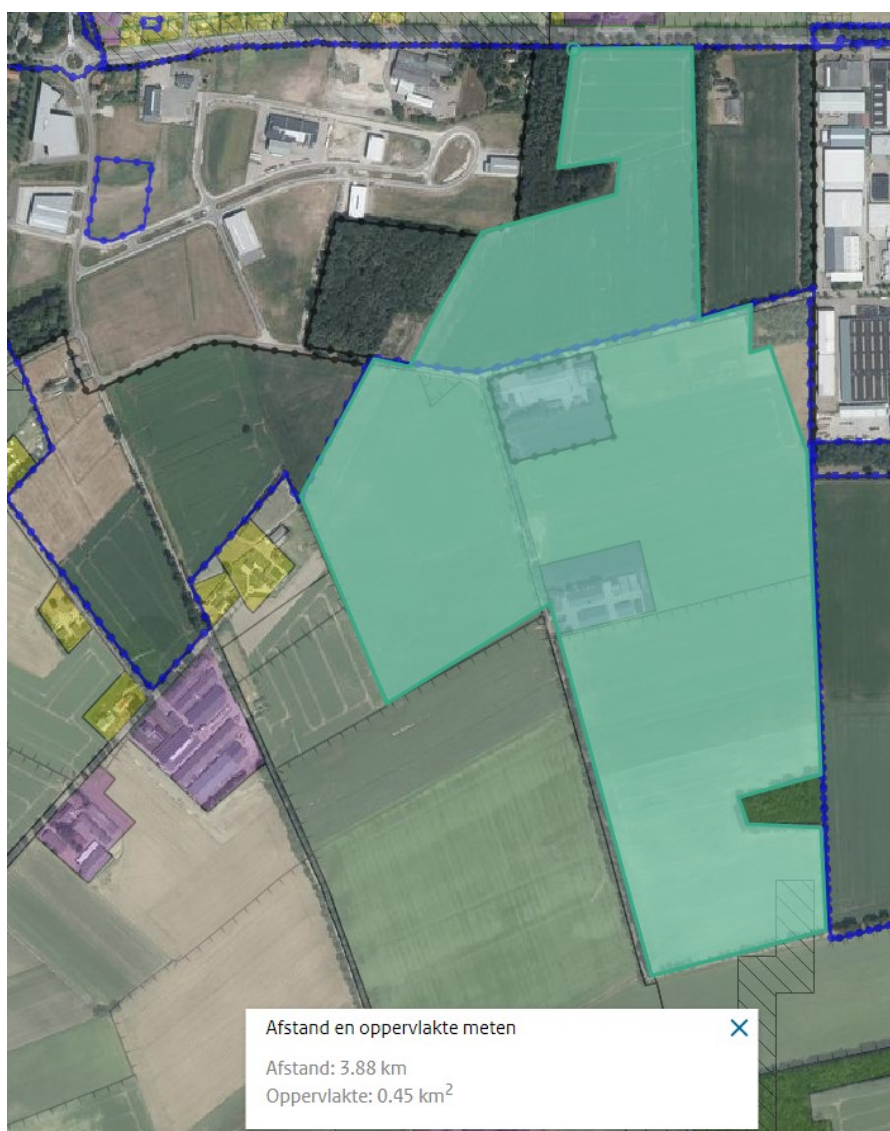
- De meest kansrijke gebieden worden ontwikkeld en wordt versnippering van het gebied voorkomen. Hierbij wordt niet alleen gekeken naar de milieutechnische aspecten maar ook breder naar andere beleidsthema's;
- Er dient binnen een gebied zo optimaal mogelijk ontwikkeld en samengewerkt te worden;
- De belasting van het te ontwikkelen gebied en omliggende gebieden is beter te beheersen;
- Meer duidelijkheid voor de bewoners van het gebied, het is duidelijk dat er ontwikkeld wordt en er kan vooraf gecommuniceerd worden. Dit heeft als mogelijk voordeel dat er een veel breder draagvlak zal ontstaan onder alle stakeholders;

- Het gefaseerd openstellen van gebieden heeft als belangrijk voordeel dat het initiële gebied als 'pilot' gebruikt kan worden en er lering getrokken kan worden voor toekomstige ontwikkeling van grootschalige zonne- en windparken in de overige gebieden. Denk hierbij aan een evaluatie van het proces door de ogen van stakeholders, de impact/belasting van de omgeving (zoals bijvoorbeeld ecologie en infrastructuur) bij ontwikkeling, en de visie van stakeholders ná de daadwerkelijke realisatie van een zonne- of windpark;
- Met de elektriciteitsnetwerkbeheerders Enexis en TenneT kunnen afspraken worden gemaakt over de aanpassing van het elektriciteitsnetwerk. Indien de hele Kempen tegelijk ontwikkeld wordt, wordt geen intentieovereenkomst getekend en kan geen planning worden opgesteld om te waarborgen dat de duurzaam opgewekte energie kan worden geleverd;
- Na een jaar wordt het beleid geëvalueerd en indien nodig kunnen aanpassing worden doorgevoerd voor volgende projecten;

Iedere individuele Kempengemeenten neemt de beslissing over het opstellen van gebieden. De Kempengemeenten informeren elkaar over deze besluiten.

2.2 Openstelling gebied.

Voorgesteld om de gebieden die zijn aangeduid op onderstaande kaart open te stellen voor een zonnepark.

Ook in de andere Kempengemeenten worden gebieden aangewezen die in de eerste fase worden opengesteld. Zodra deze besluiten over het openstellen van gebieden zijn genomen, wordt uw raad hiervan in kennis gesteld.

2.3 Binnen de gemeente Reusel-De Mierden, een gebied grenzen aan bedrijventerrein de Kleine Hoeven vrij te geven voor het indienen van initiatieven voor zonne-energie voor de periode van 1 mei 2020 tot en met 1 september 2020

Het gaat om een strook aangrenzend aan Kleine Hoeven. In dit gebied vindt al een grote verandering plaats door middel van de aanleg van een ontsluitingsweg voor de bedrijventerreinen De Sleutel (Bladel) en Kleine Hoeven. Er zijn daarvoor verschillende scenario's gemaakt waaronder eentje met een zonneveld. Deze variant wordt nu verder uitgewerkt. In de zonneladder worden gebieden langs infrastructuur als meest geschikt aangegeven.

Om te komen tot een groter of ander gebied om open te stellen moet er een goede afweging komen tussen de verschillende beleidsthema's, dan kunnen mogelijk nieuwe alternatieven benoemd worden.

Vanuit het beleid- en toetsingskader kunnen in de toekomst mogelijk andere gebieden worden opengesteld voor de opwek van grootschalige zonne- en windenergie. Het gebied Reusel-Zuid zal niet worden opengesteld totdat het initiatief van AgroWind (mogelijk) is gerealiseerd en de effecten daarvan duidelijk zijn. M.a.w. of het gebied Reusel Zuid in de toekomst zal worden opengesteld is derhalve nog niet een vanzelfsprekendheid.

Consequenties

Niet in stemmen met het beleid- en toetsingskader heeft de volgende consequenties:

- De randvoorwaarden voor zonne- en windparken zullen niet vastliggen. Hierdoor kan een minder gewogen keuze worden gemaakt wanneer principeverzoeken voor zonne- en/of winparken worden ingediend. De Kempengemeenten hebben dan minder regie over waar en onder welke voorwaarden zonne- en windparken ontwikkeld mogen worden.
- Het besluit van het college om 'principeverzoeken rondom grootschalige wind- en zonne-energie niet in behandeling te nemen totdat het proces rondom grootschalige wind- en zonne-energie doorlopen is' van oktober 2018, gehandhaafd zal blijven.
- Er is veel interesse van zon- en windontwikkelaars naar het grondgebied van de Kempengemeenten. Het Rijk en de provincie hebben daarnaast een aantal doelstellingen op het gebied van duurzame energie en CO₂-reductie. De verwachting is dat wanneer gemeenten geen regie nemen, de provincie en/of het Rijk regie zal nemen om zonne- en windparken te ontwikkelen, ook in de Kempengemeenten.

Een ander gebied openstellen voor een concentratiegebied van zonne- en windenergie:

Als er nu een ander gebied wordt opengesteld in de gemeente Reusel-De Mierden dan is er nog geen goede afstemming geweest tussen de verschillende beleidsthema's (zoals economie, recreatie, landschap ed). Er kan dan geen goede afweging gemaakt worden over wat de draagkracht van een bepaalde locatie is.

Geen intentieverklaring Netwerkbeheerder

Hoewel dit beleid duidelijkheid richting geeft aan de netbeheerder over waar zonne- en windparken ontwikkeld kunnen gaan worden, is er op korte termijn een beperkte netcapaciteit te verwachten waardoor projectontwikkelingen vertraging op kunnen lopen. Enexis en Tennet zijn bereid om na vaststelling van het beleid en aanwijzing van ontwikkelgebieden voor zonne- en windparken een intentieovereenkomst af te sluiten waarin afspraken worden vastgelegd over de versnelling van aanpassing van de netcapaciteit. Deze zal niet gesloten worden als het beleid- en toetsingskaders niet worden vast gesteld.

Financiën

De uitvoering van het beleid heeft tot gevolg dat er kosten gemaakt zullen worden voor het deskundigenpanel (professionele advisering bij het toetsen van projectvoorstellen en principe-verzoeken, zoals omschreven in toetsingskader). Daarbij moet vermeld worden dat *zonder* het beleid, toetsingskader en het deskundigenpanel, de gemeente naar verwachting ook principe-verzoeken binnen krijgt die getoetst moeten worden, wat beslag zal leggen op de ambtelijke capaciteit (en waarvoor wellicht externe ondersteuning ingehuurd moet worden). Het deskundigenpanel helpt de gemeente met de toetsing en zal daarom bestaan uit een balans tussen de eigen ambtenaren en externe professionals.

De kosten van het deskundigenpanel zullen in de eerste openstelling gefinancierd worden uit het resterende budget van het project Grootschalige zon- en windenergie.

De verwachte kosten voor de externe specialisten in het deskundige panel zijn ongeveer € 2.000,- per adviesronde.

De kosten van de boordeling van de projecten door de interne specialisten zullen vanaf het principeverzoek lopen via de legesverordening.

Communicatie

Op de website www.zonenwindindekempen.nl kunnen inwoners, ondernemers en belangstellenden meer informatie lezen.

Een informatieavond (inloopbijeenkomst) wordt georganiseerd nadat alle gemeenteraden in de Kempen hebben ingestemd met het beleid. Hierbij worden inwoners geïnformeerd over de inhoud van het beleid. De bewoners van het gebied bij Kleine Hoeven worden schriftelijk geïnformeerd over open stelling van gebied de Kleine Hoeven.

Vervolg

Het beleid en toetsingskader wordt gepubliceerd op overheid.nl, op de gemeentelijke websites en in de huis-aan-huisbladen. Na publicatie treedt het beleid in werking.

Op de website www.zonenwindindekempen.nl kunnen inwoners, ondernemers en belangstellenden meer informatie lezen.

Een informatieavond (inloopbijeenkomst) wordt georganiseerd nadat alle gemeenteraden hebben ingestemd met het beleid. Hierbij worden inwoners geïnformeerd over de inhoud van het beleid.

Het beleid en toetsingskader treedt in werking vanaf 1 mei 2020. Dit beleid is opgesteld voor de komende 10 jaar (tot 1 mei 2030) en zal in deze tijdspanne jaarlijks worden geëvalueerd.

Uit deze evaluatie zal blijken of bijstelling van het beleid gewenst is. Ook wordt bij de evaluatie aan uw raad de keuze voorgelegd of nieuwe gebieden worden opengesteld voor ontwikkeling van zonne- en windparken.

Indien geconstateerd wordt dat een minder frequentere evaluatie ook voldoet, kan daartoe besloten worden. Indien uit de evaluatie blijkt dat alle doelstellingen behaald zijn, kan ook besloten worden geen- of minder ontwikkelingen op het gebied van grootschalige zonne- en windenergie toe te staan.

Bijlagen

- A. Beleid grootschalige zonne- en windenergie de Kempen
- B. Toetsingskader grootschalige zonne- en windenergie de Kempen
- C. Milieueffectenrapportage grootschalige zonne- en windenergie de Kempen
- D. Nota van zienswijzen en advies
- E. Locatie openstelling zonnepark

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

Mr. R.P.B.M. Brekelmans
secretaris

mw. A.J.M.H. van de Ven
burgemeester

Raadsbesluit

Vergaderdatum:	17 maart 2020
Onderwerp:	vaststellen beleid grootschalige zonne- en windenergie in de Kempen
Registratienummer:	

De raad van de gemeente Reusel-De Mierden;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 11 februari 2020

Besluit

vast te stellen:

1. Vaststelling van het beleid grootschalige zonne- en windenergie in de Kempen;
2. Vaststelling van het vrijgeven van het gebied binnen de gemeente Reusel, betreffende een strook aangrenzend aan Kleine Hoeven voor zonne-energie voor de periode van 1 mei 2020 tot en met 1 september 2020 waarbinnen initiatiefnemers projectvoorstellen kunnen indienen bij de gemeente.

Kennis te nemen van:

3. Het Toetsingskader grootschalige zonne- en windenergie in de Kempen.

Aldus besloten in de vergadering van 17 maart 2020,

De raad voornoemd,

de griffier,

J.C.M. van Berkel

de voorzitter,

Mw. A.J.M.H. van de Ven

Beleid

Grootschalige zonne- en windenergie in de Kempen

1 april 2020

VERTROUWELIJK CONCEPT

Grootschalige zonne- en windenergie in de Kempen

Beleid en toetsingskader

Datum
14 januari 2020

Colofon:

Dit document is opgesteld door medewerkers van
Gemeente Bergeijk
Gemeente Bladel
Gemeente Eersel
Gemeente Oirschot
Gemeente Reusel – De Mierden
Bosch & van Rijn

Inhoudsopgave

HOOFDSTUK 1	INLEIDING	5
1.1	<i>Aanleiding</i>	6
1.2	<i>Hoe is dit beleid en toetsingskader tot stand gekomen</i>	7
1.3	<i>Ambitie energieneutraal</i>	8
1.4	<i>Grootschalige zonne- en windenergie</i>	9
1.5	<i>Uitkomsten planMER</i>	9
1.6	<i>Evaluatie en horizon beleid</i>	10
1.7	<i>Leeswijzer</i>	11
HOOFDSTUK 2	ZONNE- EN WINDENERGIE IN RELATIE TOT DE ENERGIETRANSITIE	12
2.1	<i>Klimaatverandering</i>	13
2.2	<i>Zonne- en windenergie</i>	14
2.3	<i>Transport en opslag van energie</i>	15
HOOFDSTUK 3	OVERKOEPELENDE BELEIDSKADERS	17
3.1	<i>Inleiding</i>	18
3.2	<i>Europees beleid</i>	18
3.3	<i>Rijksbeleid</i>	18
3.4	<i>Provinciaal beleid</i>	20
3.5	<i>Lokaal en subregionaalbeleid</i>	22
3.6	<i>Relatie met omgevingswet</i>	23
3.7	<i>Relatie met Regionale Energiestrategie (RES)</i>	23
HOOFDSTUK 4	PIJLERS VAN HET BELEID	24
4.1	<i>Inleiding</i>	25
4.2	<i>De individuele Kempengemeenten bepalen wanneer, waar en hoe ontwikkeld mag worden</i>	25
4.3	<i>Proces</i>	25
4.4	<i>Het projectvoorstel</i>	26
4.5	<i>Beoordelingskaders</i>	27
4.6	<i>Het deskundigenpanel</i>	27
HOOFDSTUK 5	RUIMTELIJKE VOORWAARDEN	28
5.1	<i>Inleiding</i>	29
5.2	<i>PlanMER</i>	29

5.3	Zonne-energie	30	
5.4	Windenergie	36	
5.5	Combinatie zon en wind	39	
5.6	Opruimplicht	40	
HOOFDSTUK 6	SOCIAAL-MAATSCHAPPELIJKE VOORWAARDEN	41	
6.1	Inleiding	42	
6.2	Projectontwikkeling gebeurt bij voorkeur coöperatief.	42	
6.3	De inrichting van een project wordt door de omgeving mede vormgegeven.	42	
6.4	Gerealiseerde projecten zijn bij voorkeur eigendom van lokale partijen met een streven van minimum 50%.	43	43
6.5	Zoveel mogelijk van de lusten moeten in de omgeving van het initiatief landen	43	
6.6	Specifieke aandachtspunten bij windparken	45	
HOOFDSTUK 7	BIJLAGEN	46	
BIJLAGE A	BEGRIPPENLIJST	47	
BIJLAGE B	TOETSINGSKADER	50	
B.1	Faseren en openstellen gebieden	50	
B.2	Proces	51	
B.3	Projectvoorstel	54	
B.4	Beoordelingskaders	57	
B.5	Het deskundigenpanel	58	

Kernboodschap

Om de negatieve gevolgen van klimaatverandering een halt toe te roepen is wereldwijd afgesproken het gebruik van fossiele brandstoffen terug te dringen. Het is nodig om, met de huidige stand van techniek, naast energiebesparing en zonnepanelen op daken, ook grootschalig duurzame energie op te wekken.

De Kempengemeenten hebben gezamenlijk dit beleid en toetsingskader opgesteld voor grootschalige zonne- en windenergie omdat deze vormen van energieopwekking de meeste impact hebben op de omgeving.

Er worden zowel ruimtelijke als sociaal-maatschappelijke randvoorwaarden gesteld. Zo behouden de gemeenten regie over waar en in welke vorm en omvang zonne- en windparken ontwikkeld mogen worden.

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Door de uitstoot van CO₂ verandert het klimaat en dat heeft negatieve gevolgen, zoals overstromingen, lange periode van droogte en het stijgen van de zeespiegel. Om klimaatverandering een halt toe te roepen is wereldwijd afgesproken het gebruik van fossiele brandstoffen terug te dringen. Ook de Nederlandse overheid ziet de noodzaak hiervan in en heeft als doel 49% minder CO₂ uit te stoten in 2030 en 95% in 2050¹. Het Nederlandse klimaatakkoord wijst gemeenten op het nemen van hun verantwoordelijkheid.

De Kempengemeenten, Bergeijk, Bladel, Eersel, Oirschot en Reusel-De Mierden werken samen op het gebied van duurzaamheid in de 'Klimaatvisie Kempengemeenten' uit 2009. Hierin staat het doel om gezamenlijk energieneutraal te zijn. Er is een groot urgentiebesef en bereidheid om gezamenlijk met deze enorme opgave aan de slag te gaan. Er moeten belangrijke stappen gezet worden om de doelstelling te realiseren. Het is nodig om, naast energiebesparing en zonnepanelen op daken, ook grootschalig duurzame energie op te wekken. Omdat grootschalige zonne- en windenergie de meeste impact heeft op de omgeving is voor deze vormen van energie een beleid en toetsingskader opgesteld. Er worden zowel ruimtelijke als sociaal-maatschappelijke randvoorwaarden gesteld. Zo behouden de gemeenten regie over waar en in welke vorm en omvang zonne- en windparken ontwikkeld mogen worden.

Voorafgaand aan het opstellen van dit beleid en toetsingskader is een haalbaarheidsonderzoek opgesteld. Hierin werd gesteld dat er, na 20% energiebesparing, circa 6,67 PJ duurzaam opgewekt moet worden in de Kempen om energieneutraal te zijn. In het planMER dat vervolgens is uitgevoerd bleek dat in de Kempengemeenten voldoende potentie is om het grootste deel van deze doelstelling op te wekken met zonne- en windenergie. Hoeveel zonne- en windparken daadwerkelijk gerealiseerd worden is echter afhankelijk van

vele factoren. Naast zonne- en windparken kunnen andere vormen van duurzame opwekking van energie bijdragen aan de doelstelling. Deze vormen vallen buiten dit toetsingskader.

In dit beleid en toetsingskader staan de uitgangspunten en randvoorwaarden die de Kempengemeenten hanteren bij het beoordelen van plannen met betrekking tot grootschalige zonne- en windenergie. Tevens worden de gebieden die in principe geschikt zijn voor plaatsing van zonnenvelden en windturbines aangegeven. Het beleidskader biedt voor inwoners, bedrijven en marktpartijen duidelijkheid over de mogelijkheden en voorwaarden om concrete plannen in te dienen bij de Kempengemeenten.

¹ Als er gesproken wordt over 49 of 95% minder uitstoot dan is dat in vergelijking met de situatie in 1990.

1.2 Hoe is dit beleid en toetsingskader tot stand gekomen

Vijf gemeentebesturen hebben de handen ineen geslagen om gezamenlijk een beleid en toetsingskader op te stellen. De landschappelijke effecten van zonne- en windenergie houden immers niet op bij de gemeentegrens én de vijf Kempengemeenten werken al langere tijd samen om gezamenlijk energie-neutraal te worden.

De Kempengemeenten zijn daarnaast een samenwerking aangegaan met de provincie Noord-Brabant en de Metropoolregio Eindhoven, die zowel met kennis, capaciteit en financiële middelen dit proces hebben ondersteund. Daarnaast is nauw samengewerkt en afgestemd met de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland en Enexis netbeheer.

In 2018 is een startnotitie opgesteld en vervolgens is een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd om de wettelijke, technische en eerste landschappelijke beperkingen voor zonne- en windparken inzichtelijk te maken. Eind 2018 hebben de vijf gemeenteraden besloten om de volgende stap in het proces te zetten, namelijk het starten van een participatieproces en een onderzoek naar de milieueffecten van de mogelijke locaties voor zonne- en windparken.

In 2019 is het vervolgproces gestart met een Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD), gevolgd door een milieueffectrapportage (planMER). Inwoners, ondernemers, belanghebbenden en stakeholders zijn betrokken tijdens bijeenkomsten (drie in februari 2019, drie in mei 2019 en één in augustus 2019) om informatie te ontvangen en input te geven over het proces en de inhoud van het beleid en toetsingskader.

Figuur 1 Processtappen van de beleidsvorming

De Kempengemeenten kiezen ervoor om ‘de maatschappij’ centraal te stellen; zowel bij het opstellen van het beleid als bij de uitvoering ervan.

Om inwoners, raadsleden en andere geïnteresseerden een zonneveld en windturbine van dichtbij te laten ervaren zijn in mei 2019 ook twee informatieve excursies georganiseerd naar een gerealiseerd zonne- en windpark.

De gemeenteraden zijn voor voorgenoemde bijeenkomsten uitgenodigd, maar ook structureel schriftelijk geïnformeerd. Daarnaast zijn twee gezamenlijke raadsinformatieavonden georganiseerd in november 2018 en september 2019.

1.3 Ambitie energieneutraal

Landelijk is vastgesteld dat in 2030 een reductie van broeikasgassen van 49% bereikt moet zijn. Dit beleidskader spitst zich toe op opwekking van duurzame energie door middel van zonne- en windparken. Door energie duurzaam op te wekken dragen de Kempengemeenten actief bij aan deze doelstelling.

In 2009 hebben de vijf Kempengemeenten aangegeven dat zij energieneutraal willen worden. Om een beeld te krijgen van de opgave is berekend hoeveel de energiebehoefte bedraagt in 2025. Na aftrek van 20% energiebesparing moet in totaal in de Kempen 6,67 Petajoule (PJ) per jaar worden opgewekt.

6,67 PJ per jaar is gelijk aan:

- De jaarproductie van 186 windturbines van 3,3 MW, of;
- de jaarproductie van 125 windturbines van 4,2 MW, of;
- de jaarproductie van 1.500 hectare zonnepark, exclusief landschappelijke inpassing, of;
- de jaarproductie van 2.250 hectare zonnepark, inclusief landschappelijke inpassing.

Het is niet wenselijk om de volledige doelstelling met zonne- en/of windparken te behalen. Zonne- en windenergie zijn echter wel noodzakelijk omdat deze vormen momenteel de meest rendabele technieken zijn om duurzame energie op te wekken in de Kempen. Andere en/of nieuwe technieken worden niet uitgesloten. Ook is energiebesparing erg belangrijk om de energievraag te reduceren.

Omdat grootschalige zonne- en windenergie de meeste impact heeft op het landschap in de omgeving is voor deze vormen van energie een beleid en toetsingskader opgesteld. Andere vormen, zoals zon op dak, vallen buiten het beleid en toetsingskader, maar dat betekent niet dat hier geen aandacht voor is.

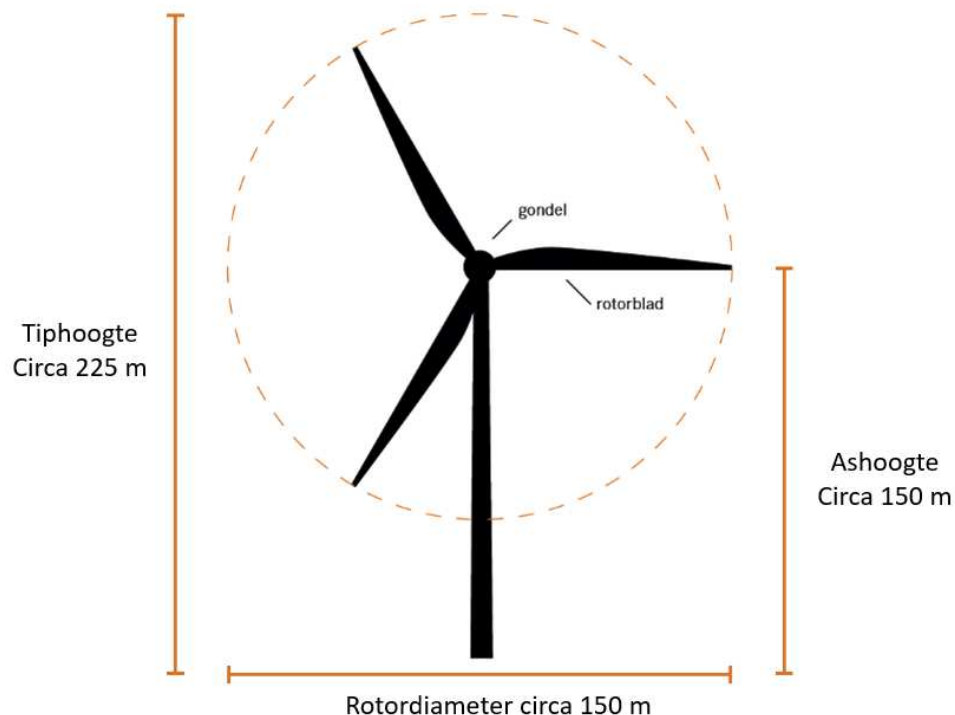
Uit het haalbaarheidsonderzoek blijkt, dat een significant deel van de doelstelling (ongeveer een kwart) kan worden behaald met zon op dak. Hierbij wordt het maximale potentieel van de daken benut.

1.4 Grootschalige zonne- en windenergie

Het beleid stelt kaders en regels voor de realisatie van grootschalige zonne- en windparken. Het toetsingskader geeft richting aan de uitvoering van dit beleid.

Onder grootschalige windparken wordt verstaan: opstellingen van tenminste drie windturbines met een minimale rotordiameter van 120 meter.

Onder grootschalige zonneparken wordt verstaan: opstellingen van grondgebonden zonnepanelen die niet passen binnen het huidige bestemmingsplan.

Figuur 2. Windturbine met definities

1.5 Uitkomsten planMER

Het realiseren van grootschalige zonne- en windparken is noodzakelijk om de klimaatdoelstellingen te behalen en klimaatveranderingen terug te dringen. Dergelijke ontwikkelingen kunnen echter ook negatieve (milieu)gevolgen hebben. Bijvoorbeeld geluidshinder en vogelslachtoffers als gevolg van windturbines en bodemverschraling als gevolg van zonneparken.

Om het milieubelang een volwaardige plaats te geven is een milieueffectrapport (MER) opgesteld om dergelijke milieueffecten in beeld te brengen. Dit is voor een beleid en toetsingskader niet verplicht, maar de Kempengemeenten vinden het belangrijk om goed inzicht te hebben in de milieueffecten, zodat zonne- en windparken op de meest geschikte locaties kunnen worden gepland.

Het planMER is te benaderen via de gemeentelijke websites.

De belangrijkste conclusies uit het MER die aanleiding geven tot keuzes in het beleids- en toetsingskader zijn hieronder samengevat.

- Zonne- en windenergie kunnen een significante bijdrage leveren aan de doelstelling van de Kempengemeenten om energieneutraal te worden.
- Er is in het planMER een voorkeursalternatief uitgewerkt voor zowel zonne- als windenergie op basis van de pijlers:
 - milieu (uitkomsten planMER);
 - draagvlak (participatieproces met inwoners, ondernemers en stakeholders) en
 - politiek (Kempenbrede ambitie energieneutraliteit).
- De potentiële energieopbrengst van het voorkeursalternatief voor windenergie bedraagt ca. 2,8 PJ/jr en voor zonne-energie 2,9 PJ/jr. Uit het haalbaarheidsonderzoek bleek dat in de Kempen een potentie van 1,7 PJ/jr is voor zonne-energie op dak (mits alle daken gevuld worden).

- Voor het voorkeursalternatief geldt:
 - Dat er een duidelijke voorkeur bestaat voor concentratie en clustering;
 - Dat geen zonne- en windenergieprojecten ontwikkeld worden in bestaande natuurgebieden en bij voorkeur geen zonne- en windenergieprojecten worden ontwikkeld in nog te realiseren NNB;
 - Voor windenergie worden drie voorkeursgebieden aangewezen als ontwikkellocaties (in het zuidwesten van de gemeente Oirschot, in het zuiden van de gemeenten Reusel-De Mierden en Bladel en in het zuidwesten van de gemeente Bergeijk);
- Voor windenergie geldt dat binnen de radarzone rondom Eindhoven Airport de bouw mogelijkheden aan een extra toets moeten worden onderworpen om inzicht te krijgen in radarverstoringen.
- Voor zonne-energie heeft de landschappelijke beoordeling duidelijk gemaakt dat met name de jonge zandontginningsgebieden en in mindere mate de oude zandontginningsgebieden geschikt zijn voor zonneparken.
- In jonge zandontginningsgebieden zijn grote zonneparken van 10 hectare of meer inpasbaar en in oude zandontginningsgebieden passen middelgrote zonneparken (2 t/m 10 hectare) beter bij de maat en schaal van het landschap.
- Voor zonne-energie wordt in het beleid en toetsingskader een zonneladder opgenomen, waarin een voorkeursvolgorde wordt aangegeven waar zonneparken mogen worden geplaatst.

Het planMER geeft op hoofdlijnen inzicht in de milieueffecten van realisatie van zonne- en windparken in de Kempen. Bepaalde aspecten zijn nog niet (in detail) onderzocht. Daarom zal voor elk concreet initiatief nader onderzoek moeten worden uitgevoerd.

1.6 Evaluatie en horizon beleid

Dit beleid is opgesteld voor de komende 10 jaar (tot 1 januari 2030) en zal in deze tijdspanne jaarlijks worden geëvalueerd. In die periode zal ook moeten blijken of dat dit beleid bijgesteld moet worden.

Indien geconstateerd wordt dat een minder frequentere evaluatie ook voldoet, kan daartoe besloten worden. Indien uit de evaluatie blijkt dat alle doelstellingen behaald zijn, kan ook besloten worden geen- of minder ontwikkelingen op het gebied van grootschalige zonne- en windenergie toe te staan.

1.7 Leeswijzer

Het beleid en toetsingskader heeft als doel duidelijk te maken waar, hoe, door wie en voor wie de ontwikkeling van grootschalige zonne- en windparken wordt toegestaan.

- HOE: Het opstellen van een 'uitvoeringsstrategie' op basis waarvan principeverzoeken kunnen worden ingediend. Zie hiervoor Hoofdstuk 4.
- WAAR: Het stellen van voorwaarden voor de locatie en inrichting van zonne- en windparken. Deze voorwaarden worden beschreven in Hoofdstuk 5.
- WIE: Het stellen van sociaal-maatschappelijke voorwaarden voor de ontwikkeling van zonne- en windparken. Deze voorwaarden worden beschreven in Hoofdstuk 6.

In dit beleid wordt verwezen naar verschillende doelstellingen die in verschillende eenheden worden uitgedrukt. Een toelichting op energie-eenheden kunt u vinden in Bijlage A.

Initiatiefnemers voor zonne- en windparken kunnen op basis van het beleid en toetsingskader een principeverzoek doen, om te vragen of de betreffende gemeente medewerking wil verlenen aan het initiatief. Deze gemeente neemt zelfstandig een beslissing over het verlenen van medewerking. Het principeverzoek moet vergezeld gaan van een projectvoorstel. Het beleids- en toetsingskader beschrijft welke onderwerpen het projectvoorstel moet bevatten.

In de tekst zijn eisen aan het projectvoorstel in een groen blok geplaatst. Een samenvatting hiervan is terug te vinden in bijlage B.

Hoofdstuk 2
**Zonne- en windenergie in relatie
tot de energietransitie**

2.1 Klimaatverandering

Toen de aarde miljarden jaren geleden ontstond was er geen zuurstof op aarde. Langzaam zijn organismen en planten koolstofdioxide (CO₂) uit de atmosfeer gaan omzetten in zuurstof (O₂). Door die zuurstof konden dieren en mensen zich ontwikkelen. In de aardbodem ontstonden uit dode planten fossiele brandstoffen zoals aardolie en steenkool. In deze brandstoffen zijn koolwaterstoffen opgeslagen. Sinds het industriële tijdperk is er veel CO₂ in de atmosfeer terechtgekomen omdat we deze fossiele brandstoffen verbranden om energie (elektriciteit, beweging en warmte) op te wekken. Daarnaast zijn veel bossen verdwenen, terwijl deze juist CO₂ opnemen. Het kwetsbare evenwicht tussen zuurstof en CO₂ in onze lucht wordt hierdoor verstoord. Het belangrijkste en zichtbaarste gevolg hiervan is temperatuurstijging: doordat de concentratie CO₂ in de atmosfeer stijgt wordt er meer zonnewarmte vastgehouden. Sinds het begin van de 20^e eeuw is de gemiddelde temperatuur met ongeveer 0,85 °C gestegen. Naast temperatuurstijging veroorzaakt klimaatverandering ook zeespiegelstijging, toename van droogte- en hitteperiodes, extreme neerslag en andere effecten².

Onze maatschappij is nu gedreven op en afhankelijk van fossiele brandstoffen. Het omvormen naar een energieneutraal, gezond en toekomstbestendig systeem noemen we “de energietransitie”.

De Kempengemeenten houden de driestappenstrategie, de Trias Energetica, in de route naar een energie neutrale Kempen aan.

De drie stappen zijn:

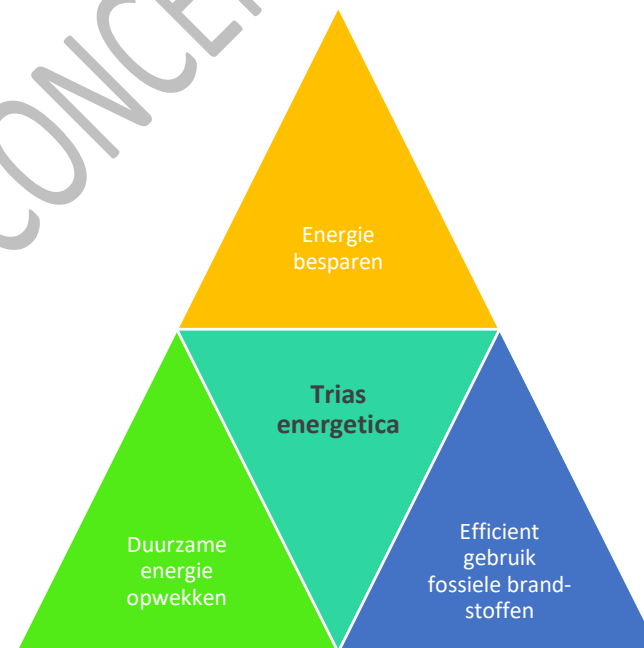
1. **Energie besparen:** terugdringen van energiebehoefte door isolatie van woningen en bedrijven, door slimmer toepassen van nieuwe technieken maar ook door bewustwordingsacties, enz.

² Bron: IPCC.

2. **Duurzame energie opwekken:** bijvoorbeeld met behulp van zonne-, wind- en waterenergie, energie uit biomassa en geothermie worden onderzocht.

3. **Efficiënt gebruik fossiele brandstoffen:** daar waar nodig worden in 2030 fossiele brandstoffen zo efficiënt mogelijk gebruikt. In 2050 moet het gebruik van fossiele brandstoffen volledig zijn uitgefaseerd.

Figuur 3 – Trias energetica.

De Kempengemeenten zetten in op alle drie de stappen van de Trias Energetica. Dit beleid en toetsingskader is opgesteld voor grootschalige zonne- en windenergie omdat deze vormen van energieopwekking de meeste landschappelijke impact hebben op de omgeving. Andere vormen van duurzame energieopwekking, zoals zon op dak, geothermie of biomassa, hebben een

minder grote impact op de omgeving en kunnen daarom per project beoordeeld worden.

2.2 Zonne- en windenergie

Door het toepassen van zonne- en windenergie wordt het gebruik van fossiele grondstoffen en fossiele brandstoffen verminderd. Zonne-energie veroorzaakt tijdens de opwekking geen uitstoot van broeikasgassen, waaronder CO₂, en is daardoor minder belastend voor het ecosysteem. Het toepassen van zonne-energie is ten opzichte van windenergie minder efficiënt. Er is ca. 15 ha zonneweide nodig om dezelfde energie op te wekken in vergelijking met één windturbine van 4,2 MW.

Ook windenergie veroorzaakt tijdens de opwekking geen uitstoot van broeikasgassen (zoals CO₂) en is hierdoor minder belastend voor het klimaat. De opbrengst van de turbines hangt af van diverse factoren, zoals de hoogte, de grootte en vorm van de rotorbladen, de windsnelheid, het aantal uren dat de turbine in werking is. Gemiddeld genomen levert een moderne windturbine van 4,2 MW zo'n 15 miljoen kWh elektriciteit per jaar. Dit is vergelijkbaar met het jaarlijks elektriciteitsverbruik van ca. 4.500 huishoudens.

Het klimaatakkoord gaat uit van een benodigde CO₂-reductie van 49% in 2030 ten opzichte van 1990. Een zonnenveld van 15 ha of een windturbine met een vermogen van 4,2 MW bespaart circa 4.000 - 5.000 ton CO₂-uitstoot per jaar ten opzichte van fossiele brandstoffen.

Om een zonnepaneel of een windturbine te maken en in productie te brengen is ook energie nodig. De energetische terugverdientijd is de tijd dat een zonnepaneel of windturbine in werking moet zijn om net zo veel energie opgewekt te hebben als nodig was om zichzelf te produceren, transporteren en te plaatsen. In 2019 ligt de energetische terugverdientijd tussen de 3-6 maanden voor windturbines en tussen de 1 en 4 jaar voor zonnepanelen.

Zonne- en windenergie vullen elkaar goed aan. Wanneer de zon niet schijnt, waait het vaak wel, en visa versa. Daarom wordt gestreefd naar een goede combinatie van beide. Dit leidt ook tot een efficiëntere benutting van de elektriciteitsinfrastructuur en het landschap.

Figuur 4. Combinatie van zonne- en windpark

Het beleids- en toetsingskader noemt geen gewenste verhouding tussen zonne- en windparken, aangezien dit niet overal in de Kempen hetzelfde is en op voorhand onvoldoende bekend is waar de ontwikkelingen zullen plaatsvinden.

2.3 Transport en opslag van energie

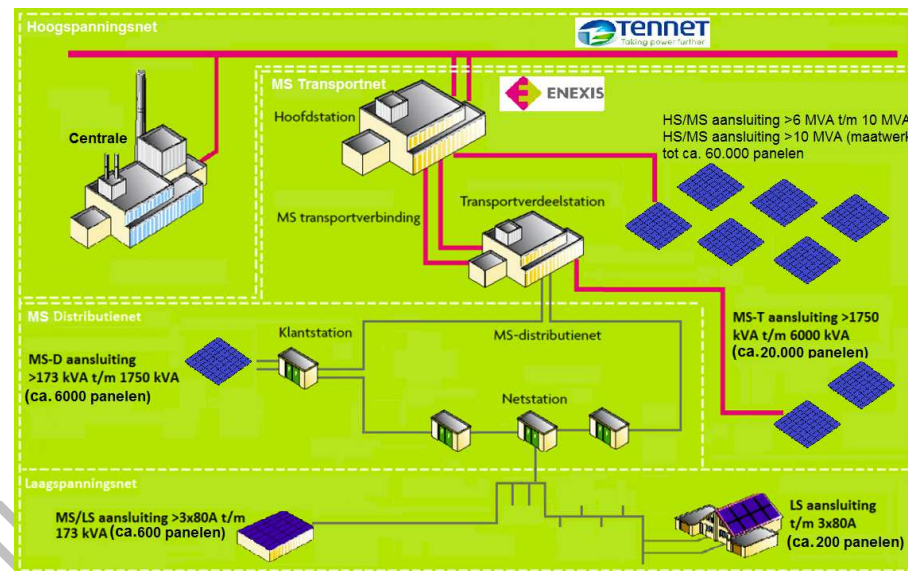
Opgewekte duurzame elektriciteit wordt via het elektriciteitsnetwerk getransporteerd naar de gebruikers, zoals woningen en bedrijven. De beheerders van dit elektriciteitsnetwerk in de Kempengemeenten zijn Tennet (landelijk, hoogspanningsnetwerk) en Enexis (regionaal, midden- en laagspanningsnetwerk). De huidige (2019) capaciteit op het elektriciteitsnetwerk is beperkt. Uitbreiding is kostbaar en kent lange doorlooptijden maar is zeer noodzakelijk.

De elektriciteitsnetten zijn nu gebaseerd op een aantal grote centrales waarvan de netten zich steeds verder vertakken om de elektriciteit te leveren aan de eindgebruiker. Door de energietransitie verandert dit omdat steeds meer kleinschalig elektriciteit wordt opgewekt. De netbeheerders zijn daarom bezig om de netten te transformeren om ook in de toekomst de elektriciteit te kunnen transporteren.

De Kempengemeenten streven ernaar zonne- en windparken te laten ontwikkelen op die locaties die het meest geschikt zijn.

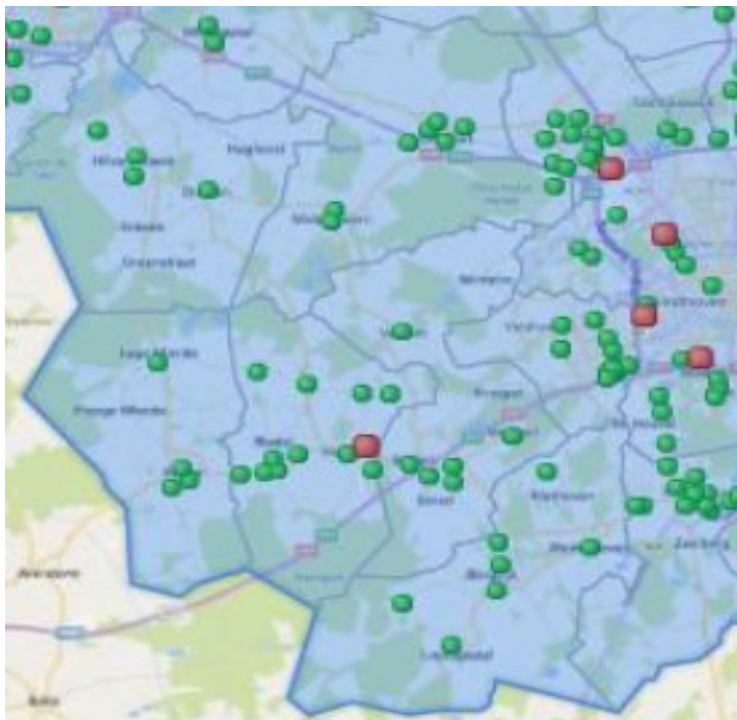
Niet alleen op de korte termijn omdat er bijvoorbeeld netcapaciteit is, maar vooral daar waar de omgeving en het landschap zich het beste lenen voor grootschalige zonne- en windenergie. De voorkeur gaat uit naar concentratiegebieden. Op die manier wordt een efficiencyslag gemaakt voor de netwerkaansluiting én kunnen andere locaties in het Kempische landschap gevrijwaard blijven.

Aanpassing van de netwerkcapaciteit is noodzakelijk. Zowel voor ontwikkelingen op de korte termijn als voor een visie en uitvoering over de langere termijn.

Figuur 5. Schematische weergave elektriciteitsnetwerk

Momenteel zijn de volgende transformatiestations (hoogspanningstations in rood en middenspanningstations in groen) in en rondom de Kempen aanwezig:

Figuur 6. Aanwezige hoog- en middenspanningsstations in en om de Kempengemeenten

Een ander probleem bij nagenoeg alle duurzame vormen van energieopwekking is, dat de energie nu (nog) niet voldoende opgeslagen kan worden. Dat betekent dat vraag en aanbod niet op elkaar afgestemd kunnen worden. De Kempengemeenten houden daarom de ontwikkelingen op dit gebied (bijvoorbeeld waterstof-hubs en batterijtechnologie) nauwlettend in de gaten.

A scenic landscape photograph featuring a vast, lush green field in the foreground. A small deer is captured in mid-leap on the right side of the field. In the background, a line of trees separates the field from a small village, with a church spire visible on the left. The sky is blue with scattered white clouds. Tree branches with green leaves frame the top and sides of the image.

Hoofdstuk 3

Overkoepelende beleidskaders

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden de overkoepelende kaders beschreven. Voor een uitgebreidere omschrijving wordt verwezen naar de beleidskaders zelf of naar het hoofdstuk 3 van het planMER.

3.2 Europees beleid

De Europese Raad en het Europees parlement hebben richtlijn 2009/28/EG vastgesteld op grond waarvan Nederland wordt verplicht om in 2020 14% van het totale bruto eindverbruik aan energie op te wekken met behulp van hernieuwbare bronnen. Deze richtlijn vormt de basis voor het rijksbeleid ten aanzien van de opwekking van duurzame energie.

Het broeikaseffect kan het beste worden aangepakt als landen samenwerken om de uitstoot van broeikasgassen (zoals CO₂) te verminderen. Nederland heeft zich verbonden aan verschillende internationale klimaatafspraken. Zoals het Klimaatverdrag van de Verenigde Naties uit 1992 (het allereerste klimaatverdrag) en het Kyoto-Protocol uit 1997, waarin staat dat de emissiereducties van land tot land verschillen en onderling verhandeld kunnen worden.

In 2015 was er een VN-klimaatconferentie in Parijs: de Conference of Parties (COP21). Nederland heeft daar ingestemd met een nieuw VN-klimaatakkoord. Het akkoord heeft als doel: de opwarming van de aarde beperken tot ruim onder 2 graden Celsius, met een duidelijk zicht op 1,5 graden Celsius. In 2016 heeft staatssecretaris Dijkshuis het Klimaatakkoord ondertekend namens de 28 lidstaten van de Europese Unie. Het akkoord gaat per 2020 in.

3.3 Rijksbeleid

Om tot een duurzame energiehuishouding te komen heeft het toenmalige Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (min. EL&I) in het energierapport (2011) vastgelegd te willen investeren in duurzame energie. Dit heeft onder andere geresulteerd in de doelstelling om in 2020 minstens 6.000 Megawatt (MW) aan windenergie op land te hebben staan. In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) geeft het Rijk aan dat de overgang naar duurzame energie om meer ruimte vraagt. Om te waarborgen dat er in Nederland voldoende ruimte wordt gereserveerd voor windenergie, zijn in samenwerking met de provincies kansrijke gebieden aangewezen. Dat is gebeurd op landschappelijke en natuurlijke kenmerken enerzijds en het windaanbod anderzijds.

In het SER Energieakkoord van september 2013 zijn de doelen nog eens bevestigd en vastgelegd. In de Structuurvisie Wind op Land is - na overleg met de provincies - ook een doelstelling opgenomen voor de hoeveelheid gerealiseerd vermogen per provincie in 2020. De provincie Noord-Brabant heeft een opgave van 470,5 MW opgesteld vermogen in 2020. Uit de Monitor Wind op Land 2017 valt op te maken dat de provincie verwacht deze doelstelling te halen in de loop van 2021/2022.

Voor grootschalige zonneparken is geen nationaal beleid. Wel kan gezegd worden dat met zonneparken invulling wordt gegeven aan enkele doelstellingen die zijn opgenomen in het Nationaal Energieakkoord dat door tientallen partijen, waaronder de vereniging van Nederlandse gemeenten (VNG) is ondertekend. Het gaat dan om de volgende doelstellingen:

- Opschalen van hernieuwbare energieopwekking
- Stimuleren van decentrale duurzame energie

Inmiddels is er ook een nationaal Klimaatakkoord. Het klimaatakkoord is op 28 juni 2019 gepresenteerd. Het hierin genoemde doel is om ten minste 35 TWh aan hernieuwbare energie op land te realiseren in 2030. Ook hier zullen

decentrale overheden een rol in krijgen, al zal de invulling waarschijnlijk techniekneutraal zijn.

Techniekneutraal betekent dat er geen specifieke techniek is voorgeschreven om het doel aan hernieuwbare energie op land te realiseren. De uitwerking van deze doelstelling van 35 TWh zal uitgevoerd worden in de regionale energiestrategieën (RES).

Om aan de ambitieuze doelstelling voor hernieuwbare energie op land te voldoen zullen windenergie en zonne-energie de komende jaren behoren tot de meest kosteneffectieve wijzen om hernieuwbare energie te produceren.

Op moment van schrijven van dit beleids- en toetsingskader is de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) in voorbereiding (de ontwerp-NOVI en het daarbij behorende planMER lagen van 20 augustus t/m 30 september 2019 ter inzage). Deze omgevingsvisie zal op termijn de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte vervangen. Over duurzame energie zegt de NOVI:

“We realiseren de opgave van duurzame energie met oog voor de kwaliteit van de omgeving en combineren deze zo veel mogelijk met andere functies. Voor de inpassing op land van de opgave voor duurzame energie worden regionale energiestrategieën opgesteld.”

Daarnaast wordt in de NOVI de voorkeur uitgesproken voor grootschalige clustering (windturbines, eventueel in combinatie met zonnevelden), mits bewoners echt goed betrokken zijn, invloed hebben op het gebruik en waar dat kan meeprofiteren in de opbrengsten.

Verder is er voor zonnepanelen (panelen met Photovoltaïsche cellen) een ‘voorkeursvolgorde’ genoemd: voorkeur voor zonnepanelen op daken en gevels van gebouwen. Daarna onbenutte terreinen in bebouwd gebied. Hoewel natuur- en landbouwgebieden niet worden uitgesloten, ligt de voorkeur bij gronden met een andere primaire functie dan landbouw of natuur, zoals waterzuiveringsinstallaties, vuilnisbelten, binnenwater en areaal in beheer van het Rijk, waaronder waar mogelijk bermen van spoor- en autowegen.

De ruimtelijke afweging over windparken is volgens de Wet ruimtelijke ordening een verantwoordelijkheid van de provincies (5-100MW) en de gemeenten (<5MW). Voor windparken van tenminste 100 MW is de Rijkscoördinatie regeling van toepassing vanwege het nationale belang (conform de Elektriciteitswet 1998). Voor windparken van deze omvang, vormt de Structuurvisie windenergie op land het ruimtelijke toetsingskader. Het Rijk is dan bevoegd gezag.

De gemeente verleent de omgevingsvergunning voor grondgebonden zonneparken. Als de installatie minder dan 50 MW is stelt het Rijk geen voorwaarden. Op 28 mei 2019 heeft de Tweede Kamer ingestemd met de motie Faber, waarin is vastgelegd dat nieuwe zonneparken moeten worden getoetst aan de nationale zonneladder (die nog moet worden opgeleverd). In paragraaf 5.3.2 wordt verder uiting gegeven aan een Kempische zonneladder.

3.4 Provinciaal beleid

3.4.1 *Omgevingsvisie 2018*

Provinciale Staten van Noord Brabant hebben op 14 december 2018 de nieuwe Omgevingsvisie vastgesteld³. In deze visie streeft de provincie Noord-Brabant naar een energieneutrale samenleving in 2050 en tenminste 50% duurzame energieopwekking in 2030 binnen de eigen provincie. Om dat voor elkaar te krijgen zet de provincie fors in op het besparen van energie enerzijds en het opwekken en gebruiken van duurzame energie anderzijds.

3.4.2 *Interim omgevingsverordening Noord-Brabant*

Op 16 april 2019 is het ontwerp van de Interim omgevingsverordening Noord-Brabant gepubliceerd. De verordening maakt de ontwikkeling mogelijk van windenergie en zonne-energie.

Windenergie

In de verordening zijn regels opgenomen voor windturbines. Gemeenten moeten onderzoeken op welke plekken de plaatsing van windturbines inpasbaar is in de omgeving. In het algemeen geldt dat hierbij zo veel als mogelijk wordt aangesloten bij de karakteristiek van het landschap. Vanwege het grootschalige karakter van de turbines heeft de ontwikkeling bij zogenaamde grootschalige landschappen, zoals grootschalige (middel)zware bedrijventerreinen, hoofdinfrastructuur en het grootschalige polderlandschap de voorkeur.

Overige randvoorwaarden zijn:

- **Clustering.** Om verrommeling tegen te gaan zijn er geen mogelijkheden voor de ontwikkeling van solitaire windturbines. Er moet minimaal sprake zijn van drie windturbines in een lijn- of clusteropstelling.
- **Tijdelijk karakter.** Aan de ontwikkeling van windturbines in landelijk gebied is de voorwaarde verbonden dat deze uitsluitend gerealiseerd kan worden met de toepassing van een omgevingsvergunning inhoudende afwijking van het bestemmingsplan waaraan een maximale gebruikstermijn van 25 jaar is verbonden. Hierbij moet zijn verzekerd dat de windturbines na afloop van deze periode worden verwijderd en dat de situatie van voor de realisatie van windturbines wordt hersteld.
- **Maatschappelijke meerwaarde.** Om de betrokkenheid van de inwoners en draagvlak voor duurzame energie te vergroten, geldt dat een ontwikkeling maatschappelijke meerwaarde moet geven. Een maatschappelijke meerwaarde wordt onderbouwd door de maatregelen die zijn getroffen om de impact van de windturbines op de omgeving te beperken en de bijdrage aan maatschappelijke doelen.
- **Afstemming.** Vanuit een zorgvuldig gebruik van de open ruimte, afstemming van duurzame energieprojecten in een gebied en de in sommige gebieden beperkte capaciteit van het netwerk, geldt als randvoorwaarde dat projecten zijn afgestemd met omliggende gemeenten en de netwerkbeheerder.

Er wordt onderscheid gemaakt tussen

- **Nieuwe ontwikkeling in het Natuur Netwerk Brabant (NNB) (artikel 28.3).** Windturbines zijn alleen mogelijk indien de ontwikkeling plaatsvindt direct aansluitend op hoofdinfrastructuur en indien negatieve effecten op NNB worden beperkt of gecompenseerd. Medewerking is alleen mogelijk via afgifte van een omgevingsvergunning voor afwijken van het bestemmingsplan (dus niet middels een bestemmingsplanprocedure).

³ Omgevingsvisie: De kwaliteit van Brabant; Visie op de Brabantse leefomgeving, 14 december 2018.

- **Windturbines in Stedelijk gebied (artikel 44.1).** Windturbines zijn mogelijk in opstellingen van minimaal 3, inpasbaar in de omgeving.
- **Windturbines in Landelijk gebied (artikel 44.2).** Windturbines zijn mogelijk in opstellingen van minimaal 3, inpasbaar in de omgeving, mits de ontwikkeling een maatschappelijke meerwaarde geeft en is afgestemd met omliggende gemeenten en de netwerkbeheerder. Alleen mogelijk via afgifte van een omgevingsvergunning voor afwijken van het bestemmingsplan (dus niet middels een bestemmingsplan-procedure).

Zonne-energie

Er bestaat een voorkeur voor plaatsing van zonnepanelen op daken of op braakliggende gronden in of aansluitend op stedelijk gebied. Er zijn mogelijkheden voor grondgebonden zonneparken in stedelijk gebied, in zoekgebieden verstedelijking en op bestaande bebouwde locaties in het landelijk gebied zoals rioolzuiveringsinstallaties, stortplaatsen maar ook op vrijkomende agrarische locaties tot een omvang van 5.000 m².

De verwachting is dat dergelijke locaties onvoldoende blijken om in de behoefte voor opwek van duurzame energie te voorzien. Daarom is er ook een mogelijkheid om onder voorwaarden zelfstandige opstellingen van zonne-energie te ontwikkelen in landelijk gebied.

Randvoorwaarden zijn:

- **Afwegingskader** (de noodzaak van de ontwikkeling moet blijken uit een onderzoek)
- **Afstemming** met omliggende gemeenten en de netwerkbeheerder.
- De ontwikkeling heeft **maatschappelijke meerwaarde**
- **Tijdelijkheid:** In beginsel gaat de provincie er vanuit dat de realisatie van zonneparken voorziet in een tijdelijke behoefte. Vanwege dit tijdelijke karakter van zelfstandige opstellingen voor zonne-energie is

de ontwikkeling daarom uitsluitend mogelijk met de toepassing van een omgevingsvergunning inhoudende afwijking van het bestemmingsplan. Aan een dergelijke vergunning wordt een termijn verbonden en de voorwaarde dat na afloop van de termijn de installatie met toebehoren wordt verwijderd en dat de situatie van voor de vergunningverlening wordt hersteld. De maximale termijn is 25 jaar.

Algemeen

Naast de randvoorwaarden voor zonne- en windenergie specifiek bevat de provinciale omgevingsverordening ook een aantal algemene instructies die moeten worden opgevolgd.

Het projectvoorstel beschrijft op welke manier aan de eisen en randvoorwaarden in de provinciale omgevingsverordening wordt voldaan.

3.4.3 *Energieagenda 2019-2030*

Gelijktijdig met de Omgevingsvisie is ook de nieuwe Energie Agenda 2019-2030 door provinciale staten vastgesteld⁴. In deze energieagenda is het energiebeleid van de provincie Noord-Brabant, dat op hoofdlijnen in de Omgevingsvisie is benoemd, nader uitgewerkt. De impact van duurzame energie-opwekking, -transport en -opslag op de ruimte in Brabant zal groot zijn. De strategische hoofdlijnen van het nieuwe energiebeleid zijn: het mobiliseren van de samenleving voor de energietransitie, selectief en slim stimuleren van koplopers en slim integraal combineren. Bij de uitvoering van de agenda pakt

⁴ Energieagenda 2019-2030, provincie Noord-Brabant, 14 december 2018.

de provincie een regisserende en verbindende rol en sluit zij aan bij de verschillende klimaattafels uit het Energieakkoord. Voor wat betreft elektriciteitsopwekking zijn concrete doelen benoemd. In 2030 wil de provincie 88 PJ opwekken uit zonne- en windenergie.

3.5 Lokaal en subregionaalbeleid

3.5.1 *Klimaatvisie*

De gemeenteraden van de Kempengemeenten hebben in 2009 de 'Klimaatvisie Kempengemeenten' vastgesteld. Het doel van deze Klimaatvisie is om als Kempengemeenten samen Energieneutraal te worden.

Om dit te bereiken moeten enerzijds forse energiebesparingen worden gerealiseerd en aanhoudende efficiencyverbeteringen plaatsvinden zodat in alle sectoren de energievraag met 20% reduceert ten opzichte van de energieconsumptie in 2009.

Anderzijds dienen alle mogelijke hernieuwbare energiebronnen in de Kempen duurzaam aangewend te worden om in de restvraag te voorzien. Dit potentieel aan duurzame energie is beschikbaar in diverse vormen zoals elektriciteit uit zon en wind, maar ook biomassa en geo-, zonne-, en aquathermie. De Kempengemeenten willen de realisatie hiervan stimuleren en faciliteren, waarbij een goede verdeling van de lusten en lasten van duurzame energieopwekking van cruciaal belang wordt geacht voor het verkrijgen en behouden van draagvlak voor de energietransitie.

Daarnaast heeft iedere gemeente haar eigen aanvullende beleid op het gebied van klimaat, energie en ruimtelijke ordening.

3.5.2 *Landbouwbeleid en herstructurering*

In de Kempen is de landbouwsector een belangrijke werkgever en grondgebruiker. Binnen deze sector spelen uitdagingen rondom de ontwikkeling van het buitengebied. De koppelkansen tussen de energietransitie en de landbouwsector zijn van belang voor de gemeenten. Zo kunnen agrarische bedrijven hun eigen duurzame energie gaan opwekken voor hun bedrijfsprocessen, of zelfs helemaal opschakelen naar energieproducent.

In paragraaf 5.3.7 wordt dieper ingegaan op de ruimtelijke voorwaarde met betrekking tot agrarische herstructurering.

3.6 Relatie met omgevingswet

Op basis van de omgevingswet moet elke gemeenten een omgevingsvisie opstellen. Deze strategische visie heeft betrekking op alle aspecten van de fysieke leefomgeving en gaat onder andere in op de samenhang tussen ruimte, water, milieu, natuur, landschap, verkeer en vervoer, infrastructuur en cultureel erfgoed. In deze visie worden ambities en doelen voor de lange termijn vastgelegd. Het beleid en toetsingskader grootschalige zonne- en windenergie moet na vaststelling een plek krijgen in de vijf gemeentelijke omgevingsvisies zodat er integrale afwegingen gemaakt kunnen worden.

3.7 Relatie met Regionale Energiestrategie (RES)

Het nationaal klimaatakkoord (28 juni 2019) stelt dat per regio een Regionale Energiestrategie (RES) wordt opgesteld. Dit is een instrument om gezamenlijk te komen tot keuzes voor de opwekking van duurzame elektriciteit, de warmte transitie gebouwde omgeving (onder andere afkoppeling van het aardgas) en benodigde opslag en energie infrastructuur. De Metropoolregio Eindhoven is één van de vier regio's in Brabant. De RES is de verantwoordelijkheid van de 21 gemeenten, waterschappen en provincie.

In de RES worden de besparingsmogelijkheden en de potentiële capaciteit van duurzaam op te wekken energie in beeld gebracht. De gemeenten binnen de Metropoolregio Eindhoven geven op hoofdlijnen inzicht in potentiële ontwikkelingslocaties en bepalen samen een strategie om de doelstelling voor 2030 te realiseren met een doorkijk naar 2050. Door middel van samenwerking nemen de deelnemers verantwoordelijkheid voor de inwoners van het gebied en voor realisatie van de energieopgave op democratische wijze.

De uitkomsten van het haalbaarheidsonderzoek, het planMER, het beleid en toetsingskader van de Kempengemeenten en de kennis worden actief gedeeld met de andere regiogemeenten in de Metropoolregio Eindhoven t.b.v. de RES. De Kempengemeenten behandelen op basis van dit beleid en toetsingskaders principeverzoeken voor grootschalige zonne- en windenergie en leveren onder andere met de realisatie van deze initiatieven voor duurzame energieproductie hun aandeel in de regionale energiebehoefte.

A landscape photograph showing a sunset over a green field. In the foreground, there is a small pond or stream with reeds and tall grasses. The water reflects the colorful sky. The sky is filled with clouds, some of which are illuminated by the setting sun, creating a mix of orange, yellow, and purple hues. The horizon line is visible in the distance, with some trees and a small structure on the left.

Hoofdstuk 4

Pijlers van het beleid

4.1 Inleiding

De Kempengemeenten willen een actieve en faciliterende rol vervullen in de ontwikkeling van grootschalige duurzame energieproductie. Gezien de unieke landschappelijke waarden van de Kempen en de ruimtelijke en sociale impact van zonne- en windparken is gemeentelijke regie op een zorgvuldig doorlopen planologische procedure gewenst.

De gemeentebesturen zijn zich bewust van de belangen van potentiële initiatiefnemers en stakeholders maar ook van de aanzienlijke ruimtelijke impact van zonne- en windparken op het Kempenlandschap. Daarom voorstaan de gemeentebesturen een zorgvuldige inpassing van zonne- en windparken.

4.2 De individuele Kempengemeenten bepalen wanneer, waar en hoe ontwikkeld mag worden

De individuele gemeenten zijn vrij een voorkeur uit te spreken voor de volgorde waarin gebieden tot ontwikkeling worden gebracht (*wanneer*). Dat betekent dat alle voorkeurslocaties voor zonne- en windparken zoals genoemd in dit beleid, 'open gezet' moeten worden voor ontwikkeling. Indien een gebied niet 'open gezet' is, worden principe verzoeken niet gehonoreerd.

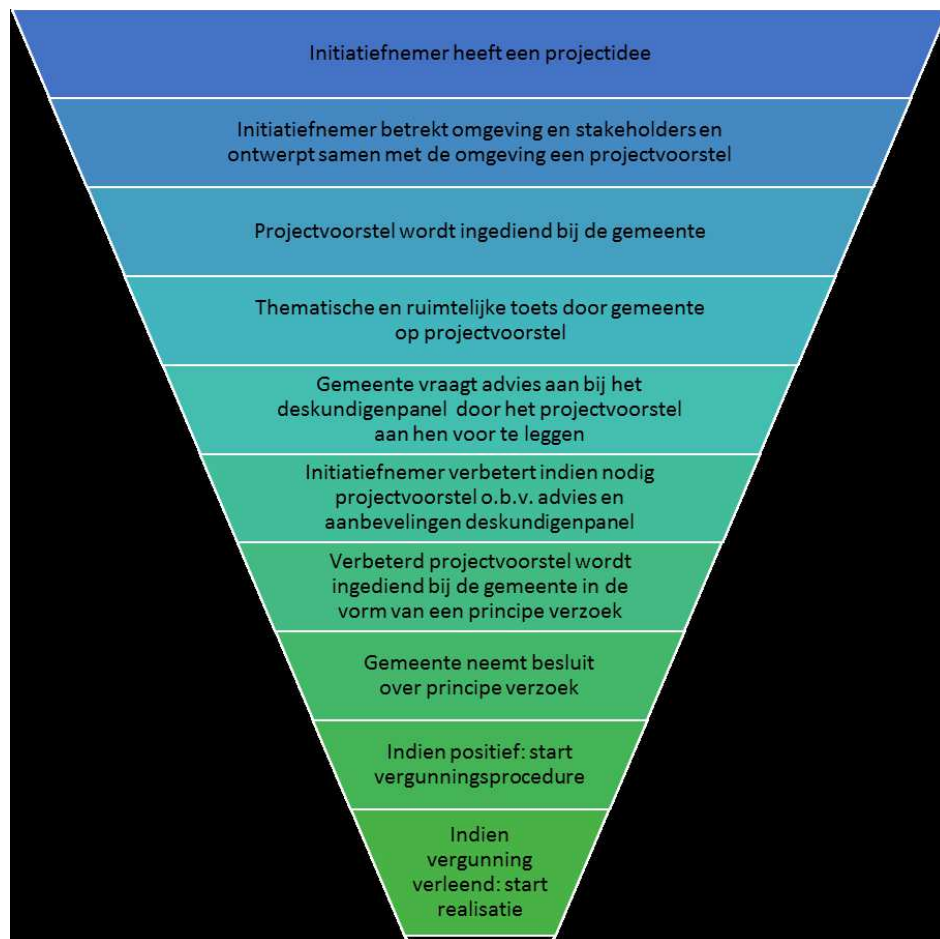
De openstelling van een gebied gebeurt door de individuele Kempengemeenten voor het grondgebied van de eigen gemeente. Welke gebieden opengesteld zijn, is te vinden via de gemeentelijke website. Het is mogelijk dat niet alle gebieden in de Kempen worden opengesteld; ook dit is aan de individuele Kempengemeenten om hierover een besluit te nemen.

Het beleids- en toetsingskader stelt ruimtelijke voorwaarden voor zonne- en windparken (*waar*). Deze zijn beschreven in Hoofdstuk 5. De Kempengemeenten zullen geen medewerking verlenen aan initiatieven die niet voldoen aan de ruimtelijke voorwaarden.

Tot slot zijn sociaal-maatschappelijke voorwaarden vastgesteld waaronder zonne- en windparken ontwikkeld mogen worden (*hoe*). Deze zijn beschreven in Hoofdstuk 6.

4.3 Proces

In 'Figuur 7. Procestrechter van projectidee tot ontwikkeling' wordt schematisch weergegeven welke stappen doorlopen moeten worden om te komen van een projectidee tot de daadwerkelijk planologische medewerking en ontwikkeling. Niet iedere projectidee leidt tot vergunningverlening en realisatie. Elke gemeente is, binnen haar eigen grondgebied, bevoegd om te beslissen over het al dan niet honoreren van een principe verzoek.

Figuur 7. Procestrechter van projectidee tot ontwikkeling

4.4 Het projectvoorstel

Een partij die een zonne- en/of windpark in de Kempen wil ontwikkelen dient daarvoor een principeverzoek in. Met dit verzoek vraagt de initiatiefnemer de gemeente om planologische medewerking. Initiatiefnemers moeten bij hun principeverzoek een projectvoorstel indienen waarin basisinformatie over het project staat beschreven. Het beleids- en toetsingskader geeft duidelijk aan welke zaken in het projectvoorstel terug moeten komen. In een projectvoorstel moet onderbouwd worden dat aan de volgende aspecten wordt voldaan:

- dialoog met omgeving en betrokkenheid van omgeving;
- projectbeschrijving: locatie, goede ruimtelijke ordening, omvang, gebiedsbeschrijving, landschappelijke inpassing, effecten op flora en fauna (tijdens vergunningsprocedure wordt getoetst aan wet en regelgeving, waaronder ook wet natuurbeheer), specifiek voor zon: beschrijving relatie met de zonneladder;
- financiële participatiemogelijkheden van inwoners en lokale ondernemers, dan wel financiële afdracht t.b.v. maatschappelijk fonds.

Het opstellen van een projectvoorstel heeft belangrijke voordelen:

- De Kempengemeenten zorgen ervoor dat helemaal aan het begin van een project wordt nagedacht over belangrijke zaken zoals coöperatieve ontwikkeling, lokaal eigendom en ruimtelijke kwaliteit.
- De verschillende projectvoorstellen kennen een zekere mate van uniformiteit, wat beoordeling en vergelijking mogelijk maakt. Dit stelt de Kempengemeenten in staat om medewerking te verlenen aan de beste projecten, en projecten die niet aan de gestelde eisen voldoen onderbouwd af te kunnen wijzen.

Bijlage B bevat een checklist voor een projectvoorstel waarin alle eisen zoals die in dit beleids- en toetsingskader zijn genoemd terugkomen.

4.5 Beoordelingskaders

Projectvoorstellen worden beoordeeld volgens de beoordelingskaders. Deze zijn te vinden in bijlage B.

4.6 Het deskundigenpanel

Het deskundigenpanel heeft als taak aanbevelingen en advies te geven door het beoordelen van projectvoorstellen op de thema's landschap, participatie, energie en financiën. Zij brengt een advies uit aan de gemeente(n) maar geven de initiatiefnemer ook aanbevelingen voor de verbetering van het projectvoorstel. De initiatiefnemer is vrij om verbeteringen door te voeren. De betreffende gemeente(n) nemen het advies van het deskundigenpanel mee in hun afweging om wel of geen medewerking te verlenen aan het starten van de ruimtelijke procedure voor het verlenen van een omgevingsvergunning.

De taak van het deskundigenpanel is tweeledig:

- Projectvoorstellen die (nog) niet aan de eisen uit het beleids- en toetsingskader voldoen voorzien van aanbevelingen aan de initiatiefnemer om het voorstel te verbeteren. Zo worden de beste plannen gerealiseerd.
- Verbeterde projectvoorstellen beoordelen aan de hand van de beoordelingskaders en voorzien van een advies aan de gemeente.

De werking, procedure en 'spelregels' voor het deskundigenpanel zijn te vinden in Bijlage B.

A photograph of a large flock of sheep in a grassy field. The sheep are in the foreground and middle ground, looking towards the camera. In the background, there is a body of water and a line of wind turbines under a sunset sky with warm orange and yellow tones. The text 'Hoofdstuk 5' and 'Ruimtelijke voorwaarden' is overlaid on the left side of the image.

Hoofdstuk 5

Ruimtelijke voorwaarden

5.1 Inleiding

Dit hoofdstuk biedt kaders voor de realisatie van zonne- en windparken. Daarbij gaat het zowel om de locatie als de inrichting.

Met locatie wordt bedoeld: op welke plekken hebben zonne- en windparken de voorkeur, en waar zien de Kempengemeenten dergelijke ontwikkelingen liever niet. Hierbij is voor zonne- en windenergie een verschillende beoordeling gehanteerd.

Met inrichting wordt bedoeld: welke eisen worden gesteld aan een zonne- of windpark ten aanzien van de opstelling en de landschappelijke inpassing.

Hieronder wordt apart ingegaan op zonne- (paragraaf 5.3) en windenergie (5.4).

5.2 PlanMER

De uitkomsten van het planMER geven de ruimte weer die technisch en wetenschappelijk beschikbaar is voor wind- en zonne-energieprojecten binnen de Kempengemeenten en geven inzicht in knelpunten. Het planMER is in te zien via de gemeentelijke websites.

Uit het planMER volgt dat concentratiegebieden voor windenergie een goede manier zijn om een significante bijdrage aan de doelstelling te leveren, terwijl de milieueffecten tot een relatief klein gebied beperkt blijven.

Wanneer in plaats daarvan gekozen wordt voor spreiding (meerdere, kleine windparken) toont het MER aan dat de milieueffecten tot een groter gebied uitstrekken, dit kan zowel ontstaan bij de leefomgeving als bij natuur.

Landschap is een onderdeel van de onderzochte milieueffecten in het planMER. Net als bij windparken geldt ook voor zonneparken dat concentratie van ontwikkellocaties zorgt dat andere delen van het huidige Kempische landschap in tact kunnen blijven. Daarom geven de Kempengemeenten de voorkeur aan concentratiegebieden van zonne- en/of windparken.

Vanwege radarhinder zijn concentratiegebieden voor windenergie in de omgeving van Vliegbasis Eindhoven niet kansrijk. Daar waar dit het geval is (de zogenaamde 500-voetszone) zijn individuele windparken niet uitgesloten. Wel gelden hier strengere eisen waaraan het radarhindertoetsingsonderzoek moet voldoen.

Voor zonneparken is de grootte van toegestane zonneparken afhankelijk van het landschapstype waar het zonnepark in gepland is. In het PlanMER is per landschapstype de 'draagkracht' gedefinieerd: de hoeveelheid hectares aan zonneparken die gerealiseerd kan worden zonder dat de identiteit van het betreffende landschap te veel wordt verstoord.

5.3 Zonne-energie

Mede op basis van het planMER is bepaald aan welke ontwikkelingen op het gebied van zonne-energie ruimte wordt geboden en met welke voorwaarden rekening gehouden moet worden bij de voorbereiding van concrete projecten. Deze voorwaarden verschillen per landschapstype en zijn gebaseerd op de landschappelijke beoordeling in het planMER.

5.3.1 Ruimtelijke strategie zonneparken

Op basis van de landschappelijke analyse in het planMER wordt voor zonneparken een ruimtelijke strategie gevolgd die bestaat uit realisatie van grote zonneparken binnen de jonge zandontginningsgebieden, eventueel aangevuld met middelgrote zonneparken in de oude zandontginningsgebieden. In alle gevallen moet rekening worden gehouden met de lokale draagkracht van het landschap.

De beoordeling vindt plaats op basis van de volgende criteria:

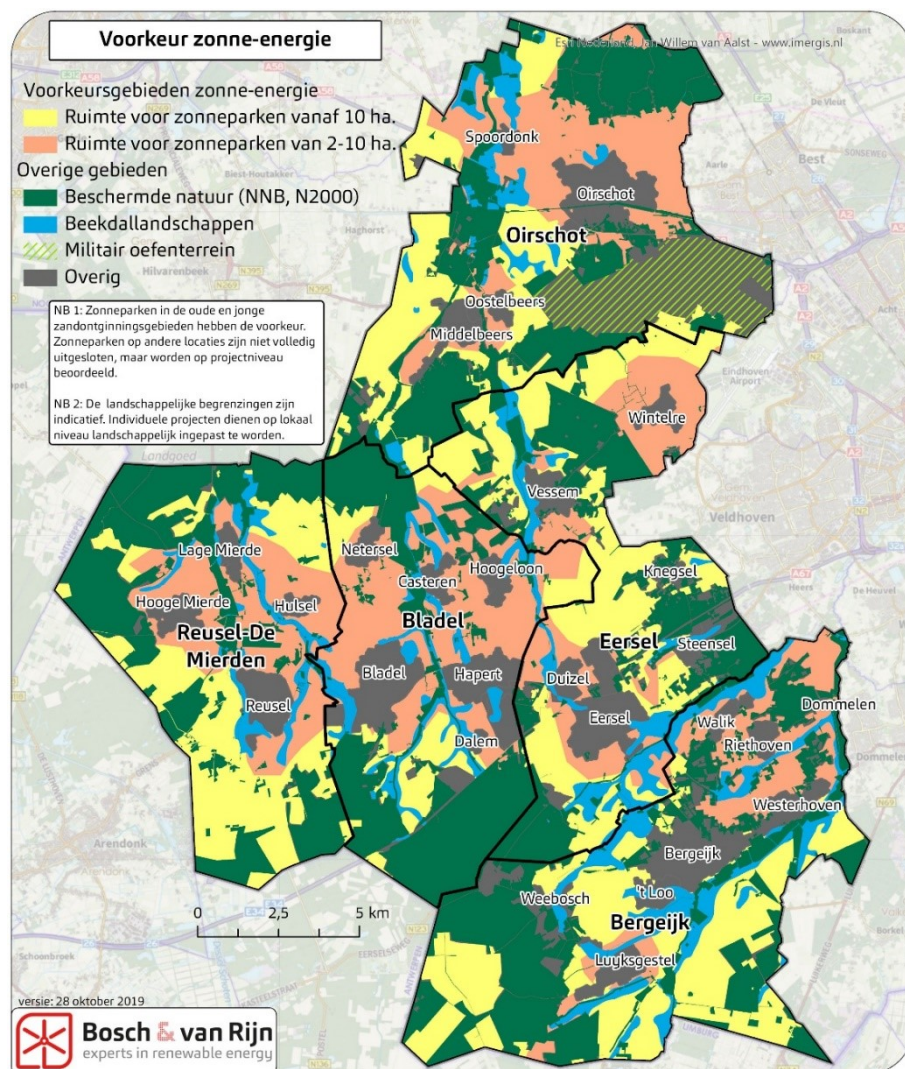
- Karakteristiek
- Bestaande structuren en patronen
- Cultuurhistorische waarden
- Zichtbaarheid
- Aantasting door verdichting
- Maat en schaal
- Mitigerende maatregelen

Voorliggend beleid en toetsingskader is van toepassing op grootschalige zonneparken. Hieronder verstaan we alle grondgebonden zonneparken waarvoor een aanpassing nodig is van het bestemmingsplan. Binnen de grootschalige zonneparken onderscheiden we drie omvangniveaus:

- **Grote zonneparken (met een omvang van 10 hectare of meer)** zijn alleen toegestaan in de jonge zandontginningsgebieden, omdat dit het enige landschapstype is waar grote aaneengesloten ruimtes voorkomen. Deze grens van 10 hectare volgt uit de landschappelijke beoordeling die is uitgevoerd in het kader van het PlanMER.
- **Middelgrote zonneparken (met een omvang van 2 tot 10 hectare)** zijn inpasbaar in de oude zandontginningslandschappen. In dergelijke landschappen zijn grootschalige zonneparken niet inpasbaar, maar leent het landschap zich wel voor inpassing van middelgrote parken.
- **Locatiegebonden (met een omvang van minder dan 2 hectare)** worden bij voorkeur toegestaan op en ten grootte van agrarische bouwblokken en bedrijfslocaties, alsook op de plaats van te slopen voormalige bedrijfsgebouwen.

Zie voor de genoemde landschapstypen het planMER.

Figuur 8 toont waar grote en middelgrote zonneparken mogelijk zijn en waar zonneparken in principe niet gewenst zijn.

Figuur 8. Beleidskaart zonneparken

Naast de energietransitie spelen meer thema's een rol in het landschap (bijvoorbeeld transitie landelijk gebied, economie en mobiliteit). In iedere individuele Kempengemeente worden projectvoorstellen voor grootschalige energieopwekking met zonne- en windenergie afgewogen tegen andere beleidsthema's.

Mede op basis van andere thema's worden door de individuele Kempengemeenten gebieden opengesteld voor zonneparken binnen de kaart zoals getoond in Figuur 8. Dat betekent dat initiatiefnemers altijd moeten nagaan welke gebieden opengesteld zijn of worden. Zie ook paragraaf 4.2.

Toelichting o.b.v. de landschappelijke beoordeling

- Jonge zandontginning: grootschalige open gebieden met een ratio-nale indeling met rechte kavels en wegen welke zich goed lenen voor grootschalige zonneparken. In dit gebied is een grootschalige aanpak mogelijk. Er kan gekozen worden voor een aantal geconcentreerde clusters in of tegen de jonge bossen aan, waardoor visueel de bossen vergroot worden. Hiervoor kunnen het beste gebieden ingezet worden waar de aantasting van de karakteristiek van beekdalen of oude zandontginningen minimaal is en waar verdichting een minimale aantasting van de karakteristiek van het landschap is.
- Oude zandontginning: middelgrote zonneparken kunnen gekoppeld worden aan de dorpen, met hier en daar een los zonnepark in de tussenliggende gebieden. Maatwerk is van belang omdat het landschap heel divers is vanwege de beken, oude akkercomplexen en historische structuren. Er zijn veel erven (aan de linten) waaraan een kleinschalig zonnepark gekoppeld kan worden, dat volledig kan worden ingepast met erfbeplanting
- Zonneparken in principe niet wenselijk: uit het planMER volgen gebieden waar zonneparken vanuit wet- en regelgeving niet mogelijk

zijn. Daarnaast blijkt uit de landschappelijke beoordeling dat bepaalde gebieden niet geschikt zijn (beekdalen, landgoederen, Cartierheide en het oude zandlandschap van Oerle-Knegsel.

- Militair oefenterrein: het militaire oefenterrein Oirschot valt buiten de reikwijdte van het beleids- en toetsingskader.
- Bebouwde kom: locatiegebonden zonneparken binnen de bebouwde kom zijn mogelijk op basis van de uitgangspunten van de zonneladder (paragraaf 5.3.2).

Het projectvoorstel beschrijft de omvang van het zonnepark, het landschapstype waarin het gelegen is, en toont duidelijk de ligging en begrenzing van een projectgebied, voorzien van een onderbouwing waarom de betreffende locatie past binnen de ruimtelijke strategie zonneparken in dit beleids- en toetsingskader en de 'openstelling' van een gebied.

5.3.2 Zonneladder

Binnen de aangewezen gebieden geldt dat de Kempengemeenten een voorkeursvolgorde hanteren in de vorm van een zonneladder. Deze volgorde houdt in dat de gemeente voorrang verleent aan gunstiger gelegen plannen (zie Tabel 1).

*Het projectvoorstel beschrijft onder welke trede van de zonneladder het voorne-
men valt.
Indien de projectlocatie ligt binnen trede 4, beschrijft het projectvoorstel welke
inzet is gepleegd om de treden 1 t/m 3 van de zonneladder te realiseren. Ook
beschrijft het projectvoorstel de manier waarop invulling wordt gegeven aan de
inspanningsverplichting tot het realiseren van zon op dak of het verwijderen van
een VAB-locatie.*

Trede	Naam	Toelichting
1	Zon op dak	De ontwikkeling van zon op dak en andere bouwwerken valt buiten de reikwijdte van het beleid en toetsingskader. Wel geldt een verplichting voor initiatiefnemers binnen trede 4 en 5 om extra zon op dak te ontwikkelen.
2	Braakliggende grond en pauze-landschappen	(Voormalige) stortplaatsen, parkeerplaatsen etc. De maximale potentie van dergelijke gebieden is gering: als dergelijke gronden volledig worden benut draagt dit slechts bij voor minder dan 1% van de doelstelling.
3	Langs grootschalige infrastructuur en op water (geen natuur)	De maximale potentie van dergelijke gebieden is gering (minder dan 1% van de doelstelling), maar deze gebieden hebben wel de voorkeur boven agrarische grond.
4	Agrarische gronden	In dit BTK nader onderverdeeld in:
4a	Agrarische gronden onder/nabij windparken	Vanuit het uitgangspunt van concentratiegebieden zijn gecombineerde zonne- en windparken een wenselijke ontwikkeling. Dubbel ruimtegebruik zorgt ervoor dat andere gebieden gevrijwaard kunnen blijven. Een ander voordeel is een mogelijke gezamenlijke aansluiting op het elektriciteitsnet.
4b	Agrarische gronden aangrenzend aan bestaande bedrijvenparken en industrieterreinen	Zonnevelden hebben een industriële uitstraling en passen daarom goed in en direct aangrenzend aan een industrieel landschap.
4c	Overige agrarische grond	Hoewel zonneparken op agrarische gronden zeker ook nadelen hebben realiseren de Kempengemeenten zich dat deze gronden grote potentie voor duurzame energieopwekking hebben en dus een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan het halen van de doelstelling. Een initiatiefnemer zal een onderbouwing moeten geven waarom de betreffende agrarische gronden onttrokken worden aan de landbouw om te voorkomen dat optimale landbouwgronden voor zonneparken worden ingezet. Ruilverkaveling kan onderdeel uitmaken van het projectvoorstel.
5	In natuurgebieden	De Kempengemeenten geven de voorkeur aan het opwekken van duurzame zonne- en windenergie buiten beschermde natuurgebieden. Uitzondering hierop is het ontwikkelen van zonneparken in nog te realiseren natuurgebieden, waarbij de baten van het zonnepark gebruikt worden om de locatie op termijn om te vormen tot natuur. In ontwikkelde natuurgebieden mogen nadrukkelijk geen zonnevelden worden ontwikkeld.

Tabel 1 Zonneladder grootschalige zonneparken in de Kempen.

5.3.3 Realisatie zon op dak

Bij de ontwikkeling van zonneparken in trede 4 en 5 van de zonneladder (op agrarische gronden en nog te ontwikkelen natuur) moet een percentage van het oppervlakte van het betreffende zonnepark ook op daken worden gerealiseerd. Het is aan de initiatiefnemer hoe zij dit doen. Dat kan door zon op dak te ontwikkelen of door bijvoorbeeld een ontzorgingsmodel op te zetten voor dak-eigenaren.

Het projectvoorstel toont aan hoe en hoeveel zonnepanelen op dak worden gerealiseerd, als aanvulling op het grondgebonden zonnepark.

5.3.4 Landschappelijke inpassing

Alle zonneparken moeten worden ontworpen met respect voor de bestaande landschappelijke kwaliteiten. In meeste gevallen betekent dit dat het zicht op zonneparken moet worden voorkomen door het creëren van dichte randen. In andere gevallen is het creëren van dichte randen ongewenst vanwege de bestaande openheid. Hier kan juist weer een lagere bouwhoogte worden voorgeschreven.

De realisatie van de landschappelijke inpassing moet aantoonbaar binnen een realistische termijn volledig zijn uitgevoerd.

De bestaande landschappelijke kwaliteiten zijn beschreven in het planMER.⁵

⁵ Met name in de Landschappelijke Beoordeling (bijlage A bij het MER).

Bij zowel de ontwikkeling van grote als middelgrote zonneparken geldt dat het projectvoorstel vergezeld moet gaan van een landschappelijk ontwerp.

Onderbouwd moet worden welke bouwhoogte wordt aangehouden, op welke wijze is aangesloten bij gebiedseigen randen en of beplanting/onderbegroeiing wel of niet passend is.

De landschappelijke onderbouwing in het projectvoorstel kan vervolgens worden uitgebreid tot een onderbouwing van de omgevingsvergunning in afwijking van het bestemmingsplan, een bestemmingsplanwijziging en/of vergunningaanvraag.

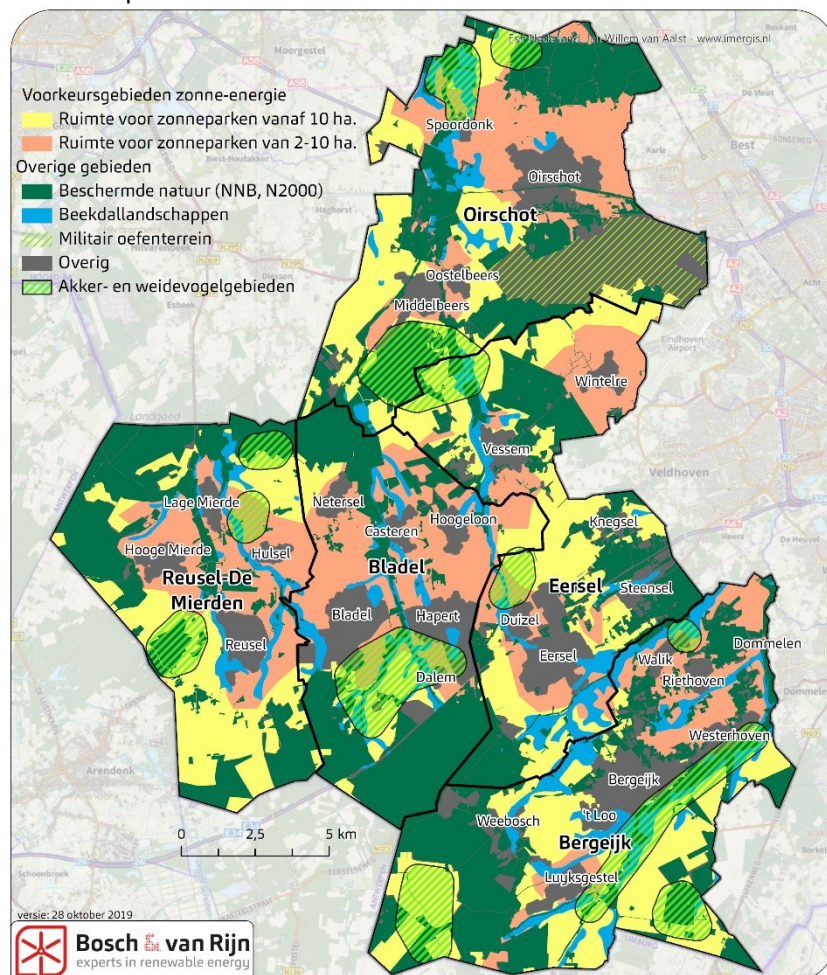
Indien het zonnepark een dubbelfunctie heeft, moet deze in het projectvoorstel worden beschreven (bijvoorbeeld agrarisch gebruik, waterberging, overkapping parkeerterrein).

5.3.5 Ecologie

Elk project moet getoetst worden aan de Wet natuurbescherming waarbij aandacht is voor specifieke doelsoorten. Indien uit deze toetsing blijkt dat negatieve effecten van het project beperkt zijn kan op dit onderdeel medewerking aan het plan verleend worden.

Bepaalde gebieden binnen de Kempengemeenten kennen een hoge concentratie aan akker- en weidevogels (zie Figuur 9, meer informatie is te vinden in het planMER). De bescherming van deze populaties staat mogelijk op gespannen voet met de ontwikkeling van grondgebonden zonneparken. Daarom verleent de gemeente bij voorkeur medewerking aan projecten die zich buiten de aangegeven hotspots bevinden.

Initiatiefnemers worden uitgedaagd een plan te ontwikkelen dat een positief effect heeft op de natuur, door bijvoorbeeld een zonnepark natuurinclusief te ontwerpen.

Figuur 9. Gebieden waar veel akker- en weidevogels voorkomen.

- *Het projectvoorstel toont aan in welke mate met de aanleg van het zonnepark positieve effecten op de natuur worden bereikt.*
- *Voor projecten binnen de in het planMER aangewezen akker- en weidevogelgebieden dient uit het projectvoorstel duidelijk te worden dat er geen belangrijke nadelige effecten voor akker- en weidevogels optreden als gevolg van het project.*

5.3.6 Bodemkwaliteit

De Kempengemeenten vinden het belangrijk dat de ondergrond van een zonnepark na afloop van de levensduur in de oorspronkelijke staat kan worden hersteld. Daarom moeten onomkeerbare effecten op de bodem worden voorkomen. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan verdroging van een deel van de bodem doordat het regenwater niet gelijkmatig wordt verspreid, ontbreken van zonlicht op de bodem, bodemverschraling, afname van bodemleven en wijziging van de bodemstructuur.

Het projectvoorstel geeft aan hoe voorkomen wordt dat onomkeerbare effecten op de bodem plaatsvinden.

5.3.7 Aardkundige waarde

Wanneer een zonnepark beoogd is in of nabij de aardkundige waardevolle gebieden moet op worden onderzocht of er daadwerkelijk significante effecten optreden.

Het projectvoorstel geeft aan of het zonnepark in of nabij aardkundige waardevolle gebieden ligt en wat de effecten hiervan zijn.

5.3.8 Agrarische structuurversterking

Het is belangrijk dat kansen voor agrarische structuurversterking worden benut. Voorkomen moet worden dat gunstige agrarische kavels (bijvoorbeeld grondkwaliteit, beregeningsmogelijkheden, vruchtbaarheid, kavelindeling) worden ingezet voor zonneparken terwijl minder gunstige kavels overblijven voor agrarische doeleinden. Ruilverkaveling is een van de middelen om agrarische structuurversterking te realiseren.

Indien een zonnepark op agrarische grond wordt ontwikkeld, moet het projectvoorstel een onderbouwing bevatten voor de keuze van de betreffende percelen waaruit blijkt dat de agrarische structuur wordt versterkt of ten minste niet wordt aangetast.

5.3.9 Draagkracht

Bij de beoordeling van projectvoorstellen van zowel grote als middelgrote zonneparken houden de Kempengemeenten rekening met de draagkracht van het landschap, zoals is geanalyseerd in de landschappelijke beoordeling bij het planMER. Wanneer de draagkracht in een bepaald gebied is bereikt kunnen de Kempengemeenten er voor kiezen om in dat gebied geen nieuwe principeverzoeken in behandeling te nemen.

Het projectvoorstel geeft inzicht of het zonnepark past in de gekozen plaatsingsstrategie van het gebied).

De (productie)omvang van de projectlocatie wordt aangeduid en beargumenteed wordt wat de relatie is met de omgeving.

5.3.10 Uitzondering voor VAB-locaties

Ontwikkeling van locatiegebonden zonneparken bij VAB-locaties (Voormalige Agrarische Bedrijfsbebouwing; meestal met een oppervlak kleiner dan 2 hectare) vormt een uitzondering op de ruimtelijke strategie voor zonneparken. De Kempengemeenten kunnen medewerking verlenen aan principeverzoeken op VAB-locaties, ongeacht het lokale landschap, mits het projectvoorstel aantoonde dat met de opbrengsten een positief effect voor de leefomgeving wordt verwezenlijkt (bv. sloop stal/asbestsanering/geurvermindering etc.). Uitgangspunt hierbij is dat het locatiegebonden zonnepark de grenzen van het bouwvlak niet overschrijdt. Bij VAB-locaties is altijd sprake van maatwerk.

Het gemeentelijke VAB-beleid is leidend bij het eventueel herontwikkelen van locaties tot zonneparken.

Een mogelijk nadeel van locatiegebonden zonneparken is dat een verzwaring van de elektrische aansluiting kan leiden tot hoge maatschappelijke kosten en vertraging van de ontwikkeling van netinfrastructuur elders. Om deze reden hebben locatiegebonden zonneparken waarvoor geen netverzwaring nodig is de voorkeur.

Indien bij een zonnepark sprake is van een VAB-locatie, wordt dit in het projectvoorstel omschreven.

5.4 Windenergie

Op basis van de milieueffecten (zoals beschreven in het PlanMER), alsook de input vanuit ophaalsessies in de Kempen en politieke wensen is een voorkeursalternatief bepaald, waarin voor windturbines enkele voorkeursgebieden zijn aangewezen.

Landschappelijk heeft deze strategie van concentratie het voordeel dat een groot deel van de Kempengemeenten gevrijwaard blijft van windparken. Daar staat wel een grotere landschappelijke belasting ter plaatse van de voorkeursgebieden tegenover, zoals beschreven in het planMER.

In verband met de radarverstoring binnen de 500-voetszone zijn concentratiegebieden niet overal kansrijk. Per ontwikkellocatie binnen de 500-voetszone is aanvullend onderzoek nodig naar de effecten op het radarsysteem. Het is niet mogelijk om dit onderzoek op gebiedsniveau uit te voeren. Het onderzoek wordt uitgevoerd op basis van concrete opstelpunten. Voor alle locaties binnen de Kempengemeenten is een verklaring van geen bezwaar van het Ministerie van Defensie benodigd.

5.4.1 Ruimte voor windenergie

De Kempengemeenten bieden mogelijkheden voor het ontwikkelen van windparken, met name binnen de aangewezen voorkeursgebieden. Hierbij is de wens om de uitrol van windenergie gefaseerd te doorlopen. Voordeel hiervan is dat vroege ervaringen in latere projecten gebruikt kunnen worden.

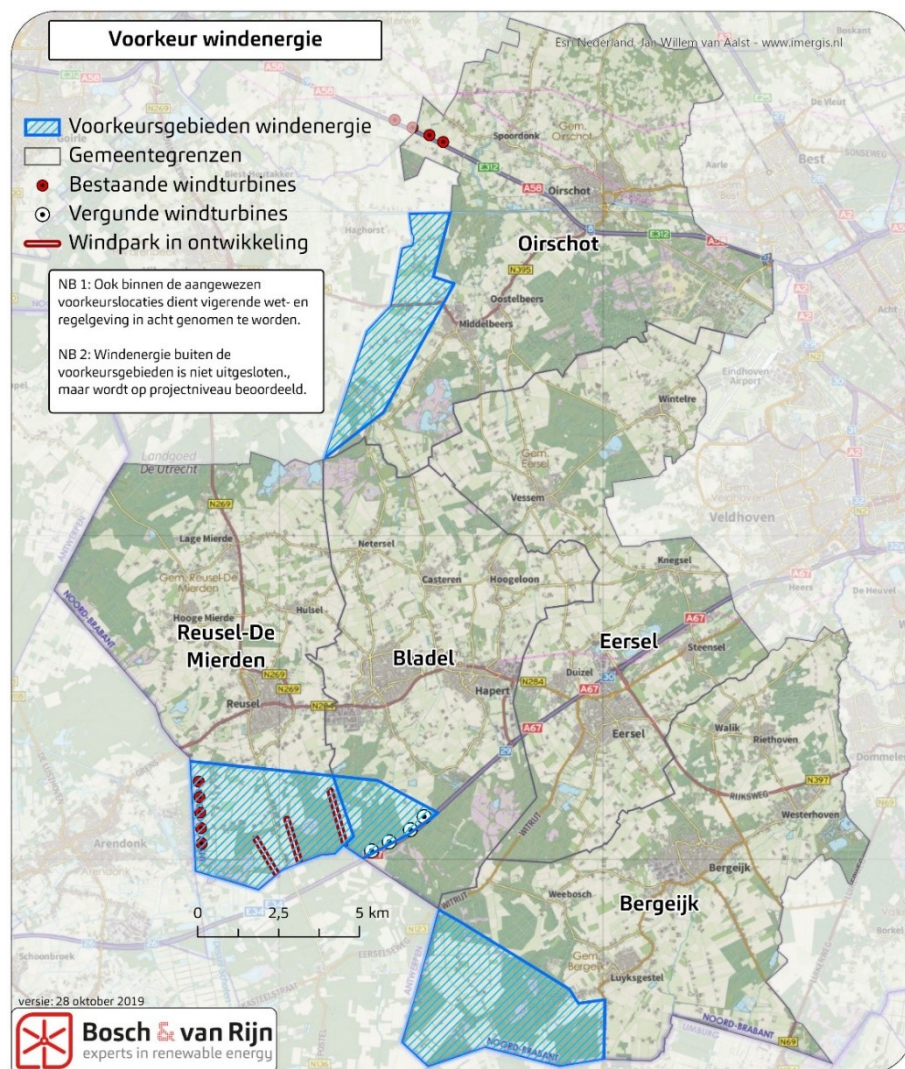
Op basis van de uitkomsten uit het uitgevoerde haalbaarheidsonderzoek d.d. 16 oktober 2018 zijn in het planMER 53 mogelijke projectlocaties voor windenergie onderzocht. In het planMER is zowel een thematische toetsing op grond van leefbaarheid, natuur en infrastructuur uitgevoerd als een gebiedsgerichte toetsing. Hieruit blijkt dat niet alle lijnen even geschikt zijn om tot ontwikkeling te komen.

Er zijn drie voorkeursgebieden aangewezen voor windparken (zie Figuur 10). Buiten deze voorkeursgebieden heeft de ontwikkeling van windparken niet de voorkeur, maar is ook niet helemaal uitgesloten.

Er is bewust voor gekozen om in het beleid- en toetsingskader geen indicatieve lijnen in te tekenen, zowel binnen als buiten de voorkeursgebieden. Het ontwerp van windparken moet in overleg met de omgeving tot stand komen en het is niet wenselijk om op voorhand al te veel te sturen. De milieueffecten van de windparklocaties zoals die in het planMER zijn onderzocht zijn een belangrijke basis voor de nadere beoordeling van de geschiktheid van parkontwerpen. Daarnaast geeft de inschatting van de energieproductie van de windparklocaties inzicht in de potentiële bijdrage aan de duurzaamheidsdoelstelling.

De gemeenteraden zijn autonoom bevoegd om binnen hun eigen grondgebied te besluiten welke locaties op welk moment tot ontwikkeling komen. Ook stelt de gemeenteraad met dit beleid dat voor ieder windpark een projectMER opgesteld moet worden.

Naast de energietransitie maken de raden ook een afweging van de thema's transitie landelijk gebied, economie en mobiliteit. Hieruit volgt dat niet alle mogelijke windlocaties daadwerkelijk tot ontwikkeling komen.

Figuur 10. Beleidskaart windenergie

Het projectvoorstel toont duidelijk de ligging en begrenzing van een projectgebied, met daarin een overzicht van de geplande opstelpunten, voorzien van een onderbouwing waarom de betreffende locatie past binnen het beleids- en toetsingskader.

5.4.2 Inrichting en landschappelijke impact

Windparken moeten worden ontworpen met respect voor de bestaande landschappelijke kwaliteiten. Voor windparken is in mindere mate sprake van landschappelijke 'inpassing' dan bij zonneparken, in die zin dat het park niet aan het oog onttrokken kan worden. Daarom is het parkontwerp belangrijk (de ligging van de windturbines ten opzichte van elkaar, van landschappelijke structuren en van andere windparken).

Hoe groter de windturbines, des te meer zij bijdragen aan de duurzaamheidsdoelstelling, hoe lager de kostprijs van de geproduceerde elektriciteit en hoe minder windturbines er nodig zijn. Grotere windturbines zijn van grotere afstand zichtbaar. Doordat er echter minder windturbines nodig zijn om dezelfde energieproductie te bewerkstelligen nemen de negatieve milieueffecten niet evenredig toe. Daarnaast zijn grote windturbines vaak juist stiller dan kleinere en de rotatie van de wieken is rustiger. Daarom geven de Kempen-gemeente de voorkeur aan grote windturbines, met een minimale rotordiameter van 120 meter.

Het projectvoorstel geeft inzicht in het parkontwerp (aantal, locatie en afmetingen) van het windpark en gaat daarbij in op de koppeling met bestaande landschappelijke structuren, de invloed op lokale landschappelijke kernkwaliteiten en de afstand tot bestaande of geplande andere windparken.

Bij de ontwikkeling van windparken geldt dat ter voorbereiding op een omgevingsvergunningaanvraag een landschappelijk ontwerp moet worden opgesteld waarin wordt aangesloten bij de beschrijving van kwaliteiten uit het planMER. De beschrijving van de landschappelijke impact die in het projectvoorstel is opgenomen kan als uitgangspunt dienen van dit landschappelijk ontwerp. Het landschappelijke ontwerp moet ook ingaan op de gebruikswaarde, belevingswaarde en toekomstwaarde van de omgeving waarin het windpark gepland is.

In het landschappelijk ontwerp gaat de ruimtelijke kwaliteit niet om 'mooi', maar om 'goed'. Dit omvat de drie waarden van Vitruvius:

- Gebruikswaarde: de functionele kwaliteit van het project.
- Belevingswaarde: de inpasbaarheid in de omgeving.
- Toekomstwaarde: de vraag of het project de ruimtelijke gevolgen van veranderende omstandigheden kan opvangen

Het projectvoorstel geeft inzicht in de gebruikswaarde, de belevingswaarde en toekomstwaarde in relatie tot het landschap.

als een indicatieve inrichting, die niet bedoeld zijn als voorschrift voor een parkontwerp.

Het projectvoorstel geeft inzicht in de optimalisatiemogelijkheden op de projectlocatie en afstemming met projectlocaties in de omgeving. De productieomvang van de projectlocatie wordt aangeduid en beargumenteerd wordt wat de relatie is met de omgeving.

5.4.3 *Optimalisatiemogelijkheden*

Voor windparklocaties geldt dat initiatiefnemers, mede aan de hand van de informatie uit het planMER, tot een ontwerp van een windpark moeten komen waarbij een optimum wordt gezocht tussen enerzijds de energieproductie en benutting van een locatie voor windenergie en anderzijds de bescherming van het woon- en leefklimaat van inwoners, bescherming van andere beleidsthema's, bijvoorbeeld natuur- en landschapswaarden en behoud en bescherming van recreatie. De lijnen uit het planMER moeten gezien worden

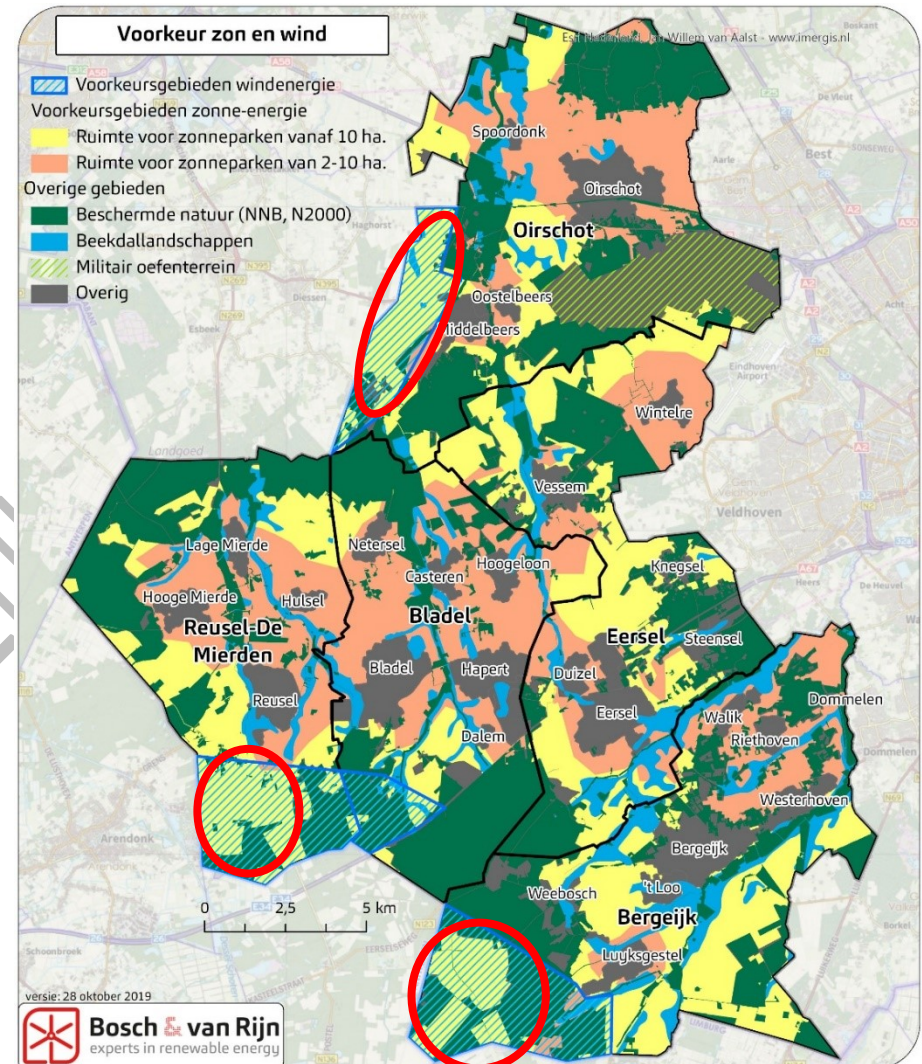
5.5 Combinatie zon en wind

Vanuit de ruimtelijke strategie voor concentratie hebben gecombineerde zonne- en windparken in het bijzonder de voorkeur. Dit is de reden dat zonneparken op agrarische gronden onder of nabij windparken in de zonnelader de voorkeur hebben boven zonneparken die niet met wind gecombineerd zijn. Deze locaties zijn rood omcirkeld weergegeven in Figuur 11.

Doordat de mogelijke locaties voor windparken veel meer ruimtelijk beperkt zijn gelden geen aanvullende voorwaarden voor windparken als het gaat om de combinatie met zonneparken. Wel spreken de Kempengemeenten expliciet de voorkeur uit voor gecombineerde zonne- en windparken.

Een bijkomend voordeel van combinatie van zonne- en windparken is, dat de elektriciteitsnetwerkaansluiting efficiënter kan worden benut.

Indien de combinatie van zonne- en windparken niet mogelijk is moet het projectvoorstel een toelichting bevatten van de reden(en) van deze onmogelijkheid.

Figuur 11. Beleidskaart energielandschappen waarin zonne- en windparken worden gecombineerd.

5.6 Opruimplicht

Ieder zonne- en windpark moet na beëindiging van de exploitatie opgeruimd worden. Dat wil zeggen dat de grond en omgeving teruggebracht moet worden in de originele staat, of een betere staat indien vooraf afgesproken (bijvoorbeeld bij ontwikkeling van natuur met opbrengsten betreffende zonnepark). Dit wordt vastgelegd in een anterieure overeenkomst tussen de initiatiefnemer en de betreffende gemeente, voorafgaand aan de verlening van de omgevingsvergunning.

De materialen worden tenminste gerecycled conform de dan geldende wet- en regelgeving.

Het projectvoorstel beschrijft op welke wijze het opruimen van het zonne- en/of windpark wordt gewaarborgd.

A photograph of a group of people cycling on a paved path. In the foreground, two young men are riding away from the camera. Further ahead, two young women are also riding away. The path is bordered by grass and trees. To the right of the path is a road with several cars, including a white car, a blue car, and a silver car. The background is filled with lush green trees under a clear sky.

Hoofdstuk 6

Sociaal-maatschappelijke voorwaarden

6.1 Inleiding

De energietransitie is naast een technische en ruimtelijke opgave ook vooral een maatschappelijke transformatie. De maatschappij verandert en krijgt op-nieuw vorm. De Kempengemeenten kiezen ervoor om 'de maatschappij' centraal te stellen; zowel bij het opstellen van het beleid als bij de uitvoering ervan.

Bij de vorming van dit beleid is een breed participatietraject opgezet. Door middel van ophaalsessies is in de Kempen de mening gevraagd van inwoners, bedrijven, recreanten, belangenorganisaties, et cetera. Deze input heeft een grote rol gespeeld bij het formuleren van de sociaal-maatschappelijke uitgangspunten en randvoorwaarden.

Ontwikkeling van grootschalige zonne- en windparken gebeurt niet alleen *in* de Kempen, maar ook *voor* en *door* de Kempen. Dat gebeurt doordat de omgeving meedenkt over het zonne- en/of windpark, de opbrengsten maximaal terugvloeien naar de omgeving.

6.2 Projectontwikkeling gebeurt bij voorkeur coöperatief.

De Kempengemeenten vinden het belangrijk dat de omgeving van een toekomstig wind- of zonnepark een actieve en betrokken rol heeft bij de ontwikkeling. Een coöperatie is een beproefde manier om dit te bewerkstelligen. Op deze manier komen lokale belangen zoveel mogelijk overeen met de belangen van de ontwikkelaar van de zonne- en windparken.

Een coöperatie kan professionele ondersteuning inzetten, bijvoorbeeld door samen te werken met een projectontwikkelaar of door middel van professionele procesbegeleiders of aansluiting te zoeken bij andere meer gespecialiseerde coöperaties.

Het projectvoorstel omschrijft met welke rechtsvorm(en) het project ontwikkeld wordt.

6.3 De inrichting van een project wordt door de omgeving mede vormgegeven.

Hoe een project eruit komt te zien moet zo min mogelijk afhankelijk zijn van de grondeigendomssituatie. Daarom moet de verdeelsleutel van de lusten eerst vastgesteld zijn door diegenen die de lasten dragen (de omwonenden van een windpark en grondeigenaren in het plangebied). Daarna pas moet gesproken worden over de exacte inrichting van het zonne- of windpark.

We dagen initiatiefnemers, omwonenden en grondeigenaren uit om projecten te ontwerpen die overlast op de omgeving beperken en aansluiten bij het landschap.

Daarnaast is aandacht voor een optimale benutting van de opwekkingspotentie van het plangebied belangrijk om een wezenlijke bijdrage te leveren aan de duurzaamheidsdoelstelling. Of te wel, daar waar veel potentie is om veel duurzame energie op te wekken, moet dat ook zo veel mogelijk gebeuren. Op deze manier wordt voorkomen dat geschikte gebieden niet optimaal worden ingezet voor de productie van duurzame energie, waardoor ook minder geschikte gebieden alsnog moeten worden ingezet.

Uit het projectvoorstel moet blijken op welke wijze de omgeving betrokken is bij de inrichting van het project.

6.4 Gerealiseerde projecten zijn bij voorkeur eigendom van lokale partijen met een streven van minimum 50%.

Dit betekent dat het recht om te investeren in het eigen vermogen van het project in eerste instantie rust bij inwoners van de Kempen en lokale bedrijven. Hierbij zijn veel manieren denkbaar om het benodigde kapitaal op te halen. De voorkeur van de Kempengemeenten gaat er daarbij naar uit dat alle inwoners in staat worden gesteld om naar eigen draagkracht mee te investeren in projecten in hun omgeving. Een coöperatie kan hierin een belangrijke rol spelen.

Het voordeel van lokale investeerders is dat de winsten van het project automatisch terugvloeien naar de omgeving (bijvoorbeeld in de vorm van dividend).

Het is niet toegestaan om een projectontwikkeling na de planontwikkeling te verkopen met winst en daarna het percentage 'eigendom van lokale partijen' vast te stellen.

Optioneel kan hierin nog een nadere onderverdeling worden gemaakt (bijvoorbeeld dat eerst de directe omgeving mag investeren, vervolgens iedereen in de gemeente en vervolgens iedereen in de Kempen).

Het projectvoorstel beschrijft welk percentage van het 'investeringsrecht' beschikbaar is voor inwoners en bedrijven van de individuele Kempengemeenten en onder welke voorwaarden.

6.5 Zoveel mogelijk van de lusten moeten in de omgeving van het initiatief landen

De Kempengemeenten vinden het belangrijk dat de omgeving van grootschalige opwek baat heeft bij de ontwikkeling. Daarom moet elk project een financiële afdracht doen in een omgevingsfonds en een duurzaamheidsfonds.

1. Voor elk project moet een lokaal **omgevingsfonds** worden ingericht waarin jaarlijks een bedrag wordt gestort. Het doel van het omgevingsfonds is lokale gebiedsontwikkeling. Dit is een extra manier waarop zonne- en windparken concrete maatschappelijke meerwaarde kunnen genereren in de directe omgeving. Het omgevingsfonds wordt beheerd door een afvaardiging uit de betreffende omgeving. De gemeente heeft een controle functie in het beheer van deze gelden.

De besteding van het omgevingsfonds moet een fysiek en/of ruimtelijk karakter hebben. De bestedingsdoelen worden als voorwaarden vastgelegd in de anterieure overeenkomst en de vergunning van het zonne- en/of windpark.

Indien een project een significante bijdrage levert aan de ontwikkeling en verbetering van het betreffende gebied kan de initiatiefnemer vrijgesteld worden voor deze afdracht. Bijvoorbeeld een stoppende veehouderij die veel geuroverlast geeft in de omgeving. Voorwaarde is dat de initiatiefnemer de bijdrage voor het gebied moet kwantificeren en moet aantonen dat deze gelijkwaardig is aan de afdracht en gelijkwaardig de omgeving dient. Dit is geen 'vrijstelling' maar een manier om 'in natura' te investeren in de omgeving.

Het projectvoorstel moet beschrijven hoe hoog de storting in het omgevingsfonds is (minimaal €1 per geproduceerde MWh), welke partijen in het bestuur van het fonds zitting nemen en hoe de bestemming van het geld wordt bepaald. Deze bestemmingen moeten een fysiek en/of ruimtelijk karakter hebben. Het

fonds wordt beheerd door de omgeving. De omgeving zal dus bepalen waar de gelden aan besteed worden.

2. Elk project moet storten in een gemeentelijk **duurzaamheidsfonds**. Doel van het duurzaamheidsfonds is om gemeentebreed grotere projecten op het gebied van duurzaamheid uit te voeren (bijvoorbeeld het stimuleren van zon op dak). Het duurzaamheidsfonds wordt beheerd door de betreffende gemeente.

Het projectvoorstel moet beschrijven hoe hoog de storting in het duurzaamheidsfonds is (minimaal €1 per geproduceerde MWh).

Rekenvoorbeelden

Onderstaande rekenvoorbeelden geven een indicatie van de hoogte van de af te dragen bedragen voor wind- en zonneparken. Op deze manier is beter inzichtelijk in welke grootteorde de bedragen zullen liggen.

Zonnepark van 10 hectare

Een zonnepark van 10 hectare (bruto, dus inclusief landschappelijke inpassing) produceert jaarlijks ca. 10.000 MWh. De jaarlijkse bijdrage aan het omgevingsfonds is voor een dergelijk park dus minimaal €10.000. De jaarlijkse bijdrage aan een gemeentelijk duurzaamheidsfonds is ook minimaal €10.000.

Gezamenlijk wordt over een looptijd van 20 jaar minimaal €400.000 aan lusten voor de omgeving gegenereerd.

Een windpark van 12,6 MW

Een windpark van 12,6 MW (3 grote windturbines) produceert jaarlijks ca. 45.000 MWh. De jaarlijkse bijdrage aan het omgevingsfonds is voor een dergelijk park dus minimaal €45.000. De jaarlijkse bijdrage aan een gemeentelijk duurzaamheidsfonds is ook minimaal €45.000.

Gezamenlijk wordt over een looptijd van 20 jaar minimaal 1,8 miljoen euro aan lusten voor de omgeving gegenereerd.

6.6 Specifieke aandachtspunten bij windparken

6.6.1 *De betreffende gemeente verleent in een bepaald gebied slechts planologische medewerking aan één projectvoorstel.*

De Kempengemeenten vinden het belangrijk dat inwoners en grondeigenaren binnen een projectgebied samenwerken, waardoor een coöperatief project tot stand kan komen.

Als er meerdere gelijktijdige initiatieven in hetzelfde gebied zijn kan de betreffende gemeente eisen dat de verschillende initiatiefnemers er eerst samen uitkomen en een gezamenlijk projectvoorstel indienen.

Dit zorgt voor een optimale gebiedsinrichting, waarbij niet alleen wordt gekeken naar bijvoorbeeld grondposities.

Het projectvoorstel omschrijft op welke wijze inwoners en grondeigenaren gekomen zijn tot één gezamenlijk projectvoorstel.

6.6.2 *Gesocialiseerde gebiedsbijdrage*

Windprojecten moeten werken met een **gesocialiseerde gebiedsbijdrage**. Dit is een verdeelsleutel tussen enerzijds een vergoeding voor omwonenden vanwege eventuele hinder⁶ en anderzijds de grondvergoeding voor grondei-

⁶ Voor zonneparken geldt deze verplichting niet, omdat kan worden gesteld dat de landschappelijke inpassing die voor zonneparken verplicht is ervoor zorgt dat er geen significante hinder optreedt.

genaren. De hoogte en verdeling van de gebiedsbijdrage wordt door de inwoners en grondeigenaren van het projectgebied vastgesteld. Dit gebeurt voordat de uiteindelijke windturbineposities gekozen worden.

De initiatiefnemer is verplicht de dialoog betreffende de gebiedsbijdrage te voeren met omwonenden en grondeigenaren. Bij voorkeur komt hierbij een unaniem voorstel tot stand.

De grondeigenaren van de uiteindelijke windturbineposities en kabeltracés worden volledig gecompenseerd voor de opbrengstderving als gevolg van het ter beschikking stellen van de (landbouw)grond.

Een projectgebied bestaat bij voorkeur uit één ononderbroken zone. Daarbij kan bijvoorbeeld onderscheid worden gemaakt tussen de directe omgeving (schil 1) en de wijdere omgeving (schil 2).

Het projectvoorstel toont aan op welke wijze gevolg is gegeven aan de eis voor gesocialiseerde gebiedsbijdrage. In het projectvoorstel moet zijn beschreven hoe hoog de gebiedsbijdrage is, hoe deze over de omgeving van het project is verdeeld en hoe deze tot stand is gekomen.

Hoofdstuk 7

Bijlagen

Bijlage A Begrippenlijst

Concentratiegebied	Een gebied waar meerdere zonnevelden én meerdere lijnen van windturbines mogelijk worden gemaakt.
Coöperatie	Een coöperatie is een vorm van zelforganisatie. Coöperaties hebben een collectief doel met een zakelijke basis. De leden bundelen hun krachten in de coöperatie om hun individuele en gezamenlijke doelen te bereiken. Het uiteindelijke doel van een coöperatie is waardecreatie voor de leden.
Energietransitie	Onze maatschappij is nu gedreven op en afhankelijk van fossiele brandstoffen. Dit omvormen naar een energieneutraal, gezond en toekomstbestendig systeem noemen we “de energietransitie”.
Initiatiefnemer	Partij die een zonne- of windpark wil realiseren in de Kempengemeenten. Dit kan een commerciële partij zijn, maar ook een coöperatie.
Deskundigenpanel	Het deskundigenpanel, opgericht door de Kempengemeenten, heeft als taak het beoordelen van principeverzoeken voor grootschalige zonne- of windparken in de Kempen aan de hand van het projectvoorstel. Zij brengen een onafhankelijk advies uit aan de gemeente(n) maar geven de initiatiefnemer ook aanbevelingen voor de verbetering voor het projectvoorstel. De initiatiefnemer is vrij om verbeteringen door te voeren. De betreffende gemeente(n) nemen het advies van het deskundigenpanel mee in hun afweging om medewerking te verlenen vergunningsprocedure.
Landschappelijke kwaliteiten	Hieronder wordt verstaan: • De leesbaarheid van de aanwezige landschapsstructuur; • De openheid van het gebied; • De schaal van het landschap; • Zichtlijnen in het landschap (Handreiking waardering landschappelijke effecten van windenergie, H+N+S Landschapsarchitecten, 2013.)
Megawatt (MW)	Megawatt is een eenheid van vermogen (energie per tijdseenheid). 1MW = 1.000.000 Joule / seconde 1MW = 1.000 kW (kilowatt) = 1.000.000 W (watt)
Megawattuur (MWh)	Megawattuur is een eenheid van energie (vermogen x tijdsduur), net als de petajoule. 1MWh = 1.000 kWh = 1.000.000 Wh. 1 MWh = 0,0000036 PJ Een gemiddeld Nederlands huishouden verbruikt jaarlijks ca. 3,3 MWh aan elektriciteit.
Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD)	De Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD), samen met de daarop ontvangen zienswijzen, dient als uitgangspunt van het MER. De NRD betreft de eerste formele stap richting een planMER procedure waarin uitgebreid beschreven staat welke specifieke milieueffecten, die de ontwikkeling van een project met zich mee brengt, in de m.e.r.-procedure onderzocht worden en met welke diepgang dit gebeurt.
Petajoule	Petajoule is een eenheid van energie. Aangezien 1 PJ zeer veel energie betreft wordt deze eenheid vaak gebruikt op het niveau van gemeenten en provincies. 1 PJ = 1.000.000.000.000.000 J 1 PJ = 277.778 MWh, oftewel het jaarlijkse elektriciteitsverbruik van ca. 84.000 huishoudens.

PlanMER	Een planMER is een instrument om inzicht te krijgen in de milieueffecten van ingrijpende ruimtelijke plannen en projecten. Het planMER onderzoekt een aantal milieuthema's, zoals leefomgeving, ecologie, landschap en energieproductie. MER staat voor milieueffectrapportage. Specifiek doel van het planMER 'grootschalige zonne- en windenergie in de Kempen' is om een zo goed mogelijk beeld te krijgen van de effecten van plaatsing van grootschalige zonne- en windparken in verschillende opstellingen: de milieueffecten zijn immers anders als er meerdere kleine parken of juist één groot park wordt gerealiseerd, en of een zonnepark in een kleinschalig of juist een grootschalig landschap wordt gebouwd.
Principeverzoek	Een verzoek van een initiatiefnemer aan het College van Burgemeester en Wethouders om planologische medewerking te verlenen aan de ontwikkeling van een zonne- en/of windpark. Een principeverzoek moet vergezeld gaan van een Projectvoorstel.
Projectgebied	Een projectgebied is een gebied waarbinnen een wind en/of zonnepark ontwikkeld wordt. Het projectgebied heeft duidelijke grenzen en wordt gedefinieerd door de initiatiefnemer in samenspraak met de omgeving.
ProjectMER	Wanneer zich na vaststelling van het beleid- en toetsingskader concrete projecten aandienen, moet per project (of combinatie van projecten) worden nagegaan of een m.e.r.-beoordeling nodig is of mogelijk een aanvullend project-MER moet worden opgesteld, gekoppeld aan het ruimtelijk plan of besluit waarmee het project juridisch planologisch wordt mogelijk gemaakt. Een dergelijke m.e.r.-beoordeling of MER kent een hoger detailniveau dan het een planMER en gaat bovendien uit van een concreet voornemen waarvoor een vergunning wordt aangevraagd.
Projectplan	Een plan waarin de ontwikkeling voor een wind- en/of zonnepark wordt omschreven. Het plan omvat tenminste een paragraaf ontwikkelproces, ruimtelijke en landschappelijke inpassing, organisatie structuur, financiën (inclusief financiële participatie) en participatie en communicatie. Het projectplan wordt opgesteld nadat de gemeente planologische medewerking aan een project heeft toegezegd. Het projectplan is een uitwerking van het projectvoorstel maar kan gedetailleerdere informatie bevatten over bijvoorbeeld financiële participatie, structuur van de ontwikkelende partij (BV, VOF, Coöperatie etc.) etc. Dit document zal ook de basis vormen van de anterieure overeenkomst.
Projectvoorstel	Het document dat initiatiefnemers moeten indienen bij hun principeverzoek waarin de plannen voor een zonne- en/of windpark wordt omschreven.
Regionale Energiestrategie (RES)	Het nationaal klimaatakkoord (28 juni 2019) stelt dat per regio een Regionale Energiestrategie (RES) wordt opgesteld. Dit is een instrument om gezamenlijk te komen tot keuzes voor de opwekking van duurzame elektriciteit, de warmte transitie gebouwde omgeving (onder andere afkoppeling van het aardgas) en benodigde opslag en energie infrastructuur. De Metropoolregio Eindhoven is één van de vier regio's in Brabant. De RES is de verantwoordelijkheid van de 21 gemeenten, waterschappen en provincie. In de RES worden de besparingsmogelijkheden en de potentiële capaciteit van duurzaam op te wekken energie in beeld gebracht en wordt de strategie bepaald tot het jaar 2030 met een doorkijk naar 2050. Door middel van samenwerking nemen de deelnemers verantwoordelijkheid voor de inwoners van het gebied en voor realisatie van de energieopgave op democratische wijze.
Voorkeursgebied	Een gebied dat in het beleid aangewezen is als ontwikkellocatie voor zonne- en/of windparken.

Windpark	Onder grootschalige windparken wordt in dit beleid verstaan: opstellingen van tenminste drie windturbines met een minimale rotordiameter van 120 meter.
Windturbine	Een windturbine (ook wel windmolen genoemd) is een generator die met behulp van wind elektriciteit opwekt.
Zoekgebied	Een zoekgebied is een gebied, aangewezen door de gemeente in het beleid grootschalige zonne- en windenergie, waar zonne- en/of windparken ontwikkeld mogen worden. Een zoekgebied is niet het zelfde als een projectgebied.
Zonnepaneel	Een zonnepaneel (ook wel PV-paneel of fotonvoltaïsche panelen genoemd) wekt met behulp van zonlicht elektriciteit op.
Zonnepark	Onder grootschalige zonneparken wordt in dit beleid verstaan: opstellingen van grondgebonden zonnepanelen die niet passen in het huidige bestemmingsplan.

Omreken tabel en vuistregels

	kWh	MWh	PJ
Omrekenfactoren			
1 kWh (kilowattuur)	1	0,001	0,0000000036
1 MWh (megawattuur)	1.000	1	0,0000036
1 PJ (petajoule)	277.777.778	277.778	1
Geschatte jaarproductie			
1 windturbine (4,2 MW)	15.300.000	15.300	0,06
1 ha. zonnepark	1.000.000	1.000	0,0036

6,67 PJ per jaar is gelijk aan:

- De jaarproductie van 186 windturbines van 3,3 MW, of;
- de jaarproductie van 125 windturbines van 4,2 MW, of;
- de jaarproductie van 1.500 hectare zonnepark, exclusief landschappelijke inpassing, of;
- de jaarproductie van 2.250 hectare zonnepark, inclusief landschappelijke inpassing.

Bijlage B Toetsingskader

Dit toetsingskader behoort tot het beleid 'Grootschalige zonne- en windenergie in de Kempen' (hierna te noemen: beleid). Het vaststellen van het beleid is een bevoegdheid van de gemeenteraad. Het opstellen en vaststellen van het toetsingskader (wat een vorm van uitvoering van beleid is) ligt bij het college van Burgemeester en Wethouders (college B&W).

De Kempengemeenten willen een actieve en faciliterende rol vervullen in de ontwikkeling van grootschalige duurzame energieproductie. In het beleid is vastgelegd dat:

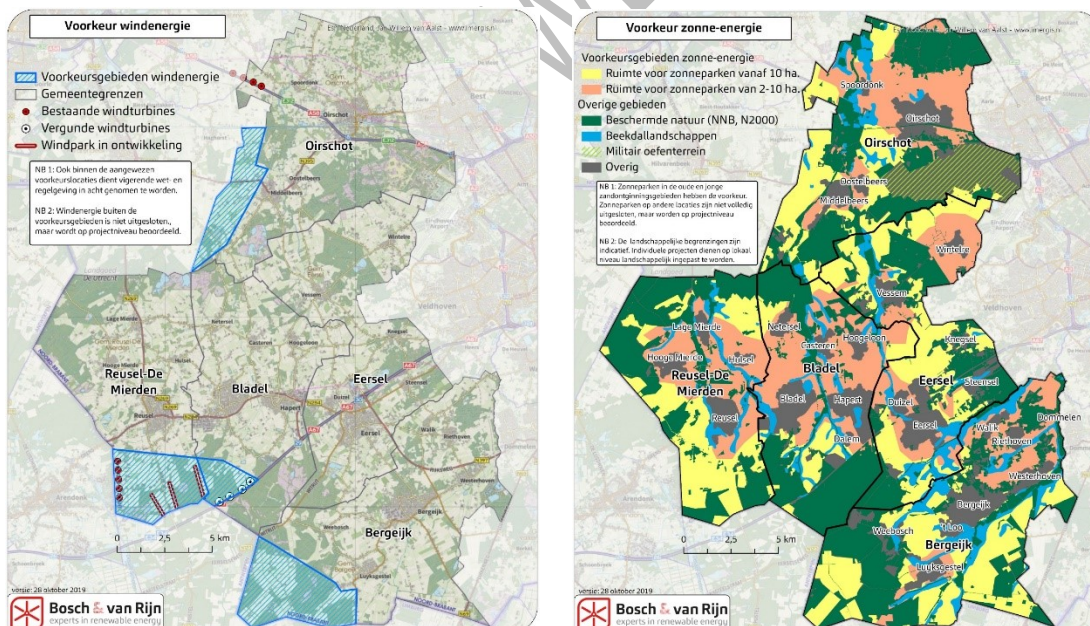
- De individuele Kempengemeenten bepalen wanneer, waar en hoe ontwikkeld mag worden;
- Iedere initiatiefnemer doorloopt het proces zoals vastgelegd in het beleid;
- Iedere initiatiefnemer stelt een projectvoorstel op;
- Het deskundigenpanel geeft advies aan initiatiefnemer en gemeente(n) over projectvoorstellen.

Dit toetsingskader geeft een verdere uitwerking van deze punten.

B.1 Faseren en openstellen gebieden

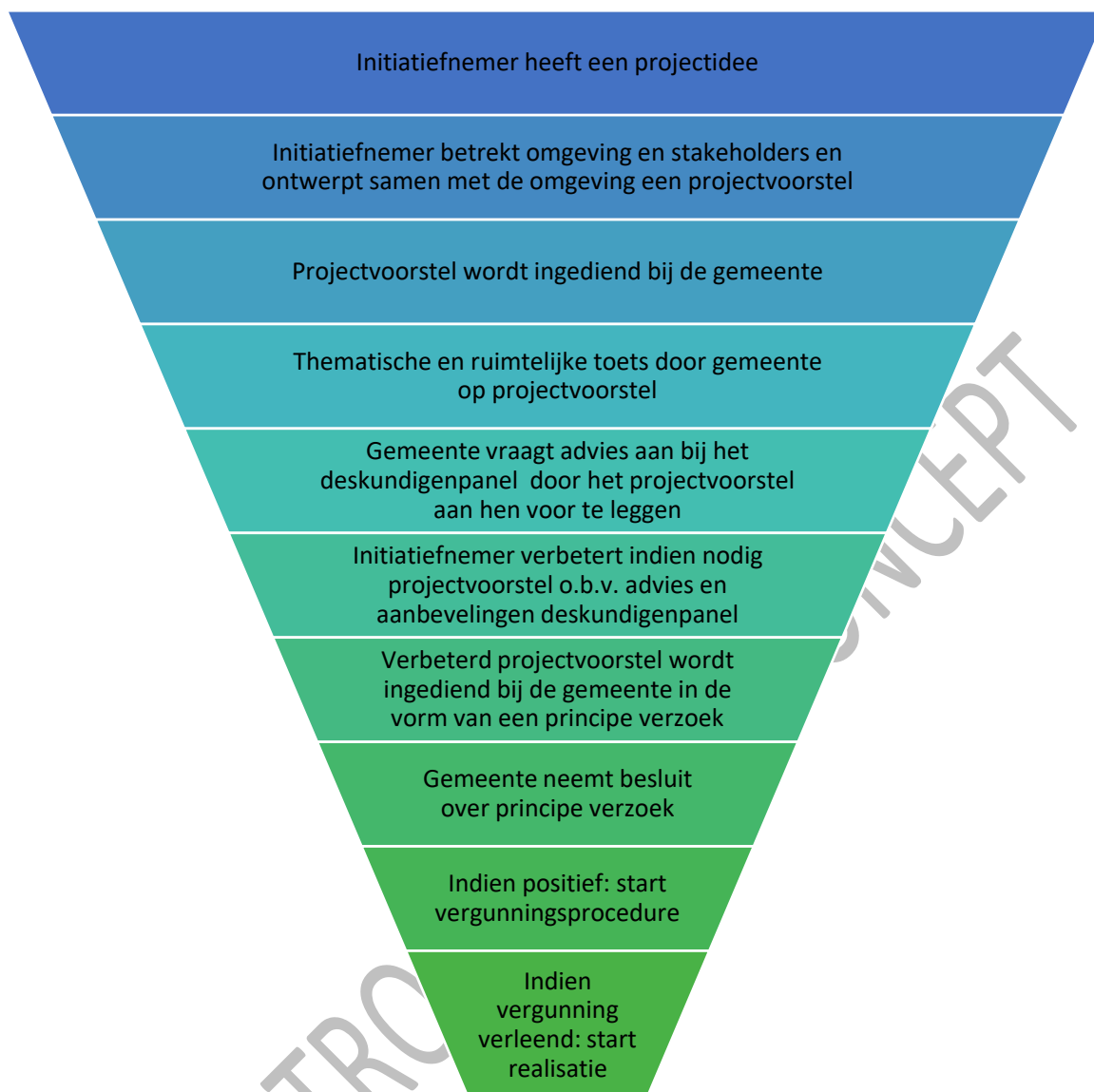
De individuele Kempengemeenten bepalen wanneer, waar en hoe ontwikkeld mag worden. De zoekgebieden voor grootschalige zonne- en windparken worden door de individuele Kempengemeenten opengesteld in fases. Tijdens de openstelling kunnen projectvoorstellen ingediend worden. De openstelling wordt vastgelegd door de Individuele Gemeenteraden. Mede op basis van de evaluatie van het beleid kunnen andere of nieuwe gebieden opengesteld worden. De Kempengemeenten informeren elkaar hier actief over.

De zoekgebieden voor zonne- en windparken zoals vastgelegd in het beleid zijn weergegeven in onderstaande kaarten (zie ook Figuur 8 en Figuur 10 in het beleid). De open te stellen gebieden per gemeente worden bepaald door de Gemeenteraden.

B.2 Proces

Iedere initiatiefnemer doorloopt het proces zoals vastgelegd in de procestrechter in het beleid.

Hieronder wordt de procestrechter verder uitgewerkt:

- **Initiatiefnemer heeft een projectidee;**
 - De initiatiefnemer kan bijvoorbeeld zijn een coöperatie, een commerciële organisatie of een inwoner of grondeigenaar.
- **Initiatiefnemer betreft omgeving en stakeholders en ontwerpt samen met de omgeving een projectvoorstel;**
 - Onder omgeving wordt in elk geval verstaan de omwonenden, grondeigenaren en bedrijven in het plangebied
 - Onder stakeholders wordt in elk geval verstaan de elektriciteitsnetwerkbeheerder, natuurorganisaties, andere belangengroeperingen, etc. De initiatiefnemer is zelf verantwoordelijk om

de juiste stakeholders de betrekken, bijvoorbeeld door eerst een stakeholders analyse op te stellen.

- **Projectvoorstel wordt ingediend bij de gemeente;**

- Een projectvoorstel voor een grootschalig zonne- of windpark wordt ingediend bij de gemeente(n) waar de initiatiefnemer wil ontwikkelen. Indien het plan het grondgebied van meerdere gemeenten betreft dan zal het verzoek bij alle betreffende gemeenten worden ingediend.
- Het projectvoorstel wordt digitaal ingediend via email bij de betreffende gemeente: info@Bergeijk.nl, info@bladel.nl, info@eersel.nl, info@oirschot.nl, gemeente@reuseldemierden.nl onder vermelding van Principe verzoek zonne- en of windpark [naam van project].
- De Kempengemeenten informeren elkaar actief over de ingediende projectvoorstellen.
- De Kempengemeenten hebben ten minste ieder kwartaal ambtelijk overleg over de voortgang en uitvoering van het beleid. Ambtenaren Energietransitie⁷ en Ruimtelijke ordening zijn hierbij aanwezig en organiseren de overleggen. Overleggen worden voorafgaand aan het startend jaar voor een jaar ingepland. De vergaderlocatie rouleert. De beleidsmedewerker Energietransitie van de gemeente waar dit overleg plaatsvindt is notulist voor het overleg. Voorzittersrol in dit overleg rouleert tussen de andere aanwezigen van het overleg.
- De Kempengemeenten hebben ten minste ieder kwartaal bestuurlijk overleg over de voortgang en uitvoering van het beleid. Portefeuillehouders Energietransitie⁸ en beleidsmedewerkers Energietransitie en Ruimtelijke Ordening zijn hierbij aanwezig. De ambtenaren Energietransitie organiseren de overleggen. Overleggen worden voorafgaand aan het startend jaar voor een jaar ingepland, één a twee weken na het ambtelijk overleg. De vergaderlocatie rouleert. De beleidsmedewerker van de gemeente waar dit overleg plaatsvindt is notulist voor het overleg. De portefeuillehouder van de betreffende gemeente is voorzitter van het overleg.
- Het projectvoorstel heeft de inhoudsopgave zoals omschreven in paragraaf A3 van dit document.

- **Thematische en ruimtelijke toets door gemeente op projectvoorstel;**

- De gemeente is binnen haar eigen gemeentegrenzen verantwoordelijk voor de toetsing van een projectvoorstel. De gemeente toetst naast het beleid voor grootschalige zonne- en windenergie ook op andere ruimtelijke en maatschappelijke thema's. De gemeente bepaalt of een projectvoorstel voldoende is om een advies te vragen aan het deskundigenpanel.
- De gemeente toetst het projectvoorstel na afloop van de inschrijftermijn voor een specifiek gebied. Voor windparken geldt de voorwaarde dat één ontwikkelplan per zoekgebied wordt opgesteld en ingediend. Dat betekent dat initiatiefnemers moeten samenwerken indien meerdere projectvoorstellen voor windparken in één zoekgebied worden ingediend. Wanneer na afloop van de inschrijftermijn blijkt dat projectinitiatieven door verschillende ontwikkelaars zijn ingediend, worden de afzonderlijke projectinitiatieven niet in behandeling genomen, maar wordt aan de initiatiefnemers gevraagd om een nieuw gezamenlijk projectvoorstel in te dienen. De gemeente bepaalt de termijn waarbinnen dit moet gebeuren.

- **Gemeente vraagt advies aan bij het deskundigenpanel door het projectvoorstel aan hen voor te leggen;**

- De gemeente levert de stukken digitaal aan.
- De werking van het deskundigenpanel wordt omschreven in A.5 van deze bijlage.
- Het deskundigenpanel geeft aanbevelingen aan initiatiefnemer.

⁷ Niet in iedere gemeente is de naam van de functie van de beleidsmedewerker hetzelfde. De benaming kan bijvoorbeeld ook beleidsmedewerker Duurzaamheid of Milieubeleidsmedewerker zijn. In elk geval wordt bedoeld de medewerker die de energietransitie in zijn/haar taakveld heeft.

⁸ Niet in elke gemeente is de benaming van de portefeuille van de verantwoordelijk bestuurder hetzelfde. In elk geval wordt bedoeld de wethouder die het onderwerp energietransitie in zijn/haar portefeuille heeft.

- **Initiatiefnemer verbetert indien nodig projectvoorstel o.b.v. advies en aanbevelingen deskundigenpanel ;**
 - In de aanbevelingen voor de initiatiefnemer staat de termijn waarbinnen het aangepast projectvoorstel ingediend kan worden. Indien de aanpassingen niet tijdig worden doorgevoerd, kan dit ertoe leiden dat de projectaanvraag niet wordt doorgeleid naar de volgende stap in de procedure.
- **Verbeterd projectvoorstel wordt ingediend bij de gemeente in de vorm van een principe verzoek;**
 - De gemeente ontvangt het aangepaste projectvoorstel en zet deze door naar het deskundigenpanel
 - Deskundigenpanel ontvangt aangepaste stukken en formuleert een advies aan de gemeente.
- **Gemeente neemt besluit betreffende principeverzoek;**
 - De gemeente neemt op basis van het projectvoorstel en het advies van het deskundigenpanel een besluit over het wel of niet verlenen van (planologische) medewerking. De gemeente is niet verplicht het advies van het deskundigenpanel over te nemen en kan hier gemotiveerd van afwijken.
- **Indien positief: start vergunningsprocedure;**
 - Op de website www.zonenwindindekempen.nl wordt gemeld wanneer een ruimtelijke procedure voor een zonne- of windpark wordt opgestart. De gemeente Eersel beheert de website en plaatst de berichten.
 - De provincie is verantwoordelijk voor de ruimtelijke inpassing van windparken van 5 tot 100 MW. De provincie kan deze bevoegdheid voor het verlenen van de omgevingsvergunning overdragen aan de gemeente. Indien er sprake is van een windpark zal het betreffende College van B&W aan Gedeputeerde Staten verzoeken de bevoegdheid voor het verlenen van de omgevingsvergunning over te dragen aan het gemeentebestuur.
 - Indien naast de omgevingsvergunning een vergunning nodig is in het kader van de Wet natuurbescherming, dan blijft de provincie het bevoegd gezag.
 - De betreffende gemeenteraad kan besluiten om de gemeentelijke coördinatieregeling (artikel 3.30 WRO) toe te passen.
- **Indien vergunning verleend: start realisatie;**
 - Medewerking verlenen aan een principeverzoek betekent niet dat het initiatief zeker tot realisatie komt. Tijdens de ruimtelijke procedure tot het verlenen van de omgevingsvergunning kan alsnog blijken dat het initiatief niet haalbaar of niet wenselijk is op basis van onderzoeken in het projectMER voor een windpark, of ruimtelijke onderbouwing voor een zonnepark, de Wet natuurbescherming, zienswijzen of andere belemmeringen.

B.3 Projectvoorstel

Iedere initiatiefnemer stelt een projectvoorstel op. In het 'Beleid grootschalige zonne- en windenergie in de Kempen' wordt beschreven waaraan een projectvoorstel moet voldoen. Iedere eis is samengevat in een kader. Al deze kaders samen zijn hieronder samengevat tot een checklist voor het projectvoorstel. Daarnaast is een specifieke hoofdstukindeling bepaald zodat projectvoorstellen uniform worden opgesteld en beoordeeld kunnen worden, te weten:

1. Inleiding
2. Parkontwerp
3. Participatie
4. Omschrijving vervolgproces

Daarnaast gelden ook de volgende voorwaarden:

- De initiatiefnemer dient het projectvoorstel in conform het digitale aanvraagformulier;
- Het projectvoorstel wordt geschreven in de Nederlandse taal;
- Het projectvoorstel is ondertekend door één of meer personen die bevoegd zijn om de aanvraag in te dienen;
- De initiatiefnemer kan aan de gemeente geen kosten in rekening brengen voor het uitwerken en indienen van een projectvoorstel;
- Door inschrijving gaat u akkoord met de gestelde procedurele eisen.

Projectvoorstellen die niet aan de voorgeschreven vormvereisten voldoen kunnen niet getoetst en beoordeeld worden zoals gesteld in bijlage A.4. Dat betekent dat deze projectvoorstellen automatisch onvoldoende scoren en niet gehonoreerd zullen worden.

Het projectvoorstel wordt getoetst aan de hand van de onderstaande checklist.

Hoofdstuk	Checklist
1. Inleiding <i>De inleiding beschrijft hoe het projectidee is ontstaan en wie de initiatiefnemers zijn.</i>	<i>Voor de inleiding zijn geen specifieke punten uit het beleid waaraan het projectvoorstel moet voldoen.</i>
2. Parkontwerp <i>Het hoofdstuk parkontwerp gaat in op alle ruimtelijke aspecten die in de beleidsnota zijn opgenomen.</i>	Specifiek voor zonneparken: ✓ Het projectvoorstel beschrijft de omvang van het zonnepark, het landschapstype waarin het gelegen is, en toont duidelijk de ligging en begrenzing van een projectgebied, voorzien van een onderbouwing waarom de betreffende locatie past binnen de ruimtelijke strategie zonneparken in dit beleids- en toetsingskader en de 'openstelling' van een gebied. ✓ Het projectvoorstel beschrijft onder welke trede van de zonneladder het voornemen valt. Indien de projectlocatie ligt binnen trede 4, beschrijft het projectvoorstel welke inzet is gepleegd om de treden 1 t/m 3 van de zonneladder te realiseren. Ook beschrijft het projectvoorstel de manier waarop invulling wordt gegeven aan de inspanningsverplichting tot het realiseren van zon op dak of het verwijderen van een VAB-locatie. ✓ Het projectvoorstel toont aan hoe en hoeveel zonnepanelen op dak worden gerealiseerd, als aanvulling op het grondgebonden zonnepark. ✓ Bij zowel de ontwikkeling van grote als middelgrote zonneparken geldt dat het projectvoorstel vergezeld moet gaan van een landschappelijk ontwerp.

	Onderbouwd moet worden welke bouwhoogte wordt aangehouden, op welke wijze is aangesloten bij gebiedseigen randen en of beplanting/onder begroeiing wel of niet passend is. De landschappelijke onderbouwing in het projectvoorstel kan vervolgens worden uitgebreid tot een onderbouwing van de omgevingsvergunning in afwijking van het bestemmingsplan, een bestemmingsplanwijziging en/of vergunningaanvraag. Indien het zonnepark een dubbelfunctie heeft, moet deze in het projectvoorstel worden beschreven (bijvoorbeeld agrarisch gebruik, waterberging, overkapping parkeerterrein). ✓ Het projectvoorstel toont aan in welke mate met de aanleg van het zonnepark positieve effecten op de natuur worden bereikt. ✓ Voor projecten binnen de in het planMER aangewezen akker- en weidevogelgebieden dient uit het projectvoorstel duidelijk te worden dat er geen belangrijke nadelige effecten voor akker- en weidevogels optreden als gevolg van het project. ✓ Het projectvoorstel geeft aan hoe voorkomen wordt dat onomkeerbare effecten op de bodem plaatsvinden. ✓ Het projectvoorstel geeft aan of het zonnepark in of nabij aardkundige waardevolle gebieden ligt en wat de effecten hiervan zijn. ✓ Indien een zonnepark op agrarische grond wordt ontwikkeld, moet het projectvoorstel een onderbouwing bevatten voor de keuze van de betreffende percelen waaruit blijkt dat de agrarische structuur wordt versterkt of ten minste niet wordt aangetast. ✓ Het projectvoorstel geeft inzicht of het zonnepark past in de gekozen plaatsingsstrategie van het gebied. De (productie)omvang van de projectlocatie wordt aangeduid en beargumenteerd wordt wat de relatie is met de omgeving. ✓ Indien bij een zonnepark sprake is van een VAB-locatie, wordt dit in het projectvoorstel omschreven. Specifiek voor windparken: ✓ Het projectvoorstel toont duidelijk de ligging en begrenzing van een projectgebied, met daarbinnen een overzicht van de geplande opstelpunten, voorzien van een onderbouwing waarom de betreffende locatie past binnen het beleids- en toetsingskader. ✓ Het projectvoorstel geeft inzicht in het parkontwerp (aantal, locatie en afmetingen) van het windpark en gaat daarbij in op de koppeling met bestaande landschappelijke structuren, de invloed op lokale landschappelijke kernkwaliteiten en de afstand tot bestaande of geplande andere windparken. ✓ Het projectvoorstel geeft inzicht in de gebruikswaarde, de belevingswaarde en toekomstwaarde in relatie tot het landschap. ✓ Het projectvoorstel geeft inzicht in de optimalisatiemogelijkheden op de projectlocatie en afstemming met projectlocaties in de omgeving. De productieomvang van de projectlocatie wordt aangeduid en beargumenteerd wordt wat de relatie is met de omgeving. Voor zowel zonne- als windparken: ✓ Indien de combinatie van zonne- en windparken niet mogelijk is moet het projectvoorstel een toelichting bevatten van de reden(en) van deze onmogelijkheid. ✓ Het projectvoorstel beschrijft op welke wijze het opruimen van het zonne- en/of windpark wordt gewaarborgd.
--	---

3. Participatie <i>Het hoofdstuk participatie beschrijft enerzijds de wijze waarop de omgeving is betrokken bij de inrichting van het project en anderzijds op welke wijze het project bijdraagt aan sociale randvoorwaarden waaraan het project voldoet. Beide aspecten dragen bij aan betrokkenheid en draagvlak.</i>	✓ Het projectvoorstel omschrijft met welke rechtsvorm(en) het project ontwikkeld wordt. ✓ Uit het projectvoorstel moet blijken op welke wijze de omgeving betrokken is bij de inrichting van het project. ✓ Het projectvoorstel beschrijft welk percentage van het 'investeringsrecht' beschikbaar is voor inwoners en bedrijven van de individuele Kempengemeenten en onder welke voorwaarden. ✓ Het projectvoorstel moet beschrijven hoe hoog de storting in het omgevingsfonds is (minimaal €1 per geproduceerde MWh), welke partijen in het bestuur van het fonds zitting nemen en hoe de bestemming van het geld wordt bepaald. Deze bestemmingen moeten een fysiek en/of ruimtelijk karakter hebben. Het fonds wordt beheerd door de omgeving. De omgeving zal dus bepalen waar de gelden aan besteed worden. ✓ Het projectvoorstel moet beschrijven hoe hoog de storting in het duurzaamheidsfonds is (minimaal €1 per geproduceerde MWh). Specifiek voor windparken: ✓ Het projectvoorstel omschrijft op welke wijze inwoners en grondeigenaren gekomen zijn tot één gezamenlijk projectvoorstel. ✓ Het projectvoorstel toont aan op welke wijze gevolg is gegeven aan de eis voor gesocialiseerde gebiedsbijdrage. In het projectvoorstel moet zijn beschreven hoe hoog de gebiedsbijdrage is, hoe deze over de omgeving van het project is verdeeld en hoe deze tot stand is gekomen.
4. Omschrijving vervolgproces <i>Het hoofdstuk vervolgproces beschrijft de processtappen die de initiatiefnemer gaat nemen indien een positief besluit is genomen op het principeverzoek.</i>	<i>Voor het omschrijven van het vervolgproces zijn geen specifieke punten uit het beleid waaraan het projectvoorstel moet voldoen.</i>

B.4 Beoordelingskaders

Algemeen:

De gemeente wil initiatieven zorgvuldig tot stand laten komen waarbij selectie plaatsvindt op basis van kwaliteit. De gemeente stelt gedurende een bepaalde periode een projectgebied open voor het indienen van projectvoorstellen. Alle initiatieven worden verzameld en na afloop getoetst aan de criteria. Het deskundigenpanel kent aan de hand van de beoordelingssystematiek punten toe.

Inhoudelijke beoordeling:

In paragraaf A.3 Projectvoorstel zijn de criteria beschreven waar een projectvoorstel aan moet voldoen. In de checklist zijn alle aandachtspunten uitgewerkt, waar een individuele score aan kan worden toegekend. Een projectvoorstel krijgt per aandachtspunt een score van 0, 2, 6, 8 of 10 punten. Per hoofdstuk wordt een eindscore berekend (gemiddelde van alle scores). De eindscore van het totale projectvoorstel wordt berekend op basis van een weging zoals hieronder beschreven. Een projectvoorstel waar op een of meerdere onderdelen 0 of 2 punten worden gescoord, vinden geen doorgang.

De weging van de scores is als volgt:

Inleiding	5%
Parkontwerp	45%
Participatie	45%
Omschrijving vervolgproces	5%
Totaal	100%

Scoregrondslag per beoordelingsaspect

Cijfer	Waardering	Omschrijving
10	Uitstekend	Het projectvoorstel toont aan dat het onderwerp zeer goed is beschreven en roept geen vragen meer op. Het biedt extra's ten opzichte van de aandachtspunten die als voorwaarde zijn gesteld.
8	Goed	Het projectvoorstel is helder beschreven en geeft goed inzicht welke prestatie het initiatief levert, dan wel welke kwaliteit wordt behouden. Het initiatief roept geen vragen op.
6	Voldoende	Het projectvoorstel biedt voldoende aanknopingspunten om ervan uit te gaan dat wordt voldaan aan de minimale voorwaarden uit het beleid. Op ondergeschikte onderdelen kan de tekst nog vragen oproepen over de uitvoering in de realisatiefase.
2	Onvoldoende	Het projectvoorstel toont onvoldoende aan dat wordt voldaan aan het beleid. De omschrijving roept veel vragen op, waardoor onvoldoende vertrouwen aanwezig is dat aan de voorwaarden wordt voldaan.
0	Niets ingevuld	Het projectvoorstel is niet of nauwelijks te beoordelen. Het projectvoorstel toont niet aan dat wordt voldaan aan de gestelde voorwaarden.

B.5 Het deskundigenpanel

Het deskundigenpanel heeft als taak het beoordelen van projectvoorstellen op de thema's landschap, participatie, energie en financiën. Zij brengt een advies uit aan de gemeente(n), maar geven de initiatiefnemer ook aanbevelingen voor de verbetering van het projectvoorstel. De initiatiefnemer is vrij om verbeteringen door te voeren. De betreffende gemeente(n) nemen het advies van het deskundigenpanel mee in hun afweging om wel of geen medewerking te verlenen aan het starten van de ruimtelijke procedure voor het verlenen van een omgevingsvergunning.

Taken van het deskundigenpanel

De taak van het deskundigenpanel is tweeledig:

- Projectvoorstellen die (nog) niet aan de eisen uit het beleids- en toetsingskader voldoen voorzien van aanbevelingen aan de initiatiefnemer om het voorstel te verbeteren. Zo worden de beste plannen gerealiseerd.
- Verbeterde projectvoorstellen beoordelen aan de hand van de beoordelingskaders en voorzien van een advies aan de gemeente.

Wanneer komt het deskundigenpanel in actie

Een projectvoorstel wordt door de initiatiefnemers ingediend bij de betreffende gemeente(n). De gemeente bepaalt of het projectvoorstel voldoende is om doorgezet te worden aan het deskundigenpanel. Indien de gemeente beoordeelt dat het projectvoorstel onvoldoende en/of onwenselijk is, zal het dus ook niet voorgelegd worden aan het deskundigenpanel.

Alle projectvoorstellen die naar het deskundigenpanel gaan zijn inzichtelijk voor de vijf Kempengemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel, Oirschot en Reusel-de Mierden, ongeacht welk grondgebied het projectvoorstel betreft.

Het deskundigenpanel beoordeelt het projectvoorstel en brengt advies uit. De initiatiefnemer krijgt aanbevelingen die leiden tot aanpassing van het projectvoorstel. De initiatiefnemer kan het projectvoorstel aanpassen. Indien nodig wordt het aangepaste projectvoorstel voor de tweede keer beoordeeld door het deskundigenpanel.

Een adviesronde bestaat uit aanbevelingen op het projectvoorstel aan initiatiefnemer, eenmaal kans om te verbeteren en een eindadvies aan gemeenten over het aangepaste projectvoorstel. Het aangepaste projectvoorstel wordt door de initiatiefnemer ingediend als principeverzoek.

Samenstelling van het deskundigenpanel

Het deskundigenpanel bestaat uit een aantal inhoudelijke experts, op het gebied van:

- **Voorzitter;** deze rol wordt vervuld door de beleidsmedewerker energietransitie van de betreffende gemeente. De voorzitter leidt de gesprekken van het deskundigenpanel, is verantwoordelijk voor de bemensing van het deskundigenpanel en onderhoudt een relevant netwerk aan deskundigen om ervoor te zorgen dat eventuele pieken- en dalen in projectvoorstellen opgevangen kunnen worden. Vanzelfsprekend is het onderhouden van een relevant netwerk vooral bedoeld om de kwaliteit van het deskundigenpanel te waarborgen.
- **Secretaris;** deze rol wordt vervuld door een medewerker van de betreffende gemeente. De secretaris is verantwoordelijk voor het organiseren en plannen van de bijeenkomsten van het deskundigenpanel, reserveert de vergaderlocatie, levert de stukken aan, maakt de agenda's en notuleert en ondersteunt bij het schrijven van de aanbevelingen en het advies.
- **Landschapsdeskundige;** deze rol wordt ingevuld door de landschapsdeskundige van de betreffende gemeente. Indien gewenst kan de betreffende gemeente een externe landschapsdeskundige inschakelen..

- **Specialist Ruimtelijke Ordening (RO);** deze rol wordt vervuld door een RO medewerker van de betreffende gemeente. Deze specialist is verantwoordelijk voor het beoordelen van de ruimtelijke voorwaarden die in het beleid worden gesteld.
- **Ecologie;** deze rol kan worden ingevuld door de ecooloog van de betreffende gemeente. Indien gewenst kan door de betreffende gemeente een externe ecooloog inschakelen.
- **Participatie specialist;** deze rol wordt vervuld door een externe specialist op het gebied van participatie bij zonne- en windparken. Deze specialist is verantwoordelijk voor het beoordelen van de sociaal-maatschappelijke voorwaarden die in het beleid worden gesteld en de mate waarin de omgeving betrokken is bij het plan.
- **Specialist financiële en energetische haalbaarheid;** deze rol wordt vervuld door een externe specialist op het gebied van financiële en energetische haalbaarheid van zonne- en windparken. Deze specialist is verantwoordelijk voor het beoordelen van de business case op zowel financiële haalbaarheid als energetische haalbaarheid. Deze specialist beoordeelt ook in welke mate het project bijdraagt aan optimale benutting van het zoekgebied.

De samenstelling van het deskundigenpanel kan verschillen per samenkomst. Het deskundigenpanel wordt door de vijf Kempengemeenten samengesteld op basis van interne en externe beschikbaarheid en geschiktheid binnen de verschillende specialismes.

Hoe toetst het deskundigenpanel

Het deskundigenpanel toetst aan de hand van de beoordelingskaders zoals opgenomen in paragraaf A.4 van dit document.

Kosten deskundigenpanel

Het deskundigenpanel wordt bekostigd door de Kempengemeenten en door de initiatiefnemers van een projectvoorstel.

- Iedere gemeente bepaalt zelf, op basis van haar eigen inzicht, welk projectvoorstel als realistisch- en uitvoerbaar aangemerkt kan worden en welke dus geselecteerd wordt voor aanvullend onderzoek en advies (door het deskundigenpanel) met als gevolg dus ook financiële consequenties.
- De eerste beoordeling- en advies van Het deskundigenpanel wordt door de Kempengemeenten bekostigd en dan specifiek bekostigd door de betreffende gemeente op wiens grondgebied het projectvoorstel gerealiseerd dient te worden;
- Mocht blijken dat er binnen het projectvoorstel dermate veel ruimte is tot bijvoorbeeld verbetering en aanvullend onderzoek, dan brengt Het deskundigenpanel een negatief advies uit voor het projectvoorstel (inclusief advies betreffende benodigde aanpassingen). Wanneer deze aanvullingen/aanpassingen uitgevoerd zijn, dan kan het projectvoorstel opnieuw ingediend worden bij de gemeente. Het deskundigenpanel beoordeelt vervolgens desgewenst het projectvoorstel opnieuw met als gevolg dat de kosten voortvloeiend uit dit advies op kosten van de initiatiefnemer komen.
- Ook eventuele kosten voor ieder aanvullend benodigd advies/aanbeveling (ná het 2^e advies) vanuit Het deskundigenpanel wordt bekostigd door de initiatiefnemer van het projectvoorstel.

Toetsingskader grootschalige zonne- en windenergie in de Kempen

Dit toetsingskader behoort tot het beleid 'Grootschalige zonne- en windenergie in de Kempen' (hierna te noemen: beleid). Het vaststellen van het beleid is een bevoegdheid van de gemeenteraad. Het opstellen en vaststellen van het toetsingskader (wat een vorm van uitvoering van beleid is) ligt bij het college van Burgemeester en Wethouders (college B&W).

De Kempengemeenten willen een actieve en faciliterende rol vervullen in de ontwikkeling van grootschalige duurzame energieproductie. In het beleid is vastgelegd dat:

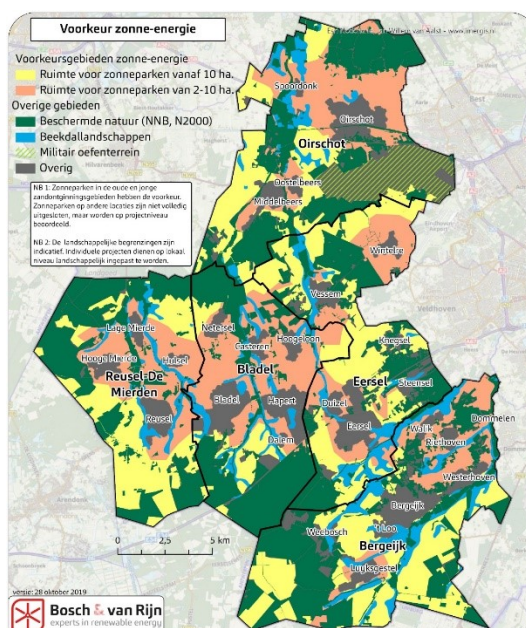
- De individuele Kempengemeenten bepalen wanneer, waar en hoe ontwikkeld mag worden;
- Iedere initiatiefnemer doorloopt het proces zoals vastgelegd in het beleid;
- Iedere initiatiefnemer stelt een projectvoorstel op;
- Het deskundigenpanel geeft advies aan initiatiefnemer en gemeente(n) over projectvoorstellen.

Dit toetsingskader geeft een verdere uitwerking van deze punten.

A.1 Fasen en openstellen gebieden

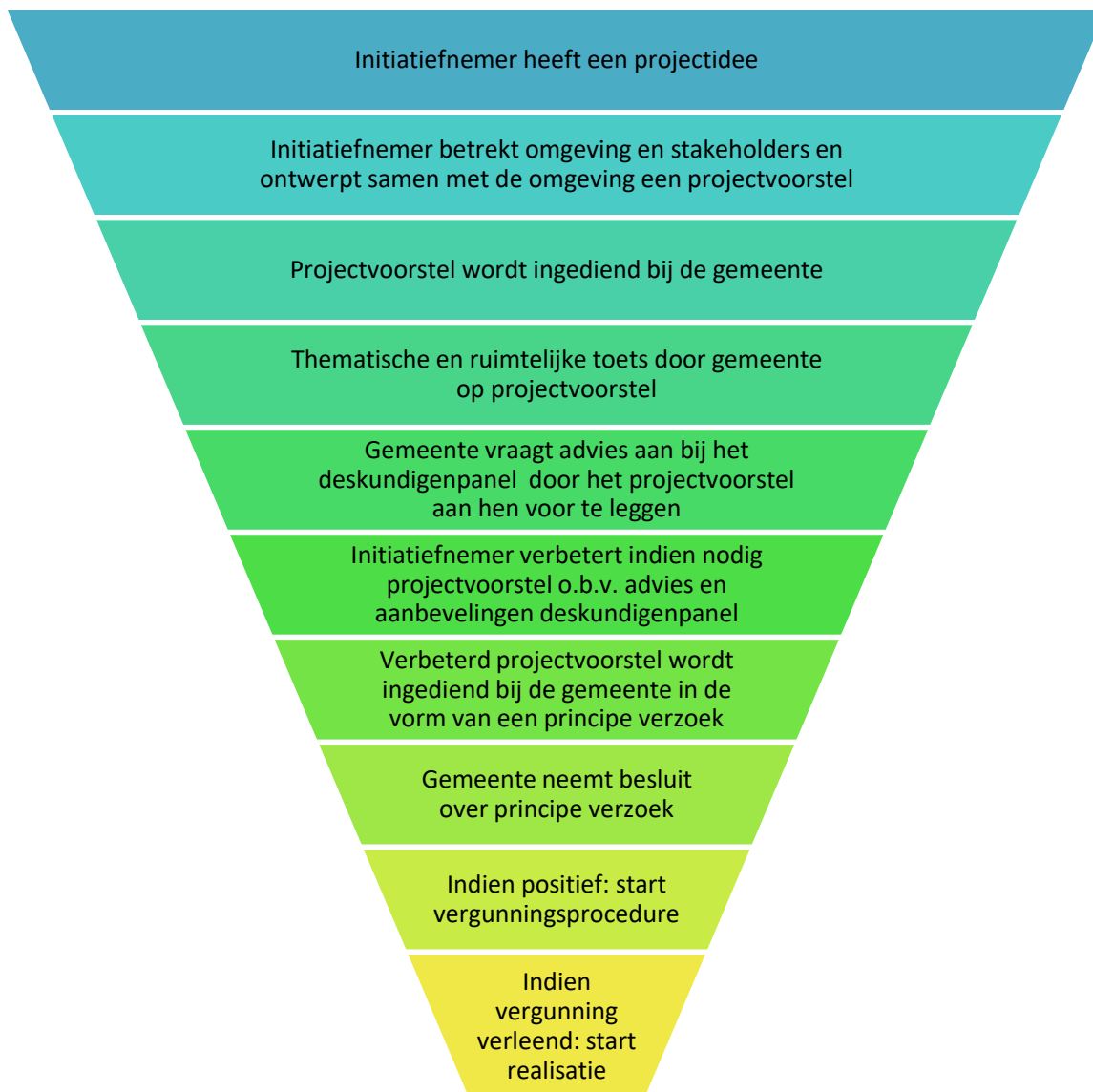
De individuele Kempengemeenten bepalen wanneer, waar en hoe ontwikkeld mag worden. De zoekgebieden voor grootschalige zonne- en windparken worden door de individuele Kempengemeenten opengesteld in fases. Tijdens de openstelling kunnen projectvoorstellen ingediend worden. De openstelling wordt vastgelegd door de Individuele Gemeenteraden. Mede op basis van de evaluatie van het beleid kunnen andere of nieuwe gebieden opengesteld worden. De Kempengemeenten informeren elkaar hier actief over.

De zoekgebieden voor zonne- en windparken zoals vastgelegd in het beleid zijn weergegeven in onderstaande kaarten (zie ook **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.** en **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.** in het beleid). De open te stellen gebieden per gemeente worden bepaald door de Gemeenteraden.

A.2 Proces

Iedere initiatiefnemer doorloopt het proces zoals vastgelegd in de procestrechter in het beleid.

Hieronder wordt de procestrechter verder uitgewerkt:

- **Initiatiefnemer heeft een projectidee;**
 - De initiatiefnemer kan bijvoorbeeld zijn een coöperatie, een commerciële organisatie of een inwoner of grondeigenaar.
- **Initiatiefnemer betreft omgeving en stakeholders en ontwerpt samen met de omgeving een projectvoorstel;**

- Onder omgeving wordt in elk geval verstaan de omwonenden, grondeigenaren en bedrijven in het plangebied
- Onder stakeholders wordt in elk geval verstaan de elektriciteitsnetwerkbeheerder, natuurorganisaties, andere belangengroeperingen, etc. De initiatiefnemer is zelf verantwoordelijk om de juiste stakeholders de betrekken, bijvoorbeeld door eerst een stakeholders analyse op te stellen.
- **Projectvoorstel wordt ingediend bij de gemeente;**
 - Een projectvoorstel voor een grootschalig zonne- of windpark wordt ingediend bij de gemeente(n) waar de initiatiefnemer wil ontwikkelen. Indien het plan het grondgebied van meerdere gemeenten betreft dan zal het verzoek bij alle betreffende gemeenten worden ingediend.
 - Het projectvoorstel wordt digitaal ingediend via email bij de betreffende gemeente: info@Bergeijk.nl, info@bladel.nl , info@eersel.nl, info@oirschot.nl, gemeente@reuseldemierden.nl onder vermelding van Principe verzoek zonne- en of windpark [naam van project].
 - De Kempengemeenten informeren elkaar actief over de ingediende projectvoorstellen.
 - De Kempengemeenten hebben ten minste ieder kwartaal ambtelijk overleg over de voortgang en uitvoering van het beleid. Ambtenaren Energietransitie¹ en Ruimtelijke ordening zijn hierbij aanwezig en organiseren de overleggen. Overleggen worden voorafgaand aan het startend jaar voor een jaar ingepland. De vergaderlocatie rouleert. De beleidsmedewerker Energietransitie van de gemeente waar dit overleg plaatsvindt is notulist voor het overleg. Voorzittersrol in dit overleg rouleert tussen de andere aanwezigen van het overleg.
 - De Kempengemeenten hebben ten minste ieder kwartaal bestuurlijk overleg over de voortgang en uitvoering van het beleid. Portefeuillehouders Energietransitie² en beleidsmedewerkers Energietransitie en Ruimtelijke Ordening zijn hierbij aanwezig. De ambtenaren Energietransitie organiseren de overleggen. Overleggen worden voorafgaand aan het startend jaar voor een jaar ingepland, één a twee weken na het ambtelijk overleg. De vergaderlocatie rouleert. De beleidsmedewerker van de gemeente waar dit overleg plaatsvindt is notulist voor het overleg. De portefeuillehouder van de betreffende gemeente is voorzitter van het overleg.
 - Het projectvoorstel heeft de inhoudsopgave zoals omschreven in paragraaf A3 van dit document.
- **Thematische en ruimtelijke toets door gemeente op projectvoorstel;**
 - De gemeente is binnen haar eigen gemeentegrenzen verantwoordelijk voor de toetsing van een projectvoorstel. De gemeente toetst naast het beleid voor grootschalige zonne- en windenergie ook op andere ruimtelijke en maatschappelijke thema's. De gemeente bepaalt of een projectvoorstel voldoende is om een advies te vragen aan het deskundigenpanel.
 - De gemeente toetst het projectvoorstel na afloop van de inschrijftermijn voor een specifiek gebied. Voor windparken geldt de voorwaarde dat één ontwikkelplan per zoekgebied wordt opgesteld en ingediend. Dat betekent dat initiatiefnemers moeten samenwerken indien meerdere projectvoorstellen voor windparken in één zoekgebied worden ingediend. Wanneer na afloop van de inschrijftermijn blijkt dat projectinitiatieven door verschillende ontwikkelaars zijn ingediend, worden de afzonderlijke projectinitiatieven niet in behandeling genomen, maar wordt aan de initiatiefnemers gevraagd om een nieuw gezamenlijk projectvoorstel in te dienen. De gemeente bepaalt de termijn waarbinnen dit moet gebeuren.

¹ Niet in iedere gemeente is de naam van de functie van de beleidsmedewerker hetzelfde. De benaming kan bijvoorbeeld ook beleidsmedewerker Duurzaamheid of Milieubeleidsmedewerker zijn. In elk geval wordt bedoeld de medewerker die de energietransitie in zijn/haar taakveld heeft.

² Niet in elke gemeente is de benaming van de portefeuille van de verantwoordelijk bestuurder hetzelfde. In elk geval wordt bedoeld de wethouder die het onderwerp energietransitie in zijn/haar portefeuille heeft.

- **Gemeente vraagt advies aan bij het deskundigenpanel door het projectvoorstel aan hen voor te leggen;**
 - De gemeente levert de stukken digitaal aan.
 - De werking van het deskundigenpanel wordt omschreven in A.5 van deze bijlage.
 - Het deskundigenpanel geeft aanbevelingen aan initiatiefnemer.

- **Initiatiefnemer verbetert indien nodig projectvoorstel o.b.v. advies en aanbevelingen deskundigenpanel ;**
 - In de aanbevelingen voor de initiatiefnemer staat de termijn waarbinnen het aangepast projectvoorstel ingediend kan worden. Indien de aanpassingen niet tijdig worden doorgevoerd, kan dit ertoe leiden dat de projectaanvraag niet wordt doorgeleid naar de volgende stap in de procedure.

- **Verbeterd projectvoorstel wordt ingediend bij de gemeente in de vorm van een principe verzoek;**
 - De gemeente ontvangt het aangepaste projectvoorstel en zet deze door naar het deskundigenpanel
 - Deskundigenpanel ontvangt aangepaste stukken en formuleert een advies aan de gemeente.

- **Gemeente neemt besluit betreffende principeverzoek;**
 - De gemeente neemt op basis van het projectvoorstel en het advies van het deskundigenpanel een besluit over het wel of niet verlenen van (planologische) medewerking. De gemeente is niet verplicht het advies van het deskundigenpanel over te nemen en kan hier gemotiveerd van afwijken.

- **Indien positief: start vergunningsprocedure;**
 - Op de website www.zonenwindindekempen.nl wordt gemeld wanneer een ruimtelijke procedure voor een zonne- of windpark wordt opgestart. De gemeente Eersel beheert de website en plaatst de berichten.
 - De provincie is verantwoordelijk voor de ruimtelijke inpassing van windparken van 5 tot 100 MW. De provincie kan deze bevoegdheid voor het verlenen van de omgevingsvergunning overdragen aan de gemeente. Indien er sprake is van een windpark zal het betreffende College van B&W aan Gedeputeerde Staten verzoeken de bevoegdheid voor het verlenen van de omgevingsvergunning over te dragen aan het gemeentebestuur.
 - Indien naast de omgevingsvergunning een vergunning nodig is in het kader van de Wet natuurbescherming, dan blijft de provincie het bevoegd gezag.
 - De betreffende gemeenteraad kan besluiten om de gemeentelijke coördinatieregeling (artikel 3.30 WRO) toe te passen.

- **Indien vergunning verleend: start realisatie;**
 - Medewerking verlenen aan een principeverzoek betekent niet dat het initiatief zeker tot realisatie komt. Tijdens de ruimtelijke procedure tot het verlenen van de omgevingsvergunning kan alsnog blijken dat het initiatief niet haalbaar of niet wenselijk is op basis van onderzoeken in het projectMER voor een windpark, of ruimtelijke onderbouwing voor een zonnepark, de Wet natuurbescherming, zienswijzen of andere belemmeringen.

A.3 Projectvoorstel

Iedere initiatiefnemer stelt een projectvoorstel op. In het 'Beleid grootschalige zonne- en windenergie in de Kempen' wordt beschreven waaraan een projectvoorstel moet voldoen. Iedere eis is samengevat in een kader. Al deze kaders samen zijn hieronder samengevat tot een checklist voor het projectvoorstel. Daarnaast is een specifieke hoofdstukindeling bepaald zodat projectvoorstellen uniform worden opgesteld en beoordeeld kunnen worden, te weten:

1. Inleiding
2. Parkontwerp
3. Participatie
4. Omschrijving vervolgproces

Daarnaast gelden ook de volgende voorwaarden:

- De initiatiefnemer dient het projectvoorstel in conform het digitale aanvraagformulier;
- Het projectvoorstel wordt geschreven in de Nederlandse taal;
- Het projectvoorstel is ondertekend door één of meer personen die bevoegd zijn om de aanvraag in te dienen;
- De initiatiefnemer kan aan de gemeente geen kosten in rekening brengen voor het uitwerken en indienen van een projectvoorstel;
- Door inschrijving gaat u akkoord met de gestelde procedurele eisen.

Projectvoorstellen die niet aan de voorgeschreven vormvereisten voldoen kunnen niet getoetst en beoordeeld worden zoals gesteld in bijlage A.4. Dat betekent dat deze projectvoorstellen automatisch onvoldoende scoren en niet gehonoreerd zullen worden.

Het projectvoorstel wordt getoetst aan de hand van de onderstaande checklist.

Hoofdstuk	Checklist
1. Inleiding <i>De inleiding beschrijft hoe het projectidee is ontstaan en wie de initiatiefnemers zijn.</i>	<i>Voor de inleiding zijn geen specifieke punten uit het beleid waaraan het projectvoorstel moet voldoen.</i>
2. Parkontwerp <i>Het hoofdstuk parkontwerp gaat in op alle ruimtelijke aspecten die in de beleidsnota zijn opgenomen.</i>	Specifiek voor zonneparken: ✓ Het projectvoorstel beschrijft de omvang van het zonnepark, het landschapstype waarin het gelegen is, en toont duidelijk de ligging en begrenzing van een projectgebied, voorzien van een onderbouwing waarom de betreffende locatie past binnen de ruimtelijke strategie zonneparken in dit beleids- en toetsingskader en de 'openstelling' van een gebied. ✓ Het projectvoorstel beschrijft onder welke trede van de zonneladder het voornemen valt. Indien de projectlocatie ligt binnen trede 4, beschrijft het projectvoorstel welke inzet is gepleegd om de treden 1 t/m 3 van de zonneladder te realiseren. Ook beschrijft het projectvoorstel de manier waarop invulling wordt gegeven aan de inspanningsverplichting tot het realiseren van zon op dak of het verwijderen van een VAB-locatie. ✓ Het projectvoorstel toont aan hoe en hoeveel zonnepanelen op dak worden gerealiseerd, als aanvulling op het grondgebonden zonnepark.

- ✓ Bij zowel de ontwikkeling van grote als middelgrote zonneparken geldt dat het projectvoorstel vergezeld moet gaan van een landschappelijk ontwerp.
Onderbouwd moet worden welke bouwhoogte wordt aangehouden, op welke wijze is aangesloten bij gebiedseigen randen en of beplanting/onder begroeiing wel of niet passend is.
De landschappelijke onderbouwing in het projectvoorstel kan vervolgens worden uitgebreid tot een onderbouwing van de omgevingsvergunning in afwijking van het bestemmingsplan, een bestemmingsplanwijziging en/of vergunningaanvraag.
Indien het zonnepark een dubbelfunctie heeft, moet deze in het projectvoorstel worden beschreven (bijvoorbeeld agrarisch gebruik, waterberging, overkapping parkeerterrein).
 - ✓ Het projectvoorstel toont aan in welke mate met de aanleg van het zonnepark positieve effecten op de natuur worden bereikt.
 - ✓ Voor projecten binnen de in het planMER aangewezen akker- en weidevogelgebieden dient uit het projectvoorstel duidelijk te worden dat er geen belangrijke nadelige effecten voor akker- en weidevogels optreden als gevolg van het project.
 - ✓ Het projectvoorstel geeft aan hoe voorkomen wordt dat onomkeerbare effecten op de bodem plaatsvinden.
 - ✓ Het projectvoorstel geeft aan of het zonnepark in of nabij aardkundige waardevolle gebieden ligt en wat de effecten hiervan zijn.
 - ✓ Indien een zonnepark op agrarische grond wordt ontwikkeld, moet het projectvoorstel een onderbouwing bevatten voor de keuze van de betreffende percelen waaruit blijkt dat de agrarische structuur wordt versterkt of ten minste niet wordt aangetast.
 - ✓ Het projectvoorstel geeft inzicht of het zonnepark past in de gekozen plaatsingsstrategie van het gebied. De (productie)omvang van de projectlocatie wordt aangeduid en beargumenteerd wordt wat de relatie is met de omgeving.
 - ✓ Indien bij een zonnepark sprake is van een VAB-locatie, wordt dit in het projectvoorstel omschreven.
- Specifiek voor windparken:**
- ✓ Het projectvoorstel toont duidelijk de ligging en begrenzing van een projectgebied, met daarin een overzicht van de geplande opstelpunten, voorzien van een onderbouwing waarom de betreffende locatie past binnen het beleids- en toetsingskader.
 - ✓ Het projectvoorstel geeft inzicht in het parkontwerp (aantal, locatie en afmetingen) van het windpark en gaat daarbij in op de koppeling met bestaande landschappelijke structuren, de invloed op lokale landschappelijke kernkwaliteiten en de afstand tot bestaande of geplande andere windparken.
 - ✓ Het projectvoorstel geeft inzicht in de gebruikswaarde, de belevingswaarde en toekomstwaarde in relatie tot het landschap.
 - ✓ Het projectvoorstel geeft inzicht in de optimalisatiemogelijkheden op de projectlocatie en afstemming met projectlocaties in de omgeving. De productieomvang van de projectlocatie wordt aangeduid en beargumenteerd wordt wat de relatie is met de omgeving.
- Voor zowel zonne- als windparken:**
- ✓ Indien de combinatie van zonne- en windparken niet mogelijk is moet het projectvoorstel een toelichting bevatten van de reden(en) van deze onmogelijkheid.

	✓ Het projectvoorstel beschrijft op welke wijze het opruimen van het zonne- en/of windpark wordt gewaarborgd.
3. Participatie <i>Het hoofdstuk participatie beschrijft enerzijds de wijze waarop de omgeving is betrokken bij de inrichting van het project en anderzijds op welke wijze het project bijdraagt aan sociale randvoorwaarden waaraan het project voldoet. Beide aspecten dragen bij aan betrokkenheid en draagvlak.</i>	✓ Het projectvoorstel omschrijft met welke rechtsvorm(en) het project ontwikkeld wordt. ✓ Uit het projectvoorstel moet blijken op welke wijze de omgeving betrokken is bij de inrichting van het project. ✓ Het projectvoorstel beschrijft welk percentage van het 'investeringsrecht' beschikbaar is voor inwoners en bedrijven van de individuele Kempengemeenten en onder welke voorwaarden. ✓ Het projectvoorstel moet beschrijven hoe hoog de storting in het omgevingsfonds is (minimaal €1 per geproduceerde MWh), welke partijen in het bestuur van het fonds zitting nemen en hoe de bestemming van het geld wordt bepaald. Deze bestemmingen moeten een fysiek en/of ruimtelijk karakter hebben. Het fonds wordt beheerd door de omgeving. De omgeving zal dus bepalen waar de gelden aan besteed worden. ✓ Het projectvoorstel moet beschrijven hoe hoog de storting in het duurzaamheidsfonds is (minimaal €1 per geproduceerde MWh). Specifiek voor windparken: ✓ Het projectvoorstel omschrijft op welke wijze inwoners en grondeigenaren gekomen zijn tot één gezamenlijk projectvoorstel. ✓ Het projectvoorstel toont aan op welke wijze gevolg is gegeven aan de eis voor gesocialiseerde gebiedsbijdrage. In het projectvoorstel moet zijn beschreven hoe hoog de gebiedsbijdrage is, hoe deze over de omgeving van het project is verdeeld en hoe deze tot stand is gekomen.
4. Omschrijving vervolgproces <i>Het hoofdstuk vervolgproces beschrijft de processtappen die de initiatiefnemer gaat nemen indien een positief besluit is genomen op het principeverzoek.</i>	<i>Voor het omschrijven van het vervolgproces zijn geen specifieke punten uit het beleid waaraan het projectvoorstel moet voldoen.</i>

A.4 Beoordelingskaders

Algemeen:

De gemeente wil initiatieven zorgvuldig tot stand laten komen waarbij selectie plaatsvindt op basis van kwaliteit. De gemeente stelt gedurende een bepaalde periode een projectgebied open voor het indienen van projectvoorstellen. Alle initiatieven worden verzameld en na afloop getoetst aan de criteria. Het deskundigenpanel kent aan de hand van de beoordelingssystematiek punten toe.

Inhoudelijke beoordeling:

In paragraaf A.3 Projectvoorstel zijn de criteria beschreven waar een projectvoorstel aan moet voldoen. In de checklist zijn alle aandachtspunten uitgewerkt, waar een individuele score aan kan worden toegekend. Een projectvoorstel krijgt per aandachtspunt een score van 0, 2, 6, 8 of 10 punten. Per hoofdstuk wordt een eindscore berekend (gemiddelde van alle scores). De eindscore van het totale projectvoorstel wordt berekend op basis van een weging zoals hieronder beschreven. Een projectvoorstel waar op een of meerdere onderdelen 0 of 2 punten worden gescoord, vinden geen doorgang.

De weging van de scores is als volgt:

Inleiding	5%
Parkontwerp	45%
Participatie	45%
Omschrijving vervolgproces	5%
Totaal	100%

Scoregrondslag per beoordelingsaspect

Cijfer	Waardering	Omschrijving
10	Uitstekend	Het projectvoorstel toont aan dat het onderwerp zeer goed is beschreven en roept geen vragen meer op. Het biedt extra's ten opzichte van de aandachtspunten die als voorwaarde zijn gesteld.
8	Goed	Het projectvoorstel is helder beschreven en geeft goed inzicht welke prestatie het initiatief levert, dan wel welke kwaliteit wordt behouden. Het initiatief roept geen vragen op.
6	Voldoende	Het projectvoorstel biedt voldoende aanknopingspunten om ervan uit te gaan dat wordt voldaan aan de minimale voorwaarden uit het beleid. Op ondergeschikte onderdelen kan de tekst nog vragen oproepen over de uitvoering in de realisatiefase.
2	Onvoldoende	Het projectvoorstel toont onvoldoende aan dat wordt voldaan aan het beleid. De omschrijving roept veel vragen op, waardoor onvoldoende vertrouwen aanwezig is dat aan de voorwaarden wordt voldaan.
0	Niets ingevuld	Het projectvoorstel is niet of nauwelijks te beoordelen. Het projectvoorstel toont niet aan dat wordt voldaan aan de gestelde voorwaarden.

A.5 Het deskundigenpanel

Het deskundigenpanel heeft als taak het beoordelen van projectvoorstellen op de thema's landschap, participatie, energie en financiën. Zij brengt een advies uit aan de gemeente(n), maar geven de initiatiefnemer ook aanbevelingen voor de verbetering van het projectvoorstel. De initiatiefnemer is vrij om verbeteringen door te voeren. De betreffende gemeente(n) nemen het advies van het deskundigenpanel mee in hun afweging om wel of geen medewerking te verlenen aan het starten van de ruimtelijke procedure voor het verlenen van een omgevingsvergunning.

Taken van het deskundigenpanel

De taak van het deskundigenpanel is tweeledig:

- Projectvoorstellen die (nog) niet aan de eisen uit het beleids- en toetsingskader voldoen voorzien van aanbevelingen aan de initiatiefnemer om het voorstel te verbeteren. Zo worden de beste plannen gerealiseerd.
- Verbeterde projectvoorstellen beoordelen aan de hand van de beoordelingskaders en voorzien van een advies aan de gemeente.

Wanneer komt het deskundigenpanel in actie

Een projectvoorstel wordt door de initiatiefnemers ingediend bij de betreffende gemeente(n). De gemeente bepaalt of het projectvoorstel voldoende is om doorgezet te worden aan het deskundigenpanel. Indien de gemeente beoordeelt dat het projectvoorstel onvoldoende en/of onwenselijk is, zal het dus ook niet voorgelegd worden aan het deskundigenpanel.

Alle projectvoorstellen die naar het deskundigenpanel gaan zijn inzichtelijk voor de vijf Kempengemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel, Oirschot en Reusel-de Mierden, ongeacht welk grondgebied het projectvoorstel betreft.

Het deskundigenpanel beoordeelt het projectvoorstel en brengt advies uit. De initiatiefnemer krijgt aanbevelingen die leiden tot aanpassing van het projectvoorstel. De initiatiefnemer kan het projectvoorstel aanpassen. Indien nodig wordt het aangepaste projectvoorstel voor de tweede keer beoordeeld door het deskundigenpanel.

Een adviesronde bestaat uit aanbevelingen op het projectvoorstel aan initiatiefnemer, eenmaal kans om te verbeteren en een eindadvies aan gemeenten over het aangepaste projectvoorstel. Het aangepaste projectvoorstel wordt door de initiatiefnemer ingediend als principeverzoek.

Samenstelling van het deskundigenpanel

Het deskundigenpanel bestaat uit een aantal inhoudelijke experts, op het gebied van:

- **Voorzitter;** deze rol wordt vervuld door de beleidsmedewerker energietransitie van de betreffende gemeente. De voorzitter leidt de gesprekken van het deskundigenpanel, is verantwoordelijk voor de bemensing van het deskundigenpanel en onderhoudt een relevant netwerk aan deskundigen om ervoor te zorgen dat eventuele pieken- en dalen in projectvoorstellen opgevangen kunnen worden. Vanzelfsprekend is het onderhouden van een relevant netwerk vooral bedoeld om de kwaliteit van het deskundigenpanel te waarborgen.
- **Secretaris;** deze rol wordt vervuld door een medewerker van de betreffende gemeente. De secretaris is verantwoordelijk voor het organiseren en plannen van de bijeenkomsten van het deskundigenpanel, reserveert de vergaderlocatie, levert de stukken aan, maakt de agenda's en notuleert en ondersteunt bij het schrijven van de aanbevelingen en het advies.

- **Landschapsdeskundige;** deze rol wordt ingevuld door de landschapsdeskundige van de betreffende gemeente. Indien gewenst kan de betreffende gemeente een externe landschapsdeskundige inschakelen..
- **Specialist Ruimtelijke Ordening (RO);** deze rol wordt vervuld door een RO medewerker van de betreffende gemeente. Deze specialist is verantwoordelijk voor het beoordelen van de ruimtelijke voorwaarden die in het beleid worden gesteld.
- **Ecologie;** deze rol kan worden ingevuld door de ecooloog van de betreffende gemeente. Indien gewenst kan door de betreffende gemeente een externe ecooloog inschakelen.
- **Participatie specialist;** deze rol wordt vervuld door een externe specialist op het gebied van participatie bij zonne- en windparken. Deze specialist is verantwoordelijk voor het beoordelen van de sociaal-maatschappelijke voorwaarden die in het beleid worden gesteld en de mate waarin de omgeving betrokken is bij het plan.
- **Specialist financiële en energetische haalbaarheid;** deze rol wordt vervuld door een externe specialist op het gebied van financiële en energetische haalbaarheid van zonne- en windparken. Deze specialist is verantwoordelijk voor het beoordelen van de business case op zowel financiële haalbaarheid als energetische haalbaarheid. Deze specialist beoordeelt ook in welke mate het project bijdraagt aan optimale benutting van het zoekgebied.

De samenstelling van het deskundigenpanel kan verschillen per samenkomst. Het deskundigenpanel wordt door de vijf Kempengemeenten samengesteld op basis van interne en externe beschikbaarheid en geschiktheid binnen de verschillende specialismes.

Hoe toetst het deskundigenpanel

Het deskundigenpanel toetst aan de hand van de beoordelingskaders zoals opgenomen in paragraaf A.4 van dit document.

Kosten deskundigenpanel

Het deskundigenpanel wordt bekostigd door de Kempengemeenten en door de initiatiefnemers van een projectvoorstel.

- Iedere gemeente bepaalt zelf, op basis van haar eigen inzicht, welk projectvoorstel als realistisch- en uitvoerbaar aangemerkt kan worden en welke dus geselecteerd wordt voor aanvullend onderzoek en advies (door het deskundigenpanel) met als gevolg dus ook financiële consequenties.
- De eerste beoordeling- en advies van Het deskundigenpanel wordt door de Kempengemeenten bekostigd en dan specifiek bekostigd door de betreffende gemeente op wiens grondgebied het projectvoorstel gerealiseerd dient te worden;
- Mocht blijken dat er binnen het projectvoorstel dermate veel ruimte is tot bijvoorbeeld verbetering en aanvullend onderzoek, dan brengt Het deskundigenpanel een negatief advies uit voor het projectvoorstel (inclusief advies betreffende benodigde aanpassingen). Wanneer deze aanvullingen/aanpassingen uitgevoerd zijn, dan kan het projectvoorstel opnieuw ingediend worden bij de gemeente. Het deskundigenpanel beoordeelt vervolgens desgewenst het projectvoorstel opnieuw met als gevolg dat de kosten voortvloeiend uit dit advies op kosten van de initiatiefnemer komen.
- Ook eventuele kosten voor ieder aanvullend benodigd advies/aanbeveling (ná het 2^e advies) vanuit Het deskundigenpanel wordt bekostigd door de initiatiefnemer van het projectvoorstel.

Bosch & van Rijn

Groenmarktstraat 56
3521 AV Utrecht
030 – 677 6466

Auteurs

Steven Velthuisen
Lauran Cornax
Martijn Disco
Quinten Isselman

Opdrachtgever

Gemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel,
Oirschot en Reusel – De Mierden
m.m.v. Metropoolregio Eindhoven
en provincie Noord-Brabant

PlanMER grootschalige wind- en zonneparken

t.b.v. beleids- en toetsingskader Kempengemeenten

Bosch & van Rijn
experts in renewable energy

PlanMER grootschalige wind- en zonneparken

Kempengemeenten

Datum
4 november 2019

Versie
1.1 Definitief

Bosch & Van Rijn
Groenmarktstraat 56
3521 AV Utrecht

Tel: 030-677 6466
Mail: info@boschenvanrijn.nl
Web: www.boschenvanrijn.nl

© Bosch & Van Rijn 2019

Behoudens hetgeen met de opdrachtgever is overeengekomen, mag in dit rapport vervatte informatie niet aan derden worden bekendgemaakt. Bosch & Van Rijn BV is niet aansprakelijk voor schade door het gebruik van deze informatie

Samenvatting voor het publiek

Bosch & Van Rijn
Groenmarktstraat 56
3521 AV Utrecht

Tel: 030-677 6466
Mail: info@boschenvanrijn.nl
Web: www.boschenvanrijn.nl

© Bosch & Van Rijn 2019

Behoudens hetgeen met de opdrachtgever is overeengekomen, mag in dit rapport vervatte informatie niet aan derden worden bekendgemaakt. Bosch & Van Rijn BV is niet aansprakelijk voor schade door het gebruik van deze informatie

I. Inleiding

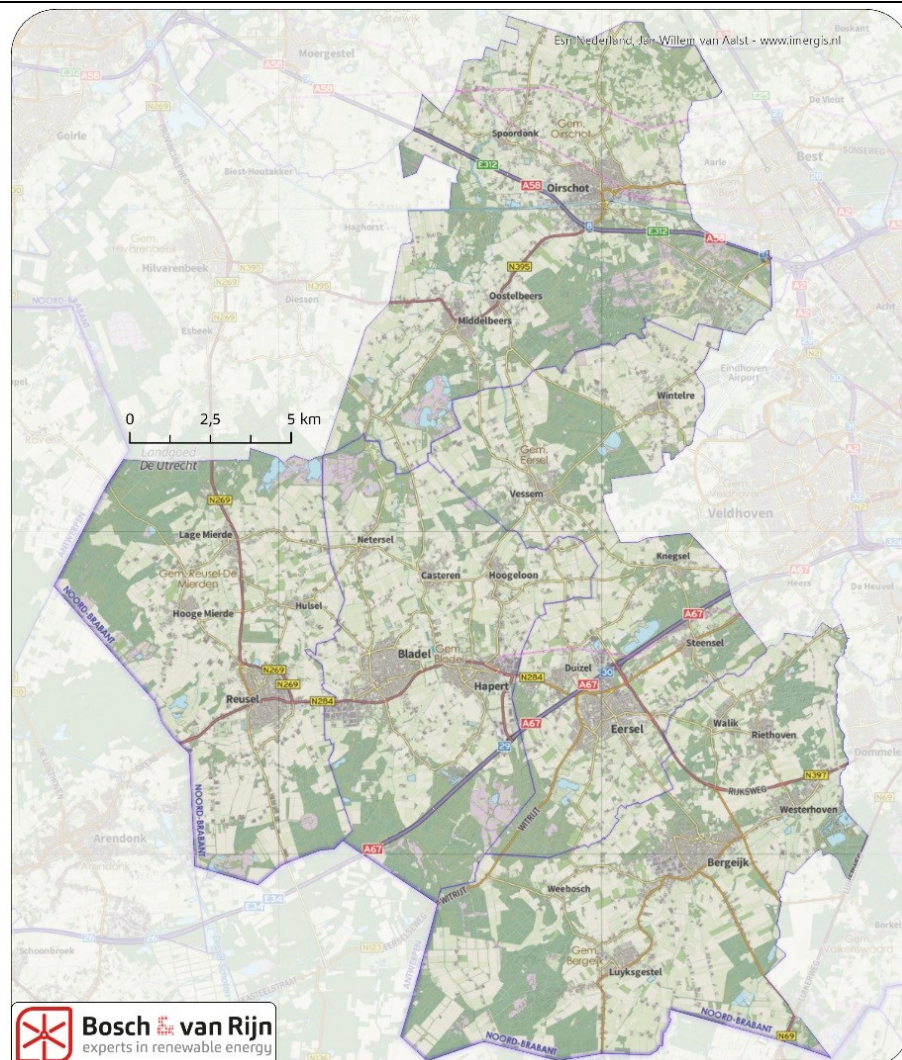
Aanleiding

De Kempengemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel, Oirschot en Reusel-De Mierden hebben een samenwerking op het gebied van duurzame energie en hebben de ambitie uitgesproken om energieneutraal te worden. Dit betekent dat uiteindelijk alle verbruikte energie binnen de gemeenten zelf op een duurzame manier moet worden opgewekt.

Om deze uitdagende doelstelling te halen moet er op verschillende vlakken veel gebeuren. Naast onder andere energiebesparing is een van de pijlers het grootschalig opwekken van duurzame energie door middel van wind en zon in de Kempen. Omdat deze vormen van energieopwekking een grote (zichtbare) landschappelijke invloed hebben, wordt hiervoor specifiek beleid opgesteld.

Om vast te leggen waar, op welke manier en onder welke randvoorwaarden en spelregels de Kempengemeenten dit willen realiseren, is een beleid en toetsingskader voor grootschalige zonne- en windenergie opgesteld. Hierin zijn voorkeursgebieden voor grootschalige zonne- en windenergie aangewezen.

Figuur 1 Plangebied: de Kempengemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel, Oirschot en Reusel – De Mierden.

De voorbereiding van dit beleidskader hebben de Kempengemeenten gecombineerd met de procedure van een plan-milieueffectrapportage (planMER). Een planMER helpt om het milieubelang volwaardig in de besluitvorming te betrekken door de milieugevolgen van verschillende opties (ook wel alternatieven genoemd) door te rekenen en te beoordelen.

Procedurestappen

Omdat het beleid en toetsingskader waar dit milieueffectrapport (MER) een onderbouwing van is geen plan of besluit is in de zin van de m.e.r.-wetgeving is er sprake van een vrijwillig en vormvrij MER¹.

Parallel aan de m.e.r. heeft een uitgebreid gebiedsproces plaatsgevonden met belangenorganisaties, inwoners en ondernemers van de Kempengemeenten. De resultaten van het planMER zijn tijdens dit gebiedsproces gebruikt om met inwoners te praten over wat wel en niet acceptabel wordt geacht en welke voorwaarden opgenomen moeten worden in het beleid en toetsingskader. Het gebiedsproces en het planMER hebben, in wisselwerking met elkaar, invloed op de inhoud van het voorkeursalternatief en het beleid en toetsingskader.

Beleid en toetsingskader

Voor het beleid en toetsingskader is het van belang om inzicht te hebben in de milieueffecten van windparken en grootschalige zonneparken binnen de Kempengemeenten. Het in 2018 opgestelde haalbaarheidsonderzoek² laat zien op welke plekken wind- of zonneparken niet passen vanwege diverse wettelijke belemmeringen.

Dit MER gaat een stap verder door voor de gebieden waar wel mogelijkheden zijn de milieueffecten in beeld te brengen.

Voor windenergie zijn verschillende 'alternatieven' gedefinieerd: opstellingen van windturbines. Vervolgens zijn deze alternatieven beoordeeld en vergeleken op een aantal voor windenergie relevante milieuthema's.

Voor zonneparken is bij de ontwikkeling van alternatieven aangesloten bij de voornaamste landschapstypen die de Kempengemeenten kenmerken: voor deze typen wordt onderzocht wat de milieueffecten zijn van het inpassen van zonneparken. De milieueffecten van zonneparken worden per landschapstype beoordeeld en vergeleken. Daarnaast wordt van de verschillende landschappen de 'draagkracht' bepaald: hoeveel zonneparken er passen zonder dat het landschap te veel wordt aangetast.

Doel van deze onderzoeken is om een onderbouwd kader te bieden voor het beleid en toetsingskader, waarin voorkeursgebieden worden aangewezen voor wind- en/of zonneparken en waarin spelregels worden vastgelegd.

¹ Het MER: milieueffectrapport. De m.e.r.: milieueffectrapportageprocedure.

² Haalbaarheidsonderzoek Grootschalige Wind- en zonne-energie de Kempen, Pondera/Wing, 16 oktober 2018.

Reikwijdte en detailniveau van het MER

De Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD), samen met de daarop ontvangen zienswijzen, dient als uitgangspunt van het MER. In aanvulling daarop gelden de volgende punten:

- Alleen windparken van tenminste 3 windturbines worden beschouwd. Dit is immers de ondergrens die wordt toegestaan in de provinciale verordening. Daarnaast geldt een opstelling van 1 of 2 windturbines niet als 'windpark' volgens de MER-wetgeving³.
- Grootschalige zonneparken worden gedefinieerd als grondgebonden parken die niet passen in het vigerende bestemmingsplan.
- Het planMER bestrijkt een groot gebied (5 gemeenten) en heeft een hoog abstractieniveau: het doel van het planMER is om van verschillende soorten opstellingen van zonne- en windparken op verschillende locaties de milieueffecten in hoofdlijnen in beeld te brengen. Er zijn geen geluids- en slagschaduwberekeningen en veldbezoeken uitgevoerd en er zijn geen fotovisualisaties gemaakt. Dergelijk onderzoek zal plaatsvinden in het kader een projectMER (een milieueffectrapport specifiek opgesteld om de milieueffecten van een concreet project te onderzoeken).

Op een aantal punten wijkt de methode uit het MER wat af van de methode uit de NRD. De onderbouwing hiervoor is te vinden in paragraaf 2.2 en 7.4.1.

Relatie met ander beleid

De Kempengemeenten werken sinds 2009 samen in de Kempische Klimaatvisie, met als doel om energieneutraal te worden.

Het beleid en toetsingskader van de Kempengemeenten is hier een onderdeel van. Daarnaast sluit het aan bij het Europese en nationale klimaatbeleid en draagt het bij aan de landelijke doelstellingen voor CO₂-reductie en doelstellingen voor opgesteld vermogen wind op land. Het realiseren van een combinatie van wind en zon strookt tevens met het provinciale beleid. De zoeklocaties voor zon en wind worden niet in alle opzichten afgestemd met de provinciale omgevingsverordening: het beleid en toetsingskader dient op de lange termijn als richtinggevend document, terwijl de verordening op kortere tijdschaal gewijzigd zou kunnen worden.

Relatie met de Regionale Energiestrategie (RES)

Momenteel is ook een samenwerking gaande in de Metropoolregio Eindhoven. De 21 betrokken gemeenten werken samen met de provincie en waterschappen aan een regionale energiestrategie (RES). De aanpak en de uitkomsten van dit planMER kunnen dienen als bouwstenen voor de RES en als input en inspiratie voor andere (deel)regio's.

³ Besluit milieueffectrapportage, bijlage A.

Figuur 2 **Metropoolregio Eindhoven.**

Methodiek MER

Een MER is een instrument om inzicht te krijgen in de milieueffecten van ingrijpende ruimtelijke plannen en projecten. Het MER onderzoekt een aantal milieu-thema's, zoals leefomgeving, ecologie, landschap en energieproductie. Om een zo goed mogelijk beeld te krijgen van de effecten van plaatsing van grootschalige zonne- en windparken worden verschillende alternatieve opstellingen onderzocht: de milieueffecten zijn immers anders als er meerdere kleine windparken of juist 1 groot windpark wordt gerealiseerd, en of een zonnepark in een kleinschalig of juist een grootschalig landschap wordt gebouwd.

De effecten van windparken en zonneparken versterken elkaar nauwelijks; daarom zijn wind en zon apart beschouwd, met elke een eigen wijze van beoordeling. Wel is afsluitend een beschouwing gegeven van verschillende manieren waarop zon en wind met elkaar gecombineerd kunnen worden, en hoe deze combinaties zich verhouden tot de duurzaamheidsdoelstelling van de gemeenten.

Externe onderzoeken

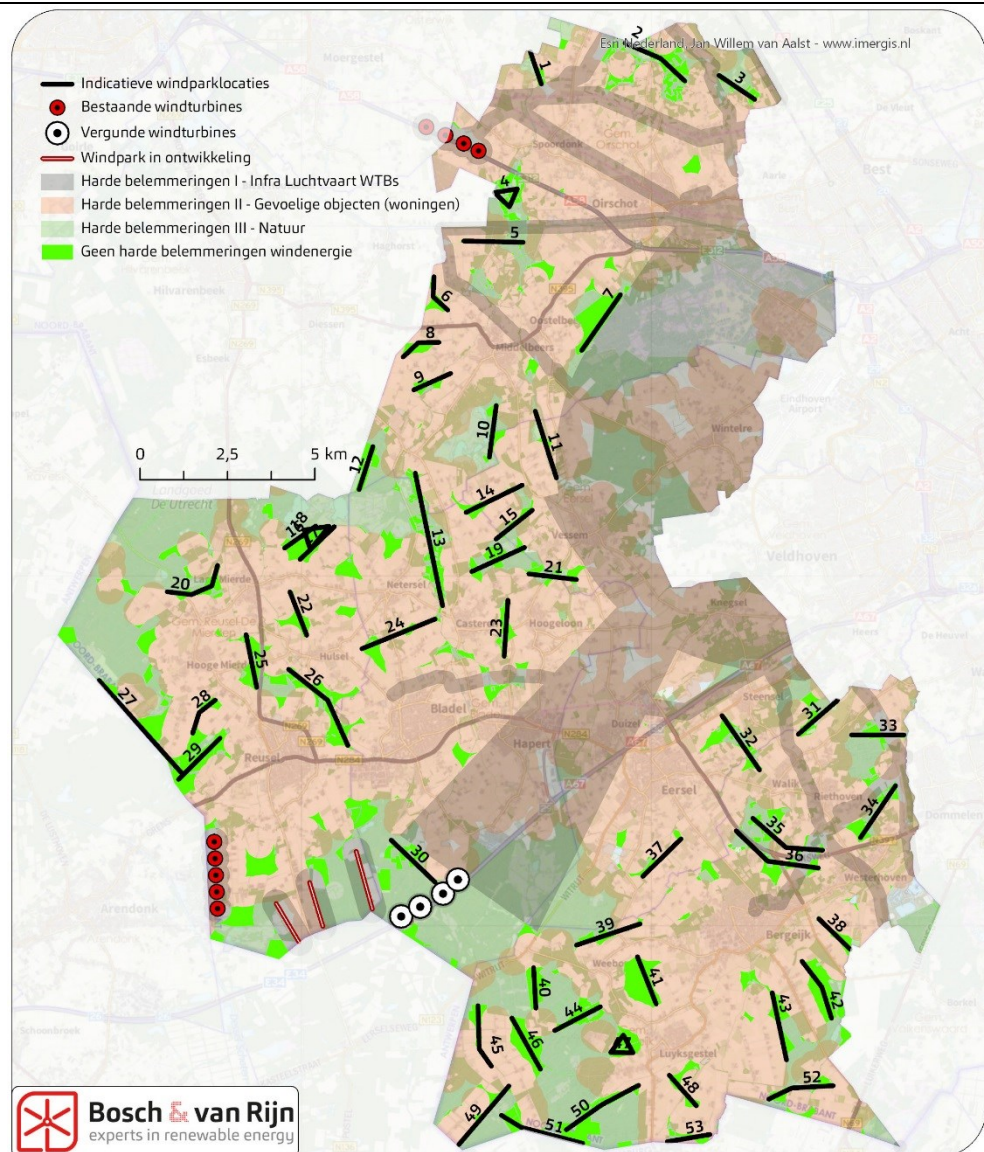
Ter onderbouwing van het MER zijn twee achtergrondrapporten opgesteld:

- Een landschapsrapport, opgesteld door landschapsbureau Roenom. Dit rapport bevat een landschappelijke beschrijving van de Kempengemeenten en een landschappelijke beoordeling van grootschalige zonneparken. Dit rapport is als Bijlage A bij het MER gevoegd.
- Een natuuronderzoek, opgesteld door Bosch & van Rijn. Dit document is een achtergrondrapport waarin een gedetailleerde beschrijving wordt gegeven van de verschillende onderzochte gebieden, en waarin is uiteengezet op welke manier de beoordeling voor dit milieuthema tot stand is gekomen. Dit rapport is als Bijlage B bij het MER gevoegd.

II. Resultaten windenergie

Uitgangspunt voor windenergie zijn de 'harde belemmeringen': plekken waar windenergie op voorhand is uitgesloten: denk hierbij aan beschermde natuurgebieden, plekken in de buurt van woningen of binnen de bouwhoogtebeperkingszone van Eindhoven Airport. De resterende locaties zijn geanalyseerd om te kijken of zij geschikt zijn voor een windpark: uit deze analyse zijn 53 potentiële windparklocaties gekomen (zie onderstaande kaart).

Figuur 3 Indicatieve ligging van locaties waar een windpark niet op voorhand is uit te sluiten.

N.B. naast de harde belemmeringen zijn ook zachte belemmeringen gedefinieerd: dit zijn belemmeringen die niet op voorhand tot uitsluiting leiden, maar wel belemmerend kunnen werken voor concrete projecten. Denk hierbij aan de radarzone rondom Eindhoven Airport en het militair oefenterrein Oirschot. Zie Figuur 11 op pagina 37 voor deze zachte belemmeringen.

De 53 windparklocaties zijn in verschillende 'Alternatieven' verdeeld, op basis van hun geografische ligging (concentratiegebieden) of aan de hand van een thematische groepering (bijvoorbeeld alle locaties langs grootschalige infrastructuur).

Tabel 1 PlanMER-alternatieven windenergie, opgebouwd uit verschillende windparklocaties.

Alternatief	Bevat de windparklocaties
Thematische alternatieven	
Nabij infrastructuur	5, 8, 25, 35, 36
Ver van leefomgeving	2, 3, 4, 7, 18, 29, 49, 50
Ver van natuurgebieden	6, 14, 23, 24, 26, 28, 37, 41
Concentratiegebieden	
Bergeijk Noord	31, 32, 33, 34, 35, 36
Bergeijk Zuidoost	38, 42, 43, 52
Bergeijk Zuidwest	39, 40, 41, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 53
Midden	10, 11, 12, 13, 14, 15, 19, 21, 23, 24
Reusel/Bladel*	30
Reusel – De Mierden	16, 17, 18, 20, 22, 25, 26, 27, 28, 29
Overige gebieden	1, 9

* Het concentratiegebied Reusel/Bladel bevat naast windparklocatie 30 ook het reeds vergunde windpark De Pals, het te vergunnen windpark High Tech Agrocampus en windpark Laarakkerdijk.

Zowel de individuele windparklocaties als de alternatieven zijn beoordeeld op de verschillende milieuthema's.

Een deel van het verschil in milieueffecten tussen de alternatieven wordt logischerwijs veroorzaakt doordat de verschillende alternatieven uit verschillende aantallen windturbines bestaan. Meer windturbines betekent doorgaans grotere milieueffecten, maar ook meer energieproductie.

Elke windparklocatie en elk alternatief wordt per milieuthema op 1 of meer beoordelingscriteria gescoord, middels een vijfpuntschaal:

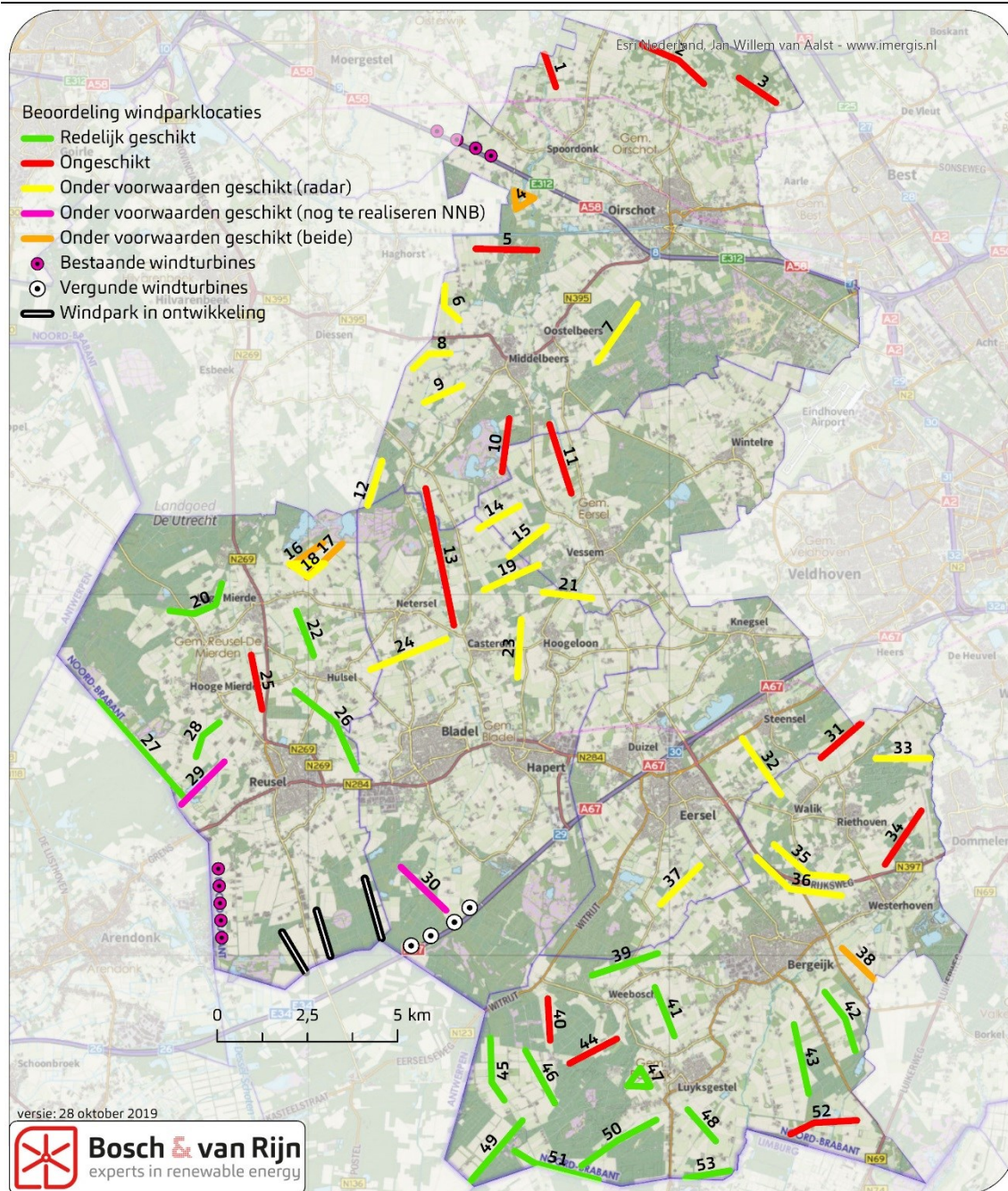
--	Grote kans op negatieve effecten of kans op grote negatieve effecten.
-	Kans op negatieve effecten
0	Kleine kans op positieve/negatieve effecten of kans op kleine positieve/negatieve effecten
+	Kans op positieve effecten
++	Grote kans op positieve effecten of kans op grote positieve effecten.

Onderstaande tabel en figuur tonen de beoordeling per windparklocatie.

Figuur 4 Beoordelingstabel per windparklocatie.

		LEEFOMGEVING					LANDSCHAP				ECOLOGIE						BWA												
Locaties Windturbines	Aantal windturbines	Aantal woningen binnen 500m	Aantal woningen binnen 1000m	Woningen<500m per GWh	Woningen<1000m per GWh	Aanwezigheid andere geluidsbronnen	Aansluiting op structuur	Herkenbaarheid	Invloed op kernkwaliteiten	Zichtbaarheid	Natura 2000-gebieden	Natuurnetwerk Brabant	Akker- en weidevogelgebied	Broedvogels	Wintervogels	Overige beschermde soorten	Bodem	Grondwater	Hemelwater	Waterkeringen	Waterberging	Archeologie	Aardkundig waardevol gebied	Energieproductie (PJ/jr)	Binnen 500-voetszone (radar)	Conclusie			
1	3	0	0	0	0	0	-	0	-	-	-	-	-	-	0	-	0	0	0	0	0	0	0	0,17	ja	Ongeschied			
2	3	0	0	0	0	0	-	-	-	-	0	-	0	-	0	-	0	0	0	0	0	0	0	0,17	ja	Ongeschied			
3	3	0	0	0	0	0	-	0	-	-	-	-	0	-	0	-	0	0	0	0	0	0	0	0,17	ja	Ongeschied			
4	3	0	0	0	0	-	-	-	-	-	0	-	0	-	0	-	0	0	0	0	0	0	0	0,17	ja	Onder voorwaarden geschikt			
5	3	-	0	-	-	-	0	0	-	-	0	-	0	-	-	-	0	0	0	0	0	0	-	0,17	ja	Ongeschied			
6	3	-	0	-	-	-	-	-	0	-	0	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,17	ja	Onder voorwaarden geschikt			
7	4	0	0	0	0	-	-	0	-	-	0	-	0	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0,22	ja	Onder voorwaarden geschikt			
8	3	-	0	-	-	-	-	-	0	-	0	0	0	-	0	-	0	0	0	0	0	0	0	0,17	ja	Onder voorwaarden geschikt			
9	3	-	-	-	-	0	-	0	-	-	-	-	0	0	0	-	0	0	0	0	0	0	-	0,17	ja	Onder voorwaarden geschikt			
10	3	0	0	0	-	-	-	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0	0	0	-	0,17	ja	Ongeschied			
11	4	-	0	-	-	-	-	0	-	-	-	-	-	-	0	-	0	0	0	0	0	0	-	0,22	ja	Ongeschied			
12	3	0	0	0	0	0	-	0	-	-	-	-	0	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0,17	ja	Onder voorwaarden geschikt			
13	7	-	-	-	-	0	-	0	-	-	-	-	0	-	0	-	0	0	0	0	0	0	-	0,39	ja	Ongeschied			
14	3	-	0	-	-	-	-	0	-	-	0	-	0	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0,17	ja	Onder voorwaarden geschikt			
15	3	-	0	-	-	-	-	0	-	-	0	-	0	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0,17	ja	Onder voorwaarden geschikt			
16	3	0	0	0	0	0	-	0	-	-	-	-	-	-	0	-	0	0	0	0	0	0	-	0,17	ja	Onder voorwaarden geschikt			
17	3	0	0	-	0	0	-	0	0	-	-	-	-	-	0	-	0	0	0	0	0	0	0	0,17	ja	Onder voorwaarden geschikt			
18	3	0	0	0	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0	0	0	-	0,17	ja	Onder voorwaarden geschikt			
19	3	0	0	0	-	-	-	0	-	-	0	-	0	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0,17	ja	Onder voorwaarden geschikt			
20	3	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0	-	0	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0,17		Redelijk geschikt			
21	3	0	-	-	-	-	-	0	-	-	-	-	0	0	0	-	0	0	0	0	0	0	0	0,17	ja	Onder voorwaarden geschikt			
22	3	-	-	-	-	-	-	0	-	-	0	0	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,17		Redelijk geschikt			
23	3	-	-	-	-	-	-	0	-	-	0	-	0	-	0	-	0	0	0	0	0	0	0	0,17	ja	Onder voorwaarden geschikt			
24	3	-	-	-	-	0	-	0	-	-	0	-	0	0	0	-	0	0	0	0	0	0	0	0,17	ja	Onder voorwaarden geschikt			
25	3	-	-	-	-	-	-	0	-	-	-	-	0	-	0	-	0	0	0	0	0	0	0	0,17		Ongeschied			
26	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	-	0	-	0	-	0	0	0	0	0	-	0	0,28		Redelijk geschikt			
27	3	0	0	0	0	0	-	0	0	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0,17		Redelijk geschikt			
28	3	-	0	-	-	0	-	-	-	-	0	0	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,17		Redelijk geschikt			
29	3	0	0	0	0	0	-	0	-	-	0	-	-	-	0	-	0	0	0	0	0	0	0	0,17		Onder voorwaarden geschikt			
30	3	0	0	0	0	-	-	0	-	-	0	-	-	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0,17		Onder voorwaarden geschikt			
31	3	0	-	-	-	-	-	0	-	-	-	-	-	-	0	-	0	0	0	0	0	0	0	0,17	ja	Ongeschied			
32	4	-	-	-	-	-	0	0	-	-	-	-	0	0	0	-	0	0	0	0	0	0	0	0,22	ja	Onder voorwaarden geschikt			
33	3	0	-	-	-	0	-	0	-	-	0	-	0	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0,17	ja	Onder voorwaarden geschikt			
34	4	-	-	-	-	-	-	0	-	-	0	-	0	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0,22	ja	Ongeschied			
35	4	0	-	0	-	-	+	-	-	-	0	-	0	-	-	-	0	0	0	0	0	-	0	0,22	ja	Onder voorwaarden geschikt			
36	5	-	-	-	-	-	+	-	-	-	0	-	0	-	-	-	0	0	0	0	0	-	0	0,28	ja	Onder voorwaarden geschikt			
37	3	-	-	-	-	0	-	0	-	-	0	-	0	-	0	-	0	0	0	0	0	0	0	0,17	ja	Onder voorwaarden geschikt			
38	3	0	-	-	-	0	-	0	-	-	0	-	-	-	0	-	0	0	0	0	0	0	0	0,17	ja	Onder voorwaarden geschikt			
39	4	-	-	-	-	0	-	0	-	-	0	-	0	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0,22		Redelijk geschikt			
40	3	0	0	-	0	0	-	0	-	-	0	-	0	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0,17		Ongeschied			
41	3	-	-	-	-	0	-	0	0	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,17		Redelijk geschikt			
42	4	0	0	0	0	0	-	-	0	-	0	-	-	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0,22		Redelijk geschikt			
43	4	-	0	-	0	0	-	0	0	-	0	-	-	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0,22		Redelijk geschikt			
44	3	0	-	-	-	0	-	0	-	-	0	-	0	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0,17		Ongeschied			
45	4	-	0	-	0	0	-	-	0	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0,22		Redelijk geschikt			
46	3	0	0	0	0	0	-	0	0	-	0	-	-	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0,17		Redelijk geschikt			
47	3	-	-	-	-	0	-	-	-	-	0	-	0	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0,17		Redelijk geschikt			
48	3	-	-	-	-	0	-	0	0	-	0	-	-	0	0	-	0	0	0	0	0	0	0	0,17		Redelijk geschikt			
49	4	0	0	-	0	0	-	0	-	-	0	-	-	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0,22		Redelijk geschikt			
50	3	-	-	-	-	0	-	-	-	-	-	-	0	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0,17		Redelijk geschikt			
51	4	0	0	0	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0,22		Redelijk geschikt			
52	4	-	0	-	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0	0	-	0	0,22		Ongeschied			
53	3	-	0	-	0	0	-	0	0	-	-	-	0	0	0	-	0	0	0	0	0	0	0	0,17		Redelijk geschikt			

Figuur 5 Beoordeling per windparklocatie: op de kaart.

De tabel hieronder toont de resultaten van de milieuonderzoeken per alternatief. De toelichting hierop is te vinden in Hoofdstuk 5.

Tabel 2 Samenvatting milieueffecten windenergie – per alternatief.

Alternatieven	LEEFOMGEVING					LANDSCHAP				ECOLOGIE						Bodem, Water & Archeologie							
	Woningen <500m	Woningen<1000	Woningen<500m per GWh	Woningen<1000 per GWh	Aanwezigheid andere geluidsbronnen	Interferentie	Aansluiting op structuren	Invloed op kernkwaliteit	Zichtbaarheid	Natura 2000-gebieden	NNB	Akker- en weidevogelgebieden	Broedvogels	Wintervogels	Overige beschermde soorten	Bodem	Grondwater	Hemelwater	Waterkeringen	Waterberging	Archeologie	Aardkundig waardevolle gebieden	P/jr
Infrastructuur	-	-	-	-	-	0	0	-	-	0	-	0	-	-	-	0	0	0	0	0	-	0	1,0
Leefomgeving	-	-	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0	0	0	1,6
Natuur & Landschap	-	-	-	-	-	0	-	-	-	0	-	0	-	0	-	-	0	0	0	0	0	0	1,5
Concentratie - Bergeijk Noord	-	-	-	-	-	-	0	-	-	-	-	0	-	-	-	-	0	0	0	0	0	0	1,3
Concentratie - Bergeijk Zuidoost	-	-	-	-	0	-	-	-	-	0	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0,8
Concentratie - Bergeijk Zuidwest	-	-	-	-	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0	0	0	2,4
Concentratie - Midden	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0	0	-	1,9
Concentratie - Reusel - De Mierden	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0	0	0	1,8
Concentratie - Reusel/Bladel	0	0	0	0	-	-	-	-	-	0	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0,2
Overig	-	-	-	-	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0	-	0	0	0	0	0	0	0,3

Naar verwachting (en zoals uit bovenstaande tabel blijkt) scoort het alternatief 'Leefomgeving' gunstig op het milieuthema Leefomgeving, en scoort het alternatief 'Natuur & Landschap' gunstig op het milieuthema ecologie.

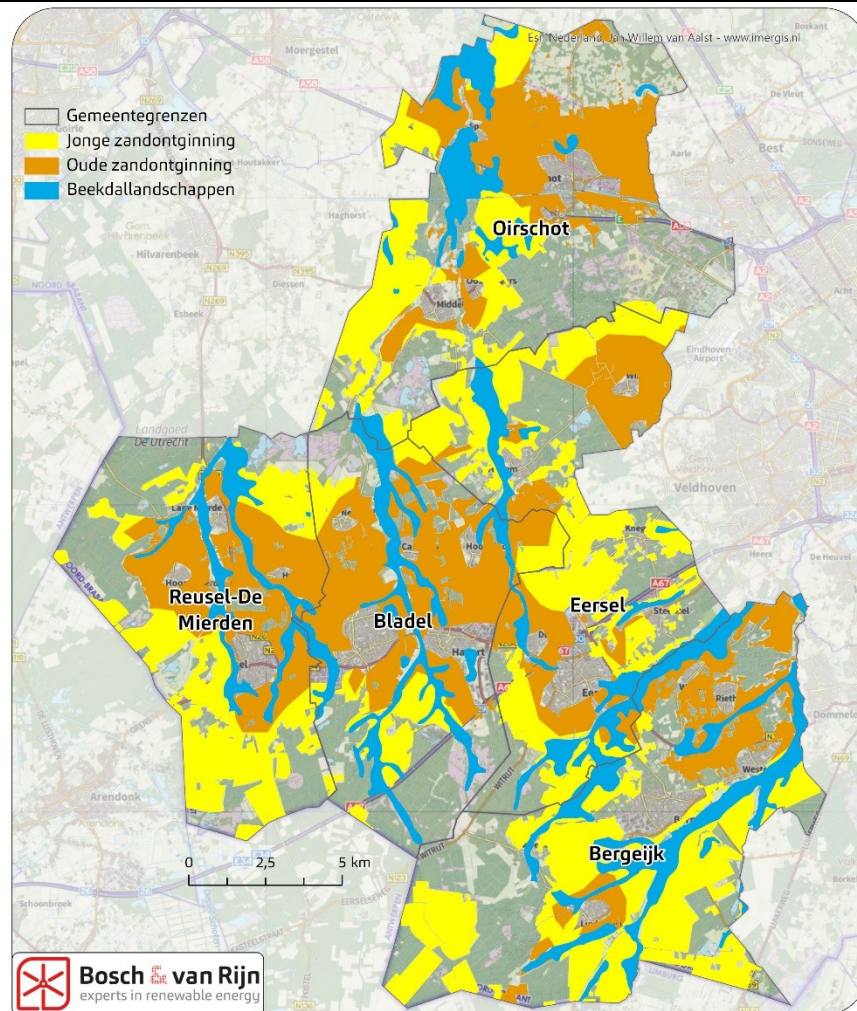
De meeste alternatieven stellen de Kempengemeenten in staat een significant deel van de regionale doelstelling (opwek van 6,67 PJ duurzame energie per jaar) in te vullen met windenergie.

III. Resultaten zonneparken

Voor zonneparken zijn geen locaties als alternatieven aangewezen, maar is een vergelijking gemaakt tussen de verschillende landschapstypen die binnen de Kempengemeenten voorkomen. Onderstaande figuur toont deze landschapstypen. In dit MER is gekeken wat de effecten van zonneparken zijn binnen de drie meest relevante landschapstypen; Oude zandontginning, Jonge zandontginning en Beekdalen. Daarbij is voor wat betreft 'draagkracht' van het landschap ook onderscheid gemaakt tussen grote zonneparken, middelgrote zonneparken en kleine zonneparken.

Beschermde natuurgebieden (Natura 2000-gebieden en het Natuurnetwerk Brabant) worden niet in de beoordeling betrokken; dergelijke natuurgebieden worden als harde belemmeringen gezien.

Figuur 6 MER-alternatieven voor zonneparken, op basis van de voorkomende landschapstypen.

Naast de verschillende landschapstypen wordt nog een onderzoeksgebied onderscheiden: locaties met een afwijkend gebruik en landschappelijke uitstraling. Dit zijn locaties die door hun (vroegere) gebruiksfunctie een afwijkende vorm of plaatsing in het landschap hebben en daarom als op zichzelf staande elementen in het omliggende landschap(stype) liggen. Dit geeft soms de mogelijkheid om hier op een afwijkende manier, afwijkend van de standaard inpassingsmogelijkheden van het omliggende landschap, zonneparken te plaatsen. Het gaat hier voornamelijk om voormalige vuilstorten. Het betreft veelal kleine locaties van enkele hectaren groot verspreid over de Kempengemeenten. Uit de beoordeling blijkt dat de bijdrage van deze locaties aan de doelstelling verwaarloosbaar klein is.

De milieueffecten van zonneparken worden beschreven in Hoofdstuk 7 van het MER. De landschappelijke beoordeling is als Bijlage A opgenomen en in het landschapshoofdstuk samengevat.

Kortgezegd zijn de landschappelijke effecten het belangrijkste en het meest onderscheidend: het ene landschap is beter geschikt voor inpassing van grootschalige zonneparken dan het andere. Met name de jonge zandontginningslandschappen bieden potentie voor een significante bijdrage aan de duurzaamheidsdoelstelling van de Kempengemeenten.

Voor wat betreft effecten op de bodem is het detailniveau van het planMER ontoereikend om een onderscheidende uitspraak te doen over de onderzochte alternatieven.

Zie onderstaande tabel voor de resultaten. Zie voor een uitgebreide toelichting per milieuthema Hoofdstuk 7.

Tabel 3 Samenvatting milieueffecten zonneparken.

MERalternatief	Leefomgeving	LANDSCHAP							ECOLOGIE						BWAA				
		Karakteristiek	Bestaande structuren en patronen	Cultuurhistorische waarden	Zichtbaarheid	Verdichting als aantasting	Maat en schaal	Mitigerende maatregelen	N2000	NNB	Akker- en weidevogels	Broedvogels	Wintervogels	Soortenbescherming	Bodem	Water	Archeologie	Aardkundig waardevolle gebieden	Energieproductie
Oude zandontginningen	0	-	-	-	-	+	0	0	0	0	-	0	0	-	-	0	Geen beoordeling	Geen beoordeling	+
Jonge zandontginningen	0	-	+	0	-	-	+	-	0	0	-	0	0	-	-	0			++
Beekdalen	0	-	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	0	-	-	0			0
Bijzondere locaties	0	-	-	0	-	+	-	-	Geen beoordeling						-	-			0

Uit de analyse van de mogelijke energieproductie blijkt dat grootschalige zonneparken een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan de regionale duurzaamheidsdoelstelling (6,67 PJ duurzame opwek per jaar). De potentie ligt met name in de Jonge zandontginningen (max. ca. 2,2 PJ/jr) en de Oude zandontginningen (max. ca. 0,7 PJ/jr).

Ter vergelijking: de potentie van zon op dak is in de Kempengemeenten ca. 1,7 PJ/jaar. (Bron: 'Haalbaarheidsonderzoek grootschalige wind- en zonne-energie De Kempen', Pondera, 2018)

IV. Beschouwing

Voor windenergie geldt dat niet alle 53 windparklocaties zonder meer realiseerbaar zijn. Sommige windparklocaties liggen te dicht bij het Natuurnetwerk Brabant (deze locaties zijn als 'ongeschikt' aangemerkt in Figuur 5). Zij zijn onder de huidige provinciale omgevingsverordening niet toegestaan. Andere windparklocaties zijn slechts onder voorwaarden mogelijk. Denk hierbij aan locaties nabij Eindhoven Airport, waar een streng regime voor radarhindertoetsing geldt, en locaties in of nabij gebieden waar in de toekomst Natuurnetwerk Brabant gerealiseerd wordt.

Voor zonne-energie blijkt uit de landschappelijke beoordeling dat de beekdallandschappen in de Kempengemeenten niet geschikt zijn. De beste gebieden voor realisatie van grote zonneparken zijn de jonge zandontginningsgebieden en (in mindere mate) de oude zandontginningsgebieden. De realistische potentie van deze gebieden is veel kleiner dan de theoretisch maximale potentie, doordat het landschap maar een bepaalde hoeveelheid zonneparken aankan. Dit heet de draagkracht van het landschap.

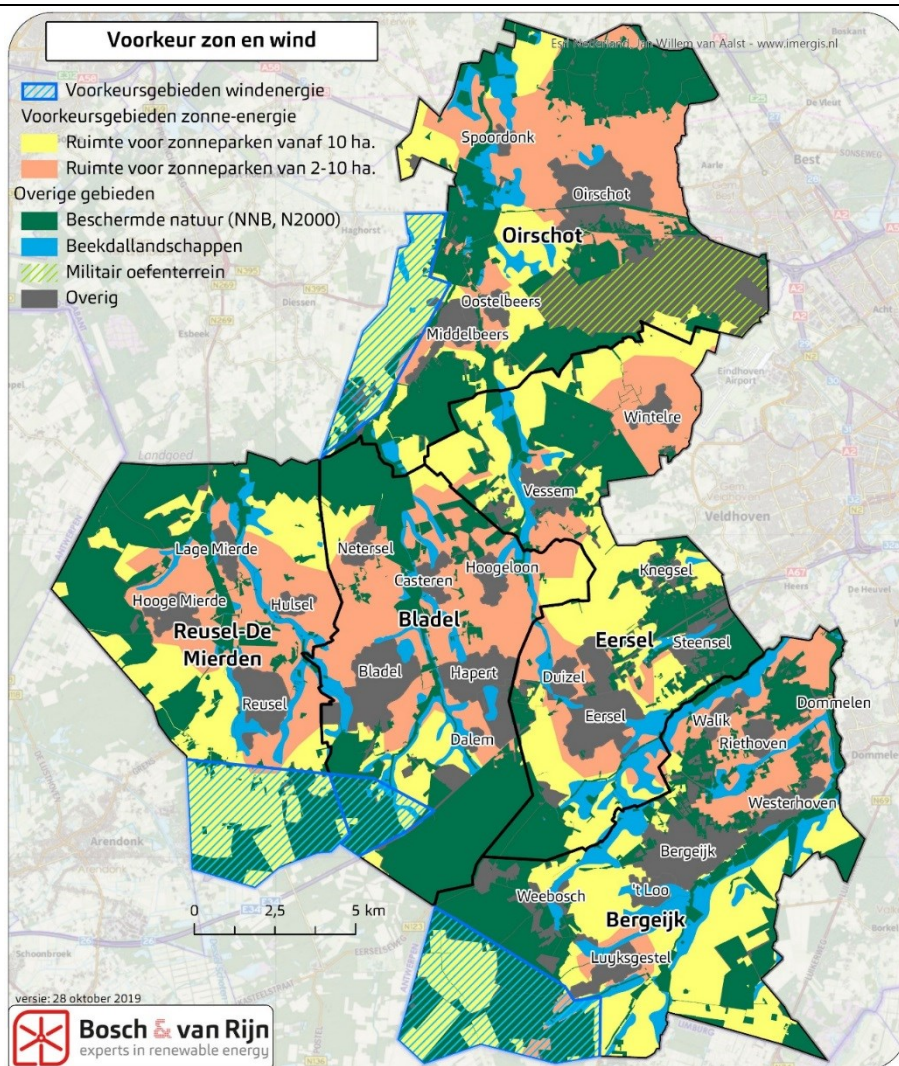
Indien rekening gehouden wordt met de draagkracht van het landschap (voor wat betreft zonne-energie) is de hoeveelheid energie die kan worden opgewekt met wind- en zonne-energie minder dan de duurzaamheidsdoelstelling. Deze doelstelling hoeft echter niet met enkel grootschalige zon en wind te worden ingevuld.

V. Voorkeursalternatief

Op basis van zowel de milieueffecten, alsook de input vanuit ophaalsessies in de Kempen en politieke wensen is een voorkeursalternatief bepaald.

Voor windturbines geldt een voorkeur in de aangewezen voorkeursgebieden (zie figuur hieronder).

Figuur 7 Het Voorkeursalternatief: voorkeursgebieden voor windenergie. Zonneparken kunnen in de oude- en jonge zandontginning worden gerealiseerd, mits voorzien van een landschappelijk ontwerp.

Voor zonneparken geldt dat deze kunnen worden gerealiseerd in jonge (>10ha.) en oude (2-10ha.) zandontginningsgebieden. De voorkeursvolgorde waarin zonneparken tot ontwikkeling worden gebracht komt in het beleid en toetsingskader tot uitdrukking in een zonneladder. Windparken buiten de aangewezen concentratiegebieden zijn niet uitgesloten, maar moeten op individuele basis beoordeeld worden. Voor

zowel zonne- als windparken geldt dat plaatsing in of over NNB en Natura-2000 gebieden in principe niet is toegestaan.

De milieueffecten van het VKA zijn apart onderzocht en weergegeven in Hoofdstuk 10. Hieruit blijkt dat het voorkeursalternatief niet op alle beoordelingscriteria het beste scoort, maar wel een significante bijdrage aan de Kempische duurzaamheidsdoelstelling combineert met een aanvaardbare milieubelasting, tegemoetkomt aan wensen van de inwoners van de Kempengemeenten en kan rekenen op politiek draagvlak.

De potentiële energieopbrengst van het VKA bedraagt ca. 2,8 PJ/jr voor windenergie en 2,9 PJ/jr voor zonne-energie. De Kempische duurzaamheidsdoelstelling (die niet alleen met grootschalige wind en zon hoeft te worden ingevuld) bedraagt 6,67 PJ/jr.

Inhoudsopgave

SAMENVATTING VOOR HET PUBLIEK	2
I. Inleiding	3
II. Resultaten windenergie	7
III. Resultaten zonneparken	11
IV. Beschouwing	13
V. Voorkeursalternatief	14
INHOUDSOPGAVE	16
HOOFDSTUK 1 INLEIDING	18
1.1 Aanleiding	19
1.2 Waarom een planMER?	19
1.3 Betrokken partijen	20
1.4 Onderzoeksopgave	21
1.5 Opbouw van het MER	22
HOOFDSTUK 2 UITGANGSPUNTEN	23
2.1 Een beleid en toetsingskader	24
2.2 Reikwijdte en Detailniveau van het MER	24
2.3 Eerder onderzoek	24
2.4 Referentiesituatie	25
2.5 Zoekgebied verstedelijking	25
HOOFDSTUK 3 BELEIDSKADER ZONNE- EN WINDENERGIE	27
3.1 Inleiding	28
3.2 Europees beleid	28
3.3 Rijksbeleid	28
3.4 Provinciaal beleid	29
3.5 Regionaal en gemeentelijk beleid	32
DEEL A: WINDPARKEN	33
HOOFDSTUK 4 ALTERNATIEVEN WINDENERGIE	34
4.1 Inleiding	35
4.2 Harde Belemmeringen	35
4.3 Zachte belemmeringen	36
4.4 Alternatieven windenergie	37
4.5 Alternatieven: Afmetingen	44
4.6 Kleinere windturbines	45
HOOFDSTUK 5 MILIEUEFFECTEN WINDENERGIE	48
5.1 Inleiding	49
5.2 Beoordelingsmethodiek	49
5.3 Leefomgeving	50
5.4 Landschap en cultuurhistorie	59
5.5 Ecologie	89
5.6 Bodem	101
5.7 Water	102
5.8 Archeologie	107
5.9 Aardkundig waardevolle gebieden	110
5.10 Energieopbrengst en vermeden emissies	112
5.11 Netinpassing	115
5.12 Samenvatting milieueffecten per alternatief	117

DEEL B: GROOTSCHALIGE ZONNEPARKEN	120
HOOFDSTUK 6 ALTERNATIEVEN ZON	121
6.1 <i>Inleiding</i>	122
6.2 <i>Beschikbare ruimte</i>	122
6.3 <i>Alternatieven: onderzoeksgebieden</i>	123
6.4 <i>Afmetingen van zonneparken</i>	126
HOOFDSTUK 7 MILIEUEFFECTEN ZON	127
7.1 <i>Inleiding</i>	128
7.2 <i>Beoordelingsmethodiek</i>	128
7.3 <i>Leefomgeving (geluid, luchtkwaliteit en veiligheid)</i>	130
7.4 <i>Landschap en cultuurhistorie</i>	132
7.5 <i>Ecologie</i>	142
7.6 <i>Bodem</i>	151
7.7 <i>Water</i>	153
7.8 <i>Archeologie</i>	155
7.9 <i>Aardkundig waardevolle gebieden</i>	159
7.10 <i>Energieopbrengst en vermeden emissies</i>	161
7.11 <i>Netinpassing</i>	169
7.12 <i>Samenvatting milieueffecten</i>	171
DEEL C: BESCHOUWING	172
HOOFDSTUK 8 VERGELIJKING ALTERNATIEVEN	173
8.1 <i>Inleiding</i>	174
8.2 <i>Alternatieven windenergie</i>	174
8.3 <i>Individuele windparklocaties</i>	180
8.4 <i>Alternatieven zonne-energie</i>	183
HOOFDSTUK 9 COMBINATIE ZON EN WIND	185
9.1 <i>Voor- en nadelen</i>	186
9.2 <i>Combinatiealternatieven</i>	188
HOOFDSTUK 10 VOORKEURSALETERNATIEF	191
10.1 <i>Totstandkoming van het voorkeursalternatief</i>	192
10.2 <i>Beschrijving van het voorkeursalternatief</i>	193
10.3 <i>Beoordeling van het voorkeursalternatief</i>	197
HOOFDSTUK 11 LEEMTEN IN KENNIS	210
HOOFDSTUK 12 BIJLAGEN	212
BIJLAGE A LANDSCHAPSRAPPORT ROENOM	213
BIJLAGE B ACHTERGRONDRAPPORT ECOLOGIE	213

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De Kempengemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel, Oirschot en Reusel-De Mierden hebben een samenwerking op het gebied van duurzame energie en hebben de ambitie uitgesproken om energieneutraal te worden. Dit betekent dat uiteindelijk alle verbruikte energie binnen de gemeenten zelf op een duurzame manier moet worden opgewekt.

Deze ambitie moet gezien worden in de context van de Nederlandse energietransitie en het nationale klimaatakkoord, waarin wordt uitgegaan van een reductie van 49% CO₂-uitstoot in 2030. Om dit te bereiken dient de opwekking van duurzame energie op land toe te nemen tot 35 TWh/jaar in 2030. Een groot deel van deze opgave zal met grootschalige zonne- en windenergie worden gerealiseerd. De uitvoering zal worden vastgelegd in dertig regionale energiestrategieën (RES), waarin per regio wordt aangegeven hoeveel en waar de realisatie plaatsvindt. De Kempengemeenten maken deel uit van de Metropoolregio Eindhoven.

Om deze uitdagende doelstelling te halen moet er op verschillende vlakken veel gebeuren. Naast energiebesparing is een van de pijlers het grootschalig opwekken van duurzame energie door middel van wind en zon in de Kempen. Omdat deze vorm van energieopwekking een grote (zichtbare) landschappelijke invloed heeft, wordt hiervoor specifiek beleid opgesteld.

Om vast te leggen waar, op welke manier en onder welke randvoorwaarden en spelregels de Kempengemeenten dit willen realiseren, zal een beleid en toetsingskader voor grootschalige zonne- en windenergie worden opgesteld. Hierin worden voorkeursgebieden voor grootschalige zonne- en windenergie aangewezen.

De voorbereiding van dit beleidskader hebben de Kempengemeenten gecombineerd met de procedure van een plan-milieueffectrapportage (planMER.) zodat de milieugevolgen van de keuzes in het beleidskader inzichtelijk zijn. Dit planMER biedt de informatie die nodig is voor het maken van ruimtelijke beleidskeuzes.

1.2 Waarom een planMER?

Europese en nationale wetgeving schrijven voor dat voor plannen en besluiten die activiteiten met potentieel aanzienlijke milieueffecten mogelijk maken, de m.e.r.-procedure of m.e.r.-beoordelingsprocedure wordt doorlopen. M.e.r. staat voor milieueffectrapportage. Het doel van een milieueffectrapportage is om het milieubelang een volwaardige plaats te geven in de besluitvorming over dergelijke activiteiten.

De activiteiten waarop dit van toepassing is zijn gegeven in het Besluit m.e.r. (windparken worden vermeld in onderdeel D van de bijlage van het besluit). De m.e.r.-procedure resulteert in een milieueffectrapport (MER). Er wordt onderscheid gemaakt tussen de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en structuurvisies (plan-m.e.r.) en projecten (project-m.e.r.). Een plan-m.e.r. wordt uitgevoerd op milieueffecten die op hoofdlijnen worden beoordeeld, terwijl

een project-m.e.r. specifiek en gedetailleerd ingaat op milieueffecten op de locatie waar een ontwikkeling geprojecteerd is (bijvoorbeeld vegetatie en doelsoorten).

Het beleid en toetsingskader grootschalige zonne- en windenergie dat door de Kempengemeenten wordt opgesteld geldt niet als plan of structuurvisie. Daarnaast zijn zonneparken niet m.e.r.(beoordelingsplichtig). Toch is ervoor gekozen om het beleid en toetsingskader door middel van een MER te onderbouwen. Het MER is daardoor vrijwillig en vormvrij.

Dit planMER beschouwt de milieueffecten van grootschalige zonne⁴- en windenergieprojecten op een hoog abstractieniveau met een brede en algemene insteek vanwege de reikwijdte. Het is uitgevoerd ter onderbouwing van de ruimtelijke keuzen in het beleid en toetsingskader. Indien zich na vaststelling van het beleid en toetsingskader concrete projecten aandienen, moet per project (of combinatie van projecten) worden nagegaan of een m.e.r.-beoordeling nodig is of mogelijk een aanvullend projectMER moet worden opgesteld⁵, gekoppeld aan het ruimtelijk plan of besluit waarmee het project juridisch planologisch wordt mogelijk gemaakt. Een dergelijke m.e.r.-beoordeling of MER kent een hoger detailniveau dan het voorliggende planMER en gaat bovendien uit van een concreet voornemen waarvoor een vergunning wordt aangevraagd. Wanneer in voorliggend document wordt gesproken over 'het MER' dan wordt daarmee dit planMER bedoeld.

1.3 Betrokken partijen

Initiatiefnemer

De vijf gemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel, Oirschot en Reusel – de Mierden tezamen het beleid en toetsingskader voor dat in elk van de vijf gemeenten ter vaststelling aan de gemeenteraad wordt aangeboden. Daarmee zijn zij ook initiatiefnemer voor het planMER.

Bevoegd gezag

Het bevoegd gezag zijn de vijf gemeenteraden van de Kempengemeenten.

Adviseurs en bestuursorganen

Er heeft interne afstemming plaatsgevonden met de afdelingen RO en recreatie/toerisme van de gemeenten. Ook is de provincie Noord-Brabant nauw betrokken bij de totstandkoming van het beleid en toetsingskader.

Commissie voor de milieueffectrapportage

De onafhankelijke Commissie voor de milieueffectrapportage (Cie-m.e.r.) beoordeelt het MER na publicatie op juistheid en volledigheid. De Commissie brengt advies uit aan het bevoegd gezag.

⁴ Grootschalige zonneparken zijn niet m.e.r.(beoordelings)plichtig. Uit volledigheid zijn ook de milieueffecten van zonneparken onderzocht.

⁵ Indien het betreffende project m.e.r.(beoordelings)plichtig is.

Belanghebbenden

Inwoners, ondernemers, natuur- en milieuorganisaties en andere maatschappelijke organisaties worden bij de planvorming betrokken. In de fase van de tervisielegging van de notitie reikwijdte en detailniveau (NRD) heeft eenieder de mogelijkheid gehad zienswijzen kenbaar te maken met een schriftelijke reactie. Daarna zijn het MER en het ontwerp beleid en toetsingskader opgesteld. Gedurende deze periode hebben verschillende bijeenkomsten plaatsgevonden waarop inwoners, ondernemers en overige belanghebbenden de mogelijkheid kregen om mee te praten.

1.4 Onderzoeksopgave

Het MER heeft als primaire doel te onderzoeken hoeveel duurzame energie er door middel van grootschalige zonne- en windparken kan worden opgewekt binnen de Kempengemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel, Oirschot en Reusel-De Mierden. Op deze manier kan de potentie van deze beide opwekkingsvormen in het beleid en toetsingskader worden beschouwd in de context van de totale opgave.

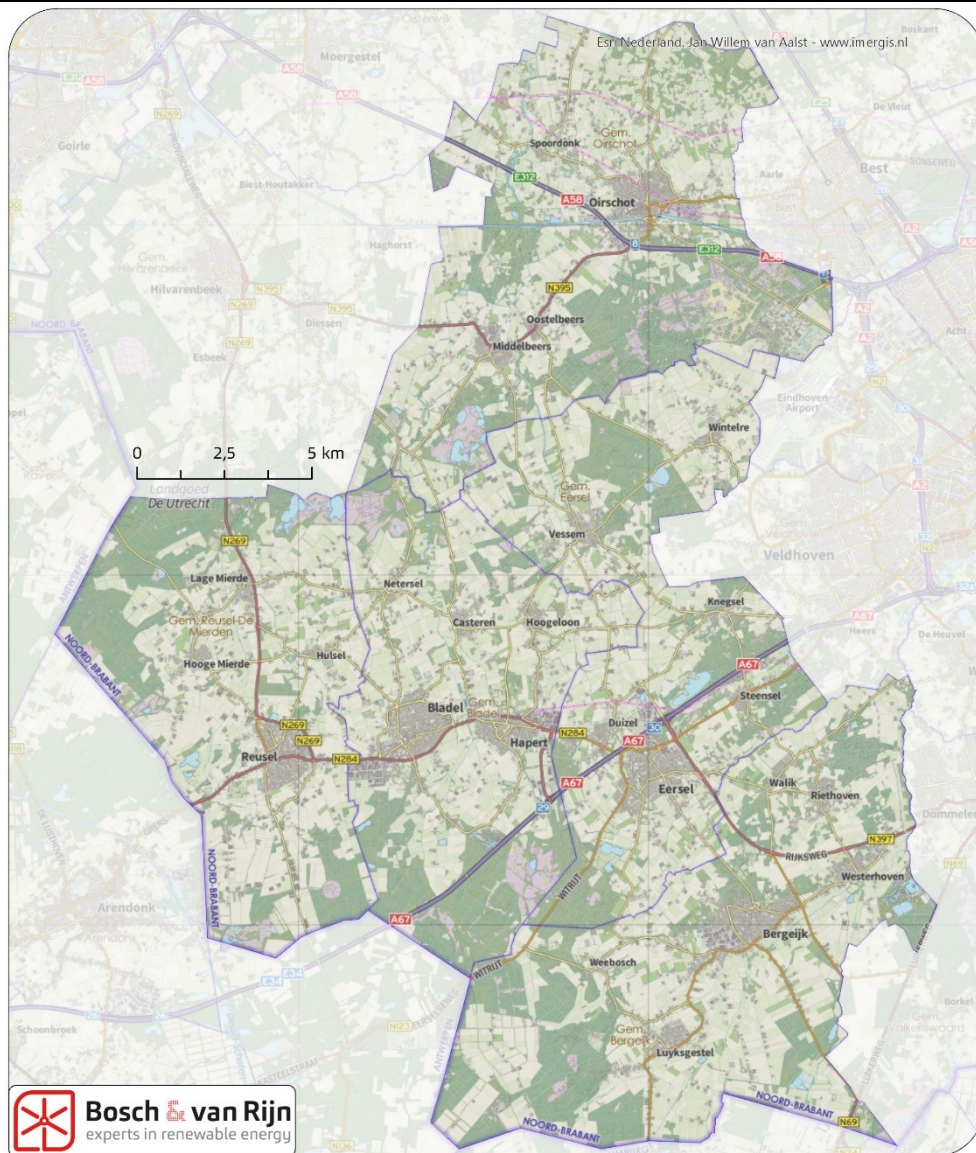
Het beleid en toetsingskader beperkt zich om twee redenen tot de bronnen wind-energie en (grootschalige) zonne-energie:

- 1) Voor deze technieken zijn ruimtelijke kaders nodig om ongewenste (milieu)effecten zo veel mogelijk te voorkomen en te zorgen voor goede landschappelijke inpassing.
- 2) Deze technieken hebben momenteel het grootste aandeel in de nationale samenstelling van de hoeveelheid opgewekte duurzame energie (bijstook van biomassa in kolencentrales daargelaten).

Dit wil niet zeggen dat overige technieken zijn uitgesloten, maar enkel dat deze niet onder het beleid en toetsingskader vallen. Voor deze technieken geldt dat een ruimtelijke afweging per project kan worden gemaakt.

Voor zowel zon als wind wordt onderzocht waar dit binnen de gemeenten mogelijk is en aan welke eisen toekomstige projecten moeten voldoen.

Figuur 8 Plangebied: de Kempengemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel, Oirschot en Reusel – De Mierden.

1.5 Opbouw van het MER

Het MER geeft op hoofdlijnen inzicht in de milieueffecten van de realisatie van windturbines en grootschalige zonneparken in de Kempengemeenten. Het MER beschrijft het beleid, de relevante wet- en regelgeving, het studiegebied en de te verwachten effecten.

Het beleid en toetsingskader waar het MER een onderbouwing van is wijst gebieden aan waar, al dan niet onder voorwaarden, de plaatsing van windturbines en grootschalige zonneparken al dan niet gewenst is.

Na de algemene hoofdstukken over het bereik van het MER en het beleidskader is het MER opgedeeld in deel A (windenergie), deel B (zonne-energie) en deel C (beschouwing).

Hoofdstuk 2 Uitgangspunten

2.1 Een beleid en toetsingskader

Voor het beleid en toetsingskader is het van belang om in beeld te hebben welke milieueffecten er horen bij plaatsing van grootschalige zonne- en windparken binnen de Kempengemeenten.

Ten behoeve hiervan wordt in voorliggend PlanMER voor een aantal gebieden waar zonneparken en/of windparken passen 'alternatieven' gedefinieerd: opstellingen van zonneparken of windturbines. Vervolgens worden deze alternatieven beoordeeld en vergeleken op een aantal voor windenergie en zonne-energie relevante milieuthema's.

Doel van deze onderzoeken is om een onderbouwd kader te bieden voor het op te stellen beleid en toetsingskader, waarin gebieden kunnen worden aangewezen of uitgesloten voor wind- en/of zonneparken.

2.2 Reikwijdte en Detailniveau van het MER

De Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) benoemt welke milieutechnische aspecten in het MER worden onderzocht en vormt samen met de daarop ontvangen zienswijzen het uitgangspunt van het MER. Zowel de NRD als de nota van beantwoording van zienswijzen hierop zijn te raadplegen via de website van de Kempengemeenten.

De methode voor de landschappelijke beoordeling van zonneparken uit de NRD is op twee belangrijke punten gewijzigd. Een toelichting en onderbouwing van deze wijziging is opgenomen in paragraaf 7.4.

2.3 Eerder onderzoek

Uit eerder onderzoek (Haalbaarheidsonderzoek Grootschalige Wind- en Zonne-energie de Kempen, 2018) is een aantal gebieden naar voren gekomen waar wind- en zonne-energie zou passen, de zogenaamde zoekgebieden.

Binnen deze gebieden worden in voorliggend PlanMER 'alternatieven' gedefinieerd voor windturbines. Vervolgens worden deze alternatieven beoordeeld en vergeleken op een aantal voor windenergie relevante milieuthema's.

Voor zonneparken gelden minder ruimtelijke beperkingen, waardoor het niet goed mogelijk is om geografisch verschillende zoekgebieden te definiëren. Daarom is voor zonneparken en onderverdeling gemaakt in duidelijk onderscheidbare gebiedstypen, waarvan de landschappelijke impact en de draagkracht in beeld is gebracht.

2.4 Referentiesituatie

De milieueffecten van de onderzochte alternatieven worden beoordeeld ten opzichte van de referentiesituatie: dat is de situatie die in de toekomst zal ontstaan als het project niet wordt gerealiseerd. De referentiesituatie bestaat uit de huidige situatie plus relevante autonome ontwikkelingen.

Onderstaande lijst geeft een overzicht van dergelijke autonome ontwikkelingen.

Tabel 4 Autonome ontwikkelingen.

Ontwikkeling
Windpark de Pals (vergund in 2019). Nog niet onherroepelijk. (Gemeente Bladel)
Windpark High-Tech Agrocampus (nog niet vergund). (Gemeente Reusel – De Mierden)
Realisatie provinciale weg N69
Natuurcompensatie N69
Aanpak provinciale weg N284
Ontwikkeling bedrijventerrein Kleine Hoeven (Gemeente Reusel – De Mierden)
Ontwikkeling Kempisch Bedrijvenpark (Hapert)

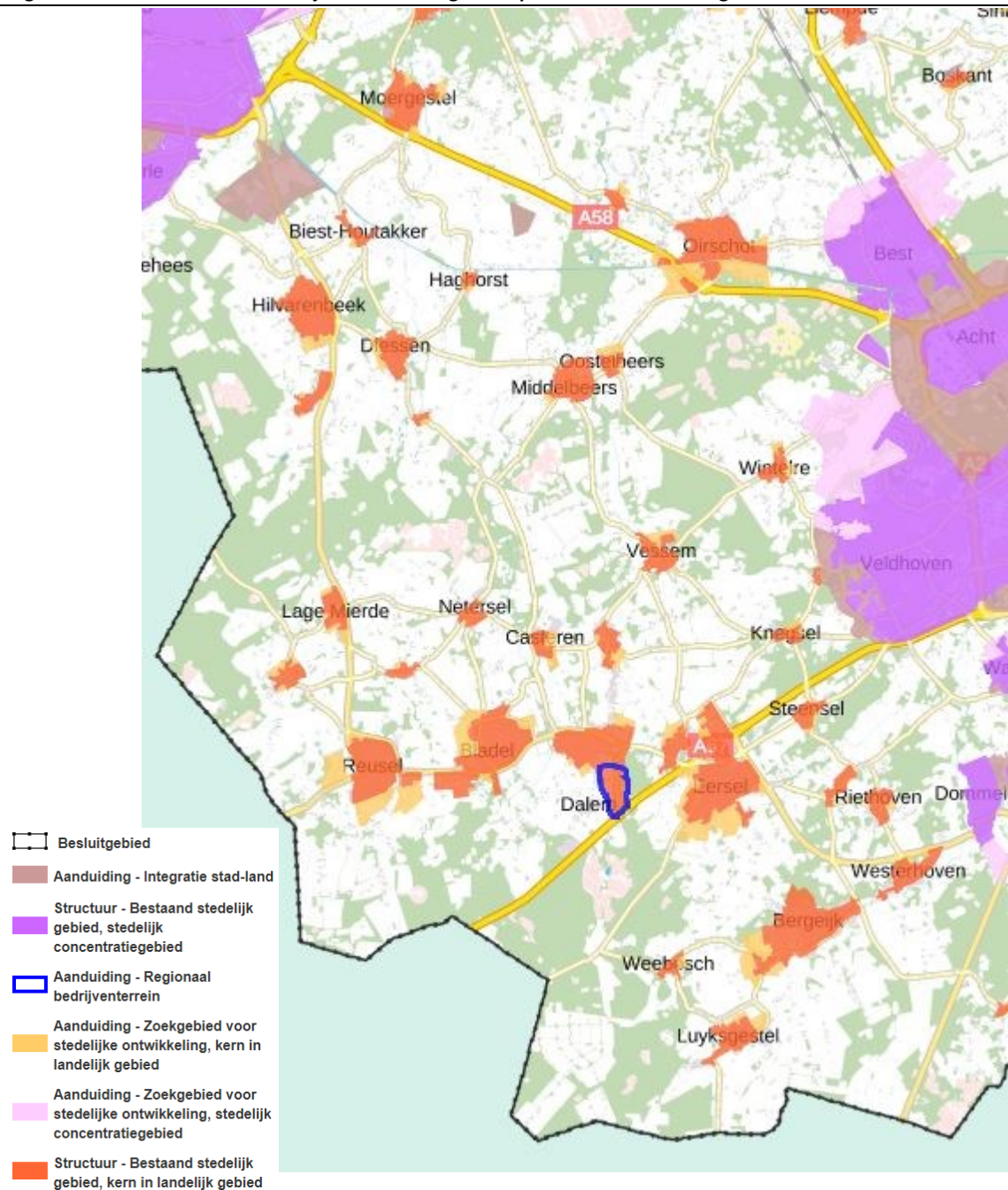
Ook buiten de Kempengemeenten zijn nog enkele ontwikkelingen gaande, zoals een windpark bij Arendonk (B) en een windpark in voorbereiding in de gemeente Valkenswaard (nog geen vergunning verleend).

2.5 Zoekgebied verstedelijking

Naast de in de vorige paragraaf beschreven autonome ontwikkelingen is het tevens mogelijk dat het stedelijk gebied wordt uitgebreid. De mogelijke locaties zijn vastgelegd als 'zoekgebied verstedelijking' in de themakaart stedelijke ontwikkeling in de verordening ruimte van de provincie Noord-Brabant. In onderstaande afbeelding zijn deze zoekgebieden weergegeven.

Omdat deze uitbreidingsgebieden op dit moment niet concreet in ontwikkeling zijn worden zij niet als autonome ontwikkeling beschouwd, maar dient hun opname in het MER als 'geheugensteun' voor het vervolgtraject.

Figuur 9 Themakaart stedelijke ontwikkeling uit de provinciale verordening ruimte.

Hoofdstuk 3 Beleidskader zonne- en windenergie

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden de hoofdlijnen van relevant beleid voor grootschalige zonne- en windenergie gepresenteerd. Sectoraal beleid (zoals wettelijke geluidsnormen) wordt behandeld in de hoofdstukken over milieueffecten.

3.2 Europees beleid

De Europese Raad en het Europees parlement hebben richtlijn 2009/28/EG vastgesteld op grond waarvan Nederland wordt verplicht om in 2020 14% van het totale bruto eindverbruik aan energie op te wekken met behulp van hernieuwbare bronnen. Deze richtlijn vormt de basis voor het rijksbeleid ten aanzien van de opwekking van duurzame energie.

Het broeikaseffect kan het beste worden aangepakt als landen samenwerken om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen. Nederland heeft zich verbonden aan verschillende internationale klimaatafspraken. Zoals het Klimaatverdrag van de Verenigde Naties uit 1992 (het allereerste klimaatverdrag) en het Kyoto-Protocol uit 1997, waarin staat dat de emissiereducties van land tot land verschillen en onderling verhandeld kunnen worden.

In 2015 was er een VN-klimaatop in Parijs: de Conference of Parties (COP21). Nederland heeft daar ingestemd met een nieuw VN-klimaatakkoord. Het akkoord heeft als doel: de opwarming van de aarde beperken tot ruim onder 2 graden Celsius, met een duidelijk zicht op 1,5 graden Celsius. In 2016 heeft staatssecretaris Dijkzema het Klimaatakkoord ondertekend namens de 28 lidstaten van de Europese Unie. Het akkoord gaat per 2020 in.

3.3 Rijksbeleid

Om tot een duurzame energiehuishouding te komen heeft het toenmalige Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (min. EL&I) in het energierapport (2011)⁶ vastgelegd te willen investeren in duurzame energie. Dit heeft onder andere geresulteerd in de doelstelling om in 2020 minstens 6.000 Megawatt (MW) aan windenergie op land te hebben staan. In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR)⁷ geeft het Rijk aan dat de overgang naar duurzame energie om meer ruimte vraagt. Om te waarborgen dat er in Nederland voldoende ruimte wordt gereserveerd voor windenergie, zijn in samenwerking met de provincies kansrijke gebieden aangewezen. Dat is gebeurd op landschappelijke en natuurlijke kenmerken enerzijds en het windaanbod anderzijds.

In het SER Energieakkoord⁸ zijn de doelen nog eens bevestigd en vastgelegd. In de Structuurvisie Wind op Land⁹ is - na overleg met de provincies - ook een doelstelling opgenomen voor de hoeveelheid gerealiseerd vermogen per provincie in 2020. De provincie Noord-Brabant heeft een opgave van 470,5 MW opgesteld vermogen in

⁶ Ministerie van EL&I, Energierapport 2011 (2011).

⁷ Ministerie van Infrastructuur en Milieu, Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte, 13 maart 2012.

⁸ Sociaal Economische Raad, Energieakkoord voor Duurzame Groei, september 2013.

⁹ Ministerie van I&M, Structuurvisie Windenergie op land, 31 maart 2014.

2020. Uit de Monitor Wind op Land 2017 valt op te maken dat de provincie verwacht deze doelstelling te halen in de loop van 2021/2022.

Voor grootschalige zonneparken is geen nationaal beleid. Wel kan gezegd worden dat met zonneparken invulling wordt gegeven aan enkele doelstellingen die zijn opgenomen in het Nationaal Energieakkoord dat door tientallen partijen, waaronder de vereniging van Nederlandse gemeenten (VNG) is ondertekend. Het gaat dan om de volgende doelstellingen:

- Opschalen van hernieuwbare energieopwekking
- Stimuleren van decentrale duurzame energie

Inmiddels is er ook een nationaal Klimaatakkoord. Het klimaatakkoord is op 28 juni 2019 gepresenteerd. Het hierin genoemde doel is om ten minste 35 TWh aan hernieuwbare energie op land te realiseren in 2030. Ook hier zullen decentrale overheden een rol in krijgen, al zal de invulling waarschijnlijk techniekneutraal zijn. Techniekneutraal betekent dat er geen specifieke techniek is voorgeschreven om het doel aan hernieuwbare energie op land te realiseren. De uitwerking van deze doelstelling van 35 TWh zal uitgevoerd worden in de regionale energiestrategieën (RES¹⁰).

Om aan de ambitieuze doelstelling voor hernieuwbare energie op land te voldoen zullen windenergie en zonne-energie de komende jaren behoren tot de meest kosteneffectieve wijzen om hernieuwbare energie te produceren.

3.4 Provinciaal beleid

Omgevingsvisie 2018

Provinciale Staten van Noord-Brabant hebben op 14 december 2018 de nieuwe Omgevingsvisie vastgesteld¹¹. In deze visie streeft de provincie Noord-Brabant naar een energieneutrale samenleving in 2050 en tenminste 50% duurzame energieopwekking in 2030 binnen de eigen provincie. Om dat voor elkaar te krijgen zet de provincie fors in op het besparen van energie enerzijds en het opwekken en gebruiken van duurzame energie anderzijds. Hiervoor wordt samen met de vier RES-regio's in de provincie een strategie uitgezet in een zorgvuldig regionaal proces, gericht op het integraal ontwerpen en ontwikkelen van een moderne energievoorziening van de regio's en de provincie als geheel. Sociale participatie speelt daarbij een kernrol. Er wordt ingezet op een mix van bronnen, waarbij zonne- en windenergie de belangrijkste pijlers zijn. De provincie ziet Brabant als innovatief gebied en proeftuin voor de energietransitie. Daarbij wordt de energieopgave zoveel mogelijk gekoppeld aan andere opgaven.

Interim omgevingsverordening Noord-Brabant (ontwerp)

¹⁰ De RES is een instrument om te komen tot keuzes voor de opwekking van duurzame elektriciteit, de warmtetransitie in de gebouwde omgeving en de daarvoor benodigde opslag en energie infrastructuur. De Kempengemeenten behoren tot de RES-regio Metropoolregio Eindhoven.

¹¹ Omgevingsvisie: De kwaliteit van Brabant Visie op de Brabantse leefomgeving, 14 december 2018.

Op 16 april 2019 is het ontwerp van de Interim omgevingsverordening Noord-Brabant¹² gepubliceerd. De verordening maakt de ontwikkeling mogelijk van windenergie en zonne-energie.

Windenergie

In de verordening zijn alleen regels opgenomen voor windturbines. Gemeenten moeten onderzoeken op welke plekken de plaatsing van windturbines inpasbaar is in de omgeving. In het algemeen geldt dat hierbij zo veel als mogelijk wordt aangesloten bij de karakteristiek van het landschap. Vanwege het grootschalige karakter van de turbines heeft de ontwikkeling bij zogenaamde grootschalige landschappen, zoals grootschalige (middel)zware bedrijventerreinen, hoofdinfrastructuur en het grootschalige polderlandschap de voorkeur. Overige randvoorwaarden zijn:

- **Clustering**

Om verrommeling tegen te gaan zijn er geen mogelijkheden voor de ontwikkeling van solitaire windturbines. Er moet minimaal sprake zijn van drie windturbines in een lijn- of clusteropstelling.

- **Tijdelijke karakter**

Aan de ontwikkeling van windturbines in landelijk gebied is de voorwaarde verbonden dat deze uitsluitend gerealiseerd kunnen worden met de toepassing van een omgevingsvergunning inhoudende afwijking van het bestemmingsplan waaraan een maximale gebruikstermijn van 25 jaar is verbonden. Hierbij moet zijn verzekerd dat de windturbines na afloop van deze periode worden verwijderd en dat de situatie van voor de realisatie van windturbines wordt hersteld.

- **Maatschappelijke meerwaarde**

Om de betrokkenheid van de inwoners en draagvlak voor duurzame energie te vergroten, geldt dat een ontwikkeling maatschappelijke meerwaarde geeft. Een maatschappelijke meerwaarde wordt onderbouwd door de maatregelen die zijn getroffen om de impact van de windturbines op de omgeving te beperken en de bijdrage aan maatschappelijke doelen.

- **Afstemming**

Vanuit een zorgvuldig gebruik van de open ruimte, afstemming van duurzame energieprojecten in een gebied en de in sommige gebieden beperkte capaciteit van het netwerk, geldt als randvoorwaarde dat projecten zijn afgestemd met omliggende gemeenten en de netwerkbeheerder.

Zonne-energie

Er bestaat een voorkeur voor plaatsing van zonnepanelen op daken of op braakliggende gronden in of aansluitend op stedelijk gebied. Er zijn mogelijkheden voor grondgebonden zonneparken in stedelijk gebied, in zoekgebieden verstedelijking en op bestaande bebouwde locaties in het landelijk gebied zoals rioolzuiveringsinstallaties, stortplaatsen maar ook op vrijkomende agrarische locaties tot een omvang van 5.000 m².

De verwachting is dat dergelijke locaties onvoldoende blijken om in de behoefte voor opwek van duurzame energie te voorzien. Daarom is er ook een mogelijkheid

¹² Interim omgevingsverordening Noord-Brabant, 16 april 2019.

om onder voorwaarden zelfstandige opstellingen van zonne-energie te ontwikkelen in landelijk gebied. Randvoorwaarden zijn:

- **Afwegingskader**
De noodzaak van de ontwikkeling moet blijken uit een onderzoek. Het onderzoek biedt een gedegen ruimtelijke onderbouwing van de behoefte aan duurzame energie en een afweging van locaties. Bij de afweging van locaties wordt specifiek aandacht gevraagd voor transformatie en meervoudig gebruik van locaties zoals op vliegvelden, langs snelwegen, stortplaatsen, zuiveringsinstallaties, grond- en slibdepots, gunstig gelegen vrijkomende locaties in het buitengebied etc.
- **Afstemming**
Vanuit een zorgvuldig gebruik van de open ruimte, afstemming van duurzame energieprojecten in een gebied en de in sommige gebieden beperkte capaciteit van het netwerk, geldt als randvoorwaarde dat projecten zijn afgestemd met omliggende gemeenten en de netwerkbeheerder.
- **Maatschappelijke meerwaarde**
Op voorhand wordt geen beperkingen gesteld aan de locatie waar zonneparken ontwikkeld kunnen worden of aan de omvang daarvan. Daarom is in de voorwaarden een bepaling opgenomen rondom maatschappelijke meerwaarde. Naarmate de inbreuk op de basisregels groter is, verwachten wij een grotere inspanning op het gebied van een bijdrage aan maatschappelijke doelen.
- **Tijdelijkheid**
In beginsel gaat de provincie er vanuit dat de realisatie van zonneparken voorziet in een tijdelijke behoefte. Vanwege dit tijdelijke karakter van zelfstandige opstellingen voor zonne-energie is de ontwikkeling daarom uitsluitend mogelijk met de toepassing van een omgevingsvergunning inhoudende afwijking van het bestemmingsplan. Aan een dergelijke vergunning kan een termijn worden verbonden en de voorwaarde dat na afloop van de termijn de situatie van voor de vergunningverlening wordt hersteld. De maximale termijn is 25 jaar.

Energieagenda 2019-2030

Gelijktijdig met de Omgevingsvisie is ook de nieuwe Energie Agenda 2019-2030 door provinciale staten vastgesteld¹³. In deze energieagenda is het Energiebeleid van de provincie Noord-Brabant, dat op hoofdlijnen in de Omgevingsvisie is benoemd, nader uitgewerkt. De impact van duurzame energieopwekking, -transport en -opslag op de ruimte in Brabant zal groot zijn. De strategische hoofdlijnen van het nieuwe energiebeleid zijn: het mobiliseren van de samenleving voor de energietransitie, selectief en slim stimuleren van koplopers en slim integraal combineren. Bij de uitvoering van de agenda pakt de provincie een regisserende en verbindende rol en sluit zij aan bij de verschillende klimaattafels uit het Energieakkoord. Voor wat betreft elektriciteitsopwekking zijn concrete doelen benoemd. In 2030 wil de provincie 88 PJ opwekken uit zonne- en windenergie.

¹³ Energieagenda 2019-2030, provincie Noord-Brabant, 14 december 2018.

3.5 Regionaal en gemeentelijk beleid

Klimaatvisie

De gemeenteraden van de Kempengemeenten hebben in 2009 de 'Klimaatvisie Kempengemeenten' vastgesteld. Het doel van deze Klimaatvisie is om als Kempengemeenten samen Energieneutraal te worden. Om dit te bereiken moeten enerzijds forse energiebesparingen worden gerealiseerd en aanhoudende efficiencyverbeteringen plaatsvinden zodat in alle sectoren de energievraag met twintig procent reduceert ten opzichte van de huidige consumptie. Anderzijds dienen alle mogelijke hernieuwbare energiebronnen in de Kempen duurzaam aangewend te worden om in de restvraag te voorzien. Dit potentieel aan duurzame energie is beschikbaar in diverse vormen zoals zon, wind, geothermie en biomassa. De Kempengemeenten willen de realisatie hiervan stimuleren en faciliteren, waarbij een goede verdeling van de lusten en lasten van duurzame energieopwekking van cruciaal belang wordt geacht voor het verkrijgen en behouden van draagvlak voor de energietransitie.

Daarnaast heeft iedere gemeente haar eigen beleid op het gebied van klimaat, energie en ruimtelijke ordening. Hiervoor wordt verwezen naar de afzonderlijke beleidsplannen en gemeentelijke (structuur)visies.

Landbouwbeleid en herstructurering

In de Kempen is de landbouwsector een belangrijke werkgever en grondgebruiker. Binnen deze sector spelen uitdagingen rond herstructurering. De koppelkansen tussen de energietransitie en de landbouwsector zijn van belang voor de gemeenten. Met andere woorden: op welke manier kan de energietransitie zo goed mogelijk aansluiten op regionale ontwikkelingen in het landelijke gebied. Dit vraagstuk is onderdeel van de voorbereiding van de Regionale Energiestrategie (RES). Het MER en het beleid en toetsingskader die in de Kempengemeenten zijn ontwikkeld kunnen als bouwstenen dienen hiervoor.

Een van de vraagstukken in deze sector is het vrijkomen van agrarische gebouwen ten gevolge van stoppende agrariërs. Die gebouwen worden vervolgens niet meer gebruikt. De agrarische sector zal ook de omslag naar een kringlooplandbouw moeten maken. De vitaliteit en ruimtelijke kwaliteit in het landelijk gebied staan onder druk. De energietransitie kan daarbij kansen bieden voor het maken van deze omslag.

Een tweede punt is het effect van de ontwikkeling van grootschalige zonneparken op de beschikbaarheid van landbouwgrond en de bodemkwaliteit van de gronden onder de zonneparken.

De Kempengemeenten willen, gedurende het m.e.r. proces verkennen bij welke ontwikkelingen de energietransitie een helpende factor zou kunnen zijn. Hierdoor is meervoudig doelbereik wellicht mogelijk en kan tevens het draagvlak vergroot worden.

Deel A: Windparken

Hoofdstuk 4 Alternatieven windenergie

4.1 Inleiding

Zoals ook valt te lezen in het haalbaarheidsonderzoek blijkt dat vanwege een groot aantal beperkingen van uiteenlopende aard een gering aantal gebieden resteert waar de ontwikkeling van windparken in beginsel mogelijk is. Binnen deze gebieden worden de milieueffecten van windenergie in beeld gebracht door voorbeeldopstellingen van windturbines in te tekenen.

4.2 Harde Belemmeringen

Om te komen tot realistische MER-alternatieven is eerst bepaald welke gebieden als 'harde belemmeringen' gezien moeten worden (Figuur 10).

Hieronder vallen:

I - Infrastructuur: rijkswegen, gas- en buisleidingen, hoogspanningsverbindingen en de 300 voets-zone rondom vliegveld Eindhoven¹⁴. Ook bestaande windturbines zijn als harde belemmering opgenomen.

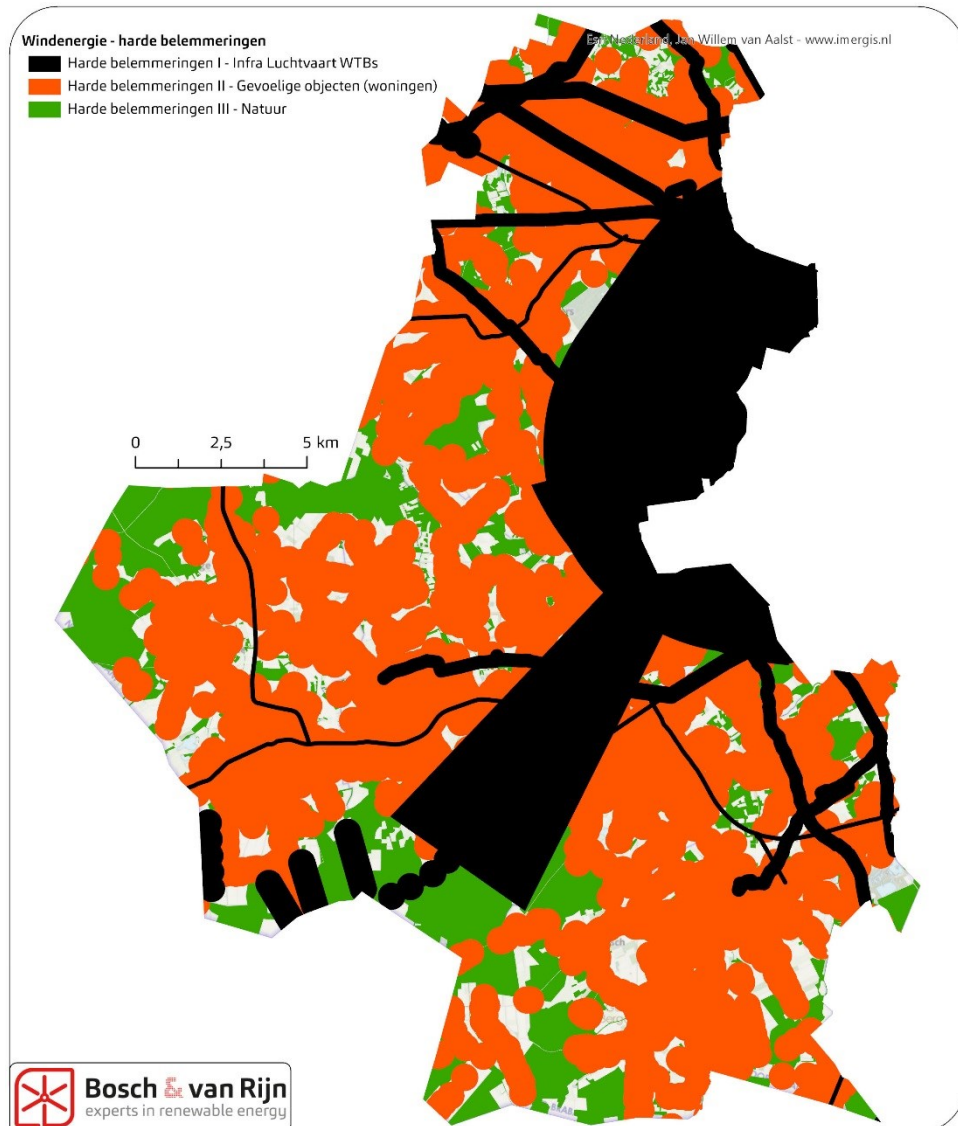
II – Gevoelige objecten (woningen): bij het bepalen van harde belemmeringen rondom woningen is uitgegaan van een afstand van 400 meter rondom gevoelige objecten (woningen en andere geluidsgevoelige objecten en terreinen¹⁵).

III – Natuur: In het planMER wordt gerealiseerd Natuurnetwerk Brabant (NNB) als harde belemmering meegenomen (hieronder vallen ook alle Natura 2000-gebieden). Nog niet gerealiseerd NNB geldt volgens de verordening wel als harde belemmering voor windenergie. Toch is er voor gekozen om in een aantal alternatieven plaatsing in nog te realiseren NNB niet op voorhand uit te sluiten. Dat wil niet zeggen dat plaatsing aldaar ook wordt toegestaan in het beleid en toetsingskader; dit zal een beleidskeuze zijn. Hierbij moet uiteraard voor plaatsing van windturbines worden voldaan aan de verordening ruimte van de provincie (artikel 5.3 van de provinciale verordening ruimte geeft aan onder welke voorwaarden medewerking kan worden verleend aan de herbegrenzing van het Natuurnetwerk Brabant).

¹⁴ Dit is een zone waarbinnen de radarhinderverstoring op een hoogte van 300 voet wordt berekend. De ervaring leert dat plaatsing van windturbines binnen deze zone vrijwel onmogelijk is. Ook werken met kleinere windturbines dan gebruikelijk biedt hierbij weinig soelaas.

¹⁵ Het gaat hierbij om woningen, onderwijsgebouwen, ziekenhuizen en verpleeghuizen, verzorgingstehuizen, psychiatrische inrichtingen, kinderdagverblijven, woonwagendplaatsen en bestemde ligplaatsen voor woonschepen. Recreatieparken zijn geluidsgevoelige objecten of terreinen volgens de wet geluidhinder, en daarom niet als harde belemmering opgenomen. Dergelijke parken worden echter wel in het MER betrokken, zie paragraaf 4.4.2.

Figuur 10 Harde belemmeringen voor windenergie binnen het zoekgebied Kempengemeenten.

4.3 Zachte belemmeringen

Daarnaast zijn er nog enkele 'zachte belemmeringen' te definiëren, te weten:

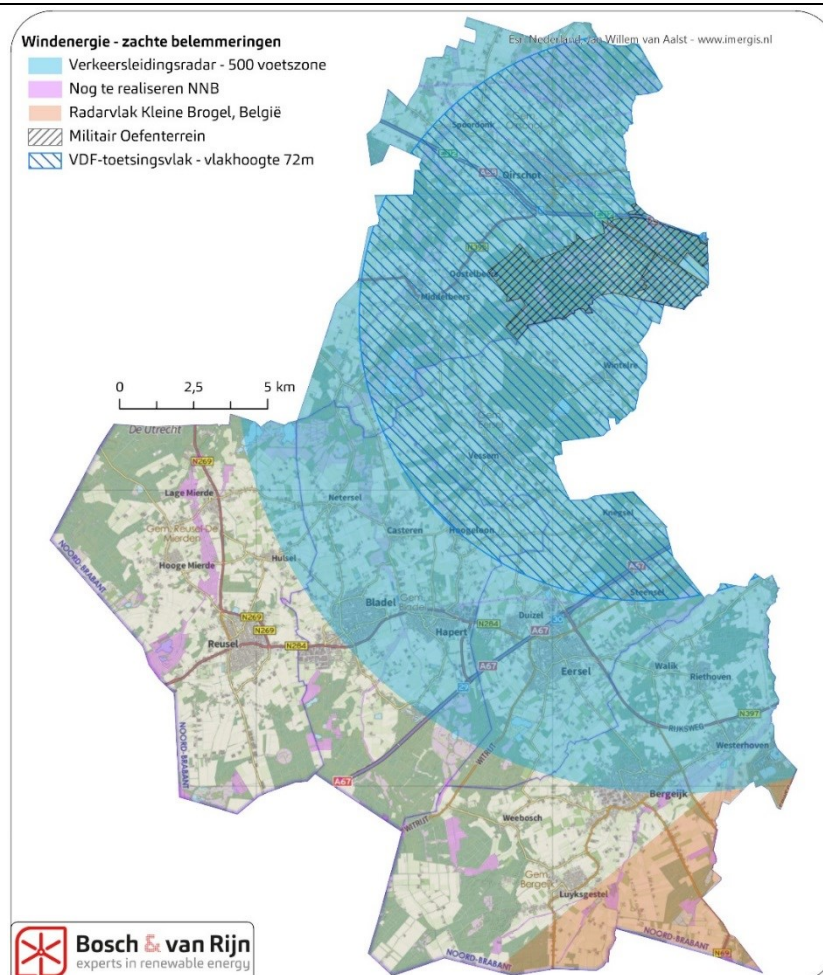
- 500-voetszone radar: het gebied waarbinnen radarhinderverstoring wordt berekend op een hoogte van 500 voet. Plaatsing van windturbines binnen deze zone is lastig, maar niet op voorhand uit te sluiten. Optimalisatie (bv door gebruik te maken van kleinere windturbines, of door opstellingen in een bepaalde richting te plaatsen) kan nodig zijn.
- VDF Veldhoven (toetsingsvlak t.b.v. Eindhoven Airport): Binnen het toetsingsvlak moet voor windturbines hoger dan 72 meter worden getoetst of zij geen

onaanvaardbare verstoring van de VDF apparatuur veroorzaken. Valt binnen 500 voetszone, die daarmee maatgevend is.

- Nog te realiseren NNB: dit zijn gebieden die planologisch reeds als natuurgebied zijn aangewezen, maar waar de natuur nog niet daadwerkelijk gerealiseerd is. Plaatsing van windturbines in deze gebieden is momenteel strijdig met de provinciale verordening, maar of er sprake is van ecologisch onaanvaardbare verstoring is nog niet op voorhand duidelijk.
- Radarvlak Kleine-Brogel (België): het zuidoostelijk deel van het plangebied valt onder het toetsingsvlak van de radar van vliegbasis Kleine-Brogel in België. Op dit moment is niet duidelijk tot wat voor belemmeringen dit kan leiden, maar het is een aandachtspunt.
- Militair oefenterrein Oirschotse heide.

De zachte belemmeringen zijn op onderstaande figuur weergegeven:

Figuur 11 Zachte belemmeringen voor windenergie in de Kempengemeenten. Bij het formuleren van alternatieven worden deze gebieden niet uitgesloten, maar wel van gepaste attentie voorzien.

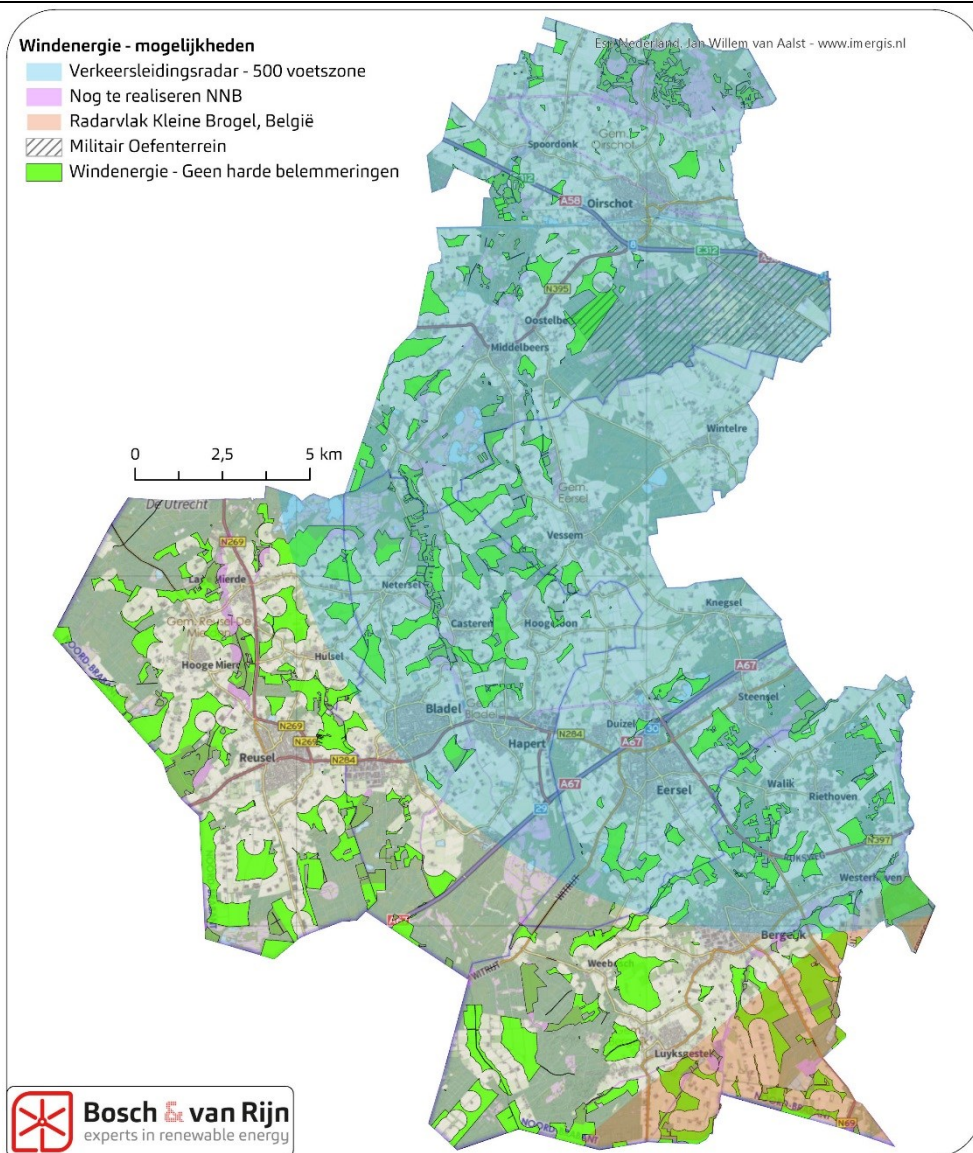

4.4 Alternatieven windenergie

4.4.1 Windparklocaties

Op basis van de harde belemmeringen blijven de volgende gebieden over:

Figuur 12 Gebieden zonder harde belemmeringen voor windenergie (groene gebieden). Ter indicatie zijn ook de zachte belemmeringen weergegeven, waarbij het VDF toetsingsvlak niet is getoond, omdat dit geheel binnen de 500-voetszone van de Defensieradar valt.

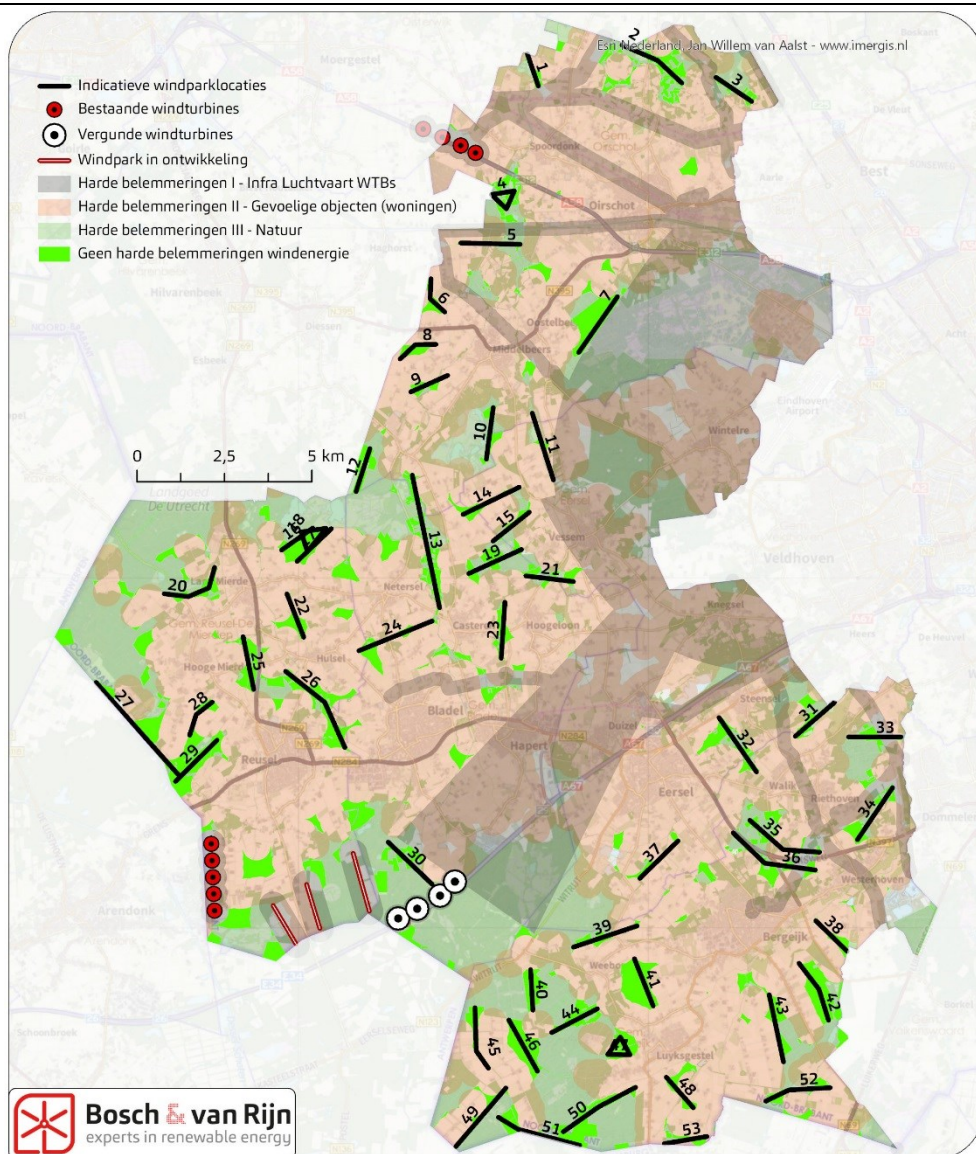
Om in het planMER een zinvolle analyse en vergelijking te maken van verschillende alternatieve opstellingen voor windenergie is het formuleren van MER-alternatieven van groot belang.

Hiertoe is de volgende methode gehanteerd:

1. **Identificeren van windparklocaties waar 3 of meer windturbines passen:** Uit een analyse van de mogelijkhedenkaart volgen 53 windparklocaties (zie Figuur 13).
2. **Formuleren van inrichtingsprincipes die leiden tot onderscheidende MER-alternatieven.** Hierin maken wij onderscheid tussen thematische alternatieven en concentratiegebieden.
3. Afbakenen van potentiële windparklocaties die passen binnen de inrichtingsprincipes en een representatief beeld geven daarvan.

N.B. het is expliciet niet de bedoeling om al deze windparklocaties in het beleid- en toetsingskader mogelijk te maken. Welke windparklocaties wel en niet mogelijk zullen zijn wordt buiten het MER besloten; het MER is bedoeld om de milieueffecten van al deze locaties in beeld te brengen ter onderbouwing van deze keuze.

Figuur 13 **Indicatieve windparklocaties**

De hierboven getekende lijnen zijn *mogelijke* windparklocaties: detailonderzoek op projectniveau kan eventuele alternatieve opstellingsvormen opleveren of zorgen dat locaties in een later stadium alsnog afvallen.

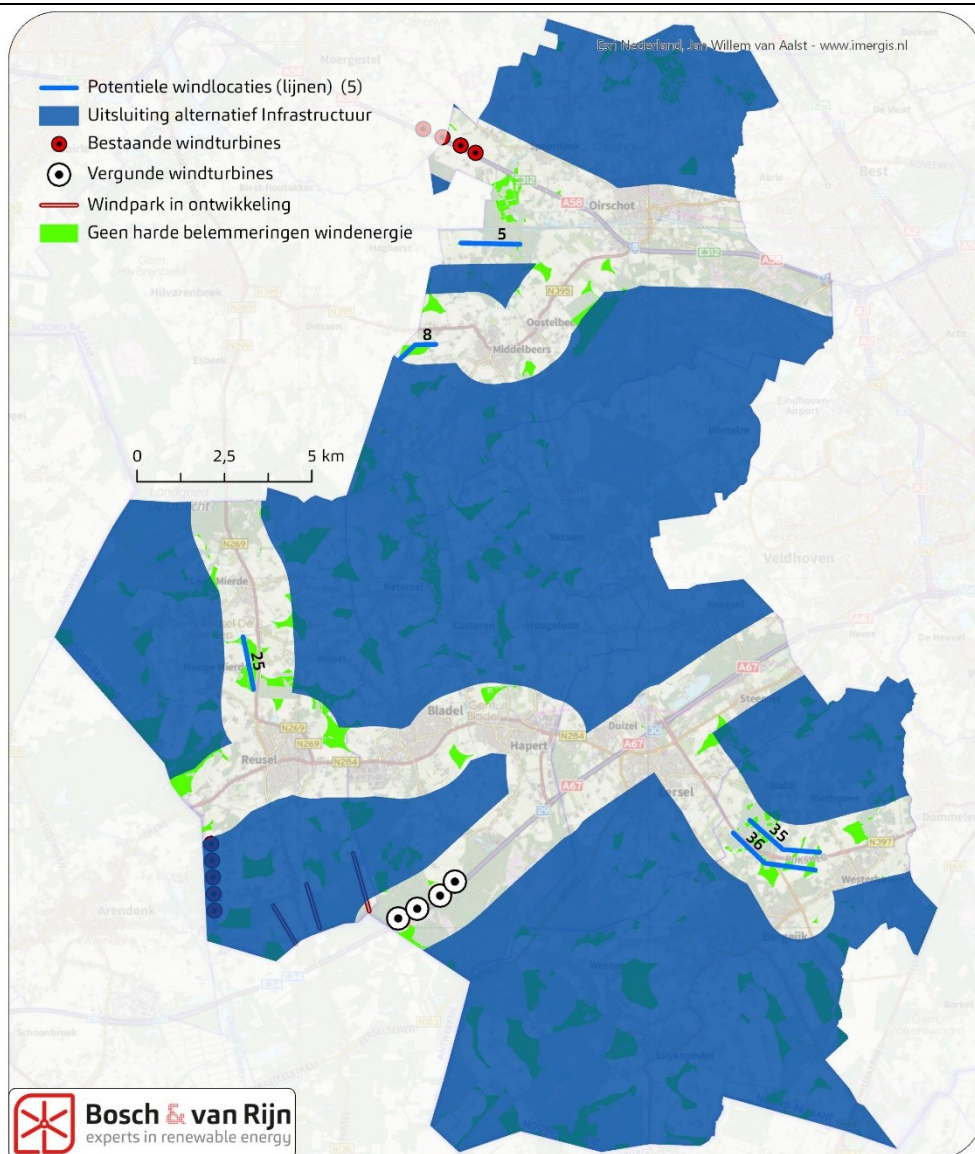
4.4.2 *Thematische alternatieven*

Binnen de Kempengemeenten zijn drie thematische alternatieven onderscheiden. Deze alternatieven leiden elk tot uitsluitingsgebieden: het alternatief bestaat

steeds uit windturbineopstellingen die buiten deze uitsluitingsgebieden vallen, zoals weergegeven op onderstaande figuren.

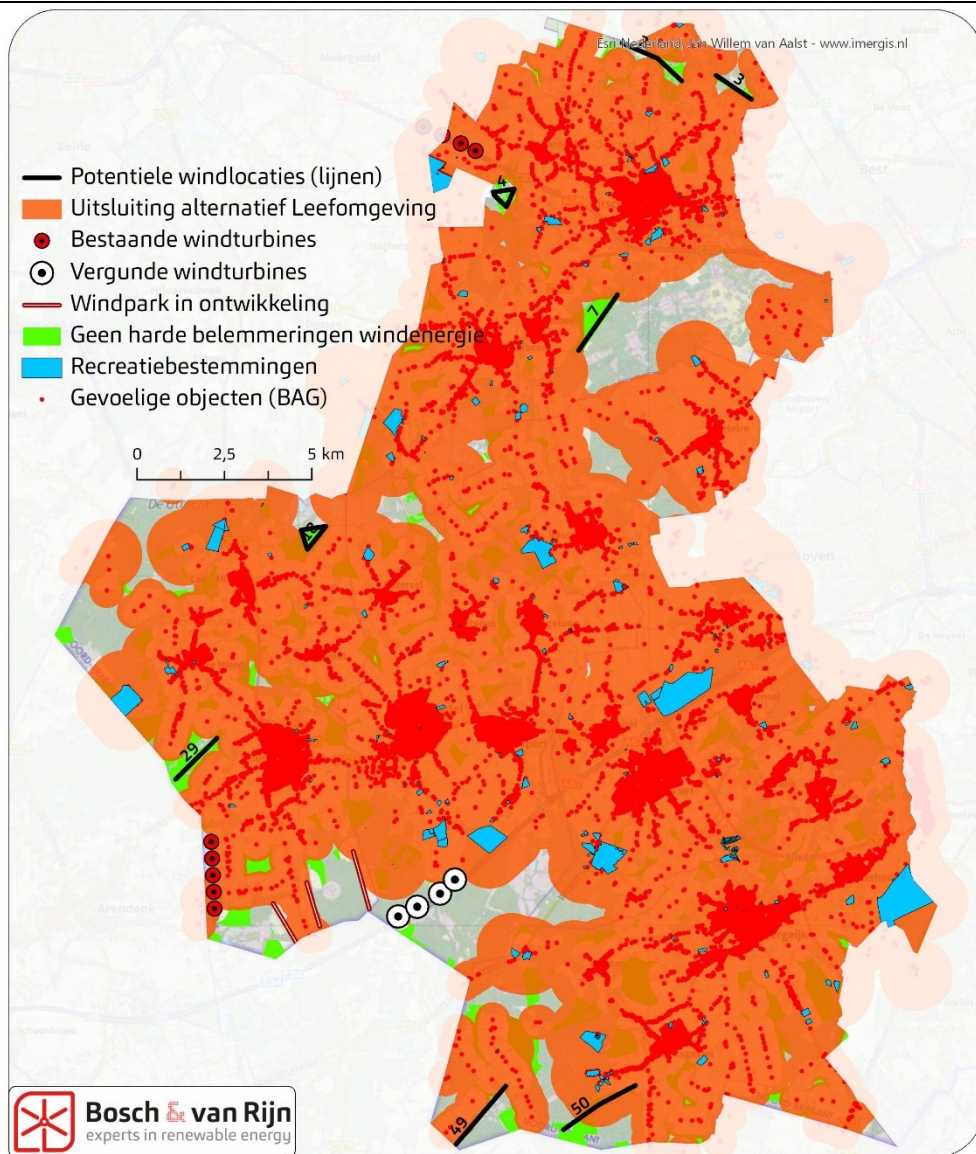
- **Infrastructuur:** een alternatief waarbij aansluiting wordt gezocht bij grootschalige infrastructuur (het Wilhelminakanaal, de rijkswegen A58 en A67 en de provinciale wegen N269, N284, N395 en N397). Daartoe wordt enkel gekeken naar mogelijkheden parallel aan en op minder dan 1 kilometer afstand van de genoemde (vaar)wegen.

Figuur 14 Alternatief 'Infrastructuur': Zones van 1 km aan weerszijden van grootschalige infrastructuur, met daarin indicatief windparklocaties aangemerkt.

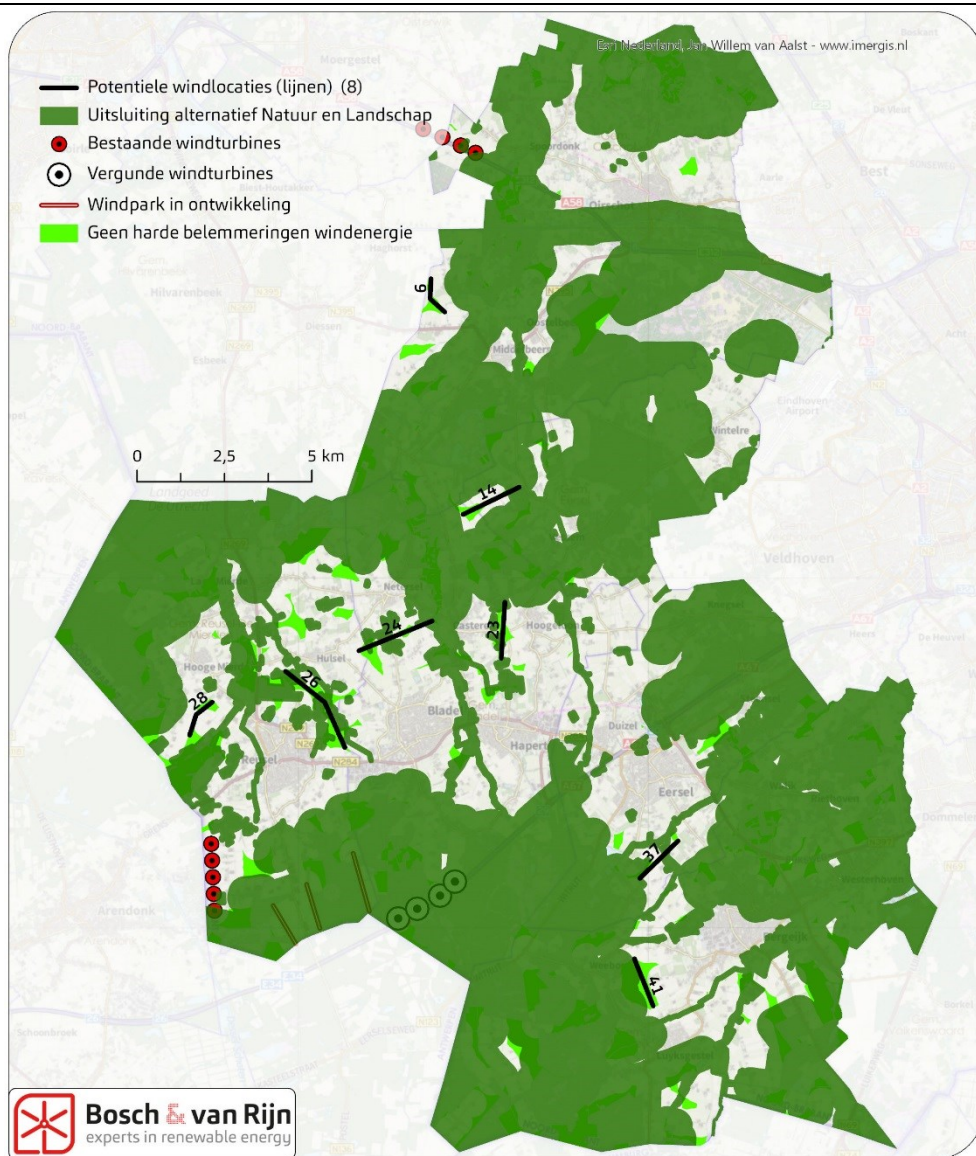
- **Leefomgeving:** een alternatief dat concentraties van verblijvenden ontziet. Daartoe wordt een minimale afstand van 1 kilometer tot woonkernen en recreatiebestemmingen aangehouden en 500 meter tot alle verspreide woonbebouwing (in plaats van 400 meter zoals in de andere alternatieven).

Figuur 15 Alternatief 'Leefomgeving': Gebieden op grote afstand (>1km) van woonkernen en vakantieparken met daarin indicatief windparklocaties aangemerkt.

- **Natuur & Landschap:** een alternatief dat waardevolle natuurgebieden ontziet, zowel vanwege ecologie als recreatie. Daartoe wordt een minimale afstand van 500 meter aangehouden tot grote natuurgebieden. Daarnaast wordt overdraai boven NNB (zowel bestaand als nog te realiseren) voorkomen door een minimale afstand van 80 meter aan te houden tot dergelijke gebieden. Alleen in dit alternatief wordt nog te realiseren NNB dus gezien als harde belemmering.

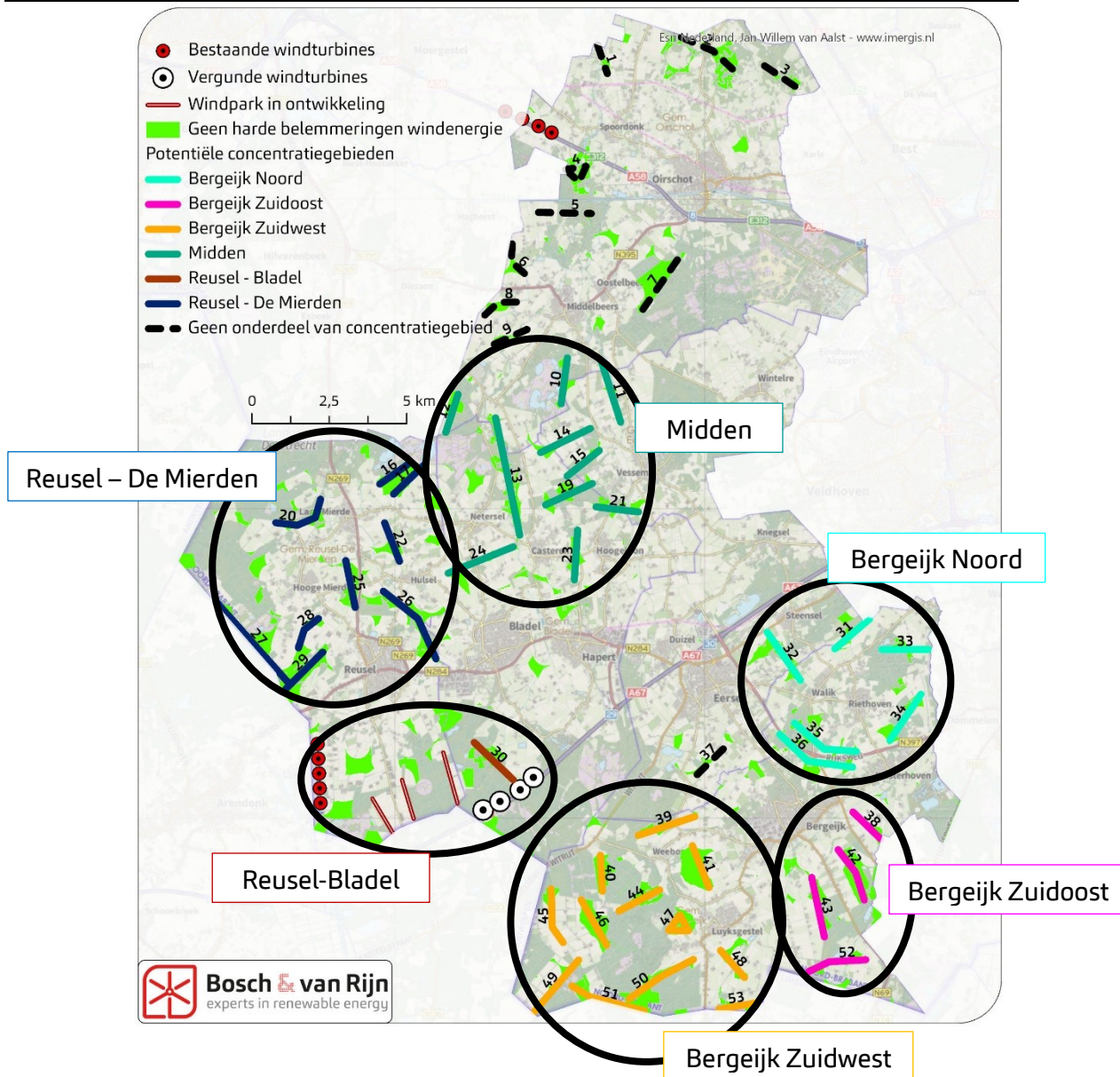
Figuur 16 Alternatief: 'Natuur & Landschap': Gebieden op > 500m afstand van grote natuurgebieden. Daarnaast is overdraai boven Natuurnetwerk Brabant voorkomen door een minimale afstand van 80m tot al dergelijke gebieden aan te houden, inclusief nog te realiseren NNB.

4.4.3 Concentratiegebieden

Naast de thematische alternatieven zijn ook enkele gebieden als 'concentratiegebied' in het MER beschouwd: dit zijn windparklocaties waar meerdere windparken in elkaars nabijheid geplaatst kunnen worden (rekening houdend met harde belemmeringen).

Figuur 17 Concentratiegebieden windenergie.

4.4.4 Overige gebieden

De gebieden 1 en 9 vallen niet onder een van de genoemde alternatieven of concentratiegebieden. Zij zijn wel individueel beoordeeld.

4.4.5 Samenvatting alternatieven windenergie

De 53 windparklocaties zijn op de hieronder getoonde wijze onderdeel van de MER-alternatieven:

Tabel 5 Samenvatting MER-alternatieven windenergie

Alternatief	Bevat de windparklocaties
Thematische alternatieven	
Infrastructuur	5, 8, 25, 35, 36
Leefomgeving	2, 3, 4, 7, 18, 29, 49, 50
Natuur & Landschap	6, 14, 23, 24, 26, 28, 37, 41
Concentratiegebieden	
Bergeijk Noord	31, 32, 33, 34, 35, 36
Bergeijk Zuidoost	38, 42, 43, 52
Bergeijk Zuidwest	39, 40, 41, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 53
Midden	10, 11, 12, 13, 14, 15, 19, 21, 23, 24
Reusel/Bladel*	30
Reusel – De Mierden	16, 17, 20, 22, 25, 26, 27, 28, 29
Overige gebieden	1, 9

* Het concentratiegebied Reusel/Bladel bevat naast windparklocatie 30 uiteraard ook het reeds vergunde windpark De Pals en eventueel het te vergunnen windpark High Tech Agro-campus, evenals het bestaande windpark Laarakkerdijk.

4.5 Alternatieven: Afmetingen

Het planMER werkt met referentiewindturbines: het is niet het doel om de effecten van verschillende afmetingen windturbines in beeld te brengen. Dat is een detail-niveau dat beter past bij individuele projecten (en dus een projectMER).

Teneinde wel een beeld te krijgen van de milieueffecten van windparken is een representatief windturbintype gekozen, dat qua afmetingen en geluidsproductie niet uitzonderlijk is. Met andere woorden: er bestaan grotere en kleinere windturbines en windturbines met hogere en lagere geluidsproductie.

Het gekozen referentietype is de Vestas V150 4,2 MW.

Belangrijke noot: de windturbines waarmee in het PlanMER wordt gerekend zijn niet 'worst-case'. Het is niet zo dat hiermee grotere (of kleinere) windturbines worden uitgesloten. De precieze effecten van de windturbine-eigenschappen kunnen van locatie tot locatie verschillen en dienen op projectniveau (bijvoorbeeld in een projectMER of m.e.r.-beoordeling) nader te worden onderzocht.

Zo kan het bijvoorbeeld in de praktijk blijken dat windturbines met de afmetingen uit het planMER op een bepaalde locatie niet mogelijk zijn vanwege radarverstoring. Een optie om kleinere windturbines te plaatsen wordt met dit planMER niet uitgesloten.

4.6 Kleinere windturbines

In het MER zouden in beginsel ook kleinere windturbines kunnen worden beoordeeld (tiphoogte ca. 150 meter). Dergelijke windturbines hebben een vermogen van ca. 2,0 - 2,5 MW.

Door de aard van de subsidieregeling zoals die vanaf 2020 geldt (Stimuleringsregeling Duurzame Energietransitie, kortweg SDE++) is te stellen dat dergelijke windturbines niet rendabel zijn en initiatiefnemers derhalve niet zullen overgaan tot ontwikkeling.

Desalniettemin beschouwen wij in deze paragraaf kort drie belangrijke milieuaspecten voor kleinere windturbines: geluid, landschap en energieproductie.

4.6.1 Energieproductie 'kleine' windturbines

De opbrengst van kleine(re) windturbines is goed in te schatten door te kijken naar het windpark Laarakkerdijk in de gemeente Reusel – de Mierden. Deze windturbines hebben een geschatte netto opbrengst van 6.000 MWh/windturbine/jaar (bron: WindStats.nl), oftewel 0,02 PJ/wt/jr. Dit is minder dan de helft van de energieopbrengst van moderne windturbines met een tiphoogte van ca. 225 meter (zie daarvoor paragraaf 5.9).

Tabel 6 Indicatie van de jaarlijkse productie per windturbine.

Windturbintype	Netto productie per jaar		Bron
	MWh/windturbine	PJ/windturbine	
Referentietype (V150 4,2MW)	15.300	0,055	paragraaf 5.9
Kleine windturbine (MM100 2MW)	6.000	0,02	WindStats.nl

4.6.2 Geluidsproductie 'kleine' windturbines

Onderstaande figuur toont de 47 dB L_{den} -contouren van twee voorbeeldopstellingen¹⁶:

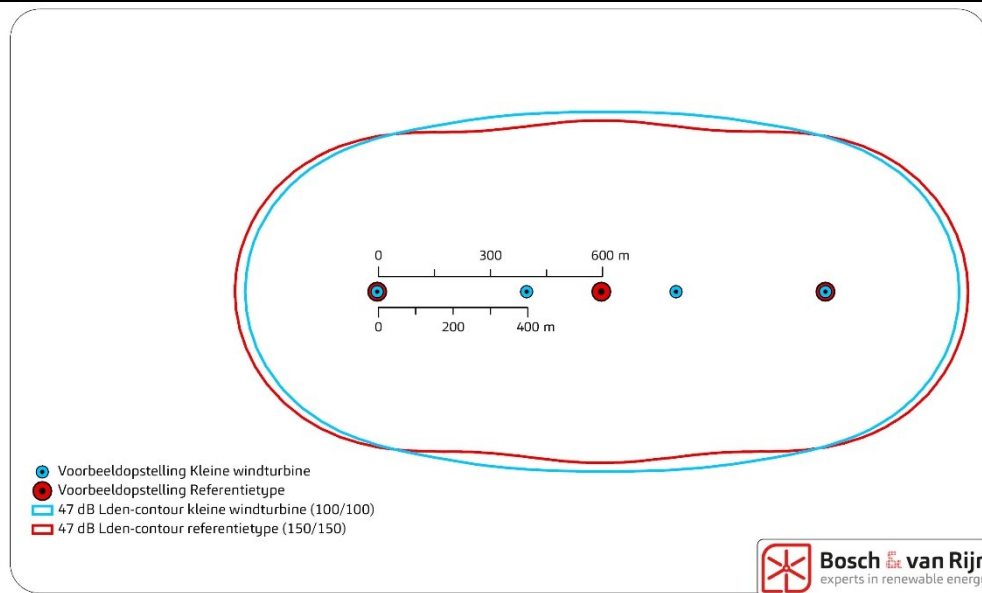
- Een lijn van 4 windturbines met ashoogte/rotordiameter 100 meter.
- Een lijn van 3 windturbines met ashoogte/rotordiameter 150 meter.

Uitgangspunt hierbij is dat windturbines op een onderlinge afstand van elkaar geplaatst moeten worden van ca. 4 x de rotordiameter. Voor de referentiewindturbine is dit 600 meter, voor het kleine windturbintype is dit 400 meter. In een lijn van 1200 meter lengte passen dus 3 grote of 4 kleinere windturbines.

Voor de kleinere windturbines is gerekend met het type Senvion MM100 2MW. Dit is het windturbintype zoals geplaatst aan de Laarakkerdijk in de gemeente Reusel – de Mierden.

¹⁶ Zie paragraaf 5.3.2 voor een nadere toelichting op het milieuthema geluid en de betekenis van de geluidscontour.

Figuur 18 Geluidscontouren van twee windturbineopstellingen.

De geluidsproductie van de kleinere windturbines is (per windturbine) lager dan die van de grotere windturbines¹⁷. Daar staat tegenover dat dergelijke windturbines doorgaans dichter bij elkaar staan en er meer windturbines nodig zijn voor dezelfde energieproductie, waardoor het netto verschil in de praktijk gering is. De vuistregelafstanden die in dit MER worden aangehouden voor het milieuthema Leefomgeving bieden klaarblijkelijk ook voor kleinere windturbines een goed beoordelingskader (zie ook paragraaf 5.3).

4.6.3 Landschappelijke impact 'kleine' windturbines

De afmetingen van windturbines zijn voor een waarnemer in het veld zeer lastig in te schatten. Dit komt doordat er geen referentiekader aanwezig is waartegen de windturbines afgezet kunnen worden, en het inschatten van de afstand van de waarnemer tot de windturbine vrijwel onmogelijk is.

Het feit dat grotere windturbines op een grotere afstand zichtbaar zijn heeft negatieve gevolgen voor de landschappelijke impact.

Daar moet echter tegenover worden gezet dat, om een gelijke bijdrage te leveren aan de regionale doelstellingen, twee keer zoveel 'kleine' windturbines nodig zijn als het grotere type dat nu in het MER als representatief is meegenomen. Een groter aantal windturbines heeft eveneens negatieve gevolgen voor de landschappelijke impact. Een tweede nadeel van kleinere windturbines is dat deze een hogere omwentelingssnelheid hebben, wat zorgt dat kleinere windturbines onrustiger ogen dan grotere windturbines.

¹⁷Hierbij is het van belang om op te merken dat deze wetmatigheid niet voor alle typen windturbines geldt: er is geen duidelijk verband tussen de afmetingen van windturbines en hun geluidsproductie.

4.6.4 *Financiële overwegingen*

De afgelopen jaren is een trend ingezet waarbij afmetingen van windturbines, zowel ashoogte als rotordiameter, toenemen. Dit heeft te maken met technologische ontwikkelingen zoals innovaties in materialen voor productie van rotorbladen. Mede hierdoor is de productie per windturbine gegroeid en daarmee de kostprijs van windenergie verlaagd. De Rijksoverheid speelt hier met de dalende SDE+ (en vanaf 2020 SDE++) subsidieregeling voor windenergie ook op in. Vanwege deze snelle ontwikkelingen zijn windturbines met een ashoogte/rotordiameter van 100 meter anno 2019 al verouderd, ook al werden dergelijke windturbines enkele jaren geleden nog gebouwd (onder toenmalig subsidieregime). Wanneer rekening wordt gehouden met het feit dat tussen vaststelling van het beleid en toetsingskader en de start van de bouw van windparken nog enkele jaren ontwikkel- en bouw tijd is gelegen, wordt duidelijk dat dergelijke windturbines in Nederland niet meer worden gebouwd.

Met dit gegeven in het achterhoofd is de stelling te verdedigen dat MER-alternatieven bestaande uit windturbines met een tiphoogte van 150 meter niet realiseerbaar zijn binnen de Kempengemeenten.

4.6.5 *Conclusie kleine windturbines*

Uit het voorgaande blijkt dat kleine windturbines, met een tiphoogte van ca. 150 meter, per stuk ca. 50% minder elektriciteit produceren en niet significant beter lijken te scoren op de milieuthema's geluid en landschap. Daarnaast zijn dergelijke windturbines vanwege de hoge(re) kostprijs van de opgewekte elektriciteit niet financieel realiseerbaar. Hiermee is aannemelijk gemaakt dat het onderzoeken van de milieueffecten van dergelijke windturbines niet zinvol is.

Deze conclusie sluit uiteraard niet uit dat op locaties binnen de Kempengemeenten windturbines worden mogelijk gemaakt met kleinere afmetingen dan het referentiewindturbintetype. Dit kan het gevolg zijn van ruimtelijke belemmeringen (bijvoorbeeld eisen t.a.v. radarhinder), maar ook van landschappelijke of participatieve randvoorwaarden.

Hoofdstuk 5 Milieueffecten Windenergie

5.1 Inleiding

In dit deel van het MER zijn te verwachten milieueffecten voor de windenergie-alternatieven beschreven en beoordeeld.

Per milieuthema toont het MER een onderzoek op hoofdlijnen. Dit maakt duidelijk wat de impact van elke opstelling is en wat de verschillen tussen de zoekgebieden en geprojecteerde opstellingsvarianten zijn.

De milieueffecten zijn ingedeeld in de thema's:

- Leefomgeving (geluid, slagschaduw, gezondheid, externe veiligheid),
- Landschap,
- Ecologie,
- Bodem,
- Water,
- Archeologie,
- Energieopbrengst,
- Netinpassing.

Per thema is eerst het beoordelingskader beschreven, zoals dat ook in de notitie reikwijdte en detailniveau (NRD) is uiteengezet, eventueel op sommige punten nog aangevuld. Vervolgens wordt uiteengezet wat de daadwerkelijke milieueffecten zijn. Ten slotte wordt op basis van deze resultaten bepaald welke score aan welke effecten wordt toebedeeld.

5.2 Beoordelingsmethodiek

Voor de beoordeling van de effecten wordt gewerkt met een vijfpuntsschaal.

Tabel 7

Effectbeoordeling

Effect	Beoordeling
++	Positief effect
+	Beperkt positief effect
0	Neutraal effect
-	Beperkt negatief effect
--	Negatief effect

Hoewel voor alle milieuthema's een vijfpuntsschaal is gehanteerd, hebben alleen de milieuthema's 'Landschap en Cultuurhistorie' en 'Energieopbrengst' een mogelijk positief effect (0, +, ++). De overige thema's worden neutraal of negatief gescoord (0, -, --). Dit gaat voorbij aan eventuele positieve effecten op bijvoorbeeld ecologie door compensatiemaatregelen voor ecologie of een omgevingsfonds voor omwonenden, aangezien deze aspecten niet direct door de MER-alternatieven worden veroorzaakt en de alternatieven voor deze afgeleide effecten slechts in geringe mate onderscheidend zijn.

Dat deze nadere invulling van de beoordelingscriteria pas wordt uitgevoerd *na* het bepalen van de milieueffecten is gedaan om ervoor te zorgen dat er voldoende onderscheid tussen de alternatieven optreedt: het doel van planMER is immers niet

alleen om de milieueffecten van de alternatieven in beeld te brengen, maar ook om een zinnige vergelijking ertussen mogelijk te maken.

5.3 Leefomgeving

De effecten van windturbines op de leefomgeving zijn onder te verdelen in

- Geluid
- Slagschaduw
- Gezondheid
- Externe veiligheid

(Het effect op het uitzicht wordt behandeld bij het milieuthema 'Landschap').

5.3.1 Beoordelingscriteria

In dit planMER worden geen berekeningen gemaakt voor geluid, slagschaduw en veiligheid. In plaats daarvan wordt gerekend met afstandsvuistregels: de beoordeling van de mogelijke opstellingen gebeurt op basis van het aantal woningen¹⁸ binnen 500 meter en binnen 1000 meter van voorbeeldijnopstellingen. Dit sluit beter aan bij het detailniveau van een planMER. In deze paragraaf zullen wel de toetsingskaders voor geluid, slagschaduw en veiligheid worden beschreven (voor gezondheid geldt geen aanvullend toetsingskader).

Uit de sectorale toelichting in de paragrafen 5.3.2 t/m 5.3.5 blijkt dat de genoemde vuistregelafstanden een goed beeld geven van de invloed die windturbines op de leefomgeving hebben, zowel als gevolg van geluid als slagschaduw.

Tabel 8

Beoordelingscriteria Leefomgeving

Thema	Beoordelingscriterium
Leefomgeving	Absoluut:
	- aantal gevoelige objecten binnen 500m
	- aantal gevoelige objecten binnen 1000m
	Relatief:
	- aantal gevoelige objecten binnen 500m gedeeld door de verwachte energieproductie
	- aantal gevoelige objecten binnen 1000m gedeeld door de verwachte energieproductie
	Overig:
	- Aanwezigheid van belangrijke andere geluidsbronnen

Door de aantallen woningen te delen door de verwachte energieproductie wordt ook een relatieve beoordeling toegepast, die zorgt dat locaties die minder energie opwekken slechter scoren dan locaties die meer energie opwekken.

¹⁸ Feitelijk worden alle 'geluidsgevoelige objecten' beschouwd, dus ook ziekenhuizen, scholen etc., maar voor de leesbaarheid van de tekst hanteren wij hiervoor de term 'woningen'.

5.3.2 Sectorale toelichting - geluid

Windturbines produceren geluid, dat meestal wordt omschreven als suizend of zoevend. Er is veel onderzoek gedaan naar windturbinegeluid en de effecten van blootstelling aan dit geluid. Op basis van deze onderzoeken zijn relaties bepaald tussen de hinderbeleving en de blootstelling aan geluidsniveaus. Dit zijn zogeheten dosis-effectrelaties, waarbij met de mate van blootstelling een bepaalde mate van effect gepaard gaat. Deze relaties vormen de basis van de geluidwetgeving in Nederland.

5.3.2.1 Toetsingskader geluid

Windturbines vallen onder het Activiteitenbesluit milieubeheer. Volgens dit besluit is de maximaal toegestane waarde ter plaatse van geluidsgevoelige objecten¹⁹ 47 dB L_{den} en 41 dB L_{night} . De L_{den} (Engels: Level day-evening-night) is een maat om de geluidsbelasting door omgevingslawaai uit te drukken. Hierbij wordt de geluidsbelasting die optreedt gedurende de nacht en de avond zwaarder meegewogen dan geluid overdag. Met de norm wordt recht gedaan aan het feit dat geluid 's nachts en 's avonds als storender ervaren kan worden dan overdag. Het geluid wordt berekend als een gemiddelde, waarbij 's avonds en 's nachts respectievelijk 5 en 10 dB bij de berekende geluidsbelasting moet worden opgeteld. De norm staat beschreven in artikel 3.14a van het Activiteitenbesluit milieubeheer. In dit artikel staat ook vermeld dat het bevoegd gezag bij 'bijzondere lokale omstandigheden' normen met een andere waarde vast mag stellen.

Voor moderne windturbines geldt dat op een afstand van ca. 450 meter aan de norm wordt voldaan. Dat wil echter niet zeggen dat de windturbines op grotere afstand niet langer hoorbaar zijn.

5.3.2.2 Voorbeeldberekening geluid

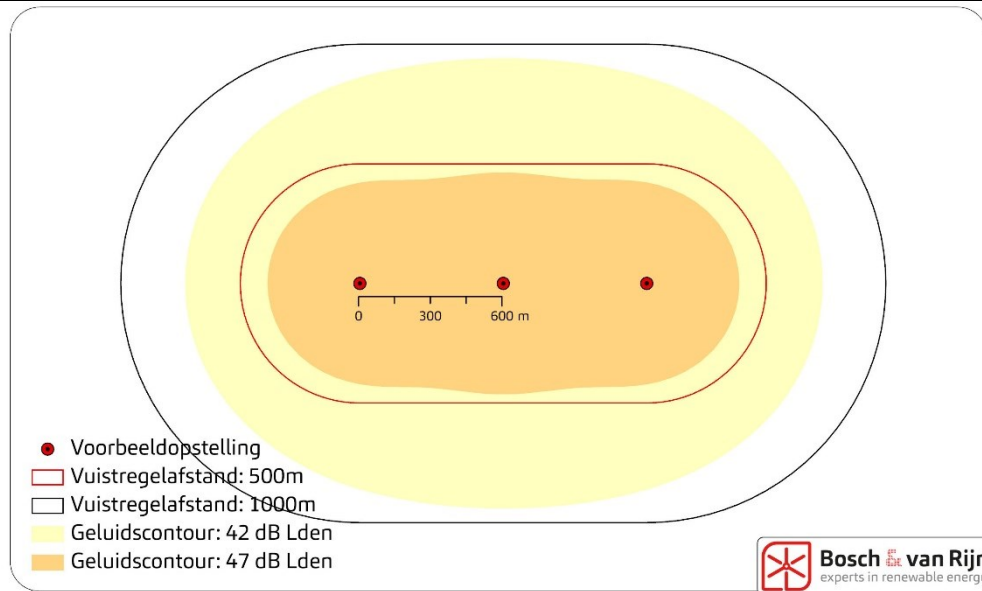
Ter illustratie is van een denkbeeldige opstelling van 3 windturbines met onderlinge afstand 600 meter en een rotordiameter en ashoogte van 150 meter (en dus een tiphoogte van 225 meter) berekend hoeveel geluid deze produceert²⁰. Onderstaande figuur toont de 47 dB L_{den} -contour (de normgrens) alsmede de 42 dB L_{den} -contour, omdat voldoen aan de norm niet betekent dat de windturbines niet hoorbaar zijn.

Tevens zijn de vuistregelafstanden weergegeven.

¹⁹ Onder geluidsgevoelige objecten worden verstaan: woningen, onderwijsgebouwen, ziekenhuizen, verpleeghuizen, verzorgingstehuizen, psychiatrische inrichtingen, kinderdagverblijven, woonwagendplaatsen en ligplaatsen voor woonschepen. Bron: Wet geluidhinder.

²⁰ Voor deze berekening is uitgegaan van de Vestas V150 4,2 MW. Dit type is qua geluidsproductie representatief voor windturbines met dergelijke afmetingen.

Figuur 19 Geluidsberekening van een voorbeeldopstelling. Zoals blijkt komen de vuistregelafstanden (500 en 1000 meter) redelijk overeen met de 47 en 42 dB L_{den} -contouren.

5.3.2.3 Cumulatie met andere geluidsbronnen

Het geluid van windturbines komt bovenop de reeds bestaande geluidsbelasting voor woningen. De Kempengemeenten kennen slechts op enkele locaties zware geluidsbelasters (zoals gebieden met zware industrie of drukke snelwegen), waardoor cumulatie van het geluid van windturbines met andere bronnen niet overal aan de orde is.

Om het aspect cumulatie een plaats te geven in het planMER die aansluit bij het detailniveau, is per windlocatie gekeken naar de aanwezigheid van significante geluidsbronnen, te weten:

- Rijkswegen A67 en A58
- Provinciale wegen
- Luchtvaartgeluid

Deze aan- of afwezigheid vertaalt zich in een aanvullend beoordelingscriterium.

Voor concrete windprojecten zal cumulatie met andere geluidsbronnen onderdeel zijn van de ruimtelijke onderbouwing of (indien van toepassing) van de m.e.r.-procedure.

5.3.2.4 Laagfrequent geluid

Een gedeelte van het geluid dat windturbines produceren heeft een frequentie van 4-125 Hz en wordt daarom geclassificeerd als laagfrequent geluid. Uit zienswijzen op eerdere windprojecten is gebleken dat de vrees bestaat dat laagfrequent geluid mensen ziek maakt en dat de Nederlandse geluidsnorm onvoldoende bescherming biedt, omdat bij de vaststelling van de voor windturbinegeluid geldende norm van 47 dB op basis van L_{den} met deze informatie geen rekening zou zijn gehouden.

Om deze reden heeft de Staatssecretaris van I&M een brief aan de Tweede Kamer gestuurd²¹ met twee onderzoeken van het Rijksinstituut voor Volksgezond en Milieu (RIVM) en een literatuurstudie naar laagfrequent geluid door Bureau LBP|Sight. Op grond van inzichten uit deze onderzoeken concludeert de Staatssecretaris dat de huidige norm voor geluidhinder van windturbines (47 dB- L_{den} en 41 dB- L_{night}) en het bijbehorende reken- en meetvoorschrift voldoen en geen wijzigingen behoeven.

Citaat uit de kamerbrief: *“Laagfrequent geluid draagt inderdaad voor een klein deel bij aan de hinderervaring van windturbinegeluid. Echter, deze hinder is op een verantwoorde manier voldoende beperkt door de huidige norm. De Staatssecretaris erkent dat gemiddeld 9 procent van de bewoners van woningen die op de normgrens belast zijn met windturbinegeluid zal zijn gehinderd. Dat is ook in lijn met de toelichting in 2009 van de toenmalige minister van VROM op de ontwerp-norm voor windturbinegeluid. Zoals al eerder is betoogd, is dat een beleidskeuze geweest waarbij de verschillende belangen zijn afgewogen.”*

De 47 dB L_{den} -norm is gebaseerd op de mate van hinderlijkheid die wordt ervaren. Hierbij is gebruik gemaakt van empirisch onderzoek, waarbij ook rekening is gehouden met laagfrequent geluid (met een frequentie van 125 Hz of minder), wat een onderdeel van het geluidsspectrum van windturbinegeluid is. In dit MER wordt laagfrequent geluid niet apart beschouwd, omdat het een integraal onderdeel uitmaakt van de beoordeling van de L_{den} -normering.

Het geluid van moderne windturbines heeft een groter aandeel laagfrequent geluid dan oudere, kleinere windturbines. Dit kan zorgen voor enige toename van laagfrequent geluid ter plaatse van geluidsgevoelige objecten. De hoeveelheid laagfrequent geluid die windturbines produceren is echter nog steeds gering. De conclusie die in de brief van de Staatssecretaris wordt getrokken: dat de huidige L_{den} -normering voor windturbinegeluid ook voldoende bescherming biedt tegen laagfrequent geluid, blijft onveranderd. Deze conclusie is recent bevestigd in een publicatie van de Duitse federale milieudienst van november 2016: *“In terugblik op de akoestische effecten kan voor het laagfrequente geluid door windturbines met de huidige stand van onderzoek ervan uitgegaan worden dat deze in vergelijking met andere (natuurlijke en menselijke) bronnen zeer gering is, waardoor er geen negatieve effecten op de gezondheid optreden.”*²²

5.3.3 Sectorale toelichting - slagschaduw

5.3.3.1 Toetsingskader slagschaduw

Windturbines veroorzaken als gevolg van de draaiende rotor een bewegende schaduw, de zogenoemde slagschaduw. Voor slagschaduw die valt op ramen van woningen is een landelijke norm gesteld in de Activiteitenregeling milieubeheer.

De norm schrijft voor dat op gevels van woningen die ramen bevatten niet meer dan 17 keer per jaar meer dan 20 minuten slagschaduw mag optreden. Een strenge uitleg van deze norm is stellen dat de maximale slagschaduw die een woning mag

²¹ Kenmerk brief: IENM/BSK-2014/44564.

²² *Mögliche gesundheitliche Effekte von Windenergieanlagen*, Umwelt Bundesamt, november 2016. Vertaling: Bosch & van Rijn.

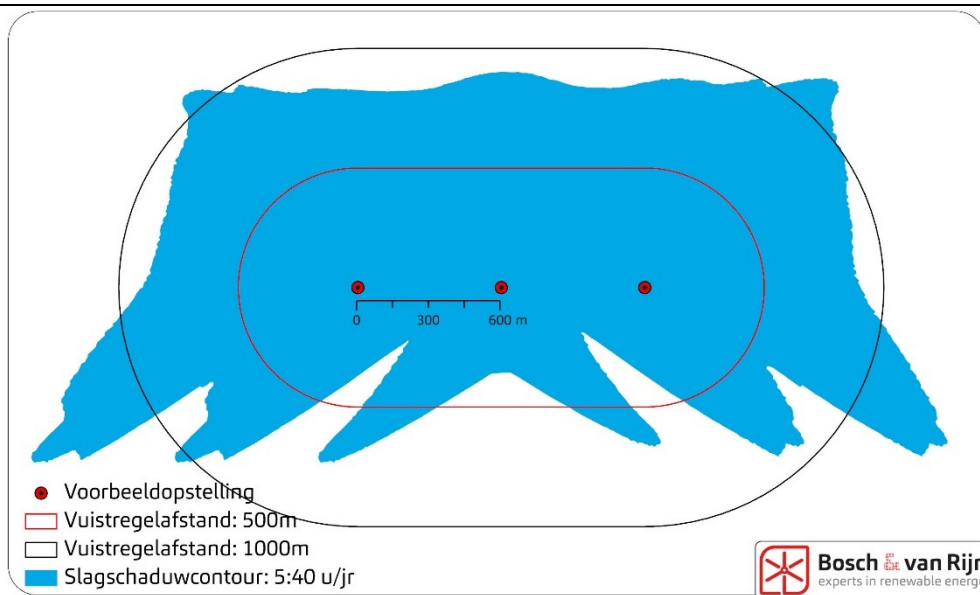
ondervinden gelijk is aan 17 x 20 minuten, oftewel 340 minuten, oftewel 5:40 uur per jaar.

Hoe meer woningen er dichtbij het windpark gelegen zijn, des te vaker zullen de windturbines moeten worden stilgezet om aan de slagschaduwnorm te voldoen. Op afstanden vanaf ca. 400 meter kan met zekerheid worden gezegd dat de rentabiliteit van het project niet in gevaar komt als gevolg van de opgelegde stilstand die volgt uit de norm.

5.3.3.2 Voorbeeldberekening slagschaduw

Ter illustratie is van een denkbeeldige opstelling van 3 windturbines met onderlinge afstand 600 meter en een rotordiameter en ashoogte van 150 meter (en dus een tiphoogte van 225 meter) berekend hoeveel slagschaduw deze produceert. Onderstaande figuur toont de slagschaduwcontour waarbinnen de windturbines af en toe moeten worden stilgezet om aan de norm te kunnen voldoen.

Figuur 20 Slagschaduwberekening van een voorbeeldopstelling. Binnen het blauwe vlak is de verwachte slagschaduw meer dan 5:40 uur per jaar en zou er dus een stilstandvoorziening moeten worden getroffen voor binnen het vlak liggende woningen.

De onregelmatige vorm van de bovenstaande slagschaduwcontour wordt veroorzaakt door de stand van de zon door het jaar heen:

- In de zomer komt de zon in het noordoosten op (lange schaduw naar het zuidwesten) en gaat in het noordwesten onder (lange schaduw naar het zuidoosten).
- In de winter komt de zon in het zuidoosten op (lange schaduw naar het noordwesten), blijft relatief laag (de schaduw blijft gedurende de hele dag lang) en gaat in het zuidwesten onder (lange schaduw naar het noordoosten).

5.3.4 Sectorale toelichting - gezondheid

Deze paragraaf behandelt gezondheidseffecten van windenergie die wetenschappelijk zijn aangetoond. De ervaring van mogelijke gezondheidseffecten van windenergie is echter zeer persoonlijk. Bij het opstellen van het beleid en toetsingskader is ook deze persoonlijke ervaring van gezondheidseffecten meegenomen. Het MER beperkt zich echter tot de wetenschappelijke kennis.

Energie is voor de in Nederland wonende bevolking een onmisbare nutsvoorziening. Bij de overweging van mogelijke gezondheidsrisico's van windturbines in vergelijking met conventionele energiewinningen (zoals het verbranden van fossiele brandstoffen) is het belangrijk te realiseren dat er naast een kleine hoeveelheid broeikasuitstoot bij de bouw geen verdere schadelijke emissie van stoffen optreedt. Dat leidt tot een direct positief effect op zowel gezondheid als milieu in vergelijking met bijvoorbeeld bruin- of steenkoolcentrales, die door de veroorzaakte emissies aantoonbare gezondheidsgevaaren met zich meebrengen (Bron: Umwelt Bundesamt, 2016).

De laatste jaren zijn diverse windprojecten bij de Raad van State terechtgekomen, die zich daarbij ook heeft gebogen over het onderwerp gezondheid. Het uitgangspunt van de Raad van State is dat er geen sprake is van ontoelaatbare gezondheidseffecten als aan de wettelijke normen wordt voldaan. Hierbij baseert de Raad zich onder meer op het rapport van het RIVM en de GGD getiteld "Health effects related to wind turbine sound" uit 2017²³. Dit rapport bevat een overzicht van de conclusies van recente wetenschappelijke onderzoeken met betrekking tot de gezondheidseffecten van het geluid van windturbines. Ook blijkt uit divers wetenschappelijk onderzoek (zie bijvoorbeeld de recente overzichtsstudie²⁴ geen direct verband tussen windturbines en gezondheidsklachten.

Op gebied van gezondheid speelt met name het onderwerp geluid (zowel hoorbaar als laagfrequent). Dit volgt ook uit een recent onderzoek van het RIVM en GGD Amsterdam, waarin wordt geconcludeerd:

*"Sleep disturbance is found to be related to annoyance, but there is no clear relation with the level of wind turbine sound. From knowledge about transportation sound, sleep disturbance can be expected at high levels of wind turbine sound. There is no evidence for other direct health effects."*²⁵ Vertaling: "Uit het onderzoek blijkt een verband tussen slaapverstoring en hinder, maar er is geen duidelijke relatie met het geluidsniveau a.g.v.

²³ van den Berg en van Kamp, Health effects related to wind turbine sound, GGD Amsterdam, 2017.

²⁴, Expert Panel on Wind Turbine Noise and Human Health, Understanding the Evidence: Wind Turbine Noise, Council of Canadian Academies, 2015.

windturbines. Naar aanleiding van eerdere onderzoeken naar verkeerslawaaï is de verwachting dat slaapverstoring optreedt bij hoge windturbine-geluidsniveaus. Er is geen bewijs voor andere directe gezondheidseffecten.”

Voor het hoorbare en laagfrequente geluid wordt verwezen naar paragraaf 5.3.1. Uit eerder onderzoek door het RIVM is gebleken dat de Nederlandse geluidsnormen voldoende bescherming bieden tegen de effecten van laagfrequent geluid. Omdat gezondheid met name te maken heeft met de hoeveelheid geluid die woningen ondervinden van windturbines kan gesteld worden dat de beoordeling voor het thema ‘Leefomgeving’ ook voor wat betreft het onderwerp ‘Gezondheid’ een goede vergelijking van de alternatieven mogelijk maakt.

Er is aangetoond dat bij slechte informatievoorziening angsten en bedenkingen kunnen ontstaan onder omwonenden van een windpark. Dit kan tot stress leiden, wat gezondheidsrisico’s met zich meebrengt (Bron: Umwelt Bundesamt, 2016). Daarom worden omwonenden, in het kader van de goede ruimtelijke ordening en de beperking van gezondheidsrisico’s, al in een vroeg stadium geïnformeerd over de plannen en potentiële effecten van de beoogde windturbines. Omdat dit afhangt van persoonlijke ervaring en niet te meten is als milieueffect wordt dit onderdeel van gezondheid niet meegenomen in de effectbeoordeling van dit MER.

5.3.5 Sectorale toelichting - externe veiligheid

De aanwezigheid van windturbines kan een verhoogd risico opleveren voor de omgeving. Mogelijke risico’s rond een windturbine zijn mastbreuk, het afbreken van de gondel en de afworp van een wiek. Deze risico’s zijn onder te verdelen in de deelthema’s

- Risico’s met gevaarlijke stoffen (een deel van een windturbine raakt bijvoorbeeld een gastank of een buisleiding)
- (Beperkt) kwetsbare objecten (een deel van een windturbine raakt een persoon)²⁶
- Waterkeringen (een deel van een windturbine raakt een waterkering)
- Spoor-, weg- en vaarwegen (een deel van een windturbine komt erop terecht)
- Hoogspanning (een deel van een windturbine raakt een hoogspanningslijn)

De hoogte van het risico hangt af van veel factoren (afstand tot de windturbine, faalkans van de windturbine, aantal mensen aanwezig, etc. etc.).

Doordat de eventuele effecten zo sterk gelokaliseerd zijn rond de windturbines, en er al een eerste schifting heeft plaatsgevonden bij het bepalen van gebieden waar windturbines in beginsel niet zijn uitgesloten (in het Haalbaarheidsonderzoek), is een nadere beoordeling in dit planMER niet zinvol. De externe veiligheid van te plaatsen windturbines moet als onderdeel van de voorbereidingsprocedure op projectniveau plaatsvinden.

²⁶ Kwetsbare objecten zijn bijvoorbeeld woningen en grote kantoorgebouwen (>1500 m²). Beperkt kwetsbare objecten zijn bijvoorbeeld kleine kantoorgebouwen (≤1500 m²) en opslagloodsen.

5.3.6 Effectbeoordeling Leefomgeving

De effectbepaling in dit MER wordt gegeven in de genoemde 5-punts schaal van ‘--’ tot ‘++’. Voor het milieuthema Leefomgeving wordt elk beoordelingscriterium op deze vijfspuntsschaal als volgt gescoord

De effecten worden eerst per windparklocatie bepaald (er zijn 53 windparklocaties). De beoordeling van de alternatieven (die elk uit meerdere windlocaties bestaan) is een aggregatie van de individuele beoordelingen.

Tabel 9

Beoordeling thema Leefomgeving a.d.h.v. 5 beoordelingscriteria.

Score	Beoordeling van windparklocaties	Beoordeling van alternatieven
Aantal gevoelige objecten binnen 500m		
--	≥ 30 gevoelige objecten	≥ 100 gevoelige objecten
-	10 tot 30 gevoelige objecten	10 tot 100 gevoelige objecten
0	< 10 gevoelige objecten	< 10 gevoelige objecten
Aantal gevoelige objecten binnen 1000m		
--	≥ 500 gevoelige objecten	≥ 1000 gevoelige objecten
-	100 tot 500 gevoelige objecten	100 tot 1000 gevoelige objecten
0	< 100 gevoelige objecten	< 100 gevoelige objecten
Aantal gevoelige objecten binnen 500m, gedeeld door de jaarproductie		
--	≥ 0,5 gevoelige objecten per GWh	≥ 0,25 gevoelige objecten per GWh
-	0,1 tot 0,5 gevoelige objecten per GWh	0,1 tot 0,25 gevoelige objecten per GWh
0	<0,1 gevoelige objecten per GWh	< 0,1 gevoelige objecten per GWh
Aantal gevoelige objecten binnen 1000m, gedeeld door de jaarproductie		
--	≥10 gevoelige objecten per GWh	≥ 5 gevoelige objecten per GWh
-	1 tot 10 gevoelige objecten per GWh	1 tot 5 gevoelige objecten per GWh
0	<1 gevoelige objecten per GWh	< 1 gevoelige objecten per GWh
Cumulatie met andere geluidsbronnen		
--	n.v.t.	n.v.t.
-	Andere geluidsbron binnen 1 km	Andere geluidsbron binnen 1km
0	Geen andere geluidsbron binnen 1 km	Geen andere geluidsbron binnen 1km

De relatieve waarden in bovenstaande tabellen zijn verkregen door het aantal woningen binnen de betreffende contour te delen door de verwachte jaarproductie in GWh/jr, zoals berekend in paragraaf 5.9

5.3.7 Score leefomgeving (per windparklocatie)

Windparklocatie	Aantal woningen binnen 500m	Aantal woningen binnen 1000m	Woningen < 500m per GWh	Woningen < 1000m per GWh	Andere geluidsbronnen
1	4	46	0,09	1,00	0
2	2	30	0,04	0,65	0
3	4	35	0,09	0,76	0
4	0	37	0,00	0,81	-
5	13	55	0,28	1,20	-
6	23	85	0,50	1,85	-
7	0	54	0,00	0,88	-
8	30	73	0,65	1,59	-
9	20	169	0,44	3,68	0
10	2	57	0,04	1,24	-
11	25	87	0,41	1,42	-
12	0	23	0,00	0,50	0
13	22	385	0,21	3,59	0
14	20	61	0,44	1,33	-
15	10	52	0,22	1,13	-
16	1	27	0,02	0,59	0
17	7	38	0,15	0,83	0
18	0	23	0,00	0,50	0
19	3	70	0,07	1,53	-
20	9	508	0,15	8,30	-
21	5	130	0,11	2,83	-
22	38	347	0,83	7,56	-
23	26	689	0,57	15,01	-
24	23	475	0,50	10,35	0
25	14	146	0,31	3,18	-
26	11	314	0,14	4,10	-
27	2	24	0,03	0,31	0
28	25	78	0,41	1,27	0
29	0	44	0,00	0,96	0
30	3	7	0,07	0,15	-
31	8	146	0,17	3,18	-
32	24	728	0,39	11,90	-
33	6	336	0,13	7,32	0
34	11	1487	0,18	24,30	-
35	3	259	0,05	4,23	-
36	12	428	0,16	5,59	-
37	21	137	0,46	2,98	0
38	7	385	0,15	8,39	0
39	19	249	0,31	4,07	0
40	7	18	0,15	0,39	0
41	19	434	0,41	9,46	0
42	4	44	0,07	0,72	0
43	12	50	0,20	0,82	0
44	7	121	0,15	2,64	0
45	13	26	0,21	0,42	0
46	2	17	0,04	0,37	0
47	40	453	0,87	9,87	0
48	13	459	0,28	10,00	0
49	9	16	0,12	0,21	0
50	22	157	0,29	2,05	0
51	1	5	0,01	0,07	0
52	10	28	0,16	0,46	0
53	10	21	0,22	0,46	0

5.3.8 Score leefomgeving (per alternatief)

Tabel 10 Resultatentabel leefomgeving windenergie, per alternatief.

	Woningen <500m	Woningen <1000	Woningen <500m per GWh	Woningen <1000 per GWh	Andere geluids- bronnen
Infrastructuur	70	763	0,25	2,77	-
Leefomgeving	37	385	0,08	0,87	-
Natuur & Landschap	168	2268	0,41	5,49	-
Concentratie - Bergeijk Noord	62	2876	0,18	8,17	-
Concentratie - Bergeijk Zuidoost	33	459	0,14	2,00	0
Concentratie - Bergeijk Zuidwest	140	1237	0,21	1,84	0
Concentratie - Midden	134	1482	0,25	2,77	-
Concentratie - Reusel - De Mierden	105	1173	0,21	2,32	-
Concentratie - Reusel/Bladel	3	7	0,07	0,15	-
Overig	24	215	0,26	2,34	0

5.4 Landschap en cultuurhistorie

5.4.1 Inleiding

De beschrijving van het Kempische landschap vormt de basis voor de beoordeling van de landschappelijke effecten van wind- en zonneparken.

Deze beschrijving is opgenomen in Bijlage A en is opgesteld door bureau Roenom. De landschappelijke *beoordeling* van de windenergie-alternatieven is opgenomen in de hieronderstaande paragrafen en baseert zich op de landschappelijke *beschrijving* in bijlage A.

De 53 in het MER gedefinieerde windparklocaties worden voor wat betreft het milieuthema landschap & cultuurhistorie beoordeeld op een viertal criteria, te weten:

- Aansluiting van een windpark op de landschappelijke structuren (zie paragraaf 5.4.5);
- Herkenbaarheid van de opstelling van een windpark (zie paragraaf 5.4.6);
- Invloed van een windpark op de landschappelijke kernkwaliteiten (zie paragraaf 5.4.8);
- Zichtbaarheid van een windpark (zie paragraaf 5.4.9).

Vervolgens worden de alternatieven, die elke bestaan uit meerdere windparklocaties, beoordeeld op vier criteria:

- De interferentie tussen windparken binnen het alternatief (zie paragraaf 5.4.7);
- Aansluiting van het alternatief op de landschappelijke structuren
- Invloed van een alternatief op de landschappelijke kernkwaliteiten;
- Zichtbaarheid van een alternatief.

5.4.2 Beoordelingscriteria

De 5 beoordelingscriteria zijn vastgelegd in de notitie reikwijdte en detailniveau. Zij worden op twee manieren gebruikt:

5.4.2.1 *De beoordeling van de windparklocaties*

Om te beginnen worden de 53 windparklocaties aan de hand van de beoordelingscriteria beoordeeld. Omdat het om een planMER gaat, zijn het nog geen definitieve, maar indicatieve locaties waarin rekening is gehouden met harde belemmeringen. Dit maakt een deel van de bovengenoemde criteria moeilijk te beoordelen. Voornamelijk 'De interferentie tussen windparken' kan moeilijk beoordeeld worden. Interferentie vindt namelijk alleen plaats bij een bepaalde afstand ten opzichte van elkaar. Om een oordeel te kunnen geven welke windparklocaties beter geschikt zijn dan andere, met inachtneming van de beoordelingscriteria, kan deze beoordeling niet gedaan worden met als uitgangspunt dat alle locaties worden gerealiseerd. Dit criterium wordt daarom alleen gebruikt bij de beoordeling van de alternatieven, en niet van de individuele windparklocaties.

5.4.2.2 *De beoordeling van de alternatieven*

Nadat de windparklocaties zijn beoordeeld wordt ook gekeken naar de landschappelijke effecten van de alternatieven, die elk bestaan uit meerdere windparklocaties.

Aangezien het criterium 'Herkenbaarheid van de opstelling' specifiek kijkt naar individuele windparklocaties wordt dit criterium niet in de beoordeling van de alternatieven betrokken. Bij deze stap wordt het beoordelingscriterium 'Interferentie tussen windparken' juist wel meegenomen, omdat er vanuit wordt gegaan dat alle windparklocaties binnen een alternatief gerealiseerd worden en er dus interferentie kan optreden.

5.4.3 *Beoordelingsschaal*

Vanuit de NRD wordt er de volgende beoordelingsschaal gegeven:

--	Negatief	Het voornemen leidt tot een sterk merkbare negatieve verandering
-	Licht negatief	Het voornemen leidt tot een merkbare negatieve verandering
0	Neutraal	Het voornemen onderscheidt zich niet van de referentiesituatie
+	Licht positief	Het voornemen leidt tot een merkbare positieve verandering
++	Positief	Het voornemen leidt tot sterke merkbare positieve verandering

De eerder genoemde beoordelingscriteria worden beoordeeld door middel van een score afkomstig van deze schaal.

Alhoewel het toepassen van windparken niet persé negatief hoeft te zijn op alle beoordelingscriteria, wordt door de grootte en omvang van de huidige windturbines wel altijd het landschap beïnvloed. Windturbines en windparken geven hierdoor een nieuwe dynamiek aan het landschap en voegen soms kwaliteiten toe, of versterken huidige kwaliteiten, maar zullen door hun omvang ook altijd bestaande kwaliteiten aantasten. Het feit dat sommige criteria de score 'licht positief' kunnen krijgen heeft te maken met het feit dat windturbines het landschap niet alleen aantasten en veranderen maar ook 'structuur' kunnen geven aan dat landschap, of bestaande structuren kunnen benadrukken. Omdat er toch sprake is van ingrijpende veranderingen worden de landschappelijke criteria niet beoordeeld met de score 'Positief' (++).

Er wordt per beoordelingscriterium zowel tekstueel als met illustraties en voorbeeldopstellingen een algemene toelichting gegeven. Daarbij komen enkele voorbeeldsituaties aan bod die het verhaal verduidelijken. Vervolgens wordt de beoordelingswijze beschreven waarna er een vraag is opgesteld die centraal staat bij de beoordeling van het desbetreffende criterium.

Per beoordelingscriterium is beschreven op welke manier de beoordeling (---, -, 0 of +) tot stand komt.

Nadat de scores zijn gegeven wordt als laatste de beoordeling gedaan. Er wordt een korte toelichting gegeven hoe de beoordeling in zijn werk gaat. Vervolgens is bij elke criteria op een kaart inzichtelijk gemaakt welk scoreniveau de individuele lijnopstellingen scoren.

5.4.4 *Beoordelingsafstand*

Het landschappelijk effect van windturbines reikt tot een bepaalde afstand. Deze paragraaf bevat een aantal voorbeeldvisualisaties vanaf verschillende afstanden tot windturbines, om te onderbouwen tot welke afstand de invloed van windparken nog meegenomen moet worden. Hiervoor zijn bewust locaties van buiten de Kempengemeenten gebruikt²⁷, omdat de aandacht moet uitgaan naar de landschappelijke eigenschappen, en op dit moment nog niet naar de specifieke locatieuitwerking. Deze paragraaf dient om te laten zien hoe groot de visuele invloed van windturbines is ten opzichte van de afstand tot de waarnemer.

Op basis van de visualisaties wordt een toelichting geven van de gekozen meetafstand die in de volgende paragrafen bij de verschillende criteriabeoordelingen leidend is.

²⁷ Bron: windpark Bijvanck, Landschappelijke beoordeling. N.B. de windturbines op deze visualisaties hebben een tiphoogte van 185 meter. Omdat de afstand tot de waarnemer wordt uitgedrukt in tiphoogtes maakt dit voor de schijnbare grootte geen verschil.

Figuur 21 Windpark op een afstand van ca. 23 keer de tiphoogte; de windturbines zijn nog wel zichtbaar, maar niet dominant aanwezig.

Figuur 22 Windpark op een afstand van ca. 17 keer de tiphoogte. De windturbines zijn zichtbaar, maar kunnen door begroeiing of bebouwing aan het zicht worden onttrokken.

Figuur 23 Windpark op een afstand van ca. 10 keer de tiphoogte: de windturbines zijn goed zichtbaar.

Figuur 24 Windpark op een afstand van 5 keer de tiphoogte; de windturbines zijn beeldbepalend aanwezig.

In de voorbeeldvisualisaties is te zien dat de windturbines op ca. 10 keer de afstand van de tiphoogte de horizon beginnen te domineren. Windturbines zijn op een grotere afstand al zichtbaar, met name in grote open landschappen, maar zijn dan vaak nog niet de dominerende en beeldbepalende factor in het landschap.

Het landschap van de Kempengemeenten is een relatief besloten landschap waarin veel bossen, singels en laanbeplanting het doorzicht beperken.

Wegens deze relatieve geslotenheid van het Kempenlandschap en omdat windturbines in de belevenis beeldbepalend beginnen te worden bij ca. 10 keer de afstand van de tiphoogte, wordt er binnen dit planMER gemeten met een straal van 2 kilometer bij de verschillende beoordelingscriteria.

5.4.5 *Aansluiting van een windpark op de landschappelijke structuren*

5.4.5.1 *Methode*

Windparken overtreffen in de meeste gevallen de bestaande schaal van het landschap. Enkel op het hoogste niveau kan er verbinding gelegd worden tussen bestaande landschappelijke structuren en de windparken. Deze aansluiting kan positief zijn wanneer een windpark bijvoorbeeld parallel loopt aan een structuur en hierdoor de structuur versterkt. Maar ook kan het negatieve effecten opleveren wanneer door een windpark de structuur minder herkenbaar of verstoord wordt. Onder grote landschappelijke structuren worden verstaan: de grote lijnen in het landschap zoals: grote (hoofd)wegen, watergangen en andere grote richtinggevendende elementen in het landschap.

Vanuit de landschappelijke beschrijving (zie Bijlage A) zijn een aantal landschappelijke lijnen (structuren) naar voren gekomen. Dezelfde landschappelijke lijnen worden bij dit beoordelingscriterium gebruikt.

Figuur 25 Voorbeeldvisualisatie van een windpark langs een snelweg: Windpark de Pals, gemeente Bladel. Doordat het windpark aansluit op de landschappelijke lijn, een snelweg in dit geval, vormt er zich een koppeling tussen deze structuur en de windturbineopstelling. De opstelling die net zoals de landschappelijke lijn als een bocht is gesitueerd volgt deze lijn. Hierdoor wordt deze richtinggevendende hoofdstructuur (de snelweg A67) versterkt.

Figuur 26 Voorbeeld van een windpark langs een snelweg: Windpark Buren, gemeente Buren. Doordat het windpark niet aansluit op de landschappelijke lijn, een snelweg in dit geval, wordt de bestaande richtinggevende lijn (de snelweg) verstoord. Het windpark dat een andere richting aanneemt ten opzichte van de snelweg zorgt hierdoor voor een onrustig beeld. Tevens zijn de windturbines niet in een rechte lijn gesitueerd wat ook de herkenbaarheid en rust verstoord.

Figuur 27 Voorbeeld van een windpark langs een dijk: Windpark Irene Vorrink, gemeente Dronten. Doordat het windpark aansluit op de landschappelijke lijn, een dijk, wordt deze richtinggevende lijn versterkt. De dijk die een duidelijke structuur in het landschap is, en tevens kenmerkend als grens tussen land en water, wordt door het windpark versterkt.

Het beoordelingscriterium 'Aansluiting van een windpark op de landschappelijke structuren' wordt beoordeeld aan de hand van de locatie van het windpark ten opzichte van de landschappelijke lijnen. Er wordt gekeken of het windpark aansluit bij (parallel loopt aan) de landschappelijke lijnen en in hoeverre het van invloed is op de herkenbaarheid en leesbaarheid van deze landschappelijke lijnen. Er is vanuit gegaan dat er interferentie plaatsvindt tussen de landschappelijke structuren en een windpark binnen een straal van 2 kilometer (zie ook 5.4.4).

De vraag die bij dit beoordelingscriterium gesteld kan worden luidt:

Vindt er interferentie plaats tussen het windpark en de landschappelijke lijnen (structuren) en hebben deze invloed elkaar?

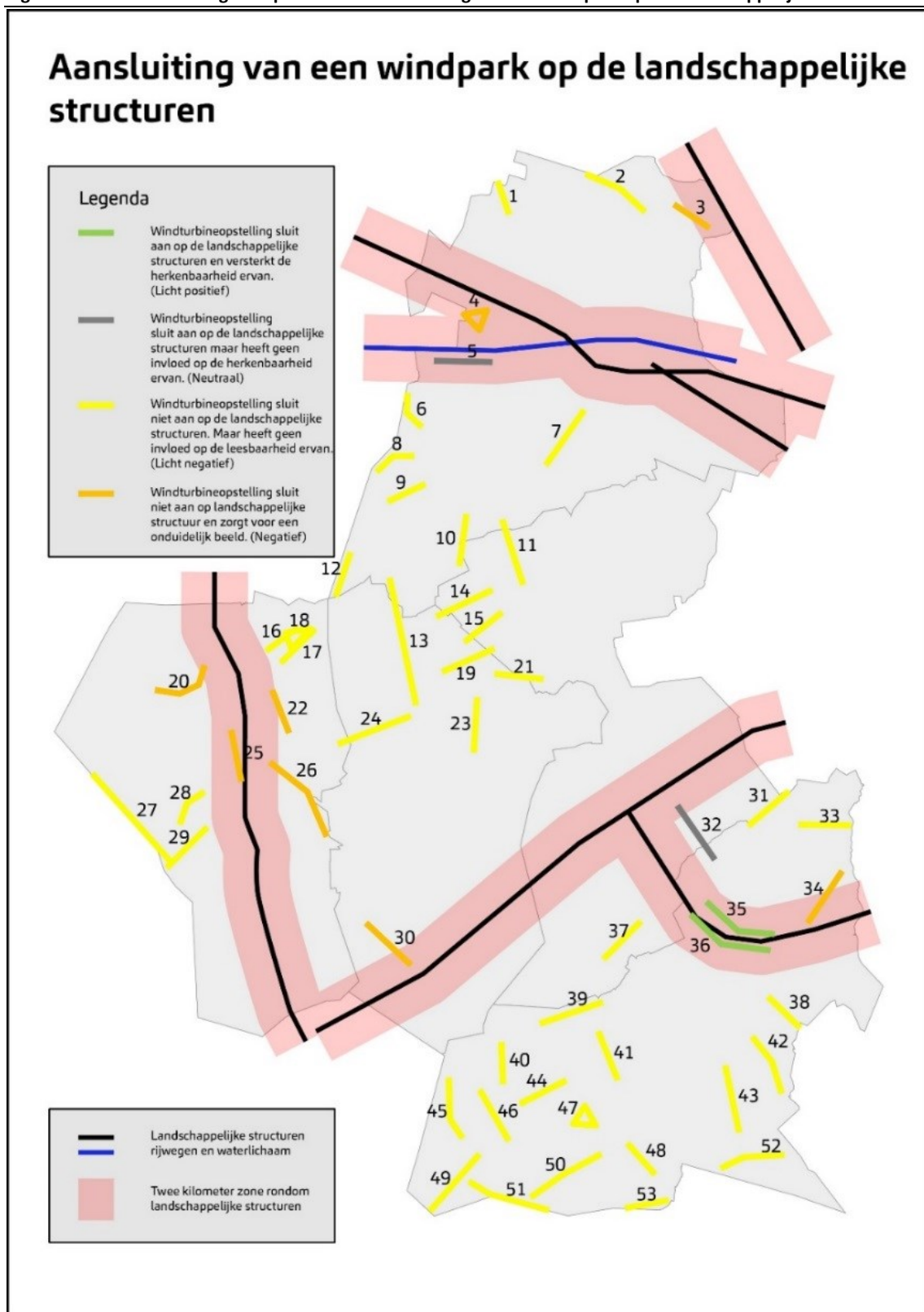
Het antwoord op deze vraag bepaalt de score van een windparklocatie op dit beoordelingscriterium. Het antwoord is afkomstig uit één van de volgende scores uit de scoretabel:

Negatief	Licht negatief
Het windpark sluit niet aan bij de landschappelijke lijnen (structuren) en zorgt voor een onduidelijk beeld. Hieronder vallen alle opstellingen die binnen 2 kilometer van een landschappelijke structuur een andere richting aannemen/ niet parallel lopen ten opzichte van deze structuur.	Het windpark sluit niet aan op de landschappelijke lijnen (structuren) maar heeft ook geen negatieve invloed op de beleef- en leesbaarheid ervan. Hieronder vallen alle opstellingen die buiten 2 kilometer van een landschappelijke structuur vallen.
Neutraal	Licht positief
Wanneer het windpark aansluit op de landschappelijke lijnen (structuren) maar deze niet van toegevoegde waarde is voor de herkenbaar- en leesbaarheid ervan. Hieronder vallen alle opstellingen die binnen 2 kilometer van een landschappelijke structuur aansluiten (parallel lopen) op deze structuur.	Wanneer dankzij het windpark de landschappelijke lijnen (structuren) van het landschap worden verduidelijkt en deze de structuur leesbaarder maakt. Hieronder vallen alle opstellingen die binnen 2 kilometer van een landschappelijke structuur aansluiten (parallel lopen) en daarvoor de richting van deze structuur versterken.

5.4.5.2 Beoordeling

Alle windturbineopstellingen zijn individueel beoordeeld. Bij elke windturbineopstelling is gekeken in hoeverre deze aansluit, binnen een straal van 2 kilometer, bij de landschappelijke hoofdstructuren zoals geïdentificeerd in de landschappelijke beschrijving. De beoordeling is gedaan aan de hand van de hierboven beschreven beoordelingsscores. Op de afbeelding hieronder is inzichtelijk gemaakt wat de beoordeling per opstelling is.

Figuur 28 Beoordeling windparklocaties: aansluiting van een windpark op de landschappelijke structuren.

5.4.6 Herkenbaarheid van de opstelling van een windpark

5.4.6.1 Methode

Onder de herkenbaarheid van de opstelling kan verstaan worden dat individueel geplaatste windturbines en het cluster (windpark) dat ze vormen, herkenbaar zijn. Strakke duidelijke geometrische lijnen zijn vaak eerder herkenbaar dan willekeurig geplaatste windturbines met verschillende afstanden ten opzichte van elkaar. Belangrijk is om hierin het perspectief van de waarnemer mee te nemen. Door de afstand van de windturbines (binnen een windpark) ten opzichte van elkaar en het perspectief qua grootte daardoor, kan ook een lichte knik of vervorming in een lijn al een negatieve invloed hebben op de leesbaarheid en de herkenbaarheid van de opstelling.

Figuur 29 Voorbeeld van een lijnopstelling met een lichte knik die vanuit bepaalde hoeken niet als zodanig waarneembaar is. (Windpark Autena Vianen, gemeente Vijfheerenlanden).

Figuur 30 Voorbeeld van rechte herkenbare lijnopstelling. (Windpark St. Antoinedijk, gemeente Halderberge). De opstelling is vanuit alle kanten herkenbaar als een strakke rechte lijn in het landschap.

Het beoordelingscriterium ‘Herkenbaarheid van de opstelling van een windpark’ wordt beoordeeld aan de hand van de specifieke opstelling van de 53 windparklocaties. Er wordt per windpark gekeken of het park herkenbaar als een lijnopstelling is.

De vraag die bij dit beoordelingscriterium gesteld kan worden luidt:

Vormen de windturbines binnen een windpark gezamenlijk een duidelijke lijn of cluster en is deze lijn of cluster ook herkenbaar vanuit verschillende waarnemingspunten?

Het antwoord op deze vraag bepaalt de score van een windparklocatie op dit beoordelingscriterium. Het antwoord is afkomstig uit één van de volgende scores uit het scoretabel:

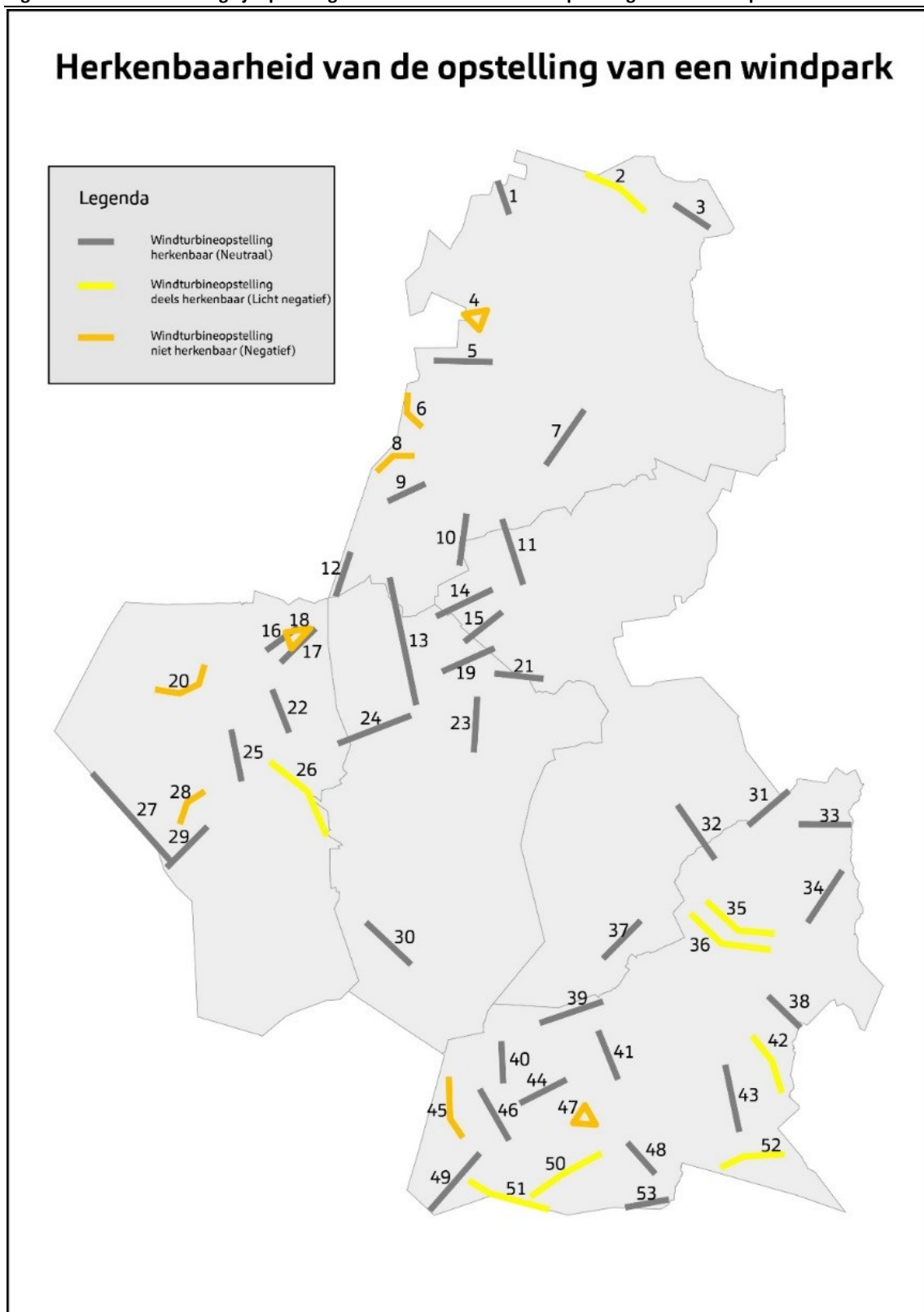
Negatief	Licht negatief
Wanneer de opstelling van de windturbines binnen een windpark niet herkenbaar is als één cluster. Hieronder vallen alle opstellingen die één of meerdere duidelijke knikken hebben in de opstelling.	Windturbineopstellingen worden (grotendeels) ervaren binnen een herkenbaar stramien, maar kunnen vanuit sommige waarnemingshoeken toch beschouwd worden als (deels) niet herkenbaar. Hieronder vallen alle opstellingen die een lichte afwijkende vorm hebben ten opzichte van een rechte lijn.
Neutraal	Licht positief
Wanneer vanuit verschillende hoeken de windturbines in een windpark een duidelijke stramien volgen en deze herkenbaar gesitueerd zijn als een	Niet van toepassing.

cluster of lijn in het landschap. Hieronder vallen alle opstellingen die een rechte lijn vormen.	
--	--

5.4.6.2 **Beoordeling**

Alle windturbineopstellingen zijn individueel beoordeeld. Bij elke opstelling is gekeken in hoeverre deze afwijkt van een rechte lijnopstelling. De beoordeling is gedaan aan de hand van de hierboven beschreven beoordelingsscores. Op de afbeelding hieronder is inzichtelijk gemaakt wat de beoordeling per opstelling is.

Figuur 31 Beoordeling lijnopstellingen Herkenbaarheid van de opstelling van een windpark.

5.4.7 Interferentie tussen windparken

5.4.7.1 Methode

Windparken kunnen grote invloed uitoefenen op elkaars inpassing. Windparken kunnen elkaar qua inpassing versterken of juist onduidelijkheid scheppen. Voornamelijk windparken die ten opzichte van elkaar verschillen in opstelling kunnen (negatieve) invloed op elkaar uitoefenen. Ook verschillen in bouwvorm en afmetingen kunnen bijdragen aan deze interferentie, maar deze eigenschappen vallen buiten het detailniveau van een planMER.

Figuur 32 Voorbeeld van een windpark langs een snelweg met interferentie: Windpark Koegorspolder, gemeente Termeuzen. Het windpark is gelegen langs een snelweg. Zowel de snelweg als het windpark vormen een flauwe bochtstructuur. Het windpark versterkt de structuur van het landschap, maar interfereert met nabij gelegen windturbines. Door de interferentie wordt de structuur verstoort en ontstaat er een onrustig beeld.

Figuur 33 Voorbeeld van twee windparken die interfereren met elkaar: Windparken Van Pallandt en Martina Corneliapolder, gemeente Goeree-Overflakkee. De twee windparken die beide in een strakke lijn zijn gesitueerd langs het estuarium Haringvliet vormen een grens tussen het land en water. Beide windparken zijn gesitueerd in dezelfde lijn en ze versterken beide de beleefbaarheid van de grens tussen land en water. Hierdoor versterken ze elkaars inpassing.

Omdat het om een planMER gaat zijn er nog geen definitieve locaties. De 53 windparklocaties die zijn opgesteld zijn puur bedoeld als indicatieve locaties waarin rekening is gehouden met harde belemmeringen. Het beoordelingscriterium 'Interferentie tussen windparken' wordt daarom alleen toegepast bij de beoordeling van de alternatieven en niet bij de beoordeling van de individuele windparklocaties.

Er wordt, om een vergelijking te kunnen doen, vanuit gegaan dat alle windparklocaties binnen een alternatief gerealiseerd zijn. Deze windparklocaties worden vervolgens met elkaar vergeleken op interferentie en de mate waarin deze plaatsvindt.

Er wordt vanuit gegaan dat windparken met een afstand tot aan 2 km ten opzichte van elkaar een visuele invloed op elkaar hebben. Ook de bestaande windparken en degenen die in ontwikkeling zijn worden meegenomen in de vergelijking.

De vraag die bij dit beoordelingscriterium gesteld kan worden luidt:

Vindt er interferentie tussen windparken plaats en wat is de invloed die de windparken op elkaar hebben hierdoor?

Het antwoord op deze vraag bepaalt de score van een windparklocatie op dit beoordelingscriterium. Het antwoord is afkomstig uit één van de volgende scores uit de scoretabel:

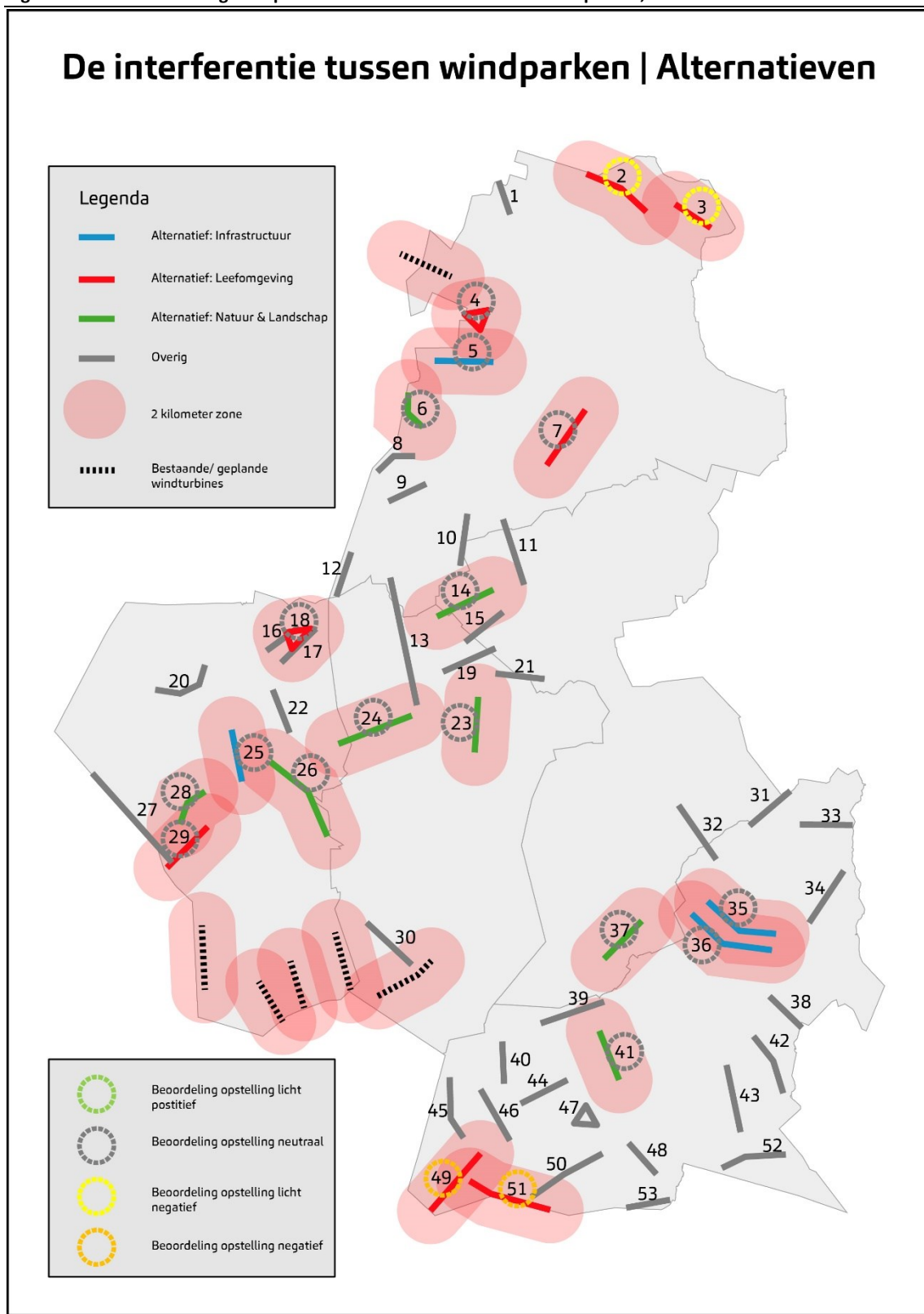
Negatief	Licht negatief
----------	----------------

Wanneer windparken binnen een straal van 2 kilometer bij elkaar staan, er veel interferentie plaatsvindt en er geen eenduidige opstellingsstructuur is tussen de windparken. Hieronder vallen alle opstellingen, van hetzelfde alternatief, die binnen 2 kilometer van elkaar zijn gesitueerd en duidelijk niet dezelfde richting volgen.	Wanneer er een eenduidige opstellingsstructuur is tussen windparken maar er zit toch een kleine opstellingsverschil is wat elkaar beïnvloed. Hieronder vallen alle opstellingen, van hetzelfde alternatief, die binnen 2 kilometer van elkaar zijn gesitueerd en lichtelijk verschillen in richting of opstellingsstructuur.
Neutraal	Licht positief
Windparken hebben geen negatieve invloed op elkaars uitstraling of positionering als geheel. De kenmerken tussen de windparken zijn eenduidig en op grote lijnen vergelijkbaar. Of er is geen ander windpark waarmee interferentie kan ontstaan. Hieronder vallen alle opstellingen, van hetzelfde alternatief, die binnen een straal van 2 kilometer dezelfde richting volgen ten opzichte van elkaar of er geen andere opstelling is gesitueerd.	Wanneer windparken met vergelijkbare eigenschappen op een dusdanige manier worden gepositioneerd waardoor ze de (ruimtelijke) herkenbaarheid van elkaars opstelling versterken. Hieronder vallen alle opstellingen, van hetzelfde alternatief, die binnen een straal van 2 kilometer dezelfde richting volgen ten opzichte van elkaar en hierdoor elkaars opstelling versterken.

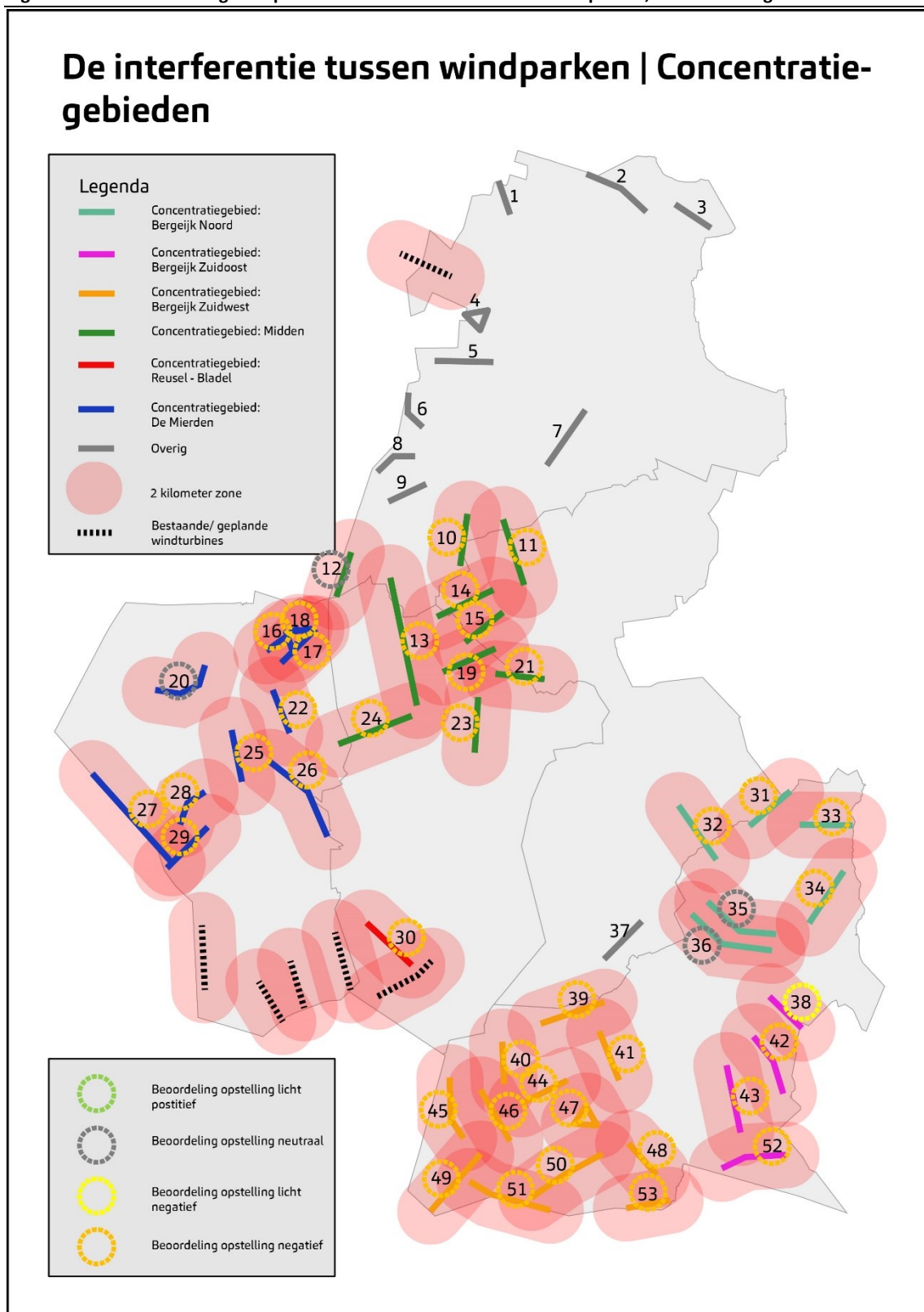
5.4.7.2 Beoordeling

Bij de beoordeling van de interferentie tussen windparken is gekeken naar de windturbineopstellingen binnen de alternatieven. Er is vanuit gegaan dat alle opstellingen binnen een alternatief worden gerealiseerd. Vervolgens is gekeken in hoeverre interferentie plaatsvindt tussen de opstellingen. Om een beoordeling te kunnen doen is er vanuit gegaan dat er interferentie plaatsvindt binnen een straal van 2 kilometer. Bij de beoordeling van de individuele lijnopstellingen is alleen gekeken of de betreffende lijnopstelling interfereert met een lijnopstellingen uit hetzelfde alternatief of concentratiegebied. De lijnopstellingen uit de andere alternatieven, concentratiegebieden of overige opstellingen zijn achterwege gelaten. De bestaande windparken zijn wel meegenomen met de beoordeling van de individuele lijnopstellingen. De beoordeling is gedaan aan de hand van de hierboven beschreven beoordelingsscores. In onderstaande afbeeldingen is inzichtelijk gemaakt wat de beoordeling per opstelling is binnen een alternatief of concentratiegebied. Deze score is te vinden in 5.4.12.

Figuur 34 Beoordeling windparklocaties: interferentie tussen windparken, Thematische alternatieven.

Figuur 35 Beoordeling windparklocaties: interferentie tussen windparken, Concentratie gebieden.

5.4.8 Invloed van een windpark op de landschappelijke kernkwaliteiten

5.4.8.1 Methode

De kernkwaliteiten kunnen per landschap verschillen. Vaak hangen deze kwaliteiten samen met het landschapstype. Enkele kwaliteiten kunnen zijn de rust en openheid die het landschap kenmerken maar ook de cultuurhistorische waarden die het landschap draagt of zichtlijnen en ruimtevormende elementen (de schaal) die het landschap leesbaarder maken.

Het reliëf kan ook van invloed zijn wanneer zowel windturbines als bijvoorbeeld een heuvel zichtbaar zijn er hierdoor de beleefbaarheid van het reliëf wordt aangetaast.

Belangrijk is om eerst de kernkwaliteiten van het landschap waarin het windpark geplaatst wordt te onderzoeken.

Vanuit de landschappelijke beschrijving zijn er een aantal landschapstypen met hun landschappelijke en cultuurhistorische waarden beschreven. Dezelfde landschapstypen, en de kernkwaliteiten waar een windpark invloed op kan uitoefenen, worden bij dit beoordelingscriteria toegepast. Hierbij zijn de door provinciaal aangewezen cultuurhistorische waardevolle landschappen van de Cultuurhistorische waardenkaart (CHS), die ook worden benoemd in het rapport van Roenom, niet apart meegenomen. Deze landschappen zijn namelijk gebaseerd op kleine (cultuurhistorische) landschappelijke verschillen waardoor ze zich onderscheiden ten opzichte van de algemene gebiedsindeling van de provincie. Wegens de geringe onderscheidende aard van deze CHS landschappen en het feit dat windturbines landschap overstijgend zijn, worden deze gebieden niet apart meegenomen.

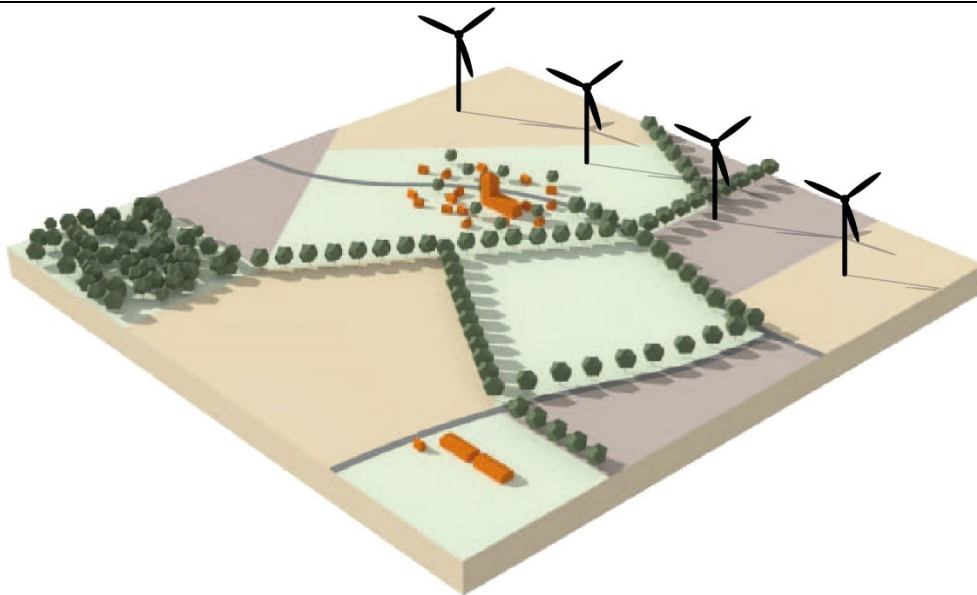
De landschapstypen met hun kernkwaliteiten zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Tabel 11 Grootschalige landschapstypen en hun kernkwaliteiten.

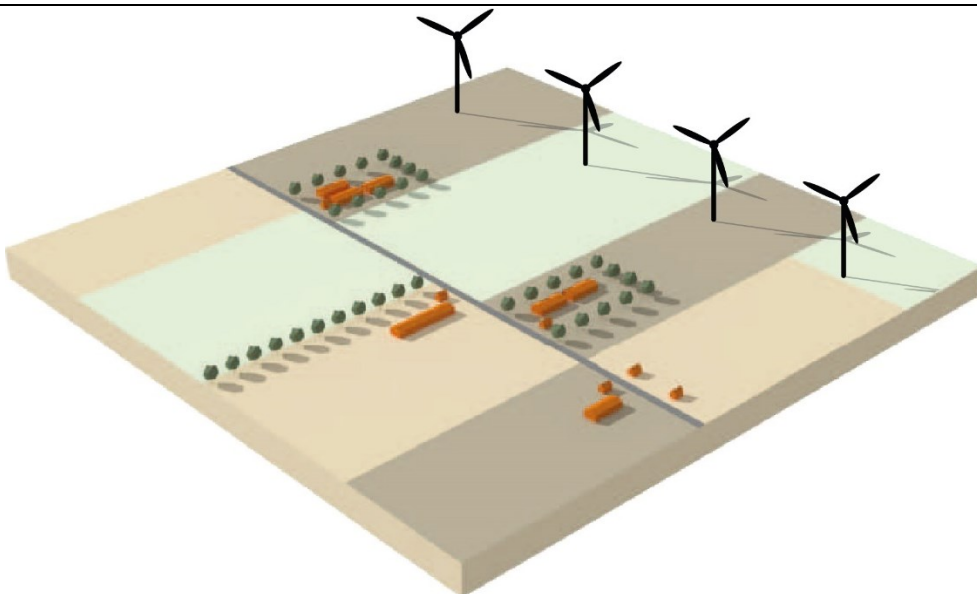
Landschapstype	Kernkwaliteiten
Oude zandontginningen	Kleinschalig Onregelmatige kavelstructuur Gesloten landschap met coulissen Akkercomplexen met 'open' bolle akkers
Jonge zandontginningen	Middelgrote schaal, rationeel Halfopen Rechte kavels en wegen
Beekdalen	Contrastvorming tussen hogere zandgronden Gesloten door bos en boomsingels Langgerekte kavels met dichtbegroeide boomsingels Natuurwaarden
Jong en oud boslandschap	Gesloten karakter Hoge natuurwaarden Cultuurhistorisch waardevol Valt bijna volledig onder het Natuurnetwerk Brabant (NNB)
Heidelandschap	Open karakter Cultuurhistorisch waardevol Valt bijna volledig onder het Natuurnetwerk Brabant (NNB)

Zie Bijlage A voor een uitgebreidere beschrijving van de verschillende landschapstypen.

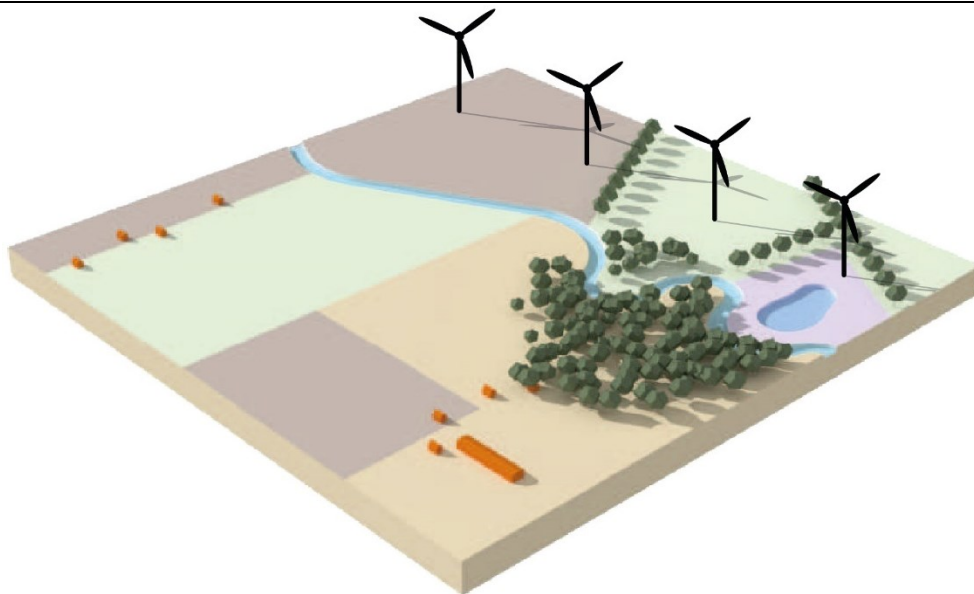
Figuur 36 Illustratie lijnopstelling in oud zandontginningslandschap: Op de illustratie is goed te zien hoe het windpark in contrast staat met het kleinschalige gesloten oude ontginningslandschap. De kleinschaligheid en de onregelmatige verkavelingen wordt doorbroken door de rationele rechte lijnopstelling. Hierdoor verliest het landschap deels de beleefbaarheid van deze kwaliteiten.

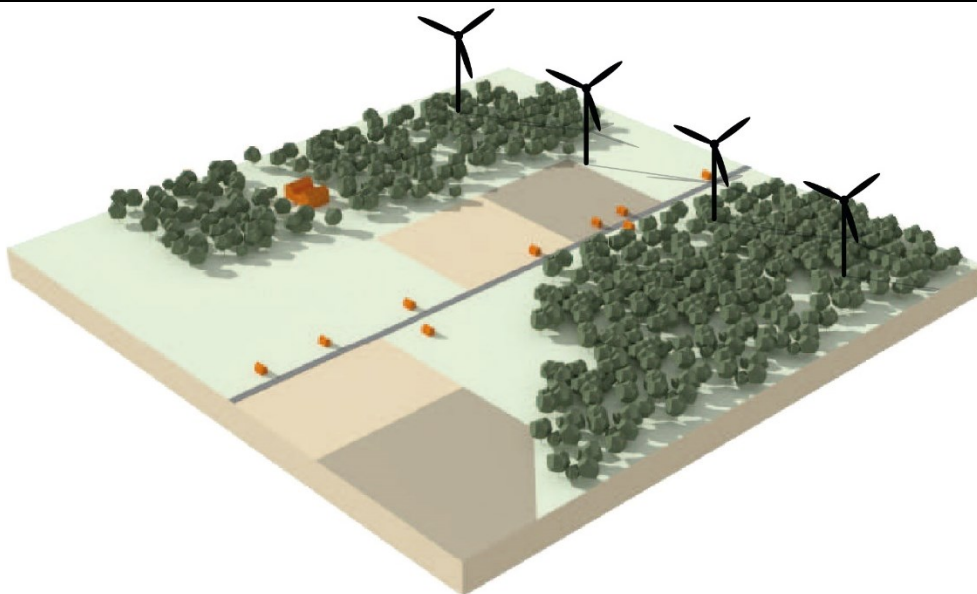
Figuur 37 Illustratie lijnopstelling in jonge zandontginning landschap: Op de illustratie is goed te zien hoe het windpark qua karakter lijkt op de (middel) grote en rationele landschappelijke schaal van het ontginningslandschap. Windturbineopstellingen kennen ook dit grootschalige rationele karakter. Rechte lange structuren (wegen) bieden aansluitingsmogelijkheden om windparken parallel aan te laten lopen.

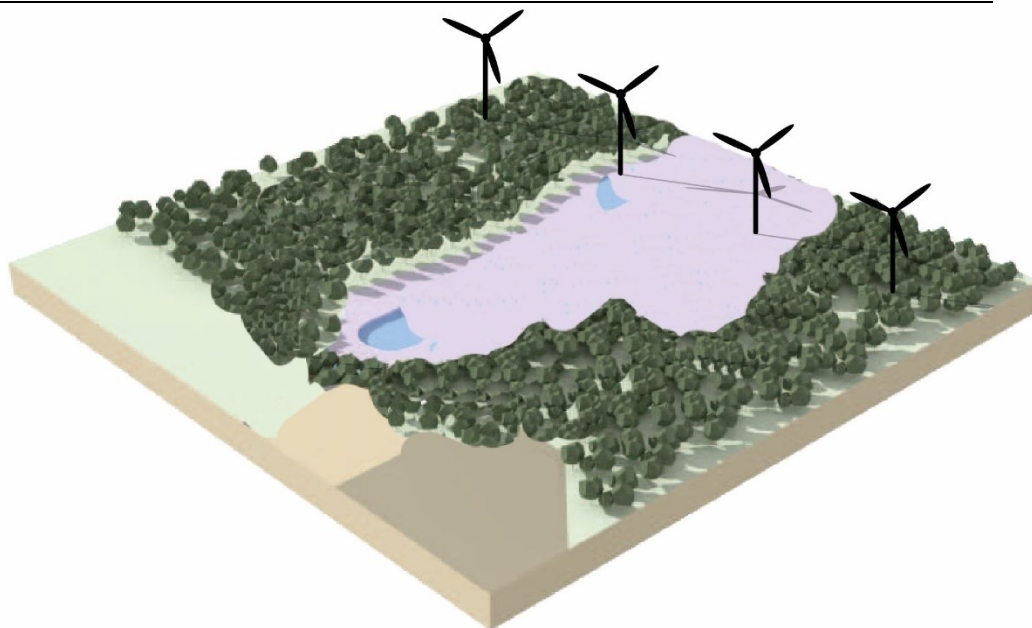
Figuur 38 Illustratie lijnopstelling in beekdalenlandschap: Op de illustratie is goed te zien dat de beekdalen die een wat meer natuurlijk karakter kennen in groter contrast staan met de windturbineopstelling. Hierdoor verliest het landschap deels dit natuurlijke karakter. De kavels die her en der worden omsloten met singelbeplanting worden doorsneden door de windturbineopstelling. De rationele rechte lijnopstelling van het windpark sluit niet aan bij de beek die vaak nog op een natuurlijke meanderende manier door het landschap loopt.

Figuur 39 Illustratie lijnopstelling in jong en oud boslandschap: Het natuurlijke karakter van het jong en oud boslandschap staat recht tegenover het rationele en industriële karakter van de windturbineopstelling. Dit cultuurhistorisch waardevolle landschap wordt hierdoor aangetast en verliest deels zijn (belevings)waarde.

Figuur 40 Illustratie lijnopstelling in Heide landschap: Het natuurlijke en open karakter van het heidelandschap staat recht tegenover het rationele en industriële karakter van de windturbineopstelling. Dit cultuurhistorisch waardevolle landschap wordt hierdoor aangetast en verliest deels zijn (belevings) waarde.

Het beoordelingscriterium “Invloed van een windpark op de landschappelijke kernkwaliteiten” wordt beoordeeld aan de hand van de situering van de individuele lijnopstellingen in het landschap. Er wordt per landschapstype een score toegekend aan de lijnopstellingen binnen dat landschapstype. De score is afhankelijk van de aantasting van de kernkwaliteiten van het betreffende landschapstype.

De vraag die bij dit beoordelingscriterium gesteld kan worden luidt:

In welk landschapstype bevindt het windpark zich en hoe groot is de aantasting van de kernkwaliteiten van dat landschapstype hierdoor?

Het antwoord op deze vraag bepaalt de score van een windparklocatie op dit beoordelingscriterium. Het antwoord is afkomstig uit één van de volgende scores uit de scoretabel:

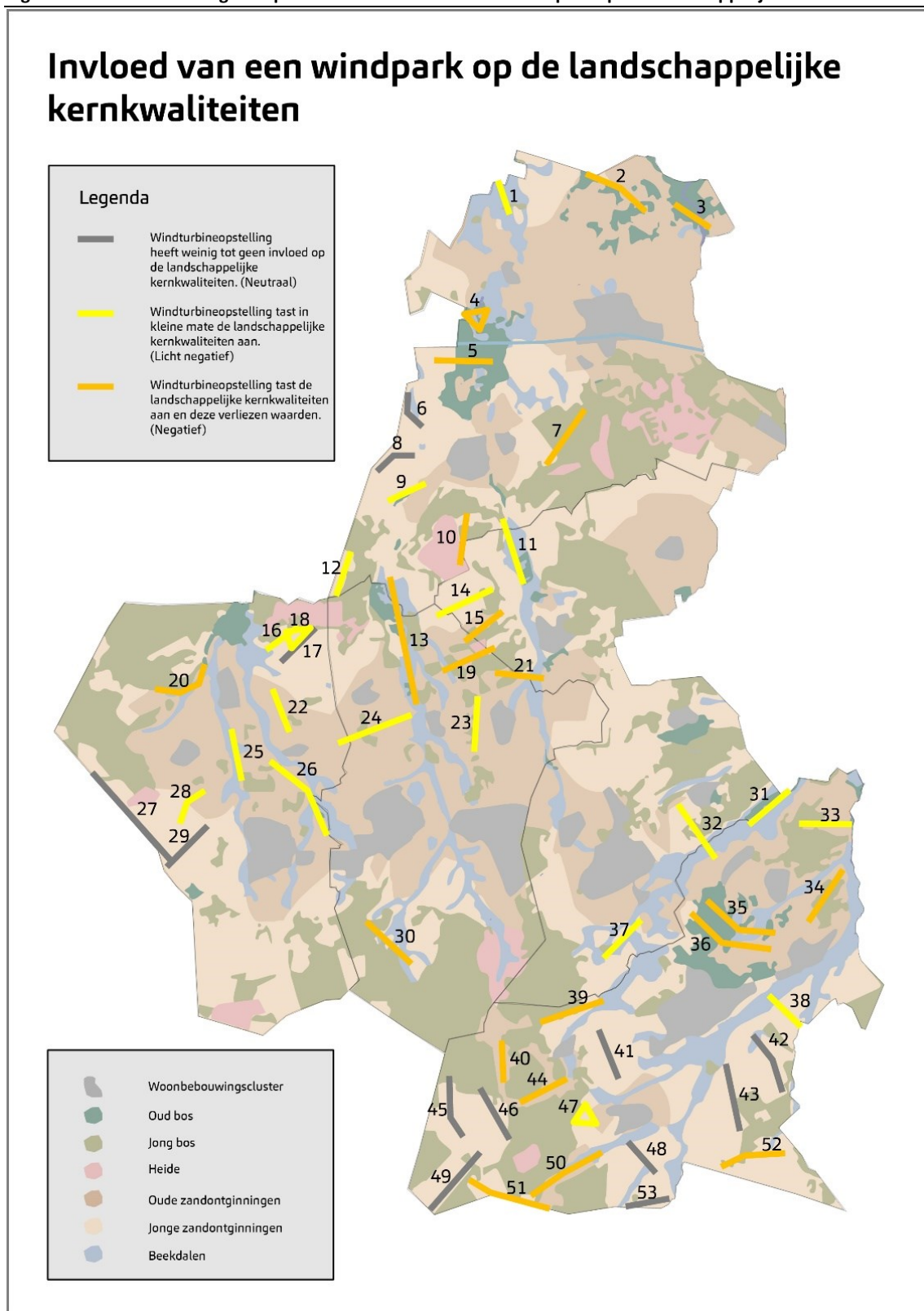
Negatief	Licht negatief
De landschappelijke kernkwaliteiten worden aangetast door het windpark en verliezen hierdoor (deels) waarde of beleef-/ herkenbaarheid. Hieronder vallen alle windparken die volledig of grotendeels in heidegebieden en jong en oud bos-landschap zijn gesitueerd.	De invloed die het windpark heeft op de landschappelijke kernkwaliteiten zijn van kleine aard en verstoren in kleine maten de waarde of beleef-/ herkenbaarheid van deze kwaliteiten. Hieronder vallen alle windparken die in grote maten in het oude zandontginningen landschap of beekdalen landschap zijn gesitueerd. Of windparken die in grote mate zowel in het beekdalen-, jonge zandontginningen- en/of oude zandontginningen landschappen zijn gesitueerd.
Neutraal	Licht positief

Het windpark heeft weinig tot geen invloed op de landschappelijke kernkwaliteiten. Hieronder vallen alle windparken die (groot-deels) in het jonge zandontginningen landschap zijn gesitueerd.	Niet van toepassing.
---	----------------------

5.4.8.2 **Beoordeling**

Alle windturbineopstellingen zijn individueel beoordeeld. Bij elke opstelling is gekeken in welk landschapstype deze is gesitueerd. De ligging van de verschillende landschapstypen komt voort uit de landschappelijke beschrijving (bijlage A). De beoordeling is gedaan aan de hand van de beoordelingsscores hierboven. Op de afbeelding hieronder is inzichtelijk gemaakt in welk landschapstype de opstellingen (voornamelijk) zijn gesitueerd en wat de beoordeling per opstelling is.

Figuur 41 Beoordeling windparklocaties: invloed van een windpark op de landschappelijke kernkwaliteiten.

5.4.9 Zichtbaarheid van een windpark

5.4.9.1 Methode

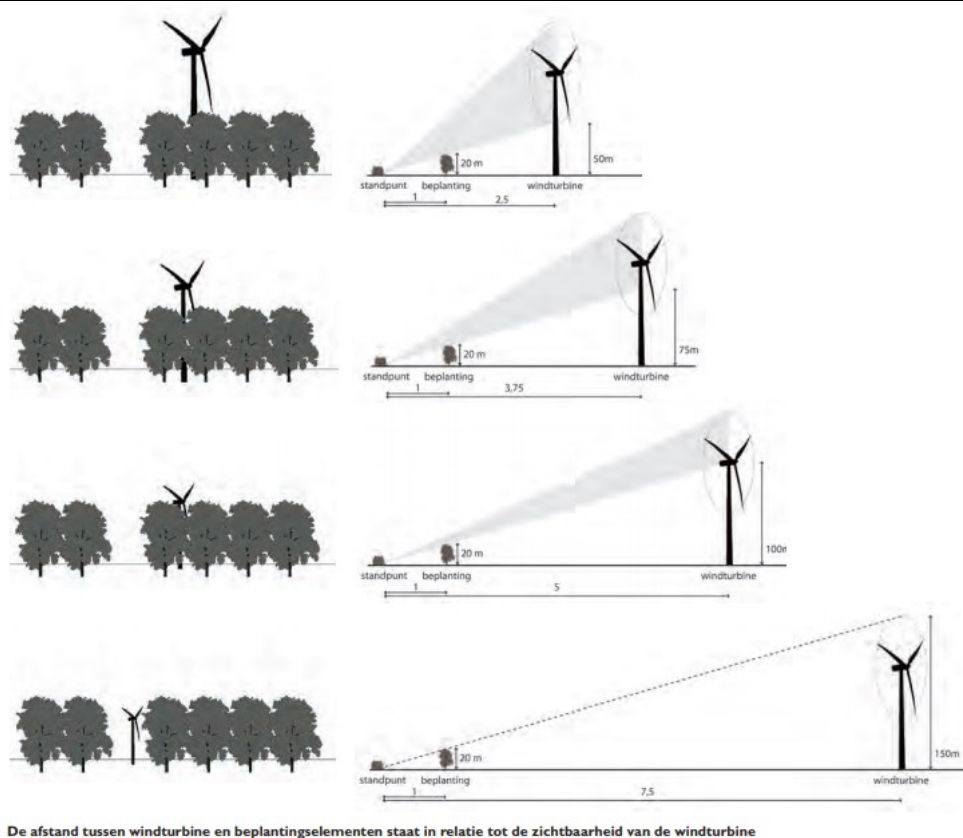
Bij zichtbaarheid speelt voornamelijk de inrichting en openheid van het bestaande landschap een rol.

Moderne windturbines van ca. 225-250 meter hoog zijn al snel te zien vanaf enkele kilometers afstand. De mate waarin voornamelijk bestaande beplanting en bebouwing aanwezig is heeft invloed op de zichtbaarheid. Ook de afstand van de waarnemer ten opzichte van het windpark speelt een rol.

Daarnaast kan ook het reliëf effect hebben op de zichtbaarheid van de turbines. Een windturbine op een heuvel is beter zichtbaar en achter een heuvel kan, afhankelijk van de afstand waar de waarnemer staat ten opzichte van de heuvel, de windturbine helemaal verscholen zijn.

Voor de eigenschappen van windturbines zelf geldt dat de kleur en eventuele beplakking, verlichting en de bouwstijl een rol spelen bij de zichtbaarheid. Ook grote windturbines zijn beter zichtbaar op langere afstanden dan kleine windturbines. Echter wordt in het planMER dit laatste genoemde detailniveau van eigenschappen niet meegenomen.

Figuur 42 Illustratie van het effect van openheid van het landschap op de zichtbaarheid van windturbines. Bron: Handreiking waardering landschappelijke effecten van windenergie', H+N+S Landschapsarchitecten, 2013.

Het beoordelingscriterium 'Zichtbaarheid van een windpark' wordt beoordeeld aan de hand van de locatie van het windpark ten opzichte van de gebieden waar het niet gewenst is vanwege esthetische of recreatieve waarden. Hieronder vallen de volgende gebieden: Heide gebieden (wegens de natuurlijke en cultuurhistorische waarden in combinatie met het open karakter wat het heide gebied kenmerkt), dicht bebouwde woongebieden en grote, landschappelijke en recreatieve gebieden.

Om een beoordeling te kunnen geven is er vanuit gegaan dat een windpark binnen een straal van 2 kilometer een grote (negatieve) beeldbepalende rol speelt. Er wordt alleen maar een score 'Negatief' en 'Licht negatief' gegeven. Moderne windturbines zijn wegens hun omvang namelijk vanuit verschillende waarnemingspunten al vanaf meerdere kilometers zichtbaar in het landschap.

De vraag die bij dit beoordelingscriterium gesteld kan worden luidt:

Is het windpark zichtbaar vanuit gebieden waarin dit niet gewenst is, met name vanuit woonbebouwingsclusters en plaatsen van waaruit dit wegens esthetische of recreatieve waarden niet gewenst is zoals heide en recreatieve gebieden?

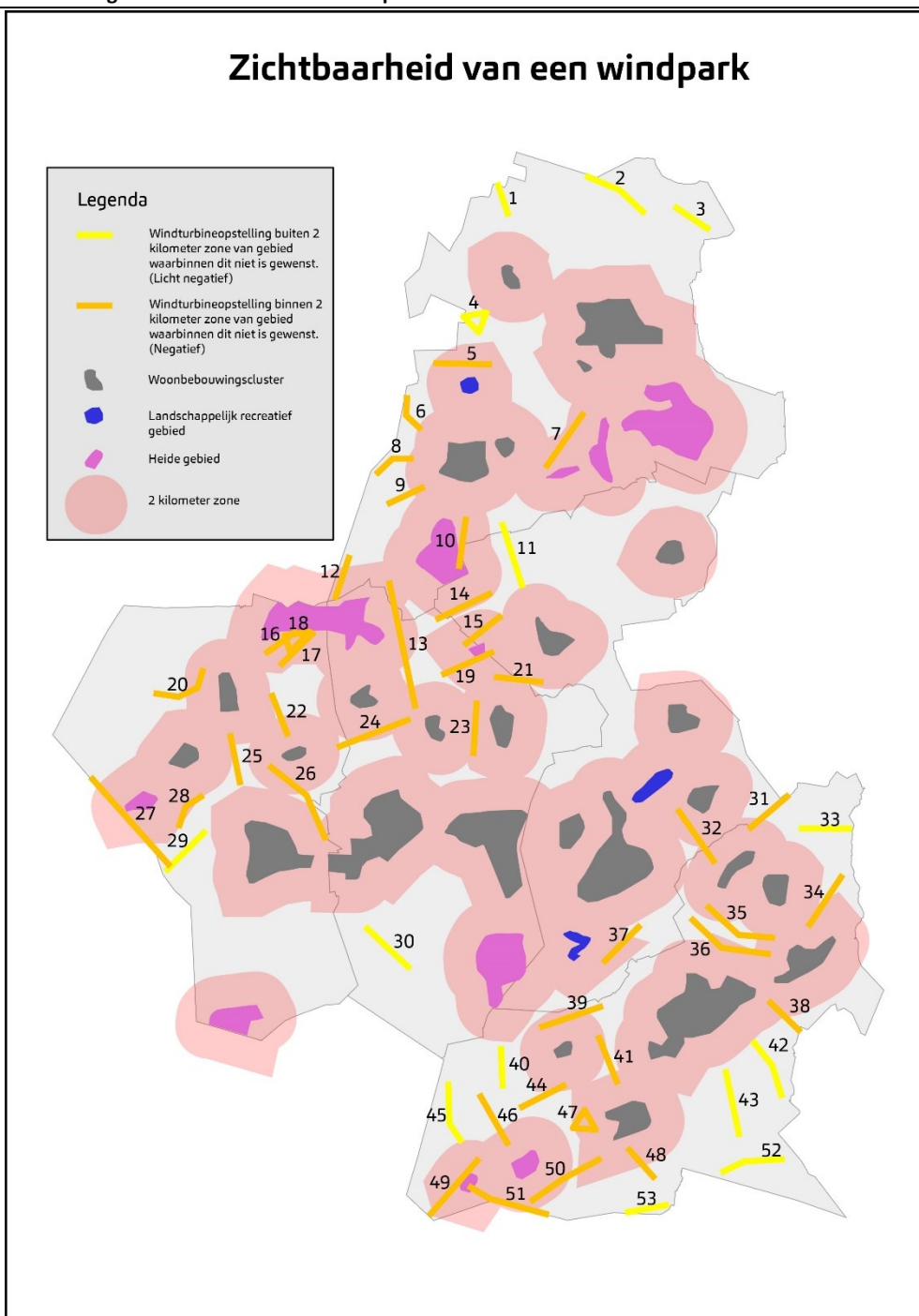
Het antwoord op deze vraag bepaalt de score van een windparklocatie op dit beoordelingscriterium. Het antwoord is afkomstig uit één van de volgende scores uit de scoretabel:

Negatief	Licht negatief
Wanneer een windpark in het landschap binnen een straal van 2 kilometer gesitueerd is ten opzichte van woonbebouwingsclusters en plaatsen van waaruit dit wegens esthetische of recreatieve waarden niet gewenst is zoals heide en landschappelijke recreatieve gebieden.	Het windpark is minimaal zichtbaar doordat het verder dan 2 kilometer is gesitueerd ten opzichte van gebieden waar dit niet is gewenst. Met name vanuit woonbebouwingsclusters en plaatsen van waaruit dit wegens esthetische of recreatieve waarden niet gewenst is zoals heide en landschappelijke recreatieve gebieden.
Neutraal	Licht positief
Niet van toepassing.	Niet van toepassing.

5.4.9.2 Beoordeling

Alle windturbineopstellingen zijn individueel beoordeeld. Bij elke opstelling is gekeken of deze binnen een straal van 2 kilometer is gelegen van gebieden waar het niet gewenst is vanwege esthetische of recreatieve waarden. De beoordeling is gedaan aan de hand van de hierboven beschreven beoordelingsscores. Op de afbeelding hieronder is inzichtelijk gemaakt wat de beoordeling per opstelling is.

Figuur 43 Beoordeling Zichtbaarheid van een windpark

5.4.10 Effectbeoordeling

Zoals eerder benoemd is het beoordelingscriterium 'Herkenbaarheid van de opstelling van een windpark' alleen meegenomen bij de beschouwing van de individuele windparklocaties en het beoordelingscriterium 'De interferentie tussen windparken' alleen bij de beoordeling per alternatief.

5.4.11 Effectbeoordeling per windparklocatie

Onderstaande tabel toont per windparklocatie de beoordeling op de vier relevante beoordelingscriteria, conform de beoordeling zoals in bovenstaande paragrafen toegelicht.

Tabel 12 Effectbeoordeling landschap windparken. Per windparklocatie.

Nr.	Aansluiting structuur	Herkenbaarheid opstelling	Invloed op kernkwaliteiten	Zichtbaarheid	Nr.	Aansluiting structuur	Herkenbaarheid opstelling	Invloed op kernkwaliteiten	Zichtbaarheid
1	-	0	-	-	28	-	--	-	--
2	-	-	--	-	29	-	0	0	-
3	--	0	--	-	30	--	0	--	-
4	--	--	--	-	31	-	0	-	--
5	0	0	--	--	32	0	0	-	--
6	-	--	0	--	33	-	0	-	-
7	-	0	--	--	34	--	0	--	--
8	-	--	0	--	35	+	-	--	--
9	-	0	-	--	36	+	-	--	--
10	-	0	--	--	37	-	0	-	--
11	-	0	-	-	38	-	0	-	--
12	-	0	-	--	39	-	0	--	--
13	-	0	--	--	40	-	0	--	-
14	-	0	-	--	41	-	0	0	--
15	-	0	--	--	42	-	-	0	-
16	-	0	-	--	43	-	0	0	-
17	-	0	0	--	44	-	0	--	--
18	-	--	-	--	45	-	--	0	-
19	-	0	--	--	46	-	0	0	--
20	--	--	--	--	47	-	--	-	--
21	-	0	--	--	48	-	0	0	--
22	--	0	-	--	49	-	0	0	--
23	-	0	-	--	50	-	-	--	--
24	-	0	-	--	51	-	-	--	--
25	--	0	-	--	52	-	-	--	-
26	--	-	-	--	53	-	0	0	-
27	-	0	0	--					

5.4.12 Effectbeoordeling per alternatief

Om een beoordeling te kunnen geven per alternatief zijn de scores van de individuele windparklocaties geaggregeerd. Vanuit de opgestelde scores is er een gemiddelde score per beoordelingscriteria berekend.

Zoals eerder al aangegeven worden de alternatieven niet beoordeeld op het thema 'herkenbaarheid van de opstelling'.

Voor het beoordelingscriterium 'De interferentie tussen windparken' is ook een gemiddelde berekend. Elke opstelling binnen de alternatieven is beoordeeld met een score zoals beschreven in paragraaf 5.4.7. Deze scores zijn per alternatief geaggregeerd en daaruit is een gemiddelde score berekend. Dit is de uiteindelijke score per alternatief voor dit beoordelingscriterium.

De methode leidt tot een score per alternatief bij elk beoordelingscriterium. De scores voor de alternatieven zijn in onderstaande tabel in een overzicht bij elkaar gezet.

Tabel 13 Effectbeoordeling landschap windparken. Per alternatief.

Alternatieven:	Bestaande uit de lijnen:	Interferentie windparken	Aansluiting structuur	Invloed op kernkwaliteiten	Zichtbaarheid
Infrastructuur	5, 8, 25, 35, 36	0	0	-	--
Leefomgeving	2, 3, 4, 7, 18, 29, 49, 50	-	-	--	-
Natuur & Landschap	6, 14, 23, 24, 26, 28, 37, 41	0	-	-	--
Concentratie – Bergeijk Noord	31, 32, 33, 34, 35, 36	-	0	-	--
Concentratie – Bergeijk Zuidoost	38, 42, 43, 52	--	-	-	-
Concentratie – Bergeijk Zuidwest	39, 40, 41, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 53	--	-	-	--
Concentratie – Midden	10, 11, 12, 13, 14, 15, 19, 21, 23, 24	--	-	-	--
Concentratie – Reusel /Bladel	30	--*	--	--	-
Concentratie – Reusel – De Mierden	16, 17, 20, 22, 25, 26, 27, 28, 29	--	-	-	--
Overig	1, 9	0	-	-	-

* Lijn nummer 30 staat ver van andere lijnen uit het planMER, maar interfereert met de geplande windturbines van windpark De Pals en, in mindere mate, windpark VHTAC.

5.4.13 Ruimtelijke kwaliteit binnen het landschap

In de Verordening ruimte Noord-Brabant (januari 2019) wordt ruimtelijke kwaliteit opgebouwd uit drie waarden: gebruikswaarde, belevingswaarde en toekomstwaarde. Binnen de landschappelijke beoordeling van het planMER Kempen wordt bij het milieuaspect landschap zowel bij zonne- als windenergie voornamelijk gekeken naar de belevingswaarde van het landschap. Het inzichtelijk maken van de belevingswaarde die sterk samenhangt met de uitstraling en aantrekkelijkheid van het landschap is een belangrijke stap om de impact van zonne- en windenergie op het landschap te beschrijven en te beoordelen.

Gebruikswaarden en toekomstwaarde zijn echter ook van belang als we kijken naar de transitie van ons landschap in bredere zin. Hieronder worden deze waarden daarom kort toegelicht.

5.4.13.1 De gebruikswaarde

De gebruikswaarde kan gedefinieerd worden als de manier van ruimtegebruik. Waar gebruiken we ons landschap voor?

Voor zonne-energie geldt dat de gebruikswaarde meer onder druk komt te staan dan voor windenergie. Het ruimtebeslag van zonneparken is vele male groter dan

van windenergie (een moderne windturbine wekt jaarlijks ongeveer evenveel energie op als 15 hectare aan zonnepanelen). Zonne-energie gaat in die zin een directe strijd aan met andere functies die we in het landschap kunnen inzetten.

Echter biedt het omvormen van het landschap doormiddel van zonne-energie ook kansen. Onder andere voor dubbel ruimtegebruik. Het combineren van zon en natuur kan een meerwaarde bieden bij vraagstukken waarin economische belangen tegenover ecologische belangen een rol spelen.

Voor windenergie geldt dat de gebruikswaarde van het landschap minder onder druk komt te staan omdat windparken een kleiner fysiek ruimtebeslag hebben.

Windenergie biedt echter weinig tot geen mogelijkheden voor dubbel ruimtegebruik. Dit geldt voor zowel windturbines als de bijkomende infrastructurele werken. Daar staat tegenover dat het daadwerkelijke fysieke ruimtebeslag van een windturbine beperkt is tot de fundering en de kraanopstelplaats. Het indirecte ruimtegebruik van windturbines is groter. Hoeveel ruimte een windturbine inneemt hangt af van andere gebruiksfuncties: onder de wieken kunnen agrarische activiteiten bijvoorbeeld worden voortgezet, maar voor andere functie (wonen, bedrijven) is een grotere afstand nodig.

5.4.13.2 Toekomstwaarde

De toekomstwaarde kan gedefinieerd worden als ingrepen in het landschap die toekomstgerichte belemmeringen of mogelijkheden bieden.

Daarbij moet worden opgemerkt dat voor zowel zonne- als windenergie geldt dat deze aanpassingen/toevoegingen aan het landschap vaak van tijdelijke aard zijn.

Voor zonne-energie geldt dat de omvorming van het landschap doormiddel van zonneparken zowel positieve als negatieve gevolgen heeft. Door de huidige ruimtelijke kwaliteit goed in kaart te brengen en vast te stellen waar potenties liggen om deze kwaliteit te versterken, kan deze tijdelijke aanpassing van het landschap ook een toekomstige meerwaarde bieden. Bijvoorbeeld bij het terugbrengen van landschappelijke randen of ecologische waarden die bij de ruilverkaveling van de afgelopen eeuw verloren zijn gegaan. De transitie naar het energielandschap kan een aanleiding zijn om bijvoorbeeld een zonnepark achter landschappelijke rand in te passen. Wanneer deze rand is ingepast kunnen ruimtelijke kwaliteiten zijn versterkt. Ook na verwijdering van het zonnepark kan deze rand als versterking van de ruimtelijke kwaliteit in het landschap achterblijven.

Echter kunnen waarden van het landschap, en dan met name ecologische waarden, ook worden aangetast door het plaatsen van zonneparken. Zonneparken zorgen voor minder direct water en zonlicht op de bodem wat gevolgen kan hebben voor de ecologische waarden binnen een bepaalde omgeving. Deze aantasting kan ook nadat het zonnepark is verwijderd nog tijdelijk een rol spelen.

Voor windenergie geldt dat de toekomstwaarde van het landschap in kleine mate wordt beïnvloed. Afgezien van de locatie zelf en de bijkomende infrastructurele werken heeft een windpark weinig invloed op het landschap nadat deze is verwij-

derd. De impact zal met name zitten in het tijdelijk belemmeren van andere ruimtelijke ontwikkelingen door een windpark. Bijvoorbeeld het uitbreiden van dorpsranden wat tijdelijk niet meer mogelijk is door een windpark.

5.5 Ecologie

De ecologische bevindingen zijn opgenomen in een achtergrondrapport (Bijlage B). Hieronder volgt een samenvatting voor windparken.

5.5.1 Beoordelingskader

5.5.1.1 Natura 2000-gebieden

In de Wet natuurbescherming zijn in hoofdstuk 2 de Natura 2000-gebieden beschermd. Alle Natura 2000-gebieden hebben hun eigen instandhoudingsdoelstellingen. De aanwijzing van deze gebieden gebeurt door het Rijk, inclusief de formulering van de instandhoudingsdoelstellingen. Het beheerplan en de toetsing van werkzaamheden bij Natura 2000-gebieden gebeurt door het bevoegd gezag. Sinds 2017 is de provincie het bevoegd gezag, uitzondering daargelaten (bijvoorbeeld bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid).

Voor de beoordeling van dit beoordelingscriterium is nagegaan of het voornemen significante negatieve effecten kan veroorzaken op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden. Dit is op hoofdlijnen en kwalitatief onderzocht en beschreven. Deze kwalitatieve beoordeling kan niet worden gebruikt voor een vergunningaanvraag voor een specifieke voorgenomen ontwikkeling van een wind- of zonnepark.

5.5.1.2 Natuurnetwerk Brabant

De bescherming van het Natuurnetwerk Nederland, voorheen Ecologische Hoofdstructuur (EHS), ligt bij de provincies. De bescherming van het Natuurnetwerk Brabant ligt derhalve bij de provincie Noord-Brabant en is vastgelegd in de provinciale verordening (Verordening ruimte Noord-Brabant, geconsolideerd januari 2019).

In het vigerende beleid van de provincie Noord-Brabant is de realisatie van wind- en zonne-energie binnen de begrenzing van het Natuurnetwerk Brabant uitgesloten (incl. overdraai). Op projectniveau is echter herbegrenzing van het Natuurnetwerk Brabant (in uitzonderlijke situaties, bijvoorbeeld bij percelen in het NNB waar nog geen natuur gerealiseerd is) een mogelijkheid.

5.5.1.3 Akker- en weidevogelgebieden

De provincie Noord-Brabant kent geen, via de provinciale verordening en/of omgevingsvisie, aangewezen 'weidevogelgebieden' zoals een aantal andere provincies

die wel kennen. Echter is Noord-Brabant wel een belangrijk weidevogel- en akker-vogelgebied, zo broedt 20% van de 'Nederlandse' kieviten in Noord-Brabant²⁸. Bepaalde gebieden binnen de Kempengemeente zijn zogenoemde 'hotspots' voor diverse weidevogel- en/of akkervogelsoorten. Dit zijn geen 'ruimtelijke' begrensde gebieden, maar deze worden vormgegeven door verhoogde aanwezigheid van diverse verstoringgevoelige vogelsoorten.

Vanwege het feit dat deze soortgroepen gevoelig zijn voor de realisatie van wind- en zonneparken zijn deze gebieden in kaart gebracht. Het beoordelingscriterium zal worden getoetst aan ruimtebeslag en verstoring (door met name geluid).

5.5.1.4 *Effecten op beschermde soorten*

Op hoofdlijnen is nagegaan voor welke beschermde soort(groep)en flora en fauna een wind- of zonnepark mogelijk negatieve effecten veroorzaakt. In de Wet natuurbescherming zijn er drie beschermingsregimes:

- Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn
- Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn
- Beschermingsregime andere soorten

Gezien de gevoeligheid van vogels en vleermuizen voor windturbines, vanwege aanvaringskansen met windturbines, zal voor deze soortgroepen extra worden uitgelicht. De overige beschermde soorten worden apart onderzocht en beschreven.

5.5.2 *Onderzoek*

Het ecologisch (bureau)onderzoek is opgenomen als bijlage bij het MER. Hieronder worden de resultaten getoond. Zie Bijlage B voor het volledige rapport.

5.5.2.1 *Natura 2000*

De effecten op Natura 2000-gebieden verschillen per Natura 2000-gebied. Zo is de reikwijdte van externe werking van vogelrichtlijngebieden groter dan die van habitatrichtlijngebieden. Derhalve onderscheiden we in de beoordeling Natura 2000-gebieden die aangewezen zijn als vogelrichtlijngebied van de Natura 2000-gebieden die zijn aangewezen als habitatrichtlijngebied.

Voor de vogelrichtlijngebieden hanteren we een effectafstand van 500m. Dit vanwege het feit dat geluid van windturbines een verstoringafstand heeft van maximaal 450-500 meter. Ook sterfte van aangewezen doelsoorten (onder vogels) is binnen deze afstand niet uit te sluiten. Dit betekent niet dat windparken op meer dan 500 meter afstand tot Natura 2000-gebieden geen significant negatieve effecten kunnen veroorzaken op de aangewezen doelsoorten.

²⁸ Brabants Landschap, 01-04-2018; <https://www.brabantslandschap.nl/actueel/nieuws/natuurstreken/?region=all&area=all>

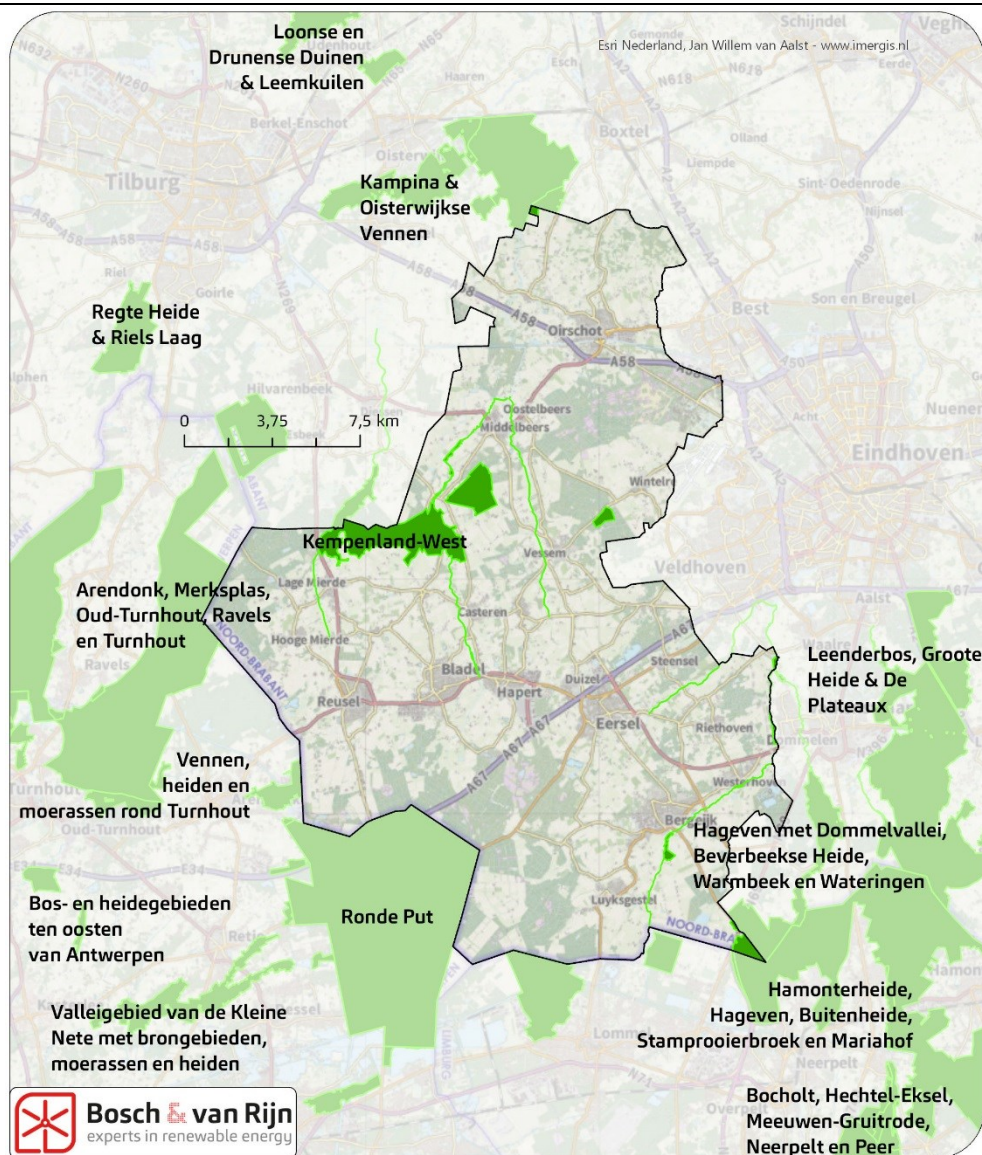
Voor habitatrichtlijngebieden hanteren we een effectafstand van 75m. Dit is gelijk aan de overdraai van de windturbine. Habitatsoorten zijn over het algemeen minder gevoelig voor verstoring door geluid. Door een effectafstand van 75m te hanteren is er geen sprake van ruimtebeslag en vervalt de grootste geluidsbelasting. Mogelijke stikstofdepositie kan wel aan de orde zijn, maar dit zal op projectniveau in kaart moeten worden gebracht.

Door de uitspraak van de Raad van State op 29 mei 2019 is de Programmatische Aanpak Stikstof onderuitgegaan. Dit heeft tot gevolg dat de drempelwaarde van 0,05 mol/ha/jaar niet meer geldig is voor Natura 2000-gebieden. Voorheen vielen duurzame energie initiatieven zoals wind- en zonneparken vaak onder deze vrijstellingsgrens van 0,05 mol/ha/jaar. Sinds de uitspraak van de Afdeling is een vergunning noodzakelijk bij een rekenresultaat hoger dan 0,00 mol/ha/jaar. Een vergunning kan verleend worden indien de kritische depositiewaarde nog niet bereikt is, een ecologische onderbouwing opgesteld wordt dat er geen negatieve effecten optreden en/of er gebruik gemaakt wordt van saldering.

Daarnaast werkt de Rijksoverheid op dit moment aan nieuwe beleidsregels om een nieuwe drempelwaarde in te voeren voor projecten met een tijdelijk karakter en met relatief lage emissies. De verwachting is dat hierover in het begin van 2020 duidelijkheid geschapen wordt.

Gezien de tijdelijkheid en de relatief lage emissies die tijdens de aanlegfase van duurzame energieprojecten wordt uitgestoot, zijn de effecten beperkt en is de verwachting dat dergelijke initiatieven in de toekomst gewoon gerealiseerd kunnen worden. In welke vorm dit is, met bijvoorbeeld toepassing van saldering dan wel een nieuwe drempelwaarde, zal de komende maanden duidelijk worden.

Figuur 44 Ligging van Natura 2000-gebieden in en rondom de Kempengemeenten. Een kaart waarop de Habitatrichtlijngebieden en vogelrichtlijngebieden onderscheiden zijn is opgenomen in het achtergrond-rapport Ecologie.

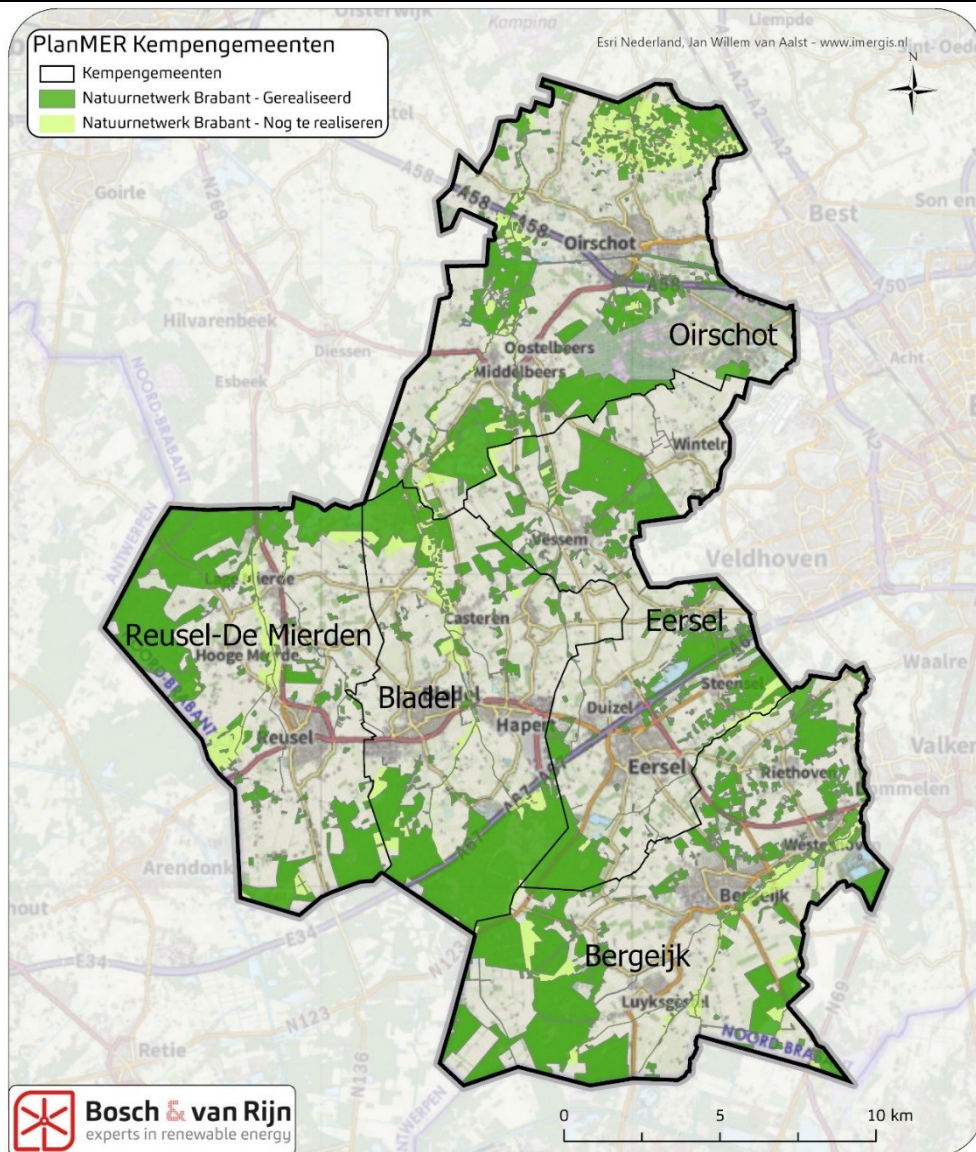
5.5.2.2 NNB

Het Natuurnetwerk Brabant kent verscheidene natuurdoeltypes. Voor dit detailniveau is het toch wenselijk om een effectafstand te formuleren. De gekozen effectafstand op NNB is vastgelegd op 200m. Dit vanwege het feit dat o.a. zang, roof- en weidevogels een verstoringafstand van 75m-200m hebben. Voor vleermuizen is eveneens een verminderd effect bij een afstand van meer dan 200m waargenomen. De grootste geluidsbelasting komt eveneens bij deze afstand te vervallen, waardoor ook andere soortgroepen, naar verwachting, geen significant negatieve effecten meer ondervinden.

In het vigerende beleid van de provincie Noord-Brabant is de realisatie van wind- en zonne-energie binnen de begrenzing van het Natuurnetwerk Brabant uitsloten

(incl. overdraai). Op projectniveau is echter herbegrenzing van het Natuurnetwerk Brabant een mogelijkheid. Daarnaast hebben de Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant het concept van de Interim omgevingsverordening vastgesteld. Hierin wordt de ontwikkeling van zon- en windenergie in Natuurnetwerk Brabant onder bepaalde voorwaarden mogelijk. De besluitvorming (door Provinciale Staten) vindt naar alle waarschijnlijkheid in het najaar van 2019 plaats.

Figuur 45 Ligging van Natuurnetwerk Brabant in de Kempengemeenten. Bij de beoordeling is ook het NNB buiten deze grenzen van de Kempengemeenten betrokken.

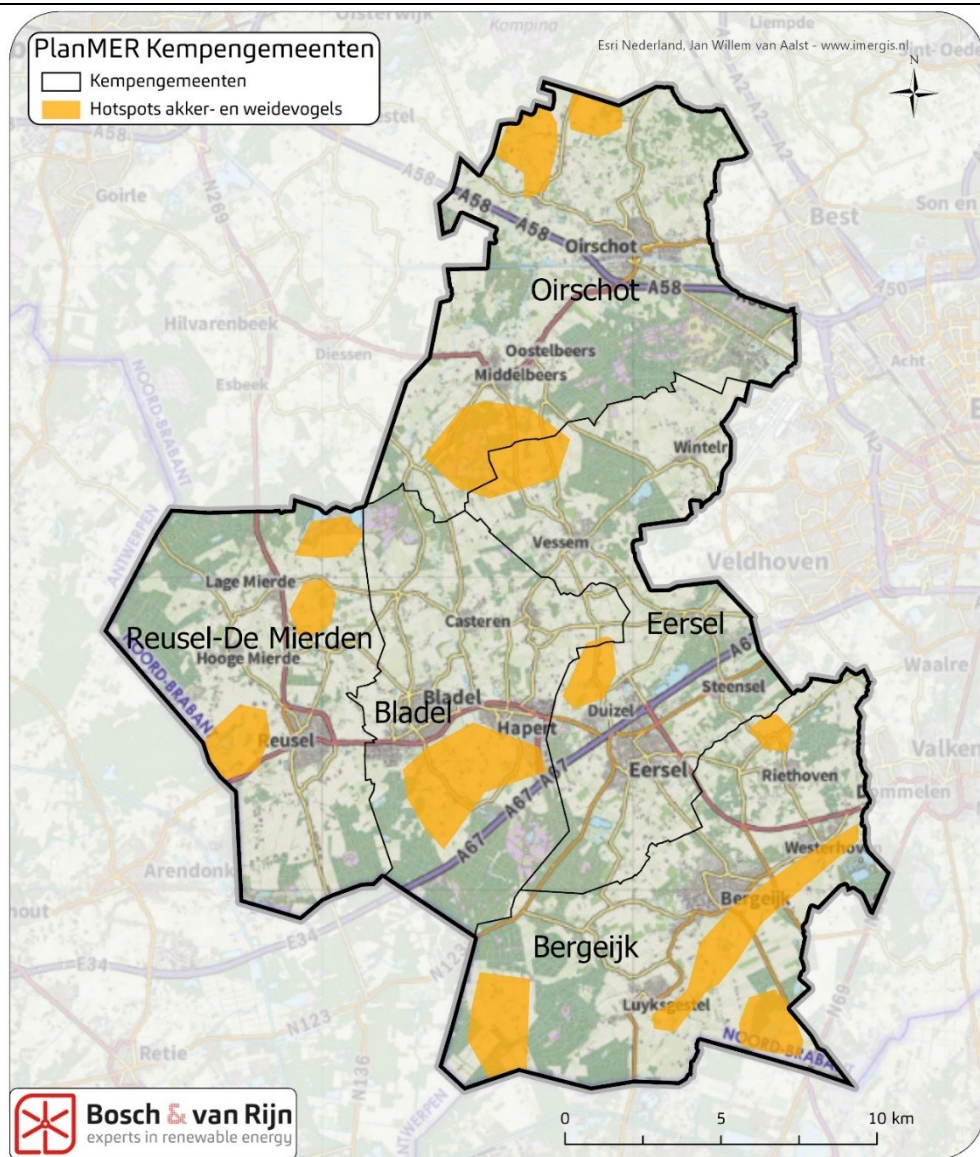

5.5.2.3 Akker- en weidevogelgebieden

Binnen de Kempengemeenten zijn zogenoemde 'Akker- en weidevogelgebieden' gedefinieerd. Vanwege het feit dat deze soortgroepen gevoelig zijn voor de realisatie van wind- en zonneparken, is het een meerwaarde om deze gebieden in kaart te brengen. Deze gebieden zijn niet in wet- of regelgeving vastgelegd, maar zijn

door ecologisch adviesbureau Econsultancy op basis van waarnemingen en expertjudgement als zodanig aangemerkt. Dit zijn de gebieden waar bovengemiddeld veel akker- en weidevogels aanwezig zijn. Het beoordelingscriterium zal worden getoetst aan ruimtebeslag en verstoring (door met name geluid). Uit de literatuur blijkt dat weidevogels een verstoringafstand van maximaal 200m hebben. Derhalve wordt de effectafstand voor de hotspots op 200m vastgelegd.

Figuur 46 Hotspots van akker- en weidevogels in de Kempengemeenten. Bron: Econsultancy.

5.5.2.4 Effecten op beschermde soorten

Broedvogels

Voor de beoordeling van dit criterium zal gekeken worden de hoeveelheid soorten per 250m-cel wat de indicatieve windparklijn doorkruist. Niet alleen naar de lijn

zelf, maar ook overdraai (75m) zal worden meegenomen. De scoring zal plaatsvinden op basis van onderscheidende categorieën.

Wintervogels

Voor de beoordeling van dit criterium zal gekeken worden de hoeveelheid soorten per 250m-cel wat de indicatieve windparklijn doorkruist. Niet alleen naar de lijn zelf, maar ook overdraai (75m) zal worden meegenomen. De scoring zal plaatsvinden op basis van onderscheidende categorieën.

Binnen de Kempengemeenten is geen sprake van gestuwde trek (marco stuwing), zoals deze aanwezig is in de kustgebieden van Nederland (LWVT/Sovon 2002). In het binnenland treedt gestuwde trek in beperktere mate op langs het Markermeer en IJsselmeer. Op kleinere schaal kan verdichting (micro- of mesostuwing) plaatsvinden langs grote rivieren en andere potentiële barrières, maar dat laat zich qua intensiteit niet vergelijken met gestuwde trek langs de kustgebieden. Bovendien ontbreken binnen de Kempengemeenten ook barrières zoals grote rivieren. Binnen de Kempengemeenten zal derhalve geen sprake zijn van stuwing van seizoenstrek.

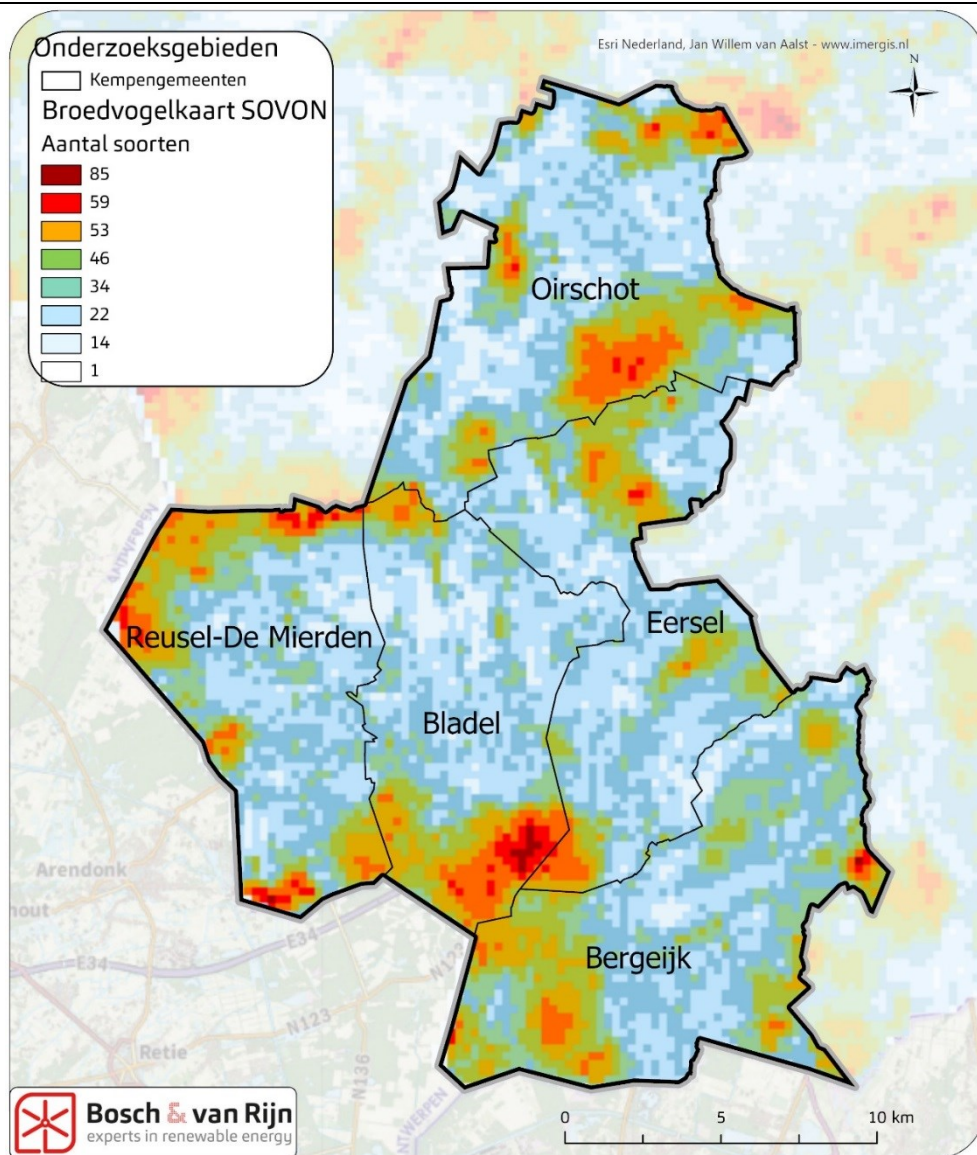
Vleermuizen

Vleermuizen maken gebruik van robuuste lijnelementen voor hun vliegroutes. In diverse ecologische onderzoeken van windparken hanteren ecologische adviesbureau de grens van 200m tot bosschages/bossen als grens voor de inschatting van het aantal slachtoffers.

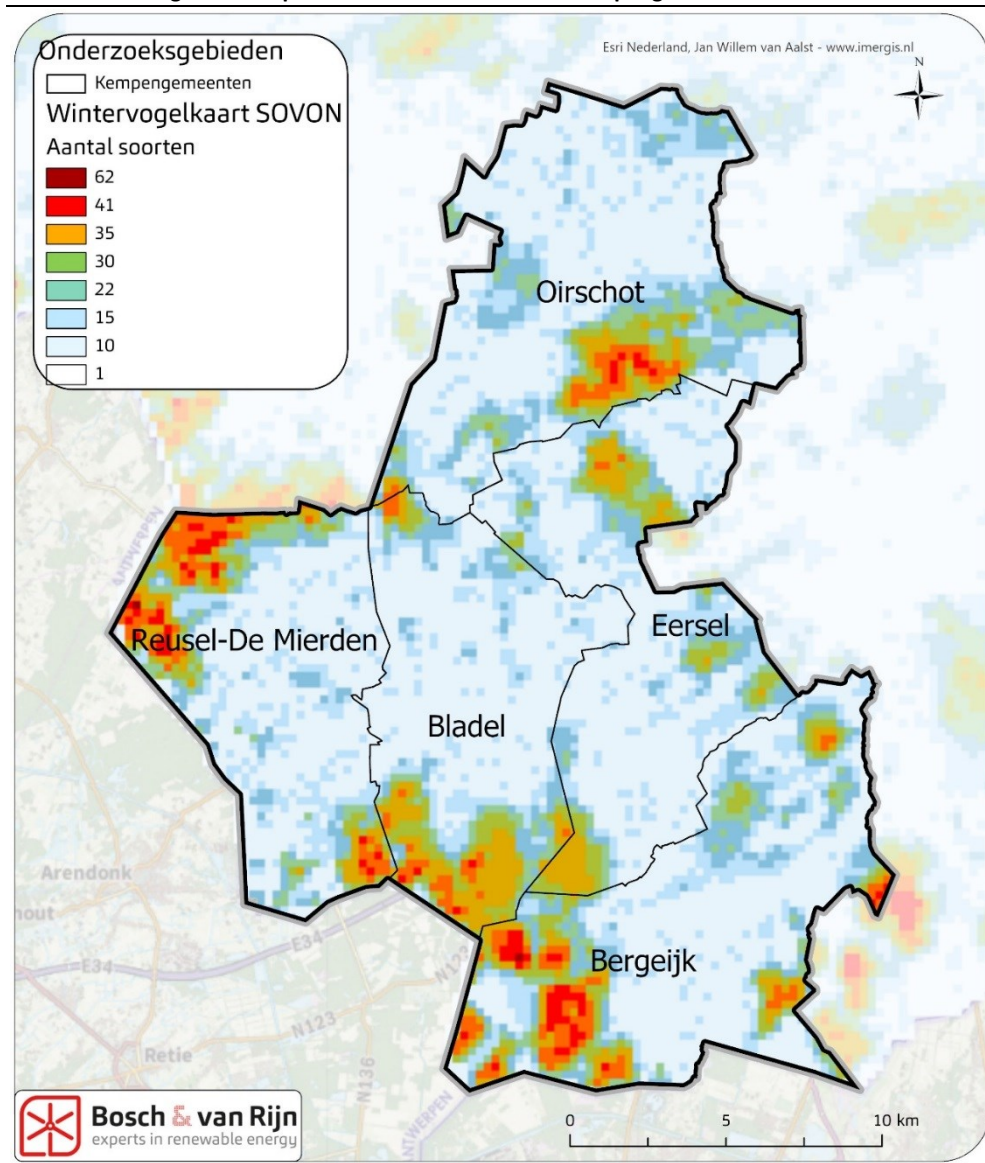
Overige beschermde soorten

Voor de uniformiteit zal ook voor de overige beschermde soorten een effectafstand van 200m worden aangehouden. Gewenning zal naar verwachting snel op treden. Wel is het zo dat als een beschermde soort binnen 200m van het alternatief is waargenomen dat de locatie van het alternatief mogelijkserwijs tot het leefgebied behoort. Derhalve is de effectafstand van 200m een goede eerste zeef.

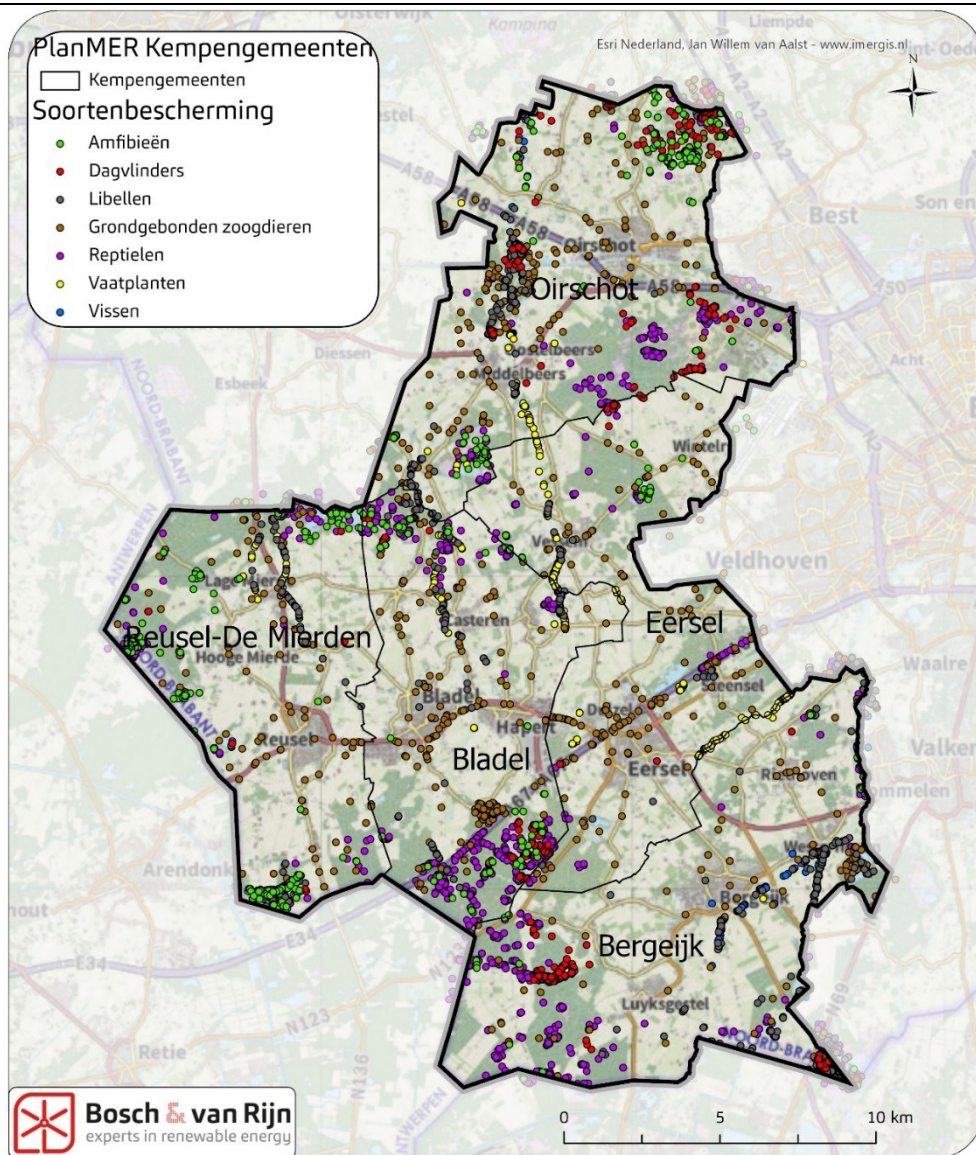
Figuur 47 Aantal broedvogelsoorten per 250x250m cel binnen de Kempengemeenten

Figuur 48 Aantal wintervogelsoorten per 250x250m cel binnen de Kempengemeenten

Figuur 49 Voorkomen van beschermde soorten binnen de Kempengemeenten (uitgezonderd vleermuizen, aangezien deze wijdverspreid binnen de Kempengemeenten voorkomen).

5.5.3 Beoordelingscriteria en effectbeoordeling

In onderstaande tabel is de score van de beoordelingscriteria weergegeven.

Tabel 14 Gebruikte scores voor de bepaling van het risico voor de besluitvorming vanwege conflicten met de doelstelling van natuurwetgeving en beleid.

Score	Risico	Toelichting
0	Beperkt risico	Effecten beperkt; niet op voorhand overtredingen van verbodsbepalingen of effecten op doelen van beschermde gebieden te verwachten.
-	Redelijk risico	Effecten redelijk; wellicht overtreding van verbodsbepalingen die gemitigeerd moeten worden om ontheffing te krijgen en/of mogelijke effecten op doelen van beschermde gebieden waarvoor mogelijk een vergunningprocedure doorlopen moet worden. Het is mogelijk dat nader onderzoek nodig is om meer grip te krijgen op de omvang van de effecten.

Groot risico

Effecten groot; zeer waarschijnlijk overtredingen van verbodsbepalingen en/of effecten op GSI. Mitigatie of planaanpassing wellicht noodzakelijk om ontheffing te krijgen. Significante effecten op doelen van beschermde gebieden niet op voorhand uit te sluiten, waarvoor waarschijnlijk een vergunningprocedure doorlopen moet worden. Nader onderzoek is nodig is om meer grip te krijgen op de omvang van de effecten en de mate van noodzakelijke planaanpassing of mitigatie.

Tabel 15 Gedetailleerde effectbeoordeling per beoordelingscriterium op basis van afstanden.

Score	Beschermd gebieden				Beschermd soorten			
	N2000		NNB	Akker- / weide- vogelgebied	Broed- vogels	Winter- vogels	Overig beschermde soorten	
	VR (en HR in BE)	HR					Vleer- muizen	Overig
0	>500m	>75m	>200m	>200m	<22	<15	>200m	>200m
-	<500m	<75m	<200m	<200m	22-46	15-30	n.v.t.	<200m
--	In of overdraai N2000	In N2000	In of over- draai NNB	In akker- en wei- devogelgebied	>46	>30	<200m	n.v.t.

5.5.4 Resultaten

Het voorliggend rapport dient louter en alleen om gebieden voor windenergie en zonne-energie binnen de Kempengemeenten te vergelijken. Dit rapport geeft alleen een eerste indicatie van mogelijke effecten en kan niet gebruikt worden als onderbouwing van specifieke locaties voor wind- of zonne-energie. Voor ieder concreet project dient een locatiespecifiek ecologisch onderzoek te worden verricht.

Hieronder worden de resultaten per windparklocatie gegeven, conform de hierboven beschreven effectbeoordeling. Zie voor een uitgebreide beschrijving per windparklocatie en per alternatief het achtergrondrapport ecologie (Bijlage B).

Tabel 16 Resultaten per windparklocatie.

Nr.	Natura 2000-gebieden	Natuurnetwerk Brabant	Akker- en weidevogelgebied	Broedvogels	Wintervogels	Overige beschermde soorten
1	-	-	-	-	0	-
2	0	-	-	-	-	-
3	0	-	0	-	0	-
4	0	-	0	-	0	-
5	0	-	0	-	-	-
6	0	-	0	0	0	0
7	0	-	0	-	-	-
8	0	0	0	-	0	-
9	-	-	0	0	0	-
10	-	-	-	-	-	-
11	-	-	-	-	0	-
12	-	-	0	-	-	-
13	-	-	0	-	0	-
14	0	-	0	-	-	-
15	0	-	0	-	-	-
16	-	-	-	-	0	-
17	-	-	-	-	0	-
18	-	-	-	-	-	-
19	0	-	0	-	-	-
20	0	-	0	-	-	-
21	-	-	0	0	0	-
22	0	0	-	0	0	0
23	0	-	0	-	0	-
24	0	-	0	0	0	-
25	-	-	0	-	0	-
26	0	-	0	-	0	-
27	-	-	-	-	-	-
28	0	0	-	-	0	0
29	0	-	-	-	0	-
30	0	-	-	-	-	-
31	-	-	-	-	0	-
32	-	-	0	0	0	-
33	0	-	0	-	-	-
34	0	-	0	-	-	-
35	0	-	0	-	-	-
36	0	-	0	-	-	-
37	0	-	0	-	0	-
38	0	-	-	-	0	-
39	0	-	0	-	-	-
40	0	-	0	-	-	-
41	0	0	0	0	0	0
42	0	-	-	-	-	-
43	0	-	-	-	-	-
44	0	-	0	-	-	-
45	-	-	-	-	-	-
46	0	-	-	-	-	-
47	0	-	0	-	-	-
48	0	-	-	0	0	-
49	0	-	-	-	-	-
50	-	-	0	-	-	-
51	-	-	-	-	-	-
52	-	-	-	-	-	-
53	-	-	0	0	0	-

De beoordeling per alternatief is opgebouwd uit de beoordeling van de individuele windparklocaties waar het alternatief uit bestaat (zie Tabel 5).

Tabel 17 Resultaten per alternatief.

	Natura 2000-gebieden					
	Natura 2000-gebieden	NNB	Akker- en weidevogelgebieden	Broedvogels	Wintervogels	Overige beschermde soorten
Infrastructuur	0	--	0	--	--	--
Leefomgeving	--	--	--	--	--	--
Natuur & Landschap	0	--	0	--	0	--
Concentratie - Bergeijk Noord	--	--	0	--	--	--
Concentratie - Bergeijk Zuidoost	0	--	--	--	--	--
Concentratie - Bergeijk Zuidwest	--	--	--	--	--	--
Concentratie - Midden	--	--	--	--	--	--
Concentratie - Reusel - De Mierden	--	--	--	--	--	--
Concentratie - Reusel/Bladel	0	--	--	--	--	--
Overig	--	--	--	--	0	--

5.6 Bodem

5.6.1 Beoordelingskader

Op grond van de Wet bodembescherming dient, in verband met de uitvoerbaarheid van een plan of project, rekening te worden gehouden met de bodemgesteldheid. Bij functiewijzigingen dient te worden bekeken of de bodemkwaliteit voldoende is voor de beoogde functie en moet worden vastgesteld of er sprake is van een saneringsnoodzaak (ernstige verontreinigingen). In de Wet bodembescherming is bepaald dat indien de desbetreffende bodemkwaliteit niet voldoet aan de norm voor de beoogde functie, de grond zodanig dient te worden gesaneerd dat zij kan worden gebruikt door de desbetreffende functie (functiegericht saneren). Voor een nieuw geval van bodemverontreiniging geldt, in tegenstelling tot oude gevallen (voor 1987), dat niet functiegericht maar in beginsel volledig moet worden gesaneerd. Nieuwe bestemmingen dienen bij voorkeur te worden gerealiseerd op bodem die geschikt is voor het beoogde gebruik.

Wanneer grond wordt ontgraven of wordt aangevoerd naar of vanaf de projectlocatie is sprake van roering van de bodem en moet worden voldaan aan de vereisten uit het Besluit bodemkwaliteit. Op grond van het Besluit bodemkwaliteit worden eisen gesteld aan de afvoer en hergebruik van grond.

De effecten van windparken op de bodem zijn beperkt. Er treedt geen bodemvervuiling op als gevolg van de bouw en exploitatie van een windpark. Als de windtur-

bines worden afgebroken wordt doorgaans in de omgevingsvergunning voorgescreven dat de grond in de oorspronkelijke staat teruggebracht moet worden. De effecten zijn daardoor tijdelijk van aard.

5.6.2 *Onderzoek*

Vanuit de functie van windturbines worden geen eisen gesteld aan de kwaliteit van de bodem. Er is immers geen sprake van de langdurige aanwezigheid van personen. Voor moderne windturbines geldt dat er geen sprake is van potentieel bodembedreigende activiteiten. Bij aan- of afvoer van grond zal uiteraard aan het Besluit bodemkwaliteit worden voldaan.

Voor de inschatting van de bodemkwaliteit op de locaties van de windturbines is bekeken of er op dit moment bedrijfsactiviteiten op de locaties plaatsvinden, waarbij potentieel bodemverontreiniging kan ontstaan en of in het verleden activiteiten hebben plaatsgevonden, waarbij verontreiniging is ontstaan. Om dit inzichtelijk te krijgen is aansluiting gezocht bij de (gemeentelijke) opgestelde bodemkwaliteitskaarten. De gemeente Oirschot heeft geen beschikbare bodemkwaliteitskaart. Op de andere 4 kaarten staan geen belemmeringen, de windturbines worden in de regel op de ondergrond landbouw/natuur gerealiseerd.

N.B. Een bodemkwaliteitskaart is maximaal 5 jaar geldig. De bodemkwaliteitskaarten van de Kempengemeenten (met uitzondering van gemeente Bergeijk) komen uit 2009-2010 en zijn dus momenteel niet meer geldig. Na het verlopen van de bodemkwaliteitskaart is grondverzet op basis van de oude kaart niet meer toegestaan totdat een nieuwe bodemkwaliteitskaart is gemaakt en deze is vastgesteld door de raad. In de tussenperiode dient voor elk initiatief een bodemonderzoek plaats te vinden.

Voor het merendeel van de windturbinelocaties van de alternatieven is geen gedetailleerde bodeminformatie bekend, waardoor een gedegen vergelijking tussen opstellingsalternatieven met behulp van deze informatie niet mogelijk is. Daarnaast geldt ook dat na (verplichte) sanering van verontreinigde locaties, alle windturbinelocaties gelijkwaardig zijn en er vanuit bodemkwaliteit feitelijk geen onderscheidend effect zal zijn.

5.6.3 *Beoordelingscriterium en effectbeoordeling*

Alle windparklocaties worden voor het milieuthema 'bodem' met een '0' gescoord.

5.7 **Water**

5.7.1 *Beoordelingskader*

Voor de plaatsing van de windturbines worden verhardingen aangebracht die effect kunnen hebben op de bodem en de waterhuishouding, onder andere fundatieoppervlak en kraanopstelplaatsen. Daarnaast zijn nieuwe transportleidingen benodigd om windturbines te koppelen aan het landelijke elektriciteitsnetwerk. Er zijn

mogelijke effecten op de waterhuishouding en grondwater- en oppervlaktewaterkwaliteit. Ook is het optreden van zettingen mogelijk als gevolg van heiwerkzaamheden.

Voor het milieuaspect water wordt per MER-alternatief getoetst of windturbines voorzien zijn op of nabij gronden die relevant zijn voor de waterhuishouding. Ten behoeve hiervan wordt gekeken naar grondwater, grondwaterbeschermings- en waterwingebieden, hemelwater, waterkeringen en waterbergingsgebieden. Hiermee kan beoordeeld worden welk opstellingsalternatief het gunstigst scoort ten opzichte van watergerelateerde aspecten.

Het gehele onderzoeksgebied, de vijf Kempengemeenten, liggen binnen de begrenzing van het waterschap De Dommel.

In dit planMER wordt op hoofdlijnen gekeken naar de effecten van de opstellingen met betrekking tot de waterhuishouding.

5.7.2 *Onderzoek*

5.7.2.1 *Grondwater*

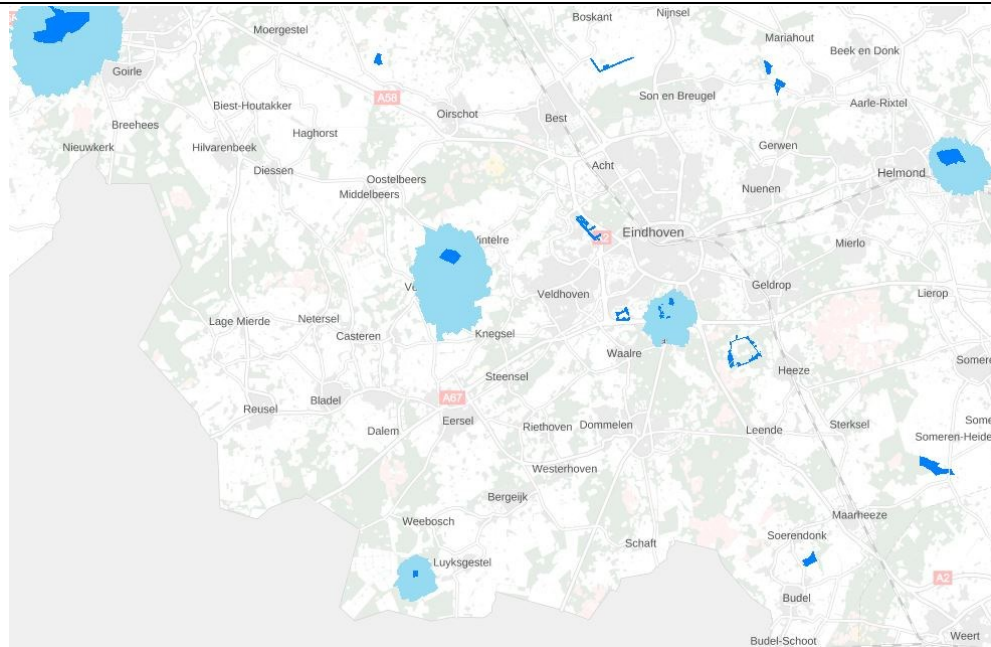
De windturbines uit alle alternatieven liggen buiten grondwaterbeschermings- en waterwingebieden.

Door gebruik te maken van niet-uitlogende bouwmaterialen wordt uitspoelen van stoffen voorkomen. Uitspoelen van stoffen, en daarmee veranderingen van de grondwaterkwaliteit, wordt daarmee uitgesloten. Als de windturbines eenmaal in werking zijn, dus nadat mogelijke bemalingen tijdens de bouwfase zijn beëindigd, is er geen relatie met het grondwater.

De genoemde eventuele bemaling tijdens de bouwfase kan tijdelijke effecten hebben. Dergelijke effecten moeten voor elk concreet initiatief worden onderzocht.

Alle alternatieven en lijnen scoren neutraal op het thema Grondwater ('0').

Figuur 50 Kaart grondwater, Verordening ruimte Noord-Brabant (geconsolideerd januari 2019)

5.7.2.2 Hemelwater

Door de aanleg van windturbinefunderingen, kraanopstelplaatsen, toegangswegen en transformatorhuizen neemt het verhard oppervlak toe.

Het onderzoeksgebied ligt in het beheergebied van waterschap De Dommel. De besluiten en regels hiervan liggen vast in de Keur. Uit de Keur²⁹ is het volgende geformuleerd over de toevoeging van verhard oppervlak:

2.1. Toename verhard oppervlak

Wanneer het waterschap niet heeft ingestemd met de waterparagraaf van een bestemmingsplan en er sprake is van een toename van verhard oppervlak vanaf 2.000 m² tot en met 10.000 m² wordt de rekenregel toegepast en bij toename van meer dan 10.000 m², of bij het niet voldoen aan de rekenregel, wordt de beleidsregel toegepast. Verhard oppervlak is al het oppervlak dat er voor zorgt dat hemelwater sneller tot afvoer komt dan in de huidige situatie zonder verharding.

Daarnaast is in de inleiding het volgende beschreven:

Bij een toename en afkoppelen van het verhard oppervlak geldt het uitgangspunt dat plannen zoveel mogelijk hydrologisch neutraal worden uitgevoerd. Het doel van dit uitgangspunt is om te voorkomen dat hemelwater als gevolg van uitbreiding van het verhard oppervlak versneld op het watersysteem wordt geloosd. Voor lozingen op een oppervlaktewater eist het Waterschap daarom een vervangende berging, die de extra afvoer van het nieuwe verharde oppervlak als het ware neutraliseert. Gemeenten stellen vanuit hun eigen verantwoordelijkheid voorwaarden aan de afvoer via een rioleringsstelsel. Bij het invullen van de compensatieopgave wordt tevens gekeken naar de mogelijke realisering van andere

²⁹ Keur Waterschap De Dommel 2015, beleidsregels 01-01-2019

waterdoelen. Het gaat hierbij dus om een optimale inpassing van een plan in zijn omgeving, waarbij ook gekeken moet worden naar het huidig en toekomstig functioneren van het totale (deel)stroomgebied waar de ontwikkeling onderdeel van uitmaakt. Naast het behoud van voldoende systeemrobustheid, kan hiermee beter invulling worden gegeven aan de gewenste doelmatigheid. Bovendien biedt dit mogelijkheden voor waterschappen en gemeenten om ook andere dan hydrologische aspecten mee te nemen in de afweging. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om het oplossen van waterkwaliteitsknelpunten of het tegengaan van verdroging.

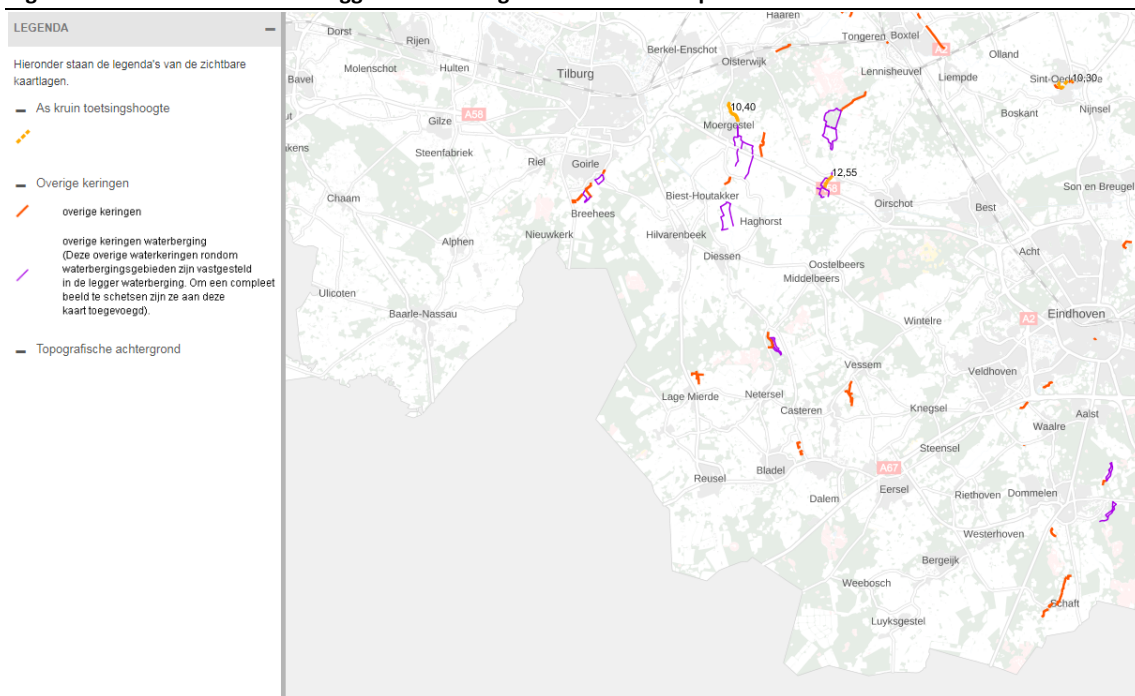
Eventueel benodigde compenserende maatregelen zorgen ervoor dat het aspect hemelwater geen onderscheidend karakter heeft, waardoor alle alternatieven op dit aspect neutraal ('0') scoren.

Voor individuele initiatieven zal een watertoets moeten worden uitgevoerd, waarin de eventuele compensatie wordt onderzocht.

5.7.2.3 Waterkeringen

De beoordeling van het thema 'Effect op waterkeringen' is meegenomen onder Externe veiligheid (paragraaf 5.3.5). Hieronder wordt enkel het wettelijk kader geschetst.

Figuur 51 Uitsnede uit de Legger waterkering van het waterschap de Dommel.

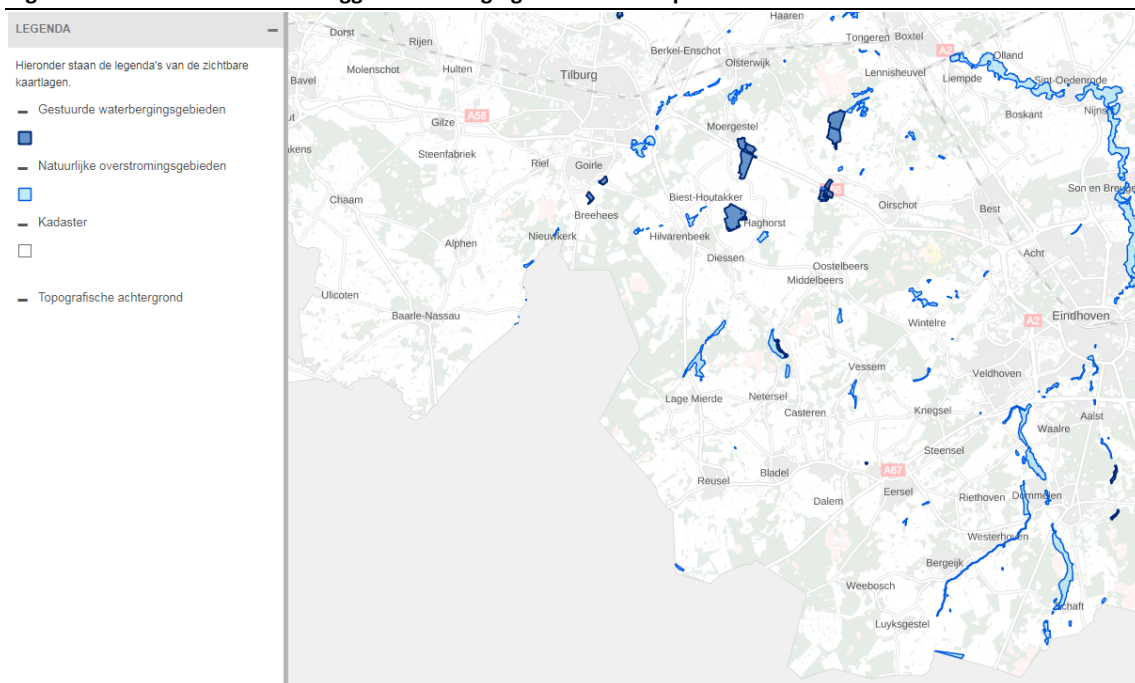
Regels ter bescherming van de waterkeringen zijn opgenomen in de Keur waterschap De Dommel. Er liggen geen primaire waterkeringen en beschermingszones binnen de Kempengemeenten. Wel liggen er een aantal overige keringen binnen het onderzoeksgebied. Deze keringen kennen echter geen beschermingszones, dus wanneer de windturbines niet op of in deze keringen worden geplaatst is er geen

negatief effect. De keringen zullen worden gevrijwaard van plaatsing van windturbines, derhalve scoren alle alternatieven op dit aspect neutraal ('0').

5.7.2.4 Waterbergingsgebied

Binnen waterbergingsgebieden zijn geen bouwwerken buiten het vigerende bestemmingplan mogelijk. Dit omdat het waterbergend vermogen afneemt bij een dergelijke ontwikkeling.

Figuur 52 Uitsnede uit de Legger waterberging van waterschap de Dommel.

Er liggen meerdere waterbergingsgebieden binnen de Kempengemeenten. De windparklocaties zijn buiten de waterbergingsgebieden gelegen, met uitzondering van lijn 1. Derhalve scoort alleen lijn 1 negatief ('--') op dit punt.

5.7.3 Beoordelingscriteria en effectbeoordeling

Op de milieuthema's grondwater, hemelwater, waterkeringen en waterberging zijn de MER-alternatieven niet onderscheidend, met uitzondering van lijn 1 die negatief ('--') scoort op het beoordelingscriterium waterberging, vanwege de situering in het waterbergingsgebied. In het kader van eventuele concrete projecten zal op project-niveau specifiekere moeten worden gekeken naar eventuele compensatieplicht.

Alle windparklocaties scoren een '0' op de beoordelingscriteria Grondwater, Hemelwater en Waterkeringen. Op het criterium Waterberging scoort windparklocatie 1 een '--'. Alle andere windparklocaties scoren een '0'.

5.8 Archeologie

5.8.1 Beoordelingskader

Het in 1992 door Nederland ondertekende Verdrag van Malta regelt archeologisch erfgoed op Europees niveau, met als belangrijkste doel het behoud van dit erfgoed in situ. De bodem biedt namelijk de beste garantie voor een goede conservering van archeologische waarden. Bij ruimtelijke ontwikkeling moet rekening worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van archeologische waarden, zodat er nog mogelijkheden zijn voor archeologievriendelijke alternatieven. Tot slot is met het verdrag het 'de verstoorder betaalt'-principe geïntroduceerd. Het Verdrag is geïmplementeerd in de Monumentenwet (1988) die in 2016 grotendeels is opgegaan in de Erfgoedwet. Voor ruimtelijke ontwikkelingen en archeologische bescherming en –onderzoek geldt dat de Monumentenwet van kracht blijft tot de inwerkingtreding van de nieuwe Omgevingswet.

De provincie Noord-Brabant beschikt over kaartmateriaal van 'archeologische monumenten'. Dit zijn vlakken waar een hoge archeologische waarden geldt. Deze waarden zijn ook in de bestemmingsplannen per gemeente weergegeven. Voor deze waarden gelden de volgende regels:

33.2 Bouwregels

Voor het bouwen van gebouwen en bouwwerken, geen gebouw zijnde gelden de volgende regels:

a. de aanvrager van een omgevingsvergunning die betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel 2.1 lid 1 onder a Wabo (bouwen) dient voor bouwwerken met een oppervlakte groter dan 100 m² en bouwwerken die dieper gaan dan 0,3 meter onder het maaiveld, een rapport te overleggen waarin de archeologische waarden van de gronden die blijkens de aanvraag zullen worden verstoord, naar oordeel van het bevoegd gezag in voldoende mate zijn vastgesteld;

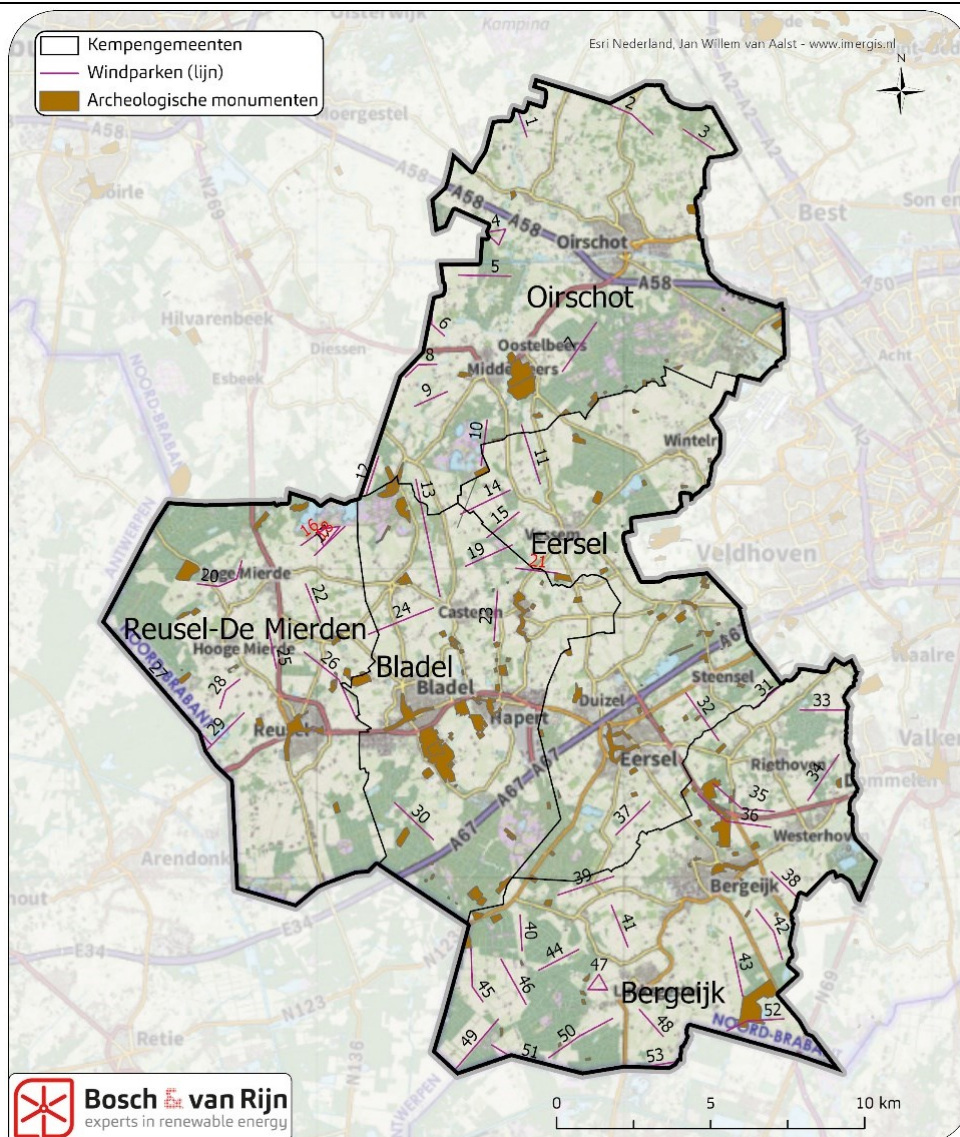
b. indien uit het onder a genoemde rapport blijkt dat de archeologische waarden van de gronden door het verlenen van de omgevingsvergunning zullen of kunnen worden verstoord, kan het bevoegd gezag de omgevingsvergunning weigeren of één of meerdere van de volgende voorwaarden verbinden aan de omgevingsvergunning:

1. de verplichting tot het treffen van technische maatregelen, waardoor archeologische waarden in de bodem kunnen worden behouden;

2. de verplichting tot het doen van opgravingen; de verplichting de werken of werkzaamheden die leiden tot de bodemverstoring, te laten begeleiden door een deskundige op het terrein van archeologische monumentenzorg die voldoet aan door het bevoegd gezag bij de vergunning te stellen kwalificaties;

3. het bevoegd gezag kan afwijken van het bepaalde in lid a indien de archeologische waarde van het terrein in andere beschikbare informatie afdoende is vastgesteld.

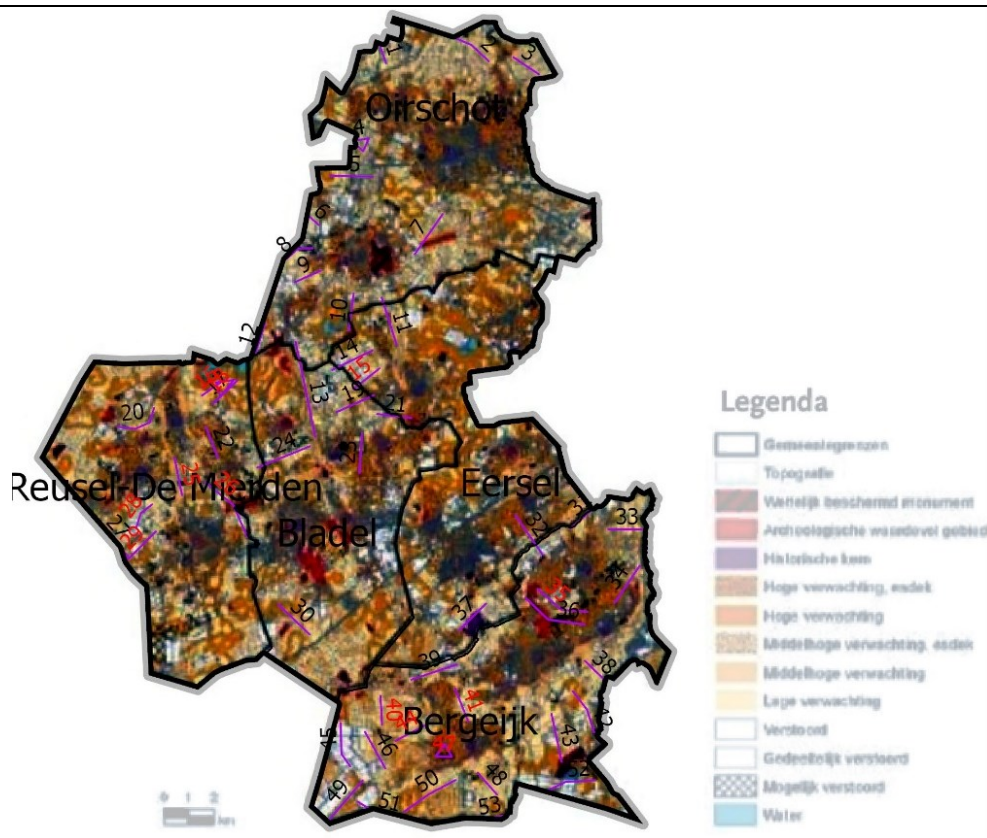
Figuur 53 Archeologische monumentenkaart (AMK).

In verband met de plaatsing windturbines en de bijbehorende kraanopstelplaatsen en/of toegangswegen vinden grondwerkzaamheden plaats. De fundering van een windturbine heeft een oppervlakte van ca. 350 m². De kraanopstelplaats van een windturbine heeft een oppervlakte van ca. 1.500 m². Daarnaast worden er toegangswegen aangelegd. De bodemroering hiervan bereikt naar verwachting geen diepte van 50 cm.

Daarnaast hebben de Kempengemeenten een archeologische verwachtingenkaart opgesteld. Op grond van deze archeologische verwachtingenkaart is na te gaan in hoeverre er een archeologische verwachting in een gebied ligt. Uit de archeologische verwachtingenkaart blijkt dat de verwachtingen in een groot deel van het buitengebied divers zijn, deze verwachtingenkaart is opgenomen in de vigerende bestemmingsplannen.

Figuur 54 Archeologische verwachtingenkaart. Op het detailniveau van een planMER is deze kaart niet zinvol te gebruiken: archeologie is een milieuthema dat pas op projectniveau nuttig kan worden onderzocht.

Voor het aspect archeologie wordt gekeken naar de effecten tijdens de aanlegfase en de verwachte invloed per gebied.

Tabel 18 Beoordelingscriterium bodem, water en archeologie windenergie

Thema	Beoordelingscriterium	Methode
Archeologie	Effecten op archeologische waarden	Kwalitatief

5.8.2 Onderzoek

Uit de archeologische monumentenkaart blijkt dat de archeologische monumenten verspreid binnen het onderzoeksgebied liggen.

Voor het planMER beschouwen we de situering van de windparkenlijnen t.o.v. de archeologische monumenten als beoordelingscriterium.

5.8.3 Beoordelingscriterium en effectbeoordeling

In het kader van het MER zijn de varianten met elkaar vergeleken op mogelijke archeologische verstoringen.

Tabel 19 Beoordelingscriterium archeologie

Beoordeling

--	Grootste deel van de windparklijn ligt op een archeologisch monument
-	Beperkt gedeelte van de windparklijn ligt op een archeologisch monument
0	Geen windparklijn op een archeologisch monument
+	n.v.t.
++	n.v.t.

Als er geen windturbines op archeologische monumenten staan is archeologisch onderzoek niet verplicht. Staan de daadwerkelijke windturbines op een archeologisch monument dan is archeologisch onderzoek hoogstwaarschijnlijk verplicht. Dit is echter een globale analyse op hoofdlijnen, per ontwikkeling dient er een locatie specifieke analyse uitgevoerd te worden.

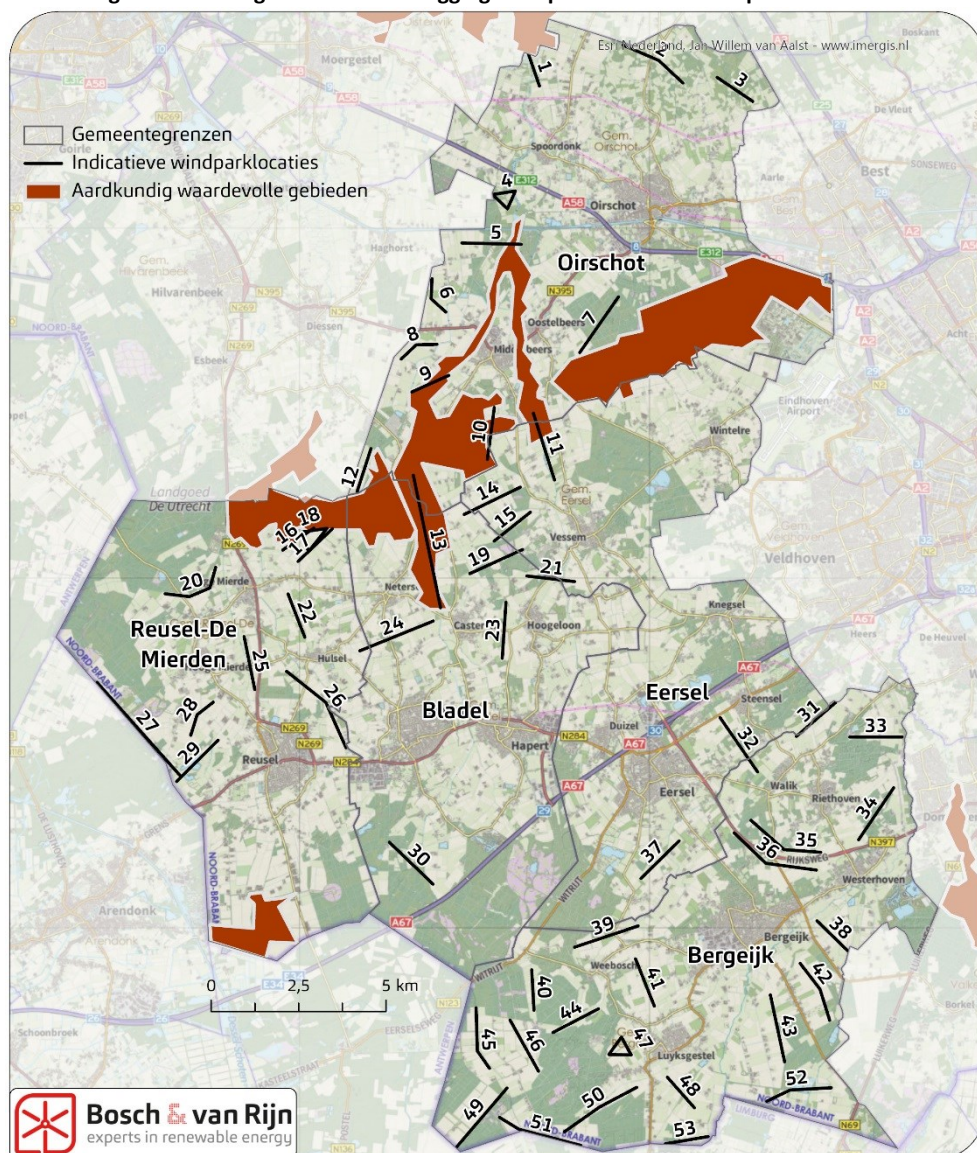
Windparklocaties 26, 35, 36 en 52 staan gedeeltelijk op een archeologisch monument en scoren dus een '-'. Alle overige windparklocaties scoren een '0'.

5.9 Aardkundig waardevolle gebieden

5.9.1 Beoordelingskader

Er is geen landelijke wetgeving met betrekking tot aardkundige waarden. Noord-Brabant heeft haar 'Aardkundig waardevolle gebieden' weergegeven op kaart en deze bestuurlijk vastgesteld ter behoud van de ecologische en cultuurhistorische betekenis van deze waarden. Onderstaande kaart toont de ligging van aardkundig waardevolle gebieden in de Kempen, samen met de windparklocaties.

Figuur 55 Aardkundig waardevolle gebieden en hun ligging ten opzichte van de windparklocaties.

5.9.2 Onderzoek

Voor het planMER beschouwen we de situering van de windparklocaties t.o.v. de aardkundig waardevolle gebieden als beoordelingscriterium. Wel moet hierbij opgemerkt worden dat de plaatsing van windturbines tijdelijk van aard is, en weinig invloed heeft op de bodemgesteldheid. Na beëindiging van de exploitatiefase kan het landschap in de oorspronkelijke staat worden teruggebracht.

5.9.3 Beoordelingscriteria en effectbeoordeling

In het kader van het MER zijn de windparklocaties met elkaar vergeleken op mogelijke invloed op de aardkundig waardevolle gebieden.

Tabel 20 Beoordelingscriterium aardkundig waardevolle gebieden
Beoordeling

--	Grootste deel van de windparklijn ligt binnen een aardkundig waardevol gebied
-	Beperkt gedeelte van de windparklijn ligt binnen een aardkundig waardevol gebied
0	Windparklijn valt geheel buiten aardkundig waardevolle gebieden.
+	n.v.t.
++	n.v.t.

Windparklocaties 9, 10 en 11 liggen in het gebied 'Kleine en Groote Beerze, Westelbeersche Broek, Kuikeindsche Heide'. Windparklocatie 13 ligt in het gebied 'Reusel, Mispelbeidsche Heide'. Deze locaties scoren '- -'.

Windparklocatie 5 ligt gedeeltelijk in het gebied 'Kleine en Groote Beerze, Westelbeersche Broek, Kuikeindsche Heide'. Windparklocaties 16 en 18 liggen gedeeltelijk in het gebied 'Reusel, Mispelbeidsche Heide'. Deze locaties scoren '-'. Alle overige locaties scoren '0'.

5.10 Energieopbrengst en vermeden emissies

5.10.1 Beoordelingskader

Wanneer windturbines en zonnepanelen elektriciteit produceren wordt op dat moment minder 'grijze' stroom door kolen- en (vooral) gascentrales geproduceerd, met bijbehorende vermindering van CO₂-, fijnstof en emissies van verzurende stoffen. In het MER vindt een analyse plaats van het voorkomen van emissies elders. Per alternatief wordt een inschatting gemaakt van de energieopbrengst. In Nederland wordt per opgewekte GWh gemiddeld 526 ton CO₂ uitgestoten³⁰. Deze uitstoot wordt met de opwekking van wind- en zonne-energie gemitigeerd. De vermindering van deze emissies is een direct gevolg van de energieopbrengst. Hieronder is de wijze waarop beoordeeld en gewogen wordt weergegeven.

Tabel 21 Beoordelingscriteria energieopbrengst en vermeden emissies windenergie

Thema	Beoordelingscriterium	Methode
Energieopbrengst en vermeden emissies	Elektriciteitsproductie (MWh/jaar)	Kwantitatief

5.10.2 Verduidelijking vermogen en productie

Het vermogen van windturbines wordt uitgedrukt in MW (megawatt). 1 MW = 1.000.000 Watt.

De elektriciteitsproductie van windturbines wordt uitgedrukt in MWh (megawattuur). Een windturbine met een vermogen van 4,2 MW die een uur lang op vol vermogen draait produceert in die tijd 4,2 MWh. Ter vergelijking: een gemiddeld Nederlands huishouden verbruikt ca. 3,3 MWh per jaar.

Naast de MWh wordt ook de PJ (petajoule) gebruikt als eenheid van energie (de doelstelling in de Kempengemeenten is om jaarlijks 6,67 PJ aan duurzame energie te produceren). 1 PJ is ongeveer 278.000 MWh.

³⁰ Otten en Afman, *Emissiekentallen elektriciteit, kentallen voor grijze en 'niet-geoordeelde stroom' inclusief upstream-emissies*, CE Delft, januari 2015.

5.10.3 Onderzoek

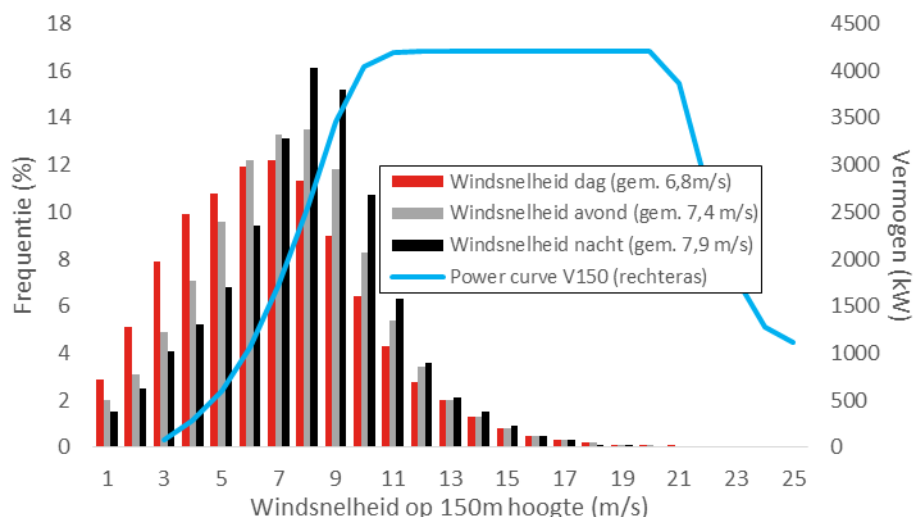
Eerst is een inschatting gemaakt van de jaarlijkse energieproductie van 1 windturbine. Vervolgens is deze productie vermenigvuldigd met het aantal windturbines, en is er indien van toepassing een afslag voor parkeffecten opgenomen.

Voor de berekening van de verwachte jaarlijkse energieproductie zijn de volgende invoergegevens nodig:

- **Windsnelheidsverdeling op ashoogte** – het KNMI heeft in november 2018 een database gepubliceerd met de gemiddelde windsnelheidsverdeling op ashoogte in heel Nederland, gebaseerd op het HARMONIE meteorologisch model³¹. Voor dit PlanMER is de aanname gedaan dat het op alle plekken binnen de het plangebied even hard waait. Eventuele verschillen in de windsnelheid binnen de gemeente zijn gering vergeleken met de onzekerheid van het gebruikte model. De windsnelheidsverdeling is berekend ter plaatse van het geometrische zwaartepunt van het plangebied, op een hoogte van 150 meter.
- **Vermogen (power curve) van de windturbines** – Om een inschatting te maken van de energieproductie van een windturbine gaan we uit van de gegevens van een concreet type, te weten de Vestas V150 4,2 MW. De power curve van deze windturbine geeft aan welk vermogen deze windturbine levert bij welke windsnelheid. De power curve is aangeleverd door de fabrikant.

Bovengenoemde aspecten zijn in Figuur 56 grafisch weergegeven.

Figuur 56 Windsnelheidsverdeling op ashoogte (linkeras) en power curve van de onderzochte windturbines (rechteras).

Door voor elke windsnelheid het aantal verwachte uren in een jaar te vermenigvuldigen met het bij die windsnelheid horende vermogen is de bruto jaarproductie van

³¹ Ditzelfde model wordt gebruikt in de 'Windviewer' van RVO.

een windturbintype te berekenen. Vervolgens wordt hierop 15% in mindering gebracht. Deze afslag is een schatting die termen bevat voor parkverliezen, onderhoud, storing en transportverliezen.

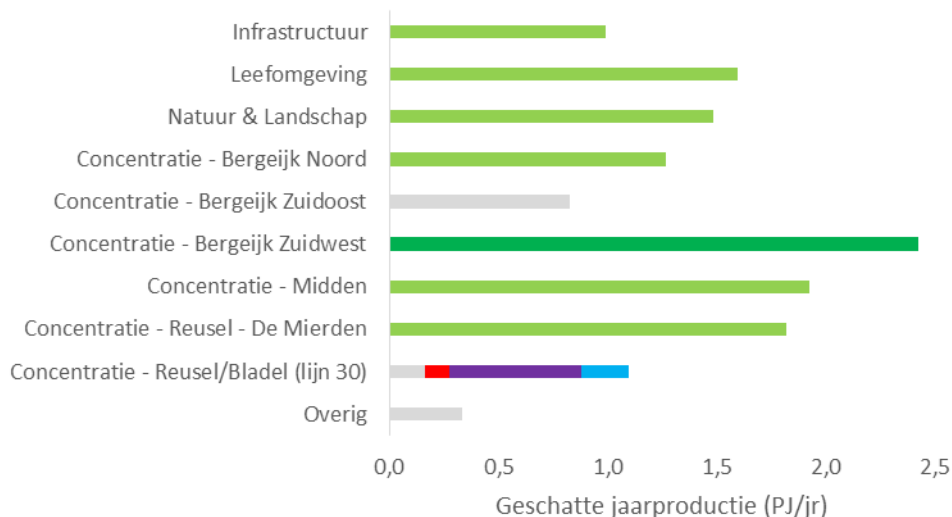
De berekening per alternatief bestaat uit het vermenigvuldigen van de netto productie per windturbine met het aantal windturbines in het betreffende alternatief.

Tabel 22 Productiegegevens van de referentiewindturbine die in het MER wordt doorgerekend

Type	Vestas V150
Gem. windsnelheid (m/s)	7,3
Vermogen (MW)	4,2
Bruto productie per windturbine (MWh/jaar)	18.000
Netto productie per windturbine (MWh/jr)	15.300
Netto productie per windturbine (PJ/jr)	0,06

De resultaten zijn weergegeven in onderstaande figuur. Daarbij zijn ter vergelijking ook de windparken die buiten het planMER vallen getoond. Voor de bestaande windparken (Kattenberg-Reedijk en Laarakkerdijk) is gebruik gemaakt van de gegevens op WindStats.nl. Voor de geplande windparken VHTAC en de Pals is gerekend met dezelfde geschatte productie per windturbine als het referentietype.

Figuur 57 Verwachte jaarlijkse energieproductie per alternatief. Uitgedrukt in PJ. Bij het concentratiegebied Reusel/Bladel zijn de vergunde windturbines van De Pals (blauw), de geplande windturbines van VHTAC (paars) en de bestaande windturbines van WP Laarakkerdijk (rood) apart weergegeven. De overige kleuren per alternatief komen overeen met de effectbeoordeling uit paragraaf 5.10.4.

De jaarproductie zoals hierboven beschreven wordt ook gebruikt bij het bepalen van de relatieve effectbeoordeling van enkele andere milieuthema's, zoals geluid en slagschaduw.

5.10.4 Beoordelingscriterium en effectbeoordeling

In het kader van het MER zijn de alternatieven met elkaar vergeleken op verwachte energieproductie. Hierbij is onderstaande effectbeoordeling gehanteerd.

Tabel 23 Beoordelingscriterium energieproductie

	Beoordeling	Relatie met doelstelling
	0 Minder dan 1 PJ/jaar	Minder dan 15%
+	1 tot 2 PJ/jaar	15 tot 30%
++	Meer dan 2 PJ/jaar	Meer dan 30%

Voor de 'relatie met de doelstelling' is aansluiting gezocht bij de 6,67 PJ die de Kempengemeenten voornemens zijn om duurzaam op te wekken.

Tabel 24 Conclusie energieproductie windenergie.

Alternatief	Netto productie	
	MWh/jr	PJ/jr
Infrastructuur	275.400	1,0
Leefomgeving	443.700	1,6
Natuur & Landschap	413.100	1,5
Concentratie - Bergeijk Noord	351.900	1,3
Concentratie - Bergeijk Zuidoost	229.500	0,8
Concentratie - Bergeijk Zuidwest	673.200	2,4
Concentratie - Midden	535.500	1,9
Concentratie - Reusel - De Mierden	504.900	1,8
Concentratie - Reusel/Bladel	45.900	0,2
Overig	91.800	0,3
Bestaande windturbines		

5.11 Netinpassing

Zoals aangegeven in het Haalbaarheidsonderzoek is netinpassing een belangrijk aspect van de energietransitie dat vaak onderbelicht blijft. Daarom hebben de Kempengemeenten reeds intensief contact met Enexis (de netbeheerder) over dit thema.

Het haalbaarheidsonderzoek maakt onderscheid tussen kleine projecten, waarvoor het aanleggen van een lange kabel te duur is, en die dus op lokale transportverdelstations moeten worden aangesloten (die echter een beperkte capaciteit hebben) en grotere projecten, die moeten worden aangesloten op een van de beschikbare hoofdstations.

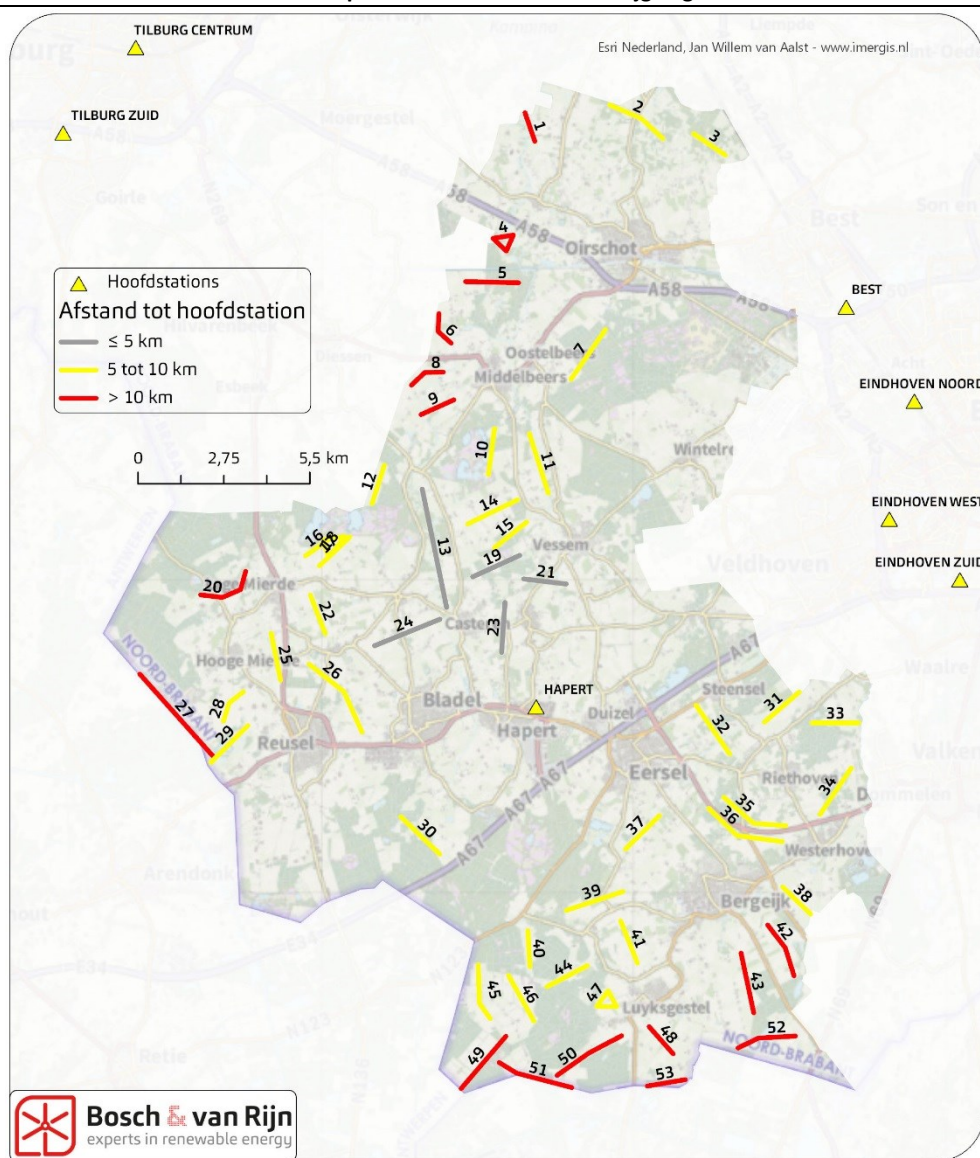
De grens tussen kleine en grote projecten wordt in het Haalbaarheidsonderzoek gelegd op 6 MVA (MegaVoltAmpère). Voor windturbines betekent dit dat een opstelling van 3 of meer windturbines altijd onder de 'grote' projecten valt. Dat betekent dat netaansluiting over een relatief grote afstand gaat, met bijkomende kosten.

Binnen de Kempengemeenten liggen meerdere transportverdeelstations, maar slechts 1 hoofdstation. In de aangrenzende gemeenten liggen nog enkele andere hoofdstations, maar feit is dat aansluiting op het landelijke elektriciteitsnet een kostbare aangelegenheid is.

De milieueffecten van het aanleggen van een elektriciteitskabel zijn beperkt. De aanleg van een of meer eventuele nieuwe hoofdstations kan noodzakelijk zijn om de benodigde hoeveelheid opgewekte duurzame energie op het net te zetten. De ligging van dergelijke hoofdstations is echter nog niet bekend, waardoor hierop niet kan worden voorgesorteerd.

Onderstaande figuur toont, conform de notitie reikwijdte en detailniveau, hoe groot de afstand is van de verschillende windparklocaties tot een hoofdstation. Omdat de verhouding tussen deze afstand niet direct gerelateerd is aan eventuele milieueffecten is er verder geen beoordeling aan deze analyse gekoppeld. Wel kan dit overzicht helpen bij het opstellen van het beleid en toetsingskader.

Figuur 58 Afstand van de verschillende windparklocaties tot het dichtstbijgelegen hoofdstation.

5.12 Samenvatting milieueffecten per alternatief

Onderstaande tabellen tonen in bondige samenvatting de score van de windparklocaties en de MER-alternatieven op de hierbovenbeschreven beoordelingscriteria. Hiermee is een vergelijking tussen de MER-alternatieven mogelijk gemaakt.

Hoofdstuk 8 bevat een beschrijving per MER-alternatief, waarbij wordt stilgestaan bij de aandachtspunten die elk alternatief kenmerken.

Tabel 25 Samenvatting milieueffecten windenergie, per windparklocatie.

LEEFOMGEVING	LANDSCHAP	ECOLOGIE	BWA		
--------------	-----------	----------	-----	--	--

1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11		12		13		14		15		16		17		18		19		20		21		22		23		24		25		26		27		28		29		30		31		32		33		34		35		36		37		38		39		40		41		42		43		44		45		46		47		48		49		50		51		52		53	
Locaties Windturbines		Aantal windturbines		Aantal woningen binnen 500m		Aantal woningen binnen 1000m		Woningen<500m per GWh		Woningen<1000m per GWh		Aanwezigheid andere geluidsbronnen		Aansluiting op structuur		Herkenbaarheid		Invloed op kernkwaliteiten		Zichtbaarheid		Natura 2000-gebieden		Natuurnetwerk Brabant		Akker- en weidevogelgebied		Broedvogels		Wintervogels		Overige beschermde soorten		Bodem		Grondwater		Hemelwater		Waterkeringen		Waterberging		Archeologie		Aardkundig waardevol gebied		Energieproductie (PJ/jr)		Binnen 500-voetszone (radar)		Conclusie																																																					
				0		0		0		0		+		0		+		+		+		0		+		+		+		0		+		0		0		0		0		0		0		0		0,17		ja		Ongeschied																																																					
		3		0		0		0		0		0		+		0		+		+		0		+		+		+		0		+		0		0		0		0		0		0		0		0,17		ja		Ongeschied																																																					
		3		0		0		0		0		0		+		0		+		+		0		+		0		+		0		+		0		0		0		0		0		0		0		0,17		ja		Ongeschied																																																					
		3		0		0		0		0		+		+		+		+		+		0		+		0		+		0		+		0		0		0		0		0		0		0		0,17		ja		Onder voorwaarden geschied																																																					
		3		+		0		+		+		+		0		0		+		+		0		+		0		+		+		+		0		0		0		0		0		0		0		0,17		ja		Ongeschied																																																					
		3		+		0		+		+		+		+		+		0		+		0		+		0		0		0		0		0		0		0		0		0		0		0		0,17		ja		Onder voorwaarden geschied																																																					
		4		0		0		0		0		+		+		0		+		+		0		+		0		+		+		+		0		0		0		0		0		0		0		0,17		ja		Onder voorwaarden geschied																																																					
		3		+		0		+		+		+		+		0		+		+		0		0		0		0		0		0		0		0		0		0		0		0		0		0,17		ja		Onder voorwaarden geschied																																																					
		3		+		+		+		+		0		+		0		+		+		0		0		0		0		0		0		0		0		0		0		0		0		0		0,17		ja		Onder voorwaarden geschied																																																					
		3		0		0		0		+		+		+		0		+		+		0		0		0		0		0		0		0		0		0		0		0		0		0		0,17		ja		Ongeschied																																																					
		4		+		0		+		+		+		+		0		+		+		+		+		+		0		+		+		0		0		0		0		0		0		0		0		0,17		ja		Ongeschied																																																			
		3		0		0		0		0		0		+		0		+		+		0		+		0		+		+		+		0		0		0		0		0		0		0		0,17		ja		Onder voorwaarden geschied																																																					
		7		+		+		+		+		0		+		0		+		+		+		+		+		0		+		+		0		0		0		0		0		0		0		0		0,39		ja		Ongeschied																																																			
		3		+		0		+		+		+		+		0		+		+		0		0		0		+		+		+		0		0		0		0		0		0		0		0,17		ja		Onder voorwaarden geschied																																																					
		3		+		0		+		+		+		+		0		+		+		0		+		0		+		+		+		0		0		0		0		0		0		0		0,17		ja		Onder voorwaarden geschied																																																					
		3		+		0		+		+		+		+		0		+		+		0		+		0		+		+		+		0		0		0		0		0		0		0		0,17		ja		Onder voorwaarden geschied																																																					
		3		0		0		0		0		0		+		0		+		+		0		+		0		+		+		+		0		0		0		0		0		0		0		0,17		ja		Onder voorwaarden geschied																																																					
		3		0		0		0		+		+		+		0		+		+		0		+		0		+		+		+		0		0		0		0		0		0		0		0,17		ja		Onder voorwaarden geschied																																																					
		3		0		0		0		+		+		+		0		+		+		0		+		0		+		+		+		0		0		0		0		0		0		0		0,17		ja		Onder voorwaarden geschied																																																					
		3		0		+		+		+		+		+		0		+		+		0		+		0		+		+		+		0		0		0		0		0		0		0		0,17		ja		Redelijk geschied																																																					
		3		0		+		+		+		+		+		0		+		+		0		+		0		+		+		+		0		0		0		0		0		0		0		0,17		ja		Onder voorwaarden geschied																																																					
		3		+		+		+		+		+		+		0		+		+		0		+		0		+		+		+		0		0		0		0		0		0		0		0,17		ja		Redelijk geschied																																																					
		3		+		+		+		+		+		+		0		+		+		0		+		0		+		+		+		0		0		0		0		0		0		0		0,17		ja		Onder voorwaarden geschied																																																					
		3		+		+		+		+		+		+		0		+		+		0		+		0		+		+		+		0		0		0		0		0		0		0		0,17		ja		Onder voorwaarden geschied																																																					
		3		+		+		+		+		+		+		0		+		+		0		+		0		+		+		+		0		0		0		0		0		0		0		0,17		ja		Onder voorwaarden geschied																																																					
		3		+		+		+		+		+		+		0		+		+		0		+		0		+		+		+		0		0		0		0		0		0		0		0,17		ja		Onder voorwaarden geschied																																																					
		5		+		+		+		+		+		+		+		+		+		0		+		0		+		+		+		0		0		0		0		0		0		0		0,28		ja		Redelijk geschied																																																					
		3		0		0		0		0		0		+		0		0		+		+		+		+		+		+		0		0		0		0		0		0		0		0		0,17		ja		Redelijk geschied																																																					
		3		+		0		+		+		+		+		0		+		+		0		+		0		+		+		+		0		0		0		0		0		0		0		0,17		ja		Redelijk geschied																																																					
		3		0		0		0		0		0		+		0		+		+		0		+		0		+		+		+		0		0		0		0		0		0		0		0,17		ja		Onder voorwaarden geschied																																																					
		3		0		0		0		0		+		+		0		+		+		0		+		0		+		+		+		0		0		0		0		0		0		0		0,17		ja		Onder voorwaarden geschied																																																					
		3		0		+		+		+		+		+		0		+		+		0		+		0		+		+		+		0		0		0		0		0		0		0		0,17		ja		Ongeschied																																																					
		4		+		+		+		+		+		+		0		+		+		0		+		0		+		+		+		0		0		0		0		0		0		0		0,22		ja		Onder voorwaarden geschied																																																					
		3		0		+		+		+		+		+		0		+		+		0		+		0		+		+		+		0		0		0		0		0		0		0		0,17		ja		Onder voorwaarden geschied																																																					
		4		+		+		+		+		+		+		0		+		+		0		+		0		+		+		+		0		0		0		0		0		0		0		0,22		ja		Ongeschied																																																					
		4		0		+		0		+		+		+		+		+		+		0		+		0		+		+		+		0		0		0		0		0		0		0		0,22		ja		Onder voorwaarden geschied																																																					
		5		+		+		+		+		+		+		+		+		+		0		+		0		+		+		+		0		0		0		0		0		0		0		0,28		ja		Onder voorwaarden geschied																																																					
		3		+		+		+		+		+		+		0		+		+		0		+		0		+		+		+		0		0		0		0		0		0		0		0,17		ja		Onder voorwaarden geschied																																																					
		3		0		+		+		+		+		+		0		+		+		0		+		0		+		+		+		0		0		0		0		0		0		0		0,17		ja		Onder voorwaarden geschied																																																					
		4		+		+		+		+		+		+		0		+		+		0		+		0		+		+		+		0		0		0		0		0		0		0		0,22		ja		Redelijk geschied																																																					
		3		+		0		+		+		+		+		0		+		+		0		+		0		+		+		+		0		0		0		0		0		0		0		0,17		ja		Onder voorwaarden geschied																																																					
		4		+		+		+		+		+		+		0		+		+		0		+		0		+		+		+		0		0		0		0		0		0		0		0,22		ja		Redelijk geschied																																																					
		3		0		0		0		0		0		+		0		+		+		0		+		0		+		+		+		0		0		0		0		0		0		0		0,17		ja		Onder voorwaarden geschied																																																					
		3		0		+		+		+		+		+		0		+		+		0		+		0		+		+		+		0		0		0		0		0		0		0		0,22		ja		Redelijk geschied																																																					
		3		+		0		+		+		+		+		0		+		+		0		+		0		+		+		+		0		0		0		0		0		0		0		0,17		ja		Ongeschied																																																					
		4		+		0		+		+		+		+		0		+		+		0		+		0		+		+		+		0		0		0		0		0		0		0		0,22		ja		Redelijk geschied																																																					
		4		+		0		+		+		+		+		0		+		+		0		+		0		+		+		+		0		0		0		0		0		0		0		0,22		ja		Redelijk geschied																																																					
		3		0		+		+		+		+		+		0		+		+</																																																																																					

Tabel 26 Samenvatting milieueffecten windenergie, per alternatief.

Alternatieven

LEFFOMGEVING

LANDSCHAP

ECOLOGIE

Bodem, water & archeologie

	Woningen <500m	Woningen<1000	Woningen<500m per GWh	Woningen<1000 per GWh	Aanwezigheid andere geluidsbronnen	Interferentie	Aansluiting op structuren	Invloed op kernkwaliteit	Zichtbaarheid	Natura 2000-gebieden	NNB	Akker- en weidevogelgebieden	Broedvogels	Wintervogels	Overige beschermde soorten	Bodem	Grondwater	Hemelwater	Waterkeringen	Waterberging	Archeologie	Aardkundig waardevolle gebieden	PJ/jr
Infrastructuur	-	-	-	-	-	0	0	-	-	0	-	0	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0	1,0
Leefomgeving	-	-	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0	0	0	1,6
Natuur & Landschap	-	-	-	-	-	0	-	-	-	0	-	0	-	0	-	-	0	0	0	0	0	0	1,5
Concentratie - Bergeijk Noord	-	-	-	-	-	-	0	-	-	-	-	0	-	-	-	-	0	0	0	0	0	0	1,3
Concentratie - Bergeijk Zuidoost	-	-	-	-	0	-	-	-	-	0	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0,8
Concentratie - Bergeijk Zuidwest	-	-	-	-	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0	0	0	2,4
Concentratie - Midden	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0	0	-	1,9
Concentratie - Reusel - De Mierden	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0	0	0	1,8
Concentratie - Reusel/Bladel	0	0	0	0	-	-	-	-	-	0	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0,2
Overig	-	-	-	-	0	0	-	-	-	-	-	-	-	0	-	-	0	0	0	0	0	0	0,3

Deel B: Grootschalige zonneparken

Hoofdstuk 6 Alternatieven zon

6.1 Inleiding

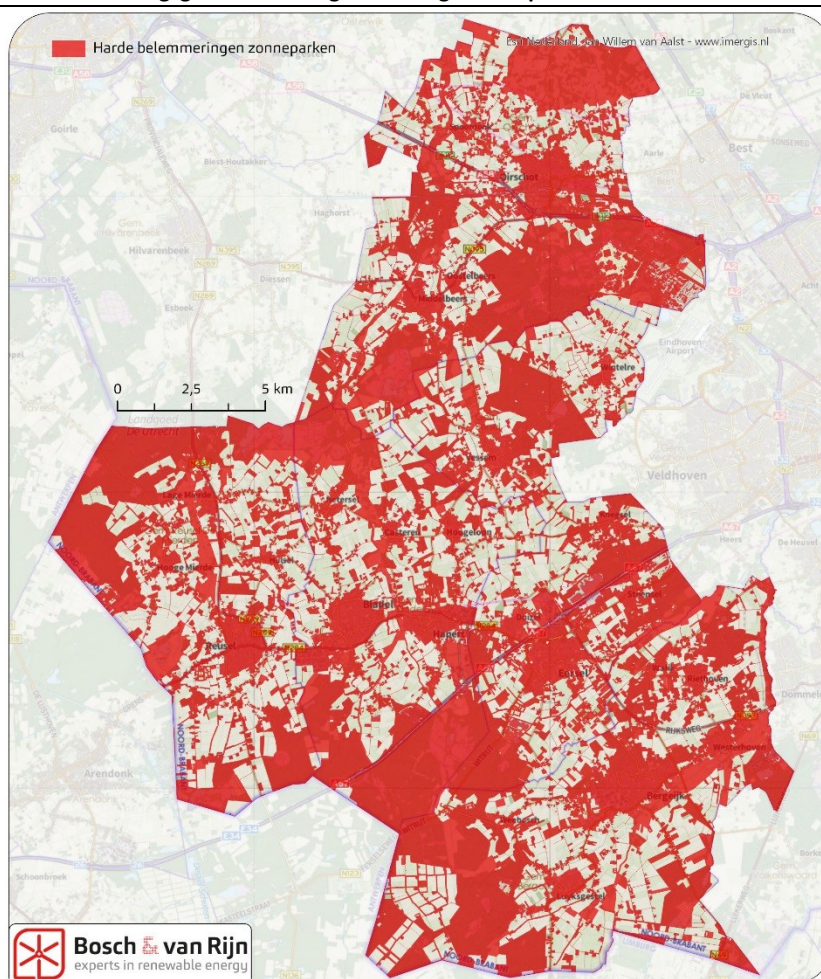
Grootschalige zonneparken verschillen van windparken in die zin dat de wettelijk minimaal aan te houden afstand (bijvoorbeeld tot woningen) kleiner is. Daardoor zijn de harde uitsluitingsgebieden een minder sturende factor voor zonneparken dan voor windparken.

Mede om deze reden en omdat in deze fase nog geen sprake is van een beoordeling van initiatieven is er in dit MER voor gekozen om geen concrete parken in te tekenen, maar de milieueffecten van zonneparken in verschillende landschapstypen te beschouwen, te beoordelen en te vergelijken.

6.2 Beschikbare ruimte

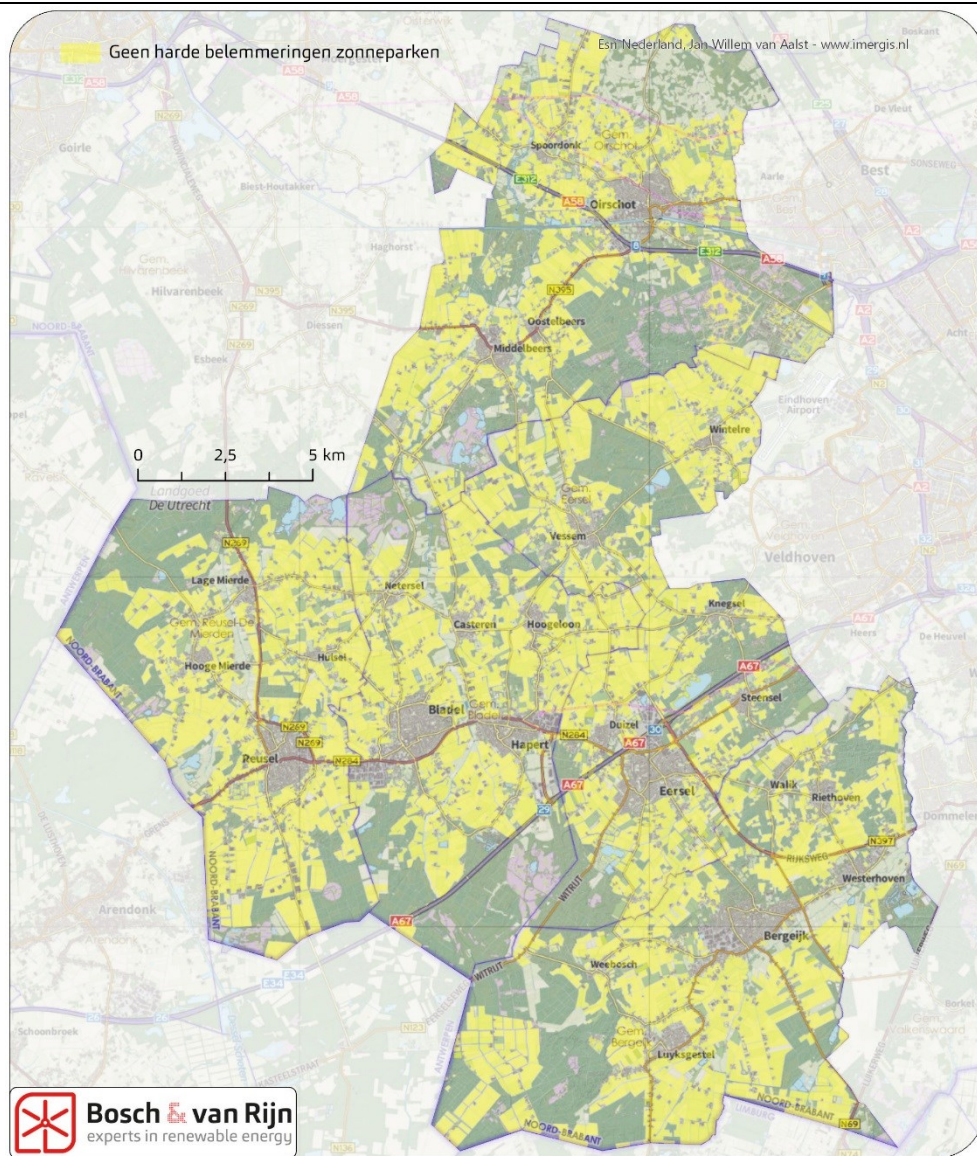
Het Haalbaarheidsonderzoek heeft reeds beschreven welke gebieden voor grootschalige zonneparken geen harde belemmeringen kennen. Deze gegevens dienen als input voor het planMER. Harde belemmeringen zijn bijvoorbeeld natuurgebieden, bebouwde kom, infrastructuur en water. Onderstaande figuur toont de harde belemmeringen.

Figuur 59 Harde uitsluitingsgebieden voor grootschalige zonneparken.

Het 'negatief' van bovenstaande kaart is een overzicht van gebieden waar zonneparken niet op voorhand uitgesloten zijn:

Figuur 60 Gebieden waar zonneparken niet op voorhand zijn uitgesloten.

6.3 Alternatieven: onderzoeksgebieden

De beschikbare ruimte is – in principe – alle ruimte binnen bovenstaande figuur.

Om het onderzoeksgebied Kempengemeenten op een zinvolle en overzichtelijke manier te kunnen beoordelen, is het gebied opgedeeld in kleinere landschappelijk samenhangende gebieden op basis van de uitkomsten van de landschapsanalyse. Deze gebieden zijn als MER-alternatieven beschouwd en zijn uitgebreid beschreven in de landschappelijke beoordeling van grootschalige zonneparken (Bijlage A).

6.3.1 *Toepassing van de indeling op basis van landschapstypen*

Dankzij de hoogteverschillen, de beken, de invloed van natuurlijke processen zoals erosie en de effecten van het gebruik door de mens, zijn verschillende landschapstypen te onderscheiden. Deze landschappen zijn verschillend van aard en kennen een wisselende mate van openheid en verschillen in hun cultuurhistorisch gebruik. Het is voor de inpassing van zonneparken daarom van belang om dit onderscheid te maken.

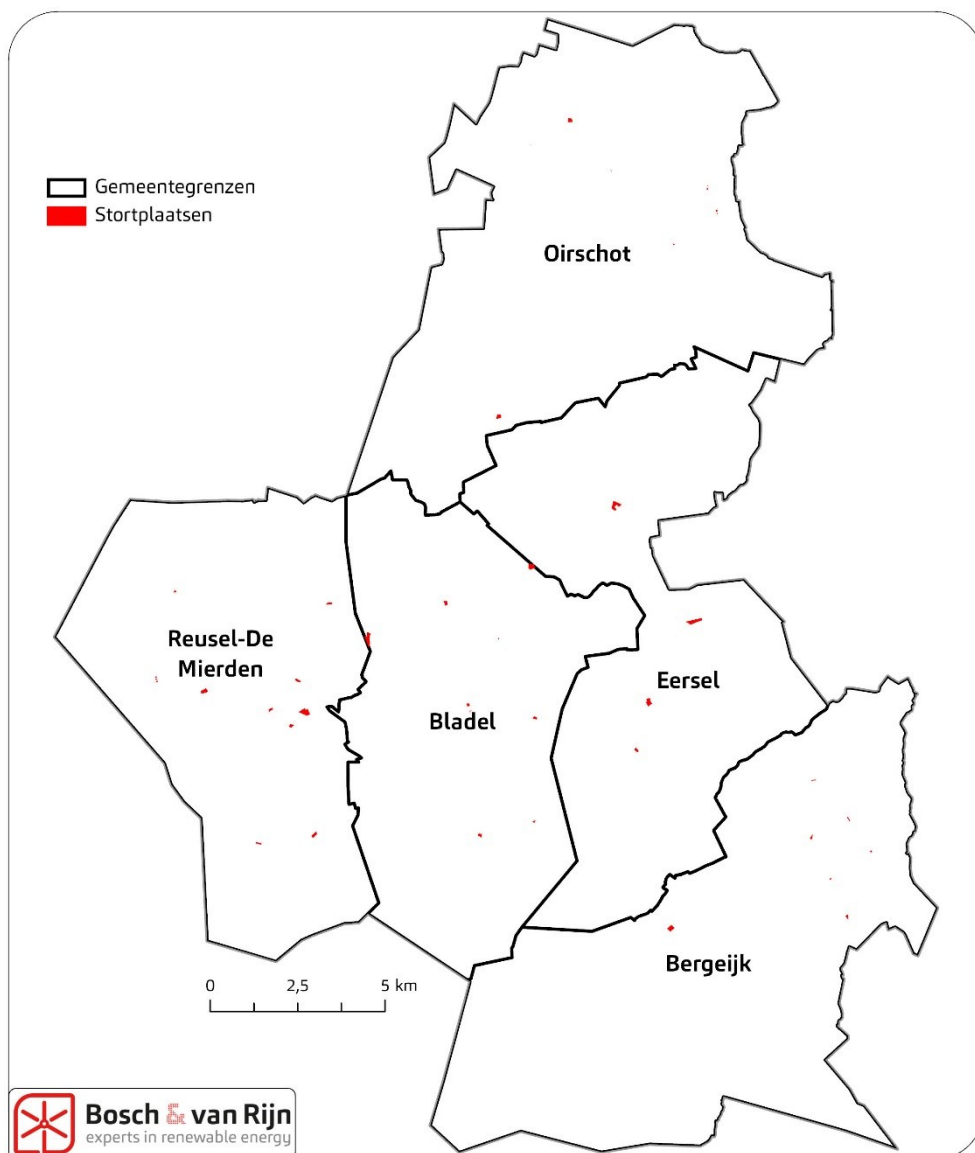
In dit onderzoek zijn dezelfde landschapstypen aangehouden als benoemd in de Structuurvisie ruimtelijke ordening van de provincie Noord-Brabant. De beekdalen zijn door de provincie wel als lijn op kaart gezet, maar er zijn geen gebieden aangewezen. Omdat de beekdalen van belang zijn op macroniveau, zijn voor de beekdalen de gebieden gedefinieerd op basis van de bodemkundige hoofdeenhedenkaart van de provincie Noord-Brabant.

De landschapstypes die niet onderzocht worden zijn heide en jong en oud bos, omdat deze in het Natuurnetwerk Brabant vallen en zonneparken hier niet toegestaan zijn conform de provinciale omgevingsverordening. Ook de bebouwde omgeving wordt niet onderzocht, omdat het onderzoek het buitengebied betreft. Wel wordt de bebouwde omgeving in een aantal aangrenzende onderzoeksgebieden aangehaald, omdat de kernen wel degelijk invloed hebben op de plaatsingsstrategieën voor zonneparken.

6.3.2 *Locaties met een bijzonder gebruik en landschappelijke uitstraling*

Naast de verschillende landschapstypen wordt een extra onderzoeksgebied onderscheiden: locaties met een afwijkend gebruik en landschappelijke uitstraling. Dit zijn locaties die door hun (vroegere) gebruiksfunctie een afwijkende vorm of plaatsing in het landschap hebben en daarom als op zichzelf staande elementen in het omliggende landschap(stype) liggen. Dit geeft soms de mogelijkheid om hier op een afwijkende manier, afwijkend van de standaard inpassingsmogelijkheden van het omliggende landschap, zonneparken te plaatsen. Het gaat hier voornamelijk om voormalige vuilstorten. Het betreft veelal kleine locaties van maximaal enkele hectaren groot verspreid over de Kempengemeenten.

Figuur 61 Ligging van (voormalige) stortplaatsen in de Kempengemeenten. De potentie voor zonneparken op deze locaties wordt ook onderzocht.

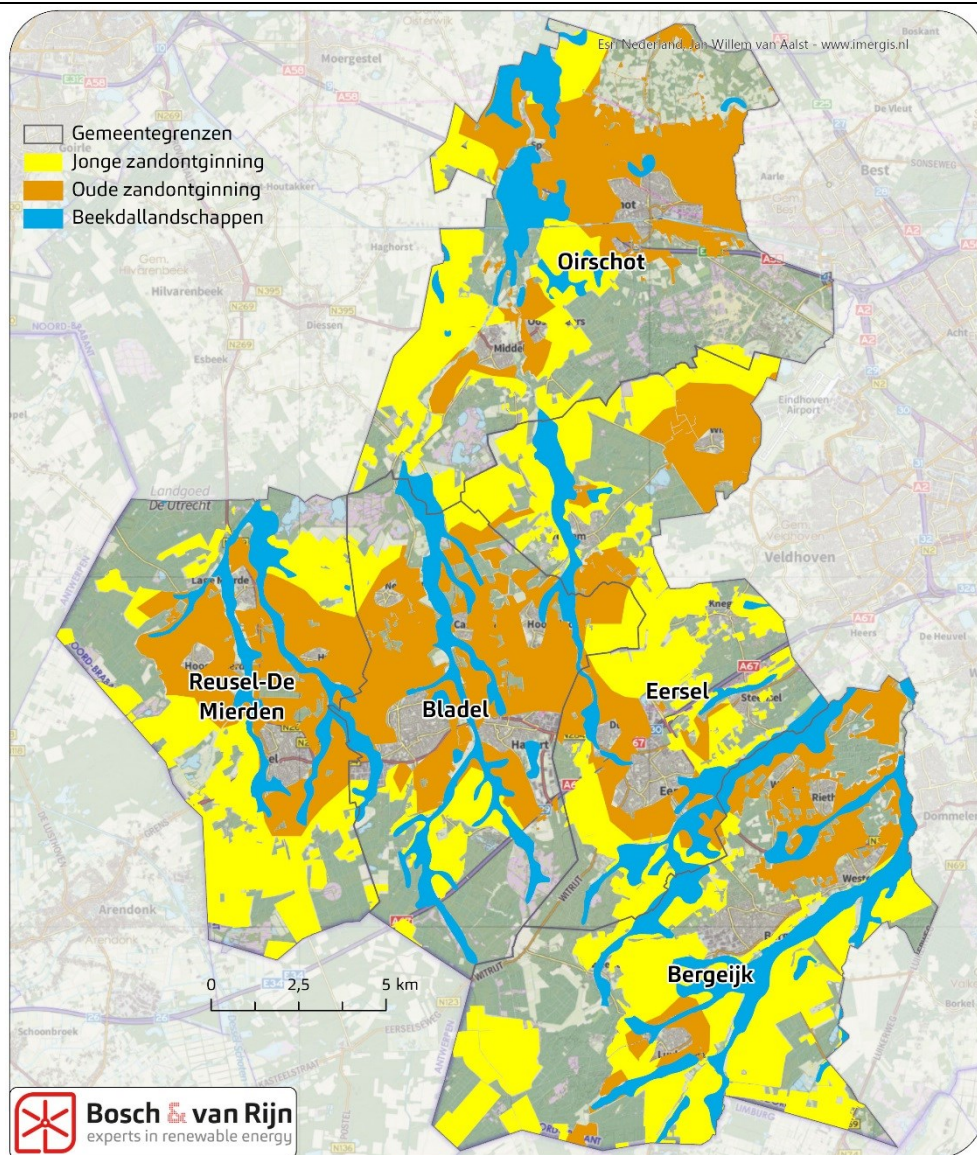

6.3.3 Overzicht van de onderzoeksgebieden

Dit zijn de vier te beoordelen alternatieven:

1. Landschapstype oude zandontginning
2. Landschapstype jonge zandontginning
3. Landschapstype beekdalen
4. Locaties met een bijzonder gebruik en landschappelijke uitstraling

Figuur 62 Onderzoeksgebieden (MER-alternatieven) zonneparken

Hoofdstuk 7 beschouwt de milieueffecten van zonneparken in deze alternatieven.

6.4 Afmetingen van zonneparken

Het planMER onderzoekt de milieueffecten van 'grootschalige zonneparken'. Hierbij is geen onder- of bovengrens gesteld aan de afmetingen van een dergelijk zonnepark. In het kader van de landschappelijke beoordeling zijn drie soorten zonneparken ('plaatsingsstrategieën') gedefinieerd en is hiervan de draagkracht van de verschillende alternatieven bepaald.

Het betreft:

- Spreiding: meerdere zonneparken op verschillende plekken;
- Concentratie: een of enkele zeer grootschalige clusters;
- Bij de erven: koppeling van kleine zonneparken aan de erven.

Hoofdstuk 7 Milieueffecten zon

7.1 Inleiding

In zonneparken wordt elektrische energie opgewekt met pv-panelen die aaneengeschaakeld en in rijen opgesteld zijn. Dit is het panelenveld, het functionele deel van het zonnepark. De opstelling van de panelen kan daarbij zowel zuid- als oost-westgericht zijn. De panelenopstellingen kunnen een hoogte hebben tot circa één meter, maar gebruikelijker is een hoogte tussen de twee tot drie meter. Buiten het panelenveld is nog ruimte nodig voor de inrichting van een entree, de transformator-gebouwtjes, afscherming door een hekwerk of sloot en ruimte voor het inpas- sen in het landschap. Hoeveel dit zal zijn, hangt af van het landschapstype, de grootte van het terrein en de hoeveelheid schaduw op het terrein.

In dit deel van het MER zijn te verwachten milieueffecten voor de zonne-energieal- ternatieven beschreven en beoordeeld.

Per milieuthema toont het MER een onderzoek op hoofdlijnen. Dit maakt duidelijk wat de impact van elk alternatief is en wat de verschillen zijn.

De milieueffecten zijn ingedeeld in de thema's

- leefomgeving,
- landschap & cultuurhistorie,
- ecologie,
- bodem,
- water,
- archeologie,
- energieopbrengst,
- netinpassing.

7.2 Beoordelingsmethodiek

Voor de beoordeling van de effecten wordt gewerkt met een vijfpuntsschaal.

Tabel 27

Effectbeoordeling

Effect	Beoordeling
++	Positief effect
+	Beperkt positief effect
0	Neutraal effect
-	Beperkt negatief effect
--	Negatief effect

Hoewel voor alle milieuthema's een vijfpuntsschaal is gehanteerd, hebben alleen de milieuthema's 'Landschap en Cultuurhistorie' en 'Energieopbrengst' een moge- lijk positief effect (0, +, ++). De overige thema's worden neutraal of negatief ge- scoord (0, -, --). Dit gaat voorbij aan eventuele positieve effecten op bijvoorbeeld ecologie door compensatiemaatregelen voor ecologie of een omgevingsfonds voor omwonenden, aangezien deze aspecten niet direct door de MER-alternatieven worden veroorzaakt en de alternatieven voor deze afgeleide effecten slechts in ge- ringe mate onderscheidend zijn.

Ook het positieve effect op de bodem als gevolg van zonneparken op gronden die moeten verschrallen om in de toekomst natuur te kunnen ontwikkelen is niet meegenomen in dit MER: de bodemgesteldheid per alternatief is te divers om de alternatieven hierop te onderscheiden.

7.3 Leefomgeving (geluid, luchtkwaliteit en veiligheid)

7.3.1 *Geluid*

Anders dan bij bijvoorbeeld windturbines is er bij zonneparken geen sprake van bewegende delen waardoor aerodynamisch geluid optreedt. Voor constructies zoals zonneparken zijn geen geluidseffecten bekend of te verwachten, ook niet als gevolg van wind die langs de constructies met panelen scheert. Het geluid van transformatorhuisjes is dermate gering ten opzichte van de aan te houden afstand tot geluidsgevoelige objecten dat ook op dit punt het milieuaspect geluid niet aan de orde is. Dergelijke transformatoren zijn vergelijkbaar met de transformatorhuisjes in woonwijken. Hierbij geldt een richtafstand van 30 meter.

De MER-alternatieven zijn op dit punt niet onderscheidend.

Zonneparken veranderen de bodemreflectiefactor, waardoor geluid van andere bronnen zich anders gaat gedragen. Op planMER-niveau levert dit geen onderscheid tussen de alternatieven op. Wel is dit een aandachtspunt tijdens het vervolgonderzoek bij zonneparkprojecten in omgevingen met een hoge geluidsbelasting (bijvoorbeeld als gevolg van vliegverkeer).

7.3.2 *Lichthinder*

In de omgeving van zonneparken kan in theorie sprake zijn van lichtschittering voor weggebruikers of omwonenden. Zonnepanelen zijn bedoeld om zoveel mogelijk energie uit het zonlicht te halen; bijna per definitie is de reflectie daarom beperkt. Uit onderzoek³² blijkt dat de intensiteit van de reflectie van zonnepanelen significant lager is dan reflectie van bijvoorbeeld glas of staal. Daarnaast reflecteren de panelen ook minder licht dan vlak natuurwater.

Bij laagstaande zon kan desalniettemin enige reflectie optreden. In het landschappelijke ontwerp voor concrete zonneparken zal daarom aandacht moeten worden besteed aan dit aspect.

Het is niet mogelijk op dit punt een kwantitatief oordeel te geven over de mate van lichthinder die optreedt bij de verschillende MER-alternatieven.

7.3.3 *Elektromagnetische straling en -velden*

Elektromagnetische straling is overal om ons heen. Zonlicht zelf is ook elektromagnetische straling.

Elektrische velden ontstaan door een elektrische lading of door veranderende magnetische velden. Magnetische velden ontstaan door een bewegende lading of door veranderende elektrische velden. Als de elektrische en magnetische velden aan elkaar gekoppeld zijn spreken we van 'elektromagnetische velden'. Dergelijke velden zijn overal om ons heen:

³² Zie bijvoorbeeld Panoche Valley Solar Farm Project Glint and Glare study, *Solargen Energy*, 2010.

- Rond hoogspanningsverbindingen is sprake van 'extreem laagfrequente elektromagnetische velden' (ELF-EMV).
- Rondom zendmasten voor mobiele telefonie is sprake van 'radiofrequente elektromagnetische velden' (RF-EMV).
- Ook binnenshuis zijn elektromagnetische velden aanwezig, bijvoorbeeld door de aanwezigheid van stopcontacten, wifiverbindingen, magnetrons etc.

Omdat in zonneparken elektriciteit wordt opgewekt en getransporteerd is hier sprake van elektromagnetische straling en elektromagnetische velden. Voor de bekabeling van het zonnepark, de omvormers en de transformatoren geldt dat sprake is van ELF-EMV. Langdurig contact met straling, bijvoorbeeld binnen enkele meters van transformatoren, moet worden vermeden. Om die reden worden transformatoren bij voorkeur niet inpandig gebouwd. In het geval van zonneparken geldt dat binnen enkele meters van dergelijke installaties niet langdurig mensen verblijven. Voorbij enkele meters afstand van de installatie is geen sprake meer van waarneembare invloed.

Omdat een afstand van 50 meter ten opzichte van alle panden is aangehouden bij het bepalen van het uitsluitingsgebied is er een minimumafstand tot woningen en andere verblijfsplaatsen. Er bestaat geen aanleiding voor nader onderzoek naar gezondheidseffecten van (elektromagnetische velden van) zonneparken.

7.3.4 *Luchtkwaliteit*

Omdat bij zonneparken sprake is van een functie waar geen bedrijfsactiviteiten met luchtmissies plaatsvinden, zijn er geen effecten op de luchtkwaliteit.

7.3.5 *Veiligheid*

Doordat gasleidingen zijn aangemerkt als uitsluitingsgebieden is er geen sprake van risico's met gevaarlijke stoffen.

Er vindt geen grondroering plaats, waardoor er geen sprake is van verhoogde veiligheidsrisico's.

Zonnepanelen bevatten geen gevaarlijke uitlogende stoffen die bij breuk kunnen uitspoelen en vervuiling kunnen veroorzaken.

7.3.6 *Beoordelingscriteria en effectbeoordeling*

De hierboven genoemde aspecten voor 'leefomgeving' aspecten gelden voor zonneparken, ongeacht de grootte ervan en het type landschap waarin zij zijn gelegen. Daarom scoren de alternatieven en varianten allemaal gelijk: een '0'.

7.4 Landschap en cultuurhistorie

7.4.1 Inleiding

Het bureau Roenom heeft een landschappelijke beoordeling opgesteld ten behoeve van het MER. Het volledige rapport is als Bijlage A bij het MER gevoegd. Deze paragraaf is een samenvatting van de bevindingen.

In het landschapsrapport is eerst het huidige landschap beschreven (ook ten behoeve van windenergie). Vervolgens zijn de alternatieven voor zon beoordeeld vanuit landschappelijk en cultuurhistorisch perspectief aan de hand van de criteria die in de Notitie Reikwijdte en Detailniveau zijn vastgelegd.

Verschil met NRD

Zoals in paragraaf 2.2 reeds aangegeven wijkt de methode voor de landschappelijke beoordeling van zonneparken op twee punten af van hetgeen in de Notitie Reikwijdte en Detailniveau is gesteld. Ten eerste is de volgorde van de beoordeling van de alternatieven/onderzoeksgebieden aangepast. Het NRD ging uit van: bepalen draagkracht en bepalen milieueffecten, daarna mitigerende maatregelen beoordelen. Hier is vanaf geweken, omdat het bepalen van de draagkracht een meer kwantitatieve beoordeling is, in tegenstelling tot de andere beoordelingen die puur kwalitatief van aard zijn. Bij de draagkrachtbepaling wordt een inschatting gemaakt van de hoeveelheid zonnepark die een landschap kan bevatten voordat de kenmerkende karakteristiek van dat landschap wordt aangetast. Om dit nauwkeuriger te kunnen beoordelen is de input van de kwalitatieve stappen benodigd. Dus ook de (on)mogelijkheden om zonneparken niet storend/uit het zicht te plaatsen, oftewel de mitigerende maatregelen. Er is daarom gekozen voor een aanpassing van de volgorde naar: bepalen milieueffecten en mitigerende maatregelen beoordelen, daarna bepalen draagkracht.

Ten tweede is de selectie op basis van thema's niet uitgevoerd als onderdeel van het PlanMER. In plaats daarvan is de bestuurlijke keuze gemaakt om een voorkeur uit te spreken voor zowel oude als jonge zandontginning. Stap 5 van het NRD is derhalve niet binnen het PlanMER en deze landschappelijke beoordeling uitgewerkt. Wel wordt het voorkeursalternatief apart beoordeeld. De aanpassing van het stappenplan ten opzichte van het NRD is als volgt inzichtelijk gemaakt:

NRD

Stap 1. Vaststellen uitgangspunten en gebieden uit het haalbaarheidsonderzoek.

Stap 2. Logische afbakening gebieden op basis van landschappelijke verdiepingsslag.

Uitkomst: onderzoeksgebieden

Stap 3. Bepaling draagkracht gebieden en bepalen milieueffecten per gebied.

Stap 4. Mitigerende maatregelen bekijken per gebied.

Stap 5. Selecteren gebieden op basis van thema's.

*Uitkomst: selectie gebieden en randvoorwaarden
(→ voorkeursalternatief)*

Landschappelijke beoordeling

Deel 1. Analyse van het landschap, bepalen van de onderzoeksgebieden en verdieping zonneparken.

Uitkomst: onderzoeksgebieden

Deel 2. Beschrijven en beoordelen van de alternatieven: bepalen milieueffecten en mitigerende maatregelen.
Bepaling draagkracht.

*

*Uitkomst: selectie gebieden en randvoorwaarden
(→ voorkeursalternatief)*

Deel 3. Beoordeling van het voorkeursalternatief

*Thematische selecties en keuze voorkeursalternatief zijn bestuurlijk gemaakt

7.4.2 *Methode Roenom*

De landschappelijke beoordeling vindt plaats in 3 delen.

Deel 1: analyse van het landschap en het definiëren van de onderzoeksgebieden (zie ook 7.4.3). Deze stap heeft mede ten grondslag gelegen aan de MER-alternatieven die in dit planMER zijn gehanteerd.

Deel 2: beschrijving en beoordeling van de alternatieven (zie ook 7.4.7). Hierbij wordt eerst een beoordeling gegeven van de landschappelijke effecten, en vervolgens wordt ingegaan op de draagkracht van de onderzochte landschapstypen.

Deel 3: beschrijving voorkeursalternatief (zie Hoofdstuk 10).

Ter nadere illustratie is in paragraaf 7.4.4 ingegaan op landschappelijke effecten van zonneparken in het algemeen. Paragraaf 7.4.5 bevat diverse voorbeeldvisualisaties. Paragraaf 7.4.6 beschrijft een aantal mitigerende maatregelen.

7.4.3 *Analyse van het landschap en de landschapstypen*

De fysieke ondergrond (de geologie en geomorfologie) en de ontwikkelingen in het landgebruik hebben geleid tot verschillende verschijningsvormen van het huidige landschap: de landschapstypen.

Het landschap van de Kempengemeente is onder te verdelen in de volgende landschapstypen:

- Bos
- Heide
- Oude zandontginningen
- Jonge zandontginningen
- Beken en beekdalen
- Bebouwde omgeving

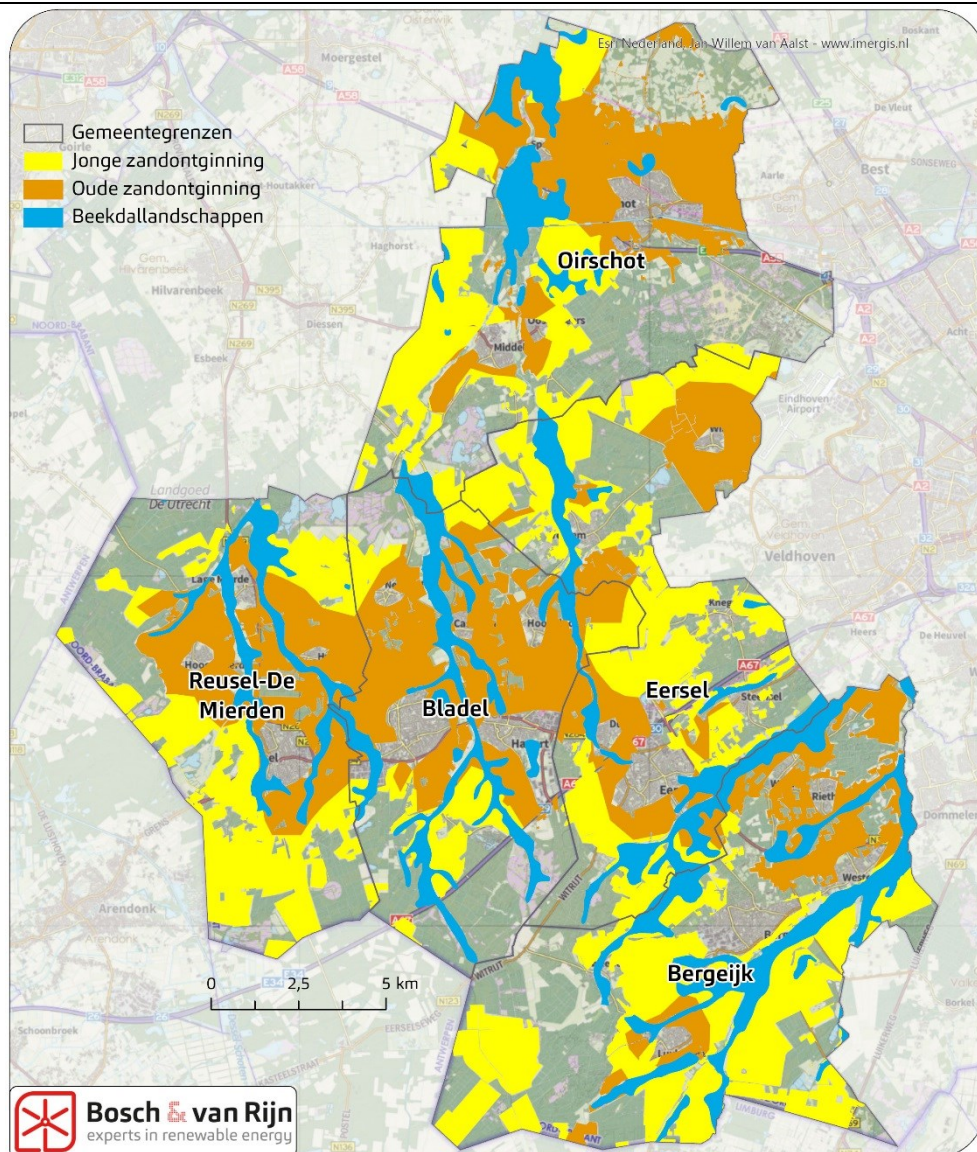
Om het onderzoeksgebied Kempengemeenten op een zinvolle en overzichtelijke manier landschappelijk te kunnen beoordelen, is het gebied opgedeeld in kleinere landschappelijk samenhangende gebieden op basis van de uitkomsten van de landschapsanalyse.

De landschapstypen die niet onderzocht worden zijn heide, jong- en oud bos, omdat deze in het Natuurnetwerk Brabant vallen en zonneparken hier uitgesloten zijn. Ook de bebouwde omgeving wordt niet onderzocht, omdat het onderzoek het buitengebied betreft. Wel wordt de bebouwde omgeving in een aantal aangrenzende onderzoeksgebieden aangehaald, omdat de kernen weldegelijk invloed hebben op de plaatsingsstrategieën voor zonneparken.

Dit betekent dat de landschappelijke beoordeling zich richt op de landschapstypen oude zandontginning, jonge zandontginning en beekdallandschappen.

Naast de verschillende landschapstypen wordt een extra onderzoeksgebied onderscheiden: locaties met een afwijkend gebruik en landschappelijke uitstraling. Dit zijn locaties die door hun (vroegere) gebruiksfunctie een afwijkende vorm of plaatsing in het landschap hebben. Het betreft overwegend (voormalige) stortplaatsen.

Figuur 63 **Overzicht te onderzoeken landschapstypen. MER-alternatieven voor zonneparken worden gevormd door de onderscheidende landschapstypen die in de Kempengemeenten voorkomen. Bebouwde kom en natuurgebieden blijven buiten beschouwing.**

7.4.4 *Landschappelijke effecten van zonneparken*

Een zonnepark verandert de omgeving. Het bouwen van de stellages met panelen en de behuizingen voor transformatoren is een 'nieuwe' verschijningsvorm in het landschap. Deze impact is vooral ruimtelijk en visueel. Op het gebied van milieuaspecten is de impact veel geringer. Zonneparken produceren namelijk heel weinig geluid of straling en er zijn geen externe veiligheidsrisico's zoals ontploffings- of

toxisch gevaar. Schittering levert over het algemeen geen overlast op voor bijvoorbeeld het verkeer of fauna. Wel kan er een effect op de bodem en ecologie zijn.

Figuur 64 Elementen van een zonnepark.

7.4.5 Voorbeeldvisualisaties

Onderstaande figuren tonen voorbeeldvisualisaties van een windpark van buiten de Kempengemeenten. Het betreft een zonnepark van ca. 30 hectare.

Figuur 65 Visualisatie van een zonnepark, afgesloten met een hekwerk.

Figuur 66 Visualisatie van zonnepark, deels aan het zicht onttrokken door een lage grondwal met struweel.

Figuur 67 Visualisatie van zonnepark, waarbij een open zone is aangehouden tot de weg.

7.4.6 Mitigerende maatregelen

Mitigerende maatregelen zijn maatregelen die genomen kunnen worden om de effecten van zonneparken op het landschap te beperken (verminderen), dan wel geheel te voorkomen. Bijvoorbeeld het inpassen van zonneparken met landschappelijke randen, zodat deze (deels) niet zichtbaar zijn vanuit de omgeving.

Er zijn verschillende mitigerende maatregelen mogelijk:

- Afstemming op de kavelstructuur en uitlijning langs de randen
- Panelen laag houden
- Afstand houden tot de waarnemer
- Landschappelijke randen

De meest effectieve mitigerende maatregel voor de Kempengemeenten is het maken van landschappelijke randen, omdat deze zonneparken aan het zicht kunnen onttrekken. Het landschappelijk inpassen van zonneparken kan op verschillende manieren en met verschillende landschappelijke elementen. Toegepaste voorbeelden in Nederland zijn bijvoorbeeld duinen, houtwallen, grondwallen, brede stroken struikbeplantingen en nat-draszones met rietkragen.

7.4.7 Effectbeoordeling

De beoordeling richt zich op de impact van zonneparken op het landschappelijke karakter van de landschapstypen en neemt daarbij ook de mitigerende maatregelen in ogenschouw. Mitigerende maatregelen zijn maatregelen die genomen kunnen worden om effecten te beperken (verminderen) dan wel geheel te voorkomen. Bijvoorbeeld het inpassen van zonneparken met landschappelijke randen, zodat deze niet zichtbaar zijn vanuit de omgeving. De mogelijkheden hiervoor worden ook per landschapstype beoordeeld en meegewogen.

De beoordeling tracht per alternatief een aantal vraagstellingen te beantwoorden en te beoordelen:

Vraag	(Korte naam)
Is de uitstraling van een zonnepark passend bij het karakter en de aard van het landschapstype?	Karakteristiek
Zijn opstellingen passend te maken in de bestaande landschappelijke structuren en patronen?	Bestaande structuren en patronen
Komen bijzondere cultuurhistorische waarden onder druk te staan door het toevoegen van zonneparken?	Cultuurhistorische waarden
Is het wenselijk dat een zonnepark zichtbaar is in dit landschapstype en/of moet een zonnepark laag blijven zodat het open karakter van het landschap behouden blijft?	Zichtbaarheid
Is verdichting van het landschap een aantasting van de kwaliteit van het landschap?	Verdichting als aantasting
Zijn grotere zonneparken passend bij de maat en schaal van het onderzoeksgebied?	Maat en schaal
Zijn er mitigerende maatregelen mogelijk?	Mitigerende maatregelen

Vervolgens wordt de draagkracht van elk alternatief bepaald. Dit is een afweging op basis van de zeven voorgaande vraagstellingen en betreft de vraag: 'Hoeveel

oppervlakte zonnepark is in een landschap mogelijk zonder de identiteit van het landschap te veel te verstoren?’

Om alternatieven met elkaar te kunnen vergelijken, worden effecten op basis van een + / - schaal beoordeeld ten opzichte van de referentiesituatie. Hiervoor wordt de beoordelingsschaal gebruikt, zoals weergegeven in onderstaande tabel.

Score		Oordeel ten opzicht van de referentiesituatie
--	Negatief	Het voornemen leidt tot een sterk merkbare negatieve verandering
-	Licht negatief	Het voornemen leidt tot een merkbare negatieve verandering
0	Neutraal	Het voornemen onderscheidt zich niet van de referentiesituatie
+	Licht positief	Het voornemen leidt tot een merkbare positieve verandering
++	Positief	Het voornemen leidt tot een sterk merkbare positieve verandering

7.4.7.1 *Landschappelijke effecten beoordeling per onderzoeksgebied*

De beoordeling van de effecten van zonneparken worden weergegeven door het beantwoorden van de vooraf opgestelde vragen. Deze zijn als volgt:

Is de uitstraling van een zonnepark passend bij het karakter en de aard van het landschapstype/alternatief?

Bijna overal is de toevoeging van zonneparken als minder passend beoordeeld. Hierin scoren de landschappen met een bijzondere verblijfs- en recreatieve kwaliteit het laagst. Dit zijn alle gebieden, behalve de jonge zandontginningen en de bijzondere locaties.

Zijn opstellingen passend te maken in de bestaande structuren en patronen?

Landschappen met onregelmatige en kleinere patronen scoren het laagst, omdat het netjes uitlijnen van zonneparken op de randen hier moeilijker of onmogelijk is. Meer rationele en grootschalige patronen scoren positief. De hoogste score is voor landschappen die grootschalig, rationeel en zuid-gericht zijn.

Komen bijzondere cultuurhistorische waarden onder druk te staan door het toevoegen van zonneparken?

Geen van de alternatieven scoort hoger dan neutraal, omdat nergens de toevoeging van zonneparken wordt gezien als verrijking van cultuurhistorische waarden. De oude zandontginningen vertegenwoordigen waarden, dit geldt met name voor de oudere routes en de bolle akkers in het gebied. Daarom is dit alternatief met enkel negatief beoordeeld. De beekdalen vertegenwoordigen ook cultuurhistorisch waarden, maar anders dan de oude zandontginningen geldt dit voor bijna het gehele gebied. Daarnaast staan deze kwaliteiten onder druk. Daarom scoren de beekdalen dubbel negatief.

Is het wenselijk dat een zonnepark zichtbaar is in dit landschap?

De twee 'oudere' alternatieven beekdalen en oude zandontginningen scoren dubbel negatief omdat het wenselijk is dat zonneparken, vanwege de kwaliteiten van deze landschapstypen, nergens zichtbaar zijn. De jonge zandontginningen en de locaties met een bijzonder gebruik kennen minder hooggewaardeerde kwaliteiten, waardoor zij in beginsel enkel negatief scoren.

Is verdichting van het landschap een aantasting van de kwaliteit van het landschap?

De Kempengemeenten kennen over het algemeen gesloten en half gesloten landschappen, waar verdichting gemiddeld genomen geen aantasting is. Voor het meest open gebied, de jonge zandontginningen, kan verdichting gezien worden als een aantasting.

Verdichting van de beekdalen wordt beoordeeld als neutraal, omdat hier oude structuren kunnen worden hersteld. Dit is echter onder de voorwaarde dat behalve zonneparken ook landschappelijke structuren en randen worden teruggebracht.

Passen grotere zonneparken bij de maat en schaal van het landschap?

De beoordeling is gebaseerd op de mogelijkheden voor het inpassen van grote tot hele grote zonneparken. Er is gesteld dat in landschappen waar grotere aaneengesloten zonneparken kunnen worden gecreëerd beter scoren dan landschappen waar slechts kleinere zonneparken in passen. De scores zijn ook verwerkt in de tabel.

Onderzoeksgebied	Gebruikelijke ruimte	Grootste open ruimte	Score
Oude zandontginningen	5 – 20 hectare	30 – 40 hectare	0
Jonge zandontginningen	20 – 40 hectare	70 – 80 hectare	+
Beekdalen	5 – 15 hectare	20 hectare*	--
Locaties bijzonder gebruik	0 – 1 hectare	1 hectare	--

* Een kleinere maat is gewenst, daarom is de score lager.

Zijn er effectieve mitigerende maatregelen mogelijk?

Beter scoren landschappen waar meerdere mogelijkheden zijn en waar een verdichting van het landschap de karakteristiek niet aantast of mogelijk zelfs kan versterken, zoals op de oude zandontginningen of in de beekdalen.

In de jonge zandontginningen ligt het toepassen van dichte randen genuanceerd. Dichte randen komen slechts beperkt voor. Dichtere beplanting kan toegepast worden in delen van de jonge zandontginningen, maar het overal toepassen zou te veel verdichting van het landschap betekenen. De bijzonder locaties scoren enkel negatief, omdat er weinig opties zijn aan inpassingsranden

De beoordelingstabel

Onderstaande tabel toont de effectbeoordeling voor de landschappelijke effecten per landschapstype/onderzoeksgebied (stap 1). Stap 2 draagkracht wordt hierna apart weergegeven.

Tabel 28 Beoordeling landschappelijke impact per MER-alternatief.

Alternatief	Karakteristiek	Bestaande structuren en patronen	Cultuurhistorische waarden	Zichtbaarheid	Verdichting als aantasting	Maat en schaal	Mitigerende maatregelen
Oude zandontginningen	--	-	-	--	+	0	0
Jonge zandontginningen	-	+	0	-	-	+	--
Beekdalen	--	-	--	--	0	--	0
Locaties bijzonder gebruik	-	--	0	-	+	--	-

7.4.7.2 Landschappelijke draagkracht

Naast de beoordeling van de effecten van een zonnepark op de verschillende landschappen is ook gekeken naar de draagkracht van deze landschappen. In een landschap waar de effecten van een zonnepark gering zijn, maar slechts één park gerealiseerd kan worden, is de opwekpotentie voor zon immers beperkt.

De draagkracht van drie plaatsingsstrategieën is bepaald, waardoor een breder beeld van de draagkracht ontstaat. Deze plaatsingsstrategieën zijn:

Spreiding - Bij de strategie spreiding wordt uitgegaan van meerdere grote zonneparken door het gehele onderzoeksgebied, waarbij de maat van een zonnepark is afgestemd op de gebruikelijke maat van de kavels van het gebied.

Concentratie - Bij de strategie concentratie wordt uitgegaan van één of enkele locaties waar zeer grootschalige clusters van zonneparken geplaatst worden in het onderzoeksgebied.

Bij de erven - Deze strategie gaat uit van het koppelen van kleine zonneparken aan de erven, zodat deze als een uitbreiding van de erven functioneren en landschappelijk worden ingepast.

Voor een gedetailleerde beschrijving van de draagkracht per MER-alternatief per plaatsingsstrategie, inclusief kaartmateriaal, wordt verwezen naar hoofdstuk 8 van Bijlage A.

Hieronder worden enkel de resultaten gepresenteerd:

Draagkracht oude zandontginningen			
Plaatsingsstrategie	Gemiddelde oppervlakte	Aantal	Totaal oppervlakte
Concentratie	Nvt	0x	0 ha
Spreiding	5 – 10 ha	15 – 25x	75 – 190 ha
Bij de erven	1 – 2 ha	50 – 100x	50 – 150 ha

Draagkracht jonge zandontginningen			
Plaatsingsstrategie	Gemiddelde oppervlakte	Aantal	Totaal oppervlakte
Concentratie	50 – 300 ha	3 – 4x	150 – 700 ha
Spreiding	10 – 20 ha	20 – 40x	200 – 600 ha
Bij de erven	1 – 2 ha	50 – 150x	50 – 225 ha

Draagkracht beekdalen			
Plaatsingsstrategie	Gemiddelde oppervlakte	Aantal	Totaal oppervlakte
Concentratie	Nvt	0x	0 ha
Spreiding	Nvt	0x	0 ha
Bij de erven	0,5 – 2 ha	10 - 20x	5 - 25 ha

7.5 Ecologie

De ecologische bevindingen zijn opgenomen in een achtergrondrapport (Bijlage B). Hieronder volgt een samenvatting voor zonneparken.

7.5.1 Beoordelingskader

Het beoordelingskader voor ecologie is voor zonneparken hetzelfde als voor windparken. Zie paragraaf 5.5.1.

7.5.2 Onderzoek

Het ecologisch (bureau)onderzoek is opgenomen als bijlage bij het MER. Hieronder worden de resultaten getoond. Zie Bijlage B voor het volledige rapport.

7.5.2.1 Natura 2000

De effecten op Natura 2000-gebieden verschillen per Natura 2000-gebied. Wel kan gesteld worden dat de plaatsing van een zonnepark binnen de begrenzing van een Natura 2000-gebied een grote impact kan hebben. Bij een dergelijke ontwikkeling zal er niet alleen sprake zijn van ruimtebeslag, maar ook mogelijk verlies van leefgebied, verstoring en stikstofdepositie. In het planMER worden de Natura 2000-gebieden gevrijwaard van zonneparken. Hierdoor zal er geen sprake zijn van ruimtebeslag en worden de meest negatieve effecten voorkomen.

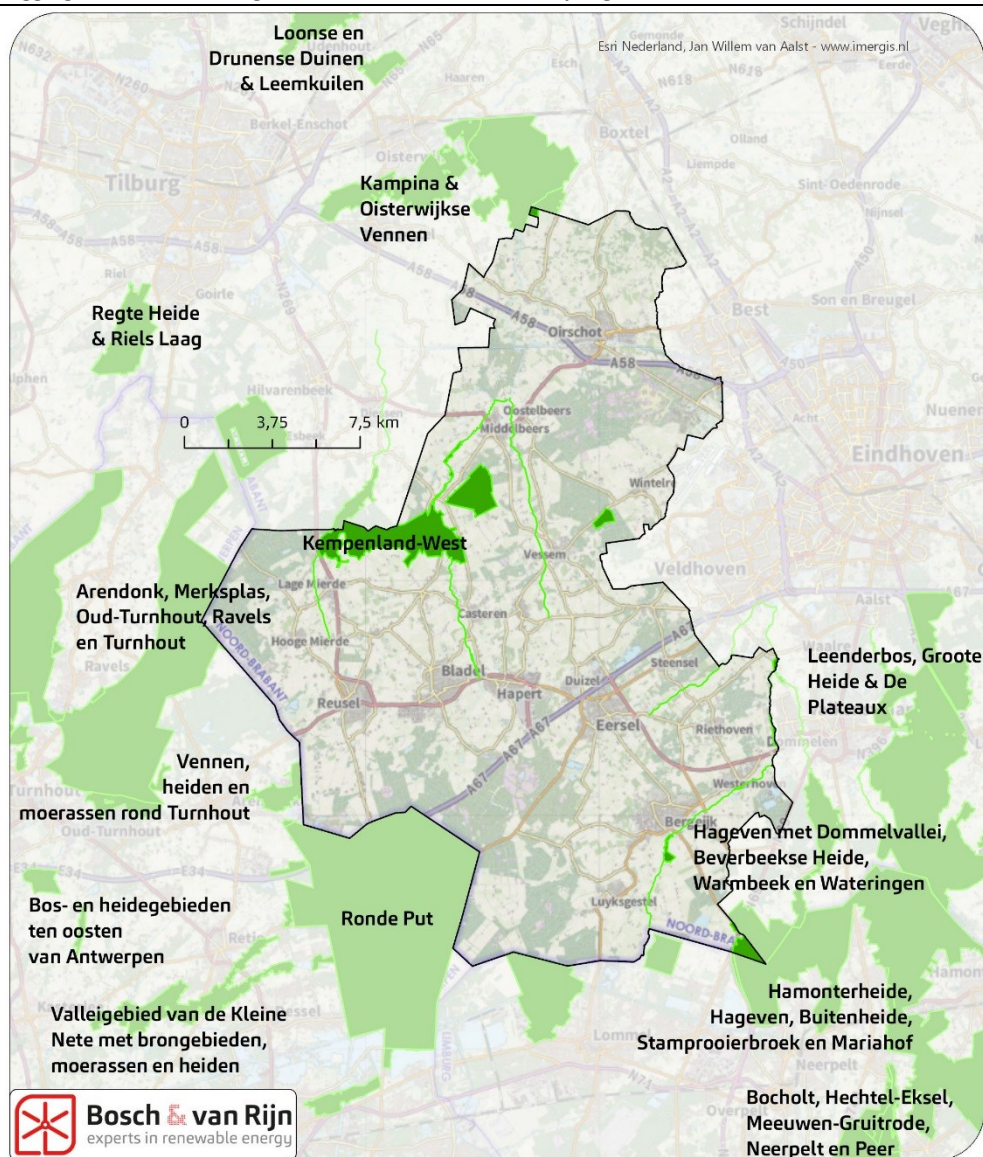
De Natura 2000-gebieden kennen externe werking. Dit betekent dat ook initiatieven die buiten de begrenzing van het Natura 2000-gebied gelegen zijn, getoetst moeten worden of zij effecten hebben op het betreffende natuurgebied. Voor zonneparken zal met name een eventueel verlies van foerageergebied van vogels voor een dergelijk extern effect zorgen. Daarnaast kan ook stikstofdepositie door de werkzaamheden tijdens de aanlegfase niet uitgesloten worden.

Door de uitspraak van de Raad van State op 29 mei 2019 is de Programmatische Aanpak Stikstof onderuitgegaan. Dit heeft tot gevolg dat de drempelwaarde van 0,05 mol/ha/jaar niet meer geldig is voor Natura 2000-gebieden. Voorheen vielen duurzame energie initiatieven zoals wind- en zonneparken vaak onder deze vrijstellingsgrens van 0,05 mol/ha/jaar. Sinds de uitspraak van de Afdeling is een vergunning noodzakelijk bij een rekenresultaat hoger dan 0,00 mol/ha/jaar. Een vergunning kan verleend worden indien de kritische depositiewaarde nog niet bereikt is, een ecologische onderbouwing opgesteld wordt dat er geen negatieve effecten optreden en/of er gebruik gemaakt wordt van saldering.

Daarnaast werkt de Rijksoverheid op dit moment aan nieuwe beleidsregels om een nieuwe drempelwaarde in te voeren voor projecten met een tijdelijk karakter en met relatief lage emissies. De verwachting is dat hierover in het begin van 2020 duidelijkheid geschapen wordt.

Gezien de tijdelijkheid en de relatief lage emissies die tijdens de aanlegfase van duurzame energieprojecten wordt uitgestoot, zijn de effecten beperkt en is de verwachting dat dergelijke initiatieven in de toekomst gewoon gerealiseerd kunnen worden. In welke vorm dit is, met bijvoorbeeld toepassing van saldering dan wel een nieuwe drempelwaarde, zal de komende maanden duidelijk worden.

Figuur 68 Ligging van Natura 2000-gebieden in en rondom de Kempengemeenten.

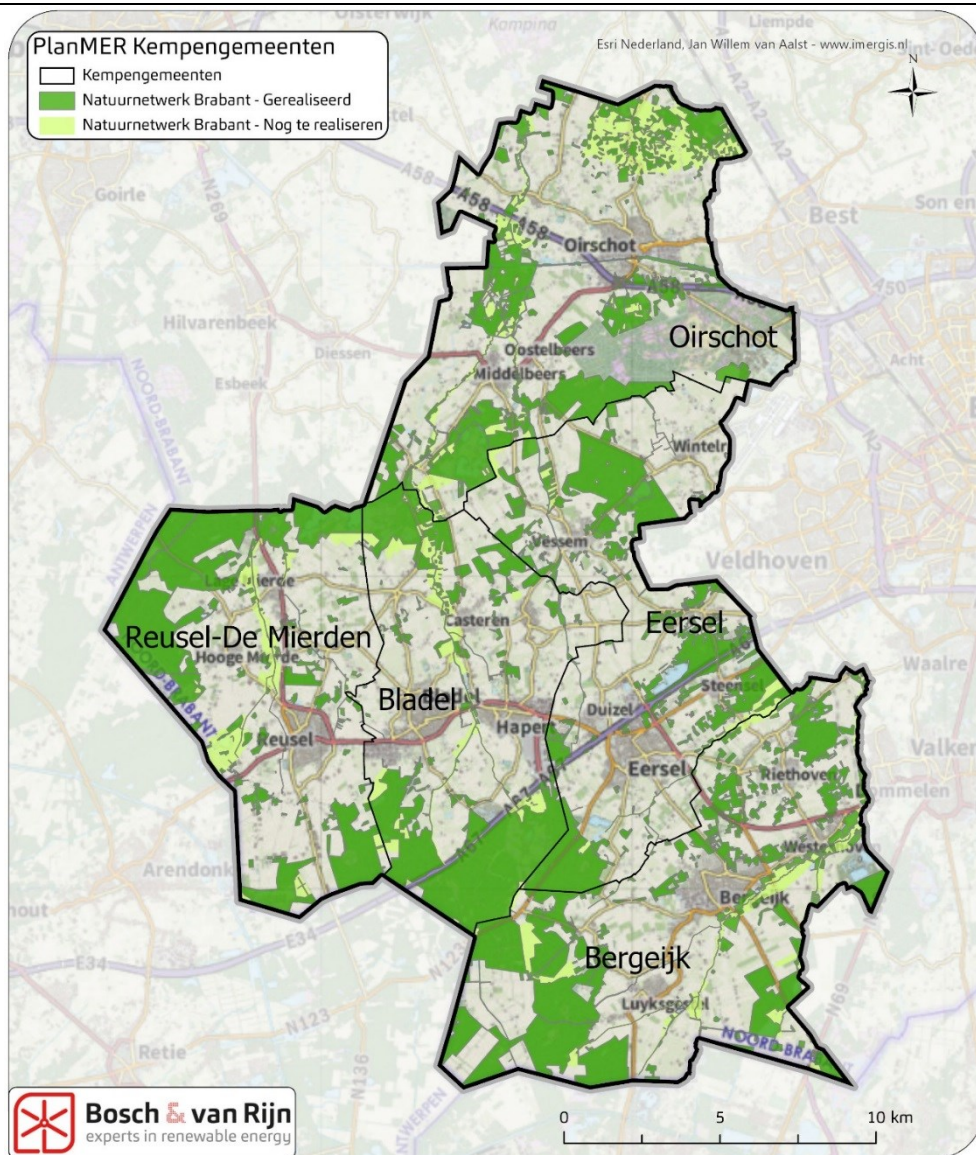
7.5.2.2 NNB

Het Natuurnetwerk Brabant kent verscheidene natuurdoeltypes. Wel kan gesteld worden dat de plaatsing van een zonnepark in het Natuurnetwerk Brabant een grote impact kan hebben. Bij een dergelijke ontwikkeling zal er niet alleen sprake zijn van ruimtebeslag, maar ook mogelijk verlies van leefgebied en verstoring. In het planMER wordt het Natuurnetwerk Brabant gevrijwaard van zonneparken. Hierdoor zal er geen sprake zijn van ruimtebeslag en worden de meest negatieve effecten voorkomen.

Het Natuurnetwerk Brabant kent tevens externe werking. Dit betekent dat ook initiatieven die buiten de begrenzing van het NNB gelegen zijn, getoetst moeten worden of zij effecten hebben op het betreffende natuurgebied. Deze toetsing bestaat uit het in kaart brengen van de mogelijke effecten op aangewezen doelsoorten.

In het vigerende beleid van de provincie Noord-Brabant is de realisatie van wind- en zonne-energie binnen de begrenzing van het Natuurnetwerk Brabant uitsloten (incl. overdraai). Op projectniveau is echter herbegrenzing van het Natuurnetwerk Brabant een mogelijkheid. Daarnaast hebben de Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant het concept van de Interim omgevingsverordening vastgesteld. Hierin wordt de ontwikkeling van zon- en windenergie in Natuurnetwerk Brabant onder bepaalde voorwaarden mogelijk. De besluitvorming (door Provinciale Staten) vindt naar alle waarschijnlijkheid in het najaar van 2019 plaats.

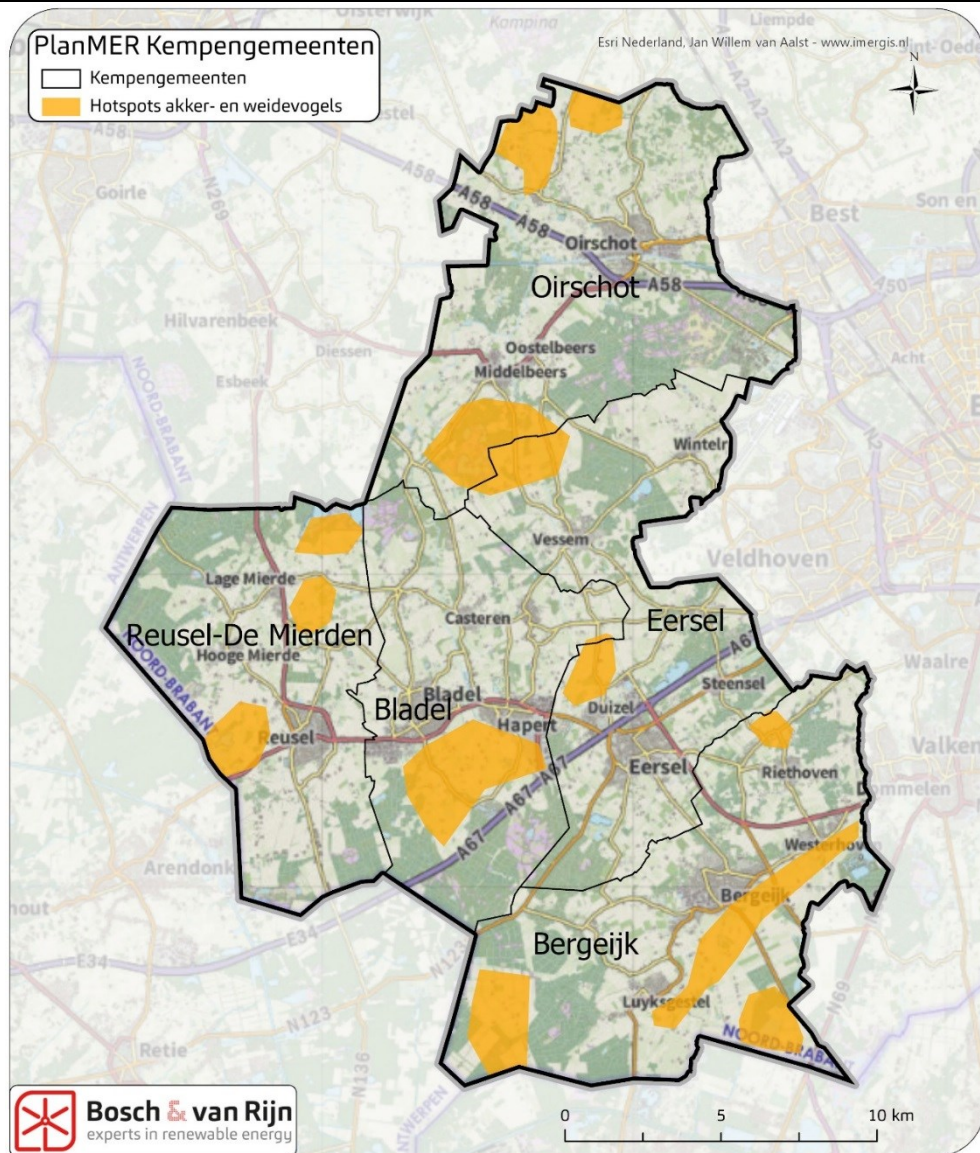
Figuur 69 Ligging van Natuurnetwerk Brabant in de Kempengemeenten. Bij de beoordeling is ook het NNB buiten deze grenzen van de Kempengemeenten betrokken.

7.5.2.3 Akker- en weidevogelgebieden

Bij plaatsing van zonneparken binnen een akker- en weidevogelgebied zijn negatieve effecten op deze soorten te verwachten. Door de plaatsing van zonnepanelen op dergelijke gronden, zal hoogstwaarschijnlijk een afname van deze soortgroepen betekenen. Alternatieven waarbinnen dergelijke hotspots zijn gelegen scoren derhalve negatiever dan de alternatieven waarbinnen geen hotspots zijn gelegen.

Figuur 70 Akker- en weidevogelgebieden in de Kempengemeenten. Bron: Econsultancy.

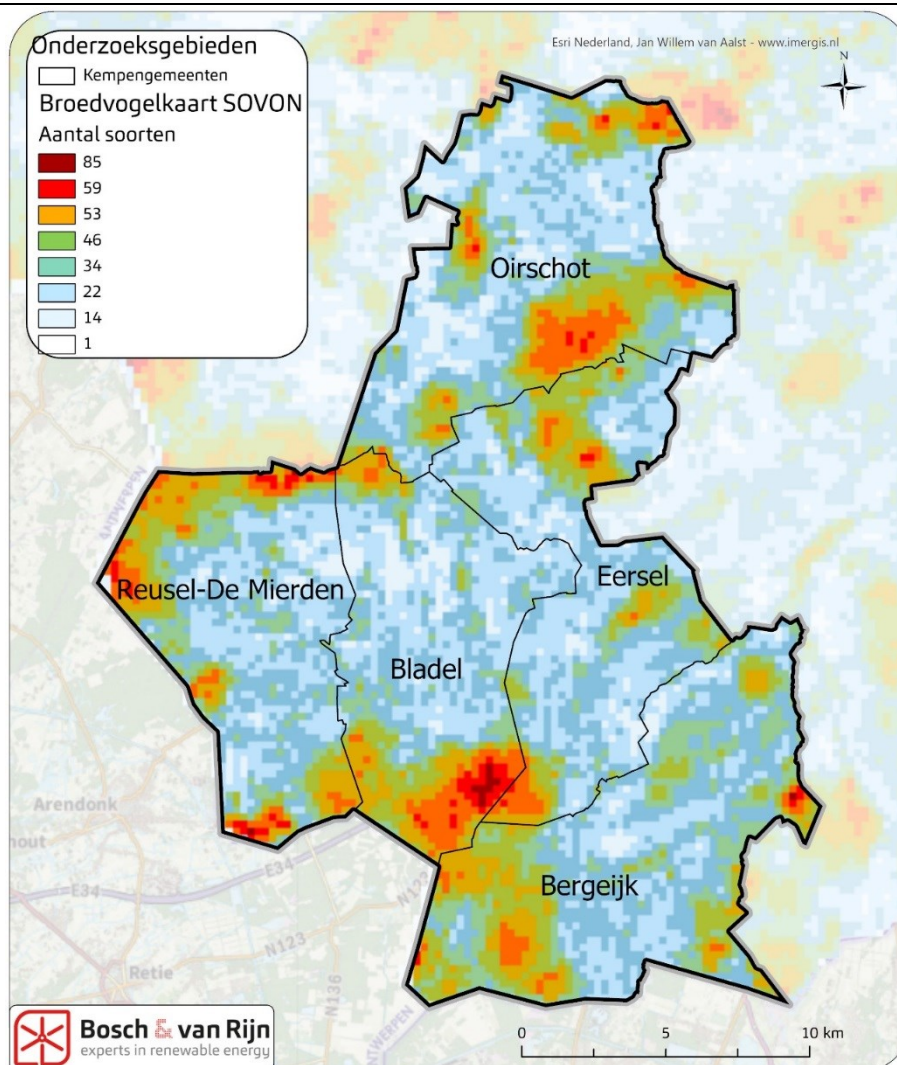
7.5.2.4 Effecten op beschermde soorten

De dichtheid en hoeveelheid van beschermde soorten binnen de Kempengemeenten ligt een stuk hoger dan in de open zeeleigebieden van West-Brabant. Zoals te zien in Figuur 73, komen beschermde soorten wijdverspreid binnen de Kempengemeenten voor. Zodoende is het aannemelijk dat bij een ontwikkeling van een zonnepark mogelijke effecten op beschermde soorten te verwachten zijn. Bij een concreet project zal een projectspecifiek ecologisch onderzoek moeten worden opgestart om mogelijke effecten in kaart te brengen.

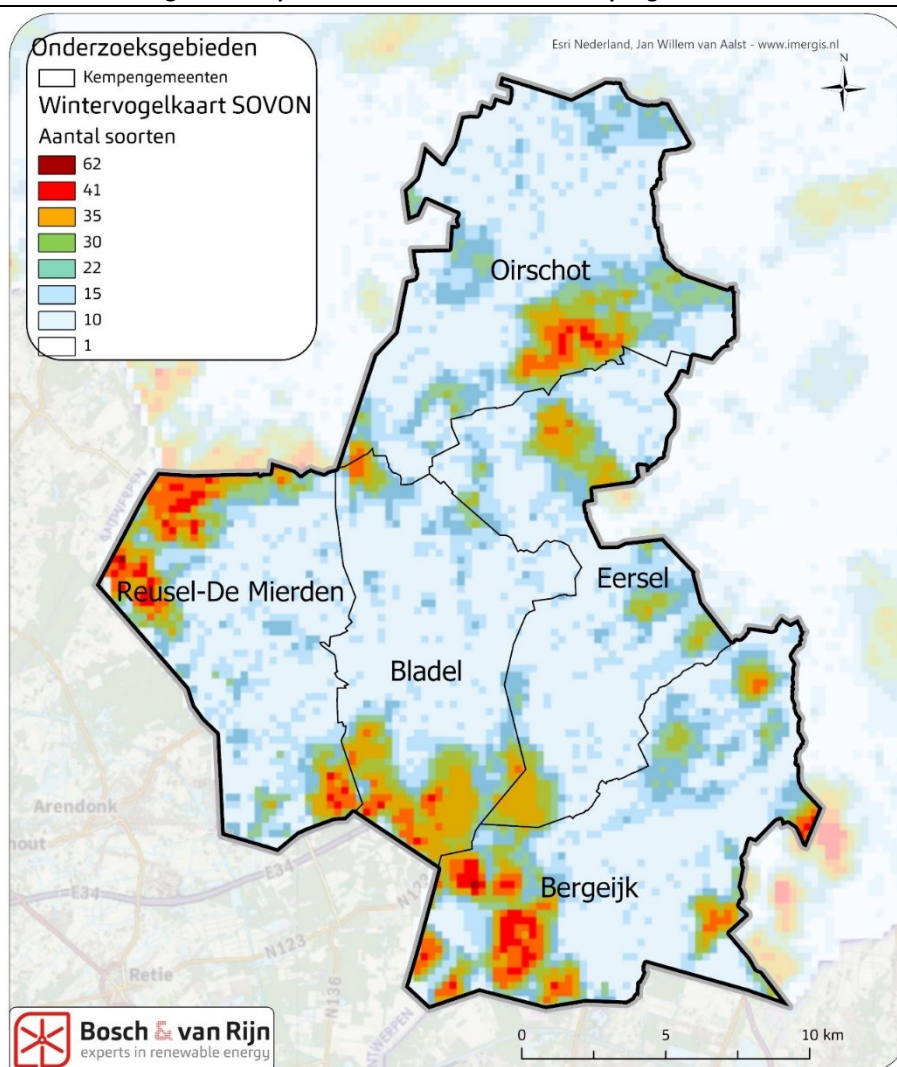
Hoewel het ecologisch onderzoek ten behoeve van het planMER op hoofdlijnen is uitgevoerd en niet locatiespecifiek, zijn er toch inzichten te delen. Zo is de kans op overtreding van verbodsbepalingen door de realisatie van zonnepark op intensieve agrarische percelen kleiner dan op de meeste andere locaties, zoals bosgebieden,

kruidenrijke weides of extensief agrarische percelen. In zijn algemeenheid komen er minder soorten voor op intensieve agrarische percelen en zijn deze gronden minder vaak onderdeel van het functioneel leefgebied van diverse soortgroepen zoals reptielen, amfibieën en zoogdieren. Daarnaast is er bij de realisatie van zonnepanelen op agrarische percelen het kappen van bomen vaak niet noodzakelijk. Zodoende zijn de effecten op nesten, verblijfplaatsen en het verlies van lijnelementen voor de vliegroutes van vleermuizen eerder uit te sluiten.

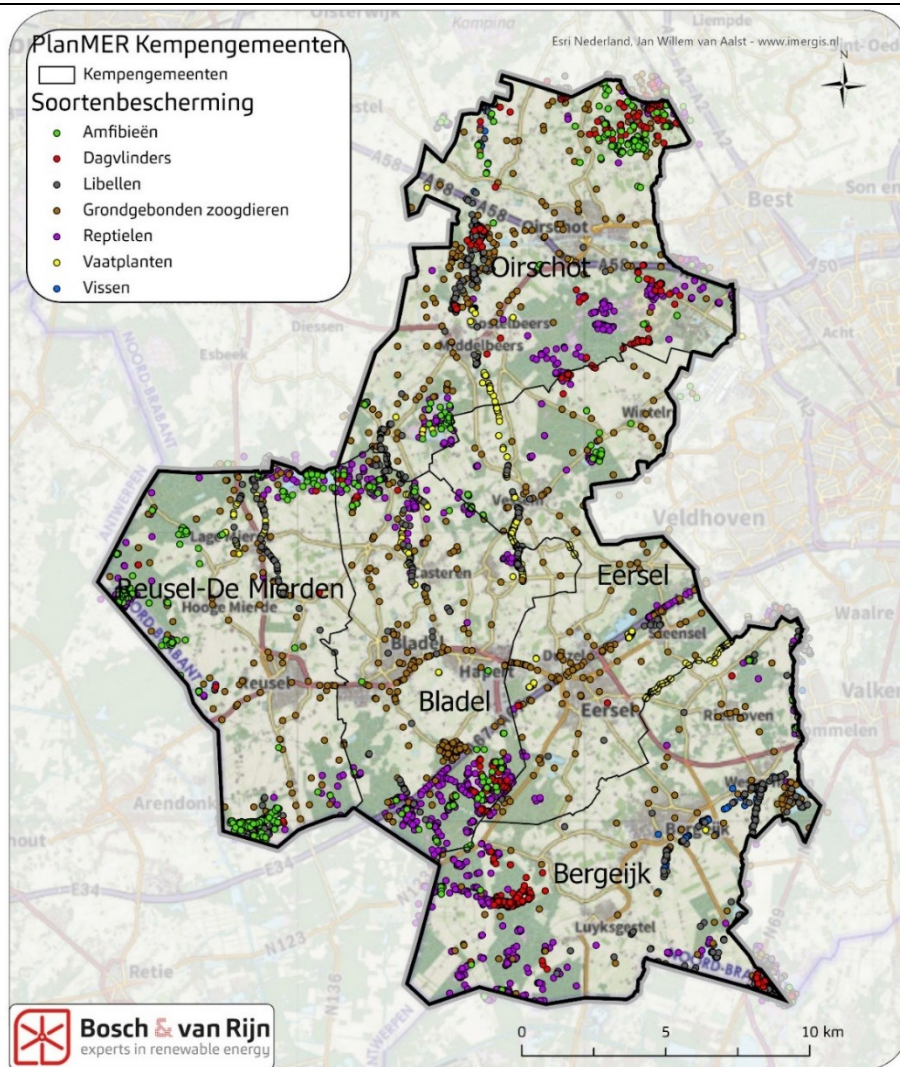
Figuur 71 Aantal broedvogelsoorten per 250x250m cel binnen de Kempengemeenten

Figuur 72 Aantal wintervogelsoorten per 250x250m cel binnen de Kempengemeenten

Figuur 73 Voorkomen van beschermde soorten binnen de Kempengemeenten (uitgezonderd vogels en vleermuizen, aangezien deze wijdverspreid binnen de Kempengemeenten voorkomen).

7.5.3 Beoordelingscriteria en effectbeoordeling

De effectbeoordeling is als volgt opgezet:

Tabel 29 Scores effectbeoordeling beschermde gebieden

Score	Beschermde gebieden		
	N2000	NNB	Akker- en weidevogelgebied
0	Niet op voorhand effecten te verwachten	Niet op voorhand effecten te verwachten	Buiten akker- en weidevogelgebied
-	Binnen het gehele alternatief worden effecten verwacht	Binnen het gehele alternatief worden effecten verwacht	In akker- en weidevogelgebied
--	In N2000	In NNB	Geheel binnen akker- en weidevogelgebied

Tabel 30 Scores effectbeoordeling beschermde soorten

Score	Beschermde soorten		
	Broedvogels	Wintervogels	Overige soorten
0	Gemiddeld <22 broedvogelsoorten aanwezig binnen alternatief	Gemiddeld <15 wintervogelsoorten aanwezig binnen alternatief	Geen beschermde soorten aanwezig
-	Gemiddeld 22-46 broedvogelsoorten aanwezig binnen alternatief	Gemiddeld 15-30 wintervogelsoorten aanwezig binnen alternatief	Beschermde soorten aanwezig
--	Gemiddeld >46 broedvogelsoorten aanwezig binnen alternatief	Gemiddeld >30 wintervogelsoorten aanwezig binnen alternatief	Binnen het gehele alternatief worden effecten verwacht

7.5.4 Resultaten

Het voorliggend rapport dient louter en alleen om gebieden voor windenergie en zonne-energie binnen de Kempengemeenten te vergelijken. Dit rapport geeft alleen een eerste indicatie van mogelijke effecten en kan niet gebruikt worden als onderbouwing van specifieke locaties voor wind- of zonne-energie. Voor ieder concreet project dient een locatiespecifiek ecologisch onderzoek te worden verricht.

Hieronder worden de resultaten per landschapstype gegeven, conform de hierboven beschreven effectbeoordeling. Zie het achtergrondrapport (Bijlage B) voor een onderbouwing van deze beoordeling.

Het alternatief 'bijzondere locaties' is niet in de beoordeling betrokken. Deze locaties zijn dermate klein en uiteenlopend van aard dat een zinvolle vergelijking met de overige MERalternatieven niet mogelijk is.

Tabel 31 Resultaten effectbeoordeling ecologie zonneparken.

Alternatief	N2000	NNB	Akker- en weidevogelgebied	Broedvogels	Wintervogels	Soorten
Oude zandontginningen	0	0	-	0	0	-
Jonge zandontginningen	0	0	-	0	0	-
Beekdalen	0	0	-	-	0	-
Bijzondere locaties (vuilstort etc.)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

7.6 Bodem

7.6.1 Beoordelingskader

Volgens artikel 3.1.6 van het Besluit op de ruimtelijke ordening dient in verband met de uitvoerbaarheid van een plan of project rekening te worden gehouden met de bodemkwaliteit. Bij functiewijzigingen dient te worden bekeken of de bodemkwaliteit geschikt is voor de beoogde nieuwe functie.

Voor het aspect bodem zal gekeken worden naar de invloed van afdekking door zonnepanelen op de bodem onder deze panelen. De belangrijkste aspecten hierbij zijn de veranderende inval van licht en hemelwater.

7.6.2 Onderzoek

Over de langetermijneffecten van zonneparken op de bodem is niet veel onderzoek bekend. Een van de veranderingen is dat de bodem tijdelijk en deels wordt afgesloten van zonlicht³³. Hemelwater bereikt met dezelfde mate de bodem, wel is de verdeling anders. Onder de panelen zal minder water in de bodem trekken, wat kan leiden tot verdroging van de grond. Naast de panelen komt juist meer water terecht, daardoor kan uitloging plaats vinden tussen de panelen³⁴. Door de ruimte tussen panelen en de plaatselijke aard blijven deze bodemeffecten beperkt. Na verwijdering van een zonnepark kan de bodem zich herstellen. Hoe snel dit herstel plaatsvindt, is op dit moment niet bekend. Het is niet uitgesloten dat de tijdelijke verandering in functie van de gronden leidt tot veranderingen van de bodemeigenschappen, deze veranderingen zijn echter van tijdelijke aard.

N.B. de verandering van grondgebruik kan ook positieve effecten hebben op de bodemkwaliteit; denk dan aan de afname van gebruik van pesticiden en (kunst)mest. Dergelijke effecten treden alleen op, op grond die voorheen voor landbouw werd gebruikt. Indien de grond nadat het zonnepark is afgebroken opnieuw voor landbouw wordt ingezet zal het enige tijd duren voordat de bodem zijn oorspronkelijke kwaliteit terugkrijgt. Momenteel is onvoldoende onderzoek bekend om hier een uitspraak over deze herstelperiode te doen.

Opstellingsvorm

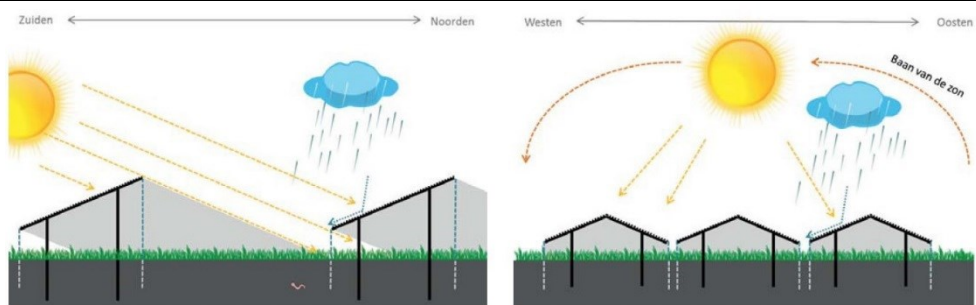
Zonneparken kunnen in een 'zuidopstelling' staan, waarin de panelen naar het zuiden gekanteld staan, of in een 'oostwest-opstelling', waarin de panelen beurtelings naar het oosten en naar het westen zijn gekanteld. Panelen in een zuidopstelling vangen per stuk meer energie, maar er is meer ruimte nodig tussen de 'tafels' om te voorkomen dat de tafels in elkaars schaduw staan.

Bij een zuidopstelling is er doorgaans meer ruimte tussen de 'tafels' met zonnepanelen, waardoor er meer zonlicht en gelijkmatiger instroom van regenwater plaatsvindt dan bij oostwest-opstellingen.

³³ Zonneparken en bodemafdekking, Kok et al., 'bodem' nummer 4, augustus 2017

³⁴ Hernandez, R.R. et al. (2014). Environmental impacts of utility-scale solar energy. *Renew. Sustainable Energy Rev.* 29, p.766-779.

Figuur 74 Voorbeeld zuidopstelling (links) en oostwest-opstelling (rechts) (bron: Kok et. Al., zonneparken en bodemafdekking).

7.6.3 Beoordelingscriterium en effectbeoordeling

De plaatsing van een zonnepark kan enig effect hebben op de bodem, zowel positief (afname pesticiden) als negatief (afname zonne-instraling).

Effecten op de bodem als gevolg van de plaatsing van zonneparken zijn naar verwachting tijdelijk van aard, plaatselijk en beperkt.

Naar verwachting wegen de positieve effecten op de bodem niet op tegen de negatieve effecten. Daarom scoren alle alternatieven gelijk: '- '.

Op het detailniveau van een planMER zijn de verschillen tussen de landschapstypen niet te maken, aangezien binnen elk landschapstype vele verschillende bodemkwaliteitsniveaus (en schraalheid) optreden. Daar komt bij dat de precieze inrichting van een zonnepark een zeer groot effect heeft op de mate van verstoring van de bodem.

Tabel 32 Beoordeling zon - bodem

	Score
Oude zandontginning	-
Jonge zandontginning	-
Beekdalen	-
Locatie met een bijzonder gebruik en landschappelijke uitstraling	-

Effecten van elk concreet zonneparkproject dienen in het vergunningstraject later alsnog te worden beschouwd, eventueel in combinatie met een monitoringsverplichting.

7.7 Water

7.7.1 Beoordelingskader

Omdat in dit MER geen concrete locaties voor zonneparken worden onderzocht, maar landschapstypen, wordt alleen in algemene zin gekeken naar gevolgen van zonneparken voor de waterhuishouding. Tevens worden de geldende regels van de Keur omtrent de beschermingszones waterkeringen en/of oppervlaktewaterlichamen beschreven.

De MER-alternatieven zon liggen allen binnen het Waterschap De Dommel. De ontwikkeling wordt getoetst aan de Keur van dit waterschap.

7.7.2 Onderzoek

Als gevolg van de gebruikte materialen zullen geen vreemde stoffen in het nabijgelegen oppervlaktewater (en grondwater) terecht komen. Omdat hemelwater afstroomt van de panelen en direct infiltreert in de bodem is er geen sprake van een versnelde afvoer van hemelwater waarvoor een watertoets moet worden uitgevoerd.

De zoekgebieden liggen in het beheergebied van waterschap de Dommel. De besluiten en regels hiervan liggen vast in de Keur. In de Keur staan regels ter bescherming van waterkeringen beschreven. Deze zijn als volgt geformuleerd:

Op grond van de artikelen 3.3, 3.4 en 3.5 van de Keur, is het verboden zonder vergunning van het bestuur gebruik te maken van een waterkering of bijbehorende beschermingszones, door daarin, daarop, daarboven, daarover of daaronder handelingen te verrichten, werken te behouden of vaste substanties of voorwerpen te laten staan of liggen.

Daarnaast is het verboden zonder vergunning in het profiel van vrije ruimte werken te plaatsen, te wijzigen of te behouden.

Er zijn geen primaire waterkeringen binnen de begrenzing van het onderzoeksgebied. Wel zijn er regionale en overige keringen aanwezig binnen de Kempengemeenten. Bij de realisatie van een concreet project zullen, naar verwachting, deze keringen worden ontzien. Per project dient hieraan getoetst te worden.

Bij de aanleg van zonneparken vindt geen demping of overkluizing van watergang plaats. Als gevolg van de gebruikte materialen kunnen geen vreemde stoffen in het oppervlaktewater (en grondwater) terechtkomen.

7.7.3 Beoordelingscriterium en effectbeoordeling

De MER-alternatieven zijn niet onderscheidend op het milieuthema water: binnen elk van de landschapstypen bevinden zich gebieden die uit waterhuishoudkundig oogpunt meer of minder geschikt zijn. Deze mate van geschiktheid valt buiten de

scope van dit MER, en dient in de onderbouwing van concrete projecten in detail aan bod te komen.

Tabel 33 **Beoordeling zon – water**

	Score
Oude zandontginning	0
Jonge zandontginning	0
Beekdalen	0
Locatie met een bijzonder gebruik en landschappelijke uitstraling	0

7.8 Archeologie

7.8.1 Beoordelingskader

Het in 1992 door Nederland ondertekende Verdrag van Malta regelt archeologisch erfgoed op Europees niveau, met als belangrijkste doel het behoud van dit erfgoed in situ. De bodem biedt namelijk de beste garantie voor een goede conservering van archeologische waarden. Bij ruimtelijke ontwikkeling moet rekening worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van archeologische waarden, zodat er nog mogelijkheden zijn voor archeologievriendelijke alternatieven. Tot slot is met het verdrag het 'de verstoorder betaalt'-principe geïntroduceerd. Het Verdrag is geïmplementeerd in de Monumentenwet (1988) die in 2016 grotendeels is opgegaan in de Erfgoedwet. Voor ruimtelijke ontwikkelingen en archeologische bescherming en –onderzoek geldt dat de Monumentenwet van kracht blijft tot de inwerkingtreding van de nieuwe Omgevingswet.

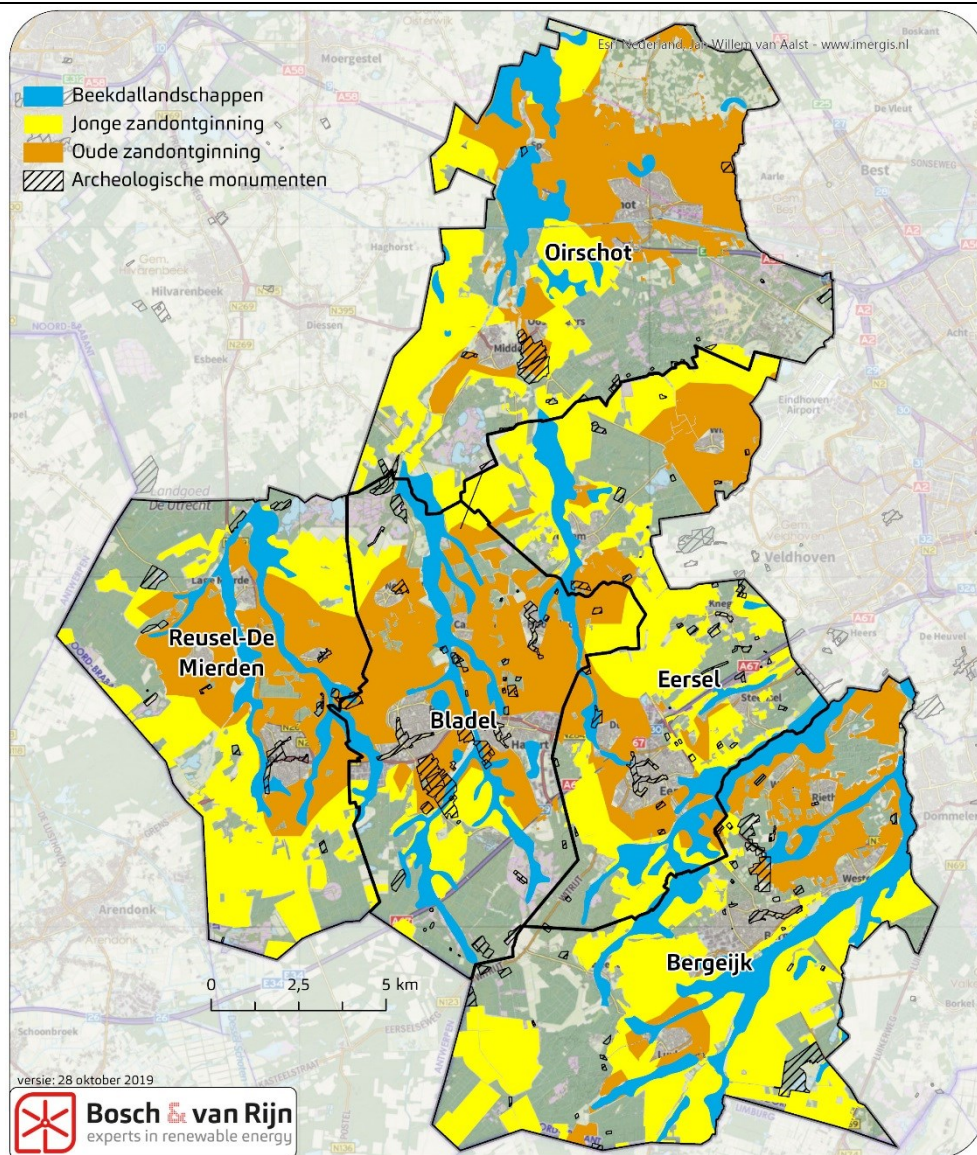
De provincie Noord-Brabant beschikt over kaartmateriaal van 'archeologische monumenten'. Dit zijn vlakken waar een hoge archeologische waarden geldt. Deze waarden zijn ook in de bestemmingsplannen per gemeente weergegeven. Voor deze waarden gelden de volgende regels:

33.2 Bouwregels

Voor het bouwen van gebouwen en bouwwerken, geen gebouw zijnde gelden de volgende regels:

- a. de aanvrager van een omgevingsvergunning die betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel 2.1 lid 1 onder a Wabo (bouwen) dient voor bouwwerken met een oppervlakte groter dan 100 m² en bouwwerken die dieper gaan dan 0,3 meter onder het maaiveld, een rapport te overleggen waarin de archeologische waarden van de gronden die blijkens de aanvraag zullen worden verstoord, naar oordeel van het bevoegd gezag in voldoende mate zijn vastgesteld;
- b. indien uit het onder a genoemde rapport blijkt dat de archeologische waarden van de gronden door het verlenen van de omgevingsvergunning zullen of kunnen worden verstoord, kan het bevoegd gezag de omgevingsvergunning weigeren of één of meerdere van de volgende voorwaarden verbinden aan de omgevingsvergunning:
 1. de verplichting tot het treffen van technische maatregelen, waardoor archeologische waarden in de bodem kunnen worden behouden;
 2. de verplichting tot het doen van opgravingen; de verplichting de werken of werkzaamheden die leiden tot de bodemverstoring, te laten begeleiden door een deskundige op het terrein van archeologische monumentenzorg die voldoet aan door het bevoegd gezag bij de vergunning te stellen kwalificaties;
 3. het bevoegd gezag kan afwijken van het bepaalde in lid a indien de archeologische waarde van het terrein in andere beschikbare informatie afdoende is vastgesteld.

Figuur 75 Archeologische monumentenkaart (AMK) voor alternatieven zon.

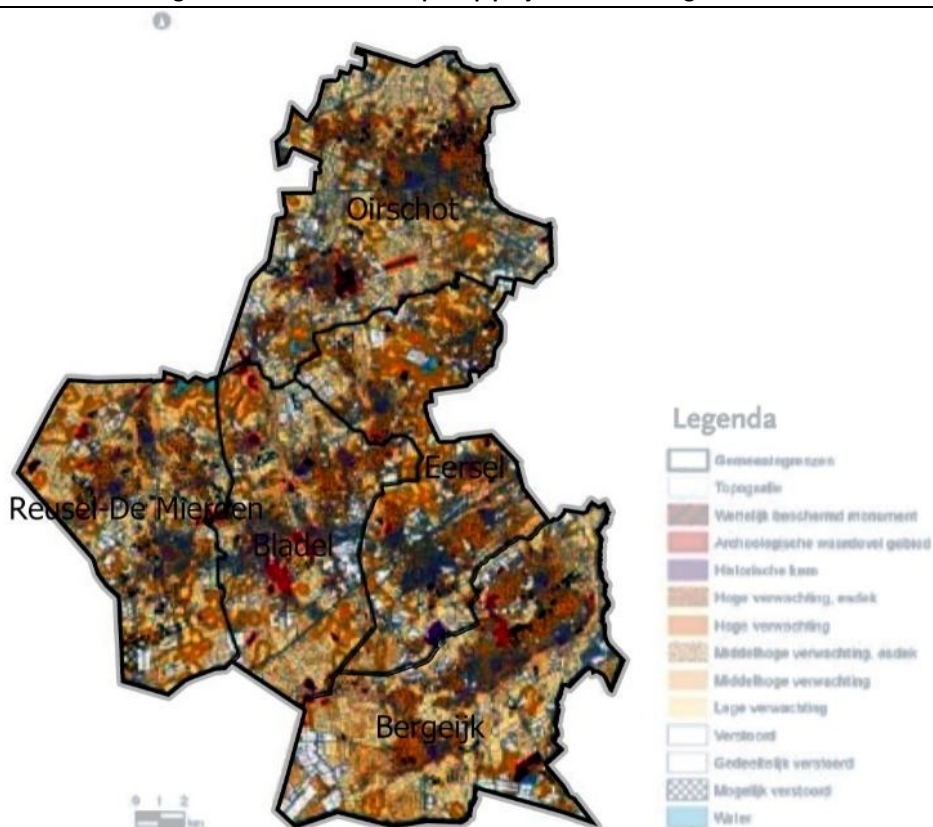

In verband met de plaatsing van de constructies met zonnepanelen vinden mogelijk grondwerkzaamheden plaats, tot een diepte van circa 2m beneden maaiveld. Op grond van de archeologische verwachtingskaart Kempengemeenten is na te gaan in hoeverre er een archeologische verwachting in een gebied ligt. Uit de archeologische verwachtingenkaart blijkt dat de verwachtingen in een groot deel van het buitengebied divers zijn, deze verwachtingenkaart is opgenomen in de bestemmingsplannen. Het bestemmingsplan omschrijft dat ontwikkelingen die de bodem dieper dan 50cm beïnvloeden negatieve effecten kunnen hebben op archeologie.

Afhankelijk van de verwachting voor gekozen zonlocaties, zou op uiteindelijk projectniveau inventariserend archeologisch onderzoek soms noodzakelijk zijn. Deze regeling is opgenomen voor bouwwerken in het algemeen, waarbij de fundering na graafwerkzaamheden wordt aangelegd. Bij een zonnepark op ranke palen, is in veel gevallen geen archeologisch onderzoek vereist, omdat de oppervlakte van de totale ingreep (de oppervlakte van de funderingspalen) de grenswaarde (oppervlakte)

niet benaderen. Het is echter afhankelijk per project of grondwerkzaamheden nodig zijn en welke funderingsmethoden toegepast worden.
Voor het aspect archeologie wordt gekeken naar de effecten tijdens de aanlegfase en de verwachte invloed per gebied.

Figuur 76 Archeologische waarden in de Kempengemeenten. Zoals ook aan het detailniveau van deze kaart te zien is archeologie een milieuthema dat pas op projectniveau nuttig kan worden onderzocht.

7.8.2 Onderzoek

Uit de archeologische verwachtingenkaart Kempengemeenten blijkt dat de verwachtingen in een groot deel van het buitengebied divers zijn. Deze verwachtingenkaart is opgenomen in de betreffende bestemmingsplannen. Het bestemmingsplan omschrijft dat ontwikkelingen die de bodem dieper dan 30cm beïnvloeden negatieve effecten kunnen hebben op archeologie.

7.8.3 Beoordelingscriterium en effectbeoordeling

Er is gekeken in welke mate de hierboven beschreven waarden aanwezig zijn binnen de beoogde zoekgebieden. In alle zoekgebieden liggen gronden met een middelhoge tot hoge archeologische verwachtingswaarde. Het is daarom niet mogelijk om onderscheid te maken per zoekgebied. Per initiatief dient men de waardenkaarten te raadplegen om te beoordelen of archeologisch onderzoek verplicht is voor-

afgaand aan de ontwikkeling. Anders gezegd: beoordeling op het milieuthema 'archeologie' leidt niet tot onderscheid van de alternatieven. Het is met het detailniveau van een planMER niet mogelijk om een betekenisvolle score te geven.

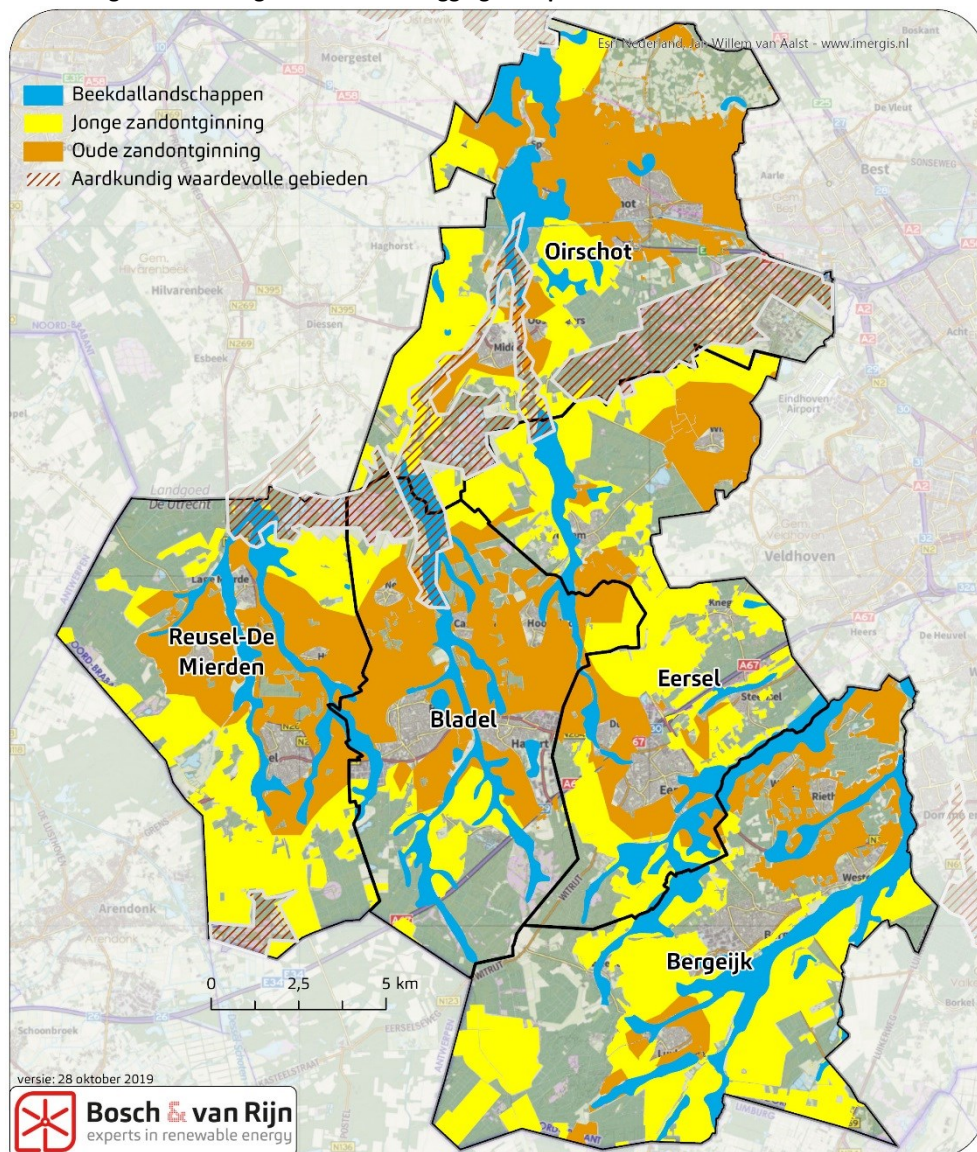

7.9 Aardkundig waardevolle gebieden

7.9.1 Beoordelingskader

Er is geen landelijke wetgeving met betrekking tot aardkundige waarden. Noord-Brabant heeft haar 'Aardkundig waardevolle gebieden' weergegeven op kaart en deze bestuurlijk vastgesteld ter behoud van de ecologische en cultuurhistorische betekenis van deze waarden. Onderstaande kaart toont de ligging van aardkundig waardevolle gebieden in de Kempen, samen met de MERalternatieven.

Figuur 77 Aardkundig waardevolle gebieden en hun ligging ten opzichte van de MERalternatieven.

7.9.2 Onderzoek

Voor het planMER beschouwen we de situering van de drie landschapstypen t.o.v. de aardkundig waardevolle gebieden als beoordelingscriterium.

7.9.3 *Beoordelingscriteria en effectbeoordeling*

Zoals blijkt uit bovenstaande figuur liggen de aardkundig waardevolle gebieden voor het grootste gedeelte buiten de drie MER alternatieven. Op enkele locaties treedt wel overlap op; meestal betreft het beekdalen. Omdat de overlap een gering oppervlak beslaat ten opzichte van het totaal is geen onderscheidende beoordeling op dit thema mogelijk. Wel kan bovenstaande kaart dienen als eerste toets voor individuele projecten: als een zonnepark beoogd is in of nabij de aardkundige waardevolle gebieden moet op detailniveau worden onderzocht of er daadwerkelijk significante effecten optreden.

7.10 Energieopbrengst en vermeden emissies

7.10.1 Beoordelingskader

Wanneer zonnepanelen elektriciteit produceren wordt op dat moment minder ‘grijze’ stroom door kolen- en (vooral) gascentrales geproduceerd, met bijbehorende vermindering van CO₂-, fijnstof en emissies van verzurende stoffen. In Nederland wordt per opgewekte GWh gemiddeld 526 ton CO₂ uitgestoten³⁵. Deze uitstoot wordt met de opwekking van wind- en zonne-energie gemitigeerd. De vermindering van deze emissies is een direct gevolg van de energieopbrengst.

Het is voor zonneparken niet mogelijk om per alternatief een inschatting te maken van de verwachte energieopbrengst, omdat geen sprake is van concrete opstellingen. Daarom is ervoor gekozen om de MER-alternatieven te beoordelen op de *potentie* voor de opwekking van duurzame energie. M.a.w. de hoeveelheid elektriciteit die wordt opgewekt als het betreffende gebied *volledig* vol wordt gelegd met zonnepanelen.

Dit is uiteraard geen realistische en/of wenselijke situatie, maar geeft wel inzicht in de mate waarin een betreffend alternatief *kan* bijdragen aan de gemeentelijke duurzaamheidsdoelstelling en het verschil in potentie tussen de alternatieven.

Naast deze maximale potentie wordt ook de landschappelijke draagkracht, zoals beschreven in paragraaf 7.4.7.2 betrokken, door te kijken wat de potentie is per MER-alternatief, uitgaand van inpassing in het landschap. Hieronder is de wijze waarop beoordeeld en gewogen wordt weergegeven.

Tabel 34 Beoordelingscriteria energieopbrengst en vermeden emissies windenergie

Thema	Beoordelingscriterium	Methode
Energieopbrengst en vermeden emissies	Maximale theoretische potentie (PJ/jaar)	Kwantitatief
	Maximale realistische potentie, rekening houdend met de landschappelijke draagkracht	Kwantitatief

7.10.2 Aannames potentiële energieproductie

Om de potentie van geschikte gebieden te bepalen hanteren we de volgende globale aannames:

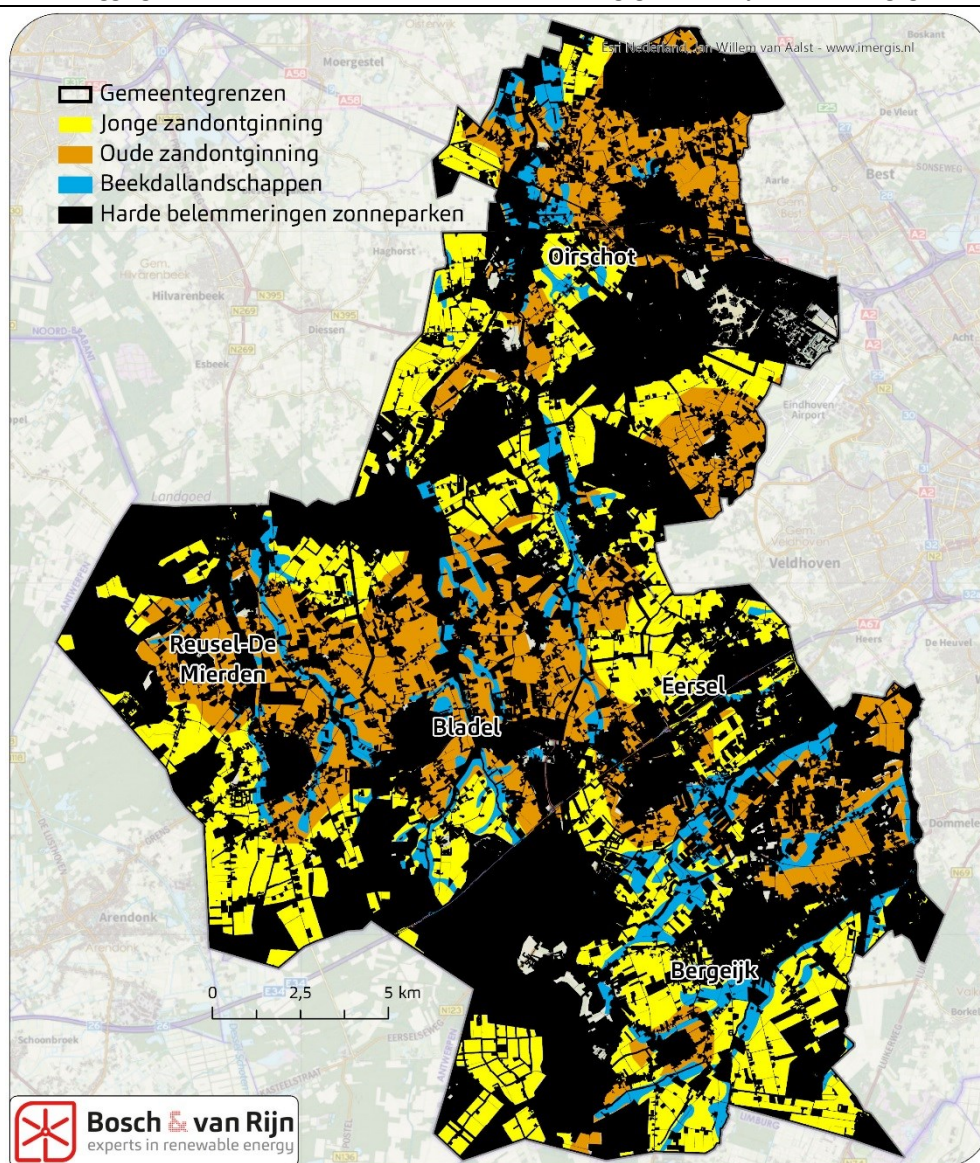
- Een zonnepark heeft een vermogen van 1 MWp/ha. Een MWp (megawatt-piek) is het maximale vermogen van het zonnepark onder bepaalde (laboratorium-) omstandigheden.
- Een zonnepark in de Kempengemeenten produceert jaarlijks 1000 MWh/MWp
- 1000 MWh = 0,0036 PJ, dus zonneparken in de Kempen produceren 0,0036 PJ per hectare.

³⁵ Otten en Afman, *Emissiekentallen elektriciteit, kentallen voor grijze en ‘niet-geoordeelde stroom’ inclusief upstream-emissies*, CE Delft, januari 2015.

N.B. Hierbij gaan wij uit van een zuidgeoriënteerd zonnepark. Oostwest-opstellingen hebben iets andere waarden voor de hoeveelheid MWp per hectare en de jaarlijkse productie per MWp, maar deze verschillen heffen elkaar grotendeels op, waardoor voor het detailniveau van dit planMER kan worden volstaan met de gegeven berekening. Een oostwest-opstelling heeft wel als voordeel dat de energieproductie gelijkmatiger over de daguren is verdeeld dan bij een zuidopstelling.

Onderstaande figuur toont de ligging van de verschillende MER-alternatieven en de uitsluitingsgebieden als gevolg van harde belemmeringen.

Figuur 78 Globale ligging van de MER-alternatieven. De harde uitsluitingsgebieden zijn zwart weergegeven.

7.10.3 Inventarisatie onbelemmerd oppervlak

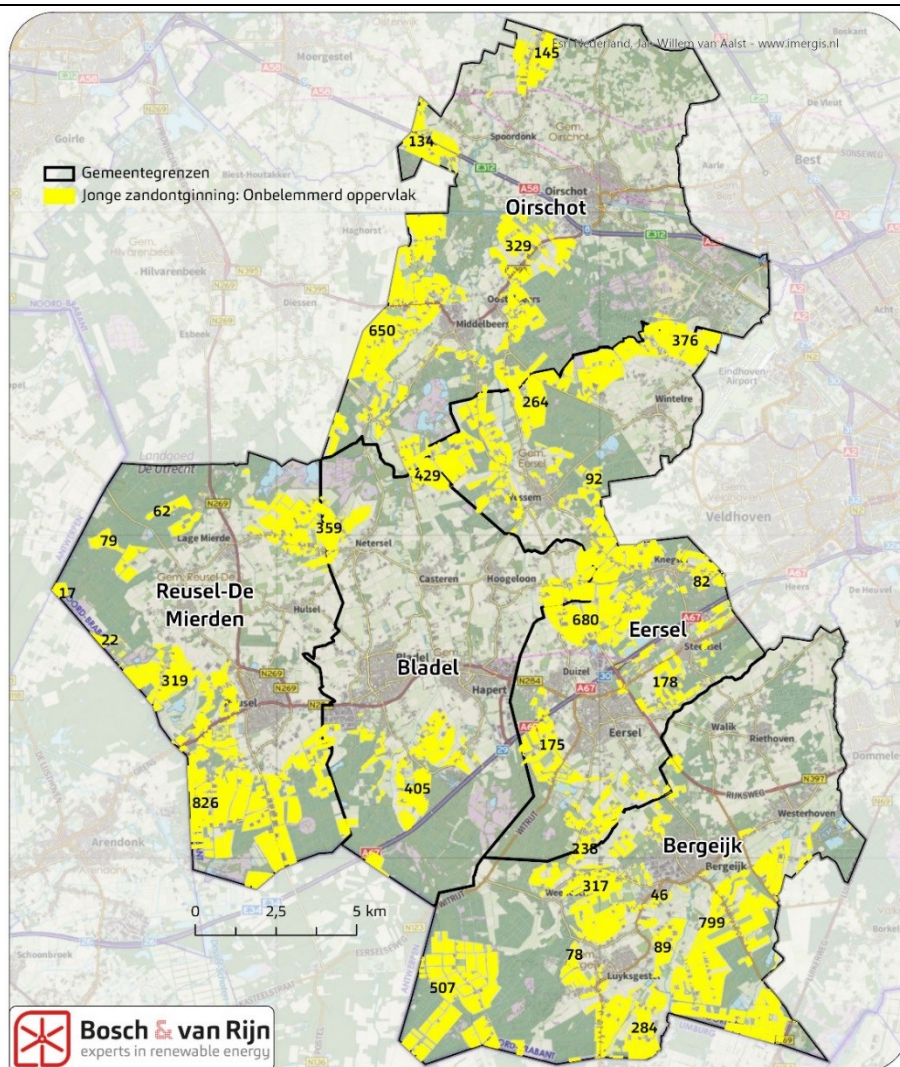
Van elk MER-alternatief is het beschikbare oppervlak berekend (dus alleen van die gebieden waar geen harde belemmeringen zijn). Onderstaande figuren tonen per MER-alternatief de geschikte gebieden, waarbij met behulp van GIS-software de

beschikbare oppervlakte (in hectare) is berekend en ingetekend (van grofweg aan-eengesloten gebieden).

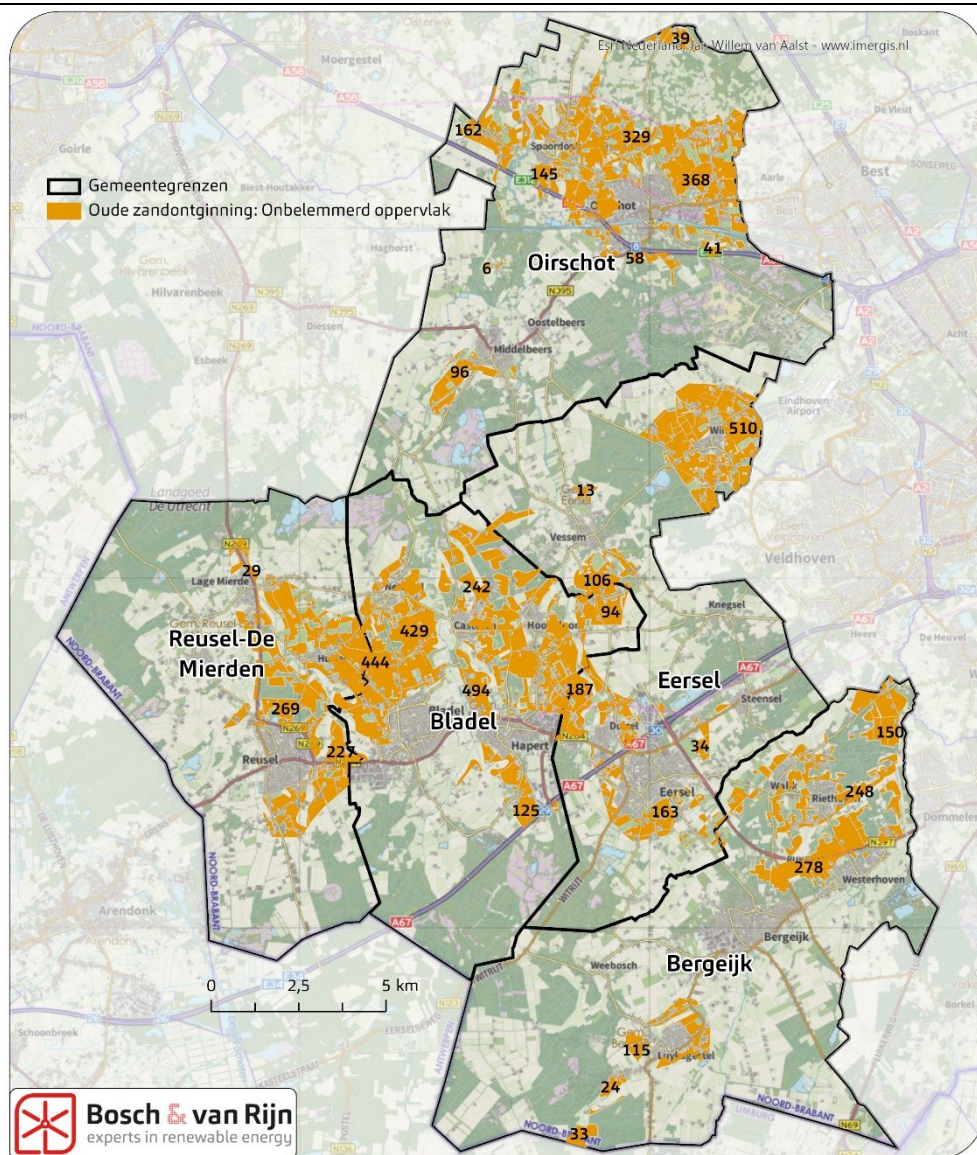
De totale onbelemmerde oppervlakte per MERalternatief staat in Tabel 35.

Het gaat bij deze inventarisatie om 'onbelemmerd oppervlak'. Het oppervlak van de verschillende ruimtelijke belemmeringen (beschermde natuurgebieden, wegen, woningen etc.) is dus reeds van deze getallen afgetrokken.

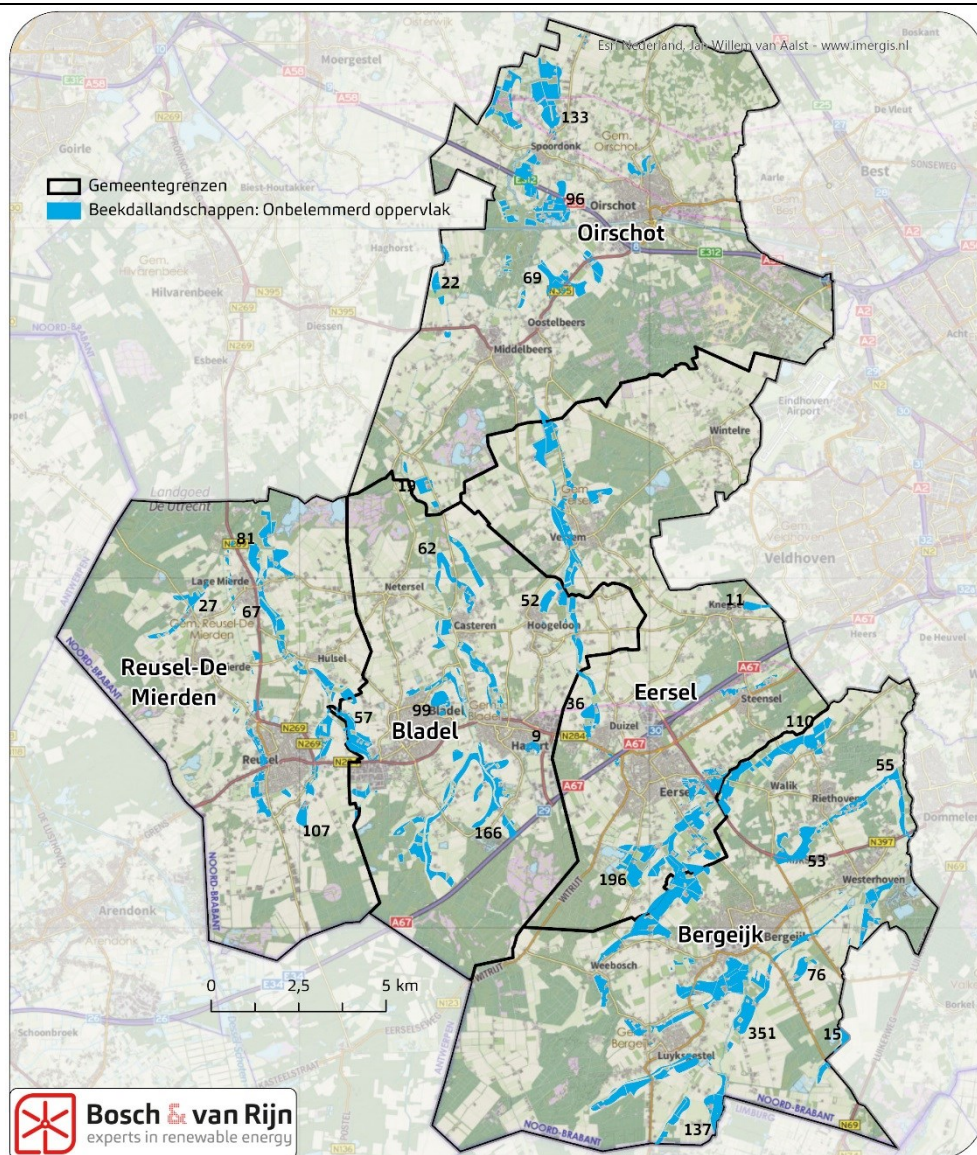
Figuur 79 Onbelemmerd oppervlak voor zonneparken in jonge zandontginningsgebieden. De getallen zijn oppervlaktes in hectare. De onderverdeling in deelgebieden is zoveel mogelijk gedaan op basis van herkenbare individuele clusters. De som van de getallen in onderstaande figuur is de totale hoeveelheid onbelemmerd oppervlak voor zonneparken binnen dit landschapstype.

Figuur 80 Onbelemmerd oppervlak voor zonneparken in oude zandontginningsgebieden. De getallen zijn oppervlakttes in hectare. De onderverdeling in deelgebieden is zoveel mogelijk gedaan op basis van herkenbare individuele clusters. De som van de getallen in onderstaande figuur is de totale hoeveelheid onbelemmerd oppervlak voor zonneparken binnen dit landschapstype.

Figuur 81 Onbelemmerd oppervlak voor zonneparken in beekdallandschappen. De getallen zijn oppervlaktes in hectare. De onderverdeling in deelgebieden is zoveel mogelijk gedaan op basis van herkenbare individuele clusters. De som van de getallen in onderstaande figuur is de totale hoeveelheid onbelemmerd oppervlak voor zonneparken binnen dit landschapstype.

Het totale onbelemmerde oppervlak voor zonneparken bij alle (voormalige) stortplaatsen bedraagt ca. 3 hectare (verspreid over 15 locaties). Door de landschappelijke inpasbaarheid zijn deze locaties wel geschikt, maar de potentiële bijdrage aan de Kempische duurzaamheidsdoelstelling is voor deze locaties dermate gering dat verdere analyse op planMER-niveau niet zinvol is.

Tabel 35 Onbelemmerd oppervlakte van de verschillende MER-alternatieven, in hectares. 1 ha. = 10.000 m².

Zoekgebieden zon	Onbelemmerd oppervlak (ha.)
Oude zandontginning	5.400

Jonge zandontginning	8.000
Beekdalen	2.200
Bijzondere locaties	3

Ter vergelijking: de totale oppervlakte van de vijf Kempengemeenten bedraagt 44.000 hectare.

7.10.4 *Inschatting maximale potentie o.b.v. onbelemmerd oppervlak*

De maximale potentie per MER-alternatief staat in onderstaande tabel en is gebaseerd op de aannames zoals beschreven in 7.10.2.

Tabel 36 Maximale potentie vermogen van de verschillende MER-alternatieven, in MWp. Hierbij is gerekend met 0,0036 PJ per onbelemmerde hectare per jaar. N.B. deze verwachte jaarproductie kan worden bereikt indien 100% van het genoemde gebied wordt benut voor de opwek van zonne-energie. Dit is uiteraad niet realistisch, maar biedt inzicht in het theoretisch maximum.

Zoekgebieden zon	Potentieel opgesteld vermogen	Verwachte jaarproductie
	MWp	PJ/jr
Oude zandontginning	5.400	19
Jonge zandontginning	8.000	29
Beekdalen	2.200	8
Bijzondere locaties	3	0

De potentie van de oude en jonge zandontginning is het grootst, wat ook te verwachten was: hier is de meeste ruimte voor zonneparken op de agrarische percelen.

7.10.5 *Inventarisatie realistische potentie o.b.v. draagkracht*

Uit de landschappelijke beoordeling volgt ook een bepaalde draagkracht van de verschillende landschapstypen. Als we deze draagkracht gebruiken om de potentie te maximeren worden de resultaten anders.

De draagkracht van een landschap is een manier om aan te duiden hoeveel hectare zonnepark kan worden gerealiseerd zonder dat de kenmerkende karakteristiek van dat landschap wordt aangetast.

Per MERalternatief is de draagkracht van drie 'plaatsingsstrategieën' bepaald, waardoor een breder beeld ontstaat. De plaatsingsstrategieën zijn:

- Concentratie (plaatsing van grootschalige clusters van 50 tot 300 hectare)
- Spreiding (plaatsing van grote zonneparken van 5 tot 25 hectare)
- Bij de erven (zoneparken op schaal van individuele erven (ca. 1-2 hectare)).

Zie voor meer toelichting op de draagkracht en de plaatsingsstrategieën de landschapsparagraaf (7.4) en hoofdstuk 8 van het landschapsonderzoek.

In het landschapsonderzoek is per alternatief en per plaatsingsstrategie een inschatting gemaakt van het oppervlak dat kan worden ingezet voor grote zonneparken zonder dat de kenmerkende karakteristiek van dat landschapstype wordt aan-

getast. Deze waarden (in ha.) zijn hieronder direct vertaald naar opgesteld vermogen (in MWp). Zoals hierboven al gezegd heeft een zonnepark een opgesteld vermogen van ca. 1 MWp/ha.

Tabel 37 Potentieel vermogen van de verschillende MER-alternatieven, in MWp, rekening houdend met de draagkracht van de verschillende landschapstypen.

Zoekgebieden zon	Max. vermogen	Realistisch vermogen o.b.v. draagkracht (MWp)		
		Concentratie	Spreiding	Bij de erven
Oude zandontginning	5.400	0	75-190	50-150
Jonge zandontginning	8.000	150-700	200-600	50-225
Beekdalen	2.200	0	0	5-25
Bijzondere locaties	3	0	0	0

Het opgesteld vermogen kan vervolgens weer worden omgerekend naar een verwachte jaarlijkse productie: 1MWp produceert jaarlijks 0,0036 PJ aan elektriciteit.

Tabel 38 Opwekpotentie o.b.v. landschappelijke draagkracht per MER-alternatief, per plaatsingsstrategie, in PJ/jr. Ter vergelijking is ook de maximale potentie uit Tabel 36 weergegeven.

Zoekgebieden zon	Max. potentie PJ/jr	Realistische potentie o.b.v. draagkracht (PJ/jr)		
		Concentratie	Spreiding	Bij de erven
Oude zandontginning	19	0	0,3 - 0,7	0,2 - 0,5
Jonge zandontginning	29	0,5 - 2,5	0,7 - 2,2	0,2 - 0,8
Beekdalen	8	0	0	0
Bijzondere locaties	0	0	0	0

7.10.6 Beoordelingscriterium en effectbeoordeling

De MER-alternatieven worden zowel op de maximale potentie beoordeeld (hoeveel energie kan er opgewekt worden als alle grond wordt ingezet voor energieproductie d.m.v. zonnepanelen), als op de potentie wanneer rekening wordt gehouden met de draagkracht van het betreffende landschapstype.

Tabel 39 Beoordelingscriterium energieproductie zonneparken

	Beoordeling maximale potentie	Beoordeling potentie o.b.v. draagkracht
0	< 2 PJ/jaar	< 0,1 PJ/jaar
+	2 tot 10 PJ/jaar	0,1 tot 1 PJ/jr
++	≥ 10 PJ/jaar	≥ 1 PJ/jr

Dit leidt vervolgens tot de effectbeoordeling zoals weergegeven in onderstaande tabel. Hierbij is ten behoeve van een bondige samenvatting ook een geaggregeerde score voor het thema 'Energieobbrengst' opgenomen.

Tabel 40 Beoordelingstabel energieproductie.

MERalternatief	Max. potentie	Potentie o.b.v. draagkracht			Geaggregeerde beoordeling
	PJ/jr	Concentratie	Spreiding	Bij de erven	
Oude zandontginning	++	0	+	+	+
Jonge zandontginning	++	++	++	+	++

Beekdalen	+	0	0	0	0
Bijzondere gebieden	0	0	0	0	0

7.11 Netinpassing

Zoals aangegeven in het Haalbaarheidsonderzoek is netinpassing een belangrijk aspect van de energietransitie dat vaak onderbelicht blijft. Daarom hebben de Kempengemeenten reeds intensief contact met Enexis (de netbeheerder) over dit thema.

Het haalbaarheidsonderzoek maakt onderscheid tussen kleine projecten, waarvoor het aanleggen van een lange kabel te duur is, en die dus op lokale transportverdeelstations moeten worden aangesloten (die echter een beperkte capaciteit hebben) en grotere projecten, die moeten worden aangesloten op een van de beschikbare hoofdstations.

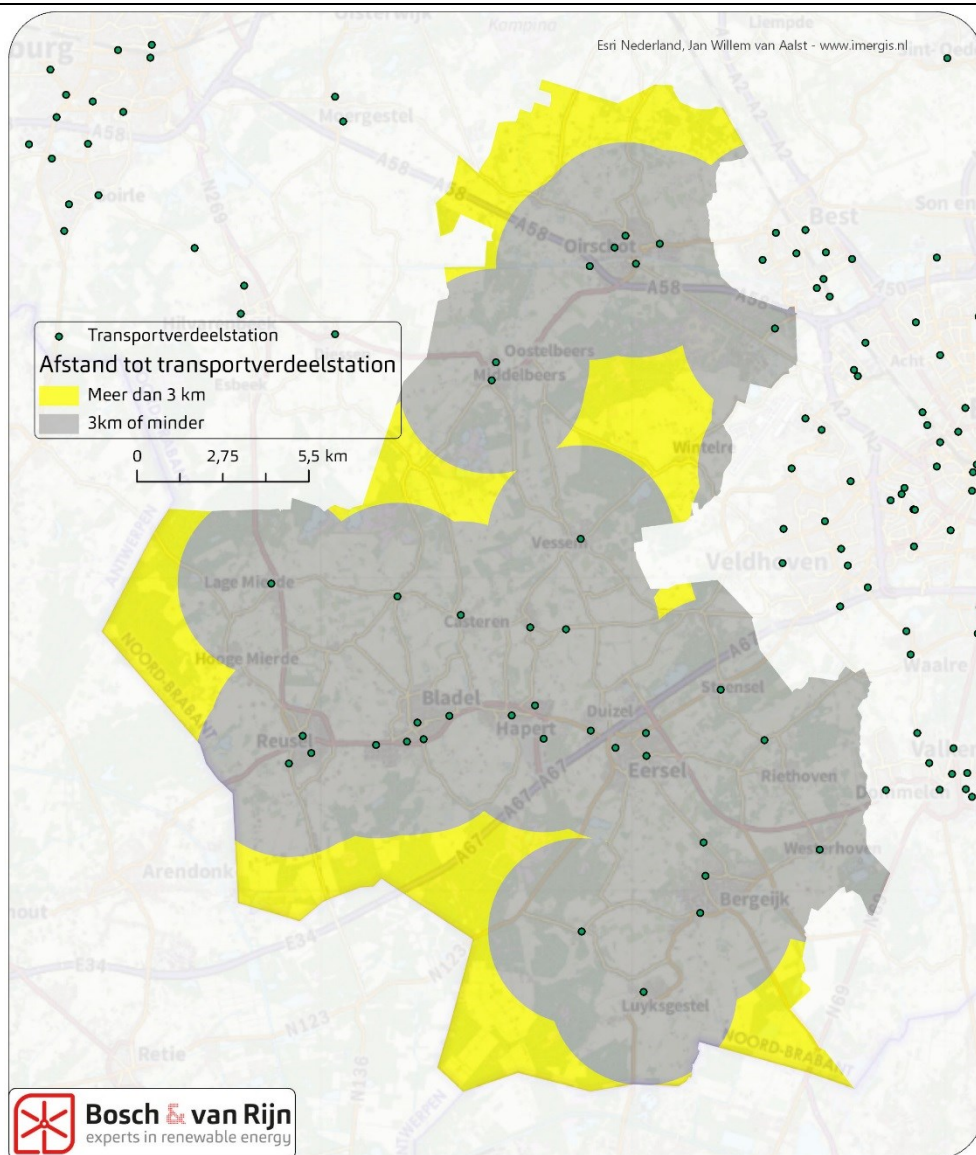
De grens tussen kleine en grote projecten wordt in het Haalbaarheidsonderzoek gelegd op 6 MVA (MegaVoltAmpère). Voor zonneparken ligt de grens tussen kleine en grote projecten voor wat betreft de netinpassing daarmee rond de 8 hectare.

Door de aard van de MER-alternatieven (de verschillende in de Kempengemeenten voorkomende landschapstypen) is geen uitspraak te doen over de geschiktheid van het ene alternatief boven het andere. Wel is, mede ten behoeve van het op te stellen beleid en toetsingskader hieronder aangegeven welke gebieden gelegen zijn binnen 3 kilometer van een transportverdeelstation (en dus 'geschikt' zijn voor kleine projecten³⁶).

De milieueffecten van het aanleggen van een elektriciteitskabel zijn beperkt. De aanleg van een of meer eventuele nieuwe hoofdstations of transportverdeelstations kan noodzakelijk zijn om de benodigde hoeveelheid opgewekte duurzame energie op het net te zetten. De ligging van dergelijke stations is echter nog niet bekend, waardoor hierop niet kan worden voorgesorteerd.

³⁶ Hierbij moet de kanttekening geplaatst worden dat de aanwezigheid van een transportverdeelstation niets zegt over de capaciteit daarvan. De aanwezige capaciteit is derhalve een belangrijke factor bij het inschatten van de haalbaarheid van individuele projecten.

Figuur 82 Gebieden binnen 3km van een transportverdeelstation zijn geschikter voor inpassing van kleinere zonneprojecten (tot 8 hectare) doordat de kosten van de verbinding met het transportverdeelstation beperkt zijn. Voor grotere zonneparken (>8 ha) geldt dat zij de kosten van een langere kabel kunnen 'dragen'.

7.12 Samenvatting milieueffecten

Onderstaande tabel toont in bondige samenvatting de score van de MER-alternatieven op de in dit hoofdstuk beschreven beoordelingscriteria. Hiermee is een vergelijking tussen de MER-alternatieven mogelijk gemaakt.

Het volgende hoofdstuk bevat een beschrijving per MER-alternatief, waarbij wordt stilgestaan bij de aandachtspunten die elk alternatief kenmerken.

Tabel 41 Samenvattende tabel milieueffecten MER-alternatieven zon.

MERalternatief	Leefomgeving	LANDSCHAP						ECOLOGIE						BWA			
		Karakteristiek	Bestaande structuren en patronen	Cultuurhistorische waarden	Zichtbaarheid	Verdichting als aantasting	Maat en schaal	Mitigerende maatregelen	N2000	NNB	Akker- en weidevogels	Broedvogels	Wintervogels	Soortenbescherming	Bodem	Water	Archeologie
Oude zandontginningen	0	-	-	-	-	+	0	0	0	0	-	0	0	-	-	0	-
Jonge zandontginningen	0	-	+	0	-	-	+	-	0	0	-	0	0	-	-	0	-
Beekdalen	0	-	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	0	-	-	0	-
Bijzondere locaties	0	-	-	0	-	+	-	-	Geen beoordeling						-	0	-
																	Energieproductie

Deel C: Beschouwing

Hoofdstuk 8 Vergelijking alternatieven

8.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt per alternatief, zowel voor wind- als voor zonne-energie, een beschrijving gegeven van de verschillende milieueffecten en de positieve en negatieve eigenschappen van dat alternatief.

8.2 Alternatieven windenergie

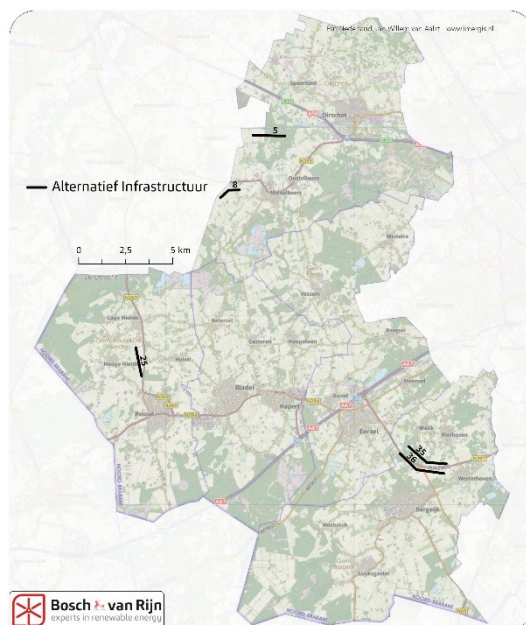
Zie voor de beoordeling per alternatief ook Tabel 26.

8.2.1 Alternatief Infrastructuur

De randvoorwaarde om enkel langs grootschalige infrastructuur te plaatsen zorgt dat er ruimte is voor een vijftal windparklocaties (ca. 18 windturbines), samen goed voor een opwekpotentie van ca. 1,0 PJ/jaar.

Dit alternatief scoort redelijk op het thema leefomgeving. Aandachtspunt is hierbij op projectniveau wel de cumulatie met wegverkeersgeluid.

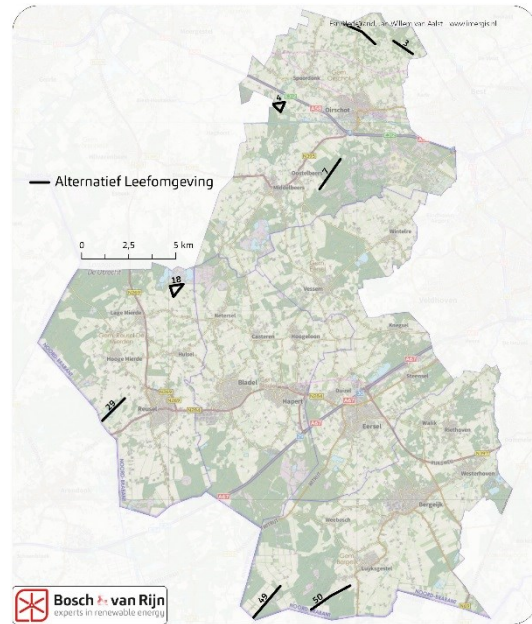
Landschappelijk is er aansluiting op bestaande landschappelijke structuren, omdat de grootschalige infrastructurele lijnen worden versterkt. De verschillende windparklocaties liggen op grote afstand van elkaar (met uitzondering van de lijnen 35 en 36, die aan weerszijden van de N397 ten noorden van Bergeijk).

8.2.2 Alternatief Leefomgeving

Wanneer windturbines enkel op grote afstand van woonkernen en recreatiegebieden worden geplaatst (> 1km) en er daarnaast 500 meter wordt aangehouden tot alle overige woonbebouwing (i.p.v. 400 meter zoals bij alle andere MER-alternatieven) is er ruimte voor 8 windparklocaties (ca. 29 windturbines), samen goed voor een opwekpotentie van ca. 1,6 PJ/jaar.

Dit alternatief scoort het beste op het thema leefomgeving; dit is ook te verwachten a.g.v. de strenge randvoorwaarden die dit alternatief kenmerken.

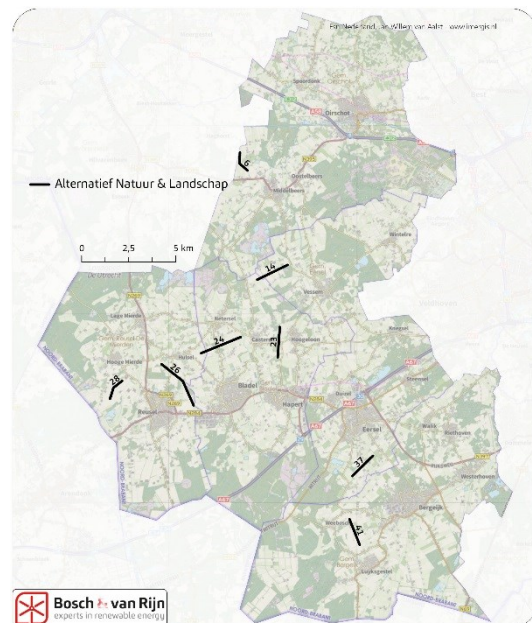
Landschappelijk scoort dit alternatief niet heel goed, doordat sommige opstellingen noodgedwongen 'vreemde' vormen hebben, en plaatsing ver van bewoning zorgt dat de windturbines in landschappelijk waardevolle gebieden komen.

Plaatsing ver van bewoning zorgt voor plaatsing dichtbij natuurgebieden. Dit komt ook tot uiting in de slechte score op dit milieuthema. Daarbij komt dat deze locaties overwegend ver van netwerkaansluitingen gelegen zijn.

8.2.3 Alternatief Natuur & Landschap

Als windturbines als randvoorwaarde krijgen dat zij op minimaal 500 meter van grote natuurgebieden moeten blijven en niet mogen overdraaien boven Natuurnetwerk Brabant is er ruimte voor 8 windparklocaties (ca. 27 windturbines), samen goed voor een opwekpotentie van ca. 1,5 PJ/jaar).

Doordat dergelijke gebieden vaak overlappen met de dichtbevolkte delen van de Kempengemeenten scoort dit alternatief op het thema Leefomgeving het slechtst van alle MER-alternatieven.

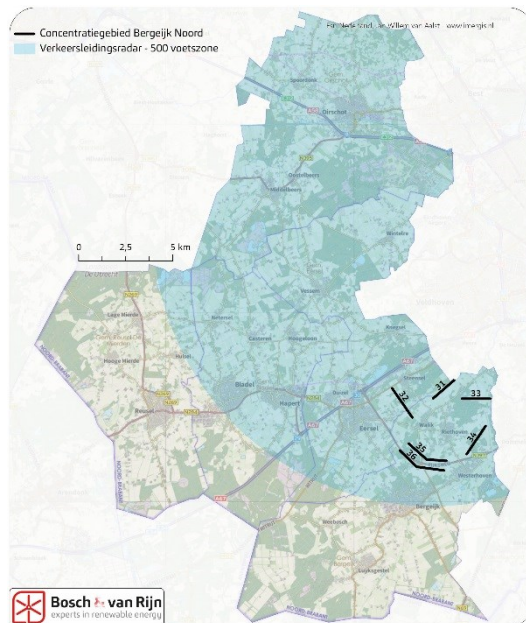

Landschappelijk scoort dit alternatief gemiddeld.
Op het milieuthema ecologie scoort dit alternatief naar verwachting goed.

8.2.4 Concentratiegebied Bergeijk Noord

Het concentratiegebied 'Bergeijk Noord' bestaat uit 6 bij elkaar in de buurt gelegen windparklocaties (ca. 23 windturbines), samen goed voor een opwekpotentie van ca. 1,3 PJ/jaar. Ondanks de naam is een deel van het concentratiegebied gelegen in de gemeente Eersel.

Door de ligging nabij een aantal dorpen scoort dit alternatief niet goed op het milieuthema 'Leef-omgeving'; met name als het gaat om het aantal woningen binnen 1000 meter van een windparklocatie.

Landschappelijk hebben concentratiegebieden het voordeel dat een groot deel van de Kempengemeenten gevrijwaard blijft van windturbines. Daar staat een grote landschappelijke belasting ter plaatse van het concentratiegebied tegenover.

Het alternatief scoort gemiddeld op het milieuthema ecologie.

Belangrijk aandachtspunt voor dit concentratiegebied is de Defensieradar: door de ligging binnen de 500-voetszone is de kans gering dat de maximale potentie van dit alternatief ook daadwerkelijk gerealiseerd kan worden.

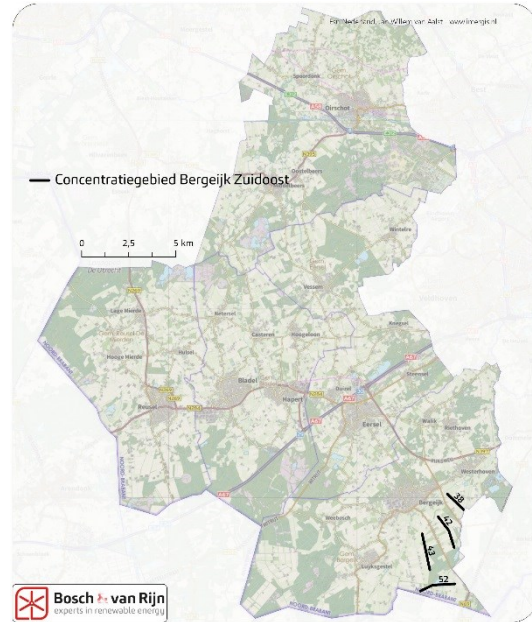
8.2.5 Concentratiegebied Bergeijk Zuidoost

Het concentratiegebied 'Bergeijk Zuidoost' bestaat uit 4 bij elkaar in de buurt gelegen windparklocaties (ca. 15 windturbines), samen goed voor een opwekpotentie van ca. 0,8 PJ/jaar.

Door de afwezigheid van dorpen scoort het alternatief goed op het thema Leefomgeving.

Landschappelijk hebben concentratiegebieden het voordeel dat een groot deel van de Kempengemeenten gevrijwaard blijft van windturbines. Daar staat een grote landschappelijke belasting ter plaatse van het concentratiegebied tegenover. In het geval van dit concentratiegebied geldt dat de negatieve invloed op de landschappelijke kernkwaliteiten het kleinst is van alle alternatieven, omdat het grootschalige, open landschap alhier het minst botst met de plaatsing van windturbines.

Het alternatief scoort redelijk op het milieuthema ecologie, al ligt windparklocatie 52 in een hotspot voor akker- en weidevogels, wat de score negatief beïnvloedt.

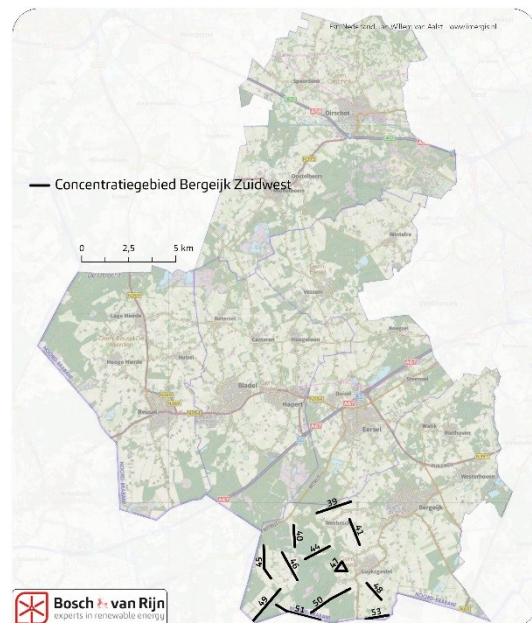

8.2.6 Concentratiegebied Bergeijk Zuidwest

Het concentratiegebied 'Bergeijk Zuidwest' bestaat uit 12 bij elkaar in de buurt gelegen windparklocaties (ca. 44 windturbines), samen goed voor een opwekpotentie van ca. 2,4 PJ/jaar. Daarmee is dit het MER-alternatief met de grootste opwekpotentie.

Het alternatief scoort relatief slecht op het thema Leefomgeving, hoewel de grote opwekpotentie dit enigszins verzacht in de relatieve beoordelingscriteria.

Landschappelijk hebben concentratiegebieden het voordeel dat een groot deel van de Kempengemeenten gevrijwaard blijft van windturbines. Daar staat een grote landschappelijke

belasting ter plaatse van het concentratiegebied tegenover. In het geval van dit concentratiegebied geldt dat met name de interferentie tussen de windparklocaties onderling tot een negatieve beoordeling leidt.

Ecologisch scoort dit alternatief slecht, mede door de ligging nabij grootschalige natuurgebieden.

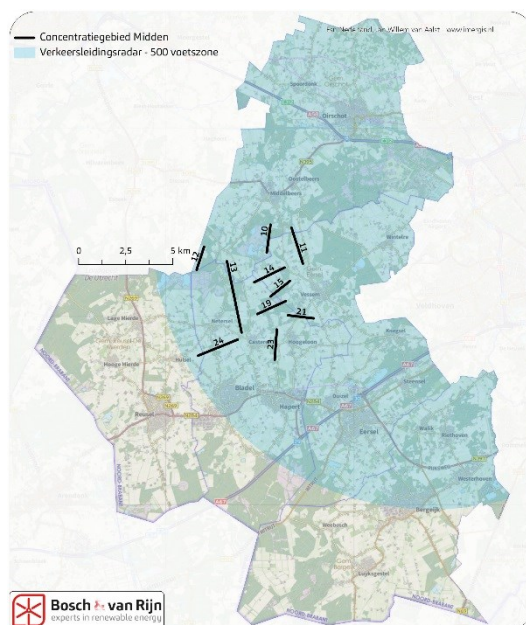
Aandachtspunt voor dit alternatief is de netinpassing: doordat het gebied afgelegen ligt en niet goed op het midden- en hoogspanningsnet is aangesloten is realisatie van de maximale potentie op korte termijn niet haalbaar.

8.2.7 Concentratiegebied Midden

Het concentratiegebied 'Midden' bestaat uit 10 bij elkaar in de buurt gelegen windparklocaties (ca. 35 windturbines), samen goed voor een opwekpotentie van ca. 1,9 PJ/jaar.

Het alternatief scoort slecht op het thema Leefomgeving.

Landschappelijk hebben concentratiegebieden het voordeel dat een groot deel van de Kempen gemeenten gevrijwaard blijft van windturbines. Daar staat een grote landschappelijke belasting ter plaatse van het concentratiegebied tegenover. Ook in dit alternatief is sprake van aanzienlijke interferentie tussen windparklocaties.

Ecologisch scoort dit alternatief slecht. Dit wordt mede veroorzaakt door windparklocatie 13, die grotendeels in nog te realiseren natuurnetwerk is gelegen.

Belangrijk aandachtspunt voor dit concentratiegebied is de Defensieradar: door de ligging binnen de 500-voetszone is de kans gering dat de maximale potentie van dit alternatief ook daadwerkelijk gerealiseerd kan worden.

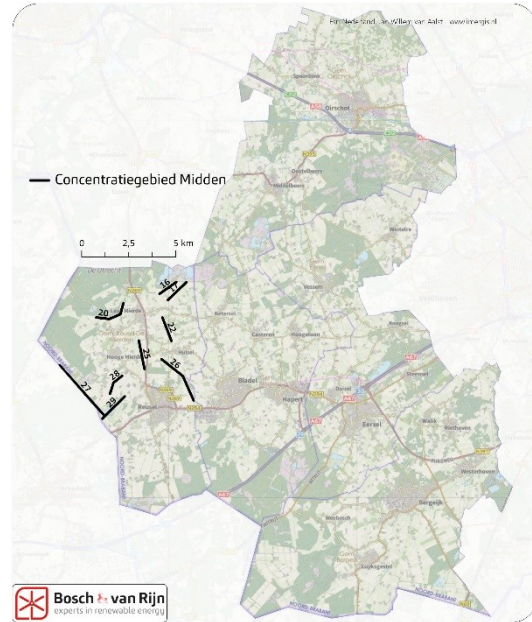
8.2.8 Concentratiegebied Reusel-de Mierden

Het concentratiegebied 'Reusel-de Mierden' bestaat uit 9 bij elkaar in de buurt gelegen windparklocaties (ca. 33 windturbines), samen goed voor een opwekpotentie van ca. 1,8 PJ/jaar.

Het alternatief scoort relatief slecht op het thema Leefomgeving.

Landschappelijk hebben concentratiegebieden het voordeel dat een groot deel van de Kempengemeenten gevrijwaard blijft van windturbines. Daar staat een grote landschappelijke belasting ter plaatse van het concentratiegebied tegenover. Van alle MER-alternatieven scoort dit alternatief het slechtst op het beoordelingscriterium 'Aansluiting op de bestaande landschappelijke structuur'.

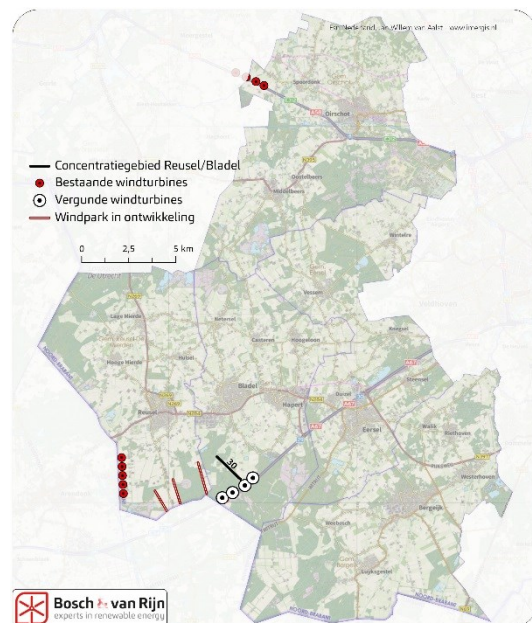
Ecologisch scoort dit alternatief slecht, mede door de ligging nabij grootschalige natuurgebieden.

8.2.9 Concentratiegebied Reusel/Bladel

Het concentratiegebied 'Reusel/Bladel' bestaat uit 1 windparklocatie (ca. 3 windturbines), die ca. 0,2 PJ/jaar kan opwekken. Het concentratiegebied bevat echter ook het bestaande windpark Laarakkerdijk, het vergunde windpark de Pals en het windpark in voorbereiding High Tech Agro Campus. Alles bij elkaar is de opwekpotentie van dit concentratiegebied ca. 1,1 PJ/jaar.

Aangezien enkel windparklocatie 30 onderdeel uitmaakt van het planMER is de beoordeling op het thema Leefomgeving zeer gunstig ten opzichte van de andere MER-alternatieven. Daarbij moet gerealiseerd worden dat het hier feitelijk slechts 1 windparklocatie betreft, met navenant lagere energieproductie. Aandachtspunt bij

eventuele vervolgonderzoeken in dit concentratiegebied is de cumulatie van effecten met bestaande en toekomstige windturbines.

Landschappelijk hebben concentratiegebieden het voordeel dat een groot deel van de Kempengemeenten gevrijwaard blijft van windturbines. Daar staat een grote landschappelijke belasting ter plaatse van het concentratiegebied tegenover. Windparklocatie 30 voegt relatief weinig landschappelijke belasting toe aan de huidige situatie (inclusief de geplande windturbines): het cluster bestaande uit VHTAC/de Pals bestaat uit 15 windturbines, waar 3 windturbines aan worden toegevoegd.

8.3 Individuele windparklocaties

Naast de beoordeling per alternatief is het voor windenergie ook leerzaam om een beoordeling per lijn uit te voeren.

Uit de beoordeling van de diverse milieuthema's volgt een scoretabel waaruit 3 beoordelingsklassen zijn te destilleren:

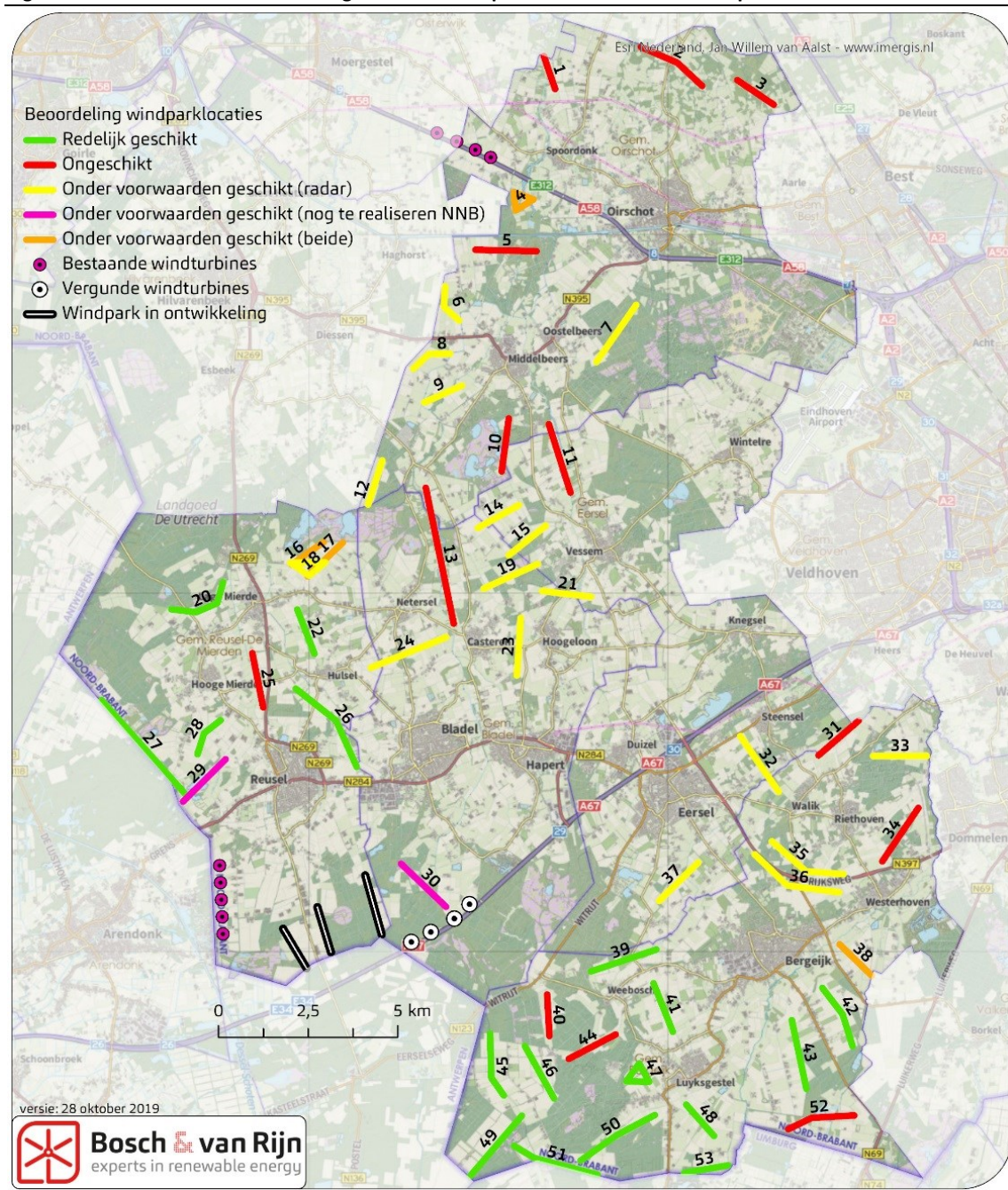
- Redelijk geschikt: windparklocaties die op basis van wet- en regelgeving realiseerbaar lijken. Alsnog kunnen individuele milieuthema's (zeer) negatief scoren.
- Onder voorwaarden geschikt: windparklocaties die slechts onder bepaalde voorwaarden realiseerbaar zijn; hierbij gaat het om
 - plaatsing in nog niet gerealiseerd NNB (wat slechts onder specifieke omstandigheden mogelijk is) of
 - plaatsing binnen de 500-voetszone rondom Eindhoven Airport (waar een strenge radartoets aan voorafgaat).
- Ongeschikt: windparklocaties die niet realiseerbaar zijn. Het gaat hierbij om lijnen die niet gerealiseerd kunnen worden zonder overdraai boven het Natuurnetwerk Brabant. (N.B. hoewel dergelijke locaties theoretisch mogelijk zijn (door bijvoorbeeld een herbegrenzing van het NNB of wijziging van de omgevingsverordening) zijn zijn duidelijk het minst kansrijk.

Onderstaande tabel en figuur tonen de verschillende windparklocaties met hun individuele beoordeling.

Tabel 42 Beoordeling milieueffecten per windparklocatie.

1	Locaties Windturbines	LEEFOMGEVING					LANDSCHAP				ECOLOGIE					BWA							Energieproductie (PJ/Jr)	Binnen 500-voetszone (radar)	Conclusie	
		Aantal windturbines	Aantal woningen binnen 500m	Aantal woningen binnen 1000m	Woningen<500m per GWh	Woningen<1000m per GWh	Aanwezigheid andere geluidsbronnen	Aansluiting op structuur	Herkenbaarheid	Invloed op kernkwaliteiten	Zichtbaarheid	Natura 2000-gebieden	Natuurnetwerk Brabant	Akker- en weidevogelgebied	Broedvogels	Wintervogels	Overige beschermde soorten	Bodem	Grondwater	Hemelwater	Waterkeringen	Waterberging				Archeologie
2	3	0	0	0	0	0	-	0	-	-	0	-	-	-	0	-	0	0	0	0	0	0	0	0,17	ja	Ongeschied
3	3	0	0	0	0	0	-	0	-	-	0	-	0	-	0	-	0	0	0	0	0	0	0	0,17	ja	Ongeschied
4	3	0	0	0	0	0	-	0	-	-	0	-	0	-	0	-	0	0	0	0	0	0	0	0,17	ja	Onder voorwaarden geschied
5	3	-	0	-	-	-	0	0	-	-	0	-	0	-	0	-	0	0	0	0	0	0	-	0,17	ja	Ongeschied
6	3	-	0	-	-	-	-	0	-	-	0	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,17	ja	Onder voorwaarden geschied
7	4	0	0	0	0	-	-	0	-	-	0	-	0	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0,22	ja	Onder voorwaarden geschied
8	3	-	0	-	-	-	-	-	0	-	0	0	0	-	0	-	0	0	0	0	0	0	0	0,17	ja	Onder voorwaarden geschied
9	3	-	-	-	-	0	-	0	-	-	-	-	0	0	0	-	0	0	0	0	0	0	-	0,17	ja	Onder voorwaarden geschied
10	3	0	0	0	-	-	-	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0	0	0	-	0,17	ja	Ongeschied
11	4	-	0	-	-	-	-	0	-	-	-	-	-	-	0	-	0	0	0	0	0	0	-	0,22	ja	Ongeschied
12	3	0	0	0	0	0	-	0	-	-	-	-	0	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0,17	ja	Onder voorwaarden geschied
13	7	-	-	-	-	0	-	0	-	-	-	-	0	-	0	-	0	0	0	0	0	0	-	0,39	ja	Ongeschied
14	3	-	0	-	-	-	-	0	-	-	0	-	0	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0,17	ja	Onder voorwaarden geschied
15	3	-	0	-	-	-	-	0	-	-	0	-	0	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0,17	ja	Onder voorwaarden geschied
16	3	0	0	0	0	0	-	0	-	-	-	-	-	-	0	-	0	0	0	0	0	0	-	0,17	ja	Onder voorwaarden geschied
17	3	0	0	-	0	0	-	0	0	-	-	-	-	-	0	-	0	0	0	0	0	0	0	0,17	ja	Onder voorwaarden geschied
18	3	0	0	0	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0	0	0	-	0,17	ja	Onder voorwaarden geschied
19	3	0	0	0	0	-	-	0	-	-	0	-	0	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0,17	ja	Onder voorwaarden geschied
20	3	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0	-	0	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0,17		Redelijk geschied
21	3	0	-	-	-	-	-	0	-	-	-	-	0	0	0	-	0	0	0	0	0	0	0	0,17	ja	Onder voorwaarden geschied
22	3	-	-	-	-	-	-	0	-	-	0	0	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,17		Redelijk geschied
23	3	-	-	-	-	-	-	0	-	-	0	-	0	0	0	-	0	0	0	0	0	0	0	0,17	ja	Onder voorwaarden geschied
24	3	-	-	-	-	0	-	0	-	-	0	-	0	0	0	-	0	0	0	0	0	0	0	0,17	ja	Onder voorwaarden geschied
25	3	-	-	-	-	-	-	0	-	-	-	-	0	-	0	-	0	0	0	0	0	0	0	0,17		Ongeschied
26	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	-	0	-	0	-	0	0	0	0	0	-	0	0,28		Redelijk geschied
27	3	0	0	0	0	0	-	0	0	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0,17		Redelijk geschied
28	3	-	0	-	-	0	-	-	-	-	0	0	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,17		Redelijk geschied
29	3	0	0	0	0	0	-	0	-	-	0	-	-	-	0	-	0	0	0	0	0	0	0	0,17		Onder voorwaarden geschied
30	3	0	0	0	0	-	-	0	-	-	0	-	-	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0,17		Onder voorwaarden geschied
31	3	0	-	-	-	-	-	0	-	-	-	-	-	-	0	-	0	0	0	0	0	0	0	0,17	ja	Ongeschied
32	4	-	-	-	-	-	0	0	-	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,22	ja	Onder voorwaarden geschied
33	3	0	-	-	-	0	-	0	-	-	0	-	0	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0,17	ja	Onder voorwaarden geschied
34	4	-	-	-	-	-	-	0	-	-	0	-	0	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0,22	ja	Ongeschied
35	4	0	-	0	-	-	+	-	-	-	0	-	0	-	-	-	0	0	0	0	0	-	0	0,22	ja	Onder voorwaarden geschied
36	5	-	-	-	-	-	+	-	-	-	0	-	0	-	-	-	0	0	0	0	0	-	0	0,28	ja	Onder voorwaarden geschied
37	3	-	-	-	-	0	-	0	-	-	0	-	0	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,17	ja	Onder voorwaarden geschied
38	3	0	-	-	-	0	-	0	-	-	0	-	-	-	0	-	0	0	0	0	0	0	0	0,17	ja	Onder voorwaarden geschied
39	4	-	-	-	-	0	-	0	-	-	0	-	0	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0,22		Redelijk geschied
40	3	0	0	-	0	0	-	0	-	-	0	-	0	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0,17		Ongeschied
41	3	-	-	-	-	0	-	0	0	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,17		Redelijk geschied
42	4	0	0	0	0	0	-	-	0	-	0	-	-	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0,22		Redelijk geschied
43	4	-	0	-	0	0	-	0	0	-	0	-	-	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0,22		Redelijk geschied
44	3	0	-	-	-	0	-	0	-	-	0	-	0	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0,17		Ongeschied
45	4	-	0	-	0	0	-	-	0	-	-	-	0	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0,22		Redelijk geschied
46	3	0	0	0	0	0	-	0	0	-	0	-	-	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0,17		Redelijk geschied
47	3	-	-	-	-	0	-	-	-	-	0	-	0	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0,17		Redelijk geschied
48	3	-	-	-	-	0	-	-	0	0	0	-	-	0	0	-	0	0	0	0	0	0	0	0,17		Redelijk geschied
49	4	0	0	-	0	0	-	0	-	-	0	-	-	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0,22		Redelijk geschied
50	3	-	-	-	-	0	-	-	-	-	-	-	0	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0,17		Redelijk geschied
51	4	0	0	0	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0,22		Redelijk geschied
52	4	-	0	-	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0	0	-	0	0,22		Ongeschied
53	3	-	0	-	0	0	-	0	0	-	-	-	0	0	0	0	-	0	0	0	0	0	0	0,17		Redelijk geschied

Figuur 83 Individuele beoordeling van de 53 windparklocaties binnen de Kempen.

Onderstaande tabel geeft, op basis van een schatting hoeveel windturbines er binnen elke windparklocaties passen en de rekenwijze uit paragraaf 5.10, een indicatie van de jaarlijkse energieproductie. Op deze manier kan de relatie met de duurzaamheidsdoelstelling (6,67 PJ/jr) worden gelegd.

Tabel 43 Geschatte jaarlijkse energieproductie, uitgesplitst per beoordelingsklasse voor windparklocaties.

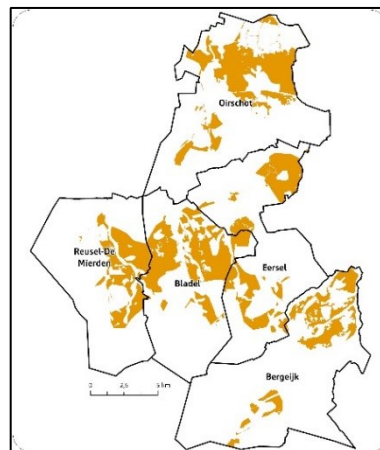
Beoordeling	Geschatte opwek
Alle 53 windparklocaties	10 PJ/jr
Ongeschikte locaties	• 3 PJ/jr
Onder voorwaarden geschikte locaties	• 4 PJ/jr
• Zowel radar als nog te realiseren NNB	○ 0,7 PJ/jr
• Alleen radar	○ 3,1 PJ/jr
• Alleen nog te realiseren NNB	○ 0,3 PJ/jr
Redelijk geschikte locaties	• 3 PJ/jr

8.4 Alternatieven zonne-energie

Hieronder wordt per MER-alternatief voor zonne-energie een beschrijving gegeven. Zie voor de beoordeling per alternatief ook Tabel 41. Voor wat betreft de milieuthema's leefomgeving, bodem, water en archeologie zijn de alternatieven niet onderscheidend.

8.4.1 Op oude zandontginning

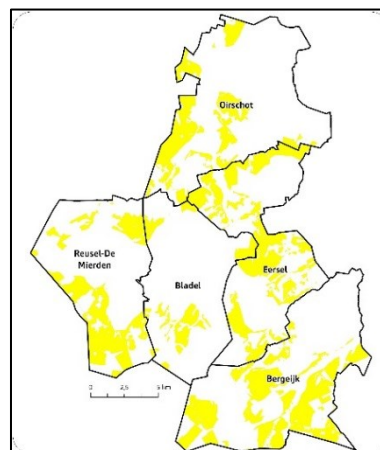
Een aanzienlijk deel van de Kempengemeenten is te kenmerken als oude zandontginning. De maximale potentie van zonneparken is derhalve aanzienlijk (19 PJ/jaar), maar de draagkracht van het landschap laat slechts een fractie hiervan toe: 0,3 – 0,7 PJ, afhankelijk van de grootte van de te realiseren zonneparken. Grootschalige zonneparken zijn niet te verenigen met dit landschapstype.

8.4.2 Op jonge zandontginning

Jonge zandontginningen hebben de grootste maximale potentie van alle alternatieven (29 PJ/jaar). De draagkracht van het -landschap zorgt dat slechts een klein deel hiervan daadwerkelijk gerealiseerd kan worden zonder het landschap teveel aan te tasten: max 2,2 PJ/jaar bij plaatsing van verspreide middelgrote zonneparken en zelfs 2,5 PJ/jaar als grote concentratiegebieden worden aangewezen.

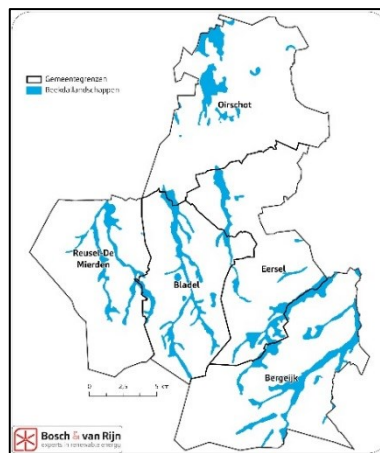
Landschappelijk zijn grootschalige zonneparken binnen de Kempengemeenten het beste met de jonge zandontginningsgebieden te verenigen.

8.4.3 *Beekdalen*

De voor de Kempen kenmerkende beekdalen zijn een belangrijk landschapselement waar grootschalige zonneparken niet goed mee te verenigen zijn.

Hoewel de maximale potentie (op basis van onbelemmerd ruimtegebruik) rond de 8 PJ/jaar ligt is er landschappelijk gezien weinig plaats voor grote zonneparken in de beekdalen.

8.4.4 *Op locaties met een bijzonder gebruik en landschappelijke uitstraling*

Het uitgangspunt van dit alternatief is dat het gebieden betreft die afwijken van hun omgeving. Het betreft voormalige vuilstorten die vanwege hun aard al als een afwijkend element in het landschap liggen. Het karakter van de locaties wordt niet wezenlijk veranderd door een transformatie naar zonnepark. Echter, veel van de gesloten vuilstorten zijn klein en gelegen in ongeschikte landschapstypes (zoals bos). Daarnaast hebben de meeste van deze locaties reeds een andere bestemming die niet samengaat met grootschalige opwek van zonne-energie. De draagkracht van de onbelemmerde delen van dit gebied is zeer gering (<0,1 PJ/jr).

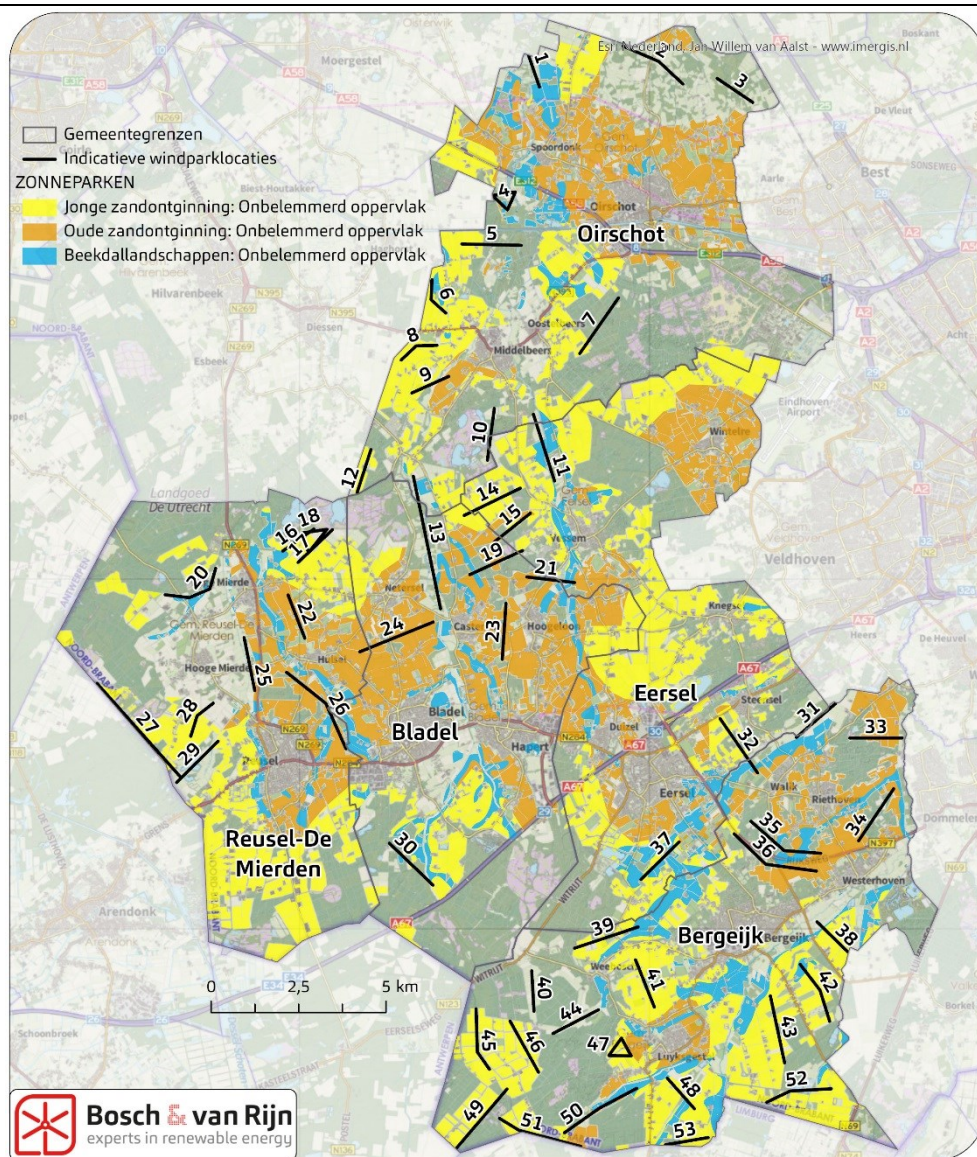
Hoofdstuk 9 Combinatie zon en wind

9.1 Voor- en nadelen

Over het algemeen is de combinatie van zonne- en windparken goed mogelijk: aanzien de ruimtelijke voorwaarden voor windturbines strenger zijn dan voor zonneparken geldt vaak dat op de locatie van een windpark ook een zonnepark mogelijk is. Daarnaast is het zo dat wind- en zonneparken niet op hetzelfde moment maximaal produceren (meestal waait het niet hard als de zon schijnt, en is het bewolkt als het hard waait), waardoor er een efficiëntieslag te maken valt op het gebied van de netaansluiting. Onderstaande figuur toont de ligging van beide:

Figuur 84 Ligging van de windparklocaties ten opzichte van gronden waar grootschalige zonneparken niet op voorhand zijn uitgesloten.

Er zijn vrijwel geen milieueffecten die optreden vanwege de combinatie van zonnen- en windparken, met twee uitzonderingen:

- gebieden die dicht belegd zijn met zonneparken reflecteren geluid beter, wat ervoor kan zorgen dat het geluid van windturbines verder reikt. Hieraan zijn in

dit planMER geen berekeningen uitgevoerd, maar dit is een aandachtspunt voor eventuele projectMERs die worden uitgevoerd voor gecombineerde zon- en windprojecten.

- De aanleg van zonneparken kan leiden tot veranderende vliegroutes van bepaalde vogels (bijvoorbeeld door verlies van foerageergebied). Als de nieuwe vliegroute door of langs windturbineparken gaat kan dit tot een verhoogd aantal aanvaringsslachtoffers leiden. Op het detailniveau van het planMER worden vliegroutes niet onderzocht. Op individueel projectniveau zal bij de milieuonderzoeken voor zowel wind- als zonneparken moeten worden gekeken naar cumulatieve effecten

Een voordeel van de combinatie van zonne- en windparken kan zijn dat zij gebruik maken van dezelfde verbinding met het elektriciteitsnet (cable pooling): dit heeft als nadeel dat als zowel zon als wind maximaal produceren niet alle stroom aan het net kan worden geleverd, maar het voordeel is dat minder capaciteit van de netbeheerder benodigd is, waardoor meer zonne- en/of windparken gerealiseerd kunnen worden. De momenten dat zowel zonne- als windparken maximaal produceren komen niet vaak voor (meestal waait het niet hard als de zon schijnt, en is het bewolkt als het hard waait).

Om in indruk te krijgen van de geschiktheid van locaties voor de realisatie van zowel zon als wind is in de tabel hieronder aangegeven hoeveel oppervlakte geschikt voor zonneparken aanwezig is binnen 500 meter van elke windparklocatie.

Tabel 44 Niet-belemmerd oppervlak voor grootschalige zonneparken in de directe omgeving van de windparklocaties (<500m).

Windparklocatie	Ruimte zon (ha.)	WP. Loc.	Ruimte zon	WP. Loc.	Ruimte zon
1	53	19	94	37	141
2	4	20	93	38	83
3	2	21	97	39	129
4	27	22	129	40	10
5	82	23	137	41	171
6	112	24	214	42	147
7	45	25	70	43	156
8	115	26	226	44	29
9	136	27	90	45	143
10	23	28	148	46	124
11	123	29	55	47	98
12	39	30	75	48	148
13	94	31	51	49	117
14	178	32	109	50	121
15	100	33	59	51	99
16	72	34	121	52	126
17	109	35	155	53	84
18	73	36	181		

N.B. Bij de hierboven gepresenteerde tabel is geen rekening gehouden met het betreffende landschapstype en de eventuele draagkracht daarvan; het betreft puur een indicatie op basis van de kaart met niet-belemmerde gebieden.

9.2 Combinatiealternatieven

Om te onderzoeken hoe de bijdragen van zonne- en windparken kunnen bijdragen aan de Kempische duurzaamheidsdoelstelling (6,67 PJ/jr) definiëren wij enkele 'combinatiealternatieven' die bestaan uit zowel wind- als zonneparken. Deze combinatiealternatieven zijn zo gekozen dat een breed scala aan mogelijke beleidskeuzes wordt gepresenteerd.

Zie onderstaande tabel voor een beschrijving:

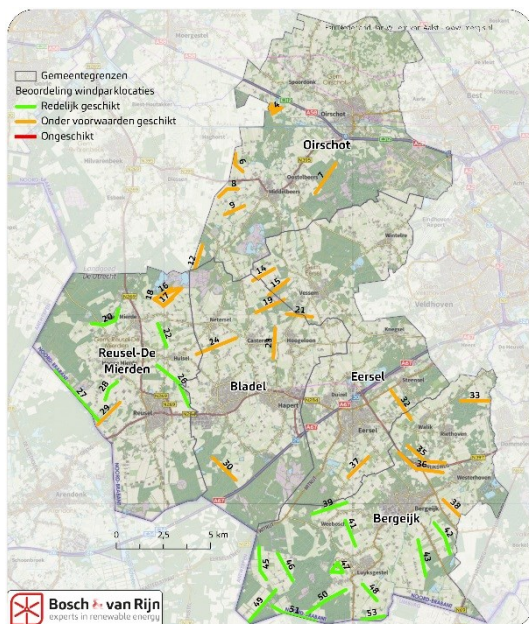
Tabel 45 **Overzicht van combinatiealternatieven van zon en wind**

Naam	Wind		Zon	Toelichting
C1	Alle realiseerbare windparklocaties.	+	Alleen op locaties met een bijzonder gebruik.	Een manier om enerzijds de maximale (realistische) potentie van windenergie te beschouwen, en anderszijds inzicht te geven in (het gebrek aan) de potentie van zon op andere locaties dan agrarische percelen. Windparklocaties die als 'ongeschikt zijn aangemerkt in paragraaf 8.3 blijven buiten beschouwing.
C2	Alleen 'redelijk geschikte' locaties	+	Alleen in combinatie met windturbines	Dit alternatief biedt inzicht in de mogelijkheid om verspreid liggende windparken te combineren met zonneparken. Hierbij worden windparklocaties die binnen de 500-voetszone van Eindhoven Airport vallen en windparklocaties die (deels) in nog te realiseren NNB liggen buiten beschouwing gelaten.
C3	3 specifieke voorkeurslocaties	+	Alleen in oude en jonge zandontginning, met afmetingen passend bij de schaal van het landschap.	Dit is het voorkeursalternatief. Zie voor een uitgebreide beschrijving Hoofdstuk 10.

9.2.1 Combinatiealternatief 1

De realiseerbare windparklocaties zijn op Figuur 83 als 'Redelijk geschikt' en 'Onder voorwaarden geschikt' aangemerkt (zie ook onderstaande figuur). Deze windparklocaties zijn samen goed voor een jaarlijkse energieproductie van 7 PJ³⁷.

³⁷ Dit is de som van de energieproductie van de individuele windparklocaties, zoals ook weergegeven in Tabel 42. Deze waarde is berekend op basis van het geschatte aantal windturbines in die lijn. Bij de sommatie zijn locaties 16 en 17 niet meegeteld, omdat deze overlappen met locatie 18.

Zoals beschreven in paragraaf 7.10.3 en eerder in het Haalbaarheids-onderzoek³⁸ is de potentie van zonneparken op locaties met bijzonder gebruik (voornamelijk voormalige vuilstorten) vrijwel verwaarloosbaar (minder dan 0,1 PJ/jaar). Daarmee kan gezegd worden dat het combinatiealternatief een potentie heeft van 7 PJ/jaar. In de praktijk zou dit betekenen dat vrijwel de gehele doelstelling met windenergie zou worden opgewekt.

Voordelen	Nadelen
Klein ruimtebeslag	Windenergie verspreid door de hele Kempen
Geen zonneparken op agrarische percelen nodig	Suboptimaal gebruik van het elektriciteitsnet.

9.2.2 Combinatiealternatief 2

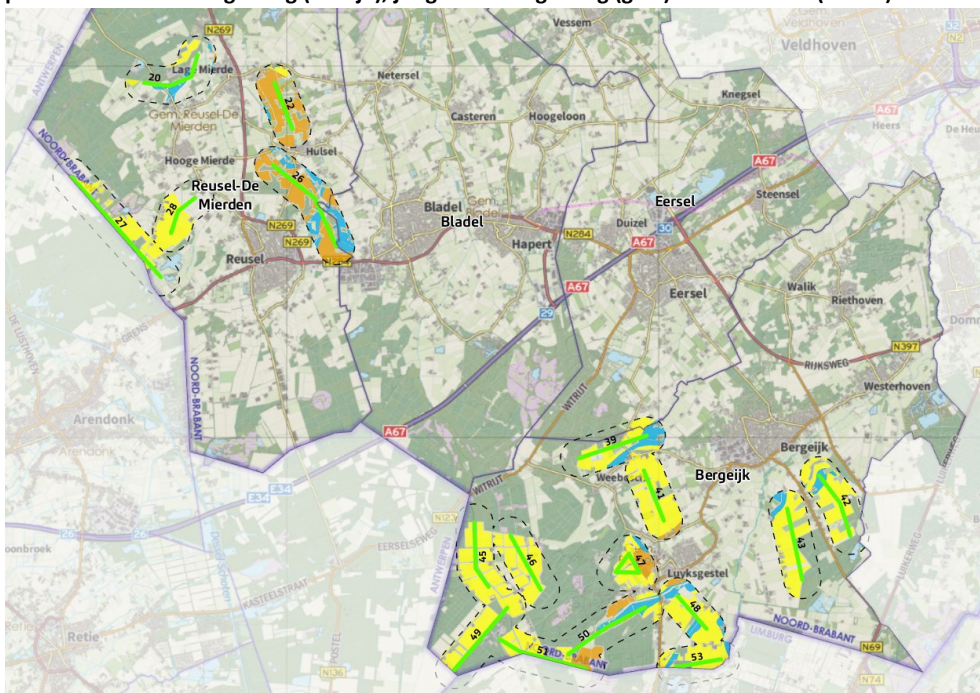
De windparklocaties die als 'Redelijk geschikt' zijn aangemerkt zijn samen goed voor 3 PJ/jr.

In Tabel 44 is per windparklocatie aangegeven hoeveel hectare zonnepark beschikbaar is in de directe omgeving (d.w.z. binnen 500 meter). Sommatie van deze oppervlakten voor de betreffende windparklocaties resulteert in een beschikbaar oppervlak van ca. 1400 hectare (5 PJ/jr) in jonge zandontginning, 365 ha. (1,3PJ/jr) in oude zandontginning en 256 ha. (1 PJ/jr) in beekdalen voor een totaal van ca. 2000 hectare (7,3 PJ/jr).³⁹ Onderstaande figuur toont de 'redelijk geschikte' windparklocaties, een zone van 500 meter daaromheen, met daarbinnen de onbelemmerde percelen.

³⁸ Haalbaarheidsonderzoek Grootschalige Wind- en Zonne-energie De Kempen, Pondera, oktober 2018.

³⁹ Het oppervlak van 2000 hectare ligt iets lager dan de som van de betreffende oppervlakten uit Tabel 44. Dit komt doordat sommige gebieden dubbel meegeteld zouden worden als de bijdrage van de individuele lijnen opgesteld wordt.

Figuur 85 Ligging van ‘redelijk geschikte’ windparklocaties en de mogelijkheden voor zon in de directe (<500m) omgeving. De kleur van de percelen komt overeen met het MER-alternatief voor zonneparken: oude zandontginning (oranje), jonge zandontginning (geel) en beekdalen (blauw).

N.B. deze inschatting van de potentie voor zonneparken houdt nog geen rekening met de draagkracht van het landschap.

Een combinatie van geschikte windturbinelocaties gekoppeld met grote zonneparken kan dus een significante bijdrage leveren aan de Kempische duurzaamheidsdoelstelling. Doordat de potentie hoger is dan de doelstelling hoeft in dit scenario niet alle wind en/of zon gerealiseerd te worden, maar kan nog een nadere selectie gemaakt worden.

Voordelen	Nadelen
Grote delen van de Kempen gevrijwaard	Extra milieubelasting binnen concentratiegebieden.
Goed gebruik van het elektriciteitsnet	Onevenredige verdeling tussen de Kempengemeenten.
Overdimensionering, waardoor de minst geschikte locaties alsnog kunnen afvallen.	Concentratiegebieden liggen ver van huidige netinfrastructuur.

Hoofdstuk 10 Voorkeursalternatief

10.1 Totstandkoming van het voorkeursalternatief

Het voorkeursalternatief (VKA) beschrijft op welke plekken de ontwikkeling van wind- en zonneparken de voorkeur heeft.

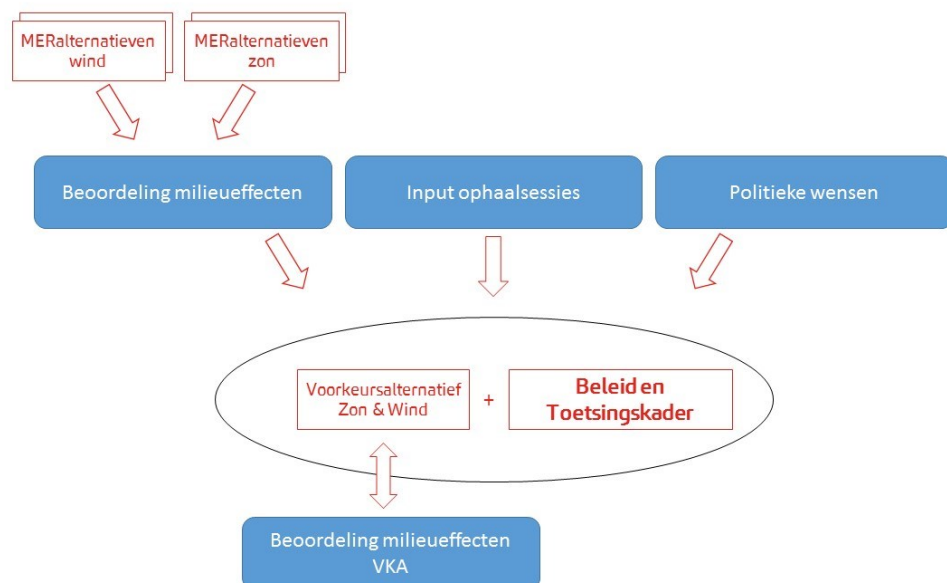
Deze voorkeur is ook onderdeel van het beleid- en toetsingskader.

Het VKA is gebaseerd op onderstaande pijlers:

- Milieu: de resultaten van de verschillende milieuthema's die in het MER zijn beschreven hebben een belangrijke rol gespeeld in de keuze van het VKA. Bijvoorbeeld: plaatsing van windturbines nabij woonkernen wordt zoveel mogelijk voorkomen.
- Draagvlak: zowel de input vanuit de diverse inspraaksessies die in de eerste helft van 2019 zijn georganiseerd als de zienswijzen die zijn ingediend op het voorlopige MER dat in het najaar van 2019 ter inzage heeft gelegen zijn meegewogen in de keuze van het VKA. Bijvoorbeeld: uit de sessies bleek dat de urgentie voor opwek van duurzame elektriciteit bekend was maar dat de ontwikkeling van zonne- en windparken alleen acceptabel is wanneer de opbrengsten op een eerlijke manier in de omgeving landen. Ook is er een voorkeur voor concentratie boven spreiding.
- Politiek: de vijf Kempengemeenten hebben een gezamenlijke klimaatdoelstelling, maar ook individuele wensen en belangen. Het VKA is een compromis waar alle vijf de gemeenten achter staan. Bijvoorbeeld: sommige gemeenten hebben een duidelijke voorkeur in welk deel van de gemeente windturbines mogelijk worden gemaakt.

Onderstaande figuur illustreert deze drie pijlers:

Figuur 86 Grafische weergave van de totstandkoming van het voorkeursalternatief.

10.2 Beschrijving van het voorkeursalternatief

Het VKA is in kortste zin samen te vatten als:

- Voorkeur voor concentratie en clustering.
- Bij voorkeur geen wind- en zonneparken in natuurgebieden.

In het beleid en toetsingskader wordt voor zonneparken ook gewerkt met een *zonneladder*, waarin een voorkeursvolgorde wordt aangegeven waar zonneparken mogen worden geplaatst. Deze zonneladder betreft meer een uitvoeringsstrategie dan een ruimtelijke keuze, waardoor deze in het MER verder niet wordt betrokken. De relatie van de zonneladder met de duurzaamheidsdoelstelling wordt in het beleid en toetsingskader kort toegelicht.

De paragrafen hieronder beschrijven voor wind- en zonneparken apart hoe de uiteindelijke voorkeur eruit ziet. Vervolgens wordt ook ingegaan op de combinatie van wind- en zonneparken.

10.2.1 VKA windenergie

Voor windenergie hebben de Kempengemeenten 3 ‘voorkeursgebieden’ aangewezen voor de ontwikkeling van windenergie. Windenergieprojecten buiten deze voorkeursgebieden hebben niet de voorkeur, maar zijn ook niet helemaal uitgesloten.

Er is bewust voor gekozen om in beleid- en toetsingskader geen indicatieve lijnen in te tekenen, zowel binnen als buiten de voorkeursgebieden. Het ontwerp van windparken moet in overleg met de omgeving tot stand komen en het is niet wenselijk om op voorhand al te veel te sturen. De milieueffecten van de windparklocaties zoals die in dit planMER zijn onderzocht zijn uiteraard wel een belangrijke basis voor de nadere beoordeling van de geschiktheid van parkontwerpen. Daarnaast geeft de inschatting van de energieproductie van de windparklocaties inzicht in de potentiële bijdrage aan de duurzaamheidsdoelstelling.

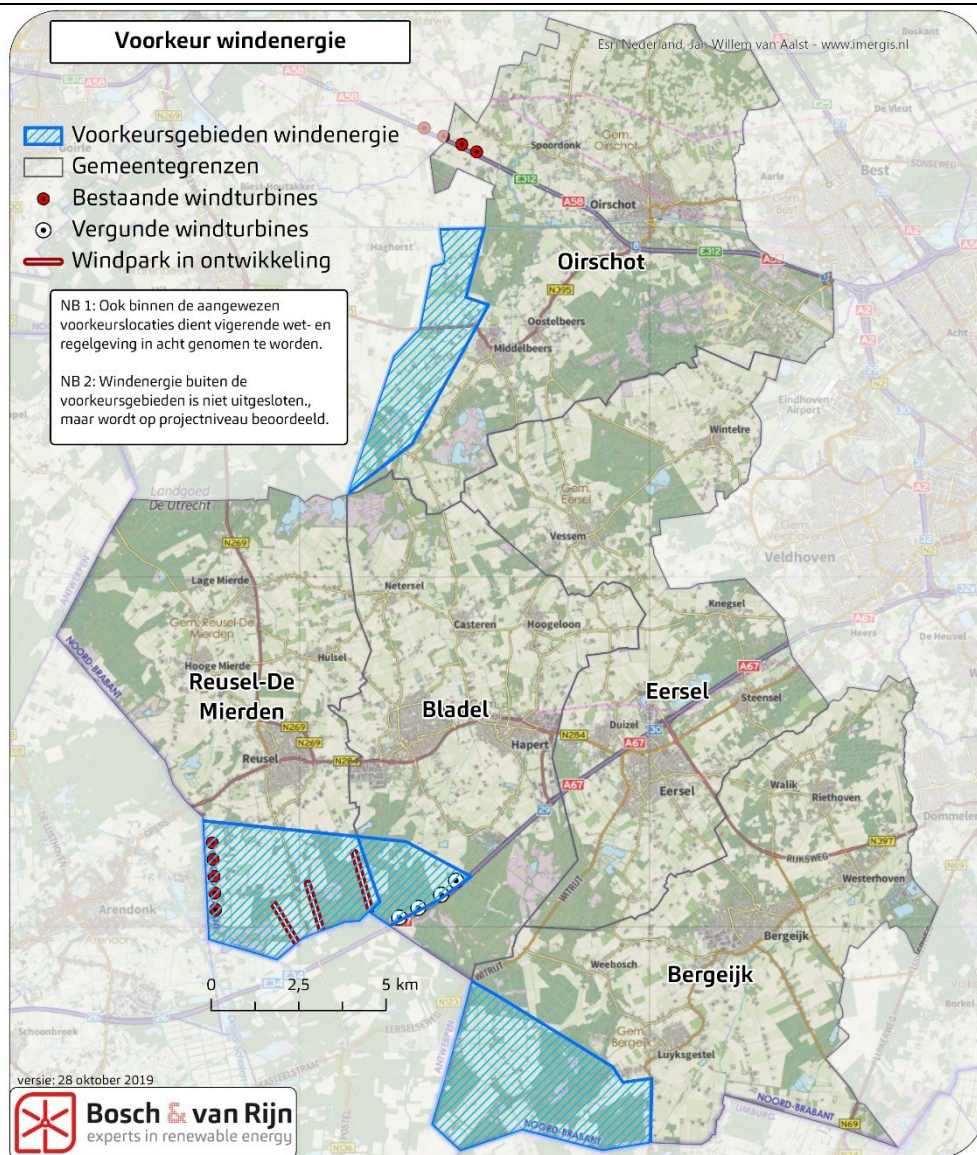
De voorkeursgebieden zijn hieronder kort beschreven; Figuur 87 toont de ligging van de gebieden.

- Een gebied in het zuidwesten van gemeente Oirschot.
 - Het gebied bevat de windparklocaties 6, 8, 9 en 12. Windparklocatie 5 valt deels ook binnen het gebied, maar door de ligging van deze lijn ten opzichte van het NNB is realisatie van deze lijn niet waarschijnlijk.
 - Het gebied komt niet overeen met een van de ‘concentratiealternatieven’. De ligging binnen de 500-voetszone betekent dat realisatie pas mogelijk is na een strenge beoordeling van de radarverstoring, en dit

ook kan betekenen dat sommige windturbines of windparklocaties niet gerealiseerd kunnen worden.

- Een gebied in het zuiden van de gemeenten Reusel – de Mierden en Bladel.
 - Het gebied komt in feite overeen met het concentratiealternatief 'Reusel-Bladel' en bestaat dus uit windparklocatie 30, het bestaande windpark Laarakkerdijk, het vergunde windpark De Pals en het windpark High Tech Agro Campus (in voorbereiding).
 - Windparklocatie 30 scoort goed op het milieuthema leefomgeving, door het geringe aantal woningen in de omgeving.
 - Op de thema's ecologie en landschap scoort dit gebied minder goed. Doordat binnen dit gebied al diverse andere windparken (komen te) staan is de toename van het negatieve effect echter beperkt.
 - De keuze voor deze locatie sluit aan bij de wens om windparken zoveel mogelijk te concentreren, waardoor een groter deel van de Kempen gevrijwaard kan blijven.
- Een gebied in het zuidwesten van de gemeente Bergeijk
 - Het gebied omvat de windparklocaties 45, 46, 49, 50 en 51. Daarmee is het voorkeursgebied grofweg half zo groot als het concentratie-alternatief 'Bergeijk Zuidwest'.
 - Op basis van de windparklocaties uit het MER passen er ca. 18 windturbines in het voorkeursgebied, met een geschatte jaarproductie van 1,0 PJ.

Figuur 87 Voorkeursgebieden windenergie. Het zuidwesten van Oirschot, het zuiden van Reusel – De Mierden en Bladel en het zuidwesten van Bergeijk.

10.2.2 VKA zonne-energie

Voor zonne-energie hebben de Kempengemeenten zich met name gebaseerd op de landschappelijke beoordeling. Hieruit volgt dat met name de jonge zandontginningsgebieden en in mindere mate de oude zandontginningsgebieden geschikt zijn voor zonneparken. Grote zonneparken, van 10 hectare of meer, zijn landschappelijk alleen in te passen in de jonge zandontginningsgebieden. In de oude zandontginningsgebieden passen middelgrote zonneparken (van 2 t/m 10 hectare) beter bij de maat en schaal van het landschap en de dorpen. Voor alle ontwikkelingen geldt dat op projectniveau ruim aandacht besteed moet worden aan landschappelijke inpassing.

Plaatsing in beschermde natuurgebieden, met name de Natura 2000-gebieden en het Natuurnetwerk Brabant, heeft niet de voorkeur, zowel vanuit ecologie, landschap als energieproductie (de meeste natuurgebieden in de Kempen zijn bossen, waar plaatsing van zonneparken minder efficiënt is door de schaduwwerking van de bomen).

Plaatsing in de beekdallandschappen is landschappelijk gezien ongewenst, omdat zonneparken hier qua maat en schaal niet goed op aansluiten.

In het landschappelijk rapport is ook een uitspraak gedaan over de draagkracht van het landschap. De draagkracht van een landschap is een manier om aan te duiden hoeveel hectare zonnepark kan worden gerealiseerd zonder dat de kenmerkende karakteristiek van dat landschap wordt aangetast.

Hieruit volgt een geschatte realistische potentie van 63-170 hectare binnen de oude zandontginningen en 175-650 hectare binnen de jonge zandontginningen.

Landschapstype	Draagkracht (ha.)	Realistische potentie
Oude zandontginning	63 - 170	0,2 – 0,6 PJ/jr
Jonge zandontginning	175 - 650	0,6 – 2,3 PJ/jr

(Zie Bijlage A voor een uitgebreide toelichting op de draagkracht van het voorkeursalternatief.)

10.3 Beoordeling van het voorkeursalternatief

10.3.1 Effecten op de leefomgeving

De belangrijkste effecten op de leefomgeving komen voort uit de windturbines. Daarom is voor het VKA dezelfde beoordeling gehanteerd als voor de overige (wind)MERalternatieven (beschreven in paragraaf 5.3). Hiertoe is het aantal woningen bepaald binnen 500 en binnen 1000 meter van de windparklocaties die binnen de voorkeursgebieden vallen. Het betreft windparklocaties 6, 8, 9, 12, 30, 45, 46, 49, 50 en 51.

Onderstaande tabel toont de beoordeling van het VKA ten opzichte van de andere MER-alternatieven.

Tabel 46 Beoordeling VKA op het thema 'Leefomgeving', in vergelijking met de overige MER-alternatieven. Omdat het effect van zonneparken op de leefomgeving gering is, is de methode voor windparken gehanteerd.

	Woningen <500m	Woningen <1000	Woningen <500m per GWh	Woningen <1000 per GWh	Aanwezigheid andere geluidsbronnen
Infrastructuur	70	763	0,25	2,77	-
Leefomgeving	37	385	0,08	0,87	-
Natuur & Landschap	168	2268	0,41	5,49	-
Concentratie - Bergeijk Noord	62	2876	0,18	8,17	-
Concentratie - Bergeijk Zuidoost	33	459	0,14	2,00	0
Concentratie - Bergeijk Zuidwest	140	1237	0,21	1,84	0
Concentratie - Midden	134	1482	0,25	2,77	-
Concentratie - Reusel - De Mierden	105	1173	0,21	2,32	-
Concentratie - Reusel/Bladel	3	7	0,07	0,15	-
Overig	24	215	0,26	2,34	0
VKA (3 voorkeursgebieden)	119	486	0,24	0,96	-
Bestaande/geplande windturbines*	24	58	0,1	0,23	-

De bestaande en geplande windturbines in het voorkeursgebied in het zuiden van Reusel – De Mierden en Bladel zijn apart meegenomen, omdat deze onderdeel uitmaken van hetzelfde gebied, maar met een andere status. Het betreft hierbij zowel de bestaande windturbines van WP Laarakkerdijk, de reeds vergunde windturbines van De Pals als de geplande windturbines van windpark High Tech Agro Campus.

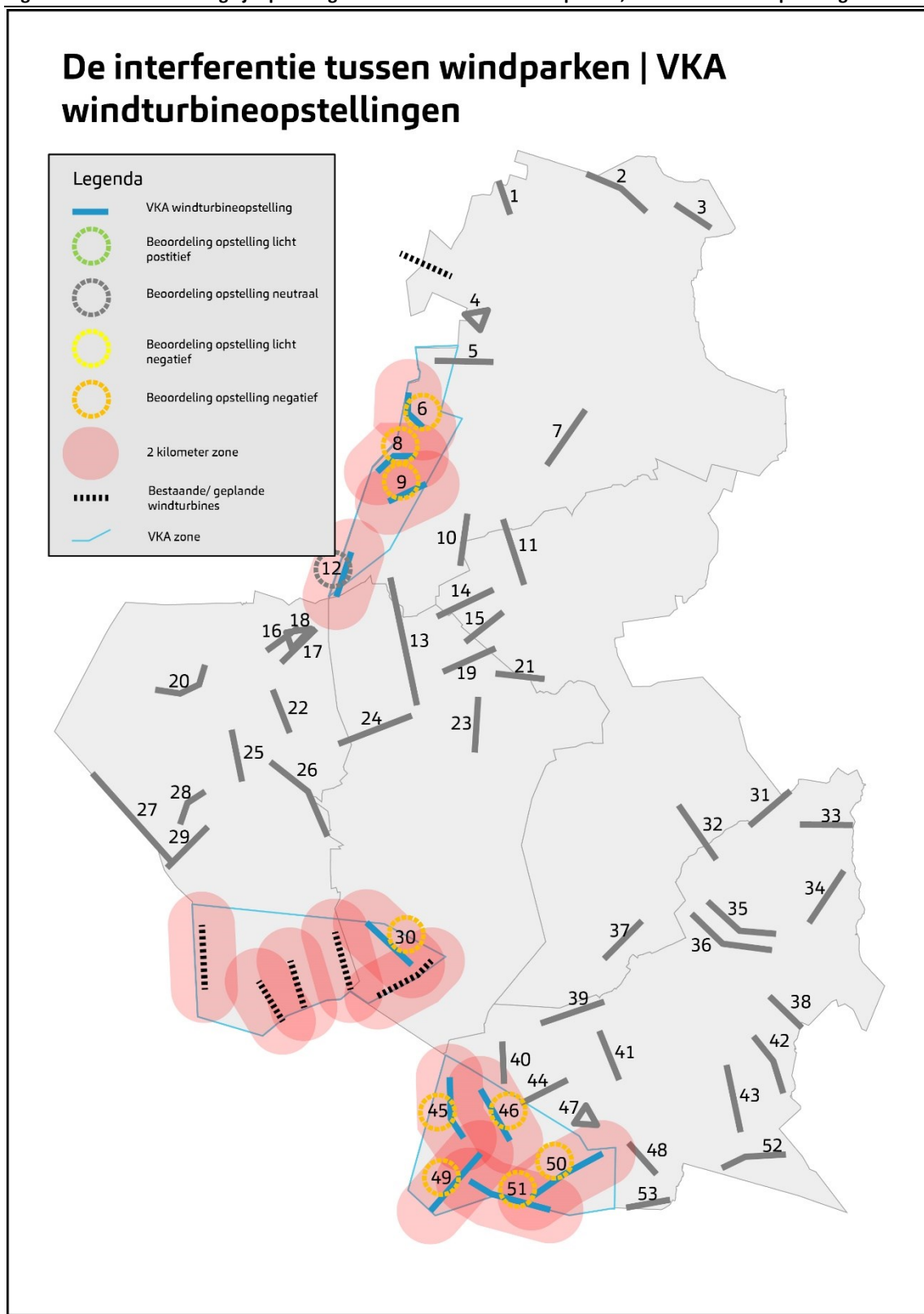
10.3.2 Landschap en cultuurhistorie

10.3.2.1 Windenergie

De landschappelijke beoordeling van het VKA windenergie bouwt voort op de individuele beoordeling van de windparklocaties die binnen de voorkeursgebieden vallen.

De beoordeling van het criterium 'interferentie' is opnieuw bepaald, conform de methode zoals beschreven in paragraaf 5.4.7. Er is daarbij vanuit gegaan dat alle opstellingen binnen deze gebieden worden gerealiseerd. Vervolgens is gekeken in hoeverre interferentie plaatsvindt tussen de opstellingen en met bestaande, vergunde of geplande windturbineparken in de omgeving. Om een beoordeling te kunnen doen is er vanuit gegaan dat er interferentie plaatsvindt binnen een straal van 2 kilometer. Bij de beoordeling van de individuele lijnopstellingen is alleen gekeken of de betreffende lijnopstelling interfereert met een andere lijnopstellingen uit het VKA. Onderstaande figuur toont de interferentie tussen windparklocaties binnen het VKA.

Figuur 88 Beoordeling lijnopstellingen interferentie tussen windparken, VKA windturbineopstellingen.

Onderstaande tabel toont de beoordeling van het VKA op de relevante criteria zoals uiteengezet in paragraaf 5.4.12.

Het betreft feitelijk een middeling van de effectbeoordeling van de betreffende windparklocaties (te weten 6, 8, 9, 12, 30, 45, 46, 49, 50 en 51).

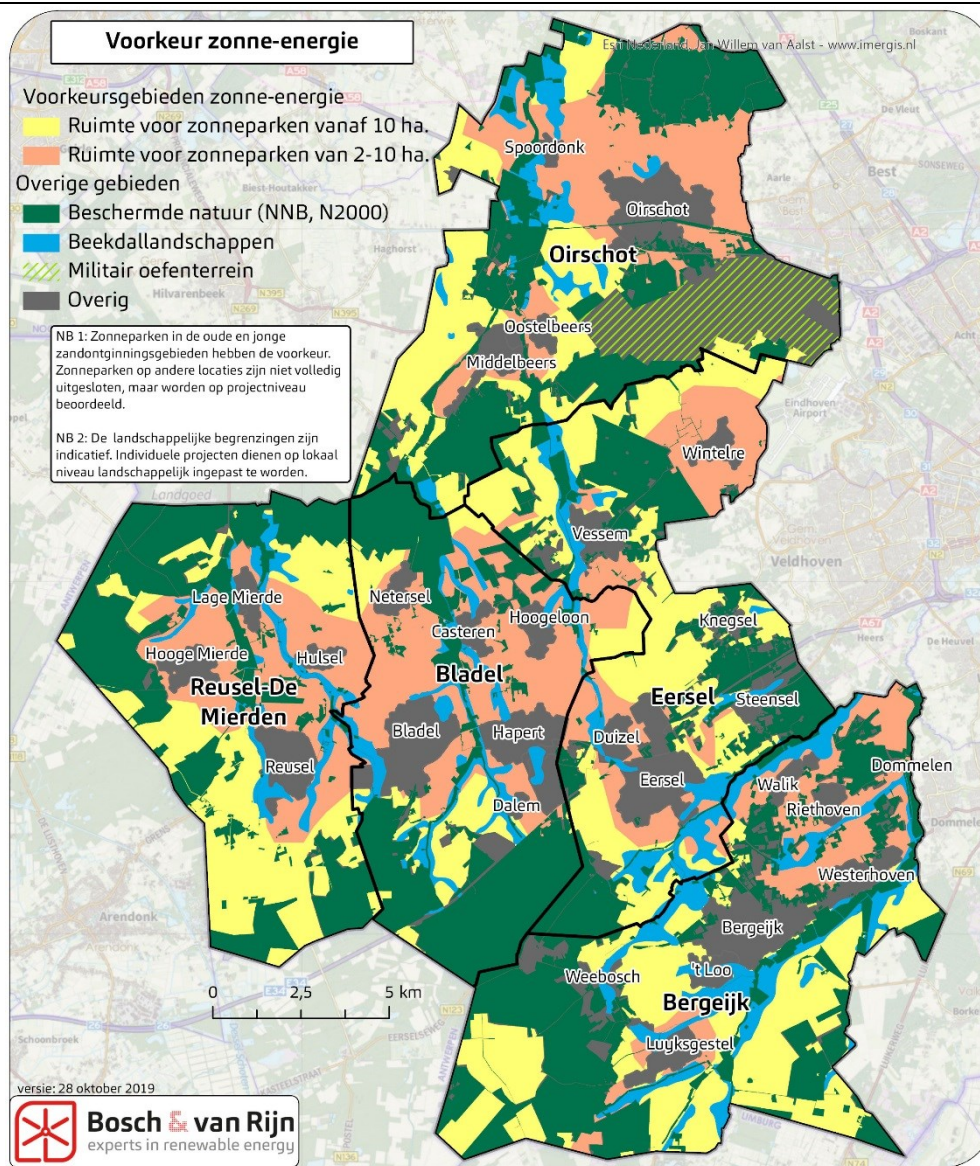
Tabel 47 Beoordeling VKA op het thema 'Landschap' v.w.b. windenergie, in vergelijking met de overige MER-alternatieven.

Alternatieven:	Interferentie windparken	Aansluiting structuur	Invloed op kern-kwaliteiten	Zichtbaarheid
Infrastructuur	0	0	-	--
Leefomgeving	-	-	--	-
Natuur & Landschap	0	-	-	--
Concentratie – Bergeijk Noord	-	0	-	--
Concentratie – Bergeijk Zuidoost	--	-	-	-
Concentratie – Bergeijk Zuidwest	--	-	-	--
Concentratie – Midden	--	-	-	--
Concentratie – Reusel /Bladel	--*	--	--	-
Concentratie – Reusel – De Mierden	--	-	-	--
Overig	0	-	-	-
VKA	--	-	-	--

10.3.2.2 Zonne-energie

De landschappelijke beoordeling van het VKA zonne-energie is uitgevoerd door het bureau Roenom. In deze paragraaf wordt een samenvatting gegeven van de beoordeling van het VKA zonne-energie. De volledige beoordeling is terug te vinden in hoofdstuk 9 van Bijlage A.

Figuur 89 Voorkeursgebieden zonneparken binnen de Kempengemeenten.

Het voorkeursalternatief wordt beoordeeld aan dezelfde zeven beoordelingseffecten als de vier alternatieven voor zonne-energie. Hierbij is primair gekeken naar de effecten van het toevoegen van grootschalige zonneparken op het landschap. Zonneparken worden toegestaan in de oude- en jonge zandontginningen. De beschrijving en beoordeling gaan daarom op beide landschapstypen in.

Beoordeling karakteristiek

Is de uitstraling van een zonnepark passend bij het karakter en de aard van het landschapstype/het alternatief?

De Kempengemeenten liggen in een hooggewaardeerd landschap met veel toeristische kwaliteiten. Dit blijkt wel uit de vele natuurgebieden en cultuurhistorisch waardevolle gebieden. De toevoeging van zonneparken is daarom als minder passend beoordeeld.

Beoordeling bestaande structuren en patronen

Zijn opstellingen passend te maken in de bestaande structuren en patronen?

Landschappen met onregelmatige en kleinere patronen scoren het laagst, omdat het netjes uitlijnen van zonneparken op de randen hier moeilijker of onmogelijk is. Meer rationele en grootschalige patronen scoren positief. De hoogste score is voor landschappen die grootschalig, rationeel en meer zuid-gericht zijn. Als totaal scoort het voorkeursalternatief daarom neutraal.

Beoordeling cultuurhistorische waarden*Komen bijzondere cultuurhistorische waarden onder druk te staan door het toevoegen van zonneparken?*

De toevoeging van zonneparken wordt niet gezien als verrijking van cultuurhistorische waarden. Met name de oude zandontginningen vertegenwoordigen waarden. De jonge zandontginningen zijn minder waardevol. De combinatie is daarom als enkel negatief beoordeeld.

Beoordeling zichtbaarheid*Is het wenselijk dat een zonnepark zichtbaar is in dit landschap?*

Voor kwalitatief hoogwaardige landschappen betekent een zichtbaar zonnepark een grotere aantasting, dan voor landschappen zonder hoge kwaliteit. In de oude zandontginningen is het wenselijk dat zonneparken, vanwege de kwaliteiten van dit landschapstype, nergens zichtbaar zijn. De jonge zandontginningen kennen minder hooggewaardeerde kwaliteiten, maar zijn vaak zichtbaar vanuit de andere gebieden, waaronder bossen, heide, beekdalen en de oude zandontginningen. Door hun open karakter kunnen zonneparken hier mogelijk ook gezien worden vanuit de omliggende gebieden.

Beoordeling aantasting door verdichting*Is verdichting van het landschap een aantasting van de kwaliteit van het landschap?*

De Kempengemeenten kennen over het algemeen gesloten en half-gesloten landschappen, waar verdichting gemiddeld genomen geen aantasting is. In de oude zandontginningen is aantasting door verdichting niet aan de orde en kan verdichting in sommige gevallen zelfs positief zijn voor de karakteristiek. Voor het meest open gebied van de Kempengemeenten, de jonge zandontginningen, kan verdichting gezien worden als een aantasting. Omdat de jonge zandontginningen niet beleidsmatig aangewezen zijn als *waardevol open te houden gebied* en de aantasting niet overal sterk nadelig is, zijn de jonge zandontginningen beoordeeld met enkel negatief. De combinatie van deze twee scoort derhalve neutraal.

Beoordeling maat en schaal*Passen grotere zonneparken bij de maat en schaal van het landschap?*

Voor de oude zandontginningen wordt ingezet op zonneparken van 2 tot 10 hectare. Dit is een maat die goed past bij de maat en schaal van het landschap, omdat de kavels in de oude zandontginningen een vergelijkbare maat hebben. De jonge zandontginningen zijn grootschaliger en hier wordt ingezet op die grotere schaal door zonneparken groter dan 10 hectare toe te staan. Hier past de maat en schaal van het landschap dus ook bij de voorgestelde zonnepark grootte. Binnen de voorkeursgebieden voor windenergie lijken kansen aanwezig voor combinatiemogelijkheden voor wind en zon. Hier liggen mogelijkheden voor het grootschalig opwekken van hernieuwbare energie en lijkt ruimte te worden gegeven voor het aanpassen van het landschap tot energielandschappen.

Beoordeling mitigerende maatregelen

Zijn er effectieve mitigerende maatregelen mogelijk?

In de oude zandontginningen zijn veel mogelijkheden voor het toepassen van streekeigen randen als landschappelijke inpassing van zonneparken. Toch scoort dit niet positief, omdat in de oude zandontginningen het beeld van een zonnepark storend is en de beplantingsranden de eerste jaren nog niet volgroeid zijn en 's winters in veel gevallen transparanter worden. In de jonge zandontginningen ligt het toepassen van dichte randen genuanceerd. Dichte randen komen slechts beperkt voor. Het overgrootste deel van de randen is laanbeplanting zonder onderbegroeiing, wat

halfopen is. Dichtere beplanting kan toegepast worden in delen van de jonge zandontginningen, maar het overal toepassen zou te veel verdichting van het landschap betekenen.

Onderstaande tabel toont de beoordeling van de VKA zonne-energie op de zeven verschillende beoordelingseffecten, waarbij ter vergelijking ook de overige MERalternatieven uit paragraaf 7.4.7 zijn herhaald.

Tabel 48

Beoordeling VKA op het thema 'Leefomgeving' v.w.b. zonne-energie, in vergelijking met de overige MER-alternatieven.

Alternatief	Karakteristiek	Bestaande structuren en patronen	Cultuurhistorische waarden	Zichtbaarheid	Verdichting als aantasting	Maat en schaal	Mitigerende maatregelen
Oude zandontginningen	--	-	-	--	+	0	0
Jonge zandontginningen	-	+	0	-	-	+	--
Beekdalen	--	-	--	--	0	--	0
Locaties bijzonder gebruik	-	--	0	-	+	--	-
VKA	-	0	-	--	0	++	-

Voor het bepalen van de draagkracht van het voorkeursalternatief is dezelfde methode gehanteerd als bij de beoordeling van grootschalige zonneparken in de gehele Kempengemeenten (Spreiding, Concentratie en Bij-de-erven). Voor het deel oude zandontginningen is het scenario concentratie niet meegenomen, omdat de zonneparken hier maximaal 10 hectare groot mogen worden. Voor de jonge zandontginningen is het scenario bij de erven niet meegenomen, omdat hier zonneparken groter dan 10 hectare voorzien zijn.

Hieronder worden enkel de resultaten gepresenteerd:

Draagkracht oude zandontginningen VKA			
Plaatsingsstrategie	Gemiddelde oppervlakte	Aantal	Totaal oppervlakte
Spreiding	5 – 10 ha	15 – 25x	75 – 190 ha
Bij de erven	1 – 2 ha	50 – 100x	50 – 150 ha

<i>Gemiddeld</i>			<i>63 – 170 ha</i>
------------------	--	--	--------------------

Draagkracht jonge zandontginningen VKA			
Plaatsingsstrategie	Gemiddelde oppervlakte	Aantal	Totaal oppervlakte
Spreiding	50 – 300 ha	3 – 4x	150 – 700 ha
Bij de erven	10 – 20 ha	20 – 40x	200 – 600 ha

<i>Gemiddeld</i>			<i>175 – 650 ha</i>
------------------	--	--	---------------------

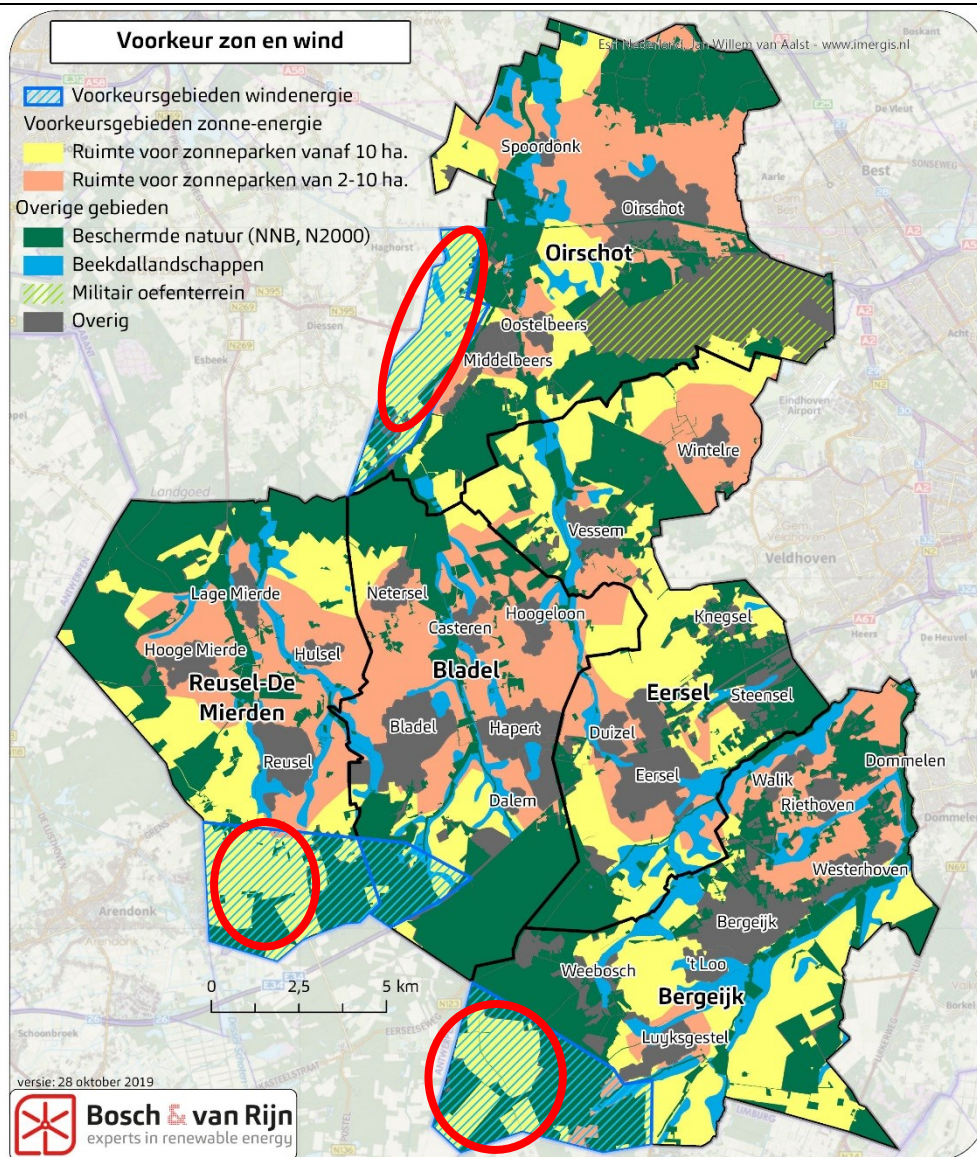
De gemiddelde uitkomsten van beide tabellen kunnen bij elkaar opgeteld worden om tot de totale draagkracht van het voorkeursalternatief te komen. De keuzes in het voorkeursalternatief bieden namelijk de ruimte om de strategieën door elkaar heen te gebruiken. In de oude zandontginningen kunnen dus erf-gebonden kleinschalige zonneparken komen en middelgrote zonneparken die qua maat zijn afgestemd op bijvoorbeeld het aanliggende dorp. In de jonge zandontginningen is ruimte voor middelgrote zonneparken afgestemd op de kavelmaten van 10 tot 20 hectare en voor de concentratie van zeer grote zonneparken in grotere landschappelijke ruimtes.

10.3.2.3 Kansen voor energielandschappen

Binnen de voorkeursgebieden voor windenergie lijken kansen aanwezig voor combinatiemogelijkheden voor wind en zon. Hier liggen mogelijkheden voor een alternatieve denkrichting, anders dan het toepassen van alleen gebiedseigen randen, voor het inpassen van grootschalige zonneparken. Namelijk het bewust omvormen van een bestaand agrarisch landschap tot een energielandschap. Het bestaande beeld wordt daarbij losgelaten om plaats te maken voor een nieuwe ontwikkeling. De landschappelijke ruimtes binnen de voorkeursgebieden voor windenergie zijn hier groot genoeg voor.

Deze energielandschapsgedachte biedt de ruimte om breder te kijken dan alleen zonneparken. Een landschap waar nu wordt gestart met de huidige technieken en ruimte is voor toekomstige energieoplossingen. Daarnaast geeft het de ruimte om elementen aan het landschap toe te voegen die minder gebruikelijk zijn, bijvoorbeeld om het energielandschap aan het zicht van omwonenden te onttrekken. Dit kan doormiddel van bijvoorbeeld grondwallen of gebouwde randen.

Figuur 90 Voorkeursgebieden windparken en zonneparken binnen de Kempengemeente. Potentiële energielandschappen zijn met rode ovaal aangemerkt.

Het veranderen van een gebied in een energielandschap hoeft niet te betekenen dat het bestaande landschap genegeerd kan worden. Het bestaande landschap kan aanleiding zijn voor het structureren en ordenen van het energielandschap. Ook bij een energielandschap is het wenselijk dat het afgestemd wordt op de maat en schaal van het landschap en het niet over de grenzen van landschappelijk samenhangende gebieden wordt geplaatst

10.3.3 Ecologie

Het voorliggend rapport dient louter en alleen om gebieden voor windenergie en zonne-energie binnen de Kempengemeenten te vergelijken. Dit rapport geeft alleen een eerste indicatie van mogelijke effecten en kan niet gebruikt worden als onderbouwing van specifieke locaties voor wind- of zonne-energie. Voor ieder concreet project dient een locatiespecifiek ecologisch onderzoek te worden verricht.

In onderstaande tabel zijn de scores van de beoordelingscriteria voor het VKA onder elkaar gezet. Er is gescoord op de zes beoordelingscriteria: Natura 2000, Natuurnetwerk Brabant, Akker- en weidevogelgebieden, Broedvogels, Wintervogels en Overige beschermde soorten. Hoewel de beoordelingscriteria voor wind- en zonneparken van elkaar verschillen, staan deze toch onder elkaar. De scores van het VKA voor wind zijn echter niet te vergelijken met de scores van het VKA voor zon.

Tabel 49 Beoordeling VKA op het thema 'ecologie' v.w.b. wind- en zonne-energie. Voor een vergelijking met de overige MER alternatieven wordt verwezen naar paragrafen 5.5.4 en 7.5.4.

Alternatief	N2000	NNB	A&W-vogelgebieden	Broedvogels	Wintervogels	Soorten
Deel A: Windenergie						
Concentratie - Oirschot	-	-	0	-*	0*	--
Concentratie - Bladel/Reusel	0	--	-	--	--	--
Concentratie - Bergeijk Zuid	-*	-	--	--	--	--
Deel B: Zonne-energie						
Oude zandontginningen	0	0	-	0	0	-
Jonge zandontginningen	0	0	-	0	0	-

* Bij één afwijkende beoordeling wordt deze niet als worst-case overgenomen

Voor de alternatieven voor windenergie zijn duidelijke verschillen binnen het VKA. Zo is te zien dat de concentratie Oirschot het beste scoort van de concentratiegebieden.

Binnen het VKA voor zonne-energie zijn er geen duidelijke verschillen tussen de twee verschillende zongebieden. Echter zijn er binnen ieder alternatief betere en mindere locaties voor de realisatie van zonneparken. Vanwege het feit dat de alternatieven dusdanig groot (in oppervlakte) zijn, is dit op planMER-niveau niet duidelijk waarneembaar. De effecten van zonneparken op ecologie zijn minder onloochenbaar dan bij windenergie, er vallen namelijk geen slachtoffers tijdens de gebruiksfase. Wel zal per concreet project, middels een ecologische quick scan, de effecten op de natuur in kaart moeten worden gebracht.

In het vigerende beleid van de provincie Noord-Brabant is de realisatie van wind- en zonne-energie binnen de begrenzing van het Natuurnetwerk Brabant uitsloten (incl. overdraai). Op projectniveau is echter herbegrenzing van het Natuurnetwerk Brabant een mogelijkheid. Daarnaast hebben de Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant het concept van de Interim omgevingsverordening vastgesteld. Hierin wordt de ontwikkeling van zon- en windenergie in Natuurnetwerk Brabant onder bepaalde voorwaarden mogelijk. De besluitvorming (door Provinciale Staten) vindt naar alle waarschijnlijkheid eind oktober 2019 plaats.

Door de uitspraak van de Raad van State op 29 mei 2019 is de Programmatische Aanpak Stikstof onderuitgegaan. Dit heeft tot gevolg dat de drempelwaarde van

0,05 mol/ha/jaar niet meer geldig is voor Natura 2000-gebieden. Voorheen vielen duurzame energie initiatieven zoals wind- en zonneparken vaak onder deze vrijstellingsgrens van 0,05 mol/ha/jaar. Sinds de uitspraak van de Afdeling is een vergunning noodzakelijk bij een rekenresultaat hoger dan 0,00 mol/ha/jaar. Een vergunning kan verleend worden indien de kritische depositiewaarde nog niet bereikt is, een ecologische onderbouwing opgesteld wordt dat er geen negatieve effecten optreden en/of er gebruik gemaakt wordt van saldering.

Daarnaast werkt de Rijksoverheid op dit moment aan nieuwe beleidsregels om een nieuwe drempelwaarde in te voeren voor projecten met een tijdelijk karakter en met relatief lage emissies. De verwachting is dat hierover in het begin van 2020 duidelijk geschapen wordt.

Gezien de tijdelijkheid en de relatief lage emissies die tijdens de aanlegfase van duurzame energieprojecten worden uitgestoet, zijn de effecten beperkt en is de verwachting dat dergelijke initiatieven in de toekomst gewoon gerealiseerd kunnen worden. In welke vorm dit is, met bijvoorbeeld toepassing van saldering dan wel een nieuwe drempelwaarde, zal de komende maanden duidelijk worden. Het onderwerp stikstof zal bij ruimtelijke procedures voor concrete projecten een belangrijk aandachtspunt zijn.

10.3.3.1 Ecologische effecten van energielandschappen

De voorkeurslocaties van zonne- en windenergie overlappen elkaar deels. Het is niet zo dat een dergelijk energielandschap een score krijgt gebaseerd op de optelling van beide scores. De effecten van zon- en windenergie op ecologie zijn anders van aard. Zo zijn de grootste effecten van windenergie de aanvaringsslachtoffers onder vogels en vleermuizen, en in mindere mate verstoring door geluid (en slagschaduw). De grootste effecten van zonne-energie is voornamelijk het ruimtebeslag op mogelijk foerageergebied van diverse soorten. De combinatie van zonne- en windenergie kan derhalve een grotere druk geven op de lokale natuurwaarden dan bij alleen wind- of zonneparken. Aan de andere kant kunnen door het combineren van zonne- en windenergie ook gebieden worden ontzien.

Daarnaast kunnen door de combinatie van zowel zonne- en windenergie ook effecten veranderen. Zo kan de aanleg van zonneparken leiden tot veranderende vliegroutes van bepaalde vogels (bijvoorbeeld door verlies van foerageergebied). Als de nieuwe vliegroute door of langs windturbineparken gaat kan dit tot een verhoogd aantal aanvaringsslachtoffers leiden. Deze lokale veranderingen zijn alleen bij een concreet project te definiëren.

De precieze effecten van de combinatie van wind- en zonneparken op een specifieke locatie dienen bij een concreet project te worden onderzocht. Geadviseerd wordt om bij de realisatie van een dergelijk energielandschap niet alleen de effecten van een zonnepark en windpark te onderzoeken, maar ook te kijken naar de cumulatie van beide initiatieven.

10.3.4 Bodem, water, archeologie & aardkundig waardevolle gebieden

Voor de thema's bodem, water en archeologie geldt dat de beoordeling van het VKA niet tot afwijkende conclusies leidt voor zowel wind- als zonne-energie.

Zoals uit de paragrafen over bodem, water en archeologie blijkt scoren alle windparklocaties die onderdeel uitmaken van het VKA neutraal op die thema's '0'. Windparklocatie 9 maakt onderdeel uit van het VKA, terwijl deze locatie binnen het aardkundig waardevolle gebied 'Kleine en Groote Beerze, Westelbeersche Broek, Kuikeindsche Heide' ligt. Aangezien dit slechts een klein deel van het voorkeursgebied in Oirschot betreft wordt de beoordeling van het VKA hierop niet aangepast.

Voor wat betreft zonneparken geldt dat er vrijwel geen overlap is tussen de aardkundig waardevolle gebieden en de jonge en oude zandontginningsgebieden die in het VKA mogelijk worden gemaakt.

Tabel 50 Beoordeling VKA op de thema's Bodem, Water, Archeologie en Aardkundig waardevolle gebieden.

	Bodem	Water	Archeologie	Aardkundig waardevolle gebieden
MERalternatieven windenergie				
Infrastructuur	0	0	-	0
Leefomgeving	0	0	0	0
Natuur & Landschap	0	0	0	0
Concentratie - Bergeijk Noord	0	0	0	0
Concentratie - Bergeijk Zuidoost	0	0	0	0
Concentratie - Bergeijk Zuidwest	0	0	0	0
Concentratie - Midden	0	0	0	-
Concentratie - Reusel - De Mierden	0	0	0	0
Concentratie - Reusel/Bladel	0	0	0	0
Overig	0	0	0	0
VKA wind: 3 voorkeursgebieden wind	0	0	0	0
MERalternatieven zonne-energie				
Oude zandontginningen	-	0	Geen beoordeling	Geen beoordeling
Jonge zandontginningen	-	0		
Beekdalen	-	0		
Bijzondere locaties	-	0		
VKA zon: oude en jonge zandontginning	-	0		

10.3.5 Energieopbrengst

Om de potentiële energieopbrengst van het VKA te bepalen is voor windenergie eerst per voorkeursgebied bekeken hoeveel windturbines er passen (op basis van de windparklocaties). Dit aantal is vervolgens om te rekenen naar een jaarlijkse energieopbrengst: 0,06 PJ/jr per windturbine (zie paragraaf 5.10.3). Voor zonne-energie is de draagkracht van het landschap (in hectare, zoals bepaald door Roenom en weergegeven in paragraaf 10.3.2.2) om te rekenen naar een jaarlijkse energieopbrengst van 0,0036 PJ/jr per hectare (zie de rekenregels in paragraaf 7.10.2).

Onderstaande tabel bundelt de relevante informatie:

Tabel 51 **Energieproductie VKA**

Windenergie	Aantal windturbines (±)	Energieopbrengst
Voorkeursgebied Oirschot		
- windparklocaties 6, 8, 9, 12	12	0,7 PJ/jr
Voorkeursgebied Reusel/Bladel		
- bestaand (WP Laarakkerdijk)	5 ⁴⁰	0,1 PJ/jr
- vergund (WP de Pals)	4	0,2 PJ/jr
- gepland (WP VHTAC)	11	0,6 PJ/jr
- windparklocatie 30	3	0,2 PJ/jr
Voorkeursgebied Bergeijk		
- windparklocaties 45, 46, 49, 50, 51	18	1,0 PJ/jr
Totaal wind		2,8 PJ/jr
Zonne-energie	Aantal hectare	Energieopbrengst
Oude zandontginning	63 – 170	0,2 – 0,6
Jonge zandontginning	175 – 650	0,6 – 2,3
Totaal zon		0,8 – 2,9 PJ/jr

Uit deze berekening blijkt dat het VKA een significante bijdrage kan leveren aan de Kempische duurzaamheidsdoelstelling van 6,67 PJ/jr, maar dat andere vormen van duurzame energie ook nodig zijn.

⁴⁰ De windturbines van WP Laarakkerdijk zijn een stuk kleiner dan de windturbines van WP De Pals, WP VHTAC en het referentietype waarmee in dit MER is gerekend. De jaarproductie van WP Laarakkerdijk is overgenomen van WindStats.nl en gebaseerd op de vermogenskromme van het betreffende windturbinetype en het lokale windaanbod.

Hoofdstuk 11 Leemten in Kennis

In dit hoofdstuk geven wij aan op welke punten nog informatie ontbreekt, of aanvullend onderzoek vereist is.

- Voor concrete windprojecten dient nog een radartoets te worden uitgevoerd op de projectlocatie, om aan te tonen dat aan de eisen van het ministerie van Defensie kan worden voldaan. Met name binnen de 500-voetszone rondom Eindhoven Airport kan radar een belangrijke belemmering zijn voor windparken.
- Er zijn in het kader van dit planMER geen veldbezoeken uitgevoerd in het kader van ecologie. Voor concrete projecten is een ecologisch onderzoek (inclusief veldbezoek) een belangrijk onderdeel van de onderbouwing.
- Eind oktober 2019 heeft SOVON een verslag op het provinciehuis gepresenteerd omtrent de relatie windenergie en vogels. Hoewel deze studie zich richtte op een concreet windproject elders in de provincie Noord-Brabant zijn de conclusies breder inzetbaar. Deze studie kon niet meer in het MER worden verwerkt, maar bevatte geen nieuwe informatie die naar inschatting van de auteurs zou leiden tot een andere beoordeling van de milieueffecten. Negatieve effecten op vogelpopulaties kunnen niet worden uitgesloten op basis van de literatuurstudie van SOVON, noch worden vastgesteld. Het is voor concrete zonne- en windenergieprojecten belangrijk om gedegen ecologisch onderzoek te doen; er is geen aanleiding om bepaalde gebieden in de Kempen uit te sluiten vanwege dit thema (naast de beschermde natuurgebieden die sowieso al uitgesloten zijn).
- Windturbintypes en –opstellingen zijn indicatief om zoekgebieden te vergelijken. Gedetailleerd milieuonderzoek kan pas plaatsvinden in een eventuele projectfase.
- Voor zonneparken zijn de milieueffecten alleen op hoofdlijnen beschouwd, in lijn met het detailniveau van een planMER. Bij besluitvorming over individuele initiatieven moet een landschappelijk ontwerp worden opgesteld en moeten onderzoeken worden uitgevoerd op basis waarvan het zonnepark kan worden ingepast.
- Voor grondgebonden opstellingen met zonnepanelen geldt dat voor een deel bekend is dat zuidgerichte opstellingen leiden tot andere effecten dan oost-west opstellingen. Voor een deel zijn de effecten echter ook nog niet bekend. Voor oost-west opstellingen geldt dat onderzoek nodig is naar de effecten op de bodem en het bodemleven als gevolg van de gewijzigde daglichttoetreding en infiltratie van hemelwater. Gelet op het detailniveau van het planMER hebben deze effecten nog geen rol gespeeld bij de effectbeoordeling, ze spelen wel een rol bij besluitvorming over individuele projecten.
- De netinpassing kan een probleem zijn in gebieden waar de maximale capaciteit van het transportverdeelstation of hoofdstation (bijna) bereikt is. Dit kan leiden tot vertraging van de bouw van het zonne- of windpark. De realisatie van nieuwe netinfrastructuur kan meerdere jaren duren. De milieueffecten hiervan zijn echter beperkt.
- In het geval van gecombineerde opstellingen van zonne- en windparken kan het geluid van windturbines verder reiken doordat de zonneparken de bodemreflectie veranderen (geluid reikt verder over een harde bodem/procesinstallatie). Hiervoor moet aandacht zijn in vervolgonderzoek op locaties met gecombineerde zon- en windparken.

Hoofdstuk 12 Bijlagen

Bijlage A Landschapsrapport Roenom

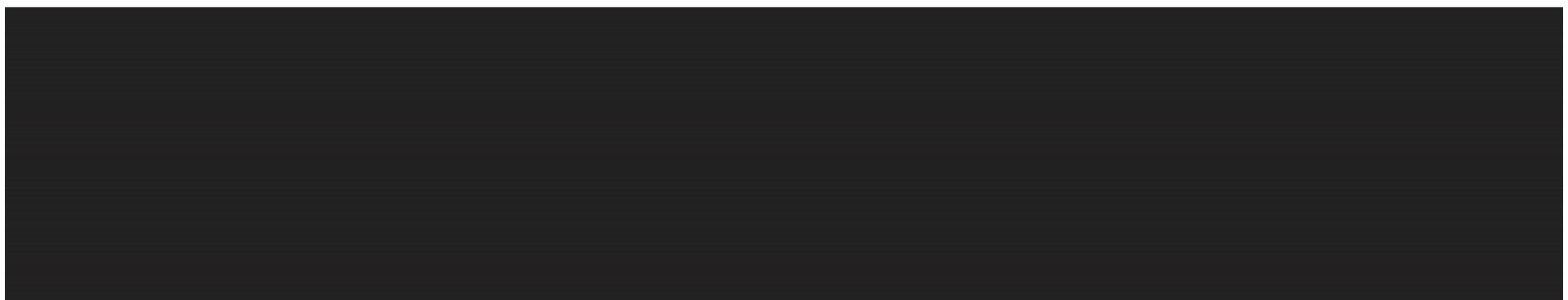
Bijlage B Achtergrondrapport ecologie

Bosch & van Rijn
experts in renewable energy

Groenmarktstraat 56
3521 AV Utrecht
www.boschenvanrijn.nl

BEANTWOORDING ZIENSWIJZEN EN ADVIEZEN
op het
VOORLOPIGE PlanMER
‘Grootschalige zonne- en windenergie in de Kempen’
t.b.v.
Beleid- en toetsingskader Kempengemeenten

15 januari 2020

Provincie Noord-Brabant

Gemeente Oirschot

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Leeswijzer	3
Zienswijzen per thema	4
Thema A: Nut en noodzaak duurzame energie	4
Thema B: Geschiktheid Kempengemeenten.....	8
Thema C: PlanMER	11
Thema D: Proces	19
Thema E: Geluid.....	22
Thema F: Slagschaduw.....	30
Thema G: Externe Veiligheid	31
Thema H: Gezondheid	33
Thema I: Ecologie.....	35
Thema J: Landschap	46
Thema K: Cultuurhistorie & Archeologie	56
Thema L: Planschade	58
Thema M: Overig	59
C. Advies commissie voor de milieueffectrapportage.....	70
D. Advies provincie Noord-Brabant.....	73
Overzicht van wijzigingen	76

Inleiding

De voorlopige plan-milieueffectrapportage (ook wel planMER genoemd) 'Grootschalige wind- en zonneparken' heeft van 22 juli tot en met 2 september 2019 ter inzage gelegen. Gedurende deze termijn zijn 26 unieke zienswijzen ingediend.

In dit document worden de zienswijzen beantwoord. Daarbij zijn de reacties gegroepeerd op thema, om het gehele document het beste leesbaar te maken. Hierbij is steeds een samengevatte weergave van een zienswijze gepresenteerd. Bij de beoordeling van de zienswijzen is de integrale tekst van de ingediende zienswijze betrokken.

Alle inspraakreacties (zienswijzen) zijn tijdig ingekomen en worden beoordeeld.

Indien een zienswijze aanleiding heeft gegeven om het MER te wijzigen, is dit in een aparte kolom aangegeven. Daarnaast wordt aan het eind van deze antwoordnota een overzicht gegeven van de belangrijkste wijzigingen in het definitieve planMER ten opzichte van de voorlopige versie die ter inzage heeft gelegen.

N.B. In verband met toepassing van de Wet bescherming persoonsgegevens zijn de zienswijzen van natuurlijke personen in openbare versies van deze nota geanonimiseerd weergegeven.

Leeswijzer

De ingediende zienswijzen zijn per thema samengevat en beoordeeld. Het komt voor dat de reactie over hetzelfde onderwerp door meerdere indieners is ingebracht, hiervan is de samenvatting en de beantwoording zodanig opgesteld dat deze de kern van alle indieners bevat. Iedereen die een zienswijze heeft ingediend heeft een bevestiging gekregen met daarin een Corsa-nummer. Aan de hand van dit Corsa-nummer kan de indiener per thema de samenvatting van zijn/haar zienswijze lezen en de beantwoording hierop. Tevens is zowel het advies van de Commissie voor de milieueffectrapportage als het advies van de provincie Noord-Brabant bijgevoegd bij de nota van beantwoording.

Zienswijzen per thema

Thema A: Nut en noodzaak duurzame energie

Nr.	Zienswijze	Betreft Corsanummer	Reactie	Aanpassing MER
A1	Indiener mist de objectieve en wetenschappelijke gefundeerde analyses over nut en noodzaak van windenergie en verduurzaming van de energievoorziening in zijn algemeenheid. Indiener vraagt zich af of beleid niet gefundeerd moet zijn op brede en wetenschappelijke analyses i.p.v. politieke overwegingen die vooral ideologisch van aard zijn.	19.17716	Nederland heeft in Europees verband een doestelling van 14% duurzame energie in 2020, 16% in 2023 en 37% in 2030. Voor het kabinet is windenergie één van de belangrijkste bronnen van duurzame energie, aangezien Nederland rijk is aan wind. In Nederland is windenergie één van de goedkoopste manieren om duurzame energie op te wekken. Bij windenergie door middel van windturbines behoren de kosten per opgewekte kWh tot de laagste van alle duurzame opwekkingsvormen. Om aan de ambitieuze doelstelling voor hernieuwbare energie op land te voldoen zal windenergie komende jaren één van de meest kosteneffectieve wijzen om hernieuwbare energie te produceren zijn. Naast windenergie op land spelen ook andere duurzame energie opties, zoals zonne-energie, windenergie op zee, bio-energie en aardwarmte een belangrijke rol in de totale energietransitie.	Nee
A2	Indiener vraagt geen goedkeuring te verlenen voor het plaatsen van windmolens en alternatieve pistes te onderzoeken die kunnen leiden tot CO ₂ reductie.	19.17716	Op dit moment ligt er geen keuze voor tussen windenergie en andere vormen van duurzame energie. Om de doelstelling met betrekking tot duurzame energie van 2020, 2023 en 2030 te halen zijn alle vormen van duurzame energie nodig (onder andere wind- en zonne-energie). Deze sluiten elkaar niet uit, maar zijn allemaal nodig om de doelstelling te behalen.	Nee
A3	Indiener stelt dat zij voorstander is van de toepassing van duurzame vormen van energieopwekking, en dus ook van windenergie.	19.17236 19.17237 19.17238	Ter kennisname.	Nee
A4	Indiener stelt dat bij de RES er geen keuzes worden gemaakt welke energiebronnen kunnen worden toegepast. Indiener vraagt om bij beleidskeuzes aan te sluiten bij de landelijke doelstellingen van de	19.17711	Op dit moment ligt er geen keuze voor tussen wind- of zonne-energie en andere vormen van duurzame energie. Om de doelstelling met betrekking tot duurzame energie	Nee

	RES in 2030 en deze te vertalen naar de Kempengemeenten. Er moeten op voorhand geen alternatieve energiebronnen uitgesloten worden. Ook na 2030 moet er nog een hoop gebeuren, maar dan er wellicht andere energiebronnen beschikbaar om de energietransitie te realiseren.		van 2020, 2023 en 2030 te halen zijn alle vormen van duurzame energie nodig (onder andere wind- en zonne-energie). Deze sluiten elkaar niet uit, maar zijn allemaal nodig om de doelstelling te behalen.	
A5	Indieners pleiten ervoor om het beleid en toetsingskader voor de Kempengemeenten pas vast te stellen nádat de RES voor de Metro-poolregio is vastgesteld en nadat ervoor gezorgd is dat het beleids en toetsingskader op deze RES is afgestemd.	19.17828	De Kempengemeenten hebben vastgesteld dat zij energieneutraal willen worden. De Kempengemeenten houden regie op grootschalige zonne- en windenergie door zelf beleid op te stellen voor deze technieken. De Kempen lopen hiermee voorop op de planning van de RES. De uitkomst van de onderzoeken en het beleid in de Kempen vormt input voor de RES. Daarnaast zijn de Kempengemeenten actief bezig met het overdragen van de opgedane kennis naar de andere regiogemeenten.	Nee
A6	Indiener onderschrijft de noodzaak tot CO ₂ -reductie en realiseert zich dat de energietransitie de leefomgeving en landschap zal veranderen. Echter, dat moet wel op een verantwoorde en zorgvuldige manier plaatsvinden.	19.17828	Ter kennisname.	Nee
A7	Indieners stellen dat op basis van de gedefinieerde zoekgebieden in de RES de gemeentes een hernieuwbare energie opwekopgave krijgen. Daarbij moet worden benadrukt dat een sterke inzet op energiebesparing automatisch leidt tot een lagere opgave. Immers, voor elke Joule die wordt bespaard hoeft 3 Joule minder opgewekt te worden. We pleiten dan ook voor een ambitieuze besparingsdoelstelling met krachtig ondersteunend beleid.	19.17828	De RES wordt door 21 gemeenten tezamen opgesteld. De zoekgebieden in de RES die binnen de Kempen vallen worden door de Kempen zelf ingebracht o.b.v. de uitgevoerde onderzoeken en het beleid. Uiteraard is energiebesparing een belangrijke factor om op termijn energieneutraal te worden. Echter gezien de elektrificatie die gaande is (van het gas af, elektrisch rijden etc.) is het niet aannemelijk dat er door alleen in te zetten op energiebesparingsmaatregelen een forse stap gezet kan worden naar energieneutraliteit. De opgave voor duurzame energieopwek binnen de Kempengemeenten blijft fors, ook bij ambitieuze besparingsdoelstellingen. Om de Kempengemeenten energieneutraal te maken, zijn beide trajecten nodig.	Nee

			De Kempengemeenten hebben meerdere projecten lopen om de energievraag terug te dringen. Deze projecten vallen onder het individuele klimaat- of energieuitvoeringsprogramma van de gemeenten.	
A8	Indiener stelt dat de gemeenten zich wel zinvol op het eigen gebied kunnen bezig houden wanneer zij zich zouden richten op het beperken van de energievraag en daaraan verbonden CO ₂ -uitstoot. Te beginnen met woningisolatie en vooral ook reductie van de vee-intensiteit en autogebruik. Daar is nauwelijks een begin mee gemaakt en valt dus nog een wereld te winnen.	19.17799	De Kempengemeenten hebben meerdere projecten lopen om de energievraag terug te dringen. Deze projecten vallen onder het individuele klimaat- of energieuitvoeringsprogramma van de gemeenten. Daarnaast zijn mobiliteit en energiebesparing ook een thema's binnen de Regionale energiestrategie die we binnen de Metropool Regio Eindhoven zullen oppakken.	Nee
A9	Indiener stelt dat het probleem van de op het moment van oprichting al bestaande veroudering van een project door de voortdurende innovaties van de nog jonge turbine-industrie die steeds hoger opbrengstrendement per molen geven. Dit zet een toekomstige winstgevende afzet op de energiemarkt op achterstand. Dit wordt weliswaar deels door subsidie opgevangen, maar die betalen wij met z'n allen en drukt dus uiteindelijk toch negatief op de nationale begroting.	19.17799	Zoals bij techniek gebruikelijk is zal de sector blijven innoveren, dit zal voor de techniek achter de windturbines (en zonnepanelen overigens ook) niet anders zijn. Dit is echter geen reden om stil te zitten. Om de duurzame energiedoelstellingen van Nederland, maar ook van de provincie Noord-Brabant te behalen is de realisatie van wind- en zonne-energie cruciaal. Voor de totstandkoming van een wind- en zonnepark wordt een subsidie op grond van de 'Subsidieregeling Duurzame Energie (SDE+)' of vanaf 2020 'Stimuleringsregeling Duurzame Energietransitie (SDE++)' aangevraagd. Dit is een instrument van de Rijksoverheid om de opwekking van duurzame energie te stimuleren, door een vergoeding van de onrendabele top van duurzame energie (het verschil in kosten en elektriciteitsopbrengst met grijze stroom). De keuze van de rijksoverheid voor deze systematiek staat in het kader van deze besluitvormingsprocedure voor dit plan niet ter discussie. Het is echter niet onrealistisch dat op termijn (enkele jaren) de eerste windparken op land zonder subsidie worden gerealiseerd. Dit is grotendeels afhankelijk van de technische ontwikkelingen van windturbines.	Nee

A10	Indieners zijn een voorstander van de energietransitie en willen deze ondersteunen. Een energietransitie die ten koste gaat van de natuur is echter niet duurzaam.	19.16717	Ter kennisname.	Nee
A11	Indiener merkt op dat de roep dat windenergie niet langer op land thuishoort, maar op zee steeds luider wordt.	19.17716	Ter kennisname. Realiteit is, dat ook op zee meerdere functies aanwezig zijn, waardoor het niet mogelijk is dat alle benodigde windenergie door middel van windturbines op zee kan worden gerealiseerd. De potentie voor windlocaties op zee is nagenoeg geheel vergund.	Nee

Thema B: Geschiktheid Kempengemeenten

Nr.	Zienswijze	Betreft Corsa-nummer	Reactie	Aanpassing MER
B1	Indiener stelt dat: waar het planMER de komst van een eigen vraagdekkende energievoorziening als een vast uitgangspunt neemt, komen de andere in veel ruimer verband mogelijke alternatieve oplossingen niet of onvoldoende in beeld. Het planMER beperkt zich tot de milieugevolgen voor de betrokken regio. Dit miskent het internationale karakter van de energieconversie. Waar ook ter wereld die conversie plaats vindt draagt deze evenzogoed bij aan de oplossing van het klimaatprobleem dan wanneer de maatregelen hier plaats vinden. Gezien de beperktheid van de voorhanden zijnde middelen dient onderzocht te worden waar deze het meest efficiënt kunnen worden ingezet. Het zou goed kunnen dat voor de benodigde uitvoeringskosten van het conversieprogramma in de Kempen elders een veel grotere bijdrage aan de CO2 reductie kan worden geleverd. Dit zou daarom als alternatief alsnog nader onderzocht dienen te worden.	19.17799	Binnen dit planMER is niet gekeken naar alternatieve oplossingen voor het verkrijgen van hernieuwbare energie. Het doel van het planMER is alleen om inzicht te geven in alle mogelijke locaties voor wind- en zonneparken binnen de Kempengemeenten. Daarnaast is op hoofdlijnen de milieutechnische impact van wind- en zonneparken beschreven binnen de Kempengemeenten. De Kempengemeenten hebben hiervoor gekozen omdat grootschalige zonne- en windenergie de grootste impact op de omgeving en het landschap hebben. Zo houden ze regie over waar en onder welke voorwaarden grootschalige zonne- en windenergie worden toegestaan.	Nee
B2	Indiener verwacht dat beoordeling en goedkeuring van het planMER, de nota van beantwoording en het advies van de commissie MER te veel tijd kost en te complex is voor de raadsleden. Indiener adviseert dan ook dat de vijf gemeenteraden hiervoor zelf een onafhankelijk bureau inschakelen.	19.17267	De Kempengemeenten hebben advies ingewonnen en onderzoek laten uitvoeren bij gespecialiseerde bureaus. De Kempengemeenten hebben daarbij gekozen om het planMER door de commissie m.e.r. (een onafhankelijke commissie) te laten toetsen op volledigheid en correctheid. In het raadsvoorstel worden de raden ingelicht over hoe het proces is verlopen en hoe er tot keuzes is gekomen. Mochten er onduidelijkheden zijn dan staat het raadsleden altijd vrij om van te voren of in de commissievergaderingen nog vragen te stellen.	Nee
B3	Indiener is van mening dat windmolens uit voorzorg niet geplaatst mogen worden in de belangrijkste vogelgebieden en hun directe omgeving.	19.17236 19.17237 19.17238	Ter kennisname.	Nee
B4	De Brabantse natuur- en milieuorganisaties hebben recent een gemeenschappelijke visie 'Energieopgaven en het Brabantse landschap'	19.17828	Ter kennisname.	Nee

	(juli 2019- https://www.brabantsemilieufederatie.nl/nieuws/duurzame-energie-opwekken-in-brabants-landschap-7-aanbevelingen/) uitgebracht die als input kan dienen voor uw beleid en toetsingskader.		Het PlanMER kijkt alleen naar de potentiële opwek van duurzame energie uit zon en wind binnen de Kempen gemeenten. De beschouwing van het (grootschalige) zeekleigebied in West-Brabant voor windenergie is geen onderdeel van het planMER. Daarnaast zijn in West-Brabant al veel (meer) windturbines gerealiseerd of vergund. Het is derhalve niet onredelijk dat ook (Zuid)oost-Brabant om een bijdrage gevraagd wordt. Een uitvloeisel van het PlanMER is de opstelling van een zonneladder. De zonneladder wordt opgenomen in het beleid- en toetsingskader.	
B5	Indiener stelt: Het is opmerkelijk dat de betrokken gemeenten op energiegebied geheel zelfvoorzienend willen zijn. En dan ook niet alleen voor haar inwoners maar kennelijk ook voor het bedrijfsleven. Alsof gemeenten daarvoor verantwoordelijk zouden zijn. En waarom uitsluitend zelfvoorzienend op energiegebied en niet voor de auto's, meubels, voedsel of bouwmaterialen en duizenden andere producten etc.? Indiener stelt dat de productie van producten energie kost. Iedereen begrijpt echter dat in onze huidige maatschappij er zulk een grote en diverse productenbehoefte is dat geen enkele gemeente of natie hier geheel zelfvoorzienend voor kan zijn. Waarom zou dit plotseling voor het product energie dan niet meer mogen gelden? Dit product is al sinds de oudheid altijd verhandelbaar geweest en het valt niet goed in te zien waarom dit in de toekomst ook niet meer mogelijk en gewenst zou zijn. Indiener stelt dat voor zonne-energie het opwekkingsrendement in zonnrijke landen zoals Spanje of Marokko per m², een factor 3 hoger ligt dan in onze contreien. De massaproductie van energie kan hier dus beduidend goedkoper plaatsvinden dan bij ons. Na de te verwachten toekomstige omzetting in waterstofgas wordt dit product universeel transportabel via pijplijn of schip. Door het internationale karakter van de energiemarkt is het onontkoombaar dat na verloop van tijd de goedkoopste aanbieders hier de duurdere producenten, wij dus, uit de markt zullen drukken. Zonnestroomprojecten hier zijn	19.17799	Om de negatieve gevolgen van de klimaatveranderingen een halt toe te roepen is wereldwijd afgesproken het gebruik van fossiele brandstoffen terug te dringen. De Nederlandse overheid wijst ook gemeenten op het nemen van hun verantwoordelijkheid. De Kempen gemeenten nemen deze verantwoordelijkheid serieus en stellen in de 'Klimaatvisie Kempen gemeenten' het doel om gezamenlijk energieneutraal te worden. Om dit te behalen is het nodig om naast het toepassen van energiebesparende maatregelen en aanleggen van zonnepanelen op daken, ook grootschalig duurzame energie op te wekken. Om energieneutraal te worden moeten alle vormen van duurzame opwekking van energie worden onderzocht. Dat betekent dat naast zonneparken en windlocaties ook andere vormen van duurzame energieopwekking aan de orde komen in de Kempen. Uit onderzoek blijkt dat de Kempen gemeenten geschikt zijn om met zonne- en windparks duurzaam energie op te wekken. Het wachten op toekomstige ontwikkelingen om duurzaam opgewekte energie in het buitenland ook duurzaam te transporteren naar de Kempen is niet aan de orde. Grootschalige zonne- en windprojecten worden vergund met een maximale instandhoudingstermijn. Na afloop van de productieperiode/vergunde termijn moet de installatie	Nee

	daarom niet toekomstvast en duurzaam. Ze vormen een toekomstig financieel blok aan het been en op termijn een bedreiging voor de nationale welvaart.		worden afgebroken. Veel van de gebruikte materialen kunnen worden gerecycled.	
B6	Indiener stelt dat op zee en kustprovincies de rendementen van windturbines aanzienlijk hoger zijn dan in het binnenland. Het is in economische zin gezien dan ook kortzichtig om in inlandige windprojecten te willen investeren. Er valt geen enkele goede reden te bedenken waarom een gemeente niet zou participeren in zee- en kust windenergieprojecten in eigen land of daarbuiten ,althans indien men meent op dit niveau een gemeentelijke taak te hebben.	19.17799	In de toelichting van het planMER is te lezen dat de provincie een opgave voor wind op land heeft te realiseren. Een gedeelte hiervan wordt in de Kempengemeenten ingevuld. Windenergie op zee, waar de Rijksoverheid ook op inzet, vormt hiermee geen alternatief voor windenergie binnen de provinciegrenzen. Realiteit is, dat ook op zee meerdere functies aanwezig zijn, waardoor het niet mogelijk is dat alle benodigde windenergie door middel van windturbines op zee kan worden gerealiseerd. De potentie voor windlocaties op zee is nagenoeg geheel vergund.	Nee
B7	Indiener stelt dat er een heroverweging moet komen over de huidige zelf gestelde doelstelling van de betrokken gemeenten aangaande de zelfvoorzienendheid. Niet alleen om de desastreuze ruimtelijk/landschappelijke gevolgen maar vooral op grond van nuchtere economische overwegingen.	19.17799	Om de negatieve gevolgen van de klimaatveranderingen te stoppen is wereldwijd afgesproken het gebruik van fossiele brandstoffen terug te dringen. Ook gemeenten moeten hun verantwoordelijkheid nemen. Daarom hebben de Kempen samen hun ambitie vastgesteld.	Nee

Nr.	Zienswijze	Betreft Corsa-nummer	Reactie	Aanpassing MER
C1	Indiener verzoekt middels deze reactie het voorkeursgebied dat in de 'milieueffectrapportage grootschalige zonne- en windenergie De Kempen' is aangegeven met nummer 37 niet op te nemen in het te stellen beleid en de toetsingskaders voor grootschalige zonne- en windenergie binnen de Kempengemeenten en derhalve de oprichting van een windpark beleidsmatig uit te sluiten.	19.17315	Het planMER is bedoeld om alle mogelijke locaties van windturbineparken in kaart te brengen. Daaronder valt dus ook deze locaties omdat hier, ondanks wettelijk beperkingen, mogelijkheden zijn om windturbines te plaatsen. De lijnen in het planMER die mogelijke windturbineparken weergeven zijn indicatief. Voor windenergie hebben de Kempengemeenten 3 'voorkeursgebieden' aangewezen voor de ontwikkeling van windenergie. Het voorkeursalternatief omvat geen gebieden waarbinnen lijn 37 is gelegen. Windenergieprojecten buiten deze voorkeursgebieden hebben niet de voorkeur, maar zijn ook niet uitgesloten.	Nee
C2	Indiener stelt: De ondersteunende kaarten en illustraties bij de plan-tekst zijn kwalitatief onder de maat. Door een te lage inscanresolutie is het niet mogelijk deze zodanig te vergroten dat ze goed leesbaar zijn en voor een beoordeling kunnen worden gebruikt. Dit is niet conform de minimaal te stellen eisen van een goede toegankelijkheid van ter visie gelegde stukken. Wij verzoeken u alsnog de planMER op een hogere resolutie aan te bieden en de reactietermijn dusdanig te verlengen dat een goede beoordeling en reactie daarop mogelijk wordt.	19.17799	Het planMER is digitaal te raadplegen via de gemeentelijke websites. De kaarten in deze (digitale) versie zijn van goede kwaliteit. Echter, vanwege het grote oppervlakte van de Kempengemeenten is het zoomniveau behoorlijk hoog (uitgezoomd). Dit doet echter niets af aan de juistheid van de beoordeling.	Nee
C3	Indiener stelt: De termen <i>windparken</i> en <i>zonneparken</i> zijn misleidend. Het begrip <i>park</i> staat voor een primair groene/landschappelijke inrichting. Dat is noch bij de wind- als bij de zonnestroomprojecten het geval. Omdat in beide gevallen het primaire doel is om op industriële schaal energie te produceren, zijn het feitelijk gewoon bedrijventerreinen. Het is daarom gewenst de valse groene connotatie los te laten en voortaan te spreken over 'wind- dan wel zonne-energieterreinen.'	19.17799	Een wind- of zonne- 'park' is een gebruikelijke wijze om dit soort inrichtingen te definiëren. Deze termen worden ook toegepast in de wet- en beleidskaders.	Nee
C4	Indiener mist in de effectbeoordeling voor het milieuthema 'Water' met name de hydrologisch kwetsbare gebieden: Natte Natuurparels, Beschermde gebied waterhuishouding en Profiel van vrije ruimte van	19.17769	Op het abstractieniveau van het planMER is naast de reeds beschouwde water-gerelateerde aspecten (grondwater, hemelwater, waterkeringen en waterbergingsgebieden)	Nee

	A-watergangen. Indiener is van mening dat met name voor de potentiële windparklocaties en de alternatieve clustering hiervan een effectbeoordeling voor deze aspecten naar verwachting meer differentiatie in de scores geeft.		voor het onderzoeken van de MER-alternatieven niet nader ingegaan op genoemde hydrologisch kwetsbare gebieden, daar deze aanverwant zijn aan andere beoordelingscriteria (bv. de effectbeoordeling NNB) dan wel een te gedetailleerd niveau kennen. De windparklijnen in het planMER zijn indicatief. In een later stadium, bij een concreet project, wordt de toetsing van de exacte windtubinelocatie(s) op dit milieuthema nader beschouwd.	
C5	Indiener geeft aan dat wanneer in de effectbeoordeling ook de grondwaterstanden (GHG) en de aan- of afwezigheid van hydrologisch gevoelige gebieden wordt betrokken, er ook in deze fase al onderscheidend vermogen ontstaat voor het aspect bemaling: in natte gebieden zal bemaling eerder aan de orde zijn en in hydrologisch gevoelige gebieden is bemaling minder wenselijk en/of moeten wellicht meer kosten worden gemaakt om de netto onttrekking te beperken.	19.17769	Op het abstractieniveau van het planMER wordt niet nader ingegaan op aspecten samenhangend met bemaling daar dit passender is op het niveau van eventuele individuele projecten die op een later moment in procedure worden gebracht. Ter zijner tijd zal opnieuw advies van het waterschap worden gevraagd.	Nee
C6	Indiener geeft aan dat voor de effectbeoordeling van het thema waterberging de themakaart 'Water' van de Verordening Ruimte als uitgangspunt genomen moet worden (ipv de Legger waterberging).	19.17769	Op het detailniveau van een planMER is de keuze voor de ene kaart boven de andere van ondergeschikt belang. Het thema 'Waterberging' dient in de ruimtelijke onderbouwing van individuele zonne- en windprojecten op passend detailniveau te worden beschouwd, maar leidt niet tot beleidskeuzes.	Nee
C7	Indiener merkt op dat het thema waterberging niet is beschouwd voor de effectbeoordeling van zonne-energie. Dit thema geeft mogelijk onderscheidend vermogen tussen de verschillende landschapstypen: in het landschapstype beekdalen en Dommeldal is een groter gedeelte aangeduid als Regionale Waterberging en Reserveringsgebied waterberging dan in de andere landschapstypen. Hier gelden meer beperkingen voor realisatie van zonneparken.	19.17769	Op het abstractieniveau van het planMER wordt geconcludeerd dat er binnen elk landschapstypen zich gebieden bevinden die uit waterhuishoudkundig oogpunt meer of minder geschikt zijn voor zonneparken. Deze mate van geschiktheid valt buiten de scope van dit MER, en dient in de onderbouwing van concrete projecten in detail aan bod te komen.	Nee
C8	Indieners merken op dat er geen geluidsberekeningen, veldbezoeken dan wel fotovisualisaties zijn gedaan. Daardoor moeten conclusies in twijfel worden getrokken. Er worden namelijk wel uitspraken hierover gedaan, echter zonder onderbouwing zo blijkt.	19.17805	Op het abstractieniveau van het planMER zijn geen berekeningen gemaakt voor geluid. In plaats daarvan is gerekend met afstandsvuistregels. Dit sluit beter aan bij het detailniveau van een planMER. Ook zijn nog geen veldbezoeken uitgevoerd en fotovisualisaties gemaakt, maar zijn de	Nee

			effecten op ecologie en landschap op algemene kenmerken beoordeeld. Geluidsberekeningen, veldbezoeken en fotovisualisaties komen aan bod op het niveau van eventuele individuele projecten (projectMER) die op een later moment in procedure worden gebracht.	
C9	Indiener stelt dat het recent opgestelde haalbaarheidsonderzoek laat zien waar wind-of zonne-energie terreinen niet passen vanwege diverse wettelijke belemmeringen. De mededeling dat dit MER een stap verder gaat voor de gebieden waar wel mogelijkheden zouden zijn impliceert dat er a priori al vanuit gegaan wordt dat zulke gebieden voorhanden zouden zijn. En dat er vervolgens bij die gebieden ook nog voldoende 'draagkracht' zou bestaan om energieprojecten er in te passen zonder dat het landschap teveel wordt aangetast.	19.17799	Het planMER geeft inzicht in alle mogelijke locaties voor wind- en zonneparken binnen de Kempengemeenten waarbij rekening wordt gehouden milieutechnische belemmeringen. Het planMER is daarnaast een document wat op hoofdlijnen de impact van deze energieparken uitlecht waarin ook de impact op het landschap is beoordeeld. Het planMER geeft geen aanduiding dat er vanuit wordt gegaan dat specifieke gebieden, anders dan landschapstype, over voldoende draagkracht beschikken. Een planMER kent niet het detailniveau wat bij een project(MER) wel het geval zou zijn. Bij een concreet project zal derhalve het in kaart brengen van de gedetailleerde impact op de omgeving en het landschap, waarbij ook de draagkracht aan bod komt, bepaald worden.	Nee
C10	Indiener stelt dat ten onrechte de effecten nu alleen per deellocatie beoordeeld worden naar hun gevolgen ter plaatse. Het planMER schiet tekort door alle beoogde deelingrepen per onderzochte locatie niet in dit grotere kader te plaatsen. Door dit na te laten wordt ten onrechte de schijn gewekt dat er inderdaad nog ruimtelijk/landschappelijke reserves bestaan om op in te kunnen teren.	19.17799	Het doel van het planMER is alleen om inzicht te geven in alle mogelijke locaties voor wind- en zonneparken binnen de Kempengemeenten. Op het abstractieniveau van het PlanMER wordt op enkele fronten na niet nader ingegaan op aspecten samenhangend in het geheel. Er is op dit abstractieniveau nog niet te spreken over eventuele samenhang tussen projecten, en de impact hiervan op het geheel, omdat het niet te bepalen is welke projecten waar zullen ontstaan. Dit komt mogelijk aan bod op het niveau van eventuele individuele projecten (projectMER) die op een later moment in procedure worden gebracht.	Nee
C11	Indiener stelt dat er geen mogelijke zoeklocaties zijn ingetekend in de buurt van industrieterreinen hoewel dit wel in het MER is aangegeven dat dit de voorkeur heeft.	19.17711	Er bevinden zich harde belemmeringen (plaatsen waar geen windturbines mogelijk zijn op grond van wetgeving) bij de industrieterreinen. Hierdoor zijn er geen zoeklocaties ingetekend in de buurt van de industrieterreinen.	Nee

C12	Indiener stelt dat het planMER op een dusdanig abstractieniveau is gemaakt dat specifieke lokale effecten niet zijn meegenomen. Te meer, omdat er bij zonneparken geen projectMER meer nodig is.	19.17711	Voor zonneparken zijn de milieueffecten alleen op hoofdlijnen beschouwd, in lijn met het detailniveau van een planMER. Bij besluitvorming over individuele initiatieven moeten onderzoeken (waaronder ecologisch onderzoek) worden uitgevoerd, een ruimtelijke onderbouwing worden gegeven en een landschappelijk ontwerp worden opgesteld op basis waarvan het zonnepark kan worden ingepast.	Nee
C13	Indiener mist landbouw als criterium bij het beoordelingskader.	19.17711	Landbouw is geen apart milieutechnisch criterium in dit planMER. De beschreven milieueffecten en beoordelingen hiervan zijn afdoende voor de vergelijking van wind- en zonneparken binnen de Kempengemeenten. Voor andere milieueffecten is het planMER niet het juiste instrument en/of niet voldoende onderscheidend.	Nee
C14	Indiener mist het beoordelen van de ruimtelijke effecten of de zonnelocaties aansluitend bij bestaande bebouwing.	19.17711	De voorkeuren en prioriteiten van zonlocaties kunnen worden opgenomen in een zogenoemde zonneladder. Een zonneladder valt buiten de scope van het betreffende planMER. De Kempengemeenten werken aan een beleid en toetsingskader. De zonneladder maakt hier onderdeel van uit.	Nee
C15	Indiener vindt het een gemiste kans dat mogelijkheden in het NNB niet in de MER zijn onderzocht terwijl verschillende maatschappelijke partners en terreinbeheerders hebben aangegeven dat er kansen zijn voor zonnepanelen in hun gebied.	19.17711	De verordening Ruimte van de provincie Noord-Brabant staat de ontwikkeling van zonneparken in het Natuurnetwerk Brabant (NNB) nu niet toe. Indien een concreet project een verzoek hiervoor indient bij een gemeente zal deze het verzoek op zijn merites beoordelen. In het beleid en toetsingskader wordt afgewogen of zonneparken mogelijk zijn in nog niet gerealiseerde NNB. Deze afweging blijft buiten de scope van de planMER.	Nee
C16	Indiener stelt dat in het plan wordt aangegeven dat de Kempengemeenten een verdeling van de lusten en lasten van duurzame energieopwekking van cruciaal belang acht. Hierover wordt echter niets concreets aangegeven waardoor de bewoners het gevoel hebben dat	19.17805	De verdeling van de lusten en lasten van een duurzaam energie project valt niet binnen de reikwijdte van dit planMER. Het doel van dit planMER is om inzicht te krijgen in alle mogelijke locaties voor wind- en zonneparken.	Nee

	ze met een kluitje in het riet worden gestuurd. Het is van belang dat dit concreet wordt gemaakt zodat hier later niet ten nadele van de omwonenden af kan worden geweken.		In het beleids en toetsingskader wordt ingegaan op participatie (verdeling lusten en lasten).	
C17	Indiener stelt dat in het planMER geen rekening is gehouden met mogelijke plannen in Valkenswaard, waar ze ook voornemens zijn windturbines te plaatsen. De bewoners zijn hierdoor bang dat ze dadelijk op 5 plekken door windturbines worden ingesloten. In het planMER zouden windpark nummer 38, 42 en 43 als negatief moeten worden beoordeeld op 'interferentie andere windparken' omdat deze binnen een straal van twee kilometer van het mogelijk te realiseren windpark Koolblik in Valkenswaard zijn gelegen.	19.17805	De Kempengemeenten zijn bevoegd om beleid en toetsingskaders op te stellen voor het eigen grondgebied. Ten tijde van het opstellen van het planMER is er geen procedure gestart voor een windpark in Valkenswaard. Daarom kan deze mogelijke ontwikkeling niet worden meegenomen.	Nee
C18	Indieners vinden de recreatieve en natuur functie van concentratiegebied Bergeijk in het planMER onderbelicht. Voor de inwoners welke in de omgeving concentratiegebied Bergeijk Zuidoost hun recreatieve bedrijf uitoefenen is het cruciaal dat de windparken niet te dichtbij komen. In de beoordeling is niet meegenomen wat het effect is van windmolens op deze bedrijven omdat zeer veel mensen tijdelijk verblijven/recreëren in de omgeving. .	19.17805	In het planMER wordt het beoordelingscriterium 'Zichtbaarheid van het windpark' beoordeeld aan de hand van de locatie van het windpark ten opzichte van de gebieden waar het niet gewenst is vanwege esthetische of recreatieve waarden. Hieronder vallen ook recreatieve gebieden. In figuur 10 van het planMER zijn de locaties binnen de gemeenten met een recreatiebestemming opgenomen.	Nee
C19	Indieners stellen dat de nog niet onherroepelijke vergunde windprojecten De Pals en Reusel-De Mierden niet zijn meegenomen binnen de Plan-m.e.r. terwijl deze projecten zeker cumulatieve effecten hebben op leefomgeving, natuur en milieu binnen de geplande opstelling, maar ook in combinatie met locatiekeuze 30. Zoals in onze inspraakreactie op de NRD reeds verwoord zijn wij van mening dat deze projecten niet onder de referentiesituatie vallen.	19.17828	Windpark De Pals is inmiddels vergund. Een project hoeft niet onherroepelijk te zijn om als autonome ontwikkeling te gelden. Ook de ontwikkeling van het windpark in Reusel-De Mierden is opgestart voorafgaand aan de gezamenlijke Kempische aanpak voor het ontwikkelen van beleid en toetsingskaders voor grootschalige zonne- en windenergie. Voor het nieuwe windpark in Reusel – De Mierden geldt dat er nog geen vergunning verleend is, maar aangezien het plan reeds in een verre staat van voorbereiding is, wordt gekozen om dit project als onafhankelijk te beschouwen.	Nee
C20	Indiener stelt dat in de Plan-m.e.r. gebieden voor grootschalige zonne- en windenergie worden besproken alsof er voor de betreffende ruimte maar één functie mogelijk is, namelijk energieproductie. De ruimte in Nederland is beperkt en daarom moet bij een keuze	19.17828	In het planMER is een hoofdstuk opgenomen over de combinatie van zon en wind. Dit heeft zowel voor- als nadelen. In het beleid van de Kempengemeenten wordt beschreven hoe deze gemeenten hier tegen aan kijken. Daarnaast zijn	Nee

	voor grootschalige zonne- en windproductie ook expliciet aandacht zijn voor een zo effectief en efficiënt mogelijk ruimtegebruik. Dat betekent dat nadrukkelijk aandacht is voor functiecombinaties en meer- voudig ruimtegebruik waarbij de ruimtelijke kwaliteit wordt gewaarborgd.		uiteraard andere vormen van dubbel ruimtegebruik mogelijk. Het planMER bevat echter niet het juiste detailniveau om dit te beschrijven. Dit hoort in een concrete projectbeschrijving.	
C21	Indiener geeft aan dat in het plan wordt aangegeven dat de veiligheid niet wordt onderzocht, maar dat er al een eerste schifting is gemaakt. Hoe de eerdere schifting is gedaan wordt niet aangegeven. De omwonenden vinden het wel van belang om dit punt nu reeds mee te nemen.	19.17805	De eerste schifting heeft plaatsgevonden bij het bepalen van gebieden waar windturbines in beginsel niet zijn uitgesloten. Dit is gebeurd in het Haalbaarheidsonderzoek Grootschalige Wind- en zonne-energie de Kempen (Pondera/Wing, 16 oktober 2018). Doordat eventuele veiligheidseffecten zo sterk gelokaliseerd zijn rond de windturbines, is een nadere beoordeling op het abstractieniveau van een planMER niet zinvol. De externe veiligheid van te plaatsen windturbines moet als onderdeel van de voorbereidingsprocedure op projectniveau plaatsvinden.	Nee
C22	Indieners stellen dat het planMER in de benaderingswijze uitgaat van wettelijke belemmeringen (zoals afstand tot woonkernen en radarbeperkingen) om daarna de locaties te beschouwen die overblijven en wél kunnen. Wat ons betreft is dit een verkeerde volgorde. Eerst dient bepaald te worden welke gebieden gevrijwaard moeten blijven van zon- en windparken, waaronder de ongerepte natuurpanorama's. Daarna kunnen de overblijvende gebieden getoetst worden op wettelijke belemmeringen en randvoorwaarden. Graag zien wij in het beleid en toetsingskader expliciet opgenomen welke gebieden vooraf uitgesloten worden van zon- en windparken.	19.17828	Het is een logische volgorde om als eerste 'zeef' de wettelijke belemmeringen (harde belemmeringen) uit te sluiten. Zodoende blijven er geen locaties over die niet realistisch zijn vanwege wettelijke belemmeringen. Met het doorlopen van een aantal stappen en de beoordeling van de milieuthema's is inzichtelijk gemaakt wat de voor- en nadelen van iedere locatie is. Het is aan de Kempengemeenten om een voorkeur uit te spreken en/of uitsluitingsgebieden te definiëren. Dit wordt beschreven in het beleid- en toetsingskader.	Nee
C23	Indiener stelt dat uit het onderzoek blijkt dat concentratiegebied Bergeijk Zuidoost het minste energie oplevert ten opzichte van de andere opties. Concentratiegebied Zuidwest levert 4 keer zoveel energie op. Verder zijn de afstanden tot het hoofdstation voor de nummers 42, 43 en 52 meer dan 10 kilometer.	19.17805	Ter kennisname.	Nee
C24	Indiener geeft aan dat in het planMER niet wordt aangegeven dat concentratiegebied Bergeijk Zuidoost het grootste recreatiegebied van heel Bergeijk is.	19.17805	In figuur 10 van het Plan-MER zijn de locaties binnen de gemeenten met een recreatiebestemming opgenomen.	Nee

C25	Indiener stelt dat in de lijst van 'Leemten in de kennis' het kennishiaat ontbreekt over de feitelijke gebiedswaarden buiten die welke formeel als zodanig zijn aangewezen en die van gemeentelijk niveau.	19.17799	In de 'Leemten in de kennis' wordt hierover verwezen: <i>'..in het kader van dit planMER zijn geen veldbezoeken uitgevoerd in het kader van ecologie.'</i>, <i>'Voor zonneparken zijn de milieueffecten alleen op hoofdlijnen beschouwd, in lijn met het detailniveau van een planMER.'</i>, <i>'Windturbintypes en –opstellingen zijn indicatief om zoekgebieden te vergelijken. Gedetailleerd milieuonderzoek kan pas plaatsvinden in een eventuele projectfase.'</i> Het planMER is alleen bedoeld om inzichtelijk te maken waar zonne- en windparken in de huidige situatie van de Kempen gemeenten mogelijk zijn en welke effecten deze hebben op het milieu. Bij dit abstractieniveau is er gebruik gemaakt van beleidsmatige benaderingen en grenzen. Een PlanMER kent niet het detailniveau wat bij een project(MER) wel het geval zou zijn. Bij een concreet project zal derhalve het in kaart brengen van de gedetailleerde gebiedswaarden, mogelijke impact op de omgeving en milieueffecten noodzakelijk zijn. Hieruit kan blijken dat een project alsnog geen doorgang vindt.	Nee
C26	Indiener stelt dat in de lijst van 'Leemten in de kennis' een analyse ontbreekt naar de te verwachten veranderingen van de internationale energieproductie en verhandeling en de mogelijke gevolgen daarvoor op de huidige te realiseren wind- en zonnestroom projecten.	19.17799	Het planMER is alleen bedoeld om inzichtelijk te maken waar zon- en windparken in de huidige situatie binnen de Kempen gemeenten mogelijk zijn en welke effecten deze hebben op het milieu. Bij dit abstractieniveau is er gebruik gemaakt van de huidige kennis van beleid en ontwikkelingen op de energiemarkt. Het is niet passend binnen een planMER om over potentiële innovaties en verwachtingen te speculeren. De wet vraagt om een toets van de huidige situatie.	Nee
C27	Indiener stelt: omdat de voorliggende planMER slechts een globale gevolgenbeschrijving geeft en dus geen compleet beeld van de werkelijke totaalgevolgen voor het milieu geeft, is het niet mogelijk om tot een zorgvuldige belangenafweging te komen. Waar het doel van een MER juist is om vooraf een reëel beeld van de milieugevolgen te	19.17799	Het planMER dient om de milieueffecten van wind- en zonne-energie binnen de Kempengemeenten onderling te kunnen vergelijken. In het planMER is een beoordelingstabel opgenomen waarin de verschillen per alternatief en/of	Nee

	bieden is nu de vraag gerechtvaardigd wat dan de zin is van de onderhavige globale planMER. In ieder geval kan deze o.i. in zijn huidige vorm niet als basis voor een verantwoorde besluitvorming dienen.		concentratie af te lezen zijn. De volgende stap is het opstellen van een beleid en toetsingskader . In dit document worden de keuzes van de gemeenten duidelijk. Zo zullen in het beleid en toetsingskader uitsluitingsgebieden en/of voorkeursgebieden voor zonne- en windenergie worden geformuleerd.	
C28	Indieners vragen ook aandacht voor de gevolgen voor de infrastructuur, zowel bovengronds als ondergronds. Hierbij gaat het niet alleen om de energie-infrastructuur zoals kabels en verdeelstations, maar ook om toegangswegen en onderhoudsvoorzieningen. Deze kunnen negatieve gevolgen hebben voor natuurgebieden, kwetsbare soorten, bodemgesteldheid en hydrologie.	19.17828	De windparklijnen zijn indicatief en voor zonneparken zijn er geen opstellingen ingetekend. Het is derhalve nog niet mogelijk om de gevolgen van de infrastructuur te overzien. Het planMER bevat hiervoor niet het juiste detailniveau. Bij een concreet project dient dit wel een onderdeel van de scope te zijn.	Nee

Nr.	Zienswijze	Betreft Corsa-nummer	Reactie	Aanpassing MER
D1	Indiener mist één duidelijk aanspreekpunt met wie contact opgenomen kan worden.	19.17267	Iedere Kempengemeente heeft een beleidsmedewerker duurzame energie/energietransitie die aanspreekpunt is voor het onderwerp grootschalige zonne- en windenergie. Daarnaast is er voor het project grootschalige zon en winde een website (www.zonenwindindekempen.nl) met een contactformulier voor alle gemeenten.	Nee
D2	Indiener vindt de verslaglegging tijdens bijeenkomsten onvoldoende en te anoniem. Het verslag van de ophaalbijeenkomsten was summier en niet ondertekend, de dilemma's zijn niet uitgewerkt en de vragen zijn vertaald in FAQ op de website. Van de inloopsessies is zelfs helemaal geen verslag gemaakt.	19.17267	De inloopsessies zijn bedoeld om inwoners en belangstellende te informeren. Deze bijeenkomsten zijn niet ingericht om informatie op te halen en daarom is geen inhoudelijk verslag opgesteld. Het doel van de ophaalsessies was input krijgen voor het beleid het toetsingskader en om de 'dilemma's' in beeld te brengen. Het is aan de gemeenten om hier gedegen oplossingen voor te geven. Dit gebeurt in het beleid en toetsingskader. Het verslag van de ophaalsessies is anoniem zodat de drempel zo laag mogelijk is voor iedereen om hun mening, zorgen en dilemma's te bespreken. Dit verslag is te vinden op de website (www.zonenwindindekempen.nl).	Nee
D3	Indiener vindt de aanpak van het project te afstandelijk en had graag een meer bottom-up benadering gezien. Hierbij had aangehaakt kunnen worden bij de plaatselijk/regionale kennis zoals deze bijvoorbeeld aanwezig is bij KempenEnergie.	19.17267	De aanpak van het project is als volgt opgebouwd: start met informatiebijeenkomsten zodat inwoners, ondernemers en belanghebbenden/belangstellenden kennis kunnen nemen van de noodzaak, het proces en het einddoel. Daarna zijn excursies en meepraatsessies gehouden om input op te halen bij inwoners, ondernemers, stakeholders, deskundigen, enz. Diverse partijen en groeperingen hebben van de mogelijkheid gebruik gemaakt om input en kennis te delen. Met de opgehaalde kennis wordt doorgewerkt aan een planMER en beleid en toetsingskaders.	Nee

D4	Indiener mist afstemming met de RES en de provincie en is van mening dat dit risico's oplevert met betrekking tot optimale regionale/provinciale/landelijke plankeuzes en het in behandeling nemen van 'projectaanvragen Zon-Wind' in de Kempen. De indiener zou graag zien dat concrete projectaanvragen moeten worden ingediend bij de provincie, en pas behandeld worden nadat deze haar energietransitiebeleid heeft vastgesteld.	19.17267	De Kempengemeenten zijn een samenwerking aangegaan met de provincie Noord-Brabant en de Metropoolregio Eindhoven, die zowel met kennis, capaciteit en financiële middelen dit proces hebben ondersteund. De provincie Noord-Brabant is actief onderdeel van de projectgroep 'Grootschalige zonne- en windenergie in de Kempen'. Zo is er een goede afstemming met de provincie. De uitkomsten van het haalbaarheidsonderzoek, het planMER, het beleid en toetsingskader van de Kempengemeenten en de kennis worden actief gedeeld met de andere regiogemeente in de Metropoolregio Eindhoven t.b.v. de Regionale Energiestrategie (RES). De voorwaarden aan een projectplan en de wijze waarop concrete projectaanvragen in behandeling worden genomen worden uitgewerkt in de toetsingskaders.	Nee
D5	Indiener spreekt een voorkeur uit voor een 'groep/coöperatie landeigenaren' als initiatiefnemer in plaats van een projectontwikkelaar (REF, Bergeijk ZW) omdat hiermee het geld in de regio blijft. Dit is passend aangezien de regio ook de lasten van het windpark draagt.	19.17267	De sociale randvoorwaarden (participatie, wie mag ontwikkelen, verdeling van de lusten en lasten) van een duurzaam energie project vallen niet binnen de reikwijdte van dit planMER. Het doel van dit planMER is om inzicht te krijgen in alle mogelijke locaties voor wind- en zonneparken. In het beleid en toetsingskader worden de sociale randvoorwaarden vastgesteld.	Nee
D6	Indieners willen graag adviseren en 'zoeken naar betere mogelijkheden om op een verantwoordelijke manier toch windenergie op te kunnen wekken'. Zij vragen om bij volgende overleggen aanwezig te mogen zijn.	19.17260 19.17828	In februari, mei en augustus 2019 zijn verschillende openbare bijeenkomsten (7) en excursies (2) georganiseerd. Dit is bekend gemaakt via huis-aan-huis-bladen, internet, social media, via buurtverenigingen en dorpsraden, etc. Daarnaast is er voor een ieder gelegenheid geweest om zienswijzen in te dienen op de NRD en de planMER. Met de opgehaalde input wordt het beleid en toetsingskader opgesteld.	Nee
D7	Indiener vindt het erg triest dat er niet meer ruchtbaarheid aan het project wordt gegeven en denkt dat weinig inwoners van het plan afweten. Daarnaast valt de periode van inzage ook nog eens in de vakantie.	19.17802	In februari en mei 2019 zijn verschillende openbare bijeenkomsten (6) en excursies (2) georganiseerd. Dit is bekend gemaakt via huis-aan-huis-bladen, internet, social media, via buurtverenigingen en dorpsraden, etc.	Nee

			De inzage periode viel 4 weken in de vakantie en 2 weken buiten de vakantie. De inloopavond over de uitkomsten van de planMER vond plaats buiten de schoolvakantie.	
D8	Het is in dit kader spijtig te constateren dat een groot deel van onze constructieve suggesties en aandachtspunten in de 'Zienswijze op concept-Notitie Reikwijdte en detailniveau Plan-m.e.r. grootschalige zonne- en windenergie in de Kempen' van 26 februari 2019 in de Plan-m.e.r. niet of nauwelijks zijn meegenomen.	19.17828	De zienswijzen op de NRD zijn allen bestudeerd, beantwoord en waar mogelijk/relevant meegenomen in het planMER. Echter veel aangedragen punten op de NRD pasten niet bij het detailniveau van het planMER, deze zaken zijn derhalve niet meegenomen in het verdere proces. Wat overigens niet betekent dat ze in een later stadium, bij een concrete projectontwikkeling, ook niet 'relevant' zijn.	Nee
D9	Omwonenden merken op dat gedurende het gehele traject er nooit kans is geweest om mee te doen in de ontwikkeling van duurzame energie. Op allerlei wijze zijn omwonenden en ondernemers voorbijgelopen. Er wordt alleen invulling gegeven aan de beleidskeuze van het Rijk, omdat provinciaal en gemeentelijk beleid op meerder punten afwijkt.	19.17805	Dit planMER is opgesteld om als onderbouwing te worden gebruikt voor het beleid en toetsingskader dat aan de gemeenteraden wordt voorgelegd ter vaststelling. Inwoners, ondernemers en belangstellenden hebben d.m.v. 3 informatieavonden, 3 dagen met meepraatsessies, 2 excursies en een inloopbijeenkomst kennis kunnen nemen van het proces, de inhoud en actief hun bijdrage kunnen leveren in de voorbereiding van het beleid en toetsingskader. Deze bijeenkomsten zijn aangekondigd op de website www.zonenwindindekempen.nl , op de vijf gemeentelijke websites, in de huis-aan-huisbladen en op social media. Nadat het beleid en toetsingskaders zijn vastgesteld start het traject van ontwikkeling van projecten. Bij voorkeur worden deze projecten door omwonenden, inwoners en ondernemers uit de Kempen ontwikkeld.	Nee

Thema E: Geluid

Nr.	Zienswijze	Betreft Corsa-nummer	Reactie	Aanpassing MER
E1	Indiener stelt: Daarnaast hebben windturbines een zekere geluidbelasting tot gevolg. Op basis van het Activiteitenbesluit milieubeheer wordt de geluidsbelasting die optreedt gedurende de nacht en de avond zwaarder meegewogen dan geluid overdag. Met de norm wordt recht gedaan aan het feit dat geluid 's nachts en 's avonds als storender ervaren kan worden dan overdag. Op een recreatiepark wordt verbleven in accommodaties die nauwelijks geluidwerende eigenschappen bezitten (tent, caravan, stacaravan, chalet). Het geluid afkomstig van windturbines kan door recreanten dan ook als storender ervaren worden dan gemiddeld.	19.17315	Het is mogelijk dat recreanten het geluid van windturbines als storender zullen ervaren als gemiddeld. Echter, in het Besluit Activiteiten inrichtingen milieu, oftewel het Activiteitenbesluit, zijn eisen opgenomen waaraan windmolens in Nederland dienen te voldoen. Recreatiewoningen zonder officiële woonfunctie worden wettelijk niet beschouwd als een geluidsgevoelig object en hierom hoeft er in principe niet getoetst te worden aan het Activiteitenbesluit. In het kader van een goede ruimtelijke ordening zou er bij een concreet project wel aandacht aan besteed kunnen worden.	Nee
E2	Indiener protesteert tegen de bouw en ingebruikname van windturbines in Bergeijk en omgeving. Weerstand tegen de plannen heeft te maken met directe nadelen van windturbines zoals het geluid dat wordt geproduceerd, waaronder laag frequent geluid.	19.17704 19.17709 19.17710 19.17738 19.17803 19.17725	In het Besluit activiteiten inrichtingen milieu, oftewel het Activiteitenbesluit, zijn de eisen opgenomen waaraan windmolens in Nederland dienen te voldoen. De geluidnormen zijn opgenomen in artikel 3.14a. Hierin is vastgelegd dat een of meer windmolens op de gevel van geluidsgevoelige bebouwing (bijvoorbeeld woningen) dienen te voldoen aan de norm van ten hoogste 47 dB Lden en aan de norm van ten hoogste 41 dB Lnight. In de Nederlandse wetgeving wordt uitgegaan van gemiddelden. In de praktijk komt de 47 dB Lden norm op een gemiddelde geluidbelasting van 41 dB, de geluidsbelasting op een woning waar precies voldaan wordt aan de norm zal bij inwerking-treding van de windmolen (ca. 90% van de tijd) variëren tussen de 38 en 46 dB.	Nee
E3	Indiener acht het hanteren van een rekenmodel omstreden.	19.17716	Een rekenmodel betreft een theoretische benadering van de werkelijkheid. Het te hanteren rekenmodel is gebaseerd op de vigerende wetgeving.	Nee
E4	Indiener acht de Lden-normering onnavolgbaar, onvolledig en oncontroleerbaar.	19.17716	In het Activiteitenbesluit milieubeheer (Activiteitenbesluit) zijn de eisen opgenomen waaraan windturbines in	Nee

			Nederland dienen te voldoen. De geluidnormen zijn opgenomen in artikel 3.14a. Hierin is vastgelegd dat een of meer windmolens van dezelfde inrichting op de gevel van geluidsgevoelige bebouwing (bijvoorbeeld woningen) dienen te voldoen aan de norm van ten hoogste 47 dB Lden en aan de norm van ten hoogste 41 dB Lnight. In de Nederlandse wetgeving wordt uitgegaan van gemiddelden. Lden is een speciaal gemiddelde (den staat hierbij voor Day-Evening-Night), waarbij de avond- en nachtperiode zwaarder meetellen door een straffactor van respectievelijk 5 en 10 dB. In de praktijk komt de 47 dB Lden norm op een gemiddelde geluidbelasting van 41 dB, de geluidsbelasting op een woning waar precies voldaan wordt aan de norm zal bij inwerkingtreding van de windmolen (ca. 90% van de tijd) variëren tussen de 38 en 46 dB. Bij alle woningen van derden dient te worden voldaan aan de wettelijke norm. Wanneer er getwijfeld wordt of gerealiseerde windmolens voldoen aan de wettelijke eisen (en eventuele aanvullende eisen uit de vergunning) dient er handhaving plaats te vinden. Wanneer uit onderzoek inderdaad blijkt dat niet voldaan wordt aan de eisen wordt het windpark stilgezet en kan het bevoegd gezag overgaan tot het opleggen van een sanctie. De exploitant moet het probleem oplossen voordat de windmolens weer in werking mogen treden.	
E5	Indiener geeft aan dat bij de Lden en Lnight normen geen rekening wordt gehouden met het pulserende karakter van windturbinegeluid.	19.17716	Het geluidniveau van windturbines is minder hoog dan van andere bronnen (verkeer e.d.), maar het karakter zorgt ervoor dat het windturbinegeluid bij lagere niveaus als hinderlijk wordt ervaren. De normstelling is tot stand gekomen op basis van de verschillende eigenschappen van het geluid van windturbines.	Nee
E6	Indiener merkt op dat laagfrequent en infrason geluid buiten beschouwing worden gelaten en wel degelijk kunnen leiden tot gezondheidsklachten.	19.17716	Windturbinegeluid bestaat uit geluid van veel verschillende toonhoogtes. Zeer lage en zeer hoge tonen komen veel minder voor dan gemiddelde toonhoogtes (250-2500 Hz).	Nee

			In de norm uit het Activiteitenbesluit wordt rekening gehouden met laagfrequent geluid (frequenties beneden 160 Hz), dat een onderdeel van het geluidsspectrum van windmolengeluid is. De effecten van laagfrequent geluid worden niet apart beschouwd omdat het een integraal onderdeel uitmaakt van de beoordeling van de Lden-normering. In 2014 heeft de Staatssecretaris van I&M in een brief aan de Tweede Kamer, onderbouwd met twee onderzoeken van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) en een literatuurstudie naar laagfrequent geluid door Bureau LBP/Sight. Hierin wordt aangegeven dat de huidige norm voor windturbines en bijbehorende rekenen meetvoorschriften voldoende bescherming bieden tegen laagfrequent geluid. Infrasoongeluid is geluid met een dermate lage frequentie dat het niet hoorbaar is. Bij zeer hoog volume kan dergelijk geluid wel door de mens worden waargenomen. Dergelijke volumes zijn bij windturbines echter niet aan de orde (zelfs niet vlakbij de windturbine).	
E7	Indiener is van mening dat voor omwonenden de Nederlandse geluidsnormen verreweg de slechtste zijn van heel Europa.	19.17716	Het is bekend dat andere landen dan Nederland andere normen hanteren. Voor eventuele individuele projecten die op een later moment in procedure worden gebracht wordt gewerkt met de normstelling zoals deze is vastgelegd in de Nederlandse wetgeving.	Nee
E8	Indiener is van mening dat geluidshinder een directe aantasting is van het woon- en leefgenot van mensen in hun eigen huis.	19.17716	De geluidsnormen, die mede bepalend zijn voor de afstand tussen geluidsgevoelige bebouwing en de windmolens, garanderen niet dat omwonenden geen enkele hinder ondervinden.	Nee
E9	Indiener verzoekt de gemeente aansluiting te zoeken bij de door het RIVM geadviseerde norm van 40 dB Lden.	19.17716	Het planMER dient ter onderbouwing van een beleid en toetsingskader voor grootschalige zonne- en windenergie. Het is op dit moment niet de wens van de Kempen gemeenten om op voorhand voor te sorteren op strengere geluidsnormen. Als sprake blijkt van aantoonbaar bijzondere lokale omstandigheden wordt deze mogelijkheid echter ook niet uitgesloten.	Nee

E10	Indiener verzoekt om extra aandacht voor de gevolgen van de geluidsoverlast die een windmolen geeft. Dit kan door een extra financiële vergoeding waardoor het mogelijk wordt om geluidsdicht glas te plaatsen en woningen te isoleren tegen geluid.	19.17733	Het planMER geeft inzicht in alle mogelijke locaties voor windparken. Het PlanMER is daarnaast een document wat op hoofdlijnen de impact van mogelijke windturbines uitlicht. Een PlanMER kent niet het detailniveau wat bij een project(MER) wel het geval zou zijn. Bij een concreet project zal derhalve het in kaart brengen van de gedetailleerde impact op de omgeving noodzakelijk zijn. Naar aanleiding daarvan kan het bevoegd gezag beslissingen nemen voor eventuele mitigerende maatregelen waaronder maatregelen om geluidsoverlast te verminderen. Tijdens een project(MER) zal, binnen de wettelijk gestelde eisen, worden gekeken welke maatregelen toegepast kunnen worden.	Nee
E11	Indiener stelt: Bosch & van Rijn zegt dat de huidige norm in Lden rekening houdt met laagfrequent geluid. Dat is niet waar: in de formule van Lden is laagfrequent geluid niet opgenomen. Waar Bosch & van Rijn waarschijnlijk op doelt is het rapport van het RIVM (Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu) uit 2009 dat op onderzoeken is gebaseerd die de geluidsbelasting in Lden vergeleken met de hinder die omwonenden ervaren. Men gaat er dan van uit dat de hinder door laagfrequent daarbij meespeelt, en daar valt wel wat voor te zeggen. Maar Bosch & van Rijn vergeten dan wel even te vermelden dat het RIVM op grond van deze onderzoeken een Lden van 40 dB adviseert terwijl het rijk een veel hogere waarde van 47 dB als norm kiest. Dit betekent vijf maal zoveel lawaai. Bosch & van Rijn zeggen dat 9% van de burenhinder ondervindt bij 47 dB Lden windturbinelawaai. Een minder dan halve waarheid. Volgens het RIVM onderzoek is dat 9% 'ernstig gehinderden' binnenshuis. Het aantal 'gewoon gehinderden' binnenshuis is 17%. Buitenshuis zijn die getallen groter, buitenshuis in de tuin is 19 % 'ernstig gehinderd' en 34% 'gewoon gehinderd'. Het aantal mensen dat gehinderd wordt is dus viermaal zo hoog als Bosch & van Rijn zeggen.	19.17730	9% van op de normgrens belaste omwonenden van een windpark kan ernstige hinder van dat park ondervinden. Dit aandeel is hetzelfde als de bij de grenswaarden van andere geluidbronnen, zoals wegverkeer. Voor eventuele individuele projecten die op een later moment in procedure worden gebracht, wordt inzichtelijk gemaakt hoeveel omwonenden op de normgrens worden belast. Indien men niet op de normgrens wordt belast ligt het percentage ernstig gehinderden lager dan 9%.	Nee
E12	Indiener stelt: Over de gezondheidsrisico's al dan niet door laagfrequente geluid geeft Bosch & van Rijn tendentieuze informatie. De	19.17730	Het planMER dient ter onderbouwing van een beleid en toetsingskader voor grootschalige zonne- en windenergie.	Nee

	rapporten die zij aanhalen zeggen dat het bestaan van gezondheidsproblemen niet hard bewezen is. Voor een hoop literatuur hierover is dat ook wel waar, maar niet voor alle literatuur. Maar dan mag je nog niet zeggen dat bewezen is dat deze problemen niet bestaan. Er zijn veel aanwijzingen voor, en die dienen serieus te worden genomen en moeten nader worden onderzocht. Over het RIVM rapport van 2005 dat Bosch & van Rijn aanhaalt het volgende: het Nationaal Kritisch Platform Windenergie en de Nederlandse Vereniging Omwonenden Windturbines waren aanvankelijk bij het samenstellen van dit rapport betrokken, maar hebben zich eruit teruggetrokken toen bleek dat van een nette wetenschappelijke benadering geen sprake mocht zijn. Vorig jaar oktober publiceerde de Wereld Gezondheidsorganisatie WHO het rapport Environmental Noise Guidelines 26ort he European Region , zie: http://www.euro.who.int/en/publications/abstracts/environmental-noise-guidelines-forthe-european-region-2018. Daarin staan duidelijke zinnen over windturbinegeluid. Het rapport noemt Lden a poor characterization of wind turbine noise (... that...) may limit the ability to observe associations between wind turbine noise and health outcomes (pag. 86). Over het gezondheidsrisico zegt het rapport dat: wind turbine noise above this level (45 dB Lden) is associated with adverse health effects (pag. 77.) Bij de Nederlandse norm van 47 dB Lden (meer dan de helft meer lawaai dan 45 dB) kunnen we dus volgens de WHO rekenen op gezondheidsproblemen. Uit 1.1 en 1.2 blijkt dat windmolens ernstige geluidshinder en gezondheidsrisico's kunnen teweegbrengen. Daarom is het voor ons van cruciaal belang dat de gemeente haar burgers dient te beschermen tegen ernstige geluidshinder en gezondheidsrisico's door aan te sluiten op de door het RIVM geadviseerde norm van 40 dB Lden!		Het is op dit moment niet de wens van de Kempenge-meenten om op voorhand voor te sorteren op strengere geluidsnormen. Als sprake blijkt van aantoonbaar bijzondere lokale omstandigheden wordt deze mogelijkheid echter ook niet uitgesloten.	
E13	Indiener vraagt zich af of er bij de berekeningen van de geluidshinder rekening wordt gehouden met de overheersende windrichting.	19.17711	In het planMER zijn geen geluidsberekeningen uitgevoerd. Hierbij zij opgemerkt dat de ingetekende lijnen mogelijke windturbineopstellingen weergeven: detailonderzoek op projectniveau kan eventuele alternatieve opstellingsvormen opleveren of zorgen dat locaties in een later stadium alsnog afvallen. Wanneer een concreet plan zich aandient zal de geluidsbelasting op nabijgelegen gevoelige objecten worden berekend conform het 'Reken- en meetvoorschrift windturbines (Activiteitenregeling milieubeheer, bijlage 4)	Nee

E14	Indiener is verwonderd over het feit dat er voor deze planMER geen geluidsberekeningen zijn uitgevoerd.	19.17828	Het is correct dat in het planMER geen geluidsberekeningen zijn uitgevoerd. Hierbij zij opgemerkt dat de ingetekende lijnen mogelijke windturbineopstellingen weergeven: detailonderzoek op projectniveau kan eventuele alternatieve opstellingsvormen opleveren of zorgen dat locaties in een later stadium alsnog afvallen. Wanneer een concreet plan zich aandient zal de geluidsbelasting op nabijgelegen gevoelige objecten worden berekend conform het 'Reken- en meetvoorschrift windturbines (Activiteitenregeling milieubeheer, bijlage 4)	Nee
E15	De norm én het onderzoek naar (laagfrequent)geluid voldoen niet aan artikel 1.11 Activiteitenbesluit milieubeheer jo artikel 3.14a tot en met artikel 3.14 ^e , en bijlage 4 Activiteitenregeling milieubeheer. De norm biedt onvoldoende bescherming aan omwonenden tegen de objectieve negatieve (gezondheid)effecten van (laagfrequent) geluid. De blootstelling hieraan wordt ernstig onderschat en een goed woon- en leefklimaat kán en wordt niet gegarandeerd. Het planMER zou getoetst moeten worden aan het op 10 oktober 2018 gepubliceerde rapport van de WHO waarin een strenge aanbeveling wordt gemaakt voor een geluidsgrens onder de 45 dB Lden voor geluid afkomstig van windturbines. Het planMER wijst naar onderzoek dat oud en achterhaald is.	19.17805	Windturbinegeluid bestaat uit geluid van veel verschillende toonhoogtes. Zeer lage en zeer hoge tonen komen veel minder voor dan gemiddelde toonhoogtes (250-2500 Hz). In de norm uit het Activiteitenbesluit wordt rekening gehouden met laagfrequent geluid (frequenties beneden 160 Hz), dat een onderdeel van het geluidsspectrum van windmolengeluid is. De effecten van laagfrequent geluid worden niet apart beschouwd omdat het een integraal onderdeel uitmaakt van de beoordeling van de Lden-normering. In 2014 heeft de Staatssecretaris van I&M in een brief aan de Tweede Kamer, onderbouwd met twee onderzoeken van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) en een literatuurstudie naar laagfrequent geluid door Bureau LBP/Sight. Hierin wordt aangegeven dat de huidige norm voor windturbines en bijbehorende rekenen meetvoorschriften voldoende bescherming bieden tegen laagfrequent geluid. Infrasoon geluid is geluid met een dermate lage frequentie dat het niet hoorbaar is. Bij zeer hoog volume kan dergelijk geluid wel door de mens worden waargenomen. Dergelijke volumes zijn bij windturbines echter niet aan de orde (zelfs niet vlakbij de windturbine).	Nee
E16	Er zijn sinds kort (alarmerende) medische onderzoeken die uitwijzen dat laagfrequent geluid schadelijk is voor de orgaanzen. Tevens kan	19.17805	Windturbinegeluid bestaat uit geluid van veel verschillende toonhoogtes. Zeer lage en zeer hoge tonen komen	Nee

	gesteld worden dat hogere turbines met meer capaciteit ook beduidend meer laag frequent geluid produceren. De negatieve effecten van laag frequent geluid moeten dus duidelijk in kaart worden gebracht voor er verder wordt gegaan met het planMER.		veel minder voor dan gemiddelde toonhoogtes (250-2500 Hz). In de norm uit het Activiteitenbesluit wordt rekening gehouden met laagfrequent geluid (frequenties beneden 160 Hz), dat een onderdeel van het geluidsspectrum van windmolengeluid is. De effecten van laagfrequent geluid worden niet apart beschouwd omdat het een integraal onderdeel uitmaakt van de beoordeling van de Lden-normering. In 2014 heeft de Staatssecretaris van I&M in een brief aan de Tweede Kamer, onderbouwd met twee onderzoeken van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) en een literatuurstudie naar laagfrequent geluid door Bureau LBP/Sight. Hierin wordt aangegeven dat de huidige norm voor windturbines en bijbehorende rekenen meetvoorschriften voldoende bescherming bieden tegen laagfrequent geluid. Infrasoon geluid is geluid met een dermate lage frequentie dat het niet hoorbaar is. Bij zeer hoog volume kan dergelijk geluid wel door de mens worden waargenomen. Dergelijke volumes zijn bij windturbines echter niet aan de orde (zelfs niet vlakbij de windturbine).	
E17	Indieners wijzen erop dat concentratiegebied Bergeijk Zuidoost ongunstig is omdat in het gebied paarden aanwezig zijn waarvan het bekend is dat zij slecht tegen laag frequent geluid kunnen.	19.17805	Er is geen onderzoek bekend waaruit een verband blijkt dat windturbines effect hebben op dierenwelzijn en de gezondheid van dieren door de realisatie van een windpark. Hierbij is nog van belang dat in de Raad van State op 4 mei 2016 (Windpark Wieringermeer) en 4 april 2018 (Windpark Bijvanck) heeft geoordeeld dat niet aannemelijk is dat geluid van windturbines leidt tot effecten (stress) op paarden.	Nee
E18	De huidige, hoge windturbines met grote wieken produceren veel meer laagfrequent/infrasoon geluid dan de kleinere turbines van enkele jaren geleden	19.17716	Bij een concreet project zal moeten worden voldaan aan het Activiteitenbesluit. In de norm uit het Activiteitenbesluit wordt rekening gehouden met laagfrequent geluid (frequenties beneden 160 Hz), dat een onderdeel van het geluidsspectrum van windmolengeluid is. De effecten van laagfrequent geluid worden niet apart beschouwd omdat het een integraal onderdeel uitmaakt van de beoordeling	Nee

			van de Lden-normering. In 2014 heeft de Staatssecretaris van I&M in een brief aan de Tweede Kamer, onderbouwd met twee onderzoeken van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) en een literatuurstudie naar laagfrequent geluid door Bureau LBP/Sight. Hierin wordt aangegeven dat de huidige norm voor windturbines en bijbehorende rekenen meetvoorschriften voldoende bescherming bieden tegen laagfrequent geluid. Infrasoongeluid is geluid met een dermate lage frequentie dat het niet hoorbaar is. Bij zeer hoog volume kan dergelijk geluid wel door de mens worden waargenomen. Dergelijke volumes zijn bij windturbines echter niet aan de orde (zelfs niet vlakbij de windturbine).	
--	--	--	--	--

Thema F: Slagschaduw

Nr.	Zienswijze	Betreft Corsa-nummer	Reactie	Aanpassing MER
F1	Indiener protesteert tegen de bouw en ingebruikname van windturbines in Bergeijk en omgeving. Weerstand tegen de plannen heeft te maken met directe nadelen van windturbines zoals de slagschaduw.	19.17704 19.17709 19.17710 19.17738 19.17803 19.17725	Op grond van artikel 3.14 van het Activiteitenbesluit zijn in de Regeling Activiteitenbesluit nadere eisen gesteld ten behoeve van het voorkomen of beperken van slagschaduw en lichtschittering op de molenwieken. Windmolens dienen aan deze eisen te voldoen. Een windmolen is altijd voorzien van een automatische stilstandvoorziening die de windmolen tijdig afschakelt om te voorkomen dat de norm voor slagschaduw wordt overschreden.	Nee
F2	Omwonenden vragen om de norm ex artikel 3.12 Activiteitenregeling niet toe te passen omdat dit onder de concrete gevalsomstandigheid onredelijk uitwerkt. Concreet noemt de indiener dat er geen rekening wordt gehouden met agrariërs die werken op het land.	19.17805	Het klopt dat agrariërs die werken op land niet worden beschermd door de wettelijke norm voor slagschaduw zoals voorgeschreven in Activiteitenregeling 3.12. Echter, het planMER dient ter onderbouwing van een beleid en toetsingskader voor grootschalige zonne- en windenergie. Het is op dit moment niet de wens van de Kempen gemeenten om op voorhand voor te sorteren op strengere slagschaduw normen. Als sprake blijkt van aantoonbaar bijzondere lokale omstandigheden wordt deze mogelijkheid echter ook niet uitgesloten.	Nee

Nr.	Zienswijze	Betreft Corsa-nummer	Reactie	Aanpassing MER
G1	Indiener verzoekt de leidingtracés van rioolwatertransportleidingen aan te merken als uitsluitingsgebied.	19.17769	Op het abstractieniveau van het Plan-MER wordt, naast gas- en buisleidingen waarin gevaarlijke stoffen worden getransporteerd, voor het onderzoeken van de MER-alternatieven niet nader ingegaan op overige kabels en leidingen. Deze mate van uitsluitingsgebieden valt buiten de scope van dit MER, en dient in de onderbouwing van concrete projecten in detail aan bod te komen.	Nee
G2	Indiener verzoekt dat de 8" leiding voor transport van vloeibare koolwaterstoffen (PRB-leiding) en de bijbehorende afstanden voor winden zon worden betrokken in het vast te stellen beleid en toetsingskader voor mogelijke locaties voor zonne- en windenergie.	19.15778	Voor windenergie is de betreffende buisleiding opgenomen als een harde belemmering. Tevens geldt dat wanneer een concreet initiatief zich aandient, het initiatief een externe veiligheidsonderzoek moet laten uitvoeren waarbij concreet aandacht aan buisleidingen besteed moet worden. Voor zonne-energie zijn buisleidingen niet aangemerkt als een harde belemmering. Dit, omdat een strook van 10 meter niet een concreet initiatief belemmerd. Hoewel, het niet als een harde belemmering is opgenomen in het plan-MER moet een concreet initiatief wel rekening houden met de belemmeringzone van 5 meter die conform de wet- en regelgeving vrij moet blijven van obstakels.	Nee
G3	Indieners vinden het van belang dat wordt meegenomen dat in de nabijheid van concentratiegebied Bergeijk Zuidoost veel mensen op het land werken en veel recreanten overnachten/recreëren. Hier zou in deze fase meer aandacht aan moeten worden gegeven dan nu het geval is.	19.17805	Eventuele effecten zijn sterk gelokaliseerd rond de windturbines, en een eerste schifting heeft plaatsgevonden bij het bepalen van gebieden waar windturbines in beginsel niet zijn uitgesloten. Vanwege het abstractieniveau van het planMER valt een nadere beoordeling buiten de scope van de MER. Wanneer er zich een concreet initiatief aandient zal er een externe veiligheidsonderzoek moeten worden uitgevoerd waarin wordt aangetoond dat aan alle wettelijke normen omtrent externe veiligheid wordt voldaan.	Nee

G4	Omwonenden maken zich zorgen over de mogelijkheid van ijsafzetting, met name met het oog op de vele recreanten in de omgeving en de mensen die op het land werkzaam zijn. Het is voor omwonenden onduidelijk of er een ijsdetectiesysteem wordt geplaatst op alle windturbines. Omwonenden noemen daarnaast dat de Afdeling recent heeft bevestigd dat een ijsdetectiesysteem ijsafzetting niet kan voorkomen.	19.17805	Vanwege het abstractieniveau van het planMER is er niet ingegaan op het aspect ijsafzetting. Wanneer er zich een concreet initiatief aandient zal er in het externe veiligheidsonderzoek aandacht worden besteed aan het aspect ijsafzetting.	Nee
----	---	----------	--	-----

Nr.	Zienswijze	Betreft Corsa-nummer	Reactie	Aanpassing MER
H1	Indiener protesteert tegen de bouw en ingebruikname van windturbines in Bergeijk en omgeving. Weerstand tegen de plannen heeft te maken met directe nadelen van windturbines zoals gezondheidsproblemen die voort kunnen komen door laag frequent geluid.	19.17704 19.17709 19.17710 19.17738 19.17803	Er zijn geen duidelijke aanwijzingen om aan te nemen dat windturbines, ongeacht de grootte en afgezien van stress, extra gezondheidsrisico's met zich meebrengen. Wanneer met denk toch eventuele risico's te kunnen herleiden aan de windturbines, kan dit altijd aangekaart worden bij de daarvoor aangewezen overheidsinstanties. Tijdens eventuele onderzoeken en het vervolgproces moet dan worden gekeken welke betrokken partijen verantwoordelijkheid hiervoor dragen.	Nee
H2	Indiener geeft aan dat internationaal een direct verband wordt gelegd tussen gezondheidsklachten en het wonen in de nabijheid van windturbines. En dat derhalve duidelijk iets is waar rekening mee moet worden gehouden.	19.17716	Er zijn geen duidelijke aanwijzingen om aan te nemen dat windturbines, ongeacht de grootte en afgezien van stress, extra gezondheidsrisico's met zich meebrengen. Wanneer met denk toch eventuele risico's te kunnen herleiden aan de windturbines, kan dit altijd aangekaart worden bij de daarvoor aangewezen overheidsinstanties. Tijdens eventuele onderzoeken en het vervolgproces moet dan worden gekeken welke betrokken partijen verantwoordelijkheid hiervoor dragen.	Nee
H3	Indiener stelt dat ze aandacht willen voor de gezondheidsrisico's, er zijn nog geen onderzoeken bekend van molens van deze grote op de mens en het is onduidelijk bij wie deze risico's liggen.	19.17733	Er zijn geen duidelijke aanwijzingen om aan te nemen dat windturbines, ongeacht de grootte en afgezien van stress, extra gezondheidsrisico's met zich meebrengen. Wanneer met denk toch eventuele risico's te kunnen herleiden aan de windturbines, kan dit altijd aangekaart worden bij de daarvoor aangewezen overheidsinstanties. Tijdens eventuele onderzoeken en het vervolgproces moet dan worden gekeken welke betrokken partijen verantwoordelijkheid hiervoor dragen.	Nee
H4	Indiener stelt: De overheid wil door plaatsing van windmolens energie-neutraal worden daarom vinden wij dat eventuele gezondheidsklachten die te herleiden zijn naar de windmolens ook bij de overheid terecht moeten komen.	19.17733	Er zijn geen duidelijke aanwijzingen om aan te nemen dat windturbines, afgezien van stress, extra gezondheidsrisico's met zich meebrengen. Eventuele klachten waarbij bedenkingen zijn over de herleiding ervan kunnen altijd	Nee

			aangekaart worden bij de daarvoor aangewezen overheidsinstanties. Tijdens het eventuele vervolproces moet dan worden gekeken welke betrokken partijen verantwoordelijkheid hiervoor dragen.	
--	--	--	---	--

Nr.	Zienswijze	Betreft Corsa-nummer	Reactie	Aanpassing MER
11	Indieners stellen dat er geheel voorbij gelopen wordt, aan het feit dat er op zeer korte afstand bij verschillende aangewezen locaties gebieden liggen die als Natura 2000 en EHZ zijn aangemerkt. Zij geven aan dat dit vooral van toepassing is op de windparklijnen 38, 42, 43 en 52. Volgens indieners betreft 'De Maaij' e.o., (Beekloop, Keersop, Schut, wetering en natuurvijvers van de Liskes en Pastoorsweijer) gebieden waar veel vogelsoorten, maar ook andere levensvormen zoals vleermuizen voorkomen en een aantal soorten dit tevens als broedgebied gebruiken. Indieners stellen dat deze locaties niet in aanmerking komen voor de ontwikkeling van windenergie.	19.17260 19.17236	De genoemde windparklijnen 38, 42, 43 en 52 zijn individueel gescoord en vormen samen de concentratie 'Bergeijk Zuidoost' in het MER. Uit de beoordeling van het 'Achtergrondrapport natuur' blijkt dat de genoemde windparklijnen inderdaad negatief scoren op de drie van de vier beoordelingscriteria van ecologie. Uit het onderzoek komt naar voren dat hier een verhoogde kans op het voorkomen van beschermde vogels en op vleermuisactiviteiten aanwezig is. Ook liggen de indicatieve windparklijnen in het Natuurnetwerk Brabant. Daarnaast liggen drie van de vier windparklijnen in een zogenoemde 'hotspot' en de andere windparklijn op korte afstand tot een 'hotspot'. Echter lijken de effecten op Natura 2000-gebieden op deze locatie mee te vallen. De score van de windparklijnen is derhalve overwegend negatief op het milieuthema ecologie; dit vloeit door naar de beoordeling van de concentratie 'Bergeijk Zuidoost'. Het is aan de gemeente om bepaalde gebieden wel of niet uit te sluiten voor de realisatie van wind- en zonne-energie. Dit besluit wordt genomen bij de vaststelling van het beleid en toetsingskader. Het natuurrapport dient louter en alleen om alternatieven voor windenergie en zonne-energie binnen de Kempen gemeenten te vergelijken. Dit rapport geeft alleen een eerste indicatie van mogelijke effecten en kan niet gebruikt worden als onderbouwing van specifieke locaties voor wind- of zonne-energie. Voor ieder concreet project dient een locatiespecifiek ecologisch onderzoek te worden verricht.	Nee
12	Indieners geven aan dat in voorgaande jaren binnen de Kempen gemeenten inventarisaties zijn uitgevoerd, deze gegevens zouden overlegd kunnen worden.	19.17260	Indien de waarnemingen (digitaal) zijn doorgeven en later gevalideerd zijn kunnen deze terechtkomen in de Nationale Databank Flora en Fauna. Deze databank is ten behoeve van het natuuronderzoek geraadpleegd om een indicatie te krijgen van de verspreiding van beschermde soorten binnen de Kempen gemeenten. Inventarisaties	Nee

			van lokale natuurverenigingen kunnen bij een concreet project wellicht een bijdrage hebben aan het onderzoek. Het natuurrapport dient louter en alleen om alternatieven voor windenergie en zonne-energie binnen de Kempen gemeenten te vergelijken. Dit rapport geeft alleen een eerste indicatie van mogelijke effecten en kan niet gebruikt worden als onderbouwing van specifieke locaties voor wind- of zonne-energie. Voor ieder concreet project dient een locatiespecifiek ecologisch onderzoek te worden verricht.	
13	Indieners stellen dat in het gebied 'De Maaij' veel beschermde vogelsoorten voorkomen, waaronder visarend, rode wouw, spotvogel, woudaap, waterral, grote zilverreiger, spreeuw, oeverzwaluw, huiszwaluw etc. Indieners hebben een overzicht met waargenomen vogels in 'De Maaij' opgenomen als bijlage. Windturbines zouden het gebied versnipperen en de migratie tussen de diverse natuurgebieden, vijvers en vennen voor zeldzame en beschermde watervogels zoals kwak, roerdomp en woudaapje ernstig verstoren.	19.17260 19.17235 19.17236	Gezien de ligging van 'De Maaij' ten opzichte van beschermde gebieden en het voorkomen van beschermde soorten ligt hier bij een concreet project een forse opgave voor het onderdeel ecologie. Uit de beoordeling ecologie uit het 'Achtergrondrapport natuur' blijkt dat windparklijnen in de nabijheid van dit gebied op diverse criteria van ecologie een 'groot risico vormen bij besluitvorming vanwege conflicten met de doelstelling van natuurwetgeving en beleid'. Het natuurrapport dient louter en alleen om alternatieven voor windenergie en zonne-energie binnen de Kempen gemeenten te vergelijken. Dit rapport geeft alleen een eerste indicatie van mogelijke effecten en kan niet gebruikt worden als onderbouwing van specifieke locaties voor wind- of zonne-energie. Voor ieder concreet project dient een locatiespecifiek ecologisch onderzoek te worden verricht.	Nee
14	Indieners verwijzen naar kaartmateriaal van de Vogelbescherming Nederland, opgesteld door SOVON Vogelonderzoek Nederland. Indieners stellen dat deze gebieden, De Maaij e.o., (Beekloop, Keersop, Schut, wetering en natuurvijvers van de Liskes en Pastoorsweijer) op de Nationale Windmolenrisicokaart als een kwetsbaar gebied met de hoogste risico's voor vogels zijn aangewezen.	19.17260 19.17236 19.17237 19.17238	'De nationale windmolenrisicokaart voor vogels' is samengesteld in opdracht van Vogelbescherming Nederland door SOVON Vogelonderzoek Nederland en Altenburg & Wymenga. Over deze kaarten zeggen de opstellers het volgende: <i>"De 'Nationale windmolenrisicokaart voor vogels' is een hulpmiddel bij de planologische afweging of en waar windmolens geplaatst kunnen worden. De kaarten geven aan waar bepaalde risico's kunnen optreden, en vormen daarmee een aanzet tot nader onderzoek. Ze zijn niet geschikt om de effecten op vogels van één specifieke planlocatie te</i>	Ja

			<i>beoordelen. Daarvoor moet ook rekening worden gehouden met de som van de effecten van ruimtelijke ontwikkelingen, in bovenregionaal, nationaal of zelfs internationaal verband.“</i> Zoals in de toelichting is uiteengezet, dient het kaartmateriaal niet als beoordeling van een specifiek gebied. In het natuuronderzoek zijn specifiekere en lokale gegevens gebruikt bij het voorkomen van diverse soortgroepen. Zodoende ontstaat er een beter beeld van de verspreiding van deze soorten binnen de Kempengemeenten. In het planMER en het ‘Achtergrondrapport Natuur’ zullen de broed- en wintervogelkaarten van SOVON worden toegevoegd als twee extra beoordelingscriteria.	
15	Indieners stellen dat door gebruik te maken van de windmolens zal in het gebied ook stikstof vrijkomen. Stikstof is één van de grootste problemen bij de realisatie van de Natura 2000-doelen. Toename van stikstofdeposities, zeker in de buurt van Natura 2000-gebieden, zijn met de nieuwe stikstofregels niet langer aanvaardbaar. Indiener verzoekt om een onderzoek hiernaar in te stellen.	19.17260 19.17236 19.17237 19.17238	Er is alleen sprake van (beperkte) stikstofemissie bij de aanleg van wind- en zonneparken. Gezien het detailniveau van het planMER kan daar weinig concreets over gezegd worden. Zo zijn de windparklijnen indicatief en zijn toegangswegen, transformatorstations, aantal windturbines etc. nog niet bekend. Bij een concreet initiatief dient stikstofdepositie, ten gevolge van de realisatie van een wind- en/of zonnepark, meegenomen te worden als onderdeel van het milieueffect ecologie. Op 29 mei 2019 heeft de Raad van State een streep gehaald door de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS). Hierdoor is het vooralsnog niet duidelijk hoe initiatieven/projecten getoetst zullen worden met betrekking tot stikstofdepositie. Ook de mogelijkheid tot salderen en de regels hiervan zijn nog niet uitgekristalliseerd. Het bepalen van een adviesafstand of iets dergelijks tot stikstofgevoelige habitatype(n) is derhalve onbetekenend. Concrete projecten zullen moeten voldoen aan de dan geldende wet- en regelgeving.	Nee
16	Indiener stelt dat positieve effecten op bodem en ecologie als direct gevolg van een zonnepark niet zijn uit te sluiten. Hierdoor valt een po-	19.17801	In het planMER zijn de effecten van zonnepark in algemene zin beschreven. Over het algemeen zijn de effecten van een zonnepark negatief op bodem en ecologie. Er zijn	Nee

	sitieve effectenbeoordeling niet uit te sluiten op basis van de verwachting dat zonneparken geen positieve effecten kunnen hebben op de bodem en ecologie. Een positieve effectenbeoordeling op bodem en ecologie zou alleen geweigerd mogen worden indien voldoende wetenschappelijk onderzoek heeft aangetoond dat positieve effecten van een zonnepark op bodem en ecologie onder geen enkele omstandigheden kunnen optreden. Dat is niet het geval.		echter ook situaties waarbij de een (licht) positieve ontwikkeling kan worden bewerkstelligd door de realisatie van een zonnepark. Zo kan de omvorming van een intensief agrarisch perceel naar een zuidgeoriënteerd zonnepark met ruime ecologische inpassing een positief effect hebben op bodem en ecologie. Deze detaillering kan alleen bij een concreet project inzichtelijk worden gemaakt; het planMER is hiervoor niet het juiste detailniveau.	
17	Indiener geeft aan dat het onbegrijpelijk is waarom locaties heel dicht tegen of zelfs dwars door Natura 2000-gebieden überhaupt als “potentiële windparklocaties” kunnen worden aangemerkt. Zo loopt b.v. windparklijn nr. 13 dwars door het Beerse Broek dat nagenoeg geheel deel uitmaakt van het Natura 2000 gebied Kempenland-West. Andere “potentiële” locaties (o.a. 10, 12, 16, 17, 18) liggen tegen het Natura 2000 gebied Kempenland-West aan.	19.17237 19.17238	Om in het planMER een zinvolle analyse en vergelijking te maken van verschillende alternatieve opstellingen voor windenergie is het formuleren van MER-alternatieven van groot belang. Hiertoe is de volgende methode gehanteerd: 1. Identificeren van windparklocaties waar 3 of meer windturbines passen: Uit een analyse van de mogelijkhedenkaart volgen 53 windparklocaties. 2. Formuleren van inrichtingsprincipes die leiden tot onderscheidende MER-alternatieven. Hierin maken wij onderscheid tussen thematische alternatieven en concentratiegebieden. 3. Afbakenen van potentiële windparklocaties die passen binnen de inrichtingsprincipes en een representatief beeld geven daarvan. Dit betekent dat op iedere indicatieve lijn tenminste drie windturbines geplaatst kunnen worden buiten de begrenzing van het Natura 2000-gebied. Natura 2000-gebied is immers als harde belemmering opgenomen. Windparklijn 13 ligt gedeeltelijk binnen de begrenzing van Natura 2000. Echter is op die windparklijn ook plaatsing van tenminste drie windturbines mogelijk buiten de begrenzing van het Natura 2000-gebied. Hetzelfde geldt voor andere windparklijnen. Dit betekent overigens niet dat er geen negatieve effecten zullen optreden, zo kan er sprake zijn van negatieve effecten door externe werking. Bijvoorbeeld windparklijn 13 (maar ook lijn 10, 12, 16, 17 en 18) scoort derhalve negatief op het beoordelingscriterium ‘Natura 2000-gebieden’.	Nee

18	Indiener heeft een principeverzoek ingediend voor een zonnepark op een agrarisch perceel liggend in Natuurnetwerk. Doel is om van dit perceel op termijn blijvend natuur te ontwikkelen en is tot stand gekomen in samenwerking met het Groen Ontwikkelfonds Brabant (GOB). Echter, bij inloophijeenkomst in Bladel werd de zgn. Zonneladder als mogelijke kapstok voor beleidsbeslissingen gepresenteerd waarbij natuurgebieden liggend in het Natuurnetwerk Brabant als minst kansrijk werden aangeduid. De indiener pleit voor coulance en creativiteit bij de beoordeling van plannen waar beleidskaders vanuit verschillende invalshoeken elkaar lijken uit te sluiten. Indiener onderschrijft kansen voor het versterken van het Natuurnetwerk Brabant door landbouwgrond tijdelijk in te zetten om nieuwe natuur aan te leggen.	19.17273 19.17795 19.17801	De verordening Ruimte van de provincie Noord-Brabant staat de ontwikkeling van zonneparken in het Natuurnetwerk Brabant (NNB) nu niet toe. Dit betekent overigens niet automatisch dat zon in NNB nooit een mogelijkheid zal zijn. Het ontwikkelen van NNB middels de aanleg van een (tijdelijk) zonnepark is een ontwikkeling die wellicht mogelijk gemaakt wordt. Indien een concreet project een verzoek hiervoor indient bij een gemeente zal deze het verzoek op zijn merites beoordelen. De voorkeuren en prioriteiten van zonlocaties kunnen worden opgenomen in een zogenoemde zonneladder. Een zonneladder valt buiten de scope van het betreffende planMER. De zonneladder komt aan de orde in het beleid en toetsingskader.	Nee
19	Indiener stelt dat alle natuurgebieden en gebiedjes (buiten de N2000 gebieden) op de kaart met indicatieve windparklocaties worden opgenomen als locaties waarvoor geen harde belemmeringen aanwezig zijn. Er wordt geen enkel kwalitatief onderscheid gemaakt in natuur. In het gebied van het Beerse Broek hebben enkele percelen die net buiten de N2000 bescherming vallen hele andere natuurwaarden dan een dennenbosje elders.	19.17237 19.17238 19.16717	In het planMER bestond de 'eerste zeef' uit het uitsluiten van zogenoemde 'harde belemmeringen', bijvoorbeeld Natura 2000-gebieden. Daarna is gekeken naar het voorkomen en de verspreiding van soorten en overige beschermde gebieden. Het detailniveau van het PlanMER ziet niet toe op beoordeling per perceel. Dit dient later bij een concreet project verder onderzocht te worden. In de onderzoeksopgave bij een concreet project zal ecologie een belangrijk aandachtspunt zijn.	Nee
110	Indieners stellen dat het effect op de patrijs niet terugkomt bij de beoordeling. Ook bij de beoordelingscriterium weide- en akkervogels bij zonneparken komt het patrijzenproject nabij locatie 26 van de mogelijke windlocaties niet terug.	19.17711	In de hotspots zijn gebieden opgenomen die hoge concentratie kwetsbare soorten herbergen, waaronder akker- en weidevogels. De verspreiding van deze soorten, waaronder de patrijs, is niet beperkt tot deze hotspots. Bij een concreet project dienen de effecten op beschermde soorten, waaronder de patrijs, onderzocht te worden.	Nee
111	De indiener stelt: De verdringende werking van zonnestroomprojecten voor de anders mogelijke natuurontwikkeling op de betrokken percelen ontbreekt nu als te wegen negatief aspect.	19.17799	Het PlanMER is een document wat op hoofdlijnen de impact van deze zon- en windparken uitlicht waarin ook de impact op het landschap en ecologie is beoordeeld. Omdat over individuele locaties voor mogelijke zonneparken op	Nee

			het abstractieniveau van het planMER niets gezegd kan worden, kan ook niks gezegd worden over mogelijke verdringing van natuurontwikkeling. Tevens kan er niks gezegd worden over nieuwe natuurontwikkeling dankzij zonneparken.	
I12	De indiener stelt dat de kwestie van de verminderde CO ₂ opslag wegens uitgesloten of verminderde plantengroei ter plaatse niet gewogen is.	19.17799	Het PlanMER is een document wat op hoofdlijnen de impact van deze zon- en windparken uitlicht waarin ook de impact op het landschap en ecologie is beoordeeld. Omdat over individuele locaties voor mogelijke zonneparken op het abstractieniveau van het planMER niets gezegd kan worden, kan ook niks gezegd worden over mogelijke vermindering van CO ₂ opslag. Tevens kan er niks gezegd worden over de vergroting van CO ₂ opslag dankzij zonneparken.	Nee
I13	Indiener stelt dat bij het aspect ecologie sprake is van tunnelvisie. Er wordt te eenzijdig vanuit gegaan dat alleen verschrallen positieve effecten op de biodiversiteit heeft. Gebruik van mest, kan de biodiversiteit ook positief beïnvloeden. Ook komt biodiversiteit niet alleen boven grond, maar ook onder de grond voor.	19.17711	Ter kennisname.	Nee
I14	Indiener vindt het opmerkelijk dat de effecten van bodem zijn beoordeeld. In de MER wordt aangegeven dat de effecten op het bodemleven niet of nauwelijks bekend zijn, de effecten worden wel beoordeeld. Als de effecten niet bekend zijn, moet er nader onderzoek gedaan worden of het effect moet niet worden beoordeeld. Bij zonneparken met een oost-west opstelling is dat ook de bedoeling. Indiener vraagt zich af waarom dit niet nodig is bij een Zuidopstelling.	19.17711	De effecten van zonneparken op het bodemleven zijn wel degelijk bekend. Echter kunnen er zodanige verschillen op projectniveau plaatsvinden dat alleen op hoofdlijnen in het planMER hierover uitspraken zijn gedaan. Ook voor een zuidgeoriënteerde opstelling dient bij een concreet project getoetst te worden op het aspect bodem, water en ecologie.	Nee
I15	Indieners zijn verwonderd over het feit dat voor dit planMER geen veldbezoeken zijn uitgevoerd. Deze zouden, zoals de opstellers redeneren, onderdeel moeten zijn van de afzonderlijke projectMERREN. We vragen ons af in hoeverre deze PlanMER een goede basis kan zijn voor een beleid en toetsingskader als de natuur en milieugevolgen zijn bepaald zonder veldbezoek, laat staan zonder veldonderzoek.	19.17828 19.17805	Ten behoeve van het planMER zijn geen aanvullende veldbezoeken uitgevoerd. Dat betekent niet dat 'Achtergrondrapport natuur' geen gebruik maakt van gegevens afkomstig uit veldonderzoek. De onderzoekers hebben op basis van eerdere projecten binnen de Kempengemeenten kennis van het gebied en daarnaast is gebruik gemaakt van jarenlange velddata uit het gebied.	Nee

I16	Indiener stelt dat aan de effectbeoordeling 'gevolgen beschermde soorten' tekortkomingen zijn omdat uitsluitend naar de bestaande beroerde toestand (bijv. droge jaren 2018 en 2019) wordt gekeken en niet naar de toekomstgevolgen van energie opwekkinglocaties in relatie tot de blokkerende werking op potentieel aanwezige natuur ontwikkelingsmogelijkheden. Hierdoor is de huidige veldsituatie voor deze gebieden niet representatief. En natuurlijk wreekt zich ook hier het kennishiaat van de feitelijk aanwezige gebiedswaarden.	19.17799 19.17828	Voor de beoordeling van het onderdeel 'gevolgen beschermde soorten' is gebruik gemaakt van velddata die gedurende meerdere jaren is opgedaan. Het effect van een tweetal 'droge' jaren doet derhalve niks af aan de dataset. Verder is het is niet passend binnen een planMER om over mogelijke ecologische ontwikkelingsmogelijkheden te gaan voorsorteren. De beoordeling en toetsing vindt altijd plaats op basis van de feitelijke situatie.	Nee
I17	Indieners zien graag dat het Natuurnetwerk Brabant expliciet wordt uitgesloten van zon- en windparken. Dit betreft zowel de gerealiseerde delen als de niet-gerealiseerde delen van het Natuurnetwerk Brabant (NNB). Daarnaast zouden wind- en zonlocaties die volledig omgeven zijn door NNB of nog te realiseren NNB ontzien moeten worden.	19.17828	In het planMER is zijn de gerealiseerde delen van het Natuurnetwerk Brabant (NNB) uitgesloten voor windenergie, de nog niet-gerealiseerde delen zijn niet uitgesloten. Wel is het zo dat de alternatieven gelegen in de niet-gerealiseerde delen van het NNB negatief scoren op het onderdeel ecologie ten opzichte van alternatieven die geheel buiten deze gebieden zijn gesitueerd. In het planMER is het gehele NNB (zowel gerealiseerd als nog niet-gerealiseerd) gevrijwaard van zonnepanelen. Locaties die volledig zijn omgeven door NNB hebben geen apart criterium. Het planMER bevat hiervoor niet het juiste detailniveau. De effecten op het NNB op deze locaties zullen bij een concreet initiatief getoetst moeten worden.	Nee
I18	Indieners stellen dat barrièrewerking en effecten op trekroutes, foerageergebieden en foerageerroutes als van wind- en zonneparken onvoldoende is onderzocht.	19.17828	De windparklijnen zijn indicatief en voor zonneparken zijn er geen opstellingen ingetekend. Barrièrewerking en effecten op trekroutes, foerageergebieden, en foerageerroutes kunnen dermate locatiespecifiek zijn, dat het detailniveau van het planMER hier niet geschikt voor is. Uiteraard dienen deze zaken bij een concreet project getoetst te worden aan de Wet natuurbescherming.	Nee
I19	Indieners stellen dat onder het punt Akker- en weidevogelgebieden wordt bij nummer 38 en 42 aangegeven dat deze licht negatief is. Dit zou negatief moeten zijn omdat er zich in de omgeving van 38 en 42 veel vleermuizen, zilverreigers, wulpen, oeverzwaluws, kwartels, kluchten, patrijzen, schooleksters, ooievaars en kieviten bevinden. In de omgeving van nummer 38 is verder ook de bever actief.	19.17805	Windparklijn 38 scoort dubbel negatief op het beoordelingscriterium 'Akker- en weidevogelgebieden'. Windparklijn 42 scoort enkel negatief op het beoordelingscriterium 'Akker- en weidevogelgebieden'. Dit komt omdat windparklijn 42 net buiten de hotspot voor akker- en weidevogels blijkt te vallen. Wel is voor deze lijn aangegeven dat	Nee

			er negatieve effecten te verwachten zijn, ook op de akker- en weidevogels. Het is bekend dat er bij windparklijn 38 en 42 vele beschermde soorten voorkomen, dit is ook de reden dat deze lijnen respectievelijk enkel negatief en dubbel negatief scoren op het beoordelingscriterium 'soortenbescherming'. Uiteraard dient soortenbescherming bij een concreet project uitvoerig getoetst te worden aan de Wet natuurbescherming.	
I20	Indieners stellen dat de gevolgen van verstoringen voor kwetsbare soorten onvoldoende zijn meegenomen. Ook stellen zij dat de gehanteerde verstoringsafstanden, 75m en 200m, te klein zijn en dat deze ten minste 1000m moet zijn.	19.17828	De gehanteerde verstoringsafstanden zijn, voor zo ver mogelijk, onderbouwd middels wetenschappelijk onderzoek. Het hanteren van 1000 meter als verstoringsafstand is niet representatief en onrealistisch. Literatuur wijst uit dat voor de meeste soorten de verstoringsafstand niet verder reikt dan 200 meter.	Nee
I21	Indieners missen in de literatuurlijst het rapport 'Kwetsbare soorten voor energieinfrastructuur in Nederland' (WUR, 2018 – https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/05/01/kwetsbare-soorten-voor-energieinfrastructuur-in-nederland) en de 'Checklist natuurbelangen bij windenergie op land' (NMF, Natuur & Milieu, 2018 – https://www.windopland.info/wp-content/uploads/2018/03/NM-Checklist-Wind-op-Land-online.pdf). We raden u ten sterkste aan om de bevindingen van deze rapporten mee te nemen in uw beleid en toetsingskader.	19.17828	Ter kennisname.	Nee
I22	Indieners stellen dat een voorkeur uit te spreken voor een zuidopstelling ten opzichte van een oost-westopstelling voor zonneparken. Indieners stellen voor om een grote voorkeur uit te spreken voor een zuid-opstelling met voldoende ruimte tussen de opstellingen. We raden ten sterkste aan om de 'Checklist natuurbelangen bij grondgebonden zonneparken' van de Natuur en Milieufederaties en Natuur & Milieu (https://www.brabantsemilieufederatie.nl/wp-content/uploads/sites/18/2019/06/190516-NMF-NM-Checklist-Natuurbelangen-Grondgebonden-Zonneparken-DIGITAAL.pdf) op te nemen in uw beleid en toetsingskader.	19.17828	Het planMER zal geen voorkeur benoemen voor een bepaalde opstelling van zonneparken. Het is correct dat een (open) zuidopstelling over het algemeen minder negatieve effecten heeft op de bodem(ecologie) dan een (gesloten) oost-westopstelling. Het is echter aan de Kemengemeenten om, al dan niet, een voorkeur uit te spreken in het beleid- en toetsingskader.	Nee

I23	Indieners vinden het vreemd dat concentratiegebied Bergeijk Zuid-oost redelijk scoort op het milieuthema ecologie daar het op 3 van de 4 onderdelen negatief scoort. Drie van de vier nummers liggen daarnaast tegen de beekloop aan. In en rond de beekloop bevinden zich diverse beschermde dieren en planten. Dit lijkt niet te zijn meegenomen in het planMER en zou eerst moeten worden onderzocht.	19.17805	De concentratie Bergeijk Zuidoost scoort op drie van de vier ecologische beoordelingscriteria de laagste beoordeling (dubbel negatief). Alleen op het beoordelingscriterium Natura 2000 scoort deze concentratie neutraal. Hoewel het Natura 2000-gebied 'Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux' op relatief korte afstand is gelegen wordt de kans op negatieve effecten laag ingeschat. Dit komt omdat dit gedeelte van het N2000-gebied is aanwezig voor habitattypen en habitatsoorten. Deze ondervinden relatief weinig last van windturbines, zeker op dergelijke afstanden (>75 meter). Echter dient dit bij een concreet initiatief nog nader getoetst te worden op de Wet natuurbescherming (onderdeel gebiedsbescherming).	Nee
I24	Indieners stellen dat het eindconcept uitgaat van een papieren natuur. De natuur is overzichtelijk opgeknipt in Natura 2000 en Natuurnetwerk Brabant gebieden. Er is gekeken naar afstanden van windturbines tot Natura2000 gebieden maar nauwelijks naar de natuurwaarden binnen Natuurnetwerk Brabant gebieden. In dit PlanMER is, binnen het Natuurnetwerk Brabant, een bosje met weinig natuurwaarden en aangeplant voor bosbouw gelijkwaardig aan hoogwaardige natuur die gevoelig is voor windturbines.	19.16717	Door het hanteren van een verstoringsafstand rond gebieden behorend tot het Natuurnetwerk Brabant (NNB) worden alle delen van het NNB gescoord. Dit is een worst-case benadering, want ook NNB-delen met een (relatief) lage natuurwaarden hebben deze verstoringsafstand toebedeeld gekregen. Het detailniveau van het planMER ziet niet toe op een beoordeling per perceel.	Nee
I25	Indieners stellen dat zeldzame en kwetsbare vogelsoorten niet zijn meegenomen in het onderzoek.	19.16717	Kwetsbare en zeldzame vogelsoorten zijn wel degelijk, voor zover het detailniveau van het planMER het toelaat, meegenomen in de beoordeling. Zo zijn er gebieden met kwetsbare soorten (met name akker- en weidevogels) gedefinieerd en getoetst. Daarnaast zit de bescherming van diverse vogelsoorten ook in het hanteren van verstoringsafstanden van Natura 2000-gebieden en het Natuurnetwerk Brabant. Locatiespecifiek onderzoek (per windparklijn) behoort niet tot de scope van het planMER. Het natuurrapport dient louter en alleen om alternatieven voor windenergie en zonne-energie binnen de Kempen gemeenten te vergelijken. Dit rapport geeft alleen een eerste indicatie van mogelijke effecten en kan niet	Nee

			gebruikt worden als onderbouwing van specifieke locaties voor wind- of zonne-energie. Voor ieder concreet project dient een locatiespecifiek ecologisch onderzoek te worden verricht.	
126	Indieners stellen dat de kort-door-de-bocht redenering de reden is dat kwetsbare vogelgebieden in het PlanMER niet als zodanig herkenbaar zijn. De redenering van Bosch & van Rijn, dat het PlanMER niet het juiste detailniveau is, gaat regelrecht in tegen het advies van de onafhankelijke en deskundige Commissie MER! Deze Commissie vraagt juist wel om onderzoek te doen naar negatieve effecten voor vogel- en vleermuissoorten per gebied. Indieners vragen zich af hoe de gemeenteraad goed beleid kan vaststellen als de belangrijkste criteria m.b.t. natuur niet worden meegenomen in het PlanMER?	19.16717	Kwetsbare vogelgebieden zijn reeds opgenomen in het planMER, dit zijn de zogenoemde 'Akker- en weidevogelgebieden'. Ook voor vleermuisen is reeds een representatieve beoordeling opgenomen op basis van literatuur. In het planMER en het 'Achtergrondrapport Natuur' zullen de broed- en wintervogelkaarten van SOVON worden toegevoegd als twee extra beoordelingscriteria.	Ja
127	Indieners geven aan dat het eindconcept stelt: Bovendien zit de bescherming van diverse vogelsoorten vaak ook al in de beoordeling van het onderdeel gebiedsbescherming. Onze kanttekening daarbij is dat sommige waardevolle vogelgebieden planologisch niet voldoende beschermd zijn, zeker niet als ze gelegen zijn binnen Natuurnetwerk Brabant. Daardoor komt dit ook niet naar voren in het onderdeel gebiedsbescherming. De focus van dit eindconcept PlanMER op juridische bescherming van gebieden –in plaats van focus op echte natuurwaarden- gaat dan ook voorbij aan de zienswijze van de Commissie.	19.16717	Kwetsbare vogelgebieden zijn opgenomen in het planMER, dit zijn de zogenoemde 'hotspots'. Deze hotspots zijn gebieden die door de onderzoekers zijn aangewezen als kwetsbare gebieden vanwege de aanwezigheid van kwetsbare vogelsoorten. Deze gebieden zijn niet als zodanig beschermd, ze zijn namelijk geen onderdeel van het Natura 2000 en het Natuurnetwerk Brabant. Locatiespecifiek onderzoek (per windparklijn) behoort niet tot de scope van het planMER.	Nee
128	Indieners stellen dat er nog iets vreemds aan de hand is met de beoordeling op het gebied van afstanden van windturbines tot Natura 2000. Bij één afwijkende beoordeling wordt deze niet als worst case overgenomen. Nu bestaan mogelijke concentratiegebieden voor windturbines niet allemaal uit evenveel windparklijnen. Sommige gebieden hebben slechts vier lijnen en anderen tot wel 12 windparklijnen. Hierdoor kunnen grotere gebieden veel sneller een negatieve beoordeling krijgen op dit criterium. Op deze manier toetsen aan een criterium zegt feitelijk niets bij zo'n groot verschil tussen het aantal windturbijnlijnen per concentratiegebied!	19.16717	Het klopt dat bij één afwijkende beoordeling deze niet als maatgevend wordt overgenomen. Zodoende blijft de beoordeling van een alternatief representatiever. Alternatieven die bestaan uit veel windparklijnen hebben inderdaad een grotere kans om negatiever te scoren dan alternatieven met minder windparklijnen. Om deze alternatieven toch te kunnen vergelijken met elkaar is ook iedere windparklijn afzonderlijk beoordeeld. Zodoende is het toch inzichtelijk welke windparklijnen zorgen voor een positievere of negatievere beoordeling van een alternatief. De beoordeling per lijn bieden de Kempengemeen-	Nee

			ten de kans om keuzes kunnen maken omtrent uitsluitingsgebieden en/of voorkeursgebieden voor wind- en zonne-energie.	
I29	Indieners stellen dat het planMER de risico's op overige kwetsbare fauna, bijvoorbeeld het leefgebied van de gladde slang, onvoldoende meeweegt.	19.16717	Beschermde flora en fauna is wel degelijk meegenomen in het natuuronderzoek ten behoeve van het planMER. De gladde slang is ook opgenomen als beschermde soort; hier is voor bijvoorbeeld de beoordeling van windparklijnen een verstoringsafstand van 200 meter gehanteerd.	Nee
I30	Indieners stellen dat uit onderzoek bij dieren blijkt een directe relatie tussen de aanwezigheid van windturbines en de gezondheid van dassenfamilies in de omgeving. Tevens zijn er negatieve effecten op de aanwezigheid van hazen en herten. De onderzoekers wijzen erop dat er relatief veel onderzoek is gedaan naar de effecten voor vogels en vleermuizen maar weinig onderzoek naar de effecten op andere diersoorten.	19.17705	De aanwezigheid van windturbines zorgt, over het algemeen, niet voor significante negatieve effecten op zoogdieren op een zodanige manier dat dit effect heeft op de staat van instandhouding. Echter dient voor ieder concreet project een locatiespecifiek ecologisch onderzoek te worden verricht.	Nee

Nr.	Zienswijze	Betreft Corsa-nummer	Reactie	Aanpassing MER
J1	Indiener stelt: Het feit dat windturbines op grote afstand zichtbaar zijn, heeft negatieve gevolgen voor de landschappelijke impact.	19.17315	Het planMER geeft inzicht in alle mogelijke locaties waar windturbineparken, ondanks wettelijke beperkingen, mogelijk zijn. Het bepalen van de impact op de landschappelijke kwaliteiten is in het planMER gedaan aan de hand van 5 beoordelingscriteria vastgelegd in de NRD. Deze zijn als volgt: - Aansluiting van een windpark op de landschappelijke structuren - Herkenbaarheid van de opstelling van een windpark - Invloed van een windpark op de landschappelijke kernkwaliteiten - Zichtbaarheid van een windpark - De interferentie tussen windparken Windturbineparken zullen impact hebben op (de beleving van) de kwaliteiten van het landschap. De impact op het landschap is per windturbinepark inzichtelijk gemaakt. Het PlanMER blijft echter een document wat op hoofdlijnen de impact zal uitlichten. Een PlanMER kent niet het detailniveau wat bij een project(MER) wel het geval zou zijn. Bij een concreet project zal derhalve een gedetailleerde landschappelijke beoordeling noodzakelijk zijn om de impact in kaart te brengen voor specifieke locaties.	Nee
J2	Indiener is van mening dat met het plaatsen van windmolens het landschappelijk schoon weg valt. Ze zijn van grote afstand te zien en kennen 's avonds ook veel knipperlichten.	19.17716	Ter kennisname.	Nee
J3	Indiener stelt dat het planMER tekort schiet door alle beoogde deelinsgrepen per onderzochte locatie niet in dit grotere kader van de al veel te ver voortgeschreden algemene ruimtelijke degradatie te plaatsen. Door dit na te laten wordt ten onrechte de schijn gewekt dat er inderdaad nog ruimtelijk/landschappelijke reserves bestaan om op in te kunnen teren.	19.17799	Het planMER is alleen bedoelt om inzicht te geven in alle huidige mogelijke locaties voor wind- en zonneparken binnen de Kempengemeente waarbij rekening wordt gehouden met milieutechnische belemmeringen. Het PlanMER is daarnaast een document wat op hoofdlijnen de impact van deze energieparken uitlicht waarin ook de impact op het landschap is beoordeeld.	Nee

J4	Indiener stelt dat de Toetsingsaspecten onder ‘<i>Landschap</i>’ aanvechtbaar zijn: Het aansluiten op <i>landschappelijke structuur</i> kan nooit een positieve meerwaarde opleveren. Hooguit iets minder storend zijn maar blijft per saldo negatief. Ook kan <i>herkenbaarheid</i> nooit als een neutraal of zelfs positief effect gelden omdat de belevingswaarde als windenergieterrein in het cultuurlandschap nu eenmaal een altijd storende factor vormt. Waar windenergieterreinen altijd al op zichzelf al negatief voor de ruimtelijke kwaliteit uitwerken, kan het feit dat er geen sprake is van <i>interferentie</i> met andere parken op zichzelf bezien geen landschappelijke plus opleveren zoals nu het geval is. Evenmin is het onmogelijk dat een wind-energieterrein geen invloed op de <i>kernkwaliteit</i> van een gebiedsdeel zou kunnen hebben. Wat die kernkwaliteit ook zij, nooit kan bij de gigantische verticale molenmasten en roterende wieken daar op enigerlei wijze aansluiting bij gevonden worden. <i>Schaal, functie, aard en contrast</i> zijn eenvoudigweg te fors afwijkend.	19.17799	De impact op het landschap is per windpark in het planMER inzichtelijk gemaakt op het abstractieniveau wat past bij een planMER. De 5 beoordelingscriteria, vastgelegd in de NRD, zijn op dit niveau beoordeeld. Om deze beoordeling aan te sluiten met de beoordeling van de andere milieutechnische aspecten is er gekozen voor de beoordelingsniveaus ook afkomstig uit de NRD. De beoordelingsniveaus hebben daarbij een passende, op dit abstracte macroniveau, landschappelijke beschrijving toegekend gekregen. Hieruit is deze beoordeling voortgekomen. Wat betreft de landschappelijke structuren is er alleen gekeken naar aansluiting op het allerhoogste macroniveau. Hierbij kan een lijnopstelling wel degelijk de herkenbaarheid van de richting van de structuur vergroten dus kan het een positief effect hebben. Bij de herkenbaarheid is er alleen gekeken naar herkenbaarheid als lijn. Omdat een lijnopstelling minder storend is en herkenbaar als lijnopstelling is deze dus niet negatief. Bij de interferentie is er inderdaad niet te spreken over positieve interferentie. Deze is storend, minder storend, niet aanwezig of dusdanig wel herkenbaar dan wel vergelijkbaar dat ze elkaars inpassing niet of nauwelijks verstoren. Bij de landschappelijke kernkwaliteiten is er in het planMER Kempen gekeken naar de kernkwaliteiten op macroniveau. De macro-kwaliteiten van het jong ontginningslandschap (grootschalig, rationeel, rechte structuren) zijn vergelijkbaar met die van een windturbine lijnopstelling. Een windpark zal geen kwaliteit toevoegen maar zal in een directe relatie met deze macro-kernkwaliteiten ook geen grote aantasting zijn. De kwaliteiten zullen niet minder herkenbaar worden. Een PlanMER kent niet het detailniveau wat bij een project(MER) wel het geval zou zijn. Bij een concreet project zal derhalve een gedetailleerde landschappelijke beoordeling noodzakelijk zijn om de impact in kaart te brengen voor specifieke locaties. Doordat daarbij op een ander ni-	Ja
----	---	----------	---	----

			veau wordt gekeken is het mogelijk dat de 5 beoordelingscriteria anders worden beoordeeld. Het is goed mogelijk dat daarbij geen positieve beoordeling wordt gegeven.	
J5	Indiener stelt "Ten onrechte ontbreken verder de aspecten van de <i>relictwaarde</i> en <i>ruimtelijke en functionele versnippering</i> van de gebiedssamenhang als toetsingspunten".	19.17799	Een PlanMER kent niet het detailniveau wat bij een project(MER) wel het geval zou zijn. De 5 beoordelingscriteria, vastgelegd in de NRD, zijn op dit niveau beoordeeld. Om deze beoordeling aan te sluiten met de beoordeling van de andere milieutechnische aspecten is er gekozen voor de beoordelingsniveaus ook afkomstig uit de NRD. Bij een concreet project zal derhalve een gedetailleerde landschappelijke beoordeling, waarin mogelijk ook relictswaarden per gebied, noodzakelijk kunnen zijn om de impact in kaart te brengen voor specifieke locaties. Ook is er op dit abstractieniveau nog niet te spreken over eventuele samenhang tussen projecten, en de impact hiervan op het geheel, omdat het niet te bepalen is welke projecten waar zullen ontstaan. Daarnaast past het past niet binnen het detailniveau van het planMER om de effecten op <i>ruimtelijke en functionele versnippering</i> van de gebiedssamenhang mee te nemen.	Nee
J6	Indiener stelt: Het is de vraag of aansluiting van windparken op de landschappelijke structuren werkelijk een ter zake doend positief effect kan hebben. De aard en schaal van windturbines contrasteren dermate sterk met de landschapsvormende elementen zoals bomen, houtsingels, bospercelen, sloten of wegen dat ze altijd als een op zichzelf staande storende anomalie worden ervaren.	19.17799	De impact op het landschap is per windpark in het planMER inzichtelijk gemaakt op het abstractieniveau wat past bij een planMER. De 5 beoordelingscriteria, vastgelegd in de NRD, zijn op dit niveau beoordeeld. Om deze beoordeling aan te sluiten met de beoordeling van de andere milieutechnische aspecten is er gekozen voor de beoordelingsniveaus ook afkomstig uit de NRD. De beoordelingsniveaus hebben daarbij een passende, op dit abstracte mesoniveau, landschappelijke beschrijving toegekend gekregen. Hieruit is deze beoordeling voortgekomen. Er is alleen gekeken naar aansluiting op het allerhoogste macroniveau. Hierbij kan een lijnopstelling wel degelijk de herkenbaarheid van de richting van de structuur vergroten dus kan het een positief effect hebben. Een PlanMER kent niet het detailniveau wat bij een project(MER) wel het geval zou zijn. Bij een concreet project	Nee

			zal derhalve een gedetailleerde landschappelijke beoordeling noodzakelijk zijn om de impact in kaart te brengen voor specifieke locaties. Doordat daarbij op een ander niveau wordt gekeken is het mogelijk dat de 5 beoordelingscriteria anders worden beoordeeld.	
J7	Indiener stelt dat indien een ruimte door hoge windturbines wordt begrensd die de begroeiing vele malen overtreft dan reduceert deze de natuurlijke schaalbeleving en neemt de weidsheidbeleving sterk af. De aantasting van de weidsheidsbeleving dient daarom als een te toetsen gevolgenaspect mee te tellen. Hetgeen nu echter ontbreekt.	19.17799	De impact op het landschap is per windpark in het planMER inzichtelijk gemaakt op het abstractieniveau wat past bij een planMER. De 5 beoordelingscriteria, vastgelegd in de NRD, zijn op dit niveau beoordeeld. In het planMER is niet gesproken over weidsheidsbeleving maar wel over de klein- grootschaligheid van de landschappen. Deze termen staan in relatie met elkaar. De impact van de windturbineopstellingen op deze klein- en grootschaligheid is aan de hand van illustraties weergegeven bij de beoordeling van de invloed van een windpark op de landschappelijke kwaliteiten. Deze is vervolgens meegenomen in de beoordeling van de lijnopstellingen.	Ja
J8	Indiener stelt dat de gevolgde beoordelingsmethode door de stoorgrens bij slechts 9x de tiphoogte (2 km) te leggen onvoldoende rekening houdt met de potentiële natuur- en landschapsverbeteringspotenties van de gronden en werkt remmend om deze tot uitvoering te brengen. Deze remmende negatieve effecten zijn nu onvoldoende verdisconteerd in toetsingstabellen.	19.17799	Het planMER is alleen bedoeld om inzichtelijk te maken waar zon- en windparken in het huidige landschap van de Kempen gemeenten mogelijk zijn. Het is niet passend binnen een planMER om over potentiële natuur en landschapsverbeteringspotenties te speculeren. Ook is er op dit abstractieniveau nog niet te spreken over eventuele samenhang tussen projecten, en de impact hiervan op het geheel, omdat het niet te bepalen is welke projecten waar zullen ontstaan. Om toch de beoordeling te kunnen doen aan de hand van de gegeven beoordelingscriteria is er vanuit gegaan dat bij 2 kilometer eventuele impact op omgeving en interferentie ontstaat. Een PlanMER kent niet het detailniveau wat bij een project(MER) wel het geval zou zijn. Bij een concreet project zal derhalve het in kaart te brengen van een gedetailleerde impact op de omgeving noodzakelijk zijn.	Nee

J9	Indiener stelt dat de illustratie uit 2013 arbitrair is omdat de gekozen afstanden van standpunt tot beplanting en turbine naar willekeur bepaald kan worden en grote gevolgen heeft voor de belevingseffecten. De illustratie is inmiddels ook achterhaald omdat de tiphoogte van de huidige turbines aanzienlijk hoger liggen (van 150 naar 225 m1). Er kan vanuit gegaan worden dat tijdens de toekomstige uitvoering nog veel hogere windturbines de markt gaan bepalen. De toetsingstabellen houden daar echter geen rekening mee en geven daardoor een te gunstige uitkomst.	19.17799	De illustratie (figuur 13 pag. 63) is alleen gebruikt ter verduidelijking van het landschappelijk verhaal. Ongeacht de grootte en afstand van waarneming laat het plaatje schematisch zien wat de impact van landschappelijke elementen is op de zichtbaarheid en beleefbaarheid van windturbines. De impact op het landschap is per windpark in het planMER inzichtelijk gemaakt op het abstractieniveau wat past bij een planMER. Een PlanMER kent niet het detailniveau wat bij een project(MER) wel het geval zou zijn. Bij een project(MER) zal rekening worden gehouden met de op dat moment beoogde hoogte van de windturbine(s).	Nee
J10	Indiener is van mening dat landschappelijke inpassing een essentieel onderdeel is van een zonnepark en hoort daarom als directe impact van het zonnepark beschouwd te worden. Een zonnepark kan bijdragen aan de netheid en verfraaiing van een landschap. Verwaarloosde gronden en lelijke uitzichten kunnen door middel van een landschappelijke inpassing opgeknapt worden. De inpassing is een cruciaal punt in het verkrijgen van een vergunning en moet dus ook als fundamenteel onderdeel van het zonnepark worden beoordeeld.	19.17801	Het planMER is alleen bedoeld om inzicht te geven in alle huidige mogelijke locaties voor wind- en zonneparken binnen de Kempengemeenten waarbij rekening wordt gehouden met milieutechnische belemmeringen. Het PlanMER is daarnaast een document wat op hoofdlijnen de impact van deze energieparken uitlicht waarin ook de impact op het landschap is beoordeeld. Daarbij zijn voor zonneparken ook de mitigerende maatregelen per landschapstype in kaart gebracht. Een PlanMER kent niet het detailniveau wat bij een project(MER) wel het geval zou zijn. Bij een concreet project zal derhalve een gedetailleerde landschappelijke beoordeling noodzakelijk zijn om de impact in kaart te brengen en de mogelijke mitigerende maatregelen van een landschappelijke inpassing.	Nee
J11	Indiener is van mening dat de landschappelijke inpassing en panelenopstellen dusdanig uitlopend zijn, dat de impact niet op voorhand beoordeeld kan worden in deze rapportage.	19.17801	Het planMER is alleen bedoeld om inzicht te geven in alle huidige mogelijke locaties voor wind- en zonneparken binnen de Kempengemeenten waarbij rekening wordt gehouden met milieutechnische belemmeringen. Het PlanMER is daarnaast een document wat op hoofdlijnen de impact van deze energieparken uitlicht waarin ook de impact op het landschap is beoordeeld. Daarbij zijn voor zonneparken ook de mitigerende maatregelen per landschapstype in kaart gebracht. Een PlanMER kent niet het detailniveau wat bij een project(MER) wel het geval zou zijn. Bij een	Nee

			concreet project zal derhalve een gedetailleerde landschappelijke beoordeling noodzakelijk zijn om de impact in kaart te brengen en de mogelijke mitigerende maatregelen van een landschappelijke inpassing en de manier hoe de panelenopstelling het best in het landschap past.	
J12	Indiener stelt: Bij de gevolgentoetsing wordt alleen gekeken naar de bestaande landschapskwaliteit en niet naar de <i>potentiële ontwikkelingswaarde</i> van terreinen. Door alleen het huidige sterk gedegradeerde landschap als referentiepunt te nemen lijkt de toe te brengen schade door de zonne-energieprojecten minder erg dan ze feitelijk is.	19.17799	Het landschap is dynamisch aan verandering onderhevig. Op het abstractieniveau van het planMER is het ontstaan van het landschap met haar eigen identiteit en kwaliteiten per landschapstype weergegeven. En gevolg daarvan de huidige situatie. Het is niet passend binnen een planMER om over potentiële landschappelijk dan wel ecologische verwachtingen te speculeren. De wet vraagt om een toets van de huidige situatie.	Nee
J13	Indiener stelt dat verdichtingen van het landschap nu voor het merendeel als neutraal weergegeven wordt. Dat kan in ieder geval niet geval zijn waar sprake is van coulissen en juist doorzicht een belangrijke landschappelijke kwaliteit betekent omdat ze de ruimtelijke belevingswaarde versterkt.	19.17799	De impact van zonneparken is in het planMER inzichtelijk gemaakt op het abstractieniveau wat past bij een planMER. Dit is gedaan door vanuit de analyse van het landschap verschillende landschapstypen te beschrijven. Deze zijn vervolgens beoordeeld aan de hand van de gegeven beoordelingscriteria. Deze beoordeling laat alleen zien of de verschillende landschapstype meer of minder geschikt zijn voor zonneparken op specifieke beoordelingspunten. Het planMER gaat niet in over gebiedspecifieke ruimtelijke kwaliteiten omdat dit niet pas binnen het abstractieniveau van een planMER. Echter zijn wel de kwaliteiten van de landschapstype meegenomen bij de beoordeling. Daarbij is op het abstractieniveau van een planMER ook rekening gehouden met landschappelijke kwaliteiten zoals coulissen. Bij een concreet project(MER) zal een gedetailleerde landschappelijke beoordeling noodzakelijk zijn om de impact in kaart te brengen en de landschappelijke inpassing van een zonnepark zoveel mogelijk aan te laten sluiten bij de specifieke omgevingskenmerken.	Nee
J14	Indiener stelt dat: De maat-en schaal van het huidige landschap is het algemeen een product van ruilverkaveling en een proces van ongestuurde schaalvergroting. Dit gedegenereerde landschap wordt nu	19.17799	Het landschap is dynamisch aan verandering onderhevig. Op het abstractieniveau van het planMER is het ontstaan	Nee

	opnieuw als toetsingskader genomen waarbij de voortzetting van dit aftakelingsproces ten onrechte als neutraal en zelfs positief wordt beoordeeld. Deze benadering schiet tekort omdat juist een rehabilitatie van deze landschappen gewenst is en dus een project getoetst zou moeten worden aan de daartoe te leveren bijdrage daaraan.		van het landschap met haar eigen identiteit per land- schapstype weergegeven. En gevolg daarvan de huidige si- tuatie. Het is niet passend binnen een planMER om over potentiële landschappelijk dan wel ecologische verwach- tingen te speculeren. De wet vraagt om een toets van de huidige situatie.	
J15	Indiener stelt dat bij stap 3 van de tabel wordt gesteld dat in vrijwel alle gevallen effectieve mitigerende maatregelen mogelijk zijn. Hierbij is echter alleen naar de verdichting gekeken als te beoordelen aspect en b.v. niet naar de verdringing van groen oppervlak, de remmende werking voor landschapsherstel en de ecologische barrièrewerking	19.17799	Bij mitigerende maatregelen gaat het over maatregelen die genomen kunnen worden om afbreuk op bijvoorbeeld landschappelijke kwaliteiten, woongenot of storende ef- fecten zoals geluid of licht te beperken. Voor zonneparken geldt vaak dat omwonende het zicht op een zonnepark als minder prettig ervaren. Mitigerende mogelijkheden om dit zicht te beperken zijn daarom op het abstractieniveau passend bij het planMER in kaart gebracht.	Nee
J16	Indiener stelt dat de opgaande beplanting in gebieden met veel bos niet te vergelijken is met verdichtingen t.b.v. zonnestroomterreinen omdat deze transparant en toegankelijk zijn en geen ecologische bar- rière-werking hebben.	19.17799	Binnen het abstractieniveau van het planMER is het niet van toepassing in te gaan op de eigenschappen van speci- fieke mitigerende maatregelen voor energieparken. Bij een concreet project(MER) zal een gedetailleerde land- schappelijke beoordeling noodzakelijk zijn waaraan ver- volgens aansluiting gevonden kan worden van mitige- rende maatregelen op het landschap.	Nee
J17	Er wordt in het plan enkel gekeken naar het plaatsen van windturbi- nes naast wegen en niet naar het plaatsen van windturbines nabij be- drijventerreinen, bijvoorbeeld het grote bedrijventerrein in Hapert. De omwonenden zijn van mening dat dit ook dient te worden onder- zocht.	19.17805	Binnen het haalbaarheidsonderzoek is onderzocht welke wettelijke belemmeringen er zijn voor het plaatsen van windturbines in de Kempen gemeenten. Hieruit zijn loca- ties voortgekomen waarbinnen windturbines mogelijk zijn. Omdat het planMER windparken onderzoekt, lijnopstel- lingen waarbinnen minimaal drie windturbines kunnen staan, zijn de 53 opstellingsvarianten opgesteld. Daarbin- nen is een onderscheid van een tiental alternatieven (drie thematisch alternatieven, zes concentratie gebieden en één overige gebieden) gemaakt. Deze alternatieven zijn uiteindelijk onderzocht. Alleen bij het thematisch alterna- tief 'Infrastructuur' gaat het om windturbines die enkel	Nee

			langs wegen en andere infrastructurele bouwwerken zijn geplaatst. Ten aanzien van het bedrijventerrein in Hapert is in het haalbaarheidsonderzoek inzichtelijk gemaakt dat dit terrein grotendeels onder de aanvliegroute van het vliegverkeer rond Eindhoven ligt. Daar geldt dus een harde belemmering.	
J18	Indieners zijn van mening dat het de voorkeur heeft om de windparken te plaatsen bij de reeds bestaande infrastructuur, en niet in de buurt van woonkernen/woningen en vakantieparken.	19.17805	Ter kennisname.	Nee
J19	Indieners stellen dat de windturbineopstellingen in dit plan niet voldoen aan de ontwerpprincipes uit soortgelijke beeldkwaliteitsplannen. De plaatsingszones zorgen ervoor dat de windturbines méér in het landschap aanwezig zijn. Daarnaast zouden windturbinelijnen gelijk moeten beginnen en eindigen.	19.17805	Niet duidelijk is wat wordt bedoeld met 'soortgelijke beeldkwaliteitsplannen'. Binnen het haalbaarheidsonderzoek is onderzocht welke wettelijke belemmeringen er zijn voor het plaatsen van windturbines in de Kempen gemeenten. Hieruit zijn locaties voortgekomen waarbinnen windturbines mogelijk zijn. Omdat het planMER windparken onderzoekt, lijnopstellingen waarbinnen minimaal drie windturbines kunnen staan, zijn de 53 opstellingsvarianten opgesteld. Daarbinnen is een onderscheid van een tiental alternatieven (drie thematisch alternatieven, zes concentratie gebieden en één overige gebieden) gemaakt. Deze alternatieven zijn uiteindelijk onderzocht. Het planMER gaat niet in over gebiedspecifieke ruimtelijke kwaliteiten omdat dit niet pas binnen het abstractieniveau van een planMER. Bij een concreet project(MER) zal derhalve een gedetailleerde landschappelijke beoordeling noodzakelijk zijn om de impact in kaart te brengen.	Nee
J20	Indieners stellen dat windparklijn 42 als licht negatief zou moeten worden gecategoriseerd op 'interferentie andere windparken' vanwege de knik in de lijn.	19.17805	Omdat het om een planMER gaat zijn er nog geen definitieve locaties. De 53 windparklocaties die zijn opgesteld zijn puur bedoeld als indicatieve locaties waarin rekening is gehouden met harde belemmeringen. Het beoordelingscriterium 'Interferentie tussen windparken' is daarom beoordeeld aan de hand van de tien opgestelde	Nee

			alternatieven (drie thematisch alternatieven, zes concentratie gebieden en één overige gebieden). De scores zijn per alternatief bij elkaar opgenomen waaruit een gemiddelde score is voortgekomen. Bij 'Interferentie tussen windparken' komt hier voor 'Concentratiegebied - Bergeijk Zuidoost' waarbinnen lijn 42 is opgesteld een 'Negatief' (--) uit.	
J21	Indieners stellen dat windparklijnen 38, 42 en 43 neutraal scoren op landstype. Dit moet zijn licht negatief daar deze zijn gesitueerd in beekdalen.	19.17805	De impact op het landschap is per windpark in het planMER inzichtelijk gemaakt op het abstractieniveau wat past bij een planMER. De 5 beoordelingscriteria, vastgelegd in de NRD, zijn op dit niveau beoordeeld. Dit is gedaan door vanuit de analyse van het landschap (Roenom) verschillende landschapstypen te beschrijven. Deze zijn vervolgens beoordeeld op kwaliteit en waarden. Naar aanleiding hiervan is de toelichting van de schaalniveaus voor het beoordelen van de 53 alternatieven opgesteld. Hierin is opgenomen dat: <i>'Alle windparken met een lijn-vormige opstelling die (grotendeels) in het jonge zandontginningen landschap zijn gesitueerd.'</i> op een neutraal (0) als beoordeling uitkomen. De lijnen 42 en 43 vallen allen geheel of grotendeels in het jonge zandontginningen landschap. De lijn 38 is bij een herziening aangepast naar "Licht negatief".	Ja
J22	Indieners stellen dat windparklijnen 42 en 52 vlak bij een vijver gelegen zijn welke voor recreatie wordt gebruikt. Verder zijn er aan de Burgemeester Aartslaan diverse groepsaccommodaties, campings en B&B's. Dit is binnen 2 kilometer. Daarom zouden nummer 42 en 52 negatief in plaats van licht negatief op zichtbaarheid moeten scoren.	19.17805	Het planMER gaat niet in over gebied specifieke ruimtelijke functies omdat dit niet pas binnen het abstractieniveau van een planMER. Lokale functies zoals groepsaccommodaties, campings en B&B's zijn niet te beoordelen als (hoge) esthetische of recreatieve waarden voor het landschap. Bij een concreet project(MER) zal derhalve een gedetailleerde omgevingsfunctie beoordeling noodzakelijk zijn om de impact op deze functies in kaart te brengen en waar mogelijk mitigerende maatregelen toe te passen.	Nee

J23	Indieners stellen dat tabel 14 gewijzigd dient te worden voor concentratiegebied Bergeijk Zuidoost in: licht negatief, negatief, licht negatief, negatief.	19.17805	De beoordelingscriteria zijn beoordeeld aan de hand van de tien opgestelde alternatieven (drie thematisch alternatieven, zes concentratie gebieden en één overige gebieden). De scores zijn per alternatief bij elkaar opgenomen waaruit een gemiddelde score is voortgekomen. De individuele scores per lijnopstelling zijn herzien. Hieruit is een andere gemiddelde scores uitgekomen. Bij 'Concentratiegebied - Bergeijk Zuidoost' waarbinnen lijn 38, 42, 43 en 52 vallen is de huidige score op 'Negatief', 'Licht negatief', 'Licht negatief' en 'Licht negatief' uitgekomen.	Ja
J24	Indieners pleiten ook voor een goede ruimtelijke visualisatie van windturbines en zonneparken in het landschap op de beoogde locaties. Deze visualisatie moet realistisch op ooghoogte weergeven hoe wind en zon zichtbaar zijn in het landschap vanuit verschillende perspectieven en op verschillende afstanden. Gelieve dit als voorwaarde mee nemen in het beleid en toetsingskader.	19.17828	Het PlanMER is een document wat op hoofdlijnen de impact uitlicht. Een PlanMER kent niet het detailniveau wat bij een project(MER) wel het geval zou zijn. Omdat het om een planMER gaat zijn er nog geen definitieve locaties. De 53 windparklocaties die zijn opgesteld zijn puur bedoeld als indicatieve locaties waarin rekening is gehouden met harde belemmeringen. Binnen dit abstractieniveau past het niet om visualisaties van de opstellingsvarianten te maken.	Nee
J25	Indieners stellen dat de landschappelijke waarde van het gebied Bergeijk Zuid-Oost juist groot is, de Bergeijkenaar voelt zich erg verbonden met het gebied rondom Schut en Liskes en ook vakantiegangers en dagjesmensen weten het gebied goed te vinden.	19.17017	Ter kennisname	Nee
J26	Indiener stelt dat alle grote transitie, moeten bijdragen aan het herstel van het landschap, dus ook de energietransitie. Het landschap is grootschalig geworden met monoculturen en afname van biodiversiteit. Deze teruggang moet gestopt worden.	19.17267	Ter kennisname.	Nee

Nr.	Zienswijze	Betreft Corsa-nummer	Reactie	Aanpassing MER
K1	Indiener stelt: Met de cultuurhistorische waardenkaart van de gemeente Oirschot is niet of onvoldoende rekening gehouden. Vele gebieden in de gemeente hebben een hoge en zeer hoge cultuurhistorische waarde.	19.17243	Binnen het planMER is onderzocht wat de (landschappelijke) en cultuurhistorische waarden zijn per landschapstype. Daarbij is ook gebruik gemaakt van de Cultuurhistorische waardenkaart van de provincie. Het planMER is een document wat op hoofdlijnen de impact uitlicht. Een planMER kent niet het detailniveau wat bij een project(MER) wel het geval zou zijn. Het is daarom niet mogelijk om onderscheid te maken per zoekgebied. Per initiatief dient men de cultuurhistorische waardenkaart(en) te raadplegen om te beoordelen in hoeverre cultuurhistorische waarden aangetast worden en welke mitigerende maatregelen kunnen worden ingezet. Het is met het detailniveau van een planMER niet mogelijk om een betekenisvolle score te geven en daarom is het in dit stadia ook niet noodzakelijk om verder kennis te nemen van de cultuurhistorische waardenkaart(en).	Nee
K2	Indiener stelt: Met de archeologische beleidskaart is niet of onvoldoende rekening gehouden. Vele gebieden in de gemeente hebben een middelhoge of hoge verwachtingswaarde.	19.17243	Binnen het planMER is er gekeken in welke maten archeologische waarden aanwezig zijn binnen de beoogde zoekgebieden. Daarvoor is gebruik gemaakt van de archeologische beleidskaart van de Kempen gemeente. Hierbij is geconstateerd dat in alle zoekgebieden gronden liggen met een middelhoge tot hoge archeologische verwachtingswaarde. Het PlanMER is een document wat op hoofdlijnen de impact uitlicht. Een PlanMER kent niet het detailniveau wat bij een project(MER) wel het geval zou zijn. Het is daarom niet mogelijk om onderscheid te maken per zoekgebied. Per initiatief dient men de archeologische waardenkaart(en) te raadplegen om te beoordelen of archeologisch onderzoek verplicht is voorafgaand aan de ontwikkeling. Anders gezegd: beoordeling op het milieuthema 'archeologie' leidt niet tot onderscheid van de alternatieven. Het is met het detailniveau van een planMER niet mogelijk	Nee

			om een betekenisvolle score te geven en daarom is het in dit stadia ook niet noodzakelijk om verder kennis te nemen van de archeologische beleidskaart(en).	
K3	Indieners verzoeken voor wat betreft cultuurhistorie en landschap uit te gaan van de “Cultuurhistorische Waardenkaart” die speciaal opgesteld is voor het beoordelen van dit soort plannen. Het eindconcept PlanMER gaat hier voor wat betreft windturbines wel heel gemakkelijk voorbij aan de “Cultuurhistorische Waardenkaart”.	19.16717	Binnen het planMER is onderzocht wat de (landschappelijke) en cultuurhistorische waarden zijn per landschapstype. Daarbij is ook gebruik gemaakt van de Cultuurhistorische waardenkaart van de provincie. Het planMER is een document wat op hoofdlijnen de impact uitlicht. Een planMER kent niet het detailniveau wat bij een project(MER) wel het geval zou zijn. Het is daarom niet mogelijk om onderscheid te maken per zoekgebied. Per initiatief dient men de cultuurhistorische waardenkaart(en) te raadplegen om te beoordelen in hoeverre cultuurhistorische waarden aangetast worden en welke mitigerende maatregelen kunnen worden ingezet. Het is met het detailniveau van een planMER niet mogelijk om een betekenisvolle score te geven en daarom is het in dit stadia ook niet noodzakelijk om verder kennis te nemen van de cultuurhistorische waardenkaart(en).	Nee

Nr.	Zienswijze	Betreft Corsanummer	Reactie	Aanpassing MER
L1	Indiener vreest planschade (privé en bedrijfsmatig)	19.17716 19.17725 19.17734	Planschade staat los van het milieutechnisch onderzoek. In de wet is het volgende hierover vastgelegd: Bij inkomensderving of een vermindering van de waarde van een ontroerende zaak ten gevolge van een planologische verslechtering kan – binnen vijf jaar na het onherroepelijk worden van de omgevingsvergunning – bij het college van Burgemeester en Wethouders van de betreffende gemeente een aanvraag voor een tegemoetkoming in schade worden ingediend. Dit recht is opgenomen in "Afdeling 6.1 Tegemoetkoming in schade" van de Wet ruimtelijke ordening.	Nee
L2	Indiener stelt: Wij maken ons zorgen over de waarde vermindering van onze woningen als er zoveel molens in de directe omgeving van onze huizen geplaatst worden. In onze ogen bedraagt de waardevermindering al gauw 25 % van de WOZ waarde van onze woningen en wij hopen dat u dit kunt meenemen in uw beleidsplannen.	19.17733	Het planMER geeft inzicht in alle mogelijke locaties voor windparken. Het PlanMER is daarnaast een document wat op hoofdlijnen de impact van mogelijke windturbines uitlicht. Een PlanMER kent niet het detailniveau wat bij een project(MER) wel het geval zou zijn. Bij een concreet project zal derhalve het in kaart brengen van de gedetailleerde impact op de omgeving noodzakelijk zijn. Naar aanleiding daarvan kan het bevoegd gezag beslissingen nemen voor eventuele mitigerende maatregelen waaronder planschadevergoeding voor waardevermindering van woningen. Tijdens een project(MER) zal hiervoor, binnen de wettelijk gestelde eisen, aandacht aan worden besteed.	Nee

Nr.	Zienswijze	Betreft Corsa-nummer	Reactie	Aanpassing MER
M1	Indiener stelt: Een reëel risico voor de toekomst van Recreatiepark TerSpegelt is dan ook een afname van het aantal gasten dat wil recreëren onder het suizende en zoevende geluid van windturbines met uitzicht op de landschap ontsierende turbines.	19.17315	Vanuit wetgeving zijn er beperkingen voor het toepassen van windparken. Denk hierbij aan de normeringen zoals opgenomen in het Activiteitenbesluit (geluid en veiligheid). Dergelijke normeringen beperken de potentiële ruimte voor de plaatsing van windturbines in de Kempen-gemeenten. Het planMER geeft inzicht in alle mogelijke locaties voor windparken. De locaties die zijn voorgelegd zijn getoetst aan de beperkingen en voldoen aan de wetgeving. Een PlanMER kent niet het detailniveau wat bij een project(MER) wel het geval zou zijn. Bij een concreet project zal derhalve het in kaart brengen van de gedetailleerde impact op de omgeving noodzakelijk zijn. Naar aanleiding daarvan kan het bevoegd gezag beslissingen nemen om windparken wel of niet te realiseren.	Nee
M2	Indiener stelt: Door de ligging van voorkeursgebied nummer 37 in een 'Verkeersleidingsradar – 500 voetszone', het gebied waarbinnen radarhinderverstoring wordt berekend op een hoogte van 500 voet, betreft dit gebied niet de meest voor de hand liggende locatie voor de ontwikkeling van een windpark. In de 'milieueffectrapportage grootschalige zonne- en windenergie De Kempen' is aangegeven dat plaatsing van windturbines binnen deze zone lastig is, maar niet op voorhand uit te sluiten. Optimalisatie, bijvoorbeeld door gebruik te maken van kleinere windturbines, of door opstellingen in een bepaalde richting te plaatsen, kan nodig zijn.	19.17315	Het planMER is bedoeld om alle mogelijke locaties van windturbineparken in kaart te brengen. Daaronder valt ook deze locaties omdat hier, ondanks wettelijk beperkingen, mogelijkheden zijn om windturbines te plaatsen eventueel met passende mitigerende maatregelen.	Nee
M3	Indiener verzoekt de voorzorgsmaatregel toe te passen.	19.17704 19.17709 19.17710 19.17738 19.17803	Niet duidelijk is wat wordt bedoeld met 'de voorzorgsmaatregel'.	Nee

M4	Indiener merkt op dat in andere Europese landen en deelstaten een minimumafstand tussen windturbines en woningen wordt gehanteerd. Indiener geeft aan dat algemeen geadviseerd wordt een minimumafstand van 2 km tussen windturbines en woonbebouwing aan te houden, waarbij gesteld wordt dat nader onderzoek nog nodig is.	19.17716	Ten behoeve van het planMER wordt gewerkt met de normstelling zoals deze is vastgelegd in de Nederlandse wetgeving. De Nederlandse wet kent geen afstandseisen voor windturbines en woningen. De plaatsing van windturbines moet voldoen aan normen omtrent geluid en slagschaduw, ongeachte de afstand.	Nee
M5	Indiener stelt: de haalbaarheid en uitvoerbaarheid van het planMER m.b.t. windparken is té onzeker. Deze kritieke business case komt onder andere door de: - lage windsnelheid op land; - overbelasting van het netwerk door te weinig capaciteit en dus geen garantie dat windparken kunnen worden aangesloten; - geen draagvlak van omwonenden; - een toekomstige ontwikkeling van lagere SDE+-vergoedingen. De vertaalslag naar voorwaardelijke verplichtingen van bijvoorbeeld maatwerkvoorschriften zoals stilstand ontbreekt hierbij zodat zij niet kunnen staven hoever dit de business case kan beïnvloeden.	19.17805	Het is aan de initiatiefnemer om de businesscase voor een windpark te bepalen.	Nee
M6	Indiener vreest voor aantasting van het woongenot.	19.17716	Het woon- en leefklimaat wordt vanuit milieuoogpunt (geluid, slagschaduw etc.) onderzocht in de milieutechnische onderzoeken. Het genot van een bepaald woon- en leefklimaat is voor eenieder verschillend.	Nee
M7	Indiener stelt dat de vergoeding die een boer krijgt voor het plaatsen van een windturbine op hun land niet in vergelijking staat met de schadevergoeding die omwonenden kunnen claimen. Indiener geeft aan dat gezondheid niet in geld is uit te drukken en poneert de vraag: kunt u aangegeven hoeveel uw gezondheid of deze van uw kinderen waard is.	19.17716	Ter kennisname. Vergoedingen vallen niet in de scope van een milieueffectrapportage (hier wordt alleen ingegaan op de milieueffecten). In het beleid en toetsingskader wordt ingegaan op eventuele randvoorwaarden voor o.a. vergoedingen.	Nee
M8	Indiener wijst op gezondheidsproblemen bij dieren t.g.v. windmolens.	19.17725 19.17798	Er is geen onderzoek bekend waaruit een verband blijkt dat windturbines effect hebben op dierenwelzijn en de gezondheid van dieren door de realisatie van een windpark. Hierbij is nog van belang dat in de Raad van State op 4 mei 2016 (Windpark Wieringermeer) en 4 april 2018 (Windpark Bijvanck) heeft geoordeeld dat niet aannemelijk is dat	Nee

			geluid van windturbines leidt tot effecten (stress) op paarden.	
M9	Indieners stelt dat de trend van omvangsgroei van turbines een probleem oplevert: Binnen de kortst mogelijk termijn is een windturbine verouderd omdat deze jonge vorm van energie-opwekking nog volop in ontwikkeling verkeert en er voortdurend verbeteringen en opschaling plaatsvinden. Dit betekent dat een windenergie opwekkingsproject steeds sneller obsoleet wordt en niet meer marktconform kan concurreren.	19.17799	Het planMER is alleen bedoeld om inzichtelijk te maken waar zon- en windparken in de huidige situatie binnen de Kempen gemeenten mogelijk zijn. Bij dit abstractieniveau is er gebruikt gemaakt van de huidige kennis van windturbines en ontwikkelingen op de energiemarkt. Het is niet passend binnen een planMER om over potentiële innovaties en verwachtingen te speculeren. De wet vraagt om een toets van de huidige situatie.	Nee
M10	Indiener vraagt om extra aandacht voor de gevolgen van lichtoverlast die een windmolen geeft. Indiener stelt dat er op de molens voorzieningen geplaatst kunnen worden zodat lichtvervuiling beperkt blijft.	19.17733	De Kempengemeenten zien het liefst windturbines zonder obstakelverlichting. Dit wordt echter vanuit wet- en regelgeving verplicht gemaakt voor windturbines met een tiphoogte van 150 meter of hoger. Mogelijkheden om overlast door obstakelverlichting te beperken, voor zover (technisch) haalbaar, zullen in een later stadium worden onderzocht.	Nee
M11	Indiener stelt: Voor onze buurtvereniging staat het woongenot van onze inwoners op de eerste plaats en moeten de invloeden hierop beperkt blijven.	19.17733	Het planMER geeft inzicht in alle mogelijke locaties voor windparken. Het PlanMER is daarnaast een document wat op hoofdlijnen de impact van mogelijke windturbines uitlicht. Een PlanMER kent niet het detailniveau wat bij een project(MER) wel het geval zou zijn. Bij een concreet project zal derhalve het in kaart brengen van de gedetailleerde impact op de omgeving noodzakelijk zijn. Naar aanleiding daarvan kan het bevoegd gezag beslissingen nemen voor eventuele mitigerende maatregelen om impact op de omgeving te beperken. Tijdens een project(MER) zal hiervoor, binnen de wettelijk gestelde eisen, aandacht aan worden besteed.	Nee
M12	Indiener stelt: Verder willen wij dat de opbrengst voor de omgeving besteed worden in de Pielis evt. aan extra vergoeding voor omwonenden en voor wegverbetering/verbreding of wat er verder nog nodig is in de Pielis.	19.17733	Het planMER geeft inzicht in alle mogelijke locaties voor windparken. Het PlanMER is daarnaast een document wat op hoofdlijnen de impact van mogelijke windturbines uit-	Nee

			licht. In het beleid- en toetsingskader wordt sociale participatie en het terugvloeien van de revenuen naar de omgeving beschreven. Daarnaast zal tijdens een project(MER) zal er gekeken worden wat de best mogelijke manier is om deze vergoeding in te zetten in de omgeving.	
M13	Indiener stelt dat de stroomproductiegegevens die Bosch & van Rijn in tabel 22 (pag. 86) noemen, die een rendement van 42% beloven, absoluut onhaalbaar is.	19.17730	Een capaciteitsfactor van 42% is voor windturbines op land relatief hoog, maar voor windturbines van deze grootte wel degelijk mogelijk. Dit heeft te maken met de hogere en gelijkmatigere windsnelheid die op 150 meter hoogte voorkomt. Een meer gedetailleerde en locatieafhankelijke opbrengstberekening komt in een latere fase van het project aan bod. Een dergelijke studie is voor dit planMER nog niet van belang.	Nee
M14	Indiener stelt dat voor het berekenen van de vermeden CO2 uitstoot doet men net alsof al die windstroom voor 100% daaraan bijdraagt. Maar omdat het aanbod van windmolens onregelmatige pieken en dalen vertoont die niet samenvallen met de pieken en dalen in de vraag, moeten de fossiele centrales die onregelmatigheden opvangen en dat kost rendement. De buitenlandse praktijk leert dat hierdoor uiteindelijk maar een klein gedeelte van de opgewekte windstroom ook daadwerkelijk aan de CO2 reductie bijdraagt.	19.17730	Ongeacht de hoeveelheid stroom die windturbines produceren en of deze op dat moment aansluit bij aan de energiebehoefte, kan gesteld worden dat windenergie die geproduceerd en gebruikt wordt voor 100% bijdraagt aan de reductie van CO2 uitstoot.	Nee
M15	Indiener stelt dat de beste manier om binnen de gemeente aan CO2 reductie te doen is zoveel mogelijk energie besparen: isolatie van woningen en andere gebouwen, stimuleren van openbaar vervoer, stimuleren van efficiënter energieverbruik door de industrie, enzovoort. Windmolens kunnen aanleiding geven tot sociale tegenstellingen, waardedaling van woningen/bedrijven , geluidshinder voor omwonenden, enzovoort zonder dat daar veel CO2- reductie tegenover staat.	19.17730	Binnen dit planMER is niet gekeken naar wat de beste manier is om binnen de Kempen gemeenten CO2 reductie te stimuleren. Het doel van het planMER is alleen om inzicht te geven in alle mogelijke locaties voor zon- en windparken. Daarnaast is op hoofdlijnen de milieutechnische impact van windturbines en zonneparken beschreven. Ongeacht de aard en het gevolg van deze impact kan wel de stelling worden genomen dat windenergie helpt aan de reductie van CO2 uitstoot. Mogelijke mitigerende maatregelen voor de impact die windturbines hebben, worden tijdens een project(MER) bepaald.	Nee

M16	Indiener benoemd dat inwoners van de gemeente Eersel al erg veel last hebben van Eindhoven Airport en vindt het daarom niet kunnen dat zij ook nog eens worden belast met hoge windmolens.	19.17802	Overlast ten gevolge van andere bronnen dan het windpark vallen niet binnen de reikwijdte van dit planMER.	Nee
M17	Indiener denkt dat er alternatieven zijn die niet de horizon vervuilen, de dagen en nachten zullen voorzien van constant geluid en schaduw die kilometers ver een belasting zijn.	19.17802	Binnen dit planMER is niet gekeken naar wat de beste manier is om binnen de Kempen gemeenten CO2 reductie te stimuleren. Het doel van het planMER is alleen om inzicht te geven in alle mogelijke locaties voor windparken. Daarnaast is op hoofdlijnen de milieutechnische impact van windturbines beschreven. Hierbij dient opgemerkt te worden dat de toegestane overlast ten gevolge van geluid en slagschaduw gebonden is aan beperkingen vanuit regelgeving.	Nee
M18	Indiener is van mening dat de Kempen beter eerst kan zorgen dat het zelfvoorzienend is in hun voedsel.	19.17802	Het onderwerp zelfvoorziening in voedsel valt niet binnen de reikwijdte van dit planMER.	Nee
M19	Indieners en tevens omwonenden van concentratiegebied Bergeijk Zuidoost wensen wel op te merken dat zij van mening zijn dat zoveel mogelijke zonnecollectoren geplaatst moeten worden op daken en op afvalplaatsen.	19.17805	Ter kennisname.	Nee
M20	Indieners stellen dat het plaatsen van windturbines in landelijk gebied slechts een tijdelijke oplossing is. Dit omdat windturbines in landelijk gebied conform de provinciale verordening na een maximale gebruikstermijn van 25 jaar verwijderd moeten worden en de situatie hersteld moet worden. Aansluiting bij bedrijventerreinen en hoofdinfrastructuur heeft hierom de voorkeur.	19.17805	In het planMER worden alle mogelijke locaties voor windenergie onderzocht, waaronder ook die in landelijk gebied. Dat de windturbines na een gebruistermijn van maximaal 25 jaar verwijderd moeten worden neemt niet weg dat zij in die periode een belangrijke bijdrage voor de duurzame energiedoelstellingen kunnen leveren.	Nee
M21	Indieners stellen: Draagvlak vormt een zeer bepalende factor bij de realisatie van duurzame ontwikkelplannen. Hierdoor pleit de indiener dat er extra aandacht in het planMER wordt besteed aan lokale betrokkenheid.	19.17273 19.17795	Lokale betrokkenheid valt niet in de scope van een milieueffectrapportage (hier wordt alleen ingegaan op de milieueffecten). In het beleid en toetsingskader wordt ingegaan op lokale betrokkenheid.	Nee
M22	Indieners en tevens inwoners van concentratiegebied Bergeijk Zuidoost zijn van mening dat zij onevenredig veel de lasten van de energietransitie dragen. Juist bedrijven blijven achter in het nemen van CO2 reducerende maatregelen. Concreet noemen indieners dat de	19.17805	Om de Nederlandse doelen op het gebied van duurzaamheid en hernieuwbare energie te behalen moeten zowel huishoudens als bedrijven een bijdrage leveren. Het klopt dat voor de productie van hernieuwbare energie naast	Nee

	inzet van monovergisters in de omgeving veel meer CO2 reductie op zou leveren dan wat met deze windturbines kan worden bereikt.		windturbines ook andere mogelijkheden zoals monovergisters bestaan. Binnen dit planMER is echter niet gekeken naar wat de beste manier is om binnen de Kempen gemeenten CO2 reductie te stimuleren. Het doel van het planMER is alleen om inzicht te geven in alle mogelijke locaties voor wind- en zonneparken.	
M23	Indiener maakt zich zorgen om zijn eigen gezondheid.	19.17798	Er zijn geen duidelijke aanwijzingen om aan te nemen dat windturbines, ongeacht de grootte en afgezien van stress, extra gezondheidsrisico's met zich meebrengen. Wanneer met denk toch eventuele risico's te kunnen herleiden aan de windturbines, kan dit altijd aangekaart worden bij de daarvoor aangewezen overheidsinstanties. Tijdens eventuele onderzoeken en het vervolgproces moet dan worden gekeken welke betrokken partijen verantwoordelijkheid hiervoor dragen.	Nee
M24	Indiener stelt dat er geen onderzoek is gedaan naar de schade aan de gewassen.	19.17798	Er is geen onderzoek bekend waaruit een verband blijkt dat windturbines schade veroorzaken aan planten.	Nee
M25	Indiener vindt dat de Kempengemeenten zelf met een zonneladder moeten komen waar eerst gekeken moet worden of het realiseren van zonne-energie op daken en in de bebouwde omgeving plaats kan vinden voordat aanleg in het buitengebied aan de orde is. Dit sluit ook aan bij het advies van de Rijksbouwmeester.	19.17711 19.17828	Een zonneladder valt buiten de scope van het betreffende planMER. De zonneladder maakt onderdeel uit van het beleid en toetsingskader voor grootschalige zonne- en wind-energie.	Nee
M26	Indiener vindt dat er voldoende aandacht besteed moet worden aan een exploitatievorm waarin burgers, lokale omgeving en bedrijven mee participeren.	19.17711	Participatie valt niet in de scope van een milieueffectrapportage (hier wordt alleen ingegaan op de milieueffecten). In het beleid en toetsingskader wordt ingegaan op participatie.	Nee
M27	Indiener stelt dat er bij vrijkomende agrarische locaties meer dan 5.000m ² beschikbaar is. Indiener denkt dat 10.000m ² tot 15.000m ² bij vrijkomende agrarische locaties beschikbaar is voor zonnepalen.	19.17711	De (ontwerp) Interim Verordening van de provincie Noord-Brabant biedt de mogelijkheid om in te spelen op vrijkomende agrarische locaties groter dan 5.000m ² . Ten behoeve daarvan heeft de provincie in de voorwaarden een bepaling opgenomen rondom maatschappelijke	Nee

			meerwaarde. Naarmate de inbreuk op de basisregels groter is, verwacht zij een grotere inspanning op het gebied van een bijdrage aan maatschappelijke doelen.	
M28	Indiener stelt: Een vergeten aspect in het planMER is verder het gegeven dat de windkracht al geruime tijd in het land afneemt en daarmee ook de opbrengstrendementen. Dit geeft een reden temeer om zo laat als mogelijk de windenergiemarkt in te stappen en vooreerst vooral in te zetten op het terugdringen van de energievraag en CO2 uitstoot welke altijd een werkelijk duurzaam effect heeft.	19.17799	Om de Nederlandse doelen op het gebied van duurzaamheid en hernieuwbare energie te behalen moeten zowel huishoudens als bedrijven een bijdrage leveren. Binnen dit planMER is niet gekeken naar wat de beste manier is om binnen de Kempen gemeenten CO2 reductie te stimuleren. Het doel van het planMER is alleen om inzicht te geven in alle mogelijke locaties voor zon- en windparken.	Nee
M29	Indiener is van mening dat een MER uit dient te gaan van de feitelijke gebiedswaarden. Het gaat immers om de werkelijke milieugevolgen en niet uitsluitend om die van de papieren natuur zoals die aan bestuurstafels zijn afgekaart.	19.17799	De impact op het landschap van de zon- en windparken is in het planMER inzichtelijk gemaakt op het abstractieniveau wat past bij een planMER. Het planMER is alleen bedoeld om inzichtelijk te maken waar zon- en windparken in het huidige landschap van de Kempen gemeenten mogelijk zijn. Bij dit abstractieniveau is er gebruikt gemaakt van beleidsmatige benaderingen en grenzen. Een PlanMER kent niet het detailniveau wat bij een project(MER) wel het geval zou zijn. Bij een concreet project zal derhalve het in kaart brengen van de gedetailleerde impact op de omgeving en milieueffecten noodzakelijk zijn.	Nee
M30	Indieners stelt dat ten onrechte in de planMER alleen het formele beleid van rijk en provincie als uitgangspunt voor de gevolgentoetsing wordt genomen. Ook wordt dikwijls voorbij gegaan aan het feit dat het niet alleen om de actuele waarden gaat maar zeker ook over de potentiële natuur- en landschapsontwikkelingsmogelijkheden. Door dit te negeren zijn veel gebieden ten onrechte buiten de boot gevallen.	19.17799	In het planMER wordt getoetst aan het vigerende beleidsstukken van het rijk, de provincie en de gemeenten. De correctheid van het beleid staat niet ter discussie in het planMER.	Nee
M31	Indiener stelt dat: In het planMER gehanteerde beleidsplannen alleen die zaken weergeven welke van nationale en provinciale betekenis worden geacht , zeggen deze ook niets over de echte gebiedswaarden van gemeentelijk en regionaal belang. Probleem hierbij is dat gemeenten dikwijls verzuimen specifieke waarden van gemeentelijk belang te onderzoeken, soms uit gebrek aan visie en dikwijls onder druk	19.17799	In het planMER wordt getoetst aan het vigerende beleidsstukken van het rijk, de provincie en de gemeenten. De correctheid van het beleid staat niet ter discussie in het planMER.	Nee

	van de boerenlobby die belemmeringen vreest bij een waardetoe- kenning van hun gronden.			
M32	Indiener stelt dat: Het landschapsrapport ROENOM is niet op zoek ge- gaan naar de verborgen gebiedswaarden en is overigens ook te glo- baal om dit kennisgemis op te kunnen vangen. We blijven dus zitten met een fundamenteel hiaat over de gehele omvang en scala aan na- tuur- en landschapswaarden in het plangebied.	19.17799	De impact op het landschap van de zon en windparken is in het planMER inzichtelijk gemaakt op het abstractieni- veau wat past bij een planMER. Een PlanMER kent niet het detailniveau wat bij een project(MER) wel het geval zou zijn. Bij een concreet project zal derhalve een gedetail- leerde landschappelijke beoordeling noodzakelijk zijn.	Nee
M33	Indiener stelt dat de opbrengst berekeningen ten onrechte geen re- kening houden van de trend van de afnemende gemiddelde wind- snelheid boven land. Deze is de afgelopen jaren al met 25% afgeno- men door de toenemende weerstand als gevolg van de steeds verder toenemende bebouwing en de windenergie projecten zelf. Dit bete- kent dat het opbrengst rendement van een windturbine gedurende exploitatieuur aanzienlijk verder zal afnemen. Daarmee is het plan- MER echter geen rekening gehouden.	19.17799	De opbrengstberekening voor het planMER is inzichtelijk gemaakt op een abstractieniveau wat past bij een plan- MER. Een planMER kent niet het detailniveau wat bij een project(MER) wel het geval zou zijn. Een meer gedetailleerde en locatieafhankelijk opbrengst- berekening komt in een latere fase van het project aan bod. Een dergelijke studie is voor dit planMER nog niet van belang.	Nee
M34	Indiener stelt dat er geen enkele poging is gedaan om de structuur van de landbouw in de verschillende gebieden te beschrijven, laat staan dat de effecten in beeld zijn gebracht. Op verschillende vragen zoals: hoeveel landbouw grond verdwijnt er. Hoeveel bedrijven en huiskavels worden geraakt, wat is de bodemvruchtbaarheid van de percelen? Wat betekent het grootschalig aanleggen van zonnevelden voor de gronddruk van de agrarische sector en de toekomst mogelijk- heden voor de grondgebonden landbouw?	19.17711	De betreffende vragen voeren te diep voor het abstractie- niveau van een planMER.	Nee
M35	Indiener stelt dat voor zonne-energie de jonge ontginningen goed uit het planMER komen. Dat zijn echter vaak de beste verkavelde land- bouwgebieden. Ook wordt aangegeven dat er in de landbouw een omslag plaats moet vinden richting kringloopland en de energietran- sitie kansen biedt. Met kringlooplandbouw komt er een grotere be- hoefte aan landbouwgrond. De aanleg van zonnevelden werkt dus negatief op het streven hiernaar.	19.17711	De impact op het landschap van de zon- en windparken is in het planMER inzichtelijk gemaakt op het abstractieni- veau wat past bij een planMER. Het is niet passend binnen een planMER om over potentiële landschappelijk dan wel agrarische/economische verwachtingen te speculeren. Anders gezegd: dat er door een te verwachte kringloop- landbouw grotere behoefte komt aan landbouwgrond is niet uit te sluiten en wordt dus niet meegenomen in het planMER.	Nee

			Het planMER is alleen bedoeld om inzichtelijk te maken waar zon- en windparken in het huidige landschap mogelijk zijn. Dit is gedaan door vanuit de analyse van het landschap verschillende landschapstypen te beschrijven. Deze zijn vervolgens beoordeeld aan de hand van de gegeven beoordelingscriteria. Deze beoordeling laat alleen zien of per deze beoordelingscriteria de verschillende landschapstype meer of minder geschikt zijn.	
M36	Indiener stelt dat er wordt aangegeven dat zonneparken tijdelijk zijn, voor maximaal 25 jaar. 25 jaar is een hele generatie en in de ogen van de indiener zijn zonnepanelen daarom een permanente voorziening. Dat maakt dat de aanwezigheid en het eventueel slopen van deze voorzieningen niet veel anders is dan bijvoorbeeld agrarische gebouwen (kassen, stallen, schuren) en zijn daarmee te vergelijken en moeten daarom ook zo beoordeeld worden.	19.17711	De provincie Noord-Brabant gaat er in beginsel vanuit dat de realisatie van zonneparken voorziet in een tijdelijke behoefte. Vanwege dit tijdelijke karakter van zelfstandige opstellingen voor zonne-energie maakt de provincie de ontwikkeling daarom uitsluitend mogelijk met de toepassing van een omgevingsvergunning inhoudende afwijking van het bestemmingsplan. Aan een dergelijke vergunning kan een termijn worden verbonden en de voorwaarde dat na afloop van de termijn de situatie van voor de vergunningverlening wordt hersteld. De maximale termijn is 25 jaar. Bovendien ontstaan er met een dergelijke procedure geen planologische rechten die op termijn kunnen leiden tot andere gebruiksfuncties of planschade claims. Hierdoor kan op ten duur worden teruggegaan naar agrarische activiteiten. Met de omgevingsvergunning voor afwijken van het bestemmingsplan wijzigt de huidige (bv. agrarische) bestemming niet.	Nee
M37	In het plan wordt aangegeven dat concentratiegebied Bergeijk Zuid-oost volledig is gelegen onder het toetsingsvlak van de radar van vliegbasis Kleine-Brogel in België. Hierbij wordt aangegeven dat op dit moment niet duidelijk is wat voor belemmeringen dit oplevert. Dit punt zal eerst moeten worden onderzocht voordat er verder kan worden gegaan met het plan.	19.17805	Het planMER is bedoeld om alle mogelijke locaties van windturbineparken in kaart te brengen. Daaronder valt ook deze locatie omdat hier, ondanks wettelijk beperkingen, mogelijkheden zijn om windturbines te plaatsen eventueel met passende mitigerende maatregelen.	Nee

M38	Indiener stelt: Uit het feit dat gesteld wordt dat de bodem onder de zonnepanelen na verwijdering zich zal herstellen blijkt de erkenning dat een project gedurende de bedrijfstijd hiervoor nadelig is. Ook zullen de overbemestingsgevolgen en pesticidenverontreiniging gedurende exploitatie niet kunnen worden aangepakt zoals dat voor de omringende landbouwgronden beleidsmatig wel te voorzien is. Het projectterrein ligt dan als een gifenclave in zijn omgeving en kan deze door de grondwaterstromen blijven verontreinigen.	19.17799	Ter kennisname.	Nee
M39	Indieners stellen dat het hen opvalt dat de radarbeschermingszone van NAVO vliegbasis Kleine Brogel weinig aandacht krijgt in de eind-concept PlanMER. Bergeijk Zuidoost valt grotendeels binnen de beschermingszone van dit belangrijke vliegveld waar ook kernwapens gestationeerd zijn. Ook vanwege veiligheidsredenen is dit concentratiegebied daarom ongeschikt voor windturbines.	19.17017	Zoals in het planMER beschreven valt het zuidoostelijk deel van het plangebied onder het toetsingsvlak van de radar van vliegbasis Kleine-Brogel in België. Voordat wind-energie binnen het toetsingsvlak gerealiseerd kan worden dient eerst een radartoets te worden uitgevoerd.	Nee
M40	Indieners stellen dat gezien de gevonden relatie tussen de aanwezigheid van windturbines en de gezondheid van en het voorkomen van zoogdieren vragen wij u een veiligheidsmarge in te bouwen m.b.t. de afstand tussen windturbines en woonhuizen. Wij vragen u het voorzorgsbeginsel in acht te nemen en windturbines niet toe te staan op de minimale afstand maar een ruimere buffer in te bouwen. De PlanMER wijst naar een publicatie van het RIVM waaruit blijkt dat gezondheidsschade niet is bewezen. Wij vinden dit te makkelijk, voor tabak en asbest is ook vele jaren dezelfde redenatie gebruikt. Het voorzorgsprincipe toepassen en een extra afstandsmarge in bouwen zou zeer wijs zijn van de Kempengemeenten om hun inwoners te beschermen.	19.17705	Er zijn geen duidelijke aanwijzingen om aan te nemen dat windturbines, afgezien van stress, extra gezondheidsrisico's met zich meebrengen. Het is aan de gemeente(n) om eventuele bovenwettelijke eisen op te leggen. Dit Het is op dit moment niet de wens van de Kempengemeenten om op voorhand voor te sorteren op strengere normen. Als sprake blijkt van aantoonbaar bijzondere lokale omstandigheden wordt deze mogelijkheid echter ook niet uitgesloten.	Nee
M41	Indiener meent dat geconcentreerde energieparken langs de infrastructuur A16 in West-Brabant een betere keuze zijn.	19.17267	Ter kennisname. Langs de A16 in West-Brabant is reeds een Provinciaal Inpassingsplan vastgesteld die het mogelijk maakt om 28 moderne windturbines te realiseren. Deze windturbines worden, naar verwachting, in 2021 gerealiseerd. Deze ontwikkeling is echter nog niet voldoende om de landelijke en provinciale duurzaamheidsdoelstellingen te halen. Daar komt bij dat de Kempengemeenten hun doelstellingen binnen hun eigen gebiedsgrenzen moeten invullen.	Nee

M42	Indiener verzoekt om windparklocatie nummer 37 niet op te nemen in het beleid en toetsingskader	19.17315	Het planMER is bedoeld om alle mogelijke locaties van windturbineparken in kaart te brengen. De afweging om een windparklocatie op te nemen in het beleid en toetsingskader wordt gemaakt bij de vaststelling van dat beleid en valt buiten het beoordelingskader van de planMER.	Nee
-----	---	----------	---	-----

C. Advies commissie voor de milieueffectrapportage

De onafhankelijke commissie voor de milieueffectrapportage (commissie m.e.r. of 'de commissie') heeft het planMER getoetst. Er is door de commissie een tussentijdse toetsing (16 september 2019) uitgevoerd op het planMER dat van 22 juli tot en met 2 september 2019 ter inzage gelegen. Het planMER aangevuld n.a.v. de tussentijdse toetsing en de commissie is vervolgens gevraagd een eindtoetsing (19 december 2019) uit te voeren op het definitieve planMER.

Hieronder wordt het toetsingsadvies (19 december 2019) samengevat, waarbij puntsgewijs de reactie van de gemeente is opgenomen. De commissie beveelt aan om het planMER op een aantal punten aan te vullen. De gemeente heeft ervoor gekozen om geen aanvulling op het planMER op te stellen, maar deze punten in het beleid en toetsingskader een plek te geven.

Dit advies is digitaal in te zien op de website van de commissie m.e.r.: www.commissiemer.nl/adviezen/3373

Naam instantie/indiener:		Commissie m.e.r.
Datum:		19 december 2019
Reactie:		
Nr.	Advies	Beantwoording
C1	Het selectieproces van gebieden voor grootschalige zonne- en wind-energie in het MER is helder beschreven. Door vooraf bestuurlijke voorkeuren uit te spreken voor zonnevelden op jonge en oude zandontginningen komen niet alle mogelijke conflicten tussen de twee ambities, namelijk verduurzamen van de energievoorziening en behoud van het landschap, op tafel, en zijn keuzes hier niet op een weging van milieu-voor- en -nadelen gebaseerd.	De bestuurlijke keuze voor het mogelijk maken van (grote) zonneparken in jonge zandontginning en (kleine) in oude zandontginning is niet vooraf gemaakt, maar gebaseerd op de landschappelijke beoordeling in het MER. Uit deze beoordeling volgde dat er binnen deze landschapstypen op het abstractieniveau van een planMER geen onderscheid te maken is. Daarom is gekozen om binnen deze landschapstypen niet op voorhand gebieden aan te wijzen of uit te sluiten. In plaats daarvan worden deelgebieden in het BTK gefaseerd opengesteld door de gemeenteraden, en worden projectvoorstellen beoordeeld door een onafhankelijk Deskundigenpanel. Wanneer en welke gebieden worden opengesteld bepalen de individuele gemeenten over het eigen grondgebied. Hierbij worden bijvoorbeeld afwegingen gemaakt met andere beleidsthema's.
C2	De gemeenten stellen daarbij in het VKA weinig kaders. Dat leidt tot onzekerheden, zowel in de energieopbrengst uit zon en wind als in de milieugevolgen. De kans op landschappelijke versnippering én op het	De kaders die in het VKA worden gesteld zijn beperkt van omvang. Deze worden echter aangevuld door, en moeten in samenhang worden gezien met, de randvoorwaarden uit het beleid- en toetsingskader.

	niet halen van gemeentelijke energiedoelen is hierdoor groot. Het ontbreken van een totaalbeeld van mogelijke conflicten beschouwt de Commissie als het belangrijkste tekort in het MER.	Het is waar dat er een grote onzekerheid is in de energieopbrengst die voort gaat komen uit grootschalige zonne- en windparken. Wel kan door middel van monitoring en evaluatie (zoals beschreven in het BTK) worden bijgestuurd als blijkt dat ontoelaatbare spreiding dreigt op te treden, of juist het halen van de klimaatdoelstellingen in gevaar komt.
C3	Uit het MER blijkt dat in tweederde van het plangebied zonnevelden straks zijn toegestaan en dat dit bij uitvoering daarvan een fors negatief effect heeft op het landschap. Het MER geeft aan dat plaatsing van zonnevelden in jonge en oude zandontginningen een bestuurlijke voorkeur heeft, en dus niet is gebaseerd op het onderzoek en de weging van milieuvoordelen en -nadelen. Vanwege deze voorkeur is verder onderzoek achterwege gelaten. Daarom blijven bij het maken van afwegingen voor landschap alternatieven met mogelijke milieuvoordelen buiten beeld.	Het MER beschrijft niet alleen de plekken waar zonneparken wel (en niet) mogelijk zijn, maar geeft ook een inschatting van de draagkracht van het landschap: hieruit blijkt dat slechts een zeer klein deel van het plangebied daadwerkelijk kan worden gebruikt voor zonneparken. De gemeenten hebben er echter voor gekozen om niet op voorhand vast te leggen <u>waar</u> de zonneparken kunnen komen, binnen de oude en jonge zandontginningsgebieden, omdat de inschatting in deze keuze beter op een 'verder ingezoomd' niveau gemaakt kan worden. Het MER laat zien dat het VKA landschappelijk beter scoort dan de MER-alternatieven, doordat een extra randvoorwaarde voor wat betreft de omvang van zonneparken is opgenomen. Zie ook het antwoord op reactie nr. 1.
C4	De Commissie adviseert in een aanvulling op het MER voorafgaand aan de besluitvorming alternatieven voor de invulling c.q. de vormgeving van het landschap uit te werken met mogelijke milieuvoordelen en die informatie een rol te laten spelen bij de te maken (milieu)afwegingen.	Zoals bij reactie nr. 3 reeds aangegeven zijn de gemeenten van mening dat het formuleren van verschillende opstellingen binnen de jonge en/of oude zandontginningen niet tot een beter beleid en toetsingskader leidt. Om juist wel de goede (landschappelijke) keuzes te maken is het deskundigenpanel in het leven geroepen, die projectvoorstellen beoordeelt op onder meer de landschappelijke inpassing en de samenhang met andere projecten in hetzelfde gebied, ook lettend op de draagkracht van het landschap ter plaatse.
C5	De Commissie adviseert in een aanvulling op het MER voorafgaand aan de besluitvorming navolgbaar de draagkrachtbepaling per 'landschapstype en plaatsingsstrategie voor zonnevelden' te beschrijven en te onderbouwen dat daarmee de kenmerkende karakteristiek van het desbetreffende landschap inderdaad niet wordt aangetast.	De draagkrachtbepaling in het MER is uitgevoerd op basis van 'expert judgement' van een in zonne- en windparken gespecialiseerd landschapsbureau. De werkwijze is uiteengezet in hoofdstuk 8 van bijlage A bij het MER. Het is in deze fase niet mogelijk om te onderbouwen dat daarmee met zekerheid de kenmerkende karakteristiek van het betreffende landschap niet wordt aangetast; dit is iets dat in een latere fase door het deskundigenpanel, per binnengekomen projectvoorstel, wordt beoordeeld. Draagkracht is daarbij een essentieel zwaarwegend beoordelingscriterium.

C6	De Commissie adviseert in een aanvulling op het MER de effecten op het landschap alsnog te ondersteunen met enkele gebiedsspecifieke visualisaties zodat de landschappelijke impact van het beoogde aantal windturbines, in het bijzonder de impact van de zes concentratiegebieden en van zonnevelden zichtbaar wordt.	De gemeenten hebben er bewust voor gekozen om te werken met voorbeeldvisualisaties van buiten de Kempengemeenten, om niet de schijn te wekken dat er al concrete locaties zijn aangewezen. De gemeenten willen juist dat initiatieven samen met de grondeigenaren, omwonenden en betrokken bedrijven bottom-up worden ontwikkeld, waarbij deze partijen samen de projectlocaties en opstelpunten bepalen. Uitzondering hierop is de visualisatie van windpark De Pals (gemeente Bladel); aangezien hiervoor de vergunning reeds verleend is wordt dit windpark als autonome ontwikkeling gezien en zijn visualisaties van dit windpark wel gebruikt in het planMER.
C7	De Commissie adviseert in een aanvulling op het MER voorafgaand aan de besluitvorming het proces van landschappelijke inpassing duidelijk te beschrijven (rollen, verantwoordelijkheden, voorwaarden) en daarbij nog enkele alternatieve opties uit te werken die zonnevelden effectief afschermen of het zicht erop sterk beperken, bijvoorbeeld door zonering. Visualiseer de afschermende werking in de tijd van de streekeigen randen 'dichte' randen én van bovenstaande alternatieve opties (bijvoorbeeld na 3 jaar, 6 jaar en een volgroeide rand), zodat hiermee rekening gehouden kan worden bij te maken afwegingen over landschappelijke inpassing in het beleid en toetsingskader.	Het proces van landschappelijke inpassing wordt in het BTK uiteengezet. Alternatieve opties voor het afschermen van zonneparken worden niet opgenomen in het beleid- en toetsingskader, maar als projectvoorstellen dergelijke opties bevatten worden deze door het deskundigenpanel op hun merites beoordeeld en indien nodig voorzien van aanbevelingen. Indien relevant voor een concreet project kan een aanbeveling van het deskundigenpanel zijn om in het projectplan visualisaties te laten zien van afschermende randen tijdens hun groeiproces. De gemeenten schatten in dat dergelijke visualisaties de besluitvorming omtrent het beleid- en toetsingskader niet in betekenende mate beïnvloedt.
C8	Windturbineparken in bestaand Natuur Netwerk Brabant (NNB) zijn in het MER uitgesloten. Voor windturbineparken in nog niet gerealiseerde NNB ligt dit anders, hier vermeldt het MER dat later nog onderzoek nodig is of en hoe projecten te realiseren zijn. De Commissie merkt hierbij op dat het planMER niet ten grondslag kan liggen aan een besluit om windturbines te plaatsen in niet gerealiseerde NNB zonder het nader doorlopen van de stappen in het beschermingsregime voor het NNB zoals opgenomen in de Provinciale verordening ruimte.	De gemeenten nemen deze stelling ter kennisname aan; zij zijn zich bewust van het feit dat dit planMER slechts dient ter onderbouwing van het beleid- en toetsingskader en dus niet zonder meer ten grondslag kan liggen aan concrete windprojecten.

C9	De Commissie adviseert in een aanvulling op het planMER voorafgaand aan de besluitvorming te onderzoeken hoe bij de aanleg van windturbineparken en zonnevelden aantasting van natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden kan worden voorkomen. Betrek daarbij de beschikbare effectbeperkende maatregelen, zodat hiermee desgewenst rekening gehouden kan worden bij het op te stellen toetsingskader.	De gemeenten zijn van mening dat beschikbare effectbeperkende maatregelen voldoende in het MER zijn beschreven. Daar komt bij dat, gezien de tijdelijkheid en geringe omvang van de werkzaamheden, binnen de Kempen vrijwel alle denkbare wind- of zonneparken vergunbaar zijn indien saldering wordt toegepast. Concrete projecten dienen te voldoen aan geldende wet- en regelgeving, ook omtrent de Wet natuurbescherming. Ook in een projectMER (bij windparken) worden deze onderwerpen verder onderzocht.
C10	De Commissie adviseert in een aanvulling op het MER te onderbouwen welke uitzonderingen op de gekozen voorkeursgebieden mogelijk zijn en wat daar de milieueffecten van zijn, zodat hiermee nog rekening gehouden kan worden bij het maken van afwegingen over het op te stellen toetsingskader.	Het feit dat in het beleid- en toetsingskader uitzonderingen zijn opgenomen voor wind- en zonneparken buiten de voorkeursgebieden is een bewuste bestuurlijke keuze geweest, die niet om milieutechnische redenen is ingegeven. De gemeenten willen de mogelijkheid openhouden voor innovatieve ontwikkelingen. Wel zullen dergelijke projecten, juist doordat ze in het planMER niet zijn onderbouwd, op een strenge beoordeling van de ruimtelijke onderbouwing kunnen rekenen, zowel van het deskundigenpanel als later ten tijde van de besluitvorming.

D. Advies provincie Noord-Brabant

De provincie Noord-Brabant heeft het volgende advies uitgebracht, waarbij steeds in de rechterkolom is aangegeven op welke wijze met het advies is omgegaan.

Nr.	Adviesreactie	Reactie	Aanpassing MER
D1	Gemist wordt een beoordeling Ruimtelijke kwaliteit die aansluit bij onze verordening en is gericht op het beoordelen van de deelaspecten: gebruikswaarde, toekomstwaarde en belevingswaarde (zoals opgeno-	In het hoofdstuk over landschap is een extra paragraaf toegevoegd (5.4.13) waarin nader wordt ingegaan op de genoemde deelaspecten.	ja

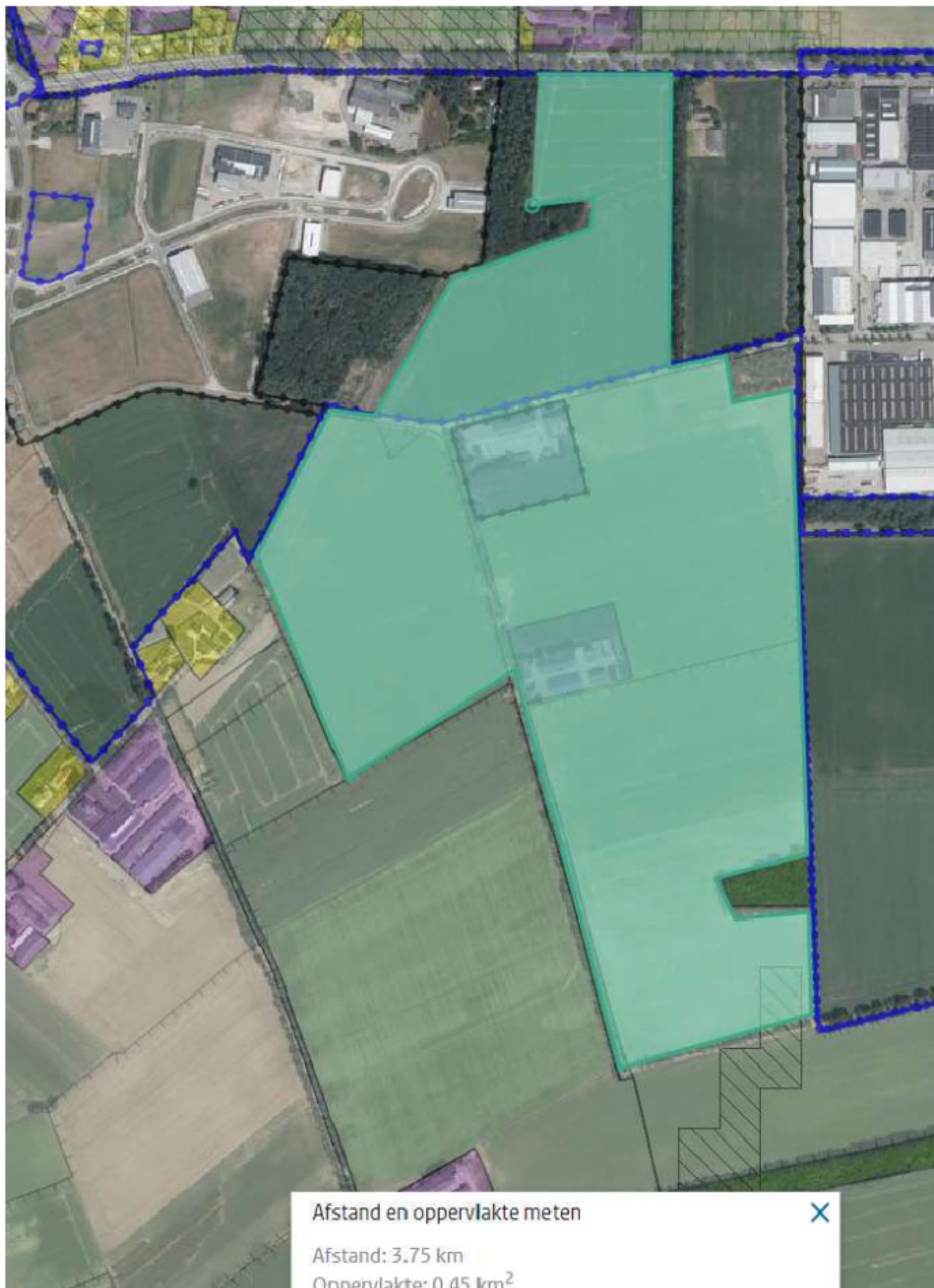
	men in de offerte-uitvraag). Een methode die Bosch en van Rijn ondermeer succesvol heeft toegepast bij de MER Wind A16 en andere projecten. Hier staat tegenover dat er gewerkt is met een landschapseffectapportage van buro Roerom. Een op zich heldere methode en rapportage. Discussie heeft plaats of deze methode voldoende tegemoet komt aan de provinciale zorgplicht voor omgevingskwaliteit en meerwaardecreatie. De methode van Roerom richt zich vooral op lijnstructuren. Er wordt niet gekeken naar versterkingskansen voor het landschap (accentueren). Door niet in te gaan op gebruikswaarde ontbreekt het inzicht in het effect van zonnevelden op de gebruikswaarde van landbouwgrond (toename versterking versus minder milieulast door stikstof en bestrijdingsmiddelen).		
D2	De aansluitmogelijkheid op het elektriciteitsnetwerk van Enexis is globaal beoordeeld. Vanuit provinciaal perspectief is dit wellicht belangrijker dan vanuit de betrokken gemeenten die juist in de Kempen voor een groot deel wat verder van het netwerk liggen. Mogelijk ontstaat hier een dissonantie met het latere RES. Ook de visie van Enexis is in dit verband van belang.	Ter kennisname	nee
D3	De check op natuurwaarden is nog globaal. Uitdiepen lijkt wenselijk; ook gezien onze toetsende rol vanuit Wet Natuurbescherming (vleermuizen, baltsende weidevogels, trekvogels, zeldzame grote vogelsoorten zoals kraanvogel, zeearend, rode wouw), die mogelijk een verhoogd aanvaringsrisico veroorzaken. Waarschijnlijk is mitigatie mogelijk. Vroegtijdig inzicht is wenselijk vanuit rol provincie vanuit Wet Natuurbescherming maar planMER fase is wellicht nog te vroeg. Nadeel is dat pas laat in de projectontwikkeling nog showstoppers op kunnen treden.	In het planMER en het 'Achtergrondrapport Natuur' zijn de broed- en winter vogelkaarten van SOVON worden toegevoegd als twee extra beoordelingscriteria.	ja

D4	Gemeenten willen wellicht vrijvallende agrarische gronden (waar tot 5000 m2 sowieso al zonneparken kunnen komen bij sloop van de stallen) ruimer inzetten om zo te komen tot een economisch meer rendabel oppervlak voor zonneparken. Tijdens inspraakavonden melden zich veel stoppende melkveehouders die hun (huis)kavel willen inzetten voor zonnepanelen. Hoe zit de provincie hierin in relatie tot de transitie van de veehouderij? Helpt dit in de goede richting? Worden stoppers hier bevoordeeld? Wat gebeurt er met de overige gronden (risico van intensieve teelten?), hoeveel mitigatie (landschappelijke inpassing, percentage insekten/kruidenrijk grasland, poelen) willen we vastleggen? (inmiddels is toegevoegd dat de zonnevelden niet groter mogen zijn dan het betreffende bouwblok en niet daarbuiten mogen reiken).	Het onderwerp van de vrijvallende agrarische gronden is niet zozeer in het planMER als wel in het beleid en toetsingskader opgenomen.	nee
D5	Het MER heeft relatief weinig aandacht voor de “ladder” waarnaar onze Verordening verwijst. Er kan eerst gekeken worden naar bijvoorbeeld stortplaatsen, RWZI’s e.d. Ook al zijn daar soms al andere functies of bestemmingen aan de orde. Kan wellicht nog versterkt worden opgenomen.	De zonneladder maakt geen onderdeel uit van het planMER, maar wel van het beleid en toetsingskader.	nee
D6	Er is onvoldoende gekeken naar het item “aardkundige waarden”. (toegezegd dat dit wordt aangevuld).	Het milieuthema ‘Aardkundig waardevolle gebieden’ is als beoordelingscriterium toegevoegd bij zowel wind als zon.	ja

Overzicht van wijzigingen

De verschillende zienswijzen leiden tot de volgende aanpassingen in planMER:

- De aardkundige waardenkaart is toegevoegd aan het planMER.
- In het planMER en het 'Achtergrondrapport Natuur' zijn de broed- en wintervogelkaarten van SOVON toegevoegd als twee extra beoordelingscriteria.
- Voor het beoordelingscriterium NNB op het onderdeel ecologie is strikt gekeken naar stippen om een beoordeling te maken. Zodoende ontstaat er een betere en realistischer beeld van de daadwerkelijke belemmeringen.
- Daarnaast zijn er op het gebied van ecologie nog een aantal kleine wijzigingen doorgevoerd, zoals aanpassing stikstofalinea, nieuw beleid NNB e.d.
- Inzichtelijker is gemaakt hoe totstandkoming van de landschappelijke beoordeling is verlopen, aan de hand van illustraties en voorbeeldvisualisaties, voor zowel zon als wind.
- De landschappelijke beoordeling voor wind is opnieuw gewogen en op een aantal punten aangepast.
- Het beoordelingscriterium interferentie (windenergie) op het milieuthema landschap is gewijzigd.
- De landschappelijke beoordeling voor zon is vereenvoudigd om het verhaal te verduidelijken.
- De alternatieven voor zon op basis van de landschapstypen zijn verminderd naar drie landschapstypen en 'overig'.
- De draagvlakparagraaf is verduidelijkt aan de hand van afbeeldingen en tekstuele wijzigingen.
- In het planMER is een voorkeursalternatief opgenomen alsmede de paragraaf combinatie zon en wind.

Afstand en oppervlakte meten

Afstand: 3.75 km

Oppervlakte: 0.45 km²

Amendement: J.van Dommelen (Samenwerking), D.Geysen (VVD) en F. Bijl (PvdA)

Raadsvergadering: 26 mei 2020

Agendapunt:

Raadsvoorstel vaststellen beleid grootschalige zonne- en windenergie in de Kempen

Onderwerp: geen verdere uitbreiding meer van windturbines

De raad van de Gemeente Reusel-De Mierden in vergadering bijeen op 26 mei 2020;

Constaterende dat:

1. het raadsvoorstel en de bijlagen voorkeursgebieden aanwijzen waarbinnen projectplannen ingediend zouden kunnen worden voor grootschalige zonne- en windenergieprojecten en dat buiten die gebieden zulke plannen op projectbasis beoordeeld (blijven) worden;
2. aan de Laarakkerdijk 5 windturbines operationeel zijn en dat zeer recent een omgevingsvergunning is verleend voor de bouw van 11 windturbines nabij de Postelsedijk;
3. dat besluitvorming overeenkomstig het raadsvoorstel kan betekenen dat voor het op blz. 5 van het raadsvoorstel met blauw aangeduide 'voorkeursgebied windenergie' de principebereidheid bestaat aanvullend nog meer windturbines te gaan vergunnen en dat eventuele individuele plannen voor windturbines voor het resterende grondgebied van Reusel-De Mierden op projectbasis beoordeeld blijven worden;

Overwegende dat:

1. méér dan de 5 plus 11 windturbines binnen het grondgebied van de gemeente Reusel-De Mierden tot negatieve milieu-, ruimtelijke en maatschappelijke effecten op de bestaande en toekomstige functies en op de draagkracht van de inwoners zouden leiden;
2. daarom het uitgangspunt voor de huidige gemeenteraad is dat nieuwe aanvragen voor windturbines in Reusel – Zuid niet meer worden gehonoreerd en dat aanvragen voor het overige grondgebied van de gemeente in beginsel niet worden gehonoreerd, met dien verstande dat de gemeenteraad afhankelijk van toekomstige ontwikkelingen haar inzicht en standpunt kan wijzigen;
3. daarom verwachtingen bij inwoners, ondernemers en derden concreter gemanaged dienen te worden;

Van oordeel dat:

het daarom gewenst is een meer specifiek besluit te nemen;

Besluit:

Besluitonderdeel 1 komt te luiden als volgt:

"1.

- a. het in het voorstel met blauw aangeduide 'voorkeursgebied windenergie', voor zover gelegen binnen het grondgebied van de gemeente, niet wordt vrijgegeven voor de realisering van extra windturbines¹ buiten de genoemde 5 plus 11 windturbines;
- b. voor het gebied ten zuiden van de lijn De Hoeven/Wilhelminalaan/Turnhoutseweg in Reusel het beleid te hanteren dat geen nieuwe aanvragen voor windturbines in behandeling worden genomen;
- c. voor het overige grondgebied van de gemeente het beleid te hanteren dat ten aanzien van nieuwe aanvragen voor windturbines² het 'nee – tenzij' principe geldt en dat de gemeenteraad in een zo vroeg mogelijk stadium wordt betrokken bij een mogelijk nieuw initiatief.
- d. voor het overige het beleid grootschalige zonne- en windenergie in de Kempen vast te stellen (bijlage A);"

en gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening:

(J. van Dommelen, fractie Samenwerking) (D. Geysen, fractie VVD) (F. Bijl, fractie PvdA)

¹ Niet inbegrepen zijn (kleine) windmolens/-turbines die overeenkomstig het geldende bestemmingsplan zijn toegestaan;

² Idem

Raadsvoorstel

Onderwerp:	Begrotingswijziging 26 mei 2020
Datum B&W Besluit:	6 mei 2020
Vergaderdatum:	26 mei 2020
Registratienr.:	RA20.033
Opsteller:	Dennis de Laat
Portefeuillehouder:	de heer F.P.M. Rombouts wethouder

Voorstel

Te besluiten om:

1. conform dit voorstel € 200.000 in 2020 te onttrekken uit de bestemmingsreserve Ontwikkeling buitengebied en in te zetten voor externe inhuur van twee Fte.
2. conform het in dit voorstel opgenomen mutatieoverzicht:
 - a. het structurele saldo:
 - voor 2020 met € 158.000 te verlagen;
 - voor 2021 met € 155.000 te verlagen;
 - voor 2022 met € 157.000 te verlagen;
 - voor 2023 met € 157.000 te verlagen.
 - b. het incidentele saldo voor 2020 met € 190.000 te verlagen.

Inleiding

De financiële gevolgen van raadsbesluiten moeten worden verwerkt in een begrotingswijziging. De voorstellen voor de raadsvergadering van 26 mei 2020 zijn in dit voorstel voor zover nodig financieel vertaald. Ook kunnen budgetmutaties voortvloeien uit collegebesluiten. Voor zover die de vastgestelde kaders overschrijden, worden die ook in een begrotingswijziging vertaald.

Beoogd doel

Uw raad inzicht te geven in het huidige structurele en incidentele begrotingssaldo en daarnaast uw raad vragen in te stemmen met de voorgestelde bijstelling van de begroting.

Argumenten

Mutatie uit concept-raadsvoorstellen:

1^e bestuursrapportage 2020

Uit de 1^e bestuursrapportage 2020 vloeien een aantal consequenties voort die betrekking hebben op de jaren 2020 tot en met 2023. Deze zijn in dit voorstel meegenomen.

Ontwerpbegrotingen verbonden partijen GGD, KBP, VRBZO, GRSK en MRE

In de raadsvergadering zijn de ontwerpbegrotingen 2021 van de GGD, KBP, VRBZO, GRSK en MRE behandeld. Indien het algemeen bestuur van de betreffende partij de ontwerpbegroting ongewijzigd vaststelt dan dient de programmabegroting 2021-2024 daarop aangepast te worden. De mutaties worden meegenomen in het reguliere begrotingsproces.

Consequenties

De bovenstaande besluiten en voorstellen betekenen dat de begrotingssaldi als volgt wijzigen:

Structureel 2020	-/- € 158.000	(-/- € 158.000 1 ^e berap 2020)
Structureel 2021	-/- € 155.000	(-/- € 155.000 1 ^e berap 2020)
Structureel 2022	-/- € 157.000	(-/- € 157.000 1 ^e berap 2020)
Structureel 2023	-/- € 157.000	(-/- € 157.000 1 ^e berap 2020)
Incidenteel 2020	-/- € 190.000	(-/- € 190.000 1 ^e berap 2020)

Financiën

In het onderstaande mutatieoverzicht wordt de structurele en incidentele begrotingsruimte weergegeven.

Bedragen in €	Saldo obv begroting 2020-2023			
	2020	2021	2022	2023
Verloop begrotingsruimte structureel				
Saldo na raad 28 januari 2020	102.976	21.145	280.563	414.448
1e bestuursrapportage 2020	-158.000	-155.000	-157.000	-157.000
Saldo na raad 26 mei 2020	-55.024	-133.855	123.563	257.448
Verloop begrotingsruimte incidenteel				
Saldo na raad 28 januari 2020	-559.000	-179.803	-153.803	7.197
1e bestuursrapportage 2020	-190.000			
Saldo na raad 26 mei 2020	-749.000	-179.803	-153.803	7.197

Samen Doen

De begrotingswijziging is “slechts” het resultaat van inhoudelijke besluiten. Burgerparticipatie vindt zo nodig plaats bij de voorbereiding van het inhoudelijke besluit dat de oorzaak vormt van een besluit tot wijziging van de begroting.

Vervolg

Begrotingswijzigingen worden ter kennis gebracht van de provincie.

Bijlagen

N.v.t.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

Mr. R.P.B.M. Brekelmans
secretaris

mw. A.J.M.H. van de Ven
burgemeester

Raadsbesluit

Vergaderdatum:	20 mei 2020
Onderwerp:	Begrotingswijziging 26 mei 2020
Registratienummer:	

De raad van de gemeente Reusel-De Mierden;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 6 mei 2020;

Besluit

Te besluiten om:

1. conform dit voorstel € 200.000 in 2020 te onttrekken uit de bestemmingsreserve Ontwikkeling buitengebied en in te zetten voor externe inhuur van twee Fte.
2. conform het in dit voorstel opgenomen mutatieoverzicht:
 - a. het structurele saldo:
 - voor 2020 met € 158.000 te verlagen;
 - voor 2021 met € 155.000 te verlagen;
 - voor 2022 met € 157.000 te verlagen;
 - voor 2023 met € 157.000 te verlagen.
 - b. het incidentele saldo voor 2020 met € 190.000 te verlagen.

De raad voornoemd,

de griffier,

J.C.M. van Berkel

de voorzitter,

Mw. A.J.M.H. van de Ven

SCHRIFTELIJKE BERAADSLAGING RAAD (inzending via fractievoorzitter > griffier),

mede t.b.v. publicatie op website en vergaderApp iBabs

Raadsvoorstel:	Begrotingswijziging	Datum reactie andere fractie of college:	de heer F.P.M. Rombouts
Datum:	26 mei 2020	Portefeuillehouder (in te vullen door griffier):	
Fractie:	PvdA		

Reactie en/of vraag vanuit de fractie

In eerdere vergaderingen is afgesproken dat een zelfstandig raadsvoorstel inzake een begrotingswijziging inhoudelijke toelichting / specificatie behoeft. Slechts verwijzen naar meerdere begrotingen van verbonden partijen is voor ons niet voldoende.

Antwoord andere fractie of college

In het voorstel begrotingswijziging worden alleen wijzigingen doorgevoerd die voortvloeien uit de 1^e Berap 2020.

Er is in het voorstel wel een kopje opgenomen "Ontwerpbegrotingen verbonden partijen GGD, KBP, VRBZO, GRSK en MRE", maar dat komt omdat in deze raadsvergadering de conceptbegrotingen van die verbonden partijen zijn geagendeerd voor het indienen van zienswijzen door uw raad. Die begrotingen zijn nog niet definitief en daarom is onder dit kopje aangegeven dat in deze begrotingswijziging nog NIET de effecten van de conceptbegrotingen van de verbonden partijen zijn opgenomen.

Hieronder volgt het overzicht "stand van zaken" uit de 1^e berap 2020. Daarin zijn de wijzigingen uit de 1^e berap 2020 per programma te zien.

STAND VAN ZAKEN PER PROGRAMMA	Moment	2020	2021	2022	2023
(x € 1.000)					
Programma 0. Bestuur en ondersteuning	Start begrotingsjaar 2020	16.432	16.557	16.639	16.883
Wijziging 2e berap 2019 incidenteel	Wijziging 2e berap 2019	-15			
Wijziging obv nieuw beleid 2020-2023 (structureel)	Nieuw beleid 2020-2023	189	189	189	189
Wijziging obv nieuw beleid 2020-2023 (incidenteel)	Nieuw beleid 2020-2023	118	15	15	15
Raadsvoorstel begrotingswijziging 17 december 2019 (structureel)	Wijziging raad 17 december 2019	129	129	129	129
Raadsvoorstel begrotingswijziging 17 december 2019 (incidenteel)	Wijziging raad 17 december 2019	20			
Raadsvoorstel begrotingswijziging 28 januari 2020 (structureel)	Wijziging raad 28 januari 2020	66	88	121	187
	Stand voor 1e berap 2020	16.940	16.978	17.093	17.403
Wijziging 1e berap 2020 structureel	Wijziging 1e berap 2020	6	6	6	-24
Wijziging 1e berap 2020 incidenteel	Wijziging 1e berap 2020	180			
NIEUW SALDO na 1e Berap 2020		17.126	16.984	17.099	17.379
Programma 1. Veiligheid	Start begrotingsjaar 2020	-1.259	-1.267	-1.281	-1.296
Wijziging 2e berap 2019 incidenteel	Wijziging 2e berap 2019	-70			
	Stand voor 1e berap 2020	-1.329	-1.267	-1.281	-1.296
NIEUW SALDO na 1e Berap 2020		-1.329	-1.267	-1.281	-1.296
Programma 2. Verkeer en vervoer	Start begrotingsjaar 2020	-1.715	-1.714	-1.738	-1.732
Wijziging obv nieuw beleid 2020-2023 (structureel)	Nieuw beleid 2020-2023	-135	-135	-135	-135
Wijziging obv nieuw beleid 2020-2023 (incidenteel)	Nieuw beleid 2020-2023	-75			
Raadsvoorstel begrotingswijziging 17 december 2019 (structureel)	Wijziging raad 17 december 2019				-36
	Stand voor 1e berap 2020	-1.925	-1.849	-1.873	-1.903
NIEUW SALDO na 1e Berap 2020		-1.925	-1.849	-1.873	-1.903
Programma 3. Economie	Start begrotingsjaar 2020	105	54	53	48
Wijziging obv nieuw beleid 2020-2023 (incidenteel)	Nieuw beleid 2020-2023	-10			
	Stand voor 1e berap 2020	95	54	53	48
NIEUW SALDO na 1e Berap 2020		95	54	53	48
Programma 4. Onderwijs	Start begrotingsjaar 2020	-753	-756	-758	-755
Wijziging obv nieuw beleid 2020-2023 (structureel)	Nieuw beleid 2020-2023	-15	-15	-15	-15
	Stand voor 1e berap 2020	-768	-771	-773	-770
Wijziging 1e berap 2020 structureel	Wijziging 1e berap 2020	16	16	16	17
Wijziging 1e berap 2020 incidenteel	Wijziging 1e berap 2020	-2			
NIEUW SALDO na 1e Berap 2020		-754	-755	-757	-753
Programma 5. Sport, cultuur en recreatie	Start begrotingsjaar 2020	-2.025	-2.030	-2.043	-2.053
Wijziging 2e berap 2019 structureel	Wijziging 2e berap 2019	-21	-21	-21	-21
Wijziging obv nieuw beleid 2020-2023 (structureel)	Nieuw beleid 2020-2023	-14	-14	-14	-14
Wijziging obv nieuw beleid 2020-2023 (incidenteel)	Nieuw beleid 2020-2023	-7			
Raadsvoorstel begrotingswijziging 17 december 2019 (structureel)	Wijziging raad 17 december 2019	11	11	11	11
Raadsvoorstel begrotingswijziging 17 december 2019 (incidenteel)	Wijziging raad 17 december 2019	-20			
	Stand voor 1e berap 2020	-2.076	-2.054	-2.067	-2.077
NIEUW SALDO na 1e Berap 2020		-2.076	-2.054	-2.067	-2.077

STAND VAN ZAKEN PER PROGRAMMA	Moment	2020	2021	2022	2023
Programma 6. Sociaal domein	Start begrotingsjaar 2020	-9.702	-9.637	-9.612	-9.554
Wijziging 2e berap 2019 structureel	Wijziging 2e berap 2019	38	38	38	38
Wijziging obv nieuw beleid 2020-2023 (structureel)	Nieuw beleid 2020-2023	-25	-25	-25	-25
Wijziging obv nieuw beleid 2020-2023 (incidenteel)	Nieuw beleid 2020-2023	-10			
Raadsvoorstel begrotingswijziging 17 december 2019 (structureel)	Wijziging raad 17 december 2019	-156	-156	-156	-156
Raadsvoorstel begrotingswijziging 17 december 2019 (incidenteel)	Wijziging raad 17 december 2019		-33	-33	-33
	Stand voor 1e berap 2020	-9.855	-9.813	-9.788	-9.730
Wijziging 1e berap 2020 structureel	Wijziging 1e berap 2020	-180	-177	-179	-150
Wijziging 1e berap 2020 incidenteel	Wijziging 1e berap 2020	-30	-8	-8	
NIEUW SALDO na 1e Berap 2020		-10.065	-9.998	-9.975	-9.880
Programma 7. Volksgezondheid en milieu	Start begrotingsjaar 2020	-446	-414	-396	-381
Wijziging obv nieuw beleid 2020-2023 (structureel)	Nieuw beleid 2020-2023	-15	-15	-15	-15
	Stand 1e berap 2020	-461	-429	-411	-396
Wijziging 1e berap 2020 incidenteel	Wijziging 1e berap 2020	-83			
NIEUW SALDO na 1e Berap 2020		-544	-429	-411	-396
Programma 8. VHROSV	Start begrotingsjaar 2020	-1.026	-1.007	-826	-857
Wijziging 2e berap 2019 incidenteel	Wijziging 2e berap 2019	-50			
	Stand 1e berap 2020	-1.076	-1.007	-826	-857
Wijziging 1e berap 2020 incidenteel	Wijziging 1e berap 2020	-255	8	8	
NIEUW SALDO na 1e Berap 2020		-1.331	-999	-818	-857

TOTALEN:		2020	2021	2022	2023
(x € 1.000)					
TOTAAL SALDO o.b.v. begroting 2020-2023	Totaal programma's	-456	-158	127	422
<i>Inclusief eerdere begrotingswijzigingen</i>	waarvan structureel	103	22	281	415
	waarvan incidenteel	-559	-180	-154	7
MUTATIES Begrotingswijziging 1e Berap 2020	Totaal mutaties	-348	-155	-157	-157
	waarvan structureel	-158	-155	-157	-157
	waarvan incidenteel	-190	0	0	0
TOTAAL VAN ALLE PROGRAMMA'S					
SALDO na 1e Berap 2020	Totaal programma's	-804	-313	-30	265
	waarvan structureel	-55	-133	124	258
	waarvan incidenteel	-749	-180	-154	7

SCHRIFTELIJKE BERAADSLAGING RAAD (inzending via fractievoorzitter > griffier),

mede t.b.v. publicatie op website en vergaderApp iBabs

Raadsvoorstel:	Begrotingswijziging	Datum reactie andere fractie of college:	VVD
Datum:	26 mei 2020	Portefeuillehouder (in te vullen door griffier):	de heer F.P.M. Rombouts
Fractie:	VVD en college		

Reactie en/of vraag vanuit de fractie

VVD:

1. Wij kunnen ons in de constatering van de fractie PvdA vinden en verzoeken het College om een nadere specificatie / toelichting t.a.v. punt 2.

(Die constatering van de fractie PvdA luidde:

In eerdere vergaderingen is afgesproken dat een zelfstandig raadsvoorstel inzake een begrotingswijziging inhoudelijke toelichting / specificatie behoeft. Slechts verwijzen naar meerdere begrotingen van verbonden partijen is voor ons niet voldoende).

2. Zie raadsvoorstel punt 1: “conform dit voorstel € 200.000 in 2020 te onttrekken uit de bestemmingsreserve Ontwikkeling buitengebied en in te zetten voor externe inhuur van twee Fte”, kunnen we dit terugvinden in de Berap, maar vragen wij ons af of deze mensen dan al begonnen zijn, nu we in mei 2020 zitten of dat we dat 7/12 – 5/12 over 2020 en 2021 moeten toerekenen?

En is de termijn van inhuur een jaar? Er staat wel een bedrag, maar geen tijdsvermelding (smarT).

Antwoord andere fractie of college

Antwoord college:

Voor het antwoord van deze vraag verwijzen wij naar de beantwoording van de vraag van de PvdA.

Antwoord college:

De termijn van de inhuur is één jaar en loopt van 1 januari 2020 t/m 31 december 2020.

